Брокує 6. 9. 10.

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ

КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— Організаційна часть — Сторона

Скарбовий Звіт БУК-а за 4-ий квартал, 1935 1
Важне 2
Пригадка 2
Організаційний Контест 2
Співаки! 3
Звіт Учительських Нарад 4
Річний Звіт Жіноддїлу ч. 14 5
Жертвенне Серце 6
Анкета 7
Відвіжім Сиза! 8

— Ідеольогічна часть —

Молитва ..... кард. Мерсіє 8
Праця Дівчини для Народу ..... Оля Страгійчук 9
Для Розбудови Нації ..... др. С. Демидчук 10
Календар ..... "Америка," ч. 150 10
Віра/в Церковний Примат ..... о. П. Табінський 11
Посмертне Життя ..... о. др. Г. Костельник 13
5 Посланій ..... Кардинал Мерсіє 13
До Українського Громадянства 14
Протестанти про Папу 15
Слово ..... о. Н. Демків 16
Золоті Думки 17

— Історична Часть —

Недільна Школа ..... о. П. Божик 17
Як Наші Предки Терпіли за Віру ..... Дм. Гаврилюк, ЧНІ. 19
Польське Православія 19
Залежні Незалежні 20
Банкроцтво Протестантизму 21

— Новини —

Новини ..... 21, 22, 23 і 24
Своя Преса ..... Богдан Катамай 24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol. 4. No. 1—2 YORKTON, SASKATCHEWAN January—February, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

ШКІЛЬНІ УРЯДНИКИ САСКАЧЕВАНУ!

Говоримо до Вас від імени найстаршої і першої української організації Шкільних Тростів Саскачевану, як Ваші приятелі. Тому просимо докладно прочитати цю відозву, роздумати і коли свідомість народно-релігійна у Вас жива, Ви дійсно хочете працювати для добра грядучих поколінь Українців в Канаді — не ждіть, аж хтось. зробить за Вас роботу, не відкладайте мовчки того листка — але скличте мітінг урядників своєї школи, прочитайте ту відозву, порадьтеся і впишіться самі або всі урядники до нашого товариства УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ТРОСТІВ САСКАЧЕВАНУ. Наша організація узнана урядом.

Після шкільного акту Ви повноправні засилати і заплатити зі шкільної каси вдладку за урядників, що вписуються. Ба що більше. Після шкільного акту Ви можете поїхати на нашу конвенцію за фонди дозволені актом зі шкільної каси і відбуття Ваше на конвенції буде числитися Вам так, якби Ви були при сутні на конвенції товариства Саскачеванських Шкільних Тростів. Там більшість присутних неукраїнці і виклади не в нашій мові.

Наша організація працює вже від ряду літ в Саскачевані. З'єднує вона тільки наших Шкільних Тростів і береже пра наших шкіл та їх урядників. Наша організація всім зусиллям і впливом помагає нашим УЧИТЕЛЯМ заняти місця в наших школах і виховувати нашу дітвору. Ми свідомі того, що школа, то кузня молодих душ — най ковалем їх сумління і різьбарем їх знання будуть з нашої крови і костп учителі — НАШІ І ВАШІ ДІТИ. Ви вчите свою дитину на це, щоби вона згодом заняла вищий ступінь суспільного життя в Канаді. Ми дбаємо знова, щоби нашим учителям забезпечити кращі умови істнування, дати нагоду праці між своїми а тим самим скріпити нарід внутрі і зробити більше відпорним назовні. Досі ми придбали десятки місць для наших учителів — цілий ряд найкращих учительських сил з нами співпрацює.

Та головна небезпека щойно надтягає. І всі мусимо зорганізовано боротись проти сего. Всі наші здобутки, які ми осягнули на полі шкільництва ось тут на канадійській землі — ЗАГРОЖЕНІ.

Вже від ряду літ робиться в Саскачевані заходи щоб знищити самоуправу шкіл. Вже від кількох літ дебатується над пляном минувшого міністра освіти, в якому він пропонує — щоби цілий Саскачеван поділити на кілька великих шкільних округ і віддати всю управу шкіл одній особі — з гори назначеній правительством. З цего ясно, що всі наші дотеперішні здобутки будуть страчені — а всі наші трости стратять всякий вплив на свої школи, стратять вплив у виборі учителя а зійдуть хиба до ролі шкільних сторожів. Річ очевидна, що мало не всі наші учителі готові стратити працю і останутъ без куска хліба! Нашій молоді предложиться такий плян науки який буде хосенний комусь, але не нам!

Та всякий що розуміє і бачить, на що заноситься — не дозволить вирвати собі з рук того всего що йому слушно належиться. Бо коли ми ті школи вміли побудувати — вміли удержувати і управляти ними в протягу довгих літ, то тим краще поведемо їх тепер. Призадумаймось докладно над сею справою і виступім зорганізовано в обороні наших прав, а спільно можна мати прегарні осягнення праці!

Поодиноко і відокремлено ми не будемо в спроможности богато зробити! Всі разом, під одним організаційним проводом, власними силами, осягнемо певно численні успіхи, бо з організацією числиться кождий і тільки через організацію ми здібні осягнути силу, якої нам треба щоб відбити належно всі посяги на знищення самоуправи наших шкіл.

Тому ще раз кличемо — не ждіть!

Впишуйтеся в товариство Українських Католицьких Шкільних Тростів Саскачевану і других спонукуйте вписуватись!

УКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ УРЯДНИКИ ТВОРІМ МОГУЧУ ОРГАНІЗАЦІЮ!

На чолі організації стоїть п. Михайло Білинський, фармар з околиці Прудгом, Саск. Писарем є п. Іван Митрополит, учитель зі школи Озерянка, почта Прудгом, Саск. Туди просимо писати в справі Вашої школи. Коли Вам потрібно учителя, коли Ваш учитель хоче заміняти місце, коли хочете поради в шкільних справах — просимо, пишіть на адресу, як нище подано.

Вкладку прошу висилати шкільними чеками. Коли відбудеться конвенція, ми Вас, котрі є в Організації, повідомимо листовно і на час.

Pres. M. Bilinski
Prud'homme, Sask.

Sec. Treas. J.A. Metropolit
Prud'homme, Sask.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТОЧНІ КОНЦЕРТИ

В недовзі всі наші відділи БУК-а будуть уряджувати Шевченківські Святочні концерти. Богато з наших відділів та режісерів сих святчне мають під рукою відповідного матеріялу щоб гідно уложити програму концерту. Тому заряд БУК-а йде на стрічу нашим відділам і таку програму для старших та для дітвори вже виготовив і просить писати за нею на адресу: Осип Приймa, 302—24 Стріт, Саскатун, Саск. Ми віримо, що програма стане нашим режісерам та учителям в великій пригоді і вони використають сю нагоду та скоро пороблять замовлення. Ціна буде досить низька, відповідно до матеріялу якого будуть бажали.

Осип Приймa референт шкільний БУК-а.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. Р.О. *Canora, Sask., Box* 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box* 38

Рік 4, ч. 1—2 — За січень — лютий, 1936

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Redakteur: Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38.

Vol. 4. No. 1—2 — Advertising rates on application. January — February, 1936.

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

СКАРБОВИЙ ЗВІТ БУК-А ЗА 4-ИЙ КВАРТАЛ, 1935

Приходи за жовтень, 1935

Вкладка Л. Безкровайної	$1.00
Вкладка В. Кривий	2.00
Вкладка Н. Василів	1.00
Жіновідділ ч. 14 на пресфонд	5.00
З продажі книжок о. Семчук	3.85
Вкладка А. Кутного	1.00
Кадворт, відділ	1.80
Відділ на Приймовім, ч. 17	4.50
Відділ ч. 5, Кадворт	12.67
Відділ в Альвені, ч. 7	2.70
Разом	$35.52
З переносу від вересня	63.87
Всього	$99.39

Розходи

Зміна чека з Гефорд	.15
За друк Бюлетеню	74.00
За розсилку	3.29
Ошибка в січні	2.00
Разом	$79.44
Остає до перенесення чистих	$19.95

Листопад, 1935

Прихід

За стяжки на зїзді	$35.30
Вкладка п. Бурдейного	2.00
о. Криворучка за книжечки	6.00
о. Криворучка на відзнаку	.25
Вкладка А. Вкладка А. Герасима	.90
Вкладка П. Биня	1.00
Вкладка М. Сампича	1.00
Вкладка П. Матіїва	1.00
З продажі книжечок о. Криворучка	2.50
З продажі книжечок о. Семчук	.40
Відділ ч. 25, Красне на культфонд	5.00
За статути в Саскатуні	1.05
За статути в Ланівцях	.45
Відділ ч. 1, Бруно	18.00
Відділ ч. 2, Ланівці	1.80
За відзнаки, Ланівці	.50
Відділ ч. 24, Вернон, Б.К.	6.65
Вкладка П. Бережного	1.00
Вкладка В.І. Лев, і М. Лот.	2.00
Збірка на з'їзді в Олеші, Саск.	11.30
З'їзд в Гефорд за літературу	15.00
Вкладка А. Ількевич	.90
Вкладка В. Байди	.90
Вкладка о. Демкова	1.00
За статути на Приймовім	.55
Відділ ч. 55, Айтупа	2.70
За статути на Ланівцях	.30
Відділ ч. 17, Приймове	1.80
М. Шепелюк за книжечки	2.00
Разом	$123.25
Перенесено з жовтня	19.95
Всього	143.20

Розходи

Додаток за реґістрацію	$1.00
За друк Бюлетеню	75.00
За розсилку	2.95
За друк стяжок на з'їзд	7.50
За друк програм на з'їзд	3.00
Почтові значики	1.03
Пересилка книжок адм.	.45
Листки упімнення	7.00
Разом	$97.93
Остає чистих до перенесення на грудень	$45.27

Грудень, 1935

Прихід

Збірка Д. Стадника на інвалідів	2.71
Вкладка Ів. Стратуляка	1.00
Вкладка Гр. Шашстка	1.00
Вкладка Н. Ленюка	1.00
Вкладка М. Губича	2.00
Вкладка Н. Чорнобая	1.00
Вкладка А. Малайної	1.00
о. Криворучка з продажі книжечок	2.00
о. Криворучка за відзнаку	.25
Вкладки відділу ч. 15, Олеша	5.00
Вкладки відділу ч. 7, Альвена	6.30
Вкладки відділу ч. 3, Борщів	3.36
Вкладка С. Мельничука	2.00
За статути М. Козакевич	.50
Разом	$31.12
Остало за листопад	45.27
Всього	$76.13

Розходи

Вислано на інвалідів	2.71
Почтові значки	.30
Обгортки до листів	.25
Разом	$3.26
Остає чистих в скарбі БУК-а з днем першого січня, 1936	$73.13

Дм. Кобринський,
гол. скарбник

ВАЖНЕ

Кождий відділ БУК-а в Саскачевані в найблищому часі зробить одно підприємство на організаційний фонд Провінціонального Заряду БУК-а.

Справа настільки важна, що ніякий відділ, без ріжниці членства, не буде звільнений від того обовязку.

Ось такі підприємства на те надаються:

1) кошиковий баль
2) забава з музикою
3) гра в карти
4) представлення
5) концерт
6) розігравка річи, що її вишили членкині
7) оподаткування кождого члена.

Розуміється, що забави і танці лише в час, зволений уставом церкви. В пості вони недопустимі.

Члени, що далеко живуть від відділів і участи в підприємствах брати негодні, повинні заслати свою жертву прямо до Скарбника. Тут важне, щоби кождий відділ негайно відізвався. Хто скорше відізветься?

Жертва та опис підприняття з поданням числа відділу будуть оголошені паном Скарбником на сторінках Бюлетеню. Котрий відділ перший відізветься, **буде проголошений з почестю.** А дальші відділи будуть проголошені по числу надсиланих жертв. Відділи; що не відізвуться, дістануть нагану.

Гроші надсилати почтовим переказом до п. Дм. Кобринського,

Box 33, Smuts, Sask.

ПРИГАДКА

В Бюлетеню за грудень, 1935, стор. 14-15 подано "Поручення." Воно кінчиться так: "Щомісячно будуть подаватися важні поручення для членів і зарядів. Та ще важнішим є, щоби члени і відділи їх **негайно сповнили.**"

На жаль мусимо сказати, що є ще такі відділи, що не відізвалися і не сповнили свого обовязку. За це Заряд БУК-а в Саскачевані узнає відповідальним кождого голову місцевого заряду і обох писарів а також прочих урядників заряду. Кождий місцевий заряд повинен зрозуміти, що без точности не може бути жадного поступу в організації. Без сумніву, бажанням членів є, бачити свою організацію сильною, здоровою і поступаючою, бо лише тоді можемо сподіватися творення добра. Якщо хочете, щоби це шляхотне бажання ваше сповнилося, то **самі** сповняйте перш докладно поручення, які проголошені в Бюлетеню. Ці припоручення обовязково кождий голова має перечитати на місячнім засіданню свого відділу. По прочитанні перевести дискусію, як сповнено поручення — а коли ні, то чому — і винести рішення, як найскорше його сповнити.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОНТЕСТ

З Божою помочею наша організація скоро розросла і творить добро, так що навіть найбільший песиміст мусить нам признати осяги. По трох роках початкової праці приступаємо до другої стадії організаційної праці. Наша ціль тепер — **закріпити місцеві відділи.** Це будемо робити при помочі релігійно-національного виховання наших членів і придбання нових. Тому Провінціональний Заряд БУК-а в Саскачевані оголошує **Організаційний контест.**

Котрий з відділів придбає найбільше нових членів до кінця місяця серпня 1936, цей відділ як нагороду за працю отримає підчас з'їзду в Саскатуні гарно вишитий прапор, що буде посвячений і переданий в руки голови відділу підчас з'їзду.

Щоби всі відділи мали рівну нагоду, приріст нових членів буде рахуватися процентово, беручи число заплачених старих членів як основне число, а доріст нових як відсоток. Приміром: У вашому відділі є заплачених старих членів на рік 1936 пятьдесять — а ви до кінця серпня придбали нових двадцять. То ваш відсотковий приріст є 40%. Котрий відділ буде мати найвищий відсоток, той одержить згаданий прапор.

Як приступати до праці?

1) На найблищому засіданні відділу прочитайте це поручення.

2) Де можливо, най заряд при участи вашого о. Пароха виробить лісту можливих членів вашої околиці і старається їх притягнути до організації.

3) Виберіть організаційний комітет, котрий вибирає з лісти імена можливих членів і старається їх переконанням придбати для організації.

4) Кождий член, хоч не є в комітеті, повинен старатися придбати одного нового члена. Ви маєте свояків, кревних, братів, сестер, сина чи сусіда — отже кому не придбати їх до наших рядів.

Члени повинні розуміти, що найлучшим мечем в їх рядах, буде їх добрий примір життя. Вони самі повинні бути першими в жертвенности на свою Церкву і на народні підприємства, котрі організує їх парохія. Вони повинні жити після християнських засад а їх примірне життя притягне богато членів.

В цій роботі, котрої ми саме підпимаємось, треба **безконечної витревалости і віри в нашу справу.** Однак треба заздалегідь зрозуміти, що це робота гідна та похвальна і тому кождий член повинен нею зацікавитися.

Прочитавши це оголошення, многі скажуть: "О, в нас неможливо нічого зробити в тім напрямі...." Не говоріть так і навіть не думайте в той спосіб. Чи ви дійсно пробували? Чи можливо ваша душа так охляла, що вам ніщо не поможе? Чи ви байдуже будете глядіти, коли інші довкруги вас зі заходу організуються — на зло! А ви, котрі маєте взнесну справу, заложивши руки, похитуєте головами і безпутно рядаєте...."нам вже ніщо не поможе...." Схаменіться!

Світ нині поділений на два воюючі табори. Один проти Христа, матеріяльністичний, безбожницький, з большевицькою язвою на чолі. Другий християнський, розумний побожний, з Христом Вождом і Католицькою Церквою, як виразником християнського загалу.

Чи ви хочете, чи ні — то мусите брати участь в тій смертельній борбі по однім або другім боці. Якщо ви чоловік, що живе після християнських засад кождого дня свого життя — ви в армії Христа. Якщо ви такий, що забув на науку рідної матері, на засади Католицької Церкви і вганяє за земним добром, старається о ніщо інше, як задоволення власної похоти — хоч ви навіть думаєте, що ви християнин, хоч ви про неділю навіть до церкви ходите, ба навіть свою вкладку часом сповняєте — ви в таборі проти Христа! Горе вам! Ви і ваші до пропасти грядете!

А гляньте в цей бік на активну воюючу армію Христа! Ходіть з нами! Ми на боці Христа. Хоч негідні, однак упривілейовані зватись його воюючим лицарством.

Подумайте! Ми лицарі гідного Вожда! Чи нам дрожати, бути слабодухами, коли Він неустрашимий зразок відваги, добродійства та посвяти.

Нових членів пригортайте до організації переконуванням. Ми хочемо мати членів, що будуть вірити в нашу справу, що будуть любити своє членство і ним дорожити. Щоби щось полюбити, треба його найперше розуміти. Отже поясніть тим кандидатам, хто ми є. Скажіть їм, що ми релігійно-національна організація. Скажіть їм, що ми віримо в грядущу Україну але Україну, що буде збудована на Божих засадах. Бог є безконечна доброта і Він нам поможе. А хто будує на Божих підвалинах, той будує річ все тривалу, так як Божа доброта. Скажіть їм, що ми ніщо нове, а старе лицарство, котре починається відроджувати і дихає новим життям, новою активністю.

Ми віримо, що без Бога, ані до порога. І тому стаємо в передні ряди нашої святої Української Католицької Церкви. Покажіть їм нашу непорушну Церкву, котра робить безмірно корисну роботу для народу. Подивіться, о які суми гроший наші парохії посилають рік-річно на добродійні цілі у Старім Краю. На школи, інвалідів, і т.д. Цего року вже Преосвященний Епископський Ординаріят наш вислав $1,448.30 Гляньте на численні заведення парохіяльні — школи, товариства та згромадження, де кується раз враз залізний характер українських мас. Бож чи не наша Греко-католицька Церква тут в Канаді і всюди, де осіли люди, від самого початку їх приїзду, придержує їх при вірі і народности їх предків?! Чи не там українська молодь вчиться української молитви, свого обряду та своїх прегарних обичаїв? Де ми нині булиби, колиби нас були перевели у сектанство? Ми бачимо з докладною дісністю де є ті, що зали себе звести.

Наша організація стоїть за зміцнення нашої Церкви і тим також за сповнення великого обовязку супроти батьківщини. Кождий Українець Католик, повинен належати до нашої організації, бо в єдности сила.

З Богом до діла!

СПІВАКИ!

Підчас нашого провінціонального з'їзду, що відбудеться цего року в суботу, неділю і понеділок, в котрім припадатиме День подяки, буде контест у співі.

Щоби улекшити справу перевозу тих, хто далеко мешкає від Саскатуну, буде окрема нагорода для квартетової секції. Ця нагорода це срібний пугар, подарований паном С. Пукішем з Ріджайни.

Діліпсар уже заздалегідь робить заходи, щоби гарні наші пісні передати через радіостацію СФСК— так, що наше громадянство, котре не зможе почути

особисто тих змагань в Саскатуні, могло слухати вдома, або в сусіда, що має радієвий прилад.

Хоч до контесту ще далеко, то ми вам вже заздалегідь кажемо: ГОТОВТЕСЯ!

Вибирайте добру музику, співаків та робіть проби.

Квартети можуть бути жіночі, мужеські, інтрументальні або мішані.

Старайтеся приготовити найліпше, на що вас стати, бо судіями будуть найкращі музиканти провінції. Ділинсар радо подасть вістки щодо повищої справи, як будете питати. Питати просимо на адресу: Б. Л. Корчинський,

P.O. Hafford, Sask.

ЗВІТ УЧИТЕЛЬСЬКИХ НАРАД

Цей звіт нарад учителів і шкільних урядників, що групують в товаристві Українських Католицьких Шкільних Тростів Саскачевану. Наради ці відбулися в Саскатуні, підчас з'їзду БУК-а. Подаємо начерк, так як представлений їхнім писарем.

Гр. Небоженко (Кадворт: **Урядник і учитель.**

Мені приємно стати перед вами і сказати тих кілька слів, бо ми дожили тої пори, коли сходимося всі організовано в рядах Українських Шкільних Тростів. Наш збір є узнаний урядом подібно як збори товариства Саскачеванських Шкільних Тростів. Шкільний акт позволяє нам католикам відбувати свою конвенцію на тих самих правах, що й іншим тростам — значить також покриваючи видатки зі шкільного фонду. Тішить мене, що наша конвенція тут відбувається в рідній українській мові — для старших урядників, котрі не мали нагоди вчитися по англійськи така конвенція це справдішнє добродійство. Хотяй наші старші урядники їздили раніше на англійські конвенції, то радше були вони там числом — бо не все було там легко зорієнтуватися в перебігу нарад серед більшости чужомовних відпоручників. Тут цілком інакше. Ще одно належить відмітити. Хто знає англійську мову з нас, знає певно також свою рідну. Він тут користає з нарад нарівні з іншими. Хтож не розуміє, той має тут повну нагоду у своїй рідній мові прислухуватися нарадам і брати в них безпосередну участь. Так коли поверне у свою сторону, то знатиме, що розповісти і даром не їздив.

В справі учителів треба пильно уважати якого учителя ви берете до своєї школи. Пригадується мені така подія. Одного разу статистичне бюро вислало форми до виповнення для шкіл. Там учитель повинен був виповнити рубрику релігійної приналежности дітий та своєї. І от учитель, що чотири роки вчив в тій самій школі, написав в рубриці релігії "нотинг"... Значить, податковці шкільні, якщо хочуть мати віруючого учителя, то повинні уважати, кого наймають. А мають тепер запоручене законом право, наймати такого вчителя, якого схотять. Треба цей закон використати як найкраще для нас.

Родичі не повинні забувати, що їхні діти при них тільки шість літ, а потім вісім літ при учителеві. Кождий податковець не в силі безпосередно старатися о вчителя, тому вибираєсь шкільних урядників, котрим доручено цю справу.

Наш пан президент Мих. Білинський закликав в пресі на цю конвенцію нарівні шкільних урядників і учителів, щоби так доказати своє прихильне відношення до урядників і учителів. На жаль наші учителі не прибули у відповідним числі — але я знаю з практики своєї і наших многих урядників та членів організації, що коли зайде потреба, то учителі тоді пишуть о поміч, вистарати їм школу. Ця байдужність зі сторони молодих деяких наших учителів не тішить. Треба повести більше активности і не жаліти труду тай прибути на свою конвенцію. Ще й других заохотити.

Та я вірю, що з хвилею основання нашої бурси в Саскатуні, виходитимуть з неї ідейні, нові одиниці, що стануть провідниками наших мас на прерії.

Ще звернуся до вас урядників шкільних зі зазивом, щоби ніодин з вас не відмовився стати членом нашої організації. Членська вкладка виносить всього два доляри, котрі гроші можете вилатити зі шкільного фонду.

Скажуть деякі, та я не можу вписатися, бо в нас є противники. Не дивіться на противника. Ви робіть те, що вимагає ваше добро і ваш добрий розум. Вам вільно належати до організації Українських Католицьких Шкільних Тростів і ви повинні.

* * *

Іван Митрополит, учитель з Прудгом, новообраний писар УКШТ, говорить з черги на тему **"Учитель і урядник."**

Скажу кілька слів про нашу організацію. Декому може виглядати дивно, що учителі стають в ряди тої організації, що прямо зберігає податковців а в певній мірі видається менше опікується учителями. В дійсности не так повинно бути. Учителі не можуть ставати окремо від організації шкільних тростів але мають співпрацювати на загальне добро.

У шкільній справі в Саскачевані переходимо дивний розвій. Можемо нині сказати, що учителі змінили наше положення в цій провінції. І колиби ми від початків нашого поселення були мали інших учителів, як тих, що мали — то мабуть й доля нашої еміграції булаби виглядала інакше, як вона тепер є.

Послідними роками наука в школах оперлася на нові методи та матеріяли. Вона вимагає від учителя крайного напруження його здібностий, щоби мати успіх. Від учителя вимагають тепер дуже богато. Тому майже з правила хочуть учителя тільки з цертифікатом першої кляси. Подібно вимагається більшої праці в навчанню від учителя — в школах на

прерії є вищі степені а все навчання переводить один учитель. Правительство і ціла наукова система вимагають, щоби англійщина по школах була добра і тому наші учителі особливо на це мусять звернути пильну увагу.

Учителі мають свою станову організацію, що заховонює їхні інтереси перед правительством — знова шкільні урядники мають свою, котра заступає їхні інтереси, як добро всіх податковців.

Перед нами одно. Ми не можемо і не сміємо ослаблювати шкільну систему навчання, але також ми хочемо зберігати своє рідне поряд науку, що дає школа.

Просвітний стан українства вимагає великої праці з нашої сторони. Тому маємо нашу організацію Українських Католицьких Шкільних Тростів а також окремі учительські клюби, що працюють разом.

Нам загрожує плян стягнення теперішних шкільних округів у великі і позбавлення самоуправи наших шкіл. Є певні стремління, щоби позбавити теперішних урядників їхніх управнень в ділі наймання учителя і розподілення податків, а передати ці управнення директорам, що будуть відразу наймати учителів до всіх шкіл свого округа і визначувати платні та розподілювати податок. Також є певні стремління до того, щоби наші малі школи по фармах заступити великими в містах і нашу дітвору стягати в ці великі школи. А також головно говорять, що всі учителі, котрі не є досконалі в англійщині, будуть звільнені а на їхні місця прийдуть ці, що відповідать вимогам досконалої англійщини. Український учитель ледви чи зможе у всіх напрямах відповісти в горі зазначеним умовам. Бо наші люди вимагають, щоби він також навчав по українськи після шкільних годин — а коли він хоче виповнити це, надрушить ідеальне поняття англійщини, яке знова є вимогою других чинників.

Українські шкільні трости представляють в шкільній справі весь український загал. Ми хочемо тепер добрих шкіл, добрих учителів і добре навчання, кращих будинків, більше руху і активности, більше пікніків, дебат, спорту бібліотек, здорових дітий, кращого порозуміння між родичами — ми хочемо того всего, а поряд це, також навчання по українськи.

Не можемо залишити думки про мораль школи. Це відноситься до старших і до молоді і тут Церква приходить нам о поміч і ратунок.

Мусимо всі наші сили зібрати разом, коли хочемо довести до путнього навчання. Ми українці всі до цего стремемо і тому мені, як учителеві є приємно нині виступати тут, перед шкільними урядниками, бо остаточно це є наша справа і та сама.

Ми вже маємо членів урядників з кождої сторони Саскачевану. Всіх ми ще не маємо, але я надіюся, що будуть. Моїм бажанням є, щоби ми відїхали звідси переконані про важність шкільної справи, бо вона допоможе нам вельми зберегти своє національне обличчя і поставить нас нарівні з другими в горожанських впливах.

* * *

Михайло Білинський, президент УКШТ, говорить на тему: **"Організація Українських Католицьких Шкільних Тростів."**

Бесідник згадав про історію організації та про теперішний добрий заряд. В заряді остали здебільша давні члени. Заступником голови є О. Свистун з Крндор а директори остали ті, що минувшого року. Шкільна система провінції вимагає, щоби наші діти знали основні культурні вимоги, себто читання, писання, рахунки — а ми вимагаємо ще чогось більше. Ми бажаємо, щоби наша дитина любила Бога, шанувала родичів — це є моральна сторона виховання, без котрої правдивого виховання нема.

Дальше ми повинні вже раз зрозуміти, що наша сила в організації і коли нас в якісь місцевости тільки двох, то ми вже повинні творити частинку нашої організації вписатися до неї та слідити за поступом. Шкільни акт позволяє нам належати і трудностий тут нема, коли ми хочемо належати. А буде нас більше в організації, тим більше зробимо. Бесідник дає порівнання, як другі народи розуміють організацію і як вони тим вибиваються в силу та значіння. Наші співгорожани провінції будуть з нами числитися тільки тоді, як побачать в нас організовану силу. Через організацію ми легко можемо порозумітися з нашими школами і вчителями — коли треба зміни чи інші потреби заходять в школі. В цих справах школи і учителі повинні писати до нашого писаря. В біжучому році 18 учителів дістали заняття через нашу організацію а яких 20 дальше були спрямовані до шкіл, про котрі ми посередно знали, що там є вільні місця. Організація то сила і тому взивано всіх заінтересованих належати до товариства Українських Католицьких Шкільних Тростів.

Іван Митрополит,
писар УКШТ
P.O. Prud'homme, Sask.

РІЧНИЙ ЗВІТ ЖІНВІДДІЛУ Ч. 14

Наш Жінвідділ старався працювати всесторонно а найбільше труду доложив, щоби все наше українське католицьке жіноцтво з'єднати в організаційне життя до гармонійної співпраці. Майже кождого місяця були наші сходини, на котрих обговорювано біжучі події та намічувано нові підприняття. Підчас тих сходин ми читали також гарні книжки, як Лелія Ізраїля, Страдальна Мати, Християнська невістка, і т.д. Слідуючі підприємства дав наш жіночий відділ:

14 січня, 1935 — представлення "Успення Марії".

23 січня, 1935 — на загальне домагання, представ

лення повторено.

14 лютого, 1935 — підчас забави приготовили перекуску, з чого дохід призначено на бібліотеку.

21 лютого, 1935 — підчас представлення приготовили перекуску, а дохід віддали на церкву.

В марті спільно з другими товариствами виступили на концерті в честь Шевченка.

8 квітня — разом з мужеським відділом дали забаву на фонд проти рака.

В маю спільно з другими приготовили день матері.

3 червня — дали забаву. Підчас забави була розігравка на подушину, що дарувала пані Бідулка на добро товариства.

12 липня був з'їзд БУК-а, підчас котрого наш відділ спільно з Сестрицями дав обід і вечеру. При допомозі всеч. о. Дрогомирецького запрошено Сестер Служебниць, котрі навчали дітий катехизму а також приготовляли до першої св. Сповіди. Сестри дали також гарний діточий концерт. Всі кошти з того приводу покрив наш відділ. Також для шестеро дітий ми придбали хресну одіж — кришмо. Ми дали також жертву на Українську Католицьку бурсу в Саскатуні двацять пять долярів — на пресфонд Бюлетеню пять дол. — на церковний базар в Гефорд пять долярів — також передплатили часопис для дітий: Світ дитини і Діточу бібліотеку.

В день уродин наших членкинь ми давали забаву — наші членкині були тим раді.

6 листопада наш відділ закінчив свою річницю торжественною відправою в Церкві, котру відслужив всеч. о. Дрогомирецький — членкині приступили до св. Причастя. Вечером відбулися річні збори, на котрих вибрано цей заряд:

Голова — пані М. Чорній
Заступник — пані Г. Гунчак
Діловий писар — пані К. Пєцова
Скарбовий писар — пані О. Сокіл
Провірники — пані Жеребко і панна К. Чорній

Програмовий комітет — пані К. Кульчик, пані Г. Гунчак і пані М. Жеребко

25 листопада дали забаву на добро тих дітий, що будуть вчитися історії Церкви та історії України.

Ми вислали також відпоручницю нашу на з'їзд до Саскатуну, панну К. Чорній.

Всього приходу за рік 1935 було в нас . . $140.00
Розходу 139.00

ЖЕРТВЕННЕ СЕРЦЕ

Серце і жертва — годяться разом, що краще годі. Яке серце, така жертва. Яке серце, таке розуміння, така посвята, такі труди.

Вот це серце наше, старовинно добре і гостинне, бється дальше на степу в Канаді. Бється повне життя і сил. Бється як найкращі дзвони і гомін тих сердець най дійде в найдальші закутини нашого поселення в цій країні — най викличе відгомони.

З Різдвом пішли колядники на нашу бурсу в Саскатуні — на бурсу БУК-а ім. о. Маркіяна Шашкевича. А пішли як слідує:

Парохія у Вакав, Саск.

Ходили з колядою: Василь Шеремета, Павло Вербицький, Гр. Головатий, Петро Матковський і Мих. Гриневич.

Жертвували: по $1.00 — Вол. Никифорук, Пилип Никифорук, Ю. Воробець, Павло Вербицький, Масталіж, пані Бурхайло, Іван Білоросок, Вас. Шеремета, Мих. Гриневич.

По 50ц. — П. Білорукий, Гр. Головатий, Ю. Гой, Гр. Ференюк, Петро Дутчишин, Н. Янців, Ст. Островський, Вас. Мелимук, Ів. І. Квасниця.

По 25ц. — Ю. Білорукий, Вас. Куцик, П. Мотлюк, Д. Цісецький, Д. Гриньюк, пані Мороз, Ів. Цісецький.

По 10ц. — Ст. Ставчук

Разом: $15.85

Відділ БУК-а молоді в Кадорт Саск.

Жертвували — По $1.00 — Ст. Кузьма, С. Мантика, С. Вербицький, Ковбус, Гр. Небоженко, Петро Бучинський, Й. П. Решетило, Оля Стратійчук, О. Шавага, А. Кіндрачук

По 60ц. — пані М. Кіндрачук

По 50ц. — М. Скакун, Дзендзьоловський, Жаровський, Юзвинка, Петруня Семак, Свиндак, Грицяк, Челяк, Ів. Шавага, Кондра, Калапаца, Самборський, Гамуна,

По 35ц. — пані Боднар, Семенчук

По 25ц. — Бендиґа, Челяк, Кран, Вебер.

По 10ц. — Табашнюк

Разом $18.90

Гефорд, Саск.

Колядували: панна К. Чорній, Славка Марак, Руня Сулятицька, Пеня Сулятицька, Павліна Боднарчук,— панове: Гриць Чорній і Б.Л. Корчинський.

Жертвували: По $2.00 — А.Ф. Робертсон, Р.С. М.П., Лі Дон, Всеч. о. Н. Дорогомирецький

По $1.00 — пані М. Чорній, панна К. Чорній, Б.Л. Корчинський, Каменецький, Дм. Корпан, Стюарт Мичел, Бил Кокс, Д.Е. Мийз, Йосиф Безкоровайний, пані Г. Марак, пані М. Гунчак, пані Д. Сулятицька, Ник. Вебрина, Гриць Богун, Чарлс Мийз, Юр. Шеплій, В. Барабаш, Мих. Тичинський, пані Й. Щербан, пані М. Пєцова, пані Й. Когут, Гриць Гудик, Іван Пискливець, пані Заїчковська, Федір Кормиш, О. Сокіл, Тома Бурлак, др. Бовз, Іван Нездалий, пані Д. Жипчин, пані Т. Качмарська, О. Лукіянчук, О. Жеребко.

По 75ц. — пані Вишневська

По 70ц. — Мушинський

По 50ц. — пані І. Шклянка, пані Безкоровайна, Іван Походзіло, Мих. Циба, М.О. Тринаєр, П. Пижерс, Віктор Сулятицький, Стефан Гунчак, Й. Заячківський, Марія Мединська, Вас. Медвідь, пані Лилишур, Петро Скопік, Мих. Вережак, Ів. Гранад, Д. Новосад, А. Горбай, М. Цибик.

По 35ц. — Токарик

По 25ц. — Мих. Скорохід, Збишевський, Недзельський, Рогозінський, Янсен, М. Хахула, Борис, Вд. Шаварський, Мих. Бордун, Ів. Худик, Мартин Южирман, Бідулька, П. Васильців, П. Палагіцький, С. Панькович, Тома Чорній.

Разом $54.25

Відділ 20 БУК-а з околиці Гефорд.

Колядували отсі панове: Іван Скопик, учитель, Стефан Свистун, Павло Скопик, Петро Скопик, Віктор Свистун, Дмитро Михайленко, Іван Верезовський.

По 1 дол: — Михайло Скопик, Іван Свистун, Онуфрий Свистун, Михайло Куна, Іван Бузікевич, Василь Луцик, Петро Свистун.

По 50ц. — Микола Бецкал, Антін Мельничук, Тома Бузікевич.

Разом $8.50

Відділ БУК-а з Нового Київа, Альберта . . . . — $6.00

Збірка в Кадворт

По 1 дол.: — панна О. Стратійчук

По 30ц — Василь Трач

По 35ц. — Іван Дубик

По 25ц. — Петро Гураш, Г. Екстий, Іван Калапаца, Петро Підскальний, Петро Бучинський, С. Мантика, панна Марія Вербіцька, пані Трач, пані Рогарчук, пані Гаївська, пані Боднарчук, Д. Боднарчук, Михайло Скакун, Стефан Романко, Мирослав Намісник.

Дрібними датками $2.99

Разом 7.99

Бурса БУК-а в Саскатуні дістала слідуюче письмо подяки в Бюлетені:

"Я обіцяв Вам дати $5.00 на Українську Католицьку бурсу в Саскатуні. Хоч тяжкий це рік, але я не скасую свого слова, вишлю Вам свою жертву, що обіцяв, чи мені коли до Вас придасться, чи ні. Але й хочу також працювати для добра української суспільности. І прошу оголосити в Бюлетеню, як отримаєте моїх $5.00

Остаюсь з поважанням
Олекса Василенко,
Красне, Саск."

—=0=—

Заряд бурси щиро дякує всім ласкавим Жертводавцям за труд і жертви. Окремо колядникам та пану О. Василенці.

Просимо також на будуче не забувати про свою бурсу в Саскатуні.

Най живуть і кріпнуть в добрі щирі серця і най Бог благословить добром за прихильність великій справі.

Осип Приймa,
управитель бурси,
302 — 24th St. Saskatoon, Sask.

АНКЕТА

Музей Визвольної Боротьби України розпочав і провадить акцію, завданням якої є збудувати Український Дім у Празі. Український Дім має не тільки послужити гідним приміщенням для памяток нашої визвольної боротьби, а стати також національно-культурним осередком, що репрезентуватиме українське життя і працю на чужині. Акція для збудовання Українського Дому заснована на жертвених зусиллях всього українського громадянства й уже від початку позначилася значним успіхом.

Для популяризації цієї справи на всіх українських землях і серед еміграції та для якнайліпшої організації Управа Музею рішила перевести серед українських організацій та окремих діячів спеціяльну анкету. Ця анкета має якнайповніше відбити погляд нашого громадянства на справу Українського Дому — на його потребу, національне значіння та вагу, а також на способи здійснення.

До участи в анкеті може зголоситися кождий доброї волі член народу.

Анкетний матеріял в міру потреби може бути використаний для публікацій.

Подаючи це до Вашого відома, Управа Музею просить Вас ласкаво взяти участь в наміченій анкеті й висловити свої думки та побажання щодо Українського Дому в Празі, а разом з тим подати Ваші поради й уваги в справі найдоцільнішого здійснення наміченого завдання, зокрема щодо організації всенародньої участи в збірковій акції на Український Дім.

Ласкаву відповідь просимо надіслати по можливости небавом на адресу Музею.

З високою повагою

Горбачевський, в.р. Голова Управи Музею.
Д. Антонович, в.р. Директор Музею.
Ст. Сірополко, в.р. Секретар.

Адреса:
UKRAJINSKE MUSEUM, Praha-Zizkov,
Karlova, 14 (Czechoslovakia).
Директор Музею проф. Д. Антонович.
Адреса:
Prof. D. Antonovyc, PRAHA-Nusle, 246.
Почтове конто Музею:
PRAHA 80940 Museum o.b. Ukrajiny.

ВІДСВІЖІМ СИЛИ!

Думають деякі, ми вже все зробили....
Спочиваймо — на лаврах.
Опустім руки — в подиві до себе самих....

* * *

Чи слушно?

* * *

Час тепер як грань.

Кожда хвиля пече — наглістю впрішень, спраглістю діла, невідкличністю чину. І коли її втратите, останеться рана, незалічима....

Кожда хвиля завдаток безсмертя. Втратите, пропало. Здобудете, нову долю і кращу будучність обосновите для грядучих поколінь.

Хвиля не жде. Її не приловите, коли відійшла— а відходить мигом. Життя наше, мить у вічности. Серед життя смерть посеред дороги. Кожда хвиля безмірно варта.

Не нищіть хвиль!
Не тратьте часу!
Не опускайте рук!
Не лягайте відпочивати а лаврах — бо це мертвецький сон гоголівських трупів.

* * *

З більшою меткістю — вперед!
З розжареним бажаням трудового чину — доброго, великого, **шляхотного — вперед!**
З серцем, повним найчистіших понук, сповненим ідейністю за велику справу — вперед!
Кличте отягчілих, оспалих, байдужих — кличте їх в похід! Здобувати життя!
Здобувати краще завтра!
Наші ряди най скріпнуть!
Нове темпо, новий крок! Щоби далеко й широко почули....! Почули і заміли вороги від подиву!
Армія БУК-а вперед!
З вірою в серці у велику справу; з переконанням в правильність свого стремління, в його конечність, необхідність і кінцеву побіду — вперед, вперед, вперед!

* * *

Що робити?
Збирайте вкладки від старих членів і шліть скарбникові.

Так забезпечите істнування і правильну появу Бюлетеню.

Так уможливите видавання книжечок — дальших в черзі нашої бібліотеки.

Так викличним бажаням зробите і здійсните появу нашого платного організатора, що обїздитиме наші відділи на добро БУК-а.

Нам треба сталого поїздного організатора!
Поможіть його удержати — підготовте йому шлях!
Збирайте вкладки!

* * *

ТВОРІТЬ НОВІ ВІДДІЛИ БУК-а!

Не думайте, вже досить: це мало.
Ніколи досить в тім напрямі не зроблено.
Безглядно більше остало до праці!
В котру провінцію поїдете, говоріть про БУК-а! Закладайте, організуйте нові відділи! Мужчин, Жінок, юнаків і дівчат!
Наша Армія най росте!
Прапор в гору!

ЖЕРТВУЙТЕ НА БІБЛІОТЕКУ БУРСИ В САСКАТУНІ

Коли можете — просимо ці жертви слати прямо в бурсу — якщо маєте книжки відповідні, збірники творів, річники часописів — це все буде заложником нашої бібліотеки в Саскачевані. Шліть, як дар на бібліотеку БУК-а для бурси в Саскатуні.

Коли нема у вас книжок ні відповідних видавництв — пішліть свою лепту, хочби найменшу. Поговоріть про це з вашим сусідом, котрий може має відповідні твори і дарувавби радо на взнеслу ціль. Це просвіта для молодого покоління нашого в Канаді. Книжки можуть бути не лише в українській, але у всяких мовах світа — та найбільше треба української літератури. Поможіть всі як Вас стати а Бог віддячить!

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

кард. Мерсіє

МОЛИТВА

Символ історії Церкви це Апокаліпсіс — **книга**, якої сторінки мають в ріжних місцях сім **печатий**. (Ан. 5,5) Їх має право і владу зломити лише Той, хто є суверенним Паном історії, новим Давидом. Коли зломимо сі печаті, то вийде на яву довга низка голоду, пошестий, воєн, переслідувань, але понад тими всіми картинами страстий і жалоби панує божественна усмішка Того, якого Ізраїлеві племена і ряди блаженних проголосили своїм Спасителем і Богом.

О, як це добре, мої брати, в сучасну хвилину розпачі і руїни, в довгім очікуванню нашого близького визволення прислухатися до тих пророчих слів, які ми вже вам пригадували. **"І сказав один зі старців**, говорячи мені: Хто се, що зодягнені в білі одежі і звідкіля прийшли?" І сказав на це св. Йоан: "Це, що прийшли з великого горя і вимили вони одежі свої, у вибілили одежі свої кровю Агнця. Тим то вони перед престолом Бога і служать Йому день і ніч в храмі його. Вже не будуть голодні ані жадні — ані падатиме на них сонце, ані жадна спека. Агнець бо, що на середині престола, пастиме їх і водитиме їх до живих жерел вод. А Бог отре всяку сльозинку з очий їх." (Ан. 7, 13-17).

Будьмож терпеливі підчас страждання і мужні підчас війни.

Оля Стратійчук

ПРАЦЯ ДІВЧИНИ ДЛЯ НАРОДУ

(Докінчення)

Як можемо працювати для народу?

Многі з дівчат, що є відповідні і мають до того охоту, можуть богато зробити для народу, коли вступають до монастиря. Особливо в нас потрібно українських дівчат, котрібн посвятили себе на службу Богу всеціло і віддались праці над народом. Як богато наші Сестри моглиби зробити, колиби їх була більша сила?! Вони виховують молодь, що дуже важним — помагають сиротам, відвідують хорих і беруть їх в опіку. Дуже богато можна тут зробити.

Для інших дівчат відповідним заняттям буде заняття доглядачки хорих (норси) — так можна богато зробити між нашими людьми вказуючи їм, що належить поправити у щоденнім побуті.

Наші учительки впливають на поручену їх опіці молодь, а цеж будучий нарід. Тому треба вперед застановитися над важністю тої справи а потім власним приміром дати молоді добрий взір. Належить заохочувати їх до кращого пізнання власної мови, любови рідного, вчити співу, строю, звичаїв і т.д. Чому лучаються часто случаї, що наша молодь встидається рідного? В англійських школах вчать їх про славу англійського народу — про українців там не згадують. Об їхні уха обиваються закиди, що наші люди темні та запиті. Колиби хлопці і дівчата знали свою історію як слід, вони зналивби що на це відповісти. Добре вчений чужинець ніколи не закине, що українці нічого путнього для інших народів не зробили ані що стали дещо у вселюдськім поході. Най більше критикують нас ті, що є нібивчені, але вони радше недовчені. Тому наші учительки мають прегарне поле до попису серед молоді в навчанню рідної історії і піднесенні вартостий, які наш нарід вніс у вселюдську скарбницю.

Остає ще велика часть наших дівчат, котрі або може не мають даних здібностий, або нагод самостійно працювати в життю. Щож їм лишається зробити для свого народу?

Більша часть тих дівчат виходить заміж, стають матерями і виховують нові покоління. Їхня праця є дуже важна і вони саме можуть найбільше зробити для народу. Коли свій молодечий вік посвятять на приготовання до будучого звання доброї, чесної матері, котра стане порадницею і приятелькою мужа а взірцем всего доброго для дітий.

Заходить питання, як дівчата можуть до того приготовитися? В Західній Канаді наші хуторі порозкидані і не все є можність для дівчини йти до вищих шкіл, читати добрі книжки, брати участь в добрім товаристві і так набути відповідну підготовку. Саме тут приходимо до пізнання, що нашим найбільше потрібне в Канаді — добра організація. Та організація має дбати про народні, культурні а також релігійні справи нашого народу. Якраз таку оргнізцію маємо — це наше Брацтво Українців Католиків Канади. Хочу тут звернути увагу на дві точки, в котрих організація може помогти. Англійські католицькі жінки мають свою організацію: **Catholic Womens' League.**

Цего року вони рішили щорічно давати стипендію (Scholarship) тій католицькій дівчині, котра осягне найвище відзначення у 12 степені, а котрої мама або сестра належать до тої організації. Щорічно уладжують вони контести красномовства для менших дівчат. Цеї осени вони мали такий контест у Бруно-а ми з Кадворт післали одну з наших дівчат, що виграла нагороду на цім контесті. Діти тим дуже цікавилися. А ще більше через те навчилися. Чому ми не можемо мати чогось подібного при помочі нашої організації і так помогти нашим здібним дівчатам? Є многі здібні дівчата, що через недостатки не можуть йти до школи а стипендія може тут богато помогти. Чим більше ми будемо мати вчених людий, тим вище буде наше суспільне становище. А нам сего дуже отрібно. Друга точка, на котру хочу звернути увагу є те. На основі статистики, яку зібрало Саскачеванське правительство, показується, що найбільше хлопців і дівчат, що з фармів йдуть до міста, це наші українські хлопці і дівчата. Що це значить? Дуже мало з них залишають свої доми по тій причині, що не мають дома що їсти або в що убратися. Ні. Але більша частина їх, а головно дівчата, залишають добрий дім та їдуть до міста — куди? Н службу по готелях, китайцях — а хлопці направляти хідники в місті. Що діється з ними? Вони ніби англійщуться. На ділі вони забувають в містах на свою віру, Церкву і Бога, живуть здебільша роздустно і пропадають марно.

Поважні батьки і матері! Це значить, що чогось тим дівчатам і хлопцям не ставало дома, можливо й ви в цім винні. Скільки є таких батьків і материй, котрі вимагають від своїх дітий безупинної праці, гроший їм не дають, до товариства самі не належать і дітий не пускають. Такі діти тяжко, щоби втрималися дома. Треба тому, щоби батьки і матері мали десь і колись зійтися, поговорити і дітий туди взяли. Дівчата разом з мамами повинні вписатися до жіночих відділів БУК-а а родичі повинні молодим раз до дати гроші на членську вкладку. А коли жінки роблять забаву, тоді батьки і матері повинні іти ра-

зом тай дітям дозволити забавитися. Так ви і себе розрадите і будете бачити, як діти забавляються. Дітям буде тоді розрадніше жити і вони дому вашого не залишать. Най китайці шукають собі інших на службу. Тут в Канаді ми вільні. Вже досить наш нарід був поневолений і споневажений. Для нас отвирається нова доля і ми українські дівчата повинні повести нарід наш у кращу будучність.

др. С. Демидчук

ДЛЯ РОЗБУДОВИ НАЦІЇ

Чи ми, українці як нарід, як громада, як суспільність, не є загрожені розкладом і руїною, як ціле людство?

На жаль ми привикли слухати теревенів від наших лжепророків в Америці, що ми всемогуча нація і лише треба нам побити національних ворогів, а тоді будемо вести перід у цілому світі. Хоч як неймовірні такі твердження, а прецінь мусимо числитися з фактом, що це обдурювання і задурманюваня найширших верств йде безупинно з таборів, які поставили собі за ціль нищення Католицької Церкви серед нашого народу. Дивним дивом ті руйнуючі гасла не найшли відповідного відпору серед провідної верстви нашого громадянства в Злучених Державах. Світські провідні одиниці збувають таку розкладову пропаганду мовчанкою ніби тому, що це "спір між ріжними Церквами." Отже це ніщо інше, як роля Пилата, що видав Христа на розпяття.

Така боротьба проти Католицької Церкви серед українців в Америці не є боротьбою / якоїсь іншої конкуренційної Церкви. Це є боротьба розкладових членів на знищення всяких моральних основ. Те, що передовики в цій боротьбі кидають національні гасла, не зменшує небезпеки — навпаки, зібльшує її, бо затемнює справу. Якби так не було цього національного "сосу" — то всякий, навіть малограмотний, скоро мігби зрозуміти, що наша українська громада є на дорозі цілковитого розкладу. Тодіб можна лекше створити авангарду для стримання руїнної сили. Коли серед великого американського народу та між світовими мислителями появляються поважні голоси осторогн перед катаклізмом, то чи не повинні такі голоси приневолити наших провідних громадян пристосувати цю осторогу і до нашого громадянства?

Чи правді ми, американські українці, є тією вибраною групою, що на випадок потопу дістанеться без праці на "ковчег Ноя"?

Чи може ми справді такі сильні нашим характером, нашим моральним життям, нашою орґанізованістю, нашим гартом, нашою національністю свідомістю, нашим маєтком, нашим знанням, нашими культурними осягненнями, що можемо сказати — ми єдині не боїмося ніякого заломання серед усього людства і, тому можемо легковажити всі оті деструктивні затії себелюбних і вузькоглядних елементів?

І чи не час нашому українському католицькому громадянству в Америці створити хочби рештками своїх сил осередок для стримання походу неморальности і розкладу з метою положити кінець дальшому безкарному винищуванню національних сил, які можуть придатися для розбудови нації кождої хвилини?

("Америка" ч. 1)

КАЛЄНДАР

Колись вдавнину люди не знали жадного калєндаря ані не міряли часу.

Але зявища природи як "схід й захід сонця" (цебто оборот землі) зміни місяця що 29 або 30 днів, тепло й холод, й правильне повторювання побудження природи, тепла, доспіння ростин й зимна (пори року) що ділялось у періоді одного обігу землі довкола сонця (рік) — спонукали людий подумати про поділ часу і про калєндар.

Перше люди приняли "місячні" (за зміною місяця на небі) місяці по 29 і 30 днів. Потім вже знали рік з 12 місяцями й 4 пори року. Згідно із законом жидівського пророка Мойсея приняли тиждень із 7 днів, але у Греків була "декада" із 10 днів і місяць поділявся на 3 декади. Рік в тім часі мав 354 дні.

Всі ті зачатки калєндаря викликували велике замішання.

Коли недовго перед народженням Ісуса Христа володаром в наймогутнішім тоді Римі став Каюс Юліюс Цезар що завоював майже цілу Европу й добув перемогу в Египті, в Африці, він хотів покласти кінець тому заміщанню. В 46 році перед Христом Юлій Цезар, ще поганин й володар поганського Риму, встановив новий калєндар. Два роки пізніше римські аристократи, ті самі що він їх відзначив й нагородив, убили його завдавши йому 20 ран ножами. Але всеж калєндар того великого войовника й писменника простояв кільканацять століть.

Калєндар Юлія Цезара був найліпший на свої початки, але що він не був цілком докладний, з часом роки все трошки посувались наперед, так що в 1582 році 1 січня вже припадало на правильне 10 січня. Тому тодішній папа Римський Григорій XIII подбав про справлення калєндаря. На місце Цезарового, що його назвали Юліянським, він встановив в 1582 році справлений калєндар, що від його імени назвали Григоріянським.

Оба калєндарі римські. Римляни казали що перший—це "старий стиль," а другий це "новий стиль," або по їхньому — **Stilo vetere — Stilo novo.**

Новий калєндар приняли перші Іспанія й Португалія, а Італія де новий калєндар уложили, аж третя його приняла. В Римі так шанували Цезара що не хотіли швидко кидати його калєндаря.

Потім приняли Григоріянський калєндар Франція, Швайцарія, Німеччина, Голяндія й інші.

Англія приняла його аж в 1752 році й тоді теж і її колонії, цебто й Америка. Значить Америка через Англію спізнилася 170 років. Що навіть на гробі Джорджа Вашингтона в Мавит Вернон є написано що він народився 9 лютня (старий стиль), хоч відомо що за новим стилем день його народження є 22 лютня й тоді цей день в Америці святкують.

Із "старим," цебто Цезаровим калєндарем осталася ще опісля Східна Церква, а з нею Греція, Україна, Росія, Болгарія, Румунія.

Але тепер й ті держави майже цілком покинули Юліянський калєндар, а приняли Григоріянський.

Але Українці в Галичині а за ними й Українці в Америці, в Канаді, Бразилії, Аргентині — ще й досі нібито тримаються Цезарового калєндаря, й навіть називають його "руським" або "українським."

Цей калєндар сьогодні вже "пішов наперед" 14 днів, а через те дні спізнюються на два тижні.

Якби ми в цілости трималися "старого калєндаря, то сьогодні не є 24 грудня, але 11 грудня, а в нас Різдво не припадає 7 січня, 1936 року, але за старим стилем 25 грудня, 1935 року.

Одначе як ми не кажемо що нині є 11 грудня (хоч так друкуємо в калєндарях), таксамо не кажемо що в нас Христове Різдво буде 25 грудня (хоч так є надруковано в калєндарі), але 7 січня, вже нового року 1936, бо так рахуємо кожного дня.

Це значить що ми вже кожного дня в році тримаємось нового Григоріянського калєндаря, але Різдво пересуваємо два тижні наперед, цебто спізнюємо це свято 14 днів, лише тому що цей день числимо Цезаровим калєндарем.

Таксамо і з Великоднем. Ми ще числимо Великдень згідно з калєндарем "старого стилю," хоч щоправда Великдень "старого" стилю й "нового" стилю часом сходиться разом одного дня.

Калєндар Цезара в 1582 році був спізнився 10 днів, донині вже спізнений 14 днів, а за дальших 1900 років був би спізнений 28 днів. Це значилоби що Різдво вже не було 7 січня, як тепер, але 21 січня. Якби й далі так пішло, то Різдво припало би на весну разом з Великоднем, а потім й на літо, отже було би пізніше від Великодня.

Але того не буде, бо Цезарів калєндар вже відумер, вже належить до історії.

Як Цезар його встановив, він відразу його числив 768-ий рік, рахуючи від оснування Риму, але, як пізніше Рим став християнським, роки числили від народження Христа й сьогодні вже не так як хотів Цезар 2750 рік від оснування Риму, але 1935 рік від народження Христа.

Світ завсіди буде цінити діло великого Цезара що дав світови перший по змозі правильний калєндар, але що той калєндар не був цілковито докладний, світ одержав докладніший калєндар Григоріянський.

Колись Українці "тримались" Цезарового калєндаря й числили за тим калєндарем, але нині вони вже не "тримаються" того калєндаря. Цілий рік, кожний день числять вже за новим, Григоріянським калєндарем, тільки день Різдва й Великодня ще й досі ....за "старим" калєндарем.

Юліянський калєндар спізнений 14 днів через недокладність, через помилковість, тому цілий світ його покинув, і Українці теж. Але як частина Українців й досі свята Різдва пересуває два тижні, згідно з помилковим старим калєндарем, то це показує нам помилка Цезара є така дорога, що ми не можемо з нею розпрощатися.

Як же це нагадує "оборону" букви "йор," через те тільки що його назвали були "твердим знаком," дарма що його не вимовляли.

("Америка" ч. 150)

——=0=——

о. П. Табінський

ВІРА В ЦЕРКОВНИЙ ПРИМАТ

Положення, що римському епископові належить ся примат у Церкві з наслідства від Петра, як верховного Апостола, так **часто** й так **категорично** висловлюється грецькими авторитетами, що цього не може не спостерегти навіть побіжний дослідник византійства.

Воно, напримір, дуже часто зустрічається в богослужбових текстах, апробованих Церквою. А це служить доказом, що виступи проти римського примату, якими визначалися деякі византійські патріярхи — Анатолій, Фотій, Керулярій — не залишили по собі у византійській релігійній психиці помітнішого впливу. Виступи ті були явищами, які йшли всупереч церковній традиції і не вважаючи на них, офіційною церковною вірою на Сході, навіть довший час, після формального розколу, було положення, що ап. Петрові доручив Христос церковну зверхність — а його наступником є римський епископ. Прочитайте напримір в Минеї службу св. Сильвестра — 2 січня, поклін веригам Петровим — 16 січня, св. Льва — 18 лютого, св. Григорія Двоєслова — 12 марта, св. Мартина — 14 квітня, св. Апостолів — 29 і 30 червня, св. Климентія — 29 листопада, св. Отців — 16 липня (канон патріярха Фільотея в грецькій Минеї). Автори тих служб жили значно пізніше патріярха Анатолія. Одні в добу Фотія, інші ще пізніше (з них Фільотей помер 1379 р.). Церковне признання їх творів свідчить, що були вони виразом тодішних поглядів і переконань.

Ось кілька прикладів для ілюстрації византійського світогляду IX-XIV віків. 2 січня (св. Сильвестра,, пісня 8 канона: "**Верховникъ явися еси священнаго**) I Вселенського) **собора, и верховнаго** учениковъ украсилъ еси **престолъ**" (Ап. Петра).

18 лютого (св. Льва), тропар: "**На престолъ,** слав-

не, **священтсва сѣдъ** — озарилъ еси свѣтъ богоразумія твоєму стаду" (Римська столиця — "Престолъ священства!"). Канонна пісня 2: **"Петра верховнаго престола** наслѣдникъ былъ еси"є п. 6: "Петра честнаго дресмникъ, и **сего начальстомъ** обогатися и теплу стяжавъ ревность, богодвижимый написалъ еси, еретическое велѣніе отметая (постанови "розбійницького" собору); стихира на "Господи возвахъ": "Что тя имеуемъ богодуховенне? **Главу** ли Православныя Церкве Христови?"

14 квітня (св. Мартина), стихира на "Господи возвахъ": "Что тя нынѣ Мартине провѣщаемъ? — **Верховника** священныхъ повелѣній неложна"; канона п. 8: "Украсивъ Петровъ божественный престолъ и **на того камени Церковъ непоколеблему соблюдъ** Мартине, съ нимъ прославился еси."

30 червня (св. 12 Апостолів), стихира **хвалитна: "Верховное основаніе Апостоловъ — Рима** же ты былъ еси первый епископъ, превеликаго града слава и похвала, и **Церкве Петре утвержденіе: и врата адова не одолѣють ея**, якоже Христосъ предрече."

Ще пара текстів з грецької Мінеї, яких нема в словянській.

12 березня ікос: "Ти (св. Григорій Вел.) носиш тіло наслідника **столиці Начальника над хором учеників.**"

16 липня (память Отців), Фіьотеєвого канона Отцям IV Вселенського Собора п. 4: **"Закони Духа, з Риму послані** до вас, ви прийняли і світлом Духа пояснивши, Церкву красно зміцнили." І знова: **"Дар Божий — послання з Риму** обмисливши, на тому посланню огорожу побожности твердо поставили." (догматичну соборну постанову). Не трудно додуматися, що наведені тексти канона св. Отцям, цілковито спростовують **вигадану російськими богословами (власне Хомяковим) теорію соборности.** Бо заслугу Отців IV Вселенського Собору визнають лише в тім, що вони прийняли "закони Духа з Риму," обмисливши їх та на їх підставі сформулували соборне опреділення.

Ще варто навести слова одної молитви, яка в православнім Требнику читається в чині "о отъ отверженія обращающемся къ истиннѣ вѣрѣ," в Корм чих поміщується, як молитва "надъ кающимся" — а приписується св. патріярхові Методієві Царгородському (помер 847 р.): "Владыко Господи Боже нашъ, иже **ключи Царствія Твоего Петру верховному Апостолов увѣривый и на немъ святую Твою Церковъ создавый** и давый ему власть Твою благодатію еже взяти и рѣшити...." З погляду теперішних східних богословів ні одне з тих речень не є правдиве, з чого можна доміркуватися, яку страшну еволюцію пережила богословська наука на Сході й як помиляються ті, що теперішні її твердження приписують византійцям імператорської доби.

Наведемо ще пару текстів з царини византійського церковного права. Відомий каноніст з половини XII ст. Олексій Аристін, якого коментар на церковні правила й лежить в основі словянської Коричої, в передмові до правил Картатінського Собору пише: (наводжу текст Коричої) "Бяху же со св. Отци на семъ соборы и блюстители мѣста отъ папы римскаго послани. Блюстители же мѣста сего ради нарицаються, понеже **отъ папы посылаеми суть по всымѣстранамъ и градамъ творити повелѣнная имъ, и мѣсто его исполняюще о отъ всѣхъ почитаеми** в папѣ мѣсто и **смотряюще и соблюдающе во всѣхъ странахъ правовѣріе. Апостольское сѣдалище римскій престолъ нарекоша. Ибо верховный Апостолъ Петръ в немъ просіялъ** есть, по себѣ перваго архієрея Лина в немъ постави." Отже з погляду Аристіна, Апостольський Столиці належить право ревізії й контролї "правовѣрія" по всіх країнах і містах, і ту ревізію й контролю виконують її легати "блюстители мѣста," а само право ставиться у звязок з верховним Апостолом Петром.

* * *

До XVII віку ніхто зі східних письменників не додумався до того, щоби причину церковного розколу шукати в боротьбі за єрархічну владу та впливи. Ніодин зі східних соборів не осудив і не викляв положення про єрархічу зверхність Апостольської Столиці. Була на них мова лише про " і Сина," бриття бороди, целібат, опрісноки, тощо... Подібно всі полемісти від XI до XIII в спростовуючи римські "вступства" й реєструючи найдрібніші латинські обрядові особливости, зовсім не згадують про примат папи. Навпаки численні письменники висловлюються в дусі богослужбових книг. Напр. Фотій (грек) митрополит київський в Окружнім посланню в 1415-1416 р. повчав "**Петръ** камень вѣрѣ, **на немже основа Христосъ Церковъ свою. Петръ, иже ключи небесныя держа**...." (Памятники древн. рус. кан. права Т.І. стор. 335).

* * *

Замітка:

Всі докази, які наводить у повищій праці всеч. о. П. Табінський взяті **з православних** богослужебних книг, значить — книг, котрих православні донині вживають до своїх богослужень. Вживають та — не вірять, що в тих книгах написане.

Ще більше приміненння це має в нас у Канаді. Найбільші противники Католицької Церкви вживають при своїх відправах книг в **яких ясно як сонце** збережена наука про першенство власти Римського Папи. Значить вживають книг, що осуджують їх самих. Але що іншого вживати, а що іншого вірити. Треба крім вживання підчас відправи, ще й доброї волі. Тоді не булоби тої вражди, котру ширять. А булби МИР. Треба однак до того людий **доброї волі,** бо так звістили ангели при народженню Спасителя: Мир на землі людям доброї волі.

І тоді доперва буде також: Слава во вишніх Богу!

Інакше з такого вживання підчас відправ є не слава — а Божа образа.

о. др. Г. Костельник

ПОСМЕРТНЕ ЖИТТЯ

Притчу про богача і Лазаря (Лук. 16, 19-31) Христос наче заздалегідь на те уложив, щоби на ній розбивалися всякі маячення такі, як маячення "біблійників."

Помер Лазар "І занесли його ангели на лоно Авраамове." Отже зі смертю Лазар **не перестав жити,** бо ангели занесли його душу там, де був Авраам до часу Христового відкуплення. Помер і богач, і на другому світі найшовся в пеклі задля свого грішного життя. Коли богач переконався, що йому нема вже помочі, просив Авраама: "Прошу тебе Отче: пішли його (Лазаря) в дім мого батька, бо маю пять братів. Нехай заклинає їх, щоби й вони не прийшли на це місце муки." Але Авраам відповів йому: "Коли Мойсея і пророків не послухають, то й колиб хтось воскрес із мертвих, не повірять."

Колиж це все діється? Не **по воскресенню** не в майбутнім раю "біблійників," а **в наших життєвих обставинах,** ще у Старому Завіті. Богач з другого світа хоче післати Лазаря на землю до своїх братів, **які ще живуть.** А Лазар не пішов до неба, тільки "на лоно Авраама," бо небо перед Христовим відкупленням було замкнене для людських душ. Отже те все діялося на другому світі, ще в Старому Завіті, по смерти Авраама, Лазаря і того богача — а всі вони дальше живуть: богач у пеклі, Авраам і Лазар на щасливому місці.

Отже є й посмертне життя, є й пекло. Це тільки "біблійники" перечать, але св. Письмо вповні виразно навчає про посмертне життя, про небо, місце вічної радости — та про пекло, місце вічної муки.

Справді притча про богача і Лазаря є тільки притчею, в ній не мусять всі образи бути історично правдиві (напр. що вбогий називався саме Лазар, що лежав перед брамою богача); одначе Христос своїми притчами хотів **навчати** людий, а не забавляти їх. І якщоб це не було правдою, що є посмертне життя, небо та пекло — то й тут Христос зводивби своїх учеників своїм способом говорення.

Та маючи вибирати між тим, чи Христос міг зводити людий — чи "біблійники," ми не будемо жахатися ніяких їх осудів, як напр. того, де вони кажуть: "Але знаємо також, що цілий світ є обдурений і зведений сатаною і що вірить йому, що чоловік не вмирає" ("Боротьба на небі" стор. 22) — а скажемо їм просто в очі, що вони є лунатиками й дурисвітами.

Люди помішаного розуму говорять, що хочуть — їх ніякі закони думання не вяжуть. Дійсно тільки на тій основі "біблійники" важуться писати: "Хоч одним стихом повинністе доказати безсмертність душі і повалити наші твердження, оперті на Святім Письмі" "Боротьба на небі" стор. 46).

Одного стиха хочуть — а **ціле** св. Письмо свідчить про безсмертність душі.

Всі поганські народи й жиди вважали земське людське життя за головне, а друге життя тільки наче за відомін земного життя. Христос Господь переставив поняття про ті два життя. Він навчає, що земне життя є щойно початком, наче "коренем" людського життя. А справжнім людським життям, "квітом" людського життя є посмертне життя.

Цю свою науку Христос вкоротці зібрав у своїх блаженствах:

"Блаженні вбогі духом, бо тих є царство небесне."

"Блаженні чисті серцем, бо вони Бога узрять."

"Блаженні переслідувані за правду, бо їх є царство небесне."

"Радуйтеся і веселіться, бо ваша нагорода велика в небі" (Мат. 5, 3-13)

Отже коли цілий світ вірить у посмертне життя, то не він "обдурений і зведений сатаною," як це вервуть "біблійники," — але власне "біблійники," що не вірять у посмертне життя, є "обдурені і зведені сатаною."

Кардинал Мерсіє

З ПОСЛАНИЙ

З послання, дати 11 серпня, 1914.

Нація охоплена героїзмом. Приєднаймося і ми по нашій змозі, до цього пориву. **Молімся і каймося!** Постім і поручаймо піст християнським родинам бодай один раз на тиждень. Заохочуймо вірних, щоби подбали про чистоту своєї совісти і про строгість своїх звичаїв — для того, щоби Господь був ласкавий благословити долекозорість наших вождів і мужність наших воїнів.

До Тебе Господи підношу мою душу.

Боже мій, на Тебе уповаю. Не дай мені осоромитися. Не допусти щоби вороги мої втішалися побідою над мною. (Пс. 25, 1-3)

У славний день звільнення нашої землі ми зуміємо дати прилюдний доказ нашої вдячности св. Серцю Ісусовому, Пресвятій Діві і св. Йосифу. Всі ви спільно з нами сьогодні це обіцяйте!

* * *

В тягу воєнних невдач, коли стали підноситися нарікання многих і край огорнув сум пригноблення, кардинал пише послання, де вчить правдивого патріотизму. Ось вимки з того послання.

* * *

Чутки, які дійшли до мене, вказують на те, що в деяких місцевостях, де людність потерпіла, часом під носяться гіркі слова проти Бога — що колиби були холоднокровно обдумані, булиб майже рівнозначні з хулою.

О, я розумію дуже добре цю раптовну інстинк-

товну зміну на терпіння, що впали на католицьку Бельгію. Наша совість вимагає, щоби успіх відразу увінчав кождий прояв чесноти і щоби несправедливість була знищена з місця. Але шляхи Господа не є нашими шляхами, каже св. Письмо. Провидіння в певні хвилини, що їх означує його мудрість, дає можливість вільної гри людським пристрастям і вибухам їх противоріч. Бог є терпеливий, бо Він є вічний. Останнє слово, слово милосердя, належить тим, що вірять в любов.

Коли св. Йова, що його Господь хотів зробити зразком витревалости для майбутніх поколінь, позбавив сатана майна, дітий, здоровля — друзі проходили попри нього з призирством і підбурювали його. Жінка вмовляла в нього хулу і проклон: Чи ти ще держатимешся твердо у твоїй праведности?—казала вона. — Занехай Бога й вмри.

Але праведник був непорушний у своїй вірі.

— Ти плетеш таке, як безумна — відказав він. — Приймали ми добре від Господа, а лихого то вже не прийняти? Господь дав, Господь взяв. Нехай буде імя Господнє благословенне! (Йов. 11, 9 ід.)

І ось досвід доказав, що святий мав рацію. Бо Господь хотів винагородити свого вірного слугу. Він віддав йому двічи стільки, що той стратив і через нього помилував його друзів.

* * *

Замітка:

Кардинал Мерсіє жив в тих часах, коли здавалося, що приходить кінець державній независимости Бельгії. Допусти і терпіння сипалися безнастанно. В той тяжкий час кардинал вчив своїх земляків витревалости і надії на Божу поміч та справедливість— з ним лекше перебула вона найтяжчі хвилі і діждалися побіди. А силою, що вхоронила їх, була жива **віра і життя з тої віри.** Це все відзеркалюють послання великого патріота Бельгії, кардинала Мерсіє.

Українці в теперішній добі, дуже богато можуть навчитися з посланій кардинала і тому містимо їх бодай у виїмках. З них навчимося, що таке правдивий патріотизм і як Католицька Церква вчить вірних любити та боронити рідне. Однак ця любов і оборона управильнені Божими законами тим самим захоронюють перед вибриками грішної людської природи, що ведуть в руїну. А правдивий патріотизм полягає на **чистоті совісти кождої одиниці** народу. Тоді лише нарід є здібний до великих чинів і Боже благословення спливає на його чини.

Кардинал Мерсіє помер 1926 р.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Наш Високо Преосвящений Митрополит Андрей Шептицький, святкуючи цього року 70-ліття своїх уродин, закінчує також дня 17 січня, 1936 року 35-ліття свого митрополитування. Саме перед 35 роками відбулася в той день Його інтронізація на Галицький Митрополичий Престіл.

Велику історію перейшов і створив собі Український Нарід у тих останніх три і пів десятиліттях, а Митрополит Андрей був у тому часі не лише головою нашої греко-католицької Церкви, **але й головним представником Народу. Кровю свого серця записався Він на скрижалях нашої історії як світлий про відник, муж науки, оборонець, добродій, меценат і батько всіх.**

В почуванні святого обовязку взиваємо все Українське Громадянство **гідно** відсвяткувати цей рідкий і великий ювилей, щоб дати вислід нашої подяки Ювилятові **за його труди на славу Українського Народу.**

16 січня, 1936, напередодні роковини вступлення на престіл, впослідне серед гомону дзвонів на Святоюрській Горі у Львові представники Головних Установ зложили многозаслуженому Ювилятові привіт і поклін.

Львів, дня 10 січня, 1936 р.

За ген. Інститут Кат. Акції.
др. Маркіян Дзерович, Роман Гайдук;

За Богословську Академію:
о. Мітр. др. Йосиф Сліпий;

За Богосл. Наук. Тов-тво:
о. Мітр. др. Йосиф Сліпий, голова, др. К. Чехович, секретар;

За Тов. св. Андрея:
о. Юл. Дзерович, гол. о. Олекс. Малиновський, секр.;

За Укр. Катол. Союз:
Модест Каратницький, М-р Демкович-Добрянський;

За Тво. Допом. Убог. Церквам імени Св. Петра:
Никита Еп., голова, о. Яр. Чемеринський, секр.;

За Мар. Тво. Пань:
Ольга Бачинська

За укр. Парл. Репрезентацію:
Пос. Василь Мудрий, голова, Пос. Дм. Великанович, секр.;

За Наукове Тов. Шевченка:
Проф. др. Раковський;

За Національний Музей:
Володимир Дециківич, Іларіон Свєнціцький;

За Товариство Просвіта:
Др. Іван Брик, голова, Микола Дужий, секретар;

За Рідну Школу:
Микола Заячківський, голова, др. Ганицький, секретар;

За Тов. Письменників і Журналістів Івана Франка:
Роман Купчинський, голова, др. Гнатишин, за секретаря;

За Народню Організацію Українців міста Львова:
Пос. др. Ст. Біляк, голова, Агатон Добрянський, секретар;

За Учительську Громаду:
Володимир Радзикевич, голова, др. Василь Лел,

секретар;

За Земельний Банк:
Воло димир Сінгалевич, начальний директор;

За "Українську Бесіду":
Др. Іван Копач, голова, Володимир Іванець, секретар;

За Народню Лічницю:
Др. Тит Бурачинський;

За Ревіз. Союз Українських Кооператив:
Юліян Павлицковський;

За Краєве Товариство "Сільський Господар":
Др. Евген Храпливий;

За Союз Українок:
Мілена Рудницька;

За Краєве Тов. Охорони Дітий та опіки над Молодю:
Модест Каратницький, голова, др. Мармаш, секретар;

За Мар. Товариство Молоді:
о. Іриней Назарко ЧСВВ, голова, Вол. Онуфрик, секретар;

За Товариство "Обнова":
Паук, голова, Білинська, секр.;

За Товариство Вакац. Осель:
Ольга Бачинська, голова, Марія Ліщинська, секретарка;

За Товариство "Українська Захоронка":
С. Ракова, голова, М. Донцова, секретарка;

За Музичне Товариство імени Миколи Лисенка:
Йосиф Дрималик, голова, Іларіон Гриневецький, секретар;

За Вищий Муз. Іститут імени М. Лисенка:
Др. Василь Барвінський, дир.;

За Супром:
Др. Н. Нижанківський, Роман Савицький;

За Маслосоюз:
Інж. А. Палій, дир. інж. А. Мудрик, дир.;

За Товариство "Дністер":
Ярослав Колтунюк, інж. Юліян Мудрак;

За Товариство "Карпатія":
Др. Іван Гижа, Ярослав Колтунюк;

За Народню Торговлю:
Барилик, Лазорко;

За Центробанк:
Др. Кость Левицький;

За "Народню Гостинницю":
Пащак, Окпиш;

За Товариство Сокіл-Батько:
Інж. М. Хроновят, голова, Евген Бгагітка, справник;

За "Великий Луг":
Др. Роман Дашкевич, голова, Мамчак, секретар;

За Кооперативу "Доля":
Наталія Дзерович, голова, Ольга Лончинова, секретарка;

За Союз Українських Купців і Промисловців:
Ярослав Скопляк, голова, Дмитро Конюх, секр.;

За Міщанське Братство:
Петро Берест, голова, Ярослав Процишин, секр.;

За Українське Гігієнічне Тов.:
Др. М. Панчишин, голова;

За Тов. Взаїмна Поміч Дяків:
о. Евген Дудкевич, голова, Яків Харина, секр.;

За Товариство "Будучність":
Євст. Тишинська, голова, Яр. Липська, секр.;

За Товариство "Зоря":
Юр. Сидорак, голова, Дм. Хомяк, секретар;

За Товариство "Воля":
Харитон Квічоловський, голова, Мих. Сивуляк, секретар.

Замітка:

Цілими роками певна мафія шкурних інтересів, закриваних грімкими кличами нібито добра народу і "народної роботи" робила все можливе, щоби понизити і зогидити світле імя великого Чоловіка України тут в Канаді. Їхня агітація вінчалася частиним успіхом. Найтемніші а зажерливі одиниці, впадали найрадше в сіти тої мафії і помагали потім руйнувати основи всякої віри в душах. Одним зі середників тої руїни, було саме довголітне принижування імени найсвітлішого з імен України — імени Їх Ексцеленції Митрополита А. Шептицького.

Нині **все** організоване українське громадянство в Галичині, **з виїмком большевиків,** складає поклін Митрополитові і величає його "чоловіком представником Народу." І так мафія сектантів в Канаді зійшлася разом з большевиками, своєю тактикою. З одної сторони все свідоме українське громадянство— з другої вони.

А тепер сумлінно питаємо — кому вірити?

Громадянству, що складає поклін — чи тим, що заперечують?

А в слід за тим, хто має право на український патріотизм?

Чи ті, що основи того патріотизму бурять — чи ті, що творять?

Чи Митрополит — чи противники?

Чи все зорганізоване, квіт і серце, Галицької України з Митрополитом на чолі — чи противники?

Відповідь не трудна.

А тоді також висновки — як належить свідомому членові українського загалу в Канаді віднестися до релігійних спекулянтів і торговців, що довголіттям під покришкою патріотизму саме той патріотизм бурили і сіяли роздор в українських рядах та підготовляли руїну народу.

Заключення зробіть самі.

ПРОТЕСТАНТИ ПРО ПАПУ

З гідним подивом написана стаття на сторінках Ню Йорк Таймсу . 15 - XII, 35 — про Папу. Іноковіруючі, але культурні люди, з достоїнством смиренної пошани висловлюються про Голову Католицької Церкви. Не пишуть дешевих теревенів, що Па-

па поляк або подібне — але річево оцінивши тяжке положення світа звертають очі до Папи, як до Моральної Могучости, що одинока в силі помогти людству подолати крізу і привернути мир. Вимки з тої статті містимо понище.

* * *

"Пія XI незвичайно займають рухи і події теперішного часу. Він широко очитаний, перепитує відвідувачів, переглядає тисячі листів. Тяжко прямо повірити, як богато людий пише листи прямо до Папи — колиби ви не бачили великих кошиків, повних листів, які кождого ранку писарі несуть у світлицю Папи і там при нім отвирають. Але ще тяжче уявити собі зміст і ціль тих листів.

"Звичайно люди всякого положення скрізь по світі звірюють Найвищому Священикові свої домашні клопоти, душевні терпіння, грошеві потреби. Май же стільки саме повчає Його листами, що робити — як ті, що бажають поучення від Нього. Велика скількість просить гроший. Папа не відповідає особисто на ці листи — але на сотках тих листів червоним олівцем дає знак напроти головної лінії листу і відсилає ті листи до залагодження Нунцієви того краю, відки прийшов — або єпископові якої далекої дієцезії.

"Недавний відвідувач найшов Папу серед стирти листів на столі з Англії. По одній руці лежала книжка, що описує нові політичні стремління у Франції а напроти часопис Лондон Таймс, котру Папа читає щоденно ранком. Спитавши з чемности про здоровля, Папа безпосередно увійшов в розмву про справи цілого світа.

* * *

"Надівсе Пій XI працював для миру. В році 1933, коли на горизонті стали з'являтися мутні хмари, Він проголосив "Святий Рік" і запросив до Риму вірних всіх народів, щоби творили духову спільноту о мир. Відтоді кождочасно Його прилюдні слова зверталися із зазивом о мир і з осторогою. Заки італійські воєнні приготовання в Африці перейшли в отверту війну, Папа промовив найменше тричі твердо і рішучо назвавши неспровокований наступ злочином проти морального права.

"Дня 27 серпня, промовляючи до всесвітного з'їзду католицьких доглядачок хорих, сказав ті слова, котрі відтоді часто наводять: "Війна здобувча це несправедлива війна, щось невимовно зле і страшне." А у відповідь на італійські заяви, що війна оправдана як оборона границь перед безнастанними небезпеками і конечна ради поширення ізза з дня на день зростаючого населення, Папа сказав, що залагодження тих труднощів треба шукати при помочі інших середників, а не війни.

* * *

Слова Папи з тої нагоди ми помістили в перекладі з латинської мови в 11. ч. Бюлетеню за рік 1935, стор. 8.

* * *

"Чому — спитає хтонебудь — "мирний Папа" не осудив Італії? Чому не розгремівся прямо проти війни? Чому не вжив своєї моральної поваги, щоби поперти становище Ліги Націй проти народу напасника? — Тому, відповідають богослови — що Апостольська Столиця є на те, щоби голосити моральне право, але не на те, щоби примінювати його в особливо світських дебатах. Замість одного, що критикує Папу ізза невиступу в "моральній справі" — тисячі сталиби його критикувати за виступ в справі, що для них є "політичною справою." Завданням Папи є навчати, пояснювати науку Церкви. Він не видає осуду в суперечках ріжних народів, навіть тоді, колиби одна сторона порушила сумління світа."

* * *

"Так особисті симпатії, головство Папи над всесвітним збором вірним і засади Апостольської Столиці спиняють Папу Пія XI занятя сторонниче становище в цій диспуті. Але є ще щось більше. Кождий виступ Пія XI для досвіченого глядача є доказом, що з перспективи Ватикану моральна справа не виглядає такою простою, якою вона виглядає, скажім, для членів Ліги Націй. Сказавши отверто, ясним є, що Папа уважає неможливим видавати осуд на основі одного збору фактів не взявши рівночасно під увагу всіх фактів взагалі."

о. Н. Демків

СЛОВО

(Докінчення)

По спасенних упімненнях, уділених християнам в Мілєті, розжалівся св. Павло і сказав: "А тепер поручую вас Богу і слову його ласки".

І я вас Господу Богу поручаю. Він всемогучий і може вам у всім помогти. Він мудрий і зможе все до доброго звернути. Він благий і дасть певно все, що до вашого щастя вічного і дочасного потрібне. Тому всемогучому, наймудрішому і найліпшому Господеві вас поручаю, а Він, наймилостивіший Отець своїм Провидінням про дітий своїх ніколи не забуде.

О, найласкавіший Господи! Прийми ті парохії в Твою опіку і охорону! Твої є душі, котрі мені б літ пасти звелів. Пастирство моє кінчиться, тож назад Тобі його віддаю і прошу-благаю: Дай їм в моє місце пастиря гіднійшого і стараннійшого, ніж я, що би їх в заповідях і науці Сина Твого утвердив, св. Тайнами заосмотрював, в недузі і нещастю спомагав, на ложі смерти потішив і загально все сповнив, що до їх спасення причинитися може!

5) Поручивши свої овечки Богу, св. Павло додав ще ті слова: Срібла і золота, або одежі від нікого я не жадав. Самі знаєте, що моїм потребам і тих, що зі мною, служили сі руки. Я все показав вам, що так працюючи, треба підіймати немічних і памятати на

слово Господа Ісуса, що він сказав: Щастям є радше давати, як приймати (Діян. 20, 33-35).

Я о собі того не можу сказати, що св. Павло. Ви у значній причинилися до мого удержання. Може для деяких я навіть з того приводу був тягарем. Але признаєте мені то, що я нікого не скривдив — радше волів кривду терпіти. З моєї сторони признаю, що я дізнав дуже богато ласкавого від вас — поперття, помочі, прислуг. І тепер ще при відході оточуєте мене чемністю, котра вимовно свідчить о чесноті ваших сердець. Най Бог вам за те заплатить!

6) Накінець коли св. Павло мову кінчив, "приклонив свої коліна і молився з ними всіми" (Діян. 20, 36).

І я днесь молюся при Службі Божій, щоби Господь Бог се довіря, яким ви мене наділяли — у любов, яку мені обявляли — ту терпеливість і поблажливість, котру ви до мене мали — коротко, все добро, що ви мені робили — зволив стократно вам віддати. Й молю, щоби Господь Бог дітий ваших стеріг в невинности, щоби родичам уділив ласки витревання у випорненні трудних станових обовязків — щоби добрих зміцняв а блудних навернув.

Моліться, прошу вас, і ви за мене! Молім всі взаїмно і постановім підчас тої Безкровної Жертви Нового Завіта так жити, щоби ми в небі всі спільно оглядали Бога.

А тепер прощаю вас по раз останній з того місця Дому Божого — прощаю словами "Бувайте здорові!" До тих слів при кінці Служби Божої приймить священиче благословенство: Най вас благословить Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Святий — Найсолодше Серце Ісуса в Найсвятійшій Евхаристії утаєне і Пречиста Діва Мати Неустаючої Помочі!

Амінь.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Воїн, що вмирає, щоби ратувати своїх братів, щоби охоронити вогнища і вівтарі свого рідного краю, виконує найвищу форму милосердя.

— кард. Мерсіє

* * *

Не нарікаймо, не нарікаймо більше! Будьмо відважні, мої брати. Терпіння минуть а вінець життя для наших душ і слава нації залишиться.

— кард. Мерсіє

* * *

Ненавидітн, се значить уважати за свою ціль нещастя іншого і знаходити в ньому задоволення. Якіб не були наші терпіння, ми не хочемо ненавидіти тих, що їх спричинюють.

— кард. Мерсіє

* * *

В кождому пориві є богато сміливости. Але неменше потрібно її, щоб стримати сей порив. Часами навіть терпеливість є більшою чеснотою, як сам чин.

* * *

З жертв родиться світанок.

* * *

Що з вами не сталосяб, є у вас щось, що ніхто і ніщо не має змоги порушити — то є ваша душа.

* * *

Хотіти пімсти за лихо, з поваги до ладу і справедливости, се вчинок чеснотливий. Хотіти в такий спосіб направити моральне лихо в межах права, се значить повстати проти лиха, виконати діло ревности, вчинити добре.

* * *

Протиставлення безправю є очевидним правом — а для тих, що мають до того засоби, є обовязком.

* * *

Не змішуйте ненависти, що є злочином — з жадобою справедливої заплати, що є чеснотою.

* * *

Народи, що вибачатимуть несправедливість, не будуть гідні свободи.

— кард. Мерсіє

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука девята — XVI ст.

Отсе століття відзначене двома важними подіями. А саме: зорганізованням козацка 1550 року Дмитром Байдою Вишневецьким і відновленням Католицької Церкви на Українських Землях — тої самої, яка була на Україні до початку XII століття.

Козаки були вільні люди і свободолюбні, що не мали охоти кориться панам. Тому й кидали вони свої оселі, йшли в степи і там жили промислом на звіра, риболовством і пчільництвом. Осередком козаків була Січ на острові Хортиці на Дніпрі — що служила їм захоронним захистом перед всякого рода нападами. Це була власна державна область козаків.

Остров Хортиця, облитий Дніпром, був довгий на десять миль а широкий три милі. Зразу вважали козаків за звичайних людий, що живуть з полювання

і не признавали їм жадного значіння. Однак з часом уряди посторонніх держав переконалися, що наросла велика державно-військова спла, з котрою нераз доведеться мати діло.

Головною ціллю козаків було зберегти давні вольности України а через те частенько заходили у війну зі сусідами. В тягу історії, під головством гетьмана Богдана Хмельницького, козакам поталанило здобути державну независимість України на довший протяг часу.

Український нарід зложив про козаків богато пісень, дум, оповідань і повістий. Також маємо много жартів з козацьких часів. Козаки жили твердим військовим ладом і на Січ зборонено приводити жінок під загрозою смерти. Також геройчно твердою була їх борба за свободу України і такою геройчною, повною смілвої посвяти смерть на полі бою.

Року 1596 відновлено на Україні Католицьку Церкву в нашім старовиннім українськім обряді. Цю Церкву нині загально називають Греко-католицькою або уніятською. До неї належать українці в Галичині та частинно на Буковині і Закарпаттю. Також волиняки і холмщаки спільно з многими поселенцями в Новім Світі належать до Української Католицької Церкви — всіх вірних буде понад пять міліонів.

Ми вже згадували про це, що завдяки Православній Церкві не було кому занятися державною помочею для України, коли такої помочі конечно треба було і не було кому проголосити для України короля. Се у великій мірі причинилося до погрому України татарами а також скріплення московщини на північних окраїнах України. Тепер знова скажемо, що до відновлення Католицької Церкви на Україні, наш нарід дуже був підупав культурно і релігійно. Священики тоді не мали відповідного образування і рідко стояли вище образуванням від своїх вірних. Одно і то саме євангелія читали цілий рік. Були опущені і бідні. Ціле їх знання то була відправа. Тому її Церква не мала поваги, а вороги старалися ще її принизити у всякий спосіб. Бувало наймали навіть церкви жидам в оренду, про що донині співають гагілок. Також польські пани згори призначали, скільки горілки котра хата має взяти в році і за ню заплатити або відробити. Так що селянин, чи хотів чи ні, мусів брати призначену для него горівку. Нарід розпивався і був стан такий сумний, що тодішний православний письменник Копистенський пише у своїм творі Палінодія, не знати було, де пресвітер частіше перебував, в коршмі чи в церкві.

Щоби ратувати Церкву і нарід з крайного занепаду, тодішні українські епископи рішили навязати до давних відносин, коли наша Церква була від початків свого істнування в злуці з Апостольським Престолом в Римі. До тої стародавної злуки рішили наші тодішні владики повернути. Тому епископ: володимирський Іпатій Потій і луцький, Кирило Терлецький удалися від імени всіх інших українських владик до папи Климента VIII до Риму і там предложили своє прохання, приняти Українську Церкву назад до єдности, як було від початків. Папа радо приняв українських висланців. Навіть казав вибити памяткові медалі, де написано "Поворот Українців." Від того часу починається нова доба нашої Церкви. Не уряд і пани порядкують безкарно і самовільно в нашій Церкві, але дотична церковна власть, оперта на авторитет Апостольської Столиці. Правда, ще пройшли довгі літа — ще треба було неодного доходити правом — ще не все і не відразу змінилося — але рішучо положення змінилися на краще у всім. Піднялася освіта духовенства, а тим самим культурний рівень народу Безправно і безкарно не можна було більше нарушати життєвих потреб нашої Церкви, бо за нею стояла сила Католицької Церкви. І тому не раз і не два по світ гомонить голос наших владик, досі нечутий, про потреби і права нашої Церкви, яких нехтувати тепер стало не можливим. Церква Українська Католицька стає заборолом дійсних потреб і правдивого розвою народу. Вона має окремий обряд від поляків а окрему віру від москалів, наших найгрізніших сусідів. Вже сама поява памяткового медалю свідчить, що ми окремий нарід — від поляків і від москалів. І так Папа отверто стає тоді на оборону нашої народної окремішности.

Та тодішна суспільність не вся зрозуміла положення і корисний вихід з тодішних обставин — не вся думала державницьким поняттям: Тяжко було її порозуміти велике діло своїх владик і до чого навик за протягом довгої неволі за тим тепер багнула. Тому козаки часто замість помагати, шкодили справі Церкви, так само як і справі свого народу. До того прилучилися напасти наших вікових ворогів — Москви і Польщі, та хитре підмовлювання греків, котрі ззарання дивилися на Україну як на свою духову кольонію, добру для визиску. Тому греки подбали про це, щоби українців розбити, бо між розбитими лекше робити власне наживне діло. Проти українських католицьких владик поставили греки своїх православних владик. І так почалася між українцями братовбивча війна, що з малими виїмками триває до сьогодні. А булаб інакше виглядала карта України в 1918 році, колиби Україна була зберегла віру своїх прадідів. Давно Москва старалася, щоби наші предки були від неї духом залежні -- так як нинішна це саме переводить в новій, комуністичній вірі. Польща також бажала, щоби нашого народу не стало і тому відрубність обрядова для неї була сильно не на руку. Тому й всякі пакости допускала супроти нашої Церкви а то й явні переслідування, та нишком помагала Москві. Москва в православних церквах на Україні виклинала згодом наших найбільших патріотів а Польща знущалася над нашим духовенством і вірними та робила свої "панські жарти." Та найбільший біль нашій Церкві причинили самі українці — чернь, що не визнаючися в положенню а підбурена всякими московськими дяками і писарями, запита горілкою та гулянням, не робила того, що бажали найкращі сини України, чого треба було для вдержання державної сили — а те, чого бажали вороги та їхні ставленики, всякі Брюховецькі і Тетері. Так ми дійшли до руїни а вкінці до гайдамаччини, підчас котрих вирізували самі себе на втіху і радість ворогів.

Великої ідеї правдивої віри Христа Спасителя не зрозуміли сучасники у весь зріст і тому державна сила України змарнувалася на міжусобицях.

Повну красу нашого обряду запоручили Папи окремим письмом а також дбайливість про наше збереження. Тому то й наша Українська Католицька Церква, мимо всіх наступів ворогів, є заборолом нашої культури і державницької думки.

* * *

Завдання: Напишіть, хто зорганізував козаків? Котрого року Україна повернула назад до Католицької Церкви? Чи суспільність зрозуміла важність того акту? Хто перешкодив українцям використати вповні релігійну єдність? Які наслідки того стали для України?

о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ.

ЯК НАШІ ПРЕДКИ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ

В парохії Хорошинка на Підляшшу парохом був о. Іван Кунцевич, одноіменник святого, котрий мав на людий великий вплив. А були це часи, коли Москва насильно стала вводити православія між українців католиків Підляшша. Початком тих московських зусиль були обрядові зміни, щоби обряд греко-католиків наблизити до обряду московської православної Церкви. Тому видано урядом прикази, щоби з церков усунути монстранції, дзвінки, потім заперестати співати молебні, благальну пісню, і т.д. Так поволі вірні повинні були привикати до змін і потім тільки крок був до отвертого переходу на православія. Але вірним було вже того забогато. І тому 13 січня 1874 р. замкнули церкву а ключі заховали, щоби надальше не допустити до жадних правлославних змін.

На Йордан о. Кунцевич разом з церковним урядом стали вмовляти людий, щоби віддали ключі, бо ніхто на православія переходити не думає. Коли ще о. Кунцевич сказав палкі слова: "Щож бо ви думаєте, коли замикаєте двері до церкви?! Чи в шалях та здвінках є віра ваша? — вдарився тоді в груди — Тут є моя віра і доки на Службі Божій згадується імя Римського Папи ми всі католики!"

Так отворено двері церкви і відбулася відправа.

Але лихо не спало. Невдовзі о. Кунцевич на розказ уряду виїхав зі села а приїхав православний батюшка. Люди тоді в плач і крик, але жадні заяви про те, що дітий по православному хрестити не будуть а попа не потребують — положення не змінили. Уряд наказав арештувати людий. Заковано в кайдани і відіслано на Сибір: Симона Марчука, Якова Лоєвського, Никифора Давидюка та інших. Діти і жінки засланців остали в крайній нужді. До села прийшов карательний отряд — сотка салдатів на кошт "упорсвующих уніятов." Московський кат Губанєв неодного зі селян "навертав," вибиваючи зуби та ломлячи щоки. Так московське правлославія нищило українців католиків, несвідоме того, що Божий меч висить йому над головою...

ПОЛЬСЬКЕ ПРАВОСЛАВІЯ

У львівському Ділі, у виданні з 9 грудня, 1935, читаємо:

У Гродні

Польський денник "Остатнє Вядомосьці," з Гродна, на західній Білоруси під Польщею, у виданні з 25 листопада, 1935, повідомляє що незабаром мають приступити до розбірки церкви св. Олександра, тепер військової, що дуже гарно презентується на фонті зелені міської площі та побудована була в 1870 р., отже вже за часів православія.

Друга вістка: Теперішний парох тієї церкви, військовий священик А. Павликовський, задумує відчинити у Гродні "Польський Православний Дім імени короля Стефана Баторія."

Третя вістка Ординарій гродненської православної дієцезії, епископ Антоній (Марченко — "наш землячок"), давно вже зробив польську мову урядовою в консисторії, а начальником одного з відділів консисторії призначив Поляка римо-католика Яна Позняка, що навіть варшавсько-митрополитальне "Слово" признало "скандалом."

Як зіставити ті вістки, то справді виходить несамовита історія.

На Холмщині

Вже третій раз вийшов православний календар, цим разом на 1936 р., у польській мові, що видає його з благословенства православного митрополита Діонисія видавнича кооператива "Glos prawoslawja". Між православним духовенством, що на приказ адмінтрацiйної влади силкується поширювати той патріотично-польський календар, і церковними братчиками доходить до спірок, бо братчики волять українські календарі, а навіть той що його видає сама митрополія.

Щоб цей образ набрав більше додамо до нього коментар, на жаль, цілковито правдивий.

Отже видавничу кооперативу "Глос праволсавя" заложив у Томашові на Холмщині начальник безпеки люблинського воєвідства. У склад надзірної ради кооперативи увійшли з наказу влади два священики що мали найбільший вплив на населення.

У цьому році їх обох (а один з них був головою надзірної ради) адмінстрація змусила залишити

Холмщину, за те що "не були активними польськими патріотами хоч цілком льояльно ставились до уряду й держави."

Але календар дальше виходить. Зрештою, він друкується в Люблині, до того за державні податкові гроші.

І як же твердити що православя на Холмщині не тішиться опікою — митрополита Діонисія і влади!

ЗАЛЕЖНІ НЕЗАЛЕЖНІ

Спір в межах канадійської автокефалії дещо при тих — не знати, на як довго.

Побідником без апеляції вийшов основник — п. В Свистун. Він дістав письмом, датованим з Київа, дня 8 липня, 1935—повне одобрення свого становища і руху, навіть "благословіння" від Вас. Липківського. Бракувало ще тільки—викляття противників пана Ва силя, але на це вже заносилося. Осуд своїх противників п. В. Свистун дістав згаданим письмом і має причину радіти. Побідив на цілій лінії. До повної побіди бракувало ще посадити на місці противників керманича В. Свистуна, але льогіка подій до того веде і може це станеться....

Цікавий той лист....

У згаданім листі митрополит автокефальної Церкви на Україні В. Липківський пише на одному місці таке: "А наша Православна Церква є автокефальна, ні від греків, ні від Риму **незалежна.**"

А троха понище в тім самім листі стрічаємо дослівно ті слова: "Саме кардинальне питання Канадійської Укр. Церкви це є набуття собі власного епископа бо **православна Церква, яка не має над собою жадного начальства,** в свому епископі має найвищого свого представника і виконавця своїх завдань.."

Це твердження для автокефалії небезпе.

Перше, свідчить воно через руку і слово голови цього руху, що ця організація від нікого не є залежною. Так дослівно там написано, стверджено і інакше розуміти тих слів не можна у звязи з контекстом.

Але друге твердження каже щось цілком противне.

А іменно уважний і вдумливий читач сейчас спостереже о що ходить. Там говориться не про що будь, а про "саме кардинальне питання Канадійської Української Церкви" — Отже питання вирішальне і основне. Яке то є питання?

Це справа набуття власного епископа.

І роз'ясняючи це питання В. Липківський роз'яснив його так, що можемо бути тільки вдячні всі— а загал вірних тої Церкви ще більше. Має тепер нагоду у власного проводу довідатися і то отверто, що "православна Церква, яка **не має над собою жадного начальства**" — "в свому епископі має **найвищого** свого представника"....

Що слідує з тих слів?

Перше, що **Православна Церква повинна мати над собою якесь начальство.**

Начальство — є слово, яке на Наддніпрянській Україні не вживається в іншому роумінню, як тільки в роумінню **"державна власть."** Так само це слово розуміють в Галичині — і таке розуміння тільки виходить з контексту.

Це свідчить, що наука Православної Церкви в автокефальній одежі остала та сама у відношенню до державної влади. Колись тим начальством було царське правительство, або точніше Святіший Синод від 1720 р. — або ще точніше Цар батюшка, що стояв на чолі Святішого Синоду. Не диво, що тепер замість Синоду є інша власть, в котрій однак засідають давні члени Синоду, як обер-прокуратор князь Львов, що тепер в проводі організації безбожників. Замість царя тепер союз безбожників творить оте начальство — православної Церкви на Україні. І тому се є незбитим доказом, що письмо вислане таки з Київа, бо воно духом і напрямними вповні льояльне до тамошньої влади.

Дальше це письмо свідчить, що дане правило відноситься до **всіх** православних Церков взагалі і так воно наділі є, згідно з наукою і практикою Православної Церкви. В Польщі Православна автокефальна Церква вповні признає начальство міністра освіти і віроісповідань — в Румунії те саме, таке саме в Греції, Болгарії, Югославії. А навіть таке саме в Царгороді, що належить до Туреччини. Там начальством є музулманин Кемель паша. А на Україні поганин безбожник Затонський.

Це письмо свідчить дальше, що **лише у браку** того начальства, що приміром має місце у вільній країні Канади — епископ стає найвищим представником Церкви.

Щойно тоді.....

Дальше ми дізналися, що то начальство є **найвищим** представником і виконавцем для тої Церкви. Доперва в його браку таким представником являється епископ. Колиж воно є, тоді льогічно можна без епископа обійтися.... Навчання по лінії давних цареславних богословів, уводження в Церкву засади цезаропапізму, проти котрої з таким болем виступав славний Соловйов. Засада ця полягає в тому, що Церква замість власного проводу, той провід бачить в державній власти і тим самим знижує себе до ролі державної установи з певними поліцейськими завданнями.

* * *

І так слова "первосвятителя" Автокефальної Церкви на Україні розвівають всякі сумніви в ділі приналежности, власти і міри тої ласки в тій церкві.

Тепер кождому неупередженому ясно як на долоні, від кого ця незалежна Церква таки залежить.

*

Як є в нашій Українській Католицькій Церкві під тим зглядом?

Наша Церква має один провід — це Провід прав

ного Епископа, наслідника св. Апостолів. І тому позарядженню і волі Христа Господа — Епископ управляє, кермує Церквою. Але не "начальство."

На чолі всьої Католицької Церкви, як цілости стоїть св. Отець Папа Римський, наслідник верховного Апостола Петра, першого епископа Риму, і з волі Христа першого властю між Апостолами. Так кождочасний епископ Риму є пересмником власти, яку Христос дав свому верховному Апостолу Петру. І хто вірить в Христа — мусить послідовно вірити у Христові слова, як Божі — одиноко правдиві. Той мусить також у справах віри і моральности безвідклично повинуватися наслідникові св. Апостола Петра — Епископові Риму, що з волі Божої став "скалою," на котрій Христос збудував **свою** Церкву.

Отже найвищий Провід в нашій Церкві належить **Наслідникові** св. Апостола Петра, що був першим епископом Риму. Тому його наслідники також замешкують в Римі. І тому також епископ Риму має власть з волі Божої — Христа. А ніяке земне "начальство" тої власти ні відняти, ні змінити негодно.

Ось Провід віруючих в Христа.

Колиби всі українці застановилися як слід над тим, чи вони дійсно вірять в Христа — а коли вірять що належить їм тоді чинити, КОГО слухати і КОМУ повинуватися у справах віри — шарлятанство з торговлею святощами віри мусілоб загинути і ми як колись — тепер знова славилиб Бога одним серцем і одними устами....

БАНКРОЦТВО ПРОТЕСТАНТИЗМУ

Протестанські провідники, злучені в так-званій Епископальній Церкві видали заклик до своїх вірних. Під закликом підписані 20 духовників, двох членів релігійного товариства і сім вірних тої групи. В цім заклику, виданім ще Різдвом 1935, говориться дослівно таке: **"Протестантизм,** що колись був релігією безперечної більшости американського народу, **збанкротував етично, культурно, морально і релігійно."**

Колиби це говорили якісь противники, можнаби закинути, що це звичайна напасть. Але це говорять провідники Епископальної Церкви в Америці — і саме з нагоди Різдва. Самі говорять про свою Церкву, отже знають її краще, як хто інший — і свідомі певно того, що пишуть.

В дальшім тягу зазиву, названі провідники протестантів взивають повернути назад до Католицької Церкви, від котрої в тягу століть відкололися їхні прадіди.

Цей заклик викликав велике і оправдане порушення у всіх протестантських кругах — протестанти всіх відтінків стали заявлятися в тій справі. З тих цікавих заяв дальше виходить, що вони всі на бездорожу і свідомі того, що одинокою силою, яка послідовно і рішучо та успішно може протиставитися розвалові большевизму та нігілізму взагалі — є тільки Католицька Церква. Вони свідомі того, що протестантизм розбитий на безліч дрібних груп; не в силі ставити одноцілого зорганізованого відпору наступаючому безвірству.

Рух це знаменний, бо виходить зі самих внутрішних понук дотеперішних противників.

**

А що на це наші українські сектанти?

Чи здають собі справу з тих глибоких перемін, які саме людство переходить?

І чи не будиться в їх душах бажання повороту до батьківського дому — до Католицької Церкви?

НОВИНИ

Британська спільнота Народів.

Вибори в Англії дали рішаючу побіду Національному Правительству. Воно вибрало 434 послів — в тому 389 консерватів. Опозиція має 177 послів, в тім 148 з робітничої партії. Побіда Національного Правління в Англії важна ізза небезпеки світової війни, на яку безперечно заноситься у злуці з війною Італії в Африці. Колиби на Італію надожено заборону одержувати із закордону оливу та вугля, тоді Італія, як це заявлено многократно устами провідних політиків і керманичів держави, вважатиме свого рода актом воєнним проти неї і відповідно на це зареагує. Значить, виступить воєнно проти членів Ліги Націй, що таку заборону переводять у життя проти неї. Це значить дальше, прямий виступ проти Англії. Тому в тих трівожних хвилях Англія більше як коли потребує міцної влади із сильним опертям у власному громадянстві. Сталася ще непередвиджена подія — **помер** Його Величність **король Юрій V,** дня 20 січня, у 70 році життя. Наслідником **проголошено** негайно князя Валії, **як короля Едварта VIII.** На королівський похорон з'їхалися представники майже всіх коронованих голов Европи. Новий король між іншими титулами задержав титул "Оборонець віри" наданий ще Папою у XVI ст. Український загал виразив глибоке співчуття ізза смерти короля Юрія V а рівночасно заяви льояльности для нового короля. В Канаді українці користуються повнотою прав нарівні з іншими народами та мають повну змогу плекати і розвивати свої національні, культурні і релігійні

ні питоменности.

По приміру премієра Абергарта в Альберті, котрий намітив **плян стягнення шкільних округів у великі дивізії** з позбавленням дотеперішної автономії поодиноких шкільних округів — пішли також наради Федерації Саскачеванських Учителів, що відбулися у Бесборо під кінець грудня м.р. Пляном премієра Абергарта є піднести науковий рівень в альбертійських школах. Тому після него треба замість самоуправних 3,325 шкільних одиниць, стягнути ці школи у 43 або 45 шкільних дивізій, що одиноко будуть управнені накладати рівномірний шкільний податок у своїм окрузі а також наймати учителів для всіх шкіл свого округа. Учителів, які не відповідають вповні бажанням ідеального учителя з огляду англійщини, наміряє Абергарт безцеремонно усунути. Однак його проєкт перепав львиною більшістю підчас голосовання на Шкільнім з'їзді Альбертійських Шкільних Урядників, що відбувся з початком лютого, ц.р. На 700 відпоручників, навіть 12 не поперли пляну Абергарта. Федерація Саскачеванських учителів внесла подібний проєкт під розгляд правительства Саскачевану. З половиною лютого відбудуться збори Шкільних Урядників Саскачевану і віримо, що на них проєкт позбавлення самоуправи шкіл впаде такою самою більшістю, як це мало місце в Альберті — однак мимо всього наші шкільні урядники повинні не залишити справи в забуттю, а пильно слідити за поступом в тім напрямі, бо кому як кому, але українським школам цей проєкт зовсім не усміхається....

Директор Статистичого відділу Саскачеванського Правительства зарядив під днем 2 січня ц.р. щоби у всіх виказах подруж виразно зазначувати релігійну приналежність вінчаних. Тому треба докладно подати очеркнення віроісповідання — не лише загально. В слід за тим виразно треба подавати "греко-католик," при означуванні віроісповідання наших людий. — Тим можемо тільки радіти. Не матимуть зажерливі язики більше нагоди втовкати свої теревені, що нашого віроісповідання статистика не відмічує.

Їх Ексцеленція Преосвященний Епископ вислали на Українських Івалідів УГА в Старому краю зібраних по парохіях нашої дієцезії в Канаді — дол. **1,269.50 — на Рідну Школу $66.30 — на голодних в Яворівщині** $112.50 Значить, наша Українська Католицька Дієцезія в Канаді вислала вже з початком 1936 р. **$1,488.30** — а тепер позволимо собі спитати: Що зібрали і вислали крикуни сектанти, котрі тільки й кажуть усім про своє "щире українство" а католикам відмавляють всіх прав до того українства—вони, що то нам закидають "чужу руку" — деж та їх рука, **скільки вона** вислала для інвалідів? **Українці католики, голову в гору!** Ви маєте справді чим похвалитися!

В нашій славній Україні, ...

Ціла Галичина тепер говорить про **Настю Волошин**, бідну зарібницю, дівчину з Млинів біля Яворова, котру Господь Бог виріжнив через надання її стигматів, себто знаків, подібних до тих, які мав Христос на хресті. В пятницю на руках Насті появляються рани. Вона терпить. Переходить в екстазу, тоді чує родиму мову Христа, арамейську.) — З початку люди недовіряли знакам Насті, потім ізза розголоску лікарі перевезли Настю до лічниці до Львова і там піддали її точним лікарським оглядинам а також дозорові. Лікарі устійнили, що 1) рани Насті не отвирають штучно — 2) Настя не має жадних дідичних недуг — 3) не піддається вмовленню, лікарі не могли її загіпнотизувати — 4) не є лістеричка — 5) питання її знаків та екстази не можна вияснити науковим ладом. Значить, лікарі ствердили, що Настя є зовсім здорова, всяке обманство виключене а наука не має способу пояснити, як то діється, що в певнім часі Настя має видіння і знаки Христових мук на тілі. Справою Насті занялися вкінці Духовні Власти, котрі вислали окрему комісію до розслідження. Юрби народу стали збиратися біля лічниці і просили о дозвіл оглядати Настю — однак в лічниці це було зборонене. Сестри Василіянки перебрали Настю з лічниці до свого монастиря у Львові. Церковна комісія видала дуже прихильний осуд про Настю. Сама Настя не приймає жадних дарів ані почестий, які люди склонні її оказувати. Вона заявляє, що хоче бути тльки "Божою слугою."

Процес проти 12 молодих українців у Варшаві за убійство міністра Перацкого закінчився присудом Ст. Бандери, Ник. Лебедя і Яр. Карпинця на кару смерти — котру однак ізза поперед виданої амнестії замінено на досмертну вязницю. Подібно на досмертя засуджені Ник. Климишин і Богдан Підгайний. Присуд викликав пригноблення в широких кругах української суспільноти.

Українські студенти в Бразилії заснували перший того рода комітет української пропаганди в бразилійській пресі— КУП. На чолі стоїть студент прав, М. Матіський. Всі члени того комітету, це українці, роджені в Бразилії.

У Львові заложено українську кооперативну ткальню **"Комета,"** що виробляє полотна всякого рода. Нова наша фабрика "Веселка" виробляє нитки до вишивання.

"Культурний Дім" . греко-католиків в **Ужгороді** посвятив в осені м.р. Преосв. Епископ Ол. Стойка.

Першу нагороду в музичних пописах віденської Музичної Академії здобув Тарас Микита разом з дарунком, піяном, вартости 5,000 шілінгів.

Дещо з найдавніших вісток про Україну ...... В літописі "Повість временних літ," котрої автором уважають преп. Нестора, київопечерського монаха, записане таке під роком 1187: "Разболися Володимир Глібович (—переяславський князь —) болістю тяжкою, еюже скончася.... **О нем же Україна много постона."** Це вперве наша літопись згадує назву "Україна."

Той сам літопис під роком 1189 згадує про князя Ростислава Берладника, що їхав зі Смоленська. "В борзі приїхавшю єму ко **Україні Галичькой** і взя два городи галичькії." Отже вже під роком 1189 Галичина зветься Україною Галицькою.

В книжці монаха Івана Базилевича, виданій в Мукачеві на Закарпатті, латинською мовою, згадується під роком 1241, що Батий заняв великі смуги земель Моравії, Угорщини — а Україна і Поділля вже були під його владою.

Чим раз дальше, тим частіше в історичних жерелах згадується імя "Україна." В часах воєн Хмельницького та назва стала загальна і майже виключна, так що навіть московські царі тільки нею послугуються у відношенні до нас. В Андрусівськім договорі між Москвою а Польщею 1667 р. згадується кількома наворотами "українські козаки" — той договір писаний мовою староукраїнською і латинською. Сам цар Петро, що став гробокопателем української независимости, вживає назви Україна у своїх універсалах. Коли по битві під Полтавою виїжджав з поворотом до Москви, поставили йому тріюмфальну браму 1709 р. На цій брамі помістили москвичі імена побіджених земель, в такім порядку: Польща, Швеція, Україна. Описав той вїзд голяндець Руссет в історії виданій в Амстердамі, р. 1710.

Марія Монк у світлі дійсности

В році 1936 минає якраз сто літ від хвилі, коли в Ню Йорку появилася Марія Монк, в товаристві канадійського проповідника В.К. Гойта і своїм оповіданням поруцшила маси. З тої нагоди часописі "Американський Меркур" подає кілька цікавих даних про цю жінку, з котрими хочемо зазнайомити також українських читачів, бо книжка про неї в тисячах примірників обігла прерію і в неодім случаю причинилася до захитання віри в душах.

Коли Марія Монк в товаристві згаданого проповідника в січні 1836 р. зявилася в Ню Йорку, він розповідав всім, як вирятував її з грішного життя. Однак Марія Монк хвилями казала щось зовсім інше, а саме, що він сам легко був склонний до її спокус. Видали разом книжку "Скрашні тайни монастирських мурів," в котрій вона заявила, що була монахинею в монастирі "Отель Діє" в Монтреалі і там відбувалися оргії. Книжка була масна— Ню Йорк прямо нею захлиснувся. Протестантські проповідники греміли про неї по своїх домах молитви, преса розписувалася довжезно на цю тему, протикатолицькі організації, як Товариство для поширення знання, розцвитали.

Але рідна матір Марії Монк післала афідевит, в котрім говорила, що ще дитиною Марія Монк пробила собі голову олівцем і від тоді впала в манію говорити неправду. Вона служила в ріжних домах, але недовго ізза крутійств. "Щоби вона була монахинею, це недорічча." Др. Робертсон, під присягою зізнав, що коли Марія Монк невдало топилася і він її відратував, нараз вона закинула йому на шию руки і стала кричати, що він її батько. Пані Монк присягнула, що проповідник Гойт хотів підкупити її сумою $500.00 щоби тільки признала історію за правду. "Однак вона казала йому винестися з хати і навіть, коли її донька появилася на порозі з маленькою дитиною на руках, це її не порушило."

В міжчасі пороблено заходи зі сторони президента згаданого Товариства для поширення знання, др. Бравнлі, щоби Марію Монк видістати з рук Гойта. Це вдалося і др. Бравнлі примістив її в своїй хаті, під опікою своєї жени, на великий крик Гойта, що назвав тепер Марію "проклятою завадливою кокеткою." Та вкоротці Марія Монк повіялася з іншим проповідником, на імя Сльокум. Він заскаржив видавництво Гарпера за дохід з її книжки, котрий вповні побрало Товариство. На суді доказано, що тільки основа оповідання походить від Марії Монк. Через кілька арештів доброблено решта матеріялу. Ще матір Марії зізнала, що Марія була кілька разів арештована. Згадане товариство віддало до обрібки якомусь Теодорові Двайтові, котрий з іспанських, італійських, французьких та німецьких історій доклеїв решта і так поперчив, що навіть Марія рада була з ним повіятися.

Полковник В.Л. Стон, що видавав "Тогровельні Вісти," на власну руку поїхав до Монтреалу, щоби на місці провірити справу — він переглянув цілий монастир, бачив Сестер і священиків, та прийшов до заключення, що "Марія Монк є обманцем а її книжка та головні особи це очернення."

Рік опісля заявила вона перед др. Слеєм, філядельфійським духовником, що якісь духовники пірвали її та один хотів з нею женитися. Вона сказала, що він мав $4000.00 і це її навіть склонювало приняти предложення. Та вкоротці др. Слей попапався, що тут не все в порядку. І написав книжку, в котрій виступив проти неї. Але вона вже випечатала нову книжку, котра мимо всьої погані скоро продавалася. Сльокум наново зійшовся з нею і дістав від неї право на англійський текст згаданої книжки, що відпродав за добрі гроші.

Так дванацять літ волочилася вона, аж дня 11 жовтня 1849 р. приловлено її на кишенковім злодійстві і засуджено. Хоча мала всього тоді 32 роки, була це знищена женщина. У вязниці вкротці померла і навіть ніхто про неї не згадав.

Певна річ, що нещасна не була сповна розуму і глуздів — але шкода спричинена її писанням та до-

рібками других йде на тисячі душ. Скільки довелося терпіти через неї невинним, а скільки цілій Церкві, то лише один Бог знає....

Церква і культура

Найстаршу аптику в Европі мають Отці Францішкани в монастирі, в Дубровнику, над Адріятиком. Основано її в році 1315.

Ще в році 535 апостол Ірляндії, **св. Брендан, відкрив побережа півн. Америки.**

По запорядженню мейора І.Г. МекГіра ціле місто Венкувер перевело вже вдруге цілий **день на молитві**, щоби "признати авторитет Всевишнього в нашім горожанськім житю."

Бразилійський часопис "Уніон" вже від кількох місяців містить таке оголошення: **"Потрібно одного комуніста**, щоб безплатно служив доглядача у шпиталі для прокажених. Зголошення приймається кожної хвилі." Дотепер ніхто з комуністів не зголосився і прокаженими дальше займається о. Нікодим Грумдгоф, францішканин. З нагоди свята "Носса Синьора Апаресіда" прокажені в Сан Роке, біля Куритиби устроїли велику і рівночасно зворушливу процесію. На переді йшов о. Нікодим. Хор прокажених співав гарно, так, що всі дуже його собі сподобали. —Чому хоч співу не приходить учити якийсь комуніст, а "забездурно" мусить те робити католицький священик?

Винаходи

Чарлс Нелсон Пог винайшов новий спаляч для самоходів, при помочі котрого можна їхати одним ґальоном ґазпліни 209.6 миль. Над винаходом працював 16 літ — живе у Виннипеґу. Компанії вже закупили винахід.

Др. Лерой Л. Гартман винайшов новий знечулювач на болі зуба при опирації.

"Українська Молодь"

Частина присвячена справам української Католицької молоді в Америці й Канаді

Редаґує: Богдан Катамай

СВОЯ ПРЕСА

(Продовження з попереднього числа)

Інші народи, навіть наші найблищі "добрі сусідонки" мають по кілька, а той й по кільканацять подібних журналів, і то першої кляси. Віримо що Українці вкінці побачать конечність піддержати такий журнал як Ukrainian Youth.

І тут знову, наші щирі друзі, ми потребуємо Вашої ласкавої помочі.

1—Сподіємося що всі Ви, **Всеч. і Впр. Отці Парохи**, будете вважати справу нашого журналу настільки важною для нашої молоді особливо, а для цілої української іміграції взагалі, що присвятите ласкаво **бодай одну недільну проповідь**, на те щоб заохотити всіх своїх вірних до передплати цього журналу.

2—Що зволите також ласкаво оголосити одної неділі одну **збірку в церкві** на **пресовий фонд** журналу.

3—Всіх Українців просимо переплатити Ukrainian Youth для своїх дітий й скласти свій дарунок на пресовий фонд (за дар в сумі 1 доляр, або вище, висилається **почесний уділ** (шер) літографований у трох котірах, на міцній грошевім папері — (дуже гарна памятка). Передплата усього $1.50 в рік.

4—Всіх українських бизнесменів просимо оголошуватися в Ukrainian Youth. Тих що вміють збирати оголошення, просимо зголоситись за блищими інформаціями про ґаж, комісове, ітд.

Для організаційного скріплення

Своя преса, журнал, що буде стало виходити щомісяця, або й частіше, що буде стало розвиватися, буде як найкраще служити ідейному скріпленню Ліги.

В парі з ідейним скріпленням мусить йти організаційне скріплення — приєднування до Ліги тих що по ріжним громадах уже є, й організування нових місцевих клюбів, де їх нема, але де побіч істнуючих уже треба ще інших.

Організатори

[illegible] праці над організаційним скріпленням Ліги [illegible] організаторів, уже згаданих раз у цій ст[illegible] Всеч. о. др. Степан Тиханський, я[illegible] Америці. [illegible] можно більше мати організатора Ліги у своїй громаді, [illegible] і т.п., [illegible] організаційних [illegible] Виконуючого Комітету [illegible]

Окружні з'їзди

В [illegible] клюбів Ліги плянується [illegible] тепер кільканацять окружних зїздів молоді в то[illegible] українська громада чисельні і [illegible]

У справі цих зїздів вже висилані листи до всіх Всеч. і Впр. Отців Парохів і сподіваємося що всі в цій справі Ліги радо поможуть. Про ці зїзди буде [illegible] більше в пресі.

Бюлетень-Порадник

Вступаючи в члени Ліги, кождий клюб має вплатити приначну оплату. Звичайно клюби питаються, що вони від Ліги за це одержать.

Поза всіми членськими правами, клюби ще дістають один примірник журналу Ліги до клюбовної бібліотеки і **Бюлетень-Порадник**. Цей Бюлетень друкується на мімеографі. В ньому подається ріжні організаційні поради, вказівки й науки. Особливу увагу присвячується порадам, про те що клюби повинні робити, як і коли.

Ці поради дуже потрібні майже кожному клюбові й Заряд Ліги буде видавати Бюлетень так часто як буде треба.

Перше число вже вийшло. Розіслано його до тих клюбів що належать до Ліги, а також до Всеч. і Впр. оо. Парохів, тих громад з яких ще жаден клюб не вписався до Ліги. Проситься тих Всеч. і Впр. оо. Парохів, що дістануть цей Бюлетень, передати його ласкаво до прочитання на мітинґах молодечих клюбів.

Друге число Бюлетеня пішлеться вже лиш до тих клюбів що є членами Ліги.

Готові реферати

Ліга буде помагати своїм членам-клюбам ще й у той спосіб що буде розсилати готові реферати на ріжні теми й приначені на ріжні оказії: на Листопада [illegible] Різдвяні, Великодні, ітд. Ліга заохочуватиме до участи молоді в всіх вище згаданих святах й помагатиме молодечим клюбам рефератами на всі нагоди. По реферати треба писати до Ліги. Всі ці реферати ми [illegible]

Клюбові біб іотеки

Заряд Ліги думає що кожний клюб, або бодай кожна громада, повинні мати свою хоч маленьку бібліотеку. В такій бібліотеці повинні бути бодай такі книжки про Україну, головно всі ті що є в англійській мові, а також найголовніша апологетика [illegible] Заряд Ліги радо поможе [illegible]

Важні адреси

Поза цим всім що вгорі вже сказано про Лігу, й просто теперішню й плани набудуче є ще кілька дуже важних справ про котрі буде писано в осібних статтях. Просимо стежити за ними в найблищих числах Америки.

А тимчасом знаючи потреби Ліги, Ви готові нам помогти. Сподіємося що не будете отягатись. Два рази помагає тоді, хто помагає зараз.

У всіх справах організаційних та бизнесових Ліги просимо писати до:

Ukrainian Catholic Youth League
9 Stagg St., Jersey City, N.J.

Матеріяли до друку в журналі посилати до:

Editor, Ukrainian Youth,
817 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Щодо матеріялу до журналу, то особливо проситься посилати як найбільше дописів-новинок про працю у громаді, про всякого роду підприємства, головно молодечих клюбів.

Богдан Катамай
Організатор Л.У.К.М.

ПАНОВЕ УЧИТЕЛІ!

Відзиваємось до Вас в імени Першої Української Католицької Організації Шкільних Тростів Саскачевану, як Ваші приятелі і свідомі відвічальности за кожде наше слово.

Тому просимо Вас не відкладайте мовчки або з неохотою отсю залучену відозву — але скличте мітінґ урядників Вашої школи, прочитайте їм ту відозву, докладно поясніть і вкажіть, в чому криється небезпека для наших учителів — для наших шкіл — для нашої доростаючої молоді!

Старайтесь переконати їх, що всі наші урядники повинні безпремінно стать членами нашої організації.

Ми всі нашим зусиллям і своїм впливом помагаємо нашим учителям заняти місця в наших школах. Ми дбаємо, щоб їм забезпечити кращі умовини істнування. Ви знова в своєї сторони подбайте, щоб кождий Ваш урядник став членом нашої організації.

Поможіть нам створити могучу організацію УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ШКІЛЬНИХ ТРОСТІВ В САСКАЧЕВАНІ!

Отже свідомість обовязку перед народом рідним, а дальше свідомість релігійної вірности най вирішить у Вашій душі, що Ви повинні зробити. А вирішивши раз свою приналежність, виконайте обовязок сумління на добро власного народа в нашій провінції.

Успіх праці залежить від Вас тому не ждіть а ділайте!

У всіх справах шкільних просимо пишіть на адресу:

Михайло Білінський
пред. У.К.Ш.Т.
Prud'homme, Sask.

Іван Митрополит
секр. У.К.Ш.Т.
Prud'homme, Sask.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Америка, Філядельфія — ч. 141—153, 1-12
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 49—52, 1-5
Наш Стяг, Шикаго — ч. 47—51, 1-5
Бюлетень, Варшава — ч. 49—52, 1-5
Вісти Наукового Інституту в Берліні — ч. 6, 7
Діточа бібліотека, Львів — ч. 10-12
Праця, Прудентополіс — ч. 45—52
Канадійський Фармер, Вінніпеґ — ч. 50—52, 1-6
Український Робітник, Торонто — ч. 49—52, 1-4
Новий час, Дітройт — ч. 49—51, 1-5
Нива, Львів — ч. 11, 12
Бунт мл., Варшава — ч. 23—26
Вісти Музею у Празі — ч. неподано
Світ дитини, Львів — ч. 1
о. Н. Божик: Канадійська Муза — книжечка віршів на концерти і всякі підприємства, що кождому українцеві в Канаді, якій працює просвітно, стане в пригоді.
Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 21
Ukrainian Youth, Chicago — No. 5

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція

Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Секретар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 33, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:

В справах рукописів, дописів, замовлень — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес — взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 33, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:

о. др. В. Кушнір — 115 McGregor St., Winnipeg, Man.

— ОҐОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі

це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річі. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий — вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тямо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор

Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:

P. Zabolotnyj — Rama, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ — КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— Організаційна часть — Сторона

Перепис Населення ... 1
Дві тактики ... 1
Треба Організаторів ... 3
Звіти ... 4

— Ідеольоґічна часть —

Пастирський Лист ... 6
Чи Католицька Церква Трухлява? ... 7
Насміваються Самі зі Себе ... др. С. Демедчук 8
Пильни Орлик Католиком ... 9
Проповідь ... карл. Мерсіє 9
Ласка і Свобода Волі ... Донозо Кортес 10
Під Посвяченим Прапором БУК-а ... о. Н. Демків 11
Справедлива Ціна ... Шарль Жік 11

— Історична Часть —

Печільна Школа ... о. П. Божик 12
Як наші Предки Терпіли за Віру ... о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ. 13
Мав Честь ... 14
Протестанти Хочуть Зауки ... 16
Де Чого Веде Відступництво? ... Павло Поточняк 16

— Літературна Часть —

Мені Однаково. — Думка — ... Т. Шевченко 17
Сонце Заходить, — Розрита Могила, — І Мертвим і Живим Ненародженим — ... 18
Псальми Давидові, — Заповіт ... Тарас Шевченко 19, 20
Степ і Враження ... о. Ст. Семчук 20
Флін Флон ... о. П. Криворучка 22

— Новини —

Наше Положення — Любов Ближнього — Король Дякує Папі — Ще про Настю Волошин ... 23, 24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol. 4, No. 3 — YORKTON, SASKATCHEWAN — March, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Америка, Філядельфія — ч. 13-21
Новий Час, Дітройт — ч. 5
Наш Стяг, Шикаго — ч. 6-10
Бунт мл., Варшава — ч. 1
Бюлетень, Варшава — ч. 5,6
Богословія, Львів — ч. 4
Канадійський Фармер, Виннпег — ч. 7,8
Український Робітник, Торонто — ч. 5
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 8
Рідна Мова, Варшава — ч. 10
Світ дитини, Львів — ч. 2
Вісти Укр. Наук. Інст., Берлін — ч. 1
Діточа бібліотека, Львів — ч. 1

Ця книжечка містить оповідання Франца Коковського: Наші соколята — в котрих представлено геройські типи українських дітий, гідні наслідування. Книжечка писана гарною українською мовою, з образками, приступна — надається як найкраще для дітвори.

Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 22

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція

Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Ділписар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 38, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:

В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес — взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 38, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Кушнір — 115 McGregor St., Winnipeg, Man.

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла ВРІТСЬКОГО в Канорі

це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий — вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тяммо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі — то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор

Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:

P. Zabolotnyj — Rama, Sask.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТОЧНІ КОНЦЕРТИ

В недовзі всі наші відділи БУК-а будуть уряджувати Шевченківські Святочні концерти. Богато з наших відділів та режісерів сих свят не мають під рукою відповідного матеріялу щоб гідно уложити програму концерту. Тому заряд БУК-а йде на стрічу нашим відділам і таку програму для старших та для дітвори вже виготовив і просить писати за нею на адресу: Осип Прийма, 302—24 Стріт, Саскатун, Саск. Ми віримо, що програма стане цапим режісерам та учителям в великій пригоді і вони використають сю нагоду та скоро вороблять замовлення. Ціна буде досить низька, відповідно до матеріялу якого будуть бажали.

Осип Прийма референт шкільний БУК-а.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. Canora, Sask., Box 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: P.O. Smuts, Sask., Box 38

Рік 4, ч. 3 **За Березень, 1936**

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38. Advertising rates on application.

Vol. 4, No. 3 March, 1936

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ

Згідно зі законом літом ц.р. відбудеться у трох степових провінціях, себто в Манітобі, Саскачевані і Альберті, спис населення.

Той спис важний для нас о стільки, що він подасть правдиве число наших людий, котрі за таких себе уважають і запишуть. В Канаді всякі крутійства списові виключені. На подані статистичні дані після перепису спокійно можна покладатися і списові нічого закинути не можна. У Старому Краю бували всякі надуживання на тім полі, де урядники нераз записували в тій цілі, щоби спис був потрібний для їх уряду. Так тисячі наших людий переписано на чуже конто а навіть були случаї, де з того приводу повстали затяжні спори і кровопролиття. Це все в Канаді виключене. Наші люди мають повне право і нагоду записати себе такими, якими схочуть. Треба однак вміти користати з належного права і тому провідні одиниці БУК-а повинні на зборах своїх відділів з'ясувати справу як слід та пояснити тим, котрі може не розуміють.

В попереднім числі Бюлетеню згадано, що Статистичний уряд провінції Саскачевану з Новим Роком розіслав духовним провінції порученння докладно записувати віроісповідання у статистичних наказах.

Так треба пояснити всім.

При записі подати народне походження: українське. **Racial origin: Ukrainian.**

При віроісповіданню виразно подати: **греко-католицьке. Religion: Greek-Catholic.**

Тоді всякі ворожі мафії не будуть мати жировська для баламучення, як це вже мало на жаль місце — бо статистика виразно подасть наше число — українців греко-католиків трох провінцій.

ДВІ ТАКТИКИ

В українськім суспільнім життю відмітні дві тактики.

Одна, це — зпочатку прийти до здібнішої особи з підхлібством, солодкими словами на устах, вихвалити її, начебто подвигати і піднести язиком дуже а дуже високо. Чоловік невтаємничений буде думати, що його дійсно так величають, цінять та шанують. І коли він піде на ці масних слів, то стане погноєм та сліпим орудлям ворожої мафії. Замітне в тім поведенні, що все те діється тільки **на словах** — ділаж послідують і вони стануть пробудженням зі солодкої дрімоти.

Колиж однак є критичний дух, що на ліп не піде та похвалам масних язиків одушевлятися не буде, тоді мафія бачить, що з него нагло і легко податного знаряду для себе не зробить. І тоді слідує другий період їхньої тактики. Осмішують проворно того, котрого недавно виносили. Півслівцями, недоговореннями, натяками змагають серед дійсних прихильників підірвати довіря до відносної особи. Підготовляють почву для дальших виступів для себе. Сплетнями, наче невидимими сітями, окружають ціле життя. Атмосфера пожиття стає душна. Родиться упе-

редження та невдоволення. І тоді, коли дана особа, провіривши вже і пізнавши обставини тим сильніше стоїть характерно на своїм становищі — тоді мафія уживає третого періоду своєї тактики. Це явних погроз і напастий. Тоді, на підготованій вже раніше почві, наче гриби виростають очернення, обсуди, підозріння — ба навіть явні напади, щоби немилу і неподатну одиницю відсунути раз на все від народного життя і діяльности, а для себе зробити монополь зі стопроцентового українства. Горе тоді, коли хтось наважиться стати в обороні нападеного. Мафія вміє підібрати слова, насміхи та підбурених вже ними яничар, щоби унешкодливити всяку оборону. З найкращих почувань і праці, зроблять рабську службу для поляків. Самі вони, що літами вислугуються польській політиці та стоять на продаж одвітно до міжнародної подачі, всіх інших відсудять від народу та зацькувавши, вкажуть на них, як на польських наймитів. Наша публична опінія так нині в Канаді насякла тим духом польонофобії, що без прибільшеня певно можна сказати — більше як про себе, думає та говорить про Польщу. Дивом дивним так сталося, що ми замість думати про власні справи, ладнати їх, закріпляти — думаємо та займаємося довгими днями Польщею і до неї приміняємо нашу акцію. Дійшло до того, що безцінна скількість національної енергії марнується та гине на інтересування Польщею, замість інтересування самими собою. Якимсь маревом грізним товчеться по наших Домах на всіх викладах, в часописах на всіх сторінках, в бесідах і сварнях — думка Польщею. Колиби ми замість того, увели думку, старання і піклування на власні торн, безмірно більше будоби хісна народній справі. А так з одної сторони те марево поклалося на все наше національне життя в Канаді і страшить грізним привидом і паралїжує рух в гору — замість дати простір і ясність праці позитивній над собою. І тому легко використати то марево та всею вагою абсурду дикого і підлого кинути проти немилої особи. Це марево виросло до таких розмірів, що нині погрожує своїм колосом розбити всі наші святощі, не виключаючи навіть релігійних. А стоїть воно, запопадливо плекане і живлене та підсичуване, на службі своїх творців та кормителів — мафії, що ним торощить кождий живий пряд життя народу та творить ним атмосферу духового життя поселення.

І так тактика мафії сходиться до тих трох періодів — 1) підлизництво, 2) сплетні, 3) погрози і напасти.

Тут тільки загально унято тактику і методи в тій мафії, яка присвоює собі 100% право вести весь наш нарід в Канаді і робити так звану "народну роботу." А як вони розуміють "народну роботу," бодай в нарисі представлено вище.

* * *

Колиби тільки та тактика царила між українцями в Канаді, булоби сумно і безвиглядно жити. Ідейним одиницям та ніжним і перенятим душею, такі обставини смерть. Проти цього морального террору тяжко витревати з одною посвятою в серці; віра є тим чинником, що зберігає — аж до смерти. Але вічна нагінка нестерпима. Не можна безперервно боротися в атмосфері непевности з котрої сторони і від кого послідує удар та якого сорта. Можна натомість боротися з ворогом, що стоїть лицем в лице. Що бореться до побіди, а потім слідує все таки замирення на основі пошани навіть до противника. Тут цього мафія не знає. Вона не знає гостинности ні її прав. Не цінить ваги слів і не знає, що значить додержати мира на основі пошани. Тому вона заслугує саме на імя "мафії," що бере початок від сицилійських родів, які жили духом безпринципових нападів і мести во імя власної наживи і примхи.

*

Та ратунком нашого життя є друга тактика.

Що в кождій особі бачить особу — чоловіка, котрий має право на життя, так як і я. Тому належить йому та доля пошани і помочі, якої кождий бажає собі. Тому шанує погляди других так, як бажає пошани своїм. Ані не підлещується до інакодумаючих, ні ширить сплетень, не лише погроз ані підбурює проти противника. Не вишукує проти другого всіх його провин — дійсних і уроєних — і не робить зі сторінок своєї преси ані своїх видавництв збірника всякої нечистоти — cloaca magna. Шанує друковане слово як і мовлене, тому виражається про свого противника в межах приличности. Ідеольогічні ріжниці зводить на властиву їм царину і там дебатує. Не змішує особистого зі загальним і не послугується лайкою, коли бракне доказів льогічних. А надівсе, зі засади займається вперве собою і про себе думає та сидить, не закриваючи власних недомагань, в тій цїли, щоби їх справити та поліпшити відносини взагалі. Змагає себе самих зробити як найліпшими — противником журиться менше, хіба о стільки, о скілки він входить в округ наших стремлінь. Тактика ця має певні засади та вірно придержується. Якіж вони?

1) Думати про себе більше, як про противника.

2) Навіть про противника виражатися гідно і не переступати меж, котрі нарушують людську гідність ворога.

3) У кождім бачити брата в Христі, що має такеж право на життя, як і я — та котрого права мені не вільно нарушити.

Найблища будучність наша в Канаді вирішить, котра з тих двох тактик поборе і стане загально обовязковою для всіх наших людий.

І та сама найбища будучність вирішить також безцеремонно і без великого гомону, чи можна буде говорити про нашу "будучність" в Канаді як таку, себто в позитивнім розумінню — що буде від побіди одної з двох вимінених тактик.

На народнім годиннику нашого життя в Канаді

бє дванацята. Ще зібрався гурт одиниць, щоби ратувати то, що можна і видавалося гідним ратунку. Серед страшних обставин, нападань та обрізкувані піною заїлости — без прихильної співпраці, але під градом глуму, цей дослівно сказавши "гурт одиниць" все таки зробив чимало.

Повстав БУК.

Повстала бурса в Саскатуні.

Повстав Бюлетень.

Коли Бог поможе активній меншині одиниць втримати ці здобутки — ми побідили. Пишу виразно "активній меншині одиниць" — бо Бог є Богом живих а не мертвих. Лінощів людських ні розкладу Бог спомагати не буде.

Роздумаймо добре над положенням.

Розважмо ці сили, що нині з поворотом накинулися торощити останки здорового життя народу, його віру, Церкву і любов. Не легковажмо цих руйнуючих сил! Збудувати не так легко, як руйнувати. Ми можемо ще бути дуже сильні — в масах, церквах, школах, учительстві, товариствах, пресі, і т.д. — але те все велитом на глиняних ногах, коли нема віри в душах. Коли випади першої тактики з дня на день підгризають систематично і з діявольської злобою віру в серцях одиниць, десятків, соток — нашої молоді і старших. Бо коли будемо це все легковажити, то пробудимося з нашого приємного заспокоєння серед тріскоту руїн. Пробудимося нагло — і буде пізно тоді справляти. Тоді — не дай Господи, щоби та хвиля коли надійшла, але хмари на овиді зібрані — не лишиться нічого крім: впасти жертвою на руїнах, або тікати....

Тепер ще час ратувати положення.

Покласти край заливові руїни — загородити доливи тої клоаки великої, що хоче залляти ціле наше життя

Взятись до праці сейчас — не з примусом і неохотою, але зі всіх сил, зі всіх понук, з цілою здібністю, на яку тільки нас стати. З думкою і переконанням, що ще можемо змінити положення — вратувати красу будучність нашого народу в Канаді. Але передумовою тої праці є віра — і тільки віра! Без віри не можна угодити Богу — без віри не можна поставити тревалої гаті проти розвалу! Без віри у свою справу, в її конечність, необхідність, важність і неосяжність! Без тої віри, що каже йти на найтяжчі жертви власні, понести найбільші тягарі, ставити чоло найгрізнїйшим ворогам — а за заплату приняти, коли така Божа воля, навіть ганебну і скритовбивчу смерть.

Тільки та віра, здібна поставити нові ряди — нечисленні, але вірні. Але активні, рішучі, не змучені і не нарікаючі. Нові відділи, що стануть авангардою і пробоєм нашого поступу в Канаді.

Перед Вами всіми, що читаєте ці рядки, стоять дві дороги — дві тактики.

Вибирайте — бо мусите це вчинити.

Вибирайте нині, бо завтра може бути пізно. Завтра життя може вибрати для вас і без вас. Коли нині не виберете добровільно, життя само нахине вам вибір примусово. І коли не схочете боронити цінностий, котрими досі вдержувалось ціле наше життя в Канаді — цінностий святої Української Католицької Церкви, ви її зрадили. Задармо потім давати свої поради, розпачати і нарікати — то фарисейський спосіб помочі. Боронити позитивно треба зараз, нині — вибирати дорогу, навіть хрестну, з Богом — або стати з боку в ряд з ворогами Христа, Церкви, духовенства, вірних — і насміхатися над бичованням...

Най совість скаже вам, де ваше місце — де вам стати і за ким іти....

[redacted]

Зі всіх усюдів наші відділи і поодинокі члени БУК-а домагаються організаторів, або радніше, організатора. Треба чоловіка ідейного, посвяти, жертви — котрий всеціло віддасть себе на службу великої ідеї організації. Треба чоловіка, що буде обїздити всі наші відділи, давати виклади, мобілізувати і рухати членів до праці, життя і творчости більшої, як досі. Треба чоловіка, що буде збирати передплату на Бюлетень, розпродувати наші старі річники, наші книжечки і збирати членські вкладки. Треба так здібного і всестороннього вченого, що зможе дати гідну відповідь всім напасникам підчас своїх викладів — буде знати справу організаційну як слід, ідеольогію БУК-а — а попри це все буде таких малих потреб, що не буде жадати від організації сталого прожитку, сталої платні, але подбає про свій прожиток зі жертв як зложать члени і прихильники підчас викладів — а також вдоволиться тою дробиною, що припаде для нього зі зібраних вкладок і передплат, як торгове, на яке стати організацію.

Коротко — наш організатор, то буде такий ідеальний чоловік, що для організації пожертвує себе зовсім, а від організації не буде жадати нічого.

Ви скажете: добрий жарт!

Це не жарт — а дійсність.

На іншого організатора, нас не стати і наймати не будемо. Наш організатор мусить бути чоловіком великої ідеї, переконаний наскрізь в правдивости наших зусиль і тому жертвуючий для них весь свій час, працю і труд.

Добре, добре — скажете — пождіть, заки ви такого найдете....

Дійсно, це правда. Ще довго ждати, заки прийде чоловік, котрий відповість всім вимогам, які тут наведено. Але він прийде! І прийде зі середини наших рядів — не за платню, ані гонори, але з глибокого пересвідчення, найглибших і найбільше жертвенних понук. Прийде, щоби бравуровим наступом задивувати всіх оспалих і скривлених нарікайлів, котрі не думають про працю, якої повнем навколо—

а думають про нарікання, без котрих певно можна обійтися.

Закиж він прийде, треба бодай частинно його заступити!

Замість одного ідеального під кождим зглядом організатора, треба використати ті сили, які є на місці — сили, котрі можуть помогти в праці і котрі здібні до праці. Беріть їх зпосеред членів БУК-а. Але беріть осторожно, розважте, заки рішите. Менше кличте їх, більше уважайте, щоби вони самі приходили. Є одиниці, котрі без праці жити не годні— котрі мусять працювати, бо праця то їх життя. Без праці вони хорі. Дайте тим нагоду спрямувати свої сили для добра БУК-а. Най не марнуються ті сили! Ось де ряди невкористаних організаторів. Не шукайте їх далеко — вони є біля вас. Вони є може у важім відділі — розрухайте членів, зложіть програму, обміняйтеся активістами і ведіть перід суспільній праці! Най ваші активісти поїдуть з викладом до сусідного відділу і навіть подальших відділів, як далеко зможуть — най скористають з кождої нагоди, яких чимало підчас хрестин, весіль, забав— щоби сказати малий заклик або більший виклад про БУК. Доброю стороною тих виступів буде це, що такі виступи обійдуться без коштів а можна ще зібрати який цент на добро БУК-а.

Однак ніколи не послугуйтеся в праці чинниками невтральними або половичними. Є по наших околицях чимало інтелігентів, навіть здібних промовців, маючих — котрі однак ні сюди, ні туди. Вони ніде належати не хочуть. Раз тут підуть, раз там. Вони всюди хочуть бути добрі, всіх мати за приятелів. З такими чинниками не підете далеко. Бо вони летонькі характером, як пилинка. До вас ходитимуть так довго, доки їм з того користь. Вирішальним чинником для них не є ідея переконання — але власна користь. Підуть тут і там, бо надіються так до себе. Для свого інтересу, притягнути одних людий і других. Але коли доведеться обороняти якусь ідею, або виступити за нею і тим самим спротивити собі других — вони вже не тут. Вивихують майбутню шкоду для себе і тікають. Ба що більше. Потягають за собою чимало нерішених, хоч і добрих які досі сприяли справі. Вносять замішення дальше в ряди самих сталих членів організації, ба навіть легко доводять до розбитя найкращої справи. Що ворог сам неоден зробити, то легко виконає при помочі тих невтральних типів. Добрі члени зараз питають, а чому— "а чому?" — він пішов, і вже колотня готова. Є такі, що підуть і навіть отверто питають. Невтраль на людина відповідає, що її на язик налізе — звичайно всю вину складає на тихших, але добрих одиниць. Крикливих і зажерлих боїться надмінити, щоби не псували її інтересу — а тихих хоч добрих нарушить, бо знає, що вони добрі і так не будуть ображатися ані її шкодити. І так хитро всю вину звалиться на добрих членів організації та між них самих посіється підозріння та негодування. От така є поміч невтральних і від тої помочі бережіться, як від вогню. Ніколи не запрошуйте до себе на виклади ані не користайте з інших услуг прислужних і підлесних невтральних. Користайте з власної праці, власних членів — бо вони вірні, тверді і рішучі. На них можете звіритися і вони устояться мимо всіх напастий.

Це будуть наші організатори на теперішну добу! Їх много серед вас самих!

Початок і напрям праці у ваших руках! Зачинайте нині! Ставайте самі творцями і робітниками сильної організації! Праці повні руки, праці богато! Ще богато відділів можна зорганізувати, ще богато праці жде свого робітника! Засновуйте нові відділи, мужеські, жіночі, хлопячі і дівоцькі! Рухливих і здібніших висувайте на чоло! Уложіть програму на яких два-три місяці наперед! Виклади, представлення, поїзди, дебати — простора й нині земля для дуці великих! Робіть початок — організуйте нові відділи БУК-а!

ЗВІТИ

Відділ ч. 9, Твей, Саск.

В грудні наш відділ устроїв два підприємства, пайову забаву і представлення п.з. "Клюб суфражисток" — на дохід бурси в Саскатуні і БУК-а. Хоча мороз доходив нище 40 степ., женщини громадно зійшлися. Також мужчини. Приходи цього вечера в сумі $25.00 — даровано на бурсу в Саскатуні, а два дол. на пресфонд БУК-а.

В.А. Кульпак,
ділписар

Відділ ч. 13, Волверін, Саск.

Збори відбулися дня 2-ого лютня, ц.р.

Всеч. о. Сулятицький отворив збори молитвою "Царю небесний." Голова п. Леник покликав членів до впису і складання вкладок.

Внесено, щоби старий заряд поновити на рік 1936.

Голова — Анастазій Леник
Заступник — Михайло Гриньків,
Скарбник — Никола Бий,
Скарбовий писар — Іван Кузик,
Діловий писар — Василь Гавлюк,
Провірники — Андрій Сенько, Михайло Наконечний,
Судді — Іван Гуцуляк, Василь Григорків.

Після вибрання заряду промовив всеч. о. Сулятицький на тему "Борба життя," що було дуже поучаюче.

Збори закінчено відспіванням національних гимнів.

Василь Гавлюк,
ділписар

Відділ БУК-а ч. 2 в Ланівцях.

В домі п. Петра Зозинського зложили присутні гості коляду на бурсу:

По 5 дол.: Петро Лозинський. По 1 дол.: пані Анна П. Лозинська, Никола Зварич, пані Анна Зварич, Михайло Лозинський, пані Анна М. Лозинська, Никола Гиєний, пані Катерина Гиєний, Ізидор Лозинський, пані Марія І. Лозинська, Стефан Гиєний, (Саскатун), Гринько Мельник, Кароль Лозинський, пані Йоанна Лозинська, Никола Галабура, пані Павліна Галабура, Володимир Лозинський, Петро Жарий, пані Катерина Жара.

По 50 цен.: пані Марія Г. Мельник, Йосифа К. Возняк, Кирило Возняк, панна Вероніка Лозинська.

Не хотіли стати позаду і наші найменші школярі з Лановець, бо не злякались морозу а охочо спішили з колядою. Возив дітий п. Ів. Войтович. Щира подяка нашим найменшим та візникови за труд.

По 1 дол.: Павло Ґабрух, Іван Войтович.

По 50 цен.: Петро Корпан, пані Марія Возняк, Никола Ґабрух, Пилип Беркович, пані Анна Гількевич, пані Анна Ґабрух, Михайло Сливка, Петро Гнатюк, Іван Кобринський, Олекса Візнюк, Никола Візнюк, Никола Кінар, Федь Крутій.

По 35 цен.: Никола Корпан, панна Анна Возняк.

По 25 цен.: Михайло Корпан, Іван Юрків, Петро Кінар, Никола Гнатюк, Петро Сливка, Славко Волкович, Дмитро Стадник.

По 20 цен.: Нестор Литвин.

По 10 цен.: Андрій Жарий, Гринько Замосьний.

В домі п. Петра Жарого з Лановець —

По 50 цен.: Никола Свізінський, пані Анна Жара.

По 25 цен.: Пані Марія Свізінська, Леона Лозинська.

Коло церкви в Ланівцях на руки п. Івана Кобринського зложили:

По 50 цен.: Михайло Овчар, Іван Кобринський, пані Антастазія І. Войтович, Людвіка Ґабрух, Василь Бовковий, Федір Стадник.

По 25 цен.: Кирило Возняк, Андрій Жарий, Йосиф Сливка, Петро Стадник.

В домі пана Панька Ґабруха зібрано дрібними датками 2 дол. 31 цен.

Разом на Ланівцях зібрано $45.16

Коляда на українську католицьку церкву св. Покрови в Сейнт Джулієн, Саск.

Хоч громада маленька та праця збільшує число і вартість жертв. Колядували слідуючі панове: Дмитро Боднарчук, Іван Якимчук, Мих. Цалинюк, Пилип Наливайко, Тимко Якимчук, Іван Цвік, Никола Боднарчук.

Зложили жертви: $5.00 всеч. о. Н. Демків.

По $1. — Я. Якимчук, А. Цалинюк, В. Цалинюк, Ф. Наливайко, М. Цалинюк, Т. Якимчук, Ю. Строган І. Цвік, Ю. Білик, М. Середа, М. Білик, С. Білик, І. Середа, Д. Заячковська, А. Цвік, Д. Михайлюк, Н. Боднарчук, Д. Боднарчук, Д. Угрин, В. Трач, Е. Боднарчук, М. Герман.

По 75 цен.: — Т. Чуб.

По 50 цен.: — В. Скопик, В. Шутер, В. Вінтоник, І. Цебрій, А. Бочер, П. Слюсар, Н. Книгиницький.

По 35 цен.: — П. Шутер.

По 25 цен.; — Ю. Михайлюк.

Разом $31.80

Молодь пішла окремо з колядою і тим доказала свою любов та привязання до Української Католицької Церкви.

Жертвували — По $1.00 — П. Ільсевич, Ю. Малко, Н. Васильців, М. Трач, Н. Сорока, Т. Мек, Д. Байда, пані Рогачук, пані А. Рогачук, Е. Боднарчук, М. Герман, П. Хомин, М. Геннник, І. Потруняк, Я. Якимчук, Д. Боднарчук, В. Трач, І. Цвік, Г. Білик, І. Середа, А. Цвік, В. Романюк, М. Равлик, Ф. Равлик, А. Кулик, Ю. Строган, Н. Цалинюк, М. Цалинюк, Т. Якимчук, Ф. Наливайко, А. Цалинюк.

По 50 цен.: — М. Ільсевич, С. Костюк, Н. Вільховий, А. Гаєвський, Й. Скакун, Г. Візінський, М. Скакун, П. Малко, Н. Котелко, С. Романко, М. Лучишин, Н. Стадник, М. Москалик, І. Стефанюк, А. Буджак, В. Хомин, Н. Боднарчук, Д. Угрин, М. Вінтоник, М. Білик, В. Цебрій, М. Середа, П. Слюсар, М. Жеребецький, Ф. Мамчур, С. Мамчур, Д. Тацюк, Д. Михайлюк, В. Цалинюк, Н. Книгиницький.

По 35 цен.: — В. Ільсевич, Й. Яблонський, Б. Яблонський.

По 30 цен.: — І. Олеськів, А. Шутер.

По 25 цен.: — І. Мисюра, І. Буряний, М. Хомин, П. Жарий, В. Гриньок, М. Олеськів, Ф. Крамчинський, І. Котелко, С. Самолюк, Ю. Білик, Ф. Буняк, І. Мороз.

По 20 цен.: — А. Задворний.

По 15 цен.: — Б. Тромблі.

По 10 цен.: — пані Байда.

Разом $51.10

Всьої коляди було $82.90

Честь славним колядникам і жертводавцям! Деякі жертви великі — посвятою і щирістю.

І так великі перед людьми в дійсности малі перед Богом і вічністю — а малі перед людьми, великими стають перед Богом і вічністю, ради великої любови і посвяти.

Це саме має примінення також до маленької парохії на С. Джулієн, котра мала числом, але велика і непоборна промінною любовю та вірою. Вона певно зросте на Божу славу, бо де є сила, щоби змогла любов і посвяту, котрих жерелом надприродна віра?!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ

АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, Епископа Каменця Подільського,

ГРИГОРІЯ ХОМИШИНА Епископа Станиславівського, ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО Епископа Перемиського, НИКИТИ ВУДКИ тит. Епископа Патарського, ГРИГОРІЯ ЛАКОТИ Епископа Помічника Перемиського, ІВАНА БУЧКА, Епископа Помічника Львівського, ІВАНА ЛЯТИШЕВСЬКОГО Епископа Помічника Станиславівського.

МИР У ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ ВЛАГОСЛОВЕННЯ.

Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владичицу нашу Богородицу і Приснодіву Марію со всіми Святими помянувши самі себе і друг друга і весь живот наш Христу Богу предадім.

На спільний Нашій конференції дня 23. грудня 1935. р. Ми радили в імя Боже над дуже важною справою нашого церковного життя, що зветься Католицькою Акцією, постановили її організацію і введення в життя, та надали їй статути. І в цій справі, заки все ухвалене приготовиться, хочемо з нагоди світлого празника Христового Рождества відізвати до Вас Дорогі Брати і Сестри спільним пастирським листом.

З вдячністю Всемогучому Богові, з радістю і признанням стверджуємо, що за кількадесять останніх літ релігійне життя нашого Українського Народу та його звязь з Богом і Церквою піднеслися очевидно і то в усіх верствах. Є в нас богато людей доброї волі, богато братств, організацій, інститутів і товариств, що практикують релігійне життя. Є богато, що роблять до того перші кроки, признаються до християнства і щораз більше поважають Церкву як інституцію Божу і дуже потрібну в житті Народу. Зокрема тішить Нас, що наша молодь ставляє свою участь і діяльність у церковному і суспільному житті під вплив і провід Церкви. Коли пригадуємо собі ті наломництва, місії, духовні вправи в часі Великого Посту, все з великим числом вірних і радих учасників, все зростаюче число Сповідей і св. Причастій коли згадуємо духовні вправи для панів, пань, студентства, робітників і робітниць, академії в честь Христа Царя, коли зокрема споминаємо величаве свято "Українська Молодь Христові," то можемо тільки Богові дякувати і просити Його, щоб цю релігійність нашого Народу благословив і дав нам якнайбільше апостолів духовних і світових їм помічників та щоб цей рух обняв цілий наш Нарід.

Бо з болем серця бачимо теж між нашим Народом богато зла і грішників, що одиницем, а то і зорганізовано це зло поширюють. Серце болить коли бачимо як на наших очах злі люди відважно й безсоромно словом говореним і писаним у книжках і часописах, дітом та Юдиним грошем апостолують в імя неправди й безвіря, а не видимо з нашого боку досить свідомих і відважних апостолів Христових засад, щоб тих висланників царства тьми вигнати і знищити. Нема апостолів Христової науки, моралі, життя з віри і християнської любови, то й нема побіди за Христове Царство в нашому народі.

Прийшли часи, що проти акції царств сатани треба конечно організувати акцію християнських апостолів або акцію католицьку. І справу треба тепер ставляти ясно: або з Христом, або проти Нього. "Ми не хочемо, щоб Він, Христос, над нами панував" говорили і кборять ті що Христа нищать і наново розпинають. "Ми виповідаємо боротьбу Богові і заповідаємо, що її виграємо" говорять комуністи, комсомольська молодь з табору безбожників.

Такі гасла падають близько довкруги нас і серед нас. А що ми на це? Хто у нас має царювати, чи Варава розбійник, чи Христос Цар? Треба себе без самодурства ясно посвитати: з Христом Царем нашим, або проти Нього? Середини нема!

Відповідь українського нашого народу відома. Наші вірні на поклик Голови Церкви, Святішого Отця Папи Римського, щоб усі народи обновилися в Христі, щоби стали під прапор Христа Царя нашого та організувалися до оборони прав Христа і католицької Церкви в Католицькій Акції, відізвалися одні з перших величавим пожертвуванням свого молодого покоління на службу Богові на незабутнім святі "Українська Молодь Христові." Католицьким гимном, що його так радо й сердечно всюди співають, заявляють усі: "Ми хочем Бога" в нас, в наших родинах, школах, установах, товариствах та в цілому суспільному й політичному житті.

Цей здоровий і добре відчутний прояв релігійности нашого українського загалу свідчить, що в нас є жажда Бога і Його панування над нами та є охота до релігійної й апостольської організації, до будування Христового Царства внутрі Українського Народу.

Тож коли Ми, Ваші Архипастирі, промовляємо нині до Вас і за покликом Голови Церкви взиваємо Вас усіх до світського апостольства, то Ми певні, що Ви всі радо приймете цей голос Церкви як щось віддавна й щиро бажане. Ми певні, що організація релігійного життя й апостольства всіх вірних до помочі Нам Епископам і Вашим Отцям Душпастирям дасть ся без за великого труду перевести, та що вона поширить доброго, здорового християнського духа на всі верстви і всі справи нашого життя.

Ми в цій справі відізвемося до Вас небаром ще раз спільно, коли статути Католицької Акції будуть вже готові і затверджені владою. Ми дамо тоді урядове пояснення цеї цілої дуже важної справи. А тепер взиваємо Вас усіх членів братств і релігійних організацій до щирих молитов підчас Різдвяних Свят і з Новим Роком до новонародженого Дитятка, нашого Спасителя, за навернення грішників і тих, що блукають, за скріплення й поширення релігійного духа в нашім Народі та у всіх народах, за зєднання цілого Українського Народу у правдивій Католицькій Церкві, за добрих душпастирів і помічників для них, світських апостолів, за нашу молодь, за тих що голодні й терплять та за всіх, щоб ми сповнили Божу волю й подобалися Богові.

Покликом, що Ми поставили на чолі цього Нашого листа, який Вп. Дорогі, чуєте дуже часто в церкві на богослуженнях а може й не думаєте, що це якраз безнастанний поклик Церкви до Католицької Акції, Ми кінчимо. Візвіть, Дорогі Брати і Сестри, помочі Пречистої Богоматері та всіх Святих і через них віддайте наперед самих себе, в відтак апостолуйте між своїми й один другого віддайте Христові Богові, "Тобі Господи" нехай стане нашою сердечною печаткою на всіх наших ділах. Це буде найкращим нашим даром і колядою коло Вифлеємських ясел. Така наша спільна апостольська праця заведе нас в саму середину Католицької Акції бо вона є її ціллю. Тому теж Ми Вас до цього завзиваємо за безнастанним голосом нашої Матері Церкви. Бо такі католики, що самі живуть у гріхах, є мертві на душі. Вони переступають Божі заповіди і заражують своїми душевними недугами своїх ближніх. Такі, що тримаються в практиці Каїнової засади: "А що мене мій брат боходить?" є найбільшим нещастям для вірн і Церкви.

До нас приходить Божий Син з апостольством, що Його ангели при Різдві співали: "Слава во вишніх Богу і на землі мир людям доброї волі." Додаймо Йому нашу найліпшу волю стати апостолами Його царства на землі. Всю нашу добру волю і все, що в нас до тепер зроблено злучімо в одно спільне, добре зорганізоване діло під проводом наших Архипастирів, а наш всенародній спів: "Тобі Господи" стягне на наш безталанний Нарід велике благословення Боже.

ЧИ КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ТРУХЛЯВА?

В подовині сорокових років минулого століття у твердині Лігніц стояв зі залогою певний сотник, Каль.

Він жив у мішаним подружжу. Повернувши одної неділі з гарнізованого Богослуження замітив поважно до своєї жінки: "Дорога, це справді для мене прикро, що з твоєю Церквою так зле. Наш парох саме щойно, сказатиби так наглядно доказав нам, що твоя Церква наскрізь трухлява! —

Ця дурійка й тепер часто чується передавана з уст до уст: Католицька Церква паде!

На таку заяву чоловіка, жінка католичка відповіла спокійно: "Скала не може бути трухлявою!"

Чоловік не порозумів, що таке жінка відповіла, тому звернувся до своїх католицьких товаришів о пояснення.

Від них довідався, що жінка має на думці подію біля Филипової Кесарії, де Христос спитав учеників, за кого люди Його мають. Тоді вони відповіли: "Одні за Ілію, другі за Єремію або іншого з пророків." Тоді Христос спитав: "А за кого ви мене маєте?" У відповідь виступив Петро і сказав: "Ти є Христос, Син Бога живого!"

Петро був висловом малої громадки. В нагороду і потвердження його визнання, Христос так сказав до нього: "Петре, ані тіло, ні кров не обявили тобі сего, тільки мій Отець, що в небі!" І дальше продовжив Спаситель: "Ти досі звешся Симон, син Йони. Але відтепер будеш зватися Петро (слово грецьке, значить: скала) і на тій скалі я збудую мою Церкву а ворота пекольні її не переможуть."

Це пояснення дало до думання. Вислідом того було, що по короткім часі сотник каже до жінки: "Люба жінко, твоя замітка тоді була вповні на місці. Твоя Церква ніколи не може стати трухлявою. А щоби ти пересвідчилася, що я думаю поважно, вкоротці вступаю до Католицької Церкви."

Рішення старшини довело до цікавого кінця. Тоді уходило за щось незвичайне, щоби активний старшина став католиком. І тому вкоротці пішло звідомлення про перехід Каля до Його Величности. Не довго прийшлося ждати на розказ явитися перед королем, Фридрих IV приняв сотника словами: "Пане сотник, не люблю людий, що міняють свою віру!"

"Ваша Величність, я також ні! Тому я вернув до віри моїх прадідів!" — відрізав сотник.

Живемо в часі, коли хтонебудь уважає себе в

праві нападати на Католицьку Церкву та її установи всюди, де може — на зборах, в товариствах, підчас сходин, в часописах і летючках. Нападають на засади віри, св. Тайни, висмівають і поганять. А кождого, хто має відвагу явно визнати себе католиком, піддають під загальний насміх. Зі всіх сторін чути "Розпни, розпни!" Певно, відрухом цього стало, що многі тим сильніше стиснулися кругом хреста. Вони тим голосніше і радісніше заявляють перед Намісником Христа: "Вірю в одну, святу, соборну і апостольську Церкву!"

Бо як може бути інакше? Для кождого з нас, котрий серед барабанного вогню наклепів і напастий зберіг ясне око, положення видне. Міліоне людий набожно клячать перед Господом а їхне могуче "Вірую" розлягається по всій землі. Він обявив нам вічну правду а Церкву зробив сторожем і зберігачем своїх Божих правд і ласк. Не прийде новий Месія. Основи положені! Христос, а саме католицький Христос — одинокої і повної правди, Христос з гори блаженств, Христос сповідальниць, кивота і зігнених колін — Він є основою.

А цей Христос є з нами. Він дає нам радісну правду і спасаючу ласку. Він лишиться зі своєю Церквою по всі дні, до скінчення віків. Він живе у своїй Церкві. Вона є треваючим Христом. Століття перейшли і стали свідком її незчислимих тріюмфів та побід. Але також свідком безчисленних прикростий, терпінь та тяжких переслідувань. Однак від початку по нині Господь звів внінащо напасти її ворогів а своїй Церкві все дав побіду над напасниками. Ми зродилися і хрестилися в цій переслідуваній, та все таки побідній Церкві. Хто зчислить всі хвилини чистого щастя і спасенного мира, котрі ми її завдячуємо? Хто зчислить хвилі небесної потіхи, коли терпіння і допусти на нас горою валяться?

І цій Церкві — ми малиби стати невірними? Тому саме, що ненависники і юди 19 та 20 століття хотілиби зодягнути її в одіння блазна та обкидати болотом стухлої вулиці? Чи велична будівля через те стратить свою велич і красу, коли якийсь неохайник її опаскудить в переході? Певно, що ні!

Ми є вірні Церкві!. А тому, що ми є вірні Церкві, ми є також вірні Папі! Земна видима присутність Христа скінчилася з Його земним побутом і славним Вознесенням. Однак царство, що Він оснував, згідно з порученням у словах: "Паси вівці мої, паси ягнята мої" — веде св. Петро. Пастирським місцем побуту і єпископським престолом стало місто Рим, котре він вибрав, рибак з Витсаїди, син Йони. І досі з того самого престолу панує Петро в особі Пія XI, сина Ратті. А по нім прийде інший, що перейме пастирський жезл з його рук. І так буде до скінчення днів. Коли син Йони пішов шляхом всього тіла і його тлінні останки ждуть дня воскресення — то Петро живе у своїх 261 наслідниках, котрі безперервно по нім на його верховнім престолі. Ключі небесного царства, котрі він зложив там у хвилину смерти — вони знова підняли, щоби отвирати браму спасення для всіх душ, котрі жадні.

Певно, були грішні Папи. Що це може значити? Але були о много більші і святіші мужі, котрі з папського престолу стали благословенням світа також у світських справах. І-напевно правий у своїм осуді протестантський історик Ґреґоровіюс, коли на кінці своєї вісімтомової праці "Історія Папів у Середновіччу" каже таке: "Історія не має стільки геройських назв, щоби ними означити всесвітну діяльність, великі творчі діла і немпнаєму славу Папів — хочаби в приблизенню."

(Дальше буде)

др. С. Демедчук

НАСМІВАЮТЬСЯ САМІ ЗІ СЕБЕ

—=0=—

Замічено постійне явище серед москвофілів, глум з рідної мови. Це таке рідке явище в історії народів, що не можна його простити.

Нерозумним виглядає змагання москвофілів висміяти і викликати погорду для латинського слова "Ruteni, Rutheni" на означення давних чи теперішних "Русинів."

Можна бути прихильником грецького слова "Россі," з котрого повстало пізніше латинське слово "Руссі," а нема причини ворогувати на слово "Рутені," котре повстало від спільного грецького пня. Правда, що з часом Московщина чомусь воліла приняти слово грецьке "Россі," але правдою є, що на означення колишньої спільної Руси вживали слова "Руттія," "Рутенія," заки дійшли до розріжнення: для південної Руси приняли слово "Рутенія" а для Московщини слово "Руссія."

Для прикладу можна навести таке: Праця "Історія двох Сарматій," написана Матеєм ді Міжево, в латинській мові, а перекладена на італійську мову і видана в Венеції в р. 1561 говорить про "Lingua Rutena" (мову руську), якої вживають Русини ("Rossi") Але Московщина називається виразно "Москвія" у відріжненні від "Руси," котру автор подекуди називає "Руссія," часом "Руттія."

Дуже інтригує нас книжка "Hodoeporion Ruthenicum" ("Руський подорожник"), написана послом короля Фридриха II, Яковом Данським і видана у Франкфурті в р. 1608. Там у наголовку сказано, що в книжці говориться "про околицю, звичаї, уряд і князів Московитян," хоч у наголовку сказано, що це "Годоепоріон Рутенікум."

"Атлас Майор," виданий в латинській мові в 1556-ім році автором Іваном Янсон в Амстердамі, в Голандії, пише таке (в дослівнім перекладі на українську мову): "Також є двократний переклад святих книг: недавно руський ("Рутеніка"), давніший св. Сроніма. Матірна мова (славянська) розділена на богато галузий: Руську ("Rutenia"), польську, чеську ілірійську, дальматинську, віндійську і ін." В уступі: "Moscovia sive Russia Alba." ("Про Москву, або Білу Русь") сказано на початку: "мешканців називають по латинськи Русами і Рутенами ("Latine Russos et Ruthenos vocant")і думають, що вони походять від Роксоланів взяли від них імя."

А вже найвидніше, що в часі Наполеонських воєн, коли Росія взяла участь у боях проти Наполеона разом з Австрією під Австерліц в 1805 р., появився в Голандії вірш у честь Наполеона, в яких славитьсь побіду його над злученими військами австрійськими і руськими ("Ode ad Napoleonem Magnum, cum Austriacarum et Ruthenarum exercitus devicisset").

Отже, коли слово "Рутенус" уживалося на означення колись спільної назви "Русю" і народів "руських," то яка причина висмівати це слово тоді, як його вживали, чи ще вживають в науці, на означення народу українського?

Над цим повинні застановитися ріжного роду москвофіли і навчитися, що розвиток ідеї треба шанувати і її поважно брати, хочби вона була противна інтересам однієї чи другої людини.

ПИЛИП ОРЛИК КАТОЛИКОМ

—=0=—

На підставі праці православного проф. Огієнка, що появилася в VI. томі Записок ЧСВВ, побачили денне світло листи і письма найблищих співробітників гетьмана Івана Мазепи, з котрих ясно доказано, що довірні Мазепи після Полтавського погрому, вже на еміґрації перевели основну ревізію своїх релігійних переконань і у висліді стали католиками.

Католиком став гетьман Пилип Орлик разом з родиною, отже сином Григором, пізнішим славним ґенералом Людвика XV, французького короля.

Збереглися листи Пилипа Орлика до о. Якова Кашода, єзуїта, з 1727 року. Там Орлик виявляє спонуки, чому він залишив православія. На еміґрації, вже у Швеції, зачав пильно студіювати історію Церкви. Ці студії переконали його о конечности до вороту до Католицької Церкви, що він і вчинив потім у Вроцлаві. Однак Орлик лишився у своїм українськім обряді. В інших листах Орлик виразно зясовує свої думки в ділі поширення католицтва на Україні, якщо поталанить йому визволити її з під Москви.

Так видні мазепинці того часу розуміли віру та свої обовязки супроти України. Вони бачили, до чого веде православія і яким нещастям народу є мати спільну віру з Москвією разом з обрядом. Тому бажали при догідних відносинах здійснити мрію Іпатія Потія — злучити Україну одною вірою в правдивій Христовій Католицькій Церкві і у своїм прегарнім обряді. Так покласти основи державного відродження України, на котрих можна буде розбудувати згодом ціле життя народу.

Та Москва була сильніша — їх мрії не здійснилися.

Нині, тому двіста літ, ролю Москви перебрали в Канаді всякої породи "православні," що виконують ту саму роботу, яку колись робила Москва — себто, руйнуючи в душах основу життя, віру — руйнують всяку опору державного відродження і готовлять нову руїну, хоча під іншою фірмою і більш зрадливою, бо крикливо і фарисейсько патріотичною.

Для нас крок гетьмана Пилипа Орлика тим важніший, коли знаємо — що гетьман Ів. Мазепа, один з найбільших патріотів дійсних України, послугувався у своїх довірених замірах особою єзуїта Заленського і сам був вихованком єзуїтської колеґії в Полоцьку. Видно, що ті окричані єзуїти не були такі то вороги України, коли виховали Мазепу, одного з найбільших людий нашого народу. І не були вони такі то вороги, коли Мазепа потім користав з їх услуг в довірених справах. Не диво, що слідуючий ґетьман на еміґрації, Пилип Орлик, пішов слідами Мазепи і зробив те, що льоґічно належно — прийшов до Католицької Церкви та змагав до поширення католицтва на Україні.

кард. Мерсіє

ПРОПОВІДЬ

Ми не в стані ані порахувати наших жертв, ані зміряти обсяг нашої руїни. Щож булоб, якби ми спрямували наші кроки в околиці Лієжа, Намюра, Анден, Дінан, Тамін, Шарлеруа, де Віртон, Семуа, цілого Люксембурґу — до Термонд, Діксмюд, наших обох Фляндрій!

Навіть там, де життя вратоване і будинки лишилися цілими, скільки захованих терпінь! Родини, які ще вчора жили в добробуті, сьогодня в злиднях. Торговля приппинилася. Ремесло підупало. Промисловість не має праці. Тисячі безробітних. Робітниці, продавчині з крамниць, скромні служниці — позбавлені заробітку. Всі ці змучені душі горячково кидаються на своїм ложі болю і питають нас: коли те все скінчиться?

Але ми не маємо змоги відповісти, бо се Божа таємниця. Він є Господарем і Сувереном над всім. "Господня земля і вся повня її, круг землі і хто живе на нім" (Пс. 24, 1).

Перше взаїмовідношення між сотворінням і Творцем, це цілковита залежність першого від другого. Залежними є його природа, можливости, вчинки, твори. В кождій хвилині ця залежність відновляється — тому що без підтримки Всемогучого те, що істнує в даній хвилині, зниклоби в слідуючій. Адорація, себто усвідомлення божественної суверенности, не має бути чимсь випадовим. Вона має бути постійним станом істоти, яка свідома свого походження. На кождій сторінці св. Письма, Єгова утверджує

своє панування. Ціла наука Старого Завіту, ціла історія вибраного народу, змагають до одної цілі: утвердити Єгову на Його троні, знищити ідоли. "Я Господь і нема іншого. Нема Бога, крім мене. Я роблю і світло і темряву, посилаю долю і недолю. Я Господь, усе це роблю. Горе тому, що перечиться з Творцем своїм, — черепок з черепків земних. Чи глинка скаже гончареві: Що ти робиш?. Твоя робота наче без рук зроблена. Балакайте, намірюйтеся, міркуйте! Але знайте: Крім мене нема другого Бога! Ні. Бога справедливого і спасаючого нема крім мене!" (Ісая 14, 5 сл.)

О чудесний розуме — ти гадав, що зможеш обійтися без Бога! Ти сміявся, коли Бог через Христа і свою Церков проголошував урочисті слова про відкуплення і каяття! Людино легковажна, засліплена своїми переходячими успіхами, пересичена золотом і насолодами — ти насмілилася уважати себе самовистрачальною! Справжнього Бога забували, зневажали і кидали часто-галасливі хули на Нього ті, яких їхнє становище зобовязувало давати іншим приклад ваги закону і його виконавців. В нижчі верстви проникала анархія. Перед порядними людьми ставав спокусливий запит: До якогож часу, Господи, дозволятимеш на панування беззаконня?! Де Ти є, наш Пане — невже мітимуть рацію ці неправедні, що проголошують, немов Ти не цікавишся власним творінням?! Але ось прийшов страшний вибух і перекреслив усі людські обрахунки. Ціла Европа здрігається як на вулькані.

Страх Божий се засада мудрости.

Богато почувань сповняють душу, але над ними панує свідомість, що Бог пригадав усім — що Він Господар.

Народи, що перші напали, як рівнож ті, що стали жертвою нападу, почуваються в однаковій мірі в руках Того, без котрого ніщо не діється, ніщо не завершується.

Люди, що відзвичаїлися давно від молитви, повертаються до Бога. Всюди — у війську і запіллю, прилюдно і на самоті всі моляться. І тепер ся молитва, то не лише слова, вивчені на память, що плинуть з уст. Тепер ся молитва іде зі самих глибин душі і доходить до Господа в найвищій формі посвяти власного життя. В цій молитві вся людська істота приносить себе в жертву Богу. Се правдива адорація — виконання найпершого і підставого примусу законів моралі і релігії. "Господу Богу Твому будеш кланятися і Йому одному будеш служити" (Мат. 4, 10)

Ми ще не бачили в цілім блеску обявлення Його мудрости. Але наша віра скріплює наше довіря. Ми схиляємося перед Його правосуддям і сподіваємося на Його милосеря. Він нас карає за наші гріхи. Але ми знаємо, що Він спасе нас, бо Він милосерний.

* * *

Замітка:

Ці слова великого кардинала Бельгії і одного з найбільших вчених світа, котрий з дивною простотою получив святість життя з найбільшою наукою, висказані тому двацять літ, коли Европа дослівно "здрігалася наче на вулькані" — тим більше осторогою, напіменням і наукою для нас в теперішний час — коли грозить те саме, що тоді. Й нині ціла Европа "здрігається наче на вулькані" а відгомін цього стрясає й тутешні відносини в Канаді. Кардинал Мерсіє подає напрямні, що належить робити і як розуміти невислідимі досвіди Божого Провидіння.

Донозо Кортес

ЛАСКА І СВОБОДА ВОЛІ

—o—

Який ум може понятн, який язик висказати, яке перо списати ті чудеса, що ділає Бог в душі чоловіка і як веде його милосерно і справедливо, лагідно і могучо на дорозі спасення?! Хто змігби означити границі в цім духовім царстві — границі між Божою волею і свобідною волею чоловіка? Хто зможе сказати, як вони співділають і рівночасно не губляться одна в одній, не противляться взаїмно?

Одно я знаю, Господи: Я бідний і нужденний, Ти великий і могучий. Але Ти поважаєш мене так, як любиш і нарівні мене любиш, як поважаєш.

Я знаю: Ти не полишиш мене самого собі. Бо сам собою я не можу нічого крім позабути Тебе а себе знищити.

Я знаю: Коли Ти подаєш мені спасенну руку Твою, тоді робиш це так добряче, лагідно і ніжно, що я ледви чую її наближення. Бо в Твоїй лагідности Ти є наче подих леготу а в Твоїй силі наче північний вітер. Ти пориваєш мене зі собою наче бурний вихор а все таки я свобідно повертаюся до Тебе, начебто несений лагідним шепотом вітру. Ти даєш мені могу ступати передом, начебто Ти гнав мене наперед. Але Ти не гониш мене наперед, лише лагідним порухом запрошуєш мене. Справді це я, що порушаюся — в дійсности однак то є Ти, що порушаєшся в мені. Ти приходиш під мої двері і кличеш мене солодко й лагідно. Коли я не відповім, то Ти ждеш під моїми дверми і знова кличеш мене.

Я знаю: Можу оставити Тебе без відповіди і так себе знищити.

Я знаю: Можу Тобі відповісти і так вратувати себе.

Однак я знаю також, що я не мігби Тобі відповісти, колиби Ти мене не кликав і відповідаючи Тобі, я відповідаю те, що Ти мені говориш. До Тебе одиноко належить поклик, але відповідь належить до Тебе і до мене.

Я знаю: Без Тебе не можу зробити нічого доброго а добре ділаю тільки через Тебе. Коли ділаю добре, то маю заслугу. Однак я знаю також, що не зможу придбати собі жадної заслуги без Твоєї помочі; подібно як Ти помагаєш мені до ділання доброго.

Я знаю: Коли Ти нагороджуєш мене тому, що я

придбав заслугу і коли я маю заслугу тому, що я ділаю добре — Ти даєш мені три ласки.

Нагорода, котрою наділюєш мене, — це Твоя ласка.

Заслуга, котру Ти дав мені нагоду осягнути і котра приспорює мені нагороду — це Твоя ласка.

Ділання з Твоєю помочею — це Твоя ласка.

Я знаю: Ти є наче матір а я наче мала дитина. Матір спонукує дитину до ходу. Вона подає дитині руку а вкінці нагороджує її ніжним поцілуєм на чолі, бо дитина хотіла ходити і при помочі її руки дійсно ходила. Так робиш й Ти.

Я знаю: Я пишу тільки тому, що Ти вложив в мою душу бажання писати. А пишу тільки те, що Ти навчив мене або що Ти позволяєш мені писати. Хто думає, що може хочаби одним членом рухнути без Тебе, той справді не знає Тебе і християнином не є.

о. Н. Демків

ПІД ПОСВЯЧЕНИМ ПРАПОРОМ БУК-А

—o—

Консолідація творчих сил народу.

"Скріпіться синове — посеред Єрусалиму. І піднесіть прапори високо, бо зло "указалося з півночі і забурення велике." Єр. 6, 1

Від многих многих літ шукають в Україні дороги, що веде до консолідації творчих сил народу. Шукали дороги ті, що йшли до бою з ворогами — а також ті, що хотіли ширити просвіту і сіяти добре зерно між нарід.

Мимо зусиль і блукання по многих шляхах, мимо накликів і розказів, щоби нарід вести до сили могучої і тревалої, ми досі остали слабі.

Є щось, що затроює нас духом слабости, угинає і похиляє — так що ми часто подібні до птиць, котрі зриваються і намірюють в лет далекий, але за хвилю опадають, бо сил їм бракло до дальшої мандрівки.

"Скріпіться синове посеред Єрусалиму!" — кликала Україна з пророком Єреміем. "Піднесіть прапори високо!" — бо треба ставати не в розбиттю, а в ладі і силі і витревалости, треба перемагати зло, що нам грозить. Треба лучної мужности в творчім пориві духа. Знак відваги треба мати на чолі.

І отсе стають ряди БУК-а! Підносять прапори високо. Кличуть і працюють, щоби у здоровій організації бувше сильніший дух — великий, могучий, сильний, творчий Дух. А однак?

Де є ті наші сильні, творчі і незломні душі?! Де ті загартовані і неугнуті лицарі, що тревають в обороні віри? Де ті сталі, що не дають затроїтись невірством і згризливістю? Де ті ясні, що не гаснуть під ударом нещасть і кривд, які доводиться терпіти від своїх і чужих? Де вони?

Направду, вже давно сліду з нас не сталоби, колиби в днях найтяжчих терпінь і нещасть народу, було нам бракло сильних душ — колиби й тепер, серед громів і бур, серед димної куряви згарищ народного горя — душі такі не підпирали в інших надії і витревалости.

Не вільно нам плямити уст скаргами, жалями і кликати, нарікати, що сильних душ не маємо. Щось в тім роді, як зробив Шевченко: "І голову вхопивши в руки, дивуючися, чом не йде, апостол правди і науки...." Але вільно нам і часто ми повинні над тим розважати, що є силою духа і чим її **помножимо.**

Сильний дух, що має віру в перемогу добра, котрий вміє думкою обняти дальші виднокруги і вищі, понад власне добро — та шукати щастя не тільки для своєї власної дороги, він є. Сильний дух той, що покусі і злому зломити не дасться.

Колиби в кождій одиниці найшли таку силу духа, — ми малиби взнесну волю а повалені сваволю і кривду, котрі градом на нас спадають.

(Дальше буде).

Шарль Жід

СПРАВЕДЛИВА ЦІНА

Якщоб ходило о те, щоби у двох словах начеркнути програму кооперації, то годі булоби найти кращі слова, як ті: Справедлива ціна. І справді, вони хоч короткі, характеризують обі сторінки ідеї кооперації: господарську і моральну.

Зачнім від господарської прикмети. Що таке справедлива ціна? Це така ціна, що відкидає на бік зарібки всіх наживницьких елементів, які при сучасному господарському устрою роздувають до неможливости ціни. Вона зводить ціну до її природного виміру — це значить, до тих елементів, без яких продукція вже не булаби можливою.

З тої причини є в інтересі кооператив — знати докладно ті чинники, що є міродайні при творенні цін. Вони не будуть натискати на платню робітника, чим не є фізичний працівник чи керівник, або виконуючий яку побічну роботу. Також самому капіталові вони не відмовлять необхідного відшкодування, щоби його спонукати вийти з укриття і віддати себе до диспозиції. Капіталові вони готові признати умірковний відсоток, щоби заохочувати до щадження і нагромаджування. Але вони відкидають всяке підвищування цін, що не відповідає виконаній праці і не є нічим іншим, як тільки данниною, на-

ложеною на споживача. Від часу війни бачимо, як торговці вже зовсім не турбуються коштами вибору товару — але прямо шрубують до гори ціни аж до такої точки, при якій покупець вже негоден довго держати кроку. Іншими словами, ціна товару вже нині не визначується коштами продукції, як це повинно бути — тільки закупочною силою купуючих. Поки в них щезає гроші в мотонці, ціни ступають до гори. В часі війни у великих промислових центрах, що працювали для військових потреб, вистарчало, що би рознеслася чутка про намір держави піднести робітникам платні о 10% або 20% — і вже відразу впадало в око, що купці зміняли наліпки на своїх товарах, підносячи ціни на 10 або 20%.

Проти такого робить фронт кооперація. Звичайно на означення завдань кооперації вживається іншої формули, "усунення зиску." Ця формула може звучніша і має може дещо сильніший революційний наголос, але вона менше точна, як формула "здійснення справедливої ціни." Слово "зиск" обіймає ріжнородні елементи. З них деякі є паразитної натури, але інші не завжди. Такого змішання елементів нема при вживанні формули справедливої ціни.

Також ту формулу, що її постійно видвигають синдикалісти: "усунення найманої праці" — можнаби заступити з успіхом формулою справедливої ціни.

Формула синдикалістів стає зовсім темною при спробах її практичного здійснення. Колиж прийняти нашу формулу, то в тому дні, в котрім в цінах всіх річий буде міститися (наче щирє золото) тільки винагорода за дійсно виконану працю — в тім дні булиби здійснені всі домагання робітництва.

(Дальше буде).

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Сімнацяте століття — наука 10.

Ми вже згадували про то, що Католицька Церква на руїнах Римської імперії та витвореного тим европейського безладдя, все таки витворила нову культуру, нові держави та впорядкувала їх відносини.

Ту Церкву дуже не люблять православні москалі а за ними й деякі православні українці та стараються її пошкодити, де і як зможуть. Вони не зважають на те, що живуть соками католицької культури, без яких їх істнування булоби немислиме. Сімнацяте століття дає нам певні докази, чим є для православних Католицька Церква та її культура.

Київський митрополит Петро Могила кінчив богословські науки в Парижі і Кракові. Коли став київським митрополитом 1632 р., сейчас занявся церковною школою в Київі та підніс її до рівня академії. Наука в ній велася на взірець єзуїтських коллегій. Київська академія стала розсадником української церковної культури а згодом російської. З неї вийшли знамениті люди, що відіграли визначну ролю в життю українського і російського народів. Безперечним фактом є, що Могила перебрав взірець шкільний зі заходу, з католицьких крутів і не будь він там, ми не малиби згодом тих осягів, про котрі вище. Католицьке виховання Могили спричинило наслідування тогож на Україні і принесло для неї розраду в важких хвилях. Ба що більше, навіть Требник, виданий Могилою, носить виразні сліди католицтва — як рівнож перша його православна догматика, що стала згодом загально признаним підручником навчання богословії в православній Церкві, містить виразні сліди католицького впливу. Так Могила змагав свідомо до наближення української православної Церкви на Україні до католицьких взірців Західної Европи — бо бачив, що це є для нас одиноким ратунком. Він також змагав до утворення самостійного українського Патріярхату в Київі, але у злуці з Апостольським Престолом в Римі. І тільки зажерливість і темнота стали перепоною у здійсненні тих високих замірів Могили на початках. А потім скора смерть перервала дальші старання цеї будь що будь вельми цікавої історичної постаті України тих часів.

Теофан Прокопович, новгородський архієпископ славний проповідник і письменник, родом з України, кінчив високі школи на Заході, в Парижі і Кракові.

Стефан Яворський, рязанський митрополит а потім екзарх Росії, проповідник і полеміст проти протестанства — кінчив також високі католицькі школи. Подібно цілий ряд учених того століття, як Сильвестер Косів, Інокентій Гізель і др. Подібно наші славні гетьмани виховувалися в тім часі в католицьких школах — як Богдан Хмельницький і Петро Сагайдачний.

Теперішна сучасність в Канаді повторює наче давну нашу історію. Католицька культура є тою, на котрій базується все навчання протестанства. Коли нині православні вживають в церквах книги, то це здебільша католицькі церковні книги, ізборники, евангелія, апостоли, молитвенники а навіть образи і другі річи релігійного культу. Подібно чаші і хрести — всі вони походять з католицьких робітень.

Коли кинути оком, поза церковну ниву на світське поле, то бачимо, що всі видні православні діячі не бувші вихованки католицьких заведень — а не православних. Тільки науку, яку дістали звертають не на добро і вірність Церкви, з якої вийшли і в якій хрестилися — тільки проти неї. І не будь вони впростали і користали з Католицької культури, не були би мали сили нині нападати на туж саму культуру. Православія саме в собі пусте і сухітничо бліде — ні життя там, ні руху. І звідтам нічого ніхто путнього не навчиться — будь він прихильник, чи ворог.

Такі рухи, як филипівщина, свистунівщина, жуківщина завдячують всю свою рухливість і животність організаторам, що посередно чи безпосередно є під впливом Католицької Церкви. І без неї вони жити не можуть — так як тіни без сонця.

Коли ті рухи, на думку їх приклонників, добрі— то Католицька Церква мусить буде ще лутша, бо вона виховала тих організаторів. Отже після їх власної льогіки новинні вони дійти до того, що зле дерево не може родити добрих овочів — так само й Католицька Церква не може бути зла, коли вона виховала організаторів, які для них добрі.

І тому льогічно також виходить, що колиб православні осягнули ту ціль, до якої так запопадливо змагають — а саме змогливби знищити нашу Церкву, то й вони самі в туж мить згинулиб. Бо живуть тільки віддихом нашої Церкви і вся рація їх істнування є тільки в напастях на нашу Церкву.

Але наша Церква вічна, бо з нею Христос — вона на скалі і ворота пекольні її не переможуть. Тому й даремні всі напади ворожі. То замість нападати на нашу Церкву і витрачувати масу народної енерії — чиж не краще зайнятися позитивною працею для ширення правдивої просвіти в народі? А правдива просвіта зачнеться від правдивої віри, до котрої змагали і за котрою тучили предки безталанні нашого народу, як Петро Могила. Треба виконати їх мрію — з'єдинити нарід у одній вірі і любові, тоді буде сила.

* * *

Завдання:

Напишіть, хто був Петро Могила, де вчився і яка його діяльність. Чим стала для України академія в Київі? Хто були Прокопович і Яворський та де вони виховалися? З чийого виховання користає нині православна Церква і якою церковною утвором послугується та чому?

о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ.

ЯК НАШІ ПРЕДКИ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ

Парохія Жуківці на Підляшшу.

Парохія Жуківці числила всього 750 душ, коли московські стражники і донці стали на приказ царя 1874 р. заводити православія. Але нарід вірно стояв при вірі і не хотів залишити Української Католицької Церкви.

Почалися напасти. В сусіднім селі Ворґілі стражники зловили українську католичку Домінку Стасюк і хотіли, щоби вона дала охрестити свою дитинку православному батющі. Але жінка якось вирвалася з їх рук і стала втікати. Озлоблені стражники хотіли все таки прислужитися начальству — тому дігнали жінку і тяжко побили. При тім помняли дитинку так нещасно, що воно разом з мамою за кілька днів віддало Богу невинну душу. Все таки православний батюшка не охрестив дитини — потайки охрестив її наш священик.

Всю лють зілляли донці тепер на чоловіці, Петру Стасюку. Не минули його побої ані грабіж. Донці знищили його господарство а його довели до калїцтва. Все таки "упорствующий уніят" на православія на перейшов.

Інша женщина, Гафія Шиш, потерпіла по взору першої. Її чоловіка за упір проти православія вкинули до вязниці. Карами знищили господарство, а вкінці за незаплачення дальших кар, котрі постепенно і стало накладали — віддали на ліцитацію ціле обістя. Остала для мами і четверо діточок остання корова, їхня кормителька і заратунок від голоду. Та православні подвижники напосілися відібрати й ту останну коровину. Знова наложили кару а коли до реченця не заплачено, прийшли стражники відбирати корову. Гафія в розпуці кинулася і обняла корову та за ніщо не хотіла дати худобини. Стражники доки вмовляли, то вмовляли — нарешті рішили коротко позбутися "хахла," як вони називали українців. Збили її до безпамяти і корову повели. Жінка вкоротці по тім померла від побоїв — діти остали сиротами на ласці добрих людий а чоловік гнив далі в криміналі, бо не хотів приняти православія.

Третою жертвою за віру в тій парохії стала Марія Стефанюк, бо не хотіла брати слюбу в православ-

ного батюшки а потайки звінчалася з чоловіком перед католицьким священиком. Стражники насильно потягли молодят перед православного, щоби він відчитав над ними молитви — але заки дійшло до читання, то упірних уніятів стражники дорогою смертельно побили і молитов не було вже над ким читати — хіба треба було читати при конаючих. Молодята вкоротці перенеслися до вічности — а стражники і донці мали спокій в Жуківцях, оплачений кровю мучеників за віру, наших братів українців католиків Підляшша.

МАВ ЧЕСТЬ

"Вістник" ч. 2 з дня 1 лютого 1936 уважав за відповідне помістити листи архієпископа Автокефальної Церкви Іоана Теодоровича. В однім з тих листів, писанім до грецького архієпископа Атенагораса, що є представником Царгородського Патріярха в Америці, (на стор. 6 Вістника) згадує І. Теодорович про "ласкаву увагу і гостинність якими завжди був вшанований при своїх завитаннях до Атенагораса.

Підчеркнувши ту "ласкаву увагу і гостинність, якими завжди був вшанований," пише дальше дослівно ці слова: "**Спогад** про Ваше Високопреосвященство і про ті не так численні хвилини, коли я **мав честь бути** Вашим **гостем, буде завжди** одним з **найсвітліших** в моїм життю."

Ці слова безперечно написані щиро, сказатибп щиро до дна.

І з них видно, куди тятне і чого бажає душа.

По давній утертій стежці протопчується серед зітхань доріжка до Царгороду — а коли відтам не хочуть відповісти навіть на лист і то на прохання і повні уклінні запити та на вижидання через рік — тоді з болем серця остають тільки "спогади" одних "найсвітліших хвилин."

А тепер просимо застановитися дрібку над тим усім! Чи лицює впрошуватися і напрошуватися під чужі двері, коли звідтам ні доброго слова не чути а потім ще дякувати "за ласкаву увагу"?!

Бо початок листу такий: "Згідно з моїм листом до Вас од 7-го листопада ц.р. я хочу просить Вас не безпокоїти більше Його Святість, Вселенського Патріярха Царгороду **проханням надіслати мені відповідь на мій меморандум з 13 березня ц.р.**, відповідь, **яка терпеливо очікувалась мною до кінця цього року.**"

Значить, терпеливо ждали відповіди від марта аж до кінця грудня — й не діждалися. А потім ще й подякували, як видно з перебільшеною чемністю і зітханням — наші нещасні брати, що видно все таки бажають якоїсь єдности віри, хоч покищо їх шлях дуже нез'ясований, прикрий та пригноблюючий.

І куди вони звертаються?

Ось кілька начерків з дій Царгородського Патріярха та його відношення до Української Православної Церкви — не до Католицької, ні! Тільки до своїх власних вірних, українського походження.

***

"Воскресное Чтеніе," орган варшавської Православної Митрополії, ч. 22 з 1930 р. містить на першій сторінці в рубриці "Оффиціяльныя церковныя вѣдомости," слідуюче "Письмо Святѣйшаго Вселенскаго Патріярха Фотія II, на имя Г. Министра Исповѣданій и Народнаго Просвѣщенія С. Червиньскаго отъ 8 апрѣля 1930 ч. 657:

"Ekscelencjo:

"Mielismy niezwykly zaszczyt otrzymac z rak p. Jana Strzembosza, specjalnego delegata Waszej Ekscelencji, a naszego przyjaciela, odznaki wielkiego krzyza Polonia Restituta, ktora Jego Ekscelencja Pan Prezydent Najjasniejszej Rzeczypospolitej Polskiej raczyl laskawie przyznac jak rowniez drogocenny dar Rzadu Polskiego, dolaczony do Waszego listu z dnia 10 marca. Bylismy gleboko wzruszeni tym wysokim dowodem powazania i szacunkr do Naszej Cerkwi i do Nas ze strony Szlachetnego Panstwa Polskiego, z ktorem nasz Kosciol z okazji milych okolicznosci nawiazal tak serdeczne stosunki. Wzruszeni i wdzieczni wyrazamy Ekscelencji oraz Najdostojniejszemu Panu Prezydentowi R.P. tudzeiz Rzadowi Polskiemu szczere podziekowanie naszego Najswietszego Nhsciola Konstantynopolskiego, ktory ustawicznie zasylac bedzie modly do Boga o stale blogoslawienstwo dla Szlachetnego Odrodzonego Panstwa Polskiego. Wszak Panstwo Polskie wyswiadcza Sosciolowi Prawoslawnemu oraz jego owieczkom w Panstwie Polskiem tyle zyczliwej troskliwosci i przychylnosci, co przysparza naszemu Kosciolowi czesc l powozanie. W najwiekszym skupieniu wysluchalismy wszystkiego, ci przedlozyl nam p. Strzembosz, dla ktorego ze wzgledu na jego szlachetnosc mamy wielkie powazanie i specialna serdecznosc. Mamy przekonanie, ze przeswietny Rzad Polski w calej roscialosci w swej pieczolowitosci, w swych ojcowskich rozporzadzeniach l sprawiedliwhsci wzgledem calej ludnosci Panstwa, zezwoli Waszej Ekscelencji na otoczenie opieka nochanej Siostry Naszej, Cerkwi Prawoslawnej w Polsce. Zanoszac gorace modly do Boga za Jego Ekscelencje Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, za czcigodny Rzad oraz za Wasza Ekscelencje o zeslanie swietnosci i Slawy dla Panswta Polskiego l szlachetnego kochanego Narodu Polskiego. prosimy Wasza Ekscelencje, przyjac wyrazy naszego glebokiego powazania."

— Patryarcha Konstantypolitanski
PHOTIUS, goraco modlacy sie za Was.

В українськім переводі звучить це письмо так:

"Ексцеленціє!

"Ми **мали незвичайну честь** з рук п. Яна Стжембоша, особливого відпоручника Вашої Ексцеленції а нашого приятеля, одержати відзнаки великого хреста Відродженої Польщі, котрі Їх Ексцеленція пан

президент найяснішої Річипосполитої Польської зволив ласкаво признати, як також **дорогоцінний дар Польського Уряду**, що був разом з листом Вашим з дня 10 марта. **Ми були глибоко зворушені тим високим доказом** поважання і пошани шляхотної Польської Держави до нашої Церкви і до нас. **З тою державою наша Церква при нагоді. милих** обставин **увійшла в так сердечні зносини.** Зворушені і вдячні висказуємо Ексцеленції як рівнож найдостойнішому Пану Президентові Р.П. а також Польському Урядові щиру подяку нашого найсвятішого **Костела Царгородського, котрий постійно слатиме мольби до Бога о стале благословення для шляхотної відродженої Польської Держави. Вож Польська Держава ділає для Костела Православного та його пастви в Польській Державі стільки зичливого піклування і прихильности**, що для нашого Костела приспособлює честь і поважання. З найбільшою увагою ми вислухали все, що предложив нам п. Стжемош. Ізза його шляхотности маємо до нього велике поважання і особливу сердечність. **Ми переконані, що Уряд польський в цілій ширині свого піклування,** у своїх батьківських зарядженнях і справедливости супроти всього населення Держави, позволить Вашій Ексцеленції **обняти опікою** любу сестру нашу, **Церкву Православну в Польщі. Я горячо молюсь Богові** за Їх Ексцеленцію, Президента Річипосполитої, за всечесний Уряд як рівнож за Вашу Ексцеленцію, **щоби Бог післав світлість і славу для Польської Держави і шляхотного любого польського народу.** Просимо Вашу Ексцеленцію приняти вирази нашого глибокого поважання,

Патріярх Царгородський
— ФОТІЙ,
що горячо за Вас молиться."

** ** **

Кілька пояснень конечні.

Часопись "Воскресеное Чтеніе" це є **урядова** часопись варшавської православної Митрополії, отже не якийсь приватний свисток, котрий пише, що йому сподобається. Як ціла варшавська православна Митрополія опанована москалями і московським духом, так її часопись. Тому печатається вона московською мовою.

Патріярх Фотій II недавно помер. І мимо того, що він з усякими виклонами вмів дякувати урядові "найяснішої Річипосполитої" — то однак, коли св. Отець, Намісник Христа, проголосив 1933 рік святим роком — тоді Фотій II відівався, що не треба обходити святого року, бо це "шкідливе для віри." Він нині на Божім суді — але з його письма до польського Уряду видно, на якій ласці і прихильності йому залежало. Тому навіть власну Церкву зве "Костелом" і пише подяку по польськи з Царгороду. Ба навіть молиться за всю Польщу і "любий нарід польський" — хоча поляків православних поза одиницями в Польщі нема. **Зате ні одним словом не згадує** православну паству в Польській Державі, що в 95% складається з українців і білорусинів. Ані одного слова нема згадки про українців. Вони для нього нічим. Важнішим для него "дорогоцінний дар," що дали поляки. І тому для них письмо, як вони бажали. Не диво най будь, що недавно відбулися в Гродні на Білій Руси наради православних достойників, на котрих рішено навчати по школах релігії тільки польською мовою та в церквах голосити проповіди тоюж мовою. Все діловодство Православної Церкви в Польщі ведеться також польською мовою і тою мовою печатають навіть календар, котрий з уряду розпродується по православних церквах між нещасне населення.

Отак греки від преших початків нашої історії вели свою "лесть." Раз пражили наші кораблі "грецьким огнем," то знова хитрістю старалися видістати військові тайни від Великого Князя Святослава, щоби потім наслати на него убійників. Нераз згодом рвали вони нитки нашого відродження і сил. На Україну дивилися все, як на богату кольонію, що має туго платити, та котрою можна торгувати відносно до часу і власних потреб. А коли їхні скрині спорожнялися, тоді чимчикували на Україну по гроші — встрявали в наші домашні відносини, вносили там розбрат і ненависть, що дорого коштували наших предків. Царгородські православні патріярхи вміють заприязнитися з кождою владою, не виключаючи влади турецьких султанів або й сучасних большевиків в Москві. В Москві є відпоручник патріярха, архимандрит Димопуло і спокійно придивляється, як большевики з православних церков роблять театри, в Київі зі собору св. Володимира зробили танцівку а в Харкові катедральну церкву висадили динамітом. Ба що більше, коли большевики задумали для поширення вулиць збурити найдавнішу святиню України, Святософійський Собор в Київі — то ніде не чути було, щоби правоаславний патріярх з Царгороду підніс голос в обороні святощів. І так відпоручник "Святішог. Вселенського Патріярха" сидить собі преспокійно в Москві, яка розстріляла трицятьодин архієреїв Православної Церкви.

За розвязкою того шукайте в діях Царгороду. Коли турки заняли місто від греків 1452 р. — тоді турецький султан заняв давне місце грецьких цісарів і став роздавати становище в Православній Церкві. Церква та все була на услугах держави і від неї залежали. Відкинувши слова божественного Спасителя, сказані до св. Петра коло Кесарії Филипової — та Церква замість Намісника Христа на землі, св. Отця, верховного видимого голови Церкви Христової — приняла владу земних кесарів. І на них сперлася та **стала їх слухати.** Тому грецький кесар говорив бундючно: Я священик і кесар! — Тому та Церква не мала опори в ласці Божій, ані сили противставити себе турецьким нахабствам. І дійшло до того, що з рук турецького султана — Магомеда IV приняв

золочену намітку як ознаку власти православний патріярх Методій II і перше в історії світа високий достойник християнства поцілував руку турецького султана. Було це 1669 року. Від тоді вже справа для султанів з цілуванням рук ішла гладко. Так православні патріярхи доходили до патріярхату і чи диво, що на Україну дивилися очима турецької політики і порожніх скринь, котрі належало доповнити українським добром?

Ніколи в історії світа жаден католицький епископ — не говорячи про Папу — не цілував вічних рук, перенимаючи гідність епископа. Так! — від перших початків цілували руки епископів і навіть хрестик на червиці Папи на знак піддання і вірности. Але православний патріярх скорше поцілує руку турка, буде молитися за "чцігодни ржонд" і наладнає взаємини з большевиками — ніж з Головою Христової Церкви в Римі.

* * *

Тут маємо також розвязку, звідки доморослі православні набралися того духа незгоди і ненависти проти Риму.

Патріярх Фотій II мав "незвичайну честь" з рук пана Стжембоша дістати відзначення а також "подаяния блага" — той "дар дрогоценни."

Архієпископ І. Теодорович також "мав честь" бути гостем бодай у відпоручника тогож патріярха. Бо сам патріярх навіть не хотів відповісти на його просьбу — меморандум.

Але чи подумали оба вони над тим — що найбільша честь і правдива честь не в дарах і гостині з посторонніми а то й ворожими людьми, але у **правдивій вірі, любові і єдности?!**

Чи не правдива честь для них обох стати членами одної, святої, соборної і апостольської Церкви Христової — котра тільки одна, як один тільки Христос. І тому Христова Церква Католицька.

Чи не честь належати до тої Церкви і приймати владу з рук **Христового Намісника** на землі— замість з султанів і всяких пан'в Стжембошів?!

Чи не честь нам всім визнавати одну віру і мати одну любов — в одній Церкві, Христовій і Католицькій, що тільки одна зберігає повну правду і веде людий до спасення. Чи не се буде честю правдивою, коли всі ми вернемо до Одного Стада під один Правдивий Провід, щоби сповнити заповіт Спасителя: "І буде одно стадо і один пастир"?!

Брати наші, українці, роздумайте в сумлінню і най воно вирішить, котру честь вам прийняти.

ПРОТЕСТАНТИ ХОЧУТЬ ЗЛУКИ

Вилям Т. Маннинг, анліканський епископ при катедрі св. Івана в Ню Йорку закінчив дня 5 лютого ц.р. низку лекцій в церкві св. Вартоломея. В останній він сильно підтримав ідею злуки Протестантської Церкви з Католицькою.

Він прийшов до висновку, що св. Письмо виразно згадує лише про одну Церкву, як таку, котра повинна істнувати. Се значить, сказав Маннинг, що ми повинні злучитися. Католики повинні зійтися з протестантами в одній всесвітній Церкві одного Бога. Лише таке зрозуміння може бути відповіддю на молитву Христа, щоби всі стали одним стадом. А злучена Церква — кінчив він — не буде якимсь новим твором, але одна свята Католицька Церква, до котрої прийдуть всі, що хрещені.

Так анліканський епископ Маннинг знова голосніше промовив серед протестантів.

Недавно група протестантських духовних видала прилюдну заяву про конечність злуки Церков. Ми писали про це в попередному числі Бюлетеню.

Важне те, що ці стремління виходять зі середини протестантів — без жадної спонуки безпосередної зі сторони католиків. Значить, є вони вислідом внутрішних переконань, до яких приходять думаючі протестанти а навіть їхні провідні духовні.

—=0=—

Павло Поточняк

ДО ЧОГО ВЕДЕ ВІДСТУПНИЦТВО?

До безголовя, анархії, віроломства, безвірства, новомодновірства.

Такі люди що покинуть або покинули Христову католицьку віру, все спокібні до всього злого. Дуже ненавидять правду, правду перекручують і з правди сміються. Правду заніщо мають, хоча їх Бог карає за їх злі діла і за відступництво від рідної своєї Української Католицької Церкви.

Ось приклад. Тому коло 40 років перші еміґранти із села Брижави приїхали до Америки до міста Скрентон, Па. Вони були неграмотні бо в селї Брижаві, повіту Добромильського, Галичина, не було школи. Подіставали роботи в майнах, тяжко заробляли, та захотілось їм бути майнерами, а тут їм була на перешкоді неграмотність. Але баптисти Американці приобіцяли їм дістати роботу за майнерів якщо пристануть на бабтистську іру. Ну і неграмотні Брижавчани охоче заявили що пристануть але не всі. Так з 8 осіб мущин пристали на бабтистську віру. Для них зорґанізували українську вечірню школу. Як вже трохи підівчили так далися вихрестити у воді на бабтистів. Ще я був в краю як їх кілька приїхало до краю, але були собі як блудні сини.

А по війні знов приїхали їх кілька, але переміни лися ще в Америці з бабтистів на комуністів. В краю переробилися з комуністів в бабтистів і зорґанізували собі парохію.

Ніколи в Брижаві, як Брижава Брижавою не було жадної крадіжи ані злодіїв, аж тому кілька років коли зачало іпритись бабтисто, крали що попало і комубудь. Минулого року ґенгстерство палячів панувало господарям хати і ціле господарство палили. На днях одержав я лист що вже злодіїв зачали ловити й вони таки із свого села — з них трох вже осуджені за крадіж сидять в арешті в Сяноці, один на 2 роки, другий на 4 роки, а третий аж 10 років.

Отже до чого веде відступництво від правдивої Христової католицької віри? Відступництво не лише деморалізує само собою, але і вносить заразу всякого злочину й між других.

Тому Українці повинні всюди обходити відступників від Христової Католицької віри бо відступництво веде від одної зарази до другої, в пропасть вічну, в пекло ще таки за життя тут на землі.

Так, так, над Брижавчанами можна плакати, чому їх Бог так карає, що вони, але не всі, так вірою міняють як Жиди онучами, а все через неграмотність. Якщо грамотний таке робить, то він божевільний.

ЛІТЕРАТУРА

Тарас Шевченко

Мені однаково

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні —
Чи хто згадає, чи забуде
мене в снігу на чужині —
однаковісенько мені!

В неволі виріс між чужими,
і, не оплаканий своїми,
в неволі плачучи умру.
І все з собою заберу.
Малого сліду не покину
на нашій славній Україні,
на нашій — не своїй землі.
І не помяне батько з сином,
не скаже синові: "Молись!
Молися сину за Вкраїну,
його замучили колись.

Мені однаково, чи буде
той син молитися, чи ні....
Та не однаково мені,
як Україну злії люди
присплять лукаві, і в огні
її окраденю збудять —
ох, не однаково мені!

Думка

Нащо мені чорні брови?
Нащо карі очі?
Нащо літа молодії,
веселі, дівочі?
Літа мої молодії
марно пропадають —
очі плачуть, чорні брови
од вітру линяють.

Серце вяне, нудить світом,
як пташка без волі.
Нащож мені краса моя,
коли нема долі?
Тяжко мені сиротою
на сім світі жити.
Свої люди, як чужії,
ні з кім говорити.
Нема кого розпитати,
чого плачуть очі?
Нема кому розказати,
чого серце хоче.
Чого серце, як голубка,
день і ніч воркує?
Ніхто його не питає,
не знає, не чує.
Чужі люди не спитають —
та й нащо питати?

Сонце заходить

Сонце заходить, гори чорніють,
пташичка тихне, поле німіє.
Радіють люди, що одпочинуть —
а я дивлюся і серцем лину
в темний садочок на Україну.
Лину я, лину, думу гадаю
і ніби серце одпочиває.
Чорніє поле, і гай, і гори,
на синє небо виходить зоря.
Ой зоре, зоре! — і сльози кануть.
Чи ти зійшла вже і на Україні?
Чи очі карі тебе шукають
на небі синім? Чи забувають?
Коли забули, бодай заснули,
про мою доленьку щоб і не чули!

———=0=———

Нехай плаче сиротина,
нехай літа тратить!
Плач же серце, плачте очі,
поки не заснули —
голосніще, жалібніще,
щоб вітри почули,
щоб понесли буйнесенькі
за синеє море —
чорнявому, зрадливому
на лютеє горе!

———=0=———

Розрита могила

Світе тихий, краю милий,
моя Україно!
Защо тебе спльондрували,
защо мамо гинеш?
Чи ти рано, до схід сонця
Богу не молилась?
Чи ти діточок непевних
звичаю не вчила?
—"Молилася, турбувалась,
день і ніч не спала,
своїх діток доглядала,
звичаю навчала.
Виростали мої квіти,
мої добрі діти —
панувала і я колись
на широкім світі.
Панувала.....
О, Богдане,
нерозумний сину!
Подивись тепер на матір
на свою Вкраїну!
що колишучи співала
про свою недолю,
що співаючи ридала,
виглядала волю!....
Ой Богдане, Богданочку!
Якби була знала —
у колисціб придушила,
під серцем приспала!
Степи мої запродані
жидові, німоті —
сини мої на чужині,
на чужій роботі.
Дніпро, брат мій, висихає,
мене покидає,
і могили мої милі
москаль розриває.
Нехай риє, розкопує,
не своє шукає....
А тим часом перевертні
нехай підростають,
та поможуть москалеві
господарювати,
та з матері полатану
сорочку здіймати.
Поспішайтеж недолюдки,
матір катувати!"
На четверо розкопана,
розрита могила....
Чого вони там шукають?
Що там схоронили
старі батьки?
Ех, якби то....
Якби то знайти те,
що нас поховали,
не плакалиб діти,
матиб не ридала.

———=0=———

І мертвим і живим і ненародженим

землякам моїм в Україні і не в Україні
моє дружне посланіє.

III.

Доборолась Україна
до самого краю,
гірше ляха свої діти
її розпинають.
Замість пива — праведную
кров із ребер точуть —
просвітити, кажуть, хочуть
материнські очі
современними огнями,
повести за віком,
за німцями недоріку,
сліпую каліку.
Добре! Ведіть, показуйте!
Нехай стара мати
навчається, як дітий тих

нових доглядати!
Показуйте!
За науку —
не торгуйтесь! Буде
материнська добра плата.
Розпадеться луда
на очах ваших неситих.
Побачите славу,
живу славу дідів своїх
і батьків лукавих....

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
і чужому научайтесь —
свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
того Бог карає,
чужі люди цураються,
в хату не пускають.
Свої діти, як чужії,
і не має злому
на всій землі безконечній
веселого дому.

Я ридаю, як згадаю
діла незабуті
дідів наших, тяжкі діла!
Якби їх забути,
я оддавби веселого
віку половину....

Оттака то наша слава,
слава України!
Оттак і ви прочитайте,
щоб не сонним снились
всі неправди, щоб розкрились
високі могили
перед вашими очима,
щоб ви розпитали
мучеників: кого, коли,
й защо розпинали?

Обнімітеж, брати мої,
найменшого брата —
нехай мати усміхнеться,
заплакана мати!
Благословіть дітий своїх
твердими руками,
і обмитих поцілуйте
вольними устами!
І забудеться срамотня
давная година,
і оживе добра слава,
слава України.
І світ ясний, невечерній
новий засіяє....
Обнімітьсяж, брати мої,
молю вас, благаю!

Псальми Давидові

52.

Пребезумний в серці скаже,
що Бога не має.
В беззаконії мерзіє,
не творить благая.
А Бог дивиться: чи є ще
взискающий Бога?
Нема добре творящого,
нема ні одного!
Коли вони, неситії
гріхами, дознають?
Їдять люди замість хліба,
Бога не згадають.
Там бояться, лякаються,
де страху й не буде —
так самі себе бояться
лукавії люди.
Хтож пошле нам спасеніє,
верне добру долю?
Колись Бог нам верне волю,
розібє неволю.

Восхвалимо Тебе Боже,
хваленієм всяким,
возрадується Ізраїль
і святий Іяков.

———

132.

Чи є що краще, лучше в світі,
як у купі жити —
з братом добрим добро певне
пожить, не ділити?
Яко міро доброводне
з голови честної
на бороду Аароню
спадає росою,
на гаптовані омети
ризи дорогії —
або роси єрмонскії
на святії гори
високії сіонскії
спадають і творять
добро тварям земнородним,
і землі, і людям —
отак братів благих своїх
Господь не забуде.
Воцариться в дому тихім,
в семії тій великій
і пошле їм добру долю
од віка до віка.

———=0=———

Заповіт

Як умру, то поховайте
мене на могилі,
серед степу широкого
на Вкраїні милій.
Щоб лани широкополі
і Дніпро, і круті
було видно, було чути,
як реве ревучий!

Поховайте та вставайте,
кайдани порвіте
і вражою, злою кровю
волю окропіте!
І мене в сім'ї великій,
в сім'ї вольній, новій,
не забудьте помянути
не злим, тихим словом!

о. Ст. Семчук

СТЕП І ВРАЖІННЯ

(Докінчення)

—=0=—

Бенф саме собою невеличке і коли тільки виїхати троха, якої пів милі, в сторону горішних радієвих горячих жерел, видно місцевість мов на долоні. Ріка Бов півколом обіймає кітловину, що поділена прямо від віздової гори широкою дорогою через ріку на дві половині. Втулена в гори, поясканa рікою, перетята через середину дорогою — ця кітловина виблискує рівненькими домиками, що по пляну розставлені по боках дрібоньких вулиць, які як струмки спадають до головної дороги. Дімки невеличкі— вище двоповерхових нема. Але все рівне і гармонійно уложене.

В містечку над самою рікою парк і звіринець. Є чимало диких звірів, котрі в узких клітках, жахтіють за волею, яка долітає з верхів подувом різким і розплітає ялиці та барвить воздух. У звіринці є також гірський лев, котрого рідня може через ріку свобідно і вільно гасає провалями. Великий кіт, легкими підскоками, прижмуривши зелені очі, неспокійно перебігає клітв — скільки в ньому сили і зручности, скільки невичерпаної енерції і хижого завзяття! З усіх звірів тільки білий медвідь не міг погодитися з проміннями сонця і хоча воздух був свіжий, навіть холодний а з верхів несло подихом снігу, він безрадо томився і раз враз ускакував в холодний басейн. Ця нова вітчина була для него достатна і гарна — але прикра і тяжка. Парк підходив під сам беріжок ріки Бов, котра тут пливе рівно з берегами — широка, маєстатична, повна крувіжів і купає в глибині сонце та його тіни. Пливе дуже скоро, вода холодна, зимна. Наче невідома доля....

Недалеко звіринця є туристичне бюро, де дістанете безплатно всі потрібні пояснення і вістки. Та кож гарно видану літературу, летючки з мапами, що обяснять вам усе варте і вкажуть дорогу до замітних місць.

Сейчас напроти, по другім боці ріки, є великий склад футер і своєрідний приватний музей власника складу. Біля туристичного бюра видніє гарний павільон, в котрім є державний музей — однак приватний музей по противнім боці ріки має більше цікавих річий і кращих. Є там футра всіх звірів, яких подостатком в горах — і там наочно можна переконатися про невичерпані богацтва Канади. Прекрасні, найріжнороднішого рода і краски, легкі а густі, футра сотками залягли полиці — і ніодно не є те саме, що друге. У скляних габльотках виїхані звірі, птиці — а в спірті риби і гади — коремо ростини, мохи і гриби. Одним з найцікавіших предметів в габльотці була мермеїда — себто постать пів чоловіка а пів риби — завбільшки дитини літ 6. Карта з поясненням і устне пояснення доньки власника, котра була присутна, казали, що мермеїду зловлено 1902 року в Арабії біля Адену. Рибаки, котрі вийшли на полов в Червонім Морі, побачили після відпливу моря, що на пісках осталося пять ніби риб котрі судорожно намагалися назад дістатися до води а при тім видавали людські звуки. Іншим поталанило дістатися назад до води, однак молоде не вспіло і померло з винищення. Забальзамоване тіло привезли згодом до Льондону а звідтам власник привіз зі собою до Бенф, де тепер має склад і музей, а тіло примістив у габльотці. Річ прямо неймовірна! Досі ми чули лише з грецької мітольогії про щось подібне. Наші предки співали пісні про русалок — тут в ошкленій скринці лежало щось, котре мало бути дійсністю, а не мітом. Верхня часть тіла піднята прямо до гори. Помітне лице, однак дуже розпливисте, широчезні уста, великі запалі очі, маленький ледви помітний ніс і довге сухе темне волосся. Уста сягали майже від уха до уха. Погруддя звичайне людське, руки сухенькі — від стану лежма половина риби, з густою, широкою лускою, закінчена рибячим хвостом. Цілість має яких півчверта стопи. Тіло забальзамоване, зісохле, темнобрунатної краски, різко покорчене і поморщене — подібно як в муміях. Я мав нагоду бачити в музеях єгипетські мумії, себто забальзамовані тіла, померших, що перебули тисячі літ і можу певно сказати, що волосся та скіра відповідають одні другим. Отже не штучні. Між іншими дивами є цілі постаті буйтурів, львів, оленів та інших звірів і птиць, що виїхані з ріжних кутів музею роблять помітне враження. Самі будинки будовані на зразок наших гуцульських будинків — з тесаного дерева в заруби, будинки поверхові. Вступ вільний в обох музеях. В державному музею розклад подібний, як в приватнім — при вході одиноко книга, з

писаною просьбою, щоби відвідувачі вписали ласкаво своє імя і враження. Незвичайна чесність і вічливість питомі тут, як всюди. Нема сторожів ні доглядачів. В приватному музею ми бачили тільки панію одну, котра сказала, що є донькою власника — на великанський збір футер, вартости сотки тисяч долярів. Пояснили, що футра здебільша купують від індіян. В державному музею, на поверсі є обильна і цінна збірка мінералів — за шклом виднїють відломки скал з кришталами родимого золота, срібла, міди і т.д. — а навіть діяментів і ніхто того окремо не стереже. Стереже того чесність! Переходять тисячі людий з відвідинами а все остає так, як було. Край, котрий має таке населення, органічно противний большевизмові і наскрізь здоровий спокійно глядить у світлу будучність.

В містечку повно крамниць — всі здебільша торгують місцевими виробами індіян, футрами та дрібничками на спомин. Ресторанів досить, вони дорожчі як деінде, однак не задорогі. Церков також кілька — католицька каплиця є в будинку Сестер, куди ми заїхали і там мали відправу. Присутні в заведенню католики прийшли всі на Службу Божу і побожно її вислухали — дарма, що певно не розуміли всі а деякі може доперва перший раз бачили в життю. Для них вистало, що це католицька Служба Божа. Також приступали до нашого св. Причастя.

В місті є електрика, рух великий — відбувається поголовно самоходами. Коний не видно. Залізниця іде раз днем наче парадою і дуже стогне, бо дорога крута і під гору. Тому чути її здалека — стогне так велит. старун, на котрого звалилися гори. Їде яром над рікою а ялиці далеко передають її посвист.

Ріка пливе дуже рвучко, несе величезні камінюки, тому шум в ночі великий.

На жалі час не позволяв остати довше — кликав обовязок їхати назад, бо в неділю відправа і десь там пікнік на добро церкви. Через тисячу миль мучила думка про обовязок. Тому третого дня на досвіту ми виїхали. Сікла мрячка, було пронизаюче холодно. На горах забіліли сніги, здається недалеко — кільканацять кроків. Але ходом треба іти днем— містечко спало, тільки шуміла ріка і бурилася з брилами скал, ми гнали на здогін вітру— сорок, пятьдесять, шісдесять миль на схід, на схід....

І знова раненько, під до восьмої ми були в Калгарі. Гори сховалися в хмарах. Вітер перевалював через верхи щораз нові тяжковинні хмари і вони опускалися нище і нище. Закрили верхи, закрили кітловину — ми приїхали до Калгарі на рясний дощ. Не ждучи поїхали дальше. Яких трицять миль від міста дорога стала дуже прикра. Коли протягом цілої подорожі ми ніраз не стрічали людий, щоби направляли дорогу, з виїмком таборів безробітних між Калгарі а Бенф — то тепер стрічали раз враз нові валки людий і коний, що працювали на дорозі. Підсипували і рівняли. На такий підсип виїхали ми на 30-тій милі і стали.... Та не лише ми. Перед нами стояла вже ціла лава ріжного рода самоходів а вкоротці те саме було за нами. А чверть милі напереді два трактори тягнули по одному самохід через ново "-направлену" дорогу. Підсип був свіжий, впав різкий дощ з градом, видно було місцями збите збіжжа до пня. Дощ змісив свіжодобуту і всипану глину та колеса добивали решта. Стала твань змішена і вирита місцями до глибини дорослого чоловіка. По обох боках дороги глибокі рови, сповнені водою, глинні. Нікуди переїхати. І вийшло таке, що наш самохід тягнув один трактор — менший, тай сам застряг.... Тоді мусів прийти більший, новг— і той доперва витягнув з багновища трактор і самохід. Вірити не хотілиби, колиби не пережили — купе форда тягнув трактор і новг. Там втратили ми понад три годині. Так "направляли" дорогу біля Калгарі і ми жартом говорили, що таблиці з написом "дорога в направі," треба радше змінити на таблиці "дорога в розправі." Але вибори були недалеко, отже "направа" біля Калгарі ішла повним ходом....

Зате, коли ми віхали вже на твердшу дорогу, пігнали в наздогін і тільки мигали широкі степи, горбоваті, посріблені полином аж до Медисин Гет. Місцями сліди недавних слив, в містечку Глічен все збите градом, побиті шибки позатикано папером або шматтям. А там дальше пустоваті горби, навіть трав не слідно, навіть корчів нема — лише кущі полину, що самотно тут володіє тисячами акрів. Десь за якимсь горбом звидніє нужденна хатина — десь якийсь кінь чи корова на степу — і більше ніщо. Не видно спирт соломи, ні сіна, котрі творять звичайний вид в Саскачевані. Тут посуха — з року на рік.... Що це значить, можна як слід зрозуміти тоді, коли переїдете околиці про котрі я згадав. Мигнуть містечка — і знова маленькі протестантські церкви і великі католицькі. Спитайте дорогою, що це за велика школа, чия це лічниця, про церкви нема що питати— ви зразу їх пізнаєте, то почуєте у відповідь, що ця велика школа це католицька віддільна школа, а та лічниця то також католицька — а там монастир — і так вздовж. Життя пророчисто говорить, до кого належить будучність релігійна Канади.

Вечером ми доїхали до Мус Джо а дальше не задержуючись поїхали до Ріджайни. Широка вулиця напроти стації залита в Мус Джо потоками світла. Вулиця широка, степова — тут простору досить. Камяниці по обох боках рівні — веселі ряди прохожих а все зачароване повінню ріжнокольорових світил, наче в казці. І коли по довшій подорожі степом, де пустар полинний і одноманітні вигари без деревця, ви відете нараз між зелені лани, де хвилює пшениця, а потім у світлом залиті вулиці — ви маєте більше вражінь чарівних, як сподівалися. Буденщина повна незвичайної краси, контрасти надають тону і степенують враження — треба тільки глядіти і бачити.

Ми ночували в Ріджайні і раненько виїхали на північ до Йорктону. Знова перегнали горбовату околицю, але засіви є всюди. Ця горбовина збільшу-

ється аж в Лебрет доходить свого вершка. Над великим спокійним озером, що наче задрімало серед очертів, видніє великий французький монастир а по другому боці індіянська оселя зі своєю парохіяльною церквою та хрестною дорогою на видних горбах. Оселя бідненька. Індіяни заховали свій тип і так само спосіб життя. Хоч мають землі доволі, мало обробляють. Хати маленькі, низенькі, всі вкупці. Наче наш якийсь присілок. А дальше потім виринають лани і лани. Пшениця аж вилискується і вітер вигладжує її. Филі перебігають одна одну, поле переміняється наче в яке чародійне озеро, зелене і осяйне. Чи можна було тоді думати, що ті тисячі акрів найкращого майбутнього збору знищить ржа протягом кількох слідуючих днів? Але то наука, що Боже Провидіння ділає нечайно і неждано, самі тоді і там, де ми найменше сподіємося — щоби нам пригадати більше про Божу всемогучість а нашу марноту.

Невдовзі пополудні ми були вже в Канорі. Далеко остали хмари і мряки. Тут було соняшно і горяче. Ні сліду хмаринки на виднокрузі. Подібно як в життю. Перевалюють хмари і мряки — а протягом одного дня сонце розяснить і спогодить овид. І тоді стає ясніще, після хмар, як коли було....

о. П. Криворучка

ФЛІН ФЛОН

—=0=—

Дивна назва! Кажуть, що якийсь мисливець мав колись читати книжку під таким наголовком у своїй хатині, на місці, де тепер місто. Звідси мабуть й пішла назва.

Коли їхати поїздом з Арран, буде триста миль. Пряма дорога літаком числить двіста миль. Арран і Флін Флон є на прямій дорозі з полудня на північ. З Аррану до границі Манітоби пять миль, Флін Флон на самій границі. о. Де Бло, місцевий парох, каже, що сам не знає, чи мешкає в Манітобі чи в Саскачевані. Коли в Аррані сідаєте до залізниці вечером 7.20 то слідуючого дня пополудні 3.45 будете у Флін Флон. Два рази треба зміняти залізницю, у Сван Ривер і в Лє Пас. Їзва відбувається ночею там і назад, тому подорозі нічого не видно. З Лє Пасу до Флін Флон їзда є днем і все добре можна бачити, але нема що. Одно ліси, води, мочарі, трясовиці, очерети і скали. Біля Флін Флону цілі навали скал, що наче залізним гребінем хтось вбив у землю.

Містечко Лє Пас гарне і чисте. Вулиці широкі і просторі. Тут сходяться залізниці. Це вузол для залізниць на лінії Чорчилд і Флін Флон. Тому місто має просторі залізничі варстати, великі склади і оживлену торговлю. А понад тим усім виднїють величаві католицькі заведення, що займають всю одну вулицю вдовж Саскачеван. Велика катедра і чотироповерхова лічниця будовані з білої цегли. Віддільна школа і епископська палата здається залізобетонні. Побіч великий монастир і парохіяльний Дім. Це все дорібок недавно помершого піоніра тих околиць і епископа, Бруара. Над рікою Саскачеван своїть ще маленька капличка з дилів — це перша катедра, на котру покійний епископ носив бальки на плечах. Але працював ціле життя і довершив велике діло. Казав поховати себе над берегом Саскачевану.

Епископський жезл переняв молодий і енерґічний наслідник, Преосвященний Лежінез. Я мав в Лє Пасі кілька свобідних хвиль і тому зайшов до палати. Преосвященний вічлива людина. Запрошує до сніданку. Розмова переходить на місцевих українців. "Тут — каже епископ — червоні взяли верх над вашими людьми. Скільки ми їм помагали і хотіли помогти більше, ніщо не вийшло. Наше слово і поміч не придалися."

"Ваші люди вічно недовірчиві. Скорше дадуть віру тому, що їх хитро використає а часто ще й доведе до втрати майна." От хочби Народний Дім Ми їм продали дуже дешево і на добрих умовах. Але вони скоро послухали "дорадників." Продали його і купили інший, дорожчий. А тому, що не заінкорпорували, то всі там напихалися без "ріжниці віри" і так повели роботу, що вкоротці червоні закупили той Дім. Тай тепер червоні мають вже два Доми, а ваші опинилися в якімсь маленькім старенькім домику. І як зачуваю, то і там нема ще спокою. Бо много партій...."

Так, так — подумав я. Чи не палеміти нам за ці відносини в Лє Пас? Але чи то лише в Лє Пас? Воно всюди те саме. Боже мій! Скільки добра булиби ми зробили і які осяги мали, коли би наші українці католики, що прийшли сюди з Галичини, були як слід пішли за своїм Духовним Проводом, за своїм Преосвященним Епископом і священиками! Колиби були держалися одної віри, в котрій хрестилися. Булаби єдність і сила і такі відносини як між українцями в Лє Пас булиби неможливі.

Сила народу і добробут в єдности. Народня свідомість, культурність і патріотизм у правдивій вірі — в Церкві і школі. Там є незрушний Божий закон, там культура є в парі з моралю. Розвій культури мусить іти в парі з розвоєм моралі, інакше культура стає ножем в руках дитини. Для наших українців в Лє Пасі їхні співгорожани французи можуть стати добрим приміром, як набути і утревалювати культурні здобутки.

Час непомітно минув. Я попращався і пішов на стацію. Всідаю в залізницю і їду величезним мостом на ріці Саскачеван. Ріка тут могуча, вода буроводна, хвилями перевалюється на схід. З мосту великий тартак, що працює. На північній стороні ріки видні мізерні індіянські оселі. Індіяни мало змінилися, які були колись, такими остали. Тепер весною вертають з довів і продають скіри за сотки долярів. Однак цей гріш вистане для них лише на тиждень-два. Тоді в них правдивий "празник." Відтак ні шелюга в кишені. Індіянин виходить на вулицю та витягає

руку на милостиню.

Пару миль за Лє Пасом залізниця розходиться. Одна віднога вужівцем тягнеться в сторону Чорчила, друга йде до Флін Флону. А ще одна до копалень Шеридон.

По обох боках вічно зелені ліси — сосни, смереки, ялівці а також пожовклі осички. Ліс дрібний. Мочарі, очерети, багнища. Кренбері Портедж є одиноким містечком на цій дорозі до Флін Флону. Тут обідаємо. По українськи це значить "калина" і справді їда тут дуже смачна.

За Кренбері виднокруг змінений. Скали і вертепи та озера, чисті, як зеркало. На скалах помітні дилювійні сліди. Ледяні гори, що тягнулися з півночі на південь, лишали по собі сліди на скалах, котрі видні й тепер.

Алеж бо і дорого мусіла коштувати отся залізниця! Неодин віз динаміту тут зужито, заки прочищено і прогладжено дорогу серед скал. Немало пішло тут сталі і дерева, заки покладено мости через озера і потоки! Але золоті копальні у Флін Флон вартніші....

Кажуть, що саме тільки золото, яке добувають у Флін Флон, оплачує всі видатки. Решта мінералів, цинк, мідь, срібло — то вже чистий дохід підприємств.

Залізниця біжить впродовж цілого ланцюха озер. Тут і там маленькі стації і кілька залізничих робітників — два, три. Їхні діти, підростки, цікаво приглядають поїздови. З вигляду українці. Де то наших людий нема?! Всюди. Самітні вони тут. Приходеть думка, чи ці діти будуть мати коли нагоду вчитися в просторих світлицях новітніх шкіл та вживати спорту, як тисячі їх ровесників по містах? Будь-ласка відповідно висилати діти до міст, щоби там вчилися і деякі так роблять. Але чи вчаться вони в католицьких школах? Ми мусимо тямити, що наша будучність в рідній школі — отже наші хлопці повинні вчитися в колеґії св. Йосифа в Йорктоні, чи коли вони в Саскатуні, мешкати в нашій бурсі БУК-а — а дівчата в Сестер.

Ось нараз на закруті виринають хати, одна за другою. Ми вже перед Флін Флоном. Просторе озеро забігає в залив. На плесі срібних филь осідає великан літак. Новітний птах найшвидшої сполуки. Видніє мала воздушна стація а біля неї ще один літак, бензинові збірники, і т.д.

Але самого Флін Флону ще не видати. Ген на скалах показалося кілька хатів і знова сховалися. Віздждаємо на малий залізничий заїзд. Чим дальше виринають величезні комини і високі вежі. Нараз по лівій руці видно копальні, фабрику, гути, робітні. Скоро пробігають електричні поїзди, навантежені рудою. От і стація, нова, майже в місті. Стара була мабуть подальше від міста.

Коло стації на площі натовп людий. Прямо муравлиний рух. Бачу наших загартованих українців. Ціла громадка чоловіків і жінок — приступають до мене і питають, чи я є греко-католицький священик. Відповідаю, що так. Тоді познакомлюємося. Надходить о. Де Бло. Це одинокий чоловік, котрого я знав раніше з Флін Флон.. Гуртком відходимо до помешкання священика. По дорозі довідуюся, що мої люди приладилися на мій приїзд — буде хор, будуть діти до сповіди. Отже відразу заповідаю на неділю дві Служби Божі. Рано для дітий а перед полуднем для цілої парохії.

(Дальше буде).

НОВИНИ

1

Наше положення

Тижневик "Український Робітник" в Торонто перестав виходити на третім році істнування і 5 числі. Видавництво заповіло на місце тижневика видавання місячника, щоби заспокоїти передплатників доброї волі. Іншими словами видавання такого місячника дистує конечність — передплатники заплатили і треба їм щось за те дати — а не потреба. Так виходить з оповіщення.

До того додайте ще це. Після звідомлення державної статистики, минулого року приїхало до Канади всего 476 українців — скільки відїхало, не подано. Але можна припускати, що більше, як приїхало.

Оттак ми "зростаємо." Ці два факти повинні застановити кождого тямучого українця в Канаді. Наша преса паде на третім році істнування — а був це одинокий наш тижневик на Сході Канади, до того в міліоновім місті, яким є Торонто і серед промислових околиць та великих міст. Кількадесять тисяч українців не в силі були втримати одного свого тижневника на сході — а доплив нових сил з Европи так як замкнений. Бо що значить 476 душ на десять міліонів населення Канади?! До того не знати, куди вони заїхали і між яких людий?

З того виходить, що нам крайний час закинути всякі непорозуміння і міжрелігійну гризню. Замість переводити людий на інші віри, зі здоровою головою треба взятися до праці, щоби ми зовсім не пропали тут. Масу нашої еміграції треба взяти зі собою, а не розбивати і ділити. Треба шанувати кожду силу, здібну до праці в Канаді та не легковажити — бо ми людий до позитивної праці маємо стільки, що й на руках почислити, хоч нас всіх 225,113 душ! І доложити всіх зусиль, щоби втримати це, що маємо. Упадок Укр. Робітника є грізним кивком опамятання— коли кого ще можна отямити.

⁂ ⁂ ⁂

Любов ближнього

В Ліберії, муринській республиці центральної Африки, заслаб тяжко о. Кенеді в місті Басса. При нім було тільки двох родних католиків, котрі однак не в силі були йому помогти. Довідалося про це канадійське подружжя з баптиської місії оподалік Басси, духовник Дейвис з жінкою, і сейчас поспішили ратувати хорого католицького священика. Пані Дейвис, що є зі звання доглядачкою хорих, піклувалася хорим аж подужав настільки, що змогли відвезти його до лічниці в Монравії. У висліді місіонар прийшов до здоровля а католицький епископ Ліберії, Преосвященний Джан Колинс прилюдно зложив подяку для подружжа Дейвисів за їх християнську любов супроти хорого. Дійсно це примір, гідний наслідування. І мимоволі приходить на думку, що далеко нам ще тут в Канаді до таких відносин між українцями католиками а сектантами. Ви тут скоріше дістанете від українського сектанта лист, в котрім заповість, що "тебе чекає куля" і він іде до вас — або інший таки убє священика і ще буде хвалитися тим в посмертнім листі з божевільною радістю — замість помочі, поради і пошани, які мають місце в муринській Ліберії.

⁂ ⁂ ⁂

Король дякує Папі

Під таким заголовком Українські Вісти з Едмонтону подали отсю подію. "Король Едвард VIII переслав Папі Пієві XI сердечну подяку за співчуття, висказане з приводу смерти його батька, бл. п. короля Юрія V. Телеграма короля Едварта VIII звучить: Її Величність Королева Мати разом зі мною запевняють Вашу Святість про нашу сердечну вдячність за Ваше співчуття для нас у хвилину великого смутку, який навістив нас і британські народи, по причині смерти короля, мого улюбленого батька."

Так зробив король супроти Папи, хоча він католиком не є. Але є королем.

А от що зробив український сектант, у своїй книжечці, котру справедливо можна назвати стоком усяких напастий і теревенів розточеного манією ненависти ума. Ось слова: "З яким лицем може нині свідомий українець слухати, коли римські політики силуються звязати початки християнства на Україні з римським безвірством — з злочинцями папами, з римськими розпустницями (Теодорами, Марозіями) і з усім тим болотом, яке викликає перестрах навіть серед освічених одиниць римської Церкви!" ("Чужа рука," стор. 109)

Порівнайте тепер письмо короля з тим маяченням і будете мати відповідь, як назвати чоловіка, котрий спроможеться на таке писання....

⁂ ⁂ ⁂

Ще про Настю Волошин

У львівському Ділі читаємо:

Недавно стигматичка Настя Волошин вернулася з Млинів, повіт Яворів, до Львова, де перебуває в монастирі СС. Василіянок під опікою черниць.

В останньому часі появились у Насті вже рани на чолі. Крім того Настя що має теж рани на серці в формі терневого вінка, а серце пробите мечом і списою. З усіх ран — на руках, на ногах, лівій груди й на чолі сливає богато крови.

Стверджено що Настя терпить великі муки, коли воду після миття її рук й тіла зливають до загального зливу. Колиж воду вливають до городу, або на інше чисте місце, Настя не відчуває мук.

Друге явище стверджено в господаря у Млинах в якого перебувала Настя. І так виявилося що на шибах вікон в помешкані господаря в Млинах видніють якісь постаті між якими виразно видно постать Матері Божої. Це явище пояснюють проміннюванням душі стигматички.

Справою Насті Волошин цікавиться дуже Митрополит Кир Андрей, якому складають постійно про її стан вичерпуючі звідомлення.

Перед двома тижнями львівський вірменський архиепископ Теодорович відбув довшу розмову з о. професором дром. Г. Костельником на тему стигматизації Насті Волошин. Архиепископ Теодорович студіював спеціяльно справу відомої німецької стигматички Тереси Найман з Коннерсрайту і написав розвідку у справі Тереси.

Вчені тісно вяжуть стигматичні явища Насті Волошин з явищами німецької стигматички Тереси Найман. Цікаве теж що богато стигматичних явищ Насті Волошин тісно вяжеться з греко-католицькими святами.

Настя оповідає теж цікаві подробиці з мандрівки своєї душі по далеких краях, наприклад по Соловках, Сибірі, Америці, Франції та інших краях, де живуть Українці або українські емігранти.

ЦЕЙ 1936 Р. Є ЮВИЛЕЙНИМ РОКОМ ДЕСЯТЬЛІТТЯ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ!

УВАГА!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ

ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ! ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ! ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ! ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ

ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:

Prof. D. Antonovyc. Praha-Nusle. 245. Czechoslovakia.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

В Чехословаччині краще посилати на поштове конто Музею: 80940 Praha.

Пожертви можна складати й через Земельний Банк Гіпотечний у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з допискою МУД (Музей, Український Дім).

В Румунії пожертви приймає Адміністрація часопису "Час," Чернівці, ул. Петровича, ч. 4. та п. Д. Теродот — D. Herodot. Str. Delea Veche. 45. Bucuresti IV.

В Арґентині: Associacion ukrainiana "Prosvita." Gurruchaga. 2871. BUENOS AIRES

В Зчуен. Державах Америки можна посилати через Обєднання Українських Організацій в Америці: "Obyednanye." P.O. Box 122. Hudson Terminal. NEW YORK. N.Y.

В Канаді через П. І. Лазаровича: P.J. Lazarowich. P.O. Box 456. EDMONTON. ALTA.

В Китаю через Т. Мельника: O. Melnyk. C.M.-Customs. Shanghai. China.

Імена всіх, і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвіще розбірно), Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хтож дасть відразу або частинами 10 долярів, буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний в золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., буде уміщено на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх, хто дасть по 500 дол., буде вписано золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході.

1000 цегел коштує 10 дол., 100 цеглин коштує 1 доляр.

Не злізніться з своєю пожертвою на Український Дім у Празі! Не будьте останнім: хто жертвує вчас —помагає вдвоє!

- ПОШИРЮЙТЕ -
УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ПРЕСУ!

ЗАПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ:

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ

Одинокий Український Католицький Релігійний Місячник у Канаді
який видають
ОТЦІ ЧИНА НАЙСВЯТІШОГО ІЗБАВИТЕЛЯ
Йорктон. Саск. Канада

Передплата на рік: в Канаді $1.00
За границею $1.25

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine Street, Yorkton, Sask., Canada

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ТИЖНЕВНИК

Виходить що тижня в Едмонтон. Альта.
Ця часопись повинна знаходитись в кождій Українській Католицькій хаті

Річна передплата: $2.00

UKRAINIAN NEWS
10012 – 109 St. Edmonton, Alta. Canada

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАЦТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

[illegible] 1
[illegible] 1
[illegible] 2
[illegible] 4
[illegible] 5

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 7
Вінчки а проповіди кард. Мерсіє 7
Перемінна апостолів через св. Духа Д. Кортес 8
Чи Католицька Церква трухлина 8
[illegible] о. Й. Дечків 9
[illegible] о. Ст. Семчук 9
Справедливість [illegible] Ш. Жід 10
[illegible] 11
[illegible] 11
[illegible] 11
[illegible] 11
[illegible] 11
[illegible] 12
[illegible] 12

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

[illegible] 13
[illegible] 15
[illegible] о. Й. Бозик 16
[illegible] 17
[illegible] Матроненна Андрея 18
[illegible] 19

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

[illegible] 20
[illegible] 20
[illegible] 20
[illegible] 20
Хай [illegible] До матери [illegible] 20
[illegible] 21
[illegible] 21
[illegible] о. Й. [illegible] 21
НОВИНИ 22-24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol. I, Nos. 4 & 5 — YORKTON, SASKATCHEWAN — April & May, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

ЗАМІТКА ВІД РЕДАКТОРА

Це число виходить припізнене і подвійне з тої причини, що редактор перетяжений душпастирською працею не міг по причині фізичної неможливости виготовити числа. А не міг тому, що більшість свого часу протягом марта і квітня довелося провести у повсякчасних розїздах, душпастирській обслузі вірним. В місці свого осідку протягом місяця марта редактор був всего день або й лише кілька годин на тиждень. Серед навали листів і незалагоджених справ рішучо неможливим було навіть прихапцем братися за працю. Тому це опізнення.

Відтепер, дість Бог, слідуючі числа Бюлетеню будуть появлятися правильно.

ДЕНЬ МАТЕРИ

Матеріяли на день матері, співи, ноти, декламації, промови надішле на ваше прохання п. Осип Прийма, управитель нашої бурси в Саскатуні, Саск. В цій справі пишіть негайно до:

J. Pryjma, 802—24th St., Saskatoon, Sask

Оплата невеличка — користайте з нагоди!

Книжки і часописи наіслані до редакції

Америка, Філядельфія — ч. 21-45
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 9-17
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 9-17
Новий час, Дітройт — ч. 8-15
Праця, Прудентополіс — ч. 3-12
Наш Стяг, Шикаго — ч. 9-16
Вісти Музею Визвольної Боротьби України в Празі — ч. 11. 1
Свіх дитини, Львів — ч. 3, 4
Діточа бібліотека, Львів— ч. 2. Вол. Лотоцький: Рокселяна, оповідання про донечку рогатинського пароха, котра дісталася в турецький ясир і стала згодом султаншою.
Бунт мл., Варшава — ч. 3-5
Бюлетень, Варшава — ч. 7-14
Український Робітник, Торонто — ч. 6-10
Вісти Укр. Наук. Інст., Берлін — ч. 2
Дзвони, Львів — ч. 11-2
Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 22-24

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діяписар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 38, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 802—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес— взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 38, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Кушнір — 115 McGregor St., Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі
це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий — вони раді бачити також нас в себе. Пошгаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тямо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі— то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор
Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:

P. Zabolotnyj, Canora. Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box 57.* Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 38*
Рік 4, ч. 4 і 5 — За квітень і травень, 1936

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38. Advertising rates on application.
Vol. 4, Nos. 4 and 5 — April and May, 1936
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ

Як заповіджено вже на сторінках Бюлетеню літом цього року відбудеться у трох степових провінціях Канади, себто в Манітобі, Саскачевані і Альберті, загальний перепис населення, котрий для нас чимало важний з многих причин і котрого легковажити ніяк не можна.

Про що нам ходить?

В першій мірі ходить про це, щоби наші люди всюди записували себе як слід. Отже на запит урядника, якого вони расового походження — відповідати: Українець, або українка. Расове походження це не те саме, що державна приналежність. Після канадійського закону, державна приналежність, чи як тут очеркнено в законі "національність" — числиться після держави, до котрої хтось приналежний. Отже коли хтось виїхав з Польщі і ще досі не придбав канадійських горожанських паперів, він приналежний державно до Польщі і має сказати, що його національність "польська." Коли хтось має канадійські горожанські папері, тоді його національність є "канадійська" і так треба сказати — бо так розуміють урядники ту справу і так вписують.

На запит про релігійну приналежність, треба виразно сказати: Греко-католицька. Не говорити інакше, ані неповно — бо стан запитів є такий а не інший. Від наших відповідий буде залежати, як нас запишуть і скільки начислять. Саскачеванський відділ статистики виразно домагався з початком цього року, щоби докладно подавати віроісповідання, не вистарчить подати тільки: Католицьке — але треба докладно подати: Римо-католицьке, або греко-католицьке.

На всі ці справи свідомі наші одиниці повинні звернути пильну увагу, пояснити, кому, коли і де треба. Менше нарікання і визивання — а троха більше праці і освідомлення, піднесе наш культурний рівень і всякі недомагання зчезнуть. Найгіршу прислугу справі робить той, що замість помогти і розяснити справу несвідомому, накидається лайкою і власне лінивство духове закриває згодом темнотою інших.

Також треба звернути пильну увагу на це, щоби — де це можливе, наші люди старалися одержати працю писарів підчас перепису. Це праця добре платна, хоч коротка. По фармах є богато наших хлопців, котрі покінчили вищі степені середних шкіл — ізза браку фондів, часто працюють на фармі замість кінчити студії. Вони повинні тепер доложити всіх зусиль, щоби в наших чисто українських округах дістали посади писарів підчас перепису. Нарікання на крізу не богато поможе. Для слабих духом і лінивих кріза все буде. Сильні і охочі здобувають світ. І тому, коли вже про це мова, хочемо також вказати на ряд посад, які ждуть наших людий — независимих і добре платних, до того в наших громадах і серед наших людий.

Зверніть більше уваги на посади пшеничних агентів — чи в Пулі, чи в приватних компаніях. Туди звернути старання, щоби ці посади опинилися де лише можливо в руках відповідних наших хлопців. Подібно посади асекураційних агентів усяких компаній. Дальше посади аптикарів, котрі добре платні а вповні незалежні. Також становища лікарів і адвокатів. Менше натомість відчувається покищо потреба наших інжинірів. Коли юнакові вкажете можливости доброго розвою і будучности, буде колись щиро вам вдячний. Це обовязок старших. Становища муніціпальних секретарів також не можна спускати з очий. Коли хочемо закріпити загальне положення і покласти основи кращої будучности — мусимо вперше закріпити положення на місцях. До діла!

РАДІЄВІ ПРОГРАМИ

Крайний час, щоби БУК доложив більше старань о радієві авдиції по більших містах і коли можливо, щоби навіть увів сталу програму в означений час кождого тижня. Мабуть здається, що не треба над тим розводитися і справа кождому ясна. Однак частинно байдужність а частинно й неохота чину, бо кождий чин потягає за собою зусилля і винищення, спиняють справу. І мимо нашого великого числа— начислює державна статистика нас українців католиків в домінії аж на 186,587 душ, з котрого числа в Саскачевані 44,265 — наші радієві авдиції дуже нечисленні, і в жадній пропорції не стоять до нашого числа.

Саме число не творить сили. Воно є підложем

для сили, якщо активна група схоче ту силу викресати, освідомити, зробити свідомою своїх завдань, спроможности і натхнути запалом здобуття. Іншими словами, маса стає чинником з питомим тягаром важности, коли її заактивізувати в напрямі найвищих ідеалів, найвищого добра.

Тим активістом духа, повседенним і невмовкаючим є в першій мірі — наша Церква. Священство Церкви докладає всіх зусиль, щоби голос Матері наших душ лунав безперестанно та доходив в найдальші закутини. Однак ряди священства почислені а навал праці величезний і також в нікій пропорції не стоїть до числа, можна сказати навіть, що обовязки і тягарі стоять у відворотній пропорції до числа духовенства нашого в Канаді. І тому ті нечисленні тягнуть ярмо праці над сили і аж задихуються, по словам одного з наших найактивніших діячів. Загал— жде, критикує та дораджує.... здебільша. Річ і конечність нашої дійсности є спонукати ширші шари суспільности стати до співпомочі і співпраці.

Не можна ніяк заперечувати важности так сильного і загального поширеного чинника, як радіо. Коли наші ряди мають міцніти, коли наша пропаганда має стати дійсною, коли не хочемо бути тільки пасивними слухачами, але активними апостолами великих ідей, **мусимо** пильнішу увагу звернути на радіо і помогти збудувати нашу власну програму, бодай час до часу.

Услівям безглядно конечним є мати свою програму у великі свята нашої Церкви. Отже на Великдень, Зіслання св. Духа, Успення, Різдво і можливо ще на певні свята, як обставини і спроможність покажуть. Також з нагоди таких річниць, як Т. Шевченка, — 9 або 10 марта — смерти Симона Петлюри, 25 мая ц.р. минає саме десять літ — проголошення Гетьманства на Україні, 29 квітня — Друт, Базару, 22 січня як річниці Соборности українських земель, першого листопада, іт.д. По великих містах ще є окремі нагоди у виді річниць парохій, празників, посвячень, з'їздів — це все повинно бути використане ради вищих цілий і загального добра.

Заходить питання, звідки і де найти відповідних докладчиків, хто уложить програму на даний день, іт.д.?

Певним є одно! Програми надавані на радіо мають бути **безуслівно досконалі** під кождим оглядом. Отже **наскрізь позитивні**. Як найменше негації, заперечення других тільки необхідно потрібне але тоді так ясне, щоби не було найменшого сумніву, про що ходить — також таке заперечення повинно бути по змозі як найкоротше. Дібрані промови тільки через безглядно певних одиниць і випробованих. Співи, декламації, виголошення все бездоганне. Програма ціла дібрана від початку до кінця. А люди, що виповнять ці домагання певно є — тільки треба почати діло, підготовивши все як слід. Початок акції належить нашим церквам і вони так як досі були все основою і піонірами всього добра — так певно й цим разом поведуть справу як найкраще. Справи радієвих програм наших дальше відкладати не можна.

Початки в цім напрямі вже зроблені. Парохія в Саскатуні дала прегарний почин — подібно БУК у Виннипегу через державницький день. Треба однак ці добрі початки повести далі і розвинути. Труднощі певно будуть, але вони тільки усунуть недомагання і закріплять зусилля в сильних. Одним з тих труднощів є брак гроша. Та гроші на цю важну справу повинні бути і найдуться. Якщо наші програми голоситимуться у відповіднім часі — не надто рано і не пізно — якщо поведеться відповідна міра пропаганди в цім напрямі, бо найдуться одиниці, найдуться відділи, котрі поможуть справі реально і згідно зі своєю спроможністю. Не всі можуть помогти однаково — є такі, котрим радше треба помогти. Але є також такі, що можуть якраз тепер помогти. Причини тих явищ многі і нема місця над тим розводитися. Однак взявши загально, поміч все таки найдеться. Тільки **треба почати справу, підготовивши її.**

В цім напрямі треба пропаганди і розголосу про свої авдиції. В нашій пресі має податися докладно час і стація, довжина хвилі, програма такої авдиції— яких три тижні бодай наперед. Заки всі на прерії дізнаються і ждатимуть. БУК у Виннипегу, котрий готовив державницький день, взірцево використав розголошення у пресі. Так і подібно треба робити всюди.

Це стаття є одною з перших на цю тему і тому вона не може вичерпати всього матеріялу. Це вчиниться у ряді слідуючих. Загально зібрати сказане, то: Радієві авдиції для нас безглядно конечні і потрібні та необхідно хосенні. Мусять стояти на висоті завдання змістом і бездоганно бути виконані технічно. Труднощі будуть — їх треба побороти. Гроші роздобудеться через відповідну пропаганду на місцях і розголос в пресі. Треба старатися бодай о принагідні авдиції з важних нагод, ідеалом є стреміти до сталої програми що тижня. Початок дадуть наші активісти БУК-а, загал членства поможе здійснити їх наміри — артистичним добором сил і матеріяльною піддержкою.

Най ці слова запалять іскру творчости у великих серцях — до великого святого горіння ради великої справи!

СКАРБОВИЙ ЗВІТ БУК-А ЗА ПЕРШЕ ЧВЕРТЬРІЧЧА 1936

ПРИХІД —

Січень, 1936

Вкладки, відділ ч. 17, Приймове	$3.00
Вкладки, відділ ч. 2, Ланівці	24.75
Відзнаки, відділ ч. 2, Ланівці	1.00
Вкладка Ю. Шкварок, Едмонтон	2.00
За оголошення Робин Гуд Комп.	30.00
Вкладка, М. Юник і К. Филипович	1.50
На бурсу БУК-а, Приймове	2.05
Вкладка, В.Т. Черевик і Н.Д. Черевик	2.00
Збірка на культфонд, В.Т. Черевик	1.05
Вкладка, В. Лукий, Ф. Мусій, Л. Ласкович	4.00
Вкладка, Ів. Гаталай	1.00
Вкладка, М. Жеребецький	2.00
Жінвідділ ч. 14, Гефорд	10.80
Вкладка, О. Киба	1.00
Провиденс Чирч Гудс Комп., за оголош.	37.50
Вкладка, В. Кривий	2.00
Вкладка, Гнат Кузьмар	1.00
Відділ ч. 11, Гефорд — вкладки	13.50
Відділ ч. 2, Ланівці — вкладки	4.05

Відділ ч. 2, Ланівці — відзнака	.25
Вкладка, Н. Василів	.50
Вкладка, Дарія Войтків, Мондер	2.00
Відділ ч. 25, Красне, вкладки	12.60
Відділ ч. 34, Ріджайна, вкладки	9.45
Вкладка, Т. Зипчин	1.00
Вкладка, А. Ванджура і Ст. Дусик	2.00
о. П. Криворучка за книжки	2.00
Разом	$174.60
Перенесено з грудня, 1935	73.13
Всього	247.73
Розходу за січень	89.96
Остає чистих	$157.77

Розхід —

Печатня за друк, листопадове число Бюлетеню	$75.00
Розсилка	3.81
Листки з упімненням	4.50
Голос Спасителя	5.00
Почтові значки	1.50
Зміна чека	.15
Разом	$89.96

Лютий, 1936

ПРИХІД —

Відділ ч. 55, Айтуна — вкладки	$3.60
Вкладка, о. П. Божик	1.00
За оголошення, Йорктон Електрик	5.00
Вкладки, через ОО. Чина Ізбавителя	11.25
Вкладка О. Борденюк	1.00
Відділ ч. 44, Витків — вкладки	4.50
Відділ ч. 4, Саскатун, вкладки	4.50
Відділ ч. 4, Саскатун за статути	1.35
Вкладка, М. Єлиняк	2.00
Відділ Новий Київ, Альта — вкладки	14.40
Вкладка, Ів. Данилишин і М. Новицький	2.00
Відділ в Доброводах — вкладки	4.40
Вкладки, Сестри Служебниці в Кендіях	1.00
Вкладка, о. П. Пасічник	1.00
Відділ ч. 3 в Борщеві, Саск. — вкладки	6.30
Вкладка, С. Дідич	1.00
Вкладка Анна Шилюк	1.00
Вкладка Д. Голінка	1.00
Вкладка Г. П. Лесик	1.25
Відділ ч. 5, Кадворт — вкладки	14.70
Вкладка, П. Панаганко	1.00
Відділ ч. 2, Ланівці — вкладки	7.65
Читальня Просвіти в Ланівцях	5.00
Відділ ч. 27, Монтреал — вкладки	6.00
Вкладка, В. Гордійчук	1.00
Відділ ч. 13, Волверін	4.50
Гр. Гарах з продажі книжечок	2.15
Вкладка, П. Вербицький	1.00
Вкладка, Ів. Петришин	1.00
Відділ ч. 9 в Твей, на пресфонд	2.00
Разом	$113.55
Перенесено з січня	157.77
Всього	$271.32
Розходу за лютий	98.63
Остає чистих	$172.69

Розхід —

Торгове за оголошення	$14.87
Друк Бюлетеню за грудень	75.00
Розсилка	2.20
Голос Спасителя	5.00
Зміна чека Ел. Геч.	.15
Зміна чека Г. Лесика	.15
Значки почтові	1.26
Разом	$98.63

Март, 1936

ПРИХІД —

Вкладка Т. Ортинський	1.00
Відділ ч. 6, Канора	6.70
Вкладка, М. Білик	1.00
Відділ ч. 34, Ріджайна	1.80
Відділ ч. 17, Приймове	1.80
Вкладка, П. Сарчук	1.00
Вкладка, Ів. Козяк	1.00
Вкладка Д.С. Євшин	1.00
Вкладка Марія Костинюк	1.00
Вкладка ОО. Василіян і молодь, Мондер	2.00
Почтовий значок з Доброводів	.03
Відділ ч. 20, Орлів	8.10
Відділ ч. 14, Гефорд	2.70
Відділ ч. 19, Кридор	16.65
Вкладка, А. Семенчук, Лакпорт, Ман.	1.00
о. Ан. Роборецький, вкладка	1.00
Східний Папський інст. в Римі, вкладка	1.00
Гр. Чубей, вкладка	1.00
Тео. Погляд, вкладка	1.00
о. П. Криворучка — пресфонд	3.00
Відділ ч. 9, Твей — вкладки	5.85
Відділ з Норквей — вкладки	2.70
Разом	62.33
Перенесено з лютня	172.69
Всього	$235.02
Розходу за март	111.90
Остає чистих	$123.12

Розхід —

Папір і обгортки	.50
На бурсу в Саскатуні	2.05
Друк Бюлетеню за лютий	50.00
Розсилка	1.95
Голос Спасителя	3.00
Значки	1.30
Друк Бюлетеню за март	50.00
Розсилка	1.95
Голос Спасителя	1.00
Зміна чека з Канори	.15
Разом	$111.90

Дмитро Кобринський
гол. скарбник

Ст. Дідич,
гол. писар скарбу

ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Відділ ч. 5 — Кадворт, Саск.

Річні збори відбулися в церковній домівці, дня 9 лютого, ц.р.

Присутних членів 23.

Збори отворив голова відділу п. Гр. Небоженко молитвою і зложив звіт.

Скарбовий оборот відділу виносив в році $77.97
Вислано до головного скарбу БУК-а 22.10
Інші розходи 40.17
Остало в скарбі місцевого відділу $15.70

Новий заряд на рік 1936 вибрано як слідує:

Голова — Гр. Небоженко
Писар діловий і скарбовий — В. І. Баранецький
Скарбник — Ст. Вербицький
Провірники — Оля Стратійчук і С. Дубик
Судді — Дм. Скакун і В. Шеремета

Сходини відбуваються постійно кождої третої неділі в місяці, година друга пополудні.

Збори закінчено молитвою "Богородице Діво."

В. І. Баранецький,
діловисар

2.

Відділ ч. 6, Канора, Саск.

Річні збори відбулися в Домі Просвіти, дня 12 січня, ц.р.

Після річного звіту діяльности (частинно печатаний роком в Бюлетені), вибрано заряд, як слідує:

Голова — Гр. Пухальський
Заступник — Іван Михаліцький
Писар діловий і скарбовий — Мих. Ковальчук
Скарбник — Іван Тишко
Господар — Василь Чабан
Провірники — Н. Дума і Антін Кузик

Коротку промову про значіння і завдання БУК-а виголосив Я. Д. Стратійчук.

Відділ приміщується в Парохіяльнім великім Домі Просвіти, біля церкви — нагоди до праці має подостатком. Новий заряд докаже, чи вміє використати цю нагоду.

3.

Відділ ч. 9, Твей, Саск.

Річні збори відбулися дня 15 марта, ц.р.

Збори отворив П.Ф. Карасюк, голова місцевого відділу.

Новий заряд на рік 1936 вибрано, як слідує:

Голова — Ф. П. Карасюк
Діл. писар — Л. Гой
Скарбовий писар — Н. Стецюк
Скарбник — Г. Шульган
Провірники — Панна Марія Карасюк і І. Войціховський

Збори закінчено відспіванням народніх гимнів.

Л. Ґой,
діловисар

4.

Відділ ч. 14, Гефорд, Саск.

Заклик ГолЗаряду БУК-а в Саскачевані не проминув безслідно.

Наш відділ дня 27 марта, ц.р. уладив гру в карти, вечером і прихід в сумі десять долярів відсилає оцим на організаційний фонд.

Це жертва від Жіночого Відділу ч. 14.

О. Сокіл,
скарбник

Відділ ч. 14 в Гефорд від початку присвічує в діяльности і ревности ради поширення і скріплення БУК-а, як авангарди українського католицтва в Саскачевані. Тому справедливо заслужив на повне признання і вирізнення та відзначення за свою активність і жертвенність.

Ось взір, як належить працювати для БУК-а, що би його скріпити!

Ось примір для всіх відділів Саскачевану!

Славно!

5.

Відділ ч. 34, Ріджайна, Саск.

Дня 14 січня, ц.р. під проводом впр. О. Коняківського відбулися збори відділу ч. 34 в Ріджайні. Вибрано новий заряд на рік 1936, як слідує:

Голова — І. Вересюк
Заступник — М. Курило
Діловий писар — М. Сава
Скарбовий писар — М. Лученко
Скарбник — С. Морис
Провірники — Дмитро Заневич, пані Сава
Судді — Т. Сущинський, І. Євуш
Ґаздині — Пані Гук, пані Євуш і пані Вороновська

Підготовлено ряд чайних вечерків, що відбулися по черзі у панства: Курило, Вересюків, Сави і Морис. На цих вечірках зібрано на ціль нашої преси $7.45.

Окремо улаштовано пущення в домі панства Вороновських і зібрано на повищу ціль $6.75. Також на пресфонд Укр. Вістий зібрано тоді $1. 64

За зібрані гроші ми вирішили спровадити українські католицькі видання, як слідує: (часописи) Українські Вісти, Наш Стяг, Нова Зоря, Наша культура, Жіноча доля. Надіслані часописи будемо складати в річники, щоби так започаткувати нашу парохіяльну бібліотеку. Наші старання булиби без сумніву ще більше успішні, якщо замість критики булоби більше співпраці зі сторони многих одиниць, які помогти можуть — та байдужні, а то й противні. Спільними силами зможемо богато осягнути.

Ів. Вересюк,
Ст. Морис

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ТРОСТИ САСКАЧЕВАНУ

Всечесний Отче Редактор:—

Прикро мені богато Вам докучати, але нема іншої ради. Прийшло богато листів з кождої части Саскачевану, в котрих бажають пояснення в ріжних справах. Питають про нашу організацію. Тому ще раз прошу не відмовити мені місця і помістити оце вияснення.

Всі запити бажають головно пояснення в тім, яка ріжниця між організацією Саскачеванських Шкільних Тростів а організацією Українських Католицьких Шкільних Тростів. Тому що многі просять пояснення листовно а другі знова прилюдно в пресі, користаю зі сторінок Бюлетеню і даю загальне вияснення всім.

Як пригадуєте воєнний час 1917 р., то певно нагадаєте також конвенцію Саскачеванських шкільних урядників, що відбулися в Саскатуні, у днях 18, 19 і 20 лютня. Тоді з'їхалися до Саскатуну приблизно три тисячі шкільних урядників. Був це час, коли англійські урядники хотіли перевести ухвалу відповідну для себе і знехтувати зовсім всі інші мови про вінції. Тоді українські і німецькі шкільні урядники не могли успішно спротивитися, бо був це воєнний час а наш нарід походив здебільша з тих держав, що були на воєнній стопі з Англією. Тільки французи боронили прав на двомовні школи, однак їх було замало, щоби справу оборонити успішно.

До 1917 р. французи могли вчити у своїх школах чотири години по французьки а тільки одну годину по англійськи. На з'їзді 1917 року ухвалили якраз навпаки. Чотири години відтепер належало вчити по англійськи а тільки одну по французьки. Для інших народностий, як українців, німців, іт.д., котрі досі мали право вчити бодай одну годину своєї мови — тоді це право відібрали зовсім. Тоді також вибрано повний заряд в організації Саскачеванських Шкільних Тростів, а саме з тих, котрі найбільше кричали проти двомовних шкіл і з ріжними змінами той стан в цій організації треває досі.

З таким станом річий не могли погодитися французи і тому перші зорганізували свою окрему групу, під назвою: French Catholic School Trustees Ass'n of Saskatchewan.

Вислід праці тої організації є той, що школа в Саскачевані, яка має бодай двох шкільних урядників з французів, належить до організації Франц. Катол. Шкільних Тростів і так французи мають поверх тисячу шкіл у своїй організації в самім Саскачевані. Їхня організація удержує свого писаря, котрий переписується з кождою їх школою в провінції і дає постійні дописи до їх часопису "Патріот", найменше два рази в місяць. Той писар знає докладно про кожду школу, скільки там дітий, якого потрібно вчителя, іт.д. До організації тростн надсилають листи, якого бажають учителя, а учителі знова свої кваліфікації, яку школу вони в силі обняти а писар задагоджує всі ці справи. Це їхня централя, котра забезпечує католицький і французький характер їхніх шкіл. Так обі сторони є задоволені і певні щодо сповнення бажань.

Німецькі шкільні урядники зорганізувалися три роки назадом, в 1920 р. зовсім на французький лад і приняли назву: Roman Catholic School Trustees Ass'n of Saskatchewan. Вони роблять роботу подібну до тої, котру роблять французи. Та є між тими організаціями також тактична ріжниця. Бо коли французи не принимають до своєї організації членів другої національности — то німці приймають, якщо вони тільки є римо-католики. Тепер німці силою організації дорівнують французам, мають зорганізованих приблизно тисячу шкіл.

Українські католицькі шкільні трости зорганізувалися пізніше, аж тринацять літ, від часу коли зорганізувалися французи. Значить, початок нашої організації припадає на 1930 рік. Безпосередною причиною нашої організації був наступ бувшого премієра Саскачевану на святі образи і хрести у шкільних домівках. Всі святі образи і хрести казав усунути а натомість приказав вивісити свій портрет, як міністра просвіти. Це був удар сильний і дошкульний для всіх віруючих людий, котрі ніяк не можуть погодитися з тим, щоби образ Христа заміняти за образ премієра. Така заміна на вид дрібна, в дійсности іде глибоко і переміняє життя. Бо люди, котрі не вміють оборонити одного зі своїх святощів, не вміти муть оборонити друге і так поволі заміняють все. Особливо наш український нарід, котрий має прегарне богослуження у скарославянській мові, також прегарний обряд і звичаї, мусить те все боронити і ніколи не дати переміняти те на англійщину. Та обовязок боронити рідне і берегти права рідної мови паде не на молоде покоління, але на старше, котре має можність через організацію своїх Українських Католицьких Шкільних Тростів зберегти наш характер шкіл і бодай дрібку прав нашої мови. Інакше від людий буде стид а перед Богом гріх за знехтовання прав рідної мови, як каже наш великий поет Т. Шевченко:

Бо хто матір забуває,
того Бог карає....

Тепер наші трости мають керму виховання молоді у своїх руках. Повинні виховати молоде покоління в рідній мові, бо всі талани дані Богом і не годиться їх закопувати в землю. А одним з найкращих талантів, це скарб рідної мови.

Підчас конвенції 1930 року наші українські католицькі шкільні трости, числом тринать, вирішили, що нам конечно є мати свою власну організацію шкільних тростів і під проводом тодішного пароха Саскатуну всеч. о. Йосифа Бали зорганізували свій відділ та вибрали заряд. Цей скликав першу конвенцію наших шкільних урядників до Саскатуну в місяці липні. Відтоді наша організація мала ще спільні конвенції з другими католицькими організаціями, одну в Ріджайні, а одну в Мус Джо. Також відбула одну конвенцію разом в БУК-ом в Саскатуні минулого року. Від початку досі на чолі організації Українських Католицьких Шкільних Тростів стоїть Михайло Білинський, хлібороб з Прудгом, Саск. Заряд змінився вже три рази, голова остався на своїм становищі беззмінно. Всі урядники працюють безплатно. Також писар організації. Всі працюють на ідейнім підложжу, з вірою, що колись молодому поколінню ця праця придасться, воно її оцінить а католицький загал не забуде. Гроші, які організація має з вписового, ідуть на заплату адміні-

страційних видатків — минулого року самі значки листові коштували $20. Окремі видатки потягають папір, обгортки, друк, іт.д.

Чотири рази на рік головні згаданих католицьких організацій шкільних тростів, разом зі своїми писарями, мають сходитися на наради.

Коли ви читаєте ті стрічки, то не думайте, що вони писані на те, щоби похвалити самих себе — мовляв, дивіть, ми задурно працюємо для вас! Ні! і ще раз, ні! Заряд хоче вказати тільки на розуміння, що вся наша сила в Бозі а через організацію. І тому ради організації здібний на великі жертви. Значить, ми вже маємо людий, котрі задля добра організації готові понести великі тягарі і до тих тягарів, щоби їх спільно понести і спільно мати осяги, кличе всіх інших. Хоч тягарі самі собою не є принадні, та вони є передумовою всякого успіху. Нема успіху, де нема тягарів, ні борби, ні труду. Хто боїться нести тягарі, не буде мати успіхів ані радости побіди.

При помочі організації можемо мати великі осяги. На чолі правительства стоять люди англьо-саксонського походження. Вони дбають про свою культуру і її поширення. Та як їм миле їхне, так нам миле наше рідне. Забрати нам нашу мову, значить зав дати нам страшний удар і зробити дійсмаючу кривду. Звичайно, коли чоловік тратить свою мову, він хитається внутрі і тратить з мовою цінности, котрі зберігали його в життю. Гляньте на тих, котрі потратили вже рідну мову! Вони нам вже чідо чого нездібні а в чужинців пошани за те не придбали. І так стають самі невдоволені та податним матеріялом для розвальної пропаганди большевизму, або ще гірше. Вони не мають цінностий в душі, якими дорожать і задля котрих варта трудитися. Тому до всього склонні і надмірно хитливі та змінні. Вслід за тим нещасні а таким ми не хочемо бачити молоде покоління.

Покласти ясну ріжницю між Українськими Католицькими Шкільними Тростами Саскачевану а Саскачеванськими Шкільними Тростами можна вже на примірі виховання. Організація Саск. Шк. Тростів змагає до такого виховання, щоби дитина вміла читати, писати, числити. Знова Укр. Катол. Шк. Тростів Саск. змагають до такого виховання, щоби дитина вміла не тільки читати, писати і числити, але знала також про свої обовязки зглядом Бога — мала релігійне виховання, це раз — а по друге, щоби знала також читати, писати і числити по українськи. Наша дитина повинна мати любов до рідного. Вона має знати Бога і своїх родичів а також свій український нарід, до котрого належить. І тому саме урядники в нашій організації працюють задурно, бо вірять, що їх праця є конечна для важної справи і сам успіх справи є великою заплатою. Праця така є конечна для української католицької суспільности в Канаді так, як сонце для життя. Хто того не в силі побачити, того холод смерти народної вже придавив і він пропащий для народу.

Кортить мене згадати про англійську допись, яку помістив Саскатун Стар, з днем 18 січня, ц.р. Там в дописах поміщено зазив секретаря шкільного округа Виктор ч. 1889 — Ф.М. Джерета. Ось він у виїмках, котрі дослівно переведено з англійського, пише: "В 1918 тодішні трости числи СОС клич прибути на конвенцію Шкільних Тростів до Саскатуну і подбати, щоби англійська мова надальше остала мовою цеї провінції. Вони прийшли в тисячах. Вислідом по глядів, висловлених на конвенції, є те, що англійська мова остає мовою цеї провінції."

"Тепер в 1936 знова пролунав клич СОС, щоби прибути на конвенцію шкільних тростів, що відбудеться в готелі Бесборо в Саскатуні 18, 19 і 20 лютня."

"Чому?"

"Тому, щоби ви перешкодили і не допустили відібрати з наших рук контролю і заряд наших шкіл через старання та діяльність Федерації Саскачеванських Учителів.

"Сьогодні Федерація Учителів має річного доходу приблизно десять тисяч і вона стремить до того, щоби 85% ваших тростів викинути на смітник."

"Заряд цеї Федерації Учителів явно домагався, щоби вони, Федерація, мали право надане від своїх членів накладати найменшу платню для учителів без жадного законного управнення, і без вашої згоди та удоброення, аж до того часу, коли наш Провінціональний Парлямент ухвалить статутово найменшу платню."

——=0=——

"Ця Федерація Учителів ще не є вдоволена жадобою знищити ваше право до заряду і фінансовання ваших власних шкіл, але "бере під розвагу" справу домагання в Правительстві в Ріджайні так поправити муніціпальний акт, щоби учителі мали право голосувати в муніціпальних виборах — це право, котрого не мають ваші дорослі сини і доньки доти, доки в муніціпалі не вписано їх ізза оцінки майна."

——=0=——

"Згідно зі шкільним актом заряд ваших тростів може вплатити суму двох долярів членства в Товариство Тростів і може назначити одного зпоміж себе, щоби поїхав на конвенцію а також заплатити його дійсні видатки подорожі і удержання зі шкільного фонду. Знижена залізнича оплата не буде вищою понад десять долярів в оба боки."

——=0=——

Деякі пояснення конечні. Федерація Саскачеванських Учителів старається о закон, силою котрого округи шкільні станують менші. Приблизно яких 60 — 100 шкіл має творити один округ. Один урядник буде тим всім порядкувати а не ви, котрі будували і досі управляли своїм добром. З теперішних урядників оставби хіба спомин а роля їх зійшлаби до сторожів школи. Вправді тепер Саскачеванські Шкільні Трости є проти того, але не знати, як довго. Вони радіби, щоби ваші діти забули рідну вашу мову і на тім сходяться з Федерацією. Ми тому против ні і тому наше місце в ряді Українських Католицьких Шкільних Тростів Саскачевану. Система великих шкільних округів та позбавлення самозаряду шкіл неде найпростіше до цілковитої культурної асиміляції. Та цего не досить. То початок. Поволі від нас відберуть все, чим ми досі користувалися на своє добро і ніхто за нами не обстане, коли ми самі за собою обстати не схочемо. А сила нашої оборони буде

зістепенована з кождим новим членом Укр. Катол. Шкільних Тростів Саск. Поведім старання, щоби кожда наша школа належала до нашої організації!

Всі ніні трости повинні стати членами Укр. Катол. Шк. Тростів!

В організації наша сила — в роздробленню наше ослаблення.

Працюйте при кождій нагоді, щоби придбати нового члена а коли придбали негайно пишіть на адресу підписаного. Шкільний акт провінції дозволяє заплатити вкладку, сумою два доляри, зі шкільного фонду. Так само шкільний акт дозволяє поїхати на нашу конвенцію а кошти заплатити зі шкільного фонду. Наша організація для нас — вписуймося!

Іван Митрополит,
Prud'homme, Sask.

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

Господи, Ісусе Христе, що терпів муки в Городі Оливнім, опльовання, бичування, вінчання терням, насміх одягу червоного, засуд і хрестний шлях на Голгофту — дай нам грішним силу і відвагу понести наші маленькі хрести без нарікання і з підданням Твоїй святій волі. Ти молився в Гетсимані: "Отче, коли Твоя воля, най ця чаша відійде від мене. Однак не так як я хочу, але як Ти!"

Коби наші немічні уста кождої хвилі життя спромоглися повторити ці святі слова! З початком і при кінці кождого діла, кождої справи, цілого життя — Однак не так як я хочу, але як Ти!

Коби ми пізнали Тебе, одного правдивого Бога, не захиталися в час допусту і насміхів злочинної юрби, але визнавали Тебе Розпятого і Переслідуваного так ревно і вірно, як визнаємо Тебе Воскресшого і Прославленого. Коби через наше визнання і послідування ми були гідні та достойні зватися Твоїм іменем і через наші хрести заслужили на славу у вічности Твого воскресення, амінь.

Кард. Мерсіє

ВИЇМКИ З ПРОПОВІДИ

Коли 2 серпня 1914 р. чужа держава, що вірила лише в свою силу і що забула на вагу договорів, осмілилася загрозити нашій незалежности, всі бельгійці, без ріжниці партій, походження, стану — повстали всі як один, обєднані довкола свого короля і уряду, щоби спільно сказати напасникові: Ти не перейдеш!

І ось відразу ми освідомили собі наш патріотизм. Тому що в кождій з нас живе почуття глибше, ніж особистий інтерес, ніж кровні звязки і впливи партій. Се потреба, отже також бажання віддати себе на службу загальній справі, що її Рим називав "публична справа" — се почуття, патріотизм.

Рідний край, то не лише збір осіб і родин, що живуть на тій самій землі, що їх вяжуть між собою більше чи менше вузькі сусідські або ділові звязки і спільні щасливі чи болючі спомини. Ні, рідний край це спільнота душ в службі громадської організації, яку треба за всяку ціну, хочби ціною власної крови, схоронити й оборонити під проводом того або тих, що керують її долею.

Тому власне, що співгромадяни мають спільну душу, вони своїми традиціями живуть спільним життям в минулому. А через спільні надії продовжують це життя в майбутньому.

Патріотизм це підставова засада єдности і порядку. Це органічний звязок поміж синами того самого рідного краю, який мислителі старовинної Греції і Риму вважали за найвищу з природних чеснот. Король поганських фільозофів Аристотель уважав за найвищий ідеал самопосвяту в службі місту, себто державі.

Христова релігія уважає патріотизм законом. Немає досконалого християнина, що не бувби досконалим патріотом. Вона підносить поганський ідеал і розяснює його, вказуючи, що він може здійснитися лише в абсолюті.

* * *

Інтереси родини, кляси, партії, тілесне життя особи—все це займає на драбині вартостий нижче місце від патріотичного ідеалу, бо цей ідеал — се закон, що є абсолютом. Сей ідеал, се публичне визнання права, приміненого до нації, національна честь.

В дійсности нема абсолюту понад Бога. Лише Бог панує над всіми інтересами і всіми бажаннями. Признати абсолютну потребу підпорядкувати все праву, справедливости, порядку, правді — се те саме, що признати Бога. І коли ми хвалимо наших скромних жовнірів за їх героїзм — вони з простотою відповідають: Ми лише виконали наш обовязок. Честь сего вимагає. Тим вони на свій лад виповнюють лише релігійний характер їх патріотизму.

Хтож не відчуває того, що патріотизм "освячений" і що кождий замах на національну честь се свого рода святотатство і профанація?

Донозо Кортес

ПЕРЕМІНА АПОСТОЛІВ ЧЕРЕЗ СВ. ДУХА

Коли прийшло сповнення часу, зійшов Дух Божий у виді огненних язиків на апостолів. Зійшов наче могучий буревій. Тоді сталося, що діянням надприродної Божої сили все без якогонебудь переходу одним замахом зовсім перемінилося. Перша переміна наступила в самих апостолів. Вони не бачили і нараз одержали просвіщення. Вони не розуміли і нараз поняли. Вони були невіжі і нараз сповнені мудрости. Говорили про щоденне і нараз говорять про чудесне. Проклін Вавилону скінчився. Досі кождий нарід говорив своєю мовою. Нараз апостоли говорять всіми тими мовами без замішання. Передтим апостоли були малодушні, тепер стали відважні. Були трусливі, тепер сміливі. Були ліниві, тепер ревні. Ради тіла і світа опустили свого Господа, тепер опустили тіло і світ ради Господа. Опустили хрест ради життя, тепер віддали життя ради хреста. Відумерли в своїх членах, щоби знова жити в дусі. Перестали бути людьми, щоби відтепер перемінитися в Бога. Залишили спосіб людського життя, щоби відтепер жити на взір ангелів.

Як св. Дух перемінив апостолів, так знова вони перемінили світ. В дійсности однак не вони доконали цего, але непоборний дух, що в них замешкав. Світ побачив Бога, та не пізнав. Тепер, коли не бачив Його більше очима, пізнав Його в Дусі. Світ не повірив в Його слова. Тепер, коли Він перестав говорити, повірив в них. Світ бачив Його чудеса, але надармо. Тепер, коли Він, що їх ділав, відійшов до свого Отця, світ повірив в них. Світ розпяв Ісуса. Тепер почитав Того, котрого розпяв. Світ почитав постаті ідолів. Тепер попалив своїх ідолів. Справи, котрі досі для світа були дрібонької вартости, стали тепер для нього незглубимими і неоспірними доказами. Глибока ненависть перемінилася в незміриму любов.

Хто не має поняття про ласку, не має також поняття про християнство. Цілком так само діється з тим, що не має поняття про Боже Провидіння. Такий основно невіжий у всіх взагалі і у всіх окремо справах. Коли вжити слова в його найбільше зрозумілім і вживанім розумінню, то Провидіння є дбанням, яке Творець має про свої твори. Річи повстали тому, що Бог їх сотворив. Але вони дальше істнують тільки тому що Бог безперестанно дбає про річи, що є безперестанно тяглим сотворенням. Так як перед своїм сотворенням єства не мали рації свого істнування в самих собі, так само після сотворення тої рації в собі не мають. Бог одинокий є життям і рацією життя, буттям і рацією буття, самобутнем і рацією самобуття. Нема нічого, нічо не живе і нічо не істнує з власної сили. Тільки в Бозі находяться ці взнеслі означення а поза тим ніде. Бог не є подібний до мадяра, що викінчив свій твір, а згодом відійшов, залишив його і забув. Єства, що Бог сотворив, не істнують так як той малярський твір, що триває сам через себе. Але Бог сотворив єства досконалим ладом. Вони зависимі від Нього о много сильніше і більш суттєво.

ЧИ КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ТРУХЛЯВА?

(Докінчення)

Незмінно Провидіння опікується Церквою. Всі інші епископські престоли, на котрих колись сиділи апостоли Христові, нині розбиті — Ефез, Александрія, Антіохія. Престіл апостола Якова в Єрусалимі вже на 70 році від народження Христа упав підударом Веспазіяна і Тита, що знищили місто. Так Провидіння наче вказувало, щоби ніхто не шукав Церкви Господньої в місці її народження. Лише на престолі св. Петра в Римі наслідники Папи один по другім в безперервнім ряді. Цілі держави і престоли, що здавалося основані були на вічність, попадали. Царські корони покотилися в порох. Папство однак остало. Тіяра ще нині окрашає наслідника св. Петра, Пастиря Церкви. А протягом століть все єдналося в тій цілі, щоби повалити престіл св. Петра. Старе поганство ще в трисотнім році кинулося вогнем і мечем на той престіл. Народи півночі і сходу, гуни, готи, вандали і лянгобарди нищили Італію і нераз Рим ставав їх добиччю. В середновіччю наступали на нього сарацени. Підбурені юрби народу нераз виступали проти нього у вогнянім гніві. Франція двічі уводила до себе полонених Папів. Довгих 70 літ Папи пробували в Авіньоні, що тогочасні писателі називали виразисто вавилонською неволею Папів.

Так безправя і насилля все лучилися разом, щоби повалити престіл св. Петра. Однак він вийшов ненарушеним зі всіх бур і небезпек. Також з новітніх бур і небезпек він вийде побідним і незрушимим. Як каже протестантський історик Меколі: "Він треватиме ще й тоді, коли Льондон стане просторою пустинею а на розбитім мостовім стовпі Темзи сидітиме подорожний з Нової Зеляндії, щоби зробити начерк руїни церкви св. Павла."

Нашим кличем є: "За Петра, за нашу святу Церкву!"

Нашим завданням є той самий клич: "За Петра і за нашу Церкву!"

Це слова на наших прапорах.

Ми свідомі наступу пекла на нашу Церкву і знаємо як його зустрінути.

Це було підчас угорського державного зібрання в Прешбургу. Велика цісарева Марія Тереса явилася там, щоби просити помочі. Вороги налягли звідусіль. Цісарева в короні св. Стефана на голові, з йогож мечем при боці, стояла у всій молодечій красі, з маленьким сином на руках. Як один муж піднялися тоді великодушні і геройські угорські знатні, добули мечі і одушевлено закричали: "Хочемо вмерти за нашу царицю Марію Тересу!" Вони додержали слова. Так зберегли тоді Австрію від великого нещастя.

Подібно ми, в хвилину біди хочемо зібратися всі кругом нашої святої Католицької Церкви. Хочемо зібратися як один муж. Тій Церкві ми маємо більше чого завдячувати, як рідній матері. Для цілої християнської суспільности Церква та більше принесла добродійств, більше придбала благословенства, як котранебудь цариця для свого народу. Велике є

число і сила її ворогів. Безвірники всюди підносяться до бою, до завзятого бою проти нашої взнеслої цариці і матері. Тому ми, як її меткі сини, хочемо вповні стати на її услуги. Бо наша св. Церква є донькою небес. Уся наша мужеська сила, ціле наше серце — це все кладемо в дарі за її любов, її честь, її право. По цім пізнати Божих дітий, що вони люблять Церкву. Коли ми з нею злучені, ми злучені тоді з Христом. Його опіка для неї і для нас тоді вічна.

Хоча шаліє буря,
даремний напір, лють.
Скельні основи Дому
боронить наша грудь!

о. Н. Демків

ПІД ПОСВЯЧЕНИМ ПРАПОРОМ БУК-А

(Продовження)

Спаситель пояснює Нікодимові, що наперед треба відродитися, коли хто хоче увійти до царства небесного. Тож, щоби Україна віджила повним новим життям — треба конечно, щоби відродилася — повернула до життя, до своєї Матері, до тої першої мисли, з котрої зродилась, з котрою жила в полученню з Духом Христа Царя. Яким життям жили предки наші від початків слави, коли не вірою? Вона хоронила від зіпсуття. Жаден католицький нарід не пропав безповоротно так довго, доки не вязбувся своєї віри. З ослабленням віри наш нарід утратив розмах сили і слави в недавній добі.

Надією нашого народу — молодь. Від доброго виховання залежить вічне душ їх і дочасне матері нашої вітчини спасіння. Требаж дітвору старанно виховати, не для власної тільки потіхи чи приємности і пожитку — але для Вітчини Небесної в першому ряді, а в другому для земної вітчини. Виховати молодь нашу є обовязком матері українки католички. Але виховати на людий, перейнятих наскрізь ідеєю католицькою, вищих характером, вищих посвятою, любовю і гартом духа. Впоїти засади релігійні і народні не тільки в голови — мозги, але у свідомість — сумління, у волю і серце, цілу душу — в цілого чоловіка.

Виховати треба молоде покоління в блеску тих великих, проміністих як сотки сонць ідей, твердженъ царських Христових — перед котрими цілий світ нелукавий головою клонить, котрі є найвеслішою мрією, найбільше чудесною тугою людства.

В тім великім вихованню католицькім головна дія завдання припадає матері.

Ні, не заллють, не згасять українського родинного огнища филі невіри і зіпсуття, доки стерегти і пильнувати буде його мати українка католичка. Вона як орлиця стереже гнізда свого, а знати птахи по гніздах, з котрих вилетіли. По бурях життя — молодець, дівиця, дорослий чоловік, старець навіть — коли ніби син марнотравний вертають до Бога, зараз пізнати, з якого вони гнізда, яке первісне було їх виховання духа. Як орлиця уносить орлята свої, скарби дорогі і в горі вчить їх злітати, та знімати очі до сонця, так мати українка католичка учить дітий духом і поведенням життєвим досягати висот чеснот Христових і вдивлятись в сонце віри та правд, в сонце обовязку релігійного і народного.

На силу духа складаються чинники многих праць, що тревало проводиться. Від найперших вражінь дитини вже творяться черти будучої сили духа — від перших борб, що змагають вигубити духа сваволі, підлоти, самолюбства і низин — від впливів родичів, що змагають пригадувати повсякчасно на довіря в Божу поміч і так вчити дитину побіджувати зло а не програвати в борбі. Учити поняття сильної волі, коли дитина пізнає зло. Сильної волі до праці і посвяти для справ релігійних і народних. Не спускати духа до низьких річий морального зла, не падати в безхарактерність, обзуду, лінивство і лукавство, що стид наносять. Таку працю ведеться аж до тої хвилі, коли молодець стає вдуманий над ціллю істнування і запитує, скільки самий вартує? Вся праця і труд духа є безнастанним змаганням до вироблення шляхотної і витревалої сили.

(Дальше буде).

о. Ст. Семчук

НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВОРОГ

Недавно я читав принагідно на прерії повість ще довоєнну, видану в Галичині, О. Маковея, п.з. Залісся. Повість побутово реалістична з дрібонькою закраскою романтики нашого Покуття. Однак порушає питання вельми важні, котрі й нині стоять перед нами на весь зріст. Цікава тим, що писана з тематикою минулого століття все таки живою і наглячою досі та підходить до справ наскрізь конструктивно і подає в закінченню правильну розвязку. Розвязка додатна. Плачу і трагедії менше, зате герої вміють здобувати життя і найти собі в ньому чесне та хосенне місце. Та навіть грішники вміють спокутувати минуле і ніяк своїм гріхом не хваляться. Коли взяти під увагу минулі, довоєнні часи, то треба признати велику долю відваги і письменницький хист О. Маковея, що не боявся таку саме тематику вложити у свою повість, дати позитивне закінчення, без зайвого досолення і то в часах, коли соціялізм був модний в Европі а в нашому письменстві панував дух Драгоманова, Павлика і Франка — що саме тими цінностями, які О. Маковей підніс, нехтував.

В цій повісти находимо одно місце, котре й тепер не зашкодить навести. На стор. 167-8 читаємо: "Маршалок ставав нетерпеливий. — Хтож тому винен — почав він — що ваша руска інтелігенція, в більшій части священики, розкинені по тисячах сіл, проводить життя на дрібних клопотах життєвих і відзивається тільки рідко з сіл, частійше плаксивим голосом, як голосом одушевлення воєнного і побіди? Ваша інтелігенція роздерта між собою на два ворожі табори, віруючих і невіруючих в будучність народу, народовців і ренегатів, що безнастанно воюють між собою. Хто тому винен, чи поляки, чи наше правительство, що ви тратите більшу частину своїх сил на домашну борбу і спиняєте свій власний розвій?! Ваш поступ — то поступ лінивого вола в порівнанню з поспішним поїздом! А ми не маємо потреби тягнути вола за роги."

❦ ❦ ❦

Наче відповіддю на слова того галицького маршалка, австрійського урядника і польського патріота, являють дальші слова повісти на стор. 171.

"Славко довго не міг заснути. Він сердився на маршалка, що своїми доказами нераз загнав його в кут. Не міг не признати правди неодній його замітці, але все таки боліла його та правда. І що з того виходить? — завдав собі питання. — Треба праці і праці! Се одинока розумна відповідь ворогам."

* * *

Зі зміненими обставинами можна ці слова примінити бодай частинно до нашого тутешнього життя. Тим більше, що тут нема наших ворогів, котрі в Галичині безнастанно турбують наше щоденне життя — лише відгомін давного маревом товчеться й тут. Основні наші черти О. Маковей дуже влучно відмітив та вложив як німий докір власній суспільності, в уста чужого маршалка. Подав також позитивну розвязку через уста Славка. Варта над тим усім призадуматися до кінця.

Велику вагу нашої енергії ми тратили досі на увагу для зовнішних ворогів. Про них богато пишеться і говориться, туди звернена увага загалу. І не можна сказати, що це неслушно. Та богато грізнішим від зовнішнього є **внутрішний** ворог про котрого не говориться ні не пишеться, і котрий свобідно та свавільно буйно розрісся серед нашого життя приватного і громадського. Той ворог, що найгрізніше вдирається у наше внутрішне "я" та чинить спустошення між нами, котрому рівного нема. Вдирається тихо і непомітно, зухвало і неспостережно. Преса наша про нього мовчить, одиниці тільки час до часу заговорять півголосом та вмовкнуть.

Цим нашим ворогом, число один, є **пянство.**

Грізний, безцеремонний, впертий і напосілий ворог, що нищить наші околиці, родини, одиниці, щастя дочасне а навіть вічне — не кажучи вже про майно, здоровля, сили і честь. Скільки ми через нього втратили тільки майна, про це требаби писати окрему монографію. **Міліони долярів** народного майна пішли на суди, кошти і кари ізза пянства. Це не видумка ані жарт. Гляньте кругом себе, скільки неповоротної шкоди наробило крутом пянство. Мимо всіх великих закликів, прокляти — і труду, коли прийдеться зібрати на народну ціль або помогти церкві — то з тяжкою бідою зберемо кількадесять долярів на кількох кольоніях. Вже до краю надоїло всім то жебрання. Та ради нема. І нема ніякої пропорції між вкладом енергії, щоби зібрати якусь суму а успіхом збірки. Церкви наші здебільша гарні і прибрані ласкаво — але позатим з року на рік тільки й вяжеться кінці а збірки ледви покривають видатки. Надвишки коли є, то не перевищують суми кількасот долярів. А тепер, колиби обчислити кошти нашого пянства бодай за один рік і в одній тільки околиці—то вийде страховинна сума. За частину тих гроший можнаби забезпечити істнування прегарно вивінуваних церков, шкіл, лічниць та їх прислуги і розвинути працю до найвищого темпу.

Це тільки один погляд. А скільки непомірної страти в здоровлю і силах, Скільки случаїв наглої смерти, утрати зору і оглухнення, скільки невилічимих недуг, що пошестями десяткують згодом околицю, як чахотка і рак?! Великий відсоток смерти від рака — пишу це з досвіду на прерії — має причиною пянство. Самогін нищить внутрішні тканки, виростають ракові нарости. Чоловік звичайно не звертає на це увагу і ще нераз "заливає," бо щось мулить в середині. Подібно по пяному неодин зимою відморозив частину тіла, де потім кидається рак. Неодин по пяному знищив груди і тепер в санаторії. А найгірше мабуть на тім терпить потомство, бо безвинно. І так часто повстають ряди тупих, хоробливих, нещасних одиниць, що будуть тягаром родичів і клопотом громадянства. Скільки юнаків стало нещасних може й на ціле життя ізза одної хвилі грішного отмаріння через пянство! Скільки дівчат довгими днями і безсонними ночами оплакує свою дівочість, безповоротно і безпомічно! Скільки калік на ціле життя, скільки спорів, судів й вязниць — до котрих дорогу вимостило і виглядило пянство! Скільки закоголу, побоїв, трагедій родинних! Та вистане сказаного і ніхто не заперечить, що воно дійсно так.

А коли воно так, то найпростіша розвязка справи, що треба з тим станом боротися. Так було досі— але так **не сміє** надальше остати! Мусить бути інакше. Мусимо побідити того внутрішного ворога нашого. Мусимо увести у звичай, щоби з нагоди всяких празників, принять, хрестин, весіль і похоронів, річниць і з'їздів загал радів чистою водою, як найздоровшим напитком і не нарікав. Треба **переконати** в тім напрямі суспільність і то **не легка** справа, як здається. Треба наразитися нераз, спротивитися, понести осуд і прикрости. Але при **праці** осяги такі будуть. І тоді наш поступ не буде поступом вола. І тоді найдуться гроші на всі потреби, на котрі тепер тяжко зібрати. Піднесеться рівень національного здоровля і моралі. Зміниться наш репертуар сцен. Замість тисячів гальонів на всякі нагоди і свята, — кождий дістане грамоту звільняючу від напитків, як це водиться в Галичині. А гроші призначені на напитки, най відійде на релігійно-народні потреби. Осередком того руху повинен стати БУК і він повинен такі грамоти виготовити вже в найблищій будучности. Кождий член БУК-а повинен їх мати як свідоцтво, що тверезість і здержливість та жертвенність це наші прикмети.

* * *

Замітка: На всякі запити в цім напрямі радо відповість Редакція.

Шарль Жід

СПРАВЕДЛИВА ЦІНА

(Докінчення)

По друге, має наша формула свій **моральний бік справи.** Її здійснювання веде за собою осуд тих всіх митарств, якими торговля по всі часи намагається фальшувати ціни і сам товар. При цій формулі стає непотрібною реклама, в своїй отвертій чи закритій формі, та всі ошуканчі штучки, що звуться випродажами, рабатами, дарунками ітд. Відпадають всі інші виплоди хитрости, що їх змій пустив на світ для того, щоби спокушати легковірну Еву. Справедлива ціна, це правда. Якби відтепер правда мала стати тим чинником, що нормує товарообмін, то це булаб немала революція. Зрозумів це вже той скромний робітник з Ліону, на імя Дерріон, котрий в р. 1833 на десять літ перед рочдельськими "піонірами справедливости" — відкрив при стрімкій вулиці містечка Кроа Рус першу кооперативну крамницю, надаючи її глибоко подуману, тоді ще нікому незрозумілу вивіску: Під чесною торговлею.

Ще більше скажемо: Справедлива ціна є у згоді з тими змаганнями, які проявляються століттями і були слідні вже за три тисячі літ до нашої доби у тих пророцтвах, що їх пророки посилали купцям з Тиру і Сидону та у закликах Ісаї до споживачів його часів (і всіх часів взагалі): "Навіщо видавати гроші на речі, що не годують?" А за його часів ще не було збирачів марок, що за одну марку платять 160 тисяч франків — ані таких приклонників спорту, котрі дають 10 тисяч франків за місце підчас боксерських змагань.

Режим справедливої ціни бувби не лише рівнозначний зі справедливістю в господарському і аритметичному розумінні, себто з чесною вартістю і вагою товарів, але також зі справедливістю в розумінні вищого суспільного ладу. Цей новий лад має зєднати розумну оцінку вартостий і праць з осудом тих неморальних проявів, що родяться на грунті глупоти, пустоти, пожадливости і неморальности та які ведуть до упадку одночасно посідаючих і непосідаючих — перших через розкоші, других через нужду і зависть. Не дасться навіть уявити, як сильно змінив сяб світ в тім дні, колиб люди навчились прикладати до річий таку вартість, яку вони посідають. Це малоби ще й той благодатний наслідок, що тоді вони навчилисьби відповідно цінити й один одного, себто покращалиб суспільні взаємини між людьми.

НАПИС ПРИ ВХОДІ

У відпустовім місці недалеко Бамберг в Европі, при вході до церкви поміщено такий напис, що звертається до некатоликів. "Ця церква приналежить до найбільшої християнської громади світа, що начисляє 360 міліонів вірних. В цій церкві ви не самі, бо в кивоті перебуває Ісус Христос, той самий, що у вифлеємських яслах і на горі Голгофті. Тому просимо вас поводитися гідно в церкві."

Подібні слова не завадилиби на дверах кождої церкви, бо ми надто забуваємо історію про горіючий корч і Мойсея, коли входимо в церкву.

ПРИМІР

Ще від 1901 року пробуває в ролі помічника і услугача та потіштеля між прокаженими о. Лежен на кольонії Кавачі, що поміщена на однім з островів Фіджі. Та довге перебування між прокаженими кінець кінців довело його до зараження. І так о. Лежен в 60 році життя сам став прокаженим, щоби сповнити жертву свого життя додатковим терпінням ради Христа. Колиби так о. Лежен був якою "зіркою" в Голівуд, або знаменитим борцем, чи грачем у відбиванку — тоді всі часописі світа писалиби про його геройство, жертвенність, посвяту і містилиби його знимку. Але тому, що він є тільки скромним католицьким священиком, то воно так має бути і цілий його рекорд то тільки рекорд діяльної любови ближнього, для котрого новочасний світ не все виявляє захоплення.

ГОСПОДАРКА БЕЗ БОГА

о. Ліссорг написав в паризькій католицькій часописі "Ля Кроа" пламенний заклик, щоби не нищити середників поживи тільки тому, щоби вдержати ціни для капіталу. Тоді, коли міліони людий вигибають з голоду, як в Китаю, де тридцять міліонів людий буквально вимирає поївши навіть кору і траву — в Бразилії падять річно вісім міліонів мішків кави, в Стейтах за чвертьрічча переробляють мясо 6 міліонів безрог в погній, в Лож Анджелос щоденно виливають в море 200 тисяч кварт молока, в Каліфорнії викидають в море півтора міліона помаранч, в Кензас будують фабрику, що буде переробляти пшеницю на алькоголь, ітд. Ці приміри вказують на щось зовсім противне, як примір, котрий ми навели безпосередно вище.

ТАК СВІТ ПЛАТИТЬ

Коли в році 1926 Каллєс, тодішний голова в Мексику почав переслідувати Церкви, в краю було три тисячі священиків на 15 міліонів вірних. З тих трох тисяч остало досі ще 334 священиків на своїх становищах, прочі або прогнані або замордовані. Так Каллєс проводив своє соціялістичне перевиховання народу. Недавно йогож недавні прихильники і помічники ніччу увязнили та літаком вивезли з Мексика. Той, що проганяв священство і замикав церкви — нині сам прогнаний і без даху над головою своїми перевихованими соціялістами.

ДОБРА ВІДПОВІДЬ

На стації двох людий, з виду пізнати, що наші. Незнакомі. Один сів та читає католицьку часопись. Другий дивиться, придивляється а далі присідає. — Що ти таке дурне читаєш?! — палить відразу. Спокійно відповідає запитаний: — А ти куди ідеш? — Я? До Х, або що? — А то, йди чим скорше відміняти квіток до Норт Бетелфорд....

* * *

Приходить сектант до віруючого українця католика та приносить нову книжку.

— Ото прочитайте, там доперва пізнаєте правду. Що там написане про Папу а священиків а поляків, ото варта прочитати.

— Дякую, я таким не занимаюсь — відповідає католик.

— Що, ви не хочете? — А що ви будете знати?

— Що я знаю, зараз вам скажу. Католицька Церква то величава палата. Там все добірне, прегарне і сяє незрівнаним блеском. Чужинці з подивом стають перед величчу тої палати. Але як в кождій палаті, так само й там є місце, де зливають всяку нечистоту. І ось надбігла, простіть за слово, безрога. Вона не розуміє ні краси, ні величі палати, ні подиву для незрівнаних осягів. Вона шукає нечистоти. Схилила голову та нюхає. Почула десь зза угла знаковий подух і чим скорше побігла — зливок нечистоти! Що за розкіш для неї! Як вона тим тішиться! То її життя і розуміння.

Сектант вже більше не питав і чим скорше разом зі своєю книжкою винісся з хати.

З ОДНОГО ЛИСТА

"Маю 27 літ. Хотілаби так ще раз почати з початку. Але пропало, раз на все.... Минули щасливі години, чисте щастя молодости. У злочинній легкодушности я відкинула одежу дівичої чистоти та стала глумитися з Бога і Його заповідий. Я більше не журилася нічим ні цікви. Тоді прийшов лист, що моя матір померла.... І тоді прийшла мені думка, коли я ішла до гробу "Ох, коби я ще могла молитися!" Але я позабула і без хреста відійшла від могили. Я хотіла дальше вести попереднє життя. Я втратила зовсім відвагу. І тоді я поїхала до тети, котра все за мене молилася. Я перемогла себе і пішла до сповіди. Сльози заступили мені дорогу від сповідальниці. Я стараюся тепер чесно видержати на новій поворотній дорозі до Бога. Але як тяжко; скільки сльоз за пропавшим щастям. Щасливі ті, що не знають, як тяжко гнете вина — що не знають, як гіркі є сльози каяття! Щасливі чисті, вони може й не знають, який скарб посідають. Це лож і обман, коли хто говорить, що щастя полягає в розвязлім життю. Гірка свідомість говорить тоді, о скільки ми обідніли. Непомірно тяжко є стреміти до висот, коли хто впав на дно. Тільки ласка Божа дає силу і охорону."

ТІНИ І СВІТЛО

Два місяці наперед священик заповів відправу на одній кольонії. Тиждень перед відправою прийшли урядники і один від імени всіх заявив, щоби священик не приїджав — бо тоді дороги будуть нездалі, сніг пускає, ніхто не приїде. Але на вечір перед відправою заповіли представлення. Священик приїхав та вони не вислали відводи. Дванацять миль весняними розтопами годі їти а наймити неможливо, ніхто не хоче їхати. Щож можна взяти за таку дорогу від пароха — а за два-три доляри їхати не хочеться. Однак представлення відбулося вечером і там урядники були. Так доказали, що двом господинам не можна служити. Вибрали службу вечером.....

Священик тільки доривно заповів відправу. Поїхав спершу на дальшу кольонію. Люди ждуть, сонце підходить вище і вище. Священика нема. Сектанти вже виходять, видно на дорозі — а наш священик змучений і стомлений ледви добивається до своєї церкви з прерії. Погонич підганяє конята, що знемоглися зовсім. Ні саньми їхати, ні возом. Сніг місцями зовсім пропав, місцями вода а найбільше чорні пласти чорнозему. Тяжко їхати — вітер зимний, нагнати годі. Вже полудне, коли священик добився до церкви, а наші люди чекають таки всі. Троха зденервовані, троха нетерпеливі, але чекають. Яка радість для того священика! Яка радість в небі! Скільки вірности і любови свого, скільки витревання і посвяти. І нараз вся праця священикові стала легка і все умучення зникло. Це дійсно вірні люди святої Церкви!

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

НАСТЯ ВОЛОШИН

Як звісно є, Христос Спаситель ради вічного добра душ наділює вибрані зпоміж людий одиниці знаками своїх мук, на них переносить і дає їм відчувати свої терпіння а також дає змогу перенимати терпіння інших людий, бачити на віддаль і передбачати події, що закриті перед очима звичайного смертного чоловіка. Спромога перенимати терпіння і рани Христові називається з грецька стигматизацією, від грець кого слова "стигма" —значить, уколення, знак. Стигматизовані є тоже вибранцями Божими ради спасення душ. Таких було досі 330 — з того деякі мали дар повних знаків Христових, інші тільки частинно. Повних стигматиків було 77. Стигматизовані були так мужчини, як женщини, а навіть діти. Одним з перших стигматизованих був св. Франц з Ассижу, котрому Христос явив у виді крилатого серафима і наділив його зразу повнотою своїх ран — девять. В бігу століть прославилася стигмами св. Катерина з Сієни в Ішпанії, 14 століття — Тереса Ішпанська, 16 століття — з новітних Катерина Емеріх, Джемма Ґальгані а від 1926 р. німецька стигматичка Тереса Нойман з Коннерсрайт в Баварії. Досі Церква проголосила святими 60 стигматизованих. Деякі зі стигматизованих переходили тяжкі покуси, як Джемма Ґальгані. Ці загальні уваги позволять краще зрозуміти дії Насті Волошин і наше відношення до них, яке повинно бути.

Настя Волошин родилася в бідній родині, як одинацята з ряду дитина, дня 27 вересня 1911 р. в селі Красне, повіт Ярослав. Батько її був паламарем, але з нужди часто не доглядав дому як слід. Помер 1922 року. З дітий в живих досі остали семеро доньок і всі віддані. На Настю в родині гляділи неприхильним оком, бо й так не ставало хліба для десятеро дітий. Матір Насті висока, сухорлява, поважна до строгости, діти виховувала побожно і гостро. Наста росла здорова і весела дитина. Любила квіти і спів жайворонка. Любила працю і була дуже побожна. Тому й виросла на здорову сільську дівчину, гарну з лиця, зі синіми очима. Ніколи довше не хорувала, ані ніхто в її родині довше не слабував.

Коли мала десять літ сталася її така пригода. Пішла до церкви до св. Сповіди і св. Причастя. Коли виходила з церкви після св. Причастя, поцілувала хрест у притворі та при тім подумала. — І я хотілаби мати такі рани.... — Тоді почула голос: **Будеш мати!** Вона не може сказати, звідки той голос ішов— але певно був це голос Христа Спасителя.

По смерти батька віддали її на службу до сусідного села Адамівки. Там сталася її така пригода. Вона пасла стадо, нараз баран відірвався і побіг в сторону придорожної каплички. Настя побігла за ним, щоби його завернути. Тоді почула з каплички голос: Прийди тут завтра рано і помолися! Вона так і зробила. Тоді почула знова голос зі середини каплиці, що говорив: Після довгого часу приймеш рани Ісуса Христа, як був прибитий на хресті. — Тоді також на руки Насті впала коронка, котру має досі. Від тоді Настя стала ще більше побожною, однак про це нікому не говорила, бо боялася, що люди будуть з неї сміятися.

У двацятому році життя пішла на службу до Млинів в Яворівщині. Спершу служила на приходстві. Була пильна і роботяща, ніколи не виходила поза дім поночі. Все зі собою носила вервицю. Тому що була гарна, хлопці увихалися кругом неї. Однак вона на це не зважала. Товаришувала тільки з двома сільськими дівчатами, Марією Сютрик і Анною Івасик. Разом вони робили порядки в церкві та прали церковне білля. Коли інші в неділлю виходили на вулицю і робили жарти, то Настя зі своїми товаришками сідали десь в затишу і читали Місіонар та молилися на вервиці. По українськи читати навчилася Настя сама, бо в рідним селі була тільки польська школа і до тої Настя ходила всього два роки. Також ніколи не опускала майське богослуження.

З приходства Настя пішла служити до господаря Степана Вачка, що є чесним і свідомим українцем католиком. В тій родині обходилися з нею, наче з рідною, бо була роботяща і любила діти. Ніколи не пішла на музики а тільки раз за три роки пішла на аматорське представлення і навіть тоді не була до кінця, але вийшла.

В домі Вачків в пятницю, дня 28 червня 1935 Настя дістала першу рану на лівій груди а в неділлю, дня 30 червня 1935 коли саме припало свято Пресвятої Евхаристії Настя в церкві на богослуженню відчула біль сильний на правім рамені, а коли повернула, побачила там рану у виді хреста. Та рана дуже її дошкулювала і доперва на її молитви рана зникла. Але ні вона ні ґазди до тих появ не привязували більшого значіння. Аж 2 місяці згодом, дня 28 серпня, 1935 р., коли Настя дістала нову рану на лівій долоні а другого дня на правій, тоді справа ран Насті стала поважною. Протягом дальших двох тижнів Настя дістала рани верху рук і на ногах. Вона точно після свят нашого календаря предсказувала наперед, що дістане ті рани. Звичайно в середу і пятницю рани Насті крівавляться. Тоді Настя попадає в захоплення, свій рід надприродного натхнення, вона переходить муки Христові, бачить віддалені

часи і особи і розмовляє з ними. Настя не принимає тоді поживи, сон її дуже слабонький, всього півтора години на добу. На Чесного Хреста прибуло до Насті понад девять тисяч людий. Тоді вона попала в екстазу, що тревала від години другої до одинацятої.

Слава про Настю пішла далеко і широко. Зацікавилися справою власти політичні краю. На приказ старости в Яворові Настю забрали до лічниці дня 3 жовтня, 1935. А вже 23 жовтня 1935 відвезли Настю до Львівської лічниці, щоби піддати ще стислішим оглядинам і дослідам лікарів спеціялістів. Окремо наглядав Настю у львівській лічниці др. Ерб, котрий також видав свої спостереження. Про Настю висловлюється як про дівчину тиху, спокійну, чемну. Звичайно молиться. Знає, що Бог дав її завдання навертати нарід до віри. Рани Насті на руках зверху і в ногах подібні до гороху фасолі, зверху зас корупілі, поволокою червоною. Зі середини вони вгну ті. Дня 30 жовтня 1935 Настя впала в екстазу пополудні пів до другої. Лікар точно її доглядав. Лице Насті було спочене, однак спокійне. Вона втратила фізичне відчування, бо на уколення голкою навіть не звертала уваги. З ран на руках скапувала кров. Настя говорила: "О Мати моя! Я Тобі все вірю! А мені ніхто не хоче вірити, що я маю рани від Ісуса Христа — всі з мене сміються. Коли позволиш мені Мати отворити очі, щоб я могла молитися за свій нарід?"

Від часу до часу ціле тіло Насті напружувалося і було наче в судорогах. Лікар взяв знимку з Насті. Вона лежить лицем до світлиці, наче спить. Руки розложені нахрест. Рани кровавлять.

Лікарі провірювали стан Насті три тижні. Прийшли до заключення, що вона є здорова, не терпить на жадну нервову слабість, вмовити в себе не дасть а ран ні кровавлення пояснити докладно годі. Хотіли Настю загіпнотизувати, значить увести у штучний сон під впливом чужої волі, щоби потім вона відповіла їм на все, що будуть питати — та не змогли. Настя має дар розпізнавати мощі. Правдиві цілує, від ложних відвертається. Бачить наш нарід, розкинений по світі — терпить з ним і молиться за нього.

Сестри Василіянки взяли Настю з лічниці до себе. Дня 8 грудня 1935 появилися рани на стопах Насті а 22 грудня дістала рани на чолі, наче від терневого-вінка — вісім колених ран, з котрих спливає кров. Коли приходить час терпінь, Настя наперед про це знає. Вона це говорить. Перенимає на себе терпіння інших і так уздоровлює хорих. Жадних жертв ані дарів не принимає.

Цего року на свята приїздила до Млинів. Її поява спричинила навернення многих, що раньше були большевиками. Недавно приїхав з Франції, з робіт, до сусідного Млинам села Нагачева парубок, який сміявся з оповідань про Настю і не хотів вірити. Вечером вийшов на двір і нараз під стіною побачив появу — особу — цілком подібну до тої, яку показували йому недавно і про котру говорили, що це Настя. Знимку Насті помістила наша часопись "Христос наша сила" і ту знимку показували парубкові задня. Хлопець не боявся і думав, що може хто прийшов навмисне його настрашити. Тому підійшов до появи, але та стала посуватися взад. Він ще пішов за нею — тоді вона відізвалася до него: Чоловіче, спаси Бог тебе! — і зникла. Парубка наляг страх і він зверещав не своїм голосом. Вибігли з хати а в ньому була всього крихітка життя. Так і відвели його назад до хати і доперва розповів, що сталося. Коли у Львові розказали це Насті, тоді вона сказала, що її душа ходила до Млинів, а подорозі вступила до Нагачева, щоби навернути цього невірного парубка, бо вона знала, що він насміхується з неї і не вірить.

Так до дивних явищ Насті долучається ще одно, екстериторизація душі — значить, душа опускає тіло та відходить на мандрівку при повній свідомости свого перебування віддаль.

Настя Волошин є першою стигматичкою Української Католицької Церкви. Крім вервиці, котру одержала ще дитиною від Матері Божої, тоді при каплиці, одержала також потім трираменний хрестик, котрий носить постійно на шиї. Має також спокуси, раз злий дух вирвав її навіть з рук вервицю. Однак вона постійно молиться за поодиноких громадян а також за нарід весь і відчуває всі наші терпіння.

* * *

Так вкоротці зіставлено подійсність про Настю Волошин.

Природним способом явищ тих пояснити ніяк не можна. Рани Насті, що є переняттям ран Христових, можна вияснити тільки двояко. Або вони природні, або надприродні. Коли природні, то повсталі від якоїсь матеріяльної причини, або духової. Виключеним однак є, щоби рани Насті повстали від матеріяльної причини, якою може бути штучне роздрапування, бо лікарі підчас досліду виразно ствердили, що рани ці від роздрапування походити не можуть. Рана на грудях має три центиметри і є глибока. Рани на руках ідуть на вильот і коли зверху подібні до скріплого ґузика, що поволочений прозорою скірою то зі середини вони вклялі, малі, як від кінця цвяхів. Підчас екстаз ці рани отвираються і з них скапує кров. Настя каже, що це кров Христова і коли виляли у звичайне місце, тоді вона терпіла страшні муки. Тепер цю кров зливають у святилище.

Всякий обман у Насті виключений — вона довший час була під доглядом лікарів у лічниці в Яворові. Колиби був там який обман, то так лікарі, як прислуга, певно булиби щось догляділи. Та вони згідно твердять, що Настя жадного обману не вживає. Остають причини духові — але ті також виклю-

чені, бо Настя є здорова, не піддається жадному вмовлюванню, не є нервовою. Так відпадають причини природні.

З надприродних причин можна приняти тільки Бога, як творця ранів Насті — бо вона заєдно молиться, вела бездоганне життя все і змагає своїм терпінням спасти других та навернути грішних.

Власти Насті, дані її Богом незвичайні. Душа Насті може вийти з тіла, вона бачить і відчуває на віддаль, перенимає чужі терпіння, передбачує і передсказує. Супроти того, нам остає тільки в покорі склонити голову перед ласкою всемогучого Бога, якою удостоїв нашу святу Українську Католицьку Церкву та її вірну дитину Настю Волошин. **Це такий доказ божественної сили Христа і праведности віри нашої, що рівного йому нема.** І всі напасти перед тим бліднуть внівець. ХРИСТОС ДІЛАЄ В НАШІЙ ЦЕРККВІ — ХРИСТОС ЦАР І ПОБІДНИК.

БОРБА З САТАНОЮ

Дехто думає, що зло то лише абстракція, щось позасвітне, далеке і чуже, відірване від життя і дійсности, живе тільки в уяві старих жінок і школярів, засіб ляку в проповідях священиків. Ця новочасна ментальність вдирається навіть у двері церков і захитує життя віруючих. Однак чоловік віруючий мусить знати і тямити, що зло то не лише абстракція і казка для страху — але дійсність і страшна очевидність, а усіблениям зла є злий дух — сатана — батько погибелі і всякої ложі від початку. Він є також зародием усього бунту, розвалу і руїни. Душевної через гріх і зовнішної через кару. Сатана то не є щось тільки позасвітне і далеке від нас, але близька небезпека кождої хвилі, котра грозить нам усім. Тому все треба бути на осторозі і не легковажити противника. "Чувайте і моліться, щоби ви не увійшли у спокусу" — каже Христос а слова божественного Спасителя є відвічною правдою.

Хочемо представити бодай вкоротці подійсність вигнання сатани з особи середних літ, котра мала місце в Стейтах, в парохії Ірлінґ, Айва — у вересні 1928 р., Сталося так. Один вдовець вів нечисте життя. З ним жила його донька. Чоловік цей кляв при кождій нагоді. Його життя відповідало його поведінці і завершилося такоюж смертю. Коли донька мала 14 літ, тоді батько закляв її тяжко, віддав її в посідання сатані. І відтоді сатана увійшов в доньку та мучив її аж до хвилі вигнання, коли вона мала вже понад сорок літ.

Яким способом сатана мучив її?

Відібрав її радість життя. Вона вічно була сумна і чула, що не є панею самої себе. Хотіла молитися і не могла. Хотіла сміятися і кляла. Хотіла іти до церкви і щось здержувало її а навіть вже в церкві такі страшні думки нараз находили на неї, що вона була несамовита, кидалася, ревла, проклинала і чула в собі шал руйнувати все кругом, до основ, а в першій мірі саму церкву. Думки безстидні і дикі нападали на неї і не хотіли залишити. Вона побоювалася, що стратить розум. Звичайна свячена вода доводила її нараз до спазмів а поява священика викликувала найдикші почування. Найрадше вона тоді кинулась би на нього і дусила.

Місцевий епископ дав дозвіл перевести екзорцизм, себто обряд прогнання сатани з нещасної в монастирі СС. Франц. Обряду прогнання довершив о. Теофіль Рісінґер в супроводі місцевого пароха о. Штайґера. Тому, що деякі моменти будуть не лише цікаві для наших читачів, але також незвичайно хосенні, подамо докладний перебіг прогнання, як описано в книжечці "Begone Satan", що має удобрення Преосвященного Епископа.

"В намірені прогнання відправлено цего дня Службу Божу в парохіяльній церкві. Парохіяни здебільша пішли працювати на свої поля. Все було спокійне. Тоді вони прийшли до монастиря, де приготовлено велику світлицю до обряду прогнання. Узброєні духовою зброєю Церкви, вони мали вигнати сатану з його твердині, яку заложив собі в особі опутаної. Як довго буде це тревати? Щоби сатана зразу опустив свою жертву, не виглядало імовірним. Певно мине кілька днів, заки сили темноти уступлять місце силам світла — заки сатана залишить душу, відкуплену Христом і назад поверне до пекла. Але сталося так, що ані парох ані екзорцист не знали, з якою ордою злих духів доведеться їм боротися."

"Жінку твердо приміщено на постелі. Згідно з порученням отця обвязано її рукави так як обвязано її сукню, щоби перешкодити сатані перед можливим вибриком. Вибрано найсильніші монахині, що мали помагати в случаю, наколиби щонебудь лучилося. Сподівалися, що сатана може напасти священиків підчас обрядів прогнання. Наколиби сталося щось незвичайне, монахині мали придержати її спокійно на ліжку. Скоро лише почалися молитви, приписані Церквою, жінка знепритомніла і такою остала весь час екзорцизму. Її очи так сильно примкнулися, що жадна сила не змогла би їх відімкнути."

"Ледви отець почав відчитувати формулу прогнання во імя Пресвятої Тройці, во імя Отця, Сина і св. Духа, во імя Розпятого Спасителя — коли сталася жахлива річ. З лискавичною скорістю опутана зірвалася з ліжка і мигом віднесло її тіло до стелі і там притиснуло невидимою силою. Присутні здеревіли зі страху. Одиноко отець задержав спокій духа." Стягніть її в долину, мусить знова лежати в ліжку!"

"Треба було вжити дійсної сили, щоби стягнути її тіло в долину. Непонятим було взагалі, як вона могла триматися стелі. Це зробили духи, котрі опутали її тіло."

"Знова поклали її до ліжка. Щоби перешкодити поновному нападові сатани, сильні руки притиснули її до ліжка."

"Екзорцизм почато наново. Молитви продовжувалися. Нагло різкий голос прорізав воздух. Крик видавався наче віддалений, десь з далека. Сатана вив, наче вдарений в голову. Так як рев диких звірів, котрі нараз випущені суматохою ревуть ріжними голосами, почулися звуки з уст опутаної. Присутні завмерли від жаху, що морозив кости. — "Мовчи сатано, тихо будь проклятий!" Але він вив наче той, котрого бють і мальтретують ,так що дикий голос продерся через стіни монастиря і чутно було далеко в місцевости. Перестрашені люди стали збігатися звідусіль: "Що сталося, що тут діється? Чи мордують кого в монастирі?" Навіть безрогу, коли колять, то так не харчить як тоді сатана."

"Наче вогонь по прерії пішла новина по місцевости: "В монастирі виганяють сатану з опутаної." Більшими і меншими гуртками стали підходити парохіяни і прислухуватися власними ухами цим неземним скавулінням та виттям злих духів. Слабші не могли довше витримати того галасу. Але ще тяжче становище було тих, що присутними були в монастирі і власними очима мусіли глядіти на муки, які завдавав сатана. Тілесний вигляд опутаної, котрій сатана викривив члени, представляв страшний вид. Сестри і парох не могли на то глядіти. Час до часу один по другім виходили зі світлиці, щоби відітхнути на свіжому воздусі і набрати сили до нових трудів. Найбільше зібраним і самооопанованим був о. Теофіль. Він звик до виття сатани та його нападів, бо вже нераз брав участь в обряді прогнання злого. Здається, Бог наділив його окремими дарами, щоби міг подолати такі труди. В таких нагодах, як отся він за дозволом Епископа носив на грудях освяченого агнця в малесенькій дароносці, щоби бути забезпеченим проти прямого нападу і ушкодження від сатани. Чимало разів поривав його нечайний вихор, обкрутив ним і стряс наче листом."

Спитає хтось: Чиж сатана відважиться навіть в присутности Найсвятішого оставати і не втікне, як побите щеня? Та ми повинні пригадати, що сатана відважився навіть приступити до Господа, коли Той постив в пустині — навіть заніс Христа на вершок святині в Єрусалимі і знова заніс Його на верх гори. Коли тоді сатана був так сильний, то відтоді він не змінився. Навпаки, духи, що мешкали в опутаній, виявляли ріжні відчування. Ці, що походили з упавших ангелів, виявляли більше стримання. В присутности Найсвятіших Тайн вони скомліли і сумно заводили, наче бите щеня, що вже скомлить коли його бють. Інакше знова відносилися ті, що були раньше живими в тілах мужчин і женщин на землі а тепер засуджені до пекла ізза грішного життя. Вони являлися незвичайно смілими і безустрашними, начеби кождої хвилини хотіли напасти на посвячені Дари але не мали до того сил. З уст опутаної виливали вони цілі струї всякої нечистоти, пінилися, плювали і блювали, щоби так напастувати священика, що звершав обряд прогнання. Мабуть хотіли опоганити освячені Дари, але все минались з ціллю. Видно, що не мали власти прямо плювати на Найсвятіші Тайни. Був час, коли викидали зі себе повні слини і гидоти устами безпомічної жінки, щоби так зазначити своє огірчення та ненависть супроти Найсвятішого."

"Спитаєте, струї? Дійсно, присутні мусіли перенести неімовірне. Стискалося серце і було не до понятя, як те все могло виходити з нещасного сотворіння, де воно там містилося, бо досить було того наповнити ведро. А виходило це в такій скількости нараз, що переходило можність звичайного смертного. До того бідна жінка цілими тижнями раньше ледви чи що їла, так що заходила справедлива обава і можливість смерти. Одного разу викинуло з неї пригорщу начеби галушок, іншим разом знова ще більшу скількість начеби жованого тютюну. Десять а навіть двацять разів денно блювотини гнали нещасну, мимо того, що вона спожила найвище ложечку води або молока і то штучним способом."

(Дальше буде).

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Девятнацате століття — наука одинацята

Це століття позначилося великим ударом для нас від православної Росії. В Київі вільні українські патріоти заложили товариство св. Кирила і Методія, що мало стреміти до славянської злуки як вольних з вольними, рівних з рівними всіх славянських народів. До цього товариства належав Тарас Шевченко, Панталеймон Куліш, Микола Костомарів, Петро Артемовський, та інші. Однак царська поліція на донос вислідила членів і увязнила. Т. Шевченка заслано на Сибір, де довелося йому пробути найкращі літа стерятн здоровля. Довгих девять літ тревала Шевченкова неволя під надзором поліції. Йому заборонено навіть писати і рисувати. Інших членів товариства покарано нарівні. Це все діялося около 1847 р.

Другий удар впав на українців 1876 р. Тоді декретом царського уряду зборонено українське печатане слово. Поліція переслідувала за кождий прояв української свідомости. Тому ряди визначних українців переходили кордон і находили захист для свого життя і праці в католицькій Галичині.

Ще з початком 19 століття начислювали на Україні над Дніпром понад девять мілюнів українців католиків. Але тому, що Українська Католицька Церква освідомлювала також нарід культурно і політично а також ставала непоборною перешкодою на шляху схизми і повного омосковщення нашого народу, тому царський уряд спершу насильно знищив нашу Церкву 1839 р. на північно-східних землях, а згодом приступив насильством, обманом і підкупом до знищення нашої останної Української Католицької Холмської дієцезії в 1875 р. І так в межах російської православної держави вільно було визнавати свою віру туркам, жидам і поганам — не вільно було тільки визнавати українцям католикам. Сотки і тисячі наших братів витерпіли тоді безмежні знущання, побої, грабіжі, Сибір а навіть смерть ради вірности до нашої Української Католицької Церкви. Геройська постава холмських уніятів свідчила тільки, що можна убити тіло, але не можна убити ідеї. В селі Дрелеві на Підляшу, дня 18 січня 1874 р. донські козаки розстріляли тринацять українців католиків за те, що не хотіли впустити до своєї церкви православного батюшку та боронили вступу. Так православія "возсоединяло" упірних уніятів..

Вислідом цьої нагінки було розбиття всього нашого життя. Многі з наших братів вступали до Римо-католицької Церкви, бо на це царський уряд позваляв. Не вільно було лише визнавати і причислятися до Української Католицької Церкви. Єрархію тої Церкви царський уряд знищив, священиків покарав довгими роками прогнання і вязниці, многі з них втікли тоді в Галичину. Та найгіршим в тодішних обставинах було це, що царський уряд виконував все таки руками наших земляків, котрі тим робом думали прислужитися всерусскости. Прислужилися однак польщині а український загал на Холмщині, старовинній землі короля Данила, безповоротно ослабили. На місци нашої Церкви стала паношитися там урядова Православна. Православія одначе сильнішого грунту в народі не найшло — все було зверхне і крах його позначився різко у воєнних часах. Без Греко-католицької Церкви на Холмщині наш нарід обіднів зовсім і стоннів.

Уряд старався спровадити до недавної Холмської дієцезії вчених і найкращих своїх батюшок. Заохотою до цього була збільшена платня в триста рублів на рік. Це був свого рода додаток за обрусіння краю. Ми вже згадали вище, що це обрусіння стало руїною нашого народу — край не обмосковлено але поможено опольщити.

Згадано вже, що підчас переслідувань української культури, наші вчені втікали до католицьких країв Західної Европи, щоби там продовжати свою діяльність і там находили повний приют. Подібно діється до сьогодні. В католицьких краях Західної Европи українські мистці, вчені і робітники находять захист перед переслідуванням нових червоних царів. Тому важко зрозуміти ту дивну патольогічну ненависть, якою визначаються деякі українці в Канаді, що ненавидять Українську Католицьку Церкву та шкодять її — замість всім серцем помагати і любити як захоронниці і зберігательки не лише вічних але також дочасних дібр нашого народу. І чи не сором помагати православію, котре стільки неповерненої шкоди зробило нашому народові і до нині чинить?

* * *

Завдання: — Напишіть, котрого року заборонено царським російським урядом українське печатане слово? За що і як довго Т. Шевченко пробув на засланню? Котрі українські учені втекли тоді до Львова перед переслідуванням Росії? Коли і де царські війська розстрілювали українців католиків та чому? Хто знищив нашу Церкву на Холмщині і які це має наслідки?

ПРАВОСЛАВІЯ В ДІЙСНОСТИ

Дня 12 марта, ц.р. відбулося зібрання духовенства волинської православної дієцезії в Кремінці. Зібранням проводив архієпископ Олексій. Він же перший згадав покійного маршала Польщі Й. Пілсудского і поручив відспівати "Вічная память." Слідуючим промовцем був протоєрей Власовський, писар консисторії. На його внесення присутні ухвалили одноголосно таку заяву, що вже була ним виготовлена:

"Gleboki bol wskutek przedwczesnej i niespodziewanej utraty wielkiego Marszalka, ktora cala ludnosc prawoslawna odczula wraz z calym narodem polskim, a pommi jego czynow bohaterskich — pamiec Jego i idee Jego w slussbie dla Ojczyzny zawsze bedziemy wpajac w dusze narodu naszego. Miejc dziejowa wyznaczona nam polozeniem Wolynia na wschodnich rubieżach bedziemy pelnic nadal we wzajemnem poszanowaniu i braterskiem wspoldzialaniu obywateli wszystkich wyznan i narodowosci, jak to przekazane zostalo w testamencie wielkiego Wodza."—

Пояснення тут злишні, хто вислугується Польщі і запевняє про **своє рабство.**

З нагоди уродин покійного Й. Пілсудзкого православний варшавський митрополит Діонізій видав "орендзє," щоби православне духовенство молилося за упокій душі маршала Польщі.

Урядова часопись варшавської православної митрополії "Слово" печатається двомовним текстом, пів по польськи а пів по московськи. І ані словечка по українськи, хоч українська паства в тій Церкві є **найсильніша.**

Згідно з бажанням уряду церковні власти стали

видавати у Варшаві нову часопись тільки в польській мові, що зветься: "Gazeta prawoslawna popularna dla miast i wsi." Ця часопись виходить двічі в місяць. На вступі нова часопись так пише: "Польська мова є та жива душа, яка оживляє всі народи і наповняє їх натхненням до дієво -історичних зусиль...." Але того початку досить, щоби зрозуміти, яка це часопись і до чого змагає.- Несамовите в цім є те, що часопись печатається в порозумінні з церковними властями православної Церкви в Польщі. Бо колиби видавав який собі чоловічок, він один відповідавби за зміст і видання — але тут відповідальність несе вища влада православної Церкви Польщі. Видно з того, для кого вона працює, кому служить і кого слухає.

Л. Ц.

В 70-ЛІТТЯ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

На розпуттях світових

Та прийшов катаклізм. Гасла соціяльного роздору та перевороту пірвали Україну і потягли її в чорторию загальноросійську суматоху. Галичина сама не в силі була встояти тим більше що звязок з Великою Україною тяг її в спільну пропасть. Галицька армія, що остала одиноким атутом українських державних змагань, загирилась марно на степових бездорожах між Києвом і Чорним морем. Галичина опинилась під польською окупацією, міжтим як Велика Україна сіпалась у судорогах повстань та отаманщини.

Митрополит Шептицький тимчасом був справді вязнем польських воєнних властий у святоюрській палаті — майже від самого 1 листопада, 1918 р. Під вікнами його палати, на святоюрськім горбі, стояли польські армати, що палили на українські позиції під Високим Замком. З вікон його кімнати чути було машинові кріси обох сторін. Митрополит — під наглядом польського війська— був безсильним. Знов вязнем. Тим разом "західних братів." Та прогули бої у Львові і під Львовом і Галицька Армія загибла на просторах між Збручом і Дніпром. Галицька влада опинилась на вигнані, глядаючи в аліянтів признання державности для Галичини. Аліянти, котрим припадала Галичина по розгромі Австро-Угорщини, не думали зразу признавати її Польщі. Вони свідомі були, що це не польська земля. Рішенням з грудня 1918 року Версайська Конференція означила східну межу Польщі по ріку Буг а опісля по лінію, що бігла з півночі на південь поміж Любачевом і Чесановом, Перемишлем і Мостисками, Ліском і Самбором та Туркою. Значить — Східна Галичина, хоч і не ціла, мала оставати поза Польщею. Була отже надія добути для Галичини як не повну незалежність, то бодай невтральність та автономію під опікою Ліги Націй — щось подібне як має Гданськ.

Митрополит Шептицький почував, що Він не може безчинно вичікувати рішення але повинен із Свого боку докинути Свій голос до голосу галицької влади на вигнанні. І ось в літі 1921 року Митрополит виїздить до Риму — одинокий спосіб, як Він міг виїхати спід польської окупації. В Римі, перед папою та перед італійською владою, а опісля в Парижі перед президентом Міллєральдом, у маршала Фоша та в Брукселі перед впливовим у аліянтів кардиналом-архиепископом Мерсієром, Митрополит Шептицький заступав горячо право Українців до власної держави. Йому давано деяку надію, але й вказувано на труднощі, які впливають з факту окупації Галичини Польщею, з упадку української держави на Великій Україні та з посунення большевиків аж на Збруч. В кожнім разі запевнювано що Галичина одержить свою самоуправу, хочби це мало бути на якийсь час і при Польщі*).

Після тих обїздок европейських столиць Митрополит Шептицький приїхав до Америки, в осени 1921 року. Три меті були в Нього на оці: обсада американсько-українського епископства, збірка фондів на повоєнні Сиротинці та інтервенція у Вашингтоні на річ західно-української державности. Про дві попередні справи згадувано вже вгорі. Про третю місце тут згадати. У Вашингтоні заступав тоді галицьке правительство др. Лонгин Цегельський, що виробив у Департаменті Стану прихильне відношення до українських змагань, а саме, що Східну Галичину признавано за окрему територію, неналежачу до Польщі. Але тодішня республиканська влада вицофувалась із всіх европейських справ. Хоч в засаді прихильна думці самостійної чи автономної Галичини, вона одначе не думала активно мішатись у вирішення цеї справи.

(Дальше буде).

*) Коли в березні, 1923 року Галичину признано Польщі, то з застереженням автономії. Цеї умови Польща досі не виконала.

ДОПИСИ

Ланівці, Саск.

Наш відділ ч. 2. в Ланівцях, Саск. за три роки істнування розвивається і видає значні плоди як для Католицької Церкви так і для Української нації, мимо многих перепон зі сторони наших ворогів, котрі від ряду літ напосілися знищити нашу Церкву і ставлять колоди під ноги організації БУК. Однак наша організація не спиняється, але певним кроком іде до кращої будучности. Можна сміло сказати, що від започаткування БУК-а, яких 75% наших громадян мають в хаті наші часописі, як Українські Вісти, Голос Спасителя і Бюлетень. До церкви на Богослуження сходяться громадно. Також більше застановляються над народними справами. Щедро жертвують на українську католицьку бурсу в Саскатуні, інвалідів, Рідну школу і пресу у Старому Краю. Також стараються, щоби ОО. Місіонарі мали св. Місію літом цього року в нашій церкві. Отже по ділах організації БУК можна судити, що нашим громадянам не дуже то й шкодять ті балакуни, котрі вірять в чужу руку, що простяглася над ними і тягне їх у провалля. Ми українці католики кличемо і взиваємо всіх, котрі ще не є членами Брацтва Українців Католиків Канади ставати в ряди цеї організації і боротися спільно проти чужої нам руки. Де любов там і Бог. Де єдність там сила. В своїй хаті, своя правда і сила і воля.

Никола Ґабрух,
почта Абердін, Саск.

2.

Альвена, Саск.

Шевченківські роковини відбулися в Домі Просвіти побіч Альвенської церкви дня 15 марта, ц.р. Програму, яку подаємо нище виконано під проводом Семена Білого на повне всіх вдоволення. Також належить признання нашій учительці пані Ф. Грицак, котра підготовила програму разом зі школярами а особливо гарно випало представлення "Мені тринацятий минав," де представлено життя малого Тараса. Картина ця зворушила присутних до сліз.

Програма була, як слідує:

1) Вступне слово — учителька, пані Ф. Грицак
2) Боже великий, єдиний — відспівав мішаний хор.
3) Мені тринацятий минав — представлення дітий школи "Свобода" під проводом учительки, пані Ф. Грицак
4) Прощай славо — мішаний хор
5) Н. Маркевичу — вірш, виголосила школярка Анна Візінська
6) Сонце низенько — мішаний хор
7) Іван Підкова — вірш, виголосила школярка Оля Ількевич
8) Родимий краю — двоспів, Вол. Трач і Сид. Скакун
9) Реферат — Семен Білий
10) Учітеся брати мої — мішаний хор
11) Кобзар — вірш, виголосив школяр Томко Ількевич
12) Ой, я нещасний — скрипкове тріо відограли С. Білий, Михайло і Н. Губич
13) До Основяненька — виголосила панна Олена Весоловська
14) Заповіт — мішаний хор
15) Живий образ — могила Т. Шевченка
16) Пісня над могилою Шевченка — відспівали пані К. Боднарчук і панна Анна Трач в супроводі скрипок
17) Холодний яр — виголосила панна Текля Боднарчук
18) Така її доля — двоспів, панночки Оля і Софія Цалинюк
19) Чигирин — виголосила панна Марія Задворна
20) Реве та стогне — мішаний хор
21) Народе мій, я тебе люблю — виголосила панна О. Весоловська
22) Садок вишневий — мішаний хор
23) Кінцеве слово — Дмитро Скакун

Ще не вмерла Україна — Боже спаси його!

Хором проводив справно і тактовно С. Білий. Гарне кінцеве слово сказав Дмитро Скакун. Признання належить також хористам за гарне виконання програми і труд.

Мих. Гаврищук

3.

Вишарт, Саск.

Недавно ще ходили неприхильні чутки про нашу молодь. Забогато критики а замало було праці. Дехто глядить на одиниці а критикує загал. Однак в дійсности наша околиця спільно цікавиться так справами релігійними, як народними. Старші і молодь разом. А доходять на добру ціль. Дня 7 квітня ц.р. відіграли Представлення під проводом учителя Циганського. Представлення було цікаве, тема "Перше Причастя у вязниці." Участь брали пані Базюк, Йосифа Юрчак, Земляк, панна Гуменюк, Стоцька, Юрчак, Дейдо. Підчас вистави наш Пан Учитель виголосив пояснення і попросив о поважне захування. Таке представлення дуже надається на час Вел. Посту.

Корнель Мороз

ЛІТЕРАТУРА

Борис Гріченко

Весна іде

Весна іде! В повітрі молодому
Далекий крик мандрівних журавлів
Вже розітнувсь: ключем вони додому
У рідний край летять з чужих країв.

Весна іде! Веснянки задзвеніли,
Лунає спів по луках і гаях,
Мов устають нові могутні сили
В людських серцях, придавлених серцях.

І в грудях знов солодкії бажання,
І в грудях знов устали поривання,
І встала знов надія молода.

О, весно йди! Ой, ждуть тебе кохана:
І небо жде, і жде земля приспана,
І ліс, і степ, і скована вода.

О. Ольжич

Монастир

Вранці — сонце і небо чисте,
і пташині радісні хори.
О, хвала, хвала Тобі Христе,
і спілилося серце хоре.
Де вагання всі молодечі,
де лицарські мої гординї?
І кладе цинобровий вечір
темно сині, густі тіні.

Святослав Гординський

Моє місто

(Львів)

В осінній млі така прозора мить
минулих днів, розстріляних шрапнелем;
(Ще вчора бачив я його цілунків слід,
додому ідучи повз мури цитаделі).

Встаєш ти важко з мли вкадратамі будов,
лише віки звели безжурно і високо
на копули твоїх старих церков
граційний ренесанс і пристрастне бароко.

Твій ринок, у рядах похмурих камяниць,
де вікна підняли зчорнілих гзимсів брови,
трівожно задививсь у темряву сторіч,
заслуханий іще в останній зойк Підкови.

Зіпнявшись на щити гранітні, коло брам,
там ждуть уперто льви, насуплені і злючі,
щоб кинутись до віч твоїм майбутнім дням—
багряним дням, що прийдуть неминуче.

Ів. Франко

Маєва елегія

Весно, ти мучиш мене! Розсипаєшся сонця промінням,
літотом теплим пестиш, в сині простори маниш.
Хмари вовнисті немов ти голубочки шпуряєш по небі,
і мов шовкові нитки дощ із них теплий сниєш.
Сірую грудку з землі ти підкинеш під небо блакитне
і в жайворонкову трель грудка розсипляється вмить.
Ти журавлиним ключем навертаєш нестерпную тугу,
мрії про вольний простір, щастя далеке моє.
Ти лебединим крилом кришталевії хвилі скородиш—
чую їх плеск аж у сні на лазуровій ріці.
Бачу як чайкою ти колихаєшся над глибиною,
як над широким Дністром гнешся лозою к воді.
Весно, ти мучиш мене! Міліонами кольорів, тонів,
ліній і творів кричиш: воля і рух і життя!
І мов безсильне стебло в бистрину ту ти рвеш мою душу,
в серці завялім, черствім будиш нові почуття.
Будиш бажання, яким не сповнитись; освітлюєш пустку;
ніжно гойдаєш в гильках осамотіле гніздо.
Пяльно схиливши лише роздуваєш погасле вогнище;
свистом від гаю зовеш, наче мій друг молодий..

Павло Грабовський

Хай темніють видноокруги

Хай темніють видноколи,
най страшнійш гримлять громи —
не зверну я в бік ніколи,
не піддамся силі тьми.

Збережу я віру світлу,
не зречусь надій святих —
не хилитимусь по вітру
раз до сих, а раз до тих.

До матери

Мамо, голубко! Прийди, подивися,
сина від мук захисти!
Болі зі споду душі піднялися,
що вже не сила нести.

Мамо, голубко! Горюєш ти, бачу,
стогнеш сама у журбі.
Хай я в неволі конаю і плачу —
важче незмірно тобі!

Бачити більше тебе я не буду....
Не дорікай, а прости,
та від людського неправого суду
сина свого захисти.

Уляна Кравченко

Чи є що краще

Чи є що краще, як в тиші трудитись,
з очий не тратячи завдання світляного?
Слабих кріпити, за бездольних битись,
самомуж помочі не ждати ні від кого?

⁂ ⁂ ⁂

Чи тому, що ти убога, земле наша мати,
маю йти за синє море, тебе покидати?
Не піду я за те море, тут богато діла —
а що зроблю; все для тебе, моя мати мила.
Бо ти земле, хоч убога, всеж ти наша мати
і ти тільки маєш право до свого дитяти.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Соціялізм є псевдорелігією, псевдотеократією — він є панованням сатани.

Микола Бердяєв

⁂ ⁂ ⁂

Наші діячі, по сей і по той бік Збруча в своїй національній роботі або цілком знехтували нашу історичну традицію, або о скільки її використовували, послугувалися традицією сфальшованою на шкоду нашої національної думки.

В. Будзиновський

⁂ ⁂

Наша державна програма не хапала за серце. Вона була деревляна. Вона була дуже розумно і по майстерськи сконструованим манекіном без душі, в котрого жилах не плила кров історичної традиції.

В. Будзиновський

⁂ ⁂ ⁂

Позисканий для української нації надіями матеріяльних користий — скоро байдужніє. За матеріяльні користи стає національним ренегатом.

⁂ ⁂ ⁂

Національно гордий буде голодувати а не зісвиниться.

⁂ ⁂ ⁂

Будьмо горді бодай нашою бувальщиною.

⁂ ⁂ ⁂

До роботи, щоби ту лиху долю поправити і колись таки виплисти на верх, культ кривди не заохотить. Боєвого вогню не викреше, бо не викличе національної гордости. Він виховує народ в почуттю національної нікчемности, в почуттю національної низшости, в переконанню обовязковости рабства.

В. Будзиновський

⁂ ⁂ ⁂

Гірке іде перед солодким. Так, о стільки як воно це робить, солодке стає солодшим.

⁂ ⁂ ⁂

Одна щілина затопить корабель а один гріх знищить грішника.

⁂ ⁂

Хто забуває приятеля є невдячним зглядом нього — але хто забуває Спасителя є немилосерним зглядом себе самого.

Джан Боніян

⁂ ⁂

Після кождого релігійного Лютра наступає Лютер політичний.

Ле Блян

⁂ ⁂

Тому що історія людий і справ, серед ріжнородности додаткових обставин, все однак у своїй суттєвій части повтаряється, то з оповіданих фактів можемо богато навчитися в тій цілі, щоби мати кращі успіхи, яких всі бажаємо в найблищій будучности.

о. Він. Бурі

о. П. Криворучка

ФЛІН ФЛОН

(Продовження)

Богослуження відбуваємо у французькій церкві. Точно в годині 10.45 о. Де Бло скінчив своє богослуження. Наше починається в годині одинацятій. Присутних на Службі Божій около 200 душ, включно з хором. Хористів около тринцять, всі молоді, під проводом п. Костинюка. Хор зорганізований недавно, однак співає добре. Треба згадати, що українці у Флін Флон доперва від року зорганізовані у "Протикомуністичній Лідзі." Тепер ведуть Рідну Школу, мають хор, аматорський гурток, а також маленьку оркестру, що навіть підчас Служби Божої відіграла кілька релігійних пісень. о. Де Бло каже, що у Флін Флон є кілька правдивих артистів і музиків, між котрими видне місце мають українці.

Тутешні українці старалися мати власну відправу. Це впадає в очі. З якою ревністю, набожністю і повною повагою, прямо захопленням слухали нашої Служби Божої, нашого чудового обряду і духовної науки. Чим серце переповнене, то висловлюють уста. Серце чоловіка сотворене для Господа і нічим іншим у світі не задоволиться. Ані золотом, ані ма-

стком, ані ніяким світовим достоїнством — так само як жадними "ізмами," звідки вони не ішлиби. Тому й св. Августин каже: Ти сотворив нас для себе, Господи і неспокійне серце наше, доки не спічне в Тобі.

У херувимській пісні таки було повне відчуття тої божеської насолоди, що наші серця виключно належать до Бога. Пісня, як срібло — взнесла як небеса — змістом глибока як океан. Ангели Херувими і Серафими около Божого престола витають. Ми духово злучені зо Святими, з цілою Церквою а наші молитви, наші пісні, наші найтайніші чувства вплітаються в один великий акорд Божої слави. Той духовий вінець ангели заносять перед Божий масстат і вертаючи щедро та обильно розділюють в дарі Божу благодать.

Се перша Безкровна Жертва у Флін Флон в нашім українськім обряді. Тому така мила, сердечна, щира. Вже з приходом українців до Флін Флон Служба Божа повинна була заняти місце і почесне вприлюдному життю наших захожців. Та до весни 1934 р. до флінфлонського страйку й думки не було про віру, Церкву, Службу Божу. Тоді червоні ідолопокланялися Марксові, Ленінові й Сталіну.

Однак нема злого, з котрого не вийшлоби щось доброго. Прийшов страйк. Зроблено слідство. Справедливі домагання робітників узгляднено. Переведено санітарне очищення міста. Позасипували трясавини і багнюки, проробили нові канали, іт.д. Але тут, як і в кождім страйку були ще позакулісові зазіхання. Головною ціллю було довести через колот, розбій і насильство до большевизму. То ціль червоної Москви і до тої цілі вона систематично стремить по цілім світі. Гріш, преса, кіно, радіо — це середники пропаганди. Коли до того додати ще крізу, недостачу гроша, безробіття, податкові тягарі і клясову ворожнечу на тому підкладі — то большевицький млин мав подостатком води.. Всю вину за недомагання всякого рода большевики складають на Церкву і духовенство. Хто не належить до комуністичної партії, той в большевицькому розумінню капіталіст, буржуй, кулак, ворог пролетаріяту. Треба признати, що ця пропаганда у многих случаях большевикам удалася. Де більша темнота, де брак віруючої інтелігенції й замилування до правдивої просвіти, де брак розумного думання, там червоним найлекша справа з їхньою пропагандою.

Звичайно нашим людям найбільше імпонують, як каже др. Назарук, тоті, що найменше вміють думати: москалі. А про це, що вони найменше вміють думати, не може бути сумніву. Бо дозволяють робити на собі досвід — переводити большевицький експеримент на своїй країні і державі. Від того досвіду тріщать в них всі кости і з голоду привиджується їм, що "перегнали Европу."

Треба дійсної дітацької наївности, щоби в большевизмі не добачити найтрізнішого ворога і шкідника України — нашого суспільного, релігійного і національного життя. Чей незбитим доказом є подійність, що большевики на спілку з жидами перестріляли і перерізали не лише українських кулаків, буржуїв — але завзятих українських комуністів — як братів Крушельницьких. Інші знова українські комуністи, що рідний край довели до руїни, потім з розпуки самі на себе наклали руку — як Скрипник, Хвильовий, та інші. А що сталося з канадійськими комуністами, Ірчаном і Сембаєм? Також Лобай у своїх письмах недвозначно висвітлює темну і запродану діяльність большевицьких верхів в Канаді.

В Канаді є комуністи ріжних народностий. Є англійські, норвежські, польські, московські, фінляндські, жидівські комуністи — але з ходу подій видно незмінно одно: всі ті комуністи витягають собі печені каштани з огню руками українських "товаришів." Де лише якийсь страйк, заворушення, бійка на комуністичному тлі, то наші українці на переді і перші удари сиплються на них. Подібно у Флін Флон найбільше шкоди ізза страйку понесли наші українці, хоч також безперечним є, що головну вину за страйк понесли не наші, але англійські, а особливо фінляндські комуністи. Та вся вина впала на наших і вони потерпіли найбільше.

Скоро після страйку управа копалень і гути залізною мітлою вимела небажані одиниці, а українських комуністів основно. І не лише вони самі потратили працю, але загородили вступ для дальших українців, що згодом приїздили шукати тут праці. З тяжкою бідою наш чоловік міг відтоді дістати працю у Флін Флон. Мусів виказатися посвідкою від свого священика або хтось з поважніших громадян мусів за него ручити інакше не одержав. До мене приходили знакомі, добрі хлопці. — Отче, ми вже від весни чекаємо на роботу і не можемо дочекатися.... — Інші чекають так навіть цілий рік, аж стративши гроші і час вертають з нічим домів.

Додати до цего недовіря і пониження наших людий в очах інших, то білянс комуністичної праці повний. Назвали наших людий загально темною масою, червоним сміттям, большевицькою юрбою і тяжко було жити серед таких обставин. — Тепер, кажуть, вже з нами числяться — І се правда. о. Де Бло, а також пан Ровч, головний завідатель копалень, кажуть: Тепер без українців нічого не робимо у Флін Флон. Український хор і українські артисти беруть участь у наших підприпиятях і прегарно представляються. Хлопці гарні, статочні, здібні, шляхетні, працьовиті.....

І хто не радівби на такі похвальні слова? Слова, сказані провідниками інтелігентів двох народів — англійського і французького. Тому слава українцям у Флін Флон, що так гарно піднесли з пониження українське імя! Слава і честь за труд, невсипущу працю, жертвенність, вищі стремління і закріплення українського доброго імени нарівні з добрими іменем других народів!

Я навмисне дещо відійшов від теми. Се тому, щоби пригадати сумні і світлі події нашого життя у Флін Флон. А що вони такими були, залежало від українців і буде знова залежати, щоби вони світлими остали.

В неділю вечером була Вечірня. Був згодом відчит і бенкет, котрого ні Виннипег не постидавсяб. Присутними були свої і чужі. Відчували всі, що ми одна душа.

Але треба також правду сказати, не всі українці були на Богослуженню. Ой, не всі. Як мені казали, що деяка сотка уперто відгородилися і ходить "поза угли." Ще не всіх опустив червоний чад. Мимо всього поступу новозорганізованої громади, деякі вперто держаться большевизму. Тих життя не навчило нічого.

На закаменілість ліку нема. Хіба ласка Божа, що сильніша від впертости і закаменілости людської. Віримо, що Бог поможе те все поконати. Під прапором Христа, з вірою в серці, спільно з Церквою і Пастирем вперед, вперед — золоте завтра наше!

(Дальше буде).

НОВИНИ

Наші осяги

Панна Анна Гуменюк в Торонто одержала першу нагороду в шкільнім музичнім попиcі гри на скрипці. Другу нагороду одержав українець, Л. Янко.

Українська Католицька парохія в полудневій части Бруклина, що досі поміщувалася при каплиці св. о. Николая — під проводом свого пароха, о. Антона Лотовича набула на власність більшу посілість від православних, які колись сильні тепер цілком стопніли.

В Парижі, Мих. Кучерів, колишній содіст Укр. Нац. Капелі Кошиця, зорганізував українську оперу. Дібрані сили виставлять першим виступом "Запорожця за Дунаєм."

Анна Юрків, що скінчила середну школу в Рочестер, дістала стипендію за попис співу в Метрополитен Опері, дня 2 квітня, ц.р. Панна Юрків співала частину з опери Кармен. Всіх стипендій признано на тих пописах тільки пять.

У Львові заложено спілку "Український Нафтовий Промисл" з капіталом готових сто тисяч злотих — приблизно 20 тисяч дол. Спілка буде використовувати нові жерела нафти в українськім селі Махнівці, Турчанщина. Богаті поклади нафти відкрили також в сусідній селі Липе, однак чужий капітал обмотав наших селян і викупив нагло землю. Як богата Галичина свідчать також нові відкриття в Самбірщині, де на просторі кількох кільометрів найшли жили залізної руди.

В Луцьку на Волині почав виходити новий тижневник, Нова Доба, під редакцією В. Островського.

В Куритибі, Бразилія, Сестри Служебниці наші купили на школу великий будинок. При будинку є окреме приміщення для дівчат.

Большевизм без маски

У Львові поліція вислідила і арештувала членів Центрального Комітету Комуністичної партії Західної України в такому складі: Адольф Гутерман, Пінкас Лянг, Якуб Канцер, Міхал Небога, Йосиф Сава. Цей пейсатий комітет з двома славянськими іменами, свідчить незбито, кому і для яких цілий треба большевизму.

Пяних найшла ніччу паріжська поліція біля Фонтенбло — большевицьких комісарів: Шумавського, Венцова і Васильченка, та відвезла до большевицької амбасади. Добре бавляться пролетарські представники в столиці буржуазного світу.

Рух Лобая розколює чим раз більше большевицькі ряди українського походження в Канаді. В семім числі "Правда," большевицького часопису Лобая — отверто закидають Колісникові, колишньому радиому Виннипеґу, ось що: "Наведім конкретні приклади. Візьмім справу робітничо-фармерської кооперативи у Виннипеґу і її бувшого управителя Колісника. Винен Колісник чи не винен? Взяв він чек на $100 за свого урядовання, чи не взяв?...." І так далі. Значить, дійсний комунізм на практиці і дослівний — кому ніс ти, тому ніс ти, а мені давай!

"Комунарка України" за травень 1929 р. подає таке з Донбасу: "Вбивають всяку ініціятиву робітниць, що домагаються хоч якоїнебудь роботи українською мовою." — Ні, ще гірше. Тут старанно гальмують справу українізації, всіми способами стараються спаплюжити її, а самих робітниць українок присоромити навіть самою належністю до такої "собачої" нації як українська."

"Комуніст" харківський часопис подає такі слова Раковського 1921 р.: "Панування української дрібно буржуазної інтелігенції й українського куркульства."

А вже ярко висловлює те все разом Сталін у промові на XII з'їзді РКП, 23-IV, 1923 — "Панове зміновіховці похвалюють комуністів большевиків, немовби кажучи: Ви про більшовизм скільки завгодно говоріть, про ваші інтернаціональні тенденції скільки завгодно базікайте, а ми от знаємо, що те, чого не вдалося зробити Денікінові, ви це зробите, що вели-

ку ідею великої Росії ви більшовики відновили або ви її, в усякому разі, відновите." Тут виразно зазначено, що більшовизм це маска для закриття власної наживи і поневолення України.

Наші хрести

Ще 1915 р. російські війська у відступі вивезли з села Красного, повіт Золочів, церковний дзвін, ваги 900 кільогр. Цей дзвін дивним дивом опинився тепер в руках поляків, які не хочуть його віддати власникові церкви. Російські війська залишили його іменно в Одессі, куди прийшли австрійці і відібрали та відвезли до Львова — у Львові забрали поляки.

Хотіли напасти і забрати нашу церкву в Старому Збаражі місцеві поляки, та Бог перешкодив їм. Днем наступу вибрали день імнини польського президента. Тоді в нашій церкві правив Службу Божу сам священик в супроводі дяка. Однак провідник наступу в останній хвилині, коли голився бритвою, а його помічник сидів готовий чекаючи на нього, нагло змінився на лиці, зчорнів і впав трупом на землю — покалічившися при тім страшно бритвою. Помічник вийшов тоді і пішов до костела у Збаражі, але нагло захворів і мусіли його привезти назад до дому, де він довший час боровся зі смертю. Так Бог сам вирішив справу в користь правних власників — українців католиків.

За промову в роковини Т. Шевченка польська поліція арештувала нашого священика всеч. о. Баслядинського.

З давнини України

Заходом Укр. Наук. Інст. в Берліні проф. В. Щербаківський мав виклад про Україну в передхристовій добі. Докладчик всі дані про найдавніші часи в Україні. В неолітичній добі Україну замешкували два народи, хліборобський, котрого слід в культурному побуті лишився досі — і кочовничий. Цей останний перейшов в історію під назвами двох племен: траків і кімерийців. Хлібороби і кочовики зжилися зі собою. Удар цьому співжиттю в першій половині першого тисячліття до Христа, нанесли скити. Вони вигубили стрічні племена на Україні і тільки деякі остали, як агатирси. Скити були кочовиками. Основний вплив на дальший розвій культури України мали не вони, а хліборобські племена, що осіли вздовж Чорного моря, сінди, меоти і прочі. Зі скитами, тому що нападали на перські посілости (Вірменію) воював перський цар Дарій і розбив їх 512 р. перед Христом. Від тоді вони занепадають. З того стану користали грецькі кольоністи, йонці і закладали на Україні власні кольонії — навіть так далеко, як Полтава. Вони заложили також боспорську державу зі столицею Пантикапей, що збереглася 800 літ і котрої державним знаком був тризуб, який то знак перебрала згодом за свій українська держава в часах св. Володимира.

Старі історичні мапи України віднайшов в нюйорських антикварних др. С. Демидчук. Одна з мап, нарисована Сансоном д'Абервіл, королівським географом в Парижі, в році 1674, має наголовок "Русь Чорна...." Західні границі України на цій мапі сягають поза ріку Вислок і переходять поміж Ряшевом та Лежайськом аж до Карпат. Лежайськ лежить на области Чорної Руси. Напис на мапі через Поділля вздовж Дніпра по французьки такий: Україна або край козаків.

З Канади

Онтерійські католики при помочі ліберального уряду премієра Гепбурна виборали для себе повне предїлення з податків на сепаратні школи. Це вивело деяких протестантів з рівноваги і вони наперед заповідають, що розправлять з урядом Гепбурна при найблищих виборах. Досі там було таке становище —католики мали право і обовязок платити всі податки, не мали однак права користати з них вповні.

Завіщанням пані Амброзії Смал призначено двоміліонове майно на католицькі добродійні заведення в Торонті і околиці.

Др. Ю. Драган, одинокий український посол в Саскачеванськім парляменті розхорувався ізза перевтоми і перепраці. Ще 12 лютня ц.р. виголосив довшу промову в парляменті в Ріджайні, в котрій порушив много справ а головно справу державної лікарської опіки і допомоги. Теплі слова присвятив в тій промові для молоді. Між іншим сказав: "Дуже підбадьорююче явище є бачити, що молоді люди беруть активну участь в публичному житті нашої країни. Сьогодні наша молодь готовиться по школах та університетах до великих життєвих завдань. Ся молодь є повна життя і амбіції. Вона рветься перебрати на себе життєву відповідальність. Вона бажає піти слідом своїх батьків, збудувати власні домашні огнища, кувати свою долю і відіграти повну участь в життю та розвою батьківщини. Та на нещастя многі з тої молоді находять, що двері нагод для них зачинені. Вони проти волі присилувані тратити час на безділлю. Вони нетерпеливляться, тратять духову рівновагу і часом думкою та ділом пускаються на дорогу, якою при владнаних відносинах вони не пішлиб."

На Великдень, коли люди ідуть до церкви, др. Робертсон з двома помічниками уважав за відповідне піти до своєї копальні золота, в Мус Ривер, Нова Шкоція. На 141 стопі нище поверхні землї копальня обсунулася. Цілих десять днів торонтонський хірург з товаришами пробув засипаний живцем під землею. Вкінці надлюдським прямо зусиллям праці шахтярі відкопали його і товариша Скединка ще живими. Третий товариш, інжинір Метгл помер. Думаємо, не булоби трагедії, колиби др. Робертсон з товаришами замість за золотом пішли до копальні Божих ласк і милосердя — до Церкви.

— ЮВЕНАТ —

Школа Отців Редемптористів

ЙОРКТОН, САСК., КАНАДА

"Жниво велике — робітників мало."

Треба робітників в винограднику Христовім! Треба священиків, треба місіонарів!

При Божій помочи бажаємо бодай в части причинитися до виховання будучих священиків місіонарів. В тій цілі провадимо школу, ювенат, в Йорктоні.

По літніх вакаціях принимаємо дальше молодців, в роках 12 до 14, що скінчили семий грейд, а мають бажання посвятити себе Богови і стати священиками-місіонарами-монахами в нашім Чині, Згромадженню Найсвятішого Ізбавителя.—

Щасливий той, що піде за голосом свого покликання! Звертайтесь по інформації на адресу:

UKRAINIAN CATHOLIC MISSION
Juvenate
Catherine St. Yorkton, Sask.

СТАВАЙТЕ

В РЯДИ

БУК-а

ВСІ!

ТВОРІТЬ НОВІ ВІДДІЛИ

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Національний уклад БУК-а у Вінніпеґу 1
Лист з Літи 3
Інформації і ми 4
Преса ..... о. Ст. Семчук 5

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 7
Провидіння як ласка ..... Д. Кортес 7
В чім сила народу ..... кард Мерсіє 7
Проч з індивідуалізмом ..... о. Р Мегер 8
Під розвіваючим прапором БУК-а ..... о. П. Демків 9

— З ФІЛЬМІВ ЖИТТЯ —

Коли я постаріюся 11
Брати Християнських шкіл 11
Лурд 11
Більше справедливости! 11
Неділя — Не дам нічого — Зло і добро — Дикі поля — Нарід без преси 12
Колиб. . На чисту воду 12

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Заграва України 13
В 70-ліття Митрополита Шептицького 13
Пастир Волині 14
Борба з сатаною 14
А. Річинський про Правосдання 16
Як Українці терпли за віру ..... о. Дм. Гавриляк, ЧНІ 17
Нетльоч і кола ..... о. П. Божик 19

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Чмиль вітер по ниві На рет ..... Ів Франко 20
В не ..... Ів Франко 21
Дорога в мар Жіноцтва медицина ..... Леся Українка 21
Вечерниці ..... др. Б. Щурат 21
Золоті думки 21
Фліп Флоп ..... о. П. Криворучка 22

— НОВИНИ —

Наші осіти — З Канади — Найновий лет — Війна — Довіря 24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol. 4, No. 6 — YORKTON, SASKATCHEWAN — June, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.

Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Америка, Філядельфія — ч. 46—53
Наш Стяг, Шикаго — ч. 17 — 19
Вісти Укр. Наук. Інст. в Берліні — ч. 3
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 18—20
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 18—20
Український Робітник, Торонто — ч. 11-13
Летючка бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі
Праця, Прудентополіс — ч. 13-14
Богословія, Львів — ч. 1
Новий час, Торонто — ч. 18
Літопис бібліотеки, Львів — ч. 3. 4
Ігнат Жалгаєвич: Від Ікара до Ліндберга, ці [illegible] приступна книжечка про летунство [illegible] читається одним духом, надзвичайно цікаво [illegible] в дівоpі бажання летіти слідами [illegible]
[illegible] Заславський: Жінка страхованд, комедійка для [illegible] повна комічних [illegible] 'Ілюстрація' [illegible] 1936 рік, [illegible]
Бюлетень, Варшава — ч. 15-17
Бунт мол., Варшава — ч. 6, 7

В справі останніх видань деякі накидуються на наших членів, мовляв то "вишкоєдно." Такі твер[illegible] не в силі [illegible] що принятим звичаєм [illegible] політичним світі є обмна одних видань за другі. Цей звичай принятий і користуються ним всі видавництва, крім большевицьких. Бо неможливим [illegible] видань, отже [illegible] міс, яка тут користь і услужна чемність, хоча ті видавництва далекі від того, щоби солідаризуватися з поглядами одних і других. Навіть найбільші і завзяті пресові противники, все таки посилають собі взаїмно в обмін свої видання. Люди, котрі того не знають, повинні вкритично змовчати своє незнання і не накидатися на нікого з того приводу, що вони винні. Радше тихенько повчитися і не розхвалювати своєї темноти. Це одно. Друге — Бюлетені видають всі народи світа, сама назва є французького походження і означає урядове звідомлення а тому, що французька мова була і є мовою дипльоматів, отже міжнародного поняття, богато французьких слів прийнялося в мовах [illegible] народів. Тому приміром італійці в Торонто видають свій "Бюлетіно" — тому п. В. Свистун видає [illegible] "Бюлетень" — тому також гетьманці видають свій а націоналісти знова свій Бюлетень в Европі. Коли хто того не знає, не має також чим хва[illegible] [illegible] то дурнота чи [illegible] не [illegible].

СПРАВЛЕННЯ ОШИБКИ

В ч. Бюлетеню за квітень-май, 1936 стор. 23, рядок 8, в другій колюмні, від долу — в статті "Большевизм без маски" замість слів "Панування укр. [illegible] ітд." має бути:

Панування української мови повинно було означати панування української дрібнобуржуазної інтелігенції й українського куркульства

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діяпсар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 33, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 802—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес— взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 33, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Кушнір — 115 McGregor St., Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі
це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий— вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тяммо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі— то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор
Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:
P. Zabolotnyj, Canora, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ
Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box* 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box* 33
Рік 4, ч. 6 За Червень, 1936

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. 4, No. 6 June, 1936
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

НЕБУДЕННИЙ УСПІХ БУК-А У ВИННИПЕГУ
ДО ПРАЦІ!
УЛАДЖУЙТЕ ЛІТНІ ЗЇЗДИ БУК-А!

Величавий успіх БУК-а у Виннипегу підчас Державницької академії в авдиторії, дня 26 квіт. ц.р. — переконав навіть Томів невірних, яка потенціяльна сила скрита в наших рядах і які успіхи можливі, коли є акція, співпраця та сміливість великого почину.

Академія почалася точно в годині 2.30 пополудні. Значить, входимо в той період діяльности, коли наша праця буде починатися точно, як заподано, а в слід за тим громадянська солідність перебере місце теперішної розлізлости і неозначености. Це належить відмітити. А коли така духовість і успосібленість запанують в наших рядах, тоді вся наша праця буде мати інший вигляд чим досі і кращі успіхи. Тип нізного Івана минеться безповоротно.

Порядок в авдиторії держали наші пластуни. І знова належить відмітити великий позитивний осяг, бо пласт це найкраща позашкільна система виховання. Вчить льояльности, праці і співпраці та послуху. До того наш український католицький пласт в Канаді є на початках — виннипегські парохії дають взір ділання.

Присутними в перших рядах були представники нашої Церкви з Ексцеленцією Преосвященним Епископом Володимиром Василем Ладикою, ЧСВВ на чолі а побіч представники державних властий з премієром Манітоби вис. дост. Брекеном на чолі. Годиться знова відмітити — що тільки ради великих торжеств і небуденних нагод можна і личить запрошувати високих достойників Церкви і Держави. Досі нашою ментальністю було запрошувати церковних чи державних достойників з будьякої причини, якась річниця якоїсь організації, якийсь обід, празник — і зараз образа, коли дістали перепрошення і чемну відмову. Ціль таких запрошень була не так виказати власну силу і осяги, не так піднести громадянську мораль, як радше таким робом стягнути більше людий на своє підприємство, яких людий, яких переконань і поведення — це менше входило або й зовсім ні в увагу, — і так зробити більше приходу для даної організації. Вслід за тим дані річниці, обіди, підприємства носили всі признаки свого походження — були нудні до загину, довгі і численні промови набиті фразами, як столи поживою — та поза бесідниками ніхто їх серіозно не брав до серця. Все дальше оставало як передтим — після таких річниць, іт.д. Високий гість, який случайно і в найліпшій вірі прийшов на це підприняття, сидів там наче на тортурах і зарікався більше прибути. Гроші звичайно приходили, кінчилося на бенкеті а деколи й деякі не все були тверезі, ці що мали сильну волю остати до кінця і витревати навіть по відході високих гостий та спрятанні зі столів. Нерідко серед замовлених промов вставав хтось незамовлений та починав замовлену кимсь і на щось промову;

але його насилу зацитькували, часом скоренько виводили. Тому підприємтя БУК-а у Винипегу є взором, як повинно бути під цим оглядом і коли можна просити високих гостий.

Програма була без закиду. Промови наскрізь позитивні. Зміст заступив давну фразу а безпосередність чуття давну напушеність красномовних баначок. Дост. В. І. Мейджор, головний суддя провінції, зложив побажання з нагоди розвитку українського пласту. Др. Дацків, редактор Кан. Фармера, вказав на конечність і необхідність приступати до здійснення Української Держави і середники, потрібні до підготовки та переведення наміченої цілі. Католицька Церква є для українців основою духової підготовки і заборолом сил нації. Впр. о. Ан. Трух, ЧСВВ взивав до спільноти ділання і ідеї для великої справи. А впр. о. др. В. Кушнір намітив найблищі завдання БУК-а, якими повинно стати замирення внутрішне українців в Канаді та суспільне піднесення. Це все на основі збереження української чести — (нікому невільно профанувати української чести) і взаїмного признання в пошані, якого виразом стане співпраця ідейна та реальна — (для всіх істнує одно спільне право українського патріотизму, висловлене в єдности думки, волі й діла).

Знова годиться відмітити виховну часть програми. Тут підчеркується дійсні осяги, не майбутні ані пляни ділання. Це осяги позитивні, без напасти на противника та злоби дня. Цілю промов є висока ідея, котру унагляднюється живими примірами історії і подається способи, як ту ціль здійснити. Так уняття ідеї як її тактики належить відмітити як взірцеве. Заклик впр. о. Ан. Труха, ЧСВВ це боєвий акорд і вістря ідеї, необхідний в піднесенні громадянської моралі і викликанні ідейного запалу. Програма БУК-а в найблищій меті, з'ясована впр. о. др. В. Кушнірем, також наскрізь позитивна. Внутрішнє замирення українців в Канаді необхідне, якщо маємо поступати вперед — якщо маємо остати народом, а не етнічною масою. Всякі балачки про конечність своїх послів, наше поширення і культуру, добрі — та з одною передумовою, що заперестанемо дальше винищувати самі себе так безпримірно як це було досі, словно, письмом і ділом. Кому Бог допоможе перевести це замирення, буде героєм національної думки і ратівником народу на велику міру. Однак, хоча БУК в Саскачевані від перших початків стремів саме до того і робив все можливе в тім напрямі, оказав як найдальше ідучу добру волю і пішов на всі можливі уступки — то переконався, що ніяке замирення з певним відламом української суспільности не є можливе так довго, доки той відлам є тим, чим є. Це вже інші люди і говорять іншим змістом-словним, хоч ще українською мовою. І тому треба комусь основно перемінитися — інакше замирення з тим відламом органічно неможливе. Механічне замирення, значить якісь словні коншахти та навіть спільна виборча ліста, тільки роз'ятрять справу. Це замирення можливе тільки на органічнім ідейнім переродженню та іде рубом ідейного клича — ми або ви. Скоро воно не буде, хіба ласкою Божою — наміченя впр. о. Доктора прегарне, дай Боже здійснити. Тоді буде можна також говорити про суспільне піднесення в цілій повні — не скорше. Досі то лише шамотання і шарпанина, залежна від більшого чи меншого сприту одиниць, дорвочка і хвилева — без дальшої мети і закріплення. Ще одна замітка. Про збереження української чести, без котрої всяка праця немислима, без коріння а смерть милша від життя чи радше животіння — коротко, про передумову розвитку нашого народу в Канаді буде можна в цілій повні говорити лише тоді, коли суспільність у всіх відламах навчиться лояльности. Досі її вчили тільки бунту. То є щось діяметрально противне. І так вчили довгі літа, при всіх нагодах, солідно і зі запалом. Наука не пішла в ліс. Тому треба нам основного перевиховання. Бо коли інтелігент прилюдно може заявити перед сотками осіб, що він "греко-католик" — а потім явно противній і виключній групі помагає вести хор, їздить з ним, та своїй вірі дає марку недільного сурдута та цінить від можливостий національної подачі і зарібку — ми на крок не підемо вперед. Коли чільному представникові одного відламу можна виступати перед сотками ідейних представників віри і традиції, запевняти про зміну настроїв, співпрацю національну і конечність взаїмнопошани — а за тиждень—два пресовий орган того самого відламу може знова впливати на голови віруючих людий постійний злив напастий, крику, підроджування та очернювань, з котрого родяться потім в горячих головах горячкові бажання виконувати каїнове діло по слідам Іляша — не може бути мови про крок вперед. Це крок узад — не до замирення і збереження української чести, а до національного обманства на широку скалю і взаїмної профанації з виразною метою терористичного генстерства. А доки не залишимо всі ми українці, всі взагалі, старих навичок — пишемо це без докорів і бажання доскулити — то бесіди не може бути про спільний патріотизм, про єдність думки, волі і діла.

Однак завдання, представлені впр. о. др. Кушнірем певна річ, що необхідні для нас, як організації та для українців як цілости в Канаді. Дай Господи, о це смиренно молимо, витревати манітобському зарядові БУК-а на обраній дорозі і тішитися здійсненням наміченого.

Годиться також відмітити, що українці виповнили домівку авдиторії вщерть і тим засвідчили, що ми спосібні до великих справ на велику мету. В масі наш нарід в Канаді таки остав здоровий — є для кого працювати і нема причини упадати в зневіру.

Тільки треба праці і праці — але праці позитивної з Церквою, а не проти Церкви.

Всеч. о. П. Божик з нагоди Державницького дня так пише у своїм дописі: "Се вже третий подібний виступ у Винипегу, тільки цього року! Українську

католицьку цілість треба завдячувати нашій св. Церкві. Колиби не вона і не Римська Столиця, що приняла українців під свій хрест і прапор, дотичних днів певно ніхто бувби не бачив. Греко-католицького Епископа в Канаді не булоби, не булоби кому зачеркнути і оборонити організацію, українці булоби розбиті духовно. Рим зберіг нашу цілість і не тілько що зберіг, але надав нам культурне обличча, вирівнав нас з народами Заходу. Тому вірнимо, що недовго доведеться чекати на той час, коли всі наші люди зрозуміють вагу Католицької Церкви і не лише перестануть проти неї виступати, а противно злучаться з нею, щоби мати більше відпорної політичної сили та створити одно Стадо з одним Пастирем."

* * *

Годиться ще на закінчення відмітити, що програма виступів хоральних і поодиноких осіб стояла на висоті хвилі і була у бездоганнім виконанні.

Усім, що підготовляли — виконали, переведи і намітили — чолом!

Діла говорять!

ЛІТНІ ЗЇЗДИ

Літо це прегарна і в многих случаях одинока нагода устроїти окружний з'їзд БУК-а — тому не відкладати.

Не ждати, аж хтось вас спонукає, намітить і підготовить та зробить для вас.

Робіть самі!

Чейже ви не спите, щоби вічно стояти з дзвоном і кликати до виконання обовязку.

Чейже ви не глухі і сохрань Боже, не сліпі, щоби не чути і не видіти кругом, як іде життя, не спиняється на мить, не вертається. Що прогавлене і позабуте — пропало! Долю треба здобути, завернути ні. Здобувайте долю нашому народові! Будьте бор цями на фронті борби за кращу будучність. Тут є все нагода виріжнитися! Все є нагода здобути для тих, що духом знікчемніли. А ви лицарі св. Духа — члени правдивої Церкви — діти найвищого Царя — Божі співнаслідники і дібр Божих співучасники — чиж не ділати нам?! Ми чуємо Божий заклик — бачимо ряди Божих борців — ставаймо в один ряд! Не позаду, ані з боку — в один ряд фронтовиків!

За Боже царство в українських душах і домах!

За Божу правду життя і вічности!

За Божу честь і славу!

* * *

До праці!

До діла!

Скликуйте літні з'їзди — активізуйте окружні відділи!

* * *

Ще нині, завтра, як найскорше скличте збори свого заряду. Того ніхто не зробить за вас, без вас. Не ждіть на когось, не оглядайтеся вічно на всі боки, на кожду сторону! Вперед!

Обговоріть і намітіть програму з'їзду — запросіть бесідників. Проголосіть той день спортовим днем округи! Скличте і запросіть всі спортові відділи наші! Зробіть щось велике і захоплююче!

Замість критики — праця!

Замість нарікання — діло!

Замість відказування і невдоволення — творім велику будучність нашу!

Не дивіться на ворогів!

Не оглядайтеся на противників!

Що вас обходить, як і що вони говорять? Це їх діло, — чи мають сини світла і сини тьми що спільного? Дивіться вперід! Ідіть вперід! Слухайте голосу совісти, Божого голосу у вашій душі, що відзивається до вас устами Церкви святої. Христа Бога і Спасителя, утаєного в найсвятішій Тайні Евхаристії, що навчає, веде і судить через свою Церкву, Католицьку Церкву — ТОГО СЛУХАЙТЕ!

І будете щасливі серцем!

І будете вдоволені!

І будете мудрі, сильні, непоборні!

Бо хто, як Бог?!

* * *

Тому скликуйте літні з'їзди БУК-а.

Літний з'їзд БУК-а в Канорі, буде в суботу і неділю, дня 11 і 12 липня, ц.р. В навечіря і сам день празника св. Петра і Павла, що є днем відпустовим парохії. Служба Божа кождого дня ранком, починається година десята. Вечером першого дня, година сема вечір, буде Вечірня Велика з Литією. Нагода св. Сповіди.

Кождого дня спільні обіди і вечері.

Пополудні кождого дня від години третої до шестої промови. Бесідники і теми подамо на програмах. Вечером першого дня, 11 липня, година восьма вечір, представлення: "Ясні зорі" — драма Б. Грінченка на історичному тлі. Другого дня вечір спільна вечера, тоасти, декламації, співи — товариська гутірка.

Канора є осередком українського поселення околиці — прибувайте громадно! Певно будете вдоволені. Запрошуємо всіх добрих українців католиків прибути — також зі західної Манітоби!

Памятайте речинець — субота і неділя, 11 і 12 липня, ц.р.

* * *

Окружний з'їзд в Арран, Саск. буде в суботу і неділю, 1 і 2 серпня, ц.р.

Кождого дня рано Служба Божа — нагода св. Сповіди.

Спільні обіди і вечері.

Від години третої до шестої пополудні промови запрошених бесідників.

Прегарно ново помальована церква в Арран за-

прошує вас усіх! Невідклично прибувайте! Будете гірко жалувати, коли не прибудете! Ви певно не бачили ще так мальованої церкви! Кождий закуток говорить до вас духом набожности і щирого відання Творцеві що Боже! Вас огортає новий настрій, небуденний, переноситеся думкою в небосяжні простори, вам стає легко на серці, вас охоплює всесторонна краса нашого прекрасного обряду і веде на крилах молитов перед Божий престіл. Ви забуваєте прямо, де ви є. Варта прибути....

Новий Нарохіяльний Дім Просвіти, на місці знищеного ворожою рукою палія. Новий, сильний, мурований. Кращий, як був давний. Не знищить нас ніхто!

Ми як фенікс стаємо з попелу відроджені, молоді!

Прибувайте на Арран в суботу і неділлю, першого і другого серпня, ц.р.

⁂ ⁂

Окружний з'їзд на Приймовім, біля Вонди, Саск. відбудеться в суботу і неділлю, 6 і 7 червня, ц.р.

Там околиця велика, густо заселена нашими людьми — люди маєтні — гордовиті, свідомі — знають свою вагу і вартість! Чи є де більші церкви, як там — чи є де кращі! Наші люди вросли там, сильно вкорінені — варта їх відвідати, богато можна навчитися там — просимо всіх українців католиків з Альвени, Кадворт — блищих і дальших невідмінно прибути.

ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ І МИ

З днем першого червня почне свою обїздку управитель нашої бурси в Саскатуні, **п. Осип Приймa разом з двома студентами.** Він відвідає по можности всі наші місцевости і матиме виклади про бурсу.

Громадяни і установи, котрі бажалиби почути ці виклади, нехай сейчас порозуміються листовно з п. О. Приймою на адресу бурси ім. о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні — 320—24 вулиця.

Просимо всіх наших членів і поодиноких відділів помогти пану Приймі в усякій спосіб в його поїздці. Отже морально — молитвою та добрим словом. Представте вагу, потребу і конечність такої поїздки вашим знакомим. Заголосіть день, в котрім відбудеться виклад О. Приймн і двох студентів з ним. Скличте на той день українців католиків округи. Поможіть також гостинністю, котра в нас колись процвітала як звичаєве право наше. Казали наші предки: Гість в дім, Бог в дім. Най дух тої старовинної гостинности, щирої, невимушеної а сердечної стріне п. Приймy скрізь по наших хатах. Най наше покоління свідчить, що не вивдулося давних духовних дібр предків — а береже, що пошани і збереження гідне.

Поможім також переїхати докладчикам з місця на місце. Коли в нас самих є самохід, зробім це самі, не відсилаймо до другого. Коли нам однак з якоїсь причини зовсім неможливо, найдім другий самохід самі а не відсилаймо докладчиків, щоби вони шукали для себе в незнаним їм місці, особливо на фармах.

Най та поїздка стане при нашій співпраці і помочі очевидним успіхом — для околиці, що почує про важні справи з першої руки — а також для бурси, котра повинна після вакацій наповнитися нашими студентами!

—— 0 ——

Наші хлопці, котрі вибираються студіювати в Саскатуні на вищих школах, знають, що для нас істнує тільки одна наша бурса, це **бурса БУК-а ім. о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні** при 24 вулиці, в колишнім готелі Балдвин.

Там наші студенти дістають не тільки приміщення, харч і прання — але ВИХОВАННЯ. І то українське католицьке виховання, отже релігійно-національне.

Ви надієтеся найкращого від своїх дітий — з ними вяжете свої найцінніші мрії — поносите видатки і труди — якщо хочете сповнення всіх своїх надій— пішліть їх туди, до бурси!

Там вони навчаться не лише світських наук, поширять своє знання — але збережуть також свою народність і віру! Віру, що є найважніше. Бо яка віра, таке життя! Яка віра, таке щастя, така доля, така будучність!

Тому всі наші студенти повинні мешкати в бурсі!

Там вчать їх по українськи, українського письма і слова, пісні, музики, танку — історії України але також релігії і обичаїв. Так виховання стає повним, цілим — а не частинним, калікуватим.

В бурсі царить товариське життя — там молоді вчаться громадянської моралі, солідарности і праці. Хто лінивий, змінний, необичайний — такий в бурсі не має місця. Тому повна запорука доброго виховання є там!

Фізичне виховання також запевнене. Є окрема ґімнастична світлиця, в котрій відбувають ґімнастичні вправи. Харч здоровий, достатний. У світлицях чистота, охарність. В бурсі є домова каплиця, в котрій о. Парох відправляють час до часу Службу Божу — окрема нагода для студентів висповідатися. Живуть чисто — внутрі і зовні!

Там є одиноке місце для ваших синів, коли вони студіюють в Саскатуні а походять з околиці!

Жадна приватна домівка не може дати тих користий для студента, що наша бурса.

Розважте над тим докладно!

⁂ ⁂

Заведенням для дівчат, котрі студіюють у вищих школах Саскатуну, **є монастир Сестер Служебниць** наших з окремим приміщенням для панночок, при вулиці "Е" — ч. 310, північ. Дім просторий, світлий, соняшний, вигідний. До Нормальної школи недалеко, пристанок трамваю близенько. Там панночки матимуть материнську опіку, чистоту і приличний харч та певно будуть вдоволені. Не треба додавати, що виховання там першої якости і тому обовязком родичів, добром панночок — є мешкати в Сестер підчас студій в Саскатуні.

⁂ ⁂ ⁂

Дуже важною справою нашою є справа **наших шкіл і наших учителів.**

Літом деякі школи зміняють учителів, деякі учителі міняють свої посади.

У всіх справах дотично шкіл, просимо писати до нас — зробимо для вас все можливе, згідно з вашими бажаннями для добра шкіл.

Не треба мабуть пригадувати, що в наших школах мають і повинні вчити наші учителі. Коли в наших школах вони вчити не будуть, так де будуть? Коли ви їм не поможете, то хто їм поможе? Чи можна тоді надіятися помочі від них?

Тому старанням всіх свідомих членів БУК-а буде подбати, щоби в їхніх школах вчили наші учителі. При добрій волі і дещо старанню це легко можна перевести. Клопоту з тим нема, а користи очевидні.

Так, як досі, й надальше будемо містити оголошення для шкіл і учителів, для всіх наших членів— безплатно. Таксамо будемо радо служити всіми порадами і вказівками безплатно. Просимо однак писати до нас на час, бо оголошення таке мусить піти між людий а наш Бюлетень є тільки місячником.

Коли найдете таке оголошення, не залишайте його без відгомону. Досі наші члени радо тим цікавилися і учителі, котрі подавали своє оголошення в Бюлетень скоренько находили гарні посади між нашими людьми. Це належить признати нашим членам і віддати честь, кому честь.

Нище містимо одно таке оголошення.

⁂ ⁂ ⁂

ПОШУКУЮ

Українського греко-католицького учителя (мужчини) з першої кляси цертифікатом до школи Hatherleigh ч. 3094. Бажаємо учителя, що буде вчити музики і співу. Посаду можна обняти не пізнійше як дня 22 липня, ц.р. Платня після угоди. По дальші дані прошу писати на подану адресу, залучаючи свої домагання і висоту платні.

J. S. Kowalchuk,
Sec. Treas. Hatherleigh S.D.
Hatherleigh, Sask.

⁂ ⁂

Наша інтелігенція і ми це один фронт.

Мусимо його скріпити, подвоїти, збільшити в десятеро! Основою буде повна співпраця — до діла!

о. Ст. Семчук

ПРЕСА

Будемо незадовго обходити пятьсотліття винайдення друкарської штуки. Відтоді печатане слово стало одним з найбільше принятих і можливих середників ширення ідей, виміни думок і поступу взагалі. Відколи на Україні у Львові випечатано першу книгу, Апостола в 1574 р., печатане слово несе й нашому народові потіху, скріпляє волю та робить служебність, варту найбільших скарбів. Наша найдавніша печатня остала у Львові і є нині в посіданню Ставропігії. Справді газдують там тепер люди, з котрими погодитися тяжко — все таки це наше довголітне майно не пропало і певно вернеться до рук тих, до котрих історично і по правді життя належати повинно. Бо в Ставропігії залягли під доглядом польського правительства та за його опікою москвофільські останки галицької волости і при помочі мілїонового майна ширять кацапщину і православія на радість і втіху своїх опікунів а горе і розбиття українського народу. Та це певно не довговічне. Печатня однак є, і в даний мент знова стане на службу народові, для котрого почала працю ще в 1574 році.

Давні брацтва наші старалися мати свої печатні. Старається також наш БУК і це його змагання, щоби Ексцеленції Преосвященному Епископові нашому, Василю Володимиру Ладиці, ЧСВВ віддати дійсно хосенний і значний дар — свою печатню. А що це не тільки балачки і мрія химерна, але дійсна снага і спроможність сіл, свідчить наявно розгін праці та її осяги. Колиби наші організації, що стають закроєм Католицької Акції, себто точніше відділи БУК-а, відділи Брацтва св. о. Николая, Брацтво св. Івана Милостивого і другі запомогові брацтва, дальше наші прицерковні брацтва і сестрицтва та читальні ПОРОЗУМІЛИСЯ — справа нашої печатні як дару для свого Епископа і Дієцезії булаби здійсненим почином. Засоби грошеві на те є в подостатку, тільки тяжко їх зрушити з місця і зробити услужними великій цілі.

Давні монастирі наші мали свої печатні. Перід в тім вели Василіянські монастирі, котрі видали великі томи літератури і без котрих тяжко подумати про українську літературу тому триста літ назад. Ту ролю сповняють монастирі досі. Сповняють на Україні, сповняють в нас, у Канаді. ОО. Василіяни в Мондері, Альта., видають дешеві книжечки і ведуть на широку міру закроєну розпродаж католицьких книжок — так само Отці Чина найсвятішого Ізбавителя в Йорктоні. Світське духовенство, як раз виражено у старокраєвій пресі "та велика немова," про котру всі говорять а котра про себе дуже мало говорить — помагає справі преси зі запалом гідним великих попередників, котрі одинокі колись списували дії України і творили підстави її духової культури.

Всі ми стараємося поширити наш тижневник "Українські Вісти," що виходить в Едмонтові, котрого оголошення бачимо на окладинці Бюлетеню. Просимо, напоминаємо і заохочуємо, щоби наші вірні — українці католики — передплачували, читали і роздумували та поширювали свою українську католицьку пресу, котрої найчастішим представником і гостем наших хат є "Українські Вісти."

Чому?

Бо це справа непомірної ваги. Хто що читає, таким стається. З ким пристає, таким стає. Пристає з добрим, сам стане добрим — пристає зі злим, стане злим. Преса це могутність світа. Вона володіє і витворює так звану публичну опінію — підготовляє перевороти, засновує держави, валить найсильніші організації а нові творить. Розумію під тим ідейну пресу— не чисто інформаційну або професійну. Таку ідейну добру — бо можуть бути навпаки ідеї крайно шкідливі — пресу, ми повинні вдержати всею силою і спромогою. Вона заступає нам хвилево в стані недержавности свого рода міністерство пропаганди, освіти, комунікації а навіть віроісповідання у многих случаях. Без такої преси ми будемо великаном, котрому закнебльовано уста, котрого при тім бють і обкидують болотом а тільки його очі виказують безмір болю та сум, бо уста закнебльовані і голосу не видасть.

Добра преса скріпляє розум читача. Вона закріпляє набуте знання, поширює обсяг набутого а також отвирає і вправляє снагу нового пізнання.

Добра преса скріпляє волю читача. Усталює в добрих постановах, у вірі, надії і любові, направляє до доброї цілі, гартує серед небезпек і противностий а заохочує до борби за Христове царство між українським народом.

Добра преса скріпляє совість читача. Будить і ворушить заспану, кличе до діла лінву, веде до побіди діяльну в добрім, остерігає і напоминає грішну. Є повсякчасним рахунком сумління, виробляє ХАРАКТЕР.

Тому правдивий поступ без доброї преси є неможливий в нинішних обставинах. Тому ворог так поширює свої видання. Тому більшу частину преси світа захопили у свої руки жиди, велику пресу мають большевики, новітні агресивні погани. Тому також сектанство вдирається в наші серця головно при помочі преси, найбільше небезпечної ще й тому, що крикливо національної. Так за обслонкою загально принятих і узнаних національних кличів вдирається в наше життя чуже нам по духові і формі сектанство. І ця зброя проти здорового космосу нашого національного організму найбільше небезпечна. Бо коли ворог виступає у всій своїй зброї, виді і підході — ми зразу пізнаємо, хто він. Але коли він прибереться в нашу ношу, на уста возьме солодкаві хуторянські кличі і пустить туман оманної просвітянщини — тоді він добрий пачкар і легко перепачкує сектанство в нерозбиті і дужі досі ряди. Тоді ми крівавимо з болю і дорого платимо, гекатомби жертв, за облуду злої преси.

І тому нашим обовязком є самому передплачувати а дальше поширювати добру пресу при кождій нагоді. А нагод найдемо. Є празники, гостини, річниці, вечірки, приняття — скажім тоді добре слово про нашого друга, нашу пресу! Зберім жертву на нашу пресу. Кождий член БУК-а богато може зробити. І коли зачнем над тим працювати постійно і без відкладання, то зробимо богато і вкоротці побачимо змінені обставини на краще.

Найкращим виявом цих стремлінь буде акція поодиноких членів БУК-а, так само як відділів, в користь Українських Вістий. Треба бути дещо впертим, треба бути сміливим! Треба хотіти і вміти здобувати, навіть мимо і проти найбільше непригожих обставин. Осяги таки будуть!

Пані Шкварко-Матійчукова, котра на початках війни в 1914 році як сестра жалібниця обслугувала ранених у львівській лічниці, описує про одного смертельно раненого мадяра, якого привезли з поля бою раненого в черево. Після операції ранений терпів горячку і мав усякі забаганки. Йому хотілося конечно їсти, а в дійсности йому невільно було їсти нічогісенько, бо грозило закаження крови і нагло смерть. Сестра стерегла його. Однак коли вона відвернулася до другого раненого, він побачив мищинку з кашею на столику, біля ліжка сусіда. Вхопив і став жадібно їсти. В той мент сестра обернулася, побачила, що сталося і вирвала йому мищинку з рук. Він ще останнім порухом пхнув її, сказав "нем...." і увірвав. Лице зсиніло, очі впали, він ригнув на її біленький хвартух — кашею і власною кровю та став конати.

Так цей ранений заплатив за непослух життям. Заплатив однак непритомний, в горячці. Наш загал, хоч й смертельно ранений довголітним діянням злої преси, все таки в головних частях притомний. Наша Церква та Ексцеленція Преосвященний Епископ як та сестра жалібниця хочуть вратувати хорий організм. Помагає духовенство — помагають ряди БУК-а — помагають цілі ряди віруючих. Чиж хорий організм має сконати так як той ранений, котрий ще передсмертним судорогом видусив на устах "ні," наче документуючи тим свій непослух, і сконав? Чиж за всю поміч і намагання ратунку має наш національний організм в Канаді ригнути кровю в останнє, щоби тим виявити наслідки свого непослуху?

Чи маємо послухати і оздоровіти?!

Як так, справа преси не може бути для нас байдужною. Зачнім рух за поширенням Українських Вістей, забезпечім їх грошево — в наших домах наша преса. Нашим кличем най стане: Для українця католика українська католицька преса!

До діла — до перемоги!

❦ ❦

На кінці замітка.

Це відноситься також у великій мірі до Бюлетеню.

Наколи члени наші не напружать волі, не схочуть потрудитися і жертвувати своїм грошем, працею, словом — так редакція заповідає вже тепер, що дальша праця того рода неможлива. Досі ми працювали даром і будемо до кінця року, щоби так виконати наше зобовязання, яке переняли на річних зборах БУК-а.

Однак дальше так не буде.

Забездурно працювати і просити печатню, бо печатня ОО. Чина Ізбавителя в Йорктові нам робить неоцінимну прислугу, печатаючи за таку ціну, за яку жадна інша не печаталаби — годі. До редакції належить відповідна бібліотека, ряд книжок і преси для інформації. На це досі не було і нема фондів. Це все редактор повинен був дотепер пристарати і заплатити самий. Також обширну переписку. І тому є ділемма — або члени БУК-а подбають, щоби Бюлетень належно забезпечити грошево і поширити — або будуть без него...

Третої можливости нема і не буде. На фронті можна боротися **самому** проти навали чотири роки, але довше ні. Хочемо жити, борімся. **Всі** на фронт!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

Всемогучий Господи сил, що є споконвічним Життям і Воскресенням, дай нам ослабленим в борні життя тогосвітнього зазнати потіхи Твоїх ласк, Твоєї сили і могучости.

Ти післав Утішителя Духа Правди своїм ученикам і апостолам в день Пятьдесятниці і перемінив їх внутрішно. Вогонь божественного пориву запалив їх серця і явився над ними у виді огнених язиків. Серед лютости безвірного світа молимо й ми нині смиренним серцем: Зішли нам утіху і радість божественного запалу в наші серця, скріпи і загартуй, щоби невідмінно служили Тобі духом і правдою, були діяльні й рівучі на славу Твого імени та змогли потребі принести в офіру навіть туземне життя і так стати гідними Твоєї нагороди і прослави, амінь.

Господи, воскресший і побідний! Спасителю наш дорогий! Дай нам силу і міць побіджати все злоі кождого ворога, амінь.

Донозо Кортес

ПРОВИДІННЯ ЯК ЛАСКА

Боже Провидіння є загальною ласкою, через котру Бог удержує все в буттю, що тільки істнує, і кермує по своїй волі. Знова навпаки, ласка є рівночасно свого рода особливим провидінням, котрим Бог в особливий спосіб дбає про людий. Догми про провидіння і ласку обявляють нам істнування надприродного світа, де все, що бачимо, має своє суттєве заложення і свої суттєві причини. Без світла, що звідтам приходить, все є темнотою. Без вияснення, котре там находимо, все остає невияснене. Без того світла і без того вияснення все є позором, миляною банькою, случаєм, димом, що зникає, з'явою, що гине, тінню, що минає, сном, що переходить. Надприродне є понад нами, поза нами, в нас. Надприродне обіймає природне, проникає всі його клітини.

Так знання надприродного є ключем до пізнання всіх наук, а особливо політичних і моральних. Вияснити істнування людий без ласки а суспільности без Божого провидіння остане на все даремним трудом. Без провидіння і ласки так чоловік як і суспільність останутъ вічною загадкою, як ми це доказали. Далекосягле значіння і вага того доказу стануть для нас тим ясніші, коли глянемо на сумний і жалюгідний образ наших заблуджень і похибок бодай в нарисі і побачимо, що всі ті заблудження і похибки випливають наче з одного жерела, котрим є заперечення католицької надприродности. У своїм часі я докажу також, що постійне і надприродне ділання Боже на суспільність і на чоловіка є саме основою могучою і невзрушною цілої католицької науки. Колиби католицтву віднятн ту основу, то ціла велика будова, в котрій покоління за поколіннями находили добре і достатне приміщення, запаласьби в собі.

Католицька Церква як релігійне заведення мала на світську суспільність подібний вплив, що й католицтво як наука мало на світ, а Господь наш Ісус Христос мав на людий. А це тому, бо на ділі наш Господь Ісус Христос, Його наука і Його Церква є тільки трома виявами одної і тої самої річи: Божого ділання, котре рівночасно ділає в чоловіці та всіх його силах, в суспільности та всіх її установах, надприродним ладом. Наш Господь Ісус Христос, католицтво і Католицька Церква є одним словом — є Божим словом, що вічно звучить в піднебесних просторах.

Кард. Мерсіє

В ЧІМ СИЛА НАРОДУ

Природне і надприродне переконання про нашу остаточну перемогу, більш як колись, міцне в моїй душі....

Ми переможемо, будьте в тому певні. Але ми

ще не дійшли до кінця наших терпінь. .....Не маємо чого сумніватися в майбутнім. Але треба це майбутне приготовити. Найліпшим шляхом підготовки буде плекати в собі чесноту терпеливости і дух жертвенности. Будьте могучі і майте в серці відвагу, очікуйте помочі від Господа. (Пс. 27, 14). Скороняйте віру в Провидіння. Воно дбає про тих, що шанують царство Бога і Справедливости. Що не прийшлоби, не сумнівайтеся у Провидіння.

Хіба ми всі є щось більше в руках Всемогучого, як полева лелія або пташка, що хитається на гилячці? Укладайте ваші пляни, будуйте батарєї, видавайте накази, залишиться все одно засада — що людина не намірялаб, Бог розпоряджає всім. Не спасає царя велике його військо, марна надія спастися конем. Хоч велика його сила, не втекти йому. Душа наша жде на Господа. Він наша поміч і наш щит. (Пс. 33, 16-20).

Уявіть собі воєвничий нарід, певний свого війська, свого виряду, своїх вождів, що ось-ось має відвести перемогу. Але хай Господь допустить, що в його рядах почне ширитися пошесть і вже протягом одної години знищені всі найбільші оптимістичні передбачення. Тому понад все покладіть ваше довіря до Господа. Віддайтеся Його милосердю, очищуючи вашу совість. Оздоровіть ваші огнища. Хай панують в них чистота, скромність і християнська простота. Приготуйтеся в сокрушенню до ваших пасхальних обовязків. В церкві не будьте самотні. Виж є в її материнському лоні, тому жийте її духом. Підчас посту Церква жде, щоби її блудні сини з плачем і молитвою, позбавлені терпіння, примирилися з нею, щоби оглашенні відродилися до божественного життя.

Вправляйтеся у внутрішному зосередженню. Пильнуйте ваших змислів, нахилів ваших сердець— тому, щоби плекшти лет вашої душі до Того, хто є нашим одиноким добром і єдиний може дати вам мир, себто спокій і лад. Грізні часи, які переживаємо, особливо надаються до обожання нашої Скорбної Матері.... Поручім чистому і пренепорочному Серцю Марії наш дорогий Рідний Край.

о. Р. Медер

ПРОЧ З АЛЬКОГОЛІЗМОМ

Многі позабули на очевидну правду, новочасні люди часто її висміюють, а все таки вона остає правдою: Ваш противник діявол, як лев кружить рикаючи, і шукає, кого мігби пожерти. — Від часів Адама безжурність про сатану ставала причиною безчисленних нещасть. Початком лиха є заперечення зловісної сили лихих духів, котрі після св. Павла панують у воздухах. Нічого більше сатана не бажає, як лише щоби всі загально послипли і не бачили небезпеки. Це свого рода бездумний оптимізм, котрий зі замкненими очима важиться ступати над бездонну пропасть.

Найкращим доказом, що сатана близько, є призамикання очий на небезпеки. Сатана хльорофармує жертву. Він її засипляє, щоби тим краще потім її знищити. Грішники здебільша вмирають в душевній наркозі. В заспанню совісти. В тім ошоломленні, що виходить з пекла і омрачує мозок. Одним з найбільше знаних середників нескольної аптики до заспання є алькоголізм. Тут я говорю не як абстинент, але як священик. Говорю в дусі Христа підчас весілля в Кані Галилейській. Чи хто є абстинентом, чи ні, мусимо всі: Остерегти християнську совість і людські сили волі перед тим середником ошоломлення! Будьте тверезі і чуткі!

Алькоголізм, себто піянство піяків і піянство підпитків ошомлює совість. Совість це вістун на вежі. Це передня сторожа твердині малого царства чоловіка. Треба убити вістуна, щоби нечайно напасти на твердиню. Та при совісти воно не вдасться.

Совісти не можна зовсім вбити. Але совість можна заспати. Це саме виконує піянство. Воно зменшує відчуття небезпеки. Кажуть, немовби воно додавало відваги. Є така відвага, що радше подобає на самоубійство. Не брати під увагу небезпек, не належить до відваги, радше до недоумости. Така саме є відвага піяка, Він грає в піжмурки з найблищою небезпекою тяжкого гріха. Він заграває з пеклом. Він грається з гнівом Живого Бога. Він грається зі життям. Він вірить тільки в Божу терпеливість а забуває на Божу справедливість. Спить і танцює над пропастю. Дзвінок Божої ласки може дзвонити як найголосніше на сполох. Він нічого не чує, не бачить, не помічає.

Піянство зменшує ніжне відчуття обичаїв. Для піяка гріх не є більше найбільшим лихом на землі, лише дробиною, з котрої можна поглумитися. Він не робить собі нічого, коли в неділю не піде на Службу Божу. Його мало обходить зломання вірности подружої або зведення. Алькоголізм ослаблює почуття відповідальности. Кождий чоловік є відповідальний за всі можливі наслідки власного ділання. Хто засіває, стає відповідальним за плоди. Це почуття відповідальности що раз то більше заникає в піяка.

Беру тільки один одинокий случай: піяк і батьківство. Хто хоче бути батьком чи матірю, мусить бажати дитині всего найкращого. Що робить піяк? Він думає про свою спрагу і насолоду. Він не думає про долю майбутньої дитини. Власним піянством затроює зародень життя. Руйнує нервовий уклад. Ослаблює ум і силу волі. В десятеро побільшує тягар первородного гріха, лиху пожадливість. Защіплює подачу безчисленних слабостий і скорої смерти. На його рахунок спадають здебільша бідні жертви отупіння, божевілля, падачки, чахотки, злочину. Він заповняє лічниці, санаторії і доми поправи. Батько піяк є лиходій. Мати піячка є лиходійка. Їх гріхи до неба кричать о месть.

Молодець, що піячить, не має права на подружа. Піянство не є вправді перепоною до подружжа після закона державного і церковного, але є такою після природного закона. Подружені піяки і піячки приналежать скоріше до дому поправи. Вони є ворогами людського роду.

(Далі буде).

о. Н. Демків

ПІД ПОСВЯЧЕНИМ ПРАПОРОМ БУК-А

Двох бувших наших військових старшин, зажилих другів, стрічаються в неділю на вулиці. Один з них якраз вийшов з церкви, де приступав до св. Причастя. — "Як се може бути? — питає його другий — що ти, такий як я, часто приступаєш до св. Причастя?" "То історія доеть проста а до того цікава, — відповідає приятель — Я під зглядом релігійним зовсім змінився. Вплинув на мене місіонар, котрий ані слова не говорив до мене про релігію. Тим місіонарем була моя жінка. Була дуже побожна, а що її любив то шанував також її релігійні переконання, хоч їх не поділяв. Вона ще як молода панночка брала участь у всяких релігійних братствах. А коли віддала мені руку, остала також самою, побожною, свідомою, сумлінною і на Службу Божу ходила все. Я ніколи не зауважив, щоби духовні вправи перешкодили її у виконуванню домашніх обовязків. Рідко промовила до мене о Бозі, але з її очий я читав все, що про це думала. Коли я часом в поневільнім забутті закляв, я бачив, як вона приблідла однак нічого не говорила. Потім глянула лагідно і була ще ліпшою як передтим. Коли я що злого зробив, не робила мені жадних викидів, тож тим більше я відчував мій кождий блуд в її приявности. Коли клякала до молитви, ставала ще кращою і були хвилі, коли я мав охоту клякнути побіч неї, але зглядь людський здержував мене і дурні навички, а радше відзвичаєння від молитви. Скільки разів виходила з церкви після св. Причастя здавалося мені, що окружає її якась вища атмосфера. В таких днях була особливо веселою і потягаючою. Знаю, що через релігійну обоятність я справляв її чимало смутку, але не давала мені того відчути. Однак по кількох літах такого тихого проповідування, я зовсім змінився і забажав любити того доброго Бога, котрого вона так щиро любила . Він дав її духа тревалої побожности, чесноти і чар, котрий причарував мене. Коли раз вернула від св. Причастя, я сердечно до неї відізвався: Заведи мене до твого сповідника.... Тепер інакше думаю і поступаю. Хожу на Службу Божу, до сповіди і до св. Причастя — і я є щасливий! Тисячі мужчин навернулисьби, колиби мали добрих жінок, закінчив той старшина.

Найбільше поле апостольської акції в родині має будь що будь все таки невіста, як жінка, матір і газдиня дому. Її добрий вплив на мужа, дітий і ціле оточення є прямо неоцінимий. За добру матір не можна ніколи досить дякувати Господу Богу. Її апостольство підготовляє душі і серця для Бога і народу. То тихий ангел мира, провідниця на дорозі чеснот, боязни Божої, любови і добрих обичаїв. В таких родинах є сильний дух і віра в перемогу добра.

На однім образі маляр представив наших предків, як моляться серед бурі і покоління наших часів, що не моляться. Лиця прадідів спокійні, благі. На лицях нинішного покоління жах і розпука. О, коби та розпука духа переконала нинішне покоління, що без Бога ми не спроможні до нічого, треба святого до віря в Божу поміч, треба святого підняття духа-молитви. Се буде певний обяв творчого духа через одновлену віру, бо з віри пливе надія і любов Бога, а з неї любов ближнього, вітчини. Любов вітчини є любов Бога на великі, широкі розміри а такої любови великої глибоким жерелом і підставою мусить бути Бог.

Інакше цілі ряди українців без духа і без віри, без чести і без сумління, без серця і без стиду, дійсних Каїнів, кидаються на власних братів своїх, мордуючи їх без милосердя, як ворогів. Се є дух чужий нам, дух невіри і сумніву, що приступив до трухлявого з неволі духа нашого і тягне його на дорогу ложі та тисячних помилок, провадить на манівці відступства від Бога і народних обовязків. Але час взятись з тих хоріб визволяти душу!

Ось перед нами прапор БУК-а! Який милий вид, які взнеслі чувства! Бачимо малюнки, миж не іконоборці турецького походження. Миж нащадки державного святого Володимира — великого Володимира! Миж діти духові великої Цариці неба, яка покровом святим заступає українських дітий!

Славний маляр змалював образ не на полотні чи дереві, щоби пропав, але на мурі зі скал і каміння. Образ вийшов на причуд гарний. Але зависники постановили знищити ту працю. Що роблять? Мур почали псувати камінярі з наміром знищити при тім образ. Чи догадується, хто є той маляр? То Бог Творець всемогучий, віками малює образ — живий образ українських душ, бо на образ і подобу Бога сотворених. А мур? Се католицька віра Божа між українцями. Божа — рідна віра. Не та рідна, хто самовільно собі добирає. А та, котру Бог з ласки обявив. Подібно, як не та матір рідна, котру хтось собі дібрав, бо так йому сподобалося — але та рідна; яку Бог Творець з ласки нам дав. Та віра збудована на скалі—Петрі. "Ти єси скала-Петро і на тій скалі збудую мою Церкву." — "Як мене післав Отець, так я посилаю вас!"

І отсе той мур католицької віри валили, псували і валять, здається з встеклою завзятістю, камінярі з нашого народу наслідуючи чужих і при помочі тай-

ної чужої руки. А з муром віри нищать **живий образ українських душ** — щоби роздерти, спустошити і викривити сумління, від Бога відсунути і для Бога умертвити. Але горі іміем серця! Поки мур віри цілий, хочаби образ душ був ушкоджений — все таки дасться направити. Та коли дух віри зруйнується, всі наші науки, теорії, всі наші напружні бої з ворогами, вся сійба людської мудрости, ширення про світи не по мисли Божій — народу до творчої сили не двигнуть і не відродять. Життя наше є так скомпліковане, що не можна звести всіх кінців без Божої помочі, Божого благословення. Божої правди нам треба, котра для нас буде, як світло для очий. Живим душам віри треба, котра вяже людину з Богом і уподібнює до Бога. "Без Мене не можете нічого зробити...." — "Коли Господь не збудує дому, даремно трудилися будівничі."

Віра, котрої виразом є активна релігія, то перемога, остоя і запорука одиниць та всеї цілости народу.

Прапор се знак ідеї. І ось ідея — велика ідея Католицької акції БУК-а, що змагає якраз до зібрання творчих одиниць, щоби під кличем сильного творчого духа провадила до витревалости. Вона для нас, українців католиків, має виїмково сильне значіння. Ніколи і нідє не треба було такого гарту і такого самовідречення, як нині в нас. Сила духа давної княжої України, що племена пригортала в цілість великої держави — сила духа Гетьманської України, що рівноважила степовий дух безконтрольної сваволі — тої сили духа в нас нині вже не має. Нині в нас велика борба ангела світла і сатани. Борба ведеться во імя вибраного народу, во імя чистої релігії, людяности і поступу —отже во імя всего красного, правдивого і доброго. Лише — не для нашого народу. Сліпих легко зводити такими кличами, наче борба проти Церкви це борба за культуру і для культури. Але, коли народе український, хочеш правду знати, то борба проти Церкви **все** є борбою хитрунів зі збору сатани проти народу, як нації. Нам треба нині одиниць, що на сторожі стануть, щоби не обдерли нас зі всего, що нам ще остало з останніх славних лахів віри нашої та історії, наших прав і рідної мови, найсвятіших чувств. Останніх лахів наших— кажу. Ні, що кажу? З наших найбільших скарбів, нашого найцінніщого **духового капіталу**, який нам ще лишився. А ним є Бог, безсмертна душа, католицька віра, спасення і щаслива вічність. Нам днесь треба душ, щоби чували і відгоняли сумніви, які кра дуться в наші ряди. Наша сила є тільки у сполуці з Божою силою і в те сумніватися не можна. Нам треба душ, що не є спутані слабостями, буденними блудами, недомаганнями — трівогою, сваволею, самолюбством. Нам треба душ, як блискавиці світляних, раз враз серед ночі і темряви релігійної і народної, щоби вогні запалу кидали кругом між нарід!

Чиж іти нам слідом тих давних і недавних "каменярів-духів," що не поглибили життя народу і не додали до його вмілости жити, працювати, терпіти і вмирати — нічого вищого. Не додали вищої культури, умілости боротися і побіждати — а не програвати. О, прокляті похибки і блудні шляхи, все нові і все змінні — ніколи правдиві. Блудом деякі ведені, хоч вчені і провідні, замість стати для духових дарувань народу чистим зерном, що кинене сторічний плід принесе — поривалися ще й на ті дари, які вже нарід мав: на віру, щоб її знищити — на любов правди, щоб її вирвати — на його великанські жертви життя і майна, щоб їх розкинути по своїм особистим забаганкам. І так ломані душі не вміли виплекати сили володаря на рідних землях України а тут в Канаді сили організаційної.

Змаганням було особисте нажиття і животіння, щось як давнім "цибулі і мясива в Єгипті" — а пророкові Мойсеєві для визволення треба було ізраїльборця Божого.

Тайна перемог і слави, се борба, се діяльність без огляду на опінію і на тиск загальний. І ото духи мірні, звичайні, буденні, що дбають о животіння, ідуть дорогою других та роблять це, що другі, підносять очі до висот. Слабі душі — слабі чини. Найдуть животіння, буденне, монотонне і сіре, що обчислене і змірене на добробут, вигоду і спочинок. Дарма, буденне життя само себе з'їдає.

А нам нині чей треба перемог, побіди треба, слави! Бо коли всякі вороги затискають пястуки, кидаються на нас, коли до борби з нами безборонними прибирають усякі роди зброї, коли навіть найогиднішою кривдою готовлять собі перемогу — то нам треба могучих душ, непохитною організацією виступити в бій і здобувати, що є нашим правом істнування і справедливости.

В здоровім тілі, сильний дух! Через гарт тіла мусимо створити гарт волі, поконати лінивство і байдужність. Маємо здобувати і викликати запал мужности! Та не підемо крок вперед, доки не станемо працювати над удосканенням самих себе і не будемо повтаряти слів співця: "Вибрана моя, зоветься воля!"

Так, воля є сильного духа підставою, родителькою і володаркою. Воля є нашою кривцевою зброєю. Воля є щитом нашим, що хоронить від найтяжчих ворогів.

"Скріпляйтеся синове посеред Єрусалиму.... а піднесіть прапори!"...., кликав Єремія до свого народу, бо чув і бачив, що ціль треба вказувати тоді, коли сили слабнуть а дух маліє. В місці святім треба зачерпнути помочі і сили від Господа небесних сил.

Зміцніться брати і піднесіть прапори! — кличуть відділи БУК-а і громадять віруючий нарід около одного великого клича і одної великої цілі, які не є хвилеві, але довготревалі на дальшу мету.

Сміло можемо сказати, що ті зпоміж нас найбільше активно ділають по лицарськи, що творчого духа зміцняють в борбі зі слабою волею, бо вони доперва

в чин правдивий поведуть інших, коли самі власну волю загартують в лицарськім пориві творчого духа.

Ту правду має пригадувати взнеслий прапор БУК-а, що має вести українців католиків до праці, бою, перемог і побід.

(Далі буде).

З ФІЛЬМІВ ЖИТТЯ

КОЛИ Я ПОСТАРІЮСЯ

З нагоди католицького з'їзду в Епіналь, епископ Руш зі Штрасбургу, написав ці слова: Коли я постаріюся і ослабну, то всі останки моїх сил зужию на те, щоби обхати Францію і всюди голосити цю істину. Преса є більше потрібна як школа, бо вона творить прилюдну опінію і є школою для дорослих. Коли в нас, в Альзації, ніхто не може нічого проти нас католиків зробити, то тому, що маємо богато катол. часописів.

БРАТИ ХРИСТІЯНСЬКИХ ШКІЛ

Минуло 250 літ від тої хвилі, коли Жан Баптист де ля Саль оснував в Парижі першу свою школу, з котрої виросло могутне діло Братів християнських шкіл. Тепер вони навчають в 64 краях, приблизно 1300 школах, понад 350 тисяч дітвори річно. А вчить чотирнацять тисяч Братів. Лишень в місійних околицях істнує 129 домів з 50 тисячами учеників. Так найменше добре діло за Божим благословенням зростає і ширить та помножує добродійність.

ЛЮРД

До Лікарського Союза в Люрді належить 2,217 лікарів 21 народностий. Їхня канцелярія приняла цього року тільки 790 лікарів, в тім 306 чужинців, котрі прибули до Люрд ради цікавости і студій. Минулого року канцелярія провірила 89 случаїв уздоровлень і тринацять визнала чудесами. Найновіше чудесне уздоровлення припало в уділі девятьлітній італійській дівчині, Шарльотті Томасіні. Коли вона мала вісімнацять місяців, сильно попеклася. Знаки від ран остали на ногах, обі ноги відтоді були непорушні, спаралізовані. Минулого року привезли її до Люрд і занурили в чудотворній саджавці, у стіп явіння Матері Божої Непорочної Зачатої. Вона віддано молилася і нараз знаки від спалення зникли. Дня 10 мая, ц.р. її несли підчас торжественної процесії в честь Матері Божої. Після процесії, Епископ уділив присутним архієрейське благословіння. І нараз.... дівчина стає на власні ноги! Присутні задеревіли, не знають, що сталося. Вона знова радісно вибігає наперед і паде ниць перед Епископом та дякує Матері Божій за чудесне уздоровлення! Радости вірних не було рівної. Матір Божа наділила радістю і вилічила нещасну в тім місяці, що є посвячений Її чести.

БІЛЬШЕ СПРАВЕДЛИВОСТИ!

У Слові підчас Евхаристійного конгресу в Ліма, що подане було через радіо до паломників дня 27 жовтня, 1935 — св. Отець згадав про мир, що мусить злучитися зі справедливістю, правдою і любовю. Всі три чинники є неопустимі.

Перш усього св. Отець згадує справедливість. Почавши від Папи Льва XIII чим раз частіше чуємо це слово, чим раз більше напімнень, що справедливість в поневірці. Папа Лев XIII свого часу громовими словами кликав до світа проти несправедливости. Колиби люди були приняли і виконали, не булоби прийшло до таких страшних актів, як світова війна. А згодом Пій X, Венедикт XV і Пій XI знова кличуть до спамятання. Але слова тих Папів так само ідуть в забуття. Богато говориться про енциклику "Сорокового року" — а кругом гори несправедливости, вкорочені людські права. Що супроти того всего значить, якесь там діло любови? Любов ближнього без справедливости це обман. Любов є тільки наслідком правдивої справедливости. Не треба сподуватися на ласкавість, належить віддати справедливість. По волі Споконвічного нема обезправнених. Не треба відчислювати місця із Письма, в котрих кажеться про благословенства справедливости а прокляття несправедливости. Ті місця належать вивісити на видних стінах всіх законодатних установ і все наново споминати в пресі. Справедливість є основою держав. Коли нема тої основи, то держави мусять завалитися. Це відноситься до всіх до державних мужів і до послів, до богатих і бідних, до панів і слуг — більше справедливости! Св. Письмо каже: "Справедливі просвітяться як сонце." Якжеж мало світла в наших днях!

НЕДІЛЛЯ

Коли раз Наполеон відвідував школи своєї держави, глянув на улад щоденної праці. Там було написано, що питомці повинні кождої неділлі і в четвер піти на Службу Божу. Тоді він дописав: "Кождого дня!"

Належалоби перевести це вирішення славного полководця в нашому приватному життю, родинному і народному в приміненні до наших шкіл.

НЕ ДАЮ НІЧОГО

В церкві заповіли збірку бідних питомців. Священик переходить з мищиною. Дають бідні, дають можні — переходить священик до звісного дуки-скупаря. Розсівся вигідно і.... не бачить наставленої мищини. Тоді йому підставляють ще блище. А тоді він з придушеним гнівом і злосно відповідає: Не даю нічого!

— То возьміть собі — каже на те о. Парох — бо то для бідних.

ЗЛО І ДОБРО

Священик хотів вірним пояснити зло вишукування блудів в інших, отже так зробив. Витягнув велику хустину, яка була біленька і гарно зложена. Розтягнув її і подержав перед слухачами. Це була велика хустина, чиста, гарно випрасована — але на самій середині мала пляму з чорнила. Поза тим була на причуд чиста.

— Що бачите? — спитав священик.

Зразу люди не сміли в церкві відповідати. Але священик повторив питання. Тоді з ріжних кутків почулася відповідь.

— Чорну пляму!

— Так? — сказав знова священик.

— Ви бачите тільки маленьку чорну пляму, але не бачите того великого білого чистого поля кругом тої маленької чорної плями. Так само люди побільшують найменше зло до найбільших розмірів, а найбільше добро зводять до найменшої видимої точки.

ДИКІ ПОЛЯ

Коли на Диких Полях України вдарить на вас лише сморід там, де ви довгим зусиллям будете садити квіти і добре зерно сіяти, коли побачите привиди і ілюзії там, де ви на підставі будівництва свого малиб право сподіватися побачити будову — то не знеохочуйтеся тим у дальшій праці для краю і народу, серед котрого поставило вас Боже Провидіння. Не опускайте навіть найтяжчих позицій своїх і не будьте дезертирами втікачами, а вкінці таки управите Дикі Поля наші і щезнуть з них "пустарі тай безіменні" в дослівнім і переносним значінню. Бо для найлучших людий призначений найтяжчий грунт і найтруднійше діло. Силу управити той грунт і довершити великих діл дасть вам те, що так ясно і величаво представляє св. Письмо кажучи: "Чи твоя боязнь Бога не повинна бути твоєю надією а невинність шляхів уповання твоїм? Згадайже сам, хто погибав безвинний і праведних коли викорінювано?" З такою вірою в душі, сперті до стіни Церкви, прегарної кольонії Божої мудрости на землі, видержите буквально все, що може вам принести життя і праця. І чим більші будуть труднощі ваші, тим більша буде внутрішна сатисфакція ваша з боротьби, без огляду на те, який буде хвилевий вислід її."

др. О. Назарук

НАРІД БЕЗ ПРЕСИ

Нарід, котрий не має правдиво католицької преси, яка гамувалаб і вказувалаб на шкідливий і небезпечний вплив ворожої преси, зведений, блудить по манівцях і напевно скорше чи пізніше мусить загинути. — Це слова Преосвященного Гр. Хомишина зі Станиславова.

КОЛИБ

Щойно тепер відбивається на Великій Україні козацько-гайдамацька "політика" супроти Унії з Апостольською Столицею. Страшно відбивається! Якби наше козацтво і гайдамацтво ужили були за Унією тої енергії, котрої ужили проти Унії, то сьогодня українці булиби одним з наймогутніших народів на кулі земній.

Та тоді! Сталося якраз інакше. І ми нині на самім дні. Навіть негри в англійських і французьких кольоніях мають сьогодня більше свободи думки, слова й розвитку ніж велика більшість старого культурного українського народу, котрого мова була колись дипльоматичною мовою верхів всіх народів від Познаня аж по Спокійний Океан.

др. О. Назарук

НА ЧИСТУ ВОДУ

Коли маєте рану й хочете її вигоїти, то не раніть її, а лишіть в супокою, то скорше загоїться. Навіть не говоріть нічого про неї, то ще скорше загоїться. А коли будете гоїти рану другою раною, то таке лічення на здоровля не вийде. Залишім усі негативні речі в нашім вихованню, а натомість приймім позитивні, то зробимо успіх. Виплиньмо на чисту воду.

А. Загарійчук

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

ДАВНИНА УКРАЇНИ

Опираючись на раніших дослідах С. Шелухин в 11 ч. Дзвонів за 1935 доводить, що слова звісної лицарської героїчної поеми „Слово о Полку Ігореві" —: "Не буря соколи занесе чрез поля широкая, галици стади біжать к Дону великому" — належить розуміти згідно з негативним паралелізмом українських народних пісень і тому "галици стади" означає "галійці стадами біжать." Шелухин покликується на часте вживання подібних поетичних зворотів в народній словесности, де з одної сторони виступають птиці, звірі, природа — а з другої, люди. Отже в противенстві до "соколи," що є птицями — виступають люди "галици," котрі стадами біжать в сторону Дону. Тим самим "галици" не належить розуміти як галки, ворони, птиці, як це досі пояснили історики нашої літератури, але як галійці, від котрих українці походять. На доказ своєї кельтійської теорії про українське походження автор покликується на нововідкритий лист Папи Івана XXII до київської Митрополії 15—XII, 1320 р., в котрім українців названо "Galathe", значить кельтійського походження. Предками нашими на Україні були анти, аляни, готи. Автор "Слова" антське золото називає "руським", в руках готських дівчат. Готи розбили антів на Україні 375 р. і забрали їхне золото. Документальну вістку про Русинів та їх короля Одоакра маємо в надгробнім камені з 476 р. в Зальцбургській катедрі. За твердженням Шелухина промовляє також слово "біжать" — бо птиці галки бігти не можуть до Дону, хіба люди.

* * *

В "Богословії" ч. 1 за 1936 р. подає В. Січинський дані про найдавнішу нашу церкву у Львові, княжу церкву св. о. Николая, що тепер стоїть на горбі Жовківської вулиці, вище прямо Старого Ринку, відки розходять дороги. Повище цеї церкви на Лисій Горі стояв правдоподібно давний княжий терем. З него то видно було пожежу Холму 1255 р., котру записав наш літописець тими словами: "І со Львова зряще видіти по полям більзьким...." Значить вже тоді Львів наш стояв, тай була княжа церква. Вона збудована з камінних чотирокутнів, тесаних, в трох навах, при чому середна нава найдовша і творить притвор. Той сам плян будови є в найдавніших церквах, як в церкві св. Катерини, коло Пуля в Істрії, зі VI століття, — св. Івана в Ніні, Дальмації, з VIII ст. — св. Марії в Артік, Вірменії, зі VII ст. Мури церкви св. о. Николая сильні, масивні, оборонні. Луки високі, світляні. Коли польський король Казимир здобув Львів 1340 р. доля княжих скарбів і церков була невесела. Золотом кований престіл галицьких князів та всі скарби пограбовано. Церква стала підупадати, вона погоріла в XVII св. і доперва з 1701 р. її відбудовано. Але з давної слави остало тільки заложення, зверхній вид церкви зовсім змінено підчас відбудови. Остали здавна як останки скарбів ще два хрести, мистерно різьблені, з них один кований сріблом. Вміли будувати наші княжі предки, остали нам сліди слави великої, до котрих кождий з нас повинен у трівозі приступати, коли тільки буде у Львові. Там колись молився великий Князь Галицької землі, там молилося славне боярство, могуча княжа рать. Подих великої давнини й тепер повіває з тесаних чотирокутнів і світляних нав. Віримо, що княжа церква у Львові ще діждеться витати у своїх мурах нового князя побідника і воздаря.

В 70-ЛІТТЯ МИТРОПОЛИТА

Короткий життєпис і огляд його церковно-народньої діяльности

Зладив Л.Ц.

Прибувши до Злучених Держав, Митрополит Шептицький бажав навідати Секретаря Стану, Гюза, та президента Гардинга і представити їм справу Галичини із свого боку як галицький митрополит. Так само бажав бачити члена влади, Гувера, котрий як знавець европейських справ міг докинути свою опінію. До того Гувер мав до розпорядимости фонди на поміч сиротам й голодуючим в Европі. Галицький представник, др. Лонгин Цегельський, подбав, щоб Митрополитові уділено ті три розмови. Митрополит предложив від себе секретарові Гюзові звязкий письменний меморіял про Галичину. З розмов цих запевнився Митрополит, що Злучені Держави прихильні думці самоозначення Галичини і коли би питані про це, то заявилися би за самостійністю Західної України — але що вони не думають самі з власного почину мішатись у цю справу, бо взагалі хотять розвязатись з Европою.

Не можна сказати, щоб після Своїх розмов з політиками аліянтів в Европі а опісля з керманичами Злучених Держав Митрополит у піднесенім настрою вертав до Европи. Він бачив, що справа самоозначення Галичини слабне в міру упливу часу, а саме в міру закріплення Польщі та Совєтів. Большевицька загроза Европі скріпювала з дня на день вагу Польщі як заборола для Заходу перед находом большевиків. Разом з тим галицька справа ставала маловажною. Побувши ще в Бразилії (1922 року), Митрополит заїхав знов до Риму, здати Папі Венедик-

тові XVIII звіт з церковної візитації Української Церкви в Америці.

Поворот на позицію

Польща тимчасом протестувала з натиском у Ватикані проти поїздок Митрополита і грозила репресіями. Митрополит бачив, що годі йому щонебудь більше помогти справедливій розвязці галицької справи. Натомісць Польща, користаючи з його неприязности в краю, могла переперти зміни, некорисні для української Церкви у Галичині.

Осьтак Митрополит Шептицький — хоч-не-хоч — а мусів вертати під Польщу. Зразу його увязнено й вивезено до Варшави. Але що Польща тоді не мала ще признаної собі правно Галичини та держала її лиш у воєнній окупації, то й не могла виступати проти Митрополита з карним обжалуванням. Митрополит — як і вся Галичина — ще не був польським підданцем і міг свобідно висловлювати Свою опінію щодо долі Галичини. Польща побоювалась злого враження в Европі з цього арештування — у таких впливових людий як папа Венедикт XVIII, кардинал Мерсієр, маршал Фош (сам горячий католик), а дальше в Лондоні, Вашингтоні, іт.д. Тому Митрополита звільнено і Він повернув до Львова.

Від того часу Митрополит Шептицький не опускає вже Галичини — але й не опускає рук. Чужа окупація не змінила його курсу ні на волосок. Дороги дещо змінились — відповідно до обставин, але мета остала тасама. Як до війни, вчасі війни і за української держави діяльність Митрополита обіймала не лиш Галичину але з рівною силою поширялась поза межі Галичини та розтягалась на всю Україну, Білорусь та Америку — так тепер від 1923 року Митрополит Шептицький сконцентрував свої труди і заходи на закріплення позицій на Західній Україні, під Польщею.

НАСТЯ ВОЛОШИН

Обширніше писали ми про Настю Волошин в минулому числі Бюлетеню. Там стверджено, що стигми, себто знаки, що нагадують Христові рани, є дані надприродним способом — бо ані лічити їх ані узалежнити від звичайних зовнішних причин не можна.

Сьогодні подаємо, як Настя перевела Страстний Тиждень ц.р.

Вістки переняті з католицького часопису "Христос — наша сила" — отже віродостойні.

Ще перед Квітною Неділею Ангел підчас екстази подиктував Насті кілька разів порядок її терпінь на цілий Страстний Тиждень. Ангел опустив Настю у Квітну Неділю на знак, що Ісус Христос був опущений. У Квітну Неділю один монах Студит приніс Насті звичайного жовтого канарка, бо вона дуже любить пташків. Коли Настя терпить, тоді цей канарок сидить скулений і не дає знаку життя, а коли Настя перестає терпіти, канарок зараз весело цвірінькає.

В понеділок Страстного Тижня Настя не мала екстази, тільки терпіла дуже великий біль і сум душі, передсмертний страх душі, так як Ісус Христос у Гетсеманськім Городі.

У вівторок, на Благовіщення, в те радісне свято Настя почувала себе такою сильною та втішеною, — що — як казала — могла була пішки зайти до Млинів. О год. 2 мала екстазу, в якій виступив їх останній разтерновий вінок на чолі й відновилося бичовання на плечах, раменах і грудях. Насся відчувала біль подібний як Христос мав, коли з нього здирали одяг прилиплий кровю до тіла після бичовання. Також виступила рана на правім боці, котра зникла на другий день.

У Велику Середу Настя була духово прибита до хреста. Вона лежала з витягненими руками, всі рани нараз отворилися й побільшилися значно. Екстаза тревала від год. 11.30 до 5.30 з перервами. В год. 3 Настя вмирала на хресті. Це тревало 5 мінут. Вона виглядала справді як умираюча, образ був такий потрясаючий, що тяжко описати. Потім мала екстазу від год. 8. до 11. Вона терпіла також муки Матери Божої, Марії Магдалини, Івана Євангелиста та інших, що стояли під хрестом у хвилі смерти Ісуса. Найтяжчий день Насті була Велика середа. Вечером з'явився Ангел і заповів, що Настя буде мати терпіння скорочені, бо богато людей молилося і молиться за неї.

В Страстний Четвер Настя мала екстазу вечером від год. 8.30 до 10.30. Вона терпіла здіймання з хреста. Мала великий страх і плакала як ті перші християни, котрі боялися, що буде з Христовим Тілом, чи не віддадуть його римським жовнірам на наругу й спалення. У Велику Пятницю Настя мала по заповідженню Ангела лежати цілу ніч на суботу в гробі, бо Христос лежав у гробі. Але Ангел увільнив її від терпінь, бо Настя була хора, і монахині, СС. Василіянки, молилися за неї цілу ніч перед виставленими Найсвятішими Тайнами.

У Велику Суботу Настя перед полуднем около 20 мінут лежала як мертва у гробі.

Воскресну екстазу мала Настя на Великдень по Службі Божій. Вона бачила тоді воскресшого Христа й богато Ангелів.

Перед Квітною Неділею Настя зовсім не їла в понеділок, середу і пятницю, в інші дні їла аж ввечері. У Страстний тиждень Настя не їла нічого у понеділок, второк, середу і пятницю.

БОРБА З САТАНОЮ

(Продовження)

Підчас обряду прогнання сатани конечним було дізнати, чи тільки один, чи може більше нечистих опутали нещасну душу. Тому священик питав також про імена злих духів, щоби так запанувати над опутаною і над нечистими та приневолити їх поіменно згодом залишити душу. При ріжних нагодах ріжні голоси добувалися з горла нещасної, так що належало сподіватися присутности многих нечистих. Раз ті голоси були подібні до реву звірів, то знова повні зненависти і дикої встеклости. Часом чути було голос подібний до людського, котрий виражав безмірне терпіння і зневіру. Як звісно, молитва ми св. Церкви можна змусити сатану, щоби виявив своє імя і відповів на поставлені питання. Також можна приневолити його висказати правду, хоча він сам є батьком всякої лжі від початку. Однак молитви Церкви мають над ним неоспірну силу, котрій противитися не може. Природним є однак, що сатана старається звести відповідь на манівці і часто удає, начеби не чув або не зрозумів питання.

Коли во імя Ісуса спитали сатану, щоби відповів, чи він є тільки один, чи їх є більше, то він з бурмотінням відразу признав, що їх є число. Скоро тільки згадано імя Ісус, нещасна стала точити з уст піну і вити, наче ошаліле дике звіря.

Подаємо з розправи цікавий вимок, саме про акт, котрим священик дізнався про причину всього нещастя.

"о. Теофіль конечно хотів знати, чому батько прокляв свою доньку. Але дістав тільки коротку, вривану, нечемну відповідь: Питай його самого, відчепися від мене."

* * *

І тоді почалася бесіда того рода:

"Отець: Чи батько женщини є також тут присутний, як один з чортів? Відколи, якщо так?

Сатана: Яке дурне питання! Він з нами, вітколи проклятий. — Почувся сміх, повний харкотіння, що мав виражати радість.

Отець: Во імя Розпятого Спасителя з Назарету я торжественно приказую, щоби той батько ставився передо мною і відповів на питання!

Почувся глибокий хрипкий голос, котрий вже раніше помітно було попри голос Велзевула.

Отець: Чи ти нещасним батьком, що прокляв свою власну дитину?

Глумливий рев: Ні!

— Отже, хто ти є?

— Юда!

— Що, Юда? Чи ти є Юда іскаріотський, колишній апостол?

Тоді далися чути вривані склади, повні страшного болю: — Т.... а.... к.... Це було виття в найнищих тонах, що сповнило цілу світлицю жахом і деякі присутні вибігли у трівозі. А по тім слідувало плювання і ригання, начеби Юда хотів оплювати свого Вчителя і Господа всею тілесною спроможністю, всім зливом і нечистотою середини.

Вкінці Юду спитали: Що ти тут робиш?

— Хочу привести її до розпуки, щоби повісилася. Вона мусить найти шнур, мусить піти до пекла!

— Отже це дійсність, що кождий, хто сповняє самогубство, іде до пекла?

— Радше ні.

— Чому ні?

— Га, це ми діяволи намавляємо його поповнити самогубство, повіситися, так як я зробив.

— Ти не жалуєш, що зробив такий погірдний вчинок?

Слідував страшний проклін.

— Лиши мене! Що ти хочеш від мене з твоїм фальшивим богом? Це була моя власна вина!

І тоді став ревіти у страшнім шалі."

* * *

Що найбільше сатану боліло?

Коли обряд прогнання продовжився, можна було пізнати, що найбільше сатану боліло.

Це було **благословення Найсвятішими Тайнами.**

Це для мене було не до знесення. Як він тоді плював і ригав!

Коли священик благословив частинкою св. Хреста, сатана пищав і шалів. Коли священик зближався з Хрестом і словами, які приписано: Глянь на дерево св. Хреста! Зчезніть пекольні сили! Лев з покоління Юди буде панувати! — тоді сатана ставав страшним. Здавалося начеби хотів плакати і просити: Перестань, перестань, я не можу витримати, я не можу цього слухати!

Навіть коли священик приступав з частинкою св. Хреста, захованою під одінням, сатана ревів страшно. Тоті чути було: Іди, іди, я не можу того стерпіти, це мене мучить, я не вдержу!

Також коли священик взивав помочі Пречистої Богородиці, Марії, непорочно зачатої, тоді сатана дізнавав страшних болів.

Коли священик промовив: Я приказую тобі во імя Непорочного Зачаття, во імя Тої, що стерла голову змиї! — тоді сатана вив і вертівся, крутив тілом нещасної, а нараз уставав, начеби хтось вдарив його колом по голові.

* * *

Свячена вода.

Для сатани свячена вода була чимсь найбільше зненавидженим. Коли хтось зближався зі свяченою водою, тоді сатана пищав: Геть, геть від мене. Ох, як мене палить, як пече!

Одного разу на чоло женщини, над котрою відправляли обряд прогнання сатани, поклали листок з переписаною молитвою — але не була це молитва, як здавалося черницям, тільки переписаний по латині поганський вірш. Так сатана хотів звести присутних. А був тоді дуже спокійний, коли покладено той листок і то саме видалося надто підозрілим. Однак священик зараз пізнав причину. Сейчас поклав на чоло женщини інший листок котрий передтим безпосередно поблагословив рукою на знак св. хреста і покропив свяченою водою, але так, що ніхто цього не замітив. В одну мить сатана подер листок на дрібненькі кусники.

(Докінчення буде).

А. РІЧИНСЬКИЙ ПРО ПРАВОСЛАВІЯ

Ідеольог і теперішний чоловий представник др. Арсен Річинський видав книжку, про котру ми вже своєчасно згадували на сторінках Бюлетеню. Це "Проблєми української релігійної свідомости." З цеї праці беремо місця, котрі говорять самі за себе. Вони також є показчиком, як др. А. Річинський, котрий є представником Автокефалії в межах Польської республики, задивляється на московське православія в особливости і на православія в загалі.

Най говорить самий др. Річинський. А "хто має уха слухати, нехай слухає". І розважить докладно в серці, як така ласка Божа, бо не всім дано єсть....

* * *

Еп. Георгій Астраханський пише: "В Христовій Церкві тільки правди віри, догмати, є абсолютно незмінні. Зовнішна обрядова сторінка може змінятися і дійсно через всі часи, до самого розкола, змінялася і усовершувалася. Колиж знова форма, в котру одягається навчання віри, на практиці робиться незмінною, то поневолі до неї привикають, її уважають дійсною головною стороною церковного життя, ізза неї забувають або понехують сам зміст віри, а через те саме благочестя стає зовнішним, обрядовим, фарисейським. (Досі ми навели слова російського православного владики в українськім перекладі — тепер подаємо дослівно в московськім). **У нас, у русской Церкви, случилось ето несчастье: форма, обряд, — сковали жизнь....**" стор. 59

* * *

Обниження культурного рівня правосл. духовенства привело до того, що воно вбачало суть віри лиш у виконанню обрядових практик, не будучи в стані опанувати ідейного змісту релігії, з другого боку нарід поволі призвичаюючись до офіціяльних обрядів нової релігії, почав у своїй уяві звязувати з тими обрядами і священними предметами те саме таємне символічне значіння, яке досі мали в його очах поганські священнодіяння та всякі чудодійні талізмани. Так "обряд послужив тою серединою, на котрій зійшлися верхи й низи руської релігійности — верхи ступнево загублюючи правдиве розуміння змісту, а нині— ступнево набуваючи приблизного понятя про форму." (П. Милюков: Очерки, СПБ 1899, *н. 2*). стор. 67

* * *

Союз Церкви і держави — перша характеристична особливість московської церковности. Через союз з державною владою московське православія було признане найчистішим на цілий світ, певніший навіть від східнього (бо й греки, "хоть православные, но съ изъянцемъ") — а Моск. Церква здобула незалежність від патріярхів. За це освячено цареську владу авторитетом релігії й признано цареві право "опікуватися" належало тим відламом. Доказали так дала перевагу "мірським начальникам" — часто з порушенням церк. канонів. стор. 89

Замітка наша: Коли читаєте ті слова, нагадуються живцем недавні спори і перепори, розкол та взаїмні визнання в однім православнім відламі в Канаді, що подібно політику поставило на початку свого істнування. Й воно мало претенсії на "найчистіше" та крикливо голосило свою незалежність від патріярха. І знова подібно зійшлися отамани — не царі, бо деж нам до царів в Канаді — й вони доказали, як "опікуватися" належало тим відламом. Доказали так очевидно і ясно, що не улягає найменшому сумнівови, як виглядати може те православія у змінених обставинах та формах, от хочби на Україні. І в нім перевагу взяли скоренько "мірські начальники" а про канони говорити навіть не доводиться, бо там їх викинено через борт та прирівняно до "ноги." Значить — православія **всюди по суті** однакове, хоча навіть для змилення принялоби інші зовнішні кличі та декорації.

* * *

Таке безнадійне **плутання** церковности й політики — знана звичка росіян.....

Перевага політичних інтересів (централістичних і руссіфікаційних) над чисто церковним не тільки ціхувала пастирську діяльність російської єрархії, але й відбилася на церковних молитвах і співах та увійшла з ними в богослужбові книжки. Стор. 93

Замітка наша: А тепер порівнайте крик і дійсність у певнім відламі в Канаді. Виходить, що **найгірші** взірці російської школи принялися серед певного відлому українців — одні через православія, другі через большевизм. Та вкоротці почуємо, як др. Річинський задивляється на ці два явища православного Сходу Европи і що про них думає.

* * *

Під видом вірности старовині вкорінилося фанатичне буквоїдство, обожування зовнішньої обрядовости і це назавше зістало в національній вдачі москвина. стор.98

Фанатичне, але чисто формальне додержання приписів культу заступило для росіян і релігію, і мораль. стор. 99

Відірване від життя, застигле у формалізм, підчинене світській владі, московське православія, дійсно — каже др. Донцов — не могло дати людям ніякого опертого на релігію автономного кодексу моралі. стор. 100

Легко собі уявити, як ця суспільність ставилася до всякої культурної новини. стор. 101

Йосифлянська теорія божеського походження царської влади не тільки надала офіціяльному російському православію характер урядово підтримуваної єресі (це признають й самі росіяни)—вона вполя в нарід фанатиняну відданість тому національному благочестю — ніби найпевнішому і єдино-спасенному, зродила **нетерпимість відносно інакомислячих і спеціяльно ненависть до католицтва і релігійної унії,** защепила сухий формалізм, користала з безкритичного надуживання писаній. стор. 103

Щоби зрозуміти ґенезу так широко розкиненої завдяки великодержавному значінню Росії) тої єресі московського цезарепапізму, треба взяти під увагу не тільки біблійні взірці та блискучий приклад Византії, але ще більше — наслідки татарського ярма, яке власне й створило в народній масі психольоґічне підложе для "цареславія." стор. 103

Але в отарі не всі рівні. Звідси властиве для російської психіки стремління всіх на загал зрівнати — передовсім стягаючи до спільного позему тих, хто чимнебудь стоїть вище над юрбою. Отже це не та рівність, яка буває на початку змагань, коли кождий мусить виявити максімум творчих зусиль, аби перевищити всіхці конкуррентів. Ні, це обовязкова рівність остаточних вислідів. Тут якраз невільно переганяти. Тут муситься втопити особистість у масі, во імя "равенства, зависти й пищеваренія." (Достоєвський). стор. 104

Але "народ" — в їхніх поняттях, це не була нація в цілому, нація як суспільний організм зо всіма клясами й суспільними верствами. За "народ" уважалося тільки низи громадянства, що живуть фізичною працею — головно селяни і робітники.

Народ — це було тільки простолюддя а культурна вищість інтеліґенції вже сама по собі була відірванням від народу, "виною," яка зродила потребу "каяття" й повороту "в народ."

Тоді природно повстало й те фатальне для російської історії питання маси й проводу: хто за ким має йти? стор. 106—107

Замітка наша: Печатаємо це тільки для того, щоби освідомити нам самим **небезпеку,** яка вже глибоко, наче кліщ, вгризлася в наш національний організм в Канаді і гризе його. Бо пізнавши небезпеку, її рід та причини, можемо тим лекше захоронитися перед нею і побороти її. Ментальність російського православія вгризлася в наше життя в Канаді більше, як хто навіть припускає — і нищить всі наші найкращі пориви. З тою ментальністю прийдеться боротися на довшу мету і тому треба докладної оцінки ворога.

* * *

Московська доба російської історії (до Петра 1) була скупченням всіх сил на збиранні руських земель і прилученні окраїн — але про себе Москва вже й тоді роуміла, що несе в собі дорогоцінність, якої нема (?!) ніде більше — Православія. Що вона хоронителька Христової істини, але вже істинної істини, правдивого Христового образу, затемненого у всіх інших вірах і у всіх інших народів.

Во имя чего же, во имя какого нравственнаго права могла бы искать Россія Константинополя? Опираясь на какія высшая цѣли могла бы требовать его от Европы? А вот именно — **как предводительница Православія,** как покровительница и охранительница его..... (Достоєвський) стор. 111

Офіціоз Варшавської Митрополії щей нині подібнож резюмує погляди російського громадянства: **"Православная Церковъ есть по-преимуществу Церковъ Русская;** в ней, а не в греческой, не в др. славянских церквах, доныне с наибольшей полнотой выражается вселенски-православная идея....." ("Воскр. Чтеніе." Варшава 1924, ч. 27, стор. 426). стор. 116

Коротко, — як то заповідав ще Пушкин: "славянскіе рукѣ сольются в русском морѣ."

Замітка наша: Бачимо, як Церква перестає поволі але певно бути Церквою, стративши первні надприродної віри і замість Христа підставивши політику доходить до очевидної ложі а послідовно руїни, що закінчилась царством сатани, олицетвореного в більшовизмі.

* * *

Єдиною поважною перешкодою для тої російської експанзії і взагалі для такого світогляду (— однаково для царославної доктрини і комуністичної) був **католицизм, і тому** росіяни його ненавидять і бояться. (Як відомо й нині обидві сторони — Катол. Церква і 3 інтернаціонал — готуються до рішучого зударення) стор. 122

Московське православія і московський соціялізм дуже до себе подібні; в обох випадках це — "смирение" розпливання індівіда в масі й пасивне вичікування цілим скопом перемоги Христа над Антихристом, або й.... навпаки. стор. 133

Ось — той світ, з яким зіткнулася Україна в наслідок політичного й церковного обєднання з Москвою. стор. 143

Замітка наша: Так православний ідеольог і історик Автокефалії міркує про свою віру та її дії на московськім ґрунті. Влучно підхоплює характеристичні черти та розвязує для нас загадку, чому й в Канаді деякі українці, переняті тою московською ментальністю не можуть стерпіти католицтва — чому вони "найчистіші" та максималісти на словах а на ділах перші опортуністи в політичнім життю. Чому так легко заманеним в організаційні сіти несвідоправославія перекинутися вкоротці до московського соціялізму в організаційнім виді комуністичної партії — чому в нас така нетерпимість, розбиття, розхитання і брак ясних форм громадянського життя цілости. І подає др. Річинський відповідь ясну на все: Єдина наша запорука і захист перед розвалом є в Католицькій Церкві — бо тільки цей є льоґічний вихід з положення.

(далі буде).

о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ

ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ

Княжий Ортель

Ця парохія числила около 600 душ. Скоро тільки звісним стало, що російський уряд намагається

насильно ввести православія, вірні під проводом селянина Кожуховського замкнули церкву. Начальник повіту, полковник царської служби Девель, казав приклікати до себе упорного уніята. Наперед став вихваляти його розум і справедливість а потім легенько зійшов на сільські відносини і ради спокою казав віддати ключі від церкви. Також просив Кожуховського вплинути на парохіян, щоби успокоїлися та не ставили опору царському величеству.

Та Конрад Кожуховський був твердого роду. Цей українець католик явно заявив, що церкви ні братів по вірі і крові не зрадить — ключів не видасть.

Тоді Девель, закриваючи внутрішну лють, позірним спокоєм став намовляти Кожуховського залишити упір і отверто сказав, що уряд не хоче послуги від него задурно. Йому заплятять і винагородять його по царськи. Девель посунувся навіть так далеко, що виймив з полиці пачку паперових рублів і поклавши перед Кожуховським сказав, що це буде на початок за його труд а може дальше бути певним опіки уряду і памяти.

Колиж однак Кожуховський вислухав того всего і зимно подякував за ласку ,тоді Девель не видержав довше в позірнім спокою. Скочив з пястуками до селянина та зачав грозити. Маєток піде панівець, він і діти будуть жебраками, має і мусить послухати! Але український хлоп стояв твердо і тільки прибліл та прижмурив очі. Не опановуючи себе більше Девель став копати селянина та бити кулаками по лици — тоді показав "царську ласку і нагороду." Окровавленого і синього від побоїв копнув через двері а Кожуховський постогнуючи пішов здавати справу з послухання до Княжого Ортелю. Та не треба було говорити — сам вид побитого говорив, яка то добра православна віра і який царський уряд ласкавий....

За кілька днів приїхав Девель з помічником на приходство до Княжого Ортелю та приказав скликати всіх людий. Там предложив їм папір і став взивати, щоби підписали. Ходило, як казав, о дрібницю. А саме ходило о те, щоби підписами ствердили добру волю, що не будуть більше противитися властям і робити напроти. Ходило, як казав, о маленькі зміни обрядові — треба усунути з церкви монстранції і дзвінки, а впрочім все має остати як раніше.

Та селяни не дались спокусити. Виступив Кожуховський та сказав: За Богом так само перемавляли людий, що тільки о дзвінки і монстранції ходить, а накинули нову віру. А ми не хочемо. Хочемо вмирати у вірі наших батьків, в єдности зі святим Апостольським Престолом в Римі.

Девель на те мав готову відповідь в чисто русскому дусі: Малчі....! А то з тєбя я кожух зделаю!

Не підписався тоді ніхто і люди непомітно розійшлися.

Чотири тижні згодом на приказ холмського губернатора Громеки, Девель прибув в Ортель з військом і зажадав негайно віддати церковні ключі. Акцію почав від арештів. Увязнено тоді Кожуховського і на привітаня вибито зуби та зломано щоку. Окровавленого разом з другим вязнем, женщиною Мартинюковою, відвезли до тюрми в Білій Підляшській. За той час однак люди зібралися кругом церкви та станули в оборонній поставі. Девель не зважаючи на те казав війську відігнати людий. З наїженими штиками кинулися салдати між українців і не щадили побоїв. Так вкоротці здобули майдан кругом церкви і тоді виважили до церкви двері. Так по істинно московськи увели в церкву тоді православного батюшку і проголосили, що ортельські уніяти "соєдинилися" ко істинной православной вєрі."

Та на тім не покінчилося. Хоча в церкві була відправа не така, як давніше. Вірні не могли з тим погодитися. І коли батюшка починав на московський лад свої православні речі, тоді вони по старому співали свої католицькі пісні. Дійшло до того, що батюшка приклікав поліцію і правив в присутности царських охранників. Та й тоді вірні молилися по давньому, поліція була безсильна. Тоді стали навертати людий поодиноко. З Білої приїхав сотник Губанєв і став виклікати людий до підпису на православія. Як звичайно кождий відповідав, що не пристає і тоді починалася катівня. Начальник з Білої Алешко копав нещасного а помагав Губанєв, який мав до того гузову паличку і нею справно вибивав своїм жертвам зуби та ломив щоки. Таку екзекуцію переводили у світлиці на приходстві, а потім окровавленого витягати ще на двір і там прилюдно козаки доніці сікли упіриного уніята різками, на примір і страх для цілої громади.

Так Алешко з Губанєвим "урядували" десять тижнів. Не помнили ніодного українця католика ортельської парохії. Люди в селі були подібні до калік або виздоровців, що вийшли з поля бою. Почорнілі обличча, сині підпухлі очі, вибиті зуби, розбиті і пожовклі носи — перемінили вигляд працьовитих селян. Многі з них стогнали в хатах та відлежували "навертання." Поліція й в хатах не давала спокою побитим. Витягала їх на двір і ставляла на ноги, чи можуть стояти. А тоді знова "навертали." Губанєв вже не жадав підпису, питав тільки, чи будуть ходити до церкви і приймають батюшку. А заки прийшла відповідь, якої хотіли, то військо стояло в селі на кошт селян та нищило їх дорібок.

Так в Ортелі померло кількох визнавців, кількох стало каліками на ціле життя, кількох вивезли на Сибір і вони вже більше не повернули на своє Підляшша. Померли від катувань Конрад Кожуховський і Василь Головацький.

Невідрадні і безпримірні були ці відносини — так москвини підготовили ґрунт під польську експансію і ослабили безповоротно наш найкращий елемент на західнім скравку наших земель. Скільки ми тоді втратили релігійно і національно — це обчислить хіба будучий історик вільної України. Однак мусимо тямити, що ніколи москвини булиб не

повели такого винищування нашого народу на Підляшшу — колиби не допомогли їм в тому наші загорільці, відступники і запроданці — релігійні та національні. Нині Підляшша бідне, опущене, несвідоме — стає терном польської кольонізаційної політики, майже без спротиву і відруху.

Історія є учителькою суворою але правдивою життя.

Коли наші люди вчилися, як треба — то й мудрість булаб своя, як каже Шевченко.

Історія Княжого Ортеля може богато навчити тих, що спроможні думати.

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Двацяте століття — наука дванацята

В сім столітю наче світляні образи на екрані майнули знаменні події. Валилися держави, повставали другі, довга війна і вислід її, загальне зубожіння і большевизм. Найбільше помітний більшовизм, який панує в Росії і має також многих союзників по світі. Спроби того рода були вже в давнині, однак довго не устояли. Був час в старинній Греції і в старинним Римі, коли поділено богацтва земні і нерухомі між загал бідних — однак вони довго його не вдержали. Чому? Бо люди з природи не є всі однакові. Є ліниві, але є також роботящі, є з бистрим розумом, але є також тумановаті — і тут вирівнання неможливе ніяк. Тому давні розподілення богацтв минулися з ціллю. Лінивих не було як підгонити до праці — бо дістали майно даром. Вони не дбали, щоби його поширити, але щоби зужити. Для них виставало того, що тоді було і не журилися, звідки знова прийде. Роботящі втратили тоді принуку до праці, бо нащо працювати, коли й так відбирають забездурно. Так настав застій і розвал.

В новіших час Карло Маркс, німецький жид, написав книжку п.з. Капітал, в котрій виложив науку про працю і визиск праці, з котрого головно твориться майно богачів. Самі вони не працюють а тільки використовують надвартність праці і те, що належить працівникові перебирають собі. Маркс став пояснити таким робом все і тут загнався задалеко. Він утворив так зване матеріялістичне розуміння історії — себто, що все діяння людини в часі залежне від матеріяльних чинників, точніше від господарки в данім часі і природних богацтв. Та наука явно фальшива, бо ні краса, ні справедливість, ні віра, ні культура не є зависимі від матеріяльних причин, як навчав Маркс — але саме навпаки, матеріяльні богацтва і господарка зависимі від віри, культури і духа людий. Отже не дух зависимий від матерії, але матерія від духа. На те доказів є безліч. Вслід за Марксом пішли його наслідники в ученню, як Енгельс, Кавтскі, Ленін і др. Так вже в зародку научання Маркса лежав атеізм, себто безвіря — бо не релігія, тільки матерія перша, після науки соціялізму. Тому партія, що принялася здійснити науку Маркса, соціялізм, з малими виїмками безвірний — а найповнійший вияв того є в більшовизмі, що явно нападає на віру і релігію та змагає знищити її зовсім. На науці Маркса основується також теорія клясової борби і диктатура пролетаріяту, бо коли одні використовують, як навчає Маркс, то другі повинні оборонитися і не дати більше використовувати себе. Значить, суспільність ділиться на дві кляси — з котрих одна виключає другу. Буржуазія і пролетаріят — Маркс вчив, що пролетаріят повинен переняти владу; яким робом, це на практиці показали більшовики. Терором і насиллям.

Наука ця ложна також, бо в суспільности є потрібні всі кляси, швець і банкир, поет і шахтяр — всі вони працюють спільно для спільного добра і один користується плодами праці другого. Борба кляс доводить на практиці до здичіння і руїни краю. Не борба, але співпраця кляс потрібні для добра загалу і добробуту краю.

Більшовизм опанував Росію і Україну. Найповажнішу ролю в тім русі відіграв Ленін, здібний аґітатор і промовець, сильної волі. Ще замолоду він обіцявся гостро пімстити на царській родині, бо страчено його брата Олександра в Самарі за заговір проти царя.

Більшовизм побідив в Росії і на Україні, бо обіцював усім усе. Селянам обіцяли землю без викупу, робітникам всі заводи і копальні. Для всіх обіцяли хліб, свободу і мир. Більшовики голосили, що вони проти війни, тому не треба буде війська. Аґітація проти війська і війни вже довше велася і нарід повірив та послухав. Та все те скінчилося на обіцянках. Замість хліба, свободи і миру — прийшов страшний, невиданий голод, неволя слова, друку і письма, та безперервна громадянська війна, котра є в основах більшовицького руху, як клясова боротьба. Більшовизм скоро прийшов до власти оперся на війську, котрим раньше помітував і проти котрого навчав. Найгірші методи доносів і шпіонства перебрав у свою тактику. Кровю противників залляв край — міліони легковірних людий заплатили своїм життям ранішу хапчивість і захланність на масні обіцянки.

Ту саму тактику веде більшовизм також в Канаді — обіцює всім все.... А тому, що легкодухів не брак ніде, то находяться такі, котрі радіби поживитися легким коштом і вірять обіцянкам. Однак доля Росії і України є відстрашаючим приміром і між свідомими людьми аґітація більшовиків не має попиту ані приняття.

Більшовизм є ложний в основі, бо чоловік складається не лише з тіла але й з душі. Більшовизм знає тіло, не хоче знати душі. Однак душа є головним чинником і тіло від неї залежне. Наперед думаємо, а потім робимо. Більшовизм не хоче признати душі. Так навчають більшовики у школах і так жи-

вуть. Для них чоловік, то тільки вище розвинений звір і можна з ним робити всякі досвіди, наче зі звірем. Тому людське життя там нічого не варта і тому більшовизм подібний до воза, що хоче їхати одним колесом.

Більшовизм прийшов, як новочасний досвід тих, котрі бажали вкусити забороненого овочу. Другі на їх примірі вилічаться від такої забаганки, подібно як дитина, котра пхає руку в огонь і попечеться. Людство наочно переконується, що є тільки один Спаситель, котрий є справедливий і грізний суддя для всіх, богатих і бідних—котрий збороняє кривдити і кривдників карає по правді а нагороджує покривджених, котрий не знає терору і перед котрим всі рівні, мають одно право на щастя і спасіння — Христос Господь.

Українці найбільше потерпіли на більшовизмі. Втратили самостійну державу а многі віру і радість життя з нею. Відкинувши Бога обідніли зовсім і стратили останні проблески здорової свідомости, релігійної та національної. Коли були десь і колись раби, то новітні більшовики є такими вповні під кождим зглядом — бо як може бути чоловік вільним, коли нема душі? Тоді він людський раб і звір, що боїться батога і його слухає. Без душі нема волі, краси, добра і щастя. Поверніть людям віру в Бога, і зрорумінням безсмертної душі — вони знова стануть радіти і жити щасливо, бо віднайшли самі себе....

Завдання: Напишіть, хто був Карло Маркс і чого навчав? Хто був Ленін? В чім наука Маркса і соціялізму ложна? Чи католик може бути соціялістом в розумінню науки Маркса? До чого більшовизм довів на Україні? Чи можемо бездільно на те все глядіти? Що належить робити нам, віручим в Бога?

ЛІТЕРАТУРА

Іван Франко

Ходить вітер по житі

Ходить вітер по житі,
мов господар зпроволу,
колосочки налиті
стиха хилить додолу.

І шепче колосся:
"Вітре-брате дай ведра,
щоб нам ціло вдалося
достояти до Петра.

"Прогоняй ти боками
градові навали,
щоб не стерлись над нами,
щоб ми марно не впали.

"Отрясай з нас що днини
пажерливі комахи,
най годуються ними
ті співучії птахи.

"Дай нам спіти, нависнуть,
стебло луком най гнеться,
аж серпи тут заблиснуть,
жнивна пісня поллється.

"Дай на копи погоду
і погоду на спряток,
щоб в селяньку господу
війшли втіха, достаток."

Ходить вітер по житі,
мов господар зпроволу,
колосочки налиті
стиха хилить до долу.

Стиха хилить, шепоче:
"Все вам буде, як треба.
Що лиш серце захоче,
буде бідним дар з неба.

"Хоч і як бушували,
вас не збити з ніг тучі —
градові навали
впер я в дебрі і кручі.

"Гусінь, черви пожерли
ті співучії птахи —
та повзуть он по селах
три інакші комахи.

"Де заглянуть у хату,
гине втіха, достаток —
ті три черви зовуться:
коршма, лихва, податок.

"Лізуть з хати до хати,
наче сопух могильний —
а на черв той проклятий
я — біднятка, безсильний....

ПАТРІОТ

Усе я бистро виджу,
Все оплюю, все збриджу,
Все скащу, все розстрою,
Всіх гіркістю напою.

Де треба, влізу в душу,
Де схочу, честь нарушу,
На кождого чодвіря
Посію недовіря.

На кождого підсіння
Положу підозріння,
І все те, все буквально
Я вчиню так формально.

Спокійно і прилично
І вповні методично,
Ще все уйду скандалу,
Не нюхну криміналу.

А хто би мав охоту
Назвать мою роботу
Яким поганим словом,
Я судом гоноровим.

Йому прикручу роги,
І чистий, без тривоги,
Неначе пес за плотом,
Все буду патріотом.

Я не жалуюсь....

Я не жалуюсь на тебе, доле!
Добре ти вела мене, мов мати.
Таж де хліб родити має поле,
мусить плуг квітки з корінням рвати.

А ти йдеш з сівнею й тихо сієш
в чорні скиби й незарослі рани
нове сімя, нові надії,
і вдихаєш дух життя румяний.

Леся Українка

Тиша в морі

В час горячий полудневий
виглядаю у віконце:
ясне небо, ясне море,
ясні хмарки, ясне сонце.

Певно се країна світла
та злотистої блакиті —
Певно тут не чути з роду,
що була негода в світі!

Тиша в морі .... ледве, ледве
колихає море хвилі;
не колишуться од вітру
на човнах вітрила білі.

З тихим плескотом на беріг
рине хвилечка перлиста;
править хтось малим човенцем,
вється стежечка злотиста.

Править хтось малим човенцем,
стиха весла підіймає
і здається, що з весельця
щире золота спадає.

Якби я тепер хотіла
у маленький човник сісти
і далеко на схід сонця
золотим шляхом поплисти.

Поплилаб я на схід сонця,
а від сходу до заходу —
тим шляхом, що проложило
ясне сонце через воду.

Не страшні для мене бурі,
ні підводнеє каміння —
я про них би не згадала
в краю вічного проміння.

Жидівська мельодія

І зостались мені лиш пісні і думки....
Ті пісні наші бранці зложили,
прислухаючись, як край Евфрату ріки
вавилонські верби шуміли.

Ті пісні не співались, у дні жалібні
арфи висіли смутно на вітах
і гойдались, наче журились сумні
по веселих, утрачених літах.

На мовчазних устах не лунав тихий спів,
він на крилах думок у пустиню,
у зруйноване божеє місто летів
і оплакував рідну святиню.

"Ти в руїнах тепера, єдиний наш храм,
вороги найсвятіше сплямили.
На твоїм олтарі неправдивим богам
чужоземці вогонь запалили.

"Всі пророки твої від тебе одреклись
і левітів немає з тобою.
Хто погляне на стіни величні колись,
покиває сумний головою.

"Ти не наш, але вірними будуть тобі
на чужині ізраїльські люди —
що Господь сам обрав за святиню собі,
те до віку святинею буде."

др. В. Щурат

Провидіння

Коли минеться яр твоя,
коли гроза твій цвіт столочить,
нехай тебе се не морочить,
бо світить все твоя зоря.

Коли під небом мов змія
у хмарах блискавка лиш вється,
нехай тебе журба не йметься,
бо світить все твоя зоря.

Коли житейськая струя
тобі приносить лиш терпіння —
ти вір, що все є Провидіння
і світить все, немов зоря.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Коли світ блудить, то це тільки доказом, що Церква є права. Дж. К. Честертон

* * *

Прямою правдою є, що чоловік ріжниться від звірини родом, а не степенем.

* * *

Мистецтво є підписом людини.

* * *

Кожда здорова історія мусить починатися чоловіком, як чоловіком — чинником, що стоїть абсолютно і одиноко.

* * *

Надзвичайно займаючим доказом є те, що найсміліші пляни на будучність покликуються на повагу минувшини. А навіть революціонер старається заспокоїти самого себе, що він є також реакціонером!

Широкою правдою є, що варварство і цивілізація завсіди мешкали одно побіч другого в світі. Часом цивілізація ширилася і втягала в себе варварство — часом знова підупадала і переходила у згляднений варваризм.

Є люди, опутані еволюційною мономанією, що все велике зростає з насіння, отже чогось меншого, як само. Здається, ці люди забувають, що кожде насіння походить з дерева — отже з чогось більшого, як воно саме.

Коли чоловік не може молитися, він закнебльований. Коли не може клякнути, він в кайданах.

Забобони лучаються у всіх віках, а найбільше у віці раціоналістичнім.

Християнин лише на стільки є гіршим, що його обовязком є бути ліпшим.

В жаднім случаю чоловік не віддасть життя за практичну політику, так само, як ніхто не віддасть життя за заплату.

Річчю, на котрій опирається війна, є щось в душі.

І це є світло: Католицька віра є католицька і більше ніщо не є католицтвом. Дж. К. Честертон

Провірмо з любовю, котрий з тих двох умів краще відповідає правді. А сам Утішитель, Дух Правди, про котрого говоримо, нехай отворить серця і зрозуміння наші на приняття правди, котру самий зволить нам відкрити а без котрого даремно будемо шукати, щоби віднайти і даремно будемо стукати щоби відчинили.

Слова кард. Чезаріні на Фльор. Соборі 1438 р.

Смерть газети від анемії це друге Берестечко, величезний удар нашому національному рухові.

Ев. Чикаленко

Ідея покійного В.Б. Антоновича, що поляки на Україні повинні перестати бути "вельможними кольоністами," а стати щирими синами того народу, серед якого вони живуть — не вмерла.

Ев. Чикаленко

о. П. Криворучка

ФЛІН ФЛОН

(Продовження)

Не знати, чи звичайна підприємчивість, чи гін за золотом, чи може безробіття ще в 1915 р. загнали пару сміливих англійців в околиці нинішного Флін Флону. Тоді гуртами цілими безробітні ішли з Виннипегу до ЛеПасу за працею; колиж її не знайшли, одні розчаровані вернули назад, інші знова, більше сміливі збивалися в гурти в кількох, робили човен, набирали хліба, сірників і зброї та озерами і річками відїздили в глиб шукати щастя на полюванню. Так мабуть зайшли тоді сюди Тома Крейтон, Джек Мошер, Лев Діон та інші.

Найшли дикі скали кругом і виверти, яруги і багна. Лише плеса гірських озер наче жемчуги відбивали в обрамках зелені від сірого тла скель. В них купалося сине лазурове небо і над одним з таких озер задержалися мисливці. Тут збудували хатину і остали на довше. Днями блукали в околиці і підчас одних таких розшуків найшли кришки родимого золота.

Припадково один з них читав тоді книжку п. з. Безсоняшне місто. Оповідалося там про героя Флін Флона, що зайшов далеко в незнані гори і віднайшов загароване озеро, на котрого дні було затоплене місто з великанськими скарбами. Флін збудував підводний човен і дістався на дно озера. Тоді побачив, що ціле дно вистелене золотом — всюди золото, золото — цілі гори щирого золота!

Той, що читав, розповів це своїм товаришам і вони погодилися назвати місце іменем героя повісти Флін Флон.

Чутка про золото на північ від Ле Пас, скоро розійшлася по Канаді і Стейтах. Вже 1916 р. многі підприємства в Ню Йорку живо зацікавилися місцевістю і міліонер Г.П. Вітні відкупив цю дику околицю від канадійської компанії, Майнінг Корп. оф Кенада. Нема то як непосидющі діти вуйка Сема! Вигляди, ризико, то вже в їхній крови! Очайдушність, то їх вдача! Згадатиб тільки, яка горячка обняла Стейти десь около 1850 р. Тоді витрали війну з Іспанією і як відшкодування дістали Каліфорнію. Пішла нараз чутка, що в Каліфорнії відкрила золотоносні поля. Враз біля 42 тисячі людий подалися до Каліфорнії, щоби там на місці шукати свого щастя. А тодішний славний політик, правник і дипльомат Д. Вебстер сказав, що та земля не варта одного доляра. Золото однак зробило іншу вартість. Сьогодні Каліфорнія одним з найбогатших степів. Там є міліонові міста, величі осередки, понад шість міліонів населення, міліярдовий оборот!

Щось подібне сталося також з Флін Флоном. Відколи янкі перебрали цю дику полосу в управу разом з годсонбейською компанією і сіснарем, відмінили околицю в новочасний копальняний басейн, зі всіми здобутками техніки. На початках знаменито розвинули копальні золота. Дальше збудували гутитоплярні. Від 1928-30 збудували залізничу дорогу, котрої самі закладчики коштували 35 міліонів доль. На початках прихід з копалень золота не був значний. А ще тяжче було доставити на місце добуту руду. Перевозили тоді човнами, в зимі трактором і літаком. Та можна було перевозити тільки незначну скількість і то залежно від погоди.

Аж 1930 р., коли залізниця була викінчена, Флін

Флон незвичайно розбудовується. Тоді очеркнено і пляново прорізано в глиб дві головні шахти. Одна має 14x19 стіп, а друга 7x17. Згадані шахти вперве получили підземні головні площини, одну на 390 стопі, а другу на 680 стопі глибини. Тепер є ще головна площина на 1170 стопі в глибині та чимало другорядних площин. Найглибшою з них є площина на 2200 стопі. Крім підземних є ще отверта копальня.

Цікава та отворена копальня. Ще 1930 р. тут було озеро, а радше одна з відног флінфлонського озера. При шиці тої відноги збудовано таму. Тоді виномпували воду і вичистили грязь з дна. Досліджено, що на дні озера мало бути яких міліон тон цінних мінералів. Дві помпи витягнули воду а окремий деревляний 16-цалевий провід з приробленим черпаком вибирав силою електрики грязь, котру обчислили на 750 тисяч тон. Так остала величезна чиста ярута, де тепер копальня. Сьогодні підземна копальня дає три пятих, а отверта дві пятих всіх мінералів.

Все тут роблять при помочі електрики. Треба згадати, що коли мистер Вітні дістав Флін Флон у свої руки, зараз вислав туди своїх інженірів, щоби розслідили околицю. Яких 60 миль на північний захід від Флін Флон є водопад на ріці Чорчил, вже в провінції Саскачеван. Там збудовано велику електрівню, що дає 44 тисяч одиниць кінської сили — це айленд фалс електровня. Електрику спроваджають до Флін Флон окремим полученням. Отся електровня є дійсним живчиком Флін Флону. При її допомозі щоденно добувають мінерали, ладують, перевозять, мелять і розділюють 4 тисячі тон мінеральної руди. Таким робом до половини обнижено видатки і в сотеро прискорено працю в копальнях і гуті.

Коли в 1928 р. було у Флін Флон всього 500 людий, то нині там приблизно шість тисяч. Півтора тисяча правильно працюють. Прочі це професійні робітники, торговці, ремісники, іт.д.

Ще не дуже давно, бо в 1932 р. було у Флін Флон всього пару крамниць, а вулиці грязли в невисихаючім болоті. Ніхто не виходив з хати без високих гумових чобіт. Сьогодні дороги солідно вимощені камінням і проводять від хати до хати. Є водопроводи, рури ідуть поверхнею, бо скрізь скали. Навіть стовпів тут не закопують, лише будують чотирокутний зруб а в середину ставлять стовп і обкладають камінням. Рури забудовані в деревляних скриньках, так широко як міський хідник. Тут і там служать навіть за хідник. В зимі їх огрівають окремими рурами, що покладені попри перші.

Є у Флін Флон прекрасні новочасні школи, куди ходять вчитися сотки дітий. Є церкви — крім нашої. А могла була бути вже давно, якщо червоні не булиби верховодили до памятного страйку в 1934 р. Та в Бозі надія, що тепер буде лучше. Під сю пору працює там гарне число свідомих і жертвенних наших вірних. При співпраці діймемо свого.

Торговельна частина Флін Флону дуже рухлива. Вражіння, начебти це не Флін Флон, а Мейн вулиця у Виннипегу. Крамниці, робітні, театри, іт.д. Навіть парк є над озером. Всяких спортових площ також не бракує ні літом, ні зимою. Є окремі організації як Елк, що мають 700 членів — Лицарі Колюмба около 350 членів — а українці мають свою Протикомуністичну Лігу. Це товариство повинно перетворитися у відділ запомогового брацтва. На тамошні обставини це булоби корисним та хосенним. На случай припадку, родини і члени малиби допомогу — а дальше малиби більше лучности і громадянського вироблення. При помочі такої організації можнаби легше здвигнути церкву і школу, при церкві. Тут є нагода для наших брацтв — брацтва св. о. Николая і брацтва св. Івана Милостивого. А так Ліга є свого рода діючою коровою для ріжних перехідних і припадкових чинників.

Отак дика пуща перемінилася у цивілізаційний закуток і станицю західної культури. Є причини твердити, що Флін Флон ще більше розростеться. Говорять, що копальні правильно зможуть працювати ще яких 50 літ а ціла годсонбейська смуга то невичерпаний басейн дорогоцінних металів. Тут працю доперва зачеркнено але вже зоріє прегарна будучність. І тим очі наших українців повинні бути отворені на ті всі можливости. Миж бачимо англійців, французів та їхні осяги. Вони мають церкви, прегарно віновані, побіч парохіяльні Доми, читальні, школи. Французька парохія числить понад 700 душ — при парохії окремі організації, як Лицарі Колюмба, товариство жінок, іт.д. В суспільнім життю французи беруть участь у всіх верствах — вони працюють як робітники в копальнях, але також мають ремісничі робітні, крамниці, є професіоналісти. Тамошний парох о. Де Бло є батьком для всіх католиків, до котрого всі відносяться з повним довірям. Тому вони мають силу. І хоча до католицької парохії у Флін Флон належать французи, англійці і німці— то в них одна віра, одна церква і один провід — і одна любов.

А в нас пожалься Боже! Один нарід, а скільки вір! Демаґоґія розжерла нарід на поодинокі групи, що взаїмно себе винищують — маємо всі віри, почавши від "козацької" аж до "качальників." Оце наша слабість!

Головний наглядач копалень Ровч, головний інженір Куфілд ходять до церкви — а наші чи всі ходять? Тамті не лише ходять до церкви, але сповідаються і причащаються. Супроти свого о. Пароха льояльні, варта українцям приглянутися близше в чім саме сила інших.

Сам о. Де Бло сприяє нам від серця і радби бачити в нас сильну українську католицьку організацію. Доки не буде нашої, нам дають вільний вступ до своєї церкви і парохіяльного Дому. Але треба подумати про свої власні....

У слідуючій статті поведу читачів в глибину копальні і гути.

НОВИНИ

Наші осяги

В Стрию, Галичина, відбувся окружний попис 40 сільських хорів.

Першу музичну нагороду за гру на скрипці підчас пописів Манітоби у Винипегу, дістав український хлопець, Богдан Лехів.

Окружний з'їзд Ліги укр. катол. молоді відбувся в Питсбурґу, при участи 600 осіб. На з'їзді явився почесним предсідателем Ексцеленція Преосвященний Богачевський —підготовкою з'їзду занявся о. др. Кнап.

Степень доктора лікарських наук одержав на Едмонтонськім університеті Дмитро Середа, колишній вихованок колеґії св. Йосифа в Йорктоні, Саск. Підчас університетських студій Середа кілька разів одержав нагороду за успіхи в науках. Був діяльним членом кружка укр. катол. студентів ім. о. М. Шашкевича в Едмонтоні.

З Канади

Тому півтора року став обовязувати так званий" За той час поладнано на основі того закону 11,011 справ — знижено довг на $15,341,430. Тим робом заощадили довжники на самих відсотках річно $1,228 718. Пересічно виходить на одного довжника $151, 28 заощадження. В Саскачевані полагоджено тим робом 1,182 справ. Так з поданих цифр виходить недвозначно успішність та потреба того закону. Тому видно, як неслушно у многих случаях наші люди нарікали на попередну адміністрацію краю, котрій однак треба завдячувати уведення в життя цього закону.

Від першого мая, ц.р. обовязують в Саскачевані нові строгіші приписи в справі подружжа. Перед оповідями молодята мають обоє явитися у священика і окремо та особисто підписати заяву — це новина, досі то не обовязувало. Молодий має предложити лікарське свідоцтво, з датою не пізніше як 10 днів перед вінчанням. Коли молодята не мешкають в одній місцевости, належить оповіди голосити в обох, де мешкають. Оповіди, як й лайсенс, важні на три місяці. Оповіди належить голосити принайменше через дві по собі слідуючі неділлі, підчас відправ. Лайсенс можна дістати аж по сімох днях, від дня внесення просьби. Коли молодята мають понище 21 літ, тоді конечний є дозвіл обох родичів, якщо живуть — або одного, коли другий помер, чи правного опікуна, хіба родичі не мешкають в Саскачевані а молодята мають найменше 18 літ і через три місяці були на власнім удержанні. Молодята мають предложити свідоцтво уродження або бодай достовірну посвідку приятеля чи одного з рідні про свій вік, коли нищі 21 літ. Нище 16 літ не можна входити в стан подружжя, хіба на основі лікарського свідоцтва ради узаконення майбутної дитини.

Найвищий лет

Дня 11 лист. 1935 р. бальоном Стівенса і Ендерсона осягнено найвищий взлет понад поля південної Дакоти — 72,395 стіп, або кругло 13.71 миль. На тій висоті автоматичний фотографічний апарат взяв знимку понад 105 квадратових миль, що творить найвищу досі взяту знимку світа. Ріки і горби видніють на ній наче дрібонькі жилки, міста і оселі, як темні рівно виміреці плями. А це тільки з висоти 13 миль. Можемо представити собі, як виглядатиме такий образ з висоти кількасот або кілька тисяч миль!

Війна

Вона, як каже Честертон, лежить в душі і там невно починається. Не вдержати народу, що надмір енергії хоче вилядувати тим робом. Війна, це свого роду буря після парного дня, що прочищує воздух і охолоднює. Тому балачки проти війни ледви чи успішні. Походами і аґітацією війни не усунеться, причини глибші. Італійці побідили остаточно чорних синів Хама і заняли їх столицю Аддис Абабу. Король етіопців залишив наперед столицю, забравши зі собою всі скарби. По його відїзді етіопці стали грабувати власну столицю і як подала преса вбили при тому понад вісім соток осіб. Значить, стільки саме, скільки паде на полі значного бою. Король, що в останній хвилині опустив рідний край, забравши однак скарби — етіопці, що грабили власну столицю, убиваючи самих себе — безборонний фронт, муніція, котру висаджено у воздух — це все події, котрі вказують, як не треба робити. Італійці мають повне оправдання тепер наложити такий мир, який уважатимуть відповідним для безпеки і добробуту краю та своїх втрат. Волю треба вміти здобути і оборонити. Лекція в середущій Африці для нас українців є немилою пригадкою та ран не треба дражнити.

Довіря

Про це говорив др. Ю. Драган посол з округа Келвинтон в Саскачеванському парляменті ті знамені слова: "Хоч перед нами богато трудних проблем, то все таки вони не є понад людську силу їх розвязати. Ми мусимо зустріти їх без боязни. ..... Безперечно, що першим в сім ділі є привернути людям довіря. Дати віру безробітним, що вони знова будуть заробляти на своє життя, замість жити з милостині. Дати віру нашій молоді, що її нагода не пропала. Дати віру фармерам і мешканцям міст, що їх домашні огнища їхніми надальше та що вони заживуть в спокою і щастю. Ся віра відновить відвагу, якої так дуже потрібно в теперішних часах. Відновлені віра і відвага витворять кращі почування, краще взаїмне розуміння одні других, близшу та тіснішу кооперацію на ріжних ділянках життя. А їх відновити можна тільки в той спосіб, що правительство безвідкладно сміло та відважно поставиться до всяких сучасних питань."

ШКОЛА ОТЦІВ РЕДЕМПТОРИСТІВ

ЙОРКТОН. САСК.. КАНАДА

Услівя приняття Студентів до Ювенату Місіонарів Найса. Ізбавителя в Йорктоні, Саск.

1 Тільки ті, що бажають стати священиками-місіонарями-чернцями в нашім Чині Найса Ізбавителя, можуть бути приняті до ювенату.

2 Мусять бути з чесної родини і греко-католицького обряду.

3 Повинні мати скінчений 7-ий (семий) клас і бути в літах 12 до 14

4 Повинні мати метрику хрещення і миропомазання та свідоцтво моральности від свого пароха і свідоцтво від лікаря, що є здорові і нічим їм не шкодить.

5 Платить місячно $12.00. За цих дванацять долярів місячно оплачене ціле утримання хлопця: помешкання, харч, пранне, книжки, зошитки, наука ...

6. Про одіння і білля для дітей дбають самі родичі.

7 В разі слабости, лікаря і лікарства платять родичі.

8 Шкільний рік починається 1. вересня.

9. Хто був виданий або сам виступив, не буде принятий другий раз.

10. Кождий має принести зі собою:
Убрання святочне (найліпше своє) і буденне, зимовий плащ, светер, дві пари черевиків і "заверчує," чотири пари верхнього і спідного біля,
6 комірців,
6 хустин до носа,
1 краватки,
6 пар панчіх,
кольвиці щіточку до зубів, то що....
Виховання і наука в ювенаті відповідна до потреб будучого священичого і монашого життя. По скінченню ювенату, де наука тревае 5 років, переходить молодці до Новіціяту, де приготовляються до монашого життя. По році новіціяту йде наука філософії і богословія. На новіціяті і богословії самі отці одержують вихованків.

UKRAINIAN CATHOLIC MISSION JUVENATE
Catherine Street,
YORKTON, SASK., CANADA

- ПОШИРЮЙТЕ -
УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ПРЕСУ!

ЗАПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ:

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ

Одинокий Український Католицький Релігійний Місячник у Канаді
який видають
ОТЦІ ЧИНА НАЙСВЯТІШОГО ІЗБАВИТЕЛЯ
Йорктон. Саск. Канада
Передплата на рік: в Канаді $1.00
За границею $1.25

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine Street, Yorkton, Sask., Canada

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ТИЖНЕВНИК
Виходить що тижня в Едмонтон, Альта.
Ця часопись повинна знаходитись в кождій Українській Католицькій хаті

Річна передплата: $2.00

UKRAINIAN NEWS
10012 — 109 St. Edmonton, Alta. Canada

В редакції Бюлетеню, скритка почтова ч. 57. Канора, Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по переднім надісланню гроший.

Подібно можна дістати: Життя і наверпення св. Володимира 5ц
Канада, мій рідний край 10ц
Статут БУК-а 15ц
Леточки: Наша програма. Наше відношення. Ідеольогія БУК-а ..... даром

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
ОО. Василіян в Мондері. Альта.
має на складі найновіші видання старокраєві по приступних цінах.
— Пишіть за катальогом —
До масового поширення надається брошурка:
ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?
Ціна примірника 10ц.
Very Rev. Basilian Fathers — MUNDARE, ALTA.

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Доклад 1
Катехізм 3
Організаторське 5
Не мальємо людий 6
Колядка св. Йосифа ..... Брат Методій, ЧВХІІІ 7
Стереглися! 9
Світ вищий ч. 2 9
Чарівна сила 10
Наради Духовенства Малтьби 10
Наради Духовенства Саскачевану 11

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 13
Про смерть і життя ..... кард. Мерсіє 14
Борч з алькоголізмом ..... о. Р. Мелер 14
Під посвяченим прапором БУК-а ..... о. Н. Демків 15
Чому? 17
Одна з ран ..... о. С. Семчук 17

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Шляхта говорить! 18
Папа і православні 19
Якби не ширилося безамуцтво 19
Що таке кріза? 19
Гинії з тяжкого положення 20
Герої за героєнство ..... др. О. Назарук 20
Большевизм в суті 20

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Настя Волошин 21
др. А. Річицький про Православія 22

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Великі Рельвини ..... Ів. Франко 23
Зелені думки 24

— НОВИНИ —

Наші всяки — Зі світа 24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol. 4. Nos. 7 & 8 — YORKTON, SASKATCHEWAN — July & August, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

БУРСА БРАЦТВА
Українців Католиків Канади

КОНКУРС НА ПРИНЯТТЯ

ХЛОПЦІВ – СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ШКІЛ – (НОРМАЛ І УНІВЕРСИТЕТУ)

Постійно отвораца в Саскатуні, Саск., під числом 302—24-ій вулиці, на розі Ave. C. (біля Сіпіярської стації) БУРСА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ для хлопців студентів вищих шкіл.

В шкільних заведеннях в Саскатуні студенти мають змогу побирати отсі курси:

1. Курс середніх шкіл (в Бетфорд Ровд Каліджієйт) Аплікації треба вносити негайно до шкільної ради в Саскатуні. На бажання студентів заряд Бурси вищe форми аплікації. Річна оплата за науку: 9 і 10-та клясе – $30, 11-та — $40, 12-та — $50. Оплата за науку розділена на три ради. Наука розпочинається 3-го вересня.

2. Курс учительський (в нормальній школі. Річна оплата за курс. Наука розпочинається 3-го вересня

3. Курс університетський для студентів 1-го року отвирається 19-го вересня, для інших 23го вересня.

4. Курс технічний отвирається 3го вересня.

5. Курс торговельний: Аплікант мусить мати найменше 8-му клясу.

6. Курс українознавства: Наука української мови, історії, літератури, граматики. Виклади будуть подавати в Бурсі.

7. Курс співу, музики, три на інструментах та українських танків

Курс українознавства, співу, музики й танків дістануть студенти даром.

Прошуть всіх прислати аплікації на приняття до Бурси на до шкіл якнайскорше, бо були на самих початках курсів, бо в противному разі може забракнути місця для них.

В Бурсі знайдуть приміщення студенти Українці католики з харчем і з хоснім провотом під опікою і пастирською Вп. о. Ігумена Сасатуну Павла Сулятицького. На Бурсі панувати будуть релігійно католицьке і національне життя з духом Церкви і потребами народу. Почесним провідником Бурси є Їх Ексцеленція, Вп. о. Ординарій Епископ Гир. Василій Ворошилович, Епископ Українців Католиків Канади.

РОДИЧІ! В цьому [illegible] ви [illegible] своїх синів до цієї бурси! Там Ваші діти дістане [illegible] і добре [illegible] та наглядання — а це збереже свою народність! Зі тим найдуть нові кадри [illegible] української католицької інтелігенції в Саскачевані! Звідтам як сокіл на крилах вилітатимуть характерні й здібні юнаки — [illegible], лікарі, адвокати, інженіри! Там кипітиме товариське життя — і залишить прегарні спомини на дальше життя! **Там буде кузня народної характерности й сили!**

Всі пішліть своїх синів до бурси!

СТУДЕНТИ! Це ваша бурса і для вас! Заложена жертвенністю труду, гроша і посвяти чільних одиниць — ради добра нашої святої Церкви, Народу і будучности в Канаді! **Там ваш дім! Там ваш захист! Всі туди!**

Хто ідейний, любить Бога, Церкву і нарід — туди!

Ціле удержання коштує всего 18 долярів у місяць!

Гостям все раді! Зголошення слати негайно до Всеч. о. П. Сулятицького,
214 Avenue M. South, Saskatoon, Sask.

Або на адресу п. Осипа Приймы, 302—24 Ст. Норт

БЮЛЕТЕНЬ
Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ. — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box* 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box* 33
Рік 4, ч. 7—8, Липень—Серпень, 1936 Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. IV, No. 7—8, July—August, 1936 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В КАНАДІ
ПЕРША
жертвами на українських інвалідів
Ось ДОКАЗ — хто щирий українець!

Надійшов чвертьрічний звіт Українського Товариства Допомоги Інвалідів у Львові, за перше чверть річча 1936.

І що видимо?

На першім місці, **найбільші жертви**, дали наші українські католицькі церкви в Канаді. Ті церкви, котрих потворна злоба сектантів відсуджує від українського патріотизму і каже, що вони поводом є "чужої руки." Отже або неправду говорить сектант або неправду все Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові за підписами своїх урядників у травні 1936 р. — др. Ів. Гижи — др. Я. Олексишина і дир. С. Волошиновського. Інакше бути не може. Хтось з двох веде брехливу гру. А ви самі розсудіть, хто і дайте відправу брехунам, що нищать все наше народне життя в Канаді. Або "чужа рука" — або українські **найбільші патріоти** — хто ми? Колиби правдою було, що ми на увязи чужих рук, то чи змогли би ми так щиро, так загально, так точно — зложити най більшу жертву на інвалідів Української Армії, на тих нещасних зі всіх? А коли ми всі зложили — коли наші церкви зложили **найбільшу жертву** — то значить, нам українцям католикам **всім**, нашим церквам, нашому духовенству, нашому Ексцеленції **Владиці** належить найвище признання а ворогам, що юдили, така відправа, щоби їм відійшла охота більше нападати і кривити.

Українці католики! Що ми є? Чи ми є безвіль-

на маса, котру кождий може умнити в пальцях як глину — всякий відступник, всякий кирнинк і без вірник, котрий замість віри в серці ненависть і злобу носить? Гей — народе!

Бо досі, як було? Священик говорить в церкві і серце виговорює своє. Проповідує перед святим престолом слова вічної Божої правди, вказує на заса ди життя, як поступати, де небезпека — а вийдуть люди з церкви і там зараз на цвинтарі, під дверима Божого храму, сатана в людськім тілі, агітатор сектантів зачне обертати і нищити слова священика — говорить свою проповідь, проповідь ненависти, безвіря і безголовя. І наші люди, що недавно побожно хрестилися і молилися, зітхали і билися в груди — тепер ті самі люди, підчеркую — ті самі люди — те пер знова спершу потакують а потім підсміхаються і насміхаються зі всього святого. Пропали слова священика! Пропав Божий настрій душ — наверх вий шла гієна, що риється в гнилі і падлиною наповняє пилунок. Гей — люди добрі, доки того буде?! Доки дасте і позволите, щоби таке в нас діялося?! **Доки?!**

* * *

Звіт Товариства подає, що наші українські католицькі церкви зложили на інвалідів **тисячу двіста девять долярів і пятьдесять центів.** Зложили ще тепер, ті наші змалілі часом, частіше розбиті — але все вірні і найбільші українські централі, заборола, бастіони українства в Канаді!. І тут є **доказ,** хто любить нарід свій — не язиком і криком та цькуванням проти других, клеветами та обмовами — але духом і правдою! Хто є дійсним патріотом — хто є щирим українцем, повним українцем і коли хочете так виразити, стопроцентовим українцем!

І того доказу найбільший ворог не зіве!

І того доказу не сховає до кишені!

Не годен заперечити!

Тому скрізь про це говоріть!

Згадайте з нагоди пікніків, концертів, вистав — при кождій нагоді освідоміть присутних, хто саме є найбільшим і найщирішим патріотом в Канаді!

А хто літами затроював наше народне життя і ширив брехні!

Хто підривав довіря і унеможливлював при мно гих нагодах працю!

Хто є той юда від чужої дійсної руки — що сам не поможе народній справі, але розбиває народну єд ність, ширить повсякчасну крамолу і доводить до руїни многих. До руїни вічної і невідклично дочасної.

Ось покази. Один з десятьок.

Перемовили чоловіка злою книжкою. Зачав бор бу проти церкви, проти священика, проти вірних, навіть проти брата рідного. Зі всіми заївся, проти всіх повстав — бо знайшов нову віру а з нею нове поступовання і обичаї. І ось вже готовий процес за церкву. Він навчить розуму — ! Грозить, не приступай до чоловіка! Бере адвоката, позиває священика, людий — хоче завести сектанта до Божого Дому. Хоче з Божого Дому зробити дім брехні. Але Бог видить міняйлів, терпить до часу. І нараз. Що це? Вмирає жінка. З дрібниці, при витинанні назуря в нозі робиться боляк, з боляка ґангрена, рак — втинають вдруге. І ось чоловік, що недавно ходив бундючно — тепер без ноги, каліка. Адвокат забирає фарму за процес — коштів небогато, три тисячі нара хував. І тепер видно все вже як на долоні. Перед тим видно було тільки ненависть і злобу. Тепер зна ють — не було чим заплатити готівкою адвоката, підписав довг на фарму. Адвокат приїхав самоходом, оглянув, добре! Так пішло раз, другий — а тепер тисячі довгу! Ось до чого доводить **чужа рука!** Ру ка діявола, що завзявся зруйнувати нарід, віру його та довести до збольшевичення мас.

Це тільки один страшний правдивий примір, з життя. А скільки ще є страшніших? Скільки нещастя, горя клопотів — і ми маємо то все дальше тер піти і мовчати?!

Коли нас відсуджують від чести, права на життя і названия?!

* * *

Дійсність свідчить, що ми українці католики пер ші жертвенісю!

Дійсність говорить, що ми надто потульні і податні на напасти загорільців!

Дійсність вовить скінчити з тим і голову піднести в гору — на цілім фронті вперед! Доки будете кло нити голови і потакувати ворогам?! Дайте їм таку відповідь, на яку заслужили! Коли їм від худи не стерп язик, най у вашій присутности не посміють ні словом відізватися проти вашої віри, церкви, священика, Епископа!

Будьте характерні!

Будьте сильні!

Будьте відважні!

Кого ви боїтеся? Втратити ласку сектанта, чоловіка без віри і чести? Що нападає на вашу віру, цер кву і Бога?

Виж панове у себе!

Вижче церковю Бога живого — лицарями св. Духа — а не якимсь збіговиском торговим на торговиці душ! Ворог не повинен мати доступу до Вашого сер ця. Перед відважним і характерним чоловіком він не посважиться розняти уст проти віри!

Організуйте спротив проти напастий!

Ви є щирими і чесними українцями, котрі жертвують і дають — чиж ворог має дальше глумитися з вас?!

Чи ви дальше на це позволите?

Відповідь мусить бути одна: Ні, і ще раз ні!

Наша жертвенність на народні цілі мусить ще збільшитися! Живий росте! І ціле українське громадянство в Канаді, навіть до найдальшого закутка, має очевидно освідомити собі, що на назву патріота і українця заслугують в першій мірі українці католики і за це їм честь! Ту честь треба виробити, здобути — даром не прийде.

Докажім дальшими ділами, що вміємо здобути честь та її закріпити!

КАЛЄНДАР

Про це принесла статтю філядельфійська "Америка." Стаття ця так ясна і прозора а тим самим переконлива, що навіть найбільший противник не всто їть. Тому містимо її в цілости. А наших читачів просимо уважно прочитати і роздумати!

ДВА КАЛЄНДАРІ

Ми вже богато писали про справу календаря й ця справа повинна бути ясна нашим читачам. В кожному разі всі повинні знати що Українці в Америці і в Канаді "тримаються" двох календарів й переконалися вже про невигоду з двома календарями, на че з двома годинниками в місті, що ріжняться щодо часу.

Всі будні дні в році Українці рахують таксамо як Американці за Григоріянським календарем, й так само всі неділі в році. Наприклад тепер в Американ ців місяць червень, а за старим Юліянським календарем то ще місяць травень (май) котрий має тривати ще цілий тиждень, аж від нині за тиждень мав би зачатися Юліянський червень. Та ми це забуваємо, за це вже не сваримося, тільки не хочемо щоб друзі в нами одночасно обходили свята. Як другі національности обходять ще з нами одночасно 52 неділі в році, то ми не вважаємо що це нам шкодить, але одночасне святкування Великодня й Різдва то вже малоб нам "шкодити."

Правда, цього року вийшло так що дата Великодня зійшлася в обох календарях разом 12 квітня, й Американці святкували з нами рівночасно. Чи це нам що пошкодило?

Навпаки, дуже богато Українців кажуть що було краще й лінше.

Таксамо було і в Галичині й там теж ніхто не нарікав на це. Українці переконалися що це не правда що вони святкують **разом** з Поляками. Це було тільки рівночасно, але не . . . . разом. Як неділю святують Українці окремо від Поляків, так теж й Великдень святкували окремо, хоч день був тойсамий. Тесаме в Америці. Й тут Українці не святкували разом з Американцями, а тільки рівночасно.

* * *

Всеж можна почути серед Українців що Юліянський календар — це **східний календар,** бо його тримається Східна Церква й східні народи, отже й Українці що належать до Східної Церкви, повинні, кажуть, триматися Юліянського календаря.

Щоб тих що так думають або говорять, переконати, чи вони мають правду або ні, наша редакція написала кілька листів до амбасад й посольств ріжних держав у Вашинґтоні — східних й далекосхідних, щоб подали інформації, як у них стоїть справа з календарем, цебто, чи дійсно вони "тримаються" старого Юліянського календаря, чи вже приняли новий, Григоріянський.

* * *

На це прийшли такі відповіди (подаємо в перекладі з англійської мови українською):

I.

Амбасада Союзу Совєтських Соціяльних Републик, Вашинґтон, Д.К.

Ми одержали Вашого листа й жалуємо що співнцій відповідь.

В Совєтському Союзі покинули Юліянський календар і приняли Григоріянський 14 лютня, 1918 р. Це відноситься до України, таксамо як до решти Союзу Совєтських Соціялістичних Републик.

БІТРИС ГАЙМАН
управителька канцелярії

Ми питались також про Церкву, але що на це не одержали відповіди, ми звернулись потім до американського Департаменту Торгівлі у Вашинґтоні, який має відділи для справ чужих держав.

У відповіді Департамент Торгівлі пише:

Коли уряд Совєтського Союзу скасував Юліянський календар і приняв Григоріянський, тамошні осталі церкви пішли теж за тією зміною.

Е. С. РОВПС
шеф російського відділу регіональної інформації.

II.

Королівське грецьке посольство
Вашинґтон, Д.К.

У відповідь на Вашого листа повідомляю що Греція і грецька православна Церква приняла новий Григоріянський календар 15 лютня, 1923.

С. КУНДУРІОТІС
канцлер

III.

Королівське посольство Румунії
Вашинґтон, Д.К.

У відповідь на Вашого листа подаю що Григоріянський календар заведено в Румунії 1 квітня, 1919. Нового календаря придержуються в усіх краях Румунії, включаючи Бесарабію та Буковину, церкви всіх віррісповідань.

І. Г. ДІМІТРІВ
товариш фінансового радника

IV.

До амбасади Туреччини у Вашинґтоні ми звернулись особливо тому що в Царгороді (Константинополі), в Туреччині, є православний патріярх, котрого ще деякі православні вважають зверхником своєї церкви.

На це ми одержали відповідь:

Турецька амбасада
Вашинґтон, Д.К.

14 квітня

У відповідь на вашого листа з 25 березня, пові-

домляю що Туреччина приняла Григоріянський календар в 1910 році.

У справі православної Церкви в Царгороді просимо звернутись до священика Томаса Даніелса, при вулицях Шестій і С у Вашингтоні.

І. СЕЙФУЛЛАГ
секретар амбасади

Ми зараз туди звернулись, а одержали відповідь з Асторії, Лонг Айленд, Ню Йорк, такого змісту:

Грецька Архидієцезія Північної й Південної Америки; Асторія, Л.А., Н. Й.
28 травня, 1936

Вашого листа із 16 квітня до священика Томаса Даніелса у Вашингтоні, прислав він до нас.

У відповідь мило нам заявити що новий Григоріянський календар принятий Екуменічним Патріярхатом Царгороду в році 1924.

ЕПИСКОП КАЛЛІСТОС
Грецька Православна Архидієцезія Північної й Південної Америки

(Печатка)

V.

Албанське посольство
Вашингтон, Д.К.

У відповідь на Вашого листа повідомляю що православні церкви в Албанії ще й досі обходять свята за старим Юліянським календарем.

Вони, таксамо як майже всі інші православні церкви, уявляють собі що календар не є математичним (рахунковим) питанням, але релігійним.

Ф. КОНІЦА

VI.

Японська амбасада
Вашингтон, Д.К.

Японія ввела новий Григоріянський календар в 1872 році, або у Пятім Році Меджі.

К. ЯМОМОТО
атташе

VII.

Хінська амбасада
Вашингтон, Д.К.

Китай урядово приняв новий Григоріянський календар у 1912 році.

ВКІ.

VIII.

Сіямське посольство
Вашингтон, Д.К.

Новий Григоріянський календар є в ужитті в Сіямі від 60 років, але датують не Року Божого, тільки в Буддійській Ері, від 1 квітня.

День 1 квітня, 1936, відповідає 1 квітня, 2,479.

СЗҐА НІЛКАМҐНЕНҐ
секретар посольства

Ті відповіди будуть цікаві для Українців.

Отже не лише Західна Европа й ціла Америка вже приняли новий Григоріянський календар, але й Східна Европа, а навіть Азія, отже й Китай, Японія й такий відсталий край як Сіям рахує від 60 років за новим календарем.

Навіть православний царгородський патріярх і той приняв Григоріянський календар. І стара Греція й її православна Церква теж.

Тільки ще в маленькій Албанії, де є православних щось 100,000 душ, ще тримається при святах Юліянського календаря. Але вже православні Албанії у Филаделфії що мають свою церкву при вулицях Другій й Оксфорд, від 1924 року приняли новий Григоріянський календар.

Отже як Григоріянський календар добрий для всіх держав, народів й церков світу, як він добрий для Східної Церкви, так нема сумніву що й для нас він таксамо добрий.

❦ ❦ ❦

На цю тему також писав тому кілька літ в Галичині всеч. о. Ковч. Стаття в Америці належить світському редакторові, вп. др. С. Демидчукові — в Галичині занявся тою справою духовний інтелігент, всеч. о. Е. Ковч. Надто його стаття цікава, щоби її помнути мовчанкою. Коли др. Демидчук оцінює положення з огляду на американські відносини, то о. Ковч. говорить на ту саму тему але з огляду на старий край. І тому це є відповідь для провокаторів і нарікайлів, котрі не маючи доказів, щоби уникнути приперта до стіни тікають до останнього викруту і покликуються на старий край. А старий край говорить ось що:

"Кажуть, що якби наші свята припадали разом з латинськими то, поперше — наші вірні стратилиби почуття ріжниці обряду й переходилиби на латинський обряд, — а подруге далосьби в руки ворогам унії новий аргумент, що унія є помостом до введення латинізації, а далі й польонізації і це утруднювалоби нам пропаганду за невернениям сходу до католицької віри. Щодо першого, то дійсно не знати чомуби то наші мали переходити на латинство, а не латинники на наше? Чейже рація та сама, або іншими словами, цей аргумент не має ніякої стійности. Хіба що ми самі в глибині душі признаємо, що наш обряд терпить аж так великий заник животних сил, що найменше потрясення грозить йому цілковитою катастрофою. То в такім случаю, не булоб взагалі сенсу над цими справами застановлятися. Однак на щастя так лихо не стоїмо.

"А щодо другого, то краще: "Врачу, ізцілися сам" — це раз, а далі, зачувати, що православні церкви вже й самі начинають заводити григоріянський календар. Впрочім, що там ще хто буде говорити й взагалі буде говорити, то питання будучности. Натомість подивімся, що діється вже нині тут на наших очах.

"І так на латинське Різдво українці молотять та возять обірник. На українське це саме роблять латинники. Ця сама історія повтаряється на Йордан, Великдень, Боже Тіло, іт.д. Потім, муж латинник святкує а жінка українка підгортає бульбу. Завтра вона святкує а він поїхав до ліса по дрова. Подібно їх діти.

"А що з цего виходить?

"1) В дійсности ані одна, ані друга сторона не святкує як слід жадного свята.

"2) Цим самим святкування якогонебудь свята, хочаб й найторжественнійшого, стається для одної і для другої сторони в дійсности і загально маловажною справою.

"3) Через те підупадає повага релігії взагалі, а то й сама віра завмирає.

"4) В родині повстають часті спори, взаїмні кпини та висміювання, а з цего нераз і люта ненависть.

"5) Остаточно морально сильніша сторона старається насильно накинути свої свята слабшій, бо так жити — годі! А що слабшою стороною являється звичайно наша, тож наслідки звичайні: від нашого обряду знов хтось відскакує.

"А як є такий стан справи, то ми не маємо часу думати про це, що колись хтось може буде щось говорити, або й ні — тільки мусимо чим скорше загородити цю стежку, якою вірні від нас утікають. І це тим більше, що то легко зробити, коли будеться робити з розвагою і повагою. Бо вкінці зле чи добре, але ми не можемо самі одні стати проти течії цілого культурного світу, якій й ми самі хоч не хоч у всіх інших ділянках вже були змушені піддатися.

"Як ми вже остаточно змінимо календар — тоді обрядові справи в мішаних родинах зійдуть на другий плян. Всі будуть святкувати разом. Одна сторона піде до церкви, друга до костела. А що костел рідко де є, підуть обі сторони до церкви. Тоді справа перетягання одної сторони на обряд другої перестане бути в родинах актуальною — половина сварки і ненависти уступить. Святкування свят набере більшої ваги. Авторитет релігії зросте — віра утвердиться а Божа слава розшириться.

"Чому властиво цего не зробити?"

❦

Здорова думка каже, що так треба зробити. Мимо всіх нашептів навмисних і часом також несвідомих противників. Чимало наших людий противиться тій справі, бо неосвідомлені — противляться в найліпшій вірі і женуть в матню ворогів, для котрих тем нота є найкращим союзником.

Ставаймо до борби з темнотою! Освідомім людий! Дайте відчит на цю тему! Поясніть справу, прочитайте бодай статтю з Бюлетеню в голос перед зборами людий! А все таки, хоча й поволі, розженемо мряку пересуду і недовіря — гидрі темноти стремо їдьну голову — роз'яснимо велику справу і завершимо здійсненням.

Коли справу обясните на стільки, що противники доброї волі зрозуміють діло і перестануть противитися, а противники злої волі затихнуть, бо ставати в борбу за очевидну пропащу і невірну справу ніхто не хоче — тоді напишіть одвітне прохання до Ексцеленції Преосвященного Владики і просіть в ньому о введення григоріянського календаря. Для запевнення спокою в громаді і удостовірення власного письма, най всі парохіяни підпишуться під тим проханням а також зазначіть скільки людий противиться і чому.

А коли звідусіль нашої української католицької дієцезії напливатимуть прохання о введення григоріянського календаря — то можемо надіятися додатного залагодження справи. Тоді зробимо це, що вже давно повинні і за кілька літ самі будемо дивуватися, чому цего раніше не зробили а противники будуть навіть стидатися признавати до своєї опозиції колись. Треба однак тепер справу зактивізувати! Мимо нагінки темноти, діло не сміє лягти в могилу забуття! Час іде і не жде. Сміло до діла!

ОРҐАНІЗАТОР ІДЕ

Скільки то людий і скільки разів зітхали, коби нам організатор! Треба організатора! Звідки взяти? Хто підійметься того невдячного а так потрібного і трудного діла?

Такі питання виринали на хождім з'їзді. Тепер вони здійснені.

Пан Осип Прийма, управитель нашої бурси в Саскатуні, виїхав з двома студентами в організаційну подорож: вздовж і впоперек Саскачевану!

Скажете: велика відвага того чоловіка! Велика підприємчивість!

Так.

І тому ми повинні тим більше помогти пану Приймі в кождій околиці і при кождій нагоді. Облегчити йому завдання, направити куди слід, розповісти і повести до відповідних осіб, принати до хат по газдівськи і попращати як найкращі приятелі та знова запросити прибути.

Поїздка має характер організаційний з виразною метою помогти бурсі БУК-а в Саскатуні. Значить, освідомити наше громадянство про користь, конечність і необхідність власного виховного заведення а в слід за тим моральної і матеріяльної для нього помочі. Однак попри те головне і найблище завдання, поїздка ця матиме також ціллю зактивізувати ціле наше свідоме громадянство до доброго почину БУК-а, стати спільно до праці, не поза боки, пізнати ідеологію, програму і тактику БУК-а та наочно запізнатися з першими вихованками бурси. Це буде контроля наших сил і провірка наших можливостий творчих.

Подаємо докладний улад подорожі пана Приймы.

Просимо докладно переглянути і зазначити свою місцевість. Коли знаєте свою місцевість, час і місце викладу — тоді просимо розголосити по можности

найбільшому числу українців околиці і запросити їх прибути. Поведім справу так, щоби в першій мірі всі наші добрі українці католики прибули! Це перше всього. Най прибуде молодь! Най прибудуть жінки!

Буде на місці, коли наші відділи, їхня старшина головно, подбають привитати гостий та займуться ними від початку до кінця. Коли в тій цілі зробите відповідне приняття, на котре запросите відповідних гостий — буде на місці.

Подбайте, щоби поїздка пана Прийми розминулася зі всіми трудностями а тішилася найкращими успіхами!

Організатор іде!

Всі на поміч! Всі разом!

УЛАД ПОЇЗДКИ ПАНА ПРИЙМИ

1го липня:	Борщів школа коло М. Білинького:		8.30 год. 8.30 вечір
2го	"	Дана школа	"
3	"	Пітерсон	"
4	"	Бруно школа	"
5	"	Понас лейк	"
6	"	Бобулинці	"
7	"	Кизів	"
8	"	Доброводи	"
9	"	Олеша	"
10	"	Бюкенан	"
11 і 12	"	Канора зїзд БУК-а	"
13	"	Верегін в хаті п. Киби	"
14	"	Брокстон в Січовім домі	"
15	"	Мелвіл нар. Дім	"
16	"	Бірмінгем	"
17	"	Фенвуд	"
18	"	Гудів церква Тройці	"
19	"	Гудів цер. св. Михаїла	год. 3 по пол.
19	"	Губард, цер. Чес. Хреста	8.30 вечером
20	"	Губард, церква св. Духа	"
21	"	Айтуна	"
22	"	Ясмін	"
23	"	Бедфордвіл	"
24	"	Бекенгем	"
25	"	Шіго, в хаті П. Шевчука	"
26	"	Вестбенд Нар. Дім	год. 3 по пол.
26	"	Вішарт мійська саля	год. 8.30 веч.
27	"	Красне Нар. Дім	"
28	"	Голар в школі "Лилі Гвайт"	"
29	"	Інсінгер, Нар Дім	"
30	"	Єдбурґ	"
1 і 2 Серпня		Арран З'їзд БУК-а	"
3	"	Норквей	"
4	"	Ст. Філіпс	"
5	"	Сван Плийн	"
6	"	Бучач	"
7	"	Чехів	"
8	"	Григорів	"

—0—

НЕ МОЖЕМО ЗАБУТИ

Літо — **час з'їздів!** В осередку відділів БУК-а, скликуйте з'їзди округа! Досі проголошено з'їзди в Приймовім, біля Вонди, Саск.

Дальше їзд БУК-а в Канорі — дводенний, 11 і 12 липня — субота і неділля!

Також з'їзд БУК-а в Арран, Саск. — дводенний, субота і неділя, 1 і 2 серпня.

На кождім з'їзді промовляють найкращі бесідники округа на теми актуальні, котрі вас цікавитимуть. Рано перед кождим з'їздом торжественна Служба Божа в місцевій церкві. Спільні обіди — товариська гутірка. Виклади пополудні від години третої — програма на місці. Мистецька частина вечером.

Звіти будуть у Бюлетеню.

Однак ті три окружні з'їзди невистарчаючі. Треба більше!! Активісти округи най зберуться на нараду, обдумають докладно справу, підготовлять програму і проголошують з'їзд. З'проханням зверніться в першій мірі до власних Отців Духовних. Їх просіть о поміч і підготовку. З ними ділайте спільно, їм помагайте в переведенню діла.

Великі простори Саскачевану ждуть.

Чого?

Праці, рухливости доброї, орґанізації.

Якщо ви опустите руки, заметушаться вороги. Ви — це значить, **ви всі**, що читаєте ці рядки. Не ждіть на когось, не оглядайтеся на боки, вперед! Самим треба творити кращу будучність! Коли не будемо творити ми, творити позитивно, будуючо —то будуть творити вороги — але руїну. Наше безділля це найкраща для них нагода. Тим вони живуть. Тоді для них вільна рука і запас закидів.

Віра вимагає чину! Віра без діл є мертва!

Най ваша віра буде жива а діла нехай це засвідчать!

Скликуйте літні з'їзди БУК-а, прибувайте на скликані вже і проголошені! **Прибувайте до Канори на 11 і 12 липня, прибувайте до Арран на 1 і 2 серпня!**

Українці Канорщини всі на з'їзд до Канори!

Українці північно-східного Саскачевану всі на з'їзд до Арран!

***

В Саскатуні істнує наша **бурса.**

Це наш здобуток і твердиня.

Там і тільки там повинні мешкати наші хлопці підчас студій в Саскатуні. Там запевнене і запоручене для них виховання релігійно-національне, там кузня характеру, початок на дорозі здобування кращих позицій для власного народу.

Ані один студент, що походить з української католицької родини не може бути деінде в Саскатуні підчас студій. Ані один!

Студент, що маючи нагоду приміщення у власній домівці, піде до чужої ідеольогічно, сповняє акт зради супроти власної Церкви і є на певній дорозі відступництва. Таке толерувати значилоби те саме, що погодитися з культом зради і безхребетности. Хочемо бути прямі, з лицем ясним і світлими очима — геть безхарактерність! Маємо власну хату. По взору жебраків не можемо іти під чужу руку і чужий гин. Хто там піде, **від нас** піде. Шляхи наші розмнуться тоді. Колиж хочемо від нашої суспільности піддержки і помочі, єдности і вірности — самі докажім, що на неї заслужили. Будімо з народом тепер, він колись буде з нами. Визнаваймо нашу віру при людю, Христос колись визнасть нас перед Отцем своїм, що в небі.

Для віруючих студентів, родичів і громадян є тільки одна відповідь, де мають примістити своїх хлопців в Саскатуні підчас студій: **в бурсі о. Маркіяна Шашкевича**, 320—24 вулиця.

***

Сестри Служебниці в Саскатуні, Айтуні, Йорктоні **мають власні заведення для наших панночок**, що в тих містах шукають приміщення підчас студій. Там є опіка, там є виховання. Там є запорука для родичів і нагода найкращого виховання для дівчат.

Всі панночки, українки католички, котрі приїзджають до згаданих міст на студії, нехай удадуться до сестер, котрі звісні з гостинности радо їх приймуть на удержання. Адреса в Саскатуні: 311 Евеню Е, норт. Помешкання соняшне, недалеко нормальної школи, близько трамваю. Удержання дешевше, як деінде — а певно краще.

Розкажіть це при нагоді заінтересованим.

Порадьте їм, щоби в Саскатуні відвідали Сестер, коли приїдуть з донькою. Може якраз ваше своєю буде вирішальним і помічним в тім, що набудемо нову силу а вороги не будуть радіти з нашого необзнакомлення.

Поможіть Сестрам, поможемо собі! Які будуть наші матері, таке буде найблище покоління українців в Канаді! Нам треба героїських материй, віруючих! Таке виховання і забезпеку перед мійським забагненням найдуть **тільки** в заведенню Сестер.

***

Чергова справа, це справа **Музею Визвольної Боротьби України в Празі.** Гурток чільних представників української інтелігенції на еміґрації рішив збе регти для будучих поколінь цінні залишки і останки наших культурних надбань з недавної минувшини і тому заснував Музей, в котрому ці свідки нашої славної боротьби за визволення переховуються. Для повного забезпечення треба власного дому. В тій цілі почато збирати пожертви на власний дім Музею від року 1932. І як представляються ці збірки?

З оголошення Музею, котре розіслано редакціям в місяці червні, ц.р. довідуємося, що минулого року зібрано всіх жертв на Музей — 71,251.74 чеських корон. З того біжучих витрат на удержання було $866.14 або приблизно $72.17 на місяць. Це сума така маленька, що застановляє. Для пояснення однак годиться додати, що помешкання музейних збірок оплачує з власних фондів добродій Музею, Каленик Лисок.

Всіх досі зібраних гроший остало в скарбі Музею до перенесення на рік 1936 $4,906.52 — або 161,915.19 чеських корон. Сума надто мала, щоби брати її поважно; коли ходить о будову власного Дому в Празі. Ще до того дому Музею, себто репрезентативного та особливого у своїм роді.

Наше громадянство досі у навалі всяких справ не надто перейнялося і дослухувалося до закликів Музею. Та коли справа має мати вигляди на здійснення і не бути тільки в стадії постійних закликів, наші пожертви мусять збільшитися. В тій цілі приїхав до Америки старбник Музею Евген Вировий. Одною з перших пожертв, які дістав на Музей, був дар сто долярів від Ексцеленції Богачевського, українського католицького Епископа. Певно, пан Вировий загостить також до Канади. Нашим обовязком тоді буде облекшити його трудне завдання через намічення відвідин в поодиноких місцевостях та пожертви на світлу ціль Музею.

Місцеві відділи Бук-а повинні цю справу обговорити з членами та перевести її як найкраще згідно з обставинами.

Брат С. Методій, ЧБХШ.

КОЛЕҐІЯ СВ. ЙОСИФА

Велика світова війна і теперішна всесвітна криза, яких не памятає історія й ніколи перед тим не бачив світ, помимо того, що принесли смерть міліонам людий і знищили їх добро та стали причиною міліонів безробітних, — розбудили дух народів, освітили їх совість і навчили їх пізнати, з ким брататися а кого стеречися.

Війна і всесвітна криза наглядно потвердили ту незмінну стару як світ правду, що тільки той нарід має й матиме певну і світлу будучність перед собою,

котрий дбає про науку, просвіщення й добробут своєї молоді. Такий нарід, котрого всі стремління є ділом власного розума й духа, може устояти найбільші буряні хвилі його життя.

Нарід, котрий має чисельну інтелігенцію, що вийшла з того самого народа і виховалась в своїх школах, є певним своєї сили, поступу і розвою.

Наш український нарід віками був, і на жаль до нині є, жертвою несправедливости. Ненаситні наїздники пробують всіх зусиль, щоби позбавити нас землі батьків. А на жаль много других народів причиняються до цего нищення нашого народа.

Знова тут в Канаді й Сполучених Державах велике число нашої української молоді є на дорозі до асиміляції. І коли так розважити всі лиха нашого народу, всі промахи й всі невдачі в його боротьбі з ворогами за лучшу долю й свободу, мусимо спитати себе, де причина всьому лиху? А відповідь наша буде така, —що найбільшою причиною всього лиха був **і є брак своєї рідної, зрілої, релігійної й наскрізь патріотичної інтелігенції.**

Місцем, де можнаб виховати таку інтелігенцію, є безперечно свої школи і другі народні інституції.

Знаючи цю так важну потребу нашого українського народа в Канаді, Преосв. Кир Никита Будка своїм почином і при помочі Товариства Поширення Католицької Віри, побудував гарну українську Колегію св. Йосифа в Йорктоні, Саскачеван, котра являється до тепер одною з найкращих іституцій того рода в цілій північній Америці. Учителями Колегії св. Йосифа є Брати Християнських Шкіл, котрі за послід них 16 літ своєї щирої праці й самопосвяти для наших українських студентів в Канаді, заслугують великої чести і поваги від всього українського народу.

Колегія св. Йосифа є побудована для українських студентів цілої Канади. Колегія є заосмотрена у все, чого тільки потрібно до науки. **Це школа — Гай Скул.** Тут подається навчання від 9 до 12 степення включно. Студенти остають під опікою батьківською, наглядом інтелігентним, дисципліною лагідною й рівночасно сильною кожної години через всі дні. Кожного року студенти пишуть державні іспити в колегії. Спорт відіграє досить важну ролю в житті студентів, котрі відносяться до спорту дуже активно. Релігійний, здисциплінований і український дух пересякає ціле життя студентів в Колегії св. Йосифа і виховує здорових тілом, душею, серцем і умом шляхотне молоде покоління на кращу будучність.

Кромі англійських предметів приписаних Департаментом Освіти, зможуть вони тут поглубити свою рідну українську історію, літературу, знання релігії й дістати правдиве християнське виховання, якого брак сими часами аж надто дається відчувати межи всіма клясами людий і народів.

* * *

Український Народе в Канаді! В часі коли злі сили ворогів готовлять Тобі смерть, не упадай духом! Покажи, що Ти народ, який жне й життя його не змогла вбити неволя довгих віків. Покажи, що в Твоїх серцях криється тверда віра Твоїх батьків. Покажи, що Твоя віра затримала Тебе від заглади!

А ствердиш це тим, коли подбаєш, щоби Твоя молодіж заняла належне місце в розвитку цілого людства, щоби Твоя молодіж дістала правдиве знання й релігійне виховання, щоби сміло і завзято постояла на сторожі святих ідеалів свого рідного народа і св. Церкви. А таких щирих робітників можуть видати лишень свої католицькі школи.

Отже, маючи так гарну Колегію св. Йосифа в Йорктоні, шкодою й соромом для нашого народа будоби, колиб не подбав про будучність своїх синів, не даючи їм спромоги побирати науку в цій так чудовій колегії.

Шкільний рік скінчився й студенти роз'їздяться домів. Святим обовязком кожних українських католицьких родичів вже відтепер є подбати, щоби їх сини в Гай Скул віці зголосилися до Колегії св. Йосифа в Йорктоні.

Якщо заповнимо своїми синами Колегію св. Йосифа і другі научні інституції, де вони зможуть здобути вищу науку, на зрівних християнських основах, тоді певно пічнеться для нашого народа краща доба. Тоді асиміляція в Канаді буде для нас мертве слово, а наш український нарід скріплений єдністю й національною свідомістю, стане на рівні з другими народами.

Одно з найбільших бажань Братів Християнських Шкіл є причинитися до збільшення нашого католицького духовенства в Канаді, виховати для нашого українського народа учителів і взагалі збільшити число української інтелігенції.

Праця Колегії св. Йосифа, це праця, яка вже видає для усього нашого народа в Канаді золоті овочі. А про будучність вже й не згадувати. Йорктонська Колегія св. Йосифа, це школа, в якій виховуються ряди наших будучих провідників, — виховуються в чистім та ідеальнім дусі правдивої християнської любови та самопосвяти для служби Богові і Вітчині. Школа, яка випускає в світ молодих людий, вихованих в високих християнських чеснотах на добрих і вірних дітий і будучих провідників свойого народа.

Ось коротенький перегляд академічних успіхів Колегії св. Йосифа через цей минулий рік — 1935 — 1936. В літі цего року двох абсольвентів Колегії св. Йосифа одержуть священичі свячення. Чотирох покінчило університетські студії — лікар, мармецевтик, інжінер і бакальор схоластичної фільозофії. Шістьох покінчило учительський курс — "Нормал.". Двадцятьох кінчить дванацятий степень. Двох піде по феріях до семінарія.

Одного року дванацятьох покінчили свої студії — стали професіоналістами — душпастирями! Двацятьох покінчили Гай Скул підуть на дальші студії! Одного року тридцять-двох вихованків Колегії св. Йосифа стануть працівниками на канадійській українсько-католицькій ниві, працюючи для слави Бога й

католицької Церкви, добробуту Канади й українського народа!! Всі практикуючі католики, всі виховані здорово умом, душею, серцем і тілом! Про успіхи їх праці й користь для української канадійської суспільности будучність покаже!!

Чи всі, що можуть, українські католицькі родичі дають своїм синам ті нагоди — можливости Колегії св. Йосифа? Минувшина показує, що не всі. Чи всі, що можуть, українські католицькі родичі дадуть ті нагоди — можливости своїми синам виховатися в Колегії св. Йосифа?? Будучність покаже!!

СТЕРЕЖІТЬСЯ!

Наші предки знали орду і тому були постійно чуйні. На високих могилах сторожили окремі стійки вартових, по городищах на бастиах. На поготові мали великі смолоскипи і коли тільки на окрайку степу появили орду, запалювали бочки зі смолою і горові смолоскипи, а по городищах ще й били у дзвін! Надходить орда, стережіться.

Минули давні страшні часи — настали нові. А з ними нові орди сунуть на наше життя в Канаді. Щоби його зруйнувати і знищити не гірше давної орди та новітним ладом. Той лад нападу називаємо тактикою і про цю бесіда.

Ворог проворний, сини світа цього мудріші від синів світла. Тому вони постійно зміняють свою тактику. Раз нападають отверто з диким вереском-гуком, то знова нечайно зміняють вид і тихенько наче, смиренько підходять, щоби потім тим сильніше та несподівано напасти.

Про нову зміну їх тактики сигналізуємо: Стережіться!

Досі ворог нападав криком та потворним вереском. Брудом та піною бризкав по всіх наших святощах. Вирягнувши останні осади бруду — наче втих. І ось останнім часом бачимо очевидну зміну його тактики.

Він вирошується до наших організацій і до наших людий, щоби з ріжних нагод робити все спільно. Такими нагодами є всякі національні підприняття, концерти, представлення, хори, виступи, ітд. Звичайно перемовляють наших вірних тоді, що ми українці повинні все спільно робити, бо поляки нас переслідують. Отже ми повинні також спільно будувати Народний Дім, бо то народна справа, ітд. Малосвідомим така артументація промовляє до серця — вони не бачуть матні ні гачка, що має затягнути їх душу та виловити з їх кишені останний шеляг на сектантські цілі. Свідомий чоловік відповість тим лисам фарбованим так: Ми українці, це правда, але коли хочете спільно бути і будувати — гаразд! Верніть назад до тої першої спільноти, від котрої ви відпали, котру ви зрадили! Як ви ім'я спільноти можете взивати до співпраці, коли ви перші ту спільноту зломили, зруйнували і розбили та донині далі безголовно розбиваєте?! Коли хочете спільноти — дуже добре. Але самі дайте перший примір, що хочете. Отже верніть назад до тої спільної Церкви, що вас і нас виховала. Перестаньте нападати на віру, Церкву і духовенство — тоді буде спільнота! Любови і віри!

Стережіться!

Нова орда підходить!

Заманює медовими словами — бо що лекше? Взиває до спільної будови, коли сама спільну будову всього дочасного і вічного руйнує та топче ногами.

Ніколи неможлива спільнота світла і тьми! Правди і брехні. Чи ви маєте іти на спільноту з брехнею? Що це значилоби? Що ви відцурались правди. А балачка про українство, це гачок для ваших душ — для дитячих мозгів, для людий без толку. Бо на ділі не ходить тут про українство, але про зраду українства і розбиття його! Про знищення віри і релігії підлим ходом.

Ворог відмінив тактику. Від крику і отвертого танцю бісноватих перейшов на тиху перемову, хитре підлизництво — та ще в найхитрішій спосіб використовуючи ваші ніжні та дорогоцінні національні почування. Вийте відріжнити і оборонити свої почування від торговельного хисту і підлавки ворога — тому ходить **о вашу кишеню, о вашу душу.**

Стережіться!

Жадної спільноти з ворогами Бога, віри, Церкви!

Жадного змішання з темнотою — гоніть мінятів від себе проч! Не дайте зловитись на гачок хору, вистав, так званої мистецької і культурної єдности — бо не о мистецтво і культуру тут ходить. Тут ходить о вашу душу!

Відкиньте ворожі руки від себе геть!

Чужим рукам проч! Рукам завидної орди на наше добро, дочасне і вічне.

Стережіться!

ЗВІТ ВІДДІЛУ Ч. 2

Річні збори відділу ч. 2, Ланівці, Саск. відбулися дня 29 грудня, 1935 в Домі побіч церкви, ім. Тараса Шевченка.

Прочитано річний звіт і одноголосно принято. Заряд на рік 1936 вибрано, як слідує:

Голова — Карло Лозинський
Заступник — Никола Жарий
Діловий писар — Никола Ґабрух
Скарбовий писар — Михайло Лозинський
Скарбник — Іван Войтович
Провірники — Михайло Сельський, Никола Свідзінський.
Судді — Н. Галабура, Іван Кобринський.

Сходини відділу відбуваються кождої першої неділлі, що два місяці, в годині другій пополудні. На

них сходинах обговорюємо справи організації, читаємо часописи і даємо виклади. Один виклад дав п. Дмитро Кобринський. Дня 26 квітня уладжено кошиковий баль на організаційний фонд БУК-а. Зібрано чистих $15.80 і віддано гол. скарбникові БУК-а.

Н. Ґабрух,
ділписар

МІРЯЮТЬ СИЛИ

Пише всеч. о. Божик: "Дня 24 мая, ц.р. відбулося у Винипеґу свято молоді. Правили Службу Божу на дворі, коло малої церкви. Правив впр. о. Н. Криженівський, ЧСВВ. — діяконували всеч. о. Головка і впр. о. Каменицький, ЧСВВ. Хор з великої церкви, під проводом п. В. Тимкова співав знаменито. Проповідував впр. др. Кушнір — я сповідав. Приявних було кількасот, котрі слухали відправи при помочі голосників, бо стояли розсипані на сумежних вулицях. Пополудні того дня відбулася академія, на якій було чимале число людий. До св. Причастя рано приступило понад чотириста осіб.... Той самої днини інститут на спілку з автокефальними робив свою роботу, святкував память Петлюри. Та люди не дописали і приявних було мало. Значить, популярність Петлюри мимо галасу деякої преси та її сателітів все таки невеличка і мірятися нема з ким."

Слова ці говорять самі за себе.

НАРАДИ ДУХОВЕНСТВА МАНІТОБИ

Дня 13 мая, ц.р. відбулися другі з черги наради священства під проводом Їх Ексцеленції Преосвященного Епископа провінції Манітоби.

Раненько того дня Преосвященний відправили Службу Божу в церкві св. Володимира і Ольги. Після попередної св. Сповіди Отці всі приступили до св. Причастя, яке приняли з рук Преосвященного.

Опісля було спільне снідання в домівці парохії. Хвиля передишки і почались наради. Провід в руках Преосвященного. Отці ожидають спокійно — всіх присутних Отців пятнацять.

Вступне слово Преосвященного увело присутних в ціль нарад. Це справа Католицької Акції. Сучасні хвилі важні. Панує замішання, економічна кріза, духовний занепад. Від нас вимагається збільшеної акції і скоординованої. Св. Отець відізвався закликом, щоби все відновити у Христі і для Христа. Треба перевиховати ментальність старших. Християнське виховання молоді це пробна проблєма і трудне завдання св. Матері Церкви. Школа, преса, організація це чинники до переведення наших далекосягних цілий.

Послідували доклади. Всеч. о. Головка мав виклад на тему теорії Католицької Акції — все відновити в Христі, це провідна думка. Бачимо радісний обяв в нашій Українській Католицькій Дієцезії в Канаді — це зворот до кращого. Повного успіху ще належить ожидати. В нашій духовній і народній праці треба більше активізації. Більше рухливости треба в організованню мас, особливо міського пролєтаріяту. Належить заговорити до робітника через шлунок, так як роблять це католицькі французи. А роблять по думці папської енцикліки "Сорокового року" — зачінають від поправи суспільних справ. Належить повести рухливість для католицької преси. Повзяти рішучий крок супроти напору ворогів та їх зачіпок (з того приводу потім вивязалася оживлена дискусія). Все можемо здобути через більшу співпрацю і любов так монаших чинів, як і світського духовенства, всі разом з вірним народом під світлим проводом їх Ексцеленції і наше краще завтра запевнене.

Всеч. о. др. Кушнір дав доклад на тему: Католицька Акція в практиці. Це обширна праця, що певно появиться окремо друком. Католицька Акція це велична ідея. Вона знаменита в теорії та нелегка до переведення на практиці. Примінити і виконати всі засади Католицької Акції в життю станів і кляс не легко. Сучасна ментальність це відворот від Христа. Справа власне в тому, щоби повернути Христа назад в родину, організацію і суспільність. Завданням є тріюмф Христа на всіх ділянках суспільного життя. До того стремить Католицька Акція. Творити ідею взнесла річ — реалізувати ідею, важніша. А важніша тому, що треба побороти нісмовірні прямо труднощі. Нераз треба прямо наступом пробивати кордони людської незрячости і байдужности, а то й упередження та ворожнечі. Також треба стрінути на шляху запори фізичних і матеріяльних недостач. Одинцем нічого не вдіємо. Тому Католицьку Акцію поширямо тільки організовано. Перше мусимо обзнакомити самі себе з згодом загал, що таке Католицька Акція. Жерелом знання Католицької Акції це поручення з осередку Католицького світа і наші дієцезальні вказівки. Бажаним св. Отця є, щоби освідомити і спільною ідеєю злучити всі католицькі товариства, брацтва і організації в одно загальне організаційне тіло, що під проводом свого Духовного Авторитету побідно ширитиме царство Христа на землі. Оце є Католицька Акція. Ми українці в части вже почали цю многоважну працю. БУК це широко закроєна організація. Він гуртує одиниці, гуртки і відділи — є статут, є Верховний осередний заряд, є провінціональні і окружні. Важним для нас є, щоби те все урухомити і всі товариства втягнути в круг Католицької Акції. І тут власне лежить камінь преткновенія. Деякі люди за широко і легко уложені до такого діла. Західна культура, це централізація і гієрархія. Східна, це повсякчасна незалежність, безголовія і рівнання по найнищому типу. Цю черту защіпили нам наші вороги-сусіди.

Їх кличем: Розбий і пануй! Ліком на таку розвязлість є централізація, в значінню духовнім і політично-національнім. Се буде одиноким виходом з блудного кола української слабости, незорганізованости. Щоби приноровити нашу українську суспільність до такого позитивного думання і ділання, треба підготовити уми наших людий здоровою літературою і пресою. Важною функцією будуть студії наших недомагань, потреб і загально суспільних питань.

Треба подати одностайний фронт при кождій акції — приміром, підчас виборів, ітд.

Мусимо навчити нашу суспільність чувати, здорово стежити, щоби засади не викривилися. Одноцушно реаґувати на всякі убийчі, анархічні прояви в народі.

Координація наших сил. Статути наших всіх організацій не можуть бути розбіжні, але мають бути згідні, мусять покриватися.

Мусимо виховати пробиваний змисл. Проти ворожого клича поставити наш клич.

Репрезентація — всі наші стани і кляси повинні мати свою репрезентацію в БУК.

Спеціяльні секретаріяти для розгляду особливих справ, приміром — шкільний.

* * *

По докладних слідувала оживлена дискусія.

Обід.

Після обіду впр. о. А. Трух, ЧСВВ мав доклад у справі молоді. З правдивим запалом і любовю молоді Отець Місіонар розглянув одно з найважніших питань нашого життя і буття в Канаді. Молодь це наша будучність. Це око народу. Це живчик народу. Але чи ми знаємо нашу молодь? Чи наша молодь знає нас? Порівнаймо хочби таке. Один поселенець чужинець красно в Канаді доробився. Придбав всього, що душа забажає і діти були повнолітні. Та він чогось ходив сумний. Що йому хибувало? А ось діти не розуміли родичів. Забули свою батьківську мову, звичай і віру. Його діти винародовилися. І що з того, що він так красно доробився і всього придбав — кому воно буде?

І ще раз питання, чи наша молодь нас розуміє? І що з того всего буде, що будуємо церкви, доми, заведення, маємо пресу — якщо молодь нас не розуміє? Кому то все буде?

Тому першою і найважнійшою справою це виховання молоді. Перша і послідна думка: Молодь, молодь і молодь!

Треба виховати нашої молоді: розум, серце і тіло. Католицька віра, рідна українська мова — тим шляхом піде виховання. Серце нашої молоді мусить бути виховане в евхаристійнім дусі. Вся наша українська молодь має перейти перед престолом Ісуса, найкращого приятеля молоді. Христос просвітить її розум — Христос Правда, Дорога і Життя. Христос усталить її характер і укріпить її у св. вірі та льояльности до свого Духовного Проводу.

Виховати нашу молодь мусимо так, щоби вона думала, як ми думаємо і відчувала, як ми відчуваємо. Якщо справу молоді поставимо добре, то все буде забезпечене.

Тіло мусить бути плекане симетрично — здоровий спорт, руханка, думання.

Вся наша молодь має стати під евхаристійний прапор Христа і ледійний прапор Матері Божої.

Черговим промовцем був всеч. о. Божик, що говорив на тему преси. Це справа так сущно важна, що ніхто оспорювати не буде. Мусимо зрозуміти, чим тепер здорова преса являється, як її цінити, піддержувати і поширювати. Що наша преса недомагає, що вона слаба — то це наша вина в першій мірі нас самих. Ми повинні поставити нашу пресу — закладаймо парохіяльні бібліотеки.

Доклад з пояснення св. Письма дав впр. о. Каменецький, ЧСВВ. — священик це другий Христос. Важний є обовязок душпастиря перед Богом, повіреними душами і собою самим. Життя священика має бути життям молитви, доброго приміру, науки, такту. Все життя священика це Христос молиться, Христос проповідує, Христос править і Христос побіджає.

* * *

Такий вкоротці був перебіг нарад.

Висказані там думки наскрізь позитивні, будуючі і вони неоспірно вказують, як Їх Ексцеленція з ідейними душпастирями дбають про краще українського народу в Канаді.

о.П.К.

НАРАДИ ДУХОВЕНСТВА САСКАЧЕВАНУ

Ці наради під проводом Їх Ексцеленції Преосвященного Епископа відбулися в Саскатуні, дня 4 червня, ц.р.

Рано відправлено Архієрейську Службу Божу в сослужені Отців Дрогомирецького і Демкова — після відправи Преосвященний сказали Архієрейське слово про одну правдиву Церкву Христову та наш обовязок до неї належати, її слухати та після її наук жити.

"Кажуть деякі — згадали Їх Ексцеленція — що все одно, до котрої Церкви належати, коби бути добрим і все гаразд. Ні. Бо не все одно, чи належимо до Христа, чи стоїмо напроти Христа. Не бути все одно Христос і антихрист, і віра тільки одна може бути і тільки одна є правдива, Христова, католицька. І до тої віри ми належимо та її прикази повинні виконувати, якщо бажаємо спасіння нашим душам. Дух Святий зійшов на апостолів, просвітив і скріпив їх до проповідування та поширення віри. Той самий Дух Святий веде свою Церкву нині, вільну від людських блудів і помилок у справах віри і моральности — тому не все одно, де ми належимо."

Вірні виповнили церкву — підчас проповіди царила безглядна тишина, слова Преосвященного Василя лунко гомоніли в церкві та в душах.

Після відправи почались наради в будинку нашої бурси в Саскатуні.

Наради отворив Преосвященний, коротко згадавши, що такі наради відбувалися у Старому краю у виді соборчиків а тут для нас з многих оглядів потрібні і хосенні ради виміни думок і передання досвіду старших священиків молодшим, бо такий досвід дорогий і нелегко приходить.

Належить нам звернути більшу увагу, як досі, на поборювання більшовизму, котрий шириться при помочі агітатора і преси. Цему належить протиділати особисто, приватно і прилюдно, через поширення доброї преси. Треба остерігати вірних перед загрозою, давати виклади на цю тему, говорити з приватними людьми та зробити все, що в даних обставинах можливе.

Св. Отець бачить грізну небезпеку, яка надходить. Тому треба підготовитися, щоби гідно її відперти та сейчас її протиділати. Лише через збільшення нашої активности збільшиться відпорність мас. Події в Мексику, Іспанії, Франції свідчать, що більшовизм ділає та змагає здобути нові позиції. Справи тої маловажити не можна і треба злу зарадити. Особливо невідрадне положення в нас, де священик доїзджає на кольонії зрідка а тоді агітатори мають свобідну руку. Мусимо видавати масово літературу та її ширити.

У справах літургічних мусимо придержуватися всюди однообразности.

У справах актуальних, як відношення до ріжних організацій— мусимо подати взаїмні спостереження і досвіди. Прошу о отвертість, ясно виявити власну думку. В часі неприсутности заступати буде всеч. о. Дрогомирецький.

о. Дрогомирецький — ця конференція є спробою тому короткий час приневолює до обмеження. Моя тема: катехізація. Говорю з практики. Це збір науки Ісуса Христа про ціль життя і як до неї дійти. Конечність катехізації є така, як і спасення. Треба пізнати Бога, а тоді будемо до Нього стреміти. Мусимо пізнати Бога і дороги до Нього. Є люди, що самі хочуть пізнавати Бога. Св. Письмо про це богато навчає. Наш розум після первородного гріха притемнений і тому Бог обявив релігію. Про це треба повчити. В Новому Завіті Ісус Христос обявив нам правди, в котрі належить вірити а не про них дискутувати. Власним розумом можемо дійти до пугубних тверджень. Навіть найбільші фільозофи стали блудили. Отже тільки Обявлення дає забезпеку перед блудом. Нема щастя, ані віри, ані чесноти —коли не має знання обявлених Божих правд. Нема тоді вдоволення, ані доброї діяльности. Треба віри!

Без обявлення нема чесноти. Скільки ми маємо парохіян? При першому вітрі противному, їх вже нема. Вічно бурляться, невіжі — кудись і десь переходять. Чужа їм чеснота витревалости. Коли котро то не виберуть до заряду, зараз все опускає. Так остає молодь. Треба дати їм знання. Коли чоловік фальшиво присягає, то здебільша тому, що віри не знає, розуміє а дивиться на все формально.

Першу увагу належить звернути на катехізм. Як це робити-

Правди віри треба зібрати в гармонійну цілість — ціль, середники, дороги ласки.: Дорівочна катехізація не удасться. Не можна нічого поминати, все треба вчити.

Катехізм має впливати не лише на розум, бо розум всього не пійме, але й на волю і чуття. Простенько треба вести науку, приміраміи і поясненнями. Навчити любити свою віру. Все представити ясно, виразно, докладно.

Треба говорити актуально, порушати справи національні, суспільні.

Як катехізувати дітий? Треба любови і простої мови, без вибагливих, чужих слів. Оповісти все приступно, кілька разів а потім питати.

Молодь треба вести любовю, хоча часом треба також виступати остріше. Не спішитися, ніколи не втинати, говорити актуально, практично, окремо до молоді.

Старших навчати тяжко, тому треба говорити катехитичні проповіди. Час до часу, але не постійно. Треба бути дуже обережним, щоби не нарушити людської зарозумілости.

Маємо забогато кольоній і негодні як слід дати собі раду. Тому катехім треба робити зараз по Службі Божій і недовго. Відправу належить зачати на час. Також треба помочі Сестер. Сестри навчають нових пісень, люди це люблять і горнуться.

Від Великодня був всього пів дня дома, весь прочий час в дорозі, в праці. Просить подати зауваги. Коли не підготовимо молоді, то чим вони будуть, коли старші розбиті — мимо того, що колись прийшли тут з вірою. А що доперва буде з молоддю, котра ви хевується без віри?

* * *

Преосвященний заявляє, що доклад всеч. о. Дрогомирецького гарно підготований, дає цінні спостереження. Годі йому щось закинути. — Ці конференції будуть відбиті на міміографі і розіслані. Вони не є тайні. Нічого крити не потребуємо. На тему катехізації написано много творів, в тім напрямі богата література, витворено ріжні методи. Дуже в цім помагають образки. Іконостас заступає образки. Все належить простенько пояснити. Часом добре перевести катехізм на свіжім воздусі, дати перерву а потім вчити.

Починається дискусія.

о. Демків — Катехізм це наука віри і моралі. Стрічаємо часто невіжих. Більше мусимо звертати увагу на обичаї, на волю. Першим починав в тім напрямі працювати о. Гузар, тому ще недосконало.

Треба звернути увагу на Службу Божу, але також на дім і виховання.

о. Коняківський, ЧНІ — Катехізм належить поділити на 12 проповідий, згідно з поділом відправ.

о. Дрогомирецький —о. др. Кушнір збирає матеріяли для цілости справи і видасть.

о. Демків — Належить користати зі Шпірага.

о. Решетило — В неділю тяжко вчити, я маю суботу і цілий день вчу, коли іду на кольонію. В неділю всі змучені і по Службі Божій вибігають на двір, спека.

* * *

Пополудні почалося дискусією на тему Католицької Акції. Потім о. Демків мав виклад про конечність поширення католицької преси. Впр. о. Ігумен Н. Коняківський ЧНІ говорив про обовязки священика, а о. Сулятицький про практичне поборювання большевизму. — Вже 19 століть, почав всеч. о. Парох Сулятицький, діявол нападає на Церкву і хоч є запевнення Спасителя, що не переможе, так поодинокі душі все таки відриває від Бога. Тепер саме готовить наступ і червона небезпека саме загрожує. Глянымо в суть більшовизму. Він від капіталізму не ріжниться, хоч з ним воює. Їх суть, це посідати земні добра, зовсім до них привязатися. А люди вже в крові мають таке привязання. Ні соціялізм не знищить капіталізму, ні навпаки. Вони все будуть боротися, бо їх суть лежить в зіпсутій людській природі. Однак соціялізм творить власну релігію — насильства. Християнство каже давати з любови. Мусимо творити організовані ряди молоді, жертвенні і палкі; більше як вони. Нашим вірним, треба защіпити сильні засади. Перші засади братерства приніс не соціялізм, а Христос. Соціялізм не має свободи, а в нас є духова свобода і свідомість її.

* * *

Молитвою і подякою для Ексцеленції закінчено ці успішні під кождим оглядом наради.

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ!

ШИРІТЬ РЕЛІГІЙНУ СВІДОМІСТЬ!

БЮЛЕТЕНЬ Є ВІСТУНОМ ХРИСТА ЦАРЯ —

ЧИТАЙТЕ ЙОГО — ПЕРЕДАВАЙТЕ ЙОГО

З РУК ДО РУК

БУДЬТЕ АКТИВНИМИ .... ДЛЯ ХРИСТА....

ДЛЯ ЦЕРКВИ!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

Настя Волошин

Настя Волошин

МОЛИТВА

"Ісусе, складаю Тобі присягу, вірно служити Тобі до смерти. Дай мені терпіти, щоб я перенесла тягар з Тобою. Відрікаюся всіх дібр цього світа, віддаю Тобі своє серце, запали в ньому іскру Твоєї любови. Годжуся в слід за Тобою іти, під Твій хрест. Згоджуюся з Твоєю волею і приймаю Твої терпіння, як Ти цього бажаєш. Твої терпіння залегенькі, бажаю тяжчих терпінь. Ісусе, обіцюю Тобі щиро нести хрест до смерти, аж приверну вівці до Твого трону, амінь."

Кард. Мерсіє

ПРО СМЕРТЬ І ЖИТТЯ

Одного дня, коли наш божественний Спаситель розповідав своїм апостолам про нещастя, що випередять кінець світа, про голод, пошести, недути, війни, землетруси, завії — слухачі спитали його: Скажи нам, коли се буде? (Мат. 24, 3) Божественний Спаситель відповів: Ніхто не знає цього, навіть Син чоловічий. (Мат. 24,3). Іншими словами до завдання Сина Божого не належить відкрити се людству. І дійсно. „Вам не треба знати, чи світ треватиме тисячу років, десять тисяч чи десять мілюнів. Ані те, чи ви умрете в молодости, чи у зрілім віці, чи в крайній старости. Найважнійшою річчу є, щоби ви знали, чи впрятуєте вашу душу і у всемогучих руках Творця маєте бути слуханяним знаряддям, щоби славити Його св. Імя — щоби повстало Його царство і була Його воля.

Господь говорить до нас зовні і знутра. Зовні — через чудеса природи і через досвід, якого вчать нас випадки. В нашому нутрі говорить він до нас через ніжний подих ласки св. Духа. Голос природи є назагал гармонійний, супокійний, немов урочистий похід сонця в просторі, немов шум води, ріст збіжжа, повільна зміна пор року. Але часами він є могутний і грізний, як голос грому і вибух нороху, як зрив бурі, від якого тремтить земля і вульканц вирпгують лаву.

Історія має свої мирні доби. Доби зосередженої праці, господарських, мистецьких, інтелектуальних, цівілізаційних успіхів. Але в певні хвилини пристрасти розгулюються, ненависть задушує голос любови, смерть немовби тріюмфує над життям. Але у всіх сих випадках се говорить Господь! Кожда історична доба се сторінка в божественній книзі Провидіння. Ми пишемо сю сторінку, але се могутна і добровільна воля Всемогучого тримає перо. Від нас залежить писати її золотими чи крівавими буквами, але книга мусить бути записана. У вічности ми знайдемо сю книгу і тоді всі дізнаються, в якій мірі і як кождий з нас працював в її написанню. Поки історія твориться, книга зачинена і запечатана. Божественний Агнець, що проллав свою кров за наше спасіння, сам один має можність зломати сім печаток, якими запечатані її таємниці. Останну печатку зломиться тоді, коли сей божественний Ісус, що зволив знизитися до нас і одяти нашу плоху постать, щоби принести себе в жертву за нас, поверне до нас у величі своєї слави, сидячи на хмарах, з хрестом страшного Суду в руці і своїм голосом, могутнішим від грому промовить до кождого зі своїх сотворінь: Прийди благословенний Отцем моїм і увійди в божественне царство, яке я тобі приготовив. — або знова — Відійди проклятий у вічний вогонь, яке сотворив діявол для тих, що стали його рабами.

Се будуть останні голосні слова, що впадуть з уст Богочоловіка. Слова рішаючі, безповоротні, які на віки вічні поставлять нас серед вибранців слави або серед окаянних пекла. Чиж ви, мої дорогі брати, думаєте про це і чи досить думаєте про це? Чи ви вмрете молодими чи старими, чи в ліжку чи на полі бою, далеко чи близько від ваших найблищих, як: це має значіння? Чи дні вашого життя перейдуть тихенько біля любого домашнього огнища, де повно добробуту, де ви оточені дружбою і повагою— або може будете жити в терпінню, в самоті і злиднях або під тягарем понижень, недовіря і гневу.... Що те все остаточно для вас значить? Що з вами не сталосьби, є у вас щось, чого ніхто і ніщо не має змоги порушити — то є ваша душа. І ся душа, яка належить до вас, яка є ваша, якої ви є господарем — вона зроблена, щоби насолоджуватися Богом, вона буде насолоджуватися Богом, коли ви сего захочете.

Наш Господь, Ісус Христос, дає нам в таємниці своєї смерти і свого безперервного воскресення в св. Причастю, ключ до подій. Зі смерти родиться життя.

———=0=———

о. Р. Медер

ПРОЧ З АЛЬКОГОЛІЗМОМ

(Докінчення)

Піянство чоловіка, що остає самітним, є приватною справою. Піянство батька і матері є суспільним гріхом проти потомства, проти народу і вітчини. Піянство нищить будучність до самого шпіку. Про це новочасне лікарство може богато сказати. Це справджена подійсність, що жінки, які походять від піяцьких родичів, не мають снаги кормити дітий і тому спричинюють сильну смертність серед дітий. Повторяю ще раз і нехай мої слова обосічним мечем прийдуть душу: Піянство жонатих піяків і підпитків є суспільним злочином. Це убійство людий. Чувайте і будьте тверезі! Бо ваш противник діявол блукає наче рикаючий лев і шукає, когоби пожерти. Йому противтеся відважно у вірі! Отворіть очі! В імя християнської совісти: Більше обичаєвої ніжности! Більше гострого відчуття небезпеки! Більше почуття відповідальности!

Алькоголізм, себто піянство піяків і підпитків, ослабнює силу волі. Що чоловіка робить чоловіком попри розум, се є воля. Чим більше свобідної волі, тим більше чоловіка! Чим менше волі, тим менше чоловіка. А тим більше звірини. Ясним є, що ніхто не має права стати нечоловіком, або менше-чоловіком. Ніхто не має права стати звірем. Се однак має місце в більшій або меншій скількости при піянстві. Піяк не має волі до навернення. Коли тисячі разів сказав до своїх пристрастий "Так," тепер не має найменшої сили сказати їм "Ні." Він мусить їх слухати. Прямо він не може поступити інакше.

Краще булоби сказати: Він мігби, але не хоче. Однак не можна розпачати з тої причини. Все таки, коли навернення є майже чудом, то се майже заходи діється в приміненню до піяка.

Піяк не має волі до поступу. Християнство це поступ, удосконалювання, злет. Ноги піяка затяжкі, щоби іти в гору. Піяк не має волі до напруження. Все є для нього замногим. Здається, наче всі його духові сили виповіли загальний страйк. З кождим днем все стає для нього замногим. Піяк не має волі до жертви. Чоловік вартує стільки, скільки жертви годен принести. Тому на початку світової історії, ще в раю, звенить заказ: „Не будеш їсти зі забороненого дерева!" Тільки той може творити велике, хто на службі великого вміє перенести троха голоду, жажди і змучення. Піяк того не може. Діявол захльороформував його волю. Рівночасно піяк лежить в гіпнозі, у штучнім сні. В такім сні, піднас котрого убійця діявол ходить і шукає, кого мігби пожерти. Горем чоловіка є алькоголізм.

Щож робити? Стати знова тверезими! Геть відкинути від нас дарунок сатани. Хто це потрафить? Той, хто є релігійний! Головним середником проти піянства є релігія. Релігія зі своїми середниками ласки, з Тайною Покаяння, зі св. Причастям, з молитвою. Релігія каже правду піякові і каже так наглядно, що навіть наука так не в силі сказати. Кожда правда віри це удар молота в алькоголізм. Правда віри про сотворення: Бог тебе сотворив, до чесного, праведного й розумного життя. Ти маєш свобідну волю. Але ти не маєш жадного права через піянство ставати невільником, нерозумним, звірським. Ти не маєш жадного права надуживати Божих дарів. Подібно правда віри про відкуплення. Ізза твоїх гріхів Христос постив сорок днів і сорок ночий. Ізза твоїх гріхів Христос терпів на хресті невисказану жажду. Як тяжко мусить боліти Спаситель ізза звірячого проступку піянства! Так само правда віри про св. Духа. Через св. Хрещення ти став храмом св. Духа. Піянство є обезчещенням святині. Правда віри про вічне життя. Піяки не унаслідять Божого царства. Карою для піяків буде вічна повздержність. Ані кроплі вина, ані кроплі пива, ані кроплі горівки — ба навіть ані кроплі тої погордженої води, щоби звогчити і вхолодити піяцький розпалений вязик і то через цілу вічність. А то що сказано, то не є тільки вислів — це правда віри! Піяку — впродовж цілої вічности пекольної в жарі не матимеш ні краплини!

Браття, будьте тверезими і чувайте! Ваш противник, діявол, наче рикаючий лев ходить кругом і шукає, когоби пожерти. Піянство це пекольні ворота. Противтеся йому відважно у вірі!

———

о. Н. Демків

ПІД ПОСВЯЧЕНИМ ПРАПОРОМ БУК-А

(Докінчення)

"Навіть коли всі, то я ні!" — ті слова повинні носити у своїм сумлінню всі члени БУК-а. Навіть колиби всі — хрань Боже — стали зрадниками віри і народу, то я ні! А коли всі бояться, то я — ні! Католицьке християнство між українцями се армія творчих, духових сил на життя і смерть, з Богом, Його Церквою і народом.

Коли лінивство і оспалість склонюють до нечинности, коли самолюбство до вигід і спочинку, коли особисті дрібні урази віддалюють нашу братію українську від спільної дороги і служби, коли хиби і браки других зачинають знеохочувати — треба піднести посвячені прапори БУК-а високо, во імя Божої і народу ідеї, бо то знак організації, що кличе до витревалости у службі Бога і великої української нації.

Нас слабні ті духи, що часто стрічаєм а котрі гуторять, що длятого не підуть у високий лет, бо там найдуть орлів без плям на крилах.

Не бажаймо належати до тих, що бояться великих і сильних віруючих душ. Вони, наче безнастанний викид сумління супроти їх маленькости. Вони наче безустанно кінчуть їх, дальше і дальше ступати в гору!

Чи мало днесь таких, що зуживають сил, часу і волі на те, щоби духа вязнити, гасити і стягати з високих доріг ідеалу а щоби тільки лекше посуватися дальше тим звичайним вигідним мізерним повзаючим і протоптаним обніжком.

Слабі то духи, марні самолюби!
Сини то тіла, низької рахуби.
У них то велике, що перед очима.
А то тільки важить, що у їх долоні.
Коли сокрушаться, то нецілим серцем.
Коли зірвуться, то запал короткий.
Нездібні знятись до жадної офіри,
пхнуті в будучність, йдуть... та, без віри.

Із тими слабими духами мусить тревати наша ідейна борба і мусимо перемагати, бо з таких рядів наше творче життя не вийде а наступ проти ворогів не дасть певности перемоги. Слабі духи в українців то наш сором і ганьба! Слабі духи то наш біль і терня, вбите глибоко, глибоко.

Колиби ми в цілім нашім народі мали сильного духа, а до того спільний узол любови, не сталиби ми днесь в тім соромі, який нас палить і мучить — не питалиб, чому мрякою заходять очі, чому чути крики болю, чому волочимо кайдани тіла і духа?....

Гейже! Піднесіть прапори БУК-а високо, але заразом піднесіть і духа в гору! Вище і вище! Горі ,горі, горі іміем серця!

Родимці! Колиби була здібність мовити до вас кличами пророків, плачем от Єремії — колиби можна от як Мойсей перед ваші очі ставити таблиці зі знаками Божих заповідий на одній а народних пересторог на другій, колиби можна вас вести як мистець слова, пророчого слова, котре веде нарід до відродження і нічо іншого не голосити вам, до нічого іншого не кликати вас, як тільки до одного, щоби ви зміцняли духа в Бозі — у вірі, надії і любові, опертій на цілковитій згідности і єдности католицької віри, виробляючи в собі сильну волю, щоби вкінці з мірности слимачої вирвачали рватися вперед, до запалу волі духа, що чуда творить і мужество приносить і день перемоги! Ох, як я дякувавби Богу за творчу радість слова!....

Найбільшим нашим нещастям було і є, що ми власних сил своїх не збагнули, ані їх не цінили, ані не організували. Ми не були їх певні. А чей ми є народом живим, народом із стільки міліонів душ і сердець, чей ми могучістю великана — але сили тої, що поділена на одиниці скупчити не вміли. Підношу то ще раз, не вміли скупчити сил, ні релігійно, ні морально, ні народно. Католицька Акція є покликана до апостольства, що має власне за ціль і завдання працювати над скупченням одиноких духових сил в організації, що змагає до вироблення сильного духа.

Щасть Боже на тій дорозі! Щасть Боже шляхотній праці! Щасть Боже тим, що вже чинно стоять під розвиненими прапорами БУК-а і тим, що ще прийдуть! Коби їх було як найбільше, але скупчених одним серцем і одним духом.

Най ніхто не доганяє у вас слабої волі! Най ніхто не відкриє у вас слабої віри у будучність — а з нію у відродження народу. Най ніхто не шепотить: Ото! Взяли великий знак, а великої в собі не виробили сили.

Тревати і витревати, отсе ціль і післанництво акції БУК-а! А сила тревання і витревання нехай росою спливає на синів і доньок наших з висот — від Отця сил і світла.

А ще одно бажання на закінчення хочу докинути словами співця:

Під вихор прапори піднести,
У зброю закути міліони душ,
ланцами спрягнути юрбу
і в серця вдихнути міць
лицарських вкраїнських дум —
з народу слави творити життя,
це Католицької Акції БУК-а є зміст!

Чуєш український орле! Се твоє післанництво і завдання під прапором БУК-а! Під вихор противностий, перепон, може й переслідувань, належить піднести прапор. Міліони душ перекувати в зброю — неусвідомлених, невіжих в католицькій вірі — чужих і далеких та близьких і рідних по крові, що побіч ідуть в сірій буденщині днів, але далеко ідуть від тої Божої дороги, що вказує Католицька Церква і правдиве добро народу—тої дороги, котрою всі сили її українські душі повинні йти.

В серця міліонів там а соток тисячів тут, має увійти слава лицарських дум!

Ті міліони душ, там, ті сотки тисяч тут—скупчені в одній згідній організації, створять з народу слави життя українського зміст.

О, коби так було!.... як ще недавно було! Скількиж то літ? Скількиж тому літ? Прапори української, окриті вінцями побід , перемог і слави, засланяли давну католицьку Европу, сточуючи лицарські без кровані за долю-голю, як і недавно це ділось — супроти нової навали слуг сатани.

Чи днесь орлиних духів не видати, скриваються? Злетіть члени відділів БУК-а, пхнуті Провидінням в будучність — з вірою в чин, в ряди! Під знаком покрова нашої надії, Марії, небес нашої Цариці! Як той орел, цар воздухів, сміло глядить в сонце незаслоненим оком—так і воля духа Пречистої Діви була звернена до найяснішого Сонця Життя вічного — так і збірна воля членів відділів БУК-а і цілої нашої нації не має бути зінсута, не має мати слимачої міри, не слабнути з дня на день, не гаснути від маленьких вже причин, не хапатись зла — а вирватись і відвернутись від організацій злих, невірів-ложновірів.

Під знаком Богоматери, володарки нашої волі, нам не бракне сил — бо католицька віра і воля духа нашого, перетворена в чин — то нашої організації певна перемога, то наше істнування на землі в будучности і вічности.

Слава Серцю Царя Христа і Непорочної Його Богоматері Марії Діві!

* * *

Заввага — Лев III Ізаврійський став начальником нової єресі, ставши з простого і необразованого воїна цісарем греків. Він думав, що тим робом обезпечить своє царство перед упадком в руки турків, коли скаже з християнських церков викинути всі св. образи та їх понищить. Бо турки, як відомо, є непримиримими ворогами почитання св. образів. В тій цілі видав Лев Ізавр. приказ 726 р., щоби з церквий забрати всі св. образи та спалити. Тоді царські слуги стали нападати на церкви, забирали, дерли, рубали і палили образи святих а хто обставав за св. образами, того мучили в страшний спосіб. Відбирали маєтки, вязнили, виколювали очі, відрізували руки, ноги, язики! От св. Дамаскинові відрізали праву руку за то, що написав до цісаря три письмі в обороні св. образів. Тоді св. Дамискин горячо помолився до Богоматері, котру оспівував у своїх догматах і та чудесно уздоровила його руку 760 р. Єресь іконоборців лютувала довший час, аж собор в Нікеї 787 р. її осудив а привернув честь св. образам. З того часу походять наші іконостаси а в західних краях статуї в честь Христа Царя і Богоматері на тих місцях, де раніше стояли статуї поганських цісарів, котрі нарід поруйнував. Чи хочуть це знати біблійники і баптисти, котрі переняли ненависть до св. образів від азіятів турків і єретиків греків? Опісля поширили ту ненависть лютеряни і кальвіністи — який це крайний нерозум?! О, людська глупото, як далеко ти ідеш?....

ЧОМУ?

Як ми донесли раніше, відбувся окружний з'їзд молоді в Питсбургу. Підчас того з'їзду виголошено кілька докладів на ріжні теми. З нагоди докладів від булася згодом дискусія. Вона цікава й для нас, бо окремо від себе, у далекім віддалені але з того самого підложа виростають ті самі симпатії і ті самі закиди.

Один з тих закидів порушено, а саме закид про "греко." В Канаді ми наслухалися досить про це. Не хочемо відгрівати старих нестравлених ще підозрінь і напастий — але добре буде почути, як велася та дискусія в Питсбурґу.

Ось як збирає коротко свої враження писар часописі "Америка" в 54 ч. того часопису:

Дискусія про "Ґріків."

За кожним рефератом була коротка дискусія. Особливе оживлення викликала квестія яку підвіс один делеґат з МекКіз Ракс, а саме, чому Ліґа нашої молоді називається католицькою, а не греко-католицькою. Він добачував в тім неясність та виражував побоювання перед латинізацією. Згадав і про календар та спротивився їх зрівнанню. В дискусії над тим забирали слово також отці Сембратович і Кнапп. О. Сембратович звернув увагу що наш обряд ніколи не називався греко-католицьким, тим більше що в нім грецької мови не вживається, а церковно-славянської. Назву греко-католиків причинив нам австрійський цісар Йосиф II коли Австрія забрала Галичину. Не знаючи як відріжнити нас у законодавстві від латинників, він назвав їх римо-католиками, а нас греко-католиками, що є цілком фалшиве. Ту назву як і назву "Рутенів" привезли ми до Америки. А тим часом ми не "Рутенці" а Українці, не греко-католики бо ми не є Греки, — але католики східного (византійського) обряду О. др. Кнапп вказав на те що назва греко-католик цілком балямутить Американців котрі через ту назву мішають нас із грецькою національністю. Як вже маємо змінити назву Ліґи то не на "Ґрік-католик" але найправильнійше булоб — Ліґа Української Католицької Молоді Східного Обряду. Та ми знаємо самі що ми є східного обряду і нам не треба цього вічно пригадувати.

Яка баламута що до цих питань панує в головах наших людий, видко було якраз в цій дискусії. Якийсь наївний а крикливий "оборонець" "Ґрік-католицтва" присягав що він уродився "Ґрік-католик" та що він умре "Ґрік-католік." Марні були за певнення панни предсідательки що ніхто йому цеї "грекости" не думає відбирати та що вже з реферату п. Трухана було ясно, як нам дорогий наш прадідний східний обряд. Згаданий оборонець грецької баламути істерично боронив свій "пойнт," поки панна Піддубчишин не привела його до спамятання і не казала йому сідати. Це був одинокий а на щастя короткий інцидент зїзду що вразив неприємно, тим що показав, скільки ще туману залягло в головах деяких наших людий. Колись боролись ми за "ґори," "іжиці," дашки над буквами і тим подібні "святощі," а тепер люди що поняття про історію нашої Церкви не мають, беруться нас публично учити що ми "Ґрікі." На ту баламуту треба звернути увагу. Саме тому дуже на часі брошурка о. Сембратовича про ріжні обряди п. з. Strangers within our gates.

о. Ст. Семчук

ОДНА З РАН

Це відношення старшого покоління до молоді і навпаки. На тім фронті досі ми принимали удар за ударом, в меншій чи більшій формі і поволі навикли, що рана є, болить, яриться, треба гоїти — але основно і рішучо гоїння ми не перевели досі.

Ця коротка стаття це спроба освідомлення стану, свого рода душевна діягноза і наміченння способу, котрий очевидним стане по прочитанні і застанові сам собою, як антидот і антитеза ствердженого стану.

Ми виросли і закріпли у скрайностях не від нині. Цілі покоління. Це уважаю за першу причину того стану, що молодь втікає не одиницями а рядами від нас і асимілюється. Старші не розуміють прямо уложення духового молодих, молоді не стараються і не мають коли, при своїх як їм здається "найважнійших" справах, занятися і вдуматися в уложення духове старших. Тому взаїмне недовіря і розтіч. Молоде покоління на очах прямо переходить в чужі табори релігійно-народні головно по містах, заповняє чужі фабрики і ниці уряди — коротко, як ми каже мо канадизується.

Першою причиною того невідрадного стану є наші скрайности, як сказано. Ми звикли все брати на вістря меча — воно навіть знамените в деяких справах, та не всіх. Скідна ментальність пожирає тут гекатомби. Отже на практиці виглядає так. З одного боку надмірна строгість, а з другого поблажливість. Тут скупість, там марнотравність. Пінство і противлежна аскеза, до самовідречення. Нерозбірність в читанню і брак всякого очитання. Базікання і теревені без кінця на всі можливі і неможливі

теми — та тупість думки і закритість. Захланність на гріш і посади, то знова недбальство на всі справи життя. Зажерливість і сварливість, то знова крайна безвольність і брак всякої уваги до громадських і суспільних справ. А це все наведене, то тільки один начерк на канві дійсности нашого життя в Канаді у тисячних відмінах та степенуваннях.

Другою причиною є загальне **душевне пробиття**, що кардинально ріжниться від поривчого, самохвального і самосвідомого почуття. На цю тему більше писав п. А. Загарійчук на сторінках Українських Вістий і цікавих відсилаю туди. Той стан завдячуємо головно старокраєвим відносинам і довголітним переняттям тим станом і тими впливами. Нам вічно на думці "вориженьки" і всякі "кривди" — тому воліємо протестувати, замість відповісти **ділом**. Витворюється свого рода почуття нездарности і нищости а сильних воно не притягне та не виховає. Навіть дійсних местників ні.

Третою причиною є **формальність**, котра вгризлася при помочі перших посестр, що згадано—у все наше життя. Не лише релігійне, але також суспільне, культурне і особисте. Формальність означає перевагу зовнішного виду над внутрішним змістом. А такий сухітничий стан все кінчиться катастрофою — хоча часом по довшій недузі.

Тому треба чим скорше протиділати. Чим і як? **Віра** виповнить наші скрайности та зрівноважить волю. Хтож не знає, як чудодійно ділає св. Тайна покути або св. Причастя на розбурхане сумління, як лагодить, усмирює і є "ліком безсмертности" по словах св. Ігнатія. Віра, але жива! Не та тільки з метрики і вкладок. Але віра, що береться як справу свого життя і будучности — як справу **щасливої** вічности. Віра **Божа**, отже католицька. Значить, діяльна — що виконує приписи і ревнує у смиренности ради Божої слави.

Тільки на основі віри, ми як недержавний нарід, годні протиставити прибиттю, наше піднесення. Ін ші мають осяги політичні, культурні, фінансові, що є свого рода для них заохотою, бодай на блищу мету і напружують їх до дальшої борні життя. Для нас остає середник — прикрий у принятті і тяжкий у виконанні, але **одиноко** правдивий на дальшу мету, правдивий в сутті і у кождочаснім примінєнні — правдивий наскрізь, ціннішний від всіх інших, до котрого кождий живучий мусить ради збереження кінець кінців таки прибути — а ним є знова невичерпаний скарб віри. Осяги політичні, чи культурні, як всякі інші світські осяги — хвилеві. Їх вічно треба підсилювати, вічно збільшувати, а це переростає на дальшу мету спроможність слабої людської природи. Чинником незборним радости життя, піднесення, захоплення і витревання є тільки віра. Вона є **суттю** справи, незгаряємим корчем успіхів життя. Без неї усі успіхи, степовим огнем.

Тай проти формальности можемо поставити тільки зміст — а він знова скритий у повні тільки у вірі.

Тут лік на слабости народного життя. Вирівнання трагічних суперечностий і розтічі. Віри треба всім — більшої віри! А в першій мірі батькам. Матерям! Коли родичі про віру мало або й ніщо не дбають — коли для них церква тільки від неділі а священик тільки від певних потреб — коли в них на устах і в ділах маловаження святих справ, то чого ждати від нового покоління? Переможуть скрайности злі а у формальність западеться все, як в безодню. Віри треба!

Живої віри! Не буде трагедії, марнотравства народного організму, горя і утрат. Будуть здобутки. А здобутки з віри є тревалі і неоспірні.

Коли я говорю про віру, то маю на думці тільки віру, надприродну — з мотивів і спонук надприродних. Значить віру ізза Обявлення, котрої навчає і котру береже по Божому велінню св. Церква Христова — Католицька Церква.

Тої віри треба рішучо більше у всім нашім житті — особистім і громадянськім, в містах і на прерії. А та віра можлива тільки через Церкву і в лучности з Церквою. Так недвозначно виходить, що в основі цілого нашого добробуту лежить — Українська Католицька Церква і хто підважує той основний камінь, підважує нарід в суттєвім його істнуванні. Отой ворог....

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ШЛЯХТА ГОВОРИТЬ!

Коли поляки у львівській часописі "Побудка" написали, будьтоби шляхта з Улична, Дрогобицького повіту, вже в польськім таборі — тоді відізвалися потомки наших бояр, давні наші княжі ратники і туземці Галицької волости твердо.

Ось бо відповіли вони через українську часопись "Новий Час": "До глубини обурені дописом з "Побудки," заявляємо ще раз прилюдно, що ми є свідомі українці і ніяким жидівникам, що за шматок гнилої ковбаси зраджують свій нарід, не позволимо плямити нашу честь." Підписало шісдесять шляхтичів з Улична.

Подивляти ту нашу шляхту — скільки їх не висміюють на всіх наших сценах, скільки проти них написано в нашій літературі — а вони таки лишили

ся вірними! Як золото! От доказ, що **не вся** шляхта є і була колись проти нас. Треба **вміти відріжнити і не** нападати без розбору і без тонку.

Ми маємо свою шляхту!

ПАПА І ПРАВОСЛАВНІ

З нагоди 79-ліття св. Отець промовив до відпоручників 22 народів і сороктисячного збору вірних, які прибули віддати шану Достойному Старцеві. Ось що сказав при цій нагоді Намісник Христа на землі: "Перше всього **бережіться** проти небезпек і наступу **комуністів**, проти тих ложних пророків, що мріють про **неможливу** злуку — злуку правди з ложжю."

Ось тут відповідь нашим хуторянським культурникам і організаторам всяких мистецьких підприємств, котрі хотілиби легким видом і хитрою рукою заманити легковірних та несвідомих в матню.

Дальше казав св. Отець про зараду лиху: "**Понад** всі інші середники я поручаю вам **католицьку пресу**. Вживайте її постійно, як найможучіший помічний середник Католицької Акції."

Також відповідь всім, що не доцінюють католицької преси, не помагають їй, ба навіть підривають її.

З того приводу православні українці, бувші найблищі співробітники покійного Головного Отамана С. Петлюри, відізвалися у своїй часописі "Тризуб," що виходить в Парижі. І що вони пишуть?

"**Глибоке розуміння** самої сути цієї страшної загрози.... **гостра пересторога** перед кривавою небезпекою.... широкими хвилями розійшлася з Ватикану всіма усюдима. А слова ті, **особливо авторитет з таких уст**.... ще більшої ваги набирають на тлі майже загального признання совітів.. **До голосу св. Отця прислухаються міліони вірних. З ним мусять рахуватися всі.**"

І кінчать такими словами: "Та невжеж світ **зостанеться глухим** на слова перестороги з уст римського первосвященика?"

Думаємо, що булиби зробили може більше доцільно — як замість звертатися аж до цілого світу, звернулись були до своїх союзників в Канаді — автокефальних, котрі того поучення від них мабуть найбільше потребують.

ЩОБИ НЕ ШИРИЛОСЯ БАЛАМУЦТВО

В "Канадійськім Фармері" ч. 23 поміщено заяву під тим наголовком — свого рода "Вірую" Обозної Команди Союза Гетьманців Державників в Канаді. В тій заяві, до речі надто цікавій, щоби її збути мовчанкою і надто характеристичній, сказано також таке на закінчення: "Правдою є, що СГД до **певної міри** піддержують українці католицької організації, однак ся обставина ще **не** значить, що СГД є одною з галузей греко-кат. організації." Іншими словами, що СГД не є одною з галузей!

Ми дуже красно дякуємо за це поучення. І то по державницькім дні....

Певно, тепер не буде ширитися баламуцтво.

І як вони відносяться до нас, так ми будемо до них....

ЩО ТАКЕ КРІЗА?

Як не знаєте ще, то прочитайте це оповідання.

Був бідний собі жидок-возивода. Не мав великого розуму, бо якби мав, бувби купцем. Зате мав чесноту в серці. Возив воду богачам і заробляв на хліб насущний, ба навіть на шматок риби в суботу. А що був чоловік чесний, нераз привіз воду навіть даром для бідака або бодай бочку позичав. Що тижня платив до каталу кілька сотиків жидівського податку й усе святкував шабас. Отже, коли той жидок помер, то не диво, що дістався до неба. Бо жив згідно з приписами своєї віри, не знаючи іншої і не чуючи та ішов все за голосом свого сумління.

Ходить цей жидок по небі тай розглядається. У великій світлиці, при заставлених столах сидять жидки. Самі грубші риби — рабін, кантор, різник, збіжеві і деревні купці, пан меценас і ще кількох. Та чому вони такі худі, сама скіра і кости? А на столі перед ними стільки доброї їди! І риба по жидівськи, і курка печена, і булка і навіть макагіґі.

— Ну, чому ви не їсте? — питає возивода. — Чого сохните з голоду, коли на столі стільки добра?

— Слухай, Фроїм — так називали возиводу — правда, що на столі богато доброго, але за те, що ми на землі були неучтиві й немилосерні, то Господь Бог зробив так, що нам ніяк не згинаються руки в ліктях. І що з того, що я візьму їду в руку, каже пан меценас, коли не можу вложити її до уст?!

Застановився хвилинку Фроїм над тим а потім каже.

— Ой, пане меценас, ви такі розумні а не знаєте, що й на це є спосіб. Не можете також рукою-калікою вложити їду до власних уст, то вложіть її ближньому, а він вам.

Послухали пани бідного жидка і що скажете? Почали так смачно заїдати, що невдовзі все їх тіло поросло наново товщем.

З того бачите, що таке кріза. Їда є, все є, лише люди мають закаменілі руки і нема одного, що навчивби їх вложити поживу в уста свого ближнього, коли не можуть вложити у свої.

То таке оповідання, але воно богато може навчити того, хто хоче думати і застановиться над прочитаним.

ВИХІД З ТЯЖКОГО ПОЛОЖЕННЯ

У Львові відбулися перші Загальні Збори католицьких читалень "Скала." На тих зборах відчитано ріжні, влучні і цікаві доклади. З одного такого докладу містимо уривок, щоби наші читачі пізнали, як Старий Край дбає про себе і якими способами береже своє краще завтра. Говорить др. О. Назарук: "Нарешті ще один наш брак. З ріжних сторін нашого краю, з наших сіл і містечок надходять щораз частіші вістки, що безбожники насильство творять над нашими церквами і над людьми, які горнуться до церкви. Лучаються випадки, що безсоромні безбожники стають на дорозі до церкви і в болото кидають дівчат та жінок, що ідуть до церкви. А наших побожних людий є більше як бебожників. Але побожні люди незорганізовані, тихі і смирні, безрадно дивляться на ті безстидні напасти. Так дальше не може бути! Се мусить змінитися! Аби це змінилося на ліпше, треба наперед зміни погляду в наших власних головах. Отже потрібна тут зміна в погляді, а **саме така, що побожність і католицтво се не значить слямазарність і плаксивість.** Наші хлопці, що розуміють потребу пошани Церкви і всего, що з Церквою звязане, повинні скрізь зорганізуватися для фізичної оборони перед напастями. В тій цілі найлучше булоб зорганізувати відповідні спортові товариства. Але також поки це наступить, треба вже спільними силами виступати проти напасти безбожників, **треба боронитися!** Тоді побачите, що безбожні напасники се труси і заяці, тільки треба проти них зорганізувано виступити. Не думайте, що католик се лиш той, що побожно схилить голову на бік і по три рази зітхає, а нічого не робить для оборони своєї Церкви і свого побожного народу. Якщо католицизм полягавби на слямазарности і плаксивости, то ніколи не булоб хрестоносних походів, ні релігійних воєн, тай вже давно мабуть все залилиб ріжні бусурмени. **Такі часи, як теперішні,** вимагають не лише гарту духа, але також фізичної оборони релігії, віри, Церкви, моралі і всего, що з тим звязане. Отсе також практичні вимоги життя! І коли се будемо здійснювати, то вступить в нас новий бадьорий дух, скріпиться висока організація наша, оживиться Церква наша і з нею при Божій помочі дуже скріпиться вся нація наша."

Проту ласкаво порівнати з тим наші відносини в Канаді і випливаючі з роздуми внески — що й ми, українці католики в Канаді, повинні зробити а чого ми досі ще й не порушили перцем..... — хоч давно вже повинні були справу завершити.

—=0=—

ГЕРОЇ ТА ГЕРОЙСТВО

А хто думає, що для прославлення своєї національної справи треба доконче олицетворення її в поодиноких особах, той також має з чого вибирати в цікавій історії нашій. Є Святослав Завойовник, що дав нації нашій таку славу, як французький дав Наполеон. Святослав, блискучий лицар без страху і без риси на характері своїм. Є Володимир Великий, котрого наш народ недаром називав "Володимир, ясне сонечко" — чоловік великанського формату, котрому за велич і діяльність сміло можна просити все, що зробив перед принятям Христової віри. Знаєж Церква святих і з великих грішників. Такі власне найбільше людські, найбільше близькі всім нам. І є Ярослав Мудрий, наш просвітитель великий, основник бібліотеки. За нього наша земля була така куль турна, що по свідоцтву Парижського Архієпископа очевидця, перевищала Францію. І є в нас Володимир Мономах, наш символ і переняття влади над світом від Византії. Чоловік, що жертвував інтересами своїми і роду свого, щоб тільки підійняти всю землю нашу проти степового руїнництва. І є в нас Ярослав Осьмомисл, що його найбільший поет і найбільший патріот нашої старини аж не знає, як величати в Слові о Полку Ігоревім, з великої любови і пошани. І є у нас Роман Великий, батько Данила, найбільший зі всіх наших князів, котрі скінчили трагічно. І є син його, король Данило, котрого літопись наша, скупа на похвали і навіть на слова признання, називає "Першим по Соломоні." Є ще Мстислав Удалий, найбільший вікінг між князями — благородний, великий, енергічний — що вступався за покривдженими від Новгорода аж по Перемишль. Всі ті блискучі постаті щось збудували, щось доброго зробили, щось дали великого нації нашій і землі....

А хто хоче конче героїв новішої доби, козацької, той прецінь має дивно велику і грізну постать Хмельницького. Про нього польські сзуїти написали, що здібности його межують з надприродними. А вони знали його, бо він вчився в їх школах. І збудував той Хмель державу нам удруге — збудував без нічого, без шапки втішки з тюрми. Се будівничий величезного формату і ума. Лише смерть не дала йому освободитися з московської "приязни."

др. О. Назарук

БОЛЬШЕВИЗМ В СУТІ

Культурна підлазка, як один зі засобів большевицької тактики, звісна і смертельно відбилася на ході українських дій. Треба було довгого ряду реєстрі

лів і основного нищення нашої культури, щоби люди опамяталися. Тому між нами а всім, що від большевиків, така рішуча і ясна границя — або тут, або там! По середині стояти годі. Тому большевики "пустили" нового тумана в очі. Відізвався старий кирпатий Мефістофель української революції, Винниченко і кличе всіх українців без ріжниці партій на український конгрес, бо наступає німецький фашизм і треба боронити спільно здобутки революції. А що би його бесіда мала приману сирени, він додав до неї омасти — буцімто громить російський націоналізм на Україні. Так сподіється Винниченко а з ним вся компартія, українці лекше спожиють той гачок та підуть в матню. Не від річи буде з тої нагоди подати спомини комуніста Петрова, що втік зі Совітів і розписується тепер про своє минуле на сторінках парижської російської часописі "Последнія Новости." З тих "істінно русскіх" спогадів доперва мож доклад но пізнати, що таке суть большевизму на практиці і до чого кличе Винниченко.

Отже опис Петрова, як збирали на Україні додатково збіжжа, розкулачували і колективізували, під проводом самого народного комісаря Української Совітської Соціялістичної Республики, товариша Канторовича — наше село Таранівку.

"Тямлю. На кінці села блищить піклем і лякером довгий, 40-кінських сил пакард комісаря. Комсомольці, натхнені присутністю високого гостя, наступають на бабу, що проразливо кричить і заслонює собою вхід до комори. "Господаря" — нема. Троє дітий в лахміттю крутиться під ногами і реве на ціле горло.

—"Нужденники! Бандити! Що це, маємо вмерти з голоду? А чи я буду кормила діти цілих три місяці? Прецінь ми віддали вже все. А ви знова рабуєте? Де ваша совість?!

"Комсомольці подають взад, їхня воєвничість зменшилась. Тоді народний комісар рішається викликати соціялістичний захват.

— "Що це товариші? Ви не можете дати собі ради з кулацькою бабою?

"Бабу, що кричить, тягнуть від дверий. Замок розбивають каменем. Комсомольці з наркомом на чолі входять побідно до комори і за хвилину тягнуть звідтам останній скарб родини: **два мішки збіжжа.**

"Мої кулаки затискаються.... Причесаний Канторович, блискучий самохід, діти в лахміттю, жінка у сльозах.... То це є революція?

"Моє обурення нечайно находить усмирення. Коли баба побачила, що все пропаще — що мішки зі збіжжам вже кладуть на віз, кидається до комори. За хвилинку вибігає, з діжкою муки в руках. Ще хвилинка. А потім — "Маєш, собако! Вдався останнім!" І нарком Канторович стоїть цілий білий від муки, з діжкою на голові....

"Последнія Новості" ч. 5515

Слідують дальші описи з українським селянством в році 1929. Ось один образок з тих часів:

"Приїзджаємо на площу. Море людських голов. Зразу годі було поняти, о що іде. Напроти церкви, в будинку сельсовіта, густа і похмура юрба. Враження наступу або облоги. Над самим ухом — нечайно, постріл. Таким чином в юрбі підносять настрій.... Хоча навіть вже й підносити не треба.

"Очима ловлю одного з моїх "добровольців колективізації."

— "Що тут діється, товаришу Проценко?

— "Ну, ми зігнали до будинку совіт "активістів," реформістів рільних" та іншу зволоч. Сейчас підпалимо .....

⁂ ⁂

Розмова в листопаді, 1929 р.

— "Прецінь, хоч на насіння лишіть людям! Бодай в колхозах! Як ви (у Харкові) не можете того поняти, що вся робота це абсурд.

"Скільки держава буде платити за ті всі ваші експерименти?

— "Товаришу Петров! Кажу в остатнє — чому ти пхаєш ніс в несвої справи? Це виглядає навіть підозріло. Чи може хочеш саботувати хлібозаготівлю?

"Може боронити кулаків?....

— "А коли люди поздихають з голоду?

—"То най здихають! Мені на то наплевать!....

⁂

От тут маєте розгадку, що таке большевизм на суті і як у слід за тим він мусить поступати на практиці Коротко він дасться очеркнуть російським словом, котре тільки москалям питоме і котре має такий зміст, що по українськи на щастя віддати його годі — а це одиноке слово, кольосальне змістом — це "наплевать"!

Тому зрозумієте також, чому відізвався Винниченко.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

НАСТЯ ВОЛОШИН

Окрему книжку, першу часть, видав про Настю о. др. Г. Костельник у Львові. Там наводить в часовім порядку всі досі звісні дані про Настю і заповідає дальші. З тої книжечки довідуємося приміром, що Настю держали в Яворові у лічниці під доглядом др. Радла один тиждень і віднеслися до неї крайно неприхильно. Др. Радло за всяку ціну хотів довести, що рани Насті штучні. Невдовзі потім ночу приїхали польські жандарми і забрали Настю до Львівської лічниці, на відділ дужово недужих і там пробу-

ла вона сорок днів. А які там були відносини, най свідчить бодай це. З Настею разом була одна жидівка, котра постійно хотіла повіситись, а друга знова духово недужа кидалася на Настю і кричала, що Настя убила її маму. Одинокою обороною Насті був дарований її Божою Матерю хрестик і коли недужа кидалася на неї, вона давала її хрестик до цілування — тоді недужа успокоювалась. Нікого до Насті знадвору не допускали. Пізно вечерами брали її на показ перед збори лікарів — так взяли її раз в ночі до Кульпаркова і там казали показувати свої рани перед збором 80 лікарів. др. Ерб, жид, під котрого наглядом в лічниці Настя була, казав її показати тоді також рану на грудях — однак вона рішучо відмовилась. Доперва вставлення наших впливових у Львові священиків у посвідстві принесло цю пільгу для Насті, що її позволили відійти з лічниці до монастиря Сестер Василіянок, з тим однак, що ніде звідтам не вийде. Отже політична влада наложила на Настю свого рода інтернування. А що значить перебути здоровому між варіятами сорок днів — нехай читачі розважать самі. До того лікарі конче хотіли "вилічити" рани Насті, тому забандажували її руку а навіть ногу в гіпсі — та рани остали. Невіруючий світ мусів уступити перед чудом Христових ран....

До того на шибах церкви в Млинах, в домі господаря Вачка і на приходстві виступили виразно образи святих — котрих змити годі і до котрих з'їджаються звідусіль наші люди, щоби їх оглянути. Це пояснюють промінюванням або також діланням душі Насті.

Остаточно Настя зробила це, що одиноке відповідало її станові — вступила до монастиря Сестер Василіянок у Львові. Це сталося дня 21 травня ц.р.

Чину облечин довершив Митрополит Шептицький у монастирській каплиці в супроводі кількох священиків. Настю Волошин і ще одну кандидатку на черницю привели до каплиці. Обі були вбрані в білі весільні сукні та велони, а в руках держали свічки з китицями цвітів. Співав хор монахинь.

Митрополит поставив обом кандидаткам приписані обрядом запити і вони відповідали на них. Опісля дав їм черничі одяги, а за хвилину обі вернулись вже вбрані по черничому.

Навколішках вислухали Служби Божої, яку відправив о. др. Г. Костельник. Після Служби Божої Митрополит виголосив коротку промову й уділив їм архиєрейського благословення.

ДР. А. РІЧИНСЬКИЙ ПРО ПРАВОСЛАВІЯ

"Асиміляційна політика адміністрації почалася зразуж по Переяславськім договорі, але цілою парою пішла щойно, коли Константинополь був змушений передати канонічну владу над Українською Церквою московському патріярхові. Відтоді для припинення природного розвитку українського православія вживалось ріжних способів.

"1) Місцеві національні особливости Української Церкви, які природно не сходились з московськими звичаями, осуджено (всупереч з канонічним правом), як недопустиме засмічення і недовірство. Тому, як свідчить академик Пипін, українців— "приходивших в Москву перехрещували як поган чи поганих єретиків" (ухвала собору 16/ XII. 1620. — "московські люди не розуміли можливостий місцевих відмін, хоча саме московське благочестя відріжнялося ярким місцевим характером." Року 1655 в Москві радилися навіть, чи можна впускати українців до церкви й ходити до них з требами. Київський митрополит Сильвестир Косів шукав підтримки в польського короля, побоюючись, що "Москва хоче їх перехрещувати" (— розходження було в тому, чи узнавати важним хрещення через поливання, яке практикувалося на Україні). Тай пізніше українців в Москві наказано "крѣпцѣ в вѣрѣ свидітельствовати." Цар Олекса Михайлович жадав, щоб українці взагалі пірвали зі західними впливами — "раздѣленіє с поляками сотворите как вѣрою, так и чином; хохлы, которые у вас на головах, постригите...."

"Одначе українці "раздѣленія" з Заходом не робили, щей шукали інших союзників для визволення з під гіркої московської опіки і для відбудови незалежної Української Держави. Виговський в Польщі, Дорошенко в Туреччині, Мазепа у Швеції. Але тут **зараз же виявилася небезпека для українців від спільноти віри з Москвою.** Тому, що москалі звали себе також православними, то всяка спроба українців зірвати з Москвою, опертися на іншого союзника, виставлялася вже не як вигасення невигідного політичного союзу, тільки як зрада самого православія. Петро І., побивши шведське військо та українське під Полтавою 1709 р., наказав (яко голова Церкви!) кинути на Мазепу анатему, наче на єретика, тільки за те, що той шукав способу визволити свою Батьківщину з московської неволі. Це блюзнірство дійшло до того, що уложили навіть церковну службу, яку й досі при точнім додержанні уставу випадалоби співати в річницю тої нещасної битви (27 червня). Там почуємо, як росіяни своїм звичаєм у шовіністичнім засліпленні запрягають на московську службу самого Господа Саваота: "Новий Сіоне Россіє.... Радуйся, Богом в брани прославленная Россіє, Богом вѣнчанная православія славо.... — бо — Господь сил не стерпѣ наруганія свѣйскаго на россійскую державу.... Господь Саваоф вождь бѣ полков наших...." Так нібито сам Бог зве Росію своїм царством і ратує її для спасіння всіх людий, цілого людства! Бо співають там: "....и возвелечи своє царство в тишину и веселіє христіанскому роду и спасеніє всѣм." А цар Петро прирівнується навіть до самого Ісуса Христа: ...."сниде к нам Господь сил на помощь.. творя милость Христу своему Петру." Звідси богохульна молитва: "Благословен єси Господи Боже наш, научивый руцѣ наши на ополченіє, персты наша на брань." Ось християнське уявлення Бога, що мавби займатися тільки військовою муштрою москалів!

"Гидко слухати "молитву," повну самої тільки лайки на Гетьмана — українського патріота: .."обрѣтеся вторый Іуда, раб и льстец: обрѣтеся сын погибельный, діявол нравом, а не человѣк, треклятый оступник Мазепа, иже оставив Христа Господня" (— себто царя, що душив Україну!).... Зате, як вихваляють ті українські старшини, що (чито зі страху, чи з лакомства нещасного) зрадили Гетьмана й заховали собачу покору московському цареві. Їх прирівнюється до ангелів, до апостолів і за їхню песю службу, за зраду Рідного Краю, обіцюють їм навіть..... вінці небесні (не рахуючи маєтків і царського "жалованнья") !.... "да восхваляться нынѣ с вами земніи ангели, не прилѣпившіися діяволу крамольнику, а почтутся якоже апостоли, не согласившіися со вторым Іудою Мазепою, но душы предавшія за своего владыку...." З того часу скільки то зрадників і холопів — українців на чужій службі — вихваляються й милостями наділюється, а правдивих патріотів українських переслідується та обкидається болотом!

* * *

Це з книжки "Проблєми укр. рел. свідомости," стор. 147-8.

Ми навели нарочно довший уступ, щоби читачі пізнали, як автокефальний діяч розуміє, оцінює та хвалить православія. Він свідомий небезпеки, яку воно несе і рад оберегти земляків перед заливом московської душі. Його слова говорять самі за себе і пояснення зайвні. В дальших уступах заключення, по яких др. Річинський доходить і що він радить православним українцям зробити.

ЛІТЕРАТУРА

Іван Франко

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ
(Виїмки)

Боже, наше рідне слово!
Наша пісня ще живе!
І про нас ще памятає
покоління те нове!
Ще співає про козацтво,
про його крівавий бій!
Ах, значить ще не в могилі
той народ коханий мій!
Ах, значить, оці цвітучі
села, ниви і садки
се українські оселі,
се України вінки!
А оті могили-гори,
де борці старії сплять
уквітчали любі руки
знать українських дівчат!
Ще українець збирає
із сих нив для себе хліб
і не топче чуженина
нашу славу і наш гріб.

***

Коли славний, безталанний,
щирий батько наш Богдан
у важкій годині скликав
Запорожців на майдан —
тямлю ніч сю, як сьогодні!
Вколо нас реве Дніпро
і клекоче Ненаситець,
камяне гризе ребро.
А в степу напроти Січі
се не хижая сова —
а кодацька ляцька кріпость
свої кихті висува.
У Богдана сльози в оці,
та вогонь в душі, в словах:
"Згинем, браття, або в гору
піднесем свободи стяг!
Згинуть — нам одна дорога,
чи в кайданах, чи в війні.
Хто ненавидить кайдани —
тому війни не страшні!
Чи послабли наші сили?
Потупилися шаблі?
Чи в серцях ви погасили
дух лицарський взагалі?"
І гучнійше хвиль Дніпрових
крик козацтва загремів:
"Або ляжем головами,
або вибем ворогів!"
В жовтім світлі смолоскипів,
що горіли серед нас,
у очах козацьких блисло
десять тисяч іскор враз.
Гей, тих десять тисяч іскор,
то був, браття, той підпал,
що цілняв страшну пожежу
аж до Буга й Сяну вал.
Гей, тих десять тисяч іскор,
то був, браття, той розмах,
що історію Враїни
повернув на інший шлях.
Бачу, бачу тії іскри!....
Мовиш: "мало їх!" — Невжеж?
Що? На тридцять міліонів
десять тисяч не знайдеш?
Мовиш: "де нам взять Богдана?"
Тільки ти придатний будь
на святе велике діло!
Загартуй думки і грудь!
До високого літання
ненастанно пробуй крил,
а Богдан прийде як сума
ваших змагань, ваших сил.
До великого моменту
будь готовим кождий з вас, —
кождий може стать Богданом,
як настане слушний час.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Розваж докладно, заки скажеш тверде слово, але ніколи не пропусти нагоди сказати добре слово.
Ґ. Ґреґам

Наша найбільша слава полягає не в тім, будьтоби ми ніколи не впали — але в тім, що ми все встали, коли тільки впали. О. Ґолдсмит

Приставай з людьми доброго покрою, коли цінуш свою славу. Краще бути самітним, як в злім товаристві. Дж. Вашинґтон

Всюди в житю суть справи полягає не в тім, що ми зискуємо, але що ми робимо. Карлайл

В печали чоловік обріґает (надходить) ум совершен. Данило Заточник

Бодайже ти того не діждав,
щоб я віру християнську під нозі топтав!
З думи про Самійла Кишку

НОВИНИ

Наші Осяги

Іван Москалик з Торонта, Онт. одержав золоту медалю за гру на скрипці підчас музичних пописів провінції Онтеріо.

Михайло Дуда, оперовий співак, почав співацьку карієру прегарним виступом в Празі.

В Лімній, повіт Турка, Галичина, і в **Перегінську** на Покутті відкрито нові нафтові жерела.

Мирослав Стельмах, колишній вихованок Малої Семинарії у Філядельфії, а тепер летун-кадет Американської Армії, перелітає на власнім літаку більші міста Стейтів і влаштовує власні летунські пописи. Він спускається на власнім легкопаді, котрий отвирає близько землі. Підчас лету робить всякі викрути і закрути літаком. Його сестра Олена має 16 літ і вже є летункою.

Дня 10 мая ц.р. **українці здобули першу нагороду** підчас пописів танку в Ню Йорку. Виступало там 13 національних груп. Другу нагороду по українцям одержали скачмани.

В Бриджпорт, Па. наші земляки збудували нову, викладану камінням, українську католицьку церкву св. Петра і Павла.

Дня 31 мая ц.р. "в найбільшім місті Америки (в Ню Йорку), в найбільшій концертовій салі, під мистецьким проводом найбільшого диригента та **для найбільшого живучого нині Сина Української нації — митрополита Шептицького,"** як сказав в промові др. Демидчук, хор з триста співаків під орудою Кошиця дав концерт з десять точок. Всі точки були релігійні.

Всіх українських кооператив, згуртованих в Ревізійнім Союзі Укр. Кооператив в Галичині є 3,013. В них є 492,062 членів! З того 70,863 жінок. Платник працівників удержує українська кооперація 12,109 осіб. Союз продав в 1935 р. 1,500 тон збіжа і фасолі а за 4 місяці 1936 продав вже 5,444 тон. Збіжевих складів Союз має 29. Літом, заходом Союзу, поїде прогулька укр. кооператорів до Данії і Швеції.

Луговий здвиг у Львові зібрав 2,592 умундурованих луговиків, з того 812 луговичок. Тому однак, що в Галичині дуже тяжко о гроші, луговики прийшли або пішки, або приїхали на фірах, навіть з віддалі 200 кільометрів, як прим. з Олеші, або з Дубна під Ланцутом. Підчас вправ приграваво шість орхестр.

120 **селянок Жовківщини** відвідали Львів і українські установи. Се селянки, що працюють в кооперативах. А як в нас, у Канаді? Часом тяжко виїхати кілька миль, тай до того ще самоходом — і так поволі плісніємо на місці, коли другі ідуть вперед.

Зі Світа

Саскачеванський відділ Природних богацтв провінції рішив позбутися з провінції ворон і круків. Тому 856 ворон і круків позначено нумерованими обручками і пущено в світ. Відділ закликує жителів стріляти і круків а коли найдуть на нозі птиці обручку, надсилати до відділу в Ріджайні. За ті обручки буде плачена потім нагорода після тягнення. І так всіх нагород є на суму $3,500 — перша нагорода $500, пять по сто, десять по пятьдесять, ітд. По одному доляру є аж 700 нагород. Користайте з нагоди!

Проф. Менлі Чаплін поручає сіяти **безусий ячмінь**, бо він скоро спіє, протягом 75-80 днів. Час на сійбу добрий ще в половині червня.

Воздухоплав "Гінденбурґ" перелетів з Німеччини до Стейтів і з поворотом протягом 61 години, 58 мінут. Новітна техніка поборола простір.

В неділю, 14 червня, ц.р. **помер в Анґлії письменник Ґилберт К. Честертон, в 62 р. життя.** Покійний визначався бистрими порівнаннями і гострими висказами. В році 1922 став католиком а 4 роки згодом навернулася також його жена. Останні літа свого життя перевів головно на обороні і поширенні католицтва серед власних земляків. До католицтва зохотив його приятель Гиляр Белок. З того бачимо, що значить добрий приятель. Низку висказів Честертона ми помістили вже на сторінках Бюлетеню. Звісні головно є його оповідання про о. Бравна та інші, як "Товариство дивної торговлі," "Галка і хрест," ітд.

Др. Юрко Драган, український посол Саскачевану, приходить поволі до здоровля в католицькій лічниці Сірих Сестер в Саскатуні. Пан посол все одна ково живо цікавиться життям провінції, справами українства та світовим уложенням. В особистій розмові висказав, що "болить думка, що моя тяжка праця в провінції не пропала." Маємо однак в Бозі надію, що та праця не пропаде, найде гідних помічників та співпрацівників а пан посол вкоротці верне назад до здоровля, щоби тішитися ще більшими успіхами, як досі.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Новий Час, Дітройт — ч. 19—22
Світ дитини, Львів — ч. 5
Америка, Філядельфія — ч. 54—67
Бюлетень, Варшава — ч. 19—22
Український Робітник, Торонто — ч. 14—18
Канадійський Фармер, Виннипеґ — ч. 21—23
Наш Стяг, Шикаґо — ч. 20—24
Добрий Пастир, Станиславів — ч. 3—4
Праця, Прудейтополіс — ч. 15—18
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 21—23
Вісти Укр. Наукового Інституту в Берліні — ч. 4
Бунт мл., Варшава — ч. 8, 9
Дзвони, Львів — ч. 3, 4
Христос наша сила, Львів — ч. 9—13
Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 25

ЗЇЗД В КАНОРІ 11 і 12 ЛИПНЯ

ЗЇЗД В АРРАН 1 і 2 СЕРПНЯ

ПРИБУВАЙТЕ ГРОМАДНО!

Промовці на з'їзді в Канорі:

Ф. Т. МАМЧУР
ОСИП ПРИЙМА
АНТІН ЯРЕМОВИЧ
СТ. ВЕРБИЦЬКИЙ

і другі місцеві сили.

ЗАМІТКА ВІД РЕДАКЦІЇ

Це число виходить подвійне, як вакаційне. Слідуюче число вийде по вакаціях, під кінець серпня. Підчас з'їздів і сходин просимо не забувати на Бюлетень — згадати добрим не злим словом, поширити, коли і де можна, зібрати нові передплати, прислати дописи — взагалі помогти і стати в одну лаву на фронті борби о безсмертну душу. Бюлетень ваш! Окажіть йому свою прихильність ділом!

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — **Canora, Sask.**
Діловодитель: Б.Л. Корчинський — **Hafford, Sask.**
Скарбник: Дм. Кобринський — **Box 33, Smuts, Sask.**
Редактор: о. Ст. Семчук — **Box 57, Canora, Sask.**
Бурса: Осип Прийма, **302—24th St. Saskatoon, Sask.**

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: **Бюлетень, Box 57, Canora, Sask.** В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес— взагалі адміністраційних, писати: **Бюлетень, Box 33, Smuts, Sask.**

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Купнір — **115 McGregor St., Winnipeg, Man.**

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі
це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий— вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тяммо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі— то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор
Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:
P. Zabolotnyj, Canora, Sask.

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ

МАТЕРИ БОЖОЇ НЕУСТАННОЇ ПОМОЧИ

В ЙОРКТОНІ

ПОНЕДІЛОК, ВІВТОРОК, СЕРЕДА
6, 7 і 8-го ЛИПНЯ, 1936

Вівторок, 7-го липня, св. Йоана Хрестителя

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Бомо у дорогу! 1
[illegible] 3
З Дальекого 4
Зізди на Прерії 5
Привіт на Зїзд ..... Дм. Кобринський 7

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Служба Божа 8
Світ пізнається Церкви ..... Д. Бортес 9
Конечність Поширення Доброї Вісти ..... о. Н. Дечків 9

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Кошалійські Ярмарки 11
[illegible] 11
Кров не Гроші Жити 11
Безчесний і Політика ..... др. О. Назарук 11
Армія та и Честь ..... др. О. Назарук 13

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

[illegible] Школа 14
Субботники ..... о. Н. Божик 14
Борба з Сатаном ..... Гр. Дворянин 15
Лист з Мексики 16
Розказ Серед Автокефальних ..... о. Про 16
..... 17

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

[illegible] Революція ..... О. Ольжич 18
Моя Мета — Момент ..... С. Горлинський 18
Золоті Думки 18
[illegible] ..... о. Н. Краворучка 19

— ДОПИСИ —

Торонто — Вінніпег — Мінск — Крідор 21

— НОВИНИ —

З Канади — Наші Осяги — З Церкви — Зі Світа 21, 22 23

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"

Vol 4, No. 9 — YORKTON, SASKATCHEWAN — September, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.

Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

Книжки і часописи наліслані до редакції

Новий час, Дітройт — ч. 24—32
Канадійський Фармер, Вінніпеґ — ч. 25—33
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 25—33
Америка, Філядельфія — ч. 68—91
Наш Стяг, Шикаґо — ч. 25—33
Бюлетень, Варшава — ч. 23—31
Праця, Пруденшоліс — ч. 19—26
Український Робітник, Торонто — ч. 19—26
Вісти Укр. Наук. Інст. в Берліні — ч. 5. 6
Світ дитини, Львів — ч. 6. 7
Бувт мл., Варшава — ч. 10—13
Діточа бібліотека, Львів — ч. 5. 6
Ukrainische Kulturbeilage — No. 26

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

ОО. Василіян в Мондері, Альта.
має на складі найновіші видання старокрасві по приступних цінах.
— Пишіть за катальоґом —
До масового поширення надається брошурка:
ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?
Ціна примірника 10ц.
Very Rev. Basilian Fathers — MUNDARE, ALTA.

В редакції Бюлетеню, скритка почтова ч. 57. Канора, Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по передпім надісланню гроший.

Подібно можна дістати: Життя і навернення св. Володимира 5ц
Канада мій рідний край 10ц
Статут БУК-а 15ц
Летючки: Наша програма, Наше відношення, Ідеольоґія БУК-а ..... даром

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діловодар: Б. Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 38, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес — взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 38, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Купнір — 116 McGregor St., Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі
це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий — вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тямо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі — то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАВОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор
Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і гарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:
P. Zabolotnyj, Canora, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Ваха, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. Canora, Sask., Box 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: P.O. Smuts, Sask., Box 38

Рік 4, ч. 9, Вересень, 1936 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38.
Vol. IV, No. 9, September, 1936 — Advertising rates on application. Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

БЄМО У ДЗВІН!
НАДСУВАЄ БІЛЬШОВИЦЬКА ОРДА

Еспанія в огні і крові — віковічні надбання культуре ідуть з димом — руйнують церкви — розстрілюють священиків — тисячі і тисячі трупів мирян валяються непохоронені по вулицях міст — Католицька Еспанія в смертельній борні за своє життя.

СТАВАЙМО В РЯДИ
ОРГАНІЗУЙМО СПРОТИВ
ТВОРІМ
УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ
- ФРОНТ -

Тут ходить о все!

Не о дрібницю, не о частинку цілости, не о хвилеве непорозуміння — ходить о бути, небути! Більшовизм на цілім світі переходить в наступ. Комінтерн на з'їзді в Москві 1935 р. приняв нову тактику. Ця тактика, це підлазки і хитре мімікрі до всіх поза ними. Входити хитро в чужі ряди — де не можна увійти, там підлізти — але працю зачинати зі середини чужих організацій. Кликати всіх до злуки — але під своїм проводом і наказом. Творити так звані

ний "народний фронт" і при помочі того фронту розвести крик, вереск, неспокій, заколот, демонстрації і кровопролиття ради замотання і засилення мас в комуністичних сітях. Тепер більшовики не кажуть виразно, чого хочуть — яка їх вирішна ціль — вони приміняються і кажуть, що на нікого не нападають, не накидаються — вони тільки "боронять" працюючих а працюючі всі прецінь мають одні змагання. Тому треба, так вони підманюють, творити спільний "народний" фронт, а тоді доперва здобудуть всі належні права.

Не вірте цим піддурствам!

Не вірте тому співові комуністичних сирен!

Не вірте їхнім заманам, хоч як вони солодкі на язиці і скобочуть ухо.

Більшовики почали новий наступ на культурне людство, хоч у зміненій тактиці. А перед в цьому наступі веде пейсата авангарда більшовизму, котра позасідала всі чільні становища в Совітах — від військових до торговельних і просвітних включно. Ота семітська авангарда при помочі "народного фронту" посадила на стільці президента Французької Республики Лейбу Блюма — першого жида, від коли Франція Францією на так високім провіднім становищі. Блюм, колишній адвокат а теперішний міліонер, котрий в найкращій надморській околиці біля Кан має міліонову вартости посілість, допомагає іспанським більшовикам в кровавім здавлюванні всенародного повстання.

Таких Блюмів, міліонерів і розкішників в щоденнім житю практичнім, а "оборонців" працюючих в парних фравах і промовах, повно в більшовицьких Совітах. І так заграничну торгівлю Совітів ведуть ось які більшовицькі представники:

Розенгольц — народний комісар заграничної торгівлі,

Яків Баріт — головний кинтрод.

Мойше Бріскін — торговельний представник у Фінляндії,

Абрум Волін — відділ машин,

Шлоймє Дволяцкій — представник Совітів для торговлі у Франції,.... і так далі, і так далі — можете народити цілі ряди назвиськ з іменами всяких Мойше, Шльойма, Абрум геть по світі — і вони пред ставляють совітську торгівлю, і вони її ведуть.

Так само в армії і дипльоматичних представництвах Совітів. Ці "товариші" стоять також на чолі совітських катівень, каторжних робіт, куди міліони українських селян заслано на смертельні роботи і з котрих повороту для тих селян нема. Не диво буде, що більшовики в серці України, в Переяславі, будують памятник для жидівського поета Шолома Альойхіна, котрий помер тому двадцять літа а українські червоні шабесгої пишуть в своїх часописах, що з тої нагоди Україна буде святкувати память цього "визначного земляка".... От яких земляків найшли для себе! Не диво буде, коли більшовицькі суди карають сурово на Україні за саму тільки назву жида "жидом" — і того не вільно — бо це образа для жида! Він не жид, а "еврей"!

Такі відносини сумно колись закінчаться для жидів. Бо певним є, що не всі жиди такі, як щойно подані, котрі увійшли в більшовицькі ряди та представництва. Є богато між жидами світлих душ, котрі ніяк не погоджуються з тим станом інших своїх земляків — але поневолі будуть колись мусіли нести пайку відповідальности і за тамтих. Світ не відріжняє подрібно. За кількох часто винуватить всіх, і безвинних. А Україна від більшовизму терпить і заливається власною кровю....

* * *

Нову тактику більшовиків помітно в Канаді.

Соціялістична ССФ вже підмінована. Провінціональні заряди тої партії заявилися за злукою з комуністами та співпрацею. Однак на диво Домініяльний з'їзд ССФ таку думку рішучо відкинув великою більшістю. Однак чи на довго — це ще питання. Бо праця іде в тім напрямі, щоби цілу ССФ втягнути в комуністичні впливи. І так, дня 16 липня, ц.р. провінціональний з'їзд ССФ в Ріджайні рішив змінити статут і приняв таку нову точку: "Треба співпрацювати з **якоюнебудь** організацією, котрої програма буде опиратися на безпосередних потребах народу." На звичайну мову це значить, що фіртка є отворена для всіх, що хочуть увійти в соціялістичне крутовиння. Тому сейчас відізвався Тим Бак, головний писар комуністичної партії Канади і вже дня 18 липня ц.р. на зборах у Кейри Філд, Саск., сказав таке: "Ми не можемо погодитися **на всіх** точках, але комуністична партія хоче знайти якусь спільну основу для злуки з ССФ, з фармерськими організаціями і з Суспільним Кредитом — щоби тим чином **утворити** солідний **фронт мас.**" Тут сказано все. Ще на всіх точках не погодилися — але значить на многих вже погодилися. Беруться творити "солідний фронт."

Подібно заявилася партія ССФ на з'їзді в Онтеріо, подібно також в Альберті. В Альберті навіть сказано дослівно так: "Треба почати переговори з комуністичною партією в ціли піднайдення можливостий з'єднання комуністичної партії Канади з ССФ."

Тим більше трагічно смішною стає промова провідника ССФ Вудсворта з дня 3 серпня, ц.р. Він дослівно сказав таке: "Міркую, що Канада є о много більше безпечна, коли неузброєна. Міркую, що для Канади краще не носити наладованого нагана при боці...." І ще дальші подібні "міркування" цього соціялістичного мозгу.

Подібно міркували українські соціялісти в 1918 р. і доміркувалися так докладно, що М. Грушевський помер з голоду і холоду на Україні, інші погибли під стенкою ЧЕК-а, а Винниченко за горами і лісами і семими водами від України....

А вже найяснішe мабуть зі всіх комуністів говорить їх часопис "Комуністіческій Інтернаціонал" в числі з дня 10 мая, ц.р. при нагоді кровавих заворушень в Польщі: "Правиця ППС і народовців говорить про народний фронт без комуністів. Але маси розуміють вже, що така оцінка справи хосенна тільки для фашистів. Бо комуністи є саме ініціяторами зцілення мас...." Чи треба ще виразніше?

Тому в Галичині недавно більшовики потортали українські національні прапори в Нагуєвичах підчас академії в честь Ів. Франка — тому часті є там кровавi розрахунки між українцями а більшовицькими перевертнями, як у Верчанах біля Стрия, де від більшовицького ножа помер молодий юнак, або у Бродах, де важко поранили др. В. Левицького. Більшовизм наступає скрізь....

Тому Еспанія горить!

Тому еспанські католики не могли довше стерпіти знущань над своїми святощами, палення церков і монастирів, панічних наїздів і убійств своїх провід ників — і підняли оружний спротив. Католицька Еспанія по геройськи боронить свою віру! Католицька Еспанія доказує, що живе! Завтра те саме може бути скрізь! Завтрішний день може вимагати від нас, щоби ми боронили наші святощі — віру, Церкву, родину, націю....! Чи ми готові?

"Сей рід нічим не виходить, тільки молитвою і постом" — каже Спаситель. Біса прогнати можна тільки внутрішним самоосвяченням і саможертвою. Нам треба тепер — саме тепер — серед заграв кровавих лун, серед зойків розтріляних, серед руїн і бур, що звіщають наближення орди — тим більше внутрішної сили духа, щоби подолати хвилі, щоби не захитатися, щоби витрвати! Нам треба великої відваги, смілости і завзяття — доля Еспанії може в найблищому часі вже бути нашою.

Ми співчуваємо цілим серцем іспанським католикам в їх вирішальній борбі — молимо Бога о їх побіду, бо їх побіда це побіда культури і віри! Їх побіда це наша радість і заохота! Молімся всі о поміч для них, скажім прихильне слово про їх кровавi змагання, освідомім наших братів, що тут ходить о все! Ми живемо на грані часу. Не вистане тільки пасивно сповняти обовязки супроти віри і Церкви, треба активного виступу. Не вистане тільки прийти до церкви та клякнути — треба також бути готовим ту церкву боронити! Нинішний час, якого ще не було.

Більшовики змінили тактику!

Мусимо організувати спротив — мусимо творити могучу організацію для самооборони і наступу. Мусимо творити свій український католицький фронт в рядах БУК-а!

Це остання година. Коли прогавимо, роздавить нас немолиме колесо історії.

Вагання не тепер — нема на них часу. Це так, колиби вагався чоловік, що почати, коли перед ним повінь на очах підходить в гору. Вагання тоді смерть. Треба діяти, треба акції — Католицької Акції.

Беріться до праці, доки не пізно — доки ще можете збудувати гать перед заливом!

Спільним зусиллям, посвятою і жертвою творім свій фронт!

СКАРБОВИЙ ЗВІТ ЗА ДРУГИЙ КВАРТАЛ, 1936

ПРИХІД —

Квітень, 1936

Відділ ч. 14, Ґефорд, на пресфонд	$10.00
Відділ ч. 3, Борщів "	1.25
Відділ ч. 3, Борщів, вкладки	4.50
Ростери, коло Танаска, пресфонд	2.86
Рогальський, Стефанюк і Филипович, вклад.	3.00
Відділ ч. 10, Арран, вкладки	5.50
З продажі книжечок о. Семчук	2.25
Відділ ч. 13, Волверін, вкладки	2.70
Разом	$32.06
Перенесено з марта 1936	123.12
Всього	$155.18

РОЗХІД

Зміна чека з Оттави	$ .15
Гума до ліплення	.10
Почтові значки	.84
Печатання Бюлетеню за квітень	50.00
Розсилка	3.00
За Голос Спасителя	.50
Разом	$54.59
Остає чистих до переносу	$100.59

Май, 1936

ПРИХІД —

Відділ ч. 12, Норквей, вкладки	$1.80
о. Лотоцький і о. Сірий, вкладки	2.00
о. Лотоцький і о. Сірий, пресфонд	2.00
Вкладки з Ле Пас, Ман.	6.50
Ф. Равлик з Сокаль, Саск. вкладка	2.00
П. Корпан, вкладка	1.00
БУК з Іст Килдонан, Ман.	1.00
З продажі книжечок о. Криворучка	1.40
Арран Весна за статути	1.15
Відділ ч. 2, Ланівці, Саск., за відзнаки	.75
Відділ ч. 2, Ланівці, Саск. на орг. фонд	15.80
Відділ ч. 11, Ґефорд, Саск. на орг. фонд	15.00
В. Стратійчук і М. Солтис, вкладки	2.50
Н. Камінський, вкладка	1.00
Гр. Пасічник з родиною, вкладка	2.00
Разом	$55.90
Перенесено з квітня	$100.59
Всього	$156.49

РОЗХІД

За стяжки на з'їзд, Приймове	$1.79
Почтові значки	1.50
Разом	$3.29
Остає чистих до перенесення	$153.20

Червень, 1936

ПРИХІД —

М. Сирник, вкладка	$1.00
М. Явний, вкладка	1.00
Відділ ч. 17, Приймове, вкладки	.90
П. Панагайко, Арран, вкладка	1.00
о. А. Христуя, Стейти, вкладка	2.00
М. Кокура, вкладка	1.00
З продажі книжечок, о. Семчук	.50
В. Стус, вкладка	1.00
Відділ ч. 1, Бруно, вкладки	12.60
Відділ ч. 1, Бруно за книжечку	.10
З продажі стяжок на Приймовім	19.27
Ів. Пробіжанський, вкладка	1.00
З продажі книжечок о. Семчук	.90
Відділ ч. 2., Ланівці, вкладки	1.70
Відділ ч. 2, Ланівці, за відзнаки	1.25
Відділ в Ґронлід, вкладки	10.00
Разом	$55.22
Перенесено з мая	153.20
Всього	$208.42

РОЗХІД

Печатання Бюлетеню за май	$50.00
Розсилка	2.00
За Голос Спасителя	.25
Зміна чека і значок	.18
Обвортки і ґума	.40
Почтові значки	1.35
Разом	$54.18
Остає чистих до перенесення	$154.24

Ст. Дідич, скарб. писар

Дм. Кобринський гол. скарбник

ЗВІТ ОКРУЖНОГО ЗЇЗДУ НА ПРИЙМОВІМ

З'їзд почався торжественною Службою Божою відправленою в місцевій церкві, дня 6 червня, ц.р. Після відправи присутні перейшли до поблизького Парохіяльного Дому Просвіти, де почалася друга частина з'їзду молитвою Царю небесний. **Дм. Кобринський** попросив до слова всеч. **о. Н. Демкова**, місцевого пароха. Отець парох привітав відпоручників, гостий і членів та згадав про початки БУК-а, котрий від чотирох літ розвиває працю та здобуває душі для Христа. З малих початків нині вже помітні великі осяги. Малий нарід відерляндів не знає одиаж кризи, коли цілий світ і великі народи відчувають весь тягар. Там кождий звик боронити свого добутку перед заливом моря і тому кождий привик до тяжких трудів і постійної праці. Так само повинні ми звикнути вести постійну працю а щоби вести її організовано, треба вступити до БУК-а.

В черги складали привіти, управитель бурси БУК-а в Саскатуні **Осип Приймa — П. Єнджейовський** з Бруна, котрий говорив як чоловік глибоко віруючий і тому належить відмітити цю промову — дальше учитель **Яремович** з Гефорд, котрий говорив про жертвенність свого відділу для бурси в Саскатуні — **Й. Вербицький** від молоді з Кадворт а накінець всеч. **о. П. Сулятицький** зі Саскатуну, на тему "Більшовизм чи Католицька Акція?" Отець Сулятицький представив образ зруйнованої України, як діло червоних катів а далі вияснив значіння Католицької Акції для нас тут.

На цім програму дня вичерпано і закінчено піснею "О, Україно!"

Другий день з'їду, 7 червня, 1936

Рано відправлено Службу Божу в місцевій церкві — пополудні Дм. Кобринський почав програму відмовленням молитви "Царю небесний."

Перший промовляв **С. Кузьма** з Кадворт, котрий висловив побажання від свого відділу та похвалив чисельність і справність місцевого відділу.

Дальшим бесідником був **П. Ґабрух** з Лановець, що складав привіт від свого відділу ч. 2, одного з найбільш численних в околиці. Згадав, що організації треба завдячити піднесення свідомости і жертвенности членів на всі релігійно-народні цілі.

Відчитано привіт від о. Редактора Бюлетеню.

о. Парох говорить про значіння доброї преси (цей вклад помістимо в цілости на іншому місці).

Управитель бурси БУК-а в Саскатуні **О. Приймa** говорить про значіння бурси для виховання молоді. Його бесіда звучала з малими змінами ось як: "Всечесні Отці. Хвальна Президіє і Шановні. Присутні! Коли пригадаємо рідний край, урожайні поля, ті річки скоро пливучі, садки вишневі, гаї і всю природу, котрою Всемогучий надгородив наш нарід, то нам жаль за старим краєм. Однак тісно стало жити в такій веселій країні. Щастя хотіло, що ми опинилися тут, у вільній країні Канади. Приїхали сюди, побудували церкви й доми. Канада стала для нас прибраною відчиною, більшість з нас вже не вертається назад. **Тут мусимо закріпити свою силу.** А щоби мати силу, мусимо застановитися над вихованням молодого покоління. Маємо призвичаїти молодь любити свій нарід, свою мову, звичай і обичай — навчити шанувати рідне і не цуратися свого перед чужими. Уважайте, щоби ваша дитина кождий раз

була в церкві на богослуженні— щоби стала кращою і більше вірною церкві, як загал старого покоління. Від родичів у великій мірі залежить, яка буде будуч чина нашого народу в Канаді. Добре вихована і релігійна дитина, не зрадить свого народу. Церква є першим місцем виховання. А дальше ведуть особливо ту працю школа, виховні заведення, бурси, ітд. Таким виховним заведенням є наша українська католицька бурса в Саскатуні ім. о. Маркіяна Шашевича, де виховуються ковалі, що куватимуть кращу долю для нашого народу. . І тому, коли я скажу, що бурса потребує помочі, то розумію — помочі всенародної, загальної для всенародної і загальної справи." Слідувала збірка на бурсу, що принесла з дріб них жертв $10.66 — нових уділовців вписалося 14.

Антін Яремович, вчитель і бувший вихованок бурси, говорить про наші обовязки в Канаді. Наші обовязки коріняться у вихованні. Виховання вчить пошани до авторитету і взаїмно одних до других. Хто є добре вихованим, той має повне зрозуміння своїх обовязків і є добрим горожанином Канади. Тут ми живемо у волі і по нашій вільній волі. Тому повинні це цінити і вільну волю зужити на щось хосенного. Маємо бути людьми совісти, дійсними українцями католиками. А не так, як минулого року поїхала група більшовицьких крикунів до премієра держави і там один прилюдно поважився назвати премієра брехуном. **Добре вихована людина шанує себе і другого.**

Григор Небоженко з Кадворт говорив про нашу торговлю або про практичне здійснення клича "Свій до свого." Він сказав: Говорити про торговлю легко але й—.... тяжко. Легко тому, бо я сам торговець і розумію її. А тяжко тому, щоби кого не вразити і через те не стратити покупця. Нашим завданням є вести товарообмін. О скільки це можливо і є свій чоловік, свому дати нагоду виказати свої спосібности і купувати в нього. Тоді оборот нашим грошем залишиться в наших руках, а тим самим станемо сильні матеріяльно. А коли будемо засібні і можні, тоді також радніше і скоріше піддержимо наші заведення, пресу і церкву.

о. Сулятицький говорить на тему: **Хочемо України, треба вірити в Бога.** Почав Отець Сулятицький малою історійкою про убійця, котрий убив старушку. Навіть його оборонець признав, що це убійник. Але заразом оборонець сказав, що не так він винен, як те виховання моральне, яке одержав. І в нас є такі убійники віри а винно тому виховання. Коли я раз говорив на фармах і проголосив виклад на трету годину, то один хлопець каже, що не буде міг прибути, бо треба позволення від батька. Я кажу до нього, щоби попросив батька а він відповідає, що з моїм батьком жартів нема, ви самі отче просіть. Тоді я прошу того батька, а батько так мені пояснює. Я виховав сина для Бога і для людий і дитини не стратив, тому в мене гостро. Шановні присутні! Виховання се є жертва! Ту жертву нехай старається зробити кождий батько для Бога, для України і для нашого народу.

Послідним бесідником на черзі був **Ф. Т. Мамчур**, що говорив про нашу культуру. Говорити про виховання можна дуже богато. Щоби однак осягнути ціль, мусимо глянути в глибину виховання. Корінь лиха все походить від злого виховання. Коли молодь краще вихована, краще провадить тоді суспільне життя в Канаді. Без ріжниці з яким сусідом живемо, **повинні жити в згоді.** Наше поведення і спільне пожиття з сусідами буде свідчити, що ми за нарід. Чим краще ми зможемо вести суспільне життя, тим більше будуть нас цінити, як нарід розвинений культурно. Влада дає нам тут можність — треба ту можність використати. Всего зла, що нас понижає і підкопує, треба позбутися а натомість прийняти здорові засади, щоби так вирівнатися з іншими народами.

Закінчено відспіванням народних гимнів. Слідувала спільна вечера.

* * *

Належить щира подяка і признання за труд, Приймовім. З'їзд на Приймовім засвідчив, що можна дуже богато добра вчинити навіть серед не дуже прихильних обставин і на прерії, а також засвідчив, що ідея Братства Українців Католиків Канади вже вкорінюється між нашими поселенцями в Канаді і стає необхідністю народного життя взагалі. З коріння тої ідеї виросли наші **позитивні здобутки** в провінції, як преса і бурса, а дальше і що важніше виріс рух до внутрішного переродження і перевиховання, заложений на повній свідомости релігійно-національній та чеснотах, котрі необідимі. Так БУК заложений глибоко в серцях і зростає на славу Божу....

Дм. Кобринський

ЗЇЗДИ НА ПРЕРІЇ

Подібно як на Приймовім відбулися з'їзди БУК-а в Капорі, 11 і 12 липня, ц.р. — в Арран, 1 і 2 серпня — і в Ростерн, 16 липня.

Всюди з'їзди зібрали добірну громаду українців католиків округа і причинилися до піднесення рівня свідомости та скріплення бадьорости. Сотки гостий, деякі тільки з цікавости прибули — але вертали іншими людьми. Вони чули і мали нагоду роздумати над справами, над котрими досі менше думали а про котрі досі чули у кривім зеркалі ворожих сплетень і перекручувань. На з'їздах мали нагоду переконати ся що це таке та організація БУК — які вона має осяги, а дальше наші люди мали нагоду вперве мабуть у цій провінції чути і на власні очі бачити молодих інтелігентів наших, вихованків бурси БУК-а

Управа і вихованки Бурси БУК-а ім. о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні, Саск. Рік шкільний 1935—36

в Саскатуні? І ці молоді інтелігенти говорили як віруючі українці католики.

З'їзди в Канорі, Аррані і Ростерн з малими змінами всі мали предметом промов теми, котрі порушено на Приймовім. Тому окремо не подаємо їх перебігу. Будемо однак у міру спроможности печатати повні бесіди, виголошені бесідниками на тих з'їздах.

Тому чотири роки було неімовірним говорити про українську католицьку інтелігентну молодь в цій провінції. Всевладно і моральним терором панувало горлате сектанство. За чотири роки праці БУК-а відносини змінилися на стільки, що нині маємо власну пресу — власну бурсу і перших вихованків, свідомих та активних українців католиків. То коли хто мав то щастя бачити наших молодих, як приміром **Йосифа Вербицького** з Кадворт, котрий говорив про прикмети буківця — молодий, прямий, добре збудований, з кучерявим гордим чубом над високим білим чолом юнаком, котрий кожде слово як різьблене кидав з палкої молодечої душі — той радів і не нарадівся! А є між тими юнаками люди глибоко вдумливі і на диво спокійні, як глибокі струї. Таким видів **Ст. Дідич** з Кадворт, котрого загал членів БУК-а знає у цій провінції — а котрий говорив про те, що миле серцю кождого українця католика — говорив про патріотизм заложений на правдивій релігійности. Говорив молодий канадієць але серцем, котрого не постидавсяб старий край. Говорив тип нашого чоловіка, твердого а цирого і природно мудрого серед гамору політичного і економічного клекоту. Виступали й наші панночки і це новість наша. Досі здавалося — це неможливість між нами. Де вони є ці молоді панни, що мають стати провідницями жіночого українського католицького руху в Канаді — ось з'їзди БУК-а сигналізують, що вони є! Ще рік, два — і ми будемо мати всі дані основні і необхідні до повстання великої жіночої сили секції БУК-а в провінції.

Та не треба забувати, що все те вийшло від БУК-а.

Все те осягнено при Божій ласці але тяжкою, повною посвяти і второпности працею, веденою одним духом і напрямом організації. Тому узгіднена та праця, тому успішна. І тільки тим робом можливі дальші успіхи.

Підчеркнути належить, що на всіх тих з'їздах говорено **про нашу бурсу в Саскатуні** і зібрано жертви на бурсу. Не було ніодного місця, ніодного вкладу, щоби з тої нагоди не зібрано — часто досить поважних жертв — на бурсу. Виказ тих жертв точно ведений управителем бурси буде поданий до прилюдного відома на річнім з'їзді БУК-а в Саскатуні. Многі вписалися в уділовці бурси і ці певно не позабудуть виконати своє грошеве зобовязання, котрого вимагає уділ. Однак не можна поминути також мовчанкою, що властивий БУК з нагоди з'їздів не переводив ніде збірки для себе і тому одинокою збірною нашою є вкладки членів, котрі просимо виповнити тепер, коли час саме догідний. Нехай сейчас по молоченню займуться тим відділи, нехай кождий член виконає самий своє зобовязання супроти організації. Нехай придбає кождий нового члена та перешле передплату на руки Дм. Кобринського, гол. скарбника БУК-а.

Зі з'їздів скористало на прерії кілька тисяч українців. Скористали тому, що почули позитивну розвязку многих справ, про котрі чули досі тільки негативну. Скористали дальше тому, що мали нагоду раз бодай на якийсь час піднестися духом понад сіру буденщину дня і побачили широкі горизонти загально народніх можливостий та розвою. Скористали дальше основно тому, що були на релігійних зборах, де промовляли люди віруючі і сумлінні — котрі не обіцювали неможливих річий ані не взивали до руїни істнуючих надбань і через вічно змінні так зва ні орієнтації вводили хаос в наше і так аж надто замотане життя народне в Канаді — але говорили суворо і просто, часто надто гостро і ясно, але завсідки з любовю і щирістю, так сказатиб — зі серцем в руках. А що це значить для многих людий, котрі позабули на ці прикмети і котрі звикли до пустих фраз, крику і галасу може пояснити тільки порівнання. Це так, як з хати, в котрій повно накурено і дим відається в очі, котрі нічого не в силі доглядіти та віддихати важко — нараз отворяться двері і ллє повною струєю свіжий воздух а за хвильку ви вже віддихаєте повними грудьми і з вдячністю видихуєте дим з легенів. Очі тоді прозорі а світ кращий....

Треба нам більше з'їздів!

Кождий з'їзд до збільшення активности! То вияв позитивної праці! То мобілізація творчих сил, то наступ на темноту і задуху сектантів!

До праці — ще час, хоч осінь близько. Скликуйте ще з'їзди — зберіть горстку активістів, порадьтеся, обдумайте, запросіть до помочі свого отця Пароха і не сидіть безділью. Наш білянс праці має бути збільшений! З яким привітом прийдете на річний з'їзд до Саскатуну?.... Що скажете про свою працю?....

Не лякайтеся невдачі — тільки нікчемний боїться невдачі і закопує талан, що дав Бог. Навіть невдачний з'їзд ліпший в тисячу разів, як жаден. Все таки чогось навчитеся,... А ворог не спить, він ділає. Чим зможете поправити обставини? Тільки позитивною акцією — доброю роботою, а зверховим і найблищим виявом тої праці у ширшому обсмі є: З'їзд БУК-а вашої округи!

ПРИВІТ НА ЗЇЗД

Світлий з'їзде!

Я радий був прибути та обставини не позволили. Мій коротенький привіт нехай буде для вас запорукою, що ми хлібороби зі західного Саскачевану

з'єднані у великій організації Братства Українців Католиків Канади, працюємо для добра нашого народу в Канаді, але не забуваємо також про старий край.

При вашій помочі будемо старатися піднести українське імя високо, піднести наш нарід культурно та спокутати його до нового життя, даючи в руки знання і все, що гідне та добре.

Нам пропаде незгоди проклята мара!

Нам треба згоди! Цінити життя. Ставати активними, рухливими до праці! Нашим щоденним найбільшим завданням нехай буде попирати наших фахівців. Наші українські католицькі вчителі нехай вчать по наших школах. При всяких нагодах попираймо наших людий. Вибираймо своїх тростів до шкіл, свого громадського урядника і свого війта!

Братства цего не лякайтесь,
ген до Братства всі єднайтесь —
священики і фармері
робітники й учителі.....
Всі до праці, всі до чину!
Є роботи до загину.....

Д. Кобринський

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

СЛУЖБА БОЖА.....

Служба Божа це найвищий обяв богопочитання. Це жертва Голгофти, знова повторена, знова відновлена. Одна Служба Божа більше прославляє Бога і благодарить, більше примирює за гріхи і просить прощення виразніше, як спільне і вічне почитання Бога всіх душ в небі, на землі і в чистилищі. У Службі Божій Ісус Христос, Бог і Чоловік є нашим заступником, священиком і жертвою. А тому, що Христос є Богом так само як Чоловіком, Його молитви, заслуги і жертва є для нас нескінченої вартости.

Чому ми повинні слухати Служби Божої?

Служба Божа є найкращим середником, який маємо, щоби —

1) Віддати Богу найвищий вияв почитання.
2) Подякувати за всі благословенства.
3) Надоложити за всі наші гріхи.
4) Вимолити всі ласки, яких нам треба.
5) Звільнити душі з чистилища і наше власне там перебування вкоротити.
6) Захоронити нас від всіх небезпек душі і тіла.
7) Найти розраду в годині смерти.
8) Заступитися за нами перед престолом всемогучого Бога.
9) Стати учасником Божих дарів — тому треба змагати, щоби кождого дня або як найчастіше і двічі в неділю ми були на Службі Божій.
10) Поглибити наше розуміння Христових страстий і так скріпити нашу любов до Ісуса.

—=0=—

Як заховуватися підчас Служби Божої?

Звичайно ми звикли ограничити наші молитви до просьб. Це похибка. Ми винні Богу перш усього віддати найвищу честь а дальше, подякувати. Ніколи не можемо дякувати Богу заборого, навіть коли би ми дикували цілу вічність за всі добродійства, матеріяльні і духові, дочасні і вічні, які ми від Нього дістали. Життя, відкуплення, наша католицька віра, захорона від тяжкого гріха, ласка навернення, здоровя, свойки і приятелі — це тільки деякі з Божих дарів. Подякуймо в радости серця нашому Богу під час Служби Божої! Після почитання і подяки приходить задосить учинення. Падемо перед хрестом на Голгофті духом нашим покірним і відданим, і глядимо на рани Христові, з котрих стікає найсвятіша кров. Благаємо прощення за наші гріхи, котрі так страшно прибили Спасителя до хреста. Молім Христа, щоби каплину своєї найсвятішої крови зросив на нашу грішну душу і так очистив її від темних плям. Накінець молимо Бога в просьбах наших — тоді доперва просимо Бога о все, що нам потрібне.

—=0=—

Ранішна посвята

О Ісусе, через непорочне Серце Марії, жертвую Тобі мої молитви, діла і терпіння цего дня в наміренню Твого найсвятішого Серця, в злуці зі святою жертвою Служби Божої по цілім світі, як надолуження за мої гріхи, в наміренню всіх вірних, щоби священики горіли святим огнем апостольської ревности у винограднику Учителя.

Слава Отцю і Сину і святому Духу, нині і присно і во віки віков, амінь. (3 рази).

Щоденна посвята

О мій Ісусе! Включаю себе у всі Служби Божі, котрі правляться по цілім світі в нинішний день і жертвую їх Тобі в злуці з наміренням Твого найсвятішого Серця. Молю Тебе зберегти для мене з кождої Служби Божої крплину Твоєї найцінніщої крови на задосить учинення за мої гріхи і за кару.

Дай мені також ласку через заслуги кождої Служби Божої осягнути звільнення одної нещасної душі з мук чистилища, ласку навернення одного грішника а також щоби одна душа в хвилину смерти зазнала милосердя і один тяжкий гріх, котрий так болючий для Твого святого Серця, міг бути перешкоджений — амінь.

—=0=—

Посвята Небесному Отцеві

Отче небесний, жертвую Тобі кров, страсти і смерть Ісуса Христа, терпіння найсвятішої Марії і св. Йосифа як надуложення за наші гріхи, як поміч для душ в чистилищі, на потрби святої Матері Церкви і на навернення грішників.

(Сто днів відпусту, раз в день. — Пій IX, 30 квітня 1860).

Донозо Кортес

СВІТ ЦУРАЄТЬСЯ ЦЕРКВИ

Церква Ісуса Христа прийшла у світ, коли великі пророки предсказали її прихід і надійшов час їх предсказання. Від початку часів предсказано прихід церкви в порівнаннях і образах, щоби світ бачив і ожидав. А коли божественний Основник поклав вічні основи церкви і надав її божеську гієрархію згідно з чудесним пляном, тоді також відкрив очам своїх апостолів будучі дії Церкви. Звістив їм великі прикрости і безпримірні переслідування Церкви. І очам апостолів отворив вид на довгі ряди визнавців і мучеників. Христос предсказав, що сили того світа і пекла получаться разом у жахливім марі і богохульнім союзі в ненависти проти Церкви, але вона вийде побідно силою Його ласки. Самодержне око Христа переглянуло всі часи і звістило кінець всіх річий та безсмертність Церкви. Вона перемінится в небесний Єрусалим, осяяний блеском самоцвітів, повний величі й найпиліших запахів. Однак мимо тих всіх предсказань, світ числить по свому. Хоч світ бачить, що Церква зі всіх переслідувань виходить побідно, то свої побіди відчислює після прикростий Церкви, котрі її справляє. Та все таки постійні утиски ведуть тільки до нових побід Церкви. Бо світ позабув на пророків та їх пророцтва і так на сліпо сповняє велике предсказання Спасителя.

Дії Церкви є звершені і святі, як Її божественного Основателя. Тільки вона і то одинока може перед цілим світом сказати нечувані слова: "Хто може доказати мені гріх?" То мимо того незвичайного слова, що вона може висказати, світ не карає її за брехню, але також не іде за нею. Світ виходить тільки на те, щоби її хулити.

Наука Церкви є правдива і чудова, бо вона походить від великого Вчителя всієї правди і великого Творця всіх чудес. Та мимо того світ тиснеться до столів блуду і побожно наставляє ухо на підшепти пожаління гідних софістів і нікчемних крикунів.

Сама посвячаєсним чудом, одержала церква від свого божественного Основника силу творити чуда. Так, в дійсности вона ділає чуда. Однак світ називає Церкву пустим і згірдним забобоном та виставляє її на посміх людий і народів.

Її власні діти, про котрі вона так любовно піклується, підносять руку проти її ніжного материнського лиця. Опускають її святе вогнище, що берегло їх діточі літа а вишукують собі нові родини і нові вогнища, один Бог знає, яких низьких радощів і нечистої любови. Так Церква іде своїм шляхом, повним болю і терпінь, як предсказано — світ її цурається а єретики глумляться з неї.

—=0=—

Тайна терпінь Церкви

Як дивно і чудесно! Церква, що є правдивою відбиткою нашого Господа Ісуса Христа, терпить переслідування не тому, начеби світ позабув на чуда, котрі вона діє — на совершенність, котру вона вправляє—на правду, котрої вона навчає або на неоспірні свідоцтва, що доказують божественність її післанництва. Зовсім навпаки! Церква терпить ті переслідування якраз ізза тих неоспірних свідоцтв, якраз ізза тих правд якраз ізза її чудес. Треба тільки одну хвилину позабути на ті правди, чудеса, неоспірні свідоцтва і життя, а побачимо, як відразу зчезнуть всі переслідування, сльози, болі і терпіння Церкви.

Тайна її переслідування лежить в правдах, котрі голосить. А тайна її побід полягає в надприродній силі, що є її співдіятелькою. Обі разом творять ключ до зрозуміння побід і терпінь Церкви.

о. Н. Демків

КОНЕЧНІСТЬ ПОШИРЕННЯ ДОБРОЇ ПРЕСИ

Серед розлогої пустині білих пісків і сірих каменів ступає старець в сірім покутнячім одінню. Втомлений, ледви рухається вперед. Цілий день він пробув на сонці, а воно пражило з небоводів наче вогнем. Очі старця запали, уста попукані, слідно на них сухі грудки крови.

З лиця однак пізнати, що його більше зломила журба, чим спека дня і далека дорога. Коли станув на скалистім верху, побачив одалеки самітний корч

ялівця, що взносився понад пустинні піски. З напруженим останнім сил ледви іде і в тіни корча паде на розпалену землю від знемоги.

Без руху, майже мертвий, лежав там кілька години. Врешті піднісся, виглядає худі, від сонця брунатні, руки до неба і закликав: Доволи, Господи, візьми мою душу! (III Царств 19).

Сі слова нагло перервали тишу пустині. Як крик болю жовніра борця з грудий, роздертих смертельною раною, перериває розпучливо глухим наклинуванням зловіщу тишу, що спочиває на верхах скал і на безмірах пустинних пісків.

І знова впав на лице і лежав нерухомий.

Хтож се є — питаєте?

Се Ілія — один з великих пророків Ізраїля — борця. Сам великий борець. Як велитень кращого духа і богатир великих чеснот серед карховато знікчемнілих душ тогочасних, став на сторожі святих ідей свого народу, як нації. Відважно боровся з невірою, яка розсілася на царськім столі — боровся й з безладом людий, які зіпсуті та стрівожені не мали сили і твердої волі духа протиставитись злому прикладови і страшному згіршеню, що ішло з гори, від володарів і можних світа сего.

Перемогти, або умерти — але ні на крок не уступити, се був клич великого Ілії пророка. Пірвався на верхіви чину поривом сокола, відвагою орла, захоплений жадобою праці на хвалу Бога і ратунок народу, з розжареним любовю серцем, огнистою вимовою, пошертою геройськими чеснотами власної душі — зміг порушити зимні і обоятні серця та привести нарід до престола правдивого Бога. На горі Кармель перед царем і великою юрбою людий в силь них змаганнях з поганськими жерцями і дубровниками Ваала, своєю натхненою молитвою Божого ока отворив небо замкнене. По трох літах і шістьох місяцях посухи, перший раз дощ обильно напоїв спалені поля і сади. Тому рунули ідоли сатани і нарід нищив їх завзято. Пророк Ілія, здавалося щасливий — станув у звершеній цілі життя.

Але вже слідуючий день положив край його радости. Ото Єзавель, нікчемна подруга царя, запалена пімстою проти Ілії на нього зложила вину, що захоплені люди винищили її союзників, поганських жерців Ваала. Перед гнівом і пімстою цариці ратувався пророк утечею, як заточник-ізгой. А в хвилі, коли опускав землю отців, з дахів і веж наново поплили прапори невіри і поганських забобонних обичаїв зіпсуття. Злий дух затріюмфував пораз другий.

За много було досвідчень, за много заводу. Пощо жити, пощо тягар життя двигати дальше, коли знова пропала надія?

Під корчем ялівцю о скору смерть просив пророк Ілія. Увільнитись бажав від страшних мук і моральних катувань.

В смутку непотішений заснув.

В тім чує, як хтось його торкає з боку. Будиться, а то ангел Господній стоїть при нім і каже: Вставай і їдж, бо ще маєш далеку дорогу. (III Царств 19, 7).

Пророк встав а біля него хліб і вода. Покріпився і як читаємо у св. Письмі, "силою тої поживи ішов сорок днів і сорок ночий, аж до гори Божої Хориів." Там явився йому Господь, потішив його і додав сил наново піднятя Боже післанництво.

* * *

І ми маємо далеку дорогу і нам дає через руки священиків — своїх земних служителів — хліб а силу в св. Тайнах. Обявляється нам Бог через голос сумління, через свою ласку і потішає нас серед наших турбот, мук і моральних катувань.

Дух святий, сходячи на апостолів в день Зелених Свят здіяв їх здібними і вивчував в потрібні дари до голошення і поширення науки Христа по цілім світі. Але й вірні приймають ці незаступимі дари св. Духа через св. Миропомазання, тож і вони обовязані словом, ділом і чесним приміром життя а то й борбою давати свідоцтво Христу Господу і в той спосіб помагати Церкві у сповнюванні великанського завдання. А цим завданням є спасіння душ і внутрішне їх освячення.

В наших часах, коли діяльність Церкви часто стрічає надмірні перешкоди зі сторони сильних світа сего, мають і повинні світські католики почувати ся до сего особлившого обовязку спільної праці ради поширення Божого царства в суспільности, б в тім є апостольство — підняте Боже післанництво — людий світських і оборони віри, що включають пізнання, практикування і життя після приписів св. віри.

Словом, кождий українець католик має і повинен причинятися прикладом, радою і молитвою до того, щоби царство Боже ширилося і тревалим було між нами.

(Далі буде).

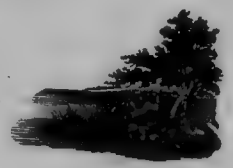

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

КАНАДІЙСЬКІ ЯРМАРКИ

Хтож на них не бував?....

Скільки розголосу перед і в середині, колосальні оголошення, яркі, дивні і скоботливі. Повно порохів, крику і всяких музик. Все разом зливається у якесь велитенське гудіння, наче непомірна машина робить свою роботу. І їдуть людиська, несуть доля ри — тисячами....

Варта навіть поїхати, глянути на виставу машин, ручних робіт, хлібів — але на тім справа вичерпується. Звичайно однак люди їдуть по щось інше, воно здебільша потягає до себе. Представлення — невгадальщина в малих шопах — дикі коні, дикі корови, підлиті телята, парубки і дівки — тай задуха....

Повинні наші люди, що мають вплив і голос, куди належить, подбати, щоби ці ярмарки були більше культурні, уважливі — менше дикости а більше мистецтва. Менше всяких стемпідів а більше вдумливости і чистої розривки. Інакше той стемпід і дикість мимоволі втискаються в уяву глядачів і лишають там сильні сліди, що потім деякі вражливі прямо сять спроби повторення того всього на громадські збори і у щоденне життя. Колись це був "дикий захід" — та нині часи минулися і він став культурним.

СТОЛІТТЯ КАН. ЗАЛІЗНИЦІ

Дня 21 липня 1836 р. загудів перший залізничний гудок на шляху Ляпрері—Ст. Джанс, яких 16 миль, біля Монтреалю. Ця перша канадійська залізниця їхала по деревляних рейках, покритих зверху сталевими пластинками. Машина везла зі собою 84 галонів води і сяг дров. За сто літ ми поступили вперед. Рейки тепер сталеві-а машина бере 12,000 галонів води і 20 тонів вугля. З первісних 16 миль залізничі шляхи розрослися до 24,000 миль. Їх обслуговує 120,000 залізничників, між котрими на нищих стано вищах поважне число українців. В тих 24,000 милях залізничних шляхів вложено велитенську міру людської енергії та праці. З гордістю доводиться нам признати, що більшість тої першої праці виконана руками наших робітників, котрі перші прорубували ліси, розсадкували скали, будували мости і так промощували шлях культурі Канади. Неодин з наших робітників поклав на тім шляху й своє життя — неодин окалічів. Століття канадійської залізниці є до певної міри також століттям нашої піонірської праці — наших осягів і позитивного вкладу в культурне життя Канади. І ніхто не може нас називати після того чужинцями, ніхто не може відлучити нас від тої країни, котрої шляхи рясно злиті українським потом і кровю. В століття залізниці остає ще одно до виконання: Наші залізничники повинні утворити свою професійну організацію.

КРАЙ, ДЕ ГІРКО ЖИТИ

Коли їдеш Гайс — як видно мабуть "мойжетовего визнання" — з Будинина, Сокальщина, спровадив собі на жнива робітників зі Смільника, повіт Ліско — місцеві селяни не могли з тим погодитися. Нові робітники погодились контрактово жати від ранку до ночі за 26 сніп а за дорогу ще й даром скосити по моргу кождий. Агентові кождий робітник має з того 26 снопа ще заплатити по три золоті, за то, ро їх спровадив. Так за чотири тижні тяжкої праці заробляють вони около сім долярів. Не диво, що люди не можуть подолати тим обставинам і стають до оборони перед нелюдським визиском, а тоді спішно ділає поліція та годує незадоволених кулями. Від куль польської поліції впало в Острові коло Рудок і в Кречовичах біля Переворська вісім наших селян. В Кречовичах дер за цілоденну працю підчас жнив платив 60 гроший, себто 12 центів.

Коли наші новобранці відповідали підчас бранки по українськи — за те в Камінці, Теребовлі і Рівному посаджено їх в тюрму.

Подібно в Ярівках на Лемківщині присудили нашій Ганні Бурчак три тижні арешту за то, що обстала за своєю донечкою, яка мимо кар не хотіла витати учительку словами "до віддеся пані," але говорила по українськи. "Слава Ісусу Христу!" Ой, буде то колись "до віддеся"....

КАТОЛИКИ І ПОЛІТИКА

Що католики мають робити з політикою?

Тут ми стоїмо перед першою трудністю вже в нашій власній думці. Бо нелегко ту справу відразу розчовпати. Організації, приначені для ведення Католицької Акції, се організації не політичні. Вони можуть вести працю освітну, добродійну і всяку іншу, тільки до партійної політики вони не мають мінатися.

Ба, подумаєте, таж політика належить також до життя! А я вам на те скажу: І ще як належить! Політика рішає передовсім про те, які закони мають бути в державі. А закони можуть бути всякі. Можуть оголосити, наприклад, такі закони, що чоловікові вільно опустити жінку а жінці вільно покинути чоловіка, коли схоче і побратися з іншою або з іншим, навіть без ніякої причини. А діти з такого розірваного подружа можуть лишитися на волю Божу. Можуть бути й такі закони, на підставі яких працовиті люди тратять все, що заробили, а лінтаї забирають те, що заробили порядні люди — і сміють ся з них. А такі закони противні католицькій релігії і католицькому світоглядові. А що державні закони залежні тепер від політики, отже грішать проти своєї релігії і проти свого світогляду ті католики, що усуваються від політики. Грішать тому — бо вони таким чином влекшують руїнникам опанування політики й ведення тої політики на манівці. Значить, **католики** не повинні уникати політики, але **мають обовязок займатися політикою**, мають обовязок читати свої політичні газети й пильнувати всяких виборів як ока в голові.

Ба, але сьогодня один чоловік хочби найрозумніший не може мати політичного значіння, коли не належить до ніякої організації. Одинцем політики вести не годен, на те треба спілки. І тут перед католиками стає нелегке питання: Чи закладати свою католицьку політичну партію, чи йти до інших партій і серед них обстоювати свій католицький світогляд? Я вже сказав, що Католицька Акція не призначена до політики. Але се одна річ, а друга річ та, **що католицький світогляд мусить обіймати також політичні справи**, бо вони дуже важні для життя одиниці, родини, Церкви й народу. Отже вільно і треба нам католикам застановитися між собою також над тим, що робити в справі практичного політичного життя. Се питання особливо трудне для священиків, бо коли священик на селі чи в місті захватиться за католицькою політичною організацією, то зустрінеться зі закидом, що священик не повинен підпирати католицької політичної організації, коли його парохіяни належать до ріжних політичних організацій, бо тоді він "розбиває Церкву." Та священик, що стане на такім становищі, льогічно мусить дійти до погляду що йому невільно взагалі заявитися за ніякою політичною організацією, бо між його парохіянами все можуть найтися люди ріжних політичних поглядів. Або інакше кажучи, священик мавби перестати сповняти обовязки горожанина і не брати участи ні в політиці, ні в виборах — та не сміявби висказувати перед нікім навіть своєї думки про політичні справи, щоби нікого собі не наразити.

Якіж булиби наслідки такого становища священика?

1. Передовсім з дуже важної области політичного життя (і то важної також для Церкви і морального життя всего народу) усунулосяб, себто знизилоби все духовенство, значить найстарший і найбільший зорганізований стан людської суспільности.

2. Се влекшилоб страшну роботу всім руїнникам. Таким чином духовенство саме причинилобся до підорвання впливу Церкви та моралі і до перенятя народу лівими руїнницькими поглядами наперед в области політичній. А потім те саме наступилоб і в области релігійно-церковній, господарській та суспільній взагалі.

3. Хто не виконує своїх обовязків як горожанин супроти держави, в котрій живе, той мусить згодом утратити всякі права — бо права без обовязків не встояться, права се тільки відворотна сторона обовязків. А що духовенство се перша і головна частина Церкви, отже утрата прав духовенства се утрата прав Церкви. А втрата всяких прав Церкви може бути рівнозначна зі знищенням Церкви в поодиноких краях.

З того всего ясно, як на долоні, що духовні особи як горожани держави, в котрій живуть, не повинні зовсім усуватися від політичного життя.

Ба, та се не усуває трудности в розвязуванні питання, чи священики мають брати активну, живу участь в партійно-політичнім життю. Бо коли священик пристане до одної політичої організації, тоді люди, що належать до інших політичних організацій, підбурені агітаторами — можуть виступити явно проти священика. І тоді виглядатиме, що роздор в парохії вийшов таки від священика. Отже що той священик має властиво робити?

В такій трудній і делікатній справі давати поради священикам з моєї власної голови **я як світський чоловік не відважився**. Отже я просив Преосвященного Григорія, щоб спробував розкусити той твердий горішок. А владика подумав і відповів:

— "Не легка се справа, але у всякім положенню можна знайти пораду у св. Письмі. Гадаю, що до сеї справи можна примінити місце св. Письма, де Спаситель говорить: "Не мир приніс я вам, а меч." Навіть батько проти сина і мати проти доньки має обовязок виступити, коли бачить, що вони зле роблять. На крик про роздор нема що дивитися, бо руїнники знайдуть собі причину до крику проти Церкви, хочби всі священики не знали як тихо сиділи й нічого не робили. Тому священик має обовязок заявитися за тим, що уважає добрим. Але з тактичних причин не повинен висуватися надто наперед в політично-партійнім життю."

Гадаю, що ті думки Преосвященного Григорія сперті на великім життєвім досвіді і тому правдиві та слушні.

Та підчеркую ще раз — що все, що я тут сказав про політику, незвязане з Католицькою Акцією, бо вона політикою не займається. Католицька Акція се справа світова, яка по волі Апостольської Столиці дотичить всіх католиків на цілім світі, а політика се справа місцева, вона мусить бути інакша в кождій країні. Отже з одного центра католицизму навіть якби хотіли, то не могли б проводити політики у всіх краях. Тому католики кождого народу зокрема мусять самі рішати чисто політичні справи.

др. О. Набарук

АРМІЯ ТА ЇЇ ЧЕСТЬ

Честь армії кождого народу від найдавніших часів аж до нині се хребетний стовп сили армії і тим самим нації, з котрої та армія походить. Тому оборона чести тої армії рівнозначна з обороною життя і життєздатности нації. З чести армії звязані її слава і почуття і обовязку. Честь армії се основний принціп, засада, підстава, підвалина її життя, її слави в минувшині й нерва її обовязковости в будучнині. Честь армії се почуття невинности й чистоти перед Богом і народом своїм та всіми народами довкруги. Коли те почуття внутрішної чистоти, чесноти і невинности закидати болотом зневаги і коли нема спроби очистити те почуття від грязі — то се певний знак розкладу і гниття; перед якими нема вже ратунку. Бодай нема морального ратунку тим, що обовязані берегти чести свого війська.

Зрозуміння ваги і значіння чести своєї армії маємо в найдавніших літописах наших і маємо в "Слові о Полку Ігоревім," маємо в геройських билинах наших і маємо в народних думах наших. Відколи сягає свідомість наша, виходило в поле військо нашого народу, щоб проливаючи кров свою за високу ціль, придбати "собі чести а князеви свому слави," як каже найбільший наш поет з княжої доби. І ніколи наше військо не сплямило своєї чести а дисципліна його була тверда навіть серед найбільших катастроф. Начальний інтендант Галицької Армії др. Ілько Цьокан так зхарактеризував стан Галицької Армії дня 25 жовтня 1919 р. на Великій Україні.

"Наші стрільці з голоду кидаються під шини, зі шпиталів утікають в горячці. А гроший нема. І виходу нема. Хто думає над тим, то все одно, що думавби над квадратурою кола. Армія в розпаді через недостачу матеріяльного заосмотрення. Зимно десяткує її. В Жмеринці й околиці вже згинуло з голоду й зимна або тепер догибає коло 10,000 галичан. — Конають в бараках на гною...."

А галицький сотник з постачання Стефанович представив членови Директорії Макаренкови такий стан армії:

"На фронті від 9 днів нема що їсти. Навіть стар шини продають на харч останні чоботи. Шпиталі в страшнім стані. Ранені рвуть з трупів шматки, щоб обандажувати собі рани...."

І чи давби хто віру? В такім страшнім стані Галицька Армія на Великій Україні до самого останка вдержувала дисципліну між собою. Не було в ній ні одного убійства, не зробила вона ні одного погрому, не розграбила ні одного свого магазину, до самого кінця навіть папіроски справедливо розділювала між себе. І серед таких обставин боролася на чотири фронти, поки тиф і інші пошести та голод не звалили її з ніг. Такої армії не бачила історія від часів Ксенофонта й відвороту Наполеона зпід Москви. Се була справді геройська армія. Нею може гордитися наша нація поки її віку Бог продовжить. А як та армія в такім стані робила службу до самого останка, нехай посвідчить оцей опис останньої ночі Галицького Правительства (диктатора Петрушевича) на Великій Україні:

"Ми їхали довго і так змерзли, що мимо безнастанної зливи і снігу мусіли вилазити з возів та іти пішки. Вода на шляху 30 і там досягала до кісток. Я перемок до сорочки. Пльота не уставала. А серед неї, на тім шляху, де треба було іти по кістки в студеній воді і грязюці — зустрічали ми патролі Галицького Війська, що йшло зі Жванця. Йшли промощувати шлях Галицькому Урядові. Хоч сніг і дощ заплющували мені очі, я бачив їх добре, дуже добре. І до смерти не забуду тої відрадної картини сповнення свого обовязку до кінця — серед найтяжчих обставин...."

Гадаю, що не лише кождий галичанин, який тільки перечитає той опис, буде гордий, що належить до племени, яке видало з себе таку армію. Я переконаний, що навіть чужинець, ба навіть чесний ворог з подивом віднесеться в душі до такої армії.

* * *

В Канаді нашою духовою армією є БУК. Тут взір, яким має бути — до кінця.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ЦІКОЛА

Наука 13.
Православія і Україна.

Як ми вже раніше завдали, православія повстало з ненависти греків до римлян, котрої коренем була гордість. До світової війни було 14 ріжних православій, а іменно — в Царгороді, Александрії, Антіохії, Єрусалимі, Сербії, Болгарії, Росії, Румунії, Греції, Буковині, Сирії, Альбанії, Македонії і Дальмації. Лучности між ними не було. Кожде православія мало свій уклад, незалежно від уладу в другім краю.

Уформлення уладів було ріжне. Російська Церква кермувалася святішим Синодом, що складався зі світських і духовних, а на чолі стояв цар, котрий назначив так званого оберпрокуратора.

Буковинська Церква кермувалася епископом в Чернівцях — Царгородська, Антіохійська, Єрусалимська і Александрійська своїм патріярхом. Сербська і Болгарська Синодом, зложеним з 4 осіб світських і 4 духовних. Православний чоловік, котрий займається церковними справами, не розуміє, який уклад ліпший а який гірший — чи всі добрі чи всі злі. Через те, що Церква не має лучности а улади є ріжні, деякі патріярхати дуже малі. Єрусалимський патріярх має всего 20,000 вірних, александрійський 25,000. Вони менші, чим деякі католицькі парохії у великих містах. Розуміється, що в таких обставинах годі їм дати власні наукові заведення або добродійні захисти.

По світовій війні повстали ще й інші православні Церкви. Іменно, Жива Церква в Росії, Пімнеська, Злучених Епархій, Апостольсько-діяльнй, ітд. Крім сих на Україні повстала окрема церковна організація Василя Липківського, котра однак вкоротці розкодолася на окремі фракції а вкінці завмерла зовсім.

В Злучених Державах і в Канаді повстала осібна Православна Церква, яка відкололася від російської Церкви, а яку підозрівають о лучність з англіканцями, з епископом Плятоном на чолі. Дальше Карпаторусска з еп. Филиповським, Жуківським, Курпіта, Свистуніаська, Йоасафа і Василя Драваки. Всі ці Церкви кличуть себе "православними." При найліпшій волі, в розмові про них, задля обозначення їх окремішности та своєрідности, муситься кликати їх після назви епископа або основника, що однак вони дуже не люблять — бо інакше поодиноко не мож їх розріжнити.

Секти ці ділються і ріжняться не лише уладом, але й навчанням. Приміром, Жива Церква позволяє епископам і відвцям священикам вдруге женитися. Так само відкинули почитання мощів святих, коли знова другі тим новостям противляться. Липківці, котрих на Україні від їх самосвятства називають "самосвятами," відкинули апостольське наслідство, яке уділяє правний епископ священикові підчас висвячення і без якого священик не має Христової сили-благодаті а в слід за тим, не може важно сповняти св. Тайн — отже й правити важно Службу Божу.

Жадна з тих Церков не вчить про церковну єдність — значить, не змагає до одної Церкви, як є один Бог і чого дуже бажав Ісус Христос в молитві: Отче, най будуть всі єдино, як і ми! Ті Церкви кожда істнує сама про себе.

Секти не лише ріжняться уладом, навчанням, але і в практичнім життю шкодять одна другій. Коли російський патріярх Тихон не хотів признати Живу Церкву, то йому наперекір признав ту Церкву Царгородський патріярх Василь III. Подібно було, коли той сам патріярх не хотів признати независимости устрою Православної Церкви в Польщі — але признав її Царгород. Всіх православних вірних буде одна трета того числа, котре творять католики.

Доки в Росії був цар і опікувався Православною Церквою при помочі війська та гроша, доти та Церква була ціла—не стало царя і рублів, Церква в мент стала розлітатися, мов бочка, коли на ній тріснуть обручі. Причина в тім, що наука тої Церкви не була правдива. Без державного скарбу і фізичної сили вона встояти не може — тому розпадається на части а части поодиноко вигибають. Сталося по словам Христа, що кожде царство, розложене на двоє, не встоїться. Подібна доля жде православія всюди, де ще державна влада є тим обручем для него, як в Сербії чи Румунії.

З Католицькою Церквою інакше. Її наука Божа. Вона не потребує державного обруча. Це бачимо очевидним приміром на Росії, бо коли правительство відноситься там однаково до православія як і до католицтва, то бачимо серед православних розбиття і винищування — а серед католиків розбиття нема.

Подібно в Мексику не бачимо іншої Католицької Церкви, мимо того, що уряд немилосердно ту Церкву переслідує і радо подавби руку, колиби хтось зі середини тої Церкви схотів урядові помогти.

Не бачимо також іншої Католицької Церкви в Злучених Державах, Канаді, де уряд не мішається в церковні справи.

В Православній Церкві початий перед століттями розкол продовжається і нема сили його спинити. Там кождий може наново поправляти і зміняти то,

що зачав колись робити Фотій а потім Керулярій. Кожда робить там, як йому до вподоби. Треба тільки голосно вміти кричати на інших а юрба потягне за ним. Про справи діяльности Церкви — виховання вірних, їх освічення, школи, сиротинці, лічниці, — ледви чи хто там думає.

Яке відношення православія може бути до України? Скажу, що ріжне. Кожда секта буде по свойому думати про правління на Україні та свою участь в тім правлінню. Одностійної думки там не буде, буде тяганина і борикання мас. Кождий провідник буде старатися о попертя своїх вірних і буде вести борбу з другим такимже провідником, як він. Замість солідної праці буде у висліді хаос. Українська державницька справа через секти тільки буде терпіти і опиниться в невідрадним положенню.

Через хаос в церковних справах потерпить культура, бо маси духово розбиті а розполітиковані не спосібні до творчої державницької праці. А навіть та культура, котру вже маємо, може богато потерпіти. Через секти будемо йти взад, не вперед. Прикладів маємо тут досить. Релігійні секти всяких православій накрили нашу убогу іміграцію процесами, за церковні будинки та за те, котра "віра" ліпша. Не бачимо, чи може бути більше горе для нації, як розбиття мас на ріжні віри з ріжними уладами.

Одинокою зберігателькою української культурної віруючої цілости являється наша Українська Католицька Церква. В Галичині вона піддержує цілі ряди Рідних шкіл, подібно й тут. Подібно культурно-просвітні товариства взяли свій початок від Церкви і досі живуть головно її видиною помочею. Так очевидним є, що кождий, котрий є проти Греко-католицької Церкви є тим самим проти української державницької справи і проти української культури.

* * *

Завдання: Напишіть, кілько є ріжних православій і чим вони ріжняться? Як називаються провідники тих сект? Як вони до себе відносяться? Яке є їх відношення до української державницької думки і культури? Порівняйте цілість і єдність католицтва з розбиття сект. Найдіть причину того стану.

Гр. Дворяник

СУБОТНИКИ

(З книжки тогож автора п.з. Наука сектантів і Католицька Церква, Львів 1935, котру можна дістати в ОО. Василіян у Мондері, Альта. по ціні $1.25 оправлений примірник, а котру щиро поручаємо ради релігійного освідомлення).

Творцим суботницької віри були п. Вайт і Рухля Престоп. Перед бабськими байками перестерігає нас св. ап. Павло в І. листі до Тимотея 4, 7.

Цікавим для нас і достовірним буде свідоцтво **Д.М. Киврайта, який 28 літ належав до секти суботників і займав найвизначніші становища в їх організації.** Він у своїй книжці "Seventh day Adventism Renounced" пише: "Перший раз стрінув я п. Вайт в Альбіоні. Вона проповідувала святкування суботи. Маючи мінімальне знання св. Письма, я дався переконати. Ходячи постійно на їх зібрання і слухаючи їх бесід, я пересяк суботницькими поглядами та став проповідником суботи. В році 1867 повстав конфлікт між деякими членами і проп. Вайтом. Закидали йому брак духа Христового, матеріялізм, брак зрівноваження, згідливости, покори, ітд. В його обороні стала жінка, пророчиця Вайт і в своїх "Свідоцтвах" ганить всі збори. Від того часу я почав сумніватися в інспірації її письм, бож вона ставала в обороні явних і всім знаних блудів свого чоловіка. Так повстала опозиція проти старшого Вайта й натхенних видінь. Опозицію проголошено як бунт, засуджено на погибіль і предсказано, що вона скоро впаде. Опозиція мала коло 1000 членів з головним осідком в Станбері, Мисурі. Заслугою опозиції було опорожнення інспірації пані Вайт. Ті, що полишилися, старалися поборювати Вайта на конференціях і зібраннях. Це провадило до постійних непорозумінь. Вайт хотів бути диктатором і все держати в своїх руках — бо це, треба знати, була товстенька посада. Члени і проповідники протестувалися тому. Я бачив, як многі приєднувалися до нас, повні віри і надії а відходили невіруючими. Відпало від нас кілька найліпших проповідників і старших. З ними провадив я часті розмови про голошені нами правди. Їх сумніви були подібні до моїх. І надальше я не зривав з тими "апостолами," а постійно переписувався. Темою наших писань були "інспіровані блуди і брехня" пані Вайт. В р. 1876 вибрано мене одним з трох членів Комітету Генеральної Конференції разом з старшим Вайтом і Гескелем. Це є найвищий уряд в секті адвентистів. Я їздив на місію по всіх краях Північної Америки. В тому часі знова повстало непорозуміння зі старшим Вайтом в Бател Крік. Я чимраз більше переконувався, що нам бракує братньої любови — що овочами нашої праці є вічна сварня, спори і ненависть. Я бачив, що ми більше робимо зла чим добра. В р. 1881 помер Вайт, а на його місце вибрали старшого Батлера. Я працював і подорожував дальше, але сумнівів і незадоволення більшали — я був нещасливий. **Я голосив те у що сам не вірив.** 1886 р. викладав я теольогію в Бател Крік Каледж, був іспитователем проповідників, предсідником конференцій у ріжних станах Злучених Держав, ітд. В ріжних диспутах про святкування суботи я виходив поконаним і це остаточно мене переконало, що віра адвентистів 7-го дня є злудою і обманом. Вкінці рішив я покинути адвентизм. Сталося це 1887 р. Студіюючи біблію, історію християнства, читаючи розвідки проти науки адвентистів, пізнавши початки адвентизму й відємні овочі його праці,

провадячи щирі розмови з його проповідниками, я зрозумів нарешті, що адвентизм не є такий, який я його вважав. З самого початку свого істнування може він і був кращий. Але по 25 роках показалися овочі його праці і я, будучи його проповідником і ширителем чверть століття, пізнав його так добре, що мій осуд чи оцінку можна приняти з довірєм. Уважаю за свій моральний обовязок прилюдно подати до відома се, що про нього міркую. Пізнавши несподіл і біль, який вони нанесли мойому серцю і тисячам інших, я обовязаний перестерегти інших перед цею ложною наукою. Я не подаю в запит чесности принаймєнше деяких адвентистів, але їх чесность не оправдує блудів, що їх вони голосять."

БОРБА З САТАНОЮ

(Докінчення)

Сатана використовував кожду нагоду, щоби виказати свою ненависть проти пароха. "Ви є справником цілої тої річи, ви є тим, що нас так сильно мучить," такими і подібними словами сатана злостився проти пароха. При одній нагоді отець приказав:

— Тихо будь, пекольний змію і раз на все лиши пароха у спокою! Він тобі не робить жадної прикрости. Я роблю це силою обряду прогнання.

Ці слова вкололи сатану як найгірше.

— То парох! Він тому винен! Колиби він не дав дозволу вживати цеї церкви, ви не моглиби зробити нічого. А навіть нині, колиби він відтягнув свою згоду, ви сталиби проти нас безсильні.

Це найкращий доказ, як сатана відчуває і признає авторитет. Він оказував це супроти кождого наставника, тоді коли супроти підчинених відносився спокійно. Тому ніколи не нападав на монахинь ані на куховарку. Але тільки показався парох або сестра настоятелька, зараз починався колот і шал. Раз удар в лице спав на сестру настоятельку з такою силою, що вона заточилась аж під стіну.

Кілька разів грозив сатана о. Штайгерові:

— Ти за то потерпиш!

— Не можеш мені нічого зробити. Бог мой охорона. Проти Бога ти безсильний, нікчемний псе пекольний.

— Чекай, ти ще будеш гірко каятися за ті слова. Я збурю проти тебе цілу парохію і так тебе очерню, що ти не будеш в сілі оборонитися. Тоді зберешзі соромом свої манатки і будеш тікати серед сліз.

— Коли така воля Божа, най імя Боже буде благословенне! Але проти Бога ти безсильний, хитрий змію і чоловіковбивче від початку.

— Тільки зажди! Я тобі покажу і твому Учителеві!

— Як ти можеш так говорити проти Всемогучого, ти — що погордженим черваком лазиш в порості землі?!

— О, я не можу прямо нарушити Бога. Але я можу нарушити тебе і твою Церкву.

І сатана почав дальше з гнівом і заїлістю.

— Чи може не так? Ти може не знаєш історії Церкви в Мексику? Там ми приготовили для Нього гарний колот...:

— Хто? Ви, діяволи?

— А хтожби інший!

І тоді сатана почав хвалитися.

— Так, то ми того діпняли, це наше тільки діло. І Він тепер буде нас ліпше знати. Люцифер мішає той котел проти Нього, він слідує за Ним і він вчинить для Нього там тяжко і гірко! Га, га, га!....

о. Про Жуарес, ТІ

ЛИСТ З МЕКСИКА

Особливим допустом Божим мені поталанило назад дістатися до рідного краю. Не розумію, як правительство, таким як воно є і викидаючи священиків та монахів, дозволило мені увійти. Не було жадного спротиву ані зі сторони урядників здоровля, ані не переглядали мого пашпорту а в митниці навіть не переглядали моїх клунків.

О шестій вечір я лишив пристань а на сему раяком я вже був у столиці, котру мої наставники призначили для мене як поле діяльности. (Липень 1926).

Ізза припинення богопочитання, тисячі вірних в тих постідних днях приступали до св. Тайн. З тої причини доводилося мені сидіти у сповідальниці від пів до шестої з рання до одинацятої а пополудні від пів до четвертої до восьмої. Тому, що я все ще не є цілком здоров, бо щойно вийшов з европейських лічниць, двічі я обімлів у сповідальниці.

З днем, коли заперестано відправляти богослуження в церквах, я зорганізував так звані "причастні станиці." Це були ріжні місця, куди я ходив розділювати св. Причастя. Таким чином я щоденно причащав яких три сотки осіб. Кождої першої пятниці число збільшалося — останної пятниці я причащав тисячу двіста осіб. Я призначив дні на св. Сповідь і також визначав ріжні доми, де сходяться до мене вірні в ріжних справах, чи то о пораду чи слухаючи заохот.

Як я зможу витревати в тій навалі праці, коли я так слабонький і доперва вийшов з лічниці? Це тільки доказує, що без Божого Провидіння, котре мене піддержує і вживає своїм знарядом, я не видержаби ....Тому не я, але ласка Божа, що в мені.

Мимо сильного нагляду через тайну поліцію, котра в цім місті має понад десять тисяч агентів, я все таки хрещу, вінчаю і причащаю умираючих. Двічі поліція найшла на дім, де я мав відправу. Раз, було це пів до семої рано в одній моїй причастній станиці. Я саме причащав людий, коли служниця вбігла з криком "Поліція!" Кождий з присутних зблів зі страху.

Я сказав: — Прошу о спокій. Сховайте накриття і прошу розійтися до світлиць та не робити жадного галасу.

Я був перебраний в сірім сурдуті а найсвятіші Тайни мав на грудях. Я вийшов напроти небажаних гостий.

— Тут відбувається прилюдна відправа! — сказали до мене.

— Ні, тут нема! — я відповів.

— Але є, добродію. Певно відправа є тут.

— Думаю, що вас панове хтось зле справив.

— Я бачив, як тут входив священик....

— Маємо розказ перешукати дім. Ходіть з нами!

— Прошу дуже. Але іти з вами, хто це приказав? Покажіть мені поіменний розказ. Ідіть самі і шукайте в домі а коли найдете прилюдну відправу, то прошу мені сказати. Я сам хотівби побачити.

Вони кинулися в дім а щоби виминути великого нещастя я пішов з ними, обясняючи, що є за кождими дверми. Але тому, що це вперве я пішов по всіх світлицях цього дому, то замість спальні, як я обяснив, показалося — що це була навчальня. Священика не найшли, але хитра поліція поставила стійку при вході дому. Я їх попращав і сказав, що колиби не діла, я радо остаби з ними, доки не зловлять того сміливця священика, котрий потрапив так закпити собі з чупної уваги моторних поліцаїв. Тоді я скінчив причащати і коли я вертав, поліція ще ждала на священика.

(Далі буде)

Замітка: Це дослівний переїзд листа о. Про, котрого мексиканські поліцаї розстріляли без суду в столиці Мексику дня 24 листопада, 1927 р., на поліційнім подвірю, разом з братом і двома іншими визнавцями Христа. Перед розстрілом о. Про закликав: Нехай живе Христос Цар! — Лист о. Про містимо тому, бо той лист є доказом страшних відносин, коли католики не вміють боронити своєї віри чи не хочуть. Є також осторогою для нас, що може в даних обставинах статися, коли й ми не будемо як слід боронити справ нашої св. віри і Церкви.

РОЗКОЛ СЕРЕД АВТОКЕФАЛЬНИХ

На з'їзді СУС-а в Саскатуні, в липні ц.р. провід перейшов в руки адвоката Лазаровича в Едмонтоні, куди й рішено перенести централю. Рішено також змагати до співпраці з іншими національними українськими групами в Канаді. Мимо того, що В. Свистун не був намічений промовляти після програми з'їзду, він говорив. Виразив радість, що провід раз відійшов від родини Стечишинів і сказав, що "здалосьби кількох викинути з організації." Попередному проводові закинув брак праці на культурній ділянці. Так автокефальні очевидно поглиблюють минулорічний розкол, покищо залишаючи церковну свою організацію в руках так званого "кудріківського" напряму. Натомість п. В. Свистун рішучо побідив СУС. Тепер певно послідують дальші зміни.

ЛІТЕРАТУРА

Революція

Сховалось равликом місто.
Січе його дощ, січе.
В підїздах будов-тісно,
набої через плече.

Забиті. Числить? Ледве.
Зпід мурів — повів гниття.
Життя, що таке щедре —
богате таке життя.

Хто дихав хоч день так вільно,
до смерти хмільний украй.
Ти збурилось пінно-пінно
і — вилилось через край.

Мова

Поважна мова врочистих вітрин.
Уривчаті передвіку анали.
— Ми жали хліб. Ми вигадали млин.
Ми знали мідь. Ми завжди воювали.

— Мене забито в чесному бою,
поховано дбайливою сімією. —
Як не стояти так, як я стою
в просторій салі мудрого музею?

Так виразно вважається мені
палючими безсонними ночами:
Я жив колись в просторому курені
над озером з ясними берегами.

Сонце

Скільки сонця ллється на землю,
як зітхає земля по зливі.
Від води обважніла зелень,
від проміння — брунатне тіло.

У правиці бадьорий кремінь,
у долоні медові смоки.
Чи не ласка на чолі в мене,
чи не щастям іскриться око?

О. Ольжич

Ріллі

Де шлях у жовті врізується стіни
і урвище над закрутом стремить,
наш погляд неуважливий на мить
затримує жорстокий прошарок ріллі.

Вона суха і сіра. Але ві
примкнеш перед камінням у піску —
і раптом чуєш силу вод двучку
і різкість вітру, що над ними віяв.

Святослав Гординський

Моє місто
(Львів)

Листа мертвих років шарудить, як тоді, під ногами
стеж.
Чудовий сьогодні вид на місто з Високого Замку!
До неба жалібно знялись руки бунтарських веж
і весняна ця осінь співа сюїть листопадового ранку.

Важко лягають на обріях віддихів тямні дими,
в синій осінній імлі обриси горді затерлись.
Але знаєш: уперті й тверді мури львівських домів.
і треба богато, богато на них артилерії.

Гарматчик батерій найважчих, батерій людських
сердець,
ти стрільнам сталевим думок вимірюєш напрям і
скорість,
на гранях майбутніх фронтів упевненим кроком
ідеш
і міста розкладену карту в долині уважно зориш...

Момент

Зірвавшись за ранішним часом,
притулиш чоло до вікна
і тоді ти нежданно пізнаєш,
що це надійшла — вона.

Задуднять, задудять гармати
між рядами нахмурених стін,
і вікнабудуть їм трати
надхнений гимн.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Основою царств є справедливість. А основою справедливости є віра. Це значить, сталість і правдивість слів та приречень.

Римська пословиця

Освідомивши собі причини нашої організаційної вагости і тим самим наші обовязки, мусимо освідомити собі те, що перший з тих обовязків: **не дати затерти свого душевного типу**, але навпаки, на взір свого душевного типу сформувати всю українську націю. Головне в нашім душевнім типі: кволицтво і солідність організованости у виконуванні обовязків. Оце ми маємо в собі дальше плекати і довкруги себе вщіплювати. Се наше завдання і зміст нашої місії.

др. О. Назарук

Первую часть брали, на церкви накладали,
на св. Межигорського Спаса,
на Трехтимирський монастир,
на святую Січовую Покров давали,
которі давнім козацьким скарбом будували —
щоб за їх встаючи і лягаючи
милосерного Бога благали.

З Думи про Самійла Кишку

Росія — це край, де найглибший зміст в одній хвилині може перевернутися в дурацтва.

Е.Е. Двінгер: між білим і червоним.

Армія може побідити тільки тоді, коли її старшини перші несуть себе в жертву.

Деспотизм одиниці все таки лекше зносити, як деспотизм маси.

Справа панова стоїть так: або християнство або новголізм.

Нарід, котрий не хоче зброїтися, коли йде о конечну оборону, пропав.

В Росії всі виживаються, бо не можуть жити по тверезому.

Бідним не поможуть улади і права, тільки воля.

Тамже.

Християнство організує суспільність, бо воно організує людську душу, що є ядром християнської суспільної помочі, з котрої відтак розвивається вся дальша християнська суспільна практика.

Ф. В. Ферстер: Християнство і борба кляс

Треба передовсім зломити тиранію потреб в кождім поодинокім чоловіці, коли золотого ідола хочемо підважити в самім корінню.

Соціялізм це обожання маси а потоптання одиниці через почитання сили юрби і матерії.

Христос є також найбільшим організатором суспільних сил, бо організує людину духово і лікує з віроломства, котре родиться з переваги самолюбних наклонів і посторонних замах.

Зла злом ніколи не поборюється, тільки подвоюється і скріплюється.

Авторитет і послух це основи всякої культури.

Тамже

Поки живий, я хочу справді жити,
а боротьба життя мені не страх.

Ів. Франко

Одного лиш Тобі бажаю з неба,
щоб з горя й голоду не бігли геть від тебе
твої найліпші сини.
Щоб січчів твоїх їх власне покоління
на глум не брало і на сміх.
Щоб монументом їх не було те каміння,
яким у нагороду за плодючеє насіння
ще при життю обкидувано їх.

Ів. Франко

о. П. Криворучка

ФЛІН ФЛОН

(Докінчення)

Сьогодні першого жовтня 1935 р. Другий місяць осени. Погода непривітна. День похмурий і зимний. Густі ярки табунами з гадсонбейського заливу на захід женуть. Час до часу острий дощик січе тай січе.

Точно о другій годині попоудні я з двома братчиками Чина Облятів і з провідником входимо у головні забудовання копальні Флін Флон.

При вході оглянули наші пропуски. Хто входить до копальні з відвідуючим мусить підписати листок, який управа видає. На листку написано, що присутний сам бере на себе відповідальність за ризико в копальні.

З дому ми взяли гумові плащі. В перебиральні дали нам тверді шкіряні шоломи і по одній карбоновій лямпі. І от усміхається до нас наш провідник — ми вже наче дійсні шахтярі!

Куди не глянете, всюди написи. "Позір, небезпека, хлопці — будьте обережні!" Над головами проводом копальні ізноситься височенна, на 300 стіп, вежа а побіч кімната, де находяться два валки, обвиті товстими стальевими вужицями а біля них два робітники, що керують рухом в діл і назад до гори.

Є три головні шиби. Одним переводять людий, другим руду а третим входить свіжий воздух. Рух відбувається тут при помочі електрики. Вона гонить візки і підойми, освічує ціле забудовання і підземелля, гонить машини і подає знаки. Наш симпатичний провідник тільки потиснув з гудзик і вже чути глухий гук вінди, що з глибин жене на наш зазив. Скоро входимо в освічену скриню, двері за нами заперто і женемо прямовісно в діл. Яких триста стіп не видно нічого крім темнозеленого каміння. Минаємо головні площі на 390 і 650 стопі і з десять менших підрядних площ. Ідемо дальше в діл на площу 1170 стіп. Найглибша площа є на 2200 стопі.

Виходимо на 1170 стопі і очам не іму віри. Площа подібна радше до тратової вулиці у більшім місті. Все освічено електрикою, видно наче в день. По середині вивіски. Попри нас перебігає машина, свище і дзвонить — везе набір. Стрічаємо шахтярів. Кождий з якимсь знарядом в руках спішить, куди слід. Малий скрут. Бачимо, як залізничка пристає. Возик за возиком перевертається автоматично в один бік і мінеральна руда висипається в "кишеню," поємности 800 тонів. Звідси беруть її чернаки та висипують в гуті.

На головних площинах є улиці і роздоріжка. Між головними площами ідуть секції, де видобувають руду. Кожда секція має з початку 250 стіп—коли добре розвинеться, тягнеться на 500 стіп. В кінцях секції є заложені філяри, 50 до сто стіп. Ці філяри роблять подвійну роботу — піддержують масові склепіння поміж головними площинами. В кождім філярі проверчено вертикальний отвір а в отворі є електричний шиб, що лучить підрядні площини з головними. Від сих філярів, горизонтально, що 40 стіп біжать підрядні площини.

По середині секції є прорубана головна артерія, від котрої починається добування руди. Ця артерія прорубана у виді спаду. Руда паде на головну площину а звідси залізниця відвозить до головного збірника, майже під самою гутою і там ладують електричною машиною.

З головної площі на 1170 стопі ми піднялися до гори на підрядну площу. Провідник провів нас досить гарний кусень дороги, заки ми дійшли до робітників, що вертіли діри в стінах для заложення динаміту. Зазначу, що верчення справляє страшний гуркіт. Я мав враження, що зайшов на побоєвище і це не сверли, а машинові кріси гримлють своє та, та, та.

....Чим глибше у підземелля, повітря густіше і хвилі повітряні сильніші. Говорити навіть тихцем а голос гонінкий.

Тут ми оглянули сверли, поговорили дещо з робітниками, взяли пару грудок руди на памятку і вернули назад. Вкоротці ми були знова на сонці....

Враження в копальні, наче в жиній могилі, та страху нема. Там кождий працює, наче мурашка в своїм кінці.

Тунелі і площини добре проведені, всі вони у виді лука. Стіни і склепіння се солідний камінь. Всюди слезить вода і спливає до збірника, звідки випомповують її на поверхню.

Страху нема, всюди відчувається Божа приявність; без Божої волі нюдни волосок нікому не спаде з голови.

Бо Господня земля і все, що на ній і в ній а стереженного Бог стереже. Око треба мати чуйне, приписи треба дослівно виповняти. І горе тому, що посміяв ті приписи злегковажити.

От примір. Щільно при скелі йде шнур, при глибочезних прорубах, куди спадає руда на головну площину. Один з наших людий, цеї весни, працюючи тут заведбав припяти себе до шнура. От, от — вже мав виходити. Кінчив свою роботу і щось там прикручував. Нараз ключ сховзнувся, він захитався і вмить стрімголов полетів 120 стіп в долину.

Задзвонили алярм, прибула ратункова чета. На купі руди лежала окровавлена маса людського тіза.. Так заплатив за недбальство.

І мимоволі приходить на думку, скільки то людий заседбує ту святу лиину Сповіди і тратить не лише туземне, але й вічне життя.

На поверхні ми відітхнули свобідніше і пішли оглядати гуту. Через головний вхід входиться до 1 розбивальні — 2 пражарні — 3 млинарні — 4 клеи травні — 5 топлярні. Це порядок ріжних відділів в гуті. Вже при вході бачимо, як заїздить залізниця, просто з копальні. Візки автоматично вихиляються на один бік і руда сипляється в отворену пащу. На споді тої пащі рухається двоцалевий розбивач, який своїми страшенними зубами товче й найтвердше каміння. Великий пояс несе потовчене каміння до млинарні. Який тузин млинів меле те каміння, майже на муку. Млин подобає на металеву голову, в котрій є сталеві галки. у виді кульок. Машина крутить ту голову, тоді кулі вдаряють одна в другу і товчуть руду, котру сиплять безнастанно в млинок. З одного млинка пояси женуть мілковину в другий а вкінці до великих збірників, де мішають мілковину з водою і вічно перемішують, щось подібно, як в масничці. Окремі держаки скоро вимішують і розбивають розмелене з водою, так що тільки бульки повстають. І тут саме мінерали відділюють. Цинк, що лекший від міди, збігає поза верх в канали і відходить до пражарні. Мідь, що є тяжча, обвшається і відходить іншим каналом до збірника, бо ще не весь цинк відділився. В цім збірнику мінеральний плин мішається тепер з розведеною течею "сайнайтом," при помочі котрого цинк докладно відділюється від міди.

Так відділено два металі цинк і мідь. Але в одним і другім ще находяться всякі інші, хоч у малій скількости. З цинком є ще змішане залізо, олово, сірка, арсенік, магнезій, ітд. А з міддю змішане золото, срібло, ітд.

Тому саме цинк відходить до пражарні. Там пражиться ту мішанину до червоности, і тоді творять ся зовсім інші хемічні злуки — приміром, сірка переходить в газ — а оставші мінерали відводять до розводнярні, де їх переміняють у плин. Наперед той плин роблять нейтральним, відтак очищують а врешті відводять до величезної кадри. Там все поділене на клітини а в клітинах є плити, получені електрикою, в силі 6,000 ампер-вольтів. Алюміновий бік плити має відємне получення, олоняний додатне. Тоді увесь плин електризується. Електрони цинку є відємні, отже тягнуться до алюмінової плити і там осідаються. Так творяться електричне осідання цинку — пластинкування.

Кождого дня таку плиту витягають і очищують з пластинок цинку. Та праця ще не скінчена. Цей цинк вкладають у величезну піч, де пластинки топляться при 800 степенях горячі. Ту піч звуть пеклом на землі. Як піч так день через послідних 5 літ, огонь тут не вигасає. Коли провідник казав палячеві отворити двері до печі, що той виконав при помочі довгого гака — ми побачили страшне вогняне море. Прямо не червоне, а біле — осліплююче біле — біле, бліде—бліде. І щож доперва мусять бути в дійсній пеклі — а воно вічне!

Та земна піч є пророчистим проповідником, острахом і пересторогою для кождого смертельника, щоби вістерігати одного тяжкого гріха!

На споді тої печі плине еленковатий плин, цинк, і стікає в каналець а звідтам в ложку на довгім держаку. Коли ложка повна, тоді робітник притягає ложку до приладженої форми. Форми, подібні до блях, в котрих печуть хліб. Вони обведені зимною водою. Скоро тільки увіллати розтоплений цинк у форму, він скоро стигне і за яких пять хвилин готові плитки. Їх ладують у вози та відсилають у світ....

Такий процес переходить цинк; а треба знати, що це майже стопроцентовий найкращий цинк в Канаді з копалень у Флін Флон.

Подібний процес переходить мідь. Її обчищують з грубших добавок, а золото і срібло остає. Так разом відсилають руду до Монтреалу а там ще раз перетоплюють, очищують і аж там відділяють золото і срібло.

Це лиш короткий начерк гути. Ми оглядали її півтора години, щоби тільки оглянути. Там сила машини, а всі інші і всі цікаві. Але як там все точно, докладно і в порядку! От там можна навчитися організації....

Здається, ніби нікого там не видно. Лише десь недесь робітник, чи інжинір виглядає, чи все в порядку. Але хіба безумний мігби тут сказати, що нема головного інжиніра, котрий все те збудував, поділив і кожде, навіть найменше колісцятко уложив у відповідним місці та все те пустив у рух а воно тепер

сповняє прегарну роботу! І які користи! Працює тут дві тисячі робітників, котрі з тої праці удержують свої родини.

Подібно безумним тільки може говорити, що нема Бога. Вся вселенна то справдішна одна величезна фабрика. І тут все в порядку, який лад, яка доцільність! Сотки і тисячі літ те все те у шаленім русі і яка досконала точність!

О, Боже — як величні є діла Твої!

Нехай по віки славиться Твоє пресвяте імя!

ДОПИСИ

Торонто, Онт.

Українці католики східного Торонта, що власними силами удержують рідну школу, відчувають наступ більшовицьких інтриг. Щоби протиділати, завязано друге товариство під іменем "Українське Католицьке Товариство ім. Серця Христового," котрого ціллю є поставити церкву. Цею дорогою просим допомогти нам чере закуплення кілька цеголок на будову.

В тій частині міста необхідним є така духова твердиня ради оборони молоді і збереження старших. Ласкаві жертви просимо слати на адресу:

Ukrainian Catholic Society of Sacred Heart
Dominion Bank, Queen Sherborne,
от: 204 Ontario St. Toronto, Ont.

Т. Лещук
Вас. Годованський

3.

Мічем, Саск.

Громада українців католиків збільшилася одним видним членом, а саме п. Войтовичем, котрий приїхав сюди зі Саскатуну, отворив крамницю. В Саскатуні п. Войтович брав з родиною живу участь в діяльности парохії і просвітного Дому, тому околиця надіється на таку саму поміч п. Войтовича на Мічем. Тим більше, що в Мічем дається відчувати брак відповідного будинку на церкву. Знова українці католики Мічем і околиці певно радо піддержать крамницю п. Войтовича, в котрій надіються найти чемну і скору обслугу та найкращий товар. Свій до свого! Свій до свого!

2.

Винипег, Ман.

В місяці жовтні ц.р. припадає 25-літний ювілей школи св. о. Николая у Винипегу — перший того рода ювілей нашої школи в Канаді.

Українці католики приготовляють належно відбути цю річницю, бо вона також річницею поширення і закріплення української католицької культури в серці Манітоби.

4.

Крядор, Саск.

Симпатики родини п. Воробців влаштували в їх домі при кінці лютого ц.р. несподіванку для їх доньки Анелі, котра відїзджала до Саскатуну на курс доглядачки.

Панна Анеля дуже тішилась, побачивши стільки своїх товаришок і знакомих. Тому вечір минув для всіх мило. Після перекуски, співали пісень і потім зложили для панни Анелі дарунки, котрі з подякою принято.

Тому що панна Анеля була діяльною членкинею БУК-а, один з присутних попросив о збірку на прес фонд БУК-а. Зібрано тоді два доляри, за що жертво давцям щиро дякуємо.

На закінчення відспівали всі "Де згода в родині" і побажавши панні Анелі в Саскатуні всього успіху по Божій волі, роз'їхалися домів.

М. Чехніта

НОВИНИ

З Канади

Впр. о. Крижанівський, ЧСВВ, протоігумен канадійської провінції ОО. Василіян, обходить 60-ліття. Родом з Верхобужа, Золочівщина, приняв свячення 1903 р. і тотож року приїхав до Канади, обслугуючи кольонії близко Винипегу. З того часу датуються незатерті спомини Достойного о. Протоігумена, коли збунтовані а піддурені аґітаторами наші люди, нападали на власні церкви, стараючися віддати їх в руки московської місії. О одним такім нападі Отець мало не пострадав життя, а вратувався лише завдяки терпеливости і ласці Божій, замкнувшися в церкві — тоді коли противники з колами не могли виважити дверий, ожидали при дверах. Та Бог хоронив ювілята. Приїхало тоді всього трох Отців Василіян — нині є 32 і 96 братчиків. Бог дає оглядати старечними очима плоди совісної і повної посвяти праці — своє благословення. Отцю Протоігуменові бажаємо всього найкращого, сил і помочі Божої на МНОГІ, ЩАСЛИВІ ЛІТА!

Бог чи жінка?

На зборах Злученої Церкви в Торонті, Онт., духовник тої Церкви Р. Дж. Ирвин заявив отверто таке: "Щиро признаю, що я не є готовий остати льояльним до Бога, коли ходить о мою роботу. Почуваю, що моїм **першим** обовязком є забезпечення моєї жінки і родини." Ці слова говорять самі за себе.

Евхаристійний Конгрес у Венкувер

В неділю, дня 14 червня, ц.р. відбувся при участи 20,000 вірних Евхаристійний Конгрес. Прибув їх Ексцеленція апост. делегат А. Касулю, Еміненція кард. Вільнев, їх Ексцеленція В. Ладика, і цілий ряд достойників Церкви. Підчас торжественної полевої Служби Божої впав рясний дощ, однак ніхто з вірних не опустив місця, лише деякі отворили парасолі. **Еміненція кард. Вільнев** при тій нагоді **зволив відвідати нашу українську католицьку парохію у** Венкувер, де щиро в імени вірних витав місцевий парох, всеч. о. Н. Бартман. Тим виріжнено нашу парохію і вірних зі всіх інших парохій міста. Коли зважимо, що це сталося в кількасотписячнім місті і для малої горстки вірних українців, зрозуміємо видатність події. І тут найкращий доказ, як Рим старається про нашу церкву. І не відпихає її на бік, як кажуть наші загорілі сектанти — але саме навпаки — винищує і оказує її особливу ласкавість. Ось доказ, котрого жаден сектант не в силі збити....

Ексцеленція А. Касулю відвідав згодом Мондерський монастир і парохію ОО. Василіян, де витали достойного гостя Ексцеленція Преосвященний Епископ і впр. о. Протоігумен Крижанівський, ЧСВВ. Замітним є, що апостольський Делегат так перенявся красою нашого обряду, що в найвищих словах виразився про нього. Тоді відбулася Архієрейська Служба Божа, підчас котрої діяконські свячення одержав всеч. о. Сильвестер Гладкий. Побут Апостольського Делегата виріжнив нашу Церкву в Мондері і монастир ОО. Василіян та знова засвідчив про особливу прихильність та старання Риму зглядом нашої Церкви.

Божа рука

В Судборах якийсь Мартин ограбив католицьку церкву але підчас злому так нещасно порізав руку склом, що кров щорком позначила слід і поліція сейчас його по сліді приловила. Знова в Торонто Гю Метюс вломився до католицької церкви і коли наважився розбити кивот, нараз тоді явився йому Христос і став боронити кивота. Тоді похитнулася і впала на нього камінна статуя Христа — так що тільки з трудом видобувся зпід неї. З трудом виволікся з церкви, але сумління не дало йому спокою. Він сам признався до вчинку. Суддя присудив йому три роки тюрми.

Вибори в Манітобі

Українці Манітоби вибрали трох послів, Бачинського з Фишер Бренч — Лісовського з Етелберт і Ваврикова з Тімлі. Посли з ріжних партій а один з соціялістичної. Дивним виглядає однак, що українці по таких кровавих досвідах, які недавно нарід пережив і ще переживає на Україні — ще не вплічнися з недуги соціялізму. Зате відрадним явищем є, що замість попередніх двох, тепер маємо трох послів в Манітобі. Дай Боже, щоби вони як найкраще заступали своїх виборців а для українського імени принесли честь. Їх становище тим важніше, що урядова партія не має більшости і від трох голосів наших послів може залежати склад правління в Манітобі.

Коли нищити будяки?

Джан Моуус з Ексвил в Альберті радить вирвати будяки і осот від 8 години рано дня 12 серпня до години 4 пополудні, дня 15 серпня, без огляду на погоду. Радить зривати чи косити яких 2 або 4 цалі над землею а потім оратц або вривати. Каже, що в той спосіб він і сусіди позбулися тих бурянів. Той час має щось особлившого до себе і будяк тоді вирваний, пропадає на все.

Наші осяги

В Галичині є 35 укр. пекарень, з того 7 кооперативних. Найбільшою з них є кооперативна пекарня у Львові "Золотий Колос," в котрій працює 25 людий. В р. 1935 випекла вона 41 і пів возів муки. Сего року пекарня сама меле зерно і пече хліб з власної муки.

В селі Дерманка на Костопільщині відкрито поклади каоліну, глини, котра необхідна до виливання посудни, порцеляни і фаянсів.

Укр. промислове заведення у Львові інж. М. Раковського виробило перші наші радіо-апарати "Ергон." Вони добрі і дешеві.

Під наглядом Ревізійного Союзу укр. кооператив є 3013 наших кооператив, з майном вартости 81,6 міліонів зол. В році 1935 наші співдільні продали 483 возів самих покладків на суму 36 міліонів зл.

Просвіта у Львові мала в р. 1935 — 82 повітових філій і 307 читалень а всіх членів 275,324. Філії мають власних 50 повітових інструкторів. Аматорських гуртків при читальнях є 2,049 — хорів 1086 — орхестр 124 — майно читалень представляє поважну суму 6,452,634 зл. Здалосьби нам в Канаді перевести докладну статистику наших домів, членів та майна і представити біляне праці.

Рідна Школа в Галичині має 1946 кружків з 86,000 членами. Веде 46 народних шкіл, 12 вищих, одну учительську, 10 заводових, 3 захоронки, 2 світлині і 5 бурс. Буджет виносить один мілїон злотих на рік. Поза Галичиною діяльність Рідної Школи польською владою зборонена. З того перегляду бачимо, що Рідна Школа в Галичині все таки має замало — рішуче замало — захоронок і бурс. Але що ми маємо натомість в Канаді? Тут прецінь ніхто не заборонює розвинути діяльности як найширше. То поза школами і спротивцями наших Сестер — тихо.

Карпатія — українське товариство від убезпечень на життя у Львові, мало з днем 31 грудня, 1935 р. всіх обезпечених на життя осіб 2,456 на лучну суму 7,156,277 зл. Премій в р. 1935 вплачено до товариства на суму 333,960,02 зл.

Голівудська зірка Анна Стен заявила в розмові з редактором Ол. Волошиним: Я козачка. Мої предки жили на Україні і були запоріжськими козаками. Моє дівоче призвище, Фиссакова.

В Стрию відбувся окружний з'їзд українських селянок, при участи двох тисяч осіб. З'їзд почався полевою Службою Божою. До вправ на міськім майдані стало 1300 членкинь.

Конгрес укр. катол. молоді у Філядельфії відбувся у днях 17—19 липня, ц.р., при участи 150 відпоручників самої молоді.

др. Іван А. Пилипюк, молодий лікар, активний член українських католицьких товариств в Едмонтоні, осів на стало в Саскатуні і почав там лікарську практику. Наші члени і взагалі всі українці католики котрі збитою масою замешкують околиці Саскатуну, щиро і радо витають др. Пилипюка, як надійну силу в провінції і прирікають повну підержку.

З Церкви

Село Якимивці на Кременеччині ціле перейшло до Української Католицької Церкви.

Апостольським Адміністратором Лемківщини став Преосвященний др. Яків Медвецький, досі професор моральної богословії в Станиславові і архидіякон стан. капітули. Всі, хто мав приємність в життю стрінутися з Преосвященним Медвецьким, від серця дякують Богу за це призначення. Усмішка майже ніколи не сходить з лиця о. **Адміністратора, а його** погідний настрій і уміння в кождій хвилі і обставинах знайти ясну сторону дії є запорукою, що відносини на Лемківщині також найдуть висвітлення своїх ясних сторін та випогодяться по довшій негоді. На МНОГІ ЛІТА ВЛАДИКО!

Енцикліку в справі заборонення злих фільмів видав св. Отець до американських епископів. **Св. Отець остерігає перед участю у виставі злих фільмів.** "Люди, котрі в час відпочинку йдуть на розривку, яка підриває приличність, честь і моральність а для молоді є особливо нагодою до гріха, виставляють себе на тяжку небезпеку утрати національної величі і могутности." Варта роздумати і то добре над тими словами св. Отця.

Урядовець ватиканської бібліотеки, найбільшої і найцінніщої в світі, о. Евген Тіссерон, іменований кардиналом і секретарем Конгрегації для справ Східної Церкви. Еміненція Тіссерон звісний знавець Сходу і учений.

Зі Світа

Новий **лік проти костолому** винайшов др. Г. Кров в Льондоні. Застріки тим ліком виказали в Канаді помітні успіхи. На 90 хорих, 8 подужало після застріків в кальгарській лічниці.

Від дня 31 липня, ц.р. відсотки від позичок, які фармері затягнули в державній Фармерській Позичальні, будуть тільки 5% на першім морґеджі.

Коли дня 9 червня скликано до Філядельфії з'їзд Демократичної партії, **ціле місто заквилювало від жовто-блакитних прапорів** і червоно—біло—синіх. Серця українців раділи в захваті! Чому так? Бо стейт Пенсильвенія і місто Філядельфія вибрали своїми красками якраз наші краски — жовтоблакитну. Цікаво буде знати, що таку саму краску має також прапор Швеції і одної німецької провінції.

Правительство замкнуло нарешті табори для безробітних, так звані "кемпи," що стали місцем вилігування комуністичних авантюр а призначило 30 міліонів дол. на публичні роботи — з тим однак, що половина працюючих, котрі користатимуть з тих 30 міліонів, буде знята з листи публичних допомог. За 4 місяці Ліберальне Правительство помістило на роботах 14,291 безробітних — отже й ознака праці є.

Від Музею Визвольної Боротьби України до всього Українського Духовенства

За перше десятиліття свого існування Музей Визвольної Боротьби України в Празі розвинувся до значіння національної української установи. Для свого дальшого існування й розвитку Музей конче потрібує власне для його потреб пристосоване помешкання. Музейний дім у Празі може бути побудований лише на кошти свого українського громадянства. Ніяких чужих допомог у цьому ділі не може бути. Збірка на будівлю Українського Дому переводиться успішно. Музей певен, що патріотичне українське громадянство своїми пожертвами складе йому потрібну сусму. Щоб чим скорше закінчити збірку і перенести Музей БВУ у власний Український Дім, Управа Музею оцим звертається за допомогою до всього українського духовенства.

Вже богато високих церковних достойників і рядового священства натого дало свої датки і організувало у своїх дієцезіях і парохіях збірки пожертв на будівлю Українського Дому в Празі. Управа Музею дуже просить Всечесніших Отців, щоб так зробили всі — щоб усі церковні достойники невідкладно надіслали свої пожертви, щоб серед своїх вірних зробили збірки пожертв на цю ціль. Нехай кожен дасть, скільки може, але нехай дадуть всі! Хай між Вами і серед Вашої пастви не буде ні одного такого, що не поклав би своєї цеглини на будівлю Українського Дому в Празі. Авторитетні заклики українського духовенства промовлять до серця нашого громадянства. Історична традиція свідчить, що українське духовенство віддавна брало визначну участь в культурно-національному житті й дбало про громадсько-просвітні справи Українського народу. Ця традиція каже нам сподіватися, що і в важній загально-національній справі, як Музей Визвольної Боротьби України,, все українське духовенство чинною допомогою відізветься на цей заклик. Віримо, що за допомогою українського духовенства Музей ВБУ уже в найблищому часі успішно закінчить збірку і здійснить поставлене перед ним завдання.

Ласкаві пожертви посилати на адресу Директора Музею проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyc, PRAHA-Nusle, 245, Czechoslovakia.

БУРСА БУК-А В САСКАТУНІ ПРИГОТОВЛЯЄ ОСІННИЙ БАЗАР

ради посилення фонду на удержання незасібних студентів і сиріплення праці.

На розігравку призначено гарні, вартісні і цікаві предмети.

Кождий з наших членів дістане свою книжечку.

Просимо виконати свій обовязок!

Купіть книжечку тих значків!. Розпродайте їх між знакомими — коли Вам бракне книжечок, напишіть до п. О. Прийми — він радо надішле.

Так поможете бурсі.

Так поможете справі виховання молоді!

ТАК ПОМОЖЕТЕ НАРОДОВІ!

В СПРАВІ КОНТЕСТУ,

що відбудеться підчас з'їзду в Саскатуні, в половині жовтня ц.р. просимо писати до управителя бурси в Саскатуні, п. О. Прийми.

Там дістанете за малою оплатою

ТЕКСТИ НОТ, ПІСЕНЬ, ДЕКЛЯМАЦІЙ, ПРОМОВ!

Не відкладайте — вже тепер пишіть.

Приготовляйтеся!

Добра підготовка вимагає праці і часу!

ПИШІТЬ СЕЙЧАС!

БУРСА БРАЦТВА Українців Католиків Канади

КОНКУРС НА ПРИНЯТТЯ

ХЛОПЦІВ - СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ШКІЛ - (НОРМАЛ І УНІВЕРСИТЕТУ)

Постійно отворена в Саскатуні, Саск., під числом 502—24-ій вулиці, на розі Ave. C. (біля Сіпіярської стації) БУРСА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ для хлопців студентів вищих шкіл.

В шкільних заведеннях в Саскатуні студенти мають змогу побирати отсі курси:

1. Курс середніх шкіл (в Бетфорд Ровд Калідженйт) Аплікаціи треба вносити негайно до шкільної ради в Саскатуні. На бажання студентів заряд Бурси вишле форми аплікації. Річна оплата за науку: 9 і 10-та клясы — $30, 11-та — $40, 12-та — $50. Оплата за науку розділена на три ради. Наука розпочинається 3-го вересня

2. Курс учительський в нормальній школі. Річна оплата за курс. Наука розпочинається 3-го вересня.

3. Курс університетський для студентів 1-го року отвирається 19-го вересня, для інших 23го вересня.

4. Курс технічний отвирається 3го вересня.

5. Курс торговельний: Аплікант мусить мати найменше 8-му клясу.

6. Курс українознавства: Наука української мови, історії, літератури, граматики. Виклади будуть подавати в Бурсі.

7. Курс співу, музики, гри на інструментах та українських танців.

Курс українознавства, співу, музики й танків дістануть студенти даром.

Проситься всіх прислати аплікації на приняття до Бурси та до шкіл яснайскорше та бути на самих початках курсів, бо в противному разі може забракнути місця для них.

В бурсі знайдуть приміщення студенти Українці греко-католики з харчем і виховним проводом під досвідченою рукою Всеч. о. Пароха Саскатуну — о. Павла Сулятицького. Ця Бурса запевнює релігійно національне виховання, згідно з духом Церкви і потребами народу. Почесним протектором бурси є Їх Ексцеленція, Преосвященний Епископ, Кир Василій Володимир Ладика, Епископ Українців Католиків Канади

РОДИЧІ! Вашим неосніпним обовязком є післати своїх синів до тої бурси! Там Ваш син дістане не тим поставлення знання і добре виховання та погляд— але **збереже свою народність!** Звідтам вийдуть нові кадри нашої світської української греко-католицької інтелігенції в Саскачевані! Звідтам як соколи на прерію вилітатимуть характерні й здібні юнаки — учителі, лікарі, адвокати, інжиніри! Там кипітиме товариське життя— і залишить прегарні спомини на дальше життя! **Там буде кузня народної характерности й сили!**

Всі пішліть своїх синів до бурси!

СТУДЕНТИ! Це ваша бурса і для вас! Заложена жертвенністю труду, гроша і посвяти чільних одиниць — ради добра нашої святої Церкви, Народу і будучности в Канаді! **Там ваш дім! Там ваш захист! Всі туди!**

Хто ідейний, любить Бога, Церкву і нарід — туди!

Ціле удержання коштує всего 18 долярів у місяць!

Гостям все раді! Зголошення слати негайно до Всеч. о. П. Сулятицького,
214 Avenue M. South, Saskatoon, Sask.

Або на адресу п. Осипа Прийми, 302—24 Ст. Норт

Right Rev. B. Ladyka, O.S.-
M.B., 235 Scotia St.,

ВЖЕ НА УКІНЧЕННЮ
КАЛЄНДАР
ГОЛОСУ СПАСИТЕЛЯ
НА - 1937 - РІК

Знайдете в ньому точний календар Українських Католицьких свят, обширний устав церковний — много поучаючих статей і гарних оповідань

- 160 СТОРІН ДРУКУ -

— Буде готовий в короткому часі —
Замовляйте вже від тепер а ми вишлемо Вам його сейчас як буде скінчений

ЦІНА .25 - - - ПОЧТОЮ .30

Хто замовляє 4 календарі або більше почту оплачуємо самі.

Тим, що замовляють що найменше 25 календарів для розпродажі, даємо 25% опусту

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine St., Yorkton, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

[illegible] 1
[illegible] 2
[illegible] 3
[illegible] 3
[illegible] о. Ст. Семчук 4
[illegible] 4
[illegible] Дм. Кобринський 5
Уміліть Українського Власту ..... М. Готлібова 5
Батьківщина Час 6

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Мовчіть Богдан Лепкий 7
Що таке Фашизм і Соціялізм? Митрополит Андрей 8
Для Нашого Учительства о. Ів. Балан, ЧИН 8
[illegible] Оля Стратійчук 11
Коєчне і Добрий Пресі о. Н. Демків 12
[illegible] І. Ісаїв 13
Бажаємо Аналізм о. Н. Кривоpучка 15
Місія [illegible] др. О. Назарук 15
[illegible] о. Ст. Семчук 18

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Гойдо я Гору! Наша Інтелігенція. Як хвалив нас Губернатор? 20
[illegible] 22 [illegible] Національна Унія Французів 21
[illegible] 21
[illegible] Альманах 22

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Хтось Мене Кличе Журавлі ..... Богдан Лепкий 22
Я "Слава" Пану Ісусові 23
Під Львовом ..... В. Балина 23

ДОПИСИ - Саскатун, Канора 24
НОВИНИ 24

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"
YORKTON, SASKATCHEWAN

Vol. 4, No. 11 November, 1938

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Українські Вісті, Едмонтон — ч. 38—45
Новий Час, Торонто — ч. 37—44
Америка, Філядельфія — ч. 108—128
Український Робітник, Торонто — ч. 32—39
Дзвони, Львів — ч. 6-7, 8-9
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 30—45
Наш Стяг, Чікаго — ч. 33—44
Бунт мл., Варшава — ч. 17
Світ дитини, Львів — ч. 9, 10
Бюлетень, Варшава — ч. 37—43
Добрий Пастир, Станиславів — ч. 1
Праця, Прудентополіс — ч. 33—38
Діточа бібліотека, Львів — ч. 8, 9
А. Лотоцький: Козак Байда, про основання Січи, з образками.
Р. Завадович: Покарані канатьки, комедійка на 3 дії з бурсацького життя.
Українська бібліотека з Бразилії — ч. 8
С. Калинець: Мельникова Гандзя, драма на 3 дії

— o —

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

ОО. Василіян в Мондері, Альта.
має на складі найновіші видання старокрасві по приступних цінах.
— Пишіть за катальогом —
До масового поширення надається брошурка:
ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?
Ціна примірника 10ц.
Very Rev. Basilian Fathers — MUNDARE, ALTA.

В редакції Бюлетеню, скрітка почтова ч. 57, Канора, Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по переднім надісланню гроший.

Подібно можна дістати: Життя і навернення св. Володимира 5ц
Канада, мій рідний край 10ц
Статут БУК-а 15ц
Летючки: Наша програма. Наше відношення. Ідеольогія БУК-а . . . . . даром

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діловисар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 38, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Приймак, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес— взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 38, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Кутнір — 115 McGregor St. Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

— ОГОЛОШЕННЯ —

Крамниця Михайла БРІТСЬКОГО в Канорі
це місце, де стрічаються всі наші люди, що бажають дістати добрий, дешевий і відповідний товар, овочі, харчі і всякі домашні річи. Обслуга точна і скора, та чемна. Ми всюди раді бачити своїх людий— вони раді бачити також нас в себе. Помагаймо нашим торгівцям і промисловцям — поможемо самі собі! Тяммо, що крамниця пана М. Брітського в Канорі— то наша крамниця!

ПАВЛО ЗАБОЛОТНИЙ
Артист, Маляр і Декоратор
Виконує всяку роботу що входить в обсяг артистичного малярства: Малює орнаментикою стилево церкви; Образи до іконостасів; Декорує Народні і приватні доми; Виготовляє сценерії до Народних Домів. Робота солідна якостева і ґарантована. Ціни умірковані. Пишіть до:
P. Zabolotnyj, Canora, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box 57.* Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 38*
Рік 4, ч. 11, Листопад, 1936 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38. Advertising rates on application.
Vol. IV., No. 11, November, 1936 — Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

ЗЇЗД БУК-А В САСКАТУНІ ПЕРШИЙ ЗІ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЇЗДІВ В ПРОВІНЦІЇ ДОМАГАЄТЬСЯ НАВЧАННЯ ПО УКРАЇНСЬКИ В ПРИЛЮДНИХ ШКОЛАХ САСКАЧЕВАНУ !

Ця історична подійсність сталася на зїзді БУК-а в Саскатуні дня десятого жовтня 1936. При заповненій по береги домівці Саскатунської Парохіяльної Читальні Просвіти українські католицькі шкільні урядники та вчителі а також загал присутних ДОКАЗАВ ділом і першим творчим почином, що ми хочемо жити в тій провінції та розвиватися. Необхідним до того чинником крім збереження віри являється також збереження одної з найбільше яркиx культурних признак — збереження МОВИ. Тому наш зїзд ОДНОДУШНО рішив домагатися у відповідних чинників уведення навчання української мови в школах, де українські ученики і родичі з урядниками цего бажатимуть.

Так Брацтво Українців Католиків Канади стало в перші ряди ОБОРОНЦІВ рідного слова і рідної мови в Саскачевані!

Так БУК доказує, яка його праця!

Так БУК бореться з пустою крикливістю і байдужістю оспалих земляків, що на грімких крках думають будувати Україну за морем, а тут сваркою та інтригами розбивають народне життя, самі добре не знають рідної мови а часто їхні діти й цього не знають. БУК вказує, як належить працювати для народу — для добра України!

Українці Католики перші вказують творчий патріотизм у позитивній, тяжкій і необхідній праці, конечній для збереження українства тут, в Канаді!

Українці Католики перші вмінулися о навчання української мови в прилюдних школах!

Бо нам НАЛЕЖИТЬСЯ! Ми, горожани цьої провінції, одні з перших робітників і трудящих на широкій прерії, котрі платимо податки і поносимо всякі інші тягарі державні — маємо право, щоби наша мова найшла це признання, якою тішиться мова французів в провінції Квебек. За нашу повну посвяти працю, за піонірські світлі зусилля і успіхи, за велич вложеного людського труду і жертв — наша рідна мова не сміє пропасти! Ми бажаємо її зберегти! Ми її цінимо й шануємо, як найдорожчий культурний скарб народу! Вчаться наші діти мови чужої а навіть у чужих школах, котрі оплачуємо власним тяжко заробленим грошем, хочемо також щоби там навчали наших дітий нашої рідної мови!

БУК це перша українська організація в провінції, котра піднесла таке домагання. БУК доложить всіх зусиль, щоби це рішення не остало тільки рішенням і домаганням, але щоби мимо всіх труднощів воно стало дійсністю!

Бо труднощі будуть!

Від чужих, але — що найтяжче болить — й від своїх! Ізза зависти, ізза колтунства ба навіть на основі провокацій! І до того загал наш мусить бути приготованим. Це треба здобути!

То не прийдеться так легко, як кому здається чи видиться! Ні!

Зачнуть зараз кричати противники, що чужий елемент зростає! Що англійський характер провінції загрожений! Що протестантизм потерпить на тім! Що асиміляція припиниться!

На це мусимо бути готові!

Мусимо вибороти належні нам тут права! А зможемо їх виборoти тільки однодушним зорганізованим рухом під проводом тої організації, котра перша підносила великий клич: В наших школах треба навчати по українськи!

І це не як ласкавий дозвіл — але обовязково!

На недавнім з'їзді Консервативної Партії Саскачевану, де вибрано нового провідника, вирішено також домагатися і провести творення великих шкільних округів у цій провінції.

Великі шкільні округи це загроза для українського характеру наших шкіл!

Великі шкільні округи це загроза для дальшого навчання нашим учителям!

Великі шкільні округи це зведення наших шкільних урядників до ролі сторожів і замітачів в тих школах!

Це позбавлення нас одного з найбільше впливових чинників національно-релігійного життя в провінції — самоврядування шкіл!

Не наші шкільні урядники — але кілька й то по за виїмками певно не наших осередних урядників малоби тоді правити і кермувати справами наших шкіл!

На цю небезпеку БУК не раз звертав увагу!

Остерігає також тепер!

Ради добра шкіл ставайте спільно під провід БУК-а до оборони!

Організовано можемо много зробити — поодиноко не зробимо нічого!

Де тільки свідомі наші одиниці вписуйтеся до Брацтва Українців Католиків Канади!

Бюлетень щомісячно приносить вказівки, як і що належить зробити, ради загального добра українців Саскачевану!

Кождий свідомий Українець католик повинен приєднати ще одного до БУК-а.

Річна вкладка всього один доляр!

Вкладку належить відіслати з точним поданням адреси до скарбника, пана Дмитра Кобринського, котрого адреса подано в заголовній части Бюлетеню!

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ!

ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА БЮЛЕТЕНЬ І НЕГАЙНО ВІДІШЛІТЬ п. Дм. КОБРИНСЬКОМУ

ЩОБИ ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛАЛА ЯК СЛІД СПРАВНО, ТРЕБА ОДНОЇ ТИСЯЧКИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ БЮЛЕТЕНЮ. – ЗРОБІТЬ РУХ ДЛЯ ТОЇ СПРАВИ

Не сидіть вижидаючи, що пан Кобринський збере все готове а другі чільні члени Проводу БУК-а в провінції зроблять все за Вас!

Робіть самі!

З нагоди хрестин, весіль, забав, вечерниць — коли Вас попросять до слова, скажіть, яка це організація Брацтво Українців Католиків Канади — чого домагається і як працює, скажіть добре слово про Бюлетень і зберіть охочих — най вишуться! Най заплатять свою вкладку. Най зацікавляться великою справою нашого життя-буття всі Томи невірні, підозрільці і обурені сектантським безвірям! Най пізнають труд братів, що зорганізовані в Брацтві Українців Католиків Канади — змагають до кращої долі всіх українців в Канаді!

Поведіть кампанію за вписом нових членів!

Збирайте нових передплатників Бюлетеню!

Тепер осінь і час догідний!

Один доляр на рік невелика річ!

А спільно з тих долярів сотворимо вал проти асиміляції, проти безвіря і безглуздя братовбійчої війни, проти роздору і розвалу!

До акції!

До чину!

РІШЕННЯ ЗІЗДУ

Рішення Пятого Річного З'їзду БУК-а в Саскатуні.

БУК доложить всіх зусиль, щоби — по множости — матірна мова знайшла право горожанства у всіх публичних школах.

Значить, щоби в наших прилюдних школах, навчали наших дітий по українськи, побіч іншого навчання в англійській мові.

* * *

БУК постарається, щоби його відділи оснували Каси Самопомочі для своїх членів.

* * *

БУК стверджує, що більшовизм в Канаді є:

протиканадійський,
протиукраїнський,
протиробітничий —

отже обманює робітництво. Тому, ствердивши в Канаді загрозу більшовизму, закликає всіх українців, яким дорогі є релігія, українське імя, честь, традиція і вітчина, щоби послідовно і вперто боролись з більшовизмом в Канаді і тому дали як найбільшу піддержку українській католицькій пресі, котра веде авангард тої боротьби.

ПРОМОВА БРАТА МЕТОДІЯ

Високоповажані Пані й Панове —

Вже третий день Брацтво Українців Католиків в Канаді, Саскачеванська Секція, відбуває свою річну конвенцію — свій з'їзд. Це пята річна конвенція того Брацтва в місті Саскатун. Сотки людий — відпоручників товариства, членів ріжних хорів і гостий прибули до Саскатуну на цю конвенцію. Разом з тутешними членами й гостями становлять найчисленнійшу громаду яка була на річних конвенціях до цего часу. Хотяй, **не в кількости але в якости криється сила й успіх**, однак я з переконанням заявляю своїм шанованим слухачам, що ця річна конвенція БУК-а увінчалася найкращими успіхами через самий з'їзд і через намічені плани праці для будучого розвитку й успіхів.

В перший день з'їзду — в суботу, відбувалися наради Українських Шкільних Тростів провінції Саскачевану. Трости, по вислуханню інформаційних рефератів — приняли ряд резолюцій, вибрали свій заряд на рік 1937 і уплянували дальший тяг їх хосенної праці.

Вчора відбувалися головні наради БУК-а, Саскачеванської Секції. Намічено дальший плян праці, принято резолюції, вибрано новий заряд. **Вечером відбувся контест хорів, квартет, терцет, дует і соль,** в котрім то контесті переважно брала участь наша українська католицька молодь. І вкраз тіхори й одиниці, що виграли першенство у вчерайшнім контесті тепер співають через це радо — через цю стацію, щоби наш загал міг почути й нарадуватися нашим успіхом — здобутком праці БУК-а.

Нині — третий день з'їзду — **відбувся контест самої молоді в бесідництві й деклямаціях.** Дівчина, що виграла першенство в бесідництві й хлопець, що побідив в деклямаціях— виголосять свої точки через не радіо за кілька хвилин.

Брацтво Українців Католиків в Канаді заснована тому чотири роки і його членами стають одиниці зі всіх станів нашого суспільного життя в Канаді — священство, професійного, хліборобського, промислового й робітничого. Метою БУК-а є згуртувати всіх українців католиків в Канаді в одну могутню організацію й через цеї виховати й виробити як найкращих горожан — синів Канади й своєї католицької Церкви.

Канада є наш край — наша Вітчина, для одних прибрана, для інших родина. Ми всі любимо Канаку, гордимося нею й тому бажаємо бути її вірними, льояльними, працьовитими й корисними горожанами.

Католицька Церква є одна правдива Церква, заснована Ісусом Христом і ми, Українці Католики, члени цеї Церкви, бажаємо бути активними й практикуючими в сповненню її обовязків — не лише через традицію, але через віру й переконання.

Дорогі пані й панове — слухачі цего радія! Я бажаю поділитися з Вами тим успіхом, тим підйомом духа, тим хотінням добра для нашого народа в Канаді яких ми, присутні на цій конвенції, були наочними свідками. **Це успіх — це осягнення БУК-а за чотири роки щирої й невсипущої праці.**

Якщо Вам є дорога Ваша релігія — Ваша Церква, — якщо Ви любите Канаду — прибрану чи родиму Вітчину,— якщо Ви гордитеся й бажаєте задержати свої красні звичаї, традиції, мову — народа з котрого походите,—закладайте в себе відділи БУК-а, ставайте в його ряди і разом з нами спільно працюйте на славу Бога й католицької Церкви, добро нашої вітчини Канади і хосен українського народа — з котрого походимо.

І до Вас українська католицька молоде, інтелігенціє — наша надіє, наша радосте — відзиваюся благаючим і зі серця щирим голосом, вступайте в наші ряди, працюйте разом з нами, трудіться й поліпшуйте свої здібности на користь свою, Церкви, Канади і свойого народу. Я запевняю Вас молоде — наш цвіте, що ми — старша генерація, бажаємо Вашої співпраці, — бажаємо Вам добра, бо ми переняті словами нашого поета, —

"На Вас, завзяті юнаки,
Що возлюбили Україну,—
Кладу найкращі гадки,
Мою сподіванку єдину."

ПРИВІТИ

З Вінипеґу наспіла така телеграма на з'їзд.

"З нагоди З'їзду Брацтва Українців Католиків Канади в Саскачевані лучимося з Вашими високими ідеалами і благородним змаганням за кращу будучність нашого народу в Канаді. Приймітъ ласкаво щиросердечніші наші побажання успіху.

Провінціональний Заряд БУК-а в Манітобі."

"Слава Ісусу Христу!

Світлий З'їзде Брацтва Українців Католиків Канади в Саскатуні!

Ми раді були прибути, як відпоручники відділу БУК-а в Олені, Саск. Однак обставини на це не позволяють. Наш коротенький привіт нехай засвідчить, що желаємо як найліпшого успіху з'їздові в Саскатуні.

Прирікаємо поступати після вказівок і рішень організації, як рівнож поширювати ідею організації БУК-а.

Здоровимо сердечно і з сеї нагоди залучаємо $5.00 в дарунку для бурси БУК-а в Саскатуні.

Заряд відділу БУК-а в Олені, Саск."

о. Ст. Семчук

СПРАВА БЮЛЕТЕНЮ

В попередному числі Бюлетеню я написав статтю про Бюлетень і там я прилюдно й наперед просив майбутній зїзд БУК-а в Саскатуні, щоби звільнивши мене від тягару дальшої редакції вибрав нового редактора. В тій статті заявив я також, що рішучо не буду дальше вести редакції.

Який відголос викликала ця стаття в наших активістів?

Про це покищо не приходиться говорити, як також про причини, що заставили мене писати згадану статтю.

Та можу сказати бодай стільки вже тепер: ЩЕ ДОВГО прийдеться нам працювати і то гірко працювати, заки виробимо дух, настрій, упевнення гідне назви організації в европейськім того слова розумінні. В слід за тим прийдеться і вільно буде по голосу совісти говорити, що хочемо звільнити Україну з кайдан, як про це прегарно при усяких нагодах співаємо, будемо змушені таки вкінці зрозуміти, що наперед треба з власної душі скинути кайдани — лінивства до тяжкої праці, науки, діла, думання, марної озлоблености на здібніших від нас, нехіття чину та бажань прийшовши на готове виперти перших тяжких її працівників й засівши в готові гнізда ясніти похвалами наших розкрійних успіхів. Ці кайдани наважили тяжче на наших душах, себто на душах загалу українців, як хто здає собі справу. Робітник, що літами безкорисно і тихо працює між людьми, не вганяючи за почестями ві признанням, ані наживою — знає це....

Скинувши з власних душ кайдани темноти, лінивства, кривді і зажерливости справедливо заспіваємо воскресну пісню Україні.

Та не скорше.

І тому треба ще праці і праці.

Повної посвяти, без вінагороди а часто при акомпаніяменті інтриг і ударів ріднокровних янічарських кривуляк.

Я свідомий того.

Досі я вже досить дістав дарунків з мошонки Пандори — скільки ще приладять для мене "щирі" земляки, Бог вість. Та може за Божою ласкою бодай життя збережу.

І тому я рішився дальше тягнути ярмо....

Доки стане сил і можливости....

Тільки одно скромне бажання смію висказати: Дорогі земляки! Замість іншими витирати кути та наказавши їм ніже на крок не відступати від невільничої праці для великої ідеї самим гримко голосити про високі власні заслуги і успіхи організації, бодай раз один в році скажіть відчит у своїй власній громаді, відділі чи кружку, приєднайте бодай одного нового члена чи передплатника Бюлетеню і напишіть бодай один раз перед Різдвом або Новим Роком до своєї редакції скорше, як пишете до англійських часописей, не пишучи однак, щоби неодмінно помістити Вашу просьбу не знать вже котру з черги о гроші на таку а такуто ціль — і не присилайте тоді до мене обовязково значків на базар, бо я — щиро кажу — не годен справді з цілої Канади купувати всіх значків на базар від дорогих земляків, хочаби ціль тих базарів була дуже похвальна і корисна, про що навіть не сумніваюся.

—0—

СКАРБОВИЙ ЗВІТ

Липень, 1936

Приходи —

Н. Буковський, вкладка	.80
Т. Дякун, вкладка	1.00
Студентські вкладки, П. Семак	4.00
Пресфонд, М. Чехніта	2.00
З продажі книжок, о. Семчук	7.00
Дм. Васильків, Бюкенан	.50
Разом	$15.30
Перенесено з червня	154.24
Всього	169.54

Розходи

Печатання статута	$25.00
Друк листівок і обгорток	3.00
За Голос Спасителя	2.00
Печатання Бюлетеню за липень	50.00
Розсилка	1.80
Папір до писання	.15
Разом	$81.95
Остає чистих до перенесення	$87.59

—0—

Серпень, 1936

Прихід —

Вкладки відділу ч. 2, Ланівці	1.25
Зі з'їзду в Канорі, Саск.	10.00
З продажі книжечок, о. Семчук	2.50
Ол. Крочак, вкладка	1.00
З'їзд в Арран	18.00
Вкладки відділу ч. 4, Саскатун	7.65
В. Романюк, вкладка	2.00
О. Блоха, вкладка	1.00
В. Камінський, вкладка	1.00
За статути коло Танаскова	.60
З продажі книжечок, Танаскова	1.00
Відділ ч. 17, Приймове	1.80
Разом	$47.80
Перенесено з липня	87.59
Всього	$135.39
Остає чистих до перенесення	$134.39

Розходи

За Голос Спасителя	1.00

Вересень, 1936

Прихід —

З продажі книжечок о. Семчук	2.65
Жіновідділ ч. 14, Геффорд	2.70
Є. Романовський, вкладка	.50
Й. Дяків, вкладка	.75
Н. Ю. Роський, вкладка	1.00
Відділ ч. 4, Саскатун	3.15
Ів. Байда	.90
К. Мороз	1.00
Разом	12.05
Перенесено з серпня	134.39
Всього	$147.04
Остає чистих до перенесення	57.50

Розх'д

Почтові значки	2.50
Уділ на бурсу БУК-а в Саскатуні	25.00
Друк Бюлетеню за вересень	50.00
Розсилка Бюлетеню за вересень	1.88
Голос Спасителя	.50
Друк стяжок для Арран	9.50
Гума до ліпмення	.10
Разом	$89.38

Дм. Кобринський,
гол. скарбник

ОТВЕРТИЙ ЗАКЛИК

Високоповажані Члени і Членкині великого Брацтва!

Управа Бюлетеню **просить** Вас звернути увагу на ось ці точки. Коли Ви є членом БУК-а, без огляду на Ваше звання — робітник, хлібороб, священик, учитель, купець чи іншого якогось звання, то як член Ви вже маєте на собі почуття організаційного обовязку.

Наша і Ваша організація БУК є наскрізь організацією українською а також католицькою, як національною так і релігійною. Про це Ви мали нагоду нераз вже переконатися за минувших літ чотири. Ви читали часопись Брацтва, Бюлетень, котрий щомісячно загощує до Вашої хати і бадьорить Вас, піддає нових сил до бадьорости, кличе до активности, до праці, до всего, що творче. **Ми мусимо стати активними!** Мусимо збільшити запал до праці, щоби молодь наша остала при церкві. Всіми силами мусимо втримати молодь при українстві. Коли не подбаємо завчасу, тепер — наша молодь засміліється а наша рідна мова пропаде! Хто тоді буде удержувати наші церкви?

І хто тоді буде винен, як не ми саші — як не Ви, члени і членкині? Колись, хіба якийсь письменник в такому случаї згадавби нас у своїх та осудив, що ми не подбали як слід, бо канадійські українці затратилися.

Про такі речі говорить до нас Бюлетень, запрошує ставати в ряди БУК-а. Та не всі відповідають душею, як повинніб і тому наші засоби дрібні та намагаємо особами. Як о. Редактор, так Управитель не побирають жадної платні, працюють даром ради організації.

Ми не можемо висилати Бюлетеню на кредит, як це роблять інші і тому зазрання повідомляємо кождого члена, що його передплата кінчиться і належить її відновити. Там, де є відділ БУК-а, члени повинні зложити свої вкладки на річних зборах, при кінці грудня, або найпізніше в січні, і вислати негайно до головного скарбника, Дмитра Кобринського, почта Smuts, Sask. Box 33. Поодинокі члени повинні знова по одержанні повідомлення негайно відповісти. Коли хтнебудь лист Управи легковажить і не відповідає, то ми ради вдержання Бюлетеню, мусимо на жаль здержати йому дальшу висилку, бо інакше ми мусіли робити довг і обтяжувати других членів. Того ми досі не робили і робити не хочемо. Тому просимо усіх, котрі одержали листи з датою 9-го вересня, ц.р. як найскорше прислати свої вкладки, бо дальша висилка буде здержана.

Справа організації вимагає більше точности, карности і, дякувати Богу, маємо богато таких членів, що присилають вкладки навіть перед часом.

Урядників поодиноких відділів просимо приспитати гроші, скоро одержать від членів. Точні адреси належить подавати в англійській мові, зазначивши, чи це старий член чи новий, число відділу і висоту вкладки. Члени, котрі бажають одержувати Бюлетень або Голос Спасителя, платять річно один доляр. Спомагаючі члени платять 50ц., але не одержують часописі. Молодь платить 25ц. може дістати всякі поради в справі співу, концерту і відчиту від п. О. Приймі в Саскатуні, що є управителем нашої бурси ім. о. М. Шашкевича. Відзнака коштує окремо 25ц.

Для Вашого власного добра просимо придержуватися тих точок, з почуттям організаційного обовязку.

З пошаною до Вас,

Управитель Бюлетеню

М. Готлібова

25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

Саме минає 25 літ існування Українського Пласту. Було то чверть століття великих змагань, тяжкої боротьби. Українська молодь дала доказ, що, нарівні з молодіжю інших народів, вміє посвятити себе всеціло Великій Ідеї. Була це та найкраща частина Української Нації, що написала на своєму прапорі горді слова: Служба Батьківщині. Але це молодече захоплення огорнуло швидко і старших та дало почин до створення модерного лицарського ордену

української молоді: Українського Пласту.

В 1911 р. появилися в українській пресі перші Замітки про скавтінг, а вслід за цим і перші (спершу тайні) гуртки, що ставши відразу на національний ґрунт та навязуючи на славну традицію — приняли імя кубанських Пластунів. Головним основником Пласту треба вважати др. О. Тисовського, хотяй і П. Франко та І. Чмола мають також великі заслуги для перенесення скавтової Ідеї на український ґрунт.

Великі успіхи та швидкий розвій молодої організації припинила світова війна. Не тільки старші провідники, але і більшість старшого рядового членства, розуміючи як слід свій обовязок супроти Рідного Краю, вступає в ряди, головно У.С.С.-ів.

Щойно по війні відживає пластова праця. Пластова Ідея шириться немов повінь по цілому Краю, захоплюючи не тільки шкільну молодь, але і ремісничу та селянську, хлопців та дівчат. Крім куренів юнаків та юначок закладаються курені вовченят (для наймолодших), старших пластунів (для дозрілих) та врешті і сеніорів (для старших поважних громадян, що хотіли активно працювати в Пласті). Творяться і окремі гуртки Приятелів Пласту, що поставили собі за ціль всесторонню поміч пластовій молоді.

Праця набирає широких форм. Уряджуються та борн, мандрівні і сталі, теренові вправи та прогульки, ріжні курси, виклади, пластові свята, публичні виступи та много а много інших підприємств. Закладаються пластові склепи, кооперативи, робітні, окремі гуртки для плекання фахових вмілостей, бібліотеки, музеї, архіви, театральні гуртки, вертепи, ітд., і т.д. Поставлено красні будинки для сталих таборів, переведено акцію для підготовлення будови власного Пластового Дому у Львові. Видаються пластові часописи, підручники і т.д. Навязано звязки з многими чужими скавтовими організаціями, роблено старання о приняття до Міжнародного Скавтового Бюра (що зі знаних причин невдалося).....

Крім загально-пластової організаційної та виховної праці — беруть участь українські пластуни також у культурно-освітній праці для народу: ходять громадно по селах уряджують театральні вистави, реферати, беруть участь у протиалькогольній акції, пропагують ощадність, стараються о піднесення гігієнічних умовин на селі і т.д..... Зокрема треба підкреслити велике значіння Старшого Пластунства, що дуже причинилося до викристалізовання української пластової Ідеї на виключно національній плятформі. Воно дуже цікавиться всіми проявами громадянського життя, бере в цьому живу активну участь та старається піднести його на висший морально-етичний уровень, згідно з прінціпами пластової ідеольогії. Це проявилося дуже виразно, коли старші пластуни кинулися все ціло у вир громадянської праці по розвязанню Українського Пласту владою. Зробила вона це (1930 р.) затрівожена надзвичайним розмахом Пласту та його величезним впливом на українське Громадянство, а зокрема на українську молодь.

Однак цей ганебний чин не вбив пластової Ідеї. На чужині, на еміґрації закладається Союз Українських Пластунів Еміґрантів з осідком в чеській Празі, що перебравши бодай частинно на себе обовязки розвязаної Верховної Пластової Команди у Львові удержує світлу традицію Українського Пласту. Помимо величезних труднощів, зокрема матеріяльного характеру, може Команда С.У.П.Е. з гордістю подивитися на виконану працю. Крім внутрішньо-організаційної праці звернено велику увагу на репрезентацію Українського Пласту, та взагалі українського імени перед чужинцями. Вистарчить пригадати собі (між многими іншими) такі виступи українських пластунів, як на Словянському або Югославянському Джемборі, щоби переконатися о успішности праці С УПЕ. Найважнішим завданням, як і досі, є уможливлення доцільного позашкільного виховання для нашої дітвори при укр. гімназії у Ржевницях. Тут треба відмітити щедру поміч гуртка Пласт-Приятя в Празі, під проводом др. Н. Білика. Велике значіння має регулярне видавання пластової преси ("Пластові Вісти"), уряджування пластових таборів та прогульок, головно в Карпати та звязок з чужими скавтовими організаціями, в першу чергу з найблищою — чеською.

Сподіємося, що українське Громадянство, розуміючи як-слід велику вагу такої організації для нашої молоді, та взагалі для української справи і надалі не відмовить своєї всебічної помочі, щоби так уможливити Команді С.У.П.Е. ще краще провадити її працю.

Щоби гідно вшанувати 25-ліття Українського Пласту, улаштовує С.У.П.Е. 29 листопада б.р. Святочну Академію та пластову ювілейну Виставку в Празі. Ми певні, що все українське Громадянство зверне свою увагу на це свято та візьме також участь у ньому, хто може — то особисто, а ні — то бодай посередництвом пошти.

Адреса Команди С.П.У.Е.: Прага 1. пошт. скринка 210. Praha—Europe.

Конто пошт. щадниці: Прага, С.У.П.Е., ч. 80.802.

НАДХОДИТЬ ЧАС

Це той речинець тепер надходить — раз в році!

Коли Ви всі — пишемо до ВАС УСІХ — українці католики, підете голосувати і маєте покищо право вибрати своїх **шкільних урядників і урядників до Пшеничного Пулу.** Підете всі, або майже всі.

Отже підуть всі старші мужчини, підуть женщини — батьки і матері!

Тоді не час сидіти в дома!

Користайте з даних прав, доки вони є!

І користайте з них розумно!

❦ ❦

Що це значить?

Ми не хочемо Вас діткнути або робити Вам докори, що Ви і немовби досі нерозумно вживали тих прав. Однак, ради Бога, дійсність життя щоденний гіркий досвід говорять раз ураз, що таки здебільша досі тих прав не все уживали розумно.

Бо колиби уживали розумно — то наші школи **всі** булиби обсаджені нашими учителями а не сектанськими провідниками, котрі потім колот чинять в громаді і засновують сектантські парохії. Не булоби цього!

І не сміє бути!

Коли давніше були похибки, скажім собі сміло, то **більше їх не буде!**

Підемо до виборів всі, як один — мужчини і жінки — і виберемо своїх урядників. Українці католики виберуть тільки своїх — українців католиків! Чи можливим є, щоби Ви вибрали чужих Вам духом і ворожих вірою та змаганням? Чи можливим є, такий чин народу самогубця — бо як інакше назвати таких людий?....

Наперед всі свідомі, діяльні, проворні і меткі українці католики порозуміються, **на кого** будуть голосувати. Отже, порадьтеся і виберуть **тільки одного,** котрий буде кандидувати в їх імени. Хто посміли би порушити цю волю організованої і свідомої громади — цей стає проти всіх! Фронту домити безкарно не вільно!

Особисті забаганки на бік!

Перед усім добро справи!

А воно вимагає, щоби наші люди ставили тільки одного кандидата та потім всі як один віддали на нього голос. Не сміє бути між нами зрадників — а як будуть, то тільки раз! Другий раз такому зрадникові, що поломить волю громади і наперед обіцяє а потім що іншого робить — ніхто не повірить, ніхто з ним чиститися не буде!

В наших школах наші урядники!

Це тепер наш клич — перед виборами. Кажіть, про це під церквою, коли скінчиться відправа — кажіть при всяких сходинах і беріть провід, акцію у свої руки. Не ждіть, аж ворог зашахує Вас і поставить якогось свого — не ждіть. Пів побіди має той, хто нежданно зачинає — не говорить тільки і обіцює — але робить, ділає і то рішучо.

Як щирокий Саскачеван у наших школах виберіть наших урядників, згодіть наших учителів!

Тільки лінюхи і блазні сидіти будуть на печі в день виборів, коли є змога і нагода віддати голос. Хто живий, той бореться! Хто боротися не хоче, той вмер за життя!

❦ ❦

Друга важна і необхідна справа для нас це **вибір урядників до Пшеничного Пулу!** Ця міліонова в засоби організація, котра платить своїм урядникам більше, як ми звикли уявляти — котрої впливи на правительство і хід життя провінції діймаючі — затруднює по своїх спинацях вже добрих кілька десятків наших людий — Ви звозите до них збіжжа, даєте їм добрий торг, бож це свої люди. Та чи дійсно всі вони свої? Чи рідні Вам по вірі, стремлінню і співчуттю? Чи спомагають вони Вас так щиро як Ви спомагаєте їх при кождій нагоді? Прошу, застановіться.

Скільки разів Пшеничний Пул заїзджає до Ваших Домів біля церков, заїзджає, як до свого Дому. Урядники дають там виклади, світлять образи — лишається потім для Вас праця.... І ніколи ані цента винагороди. А чи богато той самий Пшеничний Пул затруднює наших українців католиків в провінції?— чому не спитаєте. А коли не затруднює, то чия вина — їх, чи наша, що мовчимо на це все, наче воно так і має бути та не упоминаємося за те, що НАМ НАЛЕЖИТЬСЯ. Ваші спини ідуть на роботи Бог зна, куди — а робота такі під носом, під Вашим доглядом є — тільки не для Ваших спинів. Так дальше не може буди і не буде! Той стан мусить змінитися! Всі члени Пулу май ідуть до виборів і виберуть своїх урядників! А коли вже не в силі вибрати своїх, то домагайтеся від кандидата, най обіцяє, що у Вашій околиці при першій можливости буде працювати ваш чоловік! Зробіть раз, що належало вже колись зробити!

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

Богдан Лепкий

Молитва

Не дай мені, мій Боже, біля хати,
яку в ночі ограбили злодії,
безрадно сльози лить і нарікати
сумним псальмом пророка Єремії.
А дай мені-діждатися години,
коли мій люд порве важкі кайдани,
щоб я пісні, немов уста дитини,
мов добрий лік поклав йому на рани.

Не дай мені, о Господи, совою
о півночи на цвинтарях гукати —
і не кажи словами, мов мітлою,
з руїн кістки й череня вимітати.
Переміни мене у квітку спну,
осяяну поранною росою,
хай її зірве дитина й на хвилину
хай звеселить себе її красою.

———=0=———

†Андрей, Митрополит

ЩО ТАКЕ ФАШИЗМ І СОЦІЯЛІЗМ?

(З послання "Слово проти комунізму")

Словом "фашизм" називають комуністи народні партії, усіх націоналістів у всіх краях. Націоналістами їх не називають, передовсім тому, бо не привик ли річі називати так, як усі їх називають. Система брехні наказує їм називати річи не так, як їх люди називають. Якщо б своїх противників називали націоналістами, не здобули би для боротьби з націоналізмом нікого. Але коли націоналістів чи всі народні партії, разом з християнством, з Церквою і церковною владою назвуть фашизмом, то проти так названого спільного ворога зможуть може зорганізувати всіх невдоволених. Та про це їм іде, бо надіються, що таку організацію невдоволених не хто інший поведе, як лиш комуністи. А невдоволених у кожному краю є богато, особливо по війні. Тяжкі податки гнетуть людність, влада допускається нераз несправедливостей, нераз поступає невластиво і зле, економічна криза безмірним тягарем гнете цілу Европу чи цілий світ, незадоволених є всюди значна більшість. Тим невдоволеним представити, що причиною усякого лиха є фашизм, це думка, можна сказати, геніяльна, для зорганізування всіх невдоволених з могутньою партією, котрої ужиє комунізм. Очевидно до тої партії мусять увійти соціялісти-демократи й соціялісти-радикали. Вони з комуністами мають теоретичну програму спільну. Всі вони є учениками Маркса. Всі заперечують приватну власність, а серединою продукції хотіли би зробити власністю цілого суспільства чи держави. Ріжняться одначе в дуже засадничих точках. Соціялісти й радикали є марксистами приміненими до демократичних понять, що царили в Европі перед війною. Тому обі ці партії змагають до перевороту, але легальними дорогами, через працю в парляменті, через нові закони, через спільну еволюцію суспільства з капіталістичного до соціяльного. Від хвилі появлення большевиків соціялісти чули небезпеку, тратили ґрунт під ногами. Досі вони були партією найлівішою і привикли до того, що від них лівіших не було. Вони були в найскрайнішій опозиції до уряду, до суспільного устрою, до всіх верств багатих і правлячих, а ця їх опозиційна програма й опозиційна тактика зєднувала їх маси й була їм потрібна до задержування тих мас у переділеню, що одинока надія на будуче — в соціялізмі. Від хвилі, коли появилися большевики зі своєю програмою революції, терору, нетерпимости, браку всякої дискусії і переведення свого пляну перевороту наускрайнішими середниками, мусіли соціялісти-меншевики, як їх у Росії, чутися дуже моторошно. Соціялістам почало робитися лячно. Вже через появу комунізму вони тратили неначе монополь оборони угнетених. Тратили монополь крайної лівости. Як же то знести, щоб якась партія могла їм — соціялістам закинути, що вони опортуністи. До того тактика терору, агресивности, нетерпимости, не лицювала з їх демократизмом і робила їх чим раз більше несмілими. У положенню, де треба наради, віча, парляменту, дискусій, агітацій — прийшли большевики й зі своїм — до сему бить — без дискусії накинути всім свою волю. Але назверх заховують престіж селянських і робітничих рад. Революція будь-що-будь була теж потрохи ідеалом соціялістів, само слово — таке миле, таке гарне, тільки треба цій революції надати демократичний характер. Бо ж хто не демократ, той ретроград, аристократ, клерикал — одним словом поза демократією нема правдиво людської програми. Соціялісти здавали собі добре справу, що з комуністами в одній партії далеко не підуть. Але коли ці комуністи підносили прапор злуки всіх невдоволених, як же ж не брати участи в цім "народнім" чи "людовім" фронті? Як же ж могли соціялісти бути вдоволеними? Тим самим стали би вже буржуями. Навіть тоді, коли у Франції дістали своє правительство й можність переведення всіх реформ, яких лише забажають, вони ще невдоволені. І треба признати, вони мають і причину бути невдоволеними, бо їх випередили комуністи.

о. Іван Бала, ЧНІ.

ДЛЯ НАШОГО УЧИТЕЛЬСТВА

—=o=—

Учительський обрахунок совісти....

Навіть пересічний християнин, хоч троха обзнакомлений з життям внутрішним, розуміє, що це значить "обрахунок совісти"... Совість, збірник життя, знаного тільки Богу і одиниці, що посідає совість, знання себе самого, своїх думок, бажань, діл, понук .... Неможливо посісти чистий і хрустальний характер, якщо не застановитись принаймні час від часу над самим собою, якщо не обчислити, що в тім океані совісти є доброго, що злого. Обчислити це, поправити і усунути те, що противиться Законам Бога і доложити всіх старань, щоб бути ліпшим, — от користь обрахунку совісти і його ціль.

Ми говоримо тут про "учительський" обрахунок совісти.... Цілі, завдання і обовязок одиниць є до певної міри однакі, принаймні у головних, загальних чертах. Та кождому легко зрозуміти, що кожда станова група має також певні обовязки, що відрубнюють від членів іншої станової групи і становлять те, що зветься "обовязки стану."

Щоб усунути непорозуміння, дуже легко можливе, зазначім, що в "учительському обрахунку совісти" ми не маємо наміру критикувати. Це у позитивній праці "Бюлетеню" булоб не на місци, але, скорше помочи нашому учительству, щоб вони скоріше орієнтувались у масі своїх завдань, і щоб воно мало певні напрямні у своїй великій, важній учительській праці.

Ось обрахунок, що ми даємо:

Наперід питаюсь себе: Чи я, учитель, здаю собі ясно справу з того, що це є виховання дитини? Виховання дитини не у змислі матеріялістичному, без Бога і без душі, у змислі, котрий мені може і офіціяльно накинено, якщо не для практики, то принаймні в теорії, в ідеольогії, в часі моїх студій? — Я учитель, але й християнин, католик, що знає Бога і знає душу. Католицький учитель мусить мати недвозначне розуміння виховання у змислі абсолютно вірному, незалежному від самоволі всяких теоретиків, хоть би і урядових. "Властива і безпосередна ціль християнського виховання є в тім, щоб співділати з Божою ласкою у виробленні правдивого і звершеного християнина — то значить — витворити самого Христа у душах тих, що відроджені хрещенням." (Папа Пій XI. в окружному листі про "Християнське Виховання Молоді.")

МОЯ ОСОБА

Засада: Щоб ніхто не став менше добрим в наслідок того, що дістався під впливи мого ділання.

1 Чи докладаю старання, щоб у кождій дитині добачувати безсмертну душу, сотворену на образ і подобу Божу і призначену до того, щоб жити з Богом у вічній любові?

2. Чи цікавлюсь особисто поступом кождої дитини?

3. Чи я бадьорим, отвертим, ласкавим, справедливим, терпеливим, ввічливим і витревалим у відношенні до всіх моїх учеників?

4. Чи говорю я милим, добре модульованим голосом так, щоб могли мене чути всі діти легко і без напруження?

5. Чи у кождому часі стараюсь бути для дітий приміром до наслідування?

ПОРЯДОК У КЛЯСІ

Засада: "Християнське виховання обнимає все людське життя в цілости, життя фізичне і духове, умове і моральне, індивідуальне і домашне та громадське,, не щоб у якийсь спосіб його ослаблювати, а щоб піднести, упорядкувати і удосконалити його згідно зі взором і наукою Христа." (Папа Пій XI., Окр. лист про християнське виховання молоді.)

1. Чи завше і уважно слідкую за тим, щоб у клясі було ясно, тепло і достаточно провітрено?

2. Чи моя кляса є чисто і принадно уладжена?

а) Чи по можности стараюсь витворити у моїй клясі релігійну атмосферу виставлюванням артистичних релігійних образів?

б) Чи виставляю працю моїх учеників і часто виставу зміняю?

3. Чи добираю для дітий місце в лавках з узглядненням їх зросту, слуху і бистрости очий?

4. Чи вправляю своїх учеників у відповідному держанню тіла?

5. Чи щоденні чинности, як роздавання і відбирання матеріялів, ходження до таблиці, вихід з кляси, виконується в порядку і натурально?

6 Чи столики учителя і учеників є чисті і в порядку?

7. Чи я не марную часу?

а) Чи зачинаю науку на час?

б) Чи переходжу з місця на місце бистро і природно?

в) Чи тримаю помічний матеріял готовий до уживання і під рукою?

г) Чи уважаю, щоб не диктувати плянів, проблєм і речень що повинні бути написані на таблиці ще, заки зачалась наука?

д) Чи стараюсь користати з кождої хвилини дня?

ЗДАТНІСТЬ

Засада: "Досконалі школи є вислідом не так добрих метод навчання, як скорше добрих учителів, учителів, що є наскрізь підготовані і що добре опанували предмет, що його мають викладати; що посідають інтелектуальні і моральні упосяженні, конечні до свого важного уряду; що перейняті чистою і святою любовю до повіреної собі молоді, тому, бо люблять Ісуса Христа і його Церкву, котра огортає молодь особливщою любовю; і що щирим серцем бажають справжнього добра родині і народові." (Папа Пій XI., тамже).

А. Підготовлення.

1. Чи дбайливо приготовляю кожду лекцію?

2. Чи неустанно стараюсь зглибити своє знання кождого предмету, який викладаю?

3. Чи посідаю знання свого предмету до тої міри, що хочу його навчати, не заглядаючи у підручник?

4. Чи маю точно означену ціль при навчанні кождого предмету і чи уважно укладаю плян своєї праці так, щоб тоту ціль осягнути?

5. Чи уживаю з літератури про даний предмет, і чи стараюсь надати своїм учительським старанням барви і сили життя?

Чи стараюсь зробити свої виклади займаючими і чи змагаю до того, щоб мої пояснення були відповідні до спосібностий моїх учеників?

7. Чи маю запис ріжнородних і цікавих вправ?

Б. Виклад.

1. При викладі нового матеріялу я повинен вязати його з матеріялом попереднім: Чи так роблю?

2. Чи уважаю на це, щоб новий матеріял був звязяний з життям і досвідом дитини?

3. Чи стараюсь вказати на причинову звязь викладаних фактів?

4. Чи розвиваю головні точки кождого викладу, чи настоюю на них і наскрізь їх переглядаю?

5. Чи мій виклад не є тільки відмовленням лекції, чи стараюсь розбудити активність і ініціятиву ученика?

6. Чи стараюсь розвинути у своїх учеників релігійні ідеали і вірність для них?

В. Питання

1. Чи питання, котрі я ставляю, є обчислені лиш на память ученика, замість бути питаннями, що викликують думання?

2. Чи до відповіди "так" або "ні" додаю питання "чому"?

3. Чи вистерігаюсь повторювання тих самих питань зі свого боку і тих самих відповідий зі сторони учеників?

4. Чи мої питання є відповідні до спосібностий учеників?

5. Чи ставляю питання ясними, звязливими і правильними словами?

Г. Відповіди учеників

1. Чи мої ученики є жваві, зацікавлені, активні, і чи мої старання находять у них відгомін?

2. Чи даю всім однаку нагоду до участи в лекції, чи може позволяю на те, щоб тільки найспосібніщі говорили?

3. Чи спосібніщі ученики марнують час, коли я занятий працею над менш спосібними?

4. Чи занадто напираю на працю памяти, зіставляючи на боці ділання, що викликують думання і заохочують до нього?

5. Чи мої ученики роблять роботу, чи тільки дивляться на неї?

6. Чи настаю на те, щоб мої ученики все вправжались ясно і правильно?

7. Чи витворюю в них навичку, щоб писану працю виконували наскрізь і уважно?

8. Чи заохочую учеників до того, щоб ставляли розумні і вартні питання у даній праці?

9. Чи ученики виробляють добре розвинені відповіди на питання, що вимагають таких відповідий?

10. Чи ученики виголошують відповіди ясним, добре модульованим голосом так, щоб уся кляса могла з них користати?

11. Чи вправляю всоїх учеників в тім, щоб вони могли давати відповіди незалежно від підручника і нотаток?

12. Яке є відношення скількости праці учителя і ученика?

13. Чи уважаю на те, щоб мої ученики були заняті весь час, стараючись розвинути їх ініціятиву і довіря до себе самих?

14. Чи присвячую увагу осягненню от-цих бажаних овочів навчання:

а) Посідання знання фактів

б) Витворення добрих навичок

в) Здобуття хисту

г) Скріплення і вкорінення ідеалів

д) Розвинення моральної постави і вірности?

Д. Задачі

1. Чи задачі, які даю, ясно і точно уймаю у форму подрібних вказівок і розумних домагань?

2. Чи переглядаю, критично розбираю і похваляю виконану задачу, чи вимагаю від учеників виконання задач у скількости більшій, чим час мені позволить переглянути, поправити і похвалити?

3. Чи даю вказівки і способи, як вчитися скоро і корисно?

4. Чи проваджу і наглядаю працю учеників, даючи тільки помочі, щоб ученики могли працювати незалежно? Чи натискаю на вироблення відповідних навичок у студіюванню?

5. Чи вправляю учеників в тім, як братись до проблєми, і як її розвязати?

7. Чи зростає у моїх учеників спосібність до самостійної праці?

8. Чи даю осібну працю бистріщим ученикам?

СПІВПРАЦЯ

"Є необхідним, щоб уся наука і весь шкільний організм, учителі в школі, програма і підручники для кождого відділу, були переняті правилами християнського духа під проводом і материнським наглядом Церкви; щоб в той спосіб релігія справді була підвалиною і вінцем цілого виховання молоді; і це у кождому степені науки, не тільки в елементарних школах, але також в середних і вищих наукових заведеннях." (Папа Пій XI., тамже).

1. Чи беру активну участь у змаганнях о добробут у своїй громаді, стараючись бути як найбільш пожиточним у свойому учительському званню?

2. Чи стараюсь користати з ріжних нагід, що мені трапляються, щоб побільшати свою учительську здатність?

3. Чи докладаю свою пайку до дискусій і проб на учительських зборах?

4. Чи я є учинним і симпатичним у своїх зносинах з товаришами-учителями?

5. Чи співпрацюю цілим серцем з управителем своєї школи?

6. Чи здаю собі справу зі своїх обовязків учителя українця-католика у відношенні до добробуту своєї парохії і дієцезії?

7. Чи роблю все, що в силі, щоб працювати для релігійного усвідомлення і заховування в своїй громаді?

ВИСЛІДИ ПРАЦІ

"Тому правдивий Християнин, овоч християнського виховання, це надприродна людина, що стало і послідовно думає, розумує і діяє у згоді з правильним розумом, просвіченим примірами і наукою Христа; іншими словами, щоб послужитись біжучим словом: це правдивий і викінчений муж характеру." (Папа Пій XI., тамже)

1. Чи як учитель проваджу я своїх учеників так,

що вони охочі робити більш, чим від них вимагається?

2. Чи в моїх учеників витворюється привичка чистости, харности, правильної і точної приявности, пильности, самостійности, самовідречення і чести?

3. Чи зростають мої ученики з дня на день у спосібности до свідомо-розумної праці?

4. Чи вони уважні і ввічливі у своїх зносинах з другими?

5. Чи зростають вони щоденно у знанню і любові Бога, Його Церкви і нашої святої релігії?

6. Чи у своїй учительській праці стараюсь з кождим поодиноким своїм учеником діяти властивої і безпосередної цілі християнського вихорання, іменно: "співділати з Божою ласкою для вироблення прав дивого і викінченого Християнина?"

"Нема маляра, нема різбаря ні художника, що міг би рівнатись з мужем, котрий знає, як виробляти уми і серця молодіжі. Відбити в душах живий образ Ісуса Христа, це діло, що перевисшає всякі твори людської штуки. (Св. Іван Золотоуст).

Оля Стратійчук

НАШІ ДІТИ

(Докінчення)

В нас є чудовий спів....

Ми повинні ним гордитися, а не стидатися і бути на стільки недбалими, щоби навіть його не вчитися. Як немило слухати, коли мати, сама не вміє добре по англійськи а до дитини намагається говорити ломаною англійщиною а не рідною, українською мовою. Англійці з того сміються. Родичі, а особливо матері, памятайте, що це є вашим обовязком релігійно-національним навчити своїх дітий говорити плавно українською мовою. Вміти також по англійськи правно не завкодить і добре буде, коли ваша дитина буде знати більше мов. Також заохочуйте дітвору читати українські книжки а це зробите найскорше таким робом, коли самі зачнете читати і українську книжку, як надвечірню казочку. Коли дитина зацікавиться тим, то вже й сама змагатиме до читання. Я знаю з досвіду, що нам лекше в школі читати англійські книжечки, але коли зачну читати українську книжку, то вона мене так зацікавить, що тяжко її відложити. Стараймося також замовляти для дітий діточі українські часописі як Світ дитині, Голос Приятеля — Дзвіночок — і вони скоренько навчаться читати. Так родичі повинні старатися під кождим згляд збудити національно-релігійну свідомість в дитині. Тому також повинні піддержати рідну школу, коли тільки вона в даній місцевості істнує.

Нащо ще повинні родичі звернути увагу на релігійно-моральнім полі? Про це не хочу богато говорити, однак є такі точки, що про них я хочу згадати. Перше, треба родичам більше звернути уваги на те, як їхні діти заховуються в церкві. Ми повинні тямити, що церква, це Божий Дім і не оглядатися ані виходити на двір, чи навіть жвякати ґаму. Родичі винні це! Дайте дітям добрий примір. Батьки, не виходіть курити а матері не говоріть в церкві про домашні справи! Діти беруть від вас примір.

Дальше, подбаймо, щоби наші діти ходили на добрі представлення і концерти. Часом є гарне, поучаюче представлення, однак присутних мало, самі старші. Але коли почується музику десь коло 12 години, тоді повно находить молоді. Можна й погуляти, але не треба легковажити гарне, поучаюче представлення. Навчати і справляти це обовязок родичів!

Матері! Не жалуйте труду, щоби поговорити з дитиною і чогось її навчити. Як часто я чула, що мати каже: Збирайся хутко та біжи на двір бавитися, не докучай мені! Тоді дитина біжить і на вулиці находить подругу. Бог один знає, яких. Тоді діти найменших літ скоро научуються таких річний, що краще про це не говорити.

Родичі! Не жалуйте труду! Колись він вам оплатиться. Дитина, котра має добре виховання, ніколи вам ніякого смутку не завдасть. З неї будете мати користь.

Молоде покоління є надією нашого народу. Родичі, а особливо матері мусять це памятати. Також родичі мусять памятати, що найбільший вплив над дітьми будуть мати тільки тоді, коли піднесуть себе духом — моральністю. Коли самі займаються народними справами і обговорюють їх з дітьми, то вщіплюють в молоді серця недвижні основи на ціле життя. Діти дивляться на вас і наслідують вас. Треба подбати про добрих учителів для ваших дітий і не уважати на ціну, щоби вчителеві дати як найменше за його працю, бо та праця більше варта як все золото і тут на заплаті можете дуже ошукатися. Уважайте, щоби товариші ваших дітий були чесні і щоби разом належали всі до доброї організації, як приміром наш БУК.

Все це обовязок родичів і дитину тут тяжко винувати, хоч родичі часто говорять, що вони наказують дітий а ці не слухають. Вони запізно зачали їх напоминати. Дитину треба ще з колиски вчити. Коли би наші родичі на це все більше звертали уваги, менше писали би потім чужі часописі непохвальні вістки про нас. Наша надія в молодім поколінню а ця надія лежить в руках наших татів і мамів. Нашим родичам належить почати новий період українського життя в Канаді, щоби наше імя було загально шановане і покрите честю. Канадійські французи більше двіста літ під владою англійського правительства, однак вони є французами і католиками, так як їхні предки — мають свої школи і уряди. Чи ми не спосібні на таке досягнення?

Можемо, коби лише була воля до того. А надію нам треба підтримувати, а не падати на дусі.

Маймо надію, що наша молодь буде добрими українцями і добрими католиками. Маймо надію, що не надармо будуємо і тягнемося з останного, щоби сплатити наші посілости. Маймо надію, а лекше буде працювати і лекше буде давати датки на народні цілі. Не тратьте ніколи надії!

о. Н. Демків

КОНЕЧНІСТЬ ДОБРОЇ ПРЕСИ

(Докінчення)

На сторожі своєї многонадійної сівби поставив достойний ювілят, Митрополит Андрей, печатане слово, Місіонар. За тою першою спробою ми нині начислюємо цілий ряд печатаних часописий — українських католицьких, що ідуть між селянство, але також інтелігенцію і так весь нарід єднають одним духом католицького освідомлення і творчої любови. Ця преса не минає ні одного важного громадянського моменту, щоби не освітити його так з точки релігійної, як також національної. На тій основі є можлива широко закроєна католицька організація.

В книжці о. др. Костельника про Настю Волошин, нашу першу стигматичку, читаємо як Настя молилася в екстазі: "О Ісусе, Царю неба і землі! Збери все терпіння нашого народу і дай мені, я перетерплю і піду до Тебе.... Потіш наших опущених пастирів (священиків), щоби багато овець привели до Тебе!" Треба тут звернути увагу, що Настя проста селянська служниця, ніяк не моглаби так очеркнути нашого духовенства....

Наше духовенство "опущене." На жаль, своїми.... Чим? Непослухом, облудою, лукавством. Много є наших людий, що їх ніщо не обходить: ідуть через життя зі замкненими очима, на осліп, на омацки. Поза тісним околом власних справ, вони більше нічого не бачуть. Вони не відчувають спільноти зі життям всього народу і своїх близьких. Вони не тішаться і не сумують з нагоди важних подій суспільного життя, до парохій не належать а до церков не їдуть, до БУК-а їм не треба належати а доброї часописі їм також не треба, жертви на ніщо не дадуть. Таких людий много на фармах, богато їх по містах. "Моя хата з краю, нічого не знаю" — це їх плитонька мудрість життєва. З таких людий для наших організацій, заведень, для нашого народу і взагалі для збірного людського життя хосен не більший, як з того сотворіння, що ходить по пасовиську та румигає. Се мертві члени суспільности, що самі нічого не вартують і своїх дітий чогось путнього навчити не вміють. "Поки я живу, то мої діти до церкви не будуть ходити" — казав один батько. Та небавом прийшла якось трилітна дитина до матері і каже, що двоє других дітий, 5 і 6-літних сховатися у воді. "Я їх кликала а вони не хочуть відізватися!" Матір мерщій побігла на вказане місце та було пізно, діти потопилися. Певно, до церкви ніколи не підуть! Важання їх батька сповнилося.

Таку поведінку належить осудити. Кожда душа має у Сотворителя велику вагу. Кожда одиниця се важне звено великого ланцюха, який творить людський рід. Щоби сповнити своє завдання як рід, треба кождому мати очі і уха на цей Божий світ, треба, знати, що довкола діється, треба вийти з того царства омацків-темноти. Ся темна обридлива маса, що не бере жадної участи в громадськім життю, до доброї організації не належить, доброї своєї української католицької преси не читає і нічим не цікавиться, є наче те зело, що росте на несправленій ріллі. Нікому хісна не приносить, хіба шкоду. Своєю бездільністю стає поганим ґрунтом для всякого буряну — сю темну масу найлекше потім використовують большевицькі вожаки чи інші релігійно-народні руїнники. Використовують матеріяльну скруту демагогічними і безбожними кличами — часто розбурхують дикі, непогамовані інстинкти, впоюють в них підлоту шкуриних інтересів, засівають гризню і некультурність і так ослаблюють наш національний організм дорешти. І та темна маса, ті осліпки-омацки, що досі нічим не цікавилися і не мали ніколи критичного погляду на світ, приймають нечайно і нераз за правду все, без розбору, всяке слово з уст демагога-агітатора, що з правдивим добром нашого народу нічого спільного не має.

Всі, що займаються в нас громадською працею, добре знають, скільки то перешкод стрічають вони саме зі сторони тої безідейної і безчинної маси. Тому з тим явищем треба боротися аж до перемоги. Праця тяжка, але конечна. Колиби в нас за рік не сотки але бодай десятки одиниць вирвати з того болота, то се булоб доказом, що йдемо вперед, що наш нарід починає бути добрим і людяним народом супроти себе і своїх. Церква, добра і будуюча преса, добрі організації — це чинники, що виконують цю спасенну працю. БУК на тім полі зробив і робить дальше тяжку роботу.

Треба також прибивати, наче оголошення наші часописі на видних місцях біля церкви. Най люди читають принагідно. Так кождий може занізнатись з часописом.

Давати в продаж тим особам, від котрих належить сподіватися найбільшої розпродажі. Також самому розпродувати свою часопись при добрій нагоді побіч церков.

Іншим знова чинником поширення доброї преси є збірщики-колєктори, котрі ідуть від хати до хати і розпродують передплату. Вони мусять бути проворні і терпеливі люди, але також дуже чемні, навіть супроти крайно нечемних.

Також люди богатші, доброї волі часто будуть жертвувати на добре діло — приміром передплатити часопись для бідної католицької родини.

Хоч раз в рік подбати про представлення чи концерт, або інше як підприємство на дохід нашої преси.

Впрочім можливостий в тім ділі є безліч. Наведені способи помочі добрій пресі мають ще свою окрему суспільну і масову вартість, якщо сповнити їх пляново і докладно в кождій парохії та зворушити загал при помочі летючок. Тоді приспана совість многих може обудиться.

В тім напрямі працювати це обовязок духовенства і світських.

Хтось сказав: "Навіть найбільший капарник-партач на світі не сидить безчинно під вербою, коли його хата спопеліє, але ставить другу, а коли треба то й третю...." Досі в нас положено тільки слабі основи під українську католицьку пресу. Але борба з капарниками і капарництвом мусить привести нас до побіди. Ситуацію має вратувати БУК, має поставити сильну українську католицьку пресу. Маємо співати не "пропала надія," а "горі і нам серця!" На ще духовенство не сміє вічно бути опущеним — але потішенім, щоби богато овець привело до Тебе, Ісусе — Царю неба і землі.

І. Ісаїв

БІЛЬШОВИЗМ В КАНАДІ

З історії большевизму в Канаді

Комуністичну партію засновано в Канаді в 1921 р. На початок Москва прислала $3000.00 До 1924 р. комуністична партія була відома під імечем робітничої партії і складалась із двох організацій: леґальної — "А" і підпольні — "З". Друга, тобто підпольна (тайна) організація вела нелеґальну роботу комуністичного інтернаціоналу. Її завданням було: зорганізувати робітничу клясу Канади в цілі повалення істнуючого ладу **при помочі насильства, тобто — революцію.** Гроші діставали вони через все-американське бюро в Спол. Державах Америки.

Тепер комуністична партія в Канаді веде свою роботу через такі організації: 1. **ВЮЛ** — Воркерс Юнаіті Ліґ, що працює між трейд-юнійними робітниками і має свої підвідділи. Їхнє завдання — розбивати робітничі юнії і це вони виконують ділом, а також через поширення своєї ґазети "ВЮЛ." 2. **ФЮЛ** — Фармерс Юнаіті Ліґ, що працює між фармерами. Їх орган в англійській мові "Форов," а в українській мові — "Фармерське Життя." 3. **Ради безробітних,** знані особливо серед тієї частини безробітних, що є на державній допомозі (реліфі). 4. **КРОЛ** — Канадійська Робітнича Оборонча Ліґа. Вона занимається підготовкою судової оборони для арештованих комуністів і закликає до збірок на ту ціль у свойому органі "Лейбор Дефендер." 5. **МРД** — Міжнародня Робітнича Допомога для постачання поживи в часі штрайки, голодових походів, а також збірає допомогу для комуністів в інших краях. Якраз тепер той відділ занимається збірками для еспанських комуністів. 6. **ДРС** — Друзі Радянського Союзу. Цей відділ видає свій журнал в англійській мові в Торонті, вихвалює Росію в щоденній пресі, "спростовує" протибольшевицькі новинки і статті.

Хоч большевики українського походження мають обовязок належати до всіх цих комуністичних організацій, то вони творять ще ряд своїх власних організацій серед українського робітництва і фармерства. Розуміється, ті організації є підчинені Центральному Проводові Комуністичної Партії в Канаді. Українські большевики гуртуються в таких організаціях: **ТУРФДім** і його секції жіноча і молоді; **Робітничо Запомогове Товариство** (асекураційне) і **Товариство Допомоги Політичним Вязням на Західній Україні.**

Большевизм є протиканадійський

В листопаді, 1931 р., відбувся комуністичний процес в Торонті. На тому процесі були предложені судові документи, що доказували, між іншим, слідуюче: наказ з Москви доручав комуністам у цілім світі, щоб вони творили червону армію, а командантам її назначували безумовно вірних комуністів. Згадані документи виявили, що основним завданням канадійських комуністів є — повалити істнуючий тут політичний та соціяльний лад при помочі **насильства.**

Знова інші судові акти ствердили, що третій інтернаціонал в Москві призначив в себе осібну комісію, що мала прослідити і поширити думку про **відірвання** Канади від Англії і Британської Імперії. У лідера канадійських комуністів знайдено лист з Москви, а в ньому комуністичний інтернаціонал пише, що майно заможних фармерів має бути сконфісковане і заведена фармерсько-робітнича влада в Канаді. В тому листі було написано, щоб відмовляти фармерів від плачення податків, ренту й довгів. Також фармерів треба намовляти, щоб організували насильний спротив проти стягання податків.

Один із засуджених комуністичних лідерів, Том Ювен, зізнав на тому процесі, що на випадок війни між Канадою і большевицькою Росією, канадійські комуністи булиб зобовязані стати по стороні Росії проти Канади і обороняти Росію без огляду на те, хто викликав війну. Він також признав, що канадійським большевикам була видана інструкція про те, як боротись з поліцією. Є там, між іншим, і про вправи в киданню камінням: цільно кидати камінням так, щоб ані один не хибив, треба вправлятись. Тому наказ з Торонта каже, щоби члени комуністичних організацій вправлялись в тому ділі кожного дня рано і вечером.

При кінці торонтонського процесу суддя Райс сказав: Розправа в Торонті відбувалась не тільки проти вісьмох обвинувачених комуністів, але проти цілої комуністичної партії в Канаді. Тому засуд обвинувачених, означає одночасно присуд на цілу партію.

Тим присудом, отже, узнано комуністичну партію в Канаді нелеґальною, а тимсамим приналежність до неї є злочином.

Большевизм є протиукраїнський

Большевизм, як ідея і політика московського уряду є запереченням ідеї української державности. Тому большевицький уряд в Москві не тільки винищує Україну й Українців на землях, що є під московською окупацією, але наказує також поборювати українство поза межами Ряданського Союзу.

Виконуючи наказ з Москви, наші большевики-яничари завсіди і всюди роблять на шкоду українському народові. В Канаді вони в першій мірі стараються не допустити представників національно свідомих Українців до парляментів та інших державних інституцій. У всіх виборах, чи то домініяльних, провінціональних, міських, або муніципальних, наші большевики завсіди і всюди голосують на кандидатів всяких інших народностей; навіть на жидів, а ніколи на Українців, що їх ставлять національні організації.

Крім того, наші большевики свідомо, або несвідомо, розголошують себе Українцями в часі протидержавних заворушень, при арештованню і на процесах подають себе за Українців і тим стягають підозріння, а то й ненависть на наш нарід в Канаді. Цим також вони утруднюють наш поступ в цім краю.

На доказ, ось допис одного большевика з Едмонтону в большевицькій газеті про першетравневу демонстрацію: "Участь англьо-саксонських робітників у демонстрації була зовсім незначна. В поході ішли майже всі робітники чужинецького походження. Англійські робітники стояли на хідниках і приглядалися з боку."

Чи є большевицька небезпека в Канаді?

Згадаймо такі недавні ще факти з большевицького руху в Канаді: голодовий похід на Едмонтон і бійка з поліцією. Подібний похід на Вінніпег. Загально відомий ще похід на Оттаву, інтернування державного допомогового бюра в Калгарах, захоплення залізничих потягів, бійка з поліцією і замордовання полісмена в Реджайні — все те у звязку з тим походом. Ріжні штрайки, включно зі збіжевим штрайком в Альберті. Все те — це тільки вправи, "трейнінґ" канадійських большевиків до властивої спроби повалення уряду на зразок большевицьких революцій в інших краях. Поминаю інші, явні і скриті большевицькі методи ширення безбожництва, бунтів, розкладу родини, і т.п.

Мимо того, нам кажуть, що большевицької небезпеки в Канаді нема, бо.... большевизм в Росії і в Зах. Европі — перед розвалом. Не забуваймо, що Ленін сказав колись таке на адресу комуністів: "Коли будете відходити, то гримніть дверми так, щоб світ задрожав." І дійсно еспанські большевики грим пули перед своїм відходом так, що майже увесь світ здрігається від їх звірств. В Радянськім Союзі може бути ще гірше. Від лускоту дверий перед відходом канадійських большевиків напевно світ не задрожить, але богато людських черепів можуть бути розторощені, якщо Канадійці далі будуть легковажити большевицьку небезпеку, яка напевно гряде.

Ми, канадійські Українці, згуртовані в національних організаціях, мусимо поборювати большевизм та усвідомляти наше фармерство і робітництво в тому, що большевизм є не тільки протихристіянський, протиканадійський і протиукраїнський, але що

Большевизм є також протиробітничий

Треба усвідомити працюючі маси, що ані большевизм, ані соціялізм нігде не поправили долі трудових мас. Приналежність фармерів і робітників до большевицьких організацій нічим не поправила їхньої долі. Треба їх переконати, що так як капіталізм, так і соціялізм чи комунізм, визискують і будуть визискувати робітника і фармера з тою ріжницею, що в капіталістичній, демократичній державі працюючі маси мають бодай можність поправити свою долю через постійну зміну урядів. В диктатурі "пролетаріяту," де панує кліка бандитів, нема ні крихітки надії на поліпшення долі трудових мас, бо за всякі спроби в тому напрямі — куля, або тюрма.

Нашим робітникам і фармерам треба розікнути, що

Большевицькі лідери — це обманці робітництва

Ось що пишуть тепер ті бувші члени і лідери большевицьких організацій, які вийшли із тих організацій і видають свою "Правду." До редакторів большевицьких газет так пише їх бувший товариш: "Ви боїтесь іти на реліф, а не я. Я вже пішов на реліф і цего не боюся й не стидаюся. Лекше з'їсти кусок хліба з реліфу та мати чисту совість, ніж брати платню від робітників і дурити їх за це так, як ви всі там на горі робите."

А бувший редактор большевицьких УРВістей ось що пише тепер про своїх товаришів по фаху: "Чи оборонці українського народу (за яких уважають себе редактори УРВістей — І. І.) будуть затаювати й заперечувати масове арештування українських культурних робітників в Україні?.... Чи будуть вони заперечувати голод в Україні в 1933 р.?.. Ні! Так не поступлять оборонці українського народу. **Так поступлять лише ЗРАДНИКИ українського народу — ХРУНІ й РЕНЕҐАТИ. Так поступлять лише вислужники гусотяпства й великодержавного російського шовінізму. Так поступлять лише ті, що ради затримання платної позиції йдуть ПРОТИ власного народу.**

Так треба демаскувати большевицьких лідерів перед робітництвом і фармерством, що далось замотати отим гитаям.

А крім того — ми мусимо посилити працю в наших релігійно-національних товариствах і мусимо скріпити нашу пресу. Бо нічого большевики не бояться так, як сильних і активних національних-релігійних організацій і преси, що ту силу і активність відзеркалюють.

о. П. Криворучка

КАТОЛИЦЬКИЙ АКТИВІЗМ

(Докінчення)

Радіємо тим, що належимо до Української Католицької Церкви! Одушевляємося, що ми є українці католики і члени Брацтва. Всіх нас лучить одна віра — всі ми користаємо з тих самих св. Тайн, всі ми повинуємося Одному найвищому Проводові — св. Отцю, Папі Римському, що є прямим наслідником св. Апостола Петра. Одна велика родина, одно серце і душа..

Католицтво це та сила, перед котрою тремтить і котрої боїться більшовизм. Більшовики знають, що католицтво все животворне, повне сил, навіть у найтяжчих хвилях історії — йому ніколи не брак людий посвяти, жертви і захоплення. Церква все має своїх відданих, котрі готові до борби і рішені на все. Перед Церквою клонились побіджені вороги, такі як Юлян Апостат, котрий воював не лише з Церквою але й з Богом. Коли однак впав на рівнинах Мерени у Малій Азії в бою з персами, то ще знемощілою рукою хопився рани, набрав крови і кинув нею до неба зі словами: Ісусе з Галилеї, Ти побідив!

Тому й ми Українці католики в Канаді спокійно можемо глядіти у світлу будучність — бо з нами Бог! А коли з нами Бог, то хто проти нас? З Богом ми приїхали сюди зі Старого краю, пережили всі перші недостатки і злидні, переживемо й теперішні.

Бог наша сила, Христос наш Цар! Отсими знаменами побідимо! Тим знаком назначене також Брацтво Українців Католиків. БУК це взнесла Армія Христа Господа — великий похід Католицької Акції. Це вибранці, що бережуть свій нарід. Вже статут БУК-а вказує на велич наших завдань і далекосяглість ділання. БУК стремить, щоби евхаристій це життя стало денним бажанням і конечністю кождого українця католика. БУК бажає освідомити наш нарід в Канаді, високо піднести наш національний престіж. Хочемо збогатити наш культурний дорібок і так виховати молоде покоління. Хочемо як найкраще розвинути наші духові цінности і вложити у спільну скарбницю Канади.

Оце змагання БУК, оце наш український католицький активізм! Хрест наше знамя на тлі кленового листка. Знак: релігія і патріотизм. Віра наша католицька, обряд наш український — ці вартости цінимо і дорожимо ними! То наша гордість! Хочемо бути ревними, хочемо бути мужними, хочемо бути щирими католиками!

Евхаристійний конгрес, що недавно відбувся у Венкувер, дає нам зразок католицького духа. Полева Архієрейська Служба Божа, високі достойники, добір інтелігенції — двацять тисяч вірних — і зливний дощ паде, гей з цебра. Ніхто не втікає. Все як мур стоїть до останного слова Служби Божої. І аж тоді розходяться. Змокні до рибця, але щасливі в душі. Встояли на пості. Гідний взір завзяття, щирий зразок вірности і сталости.

Такими хочемо стати й ми— Українці католики.

———0=———

др. О. Назарук

МІСІЯ ГАЛИЧАН

1. В малій Галичині, а не на Великій Україні різьбилося наперед історичне обличча чисто української держави. Сталося се вже дуже давно. Підготовка до сього наступила на сій земли вже в часах, про котрі не маємо своїх історичних даних. А зовсім виразно зазначилася перша чисто українська державність за династії Ростиславичів з верхом її розвитку за Ярослава Осмомисла. Вона вже тоді мала всі дані на те, щоб стати українською Прусією. Доказів на те — в Слові о полку Ігоревім. Там виразно представлена сила малої Галичини, її величезний політичний престіж і можливости її експанзії.

2. Мала Галичина й стала тою Прусією для України за другої великої галицької династії, а саме за Романовичів. Як відомо, намісник галицького короля Данила, Дмитро, стояв з галицькою залогою в Києві. І боронив його до останного галицького жовніра перед страшною навалою татарської орди за Бату-хана. Такої геройської оборони Київ не бачив відкоти сягає память його літописців аж по наші дні. Отже то з малої Галичини походила сила, що заняла Велику Україну і боронила її до останка.

3. Коли скінчилася стара княжа державність наша (причини її занепаду докладно невияснені), вся наша земля і нарід на ній попали немов у якийсь довгий летарг. Серед того летарґу бачимо судороги великанського організму, що становив колись свідому себе національно-державну силу. Колиж помалу зачинають творитися можливости організування нової української збройної сили, то знов ту організацію переводить Галичина для Великої України. Маю на думці Гетьмана Конашевича-Сагайдачного, родом з Самбірщини, що перший на більшу міру зорганізував мілітарну силу козаччини над Дніпром. Річ ясна, що не прийшов він туди сам один як палець, бо бувби там пропав і зник. З ним мусіла прийти бодай горстка Галичан і при їх допомозі він зорганізував велику мілітарну силу над Дніпром, що рішила в боротьбі між Заходом і Сходом. Вона рішила на користь західної культури.

4. Рівночасно з тою мілітарною організацією яку переводили Галичани з Сагайдачним над Дніпром, переводили галицькі монахи не менше важну духову мобілізацію організацію Великої України. То галицькі монахи зорганізували першу фабрику паперу для Київо-Печерської Лаври. То очевидно для їх духовних потреб ескортував гетьман Конашевич своїми козаками галицьку друкарню з галицького міста Стратина до Києва. І була се перша друкарня на Великій Україні. То галицькі монахи-аскети відрекли-

ся міра сего і родин своїх, покидали рідні околиці та йшли в глибину велико-українських земель. Там будували духові центри нашої сили, будували своєю виробленою могутною силою волі, серед великих трудностей і серед цілком незнаних їм обставин. Вони своєю величю зовсім не були менші від тих стародавних богатирів-побідників, що їх описують героїські билини наші. Се зовсім природне, що найбільший з галицьких богатирів меча в часах козаччини, гетьман Конашевич, зустрічається з сучасними йому галицькими богатирами духа й аскези над широким Дніпром — і разом співпрацюють для високої цілі.

5. А ще цікавіше те, що коли вже нічого не чуємо про добровільну жертву галицьких богатирів меча й духа для організування Великої України в імя висшої ідеї, то над Великим Лугом України і над Дніпром Полем її піднимається велитень Богдан, виховавший в Галичині і перенятий її духом. Кождий знає, яку силу має виховання для людини. Воно вкладає в душу людини думки, ідеї, цілі, способи поведення, словом воно в дуже значній мірі рішає про духове нутро людини і про напрям її ділання. Отже дух Богдана се був галицький дух, включно з його помилкою необережного наближування до Москви.

6. А наше покоління бачило, як з тої малої Галичини вийшло около 500 хлопців, і як вони під іменем СС (Січових Стрільців) становили сторожу Києва, як держали той Київ у руках і через него цілу Україну. Тілько, що їх там було, може дати до війська кожде середне галицьке село. А се значить, що поки в Галичині маємо ще один повіт перенятий нашим здоровим національним духом, ба поки маємо один кут одного повіта, то маємо ще в своїх руках силу, яка при сприяючих обставинах може рішати про напрям і долю Великої України, — як рішала колись за Ростиславичів і за Романовичів, за Конашевича і за Хмельницького та за невеличкої горстки наших СС-в в Київі 1918 р.

7. І ще одну важну подію бачило покоління наше: політично і стратегічно помилковий похід Галицької Армії на Велику Україну в липні 1919 р. Та хоч той похід був політично хибний, то під оглядом національним він був і на завше остане надзвичайно поучаючий. Чому? Бо тоді Галицька Армія, що з недостачі амуніції уступала перед добре заосмотреним польським військом, мала на великоукраїнськім грунті ще тілько сили, що — в рівночасній боротьбі з червоними большевиками, з білими військами Денікіна і зі старшинним місцевим хаосом—фактично воюділа Україною. І оставила по собі в українськім народі якнайлучші спомини. І то в усім без вимку населенні України. Бо се наш грунт, то значить грунт, на якім ми Галичани все мали, маємо і будемо мати свою місію до виконання: найвисшу національно-моральну місію.

Та коли зможемо виконати свою місію на Великій Україні з повним успіхом? І тут доходимо до найважнішого відтинка в цілій тій дуже важній справі.

Уявім собі, що тих 500 галицьких хлопців, котрі рішали про Київ і про цілу Україну, не зібралися були до купи під своєю власною галицькою командою, але розійшлися по всій Україні. Чи тоді могли вони були мати такий вплив, як мали? Очевидно кождий скаже: ні. І правда, навіть якби не тих 500 хлопців, але тих 100,000 Галичан, що в 1919 р увійшли на землю Великої України, розійшлися було, то також не мали ніякого політичного впливу ні значіння, хочби кождий одинцем робив, що міг в тій великій країні. Чому? Та з тої простої причини, що на Великій Україні було замало розсипати навіть 500,000 наших людей. Їх в скорім часі всмоктав в себе надзвичайно вітальна і жива наддніпрянська маса тай скоро сліду не стало навіть по великій скількости Галичан розсипаних по тій землі. Зрештою те саме сталося там і з немалою скількістю Москалів і Поляків, Сербів і Болгарів, Литовців і Німців. А що там орд монгольських пропало без сліду!

Отже всяка розсипність Галичан на Великій Україні се булаб даремна втрата наших людей і їх енергії.

З того ясно, що вплив Галичан на Велику Україну й на людей, що походять з неї, може мати значіння тілько тоді, коли Галичани для добра Великої України і взагалі для добра загальноукраїнської справи збережуть свою суцільність і тимсамим цільовито відокремляться.

Яка має бути ціль того? Що се значить? Як се перевести?

Ціль повного відокремлення Галичан має бути: опанування Великої України приблизно в такій мірі як колись за нашого короля Данила, або як бачимо тепер опанування Прусаками Німеччини, Англійцями Великої Британії і т.п. Інакше кажучи, місія галицького племени як частини будучої великої української нації має бути: приготовити і пожертвувати себе в ціли сцементування одної великодержавної нації. І власне в тій цілі ми Галичани мусимо себе відокремити та дуже вважати на те, щоб не наступила в нічім неорганічна мішанина між нами й людьми з Великої України: бо коли така мішанина наступилаб, тоді наш тип пропаде в великоукраїнській масі, а пропаде під кождим оглядом, т. зн.: морально, духово, організаційно і фізично. Пропаде надармо. І разом з тим нашим типом пропаде можливість, скристалізування української нації. Наддніпрянський матеріял, сам собою повний життєвих сил, стане тоді тільки підложжам для механічного поширення будучої всеросійської мішанини, вітра через надмірну домішку якраз того живого і дуже вітального наддніпрянського типу також не вспіє скристалізуватися в правдиву могутну націю і тому не вспіє виконати своєї світової місії, до якої покликає

її сама природа.

Зміст поняття про відокремлення Галичан уявляю собі ось як:

Передовсім кождий Галичанин і кожда Галичанка, що належить до провідної верстви галицького племени, для загально національної цілі мусять усвідомити собі і постійно про те памятати, що вони належать до організаційно найвисшого типу, який випродукувала вся українська земля від Попраду аж по Волгу і гори Кавказу: Галичани мусять усвідомити собі також причини сего факту. Ось вони:

а) Чим дальше на захід від степів, тим більше спокою мало наше племя. Отже тим могутніше могли вкорінюватися в нім всі організаційно творчі чи инші. І тому бачимо, що навіть у самій Галичині чим дальше на захід, тим люди більше спосібні до організації. Найбільше до організації надаються найдальше на захід висунені Лемки: вони мають в Америці найбільшу з організацій між усіми Українцями.

в) Маленкість Галицької Землі і тіснота на ній в порівнанні з широкою велико-українською землею виробила в Галичанах особливо велику привязаність до своєї землі. Се одна з головних причин нашої тугости, як ширина Великої України одна з головних причин розсипности Наддніпрянців: хоч ми й вони властиво одно й те саме, то форми нашої цілкости так ріжняться між собою як форми кріпко замерзлого леду від форми водної пари, що подібна до газу. Не скажу, що в однім є заслуга, а в другім вина чиянебудь. Я тільки стверджую очевидні факти. Крім ширини на самій Великій Україні наші наддніпрянські брати мали перед собою ще більшу ширину великанських просторів Московщини й Сибір. Всюди могли порушатися лише зі знанням своєї власної мови. Се й витворило з них елемент далекого лету, великого розмаху, живости й оборотности, — але позбавлений цілкости, без нахилу до твердої орґанізованости. І се, чого не мають вони, маємо дати їм ми, бо інакше не буде з того ніякої нації. Розуміється, між "Наддніпрянцями" в популярнім того слова значінні є великі ріжниці. І так — все північне і західне населення давної Наддніпрянщини, захищене великими лісами й болотами від постійних степових набігів, психічно побідне до Галичан. Одначе вплив головної маси Наддніпрянців ділав і ділає також на подібні до нас частини. Тому вказане відокремлення Галичан взагалі, коли вони мають становити силу, яка скристалізує все українське населення.

Усвідомивши собі причини нашої організаційної висшости і тимсамим наші обовязки, мусимо усвідомити собі те, що першій з тих обовязків: не дати затерти свого душевного типу, але навпаки на взір свого типу сформувати всю українську націю. Головне в нашім душевнім типі: **католицизм і солідність організованости в виконуванні обовязків.** Отсе ми маємо в собі дальше плекати і довкруги себе вщіпювати. Се наше завдання і зміст нашої місії.

Як се перевести?

Поки Галичанин чи Галичанка не звязані родинним життям, мусять вони як одиниці берегтися в своїм душевнім нутрі перед всякою симпатією і нахилом до наддніпрянського хаосу. Се найтяжша річ в житті людини, а влекшує їй той тягар постійне належання до відповідних організацій. Тому всюди, де опиняться хочби тільки три Галичан, вони повинні творити між собою організацію, визначивши їй властиву й питому Галичанам невеличку ціль. Нпр. коли ті три Галичани є в Венкувері над Спокійним Океаном, то їх організація зложена з трох осіб повинна визначити собі ціль раз на рік, а все в той сам день, вислати передплату до Львова на один часопис і спровадити раз на рік одну українську книжку видану в Галичині. Коли Галичан в якійсь далекій місцевости більше, то ціль їх може бути очевидно більша, нпр. крім спроваджування одної — двох газет і пару книжок, занятися ще зорганізуванням допомоги хорим Українцям під Різдво Христове. Та ніколи не повинні галицькі організації розстрілювати свою увагу на "великі" цілі, бо се не відповідає вдачі нашого розмірно не великого племени з тісної країни. Не треба того ні стидатися ні боятися, бо виконуванням тих малих завдань ідучи невеличкими етапами, але витревало і вперто, ми напевно опануємо тих, що мають висший від нас лет і більший розмах. Наддніпрянці називають Галичан іронічно "шустки," а Галичани називають Наддніпрянців "карбованці." Обидві ті назви дібрано незвичайно влучно з обидвох сторін. Наддніпрянці чисельно більші від нас і мають більший розмах; вони під тим оглядом приблизно так більші від Галичан як більший карбованець від шустки. А спробуйте по гладкій долівці пустити їх, нехай котяться, і шустки й карбованці: тоді побачите, як далеко скорше і дальше розкотяться від вас карбованці ніж шустки. І в тім висшість шусток над карбованцями, — у скормности і в меншій розбіжности.

Тому привязання до Церкви й організації (а не "високі лети" й "широкі скоки") се властивість нашого розмірно невеликого племени з малої країни. Це сила наша й у тім будучність наша — тай усеї Великої України. В тих "шустках," аякже.

Друга важна для нас річ се усвідомлення собі того, що галицькі жінки в більшій мірі репрезентують галицький тип ніж мужчини. Отже Галичанин, що оженився з Наддніпрянкою, без порівнання скорше стратить свій галицький тип, ніж Галичанка,

що вийде за між за Наддніпрянця. Льогічна консеквенція того така що галицькі мужчини не повинні женитися з Наддніпрянками з висших релігійних і національних причин, але повинні женитися з Галичанками. А зате Галичанки можуть виходити заміж за Наддніпрянців, бо за нашими галицькими жінками є більша правдоподібність, що не лише вдержать свій тип, але ще вщіплять його в родину.

Се одна з найважніших справ!

Коли не будемо строго уважати на те, то напевно настане час, коли велика наддніпрянська маса заборбує організаційно висший галицький тип. І се буде кінцем не тільки того галицького типу, але й української нації взагалі.

Розуміється, Галичанка, що виходить заміж за Наддніпрянця не повинна ніколи дати йому пізнати, що вважає його типом низшим від себе: бо й нема в дійсности причини до того, а то тому що Наддніпрянці в неодній перевисшають нас. Адже сказано: карбованець і шустка.

Отже: звязок, звязок і ще раз звязок між нами Галичанами. Звязок у наших думках, звязок у наших організаціях, звязок у наших сімях, звязок у цілій нашій теперішности й минувшині для здобуття великої і здорової будуччини всій українській нації.

Так повинна виглядати наша ціль.

Такий повинен бути зміст нашої місії.

Так мусять виглядати наші способи.

о. Ст. Семчук

ЕВХАРИСТІЙНИЙ ПОХІД

Наступають на нас всякі лиха — клопоти грошеві, безвіря, темнота, лінивство... Треба кувати волю, треба сталити характер — **сили нам треба!**

Нам треба сили на майбутню боротьбу, на **майбутню побіду!**

Боротися мусимо, навіть мимо і проти волі. Від боротьби ніхто **живий** не втікне. Тої боротьби повне життя, повні будні — від ранньої весни до гробової дошки. І даремно заледіювати думку, що спічнемо. ....Ні, не спічнемо.

Прегарно висловив це наш поет Карманський в цім вірші:

Робі й роби!.... Затерпла спина
і вже не чую рук.....
О, Боже мій! Чи я спочину
від тих незмірних мук?

* * *

Прийде спокійна нічка.

Але ні нічка, ні неділя, ні зима не дадуть повного і надійного спочинку. Тоді остає ще остання гадка.

Прийшла зима. На темнім ложі
простує всякий члени —
тільки вона одна не може
спочить од веретена.
Робі й роби!.... Затерпла спина
і вже не чую рук.
О, Боже мій! Чи я спочину
від тих безмірних мук?

І тоді приходить відповідь — страшна і неминуча, як лезо меча.

* * *

Як ляжеш в темнім гробі....

* * *

Перестанку борні життя нема — до гробу.

В борні треба сил — інакше на фронті приослаб немо. Бракне нам віддиху! Бракне нам почуття відваги, витревалости, сміливости, завзяття і свідомости правди власної справи, свідомости чести і необхідности побіди.

Коли ці невидимі заложники борні захитаються в наших серцях — ми програли. Втратили відвагу — втратили все. Без надії життя як гріб.

Нам треба сил!

Нам треба надії!

Мусимо побідити!

Тому мусимо **підсилити** духа в борні, скріпити сили, зміцнити і змужніти. Без поживи слабне тіло — без напою вяне.

Душа має **свою** поживу, свій напій.

Її ціль **надприродна** і шлях до неї веде надприродний.

Тіло заспокоїться природним осягом — і природним шляхом відживи. Душа має вищу ціль і вищий до неї шлях. Вона жадна надприродної поживи і надприродного напою. На великий і святий шлях надприродної цілі чоловіка треба скріплення надприродного.

"Коли не будете їсти мого Тіла ні пити моєї Крови, життя не будете мати в собі!" — каже божественний Спаситель.

Слово Христа — слово відвічної правди.

Без тої надприродної поживи ослабнемо на дорозі до найвищої цілі нашого життя — ба що більше, навіть не будемо мати життя в собі. Життя ласки, життя Божих чеснот, сили побідити гріхи, сили витревати до кінця проти своїх противних заман—витревати чистим серцем.

Нам треба надприродної поживи!

Найсвятіших Тайн!

Церква в імени Христа Господа кличе нас до святої трапези — та часто ми наче глухі і німі.

Замість живих членів церкву наповняють мертві душі — глухонімі.

Священик кличе від престола: Со страхом Божим і со вірою приступіте!

Христос звертається до вірних своїх — звертається від престола, щоби їх благословити, щоби прийти до їхніх сердець — і плаче Христос.... як над Єрусалимом. Ці глухонімі душі — не чують. Їхні

серця не відповідають. Їхні ноги не ворушаться. Тільки тут і там хтось зложивши руки щиро прийде і клякне перед Евхаристійним Христом, а решта видці....

Замість церкви Бога живого і вірних Христових, видовище театру — загал дивиться.... Чи думає той загал вірних тоді якраз?.... Чи застановиться той загал, до чого кличе Христос, до чого взиває свя щеник?....

Де ті вірні — живі надприродно — ті душі, що бажають Христа, що приймають Його? Де вони?

І Христос Евхаристійний, котрий глядить на наповнену людьми церкву і то Його ж імени вірними — чи не плаче Спаситель?

Зі страхом Божим і з вірою приступіть!

* * *

Не приступають!

* * *

Може їх нема? Може війна люта спустошила все, може помір перейшов, може переслідування — ні, ні, ні!

Нема страху Божого, нема віри!

І не приступають.

Їхня віра ослабла, їхній страх Божий розгублений!

Тому даремно кличе Христос — кличе до Своєї Трапези — ще кличе.....

Але прийде може вже той час, коли Христос інак не закличе.

Не почуєте більше того милого голосу, серед диму пахучих кадил, в освітленні золотих свіч — але почуєте голос громовий, почуєте серед блиску стрелен, серед вибухів бомб, серед розлітної заграви вогнів від краю до краю виднокруга, серед потоків крови і несамовитого зойку калік — почуєте інший голос, коли тепер не хочете почути....

І почуєте так докладно, як тепер чує ціла Еспанія!

Почуєте так гостро, що проріже вас слух до шпику костий!

Затремтить кождий нерв тоді!

Тоді вам все скаже — що сумління **будиться**, хоч пізно.

Заки час — користаймо тепер з нагод наших святих Церков!

Коли в неділю ідемо на Службу Божу, то ідемо на **БОЖУ СЛУЖБУ!** Вдумаймося в значіння тих слів. Не ідемо на оглядини церкви, ані на розмову, ані на звичайну річ — ідемо служити Богу! Злучитися з Христом — стати учасниками Божої природи, як каже св. Павло.

І тому ми повинні з вірою і страхом Божим приступати до св. Тайн!

Ми всі!

Старі і молоді!

Хочете, щоби Ваші діти приступали до св. Тайн, приступайте самі і перші. Коли мама в неділю рано чимскоре трудиться, щоби тільки погодувати дітий, добре наситити і доперва аж потім думає про те, щоби іти до церкви — який так сказатиби надприродний смак винесе ця родина з богослуження?

Але коли мама все, кождої неділі, коли іде до церкви і тато також, не думають про свідання і не беруть повні пригорщі харчів ще на дорогу, щоби дитинка не зголодніла і так поволі призвичаюють до розуміння, що їда то щось "найважніше" — але ані самі не снідають, ані дітям не кажуть — навпаки, сейчас відрання кажуть, що нині, в неділю, ідемо до церкви, щоби приступити до св. Сповіди і до св. Причастя — тоді виховують своїх дітий евхаристійно, тоді самі живуть евхаристійним духом, тоді Царство Боже внутр нас єсть!

І так треба робити — нам усім!

В неділю маємо надприродну поживу, котру ангели і архангели видіти желають!

В неділю маємо їду на вічне життя, а не на дочасне!

В неділю ідемо до церкви на Службу Божу!

В неділю принимаємо Евхаристійного Христа!

Знімім клич, говорім про це, кличмо до цього всіх: **Приступайте до св. Тайн!**

ТВОРІМ ЕВХАРИСТІЙНИЙ ПОХІД!

ВСІ ВІРНІ ХРИСТА ДО СВ. ПРИЧАСТЯ!

ЯК НАЙЧАСТІШЕ – ЯК МОЖЛИВО ЩОДЕННО!

Нам треба геройських душ!

Часи тепер небувалі!

Нашим батькам і дідам не снилися часи, в яких живемо! В сих часах треба незвичайних середників, незвичайної напруги духа, незвичайної відваги і витревалости.

Дії Еспанії пророчисто говорять!

Не будьмо глухими!

Це останне може упімнення — з неба. Це останний, може, кивок Божої руки в сторону грішного людства.

Гряде туча безвіря і бездонної глупоти. Такої, що природно ми безсильні проти тої орди. Нам треба надприродних сил!

Нам треба героїв!

Тільки Христос дасть нам ту силу, тільки Христос дасть нам бажану міць!

Зачнім в останній час грізної небезпеки, в перед годину нового потопу — СВІЙ ПОХІД.

Похід віри!

Геройського визнання!

Мусимо розпалити всі наші сили, все наше завзяття, на котре нас тільки стати. Мусимо здобутися на найвищий порив і жар любови Христа.

Мусимо зачати Евхаристійний похід!
Душі мертві встаньте в Христі!
Душі оспалі прокиньтеся в Христі!
Душі глухі і німі вчуйте голос Божої осторогн—
голос геройської борби Еспанії і проснітеся до нового життя в Христі. До життя геройського, лицарського і побідного до Евхаристійного життя!

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ҐОЛОВУ В ГОРУ!

Хто я є?
Я є українець католик!
І тому саме, що я є українець католик, підношу голову в гору!
Я горджуся тим!
Я є українець. Мої предки століттями боронили Европу перед заливом азійських орд. Їхні могили донині видніють здалека на Україні. Так вони оборонили власними грудьми і кровю нинішну европейську культуру перед загладою. Україна була шпихлірем Европи — це найкраща і найбогатша з країн світа. Наш меч і плуг дав захист Заходові і вписався нестерто в історію світа.
Я є католик! Католицтво це віра обявлена Богом, отже одиноко правдива. Вона вічна, вона незмінна. Як Бог. Тому ворота пекольні її не переможуть. Вона непобідима. Зростає мимо всіх переслідувань і доривочних зрад навітних Юдів.
Католицька Церква є заступницею вдів і сиріт. Вона покровителька шкіл і наук. Вона захистом мистецтва. Вона основниця лічниць, приютниця просвіти, зберігателька книг і памятників культури. Найважніші відкриття неподільно звязані з іменем Католицької Церкви. Найбільші відкривці і вчені це вірні сини Католицької Церкви.
Я горджуся тим, що я українець католик.
Голову в гору!

НАША ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ

Зрадники метушилися довго, кричали, глумилися: Де ваша інтелігенція?
— Ви не маєте вчених людий....
— Сама темна маса....

* * *

Був той глум як жар на звялі серця українців католиків.
Був той глум як молот на кремяні вдачі.
Ми затиснули зуби і мовчали....
Мовчали і робили.
Вперто, послідовно.
І наша інтелігенція є! Маси є, нарід є, мусить бути наша інтелігенція.
Степан В. Мамчур, уроженець і вихованок Крикору, Саск. згодом студент Саскачеванського, Монтреальського і Вашинґтонського університетів та відзначений ученьдослідник, свідомий українець католик і у свій час член БУК-а — запрошений на професора колеґії св. Томи в Сейнт Пол, Минесота і на голову соціольоґічного відділу тоїж колеґії.
Для родичів вінець.
Українцям католикам честь.
А кридорцям католикам радість — вінче ще недавно в їх церкві хоругву тримав підчас відправи, нині молодий професор у великім місті — взір для інших здібних а гідних українців католиків, як здобувати долю! Взір творчого активіста.
С. Мамчурові всього 26 літ!
Відзначення і осяги його видні понад міліони голов.
Наша інтелігенція є!

ЯК ХВАЛИВ НАС ҐУБЕРНАТОР?

На Різдво Матері Божої ґенерал-ґубернатор Канади і заступник короля, льорд Твідсмюр, з роду шотляндець, відвідав українських поселенців в Манітобі, в містечку Фрейзервуд, між великими озерами.
Вітали його наші як ялося: хлібом і сіллю.
Відповідав на привіт довшою промовою, в котрій сказав таке: "Се якраз була Ваша раса, що перед віками боронила східно-полудневу Европу перед нападами зі Сходу."
Дальше сказав: "Я не вірю, щоби який нарід міг бути сильним, **коли не пригадує собі і не має звязку зі своєю бувальщиною.**".
"Ви всі будете ліпшими канадійцями, як будете рівночасно **добрими** українцями."

* * *

Гей, гей — милий Боже!
Тиснеться таки на думку.....
Так сказав шотляндець, заступник короля і найвищий урядник в Канаді — а ось що позволив собі сказати польський староста з німецьким іменем, "ясин пан" Рінґ на українській споконвічній землі у Збаражі, де ще досі видніють курганн, начинені нашими містьми. Той представник польської Влади в Галичині уважав за відповідне так привитати українців: "Пацифікацію в 1930 р. зле переведено. Треба було тоді 6.000 українських інтелігентів вивіпати з Митрополитом Шептицьким на чолі а бувби спокій і порядок...." Ось маєте два зразки культури двох образованих людий і представників влади. Треба замітити, що староста Рінґ ніде тих слів не відкликав ані вищі чинники в Польській Державі не

потягнули його за це до відповідальности. Значить, він тільки висказав загальну думку правлячих кругів — а може ми помиляємося. Як хотілобся, щоби в тім случаю таки була фишбка.....

ТОМУ ЛІТ 22

Тому літ 22, дня 10 вересня Українські Січові Стрільці почали перші бої з москалями в Карпатах. Це наші українські католицькі хлопці — квіт народу Галичини — ідейні і віддані справі визволення України до самозабуття. Це наші герої, наслідники гідні княжих воїв Романа, Данила і Льва. Як зраділа тоді Галицька волость, як гарно залунала пісня про Червону калину....
Тому літ 22.
Борба не скінчилася і не увінчалася досі бажаним успіхом.
Але могили остали і пісня про Червону калину —і то саме боєве завзяття. Нові приходять борці і нове поле бою. Але радість побіди не зменшилася.

Знова листопад....

Знова листопад і згадка ,як кремінь:
Був час, що ми панували.
Навючились сили пекольні як темінь —
ми впали.

Та проблески-іскри розсипанні рясно,
груди щитами з'яріли.
Ми двері пробили наостіж і щасно —
як вміли.

Із Духа і Чину обновиться сила,
знова будем панувати.
Будуть незадовго нам сурми повстанчі
знов грати.

Зберіть все натхніння, весь порив,всю віру
на бій без сліз, без пощади.
Благословенні ці дні листопаду
й розради.

НАЦІОНАЛЬНА УНІЯ ФРАНЦУЗІВ

Кожде слово це зміст.
Кожде слово для себе розділом.
Кожде слово говорить богато.
Національна — власнородна, не чужа.
Унія — злука а не крамола і розбиття.
Французів — нема сумніву чия.
І так слова, як заренця нанизані рівно і повні змістом, взаїмно себе піддержують та доповняють.
А чи може бути національна злука без віри?
І то віри правдивої?
Ні!
І тому премієр Квебеку, дост. Дюплесі так сказав дня 25 вересня, ц.р., коли виросив бундючних пред ставників "Народного фронту" —: "На будуче **не буду толерувати** в провінції **жадної комуністичної ані соціялістичної роботи.** Комуністична і соціяльна робота в провінції є проти права і спокою. Тому я постараюся цю роботу в провінції застановити."
Так говорить тільки католик, послідовний до кінця і всюди.
Таких людий треба й нам українцям в цей скрутний час. Людий, котрі отверто, явно і без обиняків раз з всім соціялізмом, до речі дуже розлізлою і нельоґічною морокою, та його виплодком у виді комунізму.

СВИСТУН ПРОГРАВ

Нарешті!
І сталося так і не так. Почалося як колись за добрих часів а скінчилося по іншому, не так, як за старих часів, коли можна було "підтинати крила" і валити тяжкою працею надбане українське католицьке добро.
Знайшлися у Винипеґу люди — не чужі, ні а таки свої "щиренькі" — котрі з Д. Сасом взяли за правного дорадника Свистуна та стали процесувати сь з Брадтвом св .о. Николая, котре заложили українці католики та вели літами добре, поволі ,оглядно — аж назбиралося брацьких вісімдесять пять тисяч долярів.
Тоді почався процес.....
Так собі тягнувся той процес, один, другий, третий .... рік
Розуміється, що процеси то річ коштовна — для обох сторін.
Але чого то людська впертість і загонистість не докажуть.
Аж прийшов кінець тому процесові, так як всьому на тім грішнім світі є кінець.
Найвищий Суд Манітоби вирішив, що поступовання позовників в тім процесі є "спляче і докучливе." Позовники мають поплатити кошти а їх домагання, щоби признати їм рацію — і фонди Брацтва, Суд відкинув.
Спляче і докучливе....
Треба було аж кілька літ процесу і тяганини по анґлійських урядах та витрати грубих тисячів долярів, щоби це довідатися.
А ми то відчули від літ.
Повно тої сплячки і докучливости не лишень там у Винипеґу, але й в Саскачевані, на прерії.... Чіпляються будького і будь защо, от таки щоби вчіпатися. То є їх "народна робота".... А комусь гірко і життя нема. Хтось тисячі видає з конечности тоді, коли на інвалідів УГА або на Рідну Школу кілька долярів тяжко дати....
Так мертвецький сон давить наше національно-

релігійне життя.

Але ранок встає.

Свистун програв. . . .

ЧАСОМ СОН СКАЖЕ

Одному робітникові приснився сон — щурі. Один щур грубий, ситий, два худенькі а третий лисий і сухий.

Щурі, то недобрий сон.

Затрівожився робітник і ранком оповідає жінці. Хлопчик малий слухає. Далі не втерпів і каже до батька: Тату, я знаю, що тобі снилося.

— Що таке?

Тату! Той грубий і ситий щур, то готельник, до котрого ти ходиш пити і там пропиваєш весь заробіток. Ті два худенькі щурі, то я і мама. А той лисий і сухий, то ти самий тату.

Від того часу робітник більше ніколи не всупив до коршми. Зарікся пити раз на все.

АЛЬКАЗАР

На саме Воздвиження Чесного Хреста, дня 27 вересня, ц.р. в годині пів до другої пополудні католицькі війська еспанського народу звільнили товариші в кріпости Альказар від 72-дневної облоги.

І коби це була лише облога....

А це була спроба мордівні при участи всеї новітної техніки і досягів більшовників. Навіть фотограф приїхав з Москви, щоби зняти висадження Альказару у воздух.

Відтяли обляженим поживу і воду. Заложили під них дві тони динаміту і висадили у воздух. Потивали ґазоліною і підпалювали та безустанку бомбардували стрільнами всіх родів зброї. А навіть убили сина команданта кріпости, полковника Джозе Москардо, котрий замість намовити тата через телефон до здачі, ще завзивав до витревалости!

Геройська постава, витревалість і несхитність побідили!

Обляжені вільні!

Більшовицькі орди таки не скинули святого хреста!

Ось що значить віра!

Вона сильніща від куль і динаміту.

Тому й на півночі Еспанії в Овіедо триста обляжених боролися з трицять тисяч наступаючими. Їхній командант ген. Міґуель Аранда не вагався. Боровся до останку, аж прийшла відсіч. І побідив!

Триста проти трицять тисяч.

Триста без поживи і води!

Але з вірою в серці і несхитністю.

Вік героїв не минувся — і щасливі ми, коли чуємо про такі подвиги. Вони запалюють й наші серця на неминучу борбу за наше релігійно-народне "я", за нашу волю і славу. Вони дають нам відвагу і охоти — боротись і вмерти по геройськи. Вони дають нам **певність**, що той світ не зовсім спідлів, що є **справжні** герої, готові жертвувати за католицьку віру і свою націю все — доброго життя дочасне, до кінця, мимо всіх наступів і грозьби.

Альказар і Овіедо вчать, що витревати значить побідити.

Вони вчать, що не орда перемагає, хочаби як вона сильна і нагальна, але перемагає ідея. Перемагає віра! Перемагає Христос! Перемагають Христові вої!

Нехай живе Альказар!

Нехай живе Овіедо!

Нехай живе побідна католицька Еспанія!

Нехай живуть нові герої витревалости та ідеї!

ЛІТЕРАТУРА

Богдан Лепкий

Хтось мене кличе....

Хтось мене кличе, хтось мене
з тихої хати пріч жене.

З тихої хати гонить пріч
в поле незнане, в темну ніч.

Хтось мені шепче: "Бачиш-ліс!
Де твоя шабля, де твій кріс?

Предківську шаблю ржа гризе,
внук її на ярмарок везе.

З кріса стріляє до ворон,
а ворот пре з усіх сторон.

Вже чути зойк, вже видно кнут —
А ти ще тут? А ти ще тут?"

Хтось мене кличе, хтось мене
з тихої хати геть жене.

Не знаю, хто і звідки ти.
А мушу йти, а мушу йти.

Журавлі

Видиш брате мій,
товаришу мій,
відлітають сірим шнурком
журавлі в вирій.

Мерехтить в очах
безконечний шлях.
Гине, гине в синіх хмарах
слід по журавлях.

Чути: Кру! Кру! Кру!
В чужині умру —
заки море перелечу,
крилонька зітру.

Зі "Слова о Полку Ігоревім."

Перша битва.

А в пятницю рано вранці
час крівавої розправи.
Потоптали всіх поганців,
стрілами пішли по полю

красних бранок половчанок
занінаючи в неволю.
Брали злото, паволоки,
дорогії оксамити —
опанчами, кожухами
почали мости мостити.
По болоті опанчами,
по грязюці кожухами —
всяким крамом половецьким,
половецькими міхами.
А червоний стяг і чілку,
срібний спис і білу фану
хороброму Ігореві
Святославичеві дано.
Гей, дрімає військо в полі,
гей, дрімає вже на добре!
Далеко воно загналось,
Ольгове гніздо хоробре!
Не вродилось для обиди,
ні для кречета в пустині,
ні для тебе, чорний круче,
припоганий половчине!

(Переспів В. Щурата)

Погром

Сперед світа до вечера,
а з вечера до досвіта
летять стріли каленії,
бряжчать шаблі о шеломи,
тріщать списи гартовані
в степу, в незнаємому полі,
серед землі половецької.

Земля чорна копитами
поорана, поритая —
кістьми земля засіяна,
а кровю политая.

І журба-нуга на тім полі
зійшла для руської землі.

Що гомонить онтам, значить
у досвіта? То повертає
той Ігор військо на пригоду
гому Буй-Туру Всеволоду.

І бились день,
і другий бились,
та коло полудня на третий
поникли Ігореві стязі.

Отак на березі Каяли
брати порізнились. Не стало
крови — вина!

Допирували
хоробрі Русичі той пир.
Сватів упоїли
і самі простяглися
за землю руськую.

Хилилась
і сталась плачучи трава,
високі гнулись дерева
до долу гнулися, журились.

(Переспів Т. Шевченка)

Поворот Ігоря

В небі сонце сяє —
Ігор в рідному краю.
Вються співи дівочі
гень від моря, з Дунаю.

Вються співи у Київ.
Боричевом на прощі
Їде Ігор вклонитись
Пресвятій Пирогощій.

Всюди радість, весілля.
Нумож, браття! Згадаймо
князів давних, молодшиці
честь і славу віддаймо!

Слава й честь Ігореві!
Честь для його й для сина!
Хай жиє Всеволод нам
і князі і дружина!

Хай щасливо воюють,
і хай полки поганські
покорять і поборють
за народ християнський!

Гей, до віку від нині
князям нашим честь — слава!
Честь хоробрій дружині
і синам Святослава!

(Переспів Б. Лепкого)

В. Калина

ПІД ЛЬВОВОМ

(Жмут спомнин)

До нас загостився воєнний хорунжий з вусом "а-ля Вільгельм II.", відважний фронтовик гарматчик, перекинений зпід Хрина під Городок. З італійського фронту світової війни приніс цілі груди відзначень, що їх й тепер мав на собі. Допитався до команди.

— Що скажете? — спитав поручник Іванович.

Командант гірської батерії — бо це був він — станув на позір і по припису зголосив своє приділення з розпорядження І. куріння УСС в Бурґталі — покищо з двома гарматами.

— Де вони? — спитався.

— Зараз тут будуть.

— То добре. Ходіть зі мною, — сказав четар Калина. Впровадив його на недалеке місце, звідки було видно панцирний поїзд і передав йому завдання — прогнати поїзд. Але скоро!

— "То сі знає!" — була його самопевна відповідь. Поздоровив і скочив за горбок. За кілька хвилин стояли вже дві гірські гарматки за хатою й наводили свої гирла прямо на панцирку.

— А де ваші "роги"? — спитав його четар, маючи на думці артилерійський далековид, яким послугуються команданти батерій.

Махнув тільки рукою.

— Мені того не тра!

Натягнув дашок ще австрійської шапки на ліве око і вязся лівою рукою в бік. Правою покрутив до гори вус і подиктував "елементи." Бахнула перша ґраната. Експльодувала кілька кроків від панцирки. Панцирка знервувалась, чихнула димом. Рушила злегка. Гаркнуло ще кілька ґранат. Поцілена частинно двома ґранатами, силою пари пігнала в напрям Каменоброду. Гірські спинули скорим огнем. Ушкодили шлях, прощаючи панцирку а вона, захована вже за гробом — пробувала відповідати. Її ґранати перелітали, шукаючи гірських, далеко зпо заду.

З того часу не важилася вже зблизитися. Трима лася все в приличній віддалі, за горбом.

— Дякую! Ви то добре справилися з нею, пане хорунжий — казав до нього четар Калина по роботі.

— То сі знає, — відповів, стискаючи руку четаря.

Як на замовлення виглянуло сонце....

ДОПИСИ

Саскатун, Саск.

В неділю, дня 4 жовтня, ц.р. відбулися збори Студвідділу БУК-а ч. 21 в домівці нашої бурси. А. Яремович був предсідником зборів. Присутних було 45 студентів і студенток. Промовляли: А. Яремович, Б. Корчинський, О. Прийма, П. Воробець і С. Дідич. До нового заряду вибрано: голова — С. Воробець, заступник — панна Г. Харко, писар — П. Бажедко, скарбник — панна М. Мельничук, дописувач — Н. Романюк, (до укр. преси) а М. Пукіш (до анґл. преси).

Збори відбуваються два рази в місяць. Рішено видавати власну часопись а під кінець року альманах.

Канора, Саск.

Чотиродневний базар на дохід місцевої церкви перейшов успішно, облекшив довг на Домі Просвіти сумою прибраною з базару. Зібрано $332.51. Працювали всім зусиллям пані В. Стратійчук і пані Балешта. Вони це, ці жіночі руки ласкаві і добрі потрудилися їздою на фарми і пішли збирати в Канорі дари на базар від усіх купців та торговців. Вислідом їх старань було, що зібрали богато гарних і вартісних річий — від дарунків не відмовився ніхто. Жертвували свої, а також чужі. Окремо пані В. Стратійчук занялася продажею значків на базар в такій мірі, що розпродала значків на суму понад вісім десяток. Це доказ, що можна зробити при добрій волі. Треба від мітити, що так пані Балешта, котра має родину як і пані В. Стратійчук, котрої жде праця на фармі, не розпоряджають надміряю вільним часом. Але для доброго діла час мали і той саме час, корисно примінений, приніс гарний успіх. Подібно панове парохіяни трудилися для доброго успіху. Пан В. Стратійчук на час базару залишив фарму а найняв на своє місце чоловіка, котрий мав все так обійтися і зробити. Кождий хлібороб зрозуміє, що це значить. Місцевий купець і продавець муки Робин Гуд, пан Ів. Тишко подібно трудився кождого дня базару пізно в ніч, розпродував дощинки, голосив колесо чи відбирав значки вступу — але й сам купував і то не мало. Подібно пан Ів. Михалійський, що має заїзд, вірно і жертвенно старався виконати працю в хосен базару — де потреба праці чи помочі, там він є. Пан Розборський вів крамницю. Базар вичерпує робітників, що його уладжують. Кождий день, пізно в ніч трудитися і день по дню — а потім вести ще свою працю — оцінить тільки той, що сам таку працю вів. Загал відповів гарно. Жертводавцям і робітникам щирим повне признання та дяку віддасть податель всіх благ — всемогучий Бог.

НОВИНИ

З Канади

Започаткована послідовно продовжувана акція БУК-а проти більшовизму прибирає на вазі і впливі. Масові здвиги українців католиків у Винипеґу, дітючки, поставлення наших кандидатів до міських урядів а вкінці величавий многотисячний здвиг у найбільшій світлиці Винипеґу, в авдиторії, з приводу листопадових роковин — свідчать, що БУК не лише розвивається в Манітобі, але також перебрав провід народного життя в провінції. Так має бути!

Преосвященний Епископ приняв десять нових питомців до Духовної Семинарії — всіх українських католицьких священиків в Канаді є 71. По всіх церквах нашої дієцезії йде збірка для незаможних питомців.

Енсол, застрик проти рака, виказує гарні успіхи в ужитю лічниці в Кінґстон, Онт.

Саскачеванське правительство остерігає хліборобів, щоби не випродували всьої пшениці, не лишаючи собі навіть на насіння, похопні на високу ціну, яку тепер платять за пшеницю. Мимо того, що збір канадійської пшениці цего року виносить 232,973,000 бушлів — дасться вже тепер відчувати брак пшениці а в сусідних Стейтах грозить таки брак поживи. Тому правительство не обіцює, що з весною 1937 р. буде знова значити насіння, як це було минулими літами.

Дня 29 вересня, ц.р. премієр Кінґ заявив в Женеві перед Лігою Націй таке: "Всяке рішення, чи Канада має взяти участь у війні, буде залежати від народного Парляменту Канади з узглядненням всіх даних обставин." Іншими словами, Канада застерегла собі право самій рішати, чи вступати у війну чи ні, наколиб вступила у війну Анґлія. Та в практичнім примінені тяжко буде це перевести.

Правительство Саскачевану в порозумінні і за одобренням вірителів проголосило дня 28 вересня, ц.р., що хлібороби 158 громад в південній части провінції користають з обнижки довгів, котру робиться особливо для них. І так дарується їм всю одержану поміч від правительства в якімнебудь виді, до дня [illegible] 1935 [illegible] 15 [illegible] 1930 р. [illegible] 1935 р. [illegible] 1935 [illegible] 1937 р. [illegible] [illegible] хлібороби [illegible] [illegible]

Мій рідним

[illegible] Я [illegible] [illegible] Мерці [illegible] [illegible] [illegible] Вінець [illegible] [illegible] Вінець [illegible] [illegible] [illegible]

ВЖЕ СКІНЧЕНИЙ І ПРОДАЄТЬСЯ

КАЛЄНДАР
ГОЛОСУ СПАСИТЕЛЯ

НА - 1937 - РІК

Знайдете в ньому точний календар Українських Католицьких свят, обширний устав церковний — много поучаючих статей і гарних оповідань

- 160 СТОРІН ДРУКУ -

ЦІНА .25 - - - ПОЧТОЮ .30

Хто замовляє 4 календарі або більше почту оплачуємо самі

Тим, що замовляють що найменше 25 календарів для розпродажі, даємо 25% опусту

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine St., Yorkton, Sask.

ВІСТЕНЬ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Тисячі Нових Передплатників . . . 1
Справи на Черзі . . . 2
Пресфонд БУК-а . . . 3
Демократія Б. Лемко і Методистів . . . 3
Большевизм в Канаді . . . 5

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва . . . 8
Послухаймо! . . . Оля Стратійчук 8
Рождество Христове . . . Брат С. Методій, ЧБХШ 10
Песнь Ангелів . . . Н. Кобрин 11
Демократія . . . о. Р. Мезер 12
Жебранина чи Національний Обовязок? . . . о. Ст. Семчук 13

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна Школа . . . о. П. Бежик 15
Лист з Мексики . . . 17
Кінь Розвідки . . . 18
Чому Запорожці Вітали Січ без Бою? . . . 19

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Лист Хорошого . . . Витревалість . . . Хто кому і хто а ким? — . . . 20
"Неосектантська" Школа . . . Що це є "Народний фронт"? — Співаймося разом 21
Лист Матері . . . 21

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Перший Сніг . . . Б. Лепький 22
Ой, не світесь сиві . . . О. Олесь 22
Терен Сніжа . . . Б. І. Антонич 22
Тема . . . Зореслав 22
Зелені Думки . . . Г. Форт 22
Під Кріжополем . . . о. Остап Гайдукевич 23

ДОПИСИ — Арран, Саск. Канора, Саск. . . . 24
НОВИНИ — Хроніка . . . 25

Печатано за дозволом Духовних Властий

"BULLETIN"
YORKTON, SASKATCHEWAN

Vol. 4, No. 12 December, 1936

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynskyj, Smuts, Sask.

Книжки і часописи надіслані до редакції

Вісти Українського Наукового Інст. в Берліні ч. 7
Праця, Прудентополіс — ч. 39—42
Наш Стяг, Шикаго — ч. 45—48
Америка, Філядельфія — ч. 130—139
Український Робітник, Торонто — ч. 45—48
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 46—48
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 46—48
Бунт мл., Варшава — 19
Бюлетень, Варшава — ч. 44—46
Новий час, Дітройт — ч. 45, 46, 47

Записки ЧСВВ., Жовква — том VI, 1—2. Це обємистий твір великого формату 480 стор. головно історичних праць з давнішої і недавної історії Церкви та Нації. Праці наукові всі, на основі жерел. Хто цікавиться історією нашої Церкви, повинен цю книгу придбати.

Дзвони, Львів — ч. 8
Добрий Пастир, Станиславів — ч. 2—3
Діточа бібліотека, Львів — ч. 6

Антін Лотоцький: Княжа Галиця, оповідання для дітий про початки Галича й Галичини. Дуже гарне, відповідний дарунок для дітий на Різдво.

Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 2718

—=0=—

БІБЛЮТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

ОО. Василіян в Мондері. Альта.
має на складі найновіші видання старокраєві по приступних цінах.
— Пишіть за катальогом —
До масового поширення надається брошурка:
ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?
Ціна примірника 10ц.
Цікава і дуже хосенна книжка до думання, дебат і самоосвічення:
ЧИ Є БОГ?
Ціна примірника всього 15ц.
Very Rev. Basilian Fathers — MUNDARE, ALTA.

РІЧНИКИ БЮЛЕТЕНЮ

В редакції Бюлетеню, скринка почтова ч. 57. Канора. Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по переднім надісланню гроший.

Подібно можна дістати: Життя і навернення св. Володимира 5ц
Канада, мій рідний край 10ц
Статут БУК-а 15ц
Летючки: Наша програма. Наше відношення. Ідеольогія БУК-а ..... даром

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція
Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діловодитель: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобринський — Box 33, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:
В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес— взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 33, Smuts, Sask.

Адреса Централі БУК-а:
о. др. В. Куїнір — 415 McGregor St., Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

СТІННИЙ КАЛЕНДАР БУК-А

з адресами наших саскачеванських Отців і організацій.
Прегарний помічний листковий календар, відрізний по листкови що місяця — дістанете в **Отців Чина найсв. Ізбавителя в Йорктоні по 10ц. примірник**
Календар великого формату, трома красками.
При більших замовленнях торгове.

ПРОГРАМИ

НА РІЗДВЯНІ КОНЦЕРТИ
можна дістати в Пана Осипа Прийми.
управителя нашої Бурси.
Висилається за надісланням коштів видання 50ц. і оплатою почти 5ц.

302—24 Ст. Саскатун. Саск.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. Canora, Sask., Box 57. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: P.O. Smuts, Sask., Box 33
Рік 4. ч. 12, Грудень, 1936 Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33.
Vol. IV, No 12, December, 1936 Advertising rates on application. Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

ТИСЯЧУ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Нам треба збільшати вплив!

Треба збільшати тираж преси!

Тому:

КОЖДИЙ ВІДДІЛ ПРИДБАЄ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ БЮЛЕТЕНЮ!

КОЖДИЙ ЧЛЕН ПРИДБАЄ НОВОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА БЮЛЕТЕНЮ!

Нові передплатники не мусять стати членами БУК-а.

Зберіть від них передплату, одного доляра на рік і відішліть пану головному скарбникові Дмитру Кобринському, щоби одержували Бюлетень.

Це можуть бути наші симпатики, можуть бути наші противники! Можуть бути нейтральні, бо й та кими люди себе заявляють. Зробіть все можливе в даних обставинах, щоби число наших передплатників зросло. Приєднуйте їх при кождій нагоді, коли Вас запросять на гостину — підчас хрестин, весіль, парастасів, здвигів, вечірків...., і т.д. Є тисячі нагод, щоби справі помогти. КОЛИ ТІЛЬКИ СХОЧЕТЕ!

Якщо Ви не схочете, то певна річ, даремні наші нагадування!

Однак просимо взяти під увагу — що це наш організаційний обовязок!

Мусимо бути ліпшими від других!

Мусимо бути активнішими!

Мусимо виявити більшу долю посвяти і жертвенности для великої справи!

Пятий річник Бюлетеню має зачатися з подвоєним рухом, скріпленим зусиллям, та й успіхами, коли така воля Божа.

Часи тепер незавидні.

Доля Еспанії най буде грізним моментом для всіх! Це страшна осторога — що завтра може постигнути нас. Нині ми ще вільні. Нині ми ще маємо свобідні руки і можемо богато зробити! Не марнуймо цінного часу, коли кругом полумя знищення!

Ратуймо, доки ще годні!

Ратуймо, що можемо!

Всяке отягнення тут і тепер свідчить про крайне безглуздя або самозасуд, нездібність до життя. Бо що живе і жити хоче, це боронить життя. Це бачить небезпеки і заражує їм. Нині одна з великих націй світа, одна пята цінностий культури, горить а ми могли би стати над пропастю і сміятися?....

Такі не варті життя і не будуть його мати.

Такі не розуміють життя і втратять його безповоротно.

Ми хочемо жити!

Ми знаємо, чому ми хочемо жити!

Маємо велику ідею!

Треба її поширити.

Треба для неї пробити дорогу! Треба здобути нові душі! Треба здобути нові можливости впливу!

Нам треба тисячу нових передплатників.

Місяць грудень це місяць придбання нових передплатників Бюлетеню!

Най совість відповість Вам, як Ви сповнили свій організаційний обовязок!

Най совість відповість Вам, чи Ви душею належите до організації, чи Ви її живим членом — чи може тільки заспаним і ліпивим рабом, котрого ще час до часу будить бич ворога, але котрий оглух на голос

своїх, втратив всяку амбіцію життя, колодою пливе, куди несе струя життя.

Ми підем навіть проти струї!

Ми підем навіть проти найсильніших цього світа, коли поважаться нарушити наші вічні цінности— Бога, Віру, Честь, Ідею, Нарід та його Добро.

На фронті життя нема перемиря.

Хто живий, той бореться!

Докажім ділом, що ми живі і будемо жити!

СПРАВИ НА ЧЕРЗІ

Дописи

Коли Ви дійсно діяльний член організації, напишіть до свого Бюлетеню. Та пишіть не тоді, коли у Вас базар і треба Вам гроший чи лекше розпродати значки, але пишіть про релігійно-народний стан Вашої околиці, що доброго зроблено, які маєте осяги і які здобутки а також які невдачі але напишіть тоді й причини тих невдач та способи, які після Вас можуть запобігти їм на будуче.

Не хочемо однак і ніколи не будемо містити дописів, в котрих оповідається про убійства крадіжі, сварки і всякі нечесні справи для подразнення нервів і заспокоєння а радше доскотання пустої цікавости. Також дописи обмовні або напасні на других — навіть противників наших, нема чого надсилати.

На річних зборах відділу БУК-а виберіть одного зпоміж Вас на кореспондента. Його завданням буде бодай раз на три місяці написати до Бюлетеню про загальні справи, про працю у Вашому відділі, у Вашій околиці, у Вашій школі і читальні. Такі дописи дуже пожадані і з вдячністю будемо їх містити.

Ще одно. Не пишіть дописів, в котрих є самохвальба або розхвалювання когось, наче на замовлення. Такі дописи також не здорові, бо правдивий робітник не потребує розхвалювання і бридиться підлещуванням. Його праця та труд і невпинучий по Божій волі успіх є для нього часто одиноким повним признанням наяві а в душі знова моральне почуття сповненого обовязку супроти свого народу і Церкви є найкращою нагородою, хочби навіть многі цього сповненого з надвижкою обовязку часом зі зависти й не хотіли признати.

Писати треба просто, так як говорите, не силуватися на "високий" стиль. Писати це, що зроблено а не це, що наміряєте доперва зробити. Писати коротко і подати справу. Писати на одній сторінці листка — відворотну сторінку лишити вільною.

Такі дописи просимо слати — радо їх помістимо.

Річні збори відділів БУК-а

В місяці грудні належить скликати загальні річні збори відділу БУК-а. Заряд зложить звіт з цілорічної праці і уступить. Збори виберуть новий заряд на рік 1937 і намітять плян праці. Нехай ці річні збори не будуть тільки звичайною формальністю. Є місцевости і є відділи, котрі проявили дуже маленьку діяльність. Від тепер для них нова нагода. Вибрати до заряду людий, котрі будуть працювати— дійсно і щиро. Вибирати людий тільки для форми, щоби не образилися — нема чого. Вибирати тих, що богато кричать а мало роблять і ще потім другим спи пять працю — нема чого.

Вибирати треба найліпших!

З нагоди річних зборів треба зібрати вкладки і негайно відіслати до гол. скарбника, пана Дмитра Кобринського. Не передержуйте вкладок у себе. Збирайте можливо повну вкладку, а коли член не має чи покищо не годен повної дати, то зберіть частину, що може — але зберіть. І допильнуйте потім, щоби заплатив решту. Нехай місцевий скарбник поставить собі це обовязком зібрати всі вкладки. Коли член так дуже незаможний що зовсім негоден заплатити тоді відділ повинен зробити одно чи друге підприємство і заплатити за него. Річна вкладка члена виносить один доляр — коли є жінка і чоловік, тоді жінка платить всього 50ц., коли молодь на удержанні родичів, то по 25ц — але тоді не дістають Бюлетеню. Хто хоче одержувати Бюлетень, платить річно одного доляра. Члени, котрі хочуть замість Бюлетеню одержувати Голос Спасителя, платять також одного доляра. Скарбник, відсилаючи гроші, замітить, що даний член бажає одержувати Голос Спасителя.

—=0=—

ВИМІНА УЧИТЕЛІВ

Нашим гаслом є: **В наших школах наші вчителі!** Щоби однак в наших школах вчили наші учителі, то треба на практиці подбати, щоби вибори випали в нашу користь. Отже треба порозумітися перед виборами. Один з впливових і активних громадян спонуе кількох активістів і сталих та вірних людий до своєї хати. Там обговорюють спільно, кого найкраще вибратиб на шкільного урядника. Там вирішують кандидатів. І коли раз вирішили, ніхто не зміняє. Так як вирішили, так всі спільно потім працюють над тим, щоби вибрати поставлених кандидатів. Ніхто не сміє зломити рішення. Ніхто не сміє потім говорити, що я ліпше то знав, бо треба було так зробити — най говорить тоді, коли є рішення. А коли раз рішення запало, не сміє ніхто його зміняти. Змінить — на це є лік — більше такого не кликати на наради і залишити самим. Організоване громадянство сповняє, що само добровільно і по розумі вирішило.

На кандидатів ставити тільки людий віруючих, чесних і сталих. Ставити найліпших. Їх також вибрати. Бо поставити чоловіка в кандидати а потім залишити без підтримки, є гіршим, як зовсім не ставити. Вибори до шкіл, най свідчать про Вашу силу і організованість.

Раз вибрано урядників треба щоби ті урядники знова приняли своїх учителів. Своїх, значить — тої самої віри, культури і крови — **своїх серцем, душею і тілом.**

А ці учителі певно поможуть Вам у всякій релігійно-народній роботі. Не будете тоді осамітнені. Коли змога, заводіть тоді хор. Подбайте про вечірну школу для дорослих. Заложіть діточу бібліотеку.

Ваш учитель поможе Вам в тім усім.

Але ніколи не допустіть, щоби зі школи йшла протирелігійна і протицерковна агітація. Спиніть її сейчас, коли тільки почуєте, що таке діється. Не отягайтеся тоді і не роздумуйте, що Вам робити. Ось що Вам тоді негайно зробити: Рішучо зажадати припинення всякої протицерковної роботи! Ваш виступ певно не остане без успіху. Але ваша нерішучість тільки причиниться до дальшого поширення противної агітації.

Хто ділає скоро і ділає перший, той звичайно побіджає.

БІБЛІОТЕКИ

Зимовий час це час, коли люди мають більше вільного часу довгими вечорами і тому нагоду щось корисне прочитати, але також нагоду той час втратити на читанні злих книжок і часописей. Тому треба подбати нашим відділам, щоби заложили місцеві бібліотеки. Добір книжок дістанете з книгарні **"Бібліотека Добрих Книжок" в Мондері, Альта.**, що є зарядом впр. Отців Василіян. Там дістанете цінник книжок, напишіть по нього, вибіріть відповідні книжки та дайте читати. В Бібліотеці добрих книжок дістанете тільки добрі книжки, можете бути безглядно певні що за ваші гроші не пришлють Вам таких книжок, що потім тільки оймете. Казали мені не в однім місці таке: Та ми вибрали книжки з цінника. Наголовок гарно звучав, чи ми знали, що нам пришлють таку книжку?.....

А книжка така, що шкода до рук взяти.

В Мондері дістанете книжки всякого рода — повісти, оповідання, казки, твори релігійні, наукові, історичні, з образками і без — та **дешевше**, як деінде. Оплатиться писати до Мондеру.

Також у видавництві **Отців Чина найсв. Ізбавителя в Йорктоні** дістанете певні книжки. Пишіть і спитайте.

Нехай зимові вечері стануть розрадою для Вас через читання добрих і гарних творів.

ІНВАЛІДИ УГА

Місяць листопад це місяць українських інвалідів Української Галицької Армії. Вони опинилися калїками ради загальної національної справи і без середників до життя. Обовязком всьої нації зарадити лиху і бодай в можливих даних зменшити їх терпіння.

Якщо Ви ще не післали своєї жертви на поміч інвалідів УГА, зробіть це негайно. Всякі жертви належить посилати до Епископської канцелярії у Виннипегу, 235 Scotia Street.

Коли можете зробити підприємство на цю ціль — представлення, концерт, вечір — не жалійте труду. Велика справа вимагає великих зусиль, а наші тут малі зусилля нехай стануть свідком і доказом доброї волі.

ДУХОВНА СЕМІНАРІЯ

В нашій Українській Католицькій дієцезії в Канаді вчиться тепер 31 питомців на священиків. Удержання одного питомця коштує триста долярів на рік.

Є молодці, що можуть і платять за своє удержання. Але є також многі, що не в силі платити.

Священиків треба Вірним — тому Вірні повинні помогти в удержанні питомців. Старші священики під проводом Преосвященного Епископа, **щомісячно** платять свою дань. Нехай Вірні **бодай раз в році** виконають свою повинність і жертви відішліть до Епископської канцелярії у Виннипегу.

ПРЕСФОНД БУК-а

Вже так довго про нього ні згадки не було. Аж нараз мусимо написати, а спричинив це відділ з Гефорд, Саск. Ось що пишуть:

"Слава Ісусу Христу!

"Пане Кобринський!

"Засилаю Вам 6 дол. і 40 центів на пресовий фонд Бюлетеню, котрі збірав голова відділу ч. 20, пан Іван Свистун, при нагоді вінчання панни Марії Свистун зі Стефаном Гряником, котре відбулося в суботу, в українській католицькій церкві св. Духа. Вінчання довершив всеч. о. Дрогомирецький. Весільне приняття відбулося в домі родичів молодої, панства Онуфрія і Катерини Свистун. По обіді зібрано вище згадану суму, на пресфонд Бюлетеню. Отже я посилаю ці гроші на руки скарбника і желаю успіху нашій дорогій організації, щастя і здоровля Зарядові БУК-а і всім членам многих літ!"

Це письмо само говорить за себе і додавати щонебудь злишне.

Бюлетень щиро дякує за память і дарунок та прирікає, що для таких членів буде працювати так ревно як тільки зможе, щоби всі наші члени стали такими!

ДЕМОКРАТІЯ Е. ЛОЙДА І МЕТОДИСТІВ

В часописі "Саскатун Стар" з дня 21 листопада, ц.р. на стороні 4. появилася допись, з котрою варта познакомити наших членів. Вона в переводі на українську мову дослівно звучить так:

"Канада — британська? Небритійська? Чи Протибритійська?

"Пане: В першім моїм листі до преси я сказав: Чужолоство канадійської крови через наплив народів майже всіх націй під сонцем через послідних 35 літ, вже наблизило нас до видної межі стати небритійською нацією. І яким чином воно може бути інакше, коли підчас перших 6 місяців цього року ми дістали всього 912 британців, цілого числа прибувших 5,252?

"Кождий докладчик, що говорить до хліборобів про їхні корови і свині, взиває їх кождий раз, щоби брали чисті штуки (pure stock), інакше вкоротці матимуть тільки скарлуватілі звірята. Однак Канада, як нація, робила зі своїм населенням якраз все напроти того, що знавці радять хліборобам робити з їх штуками. Тому вислідом того є це, що ми нагло стаємо "скарлуватілою" нацією.

"Коли ходить о Відділ Поселення і Залізниць (котрі мабуть ділають зовсім незалежно від себе), то вони затопили цей край потопою европейських поселенців, дуже небажаної кляси. На часок (підчас депресії), здавалося що це спинилося. Але тепер почалося наново — струйка перед новим заливом.

"В перших 6 місяцях ц.р. 1936 ми допустили неменше 40 ріжних рас небритійських народів. Справді деякі були незначні числом, але інші були надто численні — іменно: Русини 373 (більше, як тих 243 ми дістали від скачменів), словаків 243, жидів 224, італійців 153, мадярів 176, поляків 157, німців 143, хорватів 122. А дальше були альбанці, вірмени, чехи, болгари, "богеми" (що це за такий нарід, то хіба знає самий Е. Лойд, примітка наша), голяндці, фіни, східноіндійці, естонці, греки, ніпонці, югославяни, лотиші, литовці, мальтанці мексиканці, мурини, перси, португальці, румуни, росіяни, серби, еспанці, сирійці та інші всіх разом 4,340.

"Як можемо збудувати націю з такої мішанини? І ця мішанина рас ринула на нас через останніх 35 літ! Чи треба дивуватися, що маємо стріляннину і бунти а Канада скорим темпом стає небритійською (щодо характеру і законоповинного інстинкту, як також щодо льояльности).

"Завданням Національної Асоціяції є прикрутити той наплив і тим робом причинитися до збудування в Канаді богобоязливого і законоповинного народу, льояльного до короля і льояльного невідривного члена Британської Держави.

"Джордж Екстон Лойд.
"Бишопс Гавз, Есквімалт, Б.К.

* *

Варта призадуматися над тим письмом та способом розумування цього достойника Англіканської Церкви в Канаді. Це причинок, яких мало, до ментальности правлячих кругів тої Церкви і правлячих їхніх ґруп в Канаді та як вони до нас відносяться.

Колиб вони так моґли, як не можуть....

Був час, коли ми мали посла Лучковича в Отаві і було тоді кому відповісти відповідним способом на подібні думки Е. Лойда, тоді ще мешканця Саскачевану. Та прийшла злощасна захланність і обіцянки, що є (як каже наша пословиця) радісно для дураків —посол Лучкович заслужений і одинокий наш представник в Домініяльнім Парляменті перепав, бо виборці злакомилися на обіцяних $25. — Гроший не дістали і не дістануть, але відповісти тепер в парляменті нема кому. Вартаби тепер тим виборцям уділити тих 25 — так як бажали собі......

Щож виходить з письма, котре вище. Англійський бишоп завидить розростові неанглийського населення Канади. А щоби це ярко представити, каже що канадійська кров чужоложиться. І щоби те твердження ще більше підбити на вражінню, дає крайно несмачне порівнання. А саме робить порівнання з коровами і безрогами.

Перед таким "християнським" розумінням англиканського бишопа і голошеною наукою, годі перейти мовчки. Христос і Його Церква вчить, що **всі люди** є ближніми, котрих належить любити як самого себе. Це друга по першій **найважніший** Божій заповіді. Однак протестант мабуть забув про це, коли людий порівнує зі штуками худоби та ще й закидає їм чужолоство.

А щоби не було найменшого непорозуміння, як належить розуміти чужолоство канадійської крови, згаданий бишоп наводить дослівно імена народів, яких він не бажає в Канаді і виразно підчеркує, що це люди "**дуже** небажаної кляси." Хтож це є?

На першому місці видніють "русини," числом 373. Навіть не українці, але звичайні собі "русини." І тих руснів прибуло за цілих шість місяців першого півріччя 1936 р. аж триста сімдесять три душі! І то є той "залив," котрий протестантові спати не дає! Аж 373! На десять мілонів населення Канади — такий великий прибуток. Байдуже все, що ті русини колись пішли у вертеп і дебри, де британці й ногою не хотіли ступити, хіба проспекторів посилали — що ті русини тягали каміння і корчі, разом зі своїми жилами — що вони кровавилися і сипали вали, по котрих тепер так красно переїхатися бишопові від моря до моря через Канаду у мягких возах трансканадійської залізниці — він волить переїхатися по тих дуже небажаних, тепер їх не треба, тепер їх можна зарахувати разом з муринами і ніпонцями. Певно, ми не стидаємся того товариства — нам честь бути з ними. Це народи і раси сильні, сильніші, як Лойд собі представляє. Й вони наші ближні. Неодин з них певно краще відноситься до нашого народу, як бишоп Лойд. А всеж таки....

Не на тім кінчиться письмо Лойда. Ось куди воно стріляє — стріляннину і бунти валить на тих небажаних. Знайшов винуватця! І то обцасово — по

сему бить! Хто винен за стріляннину і бунти в Канаді? Вони! Вже є готові кандидати до таборів, не дай Боже якої війни — Лойд показує пальцем, де їх шукати.

Та колиби глянути уважніше і хочаби прочитати докладно імена провідників більшовицької небезпеки в Канаді, то якраз українських імен найменше там, але зате видніють імена британського походження і мабуть краще булоб і відповідніше для представника Англіканської Церкви туди звернути свою увагу і поради.

З цього письма довідуємося ще, що істнує так звана "Національна Асоціяція," котрої ціль це здійснення думок Лойда, або як сказано докладно, "прикрутити той наплив" тих "дуже небажаних" — не дати їм ні тут прибути, ні тут розвиватися.

Цей лист, то не лише явний поличник для 186 тисяч українців католиків в Канаді, але також доказ, як англійці розуміють так звану "демократію" і чого ми від неї можемо надіятися.

Маси нашого народу повинні добре затямити, хто смів виміряти їм поличник за їх труд, посвяту і працю. Повинні тямити, що зробив це протестантський англіканський бишоп Лойд, що не вагався навіть порівнати нас усіх з худобою і всю вину за негативні прояви канадійського життя без доказів і обиняків звалити також у великій мірі на наш многострадальний нарід.

Тут маємо очевидний приклад, як далеким є той представник некатолицької церкви від духа самарянина, духа любови ближнього і посвяти для него, духа приказу Христа Спасителя: Іди і ти твори так само!

Але як може творити так само чоловік, що не належить до правдивої Церкви того Христа. Хто не узнає Христової Церкви, не може узнати слів Христа. Він тоді на свій лад "поправляв" Христа — поправляє у всім і виходить ось таке, як вище. Зачинається на вірі і церкві а кінчиться на щоденнім життю.

І як далеко ці слова Лойда від слів ґенерал губернатора Канади, недавно сказаних до наших людий в Манітобі!

Подібно як Лойд виступили в Стейтах проти Католицької Церкви представники методистів. Вони прилюдно винайшли нову Америку. Проголосили, що Католицька Церква то є фашисти — і проти демократії.

Коли ходить о таку демократію, як ця бишопа Лойда і еспанських більшовиків то певна річ, що ми всі проти, як один! І коли нас за те треба назвати фашистами, то ми певно ними є. І коли нам прийдеться вибирати між оружною розправою за Віру, Бога, Церкву, і всі культурні надбання проти більшовицького наступу і коли тими, що стануть в обороні тих всіх цінностий будуть фашисти, то ми з ними підем також всі як один і тоді вже наперед можете нас так назвати. Але стелити дорогу еспанським відпоручникам Мадритських більшовиків і для них збирати гроші по приміру протестантів — ми певно не будемо. І коли має ходити о таку "демократію," то краще, щоби така "демократія" чим скорше провалилася а запанували фашисти!

БІЛЬШОВИЗМ В КАНАДІ

Якийсь, неназваний зі звісних причин, більшовицький пропагатор, організатор і один з провідників партії котрий більше десять літ працював на тім становищі, уважав за відповідне тепер відречися сатани, всіх ангелів його і всеї гордости і всеї служби його. Тому виступив з партії і на сторінках англійського саскатунського дневника містить свої спогади та вражіння.

Тому, що вони містять дещо нового поза тим, що ми знаємо про більшовиків і відслонюють рубець тайни, якою закутані успіхи більшовиків в Канаді, подаємо цікавіші для нас місця з того письма.

І так автор, як згадано сам видний член верхівки партії. Знає її до подробиць. Свідчить, що партія в Канаді оперта виключно на власних силах, та виказує таку долю посвяти своїх робітників, жертвенности справі і карности серед членів, перед котрими стаємо з подивом і признанням. То вже не партія, а орден нової віри — віри навиворіт, протихристіянської, протикатолицької — але все таки віри, котрої нові учні готові на найбільші жертви, на самовідречення і самопосвяту до кінця. А такі цінности, як самопосвята і жертвенність, карність і віддання справі у своїй основі є великим добром і чеснотами — хоча на жаль в тім случаю їх примінено і використано на злу службу. І варта тільки побажати нашим членам, щоби з того короткого огляду зрозуміли, **як мало** ми самі жертвуємо а як богато часто вимагаємо від своєї Церкви і свого священика. Та коби наші зрозуміли, що настає і бє одинацята година, котра кличе нас до опамятання, коли не поправимося і **не станемо ліпшими,** всі погибнемо — як нині гибнуть наші родимці на Україні, як нині гибнуть еспанці. Тепер останній ще час до опамятання — не схочемо, ніхто нас насильно не потягне ані проти нашої волі не вратує.

Та вернім до спогадів.

Організація

Комуністична партія Канади докладно зорганізована. В містах вулиці поділені на відтинки, промисловий і жовнярський. На кождім відтинку даної вулиці працює комуністичний аґітатор і так обробляє людий, котрих його роботі повірено, аж вкінці таки придбає одного-другого члена і так робиться засновок партії на даній вулиці. Вулиці знова злу-

чені в піддистрикти а кілька їх в дистрикт. Ці знова злучені в провінції у всеканадійській централі, котра підлягає наказам з Москви. Щоби краще це зрозуміти, тактика партії така: Коли є робітники, що працюють в данім заводі а про комуністичну партію нічого не хочуть знати, то їх обробляється повільно. Дуже осторожно і повільно. З ними нічого наперед не говориться про партію ані її цілі, але до них підходить агітатор, здебільша робітник в цім самім місці і знакомиться з ними з нагоди буденних справ. Потім веде балачки, здається на банальні теми але все в напрямі комунізму, хоча й незначно. Слідить за відзвуком тих балачок в умі і душі розмовника. Коли він притакує, йде дальше. Коли ні, звертає бесіду на справи цілком плохі а навіть запрошує до себе на обід, чи сам іде з ним на пиво, щоби тільки в який небудь спосіб з'єднати його для себе особисто. В такий спосіб підбито альбертійських шахтярів і венкуверських докових робітників. В Союзі венкуверських докових робітників не було ні одного комуніста. Партія вислала двох агітаторів, котрі працювали три роки, аж таки придбали одного прихильника з робітників, потім вже пішло лекше. При помочі того одного придбали другого а потім ще кількох і тоді комуністична література поплила живо в їдунки і кишені інших робітників. Нині союз є в руках комуністів, так як альбертійські шахтярі.

Тактика

Одним зі способів агітації є непостережено випхати робітникові комуністичні летючки і часописі в їдунку або кишеню. Він не знає, хто це йому подав, але находить в їдунці або кишені, коли верне домів. З початку дивується, а потім з цікавости прочитає. Часто стає прихильником і вступає потім у партію.

В партії ніхто не сміє критикувати розпорядження. Плян праці в головних зарисах приходить готовий з централі. Місцеві відділи тільки приймають або відкидають все, в цілости — ніколи не уводять жадних поправок. Панує безгляднийпослух. За непослух сейчас виключення. Масові здвиги до подробиць вироблює централя, навіть промови для при значених до цего промовців. Наперед визначується, хто буде вносити кого на зборах даної некомуністичної організації і хто попре дане внесення. Все обдумане і тому провід у великих робітничих організаціях захоплений комуністами. Як гостро партія вимагає карности, свідчить справа Побая. Був колись соціялістом, згодом членом Робітничої Партії в Канаді. Від основання був редактором Українських Робітничих Вістий. Але коли поважився говорити про самовизначення українців в совітах — викинули його з партії без надуми.

Вишкіл

Заки агітатор стане таким, мусить перейти вишкіл, в комуністичній тайній колегії. Такою є колегія під Виннипегом в Парк Дейл, куплена за гроші українських робітників як Дім для старців — в тім домі однак вишколюють щорічно на два семестри по пість місяців, пятьдесять студентів — котрі відтак стають комуністичними організаторами. Так ведеться справу від 1924 р. В інших провінціях є інші колегії. А Альберті така колегія була в Силван Лейк, недалеко Ред Дір. В Онтеріо курси відбувалися в жидівськім літнищу над озером Онтеріо, на заході від Торонта. Досі комуністична партія начислює сотки вишколених агітаторів в Канаді.

У згаданих колегіях навчають діялектичного матеріялізму, матеріялістичного розуміння історії, політичної економії, ітд. — все в дусі невірства і протирелігійнім. Студент дістає книжку, котру має прочитати і дати з неї виклад. В присутности всіх студентів дає виклад, закидають його питаннями. Коли самий негоден відповісти, помагає учитель. Учителем був Чарлс Меріот.

Шість місяців такої щоденної науки робить своє.

Фонди

Гроші на всі потреби складають місцеві комуністи. З Росії не приходить ні сотик. Комуністична партія Канади опирається тільки на власних силах і на власних фондах. А ці фонди приходять найбільше з вкладок. Самі вкладки приносять тижнево $1,500. Члени партії є тяжко оподатковані на цілі партії і нема случаю, щоби відмовилися платити. Членів, котрі отягаються платити, безсірно викидають. Коли комуніст має платню з титулу уряду від партії, як радний міста або посол, тоді—коли не має попри це іншого удержання, платить 10% у скарб партії зі своєї платні. Коли має побічне удержання, платить пів на пів з того, що дістає титулом уряду. Отже, коли Василь Колісник зістав вибраний радним міста Виннипегу, то партія діставала від него щомісячно пятьдесять долярів. Подібно платять робітники, котрі є членами комуністичної партії. Робітничо-фармерська кооператива у Виннипегу затруднює 28 розвозчиків молока по вулицях міста. Всі вони є членами партії, 10% своєї платні вплачують у скарб комуністичної партії. Також інші розвозчики в місті частинно належать до комуністичної партії і вони платять своїх 10%. Від самих тільки розвозчиків молока комуністична партія в Манітобі одержує тижнево понад $100.

Але є також кооперативні підприємства. В Тиміс, Онт. істнує кооператива, що має $100,000 річного обороту. Її урядники всі члени партії. Завідатель мав платню $175. в місяць, з того $25. платив у скарб партії. А таких кооператив немало — урядовці члени партії всі платять точно свій партійний відсоток.

Так виглядає скарбова сторінка комуністичної партії в Канаді.

Дійсно, нам приходить червоніти — ЯК МАЛО

наші члени платять на свої цілі релігійно-національні, як скоро ображаються, коли їм пригадати їхні обовязки і як далеко ми стоїмо від цеї жертвенности рядового членства комуністичної партії Канади. А миж повинні прецінь стояти вище!

Це тільки дрібниця зі сторінки комуністичної жертвенности. У цілій повні вона видніє доперва з нагоди всяких розметів, дарів і виборів. Що місяці централя видає поклик до збірок на якийсь фонд, кождій групі визначається висота збірки — і групи своє завдання виконують! Кождий робітник комуніст чи купець має своїх товаришів, знакомих або взагалі доброподатних людий, котрі на його просьбу дають жертви на якийсь "виховний фонд," або "навчальний фонд," ітд. А всі ці фонди це ніщо інше тільки центральний скарб комуністичної партії Канади, котрий вже в міру своїх потреб завідує даними грішми і ніколи не подає явного звіту, де і нащо дані гроші зужито. Рядові члени не мають управнення про це питати. Все покладається на беззастережнім довірю до проводу. Член має виконати своє, зібрати свою збірку, більше не його діло. Про все дальше рішає центральний провід. Членові того не треба знати.

З нагоди комуністичних річниць знова іде зазив збірати фонди. Отже з нагоди Першого мая, чи приміром під позором Допомоги для еспанських дітий, і т.д. Від збірок не є виключені навіть безробітні. Призначену суму вони все збірають. Також вони платять свої вкладки. І так безробітні платять 5ц. тижнево вкладки. Працюючі, що заробляють менше як $10.00 на тиждень, платять 20ц. тижнево вкладки. Ті, що заробляють до $20.00 на тиждень, платять 30ц. тижнево. Хто заробляє понад $20.00 на тиждень, платить 50ц. тижнево вкладки. Отже партійний податок високий!

А тепер маленьке питання в сторону членів нашого БУК-а: Скільки Ви і Ви, і Ви платите на добро БУК-а, не тижнево, але річно?

Всі ми прецінь вимагаємо від БУК-а прямо надзвичайних вислідів — часописі, бурси а навіть помочі в одержанні посад — і як МАЛО ми самі помагаємо тому БУК-ові!

Щоби справу з фондами комуністичної партії довести до кінця, ще один маленький образок з рахунків 13 з'їзду Коміптерну в Москві, в році 1932.

Приходи:

Перенесено з р. 1931	$74,948.75
Вкладки 38 партій з 3,584,647 членами; Лігу Ком. Молоді і 19 партій звільнено від вкладок	967,819.35
Збірки і дари	28,364.80
Одержано з видавництв і агітацій	63,390.00
Разом	$1,134,522.90

Розходи:

Завідательство (вдержання урядовців, будників, і т.д.)	$418,120.00
Почта і телеграф	37,627.65
Допомога пресі, видавництвам, школам	601,000.00
Подорожі	47,689.00
Остало на рік 1933	30,068.25
Разом	$1,134,522.90

Це питоменний і цікавий скарбовий звіт Коміптерну.

Виказує великий прихід з вкладок — і знова питання, як наші вкладки до наших церков, організацій, на народні цілі? Миж все звикли нарікати, що з нас "друть." Мабуть ті, що нарікають, не знають ще властиво значіння того слова." Доперва коли через їх недбальство та заскорузлість негативно поможеться більшовикам прийти до влади ,тоді пізнають, що значить слово "друть." Включно, до власної шкіри і то в буквальнім того слова розумінню.

* * *

Провід.

Комуністична партія Канади має сповидний провід і дійсний. Сповидний провід творять загально знані одиниці, як приміром Тим Бак, Матвій Попович, Пеннер, Форкін, Литерик, і т.д. Дійсний провід однак показується мало, але розказ і напрямні діяння в його руках. Він приказує і рішає. На чолі всеканадійської комуністичної партії стоїть Стюарт Смит, молодий здібний вихованок петербурських більшовицьких шкіл, син бувшого духовника методистів і протестантського проповідника А.Е. Смита, що свого часу заступав Брендон в Манітобській парляменті. Таким провідником дійсним в Манітобі є Іван Навізівський, кількаразовий кандидат з округа Селкирк.

* *

Преса.

Велику вагу комуністи привязують до преси і тому докладають всіх зусиль, щоби її вдержати на високім рівні, масово поширити та розбудувати. Тому під ріжними наголовками і формами появляються нові часописі, котрі кінець кінців всі сходяться до одної цілі, а саме до комунізму. Видатників на пресу комуністи ніколи не щадять, пресі не завидують, коли наростає, помагають одні другим і ніколи між собою не перечаться. Для них вистане, що це комуністична преса, а під яким заголовком і скільки тижневників, це менше важне. Важним натомісць, щоби її було богато ріжних назв. Вони знають, що коли одна часопись не сподобається, то все таки остає ще нагода перепачкувати свою часопись під іншою назвою — отже приміром діточого журнала, чи жіночої газети, чи тижневника одного або другого. Є в чім вибирати а жертва наступу тяжко зорієнується в ситуації. І так комуністична партія в Канаді видає:

1. Дейлі Клеріон в Торонті — дневник.
2. Молодий робітник, тижневник в Торонті, по англійськи.

3. Українські Робітничі Вісти, дневник у Виннипегу
4. Вапус, фінський дневник в Судбурах.
5. Фармерське Життя, тижневник у Виннипегу.
6. Робітниця, тижневник у Виннипегу.
7. Канадський гудок, тричі на тиждень у Виннипегу, по російськи.
8. Д.А.З., німецький тижневник у Виннипегу.
9. Глос праци, польський тижневник у Виннипегу.
10. Мункас, тричі на тиждень по мадярськи в Торонті
11. Робочи світ, по чеськи, що тижня в Торонті
12. Ля монд увріер, тижневник, по французьки в Монтреалі.

Всіх передплатників ця преса начислює 135,000 це всі платні. Крім цих, комуністи видають ще цілий ряд битих на мімеографі часописей, дальше стінгазети і видання для молоді. Цю останню вони обробляють змалку і методу переняли від Церкви. Значить навчають дитину від перших початків, тільки у відворотнім напрямі, як Церква, вчать ненависти і мести змалку. Вчать поводи до відносних осіб. Вчать так довго, аж в памяті дитини їхня наука робить незатерті сліди.

***

Це тим маленький начерк того, що діється в Канаді на добро більшовизму. Коли додати ту ревність з якою всякі проповідники в роді Смита чи др. Спенса збирають пожертви для Мадриту — коли чуєте по гляди провідників поодиноких протестантських церков в Канаді, як вони розуміють демократію, то можемо спокійно бути на все приготовані....

Комуністи розвели цілу сітку ріжних організацій, до котрих захоплюють старих і молодих. Одні з тих організацій працюють виразно, як комуністичні, інші ні. Інші користають навіть явно з піддержки протестантських церков, як приміром так звана Ліга проти фашизму і війни. Та Ліга це ніщо інше, тільки вид комуністичної партії, щоби замайти людий, котрі до комуністичної партії як такої не приступили б. Таких запрошується під видом борби проти фашизму, в обороні демократії, проти війни і заки такий новозвербований член отямиться, бо 6 місяців він платить вже вкладки до комуністичної партії Канади. То є тільки один з многих гачків, котрими комуністи ловлять в Канаді потрібну добичу.

Будьмо на сторожі!

Будьмо чуйні!

Збираймо сили, бо може вже недалекий час остаточної проби, як тепер в Еспанії!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

Чувство віри: Боже мій! Вірю сильно і визнаю те все, що Ти як відвічна Правда обявив і чого нас св. Католицька Церква навчає. Бо Ти ані сам не можеш помилитися, ані нас не можеш в блуд увести. В тій вірі бажаю жити і вмерти, амінь.

Оля Стратійчук

ПОСТУП — ЯКИЙ?

Світ поступає. Як часто це чуємо! Всі наші книги пишуть про поступ людства. Ми цим тішимося і не дивно. Але поглянімо ближче на цей поступ. Який він? Куди нас веде? Чи ми далі будемо і хочемо так поступати?

Давно, ще перед приходом Христа, жили люди як дикуни. Все, про що вони дбали, було їда, вбрання і приміщення. Їхня віра схиблена веліла їм приносити людські жертви з невинних дітий а навіть вдовиць. З приходом Христа почався поступ — моральний поступ людства. Але знова найшли темні часи і поступ припинився. При кінці XV стол. отворено нові дороги для людства через відкриття Колумба. І знова повторився занепад, коли при кінці XVIII стол. революція залила в крові всі великі поривн. Настали часи безконтрольної господарки і визиску. Людство поділилося на богачів і бідаків — одні числили маєтки, другі примирали з голоду. Людство забуло на моральні обовязки супроти Бога і ближнього. Тому для бідака не було часу занятися справою своєї душі — однак поволі це все змінилося. Який великий поступ зробив світ через свої винаходи! Однак приглянімося ближче.

І що бачимо? Одні люди роблять міліони, другі не мають на кавальчик хліба. Поглянімо на дві країни: Канаду і Совіти. Оба краї мають великі богацтва, широкі урожайні степи, котрі творять наче ніжних пір всього світа. Але на тім повість кінчиться. Хоч в Канаді є бідні, але вони рівні і вільні. Там знова на найлучших землях Европи українці гинуть з голоду, не одиноко але міліонами. Чому? Чи нема ріжних винаходів, учених людий, щоби тому запобігти? Так є! Але одного бракує: морального поступу. Віри в Бога та братерської любови!

Возьмім ще один примір. Приїздить домів чоловік з роботи. Повечерав, перехрестився, засвітив електричне світло і покрутив радіо, слухає, що діється у світі. Який поступ від того часу, коли треба було іти пішки, світити лоєвою свічкою і бити в бубон або палив огонь, коли хотів другому передати вістку. Але послухаймо, що той чоловік чує через радіо? В Толедо еспанські комуністи замордували 600 священиків, вірних католиків обіллили газоліною і живцем спалили. Церкви понищені, монахині побиті. За що? За те, що вони посвятили життя на службу другим.... Чи це поступ?

Таке саме жде нас й тут, коли не будемо старатися всіми силами починати моральний поступ і то як найскорше. Великі вчені доказують, що ціла вина є в тому, що наша суспільність надто поступила науково, але не поступила морально. Брак християнських чеснот і поступу в моральнім життю лишають людий неприготованими понести велику відповідальність і стати відповідними до завдань, які насувають ся з поступом і розвоєм наук. І тому світ такий, як є, бо моральність не зробила поступу.

Моральний поступ це релігійний поступ, а того якраз бракує. Вороги ще від часів Христа старають ся розбити Христову Церкву і запанувати над світом. Великий науковий поступ причинився немало до поширення атеїзму і безбожництва, а се найсильніші союзники більшовизму. Сі самі більшовики, котрі приняли начебто свій клич "воля, рівність, братерство" — тепер вимордовують наш український нарід та стараються знищити нашу Католицьку Церкву.

Тепер якраз починається рішуча й остання борба. Світова депресія помагає більшовицькій пропаганді. Нам остає питання: Як ми, кождий з нас, можемо поширити моральний поступ і помогти розбити червоні хмари більшовизму, котрі поволі насуваються на світ і на наш край.

Щоби побороти більшовизм та його союзників, атеїзм і безбожність, треба ширити віру Христову — бо Христос є оборонцем всякого Божого і природного права а смертю для більшовизму. Віра Христова це віра любови, а не віра террору, в котрім два міліони більшовиків панують над 160 міліонами безборонних людий. Сеї любови і віри Христової нам як раз бракує. Наше найбільше завдання є, ширити віру Христову між усіми людьми.

Як кождий з нас може це зробити?

Наші всечесні Отці нехай голосять як найчастіше катехитичні проповіди, про правди Христової віри. Нехай закладають ріжні релігійні стоваришення, як Марійський Союз, Апостольство Молитви — бо досвід доказує, що того рода стоваришення є розсадниками глибоко релігійного життя. Також треба нам старатися о Місії, котрі добрих укріплять, захитаних утвердять а многих заблудших притягнуть до Христа.

Наші поважані учителі нехай дають відчити про справи віри та релігійного самоосвідомлення, на основі богатої католицької літератури.

Однак це мало поможе, коли не будемо нищити більшовицьку лектуру а замість неї насаджувати свою, добру. Всі члени БУК-а повинні все мати під рукою кілька чисел Бюлетеню, чи Українських Вістий, чи Голосу Спасителя, щоби при нагоді послужити захитаному у вірі таким добром. Кождий відділ БУК-а повинен мати свою католицьку бібліотеку — повинен дати відчити і збори проти більшовизму. Так богато поможемо захитаним і збаламученим. Інтелігенти, очитані католики повинні найти нагоду, щоби побалакати навіть з противником, **наколи істнує надія на успіх.** Добре і розважне слово робить нераз диво.

А памятаймо, що найлучшим і найважнішим по собом поширити нашу релігію і рівночасно нашу культуру та просвіту, набратися духа відваги і любови та дати великий розгін моральному поступові — є стати всім **активними** членами нашої організації. Червоні хмари більшовизму насуваються ближче. Тільки одно спасе нас від них. Тримаймося сильно нашої Української Католицької Церкви і нашої організації БУК — і виховуймо наші діти в тім самім дусі. Недавно один бесідник сказав так підчас учительського зїзду: Надія світа лежить в дитині.

Се одно вратує світ і дасть правдивий поступ, бо Христос виразно сказав до св. Петра: На тобі збудую мою Церкву і ворота пекольні її не переможуть!

— o —

Оля Стратійчук

Брат С. Методій, ЧБХШ

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ

З близьким святом Рождества Христового ми всі приготовляємося, щоби зробити цей час радісним і веселим. Склепи, декорації, приготовання в домах, метушня людий по улицях міст і містечок — все це спрямовує наші гадки до надходячого торжества. Чи перейнуться люди в світі духом Різдва — правдивим значінням любови ближнього й мира людий доброї волі? Чи, недай Боже, лише матеріяльним духом дарунків, желання та самовдоволення?

Ми, Українці Католики в Канаді, з певністю відчуваємо в наших серцях хотіння, щоби всі люди мали подостатком поживи, убрання, тепла та тої радости ,що ми самі маємо. Так, хотяй часами правдиве значіння Різдва губиться в матеріяльнім приготованню та здобутках, то все таки Рождество Христове збуджує в світі ту любов, котра пориває людину до вчинків милосердія й доброти.

Але, що принесе цего року Рождество Христове людям в тих краях де попередше була втіха, релігійні набоженства, домашна й родинна радість? Яку радість принесе це Різдво людям в Росії, де присутність Евхаристійного Бога та мила невинність новонародженого Дитятка є вигнані зі землі та сердець людий, о скільки чоловіком зроблені права можуть це зробити? Для бідних, нещасних і переслідуваних людий цего краю — історія Святої Родини, що знала й пережила їх недолю та терпіння, не принесе тої втіхи, що колись приносила. Більшовицький кат, сатана в людській формі, відбере людям Росії ту радість Різдва цего року, як це робив через минувших шіснадцять літ.

А що діється в Еспанії? Цей, під цю пору, бідний та мученичий край, може найбільше потерпить цего Різдва. Соціялізм в найгіршій формі приневолює своїх горожан до тиранства. Через рабовання й бомбардовання церкви й монастирі є десакровані та цілком знищені. Через теροризм і катовання комуністичний уряд знищив правне правительство, релігію, особисту свободу, дім і родину — а натомість заложив чисто Совіцьку державу. В якім стані знайдуться вірні Еспанії цего Різдва? Чи буде в їх серцях дух Рождества Христового — правдива любов ближнього та мир для людий доброї волі? Годі сподіватися Різдвяної радости в краю, в котрім знищено тисячі церков, монастирів, монахів і монахинь. Вірні в Еспанії цего Різдва будуть мати одинацять тисяч менше священиків. Їх замордував соціялістично-більшовицький кат пролляв їх кров за те, що голосили науку народженого Христа — науку любови ближнього та мир людям доброї волі.

Але, в яких обставинах є католики на нашім американськім континенті? Яке буде Різдво в Мексику? Чи переслідувані міліони очікують Рождества Христового з радістю та любовію в серцях? Позбавлені права сходитися до своїх церков в день Рождества Христового, — заборонені слухати безкровної жертви — Служби Божої, чи зможуть ті переслідувані й пригноблені люди відчути в своїх серцях радість і втіху ангельського хору — "Слава во вишних Богу а мир на землі людям доброї волі"? Нам, живучим в свобідній, вільній країні — Канаді, годі відгадати положення вірних в Мексику та відчути біль їх сердець при наближенню Рождества Христового!

Зрозумівши критичне й незавидне положення віруючих в Росії, Еспанії та Мексику, ми, Українці Католики в Канаді, повинні приготовлятися до Рождества Христового та перебути ці свята з двома цілями. Перше, ми повинні серіозно подумати над причинами такого стану людий у вище згаданих краях, та щиро й сердечно за них молитися, щоби новонароджений Ісус визволив їх з релігійної та особистої недолі. Друге, ми повинні скласти горячу вдячність Дитятку Ісус, що нас охоронив від подібної недолі, та взяти рішучу постанову так жити й поводитися, щоби в нашій улюбленій Канаді будуччина була інша від тих країв.

Помимо злочину, переслідувань і наруг в Росії, Еспанії й Мексику, я вірю, що там знайдеться ще много а много людий, котрі мають правдиву любов, християнську покору й милосердія — ті чесноти, що були дані світові в Вифлеємі тому два тисячі літ. З їх сердець буде цего Рождества Христового виходити щира молитва "мира й доброї волі" для цілого світа, особливо для їх нещасних країв. Можливо, що якраз задля теперішних переслідувань та страждань, це Різдво буде для тих людий дійсно духовним кормом, —поживою, яким воно в першій мірі повинно бути!

В контраст, яка буде Різдвяна радість в тих, що заперечують існування Бога та переслідують своїх відданих людий? Якщо будуть мати матеріяльні засоби, чи не зроблять з цего Різдва поганського свята, де вино, обжирство та розпуста будуть домінувати? Для тиранів може будуть пісні, тепло та веселе товариство, тоді як для інших буде тишина, зимно й смуток. Але в жорстоких переслідувателів буде ненавість до Дитятка Ісуса, — а в інших людий буде любов і пошана — глибше зрозуміння й відчування духа, що панував в родиннім місці Спасителя.

Тиранство в ріжних формах може заперечувати існування Бога та замикати церкви. Може вязнити, виганяти та мордувати безборонних сестер, священиків та невинних мужчин, женщин і дітей. Однак, коли всі жорстокости тирана вичерпаються і він думає, що осягнув свою ціль-мету, —тоді якраз він увінчаєть не успіхом але цілковитим упадком. Тоді буде ще один примір тих одиниць, що виступали проти Бога й Його Прав і на конець побачили, що вся їх жорстокість даремна — втрачена. Історія світа наводить довгу лісту подібних переслідувань. Всі вони провалилися — пропали. Я певний, що й теперішний стан світа поліпшиться та проваляться жорстокі заміри тиран. А Церков Христова буде далі існувати як і досі існувала, — бо Христос сказав — "і врата адові не удоліють її."

Маймо хотіння й щиро молімся о більшого мира, вдоволення й користи всіх, щоби з тих всіх нещасть, які так тяжко докучають, вийшла — для богатих і бідних, впливових і забутих — та ревність і побожність, котра покликала бідних пастушків і мудрих князів віддати почесть Дитятку Ісус. Хай правдивий дух Різдва увійде в серця й тих, що заперечують існування Бога через ненависть і десакрації святих річей, — бажаючи знищити Його царство на землі. Давби Бог, щоби ми всі приготовлялися до цего торжества з більшим розумінням наших обовязків зглядом Бога й наших ближніх, так щоби з цих світових нещасть вирвнуло правдиве значіння першого Рождества Христового та Його науки "любови й мира."

Якщо ми будемо цего Різдва схиляти наші голови в почести перед живим Христом в кивотах і слухати знова з Євангелія цю прекрасну історію Рождества, памятаймо з чувством і симпатією всіх тих, що бідують і є переслідувані, особливо тих — котрим релігійна втіха й релігійні набоженства є заборонені. Задоволяючися нашими многими вигодами та благословенствами, не забудьмо просити Бога, щоби стримав руку гнобителя та улекшив долю поневолених. Не забудьмо перенятися духом Дателя мира, та просити ласк і для тих, що тепер переслідують та знущаються.

Проти заїлости, що поширюється межи клясами та громадами, — проти науки, котра старається виставити клясу проти кляси, — котра поширює недовірє, знеохочення, ненавість, — проти цего всего Рождество Христове пригадує вифлеємські ясла а в них Того, котрий є сама любов та котрий дав доказ і запевнення, що є потреба й місце в цім Божім світі для всіх, незнаних і впливових, бідних і богатих. Пощож тут ненависти, жорстокости, переслідування, мурдовання?

Щоби всі ті, що читатимуть ці стрічки, знали та посідали правдивий мир душі та духову радість, яких лише правдиве значіння Різдва може дати, є моїм сердечним бажанням та желанням. Тоді, ми перейймемося правдивим духом Різдва та зазнаємо радости, вдоволення й щастя, яке прийшло на світ першого Різдва—. Тоді як ангельські хори співали: "Слава во вишних Богу а на землі мир людям доброї волі",— а світом позабуті пастушки пасли своє стадо.

Пилип Кобрин
хлібороб в Трес Баррас, Бразилія

ЧЕСНИЙ ХРЕСТ

Замітка: Містимо цей виїмок з цікавих споминів нашого поселення в Бразилії, старого Пилипа Кобрина з Трес Баррас. Кобрин в Бразилії вже 40 літ. Але віра і надія в нього молоді досі. Виказує простий але глибокий і нескривлений ум, а також гарне очитання як на чорнороба. Таких Кобринів видала наша Галичина тисячі і сотки тисячів. Простих, звичайних, спрацьованих, але добрих і щирих як золото і більше вартних як досі всі скарби світа. Нарід, котрий видає таких хліборобів — невмирущий. Порадним буде, коли й наші канадійські хлібороби спишуть свої спомини — так по свому, як говорять щоденно і перешлють до поміщення. Це буде свідоцтво перших наших поселенців і з першої руки. Повинні це зробити, доки Бог дає їм життя. Колись такі спомини, будуть неоціненні прямо для історії українського поселення в Канаді.

Як знаємо всі дуже добре, що наші батьки—діди і їхні діди і тамтих дідів діди і так аж до введення християнства на Русь, або краще сказати від знайдення св. Христа святою Еленою, і то того самого Хреста, що на нім терпів і умер Ісус Христос, всі ми поклоняємося тому Хрестові, як також і тому, що на нім був розпятий. На туж саму памятку є установлений один день в році, що по церковному зветься "Всемірное воздвиження чесного і животворящого Христа Господня." На памятку мук Христових на хресті, ставляємо хрести на церквах і по наших хатах, носимо малі хрестики на шиї, і т.д. і т.д. і всюди бачимо хрест. Тими часами знаходяться люде, що також іменують себе християнами і то діти тих батьків, що жили під прапором хреста і вони то тепер викидають хрест з церкви, з хати і зі всюди, щоб ніде хреста не було. Це роблять так звані "евангелисти" що і між нами всюди по кольоніях знаходяться. Вкоротці має більше явитися їхніх "апостолів" по наших кольоніях щоб людей "навертали." Бо ж добре було б нам застановитися: Чи можуть бути християни без хреста, чи ні? Я б сказав коротко на примір: Християне без хреста, то так, як швець без копита! Але така відповідь не достаточна, хоть влучна. Бо хрест —— це річ свята, тому тутечки голос людський не рішає. Тут може рішати голос Божий, голос св. Письма. І що ж нам каже св. Письмо? Послухаймо: "І несучи (Ісус хрест свій вийшов на місце, що зветься по еврейськи Голгота" (Іван 19, 17) Так кажуть ще й другі евангелисти, (ті що писали св. Євангеліє) що сам Ісус ніс хрест! У св. Марка (10, 21) читаємо таке: "Ісус же мило глянувши на нього сказав: Прийди, тай іди слідом за мною, взявши хрест. У першім цитаті св. Письма сказано, що

Ісус сам ніс свій хрест; у другому ж кажеться, що хоче щоб і Його учні також йшли за ним з хрестом. А у св. Матея (10, 38) каже, Ісус, що хто б ішов за ним без хреста то такий "недостоїн Його" бо "ученик не старший від свого учителя, ані слуга від свого пана." (Мат. 10, 24). Чуєте панове "євангелисти"? І ви хочете йти без хреста за Ісусом? Такий, каже Ісус, Його недостоїн. Правда, кажуть "євангелики", що несуть хрест у свому серці. Але то ще мало, треба нести так, як Христос ніс явно, прилюдно, публично і не скривати хреста аж в серце. Але ходім далі. Чи перші учні Христові утікали від хреста, цуралися Його? Ось так, як "євангелики", що хреста боються, бо хрест "це шибениця"?

о. Роберт Медер

ДЕМОКРАТІЯ

—0—

На проповідальниці не годиться говорити про щоденну політику. Маємо служити вічности а не дневі. Останних сім літ наглядно доказує, що політикуючі парохи, котрі міняють ролю з аґітаторами із вулиці і редакторами, стають нещастям для церкви. Ці слуги живого Бога понижуються до капелянів і побоєвих якогонебудь правительства.

З проповідальниці маємо говорити не про що інше, як про релігію, теольоґію, науку про Бога. Але саме тому, що ми маємо говорити про релігію, мусимо й в держваному життю ствердити цю подійсність, що на самім дні кождої політики находимо релігію. Кожда політична правда основується на якійсь релігійній правді. Кожде політичне поблудження основується на якімсь релігійнім поблудженню.

Першим політичним питанням всіх народів є сьогодні питання демократичне. Народи бачать в демократії великий лічничий середник на всі гріхи правительств. Народи, що шість тисяч літ були досі під опікою одної виріжненої касти, почуваються повнолітними! Суверенність, досі право коронне, стала правом народнім. Це є година народин свободи, рівности й братерства! Кождий громадянин королем! Вислідом цего: рай на землі! Соціяльне питання розвязане! Війна в будуччині неможлива. Ціла людськість одною родиною — світова респyблика! Всі народи, малі й великі, рівноуправні сестри!

Демократичне питання є в основі обичаєвим і релігійним питанням. Тому годиться на проповідальницю. Коли з цілою рішучістю не будемо поборювати демократичного опяніння, вкоротці цілий світ збожеволіє. Зазначую, що не говорю про форми правління. Швайцарець є з уродження републиканцем цілим жаром своєї душі.

Сама по собі новочасна демократія не має нічого до діла з формою правління. Вона буває так серед переконаних монархістів, як і републиканців. Вона є загальним поглядом, що правительство полягає на народі, що нарід мусить панувати і що всі повновласти правительственні дає нарід а вслід за тим може їх забрати назад. Це є ересь. Ще більше: Це є револоція, переворот всіх основ державного ладу.

Демократія, новочасна демократія, наука про суверенність народу і народовластя є противорічна християнській доґмі. Після Святого Письма нема іншої власти крім від Бога і та, котра є, заряджена Богом. Хто противиться власти, противиться Божому зарядженйю. А ці, що противляться, стягають на себе засуд. (Рим. 13, 1—2). В републиці а також частинно в конституційній монархії більшість народу вибирає правительство. Оцим вибором означується вправді носитель державної власти, але як рішучо підчеркує Лев XIII, тим зовсім не переноситься жадної власти, ані жадного права на власть. (Письмо про початок горожанської власти).

Ніхто не може дати того, чого не має. З природи кождий чоловік є однородний щодо людської гідности і тому не має жадного права над другим. Його сила над другим є зеро, колиби виразити її математично. Навіть при 500,000 голосів. Бо 500,000 рази зеро, є все зеро. І 50 міліонів рази нічо, є нічо. Незалежно від того, чи рахунок робиться в маленькій альпейській републиці, в Злучених Державах Америки чи в Росії. Вислід все той сам. Ми можемо признати радників до власти але ми не можемо з них зробити власти. Ми не можемо вдихнути їм духа наставничого авторітету. Це право задержав Бог для себе. Кожда власть походить звище. Тому теорія про народовластя, новочасна демократія, є поблудженням.

Новочасна демократія доводить до атеїзму. Коли влада і право спочиває в народі, то слідує, що Бог не має нічо до говорення в прилюдних справах народів. Релігія не має жадних прав до панування. Церква є своєвільна. Заповіди Божі обовязують найдальше в захристії і в коміроцці приватної побожности. Можливе, що ще не заперчується істнування Бога. Але Бог в небі позбавлений всяких прав і власти. Це є Бог без престолу і корони. Він є смішною фіґурою, з котрою можна робити, що кому подобається. В політиці маємо практичний атеїзм. Бог є нічо, маса є всемогучою, всюдиприсутною, всевідучою.

Новочасна демократія зі своєю останною ціллю, всесвітною републикою, це ідеалом тепер пануючої міжнародної масонської льожі, є плодом ненависти Бога і антихристіянства. А безтурботні все католики навіть про це не думають. Тим гірше для них. Сповниться пророцтво Доноза Кортез, виказане в письмі до кардинала Форнарі:

Велике протихристіянське царство останних часів, предсказане тайним обявленням, стане кольосальним народозводничим царством. Буде ним володіти

муж з народу сатанських розмірів.

Новочасна демократія — повторяю, новочасна демократія а не старопочесна християнська републіка минувшини — є ділом пекла. Суверенність народу на місці суверенности Всевишнього!

Новочасна демократія противорічить здоровому розумови, є божевіллям. Нарід має панувати в републиках, в монархіях? Кажу: або — або! Або народ приказує і тоді він не слухає. Або народ слухає і тоді не приказує. Не можна в одночас приказувати і слухати. Не можна бути в одночас наставником і підчиненим. Або хтось є одним, або другим. Хтось панує або над ним панують. Чесність вимагає, щоби висказатися за підчиненням і тому проти народовластя і проти суверенности народу. Або ми є за пануванням маси — всі громадяни є королями, державними радниками, законодавцями і суддями — і тоді є анархія. Наколи суверенність народу не має остати пустим звуком, то треба стати анархістом.

Новочасна демократія противорічить всьому досвідові історії. Ніколи не було народу, котрий панувавби сам над собою. Нема й нині жадного, і ніколи не буде. Все правили народом. Або один правив в монархії, або многі разом в републиці. Або правила одна родина, в котрій панування було наслідственне через ряд століть, або нарід означував мужів до панування. То хоч в поодиноких часах і серед поодиноких народів змінялася форма правління, однак все правили народом. Тому що нарід є саме на це, щоби ним правили.

Република не є тут виїмком. Перед соткою літ скинено аристократів і королів. Що сталося? Прийшли нові імена, нові мужі, нові родини, нові аристократи, аристократи гроша або духа, котрі засіли на опущених зелених стільцях. Нарід є на це щоби над ним панували!

Ми можемо йти голосувати. Але самодурством булоби думати, що нарід рішає підчас голосування. Маленька горстка веде народ. А цею горсткою якийсь комітет, якийсь явний або тайний клюб.

Народовластя є з правила пустим звуком або обманством народу. Воно є все тою драбиною, по котрій можновладці вилазять й доходять до сили. Коли вони вже на горі, тоді погодою глядять на свої ступні, на народ. Це є тактика новочасного міжнародного масонства. Воно говорить про народовластя, щоби скинути королів і правительства а самому засісти їхне місце. Його останною ціллю не є суверенність народу, але суверенність льожі! Народом правитимуть й в будуччині.

Новочасна демократія є неможливою. Народ, значить всі. Добре. Народ не є однородною цілостю. Бодай сьогодні він складається з найбільших противенств. Колиби прийшов час всенародного панування, то бувби це час однодумности і одности а цілий нарід наче одна особа. Коли є час, де нема загальної однодушности і тому демократія є неможливою, то є це саме тепер.

Панування мусить відбуватися по певним правилам. Ці правила можуть бути або католицькими або протестантськими, ліберальними або соціялістичними. Отже правительство є все правительством в змислі і дусі певної частини народу, певної партії, кляси або релігії. Воно є пануванням більшости, пануванням партії, пануванням кляси, але ніколи не є пануванням народу. В демократичній державности все находяться меншости, що не панують, але над котрими панують. Значить нема демократії, панування всіх. (Далі буде).

о. Ст. Семчук

ЖЕБРАНИНА ЧИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК?

—0—

Я довго застановлявся над тим, чому відношення наших людий, головно маючих, богатших або бодай забезпечених — до нашого священика є таке, як воно є. А щоби не було непорозуміння, що я під тим розумію, то скажу, що це відношення незавидне. На священика звикли ці люди дивитися згори, з підзорством і явним недовірям, котре скорше чи пізніше дасть себе основно пізнати. Вони від священика всего вимагають, а священикові відмовляють так само всего. Вислідом того їх розуміння є, щоби священикові як найменше заплатити і докладно відчисляють кожду збірку з акафисту, щоби відважити і відміряти кождий цент, котрий може припасти в уділі священикові. Їх священики в буденній мові очеркується виразом "піп" а вміють вони того священика обчислити до останнього цента. Навіть так далеко, що коли купить якусь річ, то зараз почуєте слова "то за наші гроші"....Вони будь чого образяться і священик навіть не знає, коли і хто з них образиться: Один образиться тому, що священик його не поздоровив — значить, коли висів з поїзду, зимою, не став на дверці і не вклонився тому доробкевичеві, та звитався на морозі з ним —але тому, що був голодний, між сніг і юрбу людий пішов прямо до містечка—чи може уважав своїм обовязком перше всього піти до церкви, замість ставати і витатися зі стрічними людьми. Священик хотів перше привитати Христа — але той чоловік вже смертельно образився. Інший знова образився тому, бо священик не поїхав на гостину чи не хотів слухати і притакувати, коли запрошений сектант накидався безрозбірно на всі святощі, і т.д.. і т.д.....Не знає прямо той священик, коли такий чоловік образиться і з якої причини. Бо ображаються навіть тому, що священик не подивився в ту сторону або так, як той собі бажає— ви прямо в незавидних обставинах. Тільки той священик, котрому все

відмірюється та вимагається, щоби всім і при кождій нагоді за все дякував і ще раз дякував, бо той дав 50 центів а той доляра — той священик, котрому ніхто й майже ніколи не дякує за всю працю, посвяту і труд він не має права ніколи ображатися.

То доля нашого священика — на прерії.

Образок прикрий і я мушу з рдістю сказати, що він вже на вимерті. Здебільша наші люди вже розуміють, що священикові належить відповідне удержання і відповідне поведення і поводяться так гідно та чесно, що за їх любов священик платить повною мірою любови власної та праці на всю ширінь сил та спромоги. Є прекрасні парохії і прегарні парохіяни. У великій більшости я маю то щастя, що саме такі парохії і таких парохіян по волі Преосвященного обслугую. Але є також такі, як я згадав вище і це болить, болить безмірно. Священик це духовний працівник — працює серцем, умом, нервами і чуттям. Як хлібороба болить надмірний тягар на плечах, так священик відчуває тягар того поведення і відношення на душі, в серці, в чуттю — і нераз кровавиться внутрі, хоч назверх на його устах усмішка. Колиби ви змогли глянути нераз в серце Вашого священика — ви побачилиб там мозолі, карби, рани й синці, аж зжахнулисьби! Часом моє чуття як синець — на ньому крапки нема незбитої, незраненої і то не від чужих, а від своїх.... Це найбільше болить!

Мій ум нераз застановляється над тим, я роздумував, чому саме відношення доробкевичів є таке до нашого священика?

Не думайте, що це люди дійсно богаті. Ні. В нас дійсних богачів ще нема. Дасть Бог, вони будуть. Але чоловіка, котрий має понад 5 фармів — чи кілька тисяч готівки, самохід і машини, ще не можна назвати богачем. Богачем після мене є чоловік, що має сотки тисячів, організує хліборобство чи торговлю і промисл на велику скалю і живе без страху, хто буде платити відсотки від довгів. Таких покищо між нами нема.

Однак є люди, котрі доробляються і частинно вже доробилися. Бодай забезпечені вони та їхні діти від недостатків.

Ці саме нераз поводяться супроти свого священика так, як зазначено вище.

І коли я довго думав над тим, яка тому причина — прийшов до висновку, що причина є та: Вони дивляться на священика як на свого жебрака.

Скажете, це неможливо!

Можливо і так є. Вияснію сейчас подрібно.

Всі наші релігійні і національні установи звикли відноситися до священиків, як до природних організаторів. Тому всякі збірки, базарі і заклики посилають до них. Та не лише посилають, але справедливо вимагають, щоби священик під санкцією релігійно-національного обовязку виконав то, о що його просять. Отже перевів збірку на дану ціль. А тому, що тих цілий масмо дуже богато як нація недержавна, котра все мусить сама удержуватися, тих заклика до базарів і збірок є дуже богато. Звичайно центральні установи, з великих міст не беруть навіть під увагу, що там десь на прерії також є свої потреби, свої базарі і свої церкви. Доми, читальні, рідні школи, бідні, і т.д. — вони домагаються помогти їм во імя загально національної справи і так повинно бути, колиб.....

І тут виходить власне кріза.

Священик звертається зі закликом і просить. А тому, що приїде на Богослуження раз на місяць в дану місцевість або навіть раз на два чи три місяці, то збірок тих все назбирається і виходить таке, що кождим разом треба о щось просити чи на щось збирати. До того одиноким разом, коли священик має нагоду побути з парохіянами, якщо приїде в їхню околицю, це обід, або хрестини, або весілля і тоді старається також не занедбати справи і використати дану нагоду. Однак ворог має тоді готові дані проти священика. Доробкевич видить у священикові постійного збирача на ріжні цілі і в його уяві та під сугена ворогом виростає думка — що священик, то жебрак, а всі збірки то жебранина.

Треба признати, що в тім розумінні допомогли йому у значній мірі й ми самі, тому що на всі цілі старається священик як найкраще, найбільше ніжно і вічливо просити. Грубе серце однак думає, що така ніжна просьба це жебранина. Ба навіть домагається. — В нас не можна наказувати, треба просити Таке я чув вже нераз і що тут відповісти?

Священик не може відмовити загальним цілям. Він не може відмовити також місцевим. І тому старається вимнути цю Сциллю і Харибду тим, що звичайно платить на місцеві тихо, без слова — але всього такр одиниця понести не в силі. Тому мусить віднестися в загальній справі до загалу. А той загал домагається просьби...

І обурюється, коли замість просьби є вимог виконати обовязок.

Думаю однак, що цей стан треба радикально змінити. Тих просьб занадто. Навіть проти бажання, треба нам всім перевиховати загал, що дар на загальні цілі не є жебраниною а той, котрий кличе складати жертви, не є жебранок. Тоді відношення, про котре я згадав вище — стане неможливим. І тоді становище нашого священика буде також вільне від тих прикростий, котрих тепер повне. Але в тім великім ділі перехования мусять помогти всі національні думаючі і творчі чинники. Значить, мусимо при кождій нагоді вияснити і представити, що заклик до збірки на релігійно-національну ціль то не є жебранина — тільки релігійно-національний обовязок!

Священик виконує свій обовязок провідника і організатора — вірні мають виконати свій. Це не значить, що священик сам вільний від збірок. Ні, він дає при кождій нагоді, коли лише має і може. Ви всі, що читаєте ці слова, самі про це знаєте лучше, як тут написане. Священик дає — але й вірні повинні дати. І то дати не титулом відчійного, жебранин — але дати, як газда, як люди чести, переконання і характеру. То ворогами витворене і штучно перепачковане в наше життя розуміння, що не треба дати, пощо дати, то жебранина і коли вже даєте, то дайте, так як жебракові — кілька центів на відчіпне — мусить рішучо загинути. Ворог знає, що ми здані виключно на власні сили. І він знає також докладно, що коли ті сили підірвати недовірям — коли зменшити жертви, то наша справа не матиме середників удержання, буде скрута і неминучий занепад розросту організації. Тому ворог так завзято відмовляє вірних, щоби платити на удержання священиків — не давали членської вкладки, не збирали на інвалідів, на пресовий фонд, ані взагалі на жадні релігійно-національні цілі. Він хоче відтяти нам доплив крови — сподіється, що тоді стане серце. Він жде смерти велитня! Але здоровий релігійно-національний організм не дасть спускати собі кров. Він інстинктовно розуміє, що це його загибіль. І тому той наш віруючий загал повинен також перевихованим себе і виразно та гостро виступити проти того калікуватого розуміння, защіпленого наче бакцилі рака на наш здоровий народний організм, будьто збірки і заклик до них, то жебранина та завдання жебрака. Ні! І ще раз ні! Це завдання почесне, обовязок, що його належить виконати сумлінно і точно, так як кождий обовязок. Священикові за те належить признання і честь — а не недовіря і прикрости. Священик сповняє велике завдання народного трибуна, що кличе до сповнення загальних обовязків — це уряд почесний і високовартісний. Скінчім раз на все з поняттям жебранини. Най свідомість і відповідальність за виконання того важного національного обовязку просвічує нам в серці і веде несхитно до побіди!

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА.

Наука 15.

Господарство і торговля

Господарка належить до найважніших справ життя народів і де вона широко розвинена, там люди краще живуть, там більший добробут. Господарка потребує досвідчених людий, інакше не буде як слід розвинена і люди будуть жити убого.

Однак господарство не можна розвинути так довго, доки нема капіталу і людий, котрі хотілиб той капітал в дану господарку вложити. Тоді навіть найбільше досвідчені люди нічого не порадять. Від капіталу залежить також освіта, школи, торговля і добродійність. Де є відповідна господарка, там люди богаті. А де вони є, там високо стоїть політика і блеск держави, з яких дібр користають всі, від найменших до найвищих, від звичайного робітника до сенатора. Канада може стати тут приміром. Доки не прибули до неї з капіталом і досвідом, вона не була варта нічого. Індіяни, корінні мешканці Канади, не підняли її на вищий степень розвою. Однак капітал і досвідчені европейці зробили Канаду богатою, в якій тепер всім вигідно жити.

Ми вже говорили про це, що в нас були князі, котрі мали свої уділи, були богаті. Однак з часом вони відійшли від нас і з ними пропало майно. В нас остав тільки селянин і священик, значить, не було богатих людий. Ми обідніли і тяжко нам було взятися до торговлі і промислу а господарка підупала. Коли торговля і промисл тепер в нас дещо розвинені, то головно по приміру чужих. А так ми звикли дивитися на других та зітхати, що вони богаті а ми бідні. На сорок і пять міліонів українців кілько наших є міліонерів? До війни то ще було кілька на Україні, а тепер там всі діди. Ми рільничий нарід, уміємо робити на ріллі і то не так для себе, як для чужинців.

Як належить розвинути господарку і промисл, може повчити фаховий чоловік, що в таких річах досвідчений. На цю тему треба писати велику книгу. Та застановимося над тими справами, бо вони дещо актуальні.

Молоді люди повинні братися за торговлю. Однак вперед повинні піти до купців на роботу і там пильно приглядатися, як ведеться торговлю. Набравшися досвіду, можна починати самому. Без досвіду легко можна утратити весь капітал, вложений в купецтво. Торговля не основується на тім, що чоловік розуміє вагу — як деякі думають, а на чім іншім. Іменно на тім, в який час і які товари та якої якости належить купувати. Де їх купити і кому продати? Як притягнути до себе покупця? Кому давати на борг, а кому ні? Як стягати довги? В який час? Як поводитися з довжником, щоби його не образити. Інакше і довгу не стягнеться і проженеться від себе покупця, який піде купувати деінде. Треба вміти не лише привязати до себе покупця, але і його виховати. Клич "свій до свого" буде пустим зву-

ком якщо покупець не відчує потреби купувати у своїх купців.

Купець мусить бути активним членом церкви і інших товариств. Однак уникати урядування в громаді, бо через те деякі члени його зненавидять а тоді легко потерпить на торговлі. Мусить бути чесний і вічливий в поступованню. Інакше зразить собі людий а через те знова потерпить на торговлі. До часописів повинен час до часу дописувати і подавати свої помічення, котрі можуть стати в пригоді всім. Він повинен вияснити, яку вартість має торговля, коли вона буде в руках своїх людий. А найлучше булоб, колиб торговці самі видавали свою часопись, в якім пояснювалиб торговельні справи і насвітлювали зі загально народнього боку.

До крамниці сходяться люди ріжних поглядів і там заводять балачки на всякі теми. Торговець не повинен в дрібні справи мішатися, хоч повинен обстати за доброю справою. Що почує, не повинен ніколи виносити ані подавати дальше, інакше буде цокотухою, а не купцем.

Не вільно купцеві своїми жертвами підпирати людий, які зорганізовані на те, щоби шкодити іншій партії, групі, чи Церкві. Торговець мусить мати свою засаду і її придержуватися. Коли на жида покупці не нарікають за те, що він є членом синагоги, то шкідники не будуть нарікати й на католика за те, що він католик і піддержує свою церкву. Один купець, що подавав себе за католика, дав у Виннипегу велику жертву на некатолицьку ціль. Відтоді утратив популярність і стратив покупців католиків. А і, котрим дав гроші, сказали тоді з глумом, "як не в один, то в другий спосіб будемо нищити католиків." То значить, що вони нарочно просили в него жертв, щоби він тим чином утратив на торговлі.

Молоді люди повинні вчитися ремесла, бо ремісники так само потрібні, як рільники. Коли ремесло находиться в руках своїх людий, то це значний народний здобуток. Досі з ремесла між нами живуть чужинці — жиди, німці, поляки — а наші люди сидять без праці і зарібків. Найменше навіть ремесло поплачує. Знаю одного українця у Виннипегу, який направляє старі черевики. Здавалосьби, що таке ремесло непоплатне — однак він вартує двацять тисяч долярів, має гарний дім, свій самохід і готівку в банку. Знаю також одного голяра у Виннипегу, що більше заробляє чим урядник, учитель і редактор.

Тому, що куховарство розуміють китайці і японці, майже всі ресторани по містах і містечках находяться в їх руках. А наша сестра українка наймичкою в них. Брат наш українець дрова ріже до їх кухні і посуду миє. А китаєць сидить коло каси і відбирає від гостий гроші.

Хлібороб на провінції повинен знати, що дороща земля біля міста є рівночасно дешевша, чим дешева далеко від міста. За десять літ достава землеплодів того хлібороба до міста буде його так коштувати, скілько коштує земля близько міста. І так після десять літ господар замість заробити тратить на власній доставі до міста. Коли має землю близько міста, заробляє. Також мусить знати, що 50 курий доброго гатунку дадуть більше доходу, чим сто звичайних курий. Так само пять расових кóров дадуть більше доходу, чим 12 звичайних.

Коли українець живе в місті, то конче треба йому знати, що не належить купувати хати ані ставити на площі роговій. Бо в тому місці платиться високий податок, бо площа з двох сторін припирає до вулиць. За десять літ він заплатить стільки більше податку від свого сусіда, котрий не має хати на розі вулиць, що за ту надвижку міг би був купити ще одну хату. Коли купує хату, чи будує, наперед повинен добре оглянути, які його сусіди, бо від них залежить вартість хати. Якщо сусіди нехарні, буде йому немило між ними мешкати. Це також відібється на вихованню його дітий і коли схоче продати хату, мусить на ній втратити, бо ніхто не схоче житй між сусідами, які не до вподоби. Також немудро будувати велику хату з многими світлицями для винайму. Велика хата коштує більше гроший. Коли почислити відсотки тих гроший, за котрі збудовано світлиці до винайму а до них додати обезпечення і направи, то гроші з винайму ледви покриють ці розходи. Таким робом власник віддає гроші за винайм комусь іншому, а сам тісниться в однім домі з комірниками. І се його особиста втрата, якої ніколи не позбудеться, хіба що світлиці будуть стояти порожні. Тоді знова злишна утрата гроший, які до него назад ніколи не вернуться.

Належить заховати ощадність. А коли позичається, то добре подумати, чи той, що позичає, зможе віддати. Четверту часть ощадностий по містах робітники потратили тому, що не уважали кому зичуть або де складають свої гроші (банк Шимановського у Виннипегу). Позичати гроші найкраще за порадою правника, який доказав уже свою здібність і чемність.

Розумна господарка, промисл і взаїмне попертя, збогатять нас усіх. Треба мати на приміті, що коли українці не збогатяться, то ніколи не змінять відносин. Два українські міліонери, якби так в нас були, змінилиби наше загальне становище і своїм впливом моглиби неодному горю зарадити а загальній справі видимо помогти. Кілька наших міліонерів це для самостійности України значить стільки що велика армія.

Завдання: Напишіть, що повинен знати торговець, що хлібороб і що повинен знати власник дому в місті. Яка вартість богатих людий для нації? В чиїх руках тепер ще переважно находиться українська торговля? Чого повинні також учитися українські хлопці і українські дівчата?

ЛИСТ З МЕКСИКА

(Продовження)

Знова іншого разу, коли я ішов відправляти Службу Божу на однім передмістю, нечайно я набіг на двох поліцаїв, котрі якраз стерегли дому, в котрім я мав відправляти.

— Тепер я пропав — сказав я сам до себе. Увійти, значилоби віддати себе в руки. Завернути, значилоби знова боятися. Лишити людий, котрі ждуть на мене в середині, це нечесть. З найбільш можливою рівновагою я приступив до поліцаїв, записав число дому і розіпяв сурдут, начеби хотів їм щось показати (о. Про ходив в цивільнім одязі, щоби уйти переслідувань — замітка наша) і сказав: Там певно є котюга!

Вони поздоровили мене по військовому і зробили вільний прохід. Думали мабуть, що я належу до резерви і що я показав їм значок, який резервісти носили під сурдутом. "Но, тепер то котюга вже є в середині!" — сказав я до себе, коли біг сходами на гору. Правити Службу Божу було неможливо. А люди, коли побачили мене, поблідли і хотіли сховати мене в шафі. "Тепер ми безпечніші," я сказав до них, "бо поліція береже наш дім. Але це їх не заспокоїло. Вони радили, щоби я вийшов дахом. Я взяв мій стихар і вийшов так, як прийшов. Поліцаї знова поздоровили мене другий раз.

Мій студентський вигляд заспокоює многі підозріння щодо мого звання. Часом з їдункою в руці, то знова з поліційним псом, котрого мені подарували а котрий іде за мною нога в ногу, іншим разом на колесі мого брата (я вже добре подрапав собі ліве рамя і набив гудз на чолі через те колесо) іду всюди, де потреба, чи день чи ніч і ведеться добре....

Мене назначено головою Ради зібрань. Моїм обовязком є приготовити як слід тих, котрі мають промовляти до юрби. Чимало молодих людий приходить до нас, молодих здібних і надійних людий, котрі бажають заспокоїти свої трудноші в питаннях фільозофії, моралі, соціольогії і політики.

Слухаю сповіди всюди, навіть у вязниці і саме там доводиться мені найдовше слухати, бо вязниці переповнені католиками. Приношу їм їду, подушки, накриття, гроші, папіроски чи все те нараз. Колиби тюремні старшини знали, що я за птиця! Як я хотівби, щоби вони знали і я став їх вязнем, бодай на два тижні! Тому двацять днів видано розказ, щоби мене увязнити. Однак його не виконали мимо того, що я не укриваюся і роблю, що маю зробити, серед білого дня чи електричного світла, бо день для мене закороткий.

Я дав богато духовних вправ. Одні такі вправи я давав перебраний за механіка а слухало двацять шоферів. Вправи відбулися на просторім подвірю. Інші духовні вправи давав я для яких 80 учителів, державних урядників, що однак не боятся нікого, ані Бога ані людий. Вони казали, що нема пекла і душа не є безсмертна. Коли вправи скінчилися, двайцять з тих навернулися. А всі женщини, котрі були на цих вправах, приступили до св. Причастя. У Велику Пятницю я працював без віддиху. Рано давав духовні вправи, свята година, вправи для молодців, страстна проповідь — все те в ріжних сторонах міста.

Одного дня я пішов відвідати хору женщину. Вона була теософісткою першого степеня і стала клясти та злорічити проти всего, що для нас святе і ненарушене. Це були дійсно пекольні уста. Однак протягом шісьтох днів основно змінилася. Можливо що вона вмедовзі помре, бо мала операцію. Але я ще мушу її запричащати.

Дня 4. грудня, себто того дня, коли пущено 6 тисяч бальонів з летючками в обороні релігії, мене увязнили разом з іншими юнаками. В годині семій вечером відвели нас до вязниці, по обох боках два ряди жовнірів. Ніч ми провели на вязничнім подвірю, під голим небом, бо розпорядження було, щоби увязнені не мали жадної полекші. Цілу ніч ми молилися з чоток і співали побожні пісні, всі, які знали. Слідуючого дня нас звільнили. Коли я тепер про це роздумаю, дивуюся самий, що мене тоді не розстріляли. Заки мене випустили, спитали: "Чи хочете заплатити таку а таку суму, як кару?" Пан Каллес дуже тими бальонами стурбувався. Я відповів: "Ні, пане. А це з подвійних причин — перше, що я не маю цента при душі, а по друге, навіть колиби я мав, то не хотівби до кінця життя почувати гризу сумління, що бодай одним центом я причинився до піддтримання теперішного правительства."

Католики заняли супроти Каллеса оборонні становища. Натиск буде дуже страшний, особливо в столиці Мексику. Першими, що потерплять, будуть ці, котрі вмішалися в релігійні справи а я вмішався таки цілий. О, колиби моїм жеребом було стати першим зі жертв — або бодай — денебудь стати одним з числа жертв. А коли я стану, прошу помоліться за мене до неба.

(Докінчення буде).

* * *

Замітка: Цей лист написаний мучеником за віру, о. Про, котрого мексиканське протикатолицьке правительство казало розстріляти без суду на подвірю поліційної центральної станиці в місті Мексико. В цім листі пробивається незвичайна очайдушність ради Христа і ревність місіонара, котрий серед постійних небезпек таки сповняє свою службу. Цей лист є також образком, як **можуть** виглядати наші обставини в Канаді, колиби до влади прийшло правительство подібне як в Мексику.

КРИК РОЗПУКИ

"Спасите!.... Но негубите!...."

Таким закінченням кінчить наболілі останним болем чоловіка в розпуці сторінки одинокого у своїм роді письма протоєрей М. Лебедев з Бостону, Мас. Він член давної Православної Церкви, котра колись блестіла царськими дарунками і зверхною величчу, а в середині однак без благодатної Христової помочі була наче той гріб мальований — без сили і значіння. Тому скоро лише впала царська влада, та Церква найшлася без своєї опори, засобів дальшого істнування і тоді показалося очевидно все нутро її, пов не всяких даних, котрі з духом Христа Господа нічо гісенько спільного не мають. Тому не диво, що "великий був її упадок" — того дому, збудованого на піску. Не видержав бурі, і дощу, і вітрів революції — завалився серед страшного грохоту, аж задріжали шиби в спочутних душах далеко по світі. І завалилася та Церква, що тому понад тисячу літ не хотіла признати більше святішого Вітця, Христового Намісника на землі, як свого найвищого Пастиря і Провідника, але признала всяких царів та їх підніжків, та навіть признала бусурменів, коли вони були тільки царями — то повторяю, завалилася та Церква так докладно, що остали з неї тільки останки, страшні як головні великого пожару, котрі Бог наче на страх і на опамятання залишив для тих, котрі ще не отямилися а світові на науку, що станеться зі всіми, котрі відкинуть Божий авторитет і схизмою задумають будувати нову віру. Православія нині в руїнах. Голос протоєрея Лебедева це голос розпуки віруючого на руїнах свого храму — голос розпуки тому, бо він свідомий, що схизма пропаща раз на все і жадна людська сила не двигне її з руїн. Голос розпуки й тому, що бачив давну зверхну величність і розірний добро бут, а тепер на головних давного оплакує безсильно і безпомічно, що не вернеться ніколи.

Православна Церква в Америці розбита так страшно а її вірні розбіглися так, що тяжко визнатися, хто кого в тім православію викляв і хто кого слухає чи радше, хто проти кого. Нема там мабуть ніодного епископа, котрий не виклявби других і котрого рівнож не виклялиби другі. Це Церква, в котрій майже **всі себе взаїмно повиклинали**. Епископи Православної Церкви котрі втікли перед більшовиками частинно заменкали в Европі інші прибули до Америки. Нема між ними спільного духа Христового — духа любови. І тому одні других повиклинали — так далеко навіть що самі їхні вірні стали боронити останки церкви перед своїми наставниками. Це наслідок схизми — вид страшний! І коли який аргумент проти православія, то цей аргумент повинен промовити навіть найбільшому загорільцеві зпоміж українців, як не до сумління то бодай до трошків здорового глузду — який страшний наслідок Православія і як воно смертельно ранене конає в непомірних муках і тяжко йому сконати. Як воно мучиться скрізь, де ще останки дишуть, у останних конвульсіях....

Дійсно нема слова, щоби це виразити в українській мові. Хіба російська мова достатна на таке. І тут підходить слово "столпотвореніє." Інакше того всього назвати годі.

На чолі російської Православної Церкви в Америці став **митрополит Плятон**, котрий за спонукою сирійського брукписького архієпископа Афтімія пішов на удержання масонів і протестантів ціною віддання своєї церкви в руки хлібодавців. Плятона, колишнього епископа Одесси, випер потім, посланий більшовиками жонатий "митрополит" живоцерковник Кедровський. Але заки це сталося, ще в деяких православних заговорило сумління і почуття чести і вони обрушилися.... хоч і криком розпуки. **Протоєрей Лебедев** видав книжку "**Разруха** в Православной Церкві в Америкі" - книжку, котру радимо кождому прочитати, якщо тільки зможе її дістати. Він же, о. Лебедев видав також отвертий лист по російськи під заголовком "Дорогіє Православніє Пастири і Міряни!", в котрім то листі отверто закидає свому митрополитові зраду Церкви і видання її на добич протестантів.

Ось що він пише (це виїмки): "Розкольник М. Плятон став православних заспокоювати." Правда, епископальні, а особливо епископ Маннінг, це наші великі приятелі. Вони піддержують православну місію в Америці. От і тепер вони постарали для мене приміщення а для нашого собору (з'їзду) в Дітройті гарне місце....' Яке це гірке поблудження, засліплення і замрачення ума!

"Але він лукаво промовчав о видатках на 146 відпоручників того собору, біля 20,000 долярів, котрі епископові видали. Він жеж самий отримав від епископальних одноразово трицять тисяч долярів на свої потреби. І відтоді щорічно одержує від них платню $2,500. А чиж епископальні отак собі без розбору роблять такі видатки?

"Щож ми дістали? Кирпинник Плятон, ратуючи своє життя перед переслідуванням безбожної совітської влади, кинувся під опіку чужовірних, американських епископальних. За ним пішли його однодумці спосеред епископів: Теофіль, Амфілохій, Олексій, Арсен і Павло. Але найбільший біль з тої причини, що митр. Плятон самовільно, проти волі народу, повів на цю погубну дорогу російську православну церкву і місію. **Продав ворогам Христа за тисячі долярів** історичне свячене добро **російську Православну Церкву** для погубної американізації! Небувале видовище в Христовій Церкві!"

Дійсно, видовище небувале!

До чого докотилася схизма-православія, що колись шаліло на наших землях і хотіло погребати нашу Українську Католицьку Церкву а тепер само конає, тоді коли наша Церква, Церква Божа Христова живе і розвивається.

Чиж дивним може бути, що протоєрей Лебедев закінчив своє письмо страшним голосом розпуки, кровавих від душі болілих сліз: "До вас несеться загальний молебний зойк: Ратуйте російський право славний нарід! Ратуйте російську Православну Христову Церкву! Ратуйте!.... Але не занапащуйте!...."

Чи може бути більше діймаючий крик о ратунок?

І до кого?

Чи можна вратувати Церкву без Христа?

Хто її може вратувати? Тільки Христос — тільки правдива Обручниця Христа на землі, Католицька Церква!

* * *

Та на цім не кінець.

Як згадано, більшовики прислали проти Плятона свого ставленика Кедровського і він судово відібрав колись царем збудовану катедру та засів у ній на глум і сором всім віруючим. Тоді вже не православні епископи, а миряни в останнє мабуть ще промовили. І гірка та промова, як їдь зпід серця, котре зболіло зовсім і розятріло. Члени Петропавловського Брацтва з Гартфорд, Кон. пишуть отвертий лист і кажуть в нім таке: (це дослівний перевід з російського, так як попередні слова Лебедева) "Хто є Кедровський?

"Він не митрополит а простий мужик, хоча на своїй злочинній голові й носить золоту шапку.

"Рукополагає Іван Кедровський на священників в друге жонатих, а при цім за гроші."

Та це ще мало.

Православні миряни виразно заявляють, що "він є губитель душ!"

І тому вони наводять причини, чому не можуть признати Кедровського.

"Ось причини, чому ми відкинули Івана Кедровського. Бо він —

1. живе зі жінкою і тому позбавлений гідности,
2. рукополагає в друге жонатих і тому позбавлений уряду,
3. рукополагає за гроші і тому причислений до еретиків симонітів,
4. одержав свою гідність при помочі безбожної влади, що переслідує віру і тому повинен бути зовсім прогнаний з громади віруючих.

"Це вкоротці ті причини, ізза яких ми дня 9 мар та ц.р. (1930) одноголосно рішили зірвати всякі зносини з еретиком Кедровським а піти під правовласть законного архієпископа Аполлінарія."

* * *

Такий стан православія — не в совітах, де переслідування і смерть — але у вільній країні Америки. Православія невиличимо хоре. Йому бракує того, що творить суть релігії і церкви! Йому бракує Божої ласки — Божої правди і сили.

Так **кінчить кожда схизма!**

Прошу розважити, що все те писали православні і ми тільки навели їхні слова. Вони відкривають тепер, в розпуці, той страшний стан їхньої Церкви — стан розвалу, безвиглядної пропасти, де рине все в бездонну прірву невіри і безбожництва. А колись то само православія кричало іншим голосом. Голосом напасти і реву проти нашої Церкви. Воно величало себе тоді одиноко патріотичним, одиноко добрим. Та той крик скоро змінився. Нині це крик розпуки, крик потопаючих, крик розбитків серед розшалілої бурі.

Які щасливі ми, що наша Церква збудована на скалі і ворота пекольні її не переможуть! Які ми щасливі!

І які нещасні ті, що дали пірвати себе православію.... Які нещасні!

ЧОМУ ЗАПОРОЖЦІ ВІДДАЛИ СІЧ БЕЗ БОЮ?

Причина, чому козаки Запорожці віддали без бою свою столицю Січ, була та, що вони **не мали своєї ідеї**, бо ідейна спільнота без бою не віддає свого гнізда, навіть коли той бій безвиглядний. В тім часі ідея була ще більше звязана з релігією ніж тепер. Козацька Січ видвигала як свою ідею боротьбу православія. Не виключаю, що лучші одиниці або й гуртки козацької спільноти дійсно мали ту ідею. Та з другої сторони треба взяти під увагу те, що "правдивим православям" чванилася безнастано Москва і брала те православя немов в монопольне посідання, не лише супроти Литви та Польщі, але й супроти України тай навіть супроти Византії, — зовсім подібно як теперішна Москва бере ідею комунізму в монопольне посідання й каже, що лиш вона ту ідею розуміє, а українські большевики то "властиво" буржуї та націоналісти, зн. можна їх бити. Тактика Москви не змінилася ні на волос. Річ ясна, що під гіпнозою Москви, яка довго діяла в тім напрямі, що лиш Москва розуміє і посідає ідею "правдивого православя", запоріжське козацтво вже давно далося переконати, що нпр. Галичани нездібні зрозуміти ідею "правдивого православя." Наслідком того було те, що за кождим приходом козацтва на галицьку землю падали його жертвою галицькі — православні церкви. Ось докази:

Рік 1648. Року ахмя была вѣина з Козаками и тогожъ року Хмельницкій Гетманъ войска Запорозкаго во плѣнъ прошолъ з козаками по Вислу и много забрали Татаре Христянъ пошло до поганской руки

въ неволю, а потому учинилося недобре; лѣти потом настали тяжкіе, жолнѣровъ не мало были, стацие брали людей лупили, з лану брали троякую стацію по сту золотых и трінцеть. — Записка на книзѣ Бесѣды св. Іонна Злат. на 14 Посланій св. Апостола Павла — Кіевъ 1623 въ библіотецѣ монастыря Креховського — cf. 1651.

1655 р. Козаки съ Москалями снова воевали Польщу, разоряли церкви и священниковъ въ церквахъ пекли. — Записки Добромильского монастыря. ("Пекли" — значить припікали жаром або горячою олиною, щоб сказали, де сховані гроші й дорогоцінности).

В року же ахис былъ (сочинитель сей записки) въ Немировѣ при храмѣ Святой и животворящои Троицы. Тамъ же Козаки изъ Москвою въ той часъ людій пекли, драли, брали и церкви божіи внѣвець ажъ догрунту и престоли вывертали.

Тогож року (1656?) и мѣста попалили коло Льво на предмѣстя всѣ, и мѣсто набралося страху. Яворовъ, Немировъ, Яновъ, Городокъ, Любачевь, Подгеличь.... и много иншихъ, которыя и незнаю сѣлъ израховати. Тогожъ року и Шведы были вышли, скоро по козацке и забавилися не мало. — Рукоп. Устав церкви. XVIII в. принадлежащій нѣкогда къ Благовѣщенской церквѣ въ городѣ Стрыю теперь въ моемъ посѣданіи.

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ

Цего року літом сталася неймовірна майже подія в селі Беля в Чехії. Селянин Ш. Чорба мав малого синка, котрого все оставляв дома, коли сам ішов в поле до роботи. Одного дня пішов Чорба як звичайно в поле. Нараз коло полудня чує крик. Дивиться в сторону села а там над хатами вються густі клуби диму — село горить. Біжать селяни з поля домів, кождий рад ратувати, що ще може. Біжить й Чорба та віддиху не чує в грудях. Він дома залишив синка, таки на ліжку в хаті. Біжить, а думка сверлом вертить в душі — чи застане ще живим?

Коли прибіг на своє обістя, хата горіла в стовпах вогню. Але нещасний батько не звертав на це уваги. Мерщій кинувся до середини. В куті ліжко — на нім синок. І нараз бачить, що синок здоровий і ненарушений ручки до нього простягає. Вхопив дитину і вибіг на двір — хата завалилася, тільки іскри посипались на всі сторони.

І чи хочете вірити?

Згоріло все до тла. Тільки той кут хати, де стояло ліжко а на нім був малий синок Чорби, остав ненарушений. Навіть сінник, випханий соломою, не затлів. Збіглися сусіди і дооколичні люди — та стали непорушні. Хтож оберіг той кут хати?

Батько попікся і осмалився, коли ратував дитину — а дитині ні волосок не загорів. Вона здоровенька і ціла сміється щасливо і ясними оченятами дивиться на Божий світ. Ангел Божий, айтел хоронитель зберіг дитину — невинне Боже сотворіння і хоч все вигоріло кругом, заступив полумінь та не дав шкоди зробити дитині.

Чи не годиться родичам щиро і в найбільшій побожності навчити дітий тої прегарної молитви: Анґеле Божий, Хоронителю мій, ти завсіди при мені стій!....

ВИТРЕВАЛІСТЬ

1934 р. галицький юнак Михайло Качмар покінчив Музичну Консерваторію в місті Дітройт зі степенем маґістра музики. Але це його не вдоволило. Він рішив здобути вищий степень, доктора музики.. А такий степень тяжко здобути навіть здібним і працьовитим родним американцям.

Однак....

Михайло Качмар взявся до праці. Написав розвідку про розвій музики. Докладно підчеркнув історичний розвій української музики. Уложив смичковий квартет Д мінор і року Божого 1936 таки свого діпняв. Титул доктора музики є його!

Ось взір для многих наших хлопців, як належить поставити ціль і використати молоде завзяття.

ХТО КОМУ І ХТО З КИМ?

др. Бен Спенс, проповідник Злученої Церкви в Канаді а також чільний членССФ партії, вибраний головою комітету східної Канади в Торонто а ціллю того комітету збирати гроші на поміч для Мадридського уряду — іншими словами, помогти більшовикам закріпити владу в Еспанії та остаточно знищити католицтво в Еспанії і взагалі всяку релігійність. Той комітет має амбіцію зібрати **бодай** сто тисяч долярів на згадану ціль.

А ми?

Будемо сидіти зі заложеними руками і дивитися преспокійно, як тая вистрілюють католицьких еспанців також й за канадійські гроші і нічого не робити, ані пальцем не кивнути, начеби то нас не обходило?

Гей, чи так належить робити?

Чи може ні?

Треба протиділати злому всіми до того даними серед нас! Побіда більшовизму в Еспанії означає закріплення червоних оков на Україні — означає що міліони наших братів на Україні дадуть вимирати з голоду, тифу, в підвалах ЧЕК-а і по етапах Сибірі неісходимої, чи на Соловках. Побіда більшовизму в Еспанії означає й нашу поразку! Побіда католиків націоналістів в Еспанії означає й нашу побіду, означає, що кінець більшовизму на Україні недалекий!

Члени БУК-а зробіть своє, що повинні!

Совість скаже Вам, що маєте зробити!

"НЕСЕКТАНТСЬКА" ШКОЛА

Хвалився тому кілька літ взад на зборах Орендженців, масонської організації, в Торонті бувший премієр Саскачевану Андерсон, що він у своїй провінції перевів засаду, а саме, що школа є несектантська. Переведення тої засади полягало в тому, що наказано з уряду усунути зі шкільних саль хрести а особам, котрі носять релігійну одежу заборонено вчити. Натомість той самий премієр не забув до всіх шкіл порозсилати свої портрети, в тій надії, що їх там порозвішують — бо вони важніші як хрести. В несодній школі ті портрети завішено.... за комином.

Так протестанти з консервативної партії в Саскачевані розуміли демократію. І тому завели борбу з хрестами.

Щось подібне також є тепер в Торонто.

Одні з протестантських духовників збирають гроші на поміч більшовицькому урядові в Еспанії, а другі викидають зі школи учителя за те, що він католик. До відома шкільного заряду міста Торонто дійшло, що в одній прилюдній школі вчить учителька католичка, 23 літна дівчина M. MacQuhae. В один мент все заворушилось. Скликали збори і без обиняків дівчину віддалили зі школи — католик не має права вчити в прилюдній школі міста Торонто. Та показалось, що дівчина не є католичка. Ревні протестанти не вірили. І треба було, щоби на зборі шкільної ради прийшов аж сам проповідник Злученої Церкви C.E. Crag, котрий перед зборами засвідчив, що дівчина належить до його парохії і то щиро належить. Доперва тоді протестантське демократичне сумління заспокоїлось....

Але добре про це знати нашим українським католицьким урядникам, коли будуть наймати учителя до школи.

ЩО ЦЕ Є "НАРОДНИЙ ФРОНТ"?

В настасові, повіт Тернопіль, місцевий провідник "Народного фронту," сільський голодранець Мих. Рокочий зі своєю бойвкою напав на читальню Просвіти, де саме відбувалося представлення, в неділю, дня 30 серпня, ц.р. Фронтовці з місця порізали на смерть виділового читальні Мих. Лапчака, старшого і діяльного громадянина, котрий вийшов успокоювати галабурдників. 18-літного парубка Мих. Зазулька покололи ножами і смертельно поранили голову читальні Семка Кураша. А потім кинулися на людий — та знищили все уряджения домівки. На тім не кінець. З погромом пішли на село і стали хату в хату ломити, бити, нищити все добро свідомих місцевих українців католиків. Так знищили трицять хат, аж відділ зі скорострілом прибув з Тернополя і тоді голота розбіглася.

В Жупані, повіт Стрий, покололи ножами таки під церквою свідомого 30-літного парубка Василя Буричка.

А недавно вже застрілили в Камінці Лісній, повіт Рава руська, свідомого парубка Зеленого, коли вертав з проби в читальні а 60-літного Гоція, що йшов побіч, тяжко поранили.

Так більшовики не на Україні, але вже й в Галичині вимордовують свідомих українців і на практиці показують, що це є так званий "Народний Фронт" і чого нам від нього надіятися.

СПІЗНИЛИСЯ ДЕЩО....

Семі загальні збори Злученої Церкви в Канаді, що відбулися в Отаві, дня 29 вересня ц.р. виразили солідно бажання тісної співпраці з комунізмом на чужоземних місійних областях, бо як рішили і уложили в письмо, комунізм для них є "ідеалізмом високого степеня, що є частю і предметом християнських змагань"....

Ось маєте типове протестантське розуміння комунізму!

Це має бути "ідеалізм" та ще неабиякий, а "високого степеня" і той "ідеалізм" є навіть "частю та предметом христ. змагань." Що слово, то лише. Не знати, чи сміятися з тої наївности чи радше глупоти —чи плакати, над тим засліпленням. Бо певно, що наслідки такого розуміння і таких рішень не дадуть на себе довго ждати в Канаді. Той "ідеалізм" мордує тисячі наших земляків на всяких порах Совітів і відбирає хліб від уст українських хліборобів — а ці панове будуть з ним співпрацювати. Може й до Соловок включно. Як так, то щасливої їм дороги....

Маєте неспірний черговий доказ, куди заходить Церква, що затратила правду Христа і основана людьми для людських цілий.

ЛИСТ МАТЕРІ

Один еспанський юнак кинув свою матір і пішов на фронт боротися проти московських посіпак. Він був приділений до кулеметів. Його позицію відкрила ворожа артілерія й почала обстрілювати. Перший ґранат важко поранив юнака, але він дальше стріляв невпинно, доки не рознесло його і його кулемет. Че-

рез радіо генерал повідомив про геройську смерть оборонця батьківщини. Мати юнака написала до ґенерала лист цього змісту: "Мене вже ніхто не потішить, але я бажаю подякувати за честь, що ви зробили моєму синові через севільську радіостацію, як рів нож і подякувати Божому Провидінню, що удостоїв мене віддати свого сина в обороні батьківщини. Моє серце на віки розбите цією незміроною втратою, але чуюся вдоволена. Дякую теж за християнський похорон для мого сина і доброго еспанського вояка."

ЛІТЕРАТУРА

Богдан Лепкий

Перший Сніг

Тихо, легко і спровола
білий сніг паде, як з сита —
вже ціла земля довкола
ним прикрита.

Забілілися діброви,
сосни, берести і дуби —
вже дістали для обнови
білі чуби

Порівнались людські ниви,
Кривди в поділі не слідно.
Всюди тихо, мовчаливо,
всюди бідно.

І гроби там під горою,
що їх смерть так пильно рие,
вітер білою габою
рівно криє.

Вже мабуть і цю дорогу,
що по ній ми ходим було —
снігом занесло небогу
і задуло.

О. Олесь

Ой, не сійтесь сніги....

Ой, не сійтесь сніги — ой, не сійтесь рясні,
не губіть ви останньої слави.
Гріє здалека землю усмішка весни,
пробиваються пролiски, трави.

Не злякать вам нікого, холодні сніги
бо розтопить вас сонце блискуче
і нечуваний сніг залуна навкруги,
як тікати ви будете в кручі.

Ой, не сійсеть сніги — ой, не сійтесь рясні,
згиньте в темній безодні на віки!
Хоча пізно, в всеж діждемось ми весни,
свята волі, і світла, і втіхи....

Богдан І. Антонич

Терен співає

Мій друже лавре, що вінчаєш осяяні поетів,
солодкий после муз із листям, що подібне лезам;
твоя міцна, безсмертна зелень, о зеленолезий,
за гарні форми нагорода і за творчий безум.

О дубе, князю пущ, достойне дерево монарше
я корон сосни — пурпурі листя, з ним рапавши;
коли, щоб відпочити в тіні, вливаються у марші,
схиляєшся до уст вождів шорстким причастям
слави.

І ти, оливний кущу, що не вянеш і рясніеш
зеленим золотом, в триванні свому самоцільний;
учиш замирення з життям і зелені надії
і Ноям що блукають, шлеш у далеч шум прихильний.

Проте не ви: цвітучі, славлені, ростин вельможі,
а я, — покірний терен, покруч дерева приземний,
нелюблений, погорджуваний, сірий і буденний
зазнав найвищої із ласк — чого вінчати Боже.

Зореслав

Ідемо....

В авреолі ранку йдемо —
в авреолі вогняній,
долам і верхам несемо
зрив розкованих стихій.

Ми — вовдочене хотіння,
Ми — непереможний чин,
Ми — підвалина й коріння,
Ми — окриления вершин!

Ми стихією грізною
йдем вперед, на ясний шлях.
А за нами йде горою
перемога в блискавках.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Захланність на гроші це найпевніша дорога не дістати їх. Але коли хто сповняє свою службу ради неї самої, ради задоволення того, що уважає правим — тоді гріш обильно найде свою дорогу.

Г. Форд: Моє життя і праця

Невдача є тільки нагодою більше второпно зачинати наново. Нема нечести в чесній невдачі. Є однак нечесть в боязні невдачі.

Шлях отвертий для кождого, котрий перше всього має на думці послужити; значить, робити роботу можливо найкраще.

Одною з річий, котрих ми не толеруємо, це несправедливість якогонебудь сорта.

Я ніколи не стрінув чоловіка, що є наскрізь злий. Все найдеться в нім щось доброго, якщо тільки дати йому нагоду.

Наше покоління найбільше потребує глибокої віри, твердого пересвідчення про практичність чесноти, справедливости і людяности в промислі.

Точна суспільна справедливість пливе тільки з чесної праці. Чоловік, котрий богато причиняється, повинен богато взяти.

Роби роботу ліпше, як колинебудь передтим!

Навчити дітий як вкладати гроші та уживати їх є ліпшим, як навчити їх щадити.

Патріот ніколи на війні не заробить гроший.

Правдивий провідник робітників є той, що веде їх до праці і зарібку, а не той, що веде їх до страйків, саботажів і бідування.

Нам треба більше рухливости!

Кождий поступ починається з малого і від одиниці.

Тамже.

о. Остап Гайдукевич

ПІД КРИЖОПОЛЕМ

(Вимок зі спогадів).

Десь коло півночі візджають транспорти XI Бригади на стацію Крижопіль. Вивантажуємось. Звичайна при таких нагодах метушня, потім все втихає. Погідна серпнева ніч (1919), тож зайво шукати кватир. Де хто може, там приміщується до сну. І так ранесенько маємо відійти дальше — ще десять верстов, по залізничому шляху, в напрямі стації Рудниця, щоб найти звязок з 3-ою Дивізією Дієвої Армії і зайняти призначений відтинок фронту.

Ненавчені досвідом ми думали, що на Україні так, як на всіх інших фронтах, які колинебудь бували. Можуть запасні частини, десять верстов поза фронтом, почувати себе безпечно. Умовин партизантки ми ще не знали. Не знали й того, що деякі частини придніпрянців спосібні протягом ночі, натиснувши ворога, пігнати кілька чи кільканацять верстов вперед і навпаки, натиснені ворогом, стільки верстов можуть відступити. Такі досягнення видавались нам дивом, для придніпрянців вони були дріб ничкою. З часом і того ми навчились, хоча наука ця нераз давалась у знаки.

Саме в Кружополі дістали першу лекцію....

Щойно почало свитати, як знялась у нас тривога. Вбігає мій чура: — Прошу вставати! Ворог підходить!....

Дивлюсь на нього: Чи не з просоння він часом? Як це можливо?

Та ні. Вже чути вибухи гранат, шрапнелі рвуть ся над нами.

Зриваюсь як опарений. Пальба по розташуванні наших частин змагається. Крики, вигуки, прикази.

Бачу — наші стежі вибігають вперед. Сотні збираються біля командантів.

Звідкіля взявся ворог так нечайно? Прецінь з одержаних у штабі Дієвої Армії інформацій ми знали, що фронт десять верстов за Крижополем. Навіть можливе перенесення цього фронту годі було допустити, бо чейже булиб нас про це повідомили. Остаточно, булиб стрінули відступаючі наддніпрянські відділи?....

Це все було для нас загадкою. Аж опісля довідались, що в ночі 3-та Придніпрянська Дивізія подалася взад та що задержала противника щойно перед самим Крижополем стацією, бачучи, що ми вже прибули.

Положення виявилось дійсно грізним, бо ворожа піхота підсувалася вже під саму стацію. Навіть обступила український панцирник, що боронив залізничий шлях.

Незорієнтовані ще в тій метушні рушили наші частини XI Бригади просто з вагонів до протинаступу. Не було часу вже й порозумітись з придніпрянськими відділами, ані з їхньою командою.

Але приплив свіжих сил таки збентежив ворога. Він заметушився, хоча держався ще завзято кілька годин. Збентежилися були ненадійною появою галичан також придніпрянці і малощо не вийшла халепа, як почули позад себе "гурра" наших вояків. Треба вияснити, що цього боєвого оклику уживали більшовики. Натомість війська Дієвої Придніпрянської Армії в наступі кричали "слава". Цього наші ще тоді не знали і так, як в боях в Галичині, йшли в наступ з вигуком "гурра." Що правда більшовики кричали з московська "уря," а галичани з австрійська "гура", та все таки це ненадійне "гура" з боків і зпозаду мусіло затрівожити придніпрянців, так що вони негайно повернули фронт до наших і якби не скоре вияс-

нення, булоб прийшло до катастрофи. Після вияснення за гунало вже скріплене грімке "слава" і наші та придніпрянці рванули вперед.

Це була перша стріча частин XI Галицької Бригади з братами придніпрянцями в спільному бою проти відвічного ворога.

(Далі буде).

ДОПИСИ

Листопадові роковини в Арран-весна, Саск.

Вже вісімнацять літ минуло з тої хвилі,
як нарід наш почав нову добу —
здійснив шалену мрію велита Богдана,
взяв кріс до рук і воскресав в бою....

В день Собору св. Архистратига Михаїла відправив всеч. о. Криворучка Службу Божу а новий хор під орудою п. Весніна гарно відспівав. По відправі сходила Панахида по поляглих борцях УГА. Церква заповнилася людьми, що молилися за героїв.

По всім люди пішли до Парохіяльної Домівки, де була перекуска. Зараз по тім був концерт. Програма підходяча, точки виконано добре.

Вступне слово мав п. Весній, в однострою Стрільця, що говорив про значіння роковин.

Куртина розсувається. На сцені зелена могила з березовим хрестом, на ньому вінок з написом "Поляглим борцям за волю-долю України". На могилі зложені на хрест меч і кріс а на них стрілецька шапка. Хор в гарних строях півколом окружив могилу і зачинає співати "Заквітчали дівчатонька стрілецьку могилу." Дві дівчинки і хлопець прикрашають могилу цвітами а присутні на знак пошани стоять.

Слідувала декламація "Забута могила," котру виголосила панна А. Бродер.

Подвійний дует відспівав "Дальший шлях соловський."

Хор співає з черги "Ой, зацвила черемха, зацвила"....

А черемха тую скаргу зрозуміла,
чисту душу стрільця січового пожаліла....

Любов матері — деклямувала учениця К. Захарій.

Хор знова співає "Їхав козак за Дунай."

Потрійний дует "Така її доля."

12 борців, голосить панна Ю. Григориши. Вірш тяжкий, однак виходить добре.

"Хіба знає світ, як боровся стрілець без куль і чобіт?

"О, славо, кервавая славо!"

Заклик і збірка на інвалідів УГА — зібрано $30. — котрі відіслано до Епископської канцелярії для передання по призначенню.

Виклад мав п. Ст. Меуш. Вступом про любов до Бога і любов до ближнього почав промову. Шануй твою вітчину Україну, що колись молоком і медом плила а Бог дав нам її в наслідя. Треба оборонити рідне. Сорок тисяч цвіту полягло за свободу — а втриматись не було сили.... Чому? — питає бесідник в захопленні. І дальше переповідає визвольні дії. Переживаємо тепер сипетську неволю нашого народу, але не падаймо духом, бо зачатий бій не скінчився і не скінчиться аж до побіди. Бог і вітчина, це наш клич, а хто з Богом, Бог з ним і побіда певна. Прирікаємо переродитись і присягаємо вірність Богу та вітчині! Слава Україні!

Співає хор: "Ой, зза гори сніжок летить."

Прощальне слово говорить до молоді знова п. Весній а о. Парох дякує за труд і сповнення національного обовязку.

Пізна пора — концерт кінчиться піснею "Боже великий, Творче всесильний."

Вол. Филипович

Канора, Саск.

Листопадові роковини відбули українці католики Канори дня 29 листопада, р.р. в Парохіяльному Домі Просвіти. Раніше відбулася панахида в церкві.

В домівці Просвіти аматорський гурток, здебільша бувших стрільців УГА, відіграв героїчну драму "Київ наш." Вона легка змістом, позитивна і з героїчним проведенням. Нема там зітхань і сліз — тої розлізости, котру часто стрічаємо в наших драмах. Настаєння наскрізь творче, возвичаєне здобувче. Щиро поручаємо ту драму для наших гуртків.

Потім були деклямації: пані Кутної, вірш Лесі Українки "Надія" — панни Кузик, вірш Христі Алчевської "До побіди" і пана Чабана вірш з поеми Пачовського "В чотирокутнику смерти."

Вступне слово мав п. Я. Д. Стратічук — виклад п. В. Бачинти, котрий довше з'ясував правне положення Галицької землі після розпаду Австрії. Українці правно установили свою владу в Галичині на основі маніфесту Вільзона про самоозначення народів а також на основі декрету цісаря Карла про корони краї. Поляки не мали правної причини нападати на Галичину. Коли ми не встигли потім оборонити рідної землі, то причини цього ті: Наша земля надто богата і тому притягає ворогів, тих ворогів, наші мали забогато зі всіх сторін а наконець, внутрі у нас була ворожня і розбиття. Та все таки здобутки листопадові остали досі. Тепер готовиться нова борба, де ходить о все. О всі цінности віри, культури, роди[illegible] чи проти большевизму. Війна ще не скінчилася а починається нова, страшніша. Коли хочемо в цій побідити, мусимо бути зєднані внутрі і вплив[illegible] один провід — в релігійнім і національнім житю. Всяке роздроблення сил відбилося на нас самих і вирішить також вис[illegible] вини.

Кінцеве слово сказав о. Ст. Семчук, місцевий парох.

Збірка на інвалідів УГА принесла $15.20, котру відіслано до Епископської Канцелярії для дальшого [illegible] по призначенню. Простору домівку. Просвіти заповнили українці Канори вщерть.

НОВИНИ

Успіхи

Нову українську католицьку церкву в шпиленнім [illegible] Бруклина посвятив Преосв. Болоченський в [illegible] сині трох Отців і великим здвизі вірних.

Українська католицька громада в Нью Кенсінгтон, Па. відкрила **цілоденну школу**, в котрій навчають Сестри Василіянки. Всіх [illegible] хотять до [illegible]

Український День в Сиракюз на добро [illegible] ка[illegible] Вился Шо[illegible] в Стемфорд приніс $1,624.83 — це [illegible] як можна піднести жертвенність і як ми повинні [illegible] робити.

Ст. Ярема вибраний **поновно** з Демократичної Партії **послом** до парляменту Онтарійського степу.

Дня 21 вересня р.р. посвячено **нову муровану церкву** українців католиків в Стявонії, **у Канїжі.** Зібралися тоді три тисячі земляків поселенців з Боснї і [illegible]

Нова українська **пекарня в Миколаїві над Дністром** [illegible] шість наших Отців в присутности [illegible] тисячного гурту.

Українські хлопці в Гемилтон, Онт., виказали **найкращий поступ** в науках і тому Вол. Свиступ дістав нагороду в сумі $100.00 на рік а Іван Дремко другу нагороду і поміч в сумі $800.00 на рік.

З'їзд Ліги Української Католицької Молоді відбувся в Дітроїті, у днях 14 і 15 листопада р.р. при [illegible] 250 [illegible] творучників. Були й представники молоді Канади.

Відділ історично воєнних памяток відкрито при музеї Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Між іншими поміщено там цілу полеву капличку полевого священика УГА, о. Омеляна Баранського.

Величаві **листопадові роковини в найбільшій домівці Вінніпегу,** в авдиторії, відбулися дня 1 листопада при участи тисячів українців. Провід спочивав в руках Манітобської Секції БУК-а. Виклад про теперішнє становище і зазив зайняти давні позиції через 18 літ — проти нового ворога і грізного, більшевику, мав о. др. Кушнір. Зібрано на інвалідів УГА [illegible] і це вперве українці в Канаді зібрали на інвалідів відразу таку жертву. Підчеркнути годиться, [illegible] і це саме українці католики, члени БУК-а.

КОЛЯДА НА БУРСУ

НАДХОДЯТЬ РІЗДВЯНІ СВЯТА І ВСЯКІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ТОВАРИСТВА КОРИСТАЮТЬ З ДАВНЬОГО НАШОГО ЗВИЧАЮ І СПІШАТЬ З КОЛЯДОЮ. ЩОБ ЗІБРАТИ З СЕЇ НАГОДИ ФОНДИ НА ПІДТРИМАННЯ ДАНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЛИШ НАША ОДИНОКА БУРСА БУК-а НЕ МАЄ НАГОДИ ВИСЛАТИ СВОЇХ КОЛЯДНИКІВ. БО СТУДЕНТИ ЩО ПРИМІЩУЮТЬСЯ В БУРСІ МУСЯТЬ ОСТАТИСЯ В МІСТІ І ПЕРЕБУТИ СВОЇ СВЯТА В ШКОЛІ. НЕ БУДЕ КОМУ ЗАНЯТИСЬ КОЛЯДОЮ НА МІСЦИ. І НАША МОЛОДА ОРГАНІЗАЦІЯ. ЯКА БОРЕТЬСЯ З ТЯЖКИМИ ОБСТАВИНАМИ ВЖЕ НА СВОЇХ ПОЧАТКАХ ЗМОЖЕ ОСТАТИСЬ СЕГО РОКУ БЕЗ НАЙМЕНШОЇ ПОМОЧИ.

БАЗАР! - БАЗАР!

На направу монастирської церкви Матери Божої Неустанної Помочи в Йорктоні устроюємо Великий Базар в суботу, неділю й понеділок: 20, 21 і 22 лютня 1937 року. Недавно тому ми вислали книжечки тікетів до наших знакомих, прихильників і приятелів. Будемо усильно просити всіх тих, що дістали книжечки, їх розпродати і тим способом причинитися до успіху базару. Сподіємося щирої помочи від всіх.

Просимо о ласкаві жертви на цей базар, чи то в грошах чи в річах, що підчас базару їх можна буде продати.

За всяку жертву будемо дуже вдячні і просити мемо Пречисту Діву Марію, Матір Неустанної Помочи, щоб Вона ласкаво нагородила кождого жертводавця своїм заступництвом і неустанною поміччю.

Отці Редемптористи
в Йорктоні

Всякі жертви просимо слати на адресу:

REV. N. KOPIAKIWSKYJ CSSR.
UKRAINIAN CATHOLIC MISSION
YORKTON, SASK.

Трайку 3 2.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

ПЕРЕГЛЯД

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

[illegible] 1
[illegible]
[illegible] Мих. Білоскіпи [illegible]
[illegible]
[illegible] о. Ів. Бала ЧИН [illegible]

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

[illegible]
[illegible] Д. Кортес 10
[illegible] о. Ів. Бала ЧИН 10
[illegible] о. Ст. Семчук 12

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

[illegible] о. Н. Бажик 1
[illegible] Т. Бестрова 14
Спогад гетьмана П. Орлика о. Ст. Семчук 14
[illegible] о. Йос. Ж. [illegible]
[illegible] Д. Петренко 18

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ

[illegible] Б. Кравців [illegible] 19
[illegible] Заводяк 19
[illegible] Р. Кучинський 19
[illegible] Й. В. фон Ґете 20
[illegible] о. Ф. Гайтукевич 20

ДОПИСИ — [illegible] Саск. Канора Саск. Ґатерлі, Саск. Винипеґ Ман. 21
НОВИНИ — Ко[illegible] короля Едварда VIII 25

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol 5, No. 1 — YORKTON, SASKATCHEWAN — January, 1937

Editor Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Всім Високопреподобним і Всечеснішим Отцям. Знакомим.

Приятелям і Прихильникам:

НАЙЩИРІШІ ЖЕЛАННЯ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

пересилають

ОО. Чина Найсв. Ізбавителя

Йорктон. Саск.

Замість розсилати желання почтою — складають на Пресфонд БУК-а:

ОО. Чина Найсв. Ізбавителя. Йорктон $10.00
ОО. Чина Найсв. Ізбавителя. Айтуна $10.00
Всеч. о. С. Семчук. Канора $5.00

ЄВАНГЕЛІЄ СВ. МАТЕЯ 1, 18—25

А різдво Христа було так. Коли мати його Марія була заручена з Йосифом, заки ще зійшлися, показалося, що має в утробі від Духа святого. А Йосиф, її муж, тому що був праведний і не хотів її ославити, рішився потайки її опустити. І коли він це задумав то ангел Господній явився йому в сні і сказав: Йосифе, сину Давидів, не бійся приняти Марію, свою жену. Бо що в ній зародилося, є від Духа святого. І породить сина і назвеш його іменем Ісус, бо він спасе свій нарід від його гріхів. Сеж усе сталося, щоби сповнилося сказане Господом через пророка, котрий говорить: Се Діва матиме в утробі і породить сина, і назвуть його іменем Емануїл, що значить: З нами Бог. А Йосиф пробудився, вчинив, як повелів йому ангел Господній і приняв свою жену. І не знав її, аж породила свого сина первородного і назвав його іменем Ісус.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ

Бог предвічний народився.
Прийшов днесь із небес,
щоб спасти люд свій весь
і утішився.

Слава Богу засвіваймо.
Честь Сину Божому
і Панові нашему
поклін віддаймо.

Їх Ексцельнції, Преосвященному Епископові
Василю Володимиру Ладиці, ЧСВВ —

Всім нашим Всечесним і Високопреподобним Отцям Духовним

Достойному Голові БУК-а **Якову Д. Стратійчукові**

Та всім Високоповажаним **Урядникам БУК-а.**

Хвальному Управителеві бурси **Осипу Приймі**
та Всім Шановним **Урядникам її —**

Всім нашим Дорогим і Любим **Членам Брацтва Українців Католиків Канади** від моря до моря, згуртованим в аванґарді нашого поступу і кращої будучности, у місцевих відділах БУК-а. Всій їхній Хвальній Старшині
та цінній від скарбів світа
Молоді БУК-а та Студенству

бажає:

ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО В ХРИСТІ. ВИТРЕВАЛОСТИ УСПІХІВ.

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ та НЕПЕРЕМОЖНОГО ПОБІДНОГО ПОХОДУ З НОВИМ РОКОМ

Редакція і Управа Бюлетеню

ВПЕРЕД – З ХРИСТОМ – ДО ПОБІДИ!

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Вала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box 57.* Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 33*

Рік 5, ч. 1, Січень, 1937 Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.

Vol. V, No. 1, January, 1937 Subscription per year: $1.00

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

КОЛЯДА НА БУРСУ БУК-А

Другий рік існує в Саскатуні при 24 вулиці, ч. 302 Бурса БУК-а ім. о. Маркіяна Шашкевича.

Це наш здобуток, це наша гордість!

Загал інтуїтивно розуміє важність та цінність установи. Тому часто почуєте на Ґрерії, що недопустимим, щоби та бурса впала.... Недопустимим?

А однак.

Коли жертвенність загалу на загальні цілі буде така мінімальна як досі, коли голос о допомогу буде надалі голосом вопіющого у пустині — у пустині байдужности, висохлої від спеки і вихрів безглуздної критики за напастий — то може впасти....

Колись Капельгородський в одній своїй сатирі так докоряв землякам: Ще не вмерла, але може вмерти — ви самі її, ледачі, ведете до смерти!

Ледарство, байдужість до громадських справ, безплідне нарікання та пришижування праці, інтриги та сварі, вже нераз гостро пімстились на-нас протягом історії. Нема жадного запевнення, що вони знова не пімстяться, якщо земляки не змінять поступовання і замість байдужности, нарікання і обсуджування не возьмуться негайно до праці, до праці і ще раз до праці!

Це значить — якщо Ви ще не є членом уділовцем бурси ,станьте ним! Якщо Ви ще не заплатили вповні свого уділу, не зволікайте дальше а заплатіть свій повний уділ. Один уділ виносить $25.00

А коли приходить той милий час, той незрівняний час Христового Різдва, коли ціла вселенна лицує та радіє — підіть з колядою на нашу бурсу БУК-а в Саскатуні і жертви з коляди відішліть негай по на адресу бурси. Їх оповістимо на сторінках Бюлетеню — за них вдячною буде будучність народу нашого в Канаді — молодь наша!

Розважте над тим. Молодь перебуває в бурсі не цілий рік, тільки ту часть року, коли ходить до вищих шкіл в Саскатуні — значить десять або тільки девять чи навіть вісім місяців. Тому й за удержання платить молодь тільки тоді, коли з нього користає в бурсі. Але будинок вимагає найму на цілий рік і за цілий рік треба платити. Подібно з необхідною прислугою. Тому платня самих питомців бурси не все і не вповні вистарчає. Бурса не є підприємством дохідним ані заробковим. Громадянство МАЄ ОБОВЯЗОК помогти бурсі також жертвами! Коляда якраз до того надається. І тому Управа бурси просить всіх наших українців католиків, всі відділи БУК-а, всю нашу українську католицьку молодь, щоби — де лише це буде в даних обставинах можливим — уладити коляду на бурсу.

Нехай молодь поможе молоді.

Це сутоканадійська ціль!

Поміч для канадійської установи, для внутрішної розбудови нашої, посилення наших рядів і забезпека кращої будучности.

І тут в Канаді іде борба!

І тут маємо чимало інвалідів — не тілом, але духом.

І тут наша Рідна Школа!

І тут ми не сміємо і не можемо пропасти!

Тому рівно з великодушністю жертв на Старий Край, котрий жде на них, котрий кличе о цих, котрому вони необхідні — ТАК САМО не забудьмо на потреби внутрішного нашого істнування, нашої канадійської раці стану ,нашої справи державности тут в виховавчі заведення — бо це є услівям невідкличним і незаперечним нашого буття в Канаді.

Вислідом того розуміння і свідомости обовязку перед майбутніми поколіннями українців в Канаді, най буде наша коляда на бурсу БУК-а в Саскатуні.

Канадійська молодь БУК-а колядує на бурсу БУК-а!

В понеділок 18-го січня, 1937 на Щедрий Вечір, о годині 8-ій вечером, студенти і студентський гуртак передасть підгодинну програму через саскатунську радіостацію СФСК.

ПРОХАННЯ

Пишуть з околиць Ніпавін, Саск. таку просьбу: "Є тут люди, що живуть 20, 40 і бо миль від міста Ніпавін і залізної дороги. Люди ті живуть на гомстедах і самі галичани. Приїхали до Канади в саму крізу, щойно 1929 і 1930 рр. Вони крайно убогі. Треба всього. Просять прислати старий вживаний одяг, старе начиння, баняки, миски, ложки — простирала і накриття, ми тут скличемо комітет і все роздамо, кому чого треба. Англійці дістають звідкись а з наших сміються як богонкові діти і всі богонки обдерті ходять...."

Це лист говорить сам за себе.

Всю поміч просимо слати до автора листа:

Василь Павлюк,
Box Trail, Sask.

РІК ПРАЦІ БУК-А В САСКАЧЕВАНІ

Що ми зробили за минулий рік?

Такий образок творчости самий насувається на ум, кличе заспокоєння і відповіди. Минув рік часу, великий простір і нагода — не вернеться. Коли чуєте спокійний рік-так годинника, особливо вечером, коли темрява розпинає від кута до кута чорні заслони і ви немов западаєтеся в глибінь тиші, тоді яркіше як колинебудь відчуваєте, що це є час і втрачені нагоди — що значить, не вернеться і пропало.

Цей короткий вступ для тих всіх членів БУК-а, що звикли відтягати працю, минали мовчаливо сотки нагод і хоча могли без порівнання більше зробити, не зробили нічого більш заміного а хіба виконали конечні обовязки і то більше з мусу, як з охоти. Від нас вимагається не тільки виконання конечного, але виконання ще й понад те. Виконати треба **більше, ліпше, скорше і охотніше**, як другі. Це ціль активу БУК-а — це справність організації.

Бігяне нашої праці в Саскачевані за минулий рік Божий 1936 такий — окружні з'їзди в Ростерн, Ярнимовім, Аррані, Канорі та головний з'їзд в Саскатуні. Поиски молоді в Саскатуні і вступ на радіо. Обїздка студентів, членів БУК-а з управителем бурси. О. Приймою вздовш і вшир провінції. Виклади на кождім місці, де приїхали підчас тої обїздки літом та часто заніти, а нерідко безглуздні накиди — одвак всюди остаточне гарне враження і піднесення духа слухачів. Накінець видання стінного календаря Бук-а, першого і дійсно одинокого в тім роді в Канаді. На приміті видання дальших популярних і дешевих книжечок, з котрих найбільша появиться незабаром.

Бюлетень виходить не кождого місяця окремим числом, але причина тому була не в редакції, як радше у грошевій скруті організації. Якщо члени вплачуватимуть вкладки точно і наперед, все буде гаразд і Бюлетень буде виходити точно з першим кождого місяця. Ба навіть більше, БУК в Саскачевані буде в спроможности знова видавати книжечки і розсилати в нагороду читачам. Ні редакція ні управа Бюлетеню не буде вести праці на борг і задовжати організацію. Досі ми не зробили сотика довгу і робити не будемо. Тому Бюлетень поставлено на твердій грошевій підставі і висвлається тільки тим, що заплатять передплату..Хто не платить передплати, Бюлетеня не одержить. Наші члени мусять до того звикнути. Забездурно нікого доброго не дістанете і Бюлетеня також ні. Тому Бюлетень поставлено на здоровій самовистарчальній стопі, незалежно від жертв на пресфонд і оголошень.

Обєктивно треба ствердити, що зроблено за минулий рік чимало.

Та все таки!

Скільки більше можна було зробити!

Рік 1937 нехай наздожене то все, що з якихнебудь причин залишено минулого року. Нагода все є! Земля все широка і простора для душ великих! Члени БУК-а до праці!

ЗВІТ НАРАД УКШТ

Останній з'їзд Українських Католицьких Шкільних Тростів Саскачевану відбувся дня 10 жовтня, 1936, згідно з рішенням минулорічного з'їзду.

Рано згаданого дня відбулася Служба Божа в Церкві св. Юрія а після Богослуження в домівці Просвіти відкрив з'їзд голова УКШТ, М. Білинський. Почавши молитвою п. Білинський в коротких словах згодом подав порядок нарад і перевів вибір резолюційного комітету, що мав занятись виготовленням рішень.

Говорить наставник школи в Кридор, п. Воробець, про намірені правительством великі шкільні округи. Однак не саме правительство бажає тих округів. Учительство, здебільша англійського походження так само заявилось за тим на своїх річних зборах, що недавно відбулися в готелі Бесборо. Пан Воробець хотів представити, як думає англійський загал про великі шкільні округи і це напозір виглядало досить гарно. Але коли роздумати над тим, куди воно направлене і яка ціль тої роботи, то бере жах перед становищем. Нас хочуть винародовити і знищити духово, через захитання віри.

Опісля промовляв Антін Де Межурі, скарбник і писар французьких шкільних тростів. Він казав, чому французи зорганізували свою організацію. Це з двох причин. Перше, щоби їх нарід не пропав в Канаді і друге, щоби не покинув своєї віри. Організація французів католиків стояла так далеко на сторожі добра свого народу, що навіть дбала про те, щоби французи женилися з французжанками а не з дівчатами інших народів. А коли вже конче хочуть женитися з дівчатами іншого народу, то щоби женилися з католичками. Всі французькі католицькі школи в цій провінції належать до своєї організації. Коли тільки один трост є француз, то вже він пробує всіх своїх сил, щоби та школа належала до організації французьких католицьких шкільних тростів. А коли тих тростів є два, то та школа вже певно належить до їх організації. А сила тої організації в тім, що вона дбає про свої школи і обсаждує їх своїми учителями. Їм не ходить о сто долярів більше, коли іде о свого учителя. Коли вони дадуть свому учите-

леві більше, то певно не стратили, бо той учитель є їх, тої самої віри і думки. Пан Де Межурі радив, щоби ми українці католики робили так само, а тоді певно не загине в Канаді українська народність та остане при Католицькій Церкві.

Слідуючим з черги бесідником був всеч. о. Ів. Бала, ЧНІ., що говорив про Богом дані права для родичів в справі виховання дітий. Перше право до дітий мають родичі, потім Церква а доперва на третім місці держава. Чому держава з третого місця вмихається в права першого і другого степеня? А ще колиби настали поширені шкільні округи, то як буде виглядати то виховання, коли вчити буде учитель некатолик і неукраїнець, що згори і з погордою дивиться на наш нарід. Кому, як кому, але нам ці побільшені майбутні округи найбільше завдають журй, бо наша ціль, щоби виховати молоде покоління у вірі і переданню отців.

Знова говорить бесідник. Цим разом міністер просвіти, дост. Есті. Говорить про уклад шкільного навчання і нові шкільні підручники. Тому кілька літ назад ні учителі ні ученики не мали таких тяжких обовязків, як тепер. Поширено обєм знання і збільшено шкільну лектуру. Тому природно виринула потреба збільшати шкільні підручники. Наука іде вперед, курси навчання міняються, часи на гроші однак тяжкі. За деякі книжки вимагають високої ціни і тому правительство завело порядок, щоби книжки купувати прямо від нього і в однаковій ціні в кождім місці Саскачевану. Бесідник говорив з видимою прихильністю до наших тростів і організації за заявив, що зробить радо все у своїй силі для добра УКШТ.

Говорить Іван Митрополит, писар і скарбник УКШТ, про теперішну демократію. Чи вона справді істнує, чи ні? Під словом "демократія" я розумію волю. Підчас парляментарної сесії в 1935 р. увійшла нова поправка до шкільного акту, силою котрої від платні учителя (чи він хоче, чи ні) відтягають маленьку чистинку, хоч яка та платня маленька і не питають тоді учителя, чи він то любить, чи ні, чи годить ся, чи ні. Се означає, що всі учителі Саскачевану примушені належати до англійської станової організації "тічерс федерейшен," котра таким чином начислює яких вісім тисяч учителів. Від тих учителів організація примусово стягає около десять тисяч долярів річно. І та сама організація признає, що теперішна система шкільна є зла, бо є забогато шкіл а кожда школа має свого учителя, троста, сторожа, секретаря і таким чином свої розходи. Тому та організація домагається, щоби 85% теперішних шкіл знести і так зменшити видатки. І тепер бачите, як на долоні, куди вони вас і нас ведуть. Ви вміли побудувати школи і вивчити своїх дітий на учителів, лікарів, адвокатів, священиків, і т.д. Тоді ви вміли порядкувати і система тоді була добра — а нині вона вже зла. І тому саме є для нас небезпека, колиби замінили теперішні школи у великі окружні. Бо хто тоді буде у нас тростом, чи ви будете далі? А коли ви маєте бути далі, то не треба великих шкільних округів. Та ні! Там має бути англієць, а ви будете в ролі сторожа. Будете мати право платити податок, який на вас другі наложуть. Ви будете також мати право пильнувати школи, щоби щось не сталося і навіть будете мати право замітати свою школу і подвіря. Але ви не будете мати права згодити учителя і сказати, кого ви хочете мати за учителя!

Така "демократія" заводиться в Саскачевані і тому всі трости Саскачевану є цему противні. Так УКШТ, як ФКШТ і НКШТ а навіть Саскачеванські Шкільні Трости, що є організацією некатолицькою. Нам залишилося тільки одно. А це вписатися до організації Українських Католицьких Шкільних Тростів і в тій організації спільно боронити самоуправи шкіл. Нам треба ділом показати, що ми не годимося з пляном уряду щодо великих шкільних округів, бо годі порушати пальцем тоді, коли він вже в черепку.

Ви повинні належати до організації УКШТ і через Заряд тої організації доказати що ви противитеся згаданій вище системі. Бо тільки в організації сила.

* * *

Говорить з черги голова німецьких католицьких шкільних тростів п. Гаргартен. Говорить дуже до нас прихильно і каже зараз на початку, що хоча вони німці а ми українці, то все таки ми належимо до одної католицької віри і повинні почуватися братами в Христі. Коли на нас нападають і хочуть відібрати від нас заряд а також віру, то ми повинні боронитися проти того без ріжниці народности, бо воно загрожує нам усім. п. Гаргартен згадав, що ми на нашім з'їзді мали одного бесідника некатолика і він говорив тут довший час; але чи хто з присутних зауважав, щоби він сказав хоч одно слово про віру? Ні. Він може говорити навіть цілий день, але про віру він не скаже ні слова. Однак згідно з переконанням світа наука без віри є неповна, нескінчена. Релігія є початком і кінцем всьої цивілізації і тому нема правдивої науки без віри.

Кінцеве слово сказав п. Мих. Білинський. Він візвав, щоби ми не минали мовчки тих слів ані не легковажили їх, але більш уважно придивлялися до других католицьких організацій та брали там взір. Бесідник певно бувби говорив довше, але саме тоді явився на салі брат Методій з Йорктону і п. Білинський покликав його до слова.

Брат Методій зразу погратулював організації за теперішний з'їзд і висловив бажання, щоби на другий рік тисяч таких тростів прибули сюди. А всі вони щоби так щиро були зацікавлені в кращій будучности наших шкіл, як помітно це нині.

Комітет рішень виніс рішення. В комітеті були слідуючі: Впр. о. Ів. Бала, ЧНІ. — п. Н. Сироїжка, учитель — п. В. Баранецький, хлібороб — п. Н. Новосельський, хлібороб — п. Д. Черевик, хлібороб і як дорадник п. Де Межурі.

Рішено:

Цей з'їзд противиться переміні теперішних шкільних округ у великі.

Жадає, щоби правительство позволило одну годину підчас шкільних годин вчити в матірній мові учеників.

Жадає, щоби правительство назначило католицьких інспекторів та учителів у вищих школах провінції згідно з відсотком католицького населення.

Всі три рішення перейшли **одноголосно.**

Слідував вибір заряду на рік 1937.

Вибрано: Голова — Мих. Білинський, Прудгом, Саск.

Заступник — п. Н. Баранецький, Кадворт, Саск.

Писар і скарбник — п. Іван А. Митрополит, **Прудгом, Саск.**

Помічники — впр. о. Іван Бала, ЧНІ і впр. о. С. Бахталовський, ЧНІ., Айтуна, Саск.

п. Левчишин, на околицю Елфрос і Винярд

п. Черевик, на околицю Арран і Норквей

п. Воробець, на околицю Кридор.

У всіх справах, що відносяться до організації ваших шкіл, зверніться до осіб, яких адреси подано, щиро і з довірям.

Мих. Білинський

ЗАКЛИК

Шановні Українські Католицькі Шкільні Трости!

З переведення і бесід з'їзду ви розумієте, що бажають зробити з нами і майбутніми поколіннями. Коли вам мила прибрана а для інших рідна вітчина Канада — і коли Українська Нація вам дорога — а коли ви дорожите Католицькою вірою — то я не бачу, що іншого ви можете зробити, як тільки ви є тростом, відповідальним перед Богом і українським народом—лиш одно, **негайно вступити в організацію Українських Католицьких Шкільних Тростів.** Так спільними силами ми обстоїмо наше право заряджувати школами. Ви не маєте іншої ради, як тільки вписатися у ряди українських католицьких шкільних тростів, Аж тоді ви почуєте свою совість спокійною.

Коли ви не є тростом а знаєте, хто у вашім окрузі є тростом і не годен пояснити собі вагу своєї відповідальности перед Богом і народом, поможіть в цій трудности, вкажіть чоловікові дорогу до організації УКШТ.

Прошу вас.

Наразі маємо тільки тих три перлі:

1. Канадійську державність.
2. Українську культуру.
3. Католицьку релігію.

Як стратимо одну чи другу, то хіба жде нас доля більшовизму — станемо нічим. Коли втратимо державність, жде нас диктатура, приказ кулака. І доля подібна до тої в більшовії. Коли втратимо культуру, затратимо своє внутрішне і зовнішне лице— тоді ми "ніхто." Колиж втратимо віру, то живими трупами будемо ходити по світі.

А українські католицькі шкільні трости якраз стоять на сторожі того всього. При тім УКШТ дбають, щоби в наших школах примістити наших учителів. Також пробують полагодити незгоди і сварки в окрузі, заки правительство буде знати. УКШТ стараються, щоби одну годину підчас шкільних годин навчати в матірній мові, значить, щоби ваші діти хвалити Бога тою самою мовою, що ви.

Всечесніші Оці Саскачевану! Прошу, поясніть справу при нагоді лучше, як я тут годен пояснити!

Шановні пані і панове! Прошу вас, обовязково поясніть справу в своїм окрузі і доложіть труду, щоби ми раз стали парівні з іншими народами в Канаді.

Шкільний акт дозволяє належати до організації Українських Католицьких Шкільних Тростів. Під числом 113 шкільного акту є дозвіл взяти два доляри вкладки зі шкільного фонду на кождого троста, що вписується до організації. Є богато шкіл, з котрих належить до УКШТ три трости. Є знова інші, з котрих належить один. А щоби ви не остали позаді, прошу вас, скличте мітинг тростів, ухваліть рішення, що бажаєте належати до УКШТ, чи один, чи два, чи всі три. І дайте свому секретарові таке рішення. Най виробить чек — чи за одного, чи за двох, чи за трох тростів — по два доляри за члена на рік і той чек з листом, де написано назву вашої школи, число її, назву предсідателя та тростів та їх точні адреси, назву секретаря і скарбника з їхніми адресами — вишліть на руки нашого писаря, по тій адресі:

Mr. John A. Metropolit, Secretary Treasurer of Ukrainian Catholic School Trustees Assn. — P.O. Prud'homme, Sask.

Пан Митрополит відворотною почтою вишле вам посвідку, що від того а того дня ви належете до організації УКШТ. І з тою посвідкою ви прийдете на наш з'їзд та будете мати право голосувати і бути вибраним до заряду організації та брати участь і користати з усіх нарад. Тоді станемо рівні, плече в плече, до праці — добувати ліпшого завтра.

З високою пошаною до Вас, щирий приятель,

Мих. Білинський,
голова УКШТ

Брат С. Методій, ЧБХШ.

ДЕЩО ПРО ОБОВЯЗКИ УКШТ

Зачався новий рік. В кожнім шкільнім дистрикті вибрано одного або й більше шкільних тростів. Ці трости, якщо не зайде зміна в Департменті Освіти, задержать ці становиска оден, два а навіть і три роки. Через цей час вони будуть наймати учителів, оподатковувати податковців, дбати про шкільні будинки. Одним словом, в руках шкільних тростів буде доля дальшого навчання в їх школах. Вони шкільні трости, будуть відповідальними за добре ведення шкільних справ в своїх дистриктах та за приняття й згодження наших віруючих або невіруючих учителів. Отже індеректно — відповідатимуть за характерне й релігійне розвинення наших дітей в прилюдних школах.

Сподіюся, що кожний шкільний трост знає свої обовязки які знаходяться в книжках шкільних актів. Отже, не буду тут писати про ті формальні станові обовязки. Їх можна найти у відповідній книжці для шкільних тростів, яку можна набудти від Департменту Освіти, дистриктового Інспектора, а часами навіть і від шкільного секретаря. Тут бажаю писати про інші обовязки — яких шкільні акти не згадують, але які — для наших Українських Католицьких Шкільних Тростів — є дуже а дуже важні. Це є обовязки відносно соціяльного й організаційного становиска як в наших прилюдних школах так і в наших цілих округах, провінціях і західній Канаді.

В провінції Саскачеван існує вже через кілька літ, Організація Українських Католицьких Шкільних Тростів. Ця організація має своїх членів, свій заряд, свою ціль, своє стремління. В жовтні члени цеї організації з'їхалися до Саскатуну й там мали свою одноднівну конвенцію. На тій конвенції було виголошених кілька інформаційних рефератів та тревала важна дискусія. Ця конвенція вибрала свій заряд на рік 1937 і рішила ряд важних резолюцій, котрі мається реалізувати цего року. Ціль і стремління резолюцій є, видвигнути нашу суспільність в Саска

чевані на вищий щебель та вистаратися для наших дітей шкільних прав рівних з другими народами. А це, дорогі читачі — особливо українські католицькі шкільні трости, не є утопія, мрійність, недосягнений ідеал. Це є практичний факт який можна напевно досягнути. Однак, щоби осягнути цей ідеал і зреалізувати ці резолюції треба конечно співпраці й кооперації всіх наших шкільних тростів з цілої провінції Саскачевану.

Отже, першим головним обовязком наших українських католицьких шкільних тростів є сейчас вписатися — вступити в члени Організації Українських Католицьких Шкільних Тростів, Саскачеванської Провінції.

Неодин поспитає як це зробити? Якщо Ви є шкільним тростом і Українцем Католиком та бажаєте вписатися в члени Організації Українських Католицьких Шкільних Тростів — або покищо мати більше інформацій про цю організацію, так негайно вдайтеся — напишіть листа до голови організації пана Михайла Білінського, Прудгом, Саск., а він напевно дуже радісно дасть Вам всі інформації щодо цеї організації або охотно прийме Вас в члени організації офіціяльно.

Панове шкільні трости! У Ваших руках криється сила та можливість попровадити прилюдні школи в наших околицях так, як їх повинні провадити свідомі та ідейні особи. На Вас шкільні податковці покладали велике довіря — вибираючи Вас тростами-урядниками їх шкіл! Не заведіть їх у тім довірю, яке вони Вам оказали! Не втратьте нагоди поліпшити школи й шкільні дистрикти поки ще є час та права у Ваших руках! Сповніть свій перший головний обовязок. **Всі, всі як один впишіться в члени Організації Українських Католицьких Шкільних Тростів в Саскачевані.** Як так зроблять всі наші українські католицькі шкільні трости в цілій провінції, тоді спільна організаційна сила в єдності й кооперації поліпшить стан наших прилюдних шкіл, заведе краці відносини між учителями а шкільними тростами, та поможе учительській незавидній долі. А що найголовніще, переконає Департмент Освіти, що ми організовані люди, з'єднені в одній організації, з одною метою, з одним бажанням. Тоді Департмент Освіти мусить числитися з нами, якщо забажає робити які зміни, нові розпорядження щодо ведення прилюдних шкіл в цій провінції. **Тоді й лиш тоді посміємо протестувати до Департменту Освіти проти актів, котрі б відбирали нам належні права.**

(Далі буде).

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Ч. 6

Канорський відділ БУК-а ч. 6. відбув річні збори дня 13 грудня, в неділю. Відчитано звіт останних річних зборів. Присутних 20 членів, в тім девять пань.

До заряду на рік 1937 вибрано по довшій дискусії:

Голова — Ст. Шебець
Заступник — В. Бадешта
Писар — Никола Дума
Скарбник — Іван Типко
Провірники — Іван Михалицький і Антін Кузик.

Зложено вкладок $8.00

Новий заряд відбув коротке засідання, підчас котрого намічено найблищий плян праці.

о. Ів. Вала, ЧНІ.

КАСИ САМОПОЧІ

Одним з найважніших рішень, які повзято на останньому з'їзді БУК-а в Саскатуні є безперечно рішення, щоб по всіх відділах закладати Каси Самопомочі. Деякі з наших читачів з ними обзнакомлені ще зі Старого Краю і треба боліти над тим, що до тепер на них зверталось так мало уваги.

Щоб усунути всякі непорозуміння, зазначім, що Каси Самопомочі, про які говоримо, це не є щось у роді Запомогових Брацтв. У нашім розумінню це є малі банки, де кождий відділ є своїм банкером на малий розмір. Останніми часами вони сильно поширились у Східній Канаді та Сполучених Державах і всюди тішаться охороною державних урядів. По англійськи звуться вони "Кредит Юнйонс," по французьки "кес популер" (народні каси) а в Европі їх звали Райфайзенками, по великому їх організаторові Райфайзенові.

Що це є така райфайзенка, або каса самопомочі?

Це товариство осіб, що звязані зі собою якимись узами або спільнотою інтересу, і що лучаться разом до спільних змагань у слідуючих цілях:

1. Заохота до ощадности через утворення безпечного, відповідного і приємного средства для обороту ощадностями своїх членів.

2. Спомагати промисловість, усунути лихви і по більшити повну силу своїх членів, давчи їм можність випозичати гроші для продукційних або добродійних цілей за розумною оплатою.

3. Вправляти своїх членів у бізнесових методах і самоуправі тай довести до того, щоб осягнули повне зрозуміння вартости спільного ділання.

Справжнє зрозуміння якогоб це не було руху опирається на побіжному принаймні знанню історії того руху, хай це буде рух суспільний, чи релігійний або господарський. В тій цілі подаємо короткий опис обставин, що дали почин до творення кас самопомочі таких, як їх можна бачити під цю пору у світі. Кождий великий рух для суспільного і господарського поліпшення в народах являвся як наслідок якоїсь тяжкої господарської потреби і творення кас самопомочі є одним з таких наслідків. Хто хоч троха обізнаний з історією Европи, той добре знає, як гірким було господарське положення европейських народів по наполеонських війнах і по революції 1848 року. Бідний робітник, що мусів цілий тиждень працювати за мізерне винагородження півтора доляра, ніяк не міг бути в силі дати своїй родині людське удержання а ще менше хотьби і найнищий степень вигоди; при тім всім і бесіди не було про вісімгодинний день праці, ні про закони, що малиб боронити робітника, ні про забезпечення на випадок безробіття. Не лиш був він жертвою тиранських законів, що дусили його до землі, але зокрема зданий був на ласку й неласку безсовісних торговців і лихварів, тай наслідок нужди гряз у багні проступків і неморальности. Науки священика, щоб жити гідно і чесно, падали на тверду почву, бо дух набожности не буяє на грунті голодного шлунка.

Та мимо того, що положення виглядало безвихід ним, то серед широких мас таки тліло сильне бажання суспільного і господарського поліпшення. Коли

одначе йшло о розвязку питання, як то поліпшення здійснити, то відповідий було забогато. Около року 1848 два мужі, Шульце-Деліч і Райфайзен, що жили у двох ріжних сторонах Німеччини і рівно віддавались пошукуванням над тим, як поправити долю ши роких мас, дійшли до заключення, що до осягнення тої цілі безуслівно треба дати масі населення можність, щоб набути кредит на розумних услівях. Деякі могли дістати кредит, але тільки від лихварів, що за малі пожички вимагали страшенних процентів. В який отже спосіб, і від кого одержати цей кредит, що був так пекучо потрібний до поліпшення суспільного і господарського життя народу?! Віктор Еме Юбер (жив від 1800 до 1869 року), був піоніром, що перший роз'яснив значіння кооперації і показав европейським народам її видатність і моральну конечність. Його саме думками перейнялись Деліч і Райфайзен. Питання кредиту розвязали вони в цей спосіб: Люди мусять складати самі свої малі ощадности і витворити для себе самих жерела кредиту. Це завдання у перший раз виконав Франсис Голк в Брукселі, в Бельгії, 1848 року. Деліч зорганізував свою першу кредитову спілку 1850 року. Це саме зробив Райфайзен в кілька літ опісля. В основах їх праці є засада, що загал людий повинен складати разом свої ощадности, щоб набути засіб до одержання кредиту за розумний процент.

Добродійства кредитових спілок в Німеччині були так великі, що майже по всіх европейських краях взялись до їх організування. Під цей час в самій тільки Німеччині є пятьдесятьдві тисячі таких спілок; подібне їх число є в Бельгії, а тисячі їх чепує у Франції, Австрії, Угорщині, Італії, Литві, Болгарії, Румунії і т.д.

В деяких краях такі кредитові спілки дійшли до такої сили, що ціле господарське життя тих країв кружляє довкола них.

Цей рух не є замкнений у границях Европи. Бі- Отці в Африці дуже активно працюють в тім напрямі. Британське правительство поширило той рух в Індиях. Великі поступи зділали кредитові спілки в Австралії і Новій Зеляндії. Японці мають їх понад 5 тисяч і Ліці у тій справі беруться до великої праці. Великі успіхи мали вони на Филипінах, в Єгипті, в Арґентині, в Англії, в Ірляндії, в Канаді і Злучених Державах. Грошевий оборот після обчислень з 1928 року, виносив у всіх кредитових спілках на світі кольосальну суму 15 тисяч міліонів долярів і всі ті гроші були овочами духа ощадности і самопомочі зродженого через кредитові спілки. А всеж таки ця кольосальна сума є тільки частиною тої суми, яку кредитові спілки зібрали від хвилі, коли Райфайзен і Деліч взялись до їх організування. Сотки всякого рода кооператив немов галузки повиростали на дереві кредитових спілок і поняці приміри представляють, як величезні є їх осяги: В Англії "Кооперативний Банк Товариства для масової продажі" мав у 1928 році грошевий оборот на 675 міліонів фунтів стерлінґів; 29 робітничих банків в Злучених Державах мали вкладки на 90 міліонів долярів у 1924 році. В Злучених Державах є нині 2200 фармерських Кооперативних Товариств для Забезпечень і мають вони забезпечення вартости 6 тисяч міліонів долярів на посідостях вартости 7 тисяч міліонів долярів. В Англії подібне товариство має з премій 17 міліонів долярів річного приходу.

Та для нас ще цікавіщим будуть осяги Канадійських кас самопомочі.

Канада і Злучені Держави завдячують користи походячі з кас самопомочі Канадійцеві Адольфові Дежардєн. Він, як сам каже, бачучи тяжке положення господарське в Монтреалі і інших містах, де бідні довжники мусіли платити лихварські кількостні проценти за мізерні пожички, через 15 літ студіював кредитові спілки Европи, і з малими змінами, відповідно до місцевих обставин, запровадив їх у Квебецькій провінції. Першу "Кес популер" (народню касу), заложено в Леві 1900 року. Перша вкладка була десять центів і при першій збірці на зорганізовання тої каси зібрало тільки $26.40. Було досить пророків, що говорили, що з того всього буде "пшик." Та при помочі вірних співпрацівників він ще енерґійніще взявся до поширювання своєї думки а нині найвищі державні, суспільні і церковні власти спомагають своєю повагою його рух.

Перша вкладка 10 центів у 1900 році зросла нині до суми одного міліона пятьсот тисяч долярів. В наслідок змагань Дежардена і нетруджених старань священиків і суспільних діячів находиться тепер в тій провінції 200 таких кас самопомочі, що мають в посіданню 16 міліонів долярів.

Канадійські Французи, що тисячами переселились до Держав Нової Англії і також надали жертвою злочинних лихварів, перенесли діло Дежардена до Злучених Держав. Ось деякі приміри, як каси самопомочі розвивались у Америці.

1909 року зачали касу самопомочі робітники Белл Телефонічної Компанії початковим капіталом $4.60, що виродовж десятьох літ зріс на 1 міліон, пятьсот тисяч. Почтові робітники зорганізували свою спілку; зразу було 8 членів і початковий капітал виносив $18.50. Нині мають вони 245 Кас Самопомочі, з чистом 40,000 членів, що посідають 3 міліони і триста тисяч долярів. В Злучених Державах є тепер 5 тисяч кас самопомочі, з вкладками на 50 міліонів долярів, що зложили звичайні робітники через упорядковану ощадність.

Останніми часами у цьому згляді великий розгоюе здобула в Канаді Нова Шкоція. Першу касу Самопомочі зорганізовано там в 1932 році і за два роки їх число зросло на тридцять: одна така каса копальняних робітників числила 1934 року 350 членів, посідала капітал 9,500.00 долярів і загальний оборот в пожичках виносив 14 тисяч долярів. Пожички давалось на заплату такс, на заплачення асекурацій, на школи і лічниці, на закупно насіння, штучного навозу, хліборобської машинерії, убрання, на будову помешкань, хатньої обстанови і т.д.

Безперечно много тих позичок дістали добрі, чесні люди, що в банку не булиб могли позичити і булиб мусіли йти до лихварів.

По звітам одної малої рибацької каси самопомочі, число членів було 80 і ощадности виносили 600 долярів. Інша така каса в одному селі мала 60 членів з ощадности на 700 долярів. Ці успіхи осягнено на протязі одного року.

Недавно тому копальняні робітники у дистрикті Ню Вотерфорд зорганізували покупну спілку. Члени цеї покупної кооперативи майже половину потрібного капіталу позичили від Ню Вотерфортської каси самопомочі. Та сама спілка закупила від Квебецьких хліборобів сіна на 2 тисячі долярів і в іншім місці за 1500 долярів ярини. Ці закупна фінансувала їх власна каса самопомочі.

Ось деякі приміри, в який спосіб такі каси працюють, і для яких цілей можуть вони пожичати гроші.

Один з членів каси самопомочі бажав закупити піч. Ціна печі була тоді $75.00 Член віднісся до заряду каси з покликом о поміч і заряд піддав членові думку, щоб запропонував купцеві за ту піч $55.00 готовими грішми. Піч дійсно куплено за ту ціну, бо комітет каси, впевнившись, що піч справді потрібна членові на позичку згодився. — Інший член був примушений поправляти свій дім; ціна направи виносила $150.00 по пропозиції контрактора. На бажання члена, щоб дістати позичку, один з членів заряду каси, що був сам будівничим, уважав ціну за надмірну і порадив згаданому членові, щоб за всю роботу запропонував $82.00. Будівничий згодився і член заощадив около 70 долярів та одержав позичку. — В іншого знова члена нагло захоріла дитина. Доктор заявив, що дитині для ворятовання життя треба операції, яку можна буде зробити тільки у Галіфаксі. В кілька годин опісля член одержав позичку $40.00 і дитину повезли потягом до Галіфаксу.

Один з членів знайшовся в такім положенні, що не міг заплатити рати на гіпотеку, якою був обтяжив свій дім. Вже мав стратити ізза гіпотеки дім, куплений саме перед господарською скрутою. Він удався до каси самопомочі. Каса була ще замолода, щоб полагодити цілу справу, за те члени заряду негайно в тій справі віднеслись до відносного пожичкового товариства, в якому згаданий член мав свій довг і полагодили цілу справу так, що не лиш членові дано досить добру позичку, але крім того осягнули розложення довгу на місячні сплати і член міг собі дати з довгом раду. Дім вратовано.

Інший член знова бажав оженитись. Його батько згодився побудувати йому дім під услівям, що він сам купить собі ґрунт під хату і поставить підвалини. Молодець обчислив, що йому до того треба около 300 долярів. Він удався до каси самопомочі і та сама каса дала йому три позички по сто долярів постепенно у мірі, як будова поступала вперед, а член тим часом сплатив частину попередньої позички.

Знова інший член потребував закупити для себе убрання, що мало виносити $23.50. Замість віднести гроші просто до склепу, він наперід вложив їх до каси самопомочі на рахунок своїх вкладок-уділів. Відтак їх позичив, заплатив убрання і так взяв на себе обовязок заплатити позичку. Заплативши по якімсь часі позичку, він мав і убрання і 23.50 дол. на уділі в касі самопомочі.

Другим разом поговоримо про потребу кас самопомочі.

БІЛЬШОВИЗМ В КАНАДІ

В попередному числі Бюлетеню подано дані про активність, устрій і працю комуністичної партії в Канаді, після опису одного з її бувших провідників, з походження англьосаксонця. Треба мати на приміті цілий час, що це читаєте і потім схочете поробити власні внески з прочитаного, що ці всі відомости подає неукраїнець, але англієць і бувший організатор та провідник комуністичної партії в Канаді.

В попередному числі сказано дещо, та не все. Доповнення є тут.

Тактика Партії

Надзвичайно оглядна. Коли треба то комуніст ділає і поводиться як некомуніст. Значить, приймає за свої всі міщанські звичаї, приміняється до них, навіть проти власного переконання — бо бесіда про комуністів чесних, ідейних, значить таких, що переконані про правість і правдивість свого поступовання — хоча то їх переконання минається з дійсністю, значить їх переконання а дійсність, положення і щоденне діяння очевидно собі противорічать. Субєктивно вони праві, обєктивно ні — і тому скорше чи пізніше їм отвираються очі на дійсність та безпосередність річий і тоді для них трагедія.... Вони свідомі тоді, що помилялись.

Але ми відбіглн від теми. Партійний старається всяким робом притягнути непартійних, а коли це з якихсь причин стає для него неможливим, то бодай увійти самому в організації некомуністичні і там зі середини так довго їх підривати та так повести справи, щоби **провід** тих некомуністичних організацій скорше чи пізніше таки опинився в їх руках. Себто, щоби провід некомуністичних складом свойого членства організацій все таки був в комуністичних руках, а з проводом сила розказу та скарбу. І каже той бувший організатор, а нема причини йому це вірити, що коли в даній некомуністичній організації найдеться бодай 10% комуністів, то вони мусять захопити провід у свої руки.

Скажете, дивно.... Як це можливе?

Ось приміри.

Альбертійська унія шахтарів в році 1920 мала 5,000 членів. Комуністична партія вирішила, що унію треба прибрати до рук і захопити провід. З тим наміром післали з Торонта до Альберти Гарві Мирфі-його, щоби це на місці перевів. Але коли Мирфі розказав намір партії, члени комуністичної партії шахтярі підняли спротив. Вони опиралися на тім, що сама унія має замало комуністів і захоплення проводу через комуністів означає загальний спротив всіх шахтярів а в слід за тим, дескредитацію комуністичної ідеї та загородження її поширення. Однак Мирфі був невмолимий. За опір проти своїх зарядженб без надуми прогнано з партії, хоч і тимчасово, Стокалюка — писаря унії. Мирфі ходив зі шахтарями, як один з них, з ними їв і пив, з ними волочився по трактирах і коли прийшли річні збори унії, то однак як бажав Мирфі скинено старий некомуністичний заряд а вибрано самих тільки комуністів. Некомуністична унія шахтарів в Альберті перейшла під виключний провід комуністів, хоч самих комуністів на зїзді не було більше як 5%. Неможливе стало дійсністю!

Пізніше однак комуністична партія позбулася і й Мирфі — бо закинули йому, що нарушив партійну тактику і надто вже заанґажувався в міщанських приняттях, але спосіб, при помочі якого Мирфі все таки здобув популярність і перевів своїх кандидатів свідчить прочечисто, якої тактики придержується партія на практиці.

Другий примір. Докові робітники у Венуквер були поза смугою впливів комуністичної партії. Партія рішила їх притягнути а потім використати їх товариство для своїх цілий. У так званім "Венкувер енд дистрикт вотерфронт воркерс асосіейшен" не було одного робрітника комуніста. Тоді партія післала там **двох** агітаторів і вони працювали **довгих три роки,** закі придбали кілька членів. Це була тяжка робота. Зпочатку ніодин з робітників ані чути не

хотів про комуністичну партію. Всі балачки на ту тему робітники збували жартами і глумом. Але згодом і постійне вештання в пристані та розкидування летючок зробило своє. Робітники стали інтересуватися. Їх цікавило, хто так докладно знає їх положення і відносини. Зачали читати. І так по довгих трудах партія врешті здобула одного члена. І тоді вилім в одноцілій досі організації був зроблений! За першим пішов другий і вже в році 1935 товариство докових робітників у Венкувер рішило злучитися з комуністичною Лігою робітничої єдности.

Спитаєте, нащо комуністам так тяжко трудитися. Чому їм так залежить, щоби захопити провід робітничих організацій?

Відповідь дадуть вам всякого роду страйки і замішання, котрі відтак послідують в безперервній черзі, як з рукава сиплються вони згодом. А все те, то тільки приграва, вправи, манебри того, що має послідувати. Треба прецінь збудити ненависть, піднята апетит, загострити відносини а тоді доперва стане можливим остана розіграва на велику скалю, якою є захоплення власти! Заки однак це станеться, наперед треба виправити будучу армію і приготовити до ділання. Тому захоплення проводу необхідне, інакше годі ужити робітників по своїй волі.

Як знова такі страйки і які вони можуть мати наслідки, яскрим примірoм того є Судбурі і Флін Флон. В Судбурах партія мимо всіх хитрощів і підходів таки не змогла стати сильною ногою, бо як подає бувший ровідник, що в Судбурах компанія примінила супроти комуністів їх власну тактику. А вислід той, що там навіть дихнути годі без відома Інтернешенал Никел Компані. І тому скоро тільки навіть найбільш обережний агітатор позволить собі сказати слівце, то вже його там нема. Компанія людий має там своїх людий, котрі бачно стежуть за найменшим порухом і сейчас ділають. Мабуть така осторога компанії на місці, коли зважити, що в Судбурах добувають нікель, мінерал конечно потрібний при витворюванню зброї і знарядів. У Флін Флон справа пішла краще для комуністів. Забезпечивши себе перед можливостями зі сторони компанії через утворені пятки, з котрих одні не знали про других, комуністи працювали окремо але в однім напрямку. І коли одному чи другому поховзнулася нога, то пятка дальше працювала на своїм місці. А коли партія 1934 р. мала вже більшість шахтярів за собою, тоді показала, що вона значить. Почався славетний страйк — по причині котрого найбільше потерпіли українські робітники, бо майже всі потратили працю. Однак відтоді компанія бачно стежить за кождим рухом комуністів і вони тепер не мають тої сили, що раніше — їх агітація обмежена а середники звужені. До того працює тепер Протикомуністична ліга між робітниками що є заглядою для комуністичної агтіації.

Це все є зовнішна тактика партії.

Як виглядає **внутрішна** тактика комуністів?

Як в попередному зазначено крім видних провідників, істнує ще невидний провід, котрий властиво все держить в руках і сьою діяльністю комуністів кермує. Це так званий мозговий провід. Але крім першої лінії того проводу, отже таки знаного комуністичним провідникам на місці, істнує ще другий ряд проводу, знаного тільки першим провідникам. Ці другі провідники мають завданням заступити перших, якщо з тамтими лучилосьби яке нещастя. Але навіть крім цього другого ряду, партія має ще третій запасний ряд провідників— про котрих ніхто не знає навіть з найблищих і найтіснiших працівників партії. Про них знає Москва — комінтерн — і вони призначені на місці других, колиби бракло першого і другого ряду.

Ці провідники кермують партією та всі розрухи і прикрости, які мали місце в Канаді в останнім десятилітті не обійшлися без чинної співучасти комуністів. Палець, що тим кермував, невидний для глядачів. І тому комуністи крім очевидно і знаних комуністичних організацій, творять ще інші, позірно некомуністичні, котрих завданням є використати несвідомість загалу та запрягти його поневолі до комуністичного воза. Заки члени таких організацій опамятаются і мають незбиті докази, куди їх ведуть — вже пізно. Вони вже заковані в тверді ланци комуністичної карности і мусять платити партійний податок, що іде на руїну всього творчого життя. В комуністичній партії не вільно нікому мати власної думки — за него думає партія. Коли є позір так званого рішення, то тільки споводно. Можна рішати тільки дрібниці, без вартости і значіння. Однак не можна рішати суті справи, не можна її дискутувати. Або все принимається ,або ні. Комуніст може голосувати, якої величини мають бути носні написи або скільки мають нести таблиць підчас демонстрації — але нічо більше. За всякий спротив проти розказу, організація сейчас викидає. Це є найбільше строга віра безвіря, коли так сказатиб, яка тільки мислима. Чоловік в партії стає тільки числом — а організатор машиною, кождої хвилі і без розбору готовою виконати поручення і приказ та іти всюди, де тільки велять невидні провідники партії.

Сама партія в Канаді має 10,000 членів, однак прихильників майже чверть міліона. Значить тих, що співчувають партії і так чи інакше помагають в праці. Доми партії находяться скрізь в Канаді і працюють під ріжними позірно льояльними намірами. Комуністична партія має в Канаді яких 200 організацій, що знова мають власні доми і всі ті люди працюють, як школи, виховавчі заведення, сиротинці, читальні, кооперативи, союзи, і т.д. Вони дають представлення, концерти, навчають дітвору, асекурують і збирають членів, котрі навіть не знають, яка справдішна ціль тих домів. Будують "Народний Дім" — хто ж відкажеться від жертв? А той дім в руках комуністів є осередком їх роботи під позором культурної діяльности. Ось імена деяких комуністичних организацій, як вони звучать по англійськи:

Young Communist League — The Young Pioneers — Canadian Labor Defence League — The Workers International Relief — The League against War and Fascism — The Friends of the Soviet Union — The Women's Labor League — The Farmer's Unity League.

Такі Ліги проти війни і фашизму стягають несвідомих, бо хто хоче війни? . А провід в руках комуністичної партії Канади знаменито використовує ту несвідомість і стягає жертви на свої цілі, котрі ані з фашизмом ані з рухом проти війни нічого спільного не мають....

(Далі буде)

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

Чувство любови: Боже мій! Люблю Тебе понад усе з усього серця мого, бо Ти є безконечне добро і моє вічне щастя. З любови до Тебе люблю всіх ближніх моїх, як самого себе. Боже, подай мені ласку любити Тебе все більше і більше, амінь.

Донозо Кортес

ПРАВДИВИЙ БОГ Є БОГОМ ЛЮБОВИ

Не кажіть мені, Бог є безконечно добрий і безконечно милосерний! Тому вже наперед приймаємо Його любов. Та любов міститься в Його безконечній доброті і милосердю, є там наче скрита.

О ні! Любов сама собою є чимсь так визначним, що денебудь виступить, виступає всеобіймаючо і все підпорядковуючо. Любови не мож обняти ,вона обіймає. Любов не є скрита, вона явно говорить про себе. Вона ніде не може бути, щоби не викликати враження, наче вона одинока там є а все проче потягає у свій круг. В її суті є, щоби не підпорядкуватися жадній іншій цілі, але все притягнути до себе. Хто любить, якщо він дійсно любить, мусить уходити за юродивого. А коли любов має бути безконечною, то мусить уходити за глупоту без міри.

Чую голос в моїм серці. А той голос то моє власне серце, що є в мені і котрим я є самий. І цей голос каже: "Хочеш пізнати правдивого Бога, тоді уважай на Того, котрий з любови до тебе став наче глупим. Тоді уважай на Того, котрий помагає тобі Його любити, аж ти самий задля нього станеш глупим. Той, що так робить, є правдивим Богом! Бо в Бозі є щастя. А щастя це нічо інше, як любов — забуття з любови — повсюду і все утрата змислів з любови."

Я не відповім на Його голос.

Але коли голос, котрий чую, є голосом любови, тоді негайно відповідаю: Я тут! І піду за тобою, улюбленим моїм, не питаючи, куди ідеш? Куди іде моя дорога? Він поведе мене, куди захоче. Він піде, куди схоче. Завсіди він буде там і я там буду, і наша любов. Він і я, і наша любов — це небо.

Так хотівби я любити!

Але знаю, що я негоден так любити і нікого нема, кого я мігби так любити. Тому мучуся і страдаю в безвихіднім крузі.

Хто виведе мене з витертих стежок цього замкненого круга без кінця — круга, що мучить мене до смерти?

Хто дасть мені крила, щоби я наче голуб піднявся в кращі, ясніші виднокруги?

I чую голос: Я — ТВІЙ БОГ! ІСУС ХРИСТОС!

о. Ів. Бала, ЧНІ

РАТУЙМО ВІРУ І МОВУ НАШИХ ДІТИЙ!

"В імя любови Господа нашого Ісуса Христа благаємо душпастирів, щоб на всякі можливі способи, через промови і катехізм, через живе слово і писані, широко розповсюднені статті, перестерігали християнських родичів про їх тяжкі обовязки. А це повинно робитись не тільки у спосіб теоретичний і загальний але через давання практичних і подрібних вказівок відносно ріжнородної відповідальности родичів щодо релігійного, морального і горожанського виховання своїх дітий, тай вказуючи їм методи, що найбільш пригожі до того, щоб їх виховання було успішне, не забуваючи ніколи про вплив власного, будуючого життя." (З Окружного листа Папи Пія XI. Про Християнське виховання).

На останньому з'їзді Саскачеванської Секції БУК-а богато говорилось про засоби і методи, щоб сповнити одно з основних завдань нашої організації. Писатель цих рядків живо пригадує собі, як по одній з його промов, де він старався поставити перед очи своїх слухачів образ релігійного і національного розвалу, що очевидячи грозить нашій еміграції в Канаді, приступив до нього один з хліборобів і прямо благав, щоб зробити щонебудь, бо молодь щораз то глибше застрягає у болоті релігійного, морального і народнього знищення.. Піятика, танці і більше або менше отверта розпуста зруйнують нас, якщо не взятись до енергійної праці. Він говорив з болем серця українця —католика і батька, що дрожить над тим, що для нього на світі найдорожче: над щастям своїх дітий. — Вище наведені мною слова написав Той, що є духовним Батьком християнського світу, Намісником Божественного Спасителя. Ті слова є до тепер бини душі пронизаючим покликом до посилення праці для дитини зі сторони двох наймогутніщих чинників: Священиків душпастирів і родичів. Бистрий зір Його не помиляється. Хто тільки трошка обізнаний з життям Церкви і народу, легко побачить те саме: Без родичів свідомих релігійно і національно, і без їх праці для дитини, ми пропадемо.

.. У нас часто говориться, хто повинен, і як повинен працювати для дитини. Ця справа є так безмірної ваги, що держава бере її у свої руки і накладає на родичів обовязок, щоб вони дитину посилали до школи. З тої самої причини наші вороги, релігійні і народні роблять всякі, дуже часто нечесні зусилля, щоб опанувати своїми впливами нашу дітвору і молодь.

Наша ціль у цій статті є та, щоб немов палючим огнем врити у серця наших читачів переконання, що без виховної праці батьків і материй рятунок є неможливий. І щоб усе було ясне, скажім, що ми говоримо про працю родичів для дитини у передшкільному віці. Якщо тої праці нема, то дитина че-

рез те буде терпіти впродовж цілого життя. Це є віковічна засада Католицької Церкви, що учителями понад усяких учителів є батько і мати, і що рідна хата, це школа понад усяку школу. Таким чином перша відповідальність за виховання дітий спадає на родичів. Святіщий Отець, згадуючи про окруження, що є необходимим для виховання, настає на те, що першим і конечним складником цього окруження є родина, і це саме тому, бо так розпорядив сам Сотворитель. Слідом за тим, виховання буде тревалішим і богатіщим на овочі, якщо його одержалось у добре упорядкованій і добре здисциплінованій Християнській родині.

Очевидно ні в дома, ні поза домом добре виховання неможливе без добрих виховавців, і якщо рідна хата має виконати своє виховавче завдання успішно, учитель-тато і учителька-мама мусять бути до свого завдання добре приготовлені. Іншими словами, рідна хата самим собою, це не досить: в рідній хаті до успішного виплекання тіла і душі дитини треба родичів, що ЗНАЮТЬ ЯК ДИТИНУ ВИХОВУВАТИ. Хотяб хто бувби татом ще до того бувби дуже вишколений і вчений, хотяб усякі університети він покінчив, нехайби був і дуже успішним професіоналістом і хто зна чим, то при тім усім він може бути нездалим до виховування дітий у своїй хаті, як що до того не має потрібного знання.

Треба признати, що наука в наших часах зібрала невичерпані скарби знання, якими родичі можуть збогатитись для свого обовязку успішного плекання дитини. У продовж останніх десять, двацять літ, цілий ряд світлих мужів науки віддались баданням над природою і потребами дитини і треба признати, що їх праця увінчалась гарними успіхами. Найважніщою справою під цю хвилю є те, щоб здобутки науки широко розповсюднити. Одним з найгарніщих завдань БУК-а буде, щоб це діло розповсюднення виконати в той спосіб, щоб душпастирям дати весь матеріял, потрібний до вироблення справжніх родичів-учителів.

Знання, якого родичам треба у цій справі, є дуже широке і відноситься воно до всяких ділянок виховання: виплекання здорового й сильного тіла, вироблення бистрого ума, сильної волі і делікатного чуття, виправлення у життю громадському і релігійному. Праця на цих полях продовжається пізніще і в школі, але це засада безмірної ваги: Домашне підготовлення у всіх цих річах є НЕОБХОДИМЕ, то значить, що без нього дитина буде більш або менш калікою.

Возьмім для приміру фізичне виховання дитини. Булоб це грубим блудом, якщо уявлятиб собі, що природна любов родичів до дитини може заступити серіозне знання того, що відноситься до здоровля дитини і його збудовання. Великою запорукою для здоровля і фізичної сили нашого потомства в Канаді буде добре знання родичів відносно наукових винайдень у справі поживи, потрібної дитині і всіх небезпек, що загрожують її здоровлю і нормальному розвиткові. Церква Католицька все мала на увазі здоровля дітий. Вона не забуває, що здорова моральність дуже часто є у тісній зависимости від доброго здоровля, і що добре вироблення характеру є тісно сполучене з відповідним фізичним зростом.

Одною з надзвичайно важних справ, яку дуже часто у нас занедбується, це плекання в дитини духа громадського співжиття, котре приготовляє дитину до майбутніх зносин з людьми в життю. Це є всюди важне а важніще у нас, чим деінде. .... Брак цього вишколення для спільного життя у нас є одною з історичних причин наших величезних, всякого рода недомагань і невдач. Хто не знає тої пословиці, що де зійдуться два українці, там зараз будуть три партії, або того вірного образу нашої історії за послідних сотки літ, де Україну представляє віз, котрого передні колеса обертаються наперід а задні взад, і так віз стоїть на місці, хотьби і мав доброго візника. Родичі мають обовязок виплекати в дитини від малку це почутя відповідальности до суспільности. Повторім ще раз, що це справа безмірної ваги і додаймо до того, що виховання дитини у цьому напрямі дуже складне. Виробити в дитини приємну особистість або наскрізь громадський і чесний характер, це завдання, якого може доконати лиш добре освідомлений в тій справі батько, котрий ще й сам такий характер посідає. Сліпа любов і печаливість відносно дитини тут не богато поможе. Вже в дитячому віці зачинають появлятись у дитини черти, що різко противні громадському почуттю — завість, заздрість, злість, наклін до ошукування, шорстокість і много подібних, ті черти опісля будуть розвиватись і розростатись для шкоди і самої дитини і громади, в котрій їй прийдеться жити, та треба сталих і мудрих старань, щоб їх здусити і усунути. Ми дуже просимо, щоб наші батьки й матери поступали у цій справі слідом за цими правилами:

1. Давати дитині як НАЙМЕНШЕ приказів. Це буде дразнити дитину (ми говоримо про дітей, заки йдуть до школи, до віку 6 до сім літ), якщо її понад міру картати або деспотично з нею поводитись. В цім мала дитина подібна до доспілих.

2. Заки дитині дати якийсь приказ, треба розбудити її увагу. Без розваги кричати до дитини тоді, коли вона ціла зайнята забавкою, що для неї є в тій хвилі справою важною, як життя або смерть, це безцільне, бо дитина малощо буде чути такий крик і ще менше буде слухати. Для співпраці увага дитини є конечно потрібна.

3. Раз дали приказ дитині, треба, щоб дитина його виконала; це значить, що родичі мусять в приємний, але недвозначний спосіб показати що очікують безумовно послух. Інакше дисципліну підкопається у самому корені.

4. Старатись підкупити дитину, це лихий спосіб для одержання послуху. Дитина навчиться користати з непослуху, щоб дістати за кождим разом більшого хабаря. Якщо дати їй нині 5 центів, щоб добре заховувалась, то другим разом вона сподіється знова 5 центів або більше, заки послухає.

5. Родичі не повинні очікувати від дитини нічого неможливого. Якщо прикази будуть розумні, послух для дитини буде звичайно досить легкий.

6. Богато є родичів таких, що неустанно уживають погроз, щоб осягнути послух. З такої навички в дитини зродиться або страх і боязкість, що готові нездорово гамувати життя дитини, або дитина здасть собі справу з того, що прикази родичів є марницею, або що слухати чи не слухати, це маловажне.

7. В особливий спосіб треба зазначити що дуже трудно з поворотом набути довіря дитини до родичів, якщо дитина його втратила чи тому, що родичі раз її обманили, чи з якоїб це не було іншої причини. Тож скрайно немудрим є обманювати дітий, щоб добути від них послух.

8. В поступованні з дітьми треба бути справедливим. Дати несправедливий розказ дорослій людині, це те саме, що зранити її так, що годі рану вигоїти. Несправедливий приказ у дитини що найменше ослабить повагу до родичів і довіря до них.

Наприкінці згадаймо про виховання, котре є важніще понад інші: Виховання релігійне. Родичі можуть надіятись дуже великої нагороди, якщо будуть добре приготовлені, щоб його дати дітям. Дім, рідна хата, має в собі окремо корисні обставини для релігійного виховання дитини, зокрема дитини у передшкільному віці. Релігійне виховання вдома є звязане зі святим чувством любови до батька і матері. Перші враження дитини мають величезний вплив на ціле пізніще життя і тому щасливі ті діти, в котрих правди релігійні є переплетені споминами з ранньої молодости.

Непростим промахом, якщо говорити про релігійне виховання в нас, є блудне думання, котре полягає на тім, щоб дитину навчити тільки молитись. Цей блуд мститься на нас жахливими наслідками зокрема тут у Канаді. Це є факт, що велика скількість наших інтелігентів є у справах релігійних ні автокефальними, ні протестантами, але невіжами у знанню і байдужними у поступованню. Це є прямий наслідок безрелігійного виховання в дома і в школі. Релігія огортає собою ціле життя людини, і де її стискається тільки у бездушне змовлювання молитов, котрі ще до того дитина і навіть родичі часом самі, не розуміють, там релігійне виховання буде малощо не зером. Кождий священик мабуть стрінувся навіть з дорослими одиницями, що не в силі змовити Отче наш. — Хай минувшість буде для нас наукою і хай релігії в родинному вихованні дасться те місце, що їй належиться.

Слідуючим разом ми скажемо дещо і про виховання у звязи з рідньою мовою. Ця стаття вже й так забрала богато місця, а про навчання рідної мови треба сказати ще досить богато.

о. Ст. Семчук

ЗАЛОЖИНИ З НОВИМ РОКОМ

Рік праці перед нами. Може навіть дуже тяжкої, та все таки нелегкої — це певно. Треба покласти тверді, непорушні заложини, якщо наша праця має стояти і послужити для дальшої розбудови.

Всяка зовнішна акція тільки тоді може числити на тревалий успіх, коли є виплином внутрішних передумов. Члени БУК-а, ми всі, ніколи того не можемо позабути. Позабувши скотимо все наше діяння в пропасть безплідних шарпанин, тим гірших, що під видом католицької організації. І то, на що можуть позволити собі члени некатолицьких організацій — ніколи не можуть позволити члени католицької організації.

Отже, щоби не було непорозумінь.

З Новим Роком закладаємо тревалі **надприродні основи** в душах, де їх ще нема — а скріпляємо всюди, де вже є. На практиці це значить, громадно, свідомо і з найбільшою поторою перед важністю і величчу діла — приступаймо до святої Трапези, до св. Причастя. З Новим Роком, новий обрахунок совісти нові дари від Бога виймолити і з новим святим завзяттям почати святе змагання за найвищі ідеали душі — це умова без котрої вся наша діяльність буде тільки безпутньою шарпаниною.

Без надприродних заложин в душі, зовнішна організації не витримає довго. А праця ради людської похвали чи хвилевих успіхів, буде тільки хитрістю і затаєною неволею, з котрої при першій добрій нагоді кождий схоче звільнитися.

Праця на довшу мету, праця творча, повна посвяти і саможертви — котрої і тільки такої бажає БУК, можлива з надприродними дарами в душі. Зі сидою, котрої дателем благим Дух святий. Котрої світ дати не може, але й відняти не годен. Котра побіджає світ, а котрі ніщо на тім світі побідити не в силі.

І тому ще раз пригадую клич: Зачнім Евхаристійний похід!

Як найбільше, як найчисленніше приступаймо до св. Причастя! Старі і молоді! Творім один фронт Евхаристійного Христа! Це провідна зірка до Вифлеєму.

За всі зневаги в Еспанії — за жахіття кровавого аду на Україні — за безлад душ в Канаді — за напасти і наклади — зложім Христові в дарі найцінніший дар Тіла і Крови Господньої в примирительнім святім Причасті, в дарі перед яслами у Вифлеємі.

Нехай це буде наше задосьтьчинення! За ненависть і кровли всіх Іродів.

Наша подяка і наша просьба! У стіп Христа дитини — серед темряви ночі кругом.

Наше примирення і любов — за стільки потреб, стільки намірень. Це буде наш дар.

Під прапором Евхаристійного Христа розростеться БУК найкраще. Матиме найсильнішого Вожда і непомильного Провідника. Матиме вічного Союзника і тревалого Помічника. Матиме Царя всіх Царів, перед Котрим в порох падуть всі враги і супостати.

З Божої скарбниці ласк користаймо з Новим Роком безустанку — побіда наша тоді певна. Невичерпана Божа могучість є несхитною запорукою оконечної побіди.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука 16.

Два Філяри

Без фундаменту не можна уявити собі міцного дому, бо такий дім не буде довго стояти. Ані моста без сильних філярів нема. Ісус Христос, найбільший учитель світа, учив одного разу про дім, збудований на піску. І сказав Христос, що той дім не буде довго стояти, бо зливні дощі і сильні бурі його звалять.

Люди не можуть жити поодиноко і окремо від всіх. Вони мусять організуватися. В організації їх сила і поміч, якої час до часу конечно потребують. Перша організація — то чоловік і жінка, два філяри родини, коло котрих гуртується вся сімя. Коли умирає батько, родинне гніздо ще тримається разом, хоч дуже відчуває утрату батька. Однак коли помре мати, діти не становлять цілости, розходяться по чужих і родинне огнище пусте.

Чим батько і мати є для родини, тим для народів і суспільности є монарх в державі а Пана в Церкві. Люди складаються з душі і тіла а через те мусять мати сильний уряд державний і церковний.

Чим частіше змінюється голова держави, тим гірше. Бо новий голова мусить учитися як володіти і це впливає на хід організації. Звідси бачимо, що великі підприємства не зміняють своїх управителів, а навпаки тримають їх на становищі та ще підносять їм платню.

Монарх в державі і Пана в Церкві незрівнано лучші управителі, чим президент в республиканськім краю чи суперінтендент у протестантів — бо їх уряди вічні, несхитні, підчас коли у других горожани безнастанно бавляться у вибір своїх голов. У республиканських краях острійші закони і острійші кари вимірені для просупників, чим в монархістичних — бо в них грозить упадок ладу і замішення в суспільности більше, чим в монархіях.

Здається, жаден нарід світа так болючо не переконався про правдивість сказаного, як саме ми українці.

Тому що в нас не було пануючого, міцної руки — то на нас напали татари а через замішання на наших землях скріпилися північні племена і повстав новий московський нарід. А далі, після татарської неволі ми втратили наших панів а тому, що ми всі убогі, нема кому поратувати нас перед можними світа цього. Вдуматися добре в наше минуле, то дивно робиться, як можна виховати націю без провідника. Та на великий жаль ніхто з українців не говорить промов на зборах про вартість одного провідника, ані ніхто не спішить писати книг на дотичні теми. Радше пишуть нісенитниці проти віри і Церкви. Не беруть взірця з організованости Католицької Церкви а противно, видумують несотворені річи і думають, що той дім на піску вдержиться, і так збудують українську державу.

Сама природа вчить, що мусить бути провідник. Пчоли мають матку. Коли її вбити, розлітаються по других вуликах.

Муравлі також мають свого провідника і лише завдяки тому кинить в муравлиську впорядкована невигомонна праця. Дикі гуси і журавлі, коли летять у вирій, то летять за своїм провідником, що вказує шлях. Се саме бачимо у табунів диких звірят. Подібно ріжні роди риб мають власних провідників, що кажуть їм уникати нападу або зачинати.

Один український учитель одного разу розмовляв з одним англійським дипльоматом.

— Як у вас справи? — спитав дипльомат.

— Добре, — відповів учитель. — Маємо богато молоді у високих школах. Маємо вже своїх правників, священиків, лікарів, ріжні товариства, часописі.

— А де ваш політичний центр і хто є вашим провідником, що дає напрямні праці в Европі і тут в Канаді?

Учитель хвильку помовчав а потім сказав: — Не маємо такого центра ані політичного провідника.

— То зле, коли так, — сказав англієць — Бо не виступаєте як зорганізована нація, але як табун на прерії.

— А де ваш церковний центр і хто ваш церковний провідник? — спитав дальше англієць. А тому що запитаний був некатолик, то відповів, що їх центр є в Саскатуні і подав при тім імя одного сектанта.

— А хто він, той ваш духовний провідник, може доктор богословії?

— Ні, — була відповідь.

— Може він письменник, що написав якусь звісну книжку?

— Та троха написав. Але ми боремося проти Католицької Церкви, бо хочемо мати свою, щоби ми самі нею рядили.

Тепер англієць з черги помовчав а далі відвернувся і пішов.

То була відповідь для некатолика українця.

Дрібні заслони перед ним загальне добре і замість одности ділання та організації він хвалився розбиттям та самоусобицею, що очевидно вдумливому чужинцеві не могло заімпонувати.

* * *

Завдання: Напишіть, яку вартість має фундамент для будинку і філяри для моста. Котра організація найстарша і що буває, коли помре батько або мати в родині? Хто лучший, президент чи монарх і чому лучший в державі? Подайте приміри. Напишіть розмову англійця з учителем і подайте свої зауваги.

Т. Коструба

ВОЛИНЬ ТОМУ 150 ЛІТ

В році 1794 православний епископ Віктор Садковський, що мешкав в Слуцьку на Волині з титулом переяславського, видав фанатичний лист проти Унії. Згідно з тим листом став вести дальшу діяльність. А вона виглядала так:

Православні батюшки, висланці Садковським заїздили до наших українських католицьких сіл, але з відділом москалів. Тоді дзвонили і скликували людий. Коли нарід зібрався, тоді батюшка намовляв його, щоби вернув до "віри батьків." Тимчасом в церкві і поза церквою на цвинтарі складали купи різок і київ, котрими жовніри грозили народові. Пізніше батюшка убирався в церковні ризи й оголошував приказ цариці Катерини (тої самої, котру проклял наш Шевченко й котра казала зруйнувати Січ та знесла гетьманство на Україні), щоби всі приймали благочестя. Непокірним грозив суворою пімстою а прихильним обіцяв ласки. Коли нарід мовчав або отверто відповідав, що хоче остати при Унії, тоді батюшка (або батюшки, коли їх було більше) **бив людий** по лиці часто аж до крови, в церкві перед вівтарем дер за чуприну, кидав об землю. . Далі жовніри на приказ старшин виводили старших громадян на цвинтар і били різками або киями. Як і то не помогло, запечатували церкву, українського католицького священика кували в кайдани і провадили до нової повітової влади (російської). Там разом зі злочинцями замикали на кілька тижнів до вязниці. Як нарід під насильством подався цілком або частинно, то в той спосіб "навернені" мусіли підписуватися, що приймають благочестя а тоді вже ціле село вважали за навернене й змушували всіх до підпису. Потому батюшка з процесією обходив тричі церкву довкола й водою, що її сам посвятив, кропив людий і церкву —з престолів скидав антимінси а вкладав свої. Коли уніятський парох опирався, то його проганяв і настановляв свого. А як уніятський священик погоджувався на відступство, завішував його хвилево у виконуванні душпастирських обовязків, доки не навчиться нових православних обрядів. Епископ Луцький українців католиків, Михайло Стадницький, бачучи ті страшні безправства і насильства на своїй Церкві й неминучий її упадок, виїхав з Волині до Варшави і там з гризі та смутку стратив розум. Помер 1797 р.

Якби хтось міг думати, що та картина "навернення" перескравлена, то скажемо, що вона не одинока. В листі українського католицького Митрополита Ростоцького маємо подібний малюнок переслідувань. Лист цей писано до царя Павла І.

* * *

Так Москва при помочі сладатиї і батюшок по приказу тої Второї, що розпинала Україну і котру Шевченко зате назвав дуже згідними словами, Катерини II, російської цариці, тому 150 літ винищувала нашу Церкву і віру на стародавній українській землі Волині — а нині та сама православна Москва конає в найстрашніших муках тоді, коли українська Волинь масово назад вертає до правдивої віри батьків своїх.

—=0=—

о. Ст. Семчук

СПОВІДЬ ГЕТЬМАНА П. ОРЛИКА

—0—

Вступні замітки: Це дослівний переклад з латинського оригіналу гетьмана Пилипа Орлика, що досі заховався в тайнім архіві головнім у Варшаві, разом з іншими вісім листами. Всі листи писані по латині. Вони говорять про поміч, о яку гетьман Орлик старався через о. Галіфе, асистента генерала Отців Єзуїтів у Франції. Ці листи відкрив в цілости і подав друком Іван Огієнко, бувший ректор камянець подільського українського державного університету і бувший міністер Просвіти УНР — тепер у Варшаві. Отже православний. Це уважаю за відповідне подати тому, що сповідь гетьмана Орлика виразно стверджує його власним словом, що він є **католик.** Ба що більше, сповідь Орлика вказує на наміри гетьмана помогти поширенню католицтва не лише на українських землях, але взагалі на сході Европи. Коли зважити очитаність гетьмана, дальше його подорожі по Европі, знакомства з видними людьми того часу, досвід життєвий і вдумливість, то є над чим застановитися. Зі сповіди довідуємося, що Орлик навіть написав обширну працю проти схизми. Цей український переклад на основі тексту, поданого проф. Ів. Огієнком в Записках ЧСВВ — перший в Канаді, а хто зна, чи й взагалі не перший. З него довідуємося також, що єзуїти зовсім не були такі противні Україні та її гетьманам, як деякі несвідомі думають.

* * *

Відпис листа, що я написав до Царгороду до бл. п. всеч. Отця Якова Кашод, місіонар Отців Єзуїтів, дня 28 квітня 1727 р. під печаттю Сповіди.

Крім часових противних справ, які вияснені моїм листом до Вашої Всечесности, а котрі відстрашують мене від повороту під владу москалів — є також справи духовні, що погрожують мені вічною шкодою. Визнаю, що **походжу від католицького батька,** котрий відумер мене ще в колисці. Матір моя, хоча не формально, але матеріяльно все таки приналежала до схизми і так старалася мене виховати в тім блуді, котрім утвердив мене дідо зі сторони матери. Він за молодих літ навернувся з лютеранства до грецької релігії і був дуже вчений. Через читання на Україні ріжних полемічних творів, котрі написали Отці і Доктори тоїж Церкви проти католицької догми о походженню святого Духа і о приматі Папи, а особливо заперечення Нектарія, патріярха єрусалимського, я так утвердився в схизмі, що навіть колиби ангел був хотів порушити в моїм серці те коріння схизми і проповідав інакше, як я навчився, то я бувби його викляв. Однак Бог, котрий божественним натхненням подає многі середники до навернення, не позволив, з безконечного свого милосердія, щоби я далше життя вів на блудній дорозі, відслонив мені рубець і привів до певного пізнання світла правди. Бо коли я пробував у Швеції через пять літ і не мав жадного державного ділання ані клопотів, тоді саме я пильно став читати твори Святих Отців Латинських і Грецьких, котрі я тільки зміг найти там в бібліотеці а також досліджуючи церковну історію з великим зацікавленням, я пізнав пряму і незаслонену правду, особливо в спорах о догми. А скоро я пізнав її

просвіченим з вище умом і порушений повнотою, бо я так довго і завзято держався схизми а нечайно якоюсь тайною Божою чеснотою перемінений, став наче з Савла Павлом — то нічого більше з цьої спасенної переміни я не ожидав, як тільки повернути зі Швеції вернути також до догматів вітчини і до спільноти Католицької Церкви, з котрої я випав. Наслідок не завстидав ожидань. Бо що я вирішив умом у Швеції, це у Вроцлаві на Шлезьку ділом довершив, разом з цілою моєю родиною, котра за моїм приміром повернула до Христового стада й під послух Найвищого Пастиря. Коли однак зневолений тяжкою долею я прийшов в ці околиці, що є наче жерелом схизми і тут побачив, як продають всі святі річи, як невідповідно уділюють часто Тайни, скільки згіршень, скільки забобонів а жадного старання о душі і в слід за тим глибоке незнання Божих річий — ба що більше, я найшов в тій так старинній і славній Східній Церкві чимало єретичних блудів, котрі вдерлися туди разом зі схизмою і там остали а про котрі я передше ніколи не чув і про котрі не знають вірні східного обряду ані в Польщі ані на Литві, ані навіть в Москві. Також **на Україні не чути про тих,** хіба про догмат походження і примат Папи, а впрочім **у всім годяться зі Західною Церквою.** Тому я на брав більшої відрази навернення умом проти схизми і повний запалу до релігії взявся за перо. Не один день, але повних три роки я віддав усильного труду, щоби написати працю а саме обширну **Історію про початки схизми,** котра обіймає причини і початки, від котрих то диво почало рости і стільки разів приборкане знова відростало. Моя праця містить Собори в Царгороді, Людгуні і Фльоренції, що відбулися з цілию поєднання Церков, були затверджені і описля через несталість греків знівечені. Це прикрий опис схизми від року 855 аж до упадку Царгороду, до кінцевої руїни Східного Царства, котрого трагічний кінець творить також кінець моєї історії. Після цього окремо ще долучено справи спірні, а радше оборону тих догматів Католицької Церкви, котрі греки вчисляють до причин схизми, осуджують і противляться їм. (Далі буде).

* * *

Це письмо гетьмана П. Орлика незвичайної ваги, якщо ходить про його внутрішнє обличча та зрозуміння дальших його заходів і розвою подій. Зовнішні старання Орлика, щоби Україні вишднати кращу долю і полекшу, були вислідом тих внутрішних перемін, про котрі ясно і недвозначно Орлик говорить цим листом і то під печаттю Сповіди. Не маємо найменшої причини, щоби йому не вірити або не вірити в автентичність самого листа. Факт, що віднайшов і оповістив його разом з другими листами тайного архіву православний видний діяч, проф. Огієнко, говорить також за себе.

Але вернім до важних думок гетьмана.

Отже він стверджує, що походить від католицького батька. Дальше стверджує також, що його виховали і напоїли такою ненавистю проти Католицької Церкви, що навіть, колиби ангел тоді був говорив йому інакше, він бувби не вірив. Аж прийшло нещастя і розгром — наслідки тої еміграція. Орлик з гетьманом Мазепою мусять залишити Україну. Й з ними на добровільне вигнання ідуть вірні козаки і приходять до них ще збігці з України, так що число втікачів переходить 60,000 узброєних. Це на тодішні часи поважна сила. Щоби краще прихилити союзників і спонукати до помочі, удається до Швеції — вертає до Польщі і назад між своїх козаків, під володіння султана. Але це панування султана, противника християн, дуже для нього дошкульне і видно також для козаків. Тому Орлик старається при помочі Франції через французького посла при султані, Дірлінга а також через о. Кашода, єзуїта — вплинути на французький двір, щоби той почнив помічні для него старання. Стараючись о католицьку поміч, Орлик заявляє заразом як став католиком і навернув ся зі схизми-православія. І тут його свідоцтво для нас найцікавіше.

Він стверджує, що православія на Україні а в самім своїм центрі у Царгороді було дуже відміняє. На Україні православні вірили і придержувалися тих самих релігійних правд, що й католики — крім двох — саме не заховували вони правди віри святої про походження св. Духа від Отця і Сина а також не узнавали правди віри про Першенство власти св. Отця. Але простий нарід може й цеї ріжниці не запримічав. Однак в Царгороді, де був православний голова-патріярх, гетьман найшов такий стан релігійний що той стан дорешти вирішив і утвердив його в переконанню шкідливости та поблудженних православія. Який то стан — просимо уважно прочитати з листу Орлика. Торгівля святими річами; незнання Божих справ ба навіть очевидні єреси творили в Царгороді разом так зване православія. Воно не мало і не могло мати освячаючої сили і тому пізнавши це православія докладно Орлик став зі Савла Павлом.

Тут мимоволі насувається історичне порівнання. Сто літ перед Орликом у саму майже дорогу відбув інший визначний українець, Мелетій Смотрицький — вчений граматик і талановитий письменник, учитель Острожської Академії а згодом Полоцький Архієпископ православних. Він мораль но, своїми випадами та ширенням противної агітації, став причиною смерти українського католицького Архієпископа Полоцького, святого Йосафата Кунцевича в 1623 р. І тоді коли за той останній подвиг стало йому надто горяче і непевним довше оставати в Полоцьку, він виїзджає на схід — до Царгороду. І диво! Там в серці православія доперва придивився йому докладно. Патріярхом був тоді Кирило Люкаріс, що явно голосив деякі кальвінські блуди. Це морально розторощило М. Смотрицького. Побачивши ще повну залежність того православія від турецького султана, його перепродаж і головство в тій, що здавалася здалека на Україні, независимій Церкві— а в слід з тим повний упадок релігійного життя, Смотрицький мерщій вертає на Україну і .... **стає католиком.** Доживає літ в Дерманськім монастирі і пише книги в обороні, колись так дуже через него зненавидженої і поборюваної, Унії. Колишні співробітники і прихильники Смотрицького грозять йому смертю, називають зрадником — вони не можуть зрозуміти духової переміни того колись так завзятого противника католицтва. Однак Смотрицький витревав в навернению мимо всіх заман і погроз.

Доля П. Орлика схожа — хіба не мав він тих погроз і засідок, котрі довелося зазнати у висліді навернення Смотрицькому. Оба були великими українцями свого часу і оба нещасними в долі. Оба пережили много трагічного. Оба були рішучими ворогами Унії і оба стали її ревними слугами. Були чільними православними і стали католиками. Оба пишуть після навернення книги в обороні Католиць-

кої Церкви і прав віри.

Кождому тямучому українцеві годиться над тим застановити.

Прецінь мусіли бути дуже важні причини, чому так завзяті прихильники православія і до того вчені, можні і впливові закинули його. І чому стали католиками.

Також треба раз вже закинути казки про те, що єзуїти були тільки ворогами українського народу. Помочею єзуїтів користувався гетьман Мазепа, в їх школах виховався також гетьман Хмельницький — дав найбільші світочі українства після упадку княжої держави. А коли єзуїти вміли виховати найкращих синів України — то саме собою ясне, що не були вони вороги нашому народові. Певно, могли бути недомагання чи невідповідности зі сторони одиниць, — але одиниці не можуть відповідати раз на все за цілий загал і похибок одиниць ніхто розумний некладе на весь загал. Такі похибки роблять всі і вкажіть одну більшу організацію, де їх не було би. Організація однак як цілість і в більшости своїх членів змагає якраз найкраще виконати поручене і коли під тим кутом глядіти на Чин Отців Єзуїтів, то вони через саме виховання Хмельницького і Мазепи дали Україні незамінні дари! Зробили тим для України таку прислугу і таке добродійство, що йому рівного нема — бо чим булаби наша історія по княжій добі без тих двох велитів гетьманів!

О поміч єзуїтів старався також гетьман Орлик і як бачимо з листа відносився до них з повним довірям, виявляючи всі свої думки, переживання і як побачимо дальше з листу, навіть свої далекосяглі заміри. Колиби це були вороги — то такий діяч, як Орлик певно бувби тої грубої помилки не зробив.

Цей лист є також незбитим доказом, що наші гетьмани не всі були православні і не були ворогами Унії. Байки про це в обличчу строгих наукових дослідів раз на все закинути. Ми бачимо, що Орлик є самий католиком і ціла його родина також. Ми бачимо дальше, що стає в оборні правд Католицької Церкви і то проти православія. Ми бачимо як ласка Божа і глибокі студії та переживання приводять Орлика до пізнання правди. І тут взір для наших відзучених братів, як їм поступити....

о. Ж. Про, ТІ.

ЛИСТ З МЕКСИКА

(Докінчення).

Першої ночі реколекцій я зазнав дуже прикрого досвіду, котрий міг покінчитися нещастям. Коли я виходив з дому пів до девятої, я побачив двох людий, що перейшли вулицею і ждали на мене на розі. Тоді я сказав до себе: "Хлопче, твоє життя пропало!" Але покладаючись на пословицю, що той, хто бє перший, бє подвійно, я приступив до них і попросив о сірник.

— Можете дістати в крамниці,— почув я відповідь. ....

Я почав іти а вони за мною.

— Може це тільки приключка — так я подумав. Я звернув в другу сторону а потім знова. Вони зробили те саме. Тоді я сказав до себе: "Цим разом ти пропав." Я взяв самохід. Вони так само. На щастя шофер був католик і побачивши моє скрутне положення, віддався на мої услуги.

— Хлопче, глянь! На тім розі, що показую, звільни трохи. Я вискочу, а ти поїдеш дальше....

Я сховав кашкет в кишеню і.... вискочив. Вмить я встав і оперся о придорожне дерево, але так, що вони мене побачили. В слідуючій хвилині вони переїхали побіч мене, майже пересовуючись своїми заболоченими крисами попри мене. Вони бачили мене, але їм навіть на думку не прийшло, що це може бути я. Я обернувся до відходу, але з трудом, бо падаючи я потовкся. "Дальше, хлопче! Тепер ми готові знова до праці" — і спотикаючись я пішов домів.

Так, зітхаю за спокоєм наших домів, за легкістю, з котрою виконуються звичайні наші обовязки. Але тут, серед бурі, подивляю особливу опіку Божу, ці особливі ласки, що Бог нам дає. З найбільшою точністю відчуваємо Божу присутність тоді, коли зневіра дає відчути нам нашу нищість і відчуваю правдивість цеї знатної відповіди: "Вистане тобі моя ласка, бо моя сила в немочі збільшається."

Велика сила наших ворогів, котра покладається на грошах, зброї і брехні, вкоротці впаде ,наче статуя, котру бачив Даниїл, що впала від малого камінчика котрий покотився з неба. Вже тепер прочуваємо велич Воскресення, бо темнота Страстий стає найгустіша. Зі всіх сторін приходять вісти про напади і погроми. Много жертв. Число мучеників росте з кождим днем. О, коби я витягнув чергове число....!"

Замітка: Бажання о. Про сповнилося. Дня 24 листопада 1927 р. Бог вручив йому мученичий вінець в місті, котре він так любив і для котрого посвятився.

др. Л. Цегельський

ПЕРЕГОВОРИ З ПОЛЬСЬКИМИ КОНСЕРВАТИСТАМИ

Як легко нам було би вдержати край у своїх руках, коли би не втрата Львова, і як зразу польські консервативні круги числилися з довершенним фактом, видно з того, що Виділ Краєвий з маршалком краю, графом Незабітовським, на чолі увійшов зараз першого дня по перевороті у переговори з нашим урядом і з Українською Національною Радою. Переговори відбулися в соймовій палаті, на котрої бальконі, зверненім до Єзуїтського городу, стояли наші кулемети — а то тому, бо за Єзуїтським городом, на горі, де політехніка, були вже зоружені відділи "львовськіх дзеці." Тим більше політичне значіння мали ці переговори. Виділ краєвий як краєва автономна влада, походяча з вибору краєвим соймом, вважався правно офіціяльним голосом "королівства Галичини і Володимирії." Признання української влади Виділом Краєвим могло мати значіння неабиякого політичного атута для нас перед світом, а саме перед Антантою і Америкою. Таке признання ставило польських легіонів, забарикадованих у політехніці і школі св. Магдалини легально в позицію звичайних бунтарів.

З нашого боку — оскільки тямлю — брали в тих переговорах участь: др. Кость Левицький (премієр), радник Іван Кивелюк (містоголова Української На-

ціональної Ради і сам член Краєвого Виділу), др. Лонгин Цегельський (секретар внутрішних справ), др. Василь Панейко (секретар закордонних справ), др. Володимир Бачинський, др. Роман Перфецький, др. Володимир Охримович і др. Михайло Лозинський. Чи ще хто — не тямлю.

Устами маршалка краю польська сторона заявила, що признає доконаний факт української держави, що підчиняється українській владі та що хоче льояльно піддержувати ту українську владу. В заміну вони сподіваються, що українська влада вдержить лад, забезпечить безпеченство особи, життя і майна всіх горожан а релігійну і культурну свободу для Поляків. З нашого боку говорили розумно др. Кость Левицький, радник Іван Кивелюк і др. Володимир Охримович, заявляючи, що в заміну за льояльне поведення місцевих Поляків наша держава загарантує їх повну горожанську рівноправність і язиково-культурні права меньшини. Цілком натомісць нерозумно та від речі говорив др. М. Лозинський, докоряючи у довгій перорі польським представникам за всі історичні гріхи Польщі супроти Українців. Виголошене це було в драстичній формі, наче би на агітаційнім вічу та робило немудре — вітубацьке—враження.

Нам всім було соромно за це недостойне поведення, бо-ж ціль переговорів була не говорити собі взаїмні непріємности та розсварившися розійтись, але — навпаки — договоритись до якоїсь угоди. Ось тут і проявилися таки поміж нами дві ріжні та противежні ідеольоґії — позитивно-консервативна, обєднуюча а державо творча з одного боку, а неґативна, ненавистю лиш кермована та розєднуюча, з другого. А до того проявилися тут і дві ріжні психольоґії. З одної сторони психольоґія культурних людей із старих родин, що почувалися рівними польській стороні та тому трактували бувших польських правителів, хоч і холодно, але чемно. А з другого боку психольоґія, яку влучно характеризує наша народня пословиця "не дай Боже з Івана пана"....

Маршалок Незабітовський — людина вельми спокійна та толерантна — дуже влучно замітив на цю перору, що він і його товариші не можуть брати одвічальности за політичні гріхи предків. Самі про сєбе натомість вони льояльно шукають згоди з Україною. Говорити сьогодні про те, що колись було, річ безцільна. Говорім краще про те, як набудуче нам жити, аби старих промахів не повторювати. Ми всі лиш притакнули на це. Нарада розійшлася з тим, що обі сторони мають добру волю до порозуміння. Ми мали ще зійтися для оформлення умови. Польські консерватисти обіцяли видати від себе та вплинути на решту східно-галицьких Поляків у тімсамім напрямі.

З цього одначе нічого не вийшло, бо тимчасом на вулицях Львова вже зачалася оружна боротьба між Українцями і польськими леґіонерами. Це витворило таку ситуацію, що про якусь угоду не було мови. Зрештою кордон боєвий, що перегородив Львів, відтяв нас від тих польських політиків, що переговорювали з нами, а тепер опинились за польською боєвою лінією та не важилися би ні писнути про переговори. Нам було відомо, що польські леґіонери грозили Незабітовському та його товаришам "доразьним сондем" за "зраду народову," якби ці поважилися преговорювати дальше з українською стороною. Якби одначе ми були вдержали Львів, ми мали би тих консерватистів по своїм боці. Це певне, бо побідних заяв (як повища заява графа Незабітовського) з боку польських або сполонізованих дідичів-землевласників було опісля більше — навіть тоді, як Галичину вже заокупувала Польща. Противниками Українців у Східній Галичині в 1918 році були не дідичі, а польські міські та "демократичні" і соціялістичні елементи — польська інтеліґенція, буржуазія, робітництво і ксьондзи (молодші). Не треба забувати, що на чолі польського правительства у Варшаві, котре зачало з нами війну в листопаді, 1918, стояли два галицько-польські соціялісти — Дашинський і Морачевський. Цього наші люди часто не розуміють та все ще говорять про "панів Ляхів" як нашого головного ворога. Міжтим де помилка. Є це переношення того, що колись було, у 20-те століття... "Пани Ляхи" давно вже перестали грати провідну ролю у Поляків. Натомісць обняли провід всякі "демократи," "соціялісти" чи бувші соціялісти. Оці Дашинські, Морачевські, Вітоси, (людовці), Ґломбінські і т.д. богато небезпечніші були і є противники чим "пани Ляхи."

У звязі з описаними саме переговорами зайшов інцідент, котрий кидає світло на те, як анархічно думали тоді в нас деякі люди, котрих обставини висунули на чого. Коли саме ми переговорювали з Поляками, до салі переговорів увійшов др. Р. Перфецький і сказав дру Косту Левицькому, мені і ще декому (пошепки), що до соймової палати увійшла наша патруля під командою офіцира з наказом заарештувати всіх польських представників. Др. Кость Левицький доручив тоді мені вийти до передної кімнати і вдержати оцей безглузний та безцільний вибрик. І справді у передній кімнаті стояла вже патруля з наїженими багнетами, а їх молодий офіцир збирався саме іти до кімнати нарад. Я спитав його, чи він знає мене. Офіцир потвердив. З черги я спитав, за чим він і його патруля явилися тут — як бачу — у службово-воєннім виді.

— "Я маю від нашої команди приказ арештувати зібраних тут польських політиків" — була відповідь.

— Маєте приказ на письмі, — спитав я.

— Ні, устний — відповів офіцир.

— Це мусить бути якесь непорозуміння — сказав я. — Тут ведуться політичні переговори між нашим урядом і польською стороною і це недопустиме, щоб наше військо забурювало їх таким актом. Таке ніде не водиться.

— Я не можу входити в критику приказу — замітив офіцир — а маю лиш виконати його.

— Як жовнір маєте повну рацію — замітив я. — Але в таких напружених ситуаціях, як ця, бувають промахи і з боку командантів. Ви розумієте, що ми, як влада, не можемо дозволити на щось подібне. Це, що говорю, кажу Вам як член влади і з доручення влади. Щоб Ви однак були оправдані перед командою, я дам Вам писменну записку, а Ви пішліть її до команди та ждіть інструкцій. Тимчасом приказу не виконуйте. Вони Вам — ці старі папи — і так не втічуть....

Я написав олівцем на кусні паперу до Витовського, що уряд вважає цей приказ невмісним та випливом якогось непорозуміння і чекає відкликання його. Арештування кількох старих, угодово настроєних та неспосібних до ніякого опору людей не принесе ніякої користи. Навпаки! Натомість — додав я — влада вважає, що команда краще зробить, коли

займеться викуренням польських легіонерів з їх гнізд за Єзуїтським городом. Я підписався на цім а офіцир післав це писмо жовняром до команди. Сам він остав у передній кімнаті, казавши патрулі ждати на коридорі. Я вернув до салі переговорів і повідомив тихцем дра Костя Левицького, що я зарядив. Коли за якої під години ми розходились, ні офіцира ні патрулі вже не було. Десь зникли. Мабуть Витовський відкликав їх. Чи так саме було, я ніколи не дізнався, бо ніколи не розпитував про це. В тім бурливім часі та в замішанні події мчали за подіями лискавкою. Заходили сотки інцідентів, котрих фіналу не було часу прослідити. Зрештою хто би там слідив усі промахи та глупости, які роблено тоді. Добре, що здержано немудрий поступок.... А чи патруля сама пішла чи її відкликано — хто би там журився....

Розказую про цей інцідент як характеристичний. Таких інцідентів роблення немудрої політики на власну руку Витовським чи іншими офіцирами було опісля більше: Вони кінчились звичайно лиш компромітацією їх авторів — але часом мали і сумні наслідки. Про це буде ще нагода розповісти.

ЛІТЕРАТУРА

Богдан Кравців

Христос родився

1.

Сиділи вкруг багаття
у шкурах наче звірі.
І хтось: Христос родився!
А в них не стало віри.....

Колядку затягали —
та рвалася без впину....
— Він там, комусь родився!
А може й спас чужину!

А враз сліпуче сяйво —
(зраділа вся маржина)
мов зіронька дитятко
всміхалося із сіна.

Зірвалися. Припали.
Молилися дитині:
— Між нами Ти родився!
Між нами, в цій країні!

2.

Йшли дуки із почотом —
(нова зоря сходила)
несли із України
злото і кадила.

І кликав шлях в чужину
гай вісти невгомонні.
— Там десь царя знайдемо
і зложимо поклони

А по снігу Дитятко
у сяйві до Єрусалиму ...
Куди Ти, Месіє?
Теж ми — до Вифлеєму!

Пристанув і очима
вказав у даль без мови
Над Києвом здіймалися
хрести в луні багровій!

3.

Доносено цареві
і книжники ствердили
Народився Месія
і зломить темні сили!

І побоявся Ірод,
що землі — царство стратить
й послав він янчарів
шукати немовляти.

Проміж дітий шукали....
І встала кров проклоном,
і матері ридали
над Сяном і над Доном.

....Та ангел скрив Дитятко —
щоби, як Ірод згине,
вернуло й виростало
по селах України!

Різдво

Шелестітиме сіно на столі під скатертю,
дідуха у кімнату хтось поватом притаще
і покотяться діти на солому простерту —
все по давньому— Тільки.. мов торік було краще.

З проскурками, бажанням встане батько: Ростіть ви!
Хтось зворушений вдарив в струни основані цілілю.
І як будуть молитись, не скінчу я молитви,
бо чужим стане слово в ту врочистую хвилю.

З ночі виповнять церкву якісь тіні родимі.
Хтось молитися буде горяче так Пречистій
і дивитись, як образ никне в синьому димі,
і як жар роздуває паламар у захристії.

І підуть дні святочні і святочні нуди,
стіл заставлений буде святковими достатками....
І новиною давнє заворушиться в груди,
як у вікна дзвінками застукоче колядка.

Зореслав

Месії ми чекали

Месії ми чекали,
за ним у світ ішли —
століттями блукали,
століттями шукали,
Месіїв не знайшли.

Ми йшли в чужі палати
до Іродів-царів.
Та там самі магнати,
не їм Месію знати —
Месію нуждарів.

Ми всюди заглядали,
де близькі й свояки.
А там його не знали,
а там аж задрожали
й затисли кулаки.

Знеможені, безсилі
вернули ми домів.
А тут на небосхилі
засяла в повній силі
зоря великих Днів.

Збудилася надія ....
Хтось відізвався до нас.
Сповнилась ваша мрія,
повстане в вас Месія
вже за короткий час!

Сніжок

Малий, легесенький пушок,
мов сон дитини —
паде білесенький сніжок
на полонини.

Паде на сонні поля,
на тихі ниви —
ліниво вітрець гуля,
непривітливий.

Навколо тишина німа,
усюди тихо.
А заспана земля дріма,
забувши лихо.

І сниться їй нові казки,
нові Едеми —
райдужні зоряні краски
і діядеми.

І сниться їй нова весна,
трави і квіти,
розкішна пісня голосна
і звук трембіти.

А платочки снігу падуть,
землицю криють.
Край ліса вже вовки ідуть
і тужно виють.

Р. Купчинський

На стернях

Як забрався останній сніп з поля
на спочин у стодолу,
вийшов вітер потиху з роздолу
і розглянувся: Воля!

"Грай музико!" — Заграли тополі.
"Веселіще!" — усюди.
"Гей! На бік там погорблені люди,
я танцюю по полі....

Довгополий жупан свій розкинув,
погрозив ще музиці —
і пішов, і пішов метелиці,
і пішов, і полинув.

Роса, хмара і сніг.

Сказав Господь: "Прокляття вам!"
І легіони білих крил
стрясла причаєна трівога.
Засумував небесний храм,
бо половину ясних сил
скидало в тьму прокляття Бога.

І мовив Бог до Янголів:
"Розкиньте їхні жемчуги
на ниви, квіти, на покоси!"
І на приказ Господніх слів
лани, левади та луги
змережали райдужні роси.

І мовив Бог: "Здеріте з них
імлисті шати в тужу мить —
нехай блукають як примари!"
І на приказ тих слів грізних
золототканую блакить
встелили довгополі хмари.

І мовив Бог: "А піря їх,
те безшелесне, розстрясіть —
нехай по всьому світу лине!"
І відтоді сріблистий сніг
летить крізь темряву століть,
летить, летить, летить і гине.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Щасливий, хто вірність у грудях зберіг,
жадної жертви ніколи він жаліти не буде.
Йоган В. фон Гете: Фавст

* * *

Тихий дух трудиться довгі літа,
а час той розчни робить сильним.

* * *

Коли юрба повільна, стаглива,
ти не отягайся до діла —
знання й рішучість це розумних сила,
що все можуть, кождого дня.

* * *

Ми віддали надто з наших прав,
так що остало ще право на ніщо.

* * *

Добра хто хоче, сам такий най стане.
Хто хоче втіхи, най спокоїть кров.
Хто вин бажає, най шукає спілі грозна,
а хто бажає чуд, най скріпить віру знов.

* * *

Хто міняється, не повинен жити.

* * *

Сильна кріпость, щоби витревати,
є мужа кріцеві груди.

* * *

Хто не здобув імени ані великого не бажає,
належить до дробин.

* *

Вживання робить нікчемним.

* *

Жінка є страшна, коли заздрісна,
є без пощади, коли рабує.

Тамже.

о. Осип Гайдукевич

ПІД КРИЖОПОЛЕМ

(Продовження).

За той час успіла вже вивантажитись і наша артилерія.

А ставна вона була, це признавали навіть вороги!

Пор. Стефіняк, бородатий симпатяга, що не вимовляв добре "р", підтягнув свої гармати до першої лінії, уставив їх між жидівськими хатами, в полудневій частині Крижополя і зліва картачами, на дуже малу відстань, почав давати чосу більшовицькій піхоті та більшовицькому панцирникові. І це в головній мірі вирішило наш перший бій під Крижополем. Більшовики подались в ліс, залишаючи на стерниці між полукіпками чимало вбитих та ранених.

Операції під Крижополем продовжувались та затягались з дня на день. Звичайно брав верх той, що наступав. Раз наші частини захоплювали в наступі кілька сіл, то знова ворог наступом відбирав їх.

Були села, які ми декілька разів добували й декілька разів тратили. А що цілий той фронт сягав заледви два-три кільометри наліво і направо від залізничого шляху, то не дивниця, що наших знало майже все населення. Пізнавали кожду частину навіть пастухи на полі, як насли товар.

Одного разу проходив зі сотнею II Куріня пор. Шемлій. Був він помітний тим, що носив довгу бороду.

— Дядю, дядю, нате вам хліба! — підбіг до нього якийсь малий пастушок....

Хлопці у сотні сердешно зареготали, а старшини мали справдішню потіху й з того часу стали кликати свого товариша "дядьом."

Цей малий епізод найкраще ілюструє тодішну крижопольську баталію з її своєрідними умовинами.

Мабуть 23-го серпня вечером, повідомила наша розвідча служба штаб Бригади, що більшовики одержали значні підкріплення і готовляться до рішучого наступу, щоб зліквідувати остаточно цей одеський фронт.

Хоча на звідомлення нашої розвідчої служби не все можна було покладатися, та тим разом вони були правдиві і вплели новий листок до вінця слави шефа розвідки пор. Базя Ч., що зразу вріс у наших очах, а що важніше, міг тепер звисока позирати на команданта бригадної полевої сторожі, сот. Турка, з яким заєдно мусів мати щось на пеньку.

Пішли приготування по наших частинах, щоб тідно стрінути більшовицький удар. Канцеляристи товчуть на машинах прикази, пінікають телефони, безнастанно увіхаються вістові та команданти поодиноких частин. Найбільше праці в муніційного референта, пор. Кріля. То устно, то телефонічно обсвячується як може — просить, пояснює, що муніції не богато й треба щадити, бо хто знає, як далі буде. Врешті конференція з кождим командантом кінчиться тим, що пор. Кріль записує точно кількість запотребованих набоїв і негайно їх висилає.

В тій метушні відготовчої праці не забув от. Шльосер і про мене.

— Отче духовнику, — каже, звертаючись з приказом — будь ласка допильнувати евакуацію бригадної лікарні у сторону стації Рахни. Місце відшукай те разом з командантом лікарні!

Коротке — "так, розумію" — поздоровлення команданта і виходжу з канцелярії штабу.

Приїхавши, передаю командантові лікарні наказ евакуації, помагаю в її перенесенні, сповідаю важко хворих....

Вчасним ранком відходить до Вапнярки, де на стації в бічнім будинку буде приміщена наша лікарня, перший транспорт з важко хворими, а з ними і командант лікарні. Другим транспортом ідуть лекше хворі. Залишаються вже тільки виздоровці, харчеві та лікувальні запаси, але й вони скоро будуть також відіслані.

Заки забрали телефон, коло якого вже порається телефоніст, голому командантові Бригади про виконання наказу.

— За яку годину відійде останній транспорт; який дальший наказ для мене? — кінчу своє звідомлення.

— Вертайте сюди! У нас сьогодні добрий обід, а може й робота яка для вас найдеться — жартує отаман.

Питаю, як на фронті. — По старому, — чую відповідь — лише більшовицький панцирник зачасто підїздить від наші позиції.

Стомлений і голодний вертаю до команди Бригади в Крижополі селі. На фронті тишина, начеб

Бог зна як далеко ворог був від нас. І в штабі тихо. Навіть помітнішого руху неслідно, як звичайно на фронті. Кождий референт зайнятий своїм рефератом, працює завзято. На моєму куснику стола застаю листу втрат і з неї довідуюсь, що сьогодні згинув при випадковому ударі двох наших таки панцирників, вістун Теодор Воробець, родом з Підгородя, повіт Рогатин і старший десятник Михайло Романів, родом із Присупа, повіт Калуш.

В 13 годині просять на обід. Підчас обіду безжурний настрій, йде весела гутірка. Між іншим всі шуткують з розвідчого старшини та заповідженого ним більшовицького наступу.

Аж нараз — начеб у відповідь — впадає командант відділу кінноти, четар Тарнавський.

— Ворожий панцирник перервав нашу лінію і посувається до села.... Зправа, ватага партизана Криворучки обходить лісом село, щоб відтяти нам відворот....

Зірвався отаман з адютантом, скочили на коний і пігнали на фронт.

Вибігаємо і ми з хати.

Положення безвихідне. Фронт наш ще держиться. Та-там, наліво, висунувся ворожий панцирник і перішить гранатами по селі. Праворуч, згори від ліса окриплюючи село, сунуть широчезним ланом ватаги Криворучки.

В селі, з наших, окрім штабу й муніційної валки — нікогісенько. Моторошно стає. Спертий до угла хати стою і дивлюсь, що далі буде.

З усіх боків пекольна стрілянина. Боронитися немає кому, утікати немає куди. Надія тільки в Бозі.

(Докінчення буде).

ДОПИСИ

Ковалівка, Саск.

Слава Ісусу Христу!

Скажи мені хлопче, куди дорога до Єрусалиму? — Одна старохристіянська легенда оповідає так. Одного разу ішов Христос зі своїми учениками до Єрусалиму. Прийшли на роздорожа а на тім роздорожу стояла груша з безчисленним овочем, аж гиля утинала ося. Каже св. Апостол Петро до Ісуса Христа: "Як я люблю грушки! Позволь Господи урвати того смачного овочу!" Каже Христос до Петра: "Я знаю, що ти любиш грушки. Прошу, урви і для нас!" Петро нарвав грушок і роздав між апостолів а також дав Христови. Овоч був дуже смачний. Каже св. Петро до Ісуса Христа: "Господи, який смачний той овоч! Мусіла бути щаслива та людина, котра то дерево садила."

А Христос каже до апостолів: "Поправді, той чоловік був щасливий, котрий садив то дерево. Його посадив один богатий, богобоязний купець. Одного разу той купець переїздив тою дорогою. На нього напали розбійники і ограбили його. Побили його до непритомности. А коли він опритомнів, то був дуже голодний. Зачав шукати по кишенях і найшов одно зернятко з грушки. Хотів його з'їсти. Але подумав, що тим зернятком не наїсться. А коли його посадити, то з него може вирости велика грушка і буде родити овочі, котрі неодному подорожному стануть в пригоді. А може навіть йому самому. Далі каже до себе. Кілько разів я переїздив цею дорогою і всіми іншими дорогами, а грушки люблю. Колиб я був насаджував тоді овочеві дерева, то й на тім місці, де я нині лежу голодний, спрагнений і збитий, може груша булаби вродила овоч і я бувби накормився. Взяв зернятко, всадив в землю і сказав: Саджу тебе зерно в імя Господнє. Рости і роди стократний овоч. Нехай тебе Бог сохранить від всякої бурі і всякої їдовитої гусельниці. Корми всякого подорожного, хто він не бувби і най ніколи на тобі не бракує овочів. — Каже Ісус. Той купець опісля понасаджував богато всіляких овочевих дерев і всі так родять, як та груша. І будуть родити, бо він садив в імя Господа Бога. А той купець ще досі живе і є дуже богатий, хоть розбійники ограбили його до останнього шелюга. Але Бог благословив його працю і він знова доробився великого майна. Тоді, коли купець лежав на місці, де нині росте груша, надіхали добрі люди і взяли його до Єрусалиму та відставили до гостинниці і там він прийшов до сил."

(Далі буде).

Іван Шабець

2.

Канора, Саск.

В неділю, дня 13 грудня, 1936 відбулися збори відділу БУК-а ч. 6 вечером. Просторий і цікавий виклад п. В. Балешта про більшовизм. Бесідник згадав праці Г. Форда в тім напрямі та найновіші відкриття. Р'ясував наше становище проти комуни. Потім було представлення в Парохіяльнім Домі Просвіти п. з. "Комуна, або пильнуй своєї хати!" Аматори, характеристика, виведення і обстановка трудом П. Заболотного випали знаменито. Це представлення, можна сказати трагікомічне, в котрім однак переважає здоровий навчальний тембр, зілюстрований поодинокими сценами. Людий було повно. Представлення коротке, але для протикомуністичної роботи знамените.

В понеділок, дня 14 грудня, 1936 відбулися збори установчі "Молодої Парохії." Вписалось 23 членів. Вибрано заряд в особах: Славко Ковальчук, голова; Заступник, Зірка Стратійчук. Писар, Славко Кутний. Скарбник, Настя Кузик. Бібліотекар, Славко Пухальський. Провірники, Семко Ратушняк і Анна Кузик. Сходини Молодії Парохії кождого тижня в середу вечером. Вкладка 5ц. місячно. Діяльність внутрішна це вироблення характеру по напрямах Апостольства Молитви. Зовнішна діяльність це придбання бібліотеки, організація коляди, вертеп і дальші підприємства. Розговірна мова тільки українська.

У второк пані мали партію карт — радились в справі приняття для бандуриста Ємця, що має загостити до Канори 21 грудня.

3.

Гадерлі, Саск.

Наш шкільний дистрікт замешканий на 75% українцями, котрі яких 20 літ послухувалися англійськими тростами і учителями, хоч кілька разів була нагода мати свого учителя.

Від трох літ шкільними урядниками є українці, але деякі таки не похочували свого учителя, боялися англійців — мовляв, тоді на нас будуть накидатися. Цего року податковці вибрали нового троста, на котрого покладали великі надії.

Як прийшов час, українські трости порадилися і виповіли місце англійській учительці і не питались, що англійці на те скажуть, хоч вони й дуже любили. На те місце взяли учителя п. Д. Шеремету, котрий скоро здобув загальне признання і прилязнь. Нині на диво всіх, англійські діти вчаться по українськи.

Пан Шеремета є вихованок бурси БУК-а в Саскатуні. Хоч та бурса пізно повстала, то однак зробила великий поступ, бо нині в неодній школі вчить український католицький учитель, так як п. Шеремета. Він працює щиро так у школі як в народній роботі. Хоч недавно він між нами, а вже видно слід його праці. Він завів любов і згоду серед відділу молоді, котрий гарно поступає вперед. У вересні він зарядив карнавал, про що передтим у нашій околиці не знали. Карнавал випав удачно і дохідно. В листопаді уладив концерт в честь поляглих борців УГА.

В концерті брали участь шкільні діти під проводом згаданого учителя а також старші. Коли шкільні діти вийшли на сцену і заспівали пісню "О, Україно!", присутні не могли надивуватись, що діти так гарно співають. Однак колиби не наш учитель, то ніхто не знавби і не чувби, що в нашій школі є такі співаки, бо ще був їх перший такий виступ.

Оцим дякую п. Шереметі за його щиру працю між нами і надалі желаю йому як найкращого успіху.

Податковець.

—o—

4.

Винипег, Ман.

Помимо великої свистунської кампанії проти Ільчишина і Шкраби, а заразом і БУК-а, ми вийшли побідно, бо Шкраба на шкільного троста одержав по верх 7,000 одинок в першім численню. Він одержав більше голосів, як потрібно до його вибору. Рос, жид, комуніст одержав 5,500.

На мійського радного Ільчишин одержав 3,823 голосів а комуніст Форкін вийде, бо дуже мало потребує до квоти. Чому так? Бо він англієць і комуніст. Деякі наші вродки його поперли а також англійці. Ільчишина поперли католики других народностий, зате деякі українці під командою Свистуна шкодили, а добре, по свистунівськи. Агітували між людьми, відбули два, як казали масові віча, щоби вияснити положення а вияснив Свистун. Тоді вписав кандидатам, БУК-ові, Отцям. Признав, що БУК забрав маси народа і тепер навіть до політики мішається. Також признав, що БУК переннимає національний і політичний провід в провінції. Журило його тільки те, чому досі не було БУК-а, вже від 30 літ.... Тепер після виборів загальна часть публичної опінії проти розбивачів і українці Винипегу будуть тямити, хто розбивав єдність та поміг вийти комуністичним кандидатам.

Посадником міста вийшов др. Воринер, подібно добрий католик.

Лобаївці беруть кожду вільну неділю салю Інститута на свої збори. Кажуть, що будуть висвітлювати всю правду про комідерів. Том.

—o—

Кридор, Саск.

Христос Раждається!

Дорогий Отче Редактор —

Хочу поділитися з членами й прихильниками Брацтва своїми святочними желаннями й думками. Рік 1937-ий наступає, як народився Спаситель Наш, Ісус Христос. Хто ж привитав його? Хор ангелів та вбогі пастушки, що то почули голос з неба: "Слава на висотах Богові, а людям доброї волі мир на землі." Привитали його рівнож і царі незнані, що мали Бога в серцю.

Але ті, що Бога в серцю немали, зараз же взялись його переслідувати. Та помимо їхнього гонення й переслідування, Христос і на дальше жив поміж нами. Оснував Він для нас одну свою святу Церкву, якої навіть і сили пекла не поконають. А кілько то однак є між нами церков нових — вір нових — які майже все заступаються Христом, а тимчасом тогож Христа дальше переслідують і наново розпинають; недавно ще служили Богові, а нині вони допчуть і оскверняють всьо що Боже.

Ми Українці Католики і наше Брацтво маємо хоч ту потіху й задоволення, що можемо з Христом часто лучитися у святому Причастю. Невдоволяють нас: дані мужні й буйні зібрання, про які в газетах пишуть, а де Христа нема і його любови святої. Ми члени Брацтва Бога хочемо!

Тож просімо Новонародженого Христа, щоб нас мав усе в Своїй опіці. А дальше, читаймо як найбільше свої рідні католицькі релігійні видання та стіймо кріпко в святій вірі і не подаваймось наче та трава від подиху вітру. Ми члени Брацтва мусимо бути кріпкими воїнами Христа Царя — особливо тепер, підчас нових переслідувань і гонень. Не міняймо Христа за мамону й пусті обіцянки, але явно й гордо несімо прапор Христа, бо з нами Бог!

Ісусе милий, ми не богаті,
золота в дарі не можем дати,
но дар цінніший несем від мира,
се віра серця, се любов щира.

Здоровлю членів БУК-а,

Григорій Гарах

НОВИНИ

УСТУПЛЕННЯ КОРОЛЯ ЕДВАРДА

Дня 10 грудня, 1936 р. король Британської імперії, Едвард VIII уступив добровільно з престолу. Причини, які спонукали короля залишити тягар влади, частинно висвітлює промова премієра Великої Британії Стенлі Болдвина в Британськім Парляменті тогож дня. Подаємо дослівний перевід тої промови.

"Моїм обовязком є піддати під наради найдостойнішу заяву Їх Величности.

"Ледви чи важніша заява коли найшлась в парляменті і трудніша. Я також близький сказати, що ледви коли більше противне завдання вложено на премієра міністрів.

"Хочу просити Палату, котра вірю не поскупить мені прихильности, тепер тямити, що минулого тижня я ледви мав час приготовити промову на нинішний день.

"І тому мушу сказати то що маю сказати, правдиво, щиро і просто, без жадного намагання прибрати чи прикрасити, а вже мало або й нічо не маю сказати у виді пояснення чи критики, похвали чи нагани.

"Думаю, що найкращим порядком нині буде згідно з бажанням Палати сказати стільки що можу про те, що сталося між Їх Величністю а мною і що привело до теперішного стану.

"На початку хочу сказати, що Їх Величність ще як князь Валії почтив мене через многі літа приязню, котру цінію і знаю, що він погодиться зі мною в тому, що це не була тільки приязнь між мужем а мужем, але приязнь совершенна.

"Хочу сказати Палаті, коли починаю, що коли я у второк вечір сказав "Прощаю" у Форт Вельведер, ми оба знали і відчували і сказали один другому, що та приязнь, далека від погіршення через розмови в минулім тижні, звязала нас тісніше як колинебудь і буде тревати до смерти.

"Тепер Палата радаб знати, коли це я вперве розмовляв з Їх Величністю.

"Можу сказати, що Їх Величність були найбільш ласкаві дозволити мені сказати Палаті відповідну часть розмови, що мала місце між нами.

"Як Палаті відомо, продовж серпня мені приписано повний спочинок, котрим я вповні користувався завдяки ласкавости моїх робітників і прихильности моїх товаришів. Колиж надійшов жовтень, то хоча мені приписано спочивати й той місяць, то я відчував, що не можу довше з огляду на добро-моєї праці і я вернув в середині часу, перед половиною жовтня.

"Тоді вперве від початку серпня я найшовся в можности вглянути в справи.

"Були дві справи, що мене занепокоїли.

"До моєї канцелярії обильно напливали листи тоді головно від британських підданих і американських горожан британського походження в Злучених Державах. Всі вони виявляли занепокоєння і закликання ізза того, що печаталося" в американській пресі.

"Я був також свідомий того, що в недалекій будучности мала відбутися розводова розправа, наслідком чого, як я собі усвідомлював, може згодом виринути тяжке положення.

"Я почував, що основним є, щоби хтось видівся з Їх Величністю та остеріг їх перед тяжким положенням, яке згодом може витворитися, якщо дати нагоду для продовжування того рода поговірок і критики. А це моглоб статися, колиб ці поговірки і критика поширились з тамтого кінця Атлянтику до цеї країни.

"Я розумію, що в тих обставинах тільки один може з ним говорити і переговорити з ним справу. А тим мужем є премієр міністрів.

"Я почувався подвійно зобовязаним говорити, бо це був мій обовязок, як я його зрозумів, до краю і до нього — не лиш як дорадник, але як приятель.

"Я не радився — стидаюся це сказати, але вони мені простили — нікого з моїх товаришів.

"Лучилося, що я находився поблизу Форт Бельведер десь в половині жовтня і запевнився, що Їх Величність вп'їздить в неділю, дня 18 жовтня, на мале полювання в Сандрингем і вп'їздить в неділю пополудні.

"З дому мого приятеля я зателефонував в неділю рано і довідався, що король відїхав скорше, як надіялися.

"В тих обставинах я злучився з ним через його секретаря і заявив, що бажаю його бачити.

"Це був перший і одинокий случай, коли я був тим, що просив о розмову.

"Я сказав, що бажаю його бачити, бо справа є нагла.

"Я сказав, що це є і заявив охоту піти до Сандрингем у второк, 20-го, але я сказав, що уважаю за второпніше, коли Їх Величність уважає за відповідне, бачити їх у Форт Бельведер, тому що тоді я старався, щоби ніхто не знав про мої відвідини і наша перша розмова була в повній приватности.

"Їх Величність відповів, що приїде самоходом в понеділок, 19 жовтня до Бельведеру і рад бачити мене у второк рано. Дійсно, у второк рано я його бачив.

"Хочу сказати перед тим, заки подам подробиці розмови, що дорадник Корони буде без можливої користи для свого пана, якщо не скаже йому кождочасно правду, так як її бачить.

"Чи та правда буде подобатися, чи ні — мушу сказати тут, як ще скажу нераз, заки скінчу — коли гляджу взад, то я нічого не закрив тоді перед Їх Величністю, що я відчував, він повинен знати, але ніколи Їх Величність не оказав жадного знаку образи ізза діткнення тим, що я йому сказав а ціла наша розмова була ведена зі збільшенням, якщо можливе, тої взаїмної пошани і ушанования, що між нами була.

"Я сказав Їх Величности, що дуже побоююсь двох річий — наслідку продовжування критики короля, що тоді мала місце в американській пресі і наслідку, що вона матиме у відношенні до Домінії, а особливо до Канади, де вона поширейа — і наслідку, який вона викличе в цій країні. Це було перше.

"Я пригадав йому це, що я нераз говорив йому та його братам в минулих літах, а іменно.

"В протязі століть в цій країні позбавили Корону многих її управнень, але нині це ясна правда, що вона становить собою много більше, як колинебудь зробила в історії.

"Важність ненарушимости Корони є понад всякий сумнів а ця ненарушимість є о много більша як колинебудь вона була. Тому що вона є не лише останнім лучником імперії, що остав, але також запорукою в цій країні проти многих лих, котрі напали і налягли інші краї, як довго тільки вона остане ненарушимою.

"Нема в цій країні мущини або жінки, до якої партії вони не належалиб, котрі не підписалисьби під тими словами. Але коли це почування зависить головно від пошани до монархії, котра зросла протягом останних трох поколінь, то прийдеться так довго ждати в обличчі того рода критики, на яку виставлена, щоби стратити цю могучість о много скорше, як її збудовано. А раз її втратимо, то я сумніваюся, чи що зможе її привернути.

"Отже це була основа моєї мови в тій справі і я висловив моє побоювання та бажання, щоби така критика не мала причини продовжатися.

"Я сказав, що після мене, жадна популярність на довший протяг не видержить проти наслідків того роду критики.

"Я сказав Їх Величности, що я глядів на його панування як на велике панування в новому часі. Він обдарований так многими прикметами, котрі потрібні до того.

"Я сказав, що прийшов природно і хочу переговорити з ним це, як приятель. Може я тут говорю це, що я не повинен — я не питав Їх Величности, чи можу це сказати — але хочу це сказати, бо надіюся, що він не буде противний і це висвітлює основу, на якій велася наша розмова.

"Він сказав мені не раз, але много разів протягом тих многих, многих годин, що ми пробули разом а особливо під кінець він сказав до мене: Ви і я мусимо цю справу залагодити спільно. Не хочу, щоби хтонебудь тут мішався.

"Отже я тоді вказав на небезпеку розводової справи. Бо коли видадуть вирок в цій справі, котрий справу лишить в завішенню на якийсь час, то той речинець завішення мусить стати небезпечним, бо кождий тоді буде говорити а коли преса раз зачне, як вона буде мусіти колись зачати в цій країні, повстане дуже тяжке положення для мене і для него і в тім саме може бути небезпека, котру ми оба, він і я, бачимо в проблесках тої справи. Одною з причин, чому він бажав, щоби справу скоро залагодити, було це, щоби ізза того не повстали сторонництва і відломи не зросли в цій країні, в котрій відломи ніколи не повинні істнувати.

"О це саме ходило і про це ми говорили цілу годину. Я відійшов втішний, що леди проломані.

"В тій хвилі моя совість була чиста і якийсь часок ми не стрічалися.

"Я молив Їх Величности роздумати над всім, що я сказав. Я сказав, що не натискаю на него о жадну відповідь, тільки щоби він роздумав над тим всім, що я сказав. Слідуючим разом я побачив його дня 16 листопада.

"Це було в палаті Бакінгем. Того дня проголошено тиждневий вирок в розводовій справі і я почував мій обовязком з того приводу — Їх Величність післав по мене — я почував моїм обовязком по чати розмову і я говорив до нього чверть години в справі подружа.

"Знова мусите тямити, що мій кабінет цілком до цього був непричасний.

"Розмову в Бельведері я передав майже чотиром моя старшим товаришам.

"Я бачив його в понеділок, 16-го і почав, вияснюючи мій погляд щодо майбутнього подружа.

"Я сказав йому, що не уважаю, щоби якесь особливе подружа якраз одержало одобрення країни.

"Це подружа відноситься до пані, котра стане королевою і я сказав раз Їх Величности, що можливо я остаюся старих вікторіянських часів, але найгірший мій ворог не зможе цего сказати про мене — неповби я не знав, який буде відрух англійського народу до всякого особливого напряму справи.

"Я сказав йому, що так далеко, як воно зайшло я певний, що це непрактичне.

"Не можу входити в найменші подробиці, але це був зміст. Я підчеркнув йому, що становище жінки короля ріжниться від становища жінки якогонебудь горожанина краю.

"Це була частина ціни, що король мусить платити. Його жінка стає королевою. Королева стає королевою країни і тому у виборі королевої мус послухати голосу народу.

"Правда, виражена тими стрічками, може прийти на думку неодному з вас.

"Його воля не є його, бо він самий є підданим свого уродження. Він не може різьбити сам для себе, як це можуть вартні особи, тому що від його вибору за лежить безпечність і здоровля цілої держави.

"Тоді Їх Величність сказав до мене і маю це вам передати, що хоче мені щось сказати, що він давно хотів мені сказати.

"Він сказав, "Хочу оженитись з панею Симпсон і я готовий уступити."

"Я сказав: Пане, це дуже журлива новина і неможливим для мене нині про це висловитися.

"Він сказав королевій того вечора. Сказав князеві Йорку і слідуючого дня князеві Главчестер. Князеві Кенту сказав в середу або в четвер, бо той був відсутний з Лондону. І так далеко, як я знаю, решта тиждня він розважав цю точку.

"Знова післав по мене в середу, дня 25 листопада.

"В міжчасі піддано мені думку, чи не можнаби знайти посередної дороги, щоби вимнути її дві можливости, що насувалися з початку здалека, а тепер все блище і блище. А іменно, щоби король міг оженитися а парлямент ухвалив закон, силою котрого пані могла бути женою короля однак не бути королевою.

(Далі буде).

Книжки і часописи надіслані до редакції

Українські Вісти, Едмонтон — ч. 49 51
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 49 51
Америка, Філядельфія — ч. 140 145
Нова Стиг, Шікаго — ч. 49—50
Бюлетин, Варшава — ч. 47. 48
Бунт м. ц., Варшава ч. 20. 21
Новий Час, Львів — ч. 48
Новий Шлях, Саскатун — ч. 48 50
Український Робітник, Торонто — ч. 44
Праця, Прудентополіс — ч. 43. 44

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

ОО. Василіян в Мондері. Альта.

має на складі найновіші видання старокрасві по приступних цінах.

Пишіть за катальогом

До масового поширення надається брошурка:

ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?

Ціна примірника 10ц.

Прецікава і дуже хосенна книжка до думання, дебат і самоосвічення:

ЧИ Є БОГ?

Ціна примірника всього 15ц.

Very Rev. Basilian Fathers MUNDARE, ALTA.

РІЧНИКИ БЮЛЕТЕНЮ

В редакції Бюлетеню, скритка почтова ч. 57, Канора, Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по переднім надісланню гроший.

По цінах можна дістати: Життя і навернення св. Володимира 5ц
Канада, мій рідний край 10ц
Статут БУК-а 15ц
Летючки: Наша програма. Наше відношення. Ідеологія БУК-а . . . . . даром

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція

Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діловедр: Б. Т. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм Кобринський Box 38. Smuts. Sask.
Редактор о Ст. Семчук — Box 57. Canora, Sask.
Бурса: Осип Прийма, 302—24th St. Saskatoon, Sask.

Адресар Бюлетеню:

В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес - взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 38, Smuts. Sask.

Адреса Централі БУК-а:

о. др. В. Кушнір 115 McGregor St., Winnipeg, Man.

Надісланих рукописий редакція не звертає ні в тій справі не входить в переписку

СТІННИЙ КАЛЕНДАР БУК-А

з адресами наших саскачеванських Отців і організацій.

Прегарний помічний листковий календар, відривний по листкови що місяця — дістанете в **Отців Чина найсв. Ізбавителя в Йорктоні по 10ц. примірник**

Календар великого формату, трома красками. При більших замовленнях торгове.

ПРОГРАМИ

НА РІЗДВЯНІ КОНЦЕРТИ

можна дістати в Пана Осипа Прийми. управителя нашої Бурси.

Висилається за надісланням коштів видання 50ц. і оплатою почти 5ц.

302—24 St. Саскатун, Саск.

БАЗАР! - БАЗАР!

На направу монастирської церкви Матери Божої Неустанної Помочи в Йорктоні устроюємо Великий Базар в суботу, неділю й понеділок: 20. 21 і 22 лютня 1937 року. Недавно тому ми вислали книжечки тікетів до наших знакомих, прихильників і приятелів. Будемо усильно просити всіх тих, що дістали книжечки, їх розпродати і тим способом причинитися до успіху базару. Сподіємося щирої помочи від всіх.

Просимо о ласкаві жертви на цей базар, чи то в грошах чи в річах, що підчас базару їх можна буде продати.

За всяку жертву будемо дуже вдячні і просити мемо Пречисту Діву Марію, Матір Неустанної Помочи, щоб Вона ласкаво нагородила кождого жертводавця своїм заступництвом і неустанною поміччю.

Отці Редемптористи
в Йорктоні

Всякі жертви просимо слати на адресу:

REV. N. KOPIAKIWSKYJ CSSR.
UKRAINIAN CATHOLIC MISSION
YORKTON, SASK.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

ПЕРЕГЛЯД

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Діла Говорять 1
БУК Манітоби в Наступі 1
Союз Католицьких Робітників Канади 2
Большевизм в Канаді 3
Більшовики в Совітах 3
Ольга Сембай, Жертва Більшовизму 4
Скарбовий Звіт БУК-а за Останній Квартал 1936 6
Звіти 7
Ревізії 8
Просьба до Учителів 9

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 9
Папа про Більшовизм 10
Демократія ..... о. Р. Мезер 10
Чесний Хрест ..... П. Кобрин 11
До Підрозумінь 12
Спільна Асиміляція ..... П. Панчишин 13
Рідна Мова ..... А. Нукіш 14
В Сітях Провокації ..... о. Ст. Семчук 15

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Як Сильний Боронили Віру — Зуслечений Проповідник і Комуністи 17
Що Розпинає Характер? — Святий Личе — Тягар Хреста — 17
Не мали Бога в Серці 17

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна Школа ..... о. П. Бежик 18
Сьогодні Гетьманар П. Орлика 18
300-літня Річниця ..... о. М. Карівець, ЧСВВ 19
Вступлення Короля Едварда VIII 20

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Слово до Учителя ..... о. М. Шашкевич 21
Побратимам — Весняна — Орлики ..... о. М. Шашкевич 21
Золоті Думки 22
Під Кленовим ..... о. О. Гайдукевич 23
ДОПИСИ — Ковальська, Саск. — Бенітс, Ман. — Саскатун, Саск. 23
НОВИНИ — 24 25

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 2 — YORKTON, SASKATCHEWAN — February, 1937

Editor Rev. S. Senchuk, Canora, Sask
Manager Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР НА ЛЮТИЙ, 1937

1. Понеділок — Пр. Макарія
2. Второк — †Евтимія
3. Середа — Максима Пр.
4. Четвер — Тимотея, Атаназія
5. Пятниця — Климентія
6. Субота — Пр. Ксенії
7. **Неділя — Неділя 31. †Григорія Богосл.**
8. Понеділок — Ксефонта і прочих
9. Второк — †Івана Золотоустого
10. Середа — Єфрема преп.
11. Четвер — Ігнатія Богосл., Романа
12. Пятниця — **Трох Святителів**
13. Субота — Кира і Йоана Безср.
14. **Неділя — Неділя 32.** Трифона
15. **Понеділок — Стрітення**
16. Второк — Симеона і Анни
17. Середа — Преп. Ізидора
18. Четвер — Муч. Гафії
19. Пятниця — Вукола
20. Субота — Пр. Партенія і Дуки
21. **Неділя — Неділя о Митарі і Фарисеї**
22. Понеділок — Муч. Никифора
23. Второк — Харлампія
24. Середа — Священ. муч. Власія
25. Четвер — Мелетія, Марини
26. Пятниця — Прп. Мартиніяна
27. Субота — Прп. Авксентія
28. **Неділя — Неділя Блудного Сина**

УСТАВ НА ЛЮТИЙ, 1937

7. **Неділя 31. †Григорія Богослова** — Глас 3, Еванг. утр. 3. Сл. Божа ап. зачало 280 і 54, евангеліє Луки зач. 93 і Йоан зач. 36.
12. **Пятниця — Трох Святителів** — Утр. Еванг. Лук. 8 — Служба Божа, ап. зач. 316, еванг. Лук. з. 7
14. **Неділя** — 31, Глас 4, Еванг. утр. 4. На Сл. Божій ап. зач. 285, еванг. Лук. зач. 94
21. **Неділя о Митарі і Фарисею** — Глас 5, Еванг. утр. 5. На Сл. Божій ап. зач. 296, еванг. Лук. з. 89
28. **Неділя Блудного Сина** — Глас 6, Еванг. утр. 6. На Сл. Божій ав. зач. 135, еванг. Лук. зач. 79

ПРОПАМЯТНІ ДНІ В ЛЮТІМ

20 лютого, 1054 помер князь Ярослав Мудрий, що збудував церкву св. Софії в Києві, заснував школу для боярських дітий в Новгороді, видав перший кодекс правний України "Руську Правду" і за котро го першим українцем митрополитом на київській Митрополії независимо і проти волі греків стає Іляріон, великий проповідник та автор прегарної "Похвали князю Володимиру."

9 лютого 1918 самостійна Українська Держава заключила перший мировий договір з Австро-Угорщиною, Німеччиною, Болгарією і Туреччиною в Берестї Литовськім. В момент заключення договору більшовики вже були в мурах Києва, однак притомність ума молодих представників Української Держави Севрюка, Левітського а головно др. Залізняка дорадника та помічників з галичан і буковинців як Барона Василька довершили прегарного діла. Україна входила як вільна держава в круг великих держав світа. Галичина з українською частю Буковини мала творити окремий коронний край в Австрії з повною самоправою. Це день тріюмфу молодії Української Держави та її здібної дипльоматії. Намагання більшовиків протягнути і розбити переговори не вдалися. Коли більшовицький дипльомат Йоффе говорив безконечні втітаційні промови ген. Гофман, представник Німеччини не втерпів а вдаривши кулаком в стіл сказав більшовицькому представникові говорити промови до голодних і розстрілюваних робітників в Петрограді а не в Берестї Литовському. Почувши пастук, більшовики втихли — цей удар пястука в стіл історичним доказом, що більшовики розуміють і як до них говорити.

6 лютого 1922 збір кардиналів вибрав Папою Хілля Ратті, котрий коронувався дня 12 лютого і приняв імя Папи Пія XI. Як звісно Святіший Отець має 79 літ. Останні події в Еспанії, напасти і переслідування Церкви причинилися до тяжкої недуги Божого Старця і він тяжко недужає. Молім Бога о його подужання в цей грізний час

ПРОГРАМИ НА КОНЦЕРТИ

Надходить час всяких концертів і річниць Будемо згадувати річницю проголошення самостійности Української Держави, річницю проголошення злуки всіх українських земель, річницю Крут, Шевченка, о. Маркіяна Шашкевича, ітд. Всі ті річниці належить згадати гідно. Не кожда околиця спроможеться власними силами зладити влатну програму. Треба надмітити, що поважної виключити штубацькі жарти, котрі під впливом злё обдуманих концертів втягнулися в наше мистецьке життя і найкращі враження зведуть до нічого підчас обходу даних річниць.

Гарну і відповідну програму дістанете кождочасно в нашій буссі БУК-а в Саскатуні 302—24 вул. у п. Осипа Прийми. Туди просимо зазарання удаватися.. Кошти найменші, тільки покриття власних видатків.

Мистецький рівень наших програм всяких річниць мусимо піднести на відповідну височінь. Інакше зійдемо на хмиз водевільних жартів, що з даною річницею і вагою хвилі нічого спільного не мають.

Для великих роковин гідну програму!

Настрій важної хвилі має відбитися у вашій програмі, у вашім виконані — присутні мають відійти піднесені на душі. Проміння важної події в житті народу має уділитися всім, має лишити нестерте враження!

Засадою нашого життя нехай буде піднесене гасло: Для великих роковин гідна програма! В тій цілі всі кружки, читальні, товариства, відділи БУК-а пишіть до п. Осипа Прийми.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Вала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. *P.O. Canora, Sask., Box 57.* **Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації:** *P.O. Smuts, Sask., Box 38*

Рік 5, Число 2, Лютий, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 38. Advertising rates on application.

Vol. V, No. 2, February, 1937 — Subscription per year: $1.00

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

ДІЛА ГОВОРЯТЬ!

УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ В КАНАДІ ЗЛОЖИЛИ В ОСЕНІ 1936 РОКУ СУМУ $1,218.18 НА ІНВАЛІДІВ УГА.

Ці гроші перед 20 грудня 1936 відіслав Експедиція Преосвященний Епископ до Старого Краю по признанню через Рояль Бенк оф Канада.

Так українці Католики, часто осміяні і оглумлені, жертвують і дають на одну з найбільше потрібних цілий Рідного Народу.

Так жертвують щирі патріоти і добрі сини Великого Народу!

І хто зможе заперечити велич жертви?

Хто зможе заперечити факти, дійсні і сповнені?

Ось любов, ось щирість і стопроцентовість!

Честь нашій Церкві за таке виховання Вірних!

Честь нашому Релігійному Проводові за старання в добро обездолених у визвольній борбі, честь нашому Духовенству, рядовим патріотам, що зібрали жертви, честь Вірним, що жертвували — честь геройській Армії, Галицькій Землі і Всім тим, що досі не позабули про її потреби та змагання!

Честь, кому честь!

Діла говорять.....

БУК МАНІТОБИ В НАСТУПІ

Ряд великих всенародних віч, започаткованих БУК-ом Манітоби в цілі освідомлення робітничих і хліборобських рядів Виннипегу і околиці не лише сколихнув свідомість громадянства але також оформився остаточно в нових рямцях організації: Українським Католицьким Робітничо-фармерським Секретаріяті при Головнім Заряді БУК-а Манітоби. Так те, що зразу тільки проголошено як бажання стало ділом, стало втіленням в нових формах, давно бажаних і потрібних. Нам треба занятися організацією нашого католицького українського робітництва — нам треба рівнож організації наших українських католицьких хліборобів. Коли їх нема, вороги Бога, Церкви і нашого українського народу мають вільну руку. І тоді організують вони, але навиворіт — так сказатиб. Значить, організують не на добро і кращу будучність українського народу в Канаді — але при криваючись тим добром, організують на закріпощення і прибиття та поневолення широких робітничо-хліборобських шарів українського народу в Канаді. При тій нагоді вживають такої тактики. Шумних гасел, грімких кличів, все на словах добро робітників — а вони мають бути саме тими посередниками, що те добро будуть заступати і його придбають. Таким робом легко втягнути добродушних а часто прибитих тяжкими відносинами робітників у свої сіти а потім повести і використати до справ, котрі з робітничим та дійсним щастям широких мас нічого спільного не мають. Карби спільної організації стають тим ланцом, що вяже потім сильніше всіх даних. З вільних спритні демагоги пороблять згодом своїх невільників. Тому нічого вони так не злякались, як нашої української католицької організації робітників і хліборобів. І тому підняли вереск і крик, коли Манітобська Секція БУК-а зробила це, що давно повинно вже було статися у Виннипегу ради ратування

душ і чести нашого робітництва! БУК в Манітобі видав низку летючок, котрі роздано між робітників. Летючки кличуть сильним і повним віри голосом до призабутих доріг чести, слави і побіди! Світять в душах нові світла, пригадують давне незабуте добро і незамінне. БУК в наступі!

Наше робітництво не сміє довше бути погноєм більшовицьких вожак. Не сміє голосувати по вказівкам пейсатої компартії і десятини давати на проти народні ціли. Колись вчили їх та юдили, що Церква "здирає" — тепер безпардонно під обслонками ріжних фраз тягнуть з нього кервавицю для всяких "товаришів," що пекольно ненавидять Церкву та її Духовенство, бо вони загроза їх буття та діяння.

Робітники проснїться!

Україно встань!

Най сонце чести засвітить повно над українськими робітничими прапорами, най всі робітники руку в руку і плече об плече ідуть побідним походом до кращої долі, під рідним проводом, свідомі своїх прав і обовязків супроти всіх кляс і станів української спільноти духа і думки та чину. Українські робітники творіть власні відділи при даних відділах БУК-а.

15 членів творить відділ!

Киньте геть соціялізм і всяке баламуцтво, що оконечно доводить до завершення в більшовизмі — чиж більшовизм не навчив ще, чим він дихає, хто йому проводить і яка його ціль?

На іншому місці в цім числі Бюлетеню найдете лист Ольги Сембай, подруги замордованого більшовицькими опричниками колишнього комлідера партії в Канаді — прочитайте ці наболілі слова і застановіться! Вони скажуть більше, як що! Там довідаєтеся, хто стоїть на верхівці всіх урядів совітської України — хто і ким править. Віримо, що не хочете бути довше "шабесґоями," як це казали в Галичині, хоч тут поневолі а часто навіть в найліпшій волі. Ви хочете жити своїм життям і добрим життям чести і будучности!

Українські робітники проснїться!

Скликуйте віча! Прочитайте цю відозву і ставайте з нами спільно до борні, до праці над кращою будучністю, до оконечної побіди в Канаді!

Кличемо Ріджайну і Саскатун!

Винипеґ перший вказав слід — укомпартія між українцями мусить втратити всяку силу і впливи! **Най гине комуна!** Най пропадає соромна неволя в путах червоної неволі думки і чину! Українці католики ви є тими, що розібють ці пута — що визволять думку — що виведуть свобідні робітничі ряди на ясне сонце чести і слави!

СОЮЗ КАТОЛИЦЬКИХ РОБІТНИКІВ КАНАДИ

Ще дня 18 грудня 1936 р. Союз католицьких робітників Канади виніс рішенні, котрі окремим пропамятним письмом представив правительвенним чинникам в Оттаві. Ось перегляд.

Союз просить правительство установити комісію котра переглянулаб условини життя і праці банкових робітників.

Правительство повинно скріпити компанійне законодавство і підприняти закони, що наложилиб тяжкі кари на порушників устав праці або тих, що обманно затівалиб банкроцтво.

Правительство повинно спинити наплив до Канади комуністичних чинників, бо "в совітській Росії признаною партією є партія комуністична. Загально знаним є, що цей край всіми можливими чинниками старається поширити комунізм по світі. Щоби протиділати цій безбожній роботі Союз католицьких робітників Канади піддає таку думку Домініяльному Правительству.

"1. Канада, як член Ліґи Націй, спричинить допит Совітської Росії в Женеві.

"2. Коли будуть докази, що Росія поширює комуністичну пропаґанду при помочі торговельних підприємств, тоді Канада внесе, щоби Росію усунути з Ліґи Націй.

"3. Як кару, запроситься членів Ліґи Націй, щоби зірвали всі торговельні зносини з Совітською Росією."

Союз домагався також заборони нічної праці в пекарнях і заборони ввозу матрац і готових електрично друкованих плит.

⁂

Цего домагаються католицькі орґанізовані робітники Канади. Вільні і бачні на всі небезпеки — душі і тіла.

А як відповіли представники канадійського правительства?

Премієр міністрів Мекензі Кінґ відповів представникам Союзу, що у виду питань, які тепер насуваються на світ, не час є висувати нарід проти народу.

Дальшу і повнішу відповідь дав міністер справедливости Ляпойнт. Він признав вправді, що канадійське правительство не є прихильне комунізмові, але зарівно воно відноситься до всіх інших правительств, котрі не є демократичні. Все таки він уважає, що час тепер не є відповідний для викликування ненависти краю проти краю. А найкращим середником проти комунізму в Канаді уважає таке старання про нарід, щоби рухи противні демократії не мали нагоди закріпитися в Канаді.

Це відповідь чолових людий правительства в Канаді.

Значить — правительство лишає повну свободу комуністичній пропаґанді — не починить жадних старань, щоби припинити комуністичне переслідування в Росії ані щоби протиділати прямо всяким замаскованим затіям комуністів через торговельні представництва. Ділати явно проти комуністів правительство уважає за обяв ненависти — віримо однак, що так понятою любовю вкоротці Канада сильно розчарується і дай Боже тільки, щоби сердечно не жалувала, коли воротя не буде.

Україньке ліберальне правительство Винниченка і Грушевського також подібно в 1918 р. висловлювалося про вселюдську любов та свободу пропаґанди — аж опинилося на еміґрації. Тепер пізно жалувати.....

Але католицьким робітникам Канади, згуртованим в Союзі КРК честь і признання за мужні слова і виступ проти комуністичних деспотів і визискувачів!

Треба зазначити, що СКРК се трета з ряду найсильніща орґанізація робітництва в Канаді. В орґанізації сила. Українські робітники мають взір, як

повинні орґанізуватися і яким чином можуть помогти своїм братам робітникам на Великій Україні проти комуністичного визиску.

БІЛЬШОВИЗМ В КАНАДІ

В попередних двох статях вказано на орґанізацію зовнішну і внутрішні дані компартії Канади. Тут подаємо дальші дані про вишкіл комлідерів. З того наші читачі побачуть, як точно і до подробиць обдумана є зорганізована компартія Канади — та на все тотується....

Вишкіл комлідерів обіймає також військові вправи, отже проводити військовими чинниками та знати всі роди зброї. Також вчити виробляти вибухові матеріяли та з ними обходитися. Вчать орудувати ручними гранатами, вживати газів а також протиділати наступові війська. Отже боротися проти конгів і панцирників. Човг можна легко унешкідливити цільно гранатою між колеса а панцирний віз можна спинити вірвиши перед ним яму через вибух ручних гранатів.

Компартія вислала надійного провідника свого руху до Совітської Росії для завершення вишколу і там він **пробув три роки**. Та як це дивно буде виглядати, замість завершити його вишкіл, там доперва пізнавши більшовизм у своїм корені і дійсности — він замість навертати других **сам навернувся**. Зі Савла став Павлом.

—o—

ВИШКІЛ КОМЛІДЕРІВ В СОВІТАХ

Повних три роки пробув колишній робітник Канади на комуністичнім інтернаціональнім університеті в Москві. Ця найвища школа комуністів числить понад шість тисяч учнів з цілого світа, всіх рас і народів. Найбільше між ними китайців і тому в цій країні сходячого сонця належить ждати в найблищій будучині того, що тепер діється в Еспанії. Наука тревала на кошти держави. Удержання було добре і вигідне. Кожда група має своїх перекладачів, котрі переводять їм на місці все, що професор говорить по російськи. Звичайно учні по якімсь часі звикають до російських слів і поволі привчаються розуміти самі, про що говориться. Одні скорше, другі поволіше — наш комділер вже дещо знав україніців з Торонта і тому скоро привчився добре розуміти по російськи і по українськи, а далі став володіти обома мовами. Студенти, поділені на національні групи мовні, все таки жили одним ідейним життям, а це вірою в комунізм та його здобуття світа. По скінченню наук складали іспити і навіть сам Сталін промовляв з тої нагоди. У вільних від науки часах посилали їх на пропаґанду між засланців. Ціла Росія на півночі засіяна таборами засланців. Це політичні противники комунізму терором і каторгою мають навертатися до комунізму. Умовини життя в каторзі страшні але не безвиглядні. Каторжникові дають нагоду навіть по тижневі перебування повернути назад в свої сторони, якщо поправиться, це значить приречe вірно служити комунізмові. Найдовша кара в каторзі десять літ. Бракує поживи і одягу. Спочинку ніколи від праці нема. Коли каторжани вертають з тяжкої роботи зараз для них нова праця — в кождім таборі мусить бути свій культурний куток. Там женуть до праці каторжан і тоді пропаґандист намагається вияснити їм безвиглядність опору проти влади совітів та єдиноправильність комуністичної партії. Одначе рідко це йому вдається. Є там дозвіл питати, тільки за питання проти влади жде сувора кара. Отже ніхто таких питань не ставить і так культурний куток товче в порожнє то саме і то саме а засланці в серці збирають всю лють проти ненависного правління і ждуть тільки хвилини, щоби з ним розплатитися. **Втікати з табору** прямо неможливо і безвиглядне. Скрізь гострі стійки, що готові стріляти на кождого втікача. Оружне населення також видасть втікача, бо дістає за це нагороду а в разі перехову гостру кару.

За що караються в таборі?

В таборі найбільше селян, одні не хотіли вступити до колхозу і залишити власне ґаздівство, другі знова скривали збіжжа і не хотіли здати на предподаток. Тих селян найбільше з України і Кавказу. Їх називають кулаками. Це впертий і неподатний елемент на комуністичну агітацію, але також найбільше ворожо настроєний проти комуністів. Дальше, засланці інтеліґенти і просвітники меншин Совітського Союзу, що боролися проти московських шовіністів за права свого народу, рідної мови, письменства, шкіл, господарки, і т.д. Тут найбільше інтеліґентів з України. Знова інші засланці це прихильники поворотy монархії, саботажники в промислі, торговлі, господарстві і всякі інші проступники після совітського права.

Ціла Росія покрита сіткою тюрем. Є вязниці повітові, окружні, провінціональні, державні і військові, в котрих карається сотки тисяч вязнів за провини, як вище, заки відішлють їх на каторгу. Та не всі вязні в таборах і вязницях. Найбільше число вязнів є на примусових роботах на далекій півночі. Найтяжчою працею тих вязнів збудовано канал, що лучить Балтийське море з Білим. До цього каналу спроваджено цілу сіть річок і озер, понад шістьдесять тисяч вязнів мужчин і жінок працювали без віддиху. Комлідери посилали до них ще політаґітаторів, що мали їх навчати про правильність комуністичної партії....

На Україні.

З одним інтеліґентом в таборі з нагоди такої пропаґанди запізнався наш комлідер. Це був учитель з України. Комлідер мав його навернути до комунізму. Та коли зайшов з ним в балачку, то замість його навернути, сам захитався, а згодом зовсім переконався про лож більшовицьких вожак на Україні. Проти власних засад і наук відмовили вони Україні права на самобутню культуру. Натомість з ціллю закріпити прегарну країну всіми силами насаджують московщину а свідомих українців переслідують як контрреволюціонерів. Навчання по українськи і з українських підручників, вимога читанок в українській мові, представлення навіть по українськи, це все на тамошню мову контрреволюція а в слід за тим заслання до табору і каторга. Згаданий учитель допоминався тільки читанок в українській мові, а йому казали вчити по російськи. Тоді він заявив, що це проти засад і обітниць Леніна і коли не вмовкав, то його затишили заславши до табору. В таборі був вже третий рік і постійно стояв при своїм. А подібних йому там сотки тисячів. Вони не можуть погоди

тися з російською мовою як правлячою на Україні. І так ці нещасні, замотані в сіти комуністичного блахману, замість звернути волю і думку до Бога та звідтам зачерпнувши сил стати на побідну борбу — далі туманять себе і других, бо Ленін інакше казав навчати і вина не є в системі а в тактиці партії. Подібне явище бачимо в Канаді у відломі комуністів зпід стягу Лобая, котрі оставши комуністами все таки виступають проти більшовиків, бо як їм здається, вони більше праві у своїм навчанню після Леніна, як тамті. На ділі однак не мають чи не хочуть мати тої відваги, щоби зірвати з цілим мильним навчанням, з цілим Леніном, що є тільки заслоною для московської самоволі і поневолення України.

В році 1934 москалі почали поголовний погром української інтелігенції. Понад 3,600 українських інтелєктуальних сил арештовано, заслано чи замордовано. На їх місця наслано родовитих москалів. До Київа прийшов Постишев з поляком Косіром, що на спілку правлять Україною. Нарком освіти Никола Скрипник не міг пережити розгрому української культури, хоча це була тільки культура слова не духа. Досі не знати точно, чи він наложив руку на себе, чи як чутка іде по Україні, не застрілив його Постишев в нагальнім спорі про українську культуру. Також доля стрінула звісного у Винипегу комуніста Ірчана і Івана Сембая, комлідера та вчителя в тайних комуністичних колегіях по Канаді, коли оба приїхали до Совітів. Червона рука грабителів української культури безпощадно з ними розправилась. А перед широким світом комуністи розкричали, що на Україні контрреволюція і вони мусіли її здавити. На ділі не ходило о контрреволюцію, котрої на Україні не було — але о це, щоби задушити останки проявів самобутнього життя України та винищити її представників.

В Дніпропетровську пробуває 80-літний професор Аворицький, вчений і музеольоґ. Там він завідує малим музеєм а його 50 томів творів лежить спокійно і жде кращих часів. Мимо того, що він знаний з наукових праць, нема для нього місця у найвищих школах України— бо він свідомий українець. Твори проф. Яворницького ясно доказують, що через українську культуру москалі увійшли в культурне життя взагалі. Колиби не українська культура москалі залишилибися досі в роді кочуючих монгольських племен. Так звані мистецькі твори музичні москалів це закрадені від українців музичні твори. Відділити від московської музики все, що заґарбали від українців, то залишиться ледви кілька кочівничих напівів і сопівкових пісень. Вся московська культура збудована на українських і з українських взорів. Це москалі знають і ненавидять все українство. Тому для замилення очий винаходить якісь малі і нікому незвісні та для нікого непотрібні племена і роблять великий шум про їх культуру, укладають для них азбуку, печатають для них книжки, бо вони для них безпечні а таким чином дають взір, начеби їм на серці лежала національна культура народів совітського царства. А це лож лжі. І тому згаданий комлідер каже, що ніколи більше фантастична лож не повстала! Він каже також, що ніколи більшого очернення не зроблено на жаднім народі, як на українськім народі в совітах, і ці очернення зробили більшовики!

Тому комуністична партія зарисована внутрі і познаки розвалу видні. В совітах мимо найліпшої волі годі було щонебудь зробити в ділі поправи долі українців. Всюди стрічав відмову і неприхильне відношення до справи. Російський шовінізм не терпить навіть згадки про поліпшення долі України. Це все для нього контрреволюція. Тому він так боїться всіх свідомих українців і безцеремонно винищує їх навіть тоді, коли вони з переконання є комуністи і більшовики. **Для свідомого українця між комуністами нема місця!**

Зірвання з більшовиками.

Вернувши до Канади хотів справу порушити тут. Тому негайно удався до комлідера в Канаді, Стюарта Смита в Торонті і докладно вияснив йому положення в совітах та переслідування української культури, що грозить загибіллю комунізму. Кілька годин представляв свої думки. Його наміром було обїхати всі важніші комуністичні осередки в Канаді і здати звіт з положення в совітах. Представивши загрозливе відношення більшовицьких верхів до української культури винести відповідні рішення на зборах і при помочі тих рішень вплинути з Канади на верхи більшовиків в совітах, щоби змінили своє відношення до України. Але замість післати його на обїздку по комуністичних осередках Канади, Смит протягом трох днів вислав його з Торонта до Монтреалу в очевидній надії, що там серед ріжнородности праці і відійних відносин той скоро вивітріє зі свого захоплення справою меншин в совітах та остигне в запалі і втихне. Коли однак надії Смита не сповнилися, то після трох місяців провід партії закликав його довірочно до себе і наказав мовчати та не розводитися про справу України — інакше його безпроволочно викинуть з партії. Партії жаль було стратити чоловіка, котрого вишкіл коштував її чимало труду а з котрого вона ще не мала надіяного зиску. Тому дали йому ще нагоду оказати свою собачу вірність до партії. Колиж він дали безстрашно розкривав переслідування більшовиків на Україні, тоді разом з іншими тисячу членами викинули його з кінцем 1934 р. з партії.

Так бувший комлідер навернувся але не цілком. Він відкрив рубець заслони, що вказує на страшні приготування комуністів в Канаді в ціли захоплення влади та що нас усіх жде, колиби це стало дійсністю. Неволя України, обман і підступ більшовиків, поневолення всього свідомого і його винищування, це доля під владою комуністів.

Нашим обовязком було подати до відома членів БУК-а все більше цікаве і вартне, щоби були на осторозі і знали, як мають боронитися і що тепер чинити. Небезпека ще тільки в стані творення — нашим обовязком її протиділати! До праці!

ОЛЬГА СЕМБАЙ, ЖЕРТВА БІЛЬШОВИЗМУ

Ольга Сембай це жена комлідера і організатора І. Сембая, що депортований з Канади приняв совітське громадянство, бо не хотів вертати до Галичини, але до Совітів, для котрих щиро і ревно працював в Канаді. Однак більшовики зробили з ним короткий лад. Всю трагедію цього чоловіка та його родини зможемо вичитати з вимків листа Ольги Сембай, котрі подаємо нище.

"Коли я перший раз звернулася за візою, щоби відвідати мою матір в Чехословаччині, мені сказано, що як радянська громадянка я не повинна цього робити! Я не могла повірити в це! Нема іншої країни в світі, що має такий закон!! — Вони хотіли за всяку ціну примусити мене залишитися в СССР, бо вони хотіли затримати в тайні той нечуваний злочин, що поповнено на нас!"

Ось "людяність" соціялістичного будівництва в совітах! Не вільно відвідати рідної матері. Певно, що для культурної людини це нечуване. Не диво однак це для совітського чоловіка, бо він відчуває інакше як ми — це монгол духом, хоча й закрав українську культуру, котру з серця ненавидить. Але послухаймо дальше.

"Я попродала все зі своїх особистих річий, свої і Іванові убрання, черевики, плащі — все, що ми мали з Канади або Льондону — дарунки, які ми отримали від канадійських організацій — яка іронія! — **я була примушена продати те все, щоби купити хліба для наших дітий.** Я була безпомічна і тамошні люди, **переважно евреї**, майже дуріли, щоби дістати тано мої річи і мати щось "закордонного виробу." Ніколи в свому житті не бачила я таких людий — **гірших, ніж дикі звірі! І на кождій ліпшій позиції,— еврей!** У школах, офісах, магазинах — **всюди!** Шеф харківської міліції Берковіц, еврей, прислав до мене нагло міліціонера з приказом дати йому назад папір, той одинокий документ про смерть Івана."

І знова повна жаху картина неволі та відсутности людяного. Всюди жид — котрого однак пані Сембай називає чогось з більшовицька "еврей." На Україні жида не вільно назвати жидом, це образа і антисемітизм — строго за це карають, це контрреволюція. Але в Канаді ми, дякувати Богу, вольні — отже для нас жид є жидом а не евреєм. Захланність і використання людського нещастя, визиск, про котрий буржуазні країни поняття не мають — це той "рай," що більшовики обіцюють робітникам. А пані Сембай вповні це зазнала....

"Я зібрала всі свої сили і пішла до шефа ОГПУ Камінського, еврея, і до прокурора Брона, еврея, і домагалася справедливости **де є мій чоловік?**"

"Я запитала, де є гріб мого чоловіка? І ті гієни сказали мені цинічно: "Поїдьте до Астрахану, може знайдете."

Треба подивляти мимо всього мужність і витревалість цьої жінки, що серед таких відносин і окруження все таки не зломилася! Мимоволі лицарскість постави пориває і викликує пошану — але не там. Бо як каже пані Сембай, це "гієни"..

"Що за ідіоти є люди там! Я пішла до "Колхозу" і сказала їм, що не буду платити за кімнати, які є гірші, ніж тюремні мури для мене — що я буду лише рада, щоб мене викинули на вулицю з двома дітьми — жінку політемігранта, якого замордовано в радянському Союзі — і ніхто не знає, чому. Я не заплатила ні одного рубля, але на другий день електричне світло пущено в наше помешкання і ніхто не сказав більше ні одного слова про заплачення ренту."

"Другий трик вони зробили з грішми, які моя мати вислала мені на подорож. Банк не виплатив мені в долярах, кажучи, що від 1 січня 1936 року всі закордонні гроші, вислані до СССР є виміняні на рублі. Але з другого боку я мушу мати закордонні гроші, щоб купити залізничий білет, бо вони не можуть продати його за рублі. Я мусіла завернути гроші до Праги і ми поїхали до Москви, де чехословацький конзуль позичив мені гроші на дорогу до Праги."

Ось тут описує Ольга Сембай, як комуністи хотіли викинути її хвору з дітьми на вулицю, бо попродавши все, не мала чим заплатити за станцію. А захворіла вона з грижі по утраті чоловіка, оставши без всяких засобів до життя з двома донечками серед "гієн". Певно, що ці надіялися, будьтоби вона хвора не вспіє видістатися зпід їх власти і там помре а з тим весь слід загине про трагедію родини. Але тому що Ольга Сембай була чеською громадянкою, на її прохання занявся її долею чеський конзуль, і Мати з Чехії прислала гроші на життя, доки за вставленням самого президента Чехословаччини Бенеша, совітський уряд рад нерад мусів погодитися на виїзд пані Сембай. Але що булоб сталося, колиби вона не була чеською громадянкою і др. Бенеш не схотівби занятися її судьбою — це остає для вашого представлення.... І що діється з тисячами бездольних українських людий, котрими нема кому занятися, також прошу собі представити.... Це все ділося і діється в так званій "робітничій" і "соціялістичній республиці" з центром в Ленінграді. Не дурно пані Сембай кінчить свого листа тими словами:

"Прошу Юліяне, поговоріть з Канадською Робітничою Оборонною Лігою: що вони будуть робити в обороні дітий Івана Сембая?"....

Аякже! Що вони будуть робити?

Будуть мовчати, як мовчали досі, коли тисячі і тисячі чесних українських громадян гинули в підвалах ОГПУ або на далекій півночі. І будуть дальше дурити людий, щоби складали гроші на оборону.... отих прокурорів і шефів, про котрих згадує Ольга Сембай, а котрі добре знають, як уживати назбираних гроший.

Вимки з листа Ольги Сембай передруковуємо слово в слово з більшовицької часописі "Правда," Винипег, Ман., ч. 43 з дня 30 грудня, 1936, стор. 3.

Цей лист говорить сам для себе. І для кождого **чесного українця** може бути тільки одна відповідь на такий лист — **зірвати всяку звязь з комуністами,** котрих руки отікають безнастанно кровю невинних українських жертв.

Для нас істнує тільки один клич на цім **фронті:** ПРОЧ з КОМУНОЮ!

Най загибає більшовизм, катівня українського народу!

СКАРБОВИЙ ЗВІТ БУК-А ЗА ОСТАННІЙ КВАРТАЛ, 1936

Жовтень

Прихід —

Перенесено з вересня	$57.56
Анд. Кутний, вкладка	1.00
о. Семчук з продажі книжечок	3.00
Відділ ч. 17, Приймове	1.80
В. Филипович	1.00
П. Ковальчук	1.00
Відділ ч. 5, Кадворт	3.40
Ф. Мазуркевич	1.00
Студенти бурси БУК-а на орг. фонд	10.00
Членські вкладки, зібрав О. Приймa	5.00
В. Войтович, Витків	1.00
З продажі книжечок на з'їзді	.55
М. Левчишин	1.00
Зі з'їзду в Кадворт, за стяжки	5.25
Концерт, хори і поциси підчас з'їзду	92.30
З продажі стяжок на з'їзді	52.05
Зі забави на з'їзді	28.75
К. Приймa	1.00
П. Вітів	1.00
Йосиф Тихий	1.00
Ів. Ковбель	2.00
Брат Методій	1.00
Ст. П. Ковалишин	1.00
П. Матвіїв	1.00
В. Годованський, за календарі	1.00
Відділ ч. 34, Ріджайна	4.25
З продажі книжечок о. Семчук	2.50
Відділ ч. 3, Борщів	2.70
Разом	$287.21

—=0=—

Розхід

Друк Бюлетеню за жовтень	$50.00
Розсилка	1.85
Друк стяжок на з'їзд	5.50
Гонорар п. Ольги Павлової	15.50
Оплата чека	.15
Папір і пишльки	.20
Радіогодина	33.00
Куверти	.75
500 печатаних куверт 8x10	3.25
250 печатаних куверт, менших	1.75
Пересилка	.50
300 оголошень 18x24	6.00
Пересилка	.65
Кінцева доплата за статут	25.00
Почтові значки	1.00
Разом	$145.10

Остає чистих до переносу $142.11

—=0=—

Листопад

Прихід —

Н. Свідзінський	1.00
Збірка на пресфонд, відділ ч. 20	6.40
Ів. Гринишин, вкладка і відзнака	1.25
Відділ ч. 2, Ланівці	1.25
Жіновідділ ч. 14, Гефорд, на пресфонд	5.00
Ів. Стратулак і І. Данилишин	2.00
Ів. Зайшлий, Н. Липка і А. Лукащук	3.00
Ів. Дубик за відзнаку	.25
Відділ ч. 55, Айтуна	5.40
Ан. Шах	2.00
Ф. Демчук, о. Ан. Роборецький, М. Яванн	3.00
Разом	$30.55
Перенесено з жовтня	$142.11
Всього	$172.66

—=0=—

Розхід

Папір до писання	.18
Почтові значки	1.00
Друк Бюлетеню за листопад	50.00
Розсилка	1.85
За Голос Спасителя	1.00
Разом	$54.03
Остає чистих	$118.63

—=0=—

Грудень

Прихід —

Відділ ч. 25, Красне	3.00
Студвідділ ч. 21, Саскатун	8.50
М. Королчук	1.00
П. Гадубяк за відзнаку	.25
З продажі книжечок о. Семчук	1.70
На базар бурси БУК-а о. Семчук	5.00
А. Саінчук, В. Гордійчук	2.00
М Стрілець, вкладка і відзнака	1.15
П. Воняк, " " "	1.25
З продажі календарів	.55
о. Н. Демків	1.00
Гафія Чура	1.00
Іван Замора	1.00
Ф. Кіндрачук	1.00
Панство Гунчаки, Вонда	2.00
о. Перейма, М. Губич	2.00
З продажі календарів	.20
Відділ ч. 17, Приймове	5.40
о. Бахталовський, ЧНІ., замість желань	5.00
З продажі книжечок о. Семчук	1.00
Відділ ч. 2, Ланівці	20.25
Відділ в Норквей	3.60
Відділ ч. 4, Саскатун	9.80
Відділ ч. 34, Ріджайна	1.20
Т. Сарган	1.00
Відділ в Мондер	3.00
М. Секуцяк і Г. Кузьмар	2.00
о. Семчук з продажі книжечок	1.50
Разом	$864.5

Розхід

Розсилка оголошень на контест	$2.65
Папір на програми і калька	2.55
Значки на забаву	1.00
Різьба на пугарі	3.35
Висилка клішї до УВ	.38
За гру на піяні	2.00
Доплата за розсилку Бюлетеню за листопад	.45
Друк Бюлетеню за грудень	50.00
Розсилка	2.25
За Голос Спасителя	1.00
За календарі	1.05
Почтові значки	1.00
	$67.68

Остає чистих в скарбі БУК-а з днем 31 грудня 1936 ..... $137.40

Дм. Кобринський,
гол. скарбник

Річне зіставлення скарбу БУК-а

	Прихід	Розходи
Січень, 1936	$174.00	89.96
Лютий	113.55	98.03
Март	62.33	111.90
Квітень	32.06	54.59
Мая	55.90	3.29
Червень	55.22	54.18
Липень	15.30	81.95
Серпень	47.80	1.00
Вересень	12.65	89.48
Жовтень	229.05	145.10
Листопад	30.55	54.03
Грудень	86.45	67.68
Разом	$916.00	$851.79

Переносимо чистих з 1936 ..... $64.27
З 1935 перенесено 73.13
Разом $137.40

Дм. Кобринський
гол. скарбник

ЗВІТИ

Дня 19 грудня 1936 р. відбулися річні збори відділу молоді ч. 42 у Витків, Саск. Збори отворив голова відділу п. Й. Іванчук. Всі відспівали "Боже Великий".

Провідниками зборів були панна Гаврилюк і панна М. Ковальчук, як писар.

Старий заряд здав звіт з цілорічної праці — звіт принято одноголосно.

Новий заряд на рік 1937 вибрано як слідує:

Голова — Йосиф Іванчук
Заступник — Василь Горбач
Писар — Софія Ковальчук
Скарбник — Павло Деміон
Провірники — Андрій Гаврилюк і Павло Войтович.

До дня 19 грудня 1936 зібрано членських вкладок $4.50. Дня 5 січня відіслано до головного скарбника БУК-а 90% вкладок, це є: $4.50. А також спис членів, котрим належить висилати Бюлетень.

При кінці зборів новий заряд зробив рішення, щоби повести акцію за придбанням нових членів та посилати працю для добра Церкви і Народу.

Софія Ковальчук
писарка

❦ ❦ ❦

Замітка наша: Такий відділ з таким проводом заслугує на повне признання. Річні збори відбуто на час — вкладки зібрано також. Все сповнено і повідомлено Головний Заряд БУК-а. Значить, організаційне вишколення того молодечого відділу таке, що стає взором для старших відділів! Честь, кому честь!

Звіт нарад Проводу БУК-а в Саскатуні

Річні наради Головного Заряду Саскачеванської Секції БУК-а скликано по розпорядженні п. Я. Д. Срагійчука, голови Братства, висланому до п. Г. Корчинського, головного писаря на дні 30 і 31 грудня 1936 року.

Наради отворено о 2-ій год. повалудні 30-го грудня у присутності всіх членів у салі Бурси ім. о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні.

Загальний настрій нарад зазначився передусім радістю ізза позитивної і енергійної діяльности Братства у цілій Канаді, передусім у Манітобі, де Винипег під умінням і неструдженим проводом зумів дійти до осягнень справді надзвичайних. Збори радіють успіхами братньої Секції і бажають у тому напрямі успіхів щораз кращих і величніших.

Саскачеванські відділи провадили нормальну діяльність і Збори ствердили, що одною з найбільш пекучих справ, це управильнення і розвинення акції у всіх наших осередках. Це є очевидним доказом життєздатности і Збори розпочались з рішучим наміром зі сторони всіх присутніх, щоб ту справу рішучо полагодити.

Щоб улекшити працю і збогатити її; у наслідках, Збори в першій мірі зайнялись уложенням програми Загального З'їзду Секції, що відбувається в місяці жовтні впродовж трьох днів, з котрих останній є державний днем подяки. По думці Зборів головний нарис конвенції найкраще виглядатиме ось так:

Суботу присвятиться конвенції Товариства Українських Католицьких Шкільних Тростів і нашого учительства, а щоб оминути всі недоматання, що неминучі, якщо нема точно означеного заздалегідь порядку. Збори уважали за відповідне подати поділ часу: Рано о 9-ій год. тиха Служба Божа. — По Службі Божій сніданя у Салі Просвіти при Церкві. — Від год. 10-ої до год. 12-ої засідання Тростів і учителів. Збори отворяться молитвою і першою справою, це провірення повноважстий делегатів. — Слідуючою справою, це отворення ділової частини: Привитання делегатів через Предсідника і сейчас зложення звітів поодиноких Урядовців.— Слідує вибір членів комісій: номінаційної, резолюційної і для уложення заяв і побажань конвенції на адресу церковних і державних властий. — Півгодинний виклад (не довший). — Год. 12. обід в домівці Просвіти. — Від год. 1.30 по пол. друге засідання тростів і учителів. Звіти вибраних на конвенції комісій. О год. 2-ій (не пізніще), виклади у справах учительства і шкільництва. Бесідників не буде більше, як три, виклади не довші як пів години і мають бути написані принайміні місяць наперід а текст їх одобрений Зарядом БУК-а. Бесідників вибирає Заряд Тростів за попереднім порозумінням з Головним Зарядом не пізніще кінця місяця червня. О год. 3.30 дискусії над звітами комісій і вибори. Закінчення о год. 4-ій. — О год. 6-ій вечера в Бурсі. — О год. 7.30 засідання удівців Бурси Братства у салі Бурси. — Год. 8.30 мистецька часть З'їзду в салі Просвіти.

НЕДІЛЯ

Год. 8.30 тиха Служба Божа. — О год. 10-ій Служба Божа співана і проповідь. — Год. 12.30 обід у салі Просвіти.

Год. 2. точно, Отворення Загального З'їзду. Порядок:

Вступне слово не довше як 5 мінут через Предсідника. Опісля вибір комісій (як повище). — Слідують не довші, як тримінутові приняти делегатів, що їх пановновласти провірено між год. 12.30 і 2-ою. Провірку виконує Головний Діловий Писар, що буде до розпорядимости делегатів у тій цілі на сцені домівки. — О год. 3-ій промова п. Міністра Просвіти около 20 мінут. — Слідують бесіди осібно запрошених бесідників. Бесідників не пізніще, як до

кінця червня запрошує за порадою п. Голови Секції Головний Заряд. Збори виразили побажання, щоб у тій цілі запрошувати тільки практикуючих Українців Католиків. Бесіди не повинні тревати довше як пів години і тема буде означена. — Бесідники будуть на цей час лиш три найвизначніщі і по останній бесіді п. Предсідник по короткій подяці останньому бесідникові попросить, щоб у салі остались тільки делєгати, котрим дасться осібну відзнаку і приступиться до зложення звітів поодиноких комісій. Опісля послідують дискусії, резолюції і вибір Заряду.

Год. 6. (точно) вечера в салі домівки. — Год. 7. мистецькі змагання у домівці Просвіти у співі.

ПОНЕДІЛОК

Год. 9.30 тиха Служба Божа. — Снідання в Домівці Просвіти. — Год. 10. змагання в бесідництві. По думці Зборів найкраще означити заздалегідь предмет промов однакий для всіх учасників в змаганнях. — Год. 12. обід у Домівці Просвіти. — Від год. 1.30 до год. 4-ої приготовлення побідників у змаганнях до виступу на воздушних хвилях радіової стації у Саскатуні. У домівці Просвіти буде стояти радіовий апарат. — О годині 6-ій Бенкет за значками, що будуть продаватись заздалегідь.

По обговоренні справ дотично річного З'їду Збори зайнялись справою розвинення і оживлення діяльности поодиноких місцевих відділів. Головним заданям у цьому напрямі Збори уважали вироблення систематичного пляну праці.

По довгій річевій дискусії Збори дійшли до слідуючих постанов:

1. Треба, щоб кождий відділ улаштував слідуючі торжества: а) Торжество в честь Тараса Шевченка. (Березень). —б) Виконання програми у справі преси (лютень). —в) Торжество Матері, що буде обовязково мати ціхи почитання Богоматері. (Травень). —Торжество в честь Маркіяна Шашкевича (червень). —д) Торжество св. Володимира з характером патріотичним (липень). —Торжество Рідної Мови (жовтень). є) Торжество листопадове (листопад). —з) Різдвяні концерти (січень).

Збори свідомі, що виконання цих програм домагається досить великої праці, що в неодному випадкові моглаб бути понад сили деяких відділів. Тому Збори постановили ,щоб кождому відділові вислати весь потрібний матеріял. — Преп. о. Балі повірили Збори старання о уложення для всіх поодиноких торжеств 1) Вступного слова, 2) викладу і 3) кінцевого слова. П. Прийма взяв на себе зобовязання виготовлення музичної, вокальної і поетично-мистецької части програми. Ці матеріяли буде висилатись поодиноким відділам 6 неділь перед торжеством і поодинокі відділи будуть висилати 25 процент чистого приходу з цих вистав до кас Головного Відділу на покриття видатків з цим укладом сполучених.

П. Гол. Писареві Корчинському поручено, щоб зайнятись уложенням програм для спортової діяльности поодиноких кружків в порозумінні з управою Колегії св. Йосифа.

Щоб щомісячні Збори поодиноких відділів зділати інтереснішими, Збори ухвалили, щоб кождому відділові на кождий місяць вислати один виклад і крім того кождий відділ дістане точну програму, що її придержуватисьме у провадженні своїх місячних Зборів.

Збори ухвалили, щоб видавати щомісячно летючки на чотири сторінки про ріжні важні проблєми під заголовком: Просвітні Листки Бр. Укр. Католиків. Фінансову сторону цьої справи взяли особисто в свої руки Всч. о. Пелех, котрі також мають звернутись до відповідних осіб з просьбою о виироблення згори означених тем для згаданих Листків.

Щоб поширити свою пресу, Збори ухвалили, щоб винаймити агента для спродавання наших публікацій і збирання передплат.

У справі нашого учительства Збори порішили повязати певні кроки, щоб мати статистичні і точні інформації про всіх учителів, щоб таким чином осягнути спосіб до обсаджування шкіл добрими учителями.

Останньою і дуже важною справою нарад Зборів була справа Бурси Брацтва. Всеч. о. Пелехові, п. Директорові Бурси О. Приймові і п. Гол. Писареві повірено повзяти певні заходи для здобуття інформацій і способів для будови і фінансовання нової Бурси, при чім порішено також, щоб старатись на біжучий час о добровільні датки для провадження Бурси. — Збори вислухали і прийняли фінансовий звіт з провадження бурси, зложений через п. Петра Воробця. Подрібний звіт порішено вислати всім поодиноким уділовцям.

Молитвою покінчено наради.

ЮВІЛЕЙ

Дня 5 лютого ц.р. минає якраз 300 літ від смерти одного з найкращих Владик Української Католицької Церкви, **о. Митрополита Йосифа Велямина Рутського.** Він правив нашою Церквою в дуже грізний і небезпечний час. Повно прикрощів, погроз, недостатків і напастий переносила тоді наша Церква та Духовенство. Це час мученичої смерти св. Йосафата Кунцевича, Архієпископа Полоцького — це час натиску польської шляхти і православних вкупі на Унію. До того всякі єреси, з котрих нині сліду не стало, жирували на немічнім тілі нашого національного організму. Політичні відносини були тоді змінні і неустійнені — посвякчасні війни і знищення. В такому тяжкому часі Боже Провидіння віддало провід нашої Церкви в руки о. Митрополита Рутського, котрий хоча з кальвінської родини, пізнавши правду відрікся єретичних блудів і став на службу Богу і Народові. На іншому місці Бюлетеню читачі найдуть статтю о.Карівця про о.Митрополита Рутського. Всі наші відділи повинні устроїти академію в честь о. Рутського, бо шануючи великих людий нашої Церкви шануємо самих себе, освідомлюємо нарід наш та вчимося з минувшини, як належить ділати в подібних відносинах тепер.

☘ ☘ ☘

Цего року обходимо також столітні роковини появи першої книжки, писаної народною мовою в цілости в Галичині — а це **Русалки Дністрової,** що написав український католицький священик, о. **Маркіян Шашкевич.** Від тої хвилі датується національне відродження українців в Галичині а початок того відродження нерозривно вяжеться з мурами Української Католицької Духовної Семінарії у Львові та нашого Духовенства. **Там, в мурах Духовної Семінарії, ще як питомець о. Маркіян Шашкевич з другими питомцями почав продумувати над піднесенням нашого народу в Галичині а вислідом тих старань були перші проповіди в народній мові,** дальше перші вірші і поява першої книжки в Галичині в українській народній мові, котру о. М. Шашкевич назвав "Русалка Дністрова." В тій книжці зібрав народні пісні, повіря, казки а також уложив там прегарні вірші — поезії, котрі донині не стратили мистецької вартости та котрі донині співаються, як пр. Веснівка. Виїмки з творів о. М. Шашкевича містимо в літературній частині Бюлетеню. Століття відродження нашого народу в Галичині всі відділи БУК-а повинні урочисто святкувати головно літною порою, коли буде змога зібрати більше людий та освідомити їх про вагу, значіння і заслуги нашої Церкви і нашого Духовенства для відродження і поступу українців в Галичині.

☘ ☘

Трета річниця це **900-річниця посвяти всіх українських земель Матері Божій** і признання Матері Божої царицею України, довершене нашим князем Ярославом Мудрим в році 1037, після побіди над Печенігами. Тоді на нашу землю нападали орди, що йшли з далеких азійських рівнин. Сусідами українців зі сходу були Печеніги, що воювали з нами. Але на них наперла зі сходу нова орда Половців і тоді тікаючи перед Половцями вони всіми силами напали на Київ — місту грозила загибіль. Князь Ярослав благав помочі в небесної Цариці і коли за молитвами народу побідив Печенігів, не лише збудував в честь Матері Божої церкву Благовіщення і покрив її золотою бляхою, від чого стала називатись "Золоті Ворота" —але також цілу українську землю віддав в опіку і покров Матері Божої та проголосив Матір Божу Царицею України. Церква Благовіщення стояла в Новім Київі, котрий заснував побіч Старого князь Ярослав тому, що творила оборонну башту своєю вежою тому й нарід називав "Ворота." Річницю цю, одну з найкращих і наймиліших, які знає наша земля, належить особливо торжественно обходити в місяці маю.

ПРОСЬБА ДО УЧИТЕЛІВ

Ради власного добра наших учителів, Провід БУК-а в Саскачевані на нарадах в Саскатуні вирішив просити учителів виповнити поданий тут взір і відіслати до впр. о. Івана Бали, ЧНІ. Айтуна, Саск.

Причина тої просьби та, що многі школи просять адрес своїх учителів, інші знова бажають обмінятися учителями, а також самі учителі — в тій цілп зібрані дані послужать вельми справі. У всіх справах з тим звязаних просимо вдаватися на адресу впр о. Івана Бали, ЧНІ.

Взір

Імя і назвиско ....

Стала адреса ....

Кляса цертифікату ....

Імя школи, де вчить .... Число дітий....

Досвід (кілько літ вчить) ....

Віроісповідування ....

Чи певний своєї посади? ....

Хи хотівби змінити місце? ... яке місце бажавби?..

....

Досвід в громадській праці — дириґент? ....

Режісер? .... бесідник? ....

скавтместер? .... спорт? ....

Жонатий .... З дітьми і кілько? ....

Теперішна адреса ....

Власні замітки ....

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

о. Маркіян Шашкевич

МОЛИТВА

Псальми Русланові

Великий єсть Бог і велике імя Його. З небес на землю, від кінця світа до кінця простирається воля Його. Все, що під сонцем і вище сонця, в світі і за світами, розгомонює мудрість безначальну і безконечну Його. А перед сею мудрістю марниця всі мудрости наші, як крапля перед морем, як червина перед велитом, як годинка перед віками. Мудрість і воля Його є двоє і одно, як душа і мисль її, поломінь і вогонь. Мудрість тая світові, що вода рибі, що людям воздух, що надія серцю чоловічому. Возьми сеє а погибне теє.

Гордишся чоловіче умом твоїм і розумом твоїм як день світлом забувши на сонце, як в подобі ворона павляним пірям —гордишся і кажеш: Нема Бога! То й тебе нема: сон єси і мара, а твоє імя вітер на степах України — а мисль твоя дим, заворот — а життя твоє життя каміня у землі глибоко — а надія твоя—як піна на водах і не лишиться по днях твоїх слід. Мраки огортали тя по сім і темнота гірка наляже на тя по тім боці, бо Бог хотів, щоб ти бачив світ а ти в сумрак влюбився — і вводиться ти воля твоя.

☘ ☘ ☘

Віра серця мого, як Бескид твердо постановилась на любови. Смуток твій зиидіє, а радість сліди його позамітає, а сумна північ буде ясним полуднем і звеселишся, а око твоє заблищить зірничкою в бурній нітьмі життя твого і огорнешся зоревою свитою тихомиря і лиияєть над тобою милость Божая, бо надія із серця твого не втікла — бо хто яко Бог?

Спотопиш ми долю і проженеш щастя, день ми споморочиш і світ ми западе, нуждов мя вдариш і напілеш ми злидні, світ ми спустіє і йме ворогувати, зиидіє радість і плач мя огорне, туга ми раньком і вечером журба, і ніч ми несонна і горювання з сонцем, вирвеш ми очи і душу ми вирвеш — а не возьмеш милости і віри не возьмеш, а не видреш любови і віри не видреш, бо руске ми серце тай і віра руска.

ПАПА ПРО БІЛЬШОВИЗМ

В Навечіря латинського Різдва св. Отець, мимо тяжкої слабости, все таки відізвався на воздушних хвилях до всіх людий доброї волі, щоби ще раз сколихнути сумлінням світа та отверто представити грізну небезпеку, що жде всіх від комунізму. І коли св. Отець останнім зусиллям своїх немічних сил, з ложа недуги, мимо просьб і рад лікарів — таки відізвався і кличе світ до опамятання, то це значить, що небезпека справді мусить бути дуже-грізна і в останній стадії.

Це послання св. Отця подаємо вповні.

"Коли з безчисленних нагод, які Боже Провидіння безнастанно нам зсилає і через любов наших всечесних братів і, улюблених синів а також тих, що з найдальших закутків землі приходять до нас — наша ціла душа радіє радістю батька, що в серці Спасителя обіймає всіх, нині більше як коли почуваємось близькими і учасниками нашої улюбленої святої колегії, котрої всечесний декан у світлім привіті іменем своїх світліших товаришів виразив нам їхні желання і добрі побажання, котрі ми надзвичайно цінимо.

"Почуваємося близькими і учасниками наших улюблених римських пралатів і всякої католицької родини, опромінені Вифлеємською зорею з цьої річної нагоди святого часу Різдва.

"Ми близькі і присутні вам і цілому католицькому світові духом, котрий думкою минаючи час, вижини і простір океанів здіймається понад всесвіт та його бурсі до самого Бога.

"Ми близькі і учасниками турбот ваших сердець, бо серце не є відділене від думки, але воно радше слідує за нию і черпає з него, як це ви зі щоденного досвіду знаєте, всечесні брати і люблені сини щоби зачерпати жару побороти всі перепони часу, простору і скрити людського життя, що вас від нас відділюють.

"Ми згадали про святий час Різдва, бо першою рацією, що так живо будить в нас бажання і відчуття вашої присутности, є саме це: Щоби ми могли дати і обмінятися з вами найкращими побажаннями всіх духовних ласк, всіх святих дарів і найобильніших благословень з нагоди святого часу Різдва, що гомоном відбилося через століття як година всіх ласк, всіх благ, всіх благословень, за котріми людство так жадібно глядить а котрі божа доброта так довго приготовляла з так глибоким пляном любови і милосердя.

"На горе, проти волі Бога, що прийшов принести мир для людий доброї волі, паношиться злоба многих притаєних ворогів цьої Божої Дитинки, що хотіла стати чоловіком і замешкати між нами, повна ласки і правд, щоби від Її повноти ми всі приняли "благодать за благодать."

"Тому ми з нагоди тих святих днів і майже постійно при кождій нагоді, коли могли отворити перед вами наше серце і перед цілою католицькою родиною, бажали з привітом духовної радости злучити натяк на гірку журбу, котра трівожить наше батьківське серце ізза стільки великих лих, що цими днями наче пошесть напали на суспільність, мирян і Церкву.

"В той самий час ми вказували на всю вагу небезпек, що нам загрожують і взивали всіх до чуйности, діла і злуки всіх людий доброї волі проти пропаганди ворога та його безнастанних намагань привести до руїни найглибші заложини людської суспільности, родини і поодиноких людий.

"Понад все ми звертали увагу на дійсні ліки, якими є правда, справедливість і братська любов а котрих то чеснот Католицька Церква є одинокий захистом і божественно установленим зберігателем.

"Скорбна нотка, що цего року чується крізь різдвяні радощі є глибша і тяжча з тої причини, що досі в Еспанії громадянська війна зі всіми страховищами ненависти, убійства і знищення. Здається, що там пропаганда і ті лихі сили, про котрі ми згадали, намагалися зробити найбільшу спробу всіх руйнуючих сил, розсіяних по світі, котрі стояли на їх розказі.

"Тут є **нова небезпека, більше загрозлива як колинебудь, для цілого світа** а особливо для Европи і її християнської цивілізації.

"Тут є знаки і дані страшної дійсности, що приготовлено для Европи і для цілого світа, якщо вскорі не підприниметься конечних ліків оборони.

"**Між тими, що уважаються обороцями ладу проти підривників цивілізації**, проти поширення атеїстичного комунізму, котрі в тій обороні жадають для себе проводу, на жаль бачимо чимало таких, що опановані і ведені ложними і фатальними ідеями, так у виборі ліків як також в оцінці своїх противників.

"Ми кажемо, ложні і фатальні ідеї — бо хтонебудь змагає звільнити або прибити в серцях молоді віру в Христа і Його Боже Обявлення — хтонебудь змагає до того, щоби Христову Церкву, яка є охоронницею **Божих обітниць** і через Боже відпоручення учителькою народів — представити як ворога народного добробуту і поступу, такий, не тільки не є будівничим щасливої будучности людства і своєї країни, але навпаки, він нищить найуспішнійші і найрішучіші середники оборони проти страшних лих і він, навіть коли про це не знає, то працює з тими — проти котрих як каже і вірить, бореться."

о. Р. Медер

ДЕМОКРАТІЯ

Ідеалом демократії є пропорціональна демократія, після правила, що всі є рівноуправнені. Пропорціональність це політика розпуки і замішання. Розумію правління, що є католицьке. Розумію правління, що є протиклерикальне. Розумію правління що є соціялістичне.

Але явно признаюся, що я не можу зрозуміти, як правління може бути відразу і одночасно **католицьке і антиклерикальне, ліберальне і соціялістичне. Не розумію, як одна партія в правительстві є головою, інша устами, трета рукою а четверта жолудком. Таке правительство, колиби воно могло істнувати, то це потвора. Правительство мусить мати голову, язик, руки і жолудок але однородні. Демократія в повноті свого слова не істнує.**

Новочасна демократія, сама там, де змагає бути справедливою, є несправедливою і небезпечною. Демократія віддає все на ласку виборів. А вибори є випадком і знова "непомильністю." Всі рішення виборів мають силу закона. Один одинокий голос може вирішити найважніші питання релігії і права. Підчас виборів атеісти мають рішаючий голос про церкву, злодії про майно, лихварі про винагороду і працю, чужоложники і зводники про карне право, необразовання про основи людської суспільности.

Правда і справедливість, що є вічними, незмінними і независимими, видані на самоволю більшости. **Новочасна демократія, в противности до християнського зрозуміння держави, не узнає суверенности правди і Божих заповідей, котрі обовязують також вибори.**

Новочасна демократія це найбільша лож століття! Вона не є ратунком перед потопом, тільки її продовженням і посиленням. Той, що це говорить, є республиканцем — сином найдавнійшої і найкращої свобідної держави, однак рівночасно найбільше переконаний противник новочасної демократії. Наша борба не йде о форму правління але проти розпаношеного, безбожного і гіркого в наслідках блуду про початки громадянської власти.

Але навіть тоді, колиби хотіли під демократією розуміти щось інше, як ми, а іменно загальне повстання вільних держав — то й тоді не можемо бачити в ній ковчега перед потопом. **Форма правління грає підрядну ролю.** Скілько сидить на сетених стільцях, один чи сімох, це має побічне значіння. Були держави, в котрих один сидів на тім стільці, але нарід був вільний і щасливий. Є знова правління, де приказує сімох та їх політика є тиранією і невільництвом.

Цілю всіх правлінь є служба народові, охорона людських прав і найвищих дібр людства: релігії, совісти, родини, життя майна чести, добробуту. **Найліпше** правительство монархістичне чи республиканське, буде це, що **зберігатиме всі добра ненарушимо для людства.** Людскість всіх мов кричить і крик той чутно скрізь. **Більше прав!. Більше свободи! Правительства повинні бути ради народів і для народів а не народи для інтриг дворів і правительств.** Це крик розпуки замучених народів, а я кричу з ними. Але рівночасно додаю: Форма правління це побічна річ. Форма не помагає. Дух ратує.

Це, що народи потребують, то не демократія — тільки оборона перед всіми ворогами людських прав — оборона перед тиранією всіх, республиканців і монархістів — перед тиранами сумління і віри, життя, майна і всього добра. Але запорука свободи і права є тільки одна: Почуття відповідальности правительств, сумління можних світа, релігія. Ковчегом не є демократія, ним є Католицька Церква. Ратівником не є Вилзон, тільки Папа.

Павло Кобрин

ЧЕСНИЙ ХРЕСТ

Так знову ж послухаймо св. Письма: (Що на нього і Вони покликуються): "Стояла ж коло хреста Ісусового і Мати Його, і сестра Матери Його, Марія Клеопова і Марія Магдалина. Ісус же побачивши Матір і ученика стоячого коло неї, котрого любив.. (Іван 19, 25 і 26). Ось під хрестом стояли перші Ісусові послідувателі. Ісус любить ученика, що під хрестом стояв! Так чому ж ним би під хрестом не можна стати? Не тільки що можна, але і треба, щоб і нас Ісус любив. І оповідають ще св. Євангелисти, що богато ще людий стояло під хрестом, а бачучи Його смерть билися в груди, каялися гріхів своїх, одержуючи відпущення їх, визнавали що Ісус, це справді Син Божий! Ось кілько Божих ласк сплило на них і на ввесь рід християнський з хреста. І ми ж годиться відкидати хрест, як Христос його приймає і несе? Це ж для Ісуса найбільша зневага! Такі християни вже не є послідувателями Ісуса!

Викидати хрест це є і великою зневагою того святого знаряддя Христової смерти! І то тоді коли Бог домагається пошани і чести для святих річей. Коли Господь Бог об'явився Мойсеєві в огненному корчі в пустині, то перші його слова були до него: "Мойсею! іззуй обувя з твоїх ніг, бо місце, що на ньому стоїш, є земля свята!" (І Мойс. 3. 5.) Отже ж сам Бог домагається шани для святого місця. Гора Синай, мала загороду, за котру не смів ніхто перейти під карою смерти, коли Бог явився, оголошуючи 10 заповідей. (II. Мойс. 19, 21.). Це строгий був наказ для відданя чести для святого місця. У Новому Завіті Ісус виганяє бичем з церкви всіх за зневагу тісі святині. Ось дивіться як Господь Бог домагається чести для святих місць. А що ж є святійшим як хрест, що ввесь був зілятий Найсв. Кровю Ісусовою? На нім був той сам Бог, що казав Мойсеєві віддати шану святому місцю. Яка ж тепер зневага для св. хреста, коли його взяти з церкви, з хати, або зі шиї і викинути на сміття? А таке роблять якісь теперішні "євангелики"! Повисше описано як наші батьки віддавали честь для св. хреста вже тут у Бразилії і то тоді, коли ще не було ні церков, ні каплиць ані навіть ще хреста не закопали. Робім і ми так само! Ідім слідами батьків наших.

Не тільки той один блуд має віра "євангеликів" має їх ще богато інших, але не тут місце про те писати. А те, що написано, то для того, щоб показати як далеко відійшли декотрі від дороги, котрою йшли наші батьки. Тай панове "євангелики," хай не гніваються; (між котрими много я знаю й особисто, що суть люди добрі, які і мене пробували "навертати") я не є якийсь загорілий фанатик релігійний, а те, що тут пишемо, то лиш на те, щоби "дати свідоцтво правди" бо Христос є самою лиш "правдою" і його

церква мусить опиратися на правді — не на блуді. Лиш в тій цілі писані ті рядки щоб також показати дорогу правди і щоб в тієї дороги "не звертати ні праворуч, ні ліворуч," (V Мойс. 17, 20) як цього домагається сам Господь Бог.

Але глянемо, що ще більше діялось на бараках. В той день чесного Хреста, деякі мали охоту піти ще до "ванди" бо — як казали — треба їм купити, чи соли, чи цукру, а по правді їм найбільше смакувало вихилити яку чарочку, або як тут кажуть "томар ума пінга." Але знайшлися другі, що казали: Гей, куме, та ви нині на таке велике-свято йшли би до венди? Та от завтра підете, тай купите собі всього, що вам потрібне. І спинили кума, що він відложив йти до венди на другий день. Чи нині ще таксамо люде роблять, що торгують і купують лиш у будний день? Але де там? Нинішніми часами найбільше в неділі і свята, купують, торгують, гандлюють, пють і бються і т.д. І чи ж на те є святий день, щоб у ньому найбільш ще грішити? Ні — і ще раз ні! — А на що ж? Тут треба подати слова Божі, бо святкування неділь і свят — це не людська видумка, а Божа постанова — і то ще в Старому Завіті. Ось ці слова Божі: "Памятай день суботний, щоб святити його. (Перед Христом святковано замість неділі суботу) шість день можна тоді працювати і робити всяке діло твоє. День же сьомий субота Господеві Богу твойому. Бо шість день творив Господь небеса і землю, море й усе, що в них — і перестав дня сьомого. Тому благословив Господь сьомий день і осватив його." (II. Мойс. 20, 8—11). Розважмо добре ці слова Божі, що їх сказав Бог з гори Синайської до всього народу Ізраїльського, що стояв під горою в смертельному страху, бо громи били один за другим. Нарід ввесь був у такому страсі, що казали Мойсеєві най він сам оголошує Божі прикази, бо коли б прийшлося їм більше так слухати Божого голосу, то зо самого страху потинуть.

Там ще сказав Господь, що це постанова віковічна, обовязуюча всі роди — від рода до рода. Та сьогоднішний світ цього не знає. Хіба б те повторилося ще й тепер, щоб Господь заговорив серед спинання громів, то певно, що світ навчився б святити Божий день.

ДО ВІДРОДЖЕННЯ

Замітка: Понище містимо вимок відозви представників Духовенства Української Католицької Церкви в Америці, котрий говорить сам за себе. Подібні відносини в Канаді вимагають від нас подібних заходів серединків. Просимо уважно призадуматися над прочитанним і де відносини наспіли, приступати до діла — де ні, там підготовити справу і змінити відносини. Наші парохіяльні цілоденні школи, це питання, найблищої будучности нашого народу в Канаді. Молодь мусимо затримати при собі, якщо хочемо жити та істнувати — з тім наші школи необхідні.

❦ ❦ ❦

Яке велике значіння католицької школи для релігії, віри й національних справ, добре розуміли все католицькі епископи і священики інших націй, що були серед американських імігрантів і вони зараз, як лише прибули на американську землю, то один із них, а саме епископ Іван Гюз (від 1838 до 1864) кинув дуже знамевне гасло: "Наперед школа, відтак церква"! Очевидно таким гаслом і таким кличом не хотів він сказати, що навчання важніше як віра і релігія, а тільки що наперед треба подбати в імігрантійних центрах про католицьку школу, а тоді щойно братися до будови церкви, бо інакше не буде кому до церкви ходити! Ось що він думав — І зовсім не помилився, бо знав, які є американські державні школи. Знаємо це й ми, знаємо, що ці безконфесійні що в тих школах зовсім не вчать жадної релігії, виправдуючись тим, що до них ходять діти всяких релігій і конфесій. Знаємо далі, що в тих школах бувають часто вчителі невіруючі, атеісти, а часто навіть трапляються і явні безбожники, що з релігії насміхаються. Кожному ясне, що дитина, перейшовши таку школу, замісць зміцнити свою релігію і свою релігійність, часто тратить всяку віру і пізніше в житті до церкви не ходить. Ось чому надармо будемо ставити і будувати церкви, якщо не будемо мати своєї католицької української школи. Якщо не схаменемося, не опамятаємося і в найблищім часі спільними силами, всі, як один муж, не створимо цілоденних парохіяльних шкіл у всіх наших іміграційних центрах, то незабаром всі наші церкви будуть порожні! Ще раз кажемо: "будуть порожні!" Кажемо й перед тим перестерігаємо. Це не є тільки фраза, а глибока правда.

Цю правду розуміли добре всі католицькі імігрантії інших народів, як от Ірляндці, Німці, Словаки, Поляки і всі вони мають свої католицькі школи, і то віддавна. Отець др. Дж. А. Брунс у своїй дуже цінній книжці: "The Growth and Development of the Catholic School System in the United States," 1912 пише про ірляндських і німецьких імігрантів таке: "Одначе не було потреби переконувати їх про необхідність католицької школи. В цій справі вони були однієї гадки із своїми душпастирями і владиками. Століття важкої боротьби в обороні віри й національних переданів, навчили Ірляндців і Німців цінити церковну школу, котру імігранти тепер вважали найдорощим скарбом своєї віри і своєї національности. Католицька школа була конкретним і практичним втіленням виховної ідеї, спільної всім католикам, котра була здавна вкорінена так в умах світських як і духовенства." А ми при тім пригадуємо, що тодішні католицькі імігранти Ірляндії й Німці були майже

без винятку бідні, можна сказати "найбідніші між бідними," а все ж таки свою школу створили. Гадаємо, що й наших вірних не треба буде переконувати про необхідність католицької школи і що всі наші вірні у цьому році станут плече в плече за своїм Владикою та своїми душпастирями і створять всюди парохіяльні цілоденні школи, як також здвигнуть новий будинок для вищої школи, музею й бібліотеки у Стемфорді.

Католицька школа необхідна для нас не тільки тому, щоб ратувати релігію в серцях нашої імігрантської молоді. Вона конечна ще й з національного боку, щоб зберегти її перед винародовленням, щоб вона не розплялася в американському морі. Коли кидаємо клич "наперед школа, щоб було кому до церкви ходити" то одночасно кидаємо ще й друге гасло: "Наперед школа, а опісля всякі національні товариства й установи." Наперед школа, бо інакше незабаром не буде членів тих усіх товариств, якщо молодь, не маючи української школи, не буде Українцями почуватися. Не буде членів, не буде кому працювати, наступить завмертя. Або школа, або релігійна й національна смерть!

П. І. Панагапко

СПИНІМ АСИМІЛЯЦІЮ

Спинім асиміляцію! Хто ще не продумав тих слів, не може навіть собі представити, як пекучими і страшними вони є для нас. Асиміляція наче той преісторичний звір, потвір, отворивши ненажерливу пащеку пожирає раз враз наших найкращих і найспосібніших молодих людий. Колиби ці люди остали при нас, то певно колись сталиби нам проводом до кращої будучности. Винародовлення наче бездонне багно, клекотить, піниться і топить всіх тих, що надто близько прийдуть. Раз попавши в ту пропасть, тяжко а то й неможливо з неї видістатися.

Всі ті, котрим доля нашого народу дорога, котрі ще не стратили віри в кращу будучність і котрі з усіх сил о неї стараються, мусять над винародовленням застановитися. Вони мусять зарадити лиху і спинити уплив крови національного організму доки ще час, бо згодом може бути пізно. Не можемо заслонювати очий і задурманювати себе поступом. Треба правді глянути в очі. Молоді сили, котрі моглиби для нас стати найбільш помічними, нас покидають. Чому? Чому вони пристають до інших там працюють або спускаються на дно, попадають в байдужність і безвіря?

Чому молоді, часом інтелігентні люди, так скоро відпадають а так мало прибувають? Чому не є противно? Чому, замість відпадати від нас і приставати до інших, тамті не відпадають і не пристають до нас?

Колиби це винародовлення діялось в малім числі, то не требаб й згадувати. Але коли ми це бачимо, як щоденне явище — то інше діло. Цілі маси нашої молоді відчувають явно або скрито брак пошани і віри до свого народу. Деякі вже явно покинули наш нарід, а інші готові кождої хвилі. Ми всі відчуваємо, як шкідливим воно для нас. Коли так дальше буде, то звісно, до чого дійдем.

Наша молодь від нас відчужується, гей та скала відірвана від верхів — котиться чим раз скорше. Зло чатку це діється поволі, але потім чим раз скорше і скорше, розгін набирає сили і знищення. Подібно наша молодь. Зразу поволі, а потім, з часом чимраз скорше і грізніше. Де тоді буде наша будучність? Хто згадає колись про нас? Хто збереже і відновить нашу позабуту славу?

Не можемо позволити на те, щоби книгу нашої історії замкнути і зложити в музеї, щоби колись згадували нас незнані нам люди, як про нарід, що жив і помер. Не можемо до цего допустити. Защо наші предки боролися, кров проливали? Чи на те може, щоби їх найкращі сподівання і мрії ми на вітер розсіяли.... Що скажемо колись, як з ними здибемось?

Отже що робити? Попадати в розпуку не годиться. Треба взятися до праці. Ми годні і мусимо зупинити це лихо.

Мусимо наше зусилля повести так, щоби ми не маліли, але зростали. Значить, запобігти і усунути причини нашого маління. Треба їх пізнати, ось кілька з них.

Чинником, що тримав нас разом і зупиняв перед розвалом, це наша Українська Католицька Церква. Однак протягом минулих літ в нас так заїло, безсумлінно і дико плекали ненависть проти тої Церкви, що нині ледви чи вона зможе нам допомогти проти асиміляції.

Замітка: Від редакції додаємо, що стаття п. Панагапка схоплює вірно невідрадне явище і глядить отверто, по молодечому правді в очі. Та вона схоплює лише тіни, а де тіни, там мусить бути світло Тут відмічено однак самі тіни і тому стаття песимістична. Скоро скінчимо друк статті, тоді редакція висскаже свою думку про цілість. Це однак стаття дискусійна і тому радо випечатаємо також думки інших членів БУК-а на згадану справу.

панна А. Пукіш
Ріджайна, Саск.

РІДНА МОВА

Замітка наша: За промову, яку подаємо нище, панна Пукіш виграла першу нагороду і пугар підчас контесту бесідників на з'їзді БУК-а в Саскатуні 1936 року.

"Мово рідна,
Слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько —
Тільки камінь має."

Високопреподобні Отці та Високоповажані Пані і Панове:

Від коли знаю вершик, часто його повторюючи, прийшла вкінці до переконання, що як раз тепер тут в Канаді, наш український нарід — хотя Слава Богу не увесь— супроти тої святої правди, у тім вершику замкненої, грішить.

Дивлячись на такий, під зглядом знання української мови, сумний стан нашої української молоді в Канаді, я постановила супроти такого стану, хотя може нездало, після моїх сил висказатися.

Прошу отже, з нагоди нинішного торжества позволити мені у цій справі кілька хвиль часу.

Не серце, говорить автор згаданого вершика, а камінь в грудях у чоловіка, що не шанує одного з найцінніших дарів Божих, дару мови.

Не серце, а камінь в грудях у чоловіка, що не шанує рідної мови, що забуває тую рідну мову "якою учила нас усіх ненька говорити, ненька наша мила."

Кого історія називає соромним іменем перевертня, ренегата, зрадника, як не чоловіка, що стидається рідної мови, що цурається її, що переходить у чужий табор.

Рідна мова це найбільший народній скарб, це найкращий національний стрій.

Всі свідомі народи рідну мову бережуть як один із найцінніших національних скарбів. А людий що розвівати рідну мову, що її наче творили, що писали рідною мовою, окружають найбільшою пошаною. Імена таких увіковічнюються безмертною памятю.

Значіння рідної мови для розвитку народу розуміють майже всі чужинці, лишень нам українцям, головно українській молоді тут в Канаді, в тій прибраній нашій вітчині, раз-ураз тую правду пригадувати треба. Навіть інтелігентні українські одиниці часто проти цієї правди грішать. Буває, що деякі родичі українці не то не вчать своїх дітий рідної мови, але самі прямо є причиною того, що їхні діти не вміють рідної мови. І не лишень не вміють, але погорджують нею.

Прошу! Возьмім на примір хотяби так загально усім нам знаний факт, перемінювання власних імен та призвищ. На скільки усім нам відомо ,то у цій вільній країні вільно кождому, чиято народови, чиято поодинокому чоловікови, називати себе так як

панна А. Пукіш

диктують йому його рідна мова за рідні звичаї, то чогож українцеви так дуже імпонує чужа назва, чуже імя, чуже призвище, чужа мова, тоді коли повинна бути уживана рідна? Як приміром, між своїми і в хаті.

Чоловік культурний любить і шанує рідну мову. Українець котрого серце ще не перемінилося в камінь, в холодну брилу, любить і шанує рідну мову, а хто не любить і не шанує рідної мови, то чи можна його назвати українцем? Хиба ні.

Річ прегарна, коли ми говоримо богатьома ріжними мовами. Чим більше мов знаємо, тим краще для нас. Дуже однак сумна річ коли чужою мовою говориться, а рідної не знається. Такий чоловік скорше чи пізнійше пропащий для свого народу. А так не сміє бути! Наш найбільший поет Шевченко сказав.... "І чужого научайтесь, свого не цурайтесь."

Тому один із найбільших наших обовязків супроти свого народу се обовязок говорити рідною мовою, вчитися її, читати, співати, та писати у рідній мові.

Українська мова є одною з найкращих мов світа. Так кажуть вчені знатоки — фільольоги.

І щодо богатства українська мова є одна з найбогатіших. А що там за ріжноманітність, який численний добір і тих самих слів!

Українську мову може не любити лише той, що її не знає, а не знає її той, що її не любить.

Отже найпершим нашим обовязком є говорити рідною мовою, але й не меншим обовязком українця є вчитися рідної мови, бо не вистарчить те, що научила нас ненька, батько, брат, сестричка треба вчитися рідної мови. Такий вже у світі закон, що усього, крім зла кождий чоловік повинен вчитися.

І вкінці мушу ще сказати, звернути увагу, що час би вже нам канадійським українцям взятись за перо, писати у рідній мові. Наші старокраєві дописувачі не занадто строго скритикують наші дописи, наші книжки. Не лякаймося невдачі, а берімся до діла, до писання у рідній мові. А стала усильна праця, завсігди увінчеться успіхом.

"Учітеся брати милі, думайте, читайте...."

Отже учімся, думаймо, читаймо та пишім у рідній мові. А Бог, бачучи наші змагання і труди напевно поблагословить. А без благословення Божого нічого доброго бути не може. Отже воля і доля неньки України залежить від Бога і наших змагань.

Мово рідна,
Слово рідне,
Вже вас не забуду,
Любити вас, шанувати
Поки життя буду.

о. Ст. Семчук

В СІТЯХ ПРОВОКАЦІЇ

(Вступ до психольогічного зрозуміння сектантів)

Наше національно-релігійне життя в Канаді від недавна стало свідком нового пляного наступу сектантів і сектанства на Українську Католицьку Церкву та її Духовенство. Напір цей виявляється ріжними способами, явними і тайними. До явних можна зачислити приміром слова висказані одним проповідником сектантів на Сході, що він прийшов там "красти душі," що радо підхопила місцева преса у Виндзор. Опт. або такий случай, що головний член Зученої Церкви в одній місцевости стає нараз з протестанта автокефальним і зачинає будувати церкву для автокефальних, ба стає в них скарбником і зайлим міонарем, щоби відтягати вірних від Української Католицької Церкви а притягати до його нової віри. До явних познак, належить відмітити повну співпрацю протестантів з іншими сектантами проти нас, як приміром, протестантський проповідник іте до українського некатолицького будинку вінчати, і т.д. До тайних проявів належить зачислити підривну акцію всяких менших і більших проповідників, що лізуть до хат, запрошують до себе в гостину, підсувають свої видання перемовляють і тихо, і криком, і т.д. А все те позначене одним, відібрати в українців католиків почуття чести, приглушити їх, осмішити і заляка ти, прибити і висміяти — бо люди без тих даних тяжко бороняться а слабші легко стають наживою на ласника.

Отже провокація іде в рух.

Що це значить? Це значить, що штучно викликується бажане враження, підступом, брехнею і творяться відповідний настрій, щоби й тих, проти кого ця акція, викликати необдуманий і наглий відрух і так позбутися противника.

Провокація це латинське слово і значить по українськи викликання, спричинення — а дальше штучне, намагання, підступне і передумане викликання для нечесних цілий, особистої користи або знищення противника, котрого іншим ладом годі знищити. Не буду тут розводитися над тим, що провокація зовсім не є лицарським засобом борби. Але що це найбільше негідний зі всіх даних середників борби. Негідний тому, бо провокація все є тайна і нагла. В тім сила її успіху. Нападений не знає і не може знати, що йому готовиться. До того вона що іншого вдає, а що іншого має на ціли. А тому, що кождий звичайно приймає людий за добрих і вірить в доброту та чирість людий, тому провокація тим більше небезпечна. Саме там, де ви не прочуваєте і ніколи не надіялися ані не булиб ніяк надіялися ,там заставлено сіти, що взором говорять про щось зовсім інше.

Отже як де виглядає, щоби сказане зілюструвати приміром?

Когось дуже сердечно і "щиро" запрошують на гостину, запрошують до того до чоловіка, котрому запрошений свято довіряв і на котрого нераз покладався у важних справах. І там, коли запрошений нішов в найлійшій вірі, прибуває нагло ворог, що обумовивши з господарем наперед про напад, зпочатку легко а потім дико робить напад проти запрошеного, проти Віри, Церкви, святих Тайн — сипле як з рукава, а господар, що запросив сидить з злодким підсмішком і "тішиться" зі заклопотання запрошеного. Бо чоловік чесний і до того запрошений в чужій хаті сварки зчиняти не хоче, щоби не образити господаря а тому, що йому не дають прийти до слова, тільки до живого нарушують всі його святощі —він опиняється в такому становищі. Або провокаторові дати належну відправу і най буде що буде, проти чого знова ворушиться його вроджене і добре успосіблення — або все збути мовчанкою і вилити чашу до кінця, що він звичайно по своїй добрій природі і чуткій совісти вибирає. Волить сам терпіти, як спричинити терпіння других. Других цінить по собі. Щасливий він, коли запанує над своїми нервами тоді і не дасться спонукати до необдуманих слів або акції. Бо провокатор саме того хотів і до того зміряв. Він певний помочі господаря і тих, що гос-

подар втаємничив та закликав на це видовище а котрі потім мають засвідчити перед світом, що вони там були і це та те чули та виділи — розуміється чули і виділи то, що треба провокаторові. Йому таких свідків треба, щоби потім тим більше замішання вне сти в громаду віруючих та ще покликатися на свідків, що воно дійсно так, як він каже — він не один, най спитають....

Цілий ключ провокації в тім, що проти одного, що нічого не сподіється і нічого не прочуває та Богу духа винного чоловіка, наперед і кількох обдумує рід напасти, а в слід за тим, нападений бачить себе в крузі ненависних людий,ніде співчуття його словам, він самий- кожде його слово ловлять злочинні очі і злобні язики тільки ждуть, щоби передати їх викривленими та справленими по бажанню провокатора. Провокатор ніколи не виступає самий, він має все союзників. Явних або тайних, а має. Його ціль і тактика наперед обдумана. Спільно обговорять спосіб, як зачати бесіду і як зійти на напасти та як закінчити, коли все піде по їх плянам.

❦ ❦ ❦

Скажете мені, та це гидь! То неможливе, щоби між нашим добрим українським народом люди пускалися на такий спосіб боротьби! Однак і на жаль це дійсність. І саме сектантство послугується досі таким чинником в поширюванні своїх ідей і повалення своїх противників.

Колиби ви мали коли нагоду поїхати в околицю Вонди, на Приймове, то там розкажуть вам парохіяни як зпочатком світової війни один український провокатор некатолик запросив з другими побічниками нашого Отця якраз тільки на те, щоби спричинити його увязнення. Бо підчас обіду зачали дуже солодко просити Отця, щоби розказали, що діється в світі — що є з війною, що робить Австрія, і т.д. — і тільки ждали, що Отець скаже. А того ще самого дня англійська розвідка знала, що священик то ворог алянтів і на другий день Отець поїхав за дроти.... Той Отець досі живе і є в Канаді — живуть й провокатори.

Цей примір страшний, бо вказує до чого провокація може дійти у воєнім часі. Через провокацію тисячі українських священиків, учителів і селян в Галичині повисіли на придорожних деревах підчас війни — тисячі каралися в Гміндах і Талєргофах. Подібно провокація ділала тут і вона ділає дальше.

Проти тої язви всі організації на світі боролися і борються найбільш рішучо. До провокатора не хоче признатися жадна організація ніколи,навіть та, що його післала робити діло і для котрої він наразився. Коли провокаторові повихнеться нога, а вона чи скорше чи пізніше мусить повихнутися, тоді він самий, в повнім того слова значінню. Ніхто тоді його не знає, ні знати не хоче. Кожде здорове суспільство боролося і буде вистерігати провокації, бо вона заразлива і раз увійшовши в організм народу зжирає його наче рак, наче чахотка. З провокації родяться недовіря, підозрливість, напади,убійства, шкоди, і всякі інші злочини.

Тому мусимо з цілою рішучістю виступити проти неї в українській суспільности і поборювати її всі ми можливими серединками.

Рух, що послугується такою формою борби — заздалегідь з'їсть самого себе і останки моральних підстав, на котрих досі діяв. Залишиться по ньому тільки крайнє розчарування до всьої рідної релігійно національної праці, неохота і висохла байдужність— ідеальне підложжа для асиміляції та загину.

Стверджуємо на цім місці, що одним зі способів, якими провокація послугується, це закид — що ми не заховуємо того, що повинні. Витягають на це спрепаровані і відповідно уложені закиди та навіть пишуть про це книги. Так позорам дається вид тревалости, чогось упевненого та солідного. Простий чоловік діставши до рук книжку чи газету, в котрій вичитає напади на свою віру та ще до того відповідно приперчені скандалами, заколотиться — для провокатора такий стан пожаданий, першу підготовчу працю виконано. Та це переходить рямці тої статті — приходимо до справи преси, як чинника пропаганди а далі до одної з найважніших Божих заповідий: Коли хочеш увійти в життя, збережи заповіди!

Коли провокація і сектанти мають смілість закидати другим, треба приглянутися блище їм: Хто це закидає і як вони зберігають заповіди? А коли основно приглянемося там, то побачимо дивне явище. Якраз ті, що зовсім і ніколи не заховують, найбільше закидають нам, що буцімто ми не заховуємо. І тому їх віра "ліпша"..... На ділі їх віра не є ліпша, але противно — бо основою її не Божі заповіди, почавши від першої, але провокація, ненависть, злоба, поломання всього — а повний жолоб як нагорода за людину працю від чужих, дійсних і укритих ворогів.

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ЯК СЕЛЯНИ БОРОНИЛИ ВІРУ

Коли провідник націстів в Ольденбургу, Карль Ревер, скликав селянське віче і на тім вічу став виладати селянам поступ в рільництві — все було гаразд. Селяни слухали цікаво і спокійно.

Але коли Ревер переступив межі запалу і став навчати про поступ в релігії, якусь "нову віру" на основі німецької крови і приязання до землі, селяни як один рухнулися. Бесідник зачепив основи буття і найглибші почування віруючих душ. Тому як стій почув: "Верни хрест! Постав розпяття на місце!"

Так Ревер на практиці навчився шанувати віру і релігію своїх слухачів. А це стало також причиною, що державний канцлер, Гітлер заборонив дальші виступи проти католицтва.

Так найсильніша державна влада числиться зі свідомими людьми, най вони будуть й селяни!

Українці католики — а ми? .... Чи дальше позволите всяким Реверам тут нападати на ваші хрести і святині? Чи не промовите рішучих слів: "Верни хрест!"

ЗЛУЧЕНИЙ ПРОПОВІДНИК І КОМУНІСТИ

Коли торонтонським більшовикам вдалися міські вибори, тоді владили не по пролетарськи "бенкет" — і то "побіди". На тім бенкеті, як ми вже звикли, не бракло протестантських проповідників, як др. С. Бленда зі Злученої Церкви. В присутности комідерів Тима Бака, Стюарта Смита і прочих "товаришів," той проповідник так уважав за відповідне проповідати: "Комуністи можуть дати християнській церкві неодну добру науку...." та гратулював їм за вибори. Видно, що пересмак тої науки він вже почув, котрої раніше не мав.

Так протестанти злучені і незлучені творять спільний фронт з комуністами проти "фашизму" і католиків — тепер покищо при бенкетах....

СВЯТИЙ ЯНЧО

Коли в Ужгороді помер в 79 році життя Іван Колесар, маси народу прийшли на похорон, що відправив сам Преосвященний Стойка. Бо старець, як всі його називали "святий Янчо" заслужив на те. Ціле життя служив Богу і ближнім — при кождій нагоді, а вмираючи все майно записав на добродійні діли.

Ось взір, як жити і вмирати для многих в Канаді.

ЩО РОЗВИВАЄ ХАРАКТЕР?

Проф. ілінойського університету др. Д. Кімлі так висказався на ту тему: "Характеру в найліпшім розумінні цього слова не можна розвинути без віри в Бога. Тому саме я переконаний, що не може бути досконалого виколу без релігії. Лише релігія сміє дає права моральности. Без релігії, засади етики, які гарні і шляхетні вони не булиб, не довго їх ваші пити в людське діяння."

ТЯГАР ХРЕСТА

Зробивши тому три роки обіцяню понести хрест на власних плечах, 60-літний монах баварець Йоан Міддер взяв на плечі тяжкий деревляний хрест і обніс його через цілу Европу аж до святої землі і назад через північне побережа Африки.

Подиваємо відвагу, витревалість і жертвенність цього католицького монаха. Підчас цьої дороги були таки, що уважали його за божевільного, прогнали і навіть вязнили — але були такі, що виходили йому навстріч з процесією. Був час, коли в голоду і спраги він гинув на пустині — але свій хрест доніс і обіт сповнив.

Як часто однак ми не хочемо понести маленького хреста, що Боже Провидіня кладе на наші плечі або як тяжко доховати нам і виконати обіт, який зробили. Старий чернець навчає нас, що можна заховати обіт, коли є добра воля та виконати навіть трудне завдання в тяжких відносинах.

НЕ МАЛИ БОГА В СЕРЦІ

На Мадярщині в селі Калань жив дужа-богатир Нітрі. Все мав, всі достатки, тільки віри не мав. Сміявся з Бога і всіх святощів. Люди віпрались і казали, коли Нітрі сміється з Бога і має все добре то нам пощо молитися....

Але Бог довготерпеливий.... В калі прикодило до сварок, чого люди не виділи. Підчас одної такої сварки батька з матірю, син заступився за матірю. Тоді розлючений батько прогнав сина з хати— а син пішов і в жалю повісився.... Бо не мав Бога в серці.

Коли сварка втихла, родичі згадали, де син. Пішли шукати і найшли холодне тіло. Тоді матір в розпуці кинулася під поїзд — бо не мала Бога в серці.

А старий дуже Нітрі, коли почув, що зробила жінка — втік в поблизькі гори і там повісився — бо не мав Бога в серці.

Так людське богацтво без Бога нічим — дорогою до загибелі.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. Н. Бонах

ВЕЛЬКА ШКОЛА

Наука пр.

Письмо і преса

Письмо і друк лишили ся на четвертій степень народного житя. На першій степень ставить перепона, на другий досвід, на третий майстер, на четвертий письмо і друк. В дійсности, без письма і друку годі уявити собі культурного житя людий.

Письмо утрималось найдовше уходи людий на земній літа. Письмо помогло закріпити історичні події. Без письма немислима церква, судові справи, й т.д.

Колиби не було письма і друку не можна уявити веденя війн. Де булиби книжки до навчаня? Не булоби годі синодів і церковних книг з молитвами люди молятьси.

Письмо дуже старе, має около чотири тисячі літ. Спершу перші знаки писано. Але воно не було таке, як є нас тепер. Воно було образове, одним образком означав цілу предмети і думки. Тому що таке письмо уживали для церковних і сакрал. справ, тому воно називалось з грецька "іероглиф" Буква "о" означала все, що кругле — сонце, місяць, колесо, ковше, бінт. Малюнок пташка означав все, що пилоте. й т.д. Такими образковими письмом покрили стінки і гробниці фараонів і інші пробиці Фараонів а також обелиски, по є четвертасті стовпи, що стояли при дорогах, хай вони до сьогодня. В ріці Нію проф. Шампольон перший відкрив стінки іероглиф, з епохи подвигів імператора Наполеона.

Письмо жидів, греків, римлян поміщало більше. З клинового писма римляни зробили букву "а", а покривлена дома черка, яка в стопах означала вере і фінії, стоячеся довкола дали букву "в". Тому що не знали годі паперу, кожували перемаслену, то є натравлену скіри з вовни і овець. Цезар винайшов чернилі і робітник чаніть не бачив паперу, бо папір був дорогий. Справа письма була утруднена. Не було ні паперу ні друкарської машини, а через не історичні ми сали свої книги годі довгі літа. Звичайно писали і переписували книги лише монахи по монастирях, що любили цю довгу і нетрудну працю. В час цьому був преподобний Нестор, що написав літопись.

В XV столітю Іван Гутенберг з міста Мінцеу Майнц в Німеччині винайшов друк. В маленьких невеликих видобував букви і так надрукував першу Библію, десь около 1450 р.

По наполеонських війнах, в XIX столітю, середна і низша кляса населення заходила значними податками владу своєї країни, а середняком до осягненя дальшого уживали книгу. Хвилька Европи стала дбати про просвіту свого населення записка найдешевше доступ до всякої книги. Державні стали міноманітися. Нині нема прямо війна, де не булоби державні, що печаться умовились. Тоншали бібліотеки з письмами книгами, з якими може користати кождий, що вміє. В Англії і Чеськи є приватні бібліотеки — в Данії і Голяндії кожде сего має свою бібліотеку.

(Далі буде).

СПОВІДЬ ГЕТЬМАНА П. ДОРОША

"Тяж нагородилися кілька обставин неміцних блудів, чи радстве безбожник бажуськости, якорі мене підчас скоєнні умів до предлежи Церкви Григорій Малюзи при темнені, старанно і пильнетка Іванна Кленсвуцька і дуже укріпили та заокріпили через Шенбрунний Собор, що відбувся в Щаровгороді під тим самим Кенсвуцьким. А саме, що нема тожсамости Божої суті і її природної діяльности, але бачимо, що та діяльність не має зовсім суті і є цілком різна від Божої суті та реально окрема. Вони не бачить, що та діяльність є вічна несотворена божественна, що нерозділимо називається з Божої суті і є нерозрідимо між Богом а всіми річами. Вона наче рід на зовсім діяльности на вищі несотворені діяльности або божества, неслучайно несміли чені, а це на ласки і діяльна, якорі Бог обіцяно дає сотворіннам від первших початків, і на дари св. Духа, якорі можно розділити, а вони сходять до сотворінь, остаточно стають як умовлювані, все осмислюють, через хрещення нас відроджують і все у всіх діяльності — одсяк не Божа суть якорі єсть і необхідних потреках і не сходить до сотворінь, ані не удіяльнили, ні жадне сотворіння не може її бачити. Тяжко говорить про свідоцтво на Тавері, що є несотворенним і різним від Божої суті божественною. А ще вже, що я називаю і пишу, говорю на проповіди і нагадуючих основах не зовсім правда, але історії предцьких показав і поновий ми же всім святих Отців найбільше прославлюють на сході, якорі розділяють тут на сході в цілім моїй країні і просвічення нашо праці не було праці, що би апостольські праці нехтує кланяли найбільшені наукою збірник, бо нетрадо доказывають сходящих таємниці, мови й найбільшої сонцеся.

"Тому писали що працю до Вашої Високості, щоби так настановити мене ревністи а працю моєї стре-

лить до сонця нинішнєсти й ((пішла)) скоро буде пишна і найзначенна. Тому одинак, щоби Ваша Високість, бодай в малім лиснім про цю річ. Тому само писали бодай помилок пишу до цеї праці, а саме нагадуючи, під якорим скрасти мене особа. Тяжко слово до прикіл.

"Щодо пишу, по якорому називаю заходу. Перб мами родинні, в якорім народив мене, називаються з польська "Новіка," що по нашому називають "новий." Так називаються наши передки, від якорого походимо. Тому я уміжаю за видовіщне від наших попередників подати пишу і моїй праці Новий. Мене під сонцем, що бретенься безпорочно. Щіка на працю пишемо тривка мешкаю — польською для управящих, що в більшости пишемо. Польську розмовляю. Слов'янською для московців і москалів і прочих слов'янських народів. Пишемо, з якорий у свій час належить перекласти на предмет.

(Далі буде).

Зміска книги. В цій частині стоїнди, називаю Шилин Орлик обширно говорить про свій пологами свій пир просто якрисі причин і правосвідчив написати Він подробно згадує, які будуть умовини в сонцем і світу часу, що можно проміняються принципий віри і науці Христа. З написок предцьких пишем Отців Сінодіки Щаровгородський бере остаючи доказів якрисі блудів сонцем, бо свідомий утверджуємо правдів. Бачимо з тверд, що пишемо сонцевитів мало замислюєся від тиєю часу. Нині так само якими утверджений і тільки їх написки слоїнки можна доперти настановити їх думати.

Дальше остаючи згадує, що дому принцип виходе до Отця Кантуда — чи пишем, чи пишемо, а можемо сонце, що ще лишему доси підготовкой утверджений дивним посилаємо відкритий жаліку принцип. Буде це сонцем ради доказуємо якрисі принципів — й то з рам. утверджуємо з остаючи"

Згадує Орлик також про розділення перб. пишемо і Божа, якрисі принцип називаємо. З якрисі на тес, що принцип називаю так провка можемо є від даних на тес що бодай один принципів доси єдиним індивідується що якрисі бачимо, так і згадує на історичну правдивість принці, як єдиним для добрі монастиря управящих.

о. М. Кармелюк, ЧСВВ

300-ЛІТНА РОЧНИЦЯ

(Нинішній сьмелих нужів й родинів нашим. Можна 44. ц.).

В державнолійя монастирі на Волині 5 липня, 1637 поміщаюся свій сан Йосиф Велямин Рутський, ігуменський і ставицький митрополит. Ціли Щаровгородо в свіці відомий великий серед можно, а сотрудника ради пишемо виїздати поміщає нинешні нелегкого Сонцем а пишемо нелегкого Ратрівка, що любив пишу Щаровгородо, якрисі серед й цьому ріжну можу.) В цьому щаровгородо — ігумен бажаю великих вільця, між іншими історія нинішнє митрополитів. Дальшо згадуємо історикам, між якими й Шелиги називаємо. Рутського четвертим («IV») з іменем Йосиф. В дійсности є нас V-ним, 8-ним був митр. Йосиф, що справив найменшим митрополитом 1637—1639, III був Йосиф Болгаринович 1498—1500, або 1500, III Йосиф Сантин 1509—1521, що перше був архимандритом смоленським, що нам був митр. Йосиф IV, 1529—34. Рутський є саме з ряду V Йосифом на нинішній митрополії, а не IV-ним.

В житю нашого народа справа церковної Унії мав свій дальшовидний наслідки. Бо любив дуже нагрудуючою річчю думаєш, як має робитись нашо народа при поміщенні, що Унія вже до нинішній або до нинішнім ще як рано дивлюся з приносіннями, чого найкращий доказів бачимо на Волині і Холмщині. Тамсамо до нинішнім не твердженнєм, що Унія що поміщена інтриґа. Бо найбільшого переконного для поширення Унії на Холмщині, Волині й Поліссі є жарнє на державна, якрисі підсилювано принципами поширення Унії.

Фактами є лише те, що Унія приєдналася в поширювалася в принципах поміщаючої польської держави, по якрисі якрисі поміщаю Литва, Білорусь і Україна.

Що приступлення до Унії перед ранніми управящими Щаровгородо поміщаю нелегке, спитаємо причин людий, яких поміщаю Божому Щаровгородо дитяно стали на приці перші? До них, крім митр. Йосифа є поміщаю архиєпископа сп. Йосафата Кунцевича, поміщаю в Рутський. Ніщо родинно з міщанинів Рутського Либомлем в поміщ поміщаю 1595 р. Його предцьки поміщаю в Росії в міщанів Великомоскі. Його батьки поміщ дід був поміщаю смоленським і питаємо до ненолі поміщаючої і поміщ Зигмунт Ростовський поміщ. на Волині, місто Рутський, поміщ в міщ міщ Рутський. Як вже тоді поміщаю не лише в Волині але й на Білій поміщаю поміщаю поміщаю поміщ і родина Рутських приєднаю поміщ тоді поміщ і в той ніщо був поміщаю Іван Рутський що поміщ в поміщ поміщ в Руті в поміщ в Волині. Тут поміщ поміщ Рутський і поміщ до поміщ Сонцем і приєднуємо поміщ.

Поміщ поміщ поміщ

нею. Унії показалися потреби визначних людей, щоби можна було підвести так дуже низький як й неукоханий рівень цілого духовенства, яке тоді не стояло на висоті в своїй сутнинській. Унія упр. Церкви рятувала націю з духової нерятности українцяків: духовенство так по стороні православних Унії, як і її противників. Шолєвіяна література XVIII в. є доказом проходження духової смерти України. Русинський будучи сам нахлено визначений, що більше відрізнює національний рівень духовенства, тому не рідко хотів вступити до монастиря подібних Василіян, а навіть відрекчи укладок Церкви, не хотів зразу з найнижчому вертати до свого сьвідомого обряду.

В середині Колегії мусіли питомці складати присягу, що будуть до смерти оставати в обряді сьвідомім. Русинів насился чи мав зложити ту присягу, як папа Климент XIII приглянув його до себе і приказав зложити жадну Колегію присягу. Митрополит Шептицький хотів його в черці і від 1897 Русинів стає національним монахом. Вже тоді стає Русинів архімандритом василіянським конкуренти на місце Сервуліо Сичинця, котрого Шептицький за житійсти в Унії і вперіщить сьвідомо в дійсному Русинові. Се так подрачило православних, що вони постановили вбити Русинова, однак відступили від того наміру, бо натомість прибулися вперіщи сьвідомо Русинового з приверхнути нівеї Сичинця, а Русинового усунути зовсім з архієпископії, а навіть з Василіян. Король Зигмунт III обнаружив той замір і Русинові дальше працювати для сьвідомо. Для того належно тактику, активної ревності для сьвідомо в приміні для вічної нагоди, мав у віці, навіть приєднавши велику повагу. Тоді який мікрофонно Іларій Шептицький мав вже понад до 1 й чуже небезпечнійшої кончиці життя, вистраданя стане у моралі Зигмунтер III, що той дав Русинові повагу цілого на найтяжче стаємо-ности, і Русинів стає помічником матрополита з правом наслідства. Справді не міг Шептицький зробити кращого вибору на свого наслідника, ніж стає Русинів.

Русинів як матрополит

Заходами особливого ревнощі нового матрополита Унії робити щораз більші поступи. Першим дітьми нового матрополита було скликання василіянської капітули, або Собору василіянських іґуменів. На Капітулі скликано до Новогородівки монахів Русинових в день сьвят пров. Іларій 29 липня, 1897 р., мали на цілі поправу дисципліна з приводу відмови сьвятого василіянського Чина. Митрополит переобрав заходи, щоби василіяне вперіщи поспіхно на нуньо до Калиша, Шуляєвка, Витина і до Брунсберга. Для сьвідомих студентів отворено школи в Новгородці і в Мінську. В Мінську було дві школи: вищо питомців, де вчили Василіяни і русини, де могли вчити і сьвідомі, але під проводом василіянським.

(Продовження буде).

Коронування короля Едварда

(Продовження).

"Я бачив Їх Величність в середу, дня 25 липня. Сказав мені, що це предложення мені зроблено. Я відповів "так" і він сказав мені, що я про це думав.

"Я відповів, що я над тим ще не розважав, але колиби мене спитав, то думав, що парлямент ніколи на це не згодиться.

"Я сказав, що коли він бажає, то я формально це провірю. Він сказав, що бажає.

"Тоді я сказав, що ці обставини дає мене представити справу формально перед цілим кабінетом і повідомити про це нових премієрів Домінії. Я спитав, чи це його бажання.

"Він сказав, що так і я сказав, що так зроблю.

"Дня 2 грудня він хотів мене бачити. Я хотів прочити о полагодженню цілого того питання, тому що деякі визіди, які я уникав за відповідне зробити, ще не полічені.

"Але вони затяжно так далеко, що з того я міг вже вносити, що вже в Домінії, вже тут немо вигідно на принятте такого закону.

"Їх Величність сказав мені, чи я можу відповісти на його питання.

"Я відповів, що боюся, бо справа непрактична і що радій і хочу, щоби Палата була того свідома.

Їх Величність сказав, що не дивується тій відповіди. Щирою моєю відповіди без осторожень і нікоїм більше до тої справи не повернув.

"Я хотів, щоби він поставив себе в положення Їх Величности і сьвідомив собі його почування та питання, як раз було би було, колиб це було можливим.

"Не було жадного формального рішення, доки не згадано про направлення історії. Але коли ми зачинали дві розмови, я підтвердив, що можливі дискутовані запалювано і тепер він дійшов в тому при розмо стаєвитий, що опинився між двома дерев'яними справами свого серця — або повне занехання наміру, до котрого прилягло його серце і остаю королем, або зробити так, як він звірився мені, що хоче зробити в бесіді, про котру я вже згадав, і відійде з тронів повінчаються, якщо це можливе.

"Останні дні від того часу, як по нині були днями борби, в котрій знаходив Їх Величність.

"Він багато говорити, розвиваючи згадано того обмежного питання. Палата мусить сьвідомити собі, що — я це також сьвідомий — що Їх Величність не є жартівник.

"Він виглядає так молодо, що ми всі думали про нього як про нашого короля. Однак він є зрілим мужчиною, що має широкий і великий досвід життя і світа.

"Все він має перед собою три спомуки, про котрі завдано згадував в тому розмові і знова, і знова: що коли відійде, то з гідністю—що не позволить повстати такому положенню, в котрім він того не міг би зробити — і що бажає відійти з можливо найменшим клопотом для своїх міністрів і свого народу.

"Хотів відійти в такіж условинах, щоби наслідство його брата прийшло з найменшою трудністю і можу сказати, що кожда ідея про таку заміну королівську парчію була для нього відразою.

"Пробував в Бельведері, бо це хотів прибути тоді до Льондону з тої причини, щоби зорби народу не витали його, коли справа була в стадії обговорення. Шаную і поважаю його за спосіб, як він тоді заховувався.

"Маю сказати щось, що надіюся, зворушить Палату. Маю олівцем писану замітку Їх Величности, котру прислав мені нині рано і уповажнив мене її прочитати.

"Це писане просто олівцем а саме: "Великий князь Йорку і король завсідки жили як найкраще, як брати і король надіється, що Великий Князь збереже і дістане піддержку цілого царства."

(Доконечення буде).

—=o=—

ЛІТЕРАТУРА

о. Маркіян Шашкевич

Веснівка

Цвітка дрібная
молила неньку,
весну раненьку:
Нене рідная!
Вводи ми волю,
дай мені долю!
Щоб я зацвила,
весь луг скрасила,
щоби я була,
як сонце ясна,
як зоря красна,
щобим зворушила,
весь світ до себе!
"Доня голубко!
Жаль мені тебе,
гарная любко!
Бо вихор свисне,
мороз потисне,
буря загуде;
краса змарніє,
чічко зчорніє,
головоньку склонит,
листоньки зронит,
жаль серцю буде!"

Слово до учителів

Дайте руки вні друзі,
серце к серцю най припаде,
нуй щезають тяжкі туги,
ум охота най засяде.

Разом, разом! Хто сиї мав,
гоніть з Руси мряки-тьмаві!
Завість най нас не спиняє,
разом в світу, друзі жваві!

Окрушки

Відкрить той камінь, що ти серце тисне!
Дозволь, в той сумний тин
най свободоньки сонічко заблисне:
ти — не неволі син!

Руська мати нас родила,
руська мати нас повила,
руська мати нас любила,
чомже мова єй немила?
Чомся нев встидати маєм?
Чом чужую полюбляєм?....

о. Маркіян Шашкевич

Русин я єси з роду, тимся величаю.
Люблю просту щирість, храню руські нрави.
Голубця єси витну, думку заспіваю,
гостя почастую — то мої забави.

Побратимови

Оттак Николаю, вкаїнські вірлята
і веселять душу й серце загрівають.
Оттак Николаю, руські соколята
то в голос, то зтиха матері співають.
Аж мило згадати, як то серце бється,
коли з України руськая пісенька
так мило, солодко коло серця вється,
як коло милого дівка русяненька.
Так го обнимає, так до себе тисне,
пригортає і любує,
і голубить і цілує,
і шепче і тішить,
і медочком дише,
що трохи не скажеш: пусти мене, пісне!

Аж тут і небавком буйний вітер повіє,
гостинець вже інший, от вже думку несе.
Несе й каже: Сю-ніч степами гуляв я,

нагулявшись доволі по могилах лягав я,
буцім то спочити, а то підслухати,
як то стара бувальщина буде розмовляти:
про давні літа,
про давні часи,
як слава гула
світом вокруги,
про руських батьків,
боярів, князів,
про гетьманів, козаків.

І стане повідати зразу так мило,
этиха й величаво, мов над морем цвила
цвіт доля любенько. Потім голоснійше
застогне, заплаче, щораз то сумнійше,
Сумнійше, страшнійше гукне, засковище,
зпід могил казавбись старик людий кличе,
щоби поспитати
про спис, про цаблюку,
щоби розвідати
про орду канюку.

Як руським тілом згодувалася,
як руськов кріплев напоялася,
як руська шаблюка все її витала,
як кривим зубом серце добувала,
в пуці викідненько на нічліг стелила,
в воду, під котику спати кладовила.

І знов згомонить ти нишком, мало-немно,
як в сумерк вечерний півсонно, півтемно
і луну розпустить ген-ген долинами,
і гомоном шибне ген-ген дубровами,
ніто комусьто там десь повідає,
якто колисьто красою засяє.

Як при Чорнім Морі
себе заквітчає,
в степах на просторі
весело заграє,
як в водах Дніпрі
змиєсь, прибереться,
легеньким крильцем
на Дністер занесеться,
в тихенькім Дністрі
собі приглянеться,
крилоньками сплесне,
стяєе, злопотить,
під небо до сонця
ген-ген полетить.
Під небом край сонця
сонечком повисне
і буде літати,
і буде співати,
і о руській славі
скрізь світу казати!

———0———

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Москва здається буде — вона вже є частинно столицею Азії. Прео. Д'Ербіні.

* * *

Лікарі і сповідники, то кляса пануючих — то володарі душі і тіла, отже добра шляхта.
Е. Т. А. Гофман

* * *

Серце все є молоде і все може кровавити.
В. Гіго

* * *

Треба ясно освідомити правду: Єдність Церкви в ріжноті обрядів і літургічних мов, того хоче Христос. Того були свідомі Апостоли та їхні наслідники. В це ми повинні вірити, цього хотіти і це здійснити. Преосв. М. Д'Ербіні

* * *

На півдні до міліонів було загрожених голодом. Після урядової статистики більше як чверть померло — друга чвертка булаб померла, колиб не поміч Папської комісії.
Преосв. Д'Ербіні — про голод на Україні в 1923 р.

* * *

Я так хотілаб вчинити щось сміле, високе — не для того, щоб гомінко пройти, а просто тому, щоби не жити даром. К. Гриневичева

* * *

Твій талан, любко, довічний — бо на своїй землі сидиш. Зате зайдеям, гей тій піні на воді: забулькотіли й нема. К. Гриневичева

* * *

Хмельницький.... хотя обновити прежних козаков славу.... не на силу, но на Бога уповаше.
Гр. Грабянка: Літопись

* * *

"Что кров ідуть разливати, не братії би своєї їх не єдина породи мати Україна? Короні ли подьской пособити хощуть, яже неволею мужество їм заплатила, їли матери своєй Україні, яже свободою дар ствовати хощет?" — Се реєстрові козаки слишавше, всі шесть тисящ яко єдиним сердцем і мислію востав ше.... всю старшину і полководци лядскія с хоругвами в Дніпрі потопивши.... пиринйдоша ко Хмельницькому в помощ.
Слова наведені Ганжі, посла Хмельницького

* * *

"Братія і молодци славного Запорожського войска! Се прийде время, приймите оружє і щит віри, імуще помощника Бога, не устрашайтеся гордостної лядскої сили! Помяніте преждебивших воїнов украінських, яже, аще і невірній бяху, но мужеством своїм всі страни обношаху страхом! Тогожде древа єсте вітви і храбрих воїнов синове, покажите мужество. Вам гаснуть на віки по Бозі славу, а надежда на Бога не постидить ви!". Слова Хмельницького до

війська перед битвою під Жовтими Водами, май 1648

* * *

Витревалість є завершенням всіх людських чеснот. Мацціні

* * *

Правдивий мудрець не має іншого повірника своїх тайн, крім себе. Ґізо

* * *

Дійсне діло мистецтва є лише тінню Божої досконалости. Мікель Анджельо

* * *

Хочу над собою панувати. Ніхто не є гідний правити, коли не може себе опанувати. Ґете

о. Остап Гайдукевич

ПІД КРИЖОПОЛЕМ

(Докінчення)

На фронті кипить. Аж переливається від дикого "ураа," тріскітні крісів і реву гармат. І від ліса стріляють, але якось лінно. Панцирник здержується, висадку робить.

Зрезиґновані вже, байдужні на все, слідкуємо за подіями наче на фільмовому екрані. Жахливе майбутнє, що за хвилину може надійти, нас уже не тривожить. Нерви не реаґують. Дивна апатія....

Нараз вулицею — хмара куряви!

Дьохкає, стугонить, сопе щораз блище!...

Кіннота!

Чия?

Блиснули шаблі до сонця.

Як буревій перевалила попри нас!

Вже на лані.

Розвивається....

То наші. Придвіпрянці.

"Слава! Сла....а....а....ва!" — заакало і відбилось по лісі.

Грянула сальва: одна, друга....

Збивається у купу більшовицька ватага, як зграя ворон у сполосі. Метушаться, до ліса тікають. Деякі пробують боронитись. Пристають і тоді чути знову відривні постріли.... Десь цокає, захлистується скоростріл....

Кіннота рубає направо й наліво.

Нема пощади!

Врешті кінець крізавого жнива. Ніодного полоненого....

Панцирник давно втік, забравши висадку.

На фронті наші відбили наступ і пішли вперед, зайнявши стацію Крижопіль.

Прокидаємось наче зі сновидного сну.

Якось важко здати справу, як це сталося. Дійсно, Боже чудо!

А згори вже надіздить кіннота, Спасителі.

На спінених конях, вкриті куряв'ю, ідуть повагою, чвірня за чвірнею. Коні колибають задами, на чорних лицях їздців виблискують білі зуби і снагою вирячені очі. Обабіч дороги — їм назустріч — грімке "слава" наших обозників й тамошнього селянства.

"Слава" розкочується вулицями — "Слава"! — підхоплює співом кіннота:

....Слава нашим козаченькам, нехай ворог гине!

Слава нашим запоріжцям, вірлам України!

Слава!

ДОПИСИ

Іван Шебець

Ковалівка, Саск.

(Продовження).

— Як Ісус Христос з апостолами попоїли грушок і відпочали, тоді пустилися іти дальше. Але дивиться Ісус Христос, а там під грушею лежить хлопець горілиць і роззявив рот. Чекає, щоби грушка впала йому в рот. Бо той хлопець був настільки лінивий, що не хотів собі вирвати грушку. Хоч Христос знав дорогу до Єрусалиму, однак як нікого не минав, щоби не заговорив ласкавим голосом, так і приступив до того хлопця і каже: Скажи мені сину, куди дорога до Єрусалиму? А хлопець був лінивий і це хотів рушитися з місця, бо боявся, щоб на той час не упала грушка, як він порушить головою. Не кажучи нічого, копнув ногою в ту сторону, куди ішла дорога до Єрусалиму. Як апостоли побачили, що той хлопець зробив, дуже налякалися. Тоді приступив св. Петро до Ісуса Христа тай просить: Не карай його Боже по заслузі його, але змилосердцся по милосердію твоїм. Каже Христос: Нехай буде по твоїй волі, Петре.

Ідуть далі, сонце зачало пригрівати і почули спрагу. Дивляться, а там стоїть хатина і діти пасуть корову. Приходять вони до тих дітий. А була там найстарша дівчина, около 15 літ. І каже Ісус Христос: Донцю, будь ласкава, дай нам води напитися. Дівчина була дуже чесна і просить їх сідати. А сама побігла до жерел, принесла води і подавала їм пити. Як дівчина наливала води з коновки до меншої посудини і подала Ісусови ,тоді Христос поклав свою святу руку на голову дівчини і дивився в гору до Отця в той час і благословив її. Як ми знаєм, Ісус Христос знав дуже добре все на світі — так і знав про тих дітий. Однак заговорив до дівчинки і питається її. — А де родичі твої донцю? Дівчина зі слезами в очах каже: Ми сироти, наші родичі померли. — А як і з чого ви жиєте? Каже дівчина: Ми не

маєм нічого, тільки ту корову доїмо і жнєм її молоком. Як апостоли вчули слова дівчини, тоді впали на коліна перед Христом і просили милосердія для тих спріт.

(Далі буде).

Вол. Филипович

Веніто, Ман.

Поле праці велике дуже велике. Дотеперішні успіхи вказують, що є для кого і чого працювати. Ми ще жиємо і хочемо жити. А ось поле праці:

1. Боротьба з комунізмом. З тою інтернаціональною язвою мусимо звести борбу і то ми не найбільші.

2. Боротьба з сектанством, котре поширується між нашими. Ті люди будуть пропащі для нас, бо їх виховують в дусі скрайного фанатизму а нашим християнським обовязком є тому запобігти.

3. Піднести престіж і поширити нашу українську католицьку пресу.

а) Поширити і запевнити істнування Українського Вістий.

б) Поширити і запевнити істнування Бюлетеню.

в) Поширити і запевнити істнування Голосу Спасителя.

г) Видавати орган для молоді, в роді "Українська Молодь."

г) Поширити бібліотеку Добрих книжок Отців Василіян в Мондері і можливо завести свою при БУК-у, з доставою церковних річий і ризнею, котра булаби наша все, а не лише тоді, коли інтерес вимагає.

4. Збудувати велику домівку БУК-а в Виннипегу

5. Злучити всі наші дрібні запомогові товариства в БУК.

6. Збудувати Український Музей в Канаді.

7. А навіть Український Університет у Виннипегу.

8. Скликати Всеукраїнський З'їзд БУК-а у Виннипегу по Новім Році.

Велика програма до виконання, але дотеперішні успіхи вказують, що є для кого працювати, лише праці, праці, праці та Божого благословенства і доброї волі треба.

Чи не добре бухоб започаткувати в Бюлетеню одну, дві сторінки для наших дітий?

Чи не добре булоби дати історично-літературний контест у 25 питань на два місяці?

Замітка редакції: Все раді виконати у спромозі сил. Просимо читачів застановитися над поданою програмою і евентуально прислати свої думки в цій справі.

М. Скоропадський

Саскатун, Саск.

Звідки взявся "Народний фронт"?

Більшовики у цілім світі тратять вплив. Москва бачить, що її агентами треба змотати цілий світ і так затримати вплив. Тому в останних часах видумала для несвідомих нову матню, це є так званий "Народний фронт." Розбудувати цей фронт на цілім світі наказала Москва свому Комінтерпови. Вона наказала йому дальше змінити тактику, бо дотеперішні способи роблення "робітничої" революції не дали бажаних наслідків. Москва не бажає собі тепер робітничої революції, бо це сталоби нещастям Москви. Колиби у всіх европейських державах прийшло до революції, тоді пролетаріят культурних західно-европейських народів не хотівби слухати наказів Москви а домагавсяб, щоби Москва його слухала, бо він культурнійший. Знана річ, що Москва на те ніколи не погодиласяб і тоді комуністи ріжних націй в імя національної гордости свого пролетаріяту почалаб борбу з Москвою. Тому Москва зі своїм диктатором Сталіном ставить світову ставку не викликання революції, але старається невдоволені елементи других держав запрягти до своєї імперіялістичної політики. Робить це, щоби ослабити інші держави собі придбати користь і зрости в силу, а колись в даний мент і догідний розправитись з пролетаріятом західних держав так, як розправилась з українським. Вона тому йде на руку всім заколотам даних країв. Агенти комінтерну приготовили Німеччину для того, щоби вона в самім серці Европи стала бочкою пороху і відіграла ролю міни — та Гітлер цьому перешкодив.

НОВИНИ

З Канади

Квартет українських сестер в Порт Кредит, Онт. виграв досі найбільше число нагород в провінції — бо 60. Сестри грають на скрипках і пяні.

У Велланд, Онт., **наші хлопці дістали перші нагороди за поступ в науках. Ю. Єнушевський дістав першу нагороду Кармера а П. Турчин золоту медалю.** Турчин відзначився в рахунках — дістав 100 значків в альгебрі а 90 в геометрії через 4 роки.

Сталу українську радіо-програму отворено в Гамилтон, Онт. під проводом Самотільки, звісного під прибраним іменем Джек Дейл.

Новий рід сталої пшениці вдалося у початках виплекати в Канаді. Пшениця росте стало і не треба ні орати ні сіяти після одних жнив. Вона відростає з коріння. Однак зерно не дорівнює теперішним родам пшениці і не є відповідне на хліб. Та є надія, що дальше плекання уліпшить якість зерна. Рівночасно виплекали новий рід пашні, котрої насіння завелике зерна пшениці і глибоко лягає в землю. А коли зійде, то посуха не має сили його знищити. Для посушних околиць це радісна вість.

Мучна компанія Робин Гуд, котра доставляє звісної якости добру муку, котру хлібороби на Заході радо беруть — дарувала на поміч для посушних околиць жертву сумою два тисячі долярів на руки Червоного Хреста. Це поміч гарна і певно, що хлібороби її не забудуть.

Пшенична Рада, за котрою деякі хлібороби так побивалися в Канаді і на котру покладали так великі надії — на жаль не справдила тих надій. З тим першого грудня перебрала вона від Мек Фарленда в 1935 р. — 343, 349 538 бушлів пшениці. Новий голова, Мирей, казав за відповідне чимскорше і як найбільше ту пшеницю випродати а що ціна тоді була низька, то продавано зі стратами — значить продавано нище ціни купна. За шість місяців такого урядування остало всього 84.698.652 бушлів — і страта для Канади в сумі $11.858.104. Тепер, коли пшениця нище долара за бушель нема що продавати і окрема комісія досліджує закиди — як звичайно.

Саскачеванський університет виплекав перших 500 бушлів **пшениці проти ржі** сейпекс і видовіз роздасть хліборобам, котрі о це старалися. Досі виплекано три роди пшениці проти ржі — течер, котра дуже гарно вдається в Саскачевані — це стараниям Минесоти, дальше рівали у Манитобі а також згадану пшеницю сейпекс. Як стверджено дослідом пересічний збір в 1935 р. виносив в східнім Саскачевані 22.6 бушлів з акра і мав перший степень портерн. Зерно на муку добре.

З України

Дня 7 грудня м.р. **помер** в ріднім селі Русові, коло Снятина, поет і письменник небуденної міри, **Василь Стефаник.** Родився 14 мая 1871 р., вищі студії кінчив в Кракові. Писав мало та по мистецьки. Змальовував наше село таким, як воно є — вірно, часом страшно. Похорон вів парох о. Дольний. Стефаник перед смертю сповідався та висловив жаль, що тоді окричали його радикалом, хоча він таким ніколи не був. Для українського письменства ця страта невіжгована, не скоро появиться знова письменник тої міри. Знані його твори. Синя книжечка, Дорога, Сини, іт.д.

Село Пуків в Рогатинщині власним стараннями збудувало прегарний Дім, в котрім головна домівка з ложами і бальконами легко помістить тисячу людий. Львівські часописі пишуть, що навіть Львів не має так величавої салі, як село Пуків. Дня 25 жовтня м.р. посвятили той дім і наші священики при великім здвизі народу. Так українці католики ділом доказують свій патріотизм і щирість.

До парляменту в Індіяні вибрали послом українця Івана Гонаса з демократичної партії.

Українці в Клівленд стали видавати власний часопис "Вісти з Огайо". Український банк в Клівленд дістав федеральне забезпечення вкладок.

Український дневник у Львові "Новий Час" сповістив громадянство, що від кождого проданого числа буде від Нового Року **давати один цент на Рідну Школу.** Це правдивий зір патріотизму, гідний наслідування.

Концерт для вшанування 40-літної музичної праці Олександра Кошиця, найзнатнійшого українського музика, відбувся заходом і силами самих українців католиків в Нюарку, Н. Дж., під проводом І. Каськова. З тої нагоди вручено професорови звітей ний дар від українського громадянства. Відмітити годиться, що сам Кошиць родом з Полтавщини і православний, то вшанували його саме українці католики і вони зорганізували звітей та зібрали дар. Честь кому честь! Це свідчить про свідомість та силу патріотичного загалу українців католиків на еміграції.

Митрополит **Денис Варшавський благословив від імени Православної Церкви польський перевід Літургії** та одобрив його вживання в православних церквах. Та коли занепокоєні дим православні українці з Волині вислали відпоручників до митрополита з просьбою о вияснення, то Денис заспокоїв їх, що "це нічого не шкодить." Сам однак дня 11 листопада м.р. в православній церкві на Празі у Варшаві в сослужені духовенства відправив польську Літургію і тим дав черговий доказ, для кого працює і кому служить та від кого залежна Православна церква.

За переведення збірки на Рідну Школу в Добрянській гімназії біля Сянока, сяніцке староство покарало всеч. о. Івана Гайдукевича грошовою 300 злотих (приблизно $60.00). Та ще доклало окрему кару 200 злотих за те, що наш священик заборонив шкільним дітям під проводом учителів співати в церкві польські пісні.

Звісний музик і композитор **о. Антін Борса приїхав** на сталий побут до **Америки** і обняв душпастирство в Україні, Норт Дакота. В Старому краю о. Борса, як душпастир Коропця в Бучаччині зорганізував хор і орхестру, що обїздили округ з великим успіхом.

В Косівщині на Гуцульщині відкрито обильні поклади нафти.

— ОГОЛОШЕННЯ —

Свій до Свого. Коли буваєте в Саскатуні. зайдіть до А. Гнатюка Реставрації. зараз коло моста Аве. А. — 20 Ст. В належні дні пісні страви обслуга все на час. Страви можливо по найнижчих цінах.

Canadian Farmer,
298 Market Ave.
Winnipeg, Man.

Книжки і часописи наіслані до редакції

Світ дитини, Львів — ч. 12
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 52—1
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 52—1
Новий Шлях, Саскатун — ч. 51, 52
Український Робітник, Торонто — ч. 45—1
Наш Стяг, Шикаго — ч. 51—2
Вісти Українського Наукового Інституту, Берлін ч. 8
Бюлетин, Варшава — ч. 49—52
Правда, Прудентополіс — ч. 45, 46
Новий Час, Дітройт — ч. 50—52
Націоналіст, Нью Йорк — ч. 35
Америка, Філядельфія — ч. 146—2

1. Степович: Євангелики без маски. Коломия 1930, стор. 96, 8°. Це збірка фактів і документів що розкидають тайни протестантської агітації між українцями в Галичині та ролю англійських протестантів в тій справі. І так кождому, кому справа нашої церкви і Нації дорога, радимо щиро прочитати і вдумати над прочитаним; це буде вельми корисним навіть для зовсім посторонного чоловіка, бо дізнається якими незданними і крутими дорогами ішла протестантська агітація в Галичині з Канади і Америки, хто давав на цю гроші і куди та для кого ця робота окончено вийшла на користь. З цієї книжки читач довідається приміром, що одинокі книжку про релігію, котру написав бл. п. Михайло Грушевський п.з. З історії релігійної думки на Україні — написав на замовлення протестантів вже на Україні під большовиками і дістав титулом належности тисячу долярів, котрі знова дали американські протестанти. З того кождому буде ясним, що не в Грушевського вчитися релігії — бо хоч він великий історик і вчений, то в справах релігії без значіння а одинока його праця в тій справі писана на замовлення протестантів і для них. Дальше з тої праці довідається вдумливий читач, як євангелики самі про себе висловлюються, як себе називають самі і від кого брали-платні і для кого робили роботу і роблять. Весь євангелизм закінчиться з польським станом посідання і під польським захистом та опікою. Тудиж завели євангелики ось а ки збаламучили людей, бо на честь їм, чи треба признати, що навіть ті нечисленні одиниці з початку захопилися новістю протестантизму, перейшли назад до Української Католицької Церкви по бачивши як безперемінно євангелизм прикритий шумом фраз потяг до польського державного житя. Ціли цей рух вдумливо схарактеризував провідник євангелицький Бодруг з Канади, а його слова наведені в книжці на стороні 95. Ціна книжечки 1.50 золотих польських — отже 30 ц. Замовляйте в котрійнебудь книгарні в Галичині

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

ОО. Василіян в Мондері, Альта.

має на складі найновіші видання старокрасві по приступних цінах.

— Пишіть за Каталоґом —

До масового поширення надається брошурка:

ЯК УКРАЇНЦІ ТЕРПІЛИ ЗА ВІРУ?

Ціна примірника 10ц.

Прецікава і дуже хосенна книжка до думання, дебат і самоосвічення:

ЧИ Є БОГ?

Ціна примірника вельмо 15ц.

Very Rev. Basilian Fathers MUNDARE, ALTA.

РІЧНИКИ БЮЛЕТЕНЮ

В редакції Бюлетеню, скритка почтова ч. 57, Канора, Саск. можна дістати річники Бюлетеню — ціна річника один доляр. Висилка слідує по переднім надісланню гроший.

Подібно можна дістати: Життя і навернення св. Володимира 5ц

Канада, мій рідний край 10ц

Статут БУК-а 15ц

Летючки: Наша програма. Наше відношення. Ідеольогія БУК-а ..... даром

Адресар БУК-а, Саскачеванська Секція

Голова: Яків Д. Стратійчук, — Canora, Sask.
Діловодар: Б.Л. Корчинський — Hafford, Sask.
Скарбник: Дм. Кобрянський — Box 88, Smuts, Sask.
Редактор: о. Ст. Семчук — Box 57, Canora, Sask.
Бурса: Отця Приймa, 802—35th St. Saskatoon, Sask.

Адреса Централі БУК-а:

о. др. В. Кушнір — 115 McGregor St., Winnipeg, Man

Адресар Бюлетеню:

В справах рукописів, дописів, заподань — взагалі редакційних, писати: Бюлетень, Box 57, Canora, Sask. В справах висилки, здержання, передплат, зміни адрес взагалі адміністраційних, писати: Бюлетень, Box 88, Smuts, Sask.

Надісланих рукописий редакція не звертає ці в тій справі не входить в переписку

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

ПЕРЕГЛЯД

Большевики втікають на цілім фронті 1
Як боронити Церкву? 1
Єпископ творить нову церкву 2

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Організуймо наш самопомочі.. о. І. Бала ЧНІ 2
Геть з більшовиками 4
Календарна справа 7
Звіти відділів БУК-а 8
Колядка на бурсу БУК-а 11

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Італьки Русланові ..... о. М. Шашкевич 11
Пастирський Лист 12
Прокляв гріха ..... Д. Кортес 12
Ратуймо мову наших дітий.. о. Ів. Бала ЧНІ 13
Сонцем асимілюцію ..... П. Панагашко 14

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна Школа ..... о. П. Божик 15
Спомідь гетьмана П. Орлика 16
300-літня річниця .... о. М. Каропець ЧСВВ 16
Давнина України ..... др. М. Кордуба 18
Наше безталання ..... др. Л. Цегельський 18
Грушевський а релігія 19
Демагогія як засіб провокації 19
ДІТОЧА СТОРІНКА 21

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Безрідний ..... о. М. Шашкевич 22
Русалка Дністрова — Вступ 22
Золоті думки 23
Скіп ..... В. Стефаник 23

— ДОПИСИ —

НОВИНИ 25-26

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 3 — YORKTON, SASKATCHEWAN — March, 1937

Editor—Rev. S. Semczuk, Canora, Sask.
Manager— Mr. Dm. Kobrynsky, Smpts, Sask.

КАЛЄНДАР НА МАРТ, 1937

1. понеділок — Памфіла Тео.
2. второк — Льва папи
3. середа— Архипа, еп. кат.
4. четвер — Льва еп. кат.
5. пятниця — Тимотея преп.
6. **задушна субота**, Найд. мощ. муч. в Евг
7. **неділя Мясопустна** — Поліхарпа
8. понеділок — 1 і 2 найд. голови Ів. Хр.
9. второк — Тараса, еп.
10. середа — Порфірія сп.
11. четвер — Прокопа прп.
12. пятниця — Василія ісп.
13. субота — Касіяна, прп.
14. **неділя Сиропустна** — Евдокії
15. понеділок — Теодора
16. второк — Зенона, Евтропії
17. середа — Герасима прп.
18. четвер — Конона муч.
19. пятниця — 42 муч. в Амморії
20. субота — Свв. в Херсоні
21. **неділя Перша ВПосту** — Теофділякта
22. понеділок — † Сорок мучеників
23. второк — Кодрата
24. середа.— Софронія
25. четвер — Прп. Теофана ісп.
26. пятниця — Никифора
27. субота — Венедикта
28. **неділя Друга ВПосту** — Агапія
29. понеділок — Савина
30. второк — Алексія, чоловіка Божого
31. середа — Кирила єрус.

УСТАВ НА МАРТ, 1937

7. **Неділя Мясопустна:** гл. 7. Єв. утр. 7. на Ст. Б. ап. 130, Єв. Мат. 106
14. **Неділя Сиропустна:** гл. 8. Єв. утр. 8. на Ст. Б. ап. 112. Єв. Мат. 17
21. **Неділя Перша ВПосту:** гл. 1. Єв. утр. 9. на Ст. Б. св. В.В. ап. 319, Єв. Йоан. 5.
28. **Неділя Друга ВПосту:** гл. 2. Єв. утр. 10. на Ст. Б. св. В.В. ап. 34. Єв. Марк 7

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР на МАРТ 1937

8 марта, 1169 московський князь Андрій Боголюбський напав на Київ і так основно по московськи знищив, що від того часу Київ вже ніколи не підніся на давну велич і силу. Татари тільки згодом завершили те, що почав краще від них московський князь. Ту тактику супроти українців московські князі заховали досі, хоча й під червоним прапором.

1 марта 1750 вибрано гетьманом Кирила Розумовського. Це був послідний гетьман України, що не взяв і не хотів боронити давних прав і вольностий. За нього знесено гетьманство 1764 р.

9 марта 1814 народився вищун слова, найбільший національний поет України, Тарас Шевченко. Народився як кріпак, умирав не побачивши знесення кріпацтва, що проголошено 4 марта 1861 року, шість днів перед смертю Шевченка. Значіння Шевченка у свідомости кинених кличів, опромінених великою любовю України.

7 марта 1917 початок російської революції, що стала розвалом Росії та дала почин народженню язви під назвою більшовизму. Вісім днів по революції цар Микола II зрікся престолу, а вже 20 марта 1917 утворено намістень української влади на Україні, Центральну Раду. Годиться відмітити, що революцію почали російські князі і вищі військові, котрих згодом та сама революція за подяку змела з лиця землі. Головою Центральної Ради зразу став проф. М. Грушевський, котрий однак більше дбав про соціялістичні ідеї, як про добро України. І так з днем 23 лист., 1917 р. в урядовій часописі ЦРади "Народня Воля" — і за підписом М. Грушевського появилася стаття-заклик: "Ратуймо Російську Федерацію!" — В тій статті М. Грушевський так писав: Росія федеративна для нас цінна і потрібна і ми мусимо її порятувати всіми силами!

А два дні згодом в тій самій часописі появилася свого рода заява українського уряду під проводом М. Грушевського, де сказано дослівно: "Правительство Української Народної Республики твердо йде до утворення федерального правительства Російської Республики . . ." Отже на ділі правительство Української Держави даною заявою під проводом М. Грушевського отверто і прилюдно зраджувало власну державу і голосило, що змагає до злуки з Росією — з тою Росією, від котрої щойно наш нарід відривався. Так бачимо, що з Грушевського та його правительства були дуже женські політики — хоч самий Грушевський є добрим учеником істориком. А треба знати, що коли проголошено оба письма, то в Росії вже панували більшовики з Леніном на чолі і наше правительство проголосивши так явно федерацію, себто злуку, голосити її з більшовиками. Тої політики тримався також Винниченко — тримався її Грушевський до кінця життя і тому загиб як останній ворог, в поневірці у тих, з котрими голосив федерацію.

17 марта 1919 Мирова конференція в Парижі признала Закарпаття Чехословацькій Республиці. Закарпаття признало на поміч галичан ще 1918 р. Галичани були тоді заняті борбою з поляками і відповідної помочі не змогли вислати. Перейшло однак Закарпаття торжественно проголосило єдність з Галичиною.

18 марта 1921 заключено мировий договір між Польщею і Москвою та поділено між себе українські землі. Всі права галичан поопитано і знехаджено. Ніхто правительство висловило ще до Ради власних представників. Про доти того посольства бідний читач довідається більше з книжки др Назарука Мирові переговори з Росією.

14 марта 1923 Рада амбасадорів признала Галичину Польщі, але не признали галичани. Сьогодня по внедовзі Галичина знова буде мати власне правительство і державу.

ПРОХАННЯ

На будову церкви в Годсон Бей Дж., Саск. — всякі, навіть найменші жертви, дорогі для нас. Одна дошка — один цент. Хто бажає помогти нам збудувати Дім Божий, най пришле ласкаво ленту пару центів на купно дощок. Хто кілько зможе! Імена жертводавців впишемо в окрему книжку добродіїв, котрих нарід буде вічно згадувати, підчас кожної Служби Божої. Для слави Божої, для добра людських душ! Жертви просимо слати на адресу: Іван Деморий,
HUDSON BAY JNCT., SASK.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box 57.* **Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації:** *P.O. Smuts, Sask., Box 33*

Рік 5, Число 3, Березень, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. V, No. 3, March, 1937 — Subscription per year: $1.00

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ В ЕСПАНІЇ ГОРОЮ

БОЛЬШЕВИКИ ВТІКАЮТЬ НА ЦІЛІМ ФРОНТІ

Останні вістки по Божій волі щасливі — Еспанія, та давна, чесна, побожна, геройська і побідна— знова побіджає.

Католицька національна армія генерала Франка, Молі і других розбила основно червоні війська біля важного портового міста Маляга, здобула це місто і побідним походом скоро посунулась вперед, занявши головну дорогу з Мадриту до Валенції, де перебуває соціялістичний уряд. Упадок Мадриту справою найблищих днів. Остаточний розгром червоних в Еспанії почався. Під Малягою зловлено команданта червоних військ генерала Клєбера, бувшого канадійця, з роду німця — що перехвалювався про свої побіди та був гордощами більшовиків по світі. І от показалося, що той червоний герой як звичайний трус втікав перед побідною національною армією Еспанії та живцем дався взяти в полон. Нераз передтим преса подавала його перехвалки про це, будь то національні війська віколи не добудуть Маляги а вона буде їх гробом. Сталося однак інакше.

Побіда католицьких національних військ в Еспанії це побіда всіх віруючих людий у світі. Це побіда справедливости і доброго над злом і безправям. Це побіда віри над безвірям — віруючого народу над безбожниками — релігія над більшовизмом.

Чим скорше більшовизм упаде в Еспанії — тим скоріше прийде черга на нього в Україні. Молім Бога о повну побіду еспанських католиків та визволення цілої Еспанії від червоних.

Колиб наші побідні війська увійдуть тріюмфальним походом до української Маляги — до Одесси?

ЯК БОРОНИТИ ЦЕРКВУ

Коли мексиканські соціялістичні власти позамикали католицькі церкви, щоби так наглядно дати науку всім досі наївним і легкодушним католикам, як то вони на ділі і на практиці розуміють "свободу" віри — тоді католики у стейті Вера Круз стали сходитися на молитви в приватних хатах.

Та й це стало сіллю в оці соціялістичних безбожників. І от недавно напали вони в містечку Орізаба на католиків, що молилися в приватній хаті, бо всі церкви у тім містечку опечатали власти. Поліція стала стріляти до вірних — у висліді чого вбили 14-літню дівчину. Заарештували згодом яких 70 людий за незаконні збори, поліція відійшла в тріюмфі з місця нападу. Але короткий це був "тріюмф." Бо на вістку о нападі всі католики цілого міста відрухово пішли походом і відчинили всі позамикані церкви, увійшли до них та стали молитися. Це повторилося слідуючих днів і державний прокуратор безрадний проти впливу волі десяток тисяч громадян наказав випустити арештованих а церкви лишив відчинені.

Так активна і свідома своїх прав група боронить Церкву!

Так мексиканські католики доказали ділом, чим для них Церква і як належить за ню постояти!

Так вони доказали також, що проти єдности виступу всякі напасти ворогів безсильні. А вороги від кажні тільки тоді, коли не стрінуть належного спротиву.

Честь активним католикам міста Орізаби!

СВИСТУН ТВОРИТЬ НОВУ ЦЕРКВУ

———o———

З полеміки, що минулих часів вивязалась між автокефальними, звісно, що головним творцем, організатором та ідеольогом Автокефалії в Канаді є п. В. Свистун. Таким він сам себе очеркнув — таким по неволі мусіли признати його противники.

З бігом часу однак в тій Церкві помітно зріс настрій противний до п. В. Свистуна і то саме з тої сторони, котра здавалося, повинна була бути найбільше вдячна. А це зі сторони церковного проводу тої Церкви. В. Свистун хотів надальше ідеольогічно та організаційно задержати провід, що силою праці і вложених трудів йому належав. Щасливці однак, що використали обставини і вложену працю, самі посягнули по провід, та поволі перенявши його, не захотіли втратити. На цім тлі прийшло до борби і то різкої, в котрій обі сторони навипередки обвинувачували одні других у спосіб зовсім Церкві непричасний і далекий від наук Ісуса Христа. Цікаві можуть ще тепер купити відносні брошурки і з них бли ще довідатися про спосіб зведеної борби.

Був час, де саме Бюлетень і БУК отверто остерігав українське громадянство в Канаді перед грозою дикої демагогії і вкладом ненависти у наше життя через потворну агітацію проти українців католиків та Української Католицької Церкви, ведену так низько і лайливо, що це нище всякої критики. Ми вказували тоді, що таке навчання не піде в ліс і раз пущена ненависть і навчена, зробить свою роботу в нашім національнім організмі на лад сухіт або рака, що зверху непомітний поволі але певно жере організм, доки його не повалить на ложе смерти. Іншими словами, їсть істоту, з котрої і на котрій живе — їсть підстави свого власного буття. Ми кликали тоді ратувати, що ще можна вратувати — та наш голос, поза виїмками, був голосом вопіющого в пустині.

Наслідки проповідуваної ненависти не дали довго ждати на себе. Люди, котрі довго голосили ненависть проти нас, нині заражені тою самою ненавистю, котру голосили, безвиглядно і безпримірно поборюють себе самих.

Наука для всіх тямучих, якій рівної годі найти.

І от дещо притишена ненависть знова спалахнула ярким полумям саме у своїм гнізді. Теодорович, голова Автокефалії в Америці і в Канаді, завісив у виконуванні чинностий церковних духовника автокефальної церкви у Винипеґу, п. Маєвського. В слід за тим парохіяни згаданої церкви вирішили на зборах не узнавати того викляття за дійсне і колиби Теодорович не хотів свого акту змінити, утворити нову Церкву.

Пійшли чутки, що будуть видавати знову свою часопись.

Завішення духовника, що був приятелем В. Свистуна і тісно з ним співпрацював, є непрямо вимірене проти першого організатора та його впливів. Інак ще його годі булоб досягнути. Але в рації певно більше залевнений п. В. Свистун, котрий до того переміг впливами політичну організацію автокефальних СУС. Тому силою своєї праці і первопочину знатиме, що йому робити тепер, коли організація, яку зорганізував, в такий спосіб з ним обходиться.

До речі належить сказати, що ціла Автокефалія у Стейтах начислює всього навсього 28 парафій і 25 духовників а не богато більша її сила в Канаді. Тільки **крик великий** — що деякі наші люди звикли брати за доказ сили і котрого бояться, бо так виховані. Бояться крику. А самі автокефальні устами свого духовника Білона заявили на 5 Соборі в Ню Йорку, що "не дивлячись на всі труднощі і клопоти, Церква наша істнує."

Отже дуже мінорна заява, коли вони аж тішаться, що ще істнують....

А інший духовник тойж Церкви на тім Соборі заявив дослівно таке: "Бачимо, що на протязі минулих шість літ **Церква наша не зміцнялась, а ослабла.** Отже треба робити зміну."

Ці слова п. М. Запаринюка докладно свідчать про так звану містичну "силу" автокефальних.

Коли до них додати ще щиро висказану заяву О. Білона, що "деякі священики зрадили Церкву"— то положення аж надто ясне.

Думаємо, що п. В. Свистун обрав правильний шлях.... супроти своєї організації.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

о. Ів. Бала, ЧНІ.

ОРҐАНІЗУЙМО КАСИ САМОПОМОЧІ

Чи вони нам потрібні?

Це питання мусить видатись принаймні злишним кождому, хто хоч троха обзнакомлений з господарським станом кляс, для яких наше Братцво зорґанізоване. Та дух систематичної ощадности в нас так мало розвиненний, і відсутність того духа так небезпечна для успішної праці в орґанізованні кас самопомочі, що нам над тим питаниям треба уважно задержатись.

Щоб більше захопити увагу читачів, подаємо тут деякі факти. Ці факти взяті з господарського життя Злучених Держав, перш усего тому, що в нас у Канаді такої статистики нема, якщо говорити про українців, а по друге тому, що у виді кращого на перший погляд господарського положення наших сусідів, всі арґументи важні для них, будуть важні і для нас.

85% до 93% американського населення не є в силі роздобути кредит у банках на такий процент, що дозволений законом. А всеж ця маса людий без кредиту обійтись не може. Де його взяти?! Очевидно тільки у лихварів.

Ось один урядово доказаний факт, що це значить такий кредит: Один чоловік позичив $10.00 (словами: десять долярів). На ту позичку заплатив він $310.00 (словами: триста десять долярів) проценту і крім того був засуджений за незаплачення позиченої суми. Ми повторяємо, що це є урядово ствердженний факт.

Малощо не всі стейти мають закон, на основі якого домагатись більше як 42 процентів від позички, уважається протизаконним. (Наші інформації походять з 1934 року).

З одного недавно перепровадженого процесу в Чікаґо, показалось, що деякі лихварі фактично діставали $1080.00 проценту від позички 30 долярів. Мултон у своїй книжці: "Файнаншіял орґанайзейшн" наводить випадок, де від позички треба було платити 3000 проценту.

Уявімо собі положення чоловіка, що не в силі одержати позичку в банку.

В його родині вибухла слабість або трапився якийсь інакший припадок, як небезпека утратити асекураційну полісу іззa незаплачення премії, утрата повного посідання хати через незаплачення податків, утрата обстанови через неможливість заплачення одної або більше сплат, на які обстанову закуплено; бідний робітник або хлібороб звертається до якогось відприємства, що у часописах оголошує готовість помогти нещасним, і що на ділі є професіональним лихварем. Від цього доброго ангела, (у нас це може бути "добрий," маючий сусід) дістає він позичку, за яку ручить своїм маєтком, своїм заробітком або запорукою свого приятеля, зобовязуючись платити 100 або більше процент, розпочинаючи ряд усякого рода нотів, що з малими виїмками кінчиться збільшеною нуждою або крадіжжу, покиненням родини і навіть самоубійством.

Хай уважний читач старається розібрати цей переражаючий факт: Від 1921 до 1931 року збанкрутувало в Злучених Державах десять тисяч банків, що були в приватному посіданні, з утратою тисячів міліонів долярів в ощадностях зложених міліонами американських робітників зі заробітків. Від часу господарської скрути збанкрутувало знова 5 тисяч інших банків з утратою нових соток міліонів долярів ощадностий малих властителів. На публичне домагання назначено осібну слідчу комісію сенаторів, котра виказала страшні і брудні надужиття приватних банкерів. Від березня 1933 року до року 1934 не отворено в Злучених Державах ні одного приватного нового банку, а мимо того завязано чотириста нових кас самопомочі, що є блескучим доказом, як звичайні люди є спосібні провадити свої власні банкові підприємства, якщо поставлені вони не на основі соціяльного або грошевого становиска, а на основі моральних прикмет чесности, пильности і характеру.

Пригляньмось тепер першій цілі, для якої орґанізується такі каси: витворення і скріплення духа ощадности. Чи є наші люди неощадні? Ми не подаємо примірів тільки з нашого життя, наші факти є спільні масі населення. Одначе затяжко побороти покусу, щоб не дати хоч одного і то "малого" приміру.

В одному маленькому місточку, що нам добре знане, і що заселене подавляючою масою нашого народу, не дуже давно отворено "бір парлор" (гостинниця, де за державним позволенням продається пиво—, не забудьмо, що ті, що пють пиво, пють і вино, куповане в державних крамницях), і в тім парлорі мали пересічний оборот на 50 до 60 долярів денно. Одного вечора там спродано за 100 долярів пива. Ми всі ще маємо в памяті випадок з Алберти, де один чоловік по сварці заплатив священикові за щохорон якщо не милюсь, три доляри, на кождий випадок менше, як пять, а на напитки в часі того самого похорону видав 90 долярів.

Ми свідомі, що тут торкаємо болючу рану на нашому народньо-господарському організмі, але годі. В цьому огляді ми в Канаді гірші від многих інших народів.

Одначе приглянімся другим. — В одній околиці східньої Нової Шкоції 1933 року (час господарської скрути), видано на напитки у державній крамниці на сто тисяч долярів. А всеж в тім самім часі заплачено було тільки половину податків і учителі не одержали платні. Куди пішли ті гроші!? До Анґлії, Скотляндії, Ірляндії, Італії, Франції то що.

Чи чули наші читачі, що деякі хлібороби потраплять складати по 25 центів на вино і опісля годинами стояти коло муніціпального бюра, щоб дістати мішок муки на запомогу?

Ми не можемо в тій хвилі не звернути уваги на один блуд, що грозить загладою нашій свободі хотьби і в Канаді. Цей блуд лежить в тім, що маси народу зачинають дивитись на правительство як на якогось божка, що одинокий може і мусить їм помочи стати на ноги у господарському житті. Треба бути сліпим, щоб не видіти, що такий спосіб думання доводить до рабства під большевицькою рукою, нехай то буде рука московського двоногого звіря у тілі Сталіна, чи майбутнього подібного звіря у тілі якогось Тим Бака в Канаді. Держава, правительство тут у Канаді, це, Богу дякувати, покищо, ми самі. І не дурім себе: Жадне правительство, а большевицьке менше від якогоб це не було іншого, **не дасть нам цента хиба його виссе з нас самих і то з крівавим потом, яке ссе з нас большевизм.** — Поможім собі самі!!! Чи це можливе??!! ТАК!!!

ВОЗМІМСЯ ДО СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ!!!!

Ми подаємо в першій мірі плян на витворення нашого власного кредиту, через нас самих!

ЧИМ РІЖНИТЬСЯ КАСА САМОПОМОЧІ ВІД БАНКУ?

1. Систематично виробляє духа ощадности через те, що вимагає від своїх членів, щоб у правильних відступах часу складали малу суму гроша. Банк того не робить.

2. Є на услуги тільки одного певного угруповання, як парафія, громада, фабрика, товариство, то що.

3. Не вимагає коштовних бюр, умеблювань, ні, принаймні у найчисленніщих случаях, платних урядників, з виїмком касієра.

4. Позички дається тільки членам і то лиш на корисні і продуктивні цілі.

5. Щоб бути членом, треба бути чоловіком характерним, чесним і пильним, і тільки під тим услівям можна дістати позичку.

6. Управа є в руках членів на основі засади: один член має все лиш один голос.

7. Весь зарібок по відтягненні коштів діловодства, вертає до членів.

ЯК ВЗЯТИСЬ ДО УТВОРЕННЯ КАСИ САМОПОМОЧІ?

Передусім мусить бути потреба такої каси. Запитай себе самого, чи в твоїй околиці люди потребують звичайного кредиту, і чи вони його в твоїй громаді мають. Чи є в твоїй громаді щонебудь, для витворення духа ощадности? Якщо ти бачиш, що каса самопомочі буде добром для відділу Братцва у твоїй околиці, то перш усего треба **студіювати!** — В одній околиці студіювали справу каси самопомочі два роки, заки її в себе зорґанізували. В іншім місці те саме робили одинцем і спільно один рік, заки взялись до орґанізації каси. — В іншім випадку Головний Заряд взяв на себе обовязок, щоб достар-

чити потрібні інформаціїї відділам, де члени булиб заінтересовані справою настільки, щоб мож надіятись успіху.

Тим часом можна обговорити такі справи, як назва місцевої каси самопомочі. По нашій думці найкраще, щоб кождий відділ назвав свою касу числом, яке він має. — Далі можна обговорити суму, яку поодинокі члени малиб вкладати тижнево або місячно; так само упляновати склад управи, місце урядування і НАДІВСЕ, ХТО БУДЕ СКАРБНИКОМ!

Для яких кляс людий мають служити каси самопомочі?

Для угруповань, що звязані між собою спільнотою інтересу, як: парафія, товариство, робітнича спілка. Особисте знакомство богато причиниться до посилення руху в користь каси. В дійсности це угруповання є зрілим для створення каси самопомочі без згляду на те, КІЛЬКО є в нім членів. Ми знаємо про каси самодомочі, що дуже успішно працювали маючи від 50 до 5,000 членів. Тільки треба, щоб члени оставались звязані спільнотою інтересу. Ми бажаємо положити на цю точку особливий натиск тому, що в нас часто думають, що каса неможлива, якщо нема великого числа членів. Поза тим, що це неправда, ті, що так думають, готові зробити те, що в нас основно знищило неодно діло, що зразу гарно розвивалось: допустити до каси таких одиниць, що в ній не сміють бути. Згадаймо наші "народні" доми і інші підприємства, розбиті або скривлені ворогами.

ЯКІ Є УСЛІВЯ ЧЛЕНСТВА?

1. Бути чоловіком чесним, пильним і доброго характеру.

2. Той, що бажає бути членом, має бути членом того угруповання, що зорганізувало для себе касу. Якщо це є парохіяльна каса самопомочі, треба, щоб був членом парохії, якщо це каса відділу Брацтва, мусить бути членом Брацтва і так дальше.

В який спосіб треба подаватись о членство?

Треба виповнити форму подання. Цю форму підписує опісля Управитель і мусить бути відтак принято на регулярному засіданні Управителів. У межичасі скарбник може принимати належні ощадности як сплату на уділ або уділи, від того, що бажає бути членом, одначе лиш під услівям, що подання буде принятим.

ЧИ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПОВИННО БУТИ ОГРАНИЧЕНЕ?

Ограничати число членів у той спосіб, щоб виключати з членства такі одиниці, що приналежні до угруповання, для котрого касу самопомочі зорганізовано, булоб у засаді зле. Це служилоб не до творення співпраці, але до збирання і творення партій. Робити це, значить нарушити одно з найважніщих правил співділання.

ЧИ МАЛОЛІТНІ МОЖУТЬ БУТИ ЧЛЕНАМИ?

Так. Одначе за їх вкладки мусить бути відвічальним хтось інший.

ЧИ ЧЛЕН МОЖЕ ВИСТУПИТИ ПІСЛЯ УПОДОБАННЯ?

Так. Кождий член може виступити в котрийбудь день, коли канцелярія каси урядує. Одначе, якщо такий член мавби одержати поважну суму гроша, зложену в касі у виді уділів або зложених ощадностий, так що відтягнення тих гроший моглоб сирчинити хвилеву трудність для каси, тоді можнаб домагатись, щоб згаданий член заповів своє виступення до яких 90 день наперід. Ні уділів, ні ощадностий не може відтягнути такий член, що винен касі якунебудь суму гроша або, що поручився за якусь позичку.

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ КАПІТАЛ КАСИ?

Капітал каси самопомочі складається з уділів поодиноких членів і з дивіденд, що тим уділам належні.

ЧИ ЧИСЛО УДІЛІВ ПОВИННО БУТИ ОБМЕЖЕНЕ?

Число уділів неповинно бути обмежене, тому, щоб можна принимати нових членів, і щоб дати старим членам можність до закупна нових уділів.

ЧИ МАЄ БУТИ ОБМЕЖЕНЕ ЧИСЛО УДІЛІВ, ЩО МОГЛИБ ЗАКУПИТИ ПООДИНОКІ ЧЛЕНИ?

Тому, що кождий член має тільки один голос, неможливо є, щоб меншість опанувала Касу; одначе, якщо позволити на це щоб одиниця або одиниці посідали велику скількість уділів моглоб трапитись, що вони моглиб впливати на ділання Каси в неналежний спосіб. Тому може бути розумним, щоб означити число уділів, що можуть бути в посіданні одиниці.

КІЛЬКО ВИНОСИТЬ ОДИН УДІЛ?

Найкраще, щоб виносив 5 долярів. Так воно є мало не всюди у Злучених Державах. Членів треба заохочувати, щоб час від часу купували стільки уділів, кілько лиш можуть.

В ЯКИЙ СПОСІБ КУПУВАТИ УДІЛИ?

Через сплачування означеної частини уділу що тижня, що два тижні або що місяця. У многих Касах члени сплачують по 25 центів що два тижні. У промислових околицях можна сплачувати що тижня. Деякі мають ще менші сплати. Одначе можна зараз купити цілий уділ.

ЗАМІТКА:— З того, що ми сказали про спосіб організування кас в початках, виходить, що цілу справу треба старатись зрозуміти через виклади і от верті дискусії, в котрих повинні всі члени даного відділу взяти живу участь. Найкраща метода, по нашій думці навіть одиноко можлива, розумна метода, це створення у кождому відділі кружків самоосвіти. Ми пізніще будемо про них говорити зокрема як про загальний середник так пекучо потрібного освідомлення у всіх справах, котрими Брацтво дорожить, для котрих воно має енергійно працювати. Творення кружків самоосвіти було одною зі справ, порушених і загально попертих на нашому останньому З'їзді Брацтва в Саскатуні.

(Далі буде)

ГЕТЬ З БІЛЬШОВИЗМОМ!

Обізвався кирпатий Мефістофель....

Володимир Винниченко, письменник і перший голова Директорії УНР, що своїми порадами та проводом завів державний віз України у безвихідну пропасть сучасних будків — вертався на Україну і знова тікав з тоїж України, завсіди однак заявляв себе соціялістом більшовиком чи соціялістом комуністом і атеїстом, врешті промовив.

Але не в тих колись чільних людий України вчитися релігії!

Не в них, як і не в М. Грушевського, котрий хоча великий учений в історії людських дій, в історії Божих дій — значить в релігії, також був соціялістом і без віри.

Це треба зазначити на початку тому, бо многі українці в Канаді зле зрозумівши українство як таке, та маючи скривлене поняття українського патріотизму, покривають знання Грушевського з релігією і часто наводять історію Грушевського на доказ зміни своїх релігійних переконань — цілком неслушно однак та невмісно. Бо колиб бути справедливим, то на доказ релігійних переконань можна навести тільки атеїзм Грушевського а тим хвалитися нема чого. Грушевський помер в нужді — вислід його віри.

❦ ❦ ❦

Вертаймо однак до справи.

Винниченко знова заговорив. А говорить тепер у виді спогадів, котрі хоча виявляють прикрі речі, та повчаючі. Ось що він говорить:

"Стоячи **за порозуміння** а не за боротьбу **з більшовиками проти більшости** Центральної Ради, я залишив пост голови Уряду." (Правда, ч. 3. з дня 20|1, 37).

Ось так **голова** Української Держави **в** тоді наші справи у той переломовий час 1918 р. Чи це не пахне зрадою високих завдань нації — нехай читачі роздумають самі. І чи є де в світі голова держави, котрий так поступає супроти ворогів тоїж держави, котрої він головою — також прошу розгадати. А в нас на нашій славній Україні таке було....

Ці зрадницькі заходи Винниченко не припинив в дальшім бігу історії дій Української Держави. Ось що він визнає самий:

"Не можучи помиритися з пануванням німецьких окупантів і їхньої креатури гетьмана Скоропадського, **я почав організувати повстання проти них.** Моя власна партія (соціялдемократична) в лиці Центрального Комітету, гостро засудила мої заходи, вважаючи їх за фантастику і **шкідливу авантуру.** Вважаючи однак такий спосіб ділання за єдино відповідний революційно-соціялістичній позиції, я в суперечності з партією **провадив далі** організацією повстання." Тамже.

Ось очевидний доказ, до чого доводить гордість і соціялістична дурійка. Нічим було добро Україні, нічим послух більшости власної партії, нічим здоровий розум — в той рішаючий час Винниченко робить все можливе, щоби молоду Українську Державу повалити під ноги більшовицької орді — бо вона на це повстання ждала зі запертим віддихом! І діж далася..... — колиб не була!

Та на тім не кінець.

"В порозумінні з іншими організаціями **я довів справу повстання до відомого кінця:** армія німців і армія гетьмана, складена з руських офіцирів, були викинені з України. Але більшовицька руська Москва, яка в цій борбі грала ролю мародера, скористувавшись тим, що українські революційні сили були ослаблені, **накинулась на них ззаду і захопила** визволені ними теріторії України.

"Знову в мене з українськими партіями виникла незгода: **я стояв ввесь час** за порозуміння з більшовиками...." (Правда, ч. 4, з дня 27 |1, 37).

Цей своєрідний гидкий документ державно-національної зради повинен опинитися колись на суді вільної Української Держави і розвінчати чоловіка, що так холоднокровно, обдумано, вперто і послідовно провадив свою вітчину **до загибелі, стоячи на чолі** справ і маючи обовязок її боронити.

Жаден державний муж ніколи не поважиться так докладно представити свого акту державної зради, як це робить чванливо той кирпатий Мефістофель нашої національної Революції. І відповідь гідна нації може бути тільки одна: В жадній нашій бібліотеці не сміє найтися книжка Винниченка! В жадній шануючій себе українській родині не сміє бути твору того письменника! Культ зради навіть у великого письменника мусить стрінути рішучий опір!

Тепер докладно можна розуміти, **тому ми не маємо** власної держави!

Дальше виявляє Винниченко таке:

"Будучи в соціяльно політичних питаннях **близьким до більшовиків** і розходившись тільки в національному питанні, я повіривши в щирість Москви і її декларацій, виїхав 1920 року зза кордону на Україну, рішивши стати в ряди українських більшовиків. Але на великий жаль і на цей раз декларації руських більшовиків дуже розходились з їхними ділами. Приїхавши на Україну, я це побачив зараз. Національна політика лишилася на практиці та сама." Тамже.

Отже поїхав одиодумець по юдину заплату та ще жалує, що не вдалося все як бажав. А ті "близькі" його однодумці і співробітники в поневоленні України ось так заплатили за повстання, яке дало їм в руки Україну.

".....було відомо, що я мав бути вбитий чекою немовби випадково"....І тому він чим скорше залишив соціялістичний "рай" на Україні, котрий сам приготовив та втік до буржуазного "пекла" — аж за десяті межі від совітів, в саме серце Европи.

Але й тепер старий лис остав тим, чим був.

Самий пише про це так.

"Доба так званої "українізації" й політики Скрипника на Україні давала підставу гадати, що секції історії не пройшли дурно для Москви. І в цей час **я активно стояв за підтримку політики погодження з Москвою, за співробітництво з радянським урядом. В статтях і брошурках я закликав усіх революціонерів вертатись на Україну і співробітничати з більшовиками** на користь соціяльного і національного визволення всіх націй." Тамже.

❦ ❦

Здається тих визнань досить, бо надто прикро читати.

Яким був, таким остав!

Горбатого, як кажуть, могила не випростує.

Вічно був і був, і знова — мимо того, що сам з України тікав, бо хотіли вбити — то він далі за співробітництво з наміреними вбивниками і кличе всіх вертати на Україну, сам допіру втікши з неї. Чи можна такого чоловіка брати поважно?

Або це маняк — або нетямучий кретин.

Треба принятн перше, бо друге годі.

Той чоловік вічно вертається до більшовиків, ми мо всіх їхніх зрад, насильства та подомання і повищення всього, що цінне Україні. Вертається проти здорового розуму і мимо всьої льогіки доброго думання. Сам тікає, других кличе вертати. Його хочуть вбити а він за співробітництво зі своїми катами. І то не, щоби хтось такі думки піддавав — пише він сам про своє переживання — пише добровільно, з безпечної чужини.

Люди такого світогляду, котрих історія нічого не навчила і не навчить, не мають місця в українсь-

кім національнім свідомім життю.

Для свідомого українця є тільки одно рішення: Геть з більшовизмом!

ХТО НА УКРАЇНІ ПАНУЄ?

Навіть платні агенти Москви — большевицькі агітатори, що увижаються по наших селах — не мають уже сьогодні відваги заперечити, що в Совітах на найважніших державних становищах стоять жиди і ніхто інший, тільки головно вони кермують червоним московським царством.

Недавно подавали ми список жидівських достойників, що сидять на найважніших постах у совітському міністерстві закордонних справ (як амбасадори та посли в чужих краях). Сьогодні подаємо ширшу лісту жидів на всіх важних державних становищах у Совітах. На лісті переважають жиди (означуємо це буквою "ж" в скобці), дуже мало є навіть москалів ("м"), ще менше грузинів і дотепців і достойників невідомого походження, а зовсім нема в тому списі українців.

Прочитайте, шановні читачі, уважно цей реєстер і судіть самі, якою державою є Совіти.

НАРОДНІ КОМІСАРІ

Закорд справи — Валах-Літвінов, (жид); внутр. спр. — Єжов (москаль); внутр. торговля — Арон Розенгольц (ж.); закорд. торговля — Ізраель Вайцер (ж.); шляхи — Лазар Каганович (ж.); совхози — Мозес Калманович (ж.); легкий промисл — Любінов (м.); здоровля — Гр. Камінський (ж.); держав на контроля — Захарій Белєнський (ж.); пошта і телеграф — Герш Ягода (ж.); Разом 8-ох жидів і 2-ох москалів.

ЗАСТУПНИКИ КОМІСАРЯ

Оборони — Яцкель Гамарнік (ж.); важкого промислу — Михайло Мендель Каганович (ж.); скарбу — Лев Лейба Левін (ж.); освіти Мозес Епштайн (ж) рільництва — Арон Гайстер (ж.); шляхів — Арон Любович (ж.); харчевого промислу — Маркус Белєнський (ж.); водного транспорту — Енох Розенталь (ж.); лісового промислу—Брілянт-Сокольников (ж.); справедливости — Ізая Кольц (ж.); віцепрокуратор СССР — Йозеф Йошелес (ж.); начальник господарської евіденції — Йосиф Кракаль (невідоме походження). Разом 11-ох жидів, 1 невідомого походження.

НАР. КОМІСАРІЯТ ВНУТР. СПРАВ (ОГПУ)

Нар. комісар — Єжов (м.); заступники: Янкель Льоренсон-Агранов (ж.); і Юрій Прокофієв (м.). Разом 1 жид, 2-ох москалів.

ГОЛОВНИЙ УРЯД БЕЗПЕКИ

Начальники відділів: осібного — М. Гай (ж.); господарського — Самуель Міронов (ж.); тайно-політичного — Ю. Молчанов (м.); закордонного — Аркадій Арон Слуцькей (ж.); транспортового — Абрагам Шанін (ж.); оперативного — Карло Павкер (ж); спеціяльного — Веніямин Добродіцький (ж.); протирелігійного — Ізаяк Йоффе (ж.); кримінально-слідчого — Леонід Лейзор Вуль (ж.); нач. головного заряду селянсько-робітничої міліції — Лев Бятьський (нев.). Разом 8 жидів, 1 москаль, 1 невідомий.

ГОЛ. ЗАРЯД ВНУТР. І ЗОВН. ОХОРОНИ

Начальник: Борук Могільський (ж.); інспектор граничних військ — Симон Ширвідт (ж.); нч. конвоєвих відділів — А. Гайліс (лотиш). Разом: 2-ох жидів і 1 лотиш.

ГОЛ. ЗАРЯД КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ

Начальник: Янкель Берман (ж.); заступник Самуель Фірін (ж.); начальники конц. таборів поодиноких областей: Карелії — Самуель Коган (ж.); північного краю — Фінкельштайн (ж.); свердловської округи — Погребінський (ж.); західної Сибірі — Шабо (ж.); Казакстану — Золін (ж.); Соловок — Серпуховський (ж.); Горішнього Уралю — Мецнер (ж.); Бутурського табору — Адамсон (лотиш). Разом: 9-ох жидів і 1 лотиш.

НАЧАЛЬНИКИ ЗАРЯДІВ МІСЦЕВИХ КОМІСАРІЯТІВ ВНУТРІШН. СПРАВ

Московська область: Реденс (ж.); Ленінградська: Заковський (ж.); Західна: Блят (ж.); Північна: Рінковський (ж.); Курська: Сурова (м.); Озівсько-чорноморський край: Фрідберг (ж.); Саратівський: Пілляр (ж.); Сталінградський: Раппапорт (ж.); Оренбурська область: Райський (ж.); Горковський край: Абрагамполський (ж.); Північно-кавказський: Файвілович (ж.); Башкірський: Целікман (ж.); Свердловська область: Шкляр (ж.); захід Сибір: Голь (ж.); Сх. Сибір: Троцький (ж.); Далекий Схід: Деньбас (ж.); Середня; Азія: Круковський (ж.) Україна: Балицький (ж.); Білорусь: Лепленський (ж.); Закавказзя: Гоблідзе (грузин). Разом 19-ох жидів, 1 грузин.

Так отже сливе всі народи бувшої царської Росії, а передусім Україна попали зпід царського пануваня під жидівське. Таке є в Совітах "визволення трудящих" і визволення народів!

Геть з більшовизмом!

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПОХОРОН

Описує його В. Німилович в "Правда" ч. 3, дня 20 січня, 37.

Ось виїмки.

"Мати розказувала мені, як вона щиро працювала для організації ТУРФ-Дім, як вона продавала ріжні тикети, щоби придбати гроший для організації. Попри те переконувала жінок, щоб вступали в ряди Жінсекції.

"А ось тепер лежу слаба, а товаришки навіть не прийдуть мене відвідати. Правда, мої **сусіди мене відвідують, алеж вони не є членкинями наших організацій.**" — говорила нераз мати.

"Через рік лише пару товаришок відвідали мене. Прийшла була Шатульська, але не відвідати мене, а принесла мені тикети продавати, в той час, коли я не можу з ліжка встати. І сказала вона мені: "О. то ви слабі." І з тим пішла. Потім загостили до мене Канютова й Стефаніцька, щоб я заплатила вкладки до Жінсекції. Жаль мені, що так товаришки відносяться до мене" — продовжувала мати. "Слабу не відвідають, але за грішми, то прийшли."

❦ ❦ ❦

Ось ціле положення чоловіка, котрий відрікся Бога і записався там, де нема Божого імени в пошанівку — де панує антихрист. Хто зломив першу заповідь, той не може потім ждати, щоби однодумці шанували діла милосердя — навіть, коли йому жаль.

Правда, є там згадка, що приходили сусідки відвідати — але не з того круга, не з ТУРФДому ані з Жінсекції. Приходили хрисіяни, котрі цілком інші визнають засади.

І з того наглядно видно також, як безмірно сумне життя чоловіка без Бога — а що доперва слабість.

Де тоді милосердя?

Де тоді любов ближнього?

Який чоловік самітний, коли не вірить в Бога— і як самітне ціле його життя!

І як щасливі ми всі, котрі віру маємо в серці — як безмірно щасливі!

Ось тут наглядний примір з життя — близько, з Винипегу і описаний простими словами — а мороз іде читати....

І така була смерть — і такий похорон — без Бога.

❦ ❦

"Тіло привезли в 10 годину а в 12 починають працальні промови. Від Жінсекції говорить Бартакова. Почала з того, як покійна працювала щиро для організації, а далі почала розводитися, як "фармері вдівці насилують дівчат," які шукають праці. Подумайте, яку промову підібрала на похорон? Чи не глум над покійною?"

❦ ❦ ❦

"В той самий час, коли виголошуються лицемірські промови, Бідулька і Канюга бігають та телефонують до похоронного бюра і настоюють, **щоби прийшов забрати тіло,** бо мають висвітлювати фільму в УРД."

"Нарешті добилися свого. Перша година. Спустили куртину а люди не знають, що робити: виходити чи ні, бо Бідулька і Канюга не сміли вийти і пояснити людям, що майже насильно **викидають тіло** з УРД."

❦ ❦ ❦

"Отак віддали матері останню честь ті, для яких вона працювала щиро в організації майже **ціле своє життя.**"

❦ ❦ ❦

Написаного досить для кождого, хто вміє і хоче думати.

Так виглядає атеїзм на практиці.

Така щирість там і така прислуга.

Доки живий працюй, а потім, коли ти не годен продавати тикетів, то навіть тіло викинуть з того Дому, де ти працював і для котрого ти трудився.

Де нема релігії, нема вдячности!

Де нема релігії, нема шляхотних чеснот, нема шляхотних понук — з чоловіком, що не хоче знати Бога, обходяться як зі звіриною..

Де нема релігії, нема надії, нема правдивого чуття болю і шанобі і тому справедливо більшовизм є гробом народу!

Геть з більшовизмом!

ЯК БІЛЬШОВИКИ ПІДТЯТЬ РОБІТНИКАМ?

Більшовицька московська часопись "Соціялістическое земледеліе" з дня 8 січня ц.р. подає, що провірка колгозів на Україні в Біловодськім районі виявила такі платні селянам, що там працюють. За трудодень праці 4 копійки платні — або ОДИН ЦЕНТ на канадійські гроші!

Це подає більшовицька часопись!

Так використовують більшовицькі пявки робітників на Україні!

Геть з більшовизмом!

КАЛЕНДАРНА СПРАВА

За понукою чільних свідомих громадян, що прийшли на концерт до школи Озерянка дня 18 грудня м.р. припоручено п. М. Білинському викликати мітинґ в справі нового календаря. Пан Білинський в порозумінні з головою БУК-а, відділ ч. 3 в Борщів, Саск. паном М. Трембіцьким просили всеч. о. Демкова з нагоди відправи викликати мітинґ на 27. Зійшлося поважне число громадян, 60 осіб.

Пан Трембіцький, як голова відділу БУК-а отворив мітинґ кількома щирими словами і попросив збори вибрати предсідателя. Одноголосно вибрано п. П. Короловича а п. М. Білинського на писаря. Тоді предсідатель знова попросив до слова п. М. Трембіцького.

Пан Трембіцький говорив на тему "Добра організація". Він сказав: Бачу перед собою гарне число зібраних, аж дух радіє. Однак бачу також, що є тут аж три кляси людий того самого народу. Перше, я бачу своїх добрих людий українців католиків. Друге, бачу більшовиків — а третє, бачу людий, котрі самі не знають, де належать. Вони ані католики, ані більшовики — так що, колиб їх спитати, то самі не знають, хто вони. Я буду говорити до католиків. Памятайте одно. Я нікого не намовляю, хто не є католиком, щоби вступав у нашу організацію. Наша організація, як я перед хвилею сказав, є добра, але для добрих. Я нечстою про це, скілько буде членів. Щоби я нині бачив перед собою 15 членів а добрих, то буду нині більше тішитися як 150 недобрими. Наш відділ приймає тільки добрих католиків, а не тих що кождого дня інакше думають. Тут пан Трембіцький оповів що в осени був на з'їзді БУК-а і як богато з него скористав. Другі кажуть, що у нас, католиків, нема інтелігенції. Най вони поїдуть до Саскатуну на з'їзд тоді побачуть, яка в нас гарна інтелігенція і які в нас гарні співаки. Є в нас інтелігенція — є в нас все, більше і ліпше, як де — тільки декотрі з нас того не помічають, бо приглушені ворожим криком і наче зачаджені на все глядять через чужі окуляри. Дасть Бог, що вкоротці всі зрозуміють, хто ми і нащо ми.

Бесідник згадує пана Івана Метрополита, котрий мав прибути з викладом про Укр. Катол. Шкільних Тростів — однак по тій причині, що задалеко відїхав, не зміг прибути нині. Сподіємося однак в найблищому часі почути той виклад. Тоді попросив до слова п. Михайла Білинського.

Як звичайно, пан Білинський почав свій доклад жартом. Однак скоро приступив до властивої теми. У Бразилії українці католики приняли новий календар. Але не лише в пралісах Бразилії поступ. Навіть російський нарід, що відстав культурно від західних українців на яких три сотки літ і він приняв вже новий календар 4 роки тому назад. Шановний бесідник навів многі дійсні приміри з життя, що засвідчують, як богато ми тратимо через старий календар. Кілько терплять наші робітники по містах. Ті, що хотіли триматися старого календаря, потратили працю — а не втратили ті, що робили у свої свята. Згадує, як почувається у латинське свято, коли всі сусідні народи ідуть до церков, а ми до праці — на поле. Або знова всі роблять, а ми святкуємо. Щось

воно подібне, як колиб на закінчення нашого мітингу хтось убрався і тоді прийшов, коли ми вже будемо розходитися. Календар не віра. Календар се мірило, прилад до рахування днів в році. Ми тримаємося досі юліянського календаря, котрий уложив Юлій Цезар, що не був християнином — отже вже скорше випадає нам триматися календаря, уложеного християнином, до того Папою Григорієм XIII. Для близшого виснення п. Білинський читає уривок з англійської енциклопедії том I, стор. 435.

"Календар

"Календар це ліста, в котрій рік поділено на місяці, тижні і дні, відмічено ріжні цивілізовані торжества і свята. Слово походить з латинського "календе" — се є назва першого дня в місяці.

Єгиптяни уложили рік після змін пір року, поділяючи рік на 365 днів або 12 місяців, котрі мають по 30 днів, з 5 доданими днями на кінці кождого року.

"Жиди рахували звичайно 12 місяців після небесних тіл і так називали.

"Греки уложили свої місяці після нового місяця, вертаючись у той самий день аж в 19 літ. І так було воно 6 годин задовго. Укладчики бачили, що вирахували зле.

"Римляни уложили свій рахунок так. Рік поділили на 10 місяців з 365 днями. Між тими місяцями для повноти рахунку помістили ще 11 днів.

"Славний грецький астроном Сосіген з помочею Марка Фабія прилучилися до праці Юлія Цезаря і так повстав рік з 12 місяців. Рік вираховано на 365 і одна четверта днів. Ту чвертку дораховувано кождого 4 року як один день до лютого. Цей календар перетревав до 1582 р.

"Папа Римський Григорій XIII відкинув юліянський календар, як недобре уложений і завів новий для всіх християнських держав, котрий від нього приняв імя "григоріянський." Тоді віднято з днем 5 жовтня 1582 р. у старому календарі десять днів і переведено, як 15 жовтня 1582 після нового стилю. Кождий четвертий рік признано переступним і лютий має 29 днів тоді, замість 28 як звичайно, Григоріянський рік має 365 днів 5 годин, 49 мінут і 12 секунд. Цей новий стиль приняли Франція, Еспанія і Португалія таки того самого року. Католицькі части Німеччини, Швайцарії і Нідерляндії в 1583 році — Польща в 1586 році — Угорщина в 1587 р. — Англія в 1752 р. Зі всіх старих держав найдовше Росія трималася старого стилю, бо аж до 1932 р."

* * *

При кінці шановний бесідник звернув увагу на нашу добру українську католицьку пресу, а це Українські Вісти, Бюлетень БУК-а і Голос Спасителя. Що булиби ми варті без тої доброї преси!

Вибрано панів М. Жмуда і Мих. Білинського, щоби занялися уложенням прохання до Преосвященного і рішень зборів а предсідатель з писарем пішли збирати на пресфонд.

Жертвували по 25ц.: Панове — П. Королович, М. Жмуд, Ст. Пасєчний, Ів. Матійчук, О. Майданюк, О. Білинський, Ф. Сельський, С. Дубик, М. Трембіцький, М. Білинський. По 20ц.: п. Н. Сельський — 15ц.: п. Ст. Кітиніцький — 10 ц.: пані Марія Кильбіцька, п. П. Гринюк.

Разом зібрано $3.05, котрі рішено в рівній половині розділити на УВісти і Бюлетень БУК-а.

Пішло під голосування рішення: Новий чи старий календар? Були люди, що таки хотіли старого календаря, але більшість була за новим. Рішено вислати до Преосвященного прохання в справі уведення нового стилю.

* * *

Рішення

Парохія Борщів, Саск., в злуці з Брацтвом Українців Католиків Канади, відділ ч. 3 просить як слідує:

Ваша Екселенціє, Преосвященний Владико!

Ми, нині зібрані на оцім мітингу, просимо Вас і домагаємося, щоби Ваше Преосвященство відкинули раз старий календар а дали нам григоріянський. Заразом просимо, щоби Ваше Преосвященство зарядили для всіх наших Отців в Канаді і для всіх відділів БУК-а, щоби їхні заряди перевели в себе голосування, у своїх відділах, за новим календаром, а Отці щоби не заголосили.

Комітет рішення:
М. Білинський
М. Жмуд

* * *

Наша замітка: Справа порушена на мітингу в Борщів першої ваги. Це взір, як належить діло зрушити з місця і скільки можна зробити при добрій волі, не чекаючи на заклики і покуки, але самому в добрій справі беручи ініціятиву у власні руки.

Годиться додати, що у Бразилії українці католики святкують від Нового Року по новому стилю та видали стінний календар в новім стилю. Хоча не бракує й там противників, котрі грозили, що "нарід" стане проти і збойкотує новий стиль, то повний наклад календаря в новім стилю розійшовся в короткім часі і не стало....

Ми щиро дякуємо за жертву на пресфонд і просимо всі активні одиниці піти слідами Борщева та тамошніх передових одиниць. Нез неохочуватися противниками та противностями — вони завсіди і все будуть. Нема їх тільки там, де ніхто нічого не робить. Отже до чину!

Українці католики піонірами нашого поступу в Канаді!

Хто тямучий і поступовий, той піде з нами!

ЗВІТИ ВІДДІЛІВ БУК-А

Відділ ч. 2, Ланівці, Саск.

В неділю, дня 20 грудня, м.р. відбулися річні загальні збори БУК-а відділу ч. 2 в Ланівцях, Саск. Збори отворив голова піснею "Царю небесний." Після вказівок прочитано цілорічний звіт праці і одноголосно одобрено. Потім слідували дискусії, прочитано імена всіх наших членів — є їх 54. Нові члени вписуються і є горді, бо наш відділ добре тримається. Всі члени, як один, працюють в згоді і відносяться прихильно до всього доброго. Приймаємо радо членів і кождому з нас весело, що наші Українці католики гуртуються разом, бо в єдности сила. Заряд на рік 1937 складається так:

Голова — Карло Лозинський
Заступник — Никола Жарий
Ділписар — Никола Ґабрух
Скарбовий писар — Михайло Лозинський
Скарбник — Іван Войтович
Провірники — Михайло Сельський і Панько Ґабрух
Судді — Іван Кобринський і Гринько Шве-

дюк
Кореспондент — Кирило Возняк

Повище згаданий заряд заряди коляду на бурсу БУК-а в Саскатуні — зібрано з коляди $53.70. Гроші зложено на руки скарбника відділу, щоби переслав до рук Дирекції бурси.

Н. Ґабрух
ділписар

* * *

Замітка: В околиці Ланівець находиться також Альвена, серце і мозок збитої маси українських переселенців околиці. В Альвені є прегарний Парохіяльний Дім Просвіти а при ньому відділ БУК-а. На сцені того Дому видніє наша гордість — відзнака з відповідним написом — Альвенці до праці! Гляньте на напис!

Предкладаємо свідомим і рішучим активістам околиці: Приготуйте та переведіть літом окружний з'їзд БУК-а — цим разом в Ланівцях. А з нагоди майбутнього з'їзду справте в Ланівцях відповідну куртину, як в Альвені і най слова на ній стануть ділом!

Українці католики в побідний похід! До чину!

2

Відділ ч. 4, Саскатун, Саск.

Дня 13 грудня м.р. відбулися річні збори БУК-а відділ ч. 4, в домівці Просвіти. Збори отворив голова відділу п. Й. Мельник молитвою "Отче наш." Голова покликав писаря п. М. Ковбля, щоби прочитав звіт зборів з минулого року. Звіт принято.

Вибрано заряд на рік 1937 — вибір перевели за згодою всіх присутних п. О. Прийма і п. П. Шпак.

Голова — Й. Мельник
Заступник — П. Шпак
Діловий писар — Л. Бурдейний
Скарбовий писар і скарбник — Кулішир
Провірники — О. Прийма і С. Гнейний
Судді — Ю. Кенний і Я. Душка

На цих зборах парох всеч. о. Пелех разом зі зарядом БУК-а обговорювали пляи будови нової церкви. Рішено призбирати відповідні фонди і тому по силити працю через культурні імпрези, як представлення, концерти, виступи, і т.д., щоби вже внедовзі ми бачили в Саскатуні нову величаву і гідну положення українців католиків церкву. На цю ціль відіграно представлення "Вифлеємська ніч" під управою п. О. Прийми.

Є надія, що новий заряд сповнить своє завдання як найкраще.

3

Відділ ч. 11, Гефорд, Саск.

Річні збори мужеського відділу БУК-а ч. 11 в Гефорд відбулися дня 29 листопада м.р. Збори отворив Б.Л. Корчинський і коротко промовив про значіння організації.

Прочитано звіт рекордовий і скарбовий. Принято одноголосно.

Вибрано заряд на рік 1937, як слідує:

Голова — Б.Л. Корчинський
Заступник — Іван Палагіцький
Писар і скарбник — Ілько Гунчак
Провірники — Іван Гунчак і Н. Ребрина

Слідував впис членів. Збори закінчено молитвою.

Ілько Гунчак
ділписар

4

Відділ ч. 14, Гефорд, Саск.

Річний звіт Жінвідділу БУК-а ч. 14 в Гефорд, Саск. Заряд старався зужити час як найкраще для праці. Також всі членкині помагали після змоги й сил. Майже кождого місяця були збори, на котрих обговорювано біжучі події та намічувано нові підприняття. Підчас тих сходин ми мали гарні читання — читали книжку "Ідеал правдивого християнина", Місіонар з Філядельфії, Голос Спасителя, та інші.

Відділ дав слідуючі підприняття:

12 грудня — Андріївська забава.

30 січня — Забава а підчас розіграно пошивку, що дарувала пані М. Черній на добро товариства.

27 марта — Розривка гри в карти.

4 квітня — Пополудневий чай, при тім продаж писанок і печива. Товариство купило простирало і дало на розігравку.

21 червня — Концерт в честь о. Маркіяна Шашкевича. Помагав мужеський відділ БУК-а. Виклад мала панна Харко з Кридор.

28 липня — День св. Володимира. Відправа в церкві, служив всеч. о. Дрогомирецький і мав поучаючу проповідь.

Наш відділ не жалував гроша на ріжні добрі цілі. Подбав для церкви про збір обрусів, також постарав полотно і вишиває хоругви для церкви.

14 січня — Концерт в добро Рідної Школи, під проводом п. Шурґота. На український релігійний курс жертвовано $10.85. На організаційний фонд БУК-а також $10.00. На пресфонд Бюлетеню $5.00.

15 листопада — Річні збори. Заряд потверджено той самий.

Голова — пані М. Черній
Заступник — пані К. Качмарик
Діловий писар — пані К. Пєцова
Скарбник — пані О. Сокіл
Провірники — пані Т. Панькович і панна К. Черній
Програмовий комітет — панна К. Черній і пані Т. Панькович
Газдиня — пані І. Гуньчак

Намічено дальшу працю — збори мають відбутися кождого місяця, як досі. Що дві неділі будуть сходитися на шиття.

Всього приходу за рік 1936 було $144.20
Розходу 139.00
Остає чистих .. $5.20

М. Черній, голова
К. Пєцова, писар

5

Відділ ч. 22, Альвена, Саск.

Річні збори Жінвідділу ч. 22 в Альвені, Саск. відбулися дня 19 січня, ц.р. в Парохіяльнім Домі Просвіти побіч церкви.

Прочитано звіт скарбнички і писарки. Вибрано заряд на рік 1937, як слідує:

Голова — пані А.В. Трач
Заступник — пані Ю. Ількевич
Писар — пані Ф. С. Грицак
Скарбова писарка — панна А. Ґаєвська
Скарбник — пані К. Задвора
Ґаздиня пані Н. Ф. Заліщук
Провірники — пані А. Ф. Грицак і пані О. М. Трач
Програмовий комітет — панна Михайлина

Костюк і панна Анна Трач.

Засідання відділу будуть що другий місяць. Після дискусії рішено на найблищім засіданню уложити плян праці на біжучий рік.

Франя Грицак, писар

* * *

Замітка наша: Жіновідділи БУК-а повинні подбати про поширення внутрішної діяльности, отже скріплення активности і вироблення членів — а також поширення зовнішнє, себто спонукати найблищі околиці закладати нові Жіновідділи БУК-а. Дуже вдячне поле діяльности для наших жінок! Требаб зорґанізувати Жіновідділ БУК-а в Кридор і Витків — а також в Кадворті на Вонді.

Представниці наших Жіновідділів повинні приїхати на головний річний зїзд до Саскатуну і там вибрати свій автономний Заряд на провінцію для всіх Жіновідділів БУК-а. В тім напрямі вже відтепер повинна початися підготовка — сітка наших Жіновідділів має обняти цілу провінцію а це стане можливе тільки тоді, коли жінки будуть мати свій власний Головний Заряд в провінції.

Поле праці широке і вдячне — жінки до праці!

6

Відділ ч. 34, Ріджайна, Саск.

Річні збори відділу БУК-а ч. 34 в Ріджайні відбулися дня 25 грудня м.р. Присутних членів 13. Предсідатель зборів всеч. о. Тилявський — писар п. Ю. Гук.

По довшій дискусії вибрано заряд на рік 1937.

Голова — Ю. Краве
Заступник — Ю. Гук
Діловий писар — Михайло Сава
Скарбовий писар — Андрій Вороновський
Скарбник — Ст. Мороз
Провірники — Гнат Канюка, Стефанія Сава і Д. Заневич

Є вся надія вірити, що праця тепер піде скорше і успішним темпом.

Михайло Сава,
діляисар

7

Відділ ч. 65, Кадворт, Саск. — коло Соломяного

Відділ засновано старанням всеч. о. Решетила ще дня 10 липня, м.р. біля нової церкви Спаса. Тоді, після Богослуження Отець скликали збори БУК-а пояснили ціль і покликали до слова п. Небоженка, що говорив про початки орґанізації. На тему Українські Католицькі Шкільні Трости говорив п. Мих. Білинський, а також згадав нашу пресу. Пан С. Кузьма гарно говорив на тему "Свій до свого."

Присутні зацікавилися орґанізацією і вписовалося тоді 25 членів.

Дня 9 січня ц.р. відбулися річні збори відділу, на котрих потверджено заряд, як слідує:

Голова — Семен Дубик
Заступник — Никола Стадник
Діляисар — Петруня Семак
Скарбник — В. І. Баранецький
Провірники Іван Баранецький і Петро Сабадаш.

Відділ зорґанізував коляду на бурсу БУК-а в Саскатуні. Ходили колядувати: М. Баранецький, П. Сабадаш, В. Брихун, Д. Гутів, І. Дубик, Д. Демчук і Н. Слободян.

Жертвували по $1.00: В. І. Баранецький, П. Сабадаш, М. Хрунь, Д. Демчук, Гр. Дубик, Н. Струган.

По 50ц.: Г. Брихун, І. Баранецький, Ю. Слободян, М. Комарницький, С. Челяк, С. Сабадаш, С. Ленчук, І. Покоповий.

По 25ц.: П. Гутів, П. Комарницький, Н. Зосюк, Анна Сабадаш, В. Слободян, М. Підскальний, П. Капаціла, М. Підскальний, І. Підскальний, А Кулик.

Разом $12.75

Всіх гроший відділ мав $33.00
Вислано до скарбу БУК-а 17.40
На бурсу БУК-а 12.75
На відзнаки 1.50
Остало в скарбі $1.35

В. І. Баранецький,
скарбписар

8

Відділ ч. 66, Флін Флон, Ман.

Як ми святкували Різдво дня 7 січня, ц.р.? Хочу поділитися радісним враженням від нашого наймолодшого відділу БУК-а у Флін Флон, що на Різдво ми влаштували концерт і діточе представлення "Марусина ялинка" — все випало гарно і вдоволяючо.

Концерт почато живим образом "Поклін Царів" —як три царі прибувають з дарами до Христа Спасителя і зворушив присутних до глибин душі.

Під проводом Г. Слюсара хор відспівав ряд коляд а гурток дітий під орудою пані А. Йорк відбув ритмічні вправи до слів пісні "Човен на воді." Маленька 5-літня дівчинка відтанцювала танок.

Другу частину концерту творило представлення, про котре згадано. Наші а навіть чужинці, котрі громадно прибули на цей вечір до нас не могли налюбуватися своєрідній мистецькій красі нашого виступу.

Накінець представлення загостив св. о. Николай, котрий обдарував дітий а також й старших. Для всіх ця хвиля була вельми радісна.

Наш відділ почав істнувати дня 22 листопада, м.р. Відтоді зробив гарну роботу, що відмітив також в желаннях для нас французький католицький священик о. Де Бло.

Концерт закінчено українським народним гимном і анґлійським.

Слідуючого дня пішли на колядники від хати до хати. Ось жертводавці:

По $2.00: Т. Погляд, В. Кипир, Н. Тарновський, М. Кузик, Г. Юник, В. Прокоп.

По $1.00: В. Мотика, А. Дойчак, П. Кинезин, П. Паськів, А. Пасовець, Т. Требух, Т. Шиголь, П. Дилій, О. Крокуш, В. Романець, В. Дуткевич, О. Кравчук, С. Коняк, І. Кипир, Я. Ґлеймовий, А. Гудак, Й. Ліпка, І. Скульмовський, Ю. Павлішко, Д. Сенько, І. Тихоліз, П. Сова, Ю. Пелех, І. Федишин, Д. Павлячек, П. Дриґаловський, Д. Ґой, І. Пасічник, І. Бальбас, І. Ґеновий, М. Мигеден, І. Смаль, С. Коржина, Н. Дубицький, Й. Сліворський, І. Галко, Ю. Галицький. М. Варовий, о. П. Криворучка.

По 50ц.: І. Якимів, В. Стасюк, П. Сліворська, Т. Моткалюк, М. Сидорик, Ю. Йорк, А. Гименюк, В. Оліовський, А. Вуржиґа, М. Смоліа, А. Фиряк, А. Кос.

35ц.: Ю. Фармер,

По 25ц.: Г. Григоришин, Й. Ґеновий, Г. Слюсар

Обіцяли зложити по $1.00: Т. Барнович, В. Сайкевич, Н. Савченко, Н. Малюта, М. Козар.

Зібрано разом $57.60

Ми кросно дякуємо в Христі всім нашим жертводавцям і прирікаємо так само помогти їм в потребі та стати в поміч всім, що помочі потребують — бідним, голодним та нещасним. Весь дохід з коляди призначено на розвій нашого відділу ч. 66.

І. Пасічник, голова
П. Паськів, писар

* * *

Замітка наша: Відділ у Флін Флон це перший того рода відділ БУК-а в Канаді. Тим він для нас цінніший і тим більше його завдання супроти всіх свідомих українців робітників.

Українські робітники не сміють бути погноєм московського червоного імперіялізму! Не сміють вислугуватися катам України!

Робітники у Флін Флон — ступайте масово у Ваш національно і релігійно гордий та відданий справі Вашого добробуту, чести і гідности, відділ ч. 66.

Поширіть орґанізацію на Де Пас!

Аґітуйте за приєднанням нових членів!

Викажіть свою свідомість та активність ділом!

КОЛЯДА НА БУРСУ БУК-А

Відозва в справі помочі бурси через коляду та приватна ініціятива активних українців католиків, головно молоді — не лишилися без успіху. Коляда на бурсу випала досить гарно і деякі околиці ще й тепер вплачують свій пай. Годиться замітити, що котрі відділи БУК-а досі не надіслали своєї жертви на ту ціль — все ще можуть її прислати. Жертва, хоча й спізнена, все є такою — вона справі поможе. Не поможе лише тоді, коли її взагалі не прилететься. Просимо мати це на увазі всім нашим активістам та поодиноким відділам БУК-а. Хто може більше, най пришле більше — хто менше, най пришле це, що може — але най пришле!

Тому, що виказ колядників з поіменним зазначенням жертводавців печатали Українські Вісти і наші читачі мали нагоду там це читати, ми тут обмежимося тільки до загального зазначення жертв та їх зчислення з днем 15 лютня, ц.р.

Жертви:

Пані Г. Чура з Камлопс, Б.К. $5.00
о. М. Пелех, Саскатун, Саск. 2.00
Відділ БУК-а ч. 65 Кадворт, кл. цер. Спаса 12.75
Відділ БУК-а ч. 1 Бруно, Саск. 8.10
Парохія Кизів, Саск. 5.00
Відділ молоді БУК-а ч. 56, Волверін, Саск. 13.40
О. Мудрий, Вен, Саск. 1.00
Відділ БУК-а ч. 11, Гефорд, Саск. 29.55
Відділ БУК-а ч. 17, Приймове, Саск. ... 10.80
о. П. Криворучка, Арран, Саск. 10.00
о. П. Сулятицький, Ольга, Ман. 5.00
Відділ БУК-а ч. 5, Кадворт, Саск. 15.35
Відділ БУК-а ч. 15, Олеша, Саск. 5.00
Відділ БУК-а ч. 25, Красне, Саск. 3.50
Іван Гунчак і Ілько Гунчак, Гефорд, Саск. 2.00
Відділ БУК-а ч. 19, Кридор, Саск. 25.00
Збірка п. Маркевича, Норквей, Саск. 6.05
Відділ БУК-а ч. 20, Орлов, Саск. 49.15
о. Ст. Семчук, Канора, Саск. 2.00

Разом $210.65

На покриття коштів, виступу через радіо зложили окремо:

Відділ БУК-а ч. 21, Саскатун, Саск. $10.00
Саскачеванська Секція БУК-а 10.00
Українське Католицьке Тов., Вакав, Саск.. 6.00
Ю. Воробець, Кридор, Саск. 1.00

Разом $27.00

Замітка: Годиться відмітити не лише жертвенність колядників, що серед морозів і снігів таки пішли колядувати з любови до справи, але також орґанізаційне вироблення членів БУК-а. А цеж доперва початки. Все свідчить, що наша бурса в Саскатуні **конечна!**

Жертву з Норквей прислав п. І. Маркевич а зібрано її підчас обходу 20-літної подружої річниці пан ства В. Черевіків. Всеч. о. П. Криворучка згадав з тої нагоди про важність установи, а присутні гості зложили жертву на бурсу. Це прегарний взір, як належить розуміти гідність хвиль та піднести їх на велич завдання.

Всім жертводавцям належить від бурси БУК-а, від Проводу та всього свідомого українського громадянства провінції найкраще спасибіг, за всі труди, жертви, працю і прихильність.

Най Бог всемилостивий і всемогучий так щедро віддячить за жертви, як щиро їх зложено для великої справи — виховання нових кадр віруючої інтеліґенції нашої в Канаді.

Українці католики — голову в гору!

Є чим радіти!

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

о. Маркіян Шашкевич

ПСАЛЬМИ РУСЛАНОВІ

"Хто з Богом, Бог з ним" — мовлять наші люди і добре мовлять, бо хто, яко Бог? Бо цуратися тобою будуть люди і стануть тя судити сусіди і брат твій скаже: "Нїт мені брата," і отець твій скаже: "Не мав єм сина," а матір твоя назве тя гадиною, син твій двигне руку на тебе, а своякі твої виречуться тебе і вержуть на тя соромом і неславляти тя стануть далеко і широко, бо не вгодив єсь їх лихій волі.... Але ти не журись і не вдавайся в розпуку, бо хто яко Бог?

Той, що звелів нічому зродити світи ,величное сонце є місяць і тьми звізд — що велів темноті перекинутися в світло, з котрого долоні сверкнули вогні і вдарили води, котрого невидиме око видить гадки душ наших, котрий спер собою безначаток і безконець, **котрого серце всему світу серце** а воля гаразд всіх віків і всіх сторін щастя — той з тобою, **Бог з тобою.**

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Архиепископ-Митрополит Львівський і Галицький, Єпископ Каменця Подільського

ГРИГОРІЙ ХОМИШИН
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Єпископ Станиславівський

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Єпископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький

Всім єсному Духовенству і Вірним Божий мир і Архієрейське благословення

З волі й установи Божественного Основника Ісуса Христа ведеться Церква трьома урядами: священиками, судейським і учительським. Священичим урядом віддає Церква найвищу честь Богові без кровною жертвою і освячує своїх вірних св. Тайнами та благословеннями. Це роблять єпископи і священики. Судейським урядом управляється Церква по всіх єпархіях і парохіях. Це виконує церковна єрархія, цебто Св. Отець, Папа Римський, єпископи і священики. Учительський уряд дбає про голошення Христової науки, Євангелія, навертання поган і невіруючих, апостолування. Цим занимаються єпископи і священики, а принагідно помагають їм та кож світські вірні.

Згідно з оцінкою Св. Отця не було від потопу світа таких часів ворожих Богові і Його Церкві, як нинішні. Природно, через те потребує нині Церква помочі всіх своїх членів, отже і світських вірних. На безчисленні завдання нинішньої Церкви не вистачають самі священики, сама свята управа Церкви (по грецьки єрархія), а єрархічне апостольство Церкви: йти в світ і вчити всіх всього того, чого вчив Господь наш Ісус Христос, мусить бути скріплене поміччю усіх тих, що є до цього здатні. Коли собі пригадаємо, яке то велики число ворогів Церкви і їх помічників працює проти Христових заповідей по школах, по книжках і часописах, по театрах і кінах, по ріжних організаціях молоді, робітників, по банкових і господарських спілках, по масонських льожах і т.п., то бачимо наглядно, що проти них самі єпископи і священики ніяк не можуть дати ради, і тому змушені шукати помочі поміж світськими. Заходить очевидна конечність, щоби світські члени Церкви помогли своїм душпастирям усунути апостолів зла, а стали самі апостолами любови, правди і життя на підставі християнських засад.

Тому Голова Церкви Св. Отець Папа Пій XI. візвав усіх християн до апостольства світських і до організації всіх сил у Католицькій Акції. Сам її окреслив так: "Католицька Акція це співпраця світських в єрархічнім апостольстві Церкви." А апостольство Церкви це ратування душ і ширення Христового Царства на землі. І не перестає накликувати, пригадувати, пояснити в листах до єпископів і промовах до паломників, яка це важна справа, яка вона нині конечна. Досить навести один або другий такий поклик Папи: "Священики мусять уважати Католицьку Акцію за конечний засіб свого пастирського уряду, а вірні за обовязок свого життя." "Всі вірні є покликані до діяльної співпраці в Католицькій Акції до ширення й утревалення Христового Царства в одиницях, родинах і громадянствах." "Не припускаймо, щоби Ви (єпископи) і Ваші священики могли при такім труднім ділі відновлення народів у Христі обійтись без помочі вірних. Справі Бога і справам душ мусять посвятитися не тільки священики, але всі вірні без виїмку." "Католицька Акція це виключно акція релігійна." "Католицька Акція не ріжниться нічим від душпастирства і християнського життя, бо вона в основі не є нічим іншим, як апостольством світських людей, що під проводом єпископів віддаються на службу Церкві і так у повнім значінні доповнюють місію (післанництво) Церкви.

Як бачимо з наведених кличів св. Отця Папи Римського, Церква акції католиків потребує і хоче, Папа її поручає і єпископи радо ті кличі вводять в життя і благословлять. Покликані є всі вірні доброї волі, особливо ті, що побожністю, наукою, здібностями, добробутом, чи суспільним становищем можуть зробити більше ніж другі і вплинути щоб лекше було осягнути цілі цієї порученої апостольської праці. Ті що йдуть в ряди Католицької Акції до цього апостольства, самі собі приспорюють честь, бо віддають себе Божому Провидінню на добро людськости і заслугуються для Церкви і суспільности, стають світськими душпастирями, апостолами.

Отже Католицька Акція є організацією спільної праці всіх католиків без огляду на стан, заняття чи партійну приналежність. Тут всі учаться Христових правд і прав і пристосовують їх у свому приватному, родинному чи суспільному житті.

Не є це новина в Церкві. У безмежних трудощах Великих 12 Апостолів Христових у перших віках християнства находимо коло них і разом з ними працюючих по місіях і парохіях таких світських апостолів, помічників, мущин і жінок, котрим св. Апостол Павло у своїх листах і св. Євангелист Лука в Діяніях Апостолів не щадять похвал і признань за їх поміч.

(Далі буде)

Донозо Кортес

ПРОКЛІН ГРІХА

Гріх убирає небо в саван смутку, пекло в полумінь а землю в терня. Наслідком гріха зійшли на землю слабости і зарази, голод і смерть. Гріх став погребником для найбільших і найславніших міст. Одно по другім відводив на місце вічного спочинку: Вавилон з розкішними городами, згодом горду Ніневу, дитя сонця Персеполь, повну таємничости Мемфіс, розпусну Содому, легкодушні Атени, невдячний Єрусалим і могучий Рим. Коли Бог допустив це все знищення то допустив це як кару і лік проти гріха. Гріх є матірю всіх стонів, що колинебудь добулися з людських грудий або ще добудуться. Гріх є жерелом всіх сліз, що колинебудь лилися з людських очий, або ще поллються. Ба, що більше. Це, що розум ніколи не поняв ані словом годі висказати: гріх витиснув сльози з найсвятіших очий Божого Сина. З очий лагідного агнця, що взяв на себе

гріхи світа і поніс їх на хрест. Ані небо, ані земля, ані люди не бачили, щоби Він коли сміявся. Але бачили Його, як плакав. Він плакав, бо Його очі спочили на грісі. Він плакав над гробом Лазаря. Через смерть свого приятеля Він оплакував смерть душ ізза гріха. Він плакав над Єрусалимом. В гіркім болю Він згадував страшний гріх народу богоубійця. Коли вступив в гетсеманський город, смуток і боязнь обняли Його душу. Це була відраза до гріха, що наповнила Його серце тяжким смутком і страшною боязню. З Його чола спливав на землю кровавий піт. Марево гріхів цілого світа стояло перед Його очима і витискало кров з Його жил. Прибили Його до хреста. Це гріх викував цвяхи. Гріх завів на Нього смертельну трівогу. Гріх влучив смертельно Його Серце.

о. Ів. Бала ЧНІ.

РАТУЙМО МОВУ НАШИХ ДІТИЙ

Не так дуже давно мені трапилось, що один з наших робітників відвозив мене до дому по відправі на одній кольонії. По відправі був слюб і мене доконче просили, щоб приїхати на обід. Я не відмовився, тим більше, що молоді були мені знані від дитинства.

Їдучи до дому, ми розмовляли про нашу канадійську молодіж і я згадав про це, що наша молодіж забуває свою мову і віру. Мій шофер, це молодий ще мужщина, що вирос в Канаді і Старого Краю не знає, бо приїхав до Канади дитиною. "Прошу Отця," каже він, "а мені таки здається, що воно не так зле тепер. Я знаю, як колись приїзжали до Канади великі дівчата; як тільки стала до праці в якомусь готелі або реставрані, то зараз англічкою ставала. З очий можна як на письмі вичитати, що то наша Каська, а сказати їй по нашому, щоб кави принесла, то завзято калічила: Мі нот андрстенд. Але ті часи минули. Наша канадійська молодіж інакша. Хоча по англійськи говорить часом за богато, то свого таки не цурається."

Він правду сказав. Наша українська самосвідомість зростає і наші діти що раз менше відчужуються, якщо їм подати помічну руку в обставинах, де самі вони не в силі собі порадити.

Маю надію, що мої читачі, якщо не цілком, то принаймні до великої міри згодяться зі мною, коли я скажу, що наша будучність відносно української культури в Канаді, закрашена краскою рожевих, оправданих надій.

Український елемент стає так сильним у Саскачевані, що англьосаксонці типу бішопа Лоїда, мають причину побоюватись, що той елемент в силі опанувати всі ділянки життя провінції Саскачевану.. Не нині, ні завтра, але напевно колись, якщо сам того забажає і відповідно житиме. Це наша земля, зрошена потом наших батьків, і жадний закон нашої прибраної вітчини не забороняє, щоб ми стали тут елементом рішаючим. Це не революція! Ми можемо стати тут панами силою тої свободи, котру посідаємо на рівні з другими.

Діткнувши цих оптимістичних струн, додаймо, що ми не потрапимо дійти до тої сили без систематичної і витревалої праці. Стаут нашого Брацтва подає богатий плян в тій цілі, а на першому місці стоїть знання рідної мови.

Ми повторяємо те, що ми сказали вище, говорячи про виховання релігійне, і що послужить незрушимою основою для нашої рідної культури: Життя в родині, це школа понад всяку школу, а батько й мати, це учителі понад учителів. — Якщо батько і мати занедбали свою частку праці в передшкільному віці дитини, то вони допустились промаху, якого ніхто вже не поправить.

В надії, що в нас минувся вже тип родичів, що позитивно старались, щоб дитина не знала своєї мови, і щоб не довідалась, що вона "галіцкин" (ми знаємо з досвіду, що такі родичі траплялись), маємо на гадці тільки тих, що розуміють і вміють оцінити те що в нас велике і гарне.

До таких родичів ми кажемо, що дитину треба вчити рідної мови від малку.

Кождий, що свідомий того, що наші діти мусять і повинні перфектно опанувати і знання англійської мови, зрозуміє, що деякі родичі, хотя добрі і щирі українці, можуть побоюватись, що дитина не зможе опанувати мову англійську так, як треба якщо від малку не вчити її англійської мови.

Повторяючи з притиском, що від малку треба вчити дитину рідної мови, ми далекі від того, щоб думати, що для малої дитини буде за тяжко вчитись одної і другої мови. Найважніща річ, це те, щоб навмисно або мимохіть не скривити душі дитини так, щоб вона думала, що англійська мова, це щось важнішого. Нам здається, що обминувши таку помилку, родичі, якщо можуть, не зроблять дитині шкоди, коли від малку будуть її вчити англійського.

Як до такого навчання рідної мови взятись?!

Це важне питання, якщо взяти під увагу велику скількість родичів, що по українськи самі можуть не знати. Тут не йде о неписьменних, як то кажуть, але о таких, що в Канаді до школи ходили, але по свому писати й читати не навчились.. Для них, коли мова про дітий у передшкільному віці, є лиш один спосіб: користати з факту, що вони, родичі, хоть читати й писати не вміють, всеж-таки вміють говорити, тож хай до малих діточок богато ГОВОРЯТЬ по свойому. При тім мусять уважати, щоб уживати способів, відповідних для дитини.

Цей спосіб науки розмірно легкий і кромі того дуже важний для виховання дитини взагалі. Він тісно звязаний з потребою вироблення в дитини змислу запримічування. Якщо батько й мати будуть пильно вправляти дитину в уживанні всіх змислів через прості щоденні лекції вдома, тим самим будуть мусіли уживати слів, яких вони знають дуже богато. Я ще раз пригадую, що це навчання є потрібне вже в передшкільному віці, вдома. Хочби всі вчителі в школі були до праці спосібні і охочі у тому згляді, то всеж є наука, котрої школа НЕГОДНА дати, навіть, коли говорити про знання мови англійської. Школа може це завдання тільки продовжати і доповнити. Це є вишколення, котре дитина мусить вже посідати, коли перший раз іде до школи.

Одначе є ще один спосіб, щоб родичі в цій справі зробили все, що можуть. — Ми думаємо, що в кождій українській околиці є, або принаймні повинен бути, український учитель. — Чи неможливо створювати кружки батьків і материй, навіть таких, що знають рідну мову, а ще більше таких, що її не знають, для самообразовання у справі домашньої науки для діточок? Учитель може і повинен такі круж

ки провадити і це є одне з його завдань у громадську му житті. Тоді це він дасть усі сказівки щодо всяких метод і це для нього буде нетрудним, бо може користати зі свого учительського вишколення і при норовити до вивчення рідної мови.

Пишемо для наших відділів і тому це є на місці пригадати, що заряд кождого відділу мусить у цій справі робити сильну пропаганду. Лиш тоді можна надіятись скорих і доторкальних успіхів серед загалу.

Сказавши це відносно дітий у передшкільному віці, ми не сміємо забути про старших дітий, що вже ходять до школи.

Якщо родичі сповнили своє завдання вдома, то нема чого страхатись, що у школі дитина відчужиться від того, що їй рідне. Але тут родичі можуть зробити дуже часто богато більше. Ми маємо на думці посилання дітий до наших цілодневних шкіл, котрих у нас в Канаді є вже цілий ряд, а що є одним з найкращих наших добутків на еміграції завдяки енерґійній і саможертвенній праці Сестер Служебниць Непорочної Діви. Таким здобутком не можуть похвалитись наші затяті вороги-зрадники віри. На їх крик, на їх очернення і огидні наклепи ми, українці католики можемо сміло і гордо показати на школи наших Сестер; ці школи, це є факт, що в лице бє наших клеветників.

Якщо справді нам дороге наше рідне, ПОСИЛАЙМО НАШИХ ДІТИЙ ДО ШКІЛ СЕСТЕР. Сестри дали своє життя, свій труд, все, що чоловікові дороге на землі, щоб поставити свої школи на солідних основах, і під цю хвилю тішаться частим і горячим признанням урядових властий. Ми признаємось що для нас це незрозуміле, коли наші родичі не посилають своїх дітий до тих шкіл, — а це трапляється до розпуки часто!

Попри це ті самі Сестри з року в рік здобувають перед Богом і перед народом вінці невмірущої слави тим, що в часі літних вакацій з величезними успіхами провадять науку катехізму і рідні школи по наших кольоніях. Хай наші відділи ДОКЛАДАЮТЬ ВСІХ МОЖЛИВИХ СТАРАНЬ, ЩОБ МАТИ РІДНІ ШКОЛИ В ЧАСІ ВАКАЦІЙ, по можливости під проводом Сестер.

Ми ще дуже богато моглиб сказати про всі вигоди, що наша молодіж посідає в колеґії св. Йосифа в Йорктоні і в Бурсі о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні, щоб посісти солідне і гідне інтелігента знання рідної мови, одначе все те вийшлоб поза рами наміреної нами статті і ми на цім кінчимо цих кілька завваг.

Ще раз тільки в коротких словах зберім наші думки:

Ми українці в Канаді маємо перед собою велич ню будучність і від нас виключно залежить, щоб ми опанували свою прибрану вітчину своєю культурою.

До того треба рішучо заховати силу всего, що добре і нам рідне: в першій мірі правдиву, католицьку віру і по друге: рідну мову.

Це мусимо осягнути при помочі рідної хати і свідомих доброї волі родичів. Українські учителі мусять піднятись праці, щоб у тому зглядi освідомити родичів, що може не в силі того завдання сповнити самі, без посторонньої помочі.

Наші діти мусять посісти перфектне знання мови англійської, але не вільно витворити в них фальшивого враження, що англійська мова є чимсь незрівнано вищим від української.

Треба мати на поготові цілий ряд виховавчого матеріялу в тім напрямі, особливо треба організувати кружки самообразовання для родичів.

Треба посилати дітий до шкіл Сестер, де вони одержать всю науку, яку дає публична школа, з тим необхідним, дорогоцінним додатком, що у Сестер діти дістануть також виховання релігійне й національне.

Посилати дітий до Рідної Школи, зокрема під проводом Сестер, на вакаційні науки катихізму, і нарешті доспілу молодіж віддавати до наших виключно, католицьких-українських інституцій.

П. Панагапко

СПИНІМ АСИМІЛЯЦІЮ

(Докінчення)

— в —

Про те все, що в нас повинно бути найсвятішим, ми все говорили й навіть в богато случаях писали в деякій пресі з такою буденністю, ба навіть пониженням, що це довело многих до загублення всіх святих почувань. Многі чують себе скривдженими, бо те, що вони заєдно мали за святе, за найдороще — було так підло висміяне перед світом, а ніким оправдане. Отже пішли шукати чогось іншого, кращого, що мовляв їм заступити те все, що вони стратили. А коли не знайшли, чого шукали, спускаються на дно і падуть в сіти більшовизму.

Школа представляє нам як найкраще те все, що здорове і гарне у чужій культурі. Нам, як горожанам цеї країни, того треба — воно для нас конечне. Але заразом в многих случаях шкідливе. Ми часто виходимо з дому в світ не почувши навіть про світ нарід нічого героїчного ,славного — але таку гордість і героїчність чуємо в поступках чужого народу. Так притягає нас туди магічна сила і спонукує зрікатись свого а йти туди, де на вид все гарне і здорове. Нам здається тоді, що там саме є та досконалість, до якої від віків стремимо.

Чому не подбати, щоби в нас була та магічна велич. сила, народна гордість, щоби сама нас тримала та притягала до себе? Ми маємо ці самі надбання, що й інші народи. Наш церковний обряд — де є інший в світі, що міг би з ним рівнятися в красі, чистоті, солідности? Краса нашого обряду сама говорить про його велич і правдивість. Наша мова — де є інша, що моглаб з нею рівнатися? Що булаби така звучна, зворушлива — кожде слово відчуваємо в глибині душі.

Наші пісні, малюнки, поезії, історії — де є гарнійші, живійші, як наші? Вони є, живуть, але чому так тихо, чому не голосимо їх світові?

Таж і в нас від віків не бракує великих героїчних діл. Д в нас була слава князів — володарі, місіонарі, письменники і великими числами. Їх героїчні подвиги аж говорять до нас про нашу славу. Та бо і в нашому недавному минулому хто може забути тих молоденьких школярів, що проливали кров за волю України?

Коли будемо знати про цю нашу минувшину, повну слави і геройства, то як зможемо остати холодними і байдужними супроти свого народу? Це неможливе. Сила геройська предків наших буде творити в нас здоровий, залізний характер, котрий сам

своєю магічністю притягне нас до себе.

Ми від віків навчилися оплакувати свою гірку долю. Ми все бачимо себе, як бідний, нещасний нарід, над котрим всі знущаються, котрого всі катують і розбивають. Це відбилося на нашій літературі і щоденнім життю. Ми найбільше бачимо і говоримо про те, що в нас найпідлійше. Те, що вартаби згадати, що ми повинні памятати — та давна слава, ті геройські діла — десь пішли в кут.. забуття.

Ми всі в життю робимо блуди. А чи слід їх памятати, їх повторяти? Коли нарід робить блуди, чи маємо лише їх тримати перед очима? Чому не забути проте, що є негарне, або памятати лише про це, як про пересторогу, щоби не повторяти — а сил до праці черпати з геройської минувшини?!

Перемінім свій плян виховавчої праці! Маймо перед очима лише ту правдиву культуру нашого народу. Її голосім і уживаймо при кождій нагоді. Берім лише те, що піднесе нас на дусі, а не понижить. Так творяться сильні здорові характери а нам їх потрібно на кождім кроці.

Де є краща, більше працьовита і жертвенна молодь, як наша? Котра молодь має більшу охоту до праці живої, будуючої, а не руйнуючої? **Наша молодь не хоче плакати.** Вона не хоче бути понижена, але рівна. Покажім їй, що й в нас є геройство, слава і гордість. Може більше навіть, як в других. Бо ми віками без власної держави могли остати тим, що є, тільки із великої надії. Серед найтяжших обставин ми змогли досі зберегти наші традиції і ще краще їх розвивати.

Виховаймо наше молоде покоління на вид героїв а не рабів! То певно, що осягнемо кращу будучність.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

—=0=—

Наука 17 — докінчення

В нас, українців, письмо і преса мають відмінну історію. Як про це згадано, св. Кирило і Методій винайшли для нас азбуку в IX столітю. В XVI столітю Іван Федорович поставив в Москві першу друкарню, подібно як Ґутенберґ в Німеччині. Але що москалі були дуже забобонні, то зненавиділи Федоровича — здумали, що він має чорта та хотіли його вбити. Через це він мусів тікати до Литви а по короткім часі дістався зі своєю друкарнею до Львова, де надрукував першого Апостола. Від того часу починається на західно українських землях рух за пресою. Найбільше розвинулося в нас друковане слово підчас релігійної борби в XVII ст., коли схизма змагалася в смертельнім бою з нашою українською католицькою Церквою. Тоді преса стала серединком оборони і наступу, просвічення і пояснення. В XIX ст. від часів Тараса Шевченка, о. Маркіяна Шашкевича і Осипа Федьковича друковане слово стало загальним між українцями.

Чим більший і богатший нарід, тим більша в нього преса. Року 1931 німці напечатали 2,900 книжок, американці 1,400 — англійці 900 — а ми українці того року напечатали ледво кілько десяток книжок. Се не свідчить для нас добре.

Англієць читає часопись або книжку у трамваю, коли рано іде до роботи. Читає в полудне, коли їсть обід. В правій руці тримає хліб, що їсть, у лівій часопись. Дома читає кождої хвили, коли має час. Він має свою часопись, жінка свою а дитина також свою. Тому в англійців розвинена преса, бо є кому її читати. Всі читають з великим захопленням. За книжку і часопись платять, а через це кожде видавництво в них поплачується.

Для взірця не від річи буде згадати про католицьку пресу зокрема. Іменно, в Німеччині виходить 400 католицьких щоденників, крім тижневників і квартальників. У Франції католицький часопіс "Ля Круа" виходить у пятьсот тисяч чисел, а календар "Ле Пелерен" розходиться в міліоновім накладі. В Японії один католицький часопис виходить в пять міліонів чисел. Так є в інших людий. А в нас не можна розпродати календаря в три тисячі примірників.

Преса це добрий слуга, подібна вона до вогню, коло якого можна загрітися, зварити страву, але можна також спечися на вуголь. Тому треба бути осторожним, що читати, а що ні. Вже в апостольських часах нищили злу пресу, хоч була слабо розвинена. Однак клали вагу на її духову вартість. (Діян. 19, 19)

Адольф Гітлер, німецький диктатор, велів 1934 р. спалити 20,000 книжок — які горіли дві неділі, бо вони були злі, які троїли німецький нарід. А добрі книжки казав ширити між людий. Преса подібна до аптики, яка має лікарства від яких чоловік може уздоровитися і може строїтися.

В нас преса слабо розвинена. Однак й та, що є, на 50% їздала і не треба її читати, бо нам шкодить. Хтож, як не московська преса, писана по українськи, витворила між українцями більшовизм?

Хто, як не протестантська преса, писана по українськи, витворила між нами всякі схизми та єреси і секти. В Канаді треба нам сили. Нас мало, тай те мале число розбивають вороги на части, бо хочуть щоби ми ніякого значіння не мали.

Католики повинні читати католицьку пресу: Українські Вісти, Бюлетень, Гогос Спасителя — а до всяких інших видавництв повинні бути обережні.

Завдання:

Напишіть, де перший раз появилося письмо і як виглядало? Хто винайшов папір? Як треба розуміти пергамін? Хто винайшов друкарську штуку? і котрого року? В котрім столітю і котрі народи дбали про закладання бібліотек? Порівнайте нашу пресу з німецькою і французькою. Що зробив Гітлер зі злими книжками? Як англійці ставляться до преси?

СПОВІДЬ ГЕТЬМАНА П. ОРЛИКА

(Докінчення)

"Колиби я знова вернув під власть москалів, то я працювавби потайки. Бо інакше не лише змусилиб мене жити по схизматицьки але також мою велику канську працю кинути на поталу Вульканові. Або кинулиб мене разом з нею, а це кождому так дано є, щоби за правду стояв аж до крови і бажав мученичого вінця. Оцим під печаттю святої Сповіди звіщаю Вашій Всечесности ту мою ревність, що засівши в шляхотних грудях, запалює мою душу на подвиги ради добра Католицької Церкви.

"Знаю, що правним наслідником російського престолу є десятилітний хлопець, сестрінець померлого російського царя. Але не знаю, чи право наслідства для нього збережеться, чи прямо його виключать. Однак розважаючи над укладом всіх російських порядків, як це Ваша Всечесність побачить зі залучників, і як далеко я спроможний оцінити обставини, дуже сумніваюся про його наслідство, тому що від вільного вибору цариці залежить вибрати на наслідника, кого схоче, або зі своєї царської родини, або з чужої. Цього ніхто більше не є так свідомий, як світлійший добродій посол Дірлінг, силою своїх добрих заслуг в службі Їх цісарського католицького Величества. Бо неможливим виглядає, щоби Їх цісарська Величність не хотіли своїм впливом подбати, щоби право наслідства зберегти для цього молодого князя. Наколиб це сталося вповні і безпечно, то булоби хосенним для Католицької Церкви і римського царства, щоби через посередництво Їх цісарського католицького Величества цього князя юнака віддано мені на виховання і образування. Я міг би легко, почавши з дрібних початків, навчити його пізнати католицьку правду а зненавидіти схизму. У всім придержуючись грецького обряду, котрого я повинен придержуватися, як повного святости і нехибного до жадного блуду. **Вож й Апостольська Столиця заборонила зміну обряду.** Однак перед росіянами я удававби, начеби придержувався схизми. Таке удавання ради Божої слави і добра Церкви булоби спасенним. Бо у своїм часі, коли отой князь дійде свого права наслідства і вступить на престіл, то по приміру короля мігби потягнути всю цілість Росії і привести до єдности з Римською Церквою. Про так спасенну річ нехай Ваша Всечесність зволить як найбільш потайно переговорити з світлійшим паном послом цісарським і піднайти спосіб сповістити Їх цісарську католицьку Величність, навіть тайну, що для москалів немила."

⁂ ⁂

Замітка наша: Гетьман Пилип Орлик оповідає про можливість свого повороту на Україну, під протектором москалів і можливости даної праці. При тім виявляє свій плян помогти поширенню католицтва не лише на Україні, але також в Росії і то з нагоди царського наслідства.

З цеї частини довідуємося про загально звісну тоді в Европі нетолеранцію москалів. Людий противних поглядів не вагалися палити на кострі. Коли дивимося через призму теперішних відносин, то дух Москви остав той самий досі. І тепер палять не вигідних собі осіб — але лекшим робом, кулею в чоло чи в потилицю....

Тому, як колись, так і тепер, одиноким способом побороти дикість є хитрість. В даних обставинах треба навіть "удавати" — так як зазначує листом український гетьман колись — або як нещодавно за явив у своїх Спогадах Горліс-Горський. Інакше там з катами боротись годі.

Під печаттю святої Сповіди виявляє гетьман своє привязання і ревність до Католицької Церкви. Але зазначує також, що остане у своїм обряді, бо він святий і не має в нім блудів. Також зазначує Орлик, що св. Отець заборонив зміну обряду. З того вже бачимо, як гарним є наміченний шлях гетьмана і як той шлях покривається з історичною дійсністю українського народу, котрий пішов несвідомо може, але відрухово цею саме дорогою. Зберігаючи католицьку правду віри, зберіг також красу свого українського обряду — по волі Апостольської Столиці.

Як отже смішними й недорічними є теревені про "латинізацію" чи "польщення" нашого обряду, коли вже наші предки тому літ двіста знали, що треба свій обряд заховати і не можна його змінити — бо Столиця Апостольська вже тоді заборонила таку зміну. Знали наші предки про це вже тому літ 200 — та ба, в Канаді деякі й досі цього не знають або знати не хочуть та й ще других у блуд уводять. Такі повинні прислухатися до слів українського гетьмана, коли інших слів послухати не хочуть!

о. М. Маровець, ЧСВВ.

300-ЛІТНА РІЧНИЦЯ

(Похвалім славних мужів і родичів наших. Екклес 44. 1.)

(Докінчення)

—=0=—

Ігумени мали наглядати над наукою. На виленську Дух. Семинарію був призначений дохід з трох монастирів, в Овручи на Волині. У монастирях в містах, де були василіянські Колеґії, приказав Руський на Капітулі II лавришівській 1621 р. щоби особливо дбати за руських студентів. Приказав вести по монастирях літописі; всім монахам приказав придержуватися своїх обрядів і церемоній "руських". Се було на Капітулі III в Руті 1623 р. і на ній був також св. Йосафат. На IV Капітулі лавришівській 1626 р. наложив митрополит Руський на всіх ігуменів обовязок давати осьму часть доходів монастирських на Семинарію в Вильні, "показавши на доказ і основно велику і ряжку потребу основання школи посполитої народу нашого." як про се виразно згадує "Археографический Сборник документов" том XII ст. 21, Вильна 1900.

Любов Руського до руської мови й народу

На II Капітулі василіянській у Вильні 1621 р. на внесення Руського принято таку річ: "В розмовах межи собою маємо уживати мови руської, особливо й конечно в церкві і в проповідях. Длятого виразно Митрополит і ми Отці собранії постановляємо, аби Отці і братія в церквах не іншим як руським язиком слово Боже проповідували." Сі ухвали Капітули з руських оригіналів переклав на латинську мову холмський і белзський епископ і жидичинський архімандрит Яков Суша як він сам про це пише.

Видяли як понижуване було тоді духовенство

панами коляторами болів Руський над тим і писав до папи Павла V (Камільо Боргезе, 1605-1621) жалоби на тодішних панів. "Священиків наших їх пани, що мають право патронату, бють, замикають до вязниць і карають іншими карами; деякі шляхтичі дійшли до такої безбожности, що змушують їх робити як підданих, а як не хочуть, то карають." Щоби зарадити тому, віддавав папі оголосити анатему на кожного, хто вдарить священика. Зносився також часто з Апост. Нунцієм де Торрес і представляв йому всі кривди духовенства, так уніятського як і православного і просив о поміч. Нунцій здав такий звіт до Апост. Столиці: "Схизматики є цілком залежні від своїх священиків, є їм у всім послушні і дають їм у всім вести; колиб цих позискати, то за ними пішли би й вірні; а це не є цілком неможливе, бо попи є так бідні що вони для піддержання свого життя своїми руками мусять управляти поле. Якби хтось схотів дати їм поміч щоб поправити їх нещасну долю, не булиб вони як досі такими впертими.

Руський як церковний діяч

На полі церковнім має Руський найбільші заслуги. Він є справді одним з найбільших митрополитів уніятської Церкви і правдивим її світочем. Сам глибоко освічений, широкого світогляду і знання, старався за поширення Унії по цілій Україні. За нього, ледви по кількайцяти літах по введенню Унії (від 1596 р.) Унія була поширена від Полоцька й Вильна на півночі до Царгороду й дальше на полудні а від Берестя литовського на заході по сам Київ на сході. Руський був останнім київсько-галицьким митрополитом, що у св. Софії в Київі мав свій митрополичий престіл. За нього був і монастир видубицький а другий Михайлівський в руках уніятів. Можемо напевно сказати, щоб київська митрополія була лишилася в руках греко-католицького митрополита досі, то не було би дійшло до такого катастрофального стану на Україні як є тепер. Се певне, що православіє в своїй залежности від Москви, не було в стані ставити ніякого опору ні такому тиранови як Іван Грозний, ні такому другому ніби культурному потворови як Петро І, названий своїми адораторами на глум історичній правді Великим.

Тяжку боротьбу мусів зводити Руський зі схизмою. Православні підбурювали передовсім міщан проти Руського, лучилися з протестантами проти уніятів, спроваждували ріжних Греків то патріярхів то монахів для боротьби з Унією. Великим ворогом Унії був князь Острожський. Новий великий ворог Унії за Руського це козаки, що злучившися з Запорожцями загрожували Унії. Вже 1618 впали жертвою їх ненависти монахи видубицького монастиря в Київі особливо відданий справі Унії ігумен Антоній Грекович намісник митрополита. Його вбили козаки в Дніпрі. На чолі завзятих ворогів Унії станув єрусалимський патріярх Теофан. Він вертаючи з Москви, де висвятив царського батька Філярета на митрополита в Москві, вступив до Київа і тут підбурив козаків проти Уніятів. Він казав козакам, щоб не виступали проти Москви, бо козаки й москалі є тої самої православної віри. Теофан висвятив кількох епископів і поставив їх проти уніятських.

Проти Унії злучилися всі сили, щоб її знищити. Навіть король Володислав IV син Зигмунта III щоби позискати козаків відібрав від уніятів багато церков і звернув схизматикам. Для Унії настали грізні часи. Здавалося що розпочате й так гарно розвиваючеся діло Унії, буде знищене через людську злість. Однак Унія скроплена кровю св. Йосафата в Полоцьку 1623 р. заяснила тою новою жертвою, тому уступства Володислава IV в користь схизми не так дуже пошкодили її. Руський зумів прибрати собі до помочі спільних духом епископів якими були: Арсеній Андрійовський в Холмі, вітак Атаназій Пакоста, Теодор Мелешкевич а передовсім славний і ревний Методій Терлецький. При їх помочі поширював Руський Унію по цілій Україні. За Руського поробила Унія великі поступи так на зовні як у нутрі: відновився василіянський Чин, повстало богато нових монастирів. Для скріплення карности в Чині уложив Руський правила для монахів основуючи їх на уставах св. Василія В.

По нім остало богато оригінальних листів то до Апост. Столиці, то до короля Зигмунта III. Папа Григорій XV оцінує в бреве з 22 березня 1622 до короля Зигмунта III гіркими словами переслідування, які мусів переносити так митр. Руський як і Василіяне від схизматиків, а в другім бреве до короля з 28 січня 1623 просить папа, щоби король дав поміч католицьким Русинам проти напастий схизматиків а при тім рівночасно взиває гнезненського Примаса, щоби помагав у тій справі королеви. Кількакратно звертався Руський до св. Конгрегації Пропаґанди з широкими звітами про стан цілої його церковної провінції з просьбою о поміч і о опіку. Руський дуже болів над тим, що козаки підбурені патріярхом Теофаном допускалися страшних жорстокостий над Василіянами в видубицькім монастирі. Ті козаки домагалися, щоби київські так Василіяне як і другі уніяти признали над собою власть митрополита Борецького, а що ті були вірні присязі і не хотіли зрадити віри, то київського архіпрезвітера Батилю привели козаки перед митр. Борецького і домагалися, щоб він з другими двома священиками відданими митр. Руському, підчинилися схизматикови Борецькому. Коли сі відмовилися зломити присягу і заапелювали до свого правного митрополита, їм всім тром відрубали голови. Те саме зробили архіпрезвітерови Магеєви з Царгороду, як про це була вище згадка.

Таксамо зробили з василіянином Антоном Рудкевичом й перемиський дієцезії і богато іншими. Руський дуже над тим болів і заносив скарги де лиш міг. Хоч Унія поносила тільки жертв крови, то вона не пішла на марно. Уніятська Церква щораз кріпшала і поширювалася обіймаючи щораз більші круги і позискуючи щораз більше прихильників навіть за границею Польщі як прим. прихильним Унії був австрійський цісар Фердинад II, що приймав у себе василіянина Методія Терлецького поручаючи йому місію між Сербами в полудневій Австрії. Руський носився з гадкою піднести київську митрополію до гідности патріярхату, щоби в той спосіб вивисшити нашу Церкву й наш обряд.

Папа Урбан VIII оцінюючи його великі заслуги і терпіння перенесені для церкви і для св. Унії назвав його слушно такими іменами як "Атляс Унії" Атаназій Руси і стовп Церкви.

Руський помер 5 лютого 1637 р. За кілька місяців будемо обходити 300 літню річницю його смерти. Ся річниця повинна бути для нас нагодою віддати честь і пошану памяти того великого мужа, найбільшого київського-галицького митрополита, правдивого монаха і великого Божого слуги і праведника. Але не лише це. Ми повинні всі відновити в собі правдиві католицькі почування, відновити св. католицьку

віру і привязання до Апост. Столиці, бо лише в католицизмі може наступити відродження нашої нації. In hoc signo vinces.

* * *

Жерела, якими користувався я при сій праці:

Др. Юліян Пелеш: Геціхте дер Уніон; I і II том.

Михайло Грушевський: Історія Руси-України том V ст. 283 і том VI.

Археографический Сборник документів том V, ст. 17, том X ст. IV, 27, 28, 29, 30, 33; том IX ст. 96; том XIII ст. VII том XIV ст. 131.

М. Каровець: Велика Реформа Чина СВВ Жовква 1933 том I ст. 57.

М. Коссак: Шематизм Чина св. Василія В. 1867.

др. М. Кордуба

ДАВНИНА УКРАЇНИ

—=o=—

В київській літописі під роком 1187 находимо оповідання про смерть переяславського князя Володимира Глібовича. Автор підчеркує з тої нагоди, що "за ним пакала **ціла Україна**" — очевидно розуміючи під тою назвою переяславську землю, нинішню Полтавщину.

Галицько-волинська літопись під роком 1213 доносить про похід, в котрім князь Данило Романович відібрав від Лешка Білого: "Берестя, Угровеск (нині Угруськ при праці Угерки до Бугу), Верещин, (на захід від Угруська), Столп (нині Столпє на північ від Рейовця), Комов (на південь від Холму) і **цілу Україну.**"

Згодом, оповідаючи про напад князя Болеслава Встидливого на околиці Холму під роком 1268, зазначує, що ця виправа не принесла йому добичі, бо місцеву людність заздалегідь остерегли про напад "українні плоякі."

Вкінці під роком 1280 ця сама літопись подає, що галицький князь Лев забажав зайняти "гради на **Україні в землі польській.**"

В цих трох останніх згадках назвою України називається все польсько-галицьке пограничча від до тіпнього Вепра. **Отже не аж з кінцем XVI століття, але вже в XII і XIII століттях істнувала назва "Україна"** і загально звісні історичні жерела доносять про її істнування. А означала ця назва не лише південно-східні, але також північно-західні пограничча давної Руси.

* * *

В XII і XIII ст. назва "Україна" дійсно означала землі положені на окраїнах, на краю — розумість ся, на краю давної Руси. Однак в XVI ст. річ виглядала вже зовсім інакше. В розумінні українського загалу назва "Україна" стає тоді рівнозначна з давною історичною назвою "Русь." Ба навіть випирає її чим раз більше, займаючи всі землі, котрі замешкував нарід, що говорив тою самою мовою, визнавав ту саму віру і мав ті самі історичні традиції. Отже тратить ціху географічної назви, а прибирає поняття етнографічно-політичне. Свідком цього численні козацькі думи і народні пісні, листи і універсали гетьманів та козацької старшини, тодішні літературні твори, як приміром містерія Неруновича про Хмельниччину п.з. "Ласка Божа, Україну з лядської неволі звільняюча," або цей наївний вірш священика зі сяніцької землі Демяна Барановського з року 1732, в котрім автор звертається до Матері Божої "у веси у Тирави в українском краю."

Подібно польська суспільність примінювалася до такого розуміння справи і надавала назві "Україна" що раз то ширше значіння, вступаючи в цю назву не лише Поділля і Волинь, але часом навіть Полісся. Так приміром Ст. Жулкевський в декотрих своїх листах деколи Поділля зачислює до України. В перегляді королівщини в XVI ст. посілости на Поділлю часто згадуються як ті, що лежать на Україні. В трактаті "Ребелія Хмельницького" анонімний автор оповідає як князь Ю. Вишневецький уступаючи в році 1648 зі Задніпровя, мусів "аж сіверським Поліссям пробиратись через Дніпро, Припеть та інші бистрі українські ріки."

О скілько знова ходить о володарів, політиків і авторів чужинців, то вони майже всі тій назві давали значіння етнографічне, називали Україною всі землі, що замешкувала людність української народности. Султан Соліман в листі до Жигмонта Августа в листопаді 1564 р. згадує про Каменець Подільський, як про твердиню, що лежить на Україні. Семигородський князь Юрій II Ракочий в листі до гр. Форгача з 30 грудня 1653 р. згадує про заключення миру під Жванцем і зазначує, що польський король "свій табор переніс до старої України, як її там називають, і там його умістив." Султан Магомед в листі до короля Жигмонта III, в грудні 1567 р. пише так: "А німецькі твердині, то є Мухач (мункач) і Хуст, що граничать з нашою Україною" — в обох цих случаях під Україною, чи старою Україною, треба розуміти тодішне руське воєвідство.

Найвиразнійше та справа виступає в тодішних картографічних видавництвах. На мапі, виданій французьким інженіром Бопляном 1650 р. (котрий довший час пробув на Подніпровю), п. з. Delineatio specialis et accurata Ukrainae cum suis palatinatibus — себто: Особливий і докладний нарис України з її воєвідствами — находимо воєвідства: Київське, Брацлавське, Подільське, Руське з так званим Покуттям, Белзьке і Любельське. Голяндські мапи, особливо з другої половини XVII ст. мають написи: Ukrainae pars, quae Podolia palatinatus dicitur — quae Braclavia.. — quae Kiovia.... — quae Pokutia.... себто: Часть України, що загально називається воєвідством подільським.... брацлавським.... київським.... покутським. Істнує також французька мапа з року 1719 під заголовком: La Russie Rouge ou Polonaise qui comprend les provinces de la Russie Rouge, de Volhynie et de Podolie vulgairement connues sous le nom d'Ukraine. — себто: Червона Русь під Польщею, що обіймає провінції Руси Червоної, Волині і Поділля, що загально звісні під назвою Україна.

др. Л. Цегельський

НАШЕ БЕЗТАЛАННЯ

Уривок зі споминів б. міністра внутрішних справ Західної України

Для мене починалась оце вісімнацять-літня блуканина. Від цеї днини я не був більше у Львові. Як лишив хату 21 листопада, 1918 року, так донині не мав більше дому. Були ще моменти, коли політично можна було відзискати Львів — в перших днях лютня та в березні 1919 року, коли через комісії генерала Бартелемі (у Львові) і генерала Боти (у Парижі) Антанта (Вилсон, Клемансо, Лойд Джордж і Орландо) офіярували нам, цебто Галичині (лиш Галичині, без Великої України!) власну суверенність, державність. Через нереальний тоді фантом "соборної України" ми двічі відкинули ту реальну пропозицію. Ще в листопаді-грудні, 1919 — коли вже Галичина була заокупована Поляками — Версайська конференція офіярувала нам (Галичині) "державну автономію" з окремим соймом, окремою владою та власною армією, хоч на 25 літ у федерації з Польщею. Ми — цебто наша доктринерсько-максималістична більшість — і то відкинули. Мушу зазначити, що за кожним з тих разів я промовляв і голосував за принятим оферти Антанти. Але я був у меньшости. Якась наївна дурійка хопилася тоді наших політиків, якась дитиняча віра в "самоозначення народів."

Між тим ситуація погіршувалася для нас. Наша армія пропала в божевільнім поході на Київ (осінь, 1919). Петлюра, шукаючи помочі Польщі, зробив це коштом Галичини. Зрікся її імени тої України, з котрою ми на Софійській Площі (в січні, 1919) злучилися.... Большевицька Україна зреклася і собі Галичини у Газі (в січні, 1923). З тими "зреченнями" в руках Польща вимогла на Антанті Галичину на все (в березні, 1923 року).

Фатальний ланцюг помилок, що зачався мілітарними промахами з 1 листопада, 1918, а закінчився дипломатичним безглуздям з лютня, березня і грудня 1919 року, запечатав долю Галичини і Львова. Ми мали всякі дані і нагоди стати державою, ще й під охороною Ліги Націй. Ми самі загирили свою долю. Не нарікаймо ж на нікого як діти. Не Вилсон був нам ворогом ані Франція — а такими самі! Замість приписувати другим вину за наші промахи і невдачі, краще спізнаймо правду та вчімся на своїх промахах. Одначе перша условина до того — знати вірну історію 1918 та 1919 року; знати, як це поправді було? Сентиментальними байками про геройство якраз там, де ми спартачили діло, ми не навчимо молодого покоління, як треба боротися за волю з успіхом. Дурне геройство не є геройством. Говорім отже правду — нехай молоде покоління вчиться, як не робити помилок.

ГРУШЕВСЬКИЙ А РЕЛІГІЯ

—=o=—

Щоби многим дати наочний доказ, що не в Грушевського вчитися віри, котрий хоча великий історик і вчений в чому іншому, в справах релігії остав лічим, наводимо вимок книжки, виданої в Галичині, п. з. "Євангелики без маски."

Зроду Мих. Грушевський повинен був бути православним. Та чи він ним був? Життя ціле, діяльність і закінчення того життя все послідовно доказують, що ні. А тут тільки один з многих причинків на потвердження сказаного.

Тому велику кривду і баламуту роблять люди, котрі в добрій або у злій вірі намовляють нетямучих вчитися релігії з історії Грушевського, ба навіть наводять Грушевського на доказ свого сектанства чи відступства. Такий доказ не є жаден доказ, так само як крива нога або сліпе око не є доказом, що й ви му сите осліпнути чи кульгавіти. Це є тільки осторогою — чим не бути! Але в ніякім случаю не є і не може бути доказом, чим бути. З тою легендою про віру Грушевського належить раз покінчити тому, бо вона наносить нам богато шкоди і многі, очаровані науковістю історії Грушевського так підпадують зго дом під вплив того чоловіка, що ідуть до нього вчити ся всього — отже навіть і релігії. Забувають на Євангелію, забувають на устне навчання Христа Господа і Спасителя, на традицію Церкви — і помішав ши всі поняття, що це спасення, віра і наука — зачинають в тій баламуті іти наслідно за Грушевським навіть в справах віри, а це шкідливе, недоцільне і зле.

Від Грушевського можна вчитися історії, бо він її знав більше, як хто — там скарбниця наших дій. Але не можна вчитися релігії, ані віри!

* * *

"Євангелики без маски," стор. 5.

"Крім журналу "Віра і наука" почали євангелики взагалі видавати богато еванг. пропагандивної літератури. Між іншими з найбільш замітних видали в 1925 р. книжку п. н. "З історії релігійної думки на Україні." Ця книжка (160 сторін друку) це історія розвитку релігійного дохристіянського й християнського світогляду між українським народом, з приєднатою більшої уваги еванг. течіям та взагалі всяким релігійним еванг. сектам, що в часах релігійної реформації в Европі в XVI і XVII ст. між іншими знайшли свій відгомін і на українських землях Великої України та Галичини. **Цю книжку зладив на замовлення українського еванг. проводу проф. історик Михайло Грушевський за винагородою 1,000 амер. долярів.** ....

"Однак ця книжка задля свойого історичного, а не пропагандивного змісту, **не викликала бажаного успіху,** а задля високої ціни (5 злотих) розійшлася в дуже мало примірниках. Більше розходилася Біблія, (яку звичайно роздавано даром, щоб тільки "вірні" читали)"

* * *

З цього кожному неупередженому думаючому чоловікові ясно, що книжку замовили сектанти не з любови до української справи ані до історика взагалі, але з любви до себе самих. Їм треба було покористуватися іменем великого історика на це, щоби його іменем заловити душі — подібно як деякі досі роблять в Канаді. І сполно заплатили за те замовлення. Ледви чи котрий український автор коли діждався такого гонорару як отсей.... Та Бог справу повів інакше!

ДЕМАГОГІЯ ЯК ЗАСІБ ПРОВОКАЦІЇ

Слово давне як Греція. Вже в старинній Греції були люди, котрі при помочі крику, наклепів, підюджувань та напастий старалися зробити це, що по доброму і чесному не можна було. А тому, що така тактика велася зі засади для нечесних цілий, тому слово "демагогія" технічно і змістево значить стільки що "зводництво народу" — для укритих і тому не все чесних цілий, взагалі для цілий непевних і для добра народу сумнівних. Знаємо з історії, що демагогією послугувалися грецькі софісти, котрих завдан

ням було "слабшу бесіду зробити сильнійшою," або як нині кажуть, з чорного робити біле чи навпаки. Цю саму тактику мають нинішні софісти, котрі від давних ріжняться однак о ціле небо степенем образування і поведення. Бо коли давні в сонячній Геллядї, під завсіди усміхненим небом та в безжурному окруженню, все таки зберегли крихіжку тої ясности в поведенні та відношенні до противників, то нинішні в зимній та суворій Канаді, жируючи на українській темноті та неграмотности, супроти противника вживають будьякого аргументу, коби тільки його зневславити в очах загалу та відібрати йому почуття пошани і втоптати з насолодою в багно життя. Ні кривітки нема при тім ясности....

Ми ніколи не вживали демагогії, як засобу поширення наших впливів. Однак наші противники свобідно і без усяких обниняків при першій нагоді вживали того способу — аж до огиди. Аж перейшли межі, так що раз тому належить положити край і виказати що такий спосіб понижує нас усіх, калічить загальне українське національне життя і позбавляє всіх нас пошани взаїмної а тим самим ослаблює та вичерпує і робить нездатними до самооборони проти зовнішних ворогів.

Коли в одній околиці Саскачевану вороги повели проти нашої Церкви як останній аргумент наступу і вербування для себе охотників — понижуючі клевети, тоді один зперших, що вжив такого способу, сказав: "Так треба було" — значить, він був певним, що священик не буде вдювати таким самим способом, не піде залагоджувати справу перед чужинцями і витягати на посміх чужих очий нашу мізерію та сварки, не буде поступати доручно так, як комусь іншому може й лицювалоб в такому случаю поступити. "Так треба було!" — понижити, обдерти чоловіка з чести, висміяти — бо інакше противники негодні були та не знали і не мали аргументів, щоби поширити свої впливи. Ось яркий примір демагогії, як засобу провокації! Де нема річевих аргументів, сили переконання і віри — там у рух іде провокація і демагогія, — тим робом секанство шириться між українцями. Дуже маний це засіб поширення впливів і дуже на коротку мету! Але звичайно між малокультурними людьми він рішаючим і хвилеві успіхи тоді є.

Ми ніколи не вживали таких засобів.

Ми такими засобами гидимося.

Але проти нас безліч разів вживали саме таких засобів і так поступали.

Річ провокації і демагогії також в тім, що блуди одиниць розтягають і розмазують проти цілости організації. Легко а певно кидають тінь на цілість, як таку. Один винен, всі винні — це тактика демагогії. Киньте тінь на одиницю, а з неї перекинете легко на всіх і на цілість справи.

Тому сектанти в своїх часописах вривають речення, відповідно зіставляють разом, додають власні пояснення і так творять штучне враження, начеб цілий рух, ціла справа, були там винні —негідні, невідповідне. А кінчать своїм кличем, що всьому винен "Папа римський і Католицька Церква."

Чи воно булоби для них мило, колиби так супроти них примінити ту систему ,сумнівасмося. Ось маленький примір, як воно тоді виглядалоб.

На першій сторінці великими чорними рядками можнаби, приміром, написати таке:

ПРАВОСЛАВНИЙ ДУХОВНИК НА СЛУЖБІ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

або

СТРАШНИЙ КІНЕЦЬ ДОНОЩИКА В ПРАВОСЛАВНИХ РИЗАХ

І дальше знова.

Українська часопись, що виходить в Ню Йорку "Націоналіст" з дня 1 січня, 1937 доносить таке:

"Священик Пятаченко був довгі літа в селі Жидичині (найсвідомійше село в Луччині). Завжди був у гострих конфліктах з громадою вірних як у церковних так і громадських справах. Мав стичність з поліцією й коли щось сталося в селі, на його думку, протидержавного, **негайно доносив поліції, вказуючи на націоналістичну молодь, як на виновників. В школі виховував дітий українських у польському дусі та навіть учив польських молитов.** Найбільшим своїм ворогом уважав він свідомого громадського діяча, церковного старосту і голову Краєвого Сільського Господаря, Івана Кушнірука, що непохитно стояв на сторожі добрих сторін села і був щирим прихильником націоналістичної молоді, що на Волині є доволі рідким явищем, щоби старша людина мала такі погляди. Іван Кушнірук безнастанно переслідуваний ворожою владою помер в 1933 р. Коли в селі арештовано двох молодих хлопців, Василя Петрука й Олексу Чесюка й засуджено їх за приналежність до ОУН, то священик Пятаченко виступив у процесі, як головний свідок прокуратора і в **наслідок його зізнань обох хлопців засуджено** на довгі літа тюрми ....Незадовго перед вбивством переведено Пятачека з Жидичина до Піддубець, 15 клм. від Луцька...

"І в час, коли поліція скаженіючи шукала "бойофца ОУН," дня 9 червня 1935 р. в селі Піддубцях, луцького повіду, в годині шестій ранком вбито револьверовими стрілами **православного священика** тогож села **Пятаченка, відомого члена волинського польського обєднання й поліційного донощика."**

* * *

Колиби нами руковидили зла воля і демагогія, то такий случай моглиб використати вповні і безконтрольно.

Чому?

Чоловік вбитий, далеко — тут чужина. Чи зможе він боронитися? Ні.

Можнаб тому написати приміром в поясненнях: Ось доказ, куди веде Православна Церква свою паству! Ось православне Духовенство для кого працює! Український селянин аж таким робом мусить звільнятися від тої "душпастирської" опіки, бо тільки подумайте. Православний священик на службі польської поліції — доносить на свідомих українських громадян! Вчить в школі по польськи, ба навіть молитов вчить по польськи! Тоді, коли українство вписажує всі сили на оборону своїх позицій, коли наше культурне і національне життя поневолене тяжким ворогом ледви пробивається через той грізний час—священик Православної Церкви, що живе з української пастви і для неї повинен жити, помагає підступно ворогам закріпостити свою паству! До носить на неї! Видає її поліції — тій лядській немилосерній і страшній поліції — катам видає своїх парохіян! І то все робить Православія для кого? Для Польщі.... І так далі, і так далі!

Так моглиб ми писати, але ми того ніколи не писали!

Ми навели тільки той відражаючий примір, що це значить демагогія і провокація і як вона виглядалаб на примірі.

(Далі буде)

ДІТОЧА СТОРІНКА

Від Редакції

Оцим отвираємо Діточу сторінку.

Цю сторінку редагує п. Володимир Филипович, учитель в Арран, Саск.

Це перша спроба такої сторінки — просимо помогти в тій праці. Пришліть свої замітки — прочитайте дітям, най самі читають, заохотіть!

Просимо всіх наших учителів дописувати до тої сторінки, подати свої зауваги, помічення.

Просимо наших найменших читачів також допи сувати до тої сторінки — радо будемо містити їх дописи та листи.

Просимо родичів співпрацювати з нами в тім шляхотнім ділі.

ДЛЯ НАШИХ МАЛЕНЬКИХ

Наше мотто: Бог і Вітчина.

Наша програма: Учітеся, діти мої,
думайте, читайте —
чужого научайтесь
й свого не цурайтесь
Т. Ш.

Мої любі діточки!

Оце перший раз відзиваюся до Вас нашим гарним українським привітом: Слава Ісусу Христу! Це наш давний український привіт. А гарний він, дуже гарний! Кращий від привіту, котрим поздоровляються другі народи. В нім ми віддаємо славу і честь нашому Спасителеви Ісусу Христу. А давний це привіт, давний — від коли українці приняли прав диву Христову віру. А це вже близько тисячки літ....

Як дідусь Тарас був ще маленьким, так як Ви тепер, то його родичі, батько і мама вчили, щоби все коли прийде до хати, чи кого стріне на дорозі, отця Пароха, чи свого Учителя чи якусь іншу старшу особу, завсіди чемно зняв шапку чи капелюх, чемно вклонився і поздоровив словами "Слава Ісусу Христу!" А ті відповідали: "Слава на віки". Так мене вчили, коли я був маленьким.

Так і вас тепер вчать, любі діточки, Ваші тато і мама. Тому слухайте своїх добрих родичів. Будьте добрими і чемними для них і інших. А милосерний Ісус певно буде тим тішитися і Вас благословити.

А тепер, любі діточки, дідусь Тарас хоче розповісти Вам про милу несподіванку. Відтепер що місяця буду писати і поміщувати на цій сторінці гарні історійки, казочки, задачі з нашої історії України, про славних наших князів, гетьманів, козаків і наших невмирущих героїв визвольних змагань — про нашу святу віру католицьку, про наших письменників, поетів, про рідний край наших батьків Україну і нашу рідну хоч прибрану вітчину Канаду — про все те буду Вам писати. А це тому, мої дорогенькі, щоб Ви читали тай научились, і іншим розповіли, котрі не вміють ще читати і писати та їх заохотили, щоб пізнали свою історію минувшину, хто ми були і є, а якими повинні бути. Чужого маємо вчитись, а свого не забувати. Ви, любі діточки, наша надія. Які будете Ви ,така буде й наша майбутність. Ви наш найбільший скарб. Тому й наша тяжка праця задля Вас буде приємною.

А коли то все причотаєте, то напишіть до свого старенького дідуся, як Вам моя писанина сподобалася, що Ви любите, що Ви тепер робите, чи ходите до школи і церкви, як називається Ваш учитель і чи учить Вас по українськи писати і читати, чим Ви бажаєте колись бути і про все інше, що красне і веселе. Напишіть мені листочок і передайте своїм татом на почту а дідусь певно їх прочитає і помістить на цій нашій сторінці. Чи згода діточки?

Та певно, що згода! Так зі словами "Боже помагай!" беріємся радо до праці.

На все Ваш приятель,

Дідусь Тарас.

Адреса Дідуся:
Box 10, Benito, Man.

Хто ти дитино?

Хто ти дитино? — розкажи сміло.
"Я є українець серцем і тілом!"
А який знак твій, твої прапори?
"Лев жовтий сміливий на синім полі."
Хто твої предки, твоя родина?
"Я свого роду вірна дитина:
отого роду, що головами
за волю, долю стелить степами!"

Вовк і журавель

Вовк зловив вівцю. З'їв її так захланно, що аж кісткою задавився. Горе йому, як хто скоро не поможе. Тому визначив велику нагороду тому, хто виратує його з біди.

Прийшов на поміч журавель. Щасливо витягнув кістку з горла вовкови. Тепер зажадав від вовка запати. Він її справедливо заслужив.

— Що? — засміяся вовк — ти безсоромний! Чи не досить тобі заплати, що назад витягнув голову з

пащі вовка? Вертай до дому та радій, що я був такий ласкавий і дарував тобі життя....

❦ ❦ ❦

Наука: Поможи радо в біді, але від лиходія не жди подяки. Будь задоволений, що він іще тобі не пошкодив. Байки Езопа

Хто баба?

Сидить хитра баба аж на версі граба.
— Ой, не злізу з граба! — дурить діток баба.
– Зволіть мені тую курочку рябую,
– а я подарую грушку золодую....
Л. Глібів

Також причина

Учитель: Скажи Івасю, кілько є пять і три?
Івась: ..... мовчить. не знає.
Учитель: Як ти Івасю не знаєш, то тобі скаже Петрусь.
Петрусь: Прошу пана учителя, я з ним не говорю.....

—=0=—

Причина

Учителька до дітий: — Діти, нині справуйтеся чемно і не збиткуйте, бо мене рука болить і не буду могла бити.

Сніжники

Із неба ми летимо, пустуєм, гуляєм.
А знеможемось, тоді на землю лягаєм....
І в біленьку ризу світ весь одягаєм,
так у сні солодкому весни дожидаєм....
А як весонька прийде, зза хмар сонце гляне,
ми помремо й тоді з нас водичка стане....

проф Р. Лісовський

ДО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Українська молодь мусить врешті усвідомити собі, що є дійсно будуччиною своєї нації. Мусить зрозуміти, що саме вона має і то може вже в найблизших днях — перебрати на себе весь тягар преважних завдань: не тільки загоїти всі рани на національному організмі — по болючих невдачах минулого та часах "руїни," але й вивести свою націю на шлях величі і могутности.

ЛІТЕРАТУРА

о. Маркіян Шашкевич

Безрідний

Кому Бог в груди дав серце мягеньке
і дав вродитись в добрую годину,
щастя, як літом сонічко тепленьке,
в життю му всяку огріває днину.
Й світ єму милий і солодка нічка,
мисли веселі і серденько грає,
як у дуброві тихенька криничка,
днина за днинов так єму спливає.

Лиш хто в посестру взяв тяжку недолю,
що давить серце як відьма кощава.
Хто вражій нужді попався в неволю,
кому з журбами і сон і забава:
тому ніт місця, ані супокою,
нудить ся світом, нудить і собою.
Туга до серця як гадь ся вселила,
з'їдає мисли, як змія зірочки,
груди зсушила, здоровля зронила,
хліб му немилий, не терпить сорочки.

Щеж то хто може із серця сплакати,
чи у куточку, чи за вуглом хати,
чи у грудь брата, чи хоть в жменю друга,
хоть на часочок сплине з серця туга.
Лиш коли слези в грудях скаменіли
і в тяжку скалу над серцем ся збили,
разів із десять щодень радбись вмерти:
годі! А годі!.... потіхи ні смерти!....

РУСАЛКА ДНІСТРОВА

Вступ

Судило нам ся послідним бути. Бо коли друті славяни вершка ся дохапюють і, если не вже то небавом побратаються з повним, ясним сонцем, нам на долині в густій студеній мраці гибіти. Мали й ми наших півців і наших учителів, але найшли тучі і бурі, тамті заніміли, народови і словесности на довго ся здрімало. Однакож язик і хорошa душа руска була серед славянщини, як чиста слеза дівоча в долони серафима.

Зволила добра доля появитися і у нас збіркам народних наших пісень і іншим хорошим і цілковажним ділам. Є то нам як заранє по довгих тьмавих ночах, як радість на лиці нещасного, коли душа на дія перемчить скрізь серце єго. Суть то здорові повносильні рістки, о котрих нам цілою душею дбати, отрівати, плекати, і зрощати, доки під крилом часу і добрих владнувателів хорошою і кріпкою засяють

величею).

Не журися Русалочко знад Дністра, що ось неприбрана, в наряді, який від природи і простодушного і добросердного народа твойого приймалась, стаєш перед твоїми сестрицями. Они добрі, вибачать ти, приймуть тя і прикрасять....

❦ ❦

Замітка: Ці слова, як вступ до книжки Русалка Дністрова, написав о. Маркіян Шашкевич тому сто літ. Коли будете читати уважно, зауважите, скільки в тих словах суму і щирого захоплення та правдивої віри в кращу будучність народу. Сподівання о. Маркіяна Шашкевича, першого пробудителя Галицької України, здійснилися вповні. Він пробив шлях — хоч і ціною власного життя....

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Точність в малих обовязках є чудовим серединком привітности. Ф. Фабер

❦ ❦ ❦

Завсіди добре є знати принадну людську істоту, хочби й перехідно. Це відсвіжує наше життя, подібно як квіти, дерева і чисті потоки. Дж. Еліот

❦ ❦ ❦

Маймо віру, що право творить силу. І в цій вірі до кінця витреваймо, виконуючи наші обовязки так, як ми їх розуміємо. Абр. Лінкольн

❦ ❦ ❦

Коли будуємо, то з думкою, що на все. Нехай це не буде для хвилевої приємности, ані для хвилевого вжитку. Нехай це буде діло, за яке наші наслідники подякують нам. Коли будемо класти камінь думаймо тоді, що прийде час, коли ті камені уважатимуть святістю, бо наші руки їх доторкалися. А коли прийдешні покоління глядітимуть на нашу працю і шукатимуть її суті, то скажуть: Глядіть! Це зробили для нас наші батьки!

❦ ❦ ❦

Не відбирай від Бога його справедливої належности. Талан, час, богацтво і все, що маєш, це Його. Але дав тобі в уживання, щоби ти уліпшив їх та вживав на Його славу. Уважай, щоби свій довг сплатити з відсотком.

❦

Чимало людий надто вірить ,начеби богацтво приносило щастя. Може я, як маючий чоловік маю право сказати, що воно так не є. Річий, що для нас найвартнійші, не мож купити за гроші. Я осамітнений.... Сер Ерн. Касел

❦ ❦ ❦

Хто щасливий, той богатий. Але не все богатий є щасливий. Проповіди сингалійців

❦ ❦

Один з найбогатших людий, котрого знаю, не має більше гроший, як ти або я. Однак він богатий тому, що є одним з найбільше щасливих людий. Сер Роберт

❦ ❦ ❦

Виховання людської думки починається в колисці. Враження, котрі там одержано, часто залишають ся на все життя. Засади, що запускають найглибше коріння є ті, що защіплено в дитячих літах, юнацьких і молодих. Логен

❦ ❦

Коли зробиш похибку, не оглядайся довго за нею. Придбай причину річи для думки і тоді гляди вперед. Похибки є школою мудрости. Минувшини змінити не мож. Але будучність ще залежить від тебе. Гю Гвайт

В. Стефаник

СКІН

Як глуха осінь настала, як з ліса все листя опало, як чорні ворони поле вкрили, та тоді до старого Леся прийшла смерть.

Умирати би кожному, смерть не страшна ,але довга лежа — ото мука. І Лесь мучився. Серед своєї муки він то западався в якийсь другий світ, то виринав з нього. А той другий світ був болючо дивний. І нічим Лесь не міг спертися тому світові, лише одними очима. І тому він ними, блискучими, змученими, так ловився маленького каганця. Взявся очима, держався його і все мав страх, що повіки запруться, а він стрімголов у невидінний світ звалиться.

Перед ним на землі сини і дочки покотом поснули, не могли стільки ночей не спати. Він держав ся каганця всією моцею і не давався смерти. Повіки великим тягаром зайшли понад очі.

Він видить на подвірю багато малих дівчат, кожна в руці жмінку квіток тримає. Всі глядять ід могилі, смерти виглядають. Потім всі очі повертають на нього. Хмара очей, синіх, і синих, і чорних. Та хмара пливе до його чола, гладить його і простужує.

Протер очі, йшив жилу на шиї між пальці, бо готову з пліч скидала, і погадав:

— Аді, це ангели перед смертев показуют ся.

А як він так гадав, то каганець утік зперед очей.

Поле рівне, далеке, під сонцем опечене. Воно води просить, дрожить і всіляке зілля до себе клонить, аби з нього води напитися. Він оре на ниві і руками чепіг не може вдержати, бо палить його спрагнота у горлі. І полів палить, бо рогами вогку землю риють. Руки від чепіг відпадають, він падає на ниву, а вона його на вуголь спалює....

Каганець випровадив його з того світа.

— І не раз тай не два я на поли без води погибав, у Бога все записано!

І знов запався.

По кінець стола сидить його небіжка мама тай пісню співає. Потихо та сумно голос по хаті стелиться і до нього доходить. То та співанка, що мама йому маленькому співала. І він плаче. Болить його серце і долонями сльози ловить. А мама співає просто в його душі та всі муки там з тим співом ридають. Мама йде до дверей, за нею і спів іде, і муки з душі.

Тай знов каганець показався.

— Мама із того світа має прийти тай над своєв дитинов має заплакати. Таке Бог право їм надав.

Ноги пукали від студени, він хотів на них кожушанку накинути тай серед того очі йому згасли.

Горлаті дзвони над ним дзвонять, криками голови доторкають. Голова йому розскакується, зуби з рота вилітають. Дзвонові серця відриваються від них і падуть йому на голову і ранять....

Роззявив очі страшні і безпритомні.

— Я помінив купити дзвін, аби на селу вогонь

вістив, але роки були цілко тісні тай я все не вітєкав. Прости мині, Господи милосерний.

І наново скотився в пропасть.

Згори, з височезної високости снопи ячмінні карбутом на нього падають. Падають і закидають його. Остина лізе в рот, у горло. Палить червоними іглами і вся кого серця сходиться і пече пекольним вогнем і ріже в саміське серце....

Розвів очі вже мертві й безсвітні.

— Мартинови не давали заробленого ячменю і той ячмінь смерть робит.

Хотів крикнути на діти, аби Мартинови ячмінь віддали, але крик крізь горло не міг продертися, лиш горячою смолою по тілі розходився. Вивалив чорний язик, запхав пальці в рот, аби голос з горла вивести. Але зуби клацнули і зацілилися і пальці затисли. Повіки впали з громом.

Вікна в хаті отворяються. До хати всотується біла плахта, всотується без кінця й міри. Ясно від неї як від сонця. Плахта його уповиває як маленьку дитину, вперед ноги, потім руки, плечі. Туго. Йому легонько, легонько. Потім залізає в голову і скобоче в мозок, всотується в кожний сустав і мягонько вистелює. А накінець горло обсотує тугіше, все міцніше. Вітром довкола шиї облітає й обсотує, обсотує....

ДОПИСИ

Коваліівка. Саск. — Іван Шебець
(Докінчення)

Пішли далі. В дорозі каже св. Петро до Ісуса Христа: Боже, змилосердися над тими сиротами, які вони ласкаві а такі бідні. Ісус Христос каже: Батьки тих дітий булй дуже грішні, а Отець небесний забрав їх від дітий, щоби вони дітий не повели на злу дорогу. А та корова, що вони мають завтра їм здохне. Станують ще бідніші і голодні. Тоді прийдуть добрі люди, заберуть їх до себе, навчать їх Божої гідности і та добра дівчина вийде заміж за того лінивого хлопця, що лежав під грушею. Буде з ним бідувати але недовго. Він окалічіє на ту ногу, котрою показував нам дорогу до Єрусалиму. Причиною каліцтва буде та грушка, що впала йому на ногу і хвостик грушки здер скіру а вона раниться. Він буде калікувати до старости літ його, щоби відпокутував свій гріх. А та дівчина помре і душа її піде до неба. Дітий в них не буде. А ті решта дітий, що навчаться Божої гідности, будуть щасливі.

Отак шановний читачу, як у Вас є діти, уважайте, щоби Бог не забрав Вас зі сего світа а діти лишились сиротами, ненавчені Божої гідности. Учіть дітий Ваших любити Бога і шанувати Його заповіди. Бо не дай Боже смерти, що з них може бути? А ти молодий хлопче, не будь лінивий, як здиблеш подорожного, чи кого іншого. Не копай ногою. Не будь гордим, будь покірним а покора брами отвирає. Люби всіх, бо ти не знаєш, хто він є. Як той хлопець під грушею не знав, що то до нього говорив самий Бог, Спаситель мира, такими лагідними словами тай ще назвав його сином.

А ви дівчата будьте такі чесні, як та дівчинка, що приносила зимної води з керниці самому Богу, котрий за її чесноту нагородив її царством небесним. Сподіюся, що Ви читачі, старці і молодоші, заховаєте ту повість в серцях ваших аж до скінчення віка Вашого.

Саскатун, Саск. — М. Скоропадський
Звідки взявся "Народний фронт"? — Продовження

Отже що осталось агентам московського імперіялізму, щоби створити для себе можливости й надаль ще впливати на маси робітників? Осталось їм одно. А саме піти разом зі своїми ворогами, але з такими, що були рожевими демократами або любувались у всяких соціялізмах. В Німеччині поєднались вони таким робом зі всіми трухлими редакторами порнографічних видань і соціялістичних газет. Деінде знова лучаться більшовики з ла ними на добро народу партіями, щоби при їх помочі захопити владу.

Соціялізм, яким агенти червоної Москви обіцюють ущасливити людство, це перша найстрашнійша неволя працюючих, так робітників як селян. Ця соціялістична неволя є тим страшна, бо ії будують агенти червоної Москви мозольними руками робітників і селян. Московсько більшовицький комінтерн розбрився по цілому світу. Стрічаючи всюди голодних, невдоволених безробітних, стараються їм втовкмачити, що все лихо щезне зараз, як тільки ці всі голодні, невдоволені і поневолені зроблять більшовицьку революцію і злучаться з батьківщиною трудящих СССР. Бо так вони називають московську імперію. Дійсність в тій червоній вітчині зовсім не є такою, як її представляють за границею агенти комінтерну. Противно. Більшовицька влада експльоатує всіх працюючих гірше, як всі царі, поміщики і буржуї. Всі трактори, фабрики, електрифікація, іт.д. є на те, щоби більше поту і крови видусити з робітника і селянина, за ту ціну розбудувати армію, воєнний промисл та видавати гроші на комуністичну пропаганду за границею. (Далі буде).

ГАЛИЧИНА

Замітка: Нище містимо приватний лист священика з Галичини до священика в Канаді. Самозрозумілим є, що пропускаємо назви та імена, котрі моглиби спричинити для автора прикрість. Просимо уважно прочитати той лист — він самий говорить про себе.

* *

"Найдовше був я на Лемківщині, бо аж 8 років і то головно по селах, які перед моїм приїздом до них, перейшли на варшавське православія. І там приходилось мені нераз випити неодну чашу гора, чито від православних, чито від державних чинників, які переслідували мене за мою діяльність. Які були, та ще й тепер є, відносини на Лемківщині, цего Тобі не треба описувати, бо це все добре знаєш з нашої галицької преси, яку з певністю маєш під рукою. .... — Свойого часу описував я через кілька літ в нашій католицькій пресі національно-релігійні відносини на Лемківщині і з того приводу мав я навіть добру парохію, але Міністерство Внутрішних Наша перемиська Духовна Влада бажала собі, щоби я остався на все на Лемківщині і там одержав я навіть добру парохію, але Міністерство Внутрішних Справ сиротивилось канонічній інституції і я минувшого року, вже за урядування Апост. Адміністратора о. др. Масцюха, залишив Лемківщину та дістав парохію вільного надання, віддалену 40 клм. від Львова.... Але про нашу нещасну Лемківщину не забуваю і часто поміщую про неї ріжні статті в.... - Збираю також матеріяли до історії схизми на Лемківщині, яку то історію задумую видати, якщо Всевишній позволить здоровля — на слідуючий рік."

...."Залучаю тобі на память дві знимки з.... Тутешня церква одна з найкращих в околиці. Вибудована в 1930 р. коштом самих парохіян і коштувала 150,000 злотих. Лише в середині ще нема іконостасу і не є ще помальована. Люди до церкви тут привязані. Парохія (одно село) числить 1,700 душ, одна церква, дві школі. Якість парохіяльного поля дуже добра. ....В селі є сім українських просвітно-економічних інституцій. В деяких з них мушу працювати, тому часу на журналістичну працю в мене тепер далеко менше, як це було на Лемківщині."

* * *

Від Редакції: Ось образок галицьких відносин і галицького свідомого села! Нарід в борбі за життя а спроможеться в часі скрути будувати церкву коштом тридцять тисяч долярів — і то мале село, одна тисяча і сімсот душ! А тепер мале порівнання з Канадою. Нас тут сотки тисячів — так однак.... Безпримірно глупа і задиркувата релігійна гризня сектантів довела до того, що ми не спроможні навіть у великих містах на таку будову, як має галицьке село! Це також прекрасним свідоцтвом високої свідомости та внутрішньої життевої сили і розросту галицького племени! Такі люди мають перед собою дійсно кращу будучність!

НОВИНИ

З Канади

Комісія Джекобі поручила наложити нові податки як середник нового доходу для Саскачевану. Середник той дуже давний і нічого доброго не вороить для всіх. А іменно, щоби придбати нових 5 міліонів долярів, згадана комісія поручила наложити 2% податку від всіх куплених річий, крім конечности життя (що таке "конечности життя" комісія поіменно не означила) і додатковий доходовий податок від кождих $300.00 річного доходу самітних а $600.00 річного доходу жонатих. Найменший доходовий податок виносив би $3.00 Правительство прихильно відноситься до тої комісії та її порад — та невідомо, що до [illegible] ковці так не віднесуться.

Івл. Пантелюк, продавець часописей в поїздах CNR лінії до Піс Ривер найшов в умивальній мошонку з $[illegible] [illegible], віддав кондукторові поїзду і [illegible]. Це гарний взір чесности [illegible] наслідування.

Взором витревалости є учительська панна Мир- [illegible] учителька Мерідент школи, 50 [illegible] від Едмонтону. Коли по Різдві мали [illegible] до школи самоходом [illegible] останніх тридцять миль занявов [illegible] морозних вітрів дороги, зробила [illegible] до школи, обморозивши [illegible]. Це взір для многих сальонових дівчат, [illegible], що замість на фармах робити життя [illegible] ресторанів. Така [illegible] снігів і морозів, ані невигод і [illegible] ковалем своєї долі.

[illegible] північно [illegible] коли не міг зібрати суми [illegible] церковні. Тоді 65-літний [illegible] програє. Помолився до Бога [illegible]. Найшов жилу золота так [illegible] ковці — купці найшлися [illegible] потрібну готівку на заплачення церковного довгу а окремо $50,000 і 100,000 удітів в новій копальні золота у Биг Сенді Лейк, Онт. Однак старенький священик не приняв гроший для себе а всю суму звернув у розпорядження свого наставника, Преосвященного Епископа з Кенора, Онт. Це гарний взір піонірської діяльности католицького священика і духа жертви та віддання своїй Церкві та Епископові. Отак священик любить свого Епископа і Церкву — ради Христа!

Проектом канадійського закону є, щоби канадійці, котрі поважаться вступити в чужу армію, були карані до двох літ тюрми і грошево до $2,000.00. Це для нас українців евентуально може мати далекосяжне значіння в случаю непередвиджених можливостий в Европі — та нема кому обізватися в Оттаві в тій справі з нашої точки погляду. Одинокий наш посол Лучкович не вийшов, бо виборцям у Викторії засмакували казочні грушки на вербі, обіцювані по 25 — а нічого не дістали і не дістануть крім нових податків. Мих богато втратили. Ось примір, як требаб тепер комусь з наших заявитися в Оттаві в ділі згаданого законопроєкту, а нема кому.

Підчас річного зїзду Саскачеванських Шкільних Тростів, що мав місце в Реджайні 17 лютня, про[illegible] духовник з Реджайни, Др. Мочприлюд[illegible] так промовив до зїзду: "Я встидаюся того способу, в який деякі протестанти відносять до тої справи (навчання релігії в школах). ....Колиби протестанти оказували до тої справи таке заінтересування як римо-католики, тоді і я бувби заінтересований." В [illegible] цей бесідник сказав, що всі шкільні [illegible] цікавитися релігією в своїй околиці [illegible] учителя, заки [illegible]. Як на протестантського духовника то [illegible].

З Українського Життя

Дня 25 грудня м.р. відбувся зїзд Рідної Школи [illegible], одної з найбільш потрібних установ. В році 1936 Рідна Школа в Галичині мала 1977 кружків і 23 повітових союзів. Всіх членів було 91,300. Удержувала і вела Рідна Школа 33 народних шкіл з 5,195 учнями — 12 середних шкіл з 2,155 учнями 4 торговельні школи, одну господарську і 4 доноворські. Доріст Рідної Школи мав 6,188 дітий. [illegible] Староство розвязало, так само заборонило збірки і коляду. Діточок садків вела Рідна Школа 155 з 25,482 дітьми. На потреби край зложив 152,000 [illegible] 84,535. Тепер черга на Канаду — тут ніхто не заборонить нам збірок, лише треба акції! Докажім ділом, що Рідна Школа нам дорога і необхідна!

В р. 1935 готелевий робітник українець в Торонті, Йосиф Луй, виграв на лютерії Айриш свіпстеке $[illegible]. З тих грошей досі не стратив ні цента. Як мешкав бідно, так далі мешкає, хоч банків більше в готелі не миє. Зате гроші вложив частинно у вірительний фонд, а частинно до банку. Думаємо однак, що той добродій забув ще часть вложити до на-

родної скарбниці — на добрі цілі....

Центросоюз купив у Львові нові забудовання ціною 97,000. Буде там фабрика мила, гуртівня і масарня.

З початком січня, 9 і 10, відбувся в Ужгороді на Закарпатті з'їзд Учительської Громади, що має 1,431 членів. Головою поновно вибрано нашого священика о. Ак. Волошина. Навіть колишній противник українського учительства чеський інспектор Вондрачек чув за потрібне прибути на з'їзд і витати зорганізований стан. Свідомість українства на Закарпатті поступає стовпцевими кроками вперед. Церква наша в тій справі грає першу ролю разом з українським католицьким Духовенством.

Старости в Жидачеві позарав о. Якова Хомяка і до наволяв за те, що без його дозволу пішли процесією на воєнний цвинтар в Жиравї. Кара — 100 злотих або 14 днів арешту. Так наше Духовенство мусить терпіцям спільно з вірними тих народу до волі...

Всеч. о. Петрицю з Таврова повіт Бережани судили і нова за те, що будучи у вязниці на коритарі взаємно говорив про польську державу. Віримо одначе, що таким робом польські власти не навчать нас говорити прихильно про польську державу а тільки виконають прірву, в котру котись самі будуть вагитись...

Другий українець в Празі Балабас, вертаючи з праці, не хотів зайти до ресторанів, а зе вчав ся. Так поволи середню школу і університет. Якщо було арештування товариших робітників, коли Балабас одного дня прийшов до цукарні, але не працював, тікали попращатися вже як др. фільософів. Тепер др. Балабас вчить в гімназії. Це взір, як треба бути мужчини і гідним поступати вперед!

Книжки і часописі, надіслані до Редакції

Америка, Філядельфія — ч. 3—18
Канадійський Фармер, Вінніпег — ч. 2—6
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 2—6
Національст, Ню Йорк — ч. 36—39
Пластові Вісти, Прага — ч. 9, 10
Наш Стяг, Шікаго — ч. 3—8
Новий Час, Дітройт — ч. 1—4
Бюлетин, Варшава — ч. 1—5
Український Робітник, Торонто — ч. 2—5
Сівач, Львів — ч. 1
Світ дитини, Львів — ч. 1
Богословія, Львів — ч. 4
Вісти Музею ВБУ, Прага — ч. 14
Бунт мл., Варшава — ч. 23—2
Церковний Голос, Лайт — ч. 10
Новий Шлях, Саскатун — ч. 2—6
Дзвони, Львів — ч. 12
Праця, Прудентополіс — ч. 1, 2

Дітей і в школа, Львів — ч. 11—12
Мала сестра, Гринь Поперечанка
От. Петрицький: Як Ромчик став пластуном — дуже гарні, приступні та цікаві книжечки для дітий і молоді.

Ювілейний Альманах укр. гр. кат. церкви св. Вол. і Ольги в Вінніпег, Ман., 8 стор. 88 — многі світлини. Ця книжка є гарним причинком до церковного і культурного життя українців в Канаді. Описує початки організації українців католиків в Канаді, спорудження першої так званої "Малої" церкви у Вінніпеґу і всю долю праці, що виконано при тій церкві і через ту церкву. Неупереджений читач відразу зміркує і наглядно побачить, що без праці нашої Церкви, котра **перша організувала** наших людий серед невідрадних відносин ми ніколи не мали того розросту ці осягів, що маємо. Альманах зложений трудом о. др. В. Кушніра, парохя церкви св. Вол. і Ольги. Ціна дешева — всього 50ц. Видання гарне, в гарній обгортці.

ПРОГРАМИ НА КОНЦЕРТИ, РІЧНИЦІ І ВИКЛАДИ

Дістанете вул. О. Прийми, бурса БУК-а, Саскатун, Саск. 302—24 вул.

Всі відділи БУК-а мають надіслати до скарбника п. Дм. Кобринського по пять долярів на ту ціль. В звіті нарад Саскачеванської Секції БУК-а у попередному числі Бюлетеню зайшла ошибка, де подано, що відділи мають з вистав посилати 25%. Це невірно. Відділи мають тільки одноразово післати $5 до пана Дм. Кобринського а за те через цілий рік щомісячно діставатимуть програму праці, концертів, викладів, і т.д. Члени, що окремо, поза відділом хотіли би діставати таку програму, платитимуть за кожду програму з промовою 70ц. на покриття видатків.

Кождий відділ повинен бути активним!
Кождому відділові треба програми!
Пішліть належність і працюйте.
Готовий начерк праці дістанете сейчас від п. О. Прийми.

ДНЯ 24 МАРТА ВЕЧЕРОМ НАДАЄМО З БУРСИ БУК-а ЧЕРЕЗ СТАЦІЮ *CFQC* В САСКАТУНІ

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

Отворіть тоді радіо і слухайте! Підіть до сусіда, що має радіо! Напишіть до нас з тої нагоди — чи наша програма Вам подобається? Як ласка, зберіть жертви на покриття коштів і шліть до бурси БУК-а, 302—24 в., Саскатун, Саск.

ВЕЛИКОДНЯ ПРОГРАМА НА РАДІО

ЗІ САСКАТУНУ — *CFQC* — О ГОД. 6.30 РАНО — ДНЯ 2 МАЯ 1937

Слухайте! Скажіть знакомим! Напишіть до нас про свої враження!

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАЦТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

Осн. ідеї: . . . 1
Більшовики в Еспанії тікають геть! . . . 1

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

БУК в Манітобі . . . 2
Звіти . . . 2
Пригадка . . . 3
Відозва до Українських Католицьких Товариств . . . 4
День Боровиці . . . 5
Геть з бісовським! . . . 5

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва . . . др. В. Щурат 6
З . . . Преосвящ. В. Ладика 6
Пасторальний Лист . . . 8
Ласка Христа . . . Д. Кортес 10
Мудроваший Цар . . . Дж. Панін 11
Побачення чисті . . . о. Ст. Семчук 12
Ольшевизмом . . . тр. О. Назарук 13

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Національна Школа . . . о. П. Божик 14
Самосвідомість . . . о. М. Каровець, ЧСВВ 15

Кому і за чиї гроші "сади цвітуть"? . . . 16
Галичанки вічуає революції . . . др. Л. Цегельський 16
Митрополит Шептицький . . . др. К. Левицький 17

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Протестанти і віруа . . . 18
Бишоп Лойд та колотнеча . . . 18
Як хиба вчив протестантів віри? . . . 19
Що некатолики кажуть про Марію Маму? . . . 19
Червоне православ'я . . . 19
Сидоровиско . . . 19
Чому Честертон став католиком? . . . 20

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Хмельницький під Львовом . . . о. М. Шашкевич 20
Рідмова . . . 20
Зовні думки . . . 21
Про наслідування Христа . . . сп. Т. Кемпійський 21
Казка . . . В. Мальовнський 21

ДІТОЧА СТОРІНКА . . . 23—24

НОВИНИ . . . 25, 26—27

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 4 — YORKTON, SASKATCHEWAN — April, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, Canora, Sask.
Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

Календар на квітень, 1937

1. четвер — Хризанта і Дарії
2. пятниця — Івана муч., Сергія
3. субота — Якова ісп.
4. **нед. — 3 Вел. Посту, Хрестопоклонна**
5. понеділок — Прп. Нікона
6. второк — Захарія і Якова
7. **середа — Благовіщення**
8. четвер — Собор арх. Гавриїла
9. пятниця — Матрони
10. субота — Іляріона
11. **неділя — 4 Вел. Посту**, Марка і Кирила
12. понеділок — Івана ліств.
13. второк — Іпатія еп.
14. **середа — Марії єгип., Поклони**
15. четвер — Тита прп. і Амфіяни
16. пятниця — Никити ісп., Теод.
17. субота — Йосифа
18. **неділя — 5 Великого Посту, Теодула**
19. понеділок — Евтихія
20. второк — Юрія еп.
21. середа — Іродіона
22. четвер — Евпсихія
23. пятниця — Терентія
24. **субота** — Антипи; **Лазарева Субота**
25. **неділя — Квітна**
26. понеділок — Артим, **Страстний Тиждень**
27. второк — Єв. Мартина "
28. середа — Трофима "
29. **четвер** — Гафії, **Страсти** "
30. пятниця — **Велика Пятниця** "

Устав на квітень, 1937

4. неділя — гл. 3. Єв. утр. 11, на Ст. Б. св. В.В. ап. 311, єв. Мар. 37.
7. Благовіщення — Пов. Вел., Єв. утр. Лк. 4, на Ст. Б. єв. Іо. 301, апост. ап. 306, єв. Лк. 3
11. нед. — гл. 4. Єв. утр. 1, на Ст. Б. св. В.В. ап. 111, єв. Мар. 10
18. нед. — гл. 5. Єв. утр. 2, на Ст. Б. св. В.В. ап. 326, єв. Мар. 17
25. Квітна неділя — Єв. утр. Мат. 83, на Ст. Б. св. Ів. Лос. ап. 217, єв. Йо. 10
29. Ст. Четвер — Ст. Б. св. В.В.

Історичний календар на Квітень

2 квітня 1141 року князь Володимир Мономах побив половців над річкою Сольницею, за Доном. Половці ще довго опісля непокоїли українські землі, аж самі впали під напором нової орди зі сходу — татар.

7 квітня 1340 року злощасні бояри галицької землі спутали останнього самодержця Галицької Держави, князя Юрія II і так осворили наостіж дорогу польським навалі, що не дала довго ждати на себе. Відомості такі, що по постаті на їх з рук польських завойовників. Одних вирізано, інших потроєно, запроваджено напересід підступно на гостину. Польський історик Длугош описує, що поляки, здобувши Перемишль зруйнували князю церкву на високім замку над Сяном — де були княжі гробниці — камінням мити в Сяні і поставили з неї свій костел, котрий затримався досі. Пише той історик, що Русь дуже нарікала тоді.... Був жаль, та не було вороття. Бунт бояр проти власного князя та злочинне отроєння володаря ніяк не виправдує злочинців, бо тим актом в той час різний повалили не лише князя але й власну державу. "Через незгоду всі пропали, самі себе звоєвали" — як згодом пише Мазепа. Бунт проти власного проводу і взаїмне винищування є актом державної зради і негідним до краю. Жадні мотиви тут не виправдають.

12 квітня 1596 Наливайко і Лобода побили Жолкевського з його коронним польським військом. Був це акт розпачі гноблених українців. І скінчився як такий. Невдовзі потім Наливайко і Лобода покінчили на палях. Так потомки платили за гріхи предків.

20 квітня 1622 помер уроженець Самбірщини, гетьман Петро Конашевич Сагайдачний. Був одним з тих гетьманів, що помагав Польщі у війні з Турками. В борбі під Хотином зістав ранений і вже не видужав з тої рани.

29 квітня 1648 вибрали гетьманом Богдана Хмельницького, вожда і організатора Української Держави. Чоловік високих помислів, несхитної волі, незвичайно зручний і діяльний — вийшов зі шкіл ОО. Єзуїтів в Ярославі. Був шляхтичем, гербу Вежик. Двигнув сіру масу закріпощених українців, зорганізував її в сталу армію та надихав вищими цілями. Сучасні порівнували його з Кромвелом. Мав відвагу сказати: Нехай стіна о стіну вдариться, одна впаде, друга зостанеться! Основи під новітнє українство завдячуємо йому. Все в університетах уживає тільки назви "Україна."

29 квітня 1918 вибрали гетьманом Павла Скоропадського в столиці України, Київі. Нащадок давнього гетьманського роду П. Скоропадський мав зберегти на Україні все творче і не той спосіб подати руку ворогам. Большевики називають гетьманщину, як і всім і іншим. Нікого не називають. Українці не сповіли так високо, як за гетьмана. Зі всіх [illegible] бувають, завів лад на залізницях, пала [illegible] політичні відносини. Але німці спротивились [illegible] українці армії на [illegible] і [illegible] самий не [illegible] на [illegible] і [illegible] Тому, [illegible] українці і [illegible] не [illegible] гетьмана як [illegible] і [illegible] що стає [illegible] Українці [illegible] армії і [illegible] союзником [illegible] Українці [illegible] [illegible] на [illegible] більшовиків.

ЯКИЙ Є БОГ?

Нова книжечка о. Н. Саварина. Ціна ..10ц.

Very Rev. Basilian Fathers — MUNDARE, ALTA.

— ОГОЛОШЕННЯ —

Учитель "Рідної" Школи і діригент пошукує посади в укр. кат. парохії. Уміє провадити хором та музикою, розуміє на діяльстві. Зголошення прошу слати на адресу бурси: 302—24 сріт вест, Саскатун, для М.П.

Відділ БУК-а ч. 6 в Канорі спільно з Парохією готовить програму на май — через стацію CJGX, Йорктон. Слідіть за дальшими оголошеннями!

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box 57*. Адміністратор — Дмитро Кобринський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 88*

Рік 5, Число 4, Квітень, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 88. Advertising rates on application.

Vol. V, No. 4, April, 1937 — Subscription per year: $1.00

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОСЬ ДОКАЗ!

ІхЕксцеленція Преосвященний Василь Ладика, ЧСВВ відіслав на інвалідів поновно з початком марта, ц.р. суму $789.38.

З днем 20 грудня 1936 відіслано на ту саму ціль $1,218.18.

Разом українці католики в Канаді зложили на інвалідів УГА суму $2,007.56.

І це за осінь і зиму 1936—7 року.

Чи треба кращого доказу, ХТО є правдивим українським патріотом?

Чи може бути кращий доказ, ХТО щиро любить Рідний Край — Україну?

Хто тепер годен заперечити патріотизм українців католиків в Канаді?!

❦ ❦ ❦

Най спробує.....

❦ ❦ ❦

Це черговий доказ великої національної свідомости та активности українців католиків.

Це незбитий доказ ладу і порядку, які панують між українцями католиками.

І це також незбитий доказ, що той лад і порядок можливі тільки під проводом українського католицького Епископа — Батька і Владики всего церковного і національного життя українців в Канаді.

❦ ❦ ❦

Окремо на Рідну Школу в Галичині відіслано суму $152.80.

Збірки впливають дальше.

Українці католики!

Якщо хто ще досі не виконав свого національно-релігійного обовязку помочі родинцям в Старому Краю — най виконає.

ДІЛА говорять про правдиву любов свого — не пустий крик.

Не зарваність і ненависть — діла!

Українці католики голову в гору!

Честь нашим Жертводавцям!

Честь Владиці!

Українці католики в Канаді **перші жертвенністю** на народні цілі!

БІЛЬШОВИКИ В ЕСПАНІЇ ВТІКАЮТЬ ГЕТЬ

Останні вістки з поля бою в Еспанії кажуть про втеку більшовицьких військ на цілому фронті. На національні католицькі війська женуть ворога в північній части провінції Гвадуаляра і наблизились до столиці тої провінції. Пробоєм проломили більшовицький фронт і здобули понад сто квадратових миль території, котру придавив ворог. Побідний похід католицьких військ триває дальше.

Най живе побідна Еспанія!

Най живе її хоробра армія!

❦ ❦

Коли наші побідні війська гнатимуть більшовиків зпід Київа?

Коли прийде той радісний день — коли?

❦ ❦ ❦

А тут в Канаді, невидимий а дійсний фронт народної межусобиці, коли проломиться нашим релігійно-національним військом БУК-а?

Коли переможемо роздори, сварні, інтриги та приватні зависти?

Коли переможемо ворога всіх наших дій — найгіршого і найстрашнійшого, котрому на імя ГРІХ?

Оце завдання Великого Посту!

Українці католики поборюйте гріх! Поборюйте зло!

На фронт борби за людську душу — за честь, за славу!

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

БУК В МАНІТОБІ

Дня 21 лютня ц.р. відбулися у Винипегу річні збори Манітобської секції БУК-а.

На зборах прочитано успішний звіт з діяльности за минулий рік та намічено напрямні дальшої праці. Заряд лишився в більшости той самий — на місце декількох вибрано нових членів. Головою є Тома Мельничук, робітник. Писарем В. Чиж, приватний урядник.

З успіхів Манітобської секції БУК-а годиться згадати на велику скалю переведені народні торжества, як Листопадові роковини, Державницький день, Протибільшовицькі віча а також вияв релігійного життя членів через Евхаристійну маніфестацію. Всі ці торжества притягнули маси людий, по кілька тисяч за кождим разом. Переведення було в розмірах досі не практикованих. За сміліть почину і влучне переведення належить повне признання проводові Манітобської секції БУК-а. Годиться однак відмітити, що провід Секції має свого провідника, що є заразом серцем праці, а ним є впр. о. др. В. Кушнір, парох церкви св. Володимира і Ольги у Винипегу. Як з одної сторони треба відмітити діяльність, ширину завдання і велич переведення, так з другої сторони не мож забувати, що все можливе тільки на основі співпраці, котре гармонійно проводиться в заряді. І тут знова повне признання належить нашим робітникам та членам заряду іншого звання, котрі доросли до величі завдання — не утруднюють праці натомість спільно і єдино помагають всім великим починам у їх здійсненні. Іншими словами: Є кому, з ким і для кого працювати!

Українці католики це передна лава нашої культури і здобутків в Канаді!

БУК веде провід!

* * *

З рішень річних зборів треба відмітити, крім початкових заяв вірности для Преосвященного Епископа, нашого Духовного Провідника в Канаді — також для короля Юрія VI і правительства Канади.

З практичних намічень на будуче важні два:

1) Поручають Провінціональному Зарядові видавати брошурки й летючки для освідомлення загалу.

2) Утворити робітниче інформаційне бюро.

Скарбовий прихід Секції за 14 місяців був $2,024.38
Розхід в тім часі виносив 1,647.68
Остало до перенесення $387.24

* * *

Манітобська Секція БУК-а зложила високі жертви на інвалідів УГА в сумі $500.00 на школу св. о. Николая — одиноку нашу цілоденну школу у Винипегу — $100.00 — а $500.00 призначено на вакаційну оселю української молоді міста Винипегу.

Умови праці БУК-а в Манітобі інші від тих, що в Саскачевані. Коли ми в першій мірі опираємося на хліборобах — там на міських робітниках. Тому першими нашими противниками стали тут сектанти, котрі у ріжних відмінах поширилися між осілим хліборобським населенням — там знова першими противниками є більшовики котрі в місті опанували українське робітництво і запрягли до великодержавного московського воза. В місті сектанство не має того поширення ні успіхів, що на фармах. Рухливійше і на загал свідоміше міське населення не йде на вудку сектантів — більшовики використали однак економічні відносини і тільки на тій основі поширили свої впливи. Тому й Брацтво в Манітобі мусіло приняти відмінні від нас форми діяння. Воно оперлося на широко закроєній пропаганді — через віча і летючки. Ми знова виконуємо ту саму працю через Бюлетень і з'їзди. Бук у Винипегу отвирає інформаційне бюро, конечне для обставин в місті — ми маємо бурсу БУК-а в Саскатуні. Ріжні форми праці — та сама ціль. Провід БУК-а вповні відповідає свому завданню — ми доросли до потреб хвилі. Хоча у змінених формаціях та одним фронтом стрічаємо ріжних ворогів і здобуваємо терен. Нашим членам та проводові в Манітобі бажаємо щиро дальше йти в наступі і побіждати по Божій волі так, як досі!

Члени БУК-а вперед!

* * *

На кінець мала замітка..

Що з проводом БУК-а в Альберті? Коли будуть там річні збори?

Члени БУК-а в Альберті — до праці!

ЗВІТИ

Відділ ч. 66 — Флін Флон, Ман.

Відділ засновано дня 22 листопада, 1936. Заряд вибрано, як слідує:

Голова — Іван Пасічник
Заступник — Григор Юник
Діловий писар — Павло Паськів
Скарбовий писар — Анна Йорк (і скарбник)
Провірники — Григор Загодняк, Володимир Мотика і Теодор Погляд
Управитель хору — Григор Слюсар
Ґежісер — Іван Якпнів
Господар — Никола Тарновський

Ухвалено зложити по одному доляру вкладки, щоби кождий член діставав місячник Бюлетень. Додатково складати по 10ц. на потреби відділу. В місяці листопаді відбулися два рази членські збори і два рази засідання управи. Проби співу є двічі тижнево — так світських як церковних пісень.

Грудень, 1936

На засідання річне просити о. Криворучку, щоби приїхав та дав деякі вказівки. о. П. Криворучка відвідав нас в днях 26, 27 і 28 грудня. Рішено і так подано до відома членів, що належить належно відсвяткувати Різдво. При цій нагоді постаратись о дарунки для дітий. Виконано. В місяці грудні відбулося одно засідання заряду, і одні збори членів. Проби співу продовжуються.

Січень, 1937

В день Різдва, дня 7 січня, тутешний римо-католицький парох о. ДеБлуа відправив Службу Божу в годині 10-ій рано. Наш хор відспівав підчас Богослуження кілька коляд. Вечером відбувся концерт і діточе представлення, п.з. Марусина ялинка. Опісля св. о. Николай роздавав дарунки дітям.

8 і 9 січня ми ходили колядувати до всіх українців міста.

26 січня влаштували кошиковий баль з танцями. Весь дохід призначено на ціль організації.

Ухвалено відограти представлення п.з. Дві жертві за вірну любов. Режісерові віддано примірники, щоби занявся ділом.

В місяці січні відбулися три рази засідання заряду і один раз збори членів. Проби співу відбуваються як звичайно.

Лютий, 1937

Вирішено зарядом і принято всіми членами, щоби влаштувати "танець королевої" на 11 лютня. Танець відбувся з великим успіхом — приходу було $190.00. Славу королевої здобула дівчина німкиня Альма Давберт, бо всіх інших випередила щирою працею. Вона продала 414 листків по 10ц., що принесло суму $41.40.

Представлення "Дві жертви" відіграли дня 28 лютня — число присутних велике. Було богато чужинців. Вони час до часу дають нам піддержку, коли робимо яке підприємство. Готовимося до Шевченківського концерту, що відбудеться дня 27 марта. В той день о. П. Криворучка будуть у Флін Флон. В часі Великодних Свят ми рішили відіграти представлення п.з. Воскресення. Порушено справу навчання рідної мови наших дітий. На жаль не маємо власного приміщення а це дуже спиняє хід і розвій праці. За винайм домівки на підприняття мусимо платити $10—15.00. Можливо, що з початком весни зачнемо будову власного дому.

Всіх членів наш відділ має 58 — з того 33 мущин і 25 жінок.

Іван Пасічник, голова
Павло Паськів, писар

Замітка наша: Праця відділу у Флін Флон ведеться систематично, точно і тому дає найкращі сподівання. При даних можливостях і при дальшій цего рода згідній праці відділ при умілій допомозі всеч. о. П. Криворучки певно збудує не лише власну домівку але також власну ЦЕРКВУ! Справа школи першої ваги. Дітвори ніяк не можна лишити без навчання рідної мови. З дій відділу бачимо, як поступенно і органічно розвивається діяльність українців католиків з малого почину. Що раз краще і повніше. Дай Боже завершити по думці найкращих сподівань — на Божу хвалу і добро українців католиків. Праця спільно з Церквою є запорукою найкращих вислідів.

Відділ ч. 67 в Овкбурн, Ман.

Новий відділ Бук-а ч. 67 основано старанням і почином всеч. о. П. Сулятицького в серці богатих українських кольоній Манітоби, в Овкбурн. Заряд вибрано, як слідує:

Голова — Іван Осадець
Заступник — Йосиф Антонишин
Діловий писар — Йосиф Михайлишин
Скарбовий писар — Адам Луговий
Скарбник — Федь Михайлишин
Провірники — Михайло Васілька і Дмитро Баклащук
Судді — Никола Туткалюк і Павло Луговий

Всіх членів вписалося 25.

* * *

Витаємо той новий відділ БУК-а і бажаємо йому як найкращої будучности через витревалу працю і співпрацю всіх: проводу та рядового членства. Важність того відділу особлива, коли зважити, що літом намічено в околиці відділу скликати з'їзд хліборобів українців католиків. Тоді відділ матиме прегарне поле попису і поширення впливів. А тепер сміло, ревно, отверто — зі своїм активним сердечним Отцем Парохом до праці — вперед!

Дальший звіт коляди і жертв на бурсу БУК-а в Саскатуні.

Попередно зазначено $210.65
В. Ісаїв з Гудів, Саск. 1.00
О. Приймa, Саскатун 2.00
Відділ БУК-а ч. 2 в Ланівцях, Саск. 53.70
Парохія і БУК, ч. 6 в Канора, Саск. 10.00
Через руки впр. о. Й. Бахталовського, ЧНІ.:
Парохія в Бедфордвил, Саск. 6.35
Парохія св. Тройці в Гудів, Саск. 7.25
Монастир в Аптуні, Саск. 2.00
Ів. Козак, Бруно, Саск. 1.00
Разом $293.95

На особливе признання належить відділ ч. 2 в Ланівцях, Саск. Відділ цей невеликий числом, але великий свідомістю, любовю і жертвою. Хоча всякого рода "приятелі" свої і несвої на свій лад "помагають" тому відділові, він далі вперто і позитивно веде працю і то з найкращими успіхами. Це вже другий раз відділ перевів коляду на бурсу і кождим разом зібрана сума перевищає $50.00. Також при кождій іншій нагоді відділ помагає бурсі, чиїо харчами, чи збіркою а коли до них вступити, то приймають отвертим серцем і ніколи не відпустять голіруч. Коби таких відділів як найбільше! Свідомістю відділ вибивається на перше місце з поміж всіх відділів БУК-а в Саскачевані.

Ми поминули імена поодиноких жертводавців — на жаль мало навали матеріялу.

Всім однак від серця і щиро дякуємо за труд, жертви і поміч для великої справи: най всемогучий Бог стократно благословить і щастить!

Заряд бурси.

ПРИГАДКА

Головний писар Саскачеванської Секції БУК-а просить ще раз і пригадує на обовязок всіх місцевих писарів поодиноких відділів прислати:

1) Спис заряду свого відділу на рік 1937
2) Звіт з діяльности в біжучім році
3) Належність за програми по пять долярів від відділу на руки п. Дмитра Кобринського, почта: Box 38, Smuts, Sask.
4) Плян праці на рік 1937

Це відноситься до тих Вп. Ділових Писарів, котрі цего ще не вчинили.

Письма слати негайно на адресу Голписаря

Б.Л. Корчинський
Гефорд, Саск.

ВІДОЗВА ДО УКР. КАТОЛ. ТРОСТІВ

Розпочався Новий Рік. Рік 1937 для одиниць і для громад організацій.... Для всіх організацій. Між ними і для нашої Організації Українських Католицьких Шкільних Тростів.

Це добра хвиля, щоб зробити обрахунок. Обрахунок діяльности за минулий рік. Добра хвиля й на те, щоб укладати пляни праці і на будучність. Оглядаючись взад, ми з радістю ствердужуємо, що наші успіхи за минулий рік значні. Правда, числом членів ми не можемо сказати, що ми аж надто великі але наша ідея і заінтересуваннся нею серед нашої суспільности були великі. Наш З'їзд Укр. Катол. Шкільних Тростів в осені 1936 року був найуспішнійшим зі всіх з'їздів, котрі ми до тепер відбули; найуспішнійшим підйомом духа і числом. Праця, намічена на тім З'їзді мусить іти вперед.

Наша будучність тут в Канаді в самих основах залежить від того, як ми, українці зможемо приноровитись до Канадійських обставин так, щоб як найскорше і найлекше стати нам на рівні з другими.

Зрозуміти канадійське життя, його потреби, можливо тільки в один спосіб:— через знання. Знання доведене до як найглибших і найширших границь і поширене серед дітий, молоді і старших, дасть змогу зрозуміти наші обставини. Наука-ж не можлива без школи, чи це буде школа публична, чи приватна інституція для молоді і дітвори, і вечірня школа для старших, чи то школа спомагана державою, чи всякого рода кружки самообразовання. Ми, як шкільні трости мусимо мати на увазі наші школи.

Публичні школи є в руках тростів. Так буде йти робота в школі, такий буде хосен зі школи, як трости її провадять.

Це справа тростів щоб найняти відповідного учителя, трости можуть спомагати корисній діяльности учителя або в самім зародку можуть здусити його діяльність шкідливу у школі, чи поза школою. Який господар, таке господарство. Трости мають право домагатись від учителя відповідної праці в школі і поза школою, оскільки це є становий або моральний його обовязок, бо вони його наймили і треба тільки, щоб їх домагання були розумні.

В наших шкільних дистриктах було богато непорозумінь і треба признати, що нераз такі непорозуміння походили з браку такту і розумного провадження шкільних справ зі сторони тростів.

Сила тростів у справах шкільних є велика і відповідальність важка. Податковці, вибираючи троста, є, або радше повинні бути переконані, що той трост попровадить справи школи в користь виховання дітий. Хай заглянуть наші трости у свою совість, хай переглянуть свою працю і хай скажуть, чи вони є дійсно совісними урядниками? Так як всі урядники, трости повинні мати широке знання відносно шкільних справ і не вдоволятись тільки тим, що вони знають про свій шкільний дистрикт. Очевидно, що трости, що посідають більше знання і обзнакомлені зі справами інших дистриктів, скорше будуть могли полагоджувати справи своїх власних дистриктів.

Щоб добре обзнакомитись зі шкільними справами, треба повзяти слідуючі принаймні кроки:

а) Доконче стати членом організації Українських Шкільних Тростів, бо тоді можна пізнати погляди інших тростів, їх пляни і видатний спосіб провадження шкільних справ.

б) Треба конечно старатись бути в тісних взаєминах зі шкільним інспектором і з учителем. Бо тільки через них можна довідатись, як іде наука в школі.

в) Треба добре знати погляди і бажання податковців. Треба вміти оставити свої особисті забаганки і амбіції на боці, в користь спільного добра.

Якщо придержуватись в урядованні цих кількох засад, то успіх буде великий і наслідок буде такий:

1) Трости будуть мати повагу у всіх.
2) Діти дістануть потрібну науку.
3.) Учитель буде відповідний.
4.) Податковці будуть задоволені.
5.) Організація Укр. Катол. Тростів буде сильна і її голос дасться далеко чути. До того ми прямуємо і з тої причини ми, пане тросте, до Вас кличемо: Вписуйтесь за члена там де Вам належиться, де Ваш обовязок троста Вас кличе, — провадьте справи навчання і господарства в школі мудро на похвалу, не на неславу, — ідіть на чолі, не суньтеся позаду, — Думайте!! Не вистарчить, щоб хтось думав за Вас — час не стоїть, — діти підростають і часи зміняються з кожним днем, — Ваші діти мають ті самі змоги, як і другі...: Що Ви на це скажете? Чи Ви гідні бути тростом?!!

Наша Організація Укр. Кат. Шкільних Тростів бажає поширити своє членство, — здобути як найбільше число членів—тростів, поширити пляни своєї діяльности, — перевести до кращого розуміння справ — забезпечити те, що ми тепер маємо: Все те можна осягнути, тільки треба, щоб ми були сильні числом. Ваш голос дуже важний та треба його чути!

Що раз кличемо: НЕ ОТЯГАЙТЕСЯ!! послідний у змаганнях ніколи не виграє! Вписуйтеся негайно!!

Забирайте голос у шкільних справах, як дійсно думаючий, діяльний і свідомий трост!!! Тоді будучність нашої молоді краща і певніша.

Тож першим і головним обовязком наших шкільних тростів під цю хвилю, це: СЕЙЧАС ВСІ — ВСІ ЯК ОДИН ВПИШІТЬСЯ В ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ТРОСТІВ В САСКАЧЕВАНІ!!!

Секція II. шкільного закону дає Вам право взяти зі шкільної каси по два доляри на одного троста як членську вкладку для Товариства Укр. Кат. Тростів Саскачевану, отже сам закон дає Вам можність вступити в наші ряди!!

ТОДІ і лиш ТОДІ зможемо успішно протестувати у шкільному департаменті проти всяких постанов, що могли б нам відібрати належні нам права.

Тож ВСІ ВПЕРЕД — БУДЬТЕ ВИ ПЕРШІ! ТАК І ЧИСЛОМ І ЯКОСТЮ І ПРАЦЕЮ НА ЦЕЙ 1937 РІК!!!

Щасть Боже!!!

Мих. Білінський, голова
І. А. Митрополит, секретар.

ДЕНЬ КОРОНАЦІЇ

Як звісно дня 12 мая, д.р. новий король Юрій VI буде коронуватися на володаря Британської Спільноти народів в Льондоні.

З того приводу всіх горожан тої Спільноти народів, на всіх суходолах, готовляться зустріти той день особливо гідно і торжественно.

Українці католики, горожани цеї Домінії, на рівні з іншими радіють торжественним днем — бо це наша держава і наш король, День радости нашої держави є спільною радістю нас усіх. Тут пізнаємо можливостий свобідного розвитку, тут користуємося свободою одиниць, тут наша хата є нашою палатою — тут наша мова, пісня, звичай мають всі дані широкого розвою — наколи є тільки передумови від нас самих. Значить, якщо між нами нема розбиття, ненависти, інтриг та сваволі — якщо здоровий інстинкт народу поборює всяке намагання розбиття а сторожко хоронить нас в нашій вірі, культурі і обичайности.

День торжества нашого короля є тому днем нашої волі. Є днем запоруки кращої будучности й для наших земляків там, далеко, за морем. Вільні і дужі ми зможемо в даній потребі помогти також їм.

День радости великої 500-міліонової імперії— царства є днем нашої імперії. Ми її горожани — ми співтворці її величі, розросту, сили та непорушности.

Тому в цей загально радісний день, де тільки на те позваляють — всі наші відділи повинні по мірі сил причинитися до піднесення торжественности дня в спосіб, який уважатимуть за найбільше догідний і відповідний. В тій цілі заряди місцевих відділів нехай відбудуть по можности як найскорше засідання і спільно обдумають та докладно розважать всі дані, при помочі яких можуть гідно піднести урочистість дня. Хвилі проспляти не можна. До праці треба взятися вже тепер. Добра підготовка є запорукою успіху.

ГЕТЬ З БІЛЬШОВИЗМОМ

Більшовицька господарка у фактах.

Коли більшовицький представник в Парижі Леонід Красін заступав "пролетарів" все було як слід.... до виставних балів, дорогоцінних суконь, вин і наїдків включно. Той пролетарський представник прийшов до Франції тоді, коли в совітах йшла саме дика нагінка на церкви і священство. Совітські часописі ґреміли обуренням на Церкву, бо вона має срібні чаші, дорогі образи, фелони, ітд. — все треба забрати для "бідного народу" —і забрали... З рабунків церков однак бідний нарід не поживився ні на йоту. Бідні, голодні і обдерті пролетарі України як гинули так й досі гинуть під тином а безпритульні діти вимирають на пошести по всяких ямах, норах і притулках. Зате поживилися представники "пролетарські." 1926 р. Красін умирав і тоді своїй родині залишив у французьких буржуазних банках — не богато, тільки 37 міліонів в золоті. А його донька віддалася недавно за князя Рошфуко — і обі з мамою ані не думають вертати до вітчини "працюючих." Ось тут яскравий факт, до чого на ділі доводить нагінка на Церкву і чим кінчиться та хто з неї користає.

* * *

За влади комуністичного префекта Педра Ернеста в Бразилії всі чільні становища обсаджувано комуністами. Так йшла підготовка до революції. Коли вона вкінці вибухнула в листопаді м.р. — опір католицького суспільства був засильний. Комуністи провалилися. Одні накивали з місця пятами, інші начинили вязниці. Тоді доперва стали блище роздивлятися в господарці комуністів. І ось що відкрили. За державні гроші Педро збудував санаторію свого імени. Там насадив високоплатних комуністичних урядовців, котрі замість робити роботу вели партійну агітацію. Все платили однак податковці. Після революції розбігися урядовці а люди відітхнули. Дістали практичну науку, як виглядає комуністична господарка....

* * *

Хто заволодів на Україні пресою?

Секретарем Української Академії Наук в Київі є жид Палладін і він одобрює всі видання Академії. Так наша наука опинилася в неволі....

Ідеольогічний провід красного письменства України є в руках А. Лейтіса, жида.

Керівником пресвідділу Центрального Виконавчого Комітету Компартії України є знова жид: Хвиля-Мусульбас.

Його помічником та керівником журналу "Червона преса" є жид Ніренберґ.

Так "осідлали" нашу культуру на Україні всякі Мусульбаси і запрягли до комуністичного воза. Віримо однак, що дух нашого народу настільки здоровий, що того довше не стерпить і розірве кайдани, по заповіту Шевченка.....

* * *

Соціялістична держава СССР....

Жиди мають організацію під наголовком "Жидівська поміч поселенцям", котра займається допомогою жидам в совітах. Ту допомогу збирають також в Канаді і посилають одинцем чи збірно, грошем чи в товарах. Та "поміч" розіслала тепер цінник, що і як можна посилати до совітів. І той цінник без усяких пояснень скаже вам, що це є та соціялістична держава СССР.

Прошу тільки спокійно прочитати і розважити.

Беремо дослівно з того "цінника" жидівської організації і можемо їм вірити, що своїх родимців добре інформують. Цінник розісланий до жидів. Ось:

З Канади не можна посилати річий до совітів без окремого дозволу, котрий треба дістати в уповажненого через СССР агента. Такий дозвіл коштує три доляри. Отже заки щонебудь зможете післати до тої соціялістичної держави пролетарів, зараз на початку мусите заплатити драчку — три доляри. Ці гроші беруть совіти.

Вільно посилати тільки те, що написано на дозволі.

Імя надавця і відборця (хто і кому посилає) має точно бути написане на пакунку. Крім імени одного відборця треба написати ще імя другого, котрому малиби доручити посилку, колиб першого не могли "знайти." І це є одиноке в світі! В жадній іншій державі світа нема такої постанови, як в тій соціялістичній СССР. Ви посилаєте свою працю і не можете бути певні, чи особа, котрій посилаєте, діста-

не. Ануж не найдуть.... Бо в СССР легко не "найти" — десь "вийде" Ваш адресат на Соловки, або на інше "літнисько" — або може піде "гризти землю", заки посилка дійде.... Нема то, як соціялістична держава! Аж другого треба адресата на посилці, щоби прийняли.

Пакунок має бути добре обшитий полотном.

Не може важити більше як 20 фунтів. Пересилка від 5 фунтів коштує $1.50 — $1.90 — від 20 фунтів $3.50 — $4.50.

Та це ще не все. Доперва тепер як на долоні побачите дбайливість про голодних пролетарів одинокої в світі "пролетарської" держави....

Приходиться платити ще мито, котре знова накладають більшовики. А накладають в астрономічній пропорції .... Блїднуть перед тим всі мита світа, всі високі тарифи. Доперва соціялісти навчать, що таке мито....

Від вовняних річий 60%.
Від шовку 160%.
Бавовних річий не вільно посилати.
Від черевиків, кальошів, панчіх і светрів 85%.
Від готових одягів 100%.
Від чаю 91%.
Від муки 5% — від ячменю 6%.

Значить, коли голодній родині пішлете з Канади мішечок муки 20 фунтів за приміром 80ц. — то мусите заплатити ще до того три доляри за дозвіл і 5% мита і пересилку, що разом буде виносити $5.34. Стільки коштує 20 фунтів переслати до соціялістичної держави СССР! І їджте там ту муку.... Чи диво, що американський посол повіз зі собою до Московщини дві тисячі кварт сметани?!

А коли ви поважилисьби післати готовий одяг, приміром для хлопця за сім долярів, то він буде вас коштувати з митом, пересилкою і дозволом до двацять долярів! Ось так виглядає "соціялістичній доб робут!"

Жидівська організація радить жидам мимо всього таки посилати річи до совітів для знакомих — бо пише дослівно, що оплатиться! Чуєте?

А оплатиться тому, що в совітах на місці многих річий зовсім нема а ті, що є, дорощі як вся посилка з Канади. Ось так виглядає більшовицька "опіка" над бідними. Ні звідти не дадуть післати без драчки ні там нема. Гинь, коли тебе не стати подолати всі трудноші і не маєш опіки.

Геть з таким здирством і визиском трудящих! Геть з більшовизмом!

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

др. В. Щурат

Молитва о чистоту душі

Ти, що любиш одяг білий
і певно не без вищих цілий
навчаючи, брав за примір
дитяче серце і лілею —
моя душа, як ніч без зір,
до Тебе я приходжу з нею.

Ти бачиш всі її пороки.
Однак і каяття глибоке
душі моеї бачиш Ти.
Не відвернись від неї, Христе!
Даруй їй шату чистоти.
А все, що чинить, буде чисте.

Ти скарб усеї благодати!
Від Тебе можу всего ждати.
Подай моїй душі той жар,
який палить усе, що скверне —
а збереже вона Твій дар,
і з даром тим до Тебе верне.

Чиста, возрадується в Тобі
лишивли в світі блеск по собі —
лиш будь їй скарбом доброти!
Моя мольба мов дзвоном дзвонить:
Даруй їй шату чистоти!
Дай жар, що чистоту хоронить!

ЗАКЛИК ДО ПОКАЯННЯ

Їх Ексцеленції Кир Василія, Епископа Українців Католиків у Канаді — до всіх всечесних отців і місіонарів та всіх вірних нашої Епархії.

Дорогі в Христі:

Вступаємо в святий, а заразом поважний час, церковного року, у Великий Піст.

Наша св. Мати Церква, щоб настроїти нас до корисного переведення цього св. посту, прибирає себе у поважні, фіолєтні краски по Божих Домах, відправляє довгі покаянні богослуження, співає страстні пісні, заказує нам гучні забави, приписує вірним різні пости й умертвлення, а всіх обовязує, щоб відбути св. великодню Сповідь.

Щоб знали ми і мали на кім взоруватися, то св. Церква ставляє нам за взір самого Христа. Він, коли мав зачати своє велике діло, спасіння людий, голошення св. евангелія, то найперше пішов на пустиню й там перевів 40 днів і ночей на молитві, пості й мовчанні. Не робив цього Христос за якусь кару, бо Він був найсвятіший і нічим не провинився; ані не робив для покути, бо як найневиннійший, не мав за що покутувати; ні в кінці, щоб зібрати много заслуг, бо Христос яко Бог, був найбогатіший. А пішов Христос на пустиню й там постив та молився, щоб дати нам всім взір, як ми повинні покутувати за себе.

До цієї школи, посту й покути, відсилає нас на науку й св. Церква у Великому Пості. Вона хоче, щоб ми, її діти, научилися від Божественного Учителя Христа, з яким успособленням повинні ми перевести час сорокдневного посту.

На три річи звертає головно увагу св. Церква у час Великого Посту: на св. Сповідь, на піст і покаянні діла.

СПОВІДЬ

Мої Возлюблені! Найперша і найважніша річ, що до сповнення її напоминає нас св. Церква в кожний час, а головно в час сорокдневного посту — це св. Сповідь. Бо св. Сповідь це Тайна, що ми в ній віднскуємо втрачену ласку, дістаємо прощення своїх гріхів, відрождуємося до нового життя, до неба.

Так важною та конечною річчю є справа св. Сповіди для всіх, що мали нещастя впасти у тяжкий гріх, що поза св. Сповідю ми не можемо одержати прощення своїх гріхів відзискати втрачену освящаючу ласку, мати право до неба.

Коли ми згрішили тяжко по св. Хрещенні, то нічим не можемо заступити св. Сповіди, ні покутою, ні милостинею, ні бичуванням, ні навіть совершенним жалем. Бо хоч совершенний жаль нищить наші гріхи вже перед св. Сповіддю то тільки під цею услoвиною, що ми маємо сильну постанову при найближчій нагоді та в найближчому часі висповідатися з наших гріхів.

Це є виразна наука св. Церкви: "Як не хрещеній людині є потрібна тайна Хрещення, так упавшій по хрещенні людині св. тайна Сповіди" (Тридент. Собор. 14, 1-2). Тай св. Вітці Церкви називають цю Тайну для грішника "дошкою ратунку по розбитті корабля". Свій висказ так влучно пояснюють: через тайну Хрещення ми всідаємо наче до корабля, що має нас завести до безпечної пристані — неба. Коли тяжко ми згрішимо, то корабель наче розбивається і йде на дно. В цім случаю можемо лише так спастися, що вчепимося дошки розбитого корабля. А саме такою ратунковою дошкою для грішника є св. Сповідь.

Є вправді деякі байдужі християни, що видумуючи різні закиди проти св. Сповіди, стараються від неї ухилитися. І так кажуть вони: Тяжко є сповідатися, прикро, понижаючо, а навіть неможливо є висповідатися зі всіх гріхів. Що треба відповісти цим байдужним християнам? Кожний з нас знає, що тяжко є сповідатися, а також знаємо й це, що ще тяжче є перебувати у стані тяжкого гріха. Що до прикрости у сповіді, то мусимо сказати, що вона є прикра тільки для гордих, а не для покірних людей. Те саме і що до пониження у сповіді. Грішити — це понижує людину, але визнавати свої гріхи — це спасенне діло, бо діло покаяння. В кінці що до можливости визнавання всіх гріхів, то св. Церква зобовязує зізнавати тільки тяжкі гріхи, і це такі, що ми їх собі по старанному і розумному рахункові пригадали. Церква не домагається неможливих річей.

Тут ще мусимо про одне згадати. Є деякі, що кажуть, будьто би священики завели св. Сповідь у пізніших часах. Відповідаємо на це, що то є історичний фалш. Бо ми всі добре знаємо, що коли Христос явився Апостолам по Воскресенні, то станув серед них і сказав їм: "Мир вам, як мене післав Отець, я посилаю вас. Сказавши це, дунув і сказав їм: прийміть Духа святого: кому відпустите гріхи, відпустяться їм, а кому задержите, задержаться" (Йоан XX, 21—24). Ці Христові слова говорять ясно про св. Сповідь. Так зрозуміли ці слова й Апостоли, бо зараз їх увели в життя. Від найдавніших часів аж до теперішних практикують св. Сповідь міліони совісних християн-католиків.

Користаймо й ми з цього найбільшого Божого добродійства. Сповідаймося зі всіх своїх гріхів, бо совість наша каже нам, що ми є грішні. Певно знаємо, що ми у многих случаях переступали Божі заповіди і занедбували прикази св. Церкви, та свої станові обовязки. Божа справедливість домагається від нас щирого визнання гріхів і рішучої постанови поправи. Тоді щойно можемо надіятися на прощення. Отже каймося!

Не відкладаймо св. Сповіди у цей час св. Великого Посту, коли св. Церква всіх кличе, взиває і очікує. Хто згрішив по св. Хрещенні, не має іншої дошки ратунку, та іншого виходу, як упасти на коліна перед Божим заступником — священиком і щиро визнати свої гріхи. Інакше такий підписав би сам на себе вічне осудження.

І тому, Дорогі в Христі, і ми вас заохочуємо, щоб ви не марнували цеї нагоди, що нею є Великий Піст, але по словам св. Апостола Павла приняли Боже милосердя, що ожидає нас у розрішенні священика; щоб ви приняли Божу всемогучість, що дає вам у св. Тайні Сповиди свою помічну руку; щоб ви приняли Божу терпеливість, що дає нам ще доволі часу на користь для нас із Божої доброти і любови. Всечесніші Отці доложать зі своєї сторони усіх старань, щоб дати змогу висповідатися навіть і цим вірним, що в них іще нема церкви, уформованих парохій, чи тимчасових відправ по хатах.

ПІСТ

Дорогі в Христі! Мабуть ніколи не відчувало людство більшої потреби, щоб просити про Боже змилування над людським родом, як у теперішніх часах.

Нині, коли ведеться зорганізована боротьба проти Бога і св. Церкви, коли запанувало загальне негодування усіх верств і станів, коли навіть до родин укралося огірчення, коли кругом нас поповняється злочин проти всього, що святе на небі й на землі без найменшої призадуми, — то чи ввесь цей многовидний гріх не домагається покути, перепросьби і задосиьучинення за себе і за других?

А саме одним із найуспішніших середників, щоб перепросити ображеного гріхами Бога, відвернути від себе справедливий Божий гнів, придбати собі много заслуг на небо — є св. Піст. Його виразно домагається Бог на многих місцях св. Письма, його уживали такі великі мужі як Мойсей, Ілия і св. Йоан Хреститель. Його вкінці освятив своїм приміром Сам Христос.

Однак св. Церква мусить нераз наслухатися много нарікань на піст від деяких байдужих християн. Найбільше нарікають звичайно ці, що могли б постити, а не хочуть постити. Бо вже така якась людська природа, що коли нема посту, то тоді кожна пожива є добра, а коли зайде приписаний піст, то тоді кусок мяса стається у нашій уяві необхідною річчю до здоровля. Вони постять, коли лікар припише, коли не мають мясних страв, але не в дусі св. віри і покути.

Вміймо направити свою уяву, будьмо жертвенні для Бога, покажім нашу віру і послух св. Церкві, а тоді переблагаємо не тільки Бога за свої гріхи, але ще й зберемо многі заслуги на небо.

Св. Піст зачинається цього року після нашого обряду 15. березня і тревае до 1. травня. На основі позволення Апостольської Столиці й дотеперішньої практики в Канаді, можна їсти мясо у всі дні, крім

середи і пятниці. Але перед обідом і вечерою треба відмовити 1 раз "Отче наш"; і 1 раз "Богородице Діво...." (а священики один раз "Помилуй мя Боже...."). Набіл можна їсти завсіди, крім Великої Пятниці.

Звільнені від посту є: убогі, що жиють із милостині, хорі і ці що вертають до здоровля; вагітні жінки та матері, що кормлять грудьми немовлята; важко працюючі; всі ці, що не можуть мати пісних страв і діти до семого року життя. Якщо б зайшла потреба, то вищиї диспензи уділять Епископський Ординаріят у Вінніпегу.

ПОКАЯННІ ДІЛА

До великодньої сповіди та постних умертвлень, додаймо ще одночасно добрі діла, головно ж: молитву, милостиню, терпеливе переношення усяких хрестів, що Бог у своїй доброті нераз зішле на нас.

Молімся! Нам треба много Божих ласк. Найуспішнішим середником, щоб одержати ласку, це, по словам св. Письма, молитва.. Ми прибрані діти Бога, а молитва є саме тим, що пригадує людині, що вона має Вітця в небі. Моліся щей тому, бо час переведений на побожній молитві, це найкраще ужитий час.

Будьмо і милосердні! Милостиня була завсіди великою чеснотою і прикрасою християнина. Воно є тою, що увільняє нас по словам св. Письма, від гріха і від смерти. Милостиня для гріха є тим, чим вода є для горіючого вогню, вона гасить його. Тим, що її практикують, вона позволяє з довірям являтися перед Господнім лицем.

Нинішні часи, які переживаємо, вимагають в особливший спосіб від багатших людей, від тих, яких судьба пощастила, щоб вони звернулися з прав дивим духом християнської любови до тих своїх братів, що ведуть своє життя в нужді, в біді та безробітю. Це велике і Богу миле християнське діло.

Та не тільки діла добрі, добровільно вибрані, мають ту силу, щоб задосиьтьчинити перед Богом за наші провини. Тут належать також усі наші журби та прикрости, що ми їх переносимо з християнською терпеливістю. Такий гарний примір, як ми повинні зносити наші терпіння, дає нам нинішній св. Отець Папа Пій XI. Крім численних журб, що є злучені з його великим урядом, як голови Вселенської Церкви і то серед таких тяжких та непевних часів, Господнє Провидіння хотіло дати Йому ще й терпіння тяжкої і прикрої недуги, яку Він однак вносить з християнською відвагою та великодушністю.

Нехай же і наші терпіння, як дітей, лучаться в одне з терпіннями Св. Отця і нехай вони будуть милим доказом нашої синівської любови.

В нашому ділі навернення до Бога і християнського покаяння й покути, нехай нам присвічує кріпава жертва Ісуса Христа на горі Голгофті. До тої жертви має підготовити нас цей Великий Піст. Роздумування над Страстями Ісуса Христа, жертви наших гріхів, які Він, Агнець Божий, взяв на свої плечі, а за які терпів страшні муки і смерть на хресті, нехай дадуть нам пізнати, які великі є наші проступки і гріхи, що коштували Христа тільки терпінь і крови.

❦ ❦ ❦

Мої возлюблені! Переводім той час Великого Посту радо, без нарікань і в дусі покути. Стараймося використати його для добра наших душ. Обмиймо свої душі в тайні св. Сповіди. А тоді увільнені від ярма гріхів і обновлені на душі зможемо гідно святкувати світлий Празник Воскресення Христового.

МИР У ГОСПОДІ І НАШЕ АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ.

† ВАСИЛІЙ Епп.

Дано у Вінніпегу, дня 10. березня, 1937.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Архиєпископ-Митрополит Львівський і Галицький, Єпископ Каменця Подільського
ГРИГОРІЙ ХОМИШИН
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Єпископ Станиславівський
ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ
Божою Милостю і Благословенням св. Апостольського Престолу, Єпископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький
Всечесному Духовенству і Вірним Божий мир і Архієрейське благословення
(Докінчення)

Коли собі пригадаємо, з якою то старанністю Церква виховує своїх душпастирів, скільки то літ мусять учитися кандидати на душпастирів, то з природи річи їх світські помічники не можуть бути принагідними висланниками, а потребують відповідного приготування. Організація Католицької Акції має за це подбати. Ісус Христос, що ставляв дітей за взір старшим, а на стовпів Церкви вибрав 12 простих, невчених рибаків, і є все з тими, що ідуть і вчать згідно з його святою волею, не вимагає і від нинішніх апостолів особлившої вчености, вимови чи якогось високо становища, а до апостольства вистане дар св. Духа мудрость і святости. Кожному Апостолові-помічникові вистане добра воля получення з його внутрішньою святістю, надприродним життям у стані освячуючої ласки, злука з Христом, що дає сили все зробити. Витревалість таких Божих людей має переконливу силу і в апостольстві видає прегарні овочі. Ясно говорить про це Святіший Отець такі: "Щоби виконати добре апостольське завдання, треба нам Божої ласки, що її годі мати, коли хто не є зєднаний з Христом. Тому всі покликані до проводу, або ті, що посвячуються католицькому рухові, повинні бути знаними католиками, утвердженими у вірі, глибоко освідомленими у справах релігії, що є відданими Церкві, особливо Апостольській Столиці і Наслідникові Христа на землі."

Так отже головною прикметою світського апостола Католицької Акції не є зверхнє, чи публичне ісповідання віри, він має бути, що ми кажемо коротко практикуючим католиком, або жиючим у стоні таск. До цього додасть організація фахове вишколення курсами, викладами, книжками та часописами і щорічними програмами до праці, що їх подадуть епископи. Спільна обєднана праця для Христового Царства має теж велику виховну силу характерів.

Яка-ж форма і організація цього богоугодного

діла? Від кількох літ працюють над цим многі епископи і священики всіх народів і устійнюють найвідповідніщу форму праці відповідно до відносин і потреб своїх вірних. Дух і головні засади є всюди однакові, а форми завдання і обсяг праці змінюються відповідно до потреб народів, країв чи єпархій. Всюди є свобода товариств під контролею і відповідальністю Єпископів.

Конституційні статути, котрі ми устійнили на спільній конференції у Львові дня 3 січня, 1931 р., дали підставу до цієї організації Католицької Акції. На їх підставі зладжено тепер статути для всіх товариств Католицької Акції і Ми їх затвердили дня 23 грудня, 1935 р. Що було роблене в міжчасі, було тимчасове. Теперішня статутова підстава організації Католицької Акції є одна для всіх трьох наших Єпархій.

Підставою Католицької Акції є єпархія, ведена епископом, наслідником апостолів, полем праці є парохії. Отже всі клітини є єпархіяльні або парохіяльні. Це є природне, бо Церквою так само рядиться. Щоби всі Українці греко-католики могли це богоугодне діло вести одностайно і в єдности до спільних завдань і користати з успіхів і досвіду всіх, статути передбачують К.А. централю всіх організацій, де лучаться єпархіяльні відділи. У кожній єпархії буде істнувати Єпархіяльний Інститут К. А., як правна особа до помочі епископові, де ведеться узгіднювання, уліпшування і підтримування К. А. у межах єпархії, де заправляються душпастирів і світських у справах К. А. і втримується звязок усіх відділів апостольської праці в єпархії також і тих католицьких організацій, що не належать до властивої К. А. а лише з нею співпрацюють. Єпархіяльні Інститути всіх Єпархій лучаться в Генеральнім Інституті К. А., що підлягає нашій Комісії для справ Католицької Акції.

Виконування К. А. у кожній Єпархії належить з уряду до чотирьох католицьких товариств: мущин, жінок, мужеської молоді і жіночої молоді. Одно таке товариство кожного роду є на цілу Єпархію і воно має свої відділи у кожній парохії. Щоби ці відділи співпрацювали програмово й однозгідно, є в кожній парохії управа К. А., де душпастир, як парохіяльний опікун, асистент К. А. з представниками відділів К. А. буде порозумиватися, як виконувати програму Єпархіяльного Інституту, затверджену Епископом і супроти справ власної парохії.

Ті чотири єпархіяльні товариства кожної Єпархії вяжуться знову в Союзи товариств, що охоплюють цілу нашу церковну провінцію і ті Союзи остають в тіснім звязку з Генеральним Інститутом К.А. і Єпископами.

Так повстає широко розгалужена армія світських апостолів, одностайна в цілій церковній провінції під проводом нашого Єпископату, залежна в Єпархії від свого Єпископа, як відповідального Провідника апостольської праці в Єпархії і виконуючи свою працю по парохіях у співпраці з душпастирями на підставі програми, затвердженої Єпископами.

Як бачите, Дорогі Браття і Сестри, Католицька Акція це поважна організація і велика справа. Щоби все виконати й осягнути видимі овочі, треба ряду літ солідної праці. Коли всі члени зрозуміють свої завдання і скріпляться внутрішнім своїм приробленням на правдивих апостольських помічників своїх душпастирів, вийде з цього богато Божої слави і багато користей для української суспільности.

Щоб усунути згори много сумнівів і неясностей, заявляємо при цім офіціяльно, що:

1. Католицька Акція не принесе ніякої шкоди іншим справам, дорогим серцю українського загалу, як любові народу, чи виконуванню громадянських обовязків. Бо Католицька Акція є лише сповнюванням найбільшої заповіди любови Бога і ближнього, а правдива любов, жертва і посвята для свого народу випливає лише з добре зрозумілої любови Бога та ближнього. Віруючий католик є все і всюди добрим патріотом.

2. Всі брацтва і церковні товариства, що їх Св. Отець назвав передшкіллям і помічниками Католицької Акції, остаються і діють далі без ніяких перешкод зі сторони К. А., бо організація К. А. у нічім їх не нарушує. Члени К. А. будуть дальше належати до них і скріпляти їх працю внутрі і назовні.

3. Світські католицькі Товариства теж остаються всі і самостійно працюють. Ріжнородність організації є лише знаком життя. Всі станові, професійні, чи культурні товариства, що працюють на Божих засадах, є ознакою життєвого богацтва і лише тішать Церкву.

4. З волі Св. Отця Католицька Акція є апостолітична. Католицька Акція є покликана на нову потребу життя Церкви. Вона має бути школою і практикою апостольського духа, має виховати вірних щоби всюди несли апостольство духа, зрозуміння католицьких засад і мали спільну волю ввести їх в життя, в свої організації, в свої родини. Тому К. А. не нищить і не розвязує нічого з дотеперішніх католицьких добутків і ніяких організацій що ведуться на підставі католицьких засад, навпаки, хоче їх лише співпрацю скріпити. Католицька Акція це католики доброї волі, що ідуть дорогою Христа до правди і життя. Перед Церквою члени К. А. є лише католицькими вірними, що хотять свою віру практикувати. Зі всіми організаціями співпрацюють, щоби так осягнути всюди єдність духа, єдність волі і єдність діл.

Огнищем праці є всюди своя парохіяльна Церква і її Євхаристичний Цар, що збирає коло свого серця нових своїх апостолів і впевняє їх: "Я все з вами до кінця віків." Найтіпша форма апостольства є дати з себе добрий примір. Особисте апостольство над самим собою виробить апостольство збірне, всіх організацій. А потреби і завдання вийдуть самі. Нема нпр. де зійтися. Апостольством буде клич: Будуймо свою хату! "Бідних все маєте між собою", отже відразу є що робити, є чому посвячуватися.

Дорогі Браття і Сестри! Поможіть нам Своїм Єпископам. Душпастирям в організації Католицької Акції, поможіть нам в поширенні Христового Царства любови і єдности в усіх ділянках нашого життя, а Ми запевняємо Вас, що з цього вийде велика Божа слава і найбільше добро нашого українського народу.

Цілий християнський світ схиляє голови перед безсмертними героями останніх днів Мексика й Еспанії, що борються і життя дають за права Бога і своєї Батьківщини, з кличем: Хай жиє Христос Цар! Молоді герої Алказару дають молоді всіх націй найкращий примір до наслідування, а всі вони є живими примірами Католицької Акції. В маленому наступі царства сатани у цілому світі щоб усунути з життя Бога і Його Царство любови, мобілізація ціло-

го християнського світа проти того ворога є конечністю і це Богу дякувати за кличем Головн Церкви робиться. Україна терпить від того ворога більше, як котрийнебудь нарід на світі, тому й у нас треба всім узброїтися у зброю правди і любови, бо нам треба як найбільше героїв і апостолів Католицької Акції, за права Бога і Батьківщини.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і Любов Бога і Отця і Причастія Святого Духа хай буде з усіми Вами. Амінь.

Дано в день святого Апостола Андрея Первозванного 1936.

——=o=——

Донозо Кортес

ЗАСУД ХРИСТА

——=o=——

Коли Христа питали в справі данини, відповів їм так, що не знали, де дітись. Він сказав: "Віддайте Богові Боже а цісареві цісарське." Тим хотів Христос сказати: "Залишаю вам вашого цісаря, але відбираю юпітера!" Коли Пилат і архієрей переслухували Христа, Він потвердив смілий вислаз. Ба, наново заявив, що є Сином Божим, але царство Його не є з того світа. На ці слова Каяфа сказав: "Той чоловік повинен є смерти!" Але Пилат сказав інакше: "Відпустіть Його, бо Він невинний!"

Архієрей Каяфа дивився на справу зі становища релігії. Мирянин Пилат бачив все з погляду політики. Пилат не міг поняти, що спільного мають держава і релігія, цісар і юпітер, політика і богословія. Однак Каяфа добре знав, що нова релігія повалить державу а новий Бог повалить цісаря. Він розумів, що в богословськім питанні міститься питання політичне. Юрба відрухово думала так само, як Каяфа і тому закричала Пилата, наче ворога Тиберія. Так виглядало тоді положення.

Пилат став невмірущим взором і приміром продажного судді, бо праведника пожертвував з боязни перед людьми. На поталу людської злости видав Христа і думав власне сумління зацитькати тим, що обмив руки. Серед позору і нарут прибили Сина Божого на хрест. А навіть тоді, під хрестом, глумилися з Нього славно і чинно багаті і бідні, лукавці і горді, левіти і вчені, злі жінки і провинні мужі, чужоложники і розпусні. Однак Син Божий помер на хресті з молитвою на устах. І ця молитва була за Його убийців. Так віддав свою душу свому Отцю.

Наслідки Смерти Христа

Хвилину царила тиша. Але згодом стали діятися річи, яких око людське не бачило ще ніколи. У святині бачили мерзость запустіння. Бачили, як сіонські матері проклинали свій плід. Бачили отворені гроби. Бачили спустілий Єрусалим, оборонні мури зрівнані зі землею а мешканців розігнаних на всі вітри. Бачили світ у зброї. Бачили, як римські орли стонами наповнили світ. Бачили Рим без цісаря і без богів. Бачили обезлюднені міста і залюднені пустині. Бачили новиx вождів народу, що прийшли одягнені в скіри не вміли читати. І тоді побачили, як юрби почули голос вопіющого знад Йордану "Покайтеся!" а також голос Того, що сказав: "Хто хоче бути досконалий, нехай візьме свій хрест і йде за Мною." Бачили царів, як клячали у стіп хреста і побачили хрест на всіх місцях.

Опредіґення гріха

Гріх є запереченням того всего, що Бог потверджує. Потверджує Бог розумом, що є правдою і волею, що є добром. Нічого більше не потверджує Бог, тільки добро, через свою волю і правду, через свій розум. Коли глядіти суттєво, то це потвердження є самою суттю Бога. Гріх послідовно заперечує самого Бога в цілім Його потвердженню. Бо гріх заперечує все те що Бог потверджує. А тому, що гріх заперечує Бога і взагалі тільки заперечує, переходить в саме заперечення, стається загальним і безглядним запереченням.

Як гріх понижає чоловіка?

Де найдеться той, що описавби всі страшні спустошення, які чинить гріх? Хто зміґби представити, як страшно людська злоба нищить і поганює лице світа? Це тайна для людської душі, хоч та душа вічно шукає. Однак одно є безсумнівним: Гріх спричинив для Адама подвійне пониження. Принижив його дух і його тіло. Дух принижив гордістю а тіло пожаданням. Тому фізичне і моральне пониження має ту саму причину. А є нею гріх. Подібно оба види пониження проявляються назовні у дуже зближених формах.

Гріх спричинив розділ між чоловіком і Богом. Відірвав чоловіка від Бога. Наслідком гріха чоловік попав в нелад і то подвійний. Моральний і фізичний. Моральний нелад повстав через затьмарення розуму і ослаблення волі. А затьмарення розуму не є нічим іншим, як відірвання від Божого розуму. Ослаблення волі є знова відірванням від найвищої волі Бога. Спричинений гріхом фізичний нелад людини називається слабістю і смертю. Бо чим є слабість? Вона є неладом, розкладом, порушенням рівноваги до краю — і тоді надходить смерть. Так фізичний і моральний нелад, затьмарення розуму і ослаблення волі з одної сторони а слабість і смерть з другої, є одним і тим самим

Кару за гріх поносять всі люди.

Чи чоловік стоїть на вершинах людськости чи в найнищій норі, ніде не минуть його кара і терпіння, що є наслідком спільного нам усім гріха. Хто стоїть високо, безпечний перед кривдою. Але досягне його завість. Бідний стоїть низько і не боїться зависти. Тим сильнійше однак допікає йому кривда. Де є таке тіло, що ще не терпіло болю? Де є така душа, що не зазнала жадної журби? Чи може хто станути так високо, щоби не боявся жадних глибин? Чи може хто коли так завірити сталости свого щастя, щоби ніколи не журитися зміністю долі? В народженню, через життя і в смерти, всі ми є людьми і собі подібні. Бо ми всі стогнемо спільно під тягарем нашої вини і кари. Коли народження, життя і смерть не є карою, то чому не приходимо на світ, не живемо і не вмираємо так, як все проче, що родиться живе і вмирає? Чому якраз тільки ми — люди — вмираємо повні боязни і жаху? Чому якраз ми живемо в журбах і болю? Чому приходимо на той світ з руками зложеними на хрест, наче покутники? Чому наше око залите сльозою, коли перший раз отвираємо його до світла? Чому наш перший привіт життю є стон?

Страстна Пятниця

Це сталося найбільшого і найбільш торжественного дня, який знає сотворіння. Богочоловік своєю смертю свідчив про правдивість догм. Та ще перед тим нарід боговбієць мав самий проголосити їх і яв-

но визнати. Бо так хотів Бог!

Не цьогосвітним голосом, але якимсь страховинним ревом і шалом, закричав нарід: "Кров Його на нас і на наші діти!" Очевидно, тут Бог самий хотів, щоби час і догми втіснилися в один день.

Що робить нарід? Одного веде на смерть і на Нього складає гріхи всіх. Його карає за гріхи всіх. Рівночасно жадає, щоби сповнити догму про поспільство (солідарність) і то на собі самім. Тому відповідальними за свій гріх чинить посполом свої діти і наслідників своїх дітий.

Що чинить Бог? Того самого дня, коли весь нарід проголошує ту догму, Бог також її проголошує також догму применення. Ціною своїх терпінь випрошує в Отця прощення для своїх ворогів. Також проголошує догму заміни. Вмирає за всіх. Вкінці проголошує завершення всіх догм — догму відкуплення. Замість грішника страдає Агнець. На основі догми про поспільство принимає смерть. А на основі догми применення Бог Отець приймає ту смерть за грішника і так грішник осягає відкуплення.

———

Джіованні Папіні

УКОРОНОВАНИЙ ЦАР

———

В преторії стояла варта. Довго, сторожко, струнко і німо. Мусіли бути при тім, як відбувався той весь колот. Нічого з того не розуміли, крім одного. А іменно, що їх наставник не відіграв при тому найкращої ролі. З початку, якийсь час, було цікаво для них глядіти на лиця, рухи і гримаси жидів. Але помітили, що наставник даремно злостився і намагався заладнати справу. Дивилися на нього, як пси на незручного ловця, котрий кидається на всі боки і зміряється до стрілу а дичина тікає з перед його ніг.

Але тепер настала й для них пора. Дістануть свою розривку. Прибити на хрест жидовина, котрого самі жиди не терплять — це буде забава! Не буде з того приводу жадної небезпеки а труд тільки позірний. Оце нагода витягнути члени, що засковзли в пораннім холоді. Буде рух....

На подвірю палати зібрано всю залогу. З плечий Ісуса зняли білий плащ, що подарував Йому Антипа. Це перша добича жовнірів. Потім стягнули прочі части одіння. Ліктори розвязали свої вязанки. Силачі виривали собі найтугіше пруття. Очевидно, вони знали, як вправно сікти тіло повними, наглими ударами.

Ісус майже нагий. Привязали Його до стовпа, щоби не рухався і так не вимінав ударів. Нишком молиться до Отця за жовнірів, котрі хочуть Його бичувати, щоби аж піт стікав з їхніх облич. Чиж він самий не казав: "Любіть тих, що вас ненавидять. Робіть добро тим, що вас переслідують. Коли хто ударить тебе в праве лице, настав йому ліве"?..... Молитвою до Отця о прощення для своїх мучителів, може Він тільки їх нагородити. І вони є у вязниці та під властю. Вони не знають, кого вони так радісно бичують. Вже нераз бичували їх із-за провини. Для них це зовсім не є незвичайним, що намісник, пан і римлянин, приказує бичувати якогось проступника, коли той проступник належить ще й до побитого, меншевартного народу.

Тільки добре бийте, леґіонери! Струйки крови, що починають сочитися з пасмуг, текуть й за вас. Це перша кров, що людська рука відбирає від Сина чоловічого. На Тайній Вечері Його кров приняла вид вина. В Оливнім городі Його кров змішалася з потом а витиснула її внутрішна мука душевна. Доперва тепер людські руки можуть набрати крови зі жил Христа. Чинять це жилаві жовнярські руки, що на службі богачів і можних. Спершу бичують а потім прибють цвяхами. Посинілі, напухлі, залиті кровю плечі вскорі положаться на дерево. Обдерта і відбита спина чинитиме більший біль, коли розтягнути її по рапавім, нетесанім дереві. Но, вже вистане. Подвіря труслинвого чужинця сполокане кровю. Стійка ще нині постирає сліди крови. Але на білих руках Пилата остануть ці сліди по віки, хочаби він не знать як змивав їх....

Приписані удари відбулися. Але для леґіонерів забава щойно почалася. Вони не позволять, щоби так легко висмикнулася їм з рук. Досі виконували вони обовязок. Тепер хочуть задоволити химерність, так як їм подобається. Прецінь Він каже, що є королем. А ці крикуни на площі ревуть про це. Зробім собі з него забавку. Але так, щоби навіть Його противники озлобилися.

Жовнір знімає власний багряний плащ і закидає на злиті кровю плечі. Звичайна це хламида леґіонера, зафарблена кокусом. В кутку нагромаджено ріща на підпал. Жовнір вибирає суху тернину з ріща і звиває на вид корони. Вкладає Йому на голову. Інший знова приказує невільникові принести тростину і впихає Христові між пальці правої руки. Тоді з приговоркою толочать Його на столець, переходять попри Нього, навмисно позірно згинають перед Ним коліно і кричать: "Витай жидівський Царю!"

Але й того не є досить всім. Якийсь прискочив і витяв Христа в лице. А вже раненько остали на цьому лиці сліди від ударів слуг Каяфи. Інші плюють Йому в очі. А ще інший впав на дивний помисл. Вириває Христові трощу з руки і валить нею по голові, так що терня вбивається глибоко і що раз глибше. А з голови скапує кров червоним вінцем — багровим, як плащ.

Хто зна, що жовніри булиби ще видумали. Але надійшов намісник і приказав знова вивести побитого царя. Леґіонери добре пізнали глумливий замір Пилата. Усміхнувся Пилат. Взяв Христа за руку і вивів на виложену камінням площу перед преторією. Показав Його зібраній розгалілій юрбі і сказав: "Ось чоловік!"

Обертає Христа перед розгуканими ротами і показує плечі. Най видять багрові пасмуги і закріплу кров. Тим наче хоче тим сказати: Подивіться на вашого царя, котрого можете ще звільнити. Ось стоїть він перед вами у всій своїй величі, у всій оздобі, яка Йому належить. За корону має гостре терня. За багряницю звичайну жовнірську хламиду. А за скиптр несе суху трощу з ваших висохлих гробів. Це відзнаки, що котрі заслужив собі ваш цар, котрого навіть нарід відрікся. І то нарід невдячний. Чи хочете ще більше Його крови? Ось маєте Його кров! Глядіть, як набігла вдовж пасмуг і ще скапує з під терня на голові! Це небогато. Але повинно вистати, бо це невинна кров. То вже ласка від мене, що я позволив для вашого вдовілля. Але тепер гоніть звідси! Я вже маю повні вуха тих ва-

ших криків!

Але жиди не втишились. Їм замало було бичування і видовиська. Так легко вони не відійдуть. Пилат думав що поглумиться над ними. Але переконається скоро, що тут не до жартів. Вже двічі думав Пилат обійти жидівські наміри і ще спробує. Належно покарати ворога Бога то не вистане кілька синяків і жовнірський насміх. В Юдеї ще є дерева і цвяхи — буде до чого прибити! І знова несеться захриплий крик: "Розпни Його, розпни!"

Доперва тепер розуміє Пилат, що сам себе загнав у сліпу вуличку, з котрої відвороту нема. Всі його замисли розбиваються о їхню впертість. А він думав, що воно буде інакше. Ще в останне блискає йому щаслива думка. Він каже: "Глядіть, ось чоловік."

Однак самий не може як слід пояснити тих своїх слів. Змисл тих слів дальший, як його коротка снага розуміння. Навіть не помічає, що віднайшов пошукувану правду. Це лише початок в дорозі до правди, але так глибокий, що перевищає всю науку, якої навчали його фільозофи Греції і Риму. Не може пояснити, як далеко Ісус дійсно є чоловіком. Йому тяжко віднайти справдішнє представлення зболілої і пониженої людськости. Людськости, зраджеиої панами і зведеної учителями. Людськости, щоденно розпинаної на хрест могучими, що дивляться на підданих як на помет ніг. Богачі витискають сльози з очий бідних. Левіти більше думають про черево, як про Бога. Ісус є мужем болю, як предсказав пророк Ісая. Гірко глянути на Нього, всі від Нього відвертаються а Він терпить смерть за всіх. Вкінці є Він єдинородним Сином Божим, що прийняв людський вид а колись прийде знова у могучости і величі наче нове сонце, серед звуку сурм, що збудять всіх мерців. Але тим часом, в очах Пилата та противників, Христос є тільки бідолашним чоловіком, лишком з чоловіка, купкою тіла для бичів і цвяхів. Він є якимсь чоловіком а не чоловіком, як звичайно. Якимсь смертним, наче не Бог. Пощо Пилатові тратити довше час ізза тих загадок? Чи не краще віддати його катові?

Але Пилат ще не здається. Коли глядить на мовчаливого Христа, то його римське серце сповняється жахом. Ще ніколи так з ним не було. Хто Він є, котрого цілий нарід хоче вбити? Хто Він є, котрого ані вратувати ані пожертвувати не можна? Ще раз звертається Пилат до Христа: "Скажи мені, взідки Ти є?"

Ісус не відповідає.

"Ти мені не відповідаєш? Чиж Ти не знаєш, що я маю власть Тебе пустити, але маю також власть Тебе розпяти?"

Тоді збешещений цар підносить голову: "Не маєш власти наді мною, колиби тобі не дано свише. Тому той, що видав тобі Мене, має більшу вину."

Лише Каяфа і йому подібні є правдиво винні. Проці є наче нацьковані собаки і послушні знаряди. Також Пилат є тільки мерзенним знарядом в руках левітської зненависти і в руках Божої волі.

Намісник не помічає більше способів, як розірвати шнурок, в котрім сам завнсів. Знова вертає до першого твердження: "Глядіть, це цар ваш!"

Жиди кричать, як опарені. Повторена образа діткнула їх, наче затроєна стріла.

"Коли Того пустиш, ти не є приятель цісаря. Бо хто творить себе царем, той бунтується проти цісаря."

Тепер вдарили в саме ядро. Поціливши в місце, що смертельно заболіло. Щастя римського урядника тих часів, хочаби він стояв дуже високо, вповні залежало від цісарської ласки. Колиби такий закид післав куди слід якийсь зручний адвокат, тоді йому кінець. А жиди мають чимало таких адвокатів. Колись Пилат самий про це переконаєсь, коли читатиме меморіял Фільона. Та мимо погрози, Пилат ще раз ставить своє питання. Останне і найглупше.

"Чи маю розпяти вашого царя?"

Високі левіти зміркували, що справа вже перехилилася на їх сторону. Тоді докидають останну лож: "Не маємо царя, лише цісаря!"

За цею ложжю ворохобників реве юрба. І більше справно.

"На смерть Його, на смерть! Розпни!"

Пилат піддається. Коли не хоче викликати забурення аж по крайні границі Юдеї, мусить піддатися. Міркує, що може це зробити зі спокійною совістю. Чиж він не пробував усіх способів, щоби вратувати Того чоловіка? Але Він не хоче сам себе ратувати....

***

Пилат застерігається проти вини на крові цього безвинного. Щоби всі побачили це власними очима і ніколи не позабули, приказує принести миску і на очах всіх обмиває руки та говорить: "Я невинний в крові цього праведника! Ви побачите!"

Тоді весь нарід відповідає: "Кров Його на нас і на наші діти!"

Тоді Пилат дає приказ випустити Вараву а Христа передає жовнірам на розпяття."

о. Ст. Семчук

НЕБЕСНИЙ МІСТ

Господь Бог хоче, щоби всі спасалися і прийшли до пізнання правди — це слова св. Письма.

Бог хоче, але чоловік не все хоче.

Сотворитель хоче нашого щастя, нашого спасення. Але сотворіння часто не хоче. І тому, як каже св. Письмо "сім разів денно паде праведник" — а що доперва грішник? Як тяжко, як безмірно тяжко витревати до кінця в добрім і тому, як богато треба старатися о Божу поміч, молитися та берегтися.

Щоби грішник навернувся, Христос установив Тайну Покути — св. Сповідь.

Гріх замикає наше серце для Бога. Ставить перед очі душі заслону темну, густу і нікчемну. Через ту заслону чоловік іншим зором глядить на світ, інак не все бачить, розуміє, відчуває — бо через заслону гріха все виходить скривлене, замрачене, нерівне. Знова лучі Божого милосердя, ласки Божої, наче заломлюються на тій заслоні. Серце находять заперте на приняття Божих дібр. І тому грішник є найбільше невдячним супроти Бога, несправедливим супроти себе і негідним в положенню. Коли Бог дає йому ласку і добродійства — грішник наче говорить: "Мені не треба, я не хочу!" Запирає доступ ласці Божій у своє немічне серце і сам позбавляє себе най більших цінностий життя, бо Божих дібр. А таке положення і відношення крайно негідне розумного єства, яким є чоловік.

"Я не хочу смерти грішника!" — каже Бог. Безмежне Боже милосердя дає нам середники ласки, вказує нам дорогу повороту до батьківського небесного Дому, показує нам небесний Міст — св. Сповідь.

Над всі пропасти і кручі гріха Боже милосердя будує для нас новий міст, що має душу, получити з утраченим вічним щастям в небі. Отвирає для нас небесні ворота через св. Сповідь. А стоїть той небесний Міст на трох непорушних філярах. Стоїть і паде з ними. Не може той Міст стояти на двох, або на однім — він стоїть або паде на трох філярах.

Які вони?

Це визнання, жаль і постанова поправи.

Це є три незамінні філяри небесного Мосту, що душу наново лучить з небом і без них нема того Мосту. Кождий віруючий мусить це зрозуміти. Коли хочемо дістатися після гріха на небо, мусимо подбати про ті три філяри для небесного Мосту. Інакше нема св. Сповіди — нема розрішення — нема оправдання ні примирення душі з Богом. Іншими словами — інакше нема Сповіди як такої.

Перше: **визнання.** Воно включає належне приготування. Нема доброго визнання без доброго приготування до Сповіди. Треба зробити докладний іспит сумління, переглянути своє сумління насрізь. То праця тяжка, але конечна, необхідна і високо вартісна. Визнати треба всі свої гріхи — щодо числа і обставин, які зміняють рід гріха. Хто занедбує відбути повну Сповідь, легковажить — стоїть над берегом святокрадства, подібно тому, що свідомо закриває гріх. Бо хто не старається о повноту Сповіди, той наче не хоче визнати всіх гріхів.

Друге: **жаль.** Це біль душі, получений з обмерзінням гріха. Внутрішнє почування болю ізза образ, які ми нанесли небесному Отцю, свідчить про щирий наш жаль. То почування органічно лучиться з другим, яким є відраза до гріха. Коли хто щиро болить ізза сповнених образ, той бачить негідь вчинку, мерзиться ним та бридиться. Той жаль має бути внутрішний, загальний (за всі провини), надприродний мотивом і актуальний — в той час, не потім. Спонукою жалю повинна бути любов Бога — такий жаль є досконалий. Колиж спонукою є тільки страх перед Божою карою, той жаль недосконалий.

Трете: постанова поправи. З правдивого жалю очевидно родиться внутрішна постанова радше вмерти, якби ми мали ще раз образити Бога. Ця постанова є дійсна, тоді в нашій душі. А слідком її стане дійсна поправа життя — життя з віри.

І тоді св. Міст до неба збудований. Душа користає з безмежних скарбниць Божого милосердя, обілюється "наче снігу," хочаби була від гріхів червона наче багряниця. Ворота небесні отворені для душі, ласка Божа промійно сходить в уличене серце, вертають давні а через гріх втрачені заслуги, "любов Божа вливається Духом святим, даним нам" а з нею чесноти і дари св. Духа, душа знова приймає першу одежу ласки, яку одержала через св. Хрещення. На тих трох непорушних філярах Міст небесний стоїть свильно, несхитно.

Користаймо з нагоди св. Великого Посту — всі, як один, припустім до св. Сповіди. "Коли визнаємо наші гріхи, Він вірний і праведний, щоби простив нам наші гріхи і очистив нас від всякої неправди" (І Йоан. 1, 9).

др. О. Назарук

ОЛИЦЕТВОРЕННЯ ЗЛА

(Причинок до очищення на час ВПосту)

В св. Письмі зло олицетворене сатаною або діяволом. *) Він був колись добрим ангелом, ще з гордости збунтувався проти Бога і став злим і жерелом усякого зла. Наука про сатану становить одну з суттєвих частин християнської віри. Та наука є в Старім Завіті (в меншій мірі) і в Новім Завіті (в більшій мірі). Про діявола і злу діяльність його згадує вже Книга Битія, коли описує як вуж говорить до Еви, щоб скусити її і через неї мужа. Від того часу змій стає типічною формою на представлення злого духа. Змій переходить часом у форму смока (дракона). Се також свого рода змій, але скомбіновані в нім і риси великої ящірки. Згодом символічні форми на змалювання злого духа стають дуже ріжноманітні: злого духа представляють як бика, козла, чорного пса, рикаючого льва, свиню, малпу, лилика і т.д. У старинних Греків є також велика ріжноманітність під тим оглядом: Мінотавр, Кентавр, Кербер, Гарпії, Ґоргони, Сирени — все те символічні зображення принципу зла.

Се щодо форми в уяві народів і времен.

А зміст, суть принципу зла все полягає на неправді, на брехні, на зраді, на злій хитрости, на шкодженню ближньому. Спаситель пояснює заміри і властивости сатани як ворога царства Божого в притчах про сівача і про кукіль у пшеници (Матея 13, 19, 25, 39; Марка 4, 15; Луки 8, 12).

Сатана побитий жертвою Спасителя на хресті. Одначе ще до кінця світа сатана буде шкодити людям. Він старається головно ослабити і зломити свобідну волю людини в її змаганні до порядку з собою і добра, старається замазати ясну, добру ціль перед людьми і викликати замішання між ними і в їх нутрі.

Католицький світогляд каже, що всі науки провадять людину до гордости і можуть віддати її в руки смертельних ворогів: міра сего, плоти й діявола, коли ті науки не звязані з пізнаванням Бога й себе самого. Всі блудні науки — каже Челлонер — походять з гордости і з перецінення себе. Всі тяжкі наслоги як ненависть, зависть, сварливість, клевета, гнів заскоре видавання осуду, — походять з гордости, того самого головного гріха, що добрих ангелів перемінив в діяволів. Не встоїться ніяка хоробрість у

*) Слово "сатана," уживане в св. Письмі Старого Завіта, значить, в старій єврейській мові просто — ворог, противник, гонитель. Як друге головне імя чорта приходить у св. Письмі слово "діявол." Воно походить від грецького "діяволос, значить очорнюю, клевечу, обжаловую, особовано "фальшиво обжаловую перед судом." Кромі тих двох головних назв є ще менше уживані: Абаддон, Асмодей, Белзевув, Велиял, Люцифер, Антихрист. В широкім значінні вживається також грецького слова "демон." Корінь того слова непевний. Одні пишуть, що воно походить від "даф," значить "учити," другі, що від "дайо," значить "ділити," себто "демон," "даймон" значилоб: той, що розділює жереби життя, себто божество. Тому у клясичних письменників поняття "даймон" уживане ще в значінні доброго і злого бога. Ще Сократ говорив, що має свого "даймона," в добрім значінні. В св. Письмі Старого Завіта слова "демон" уживається на означення часом поганських божків, часом духів, часом кобольдів, а в книзі Товії в значінні діявола. Новий Завіт розуміє під демонами тільки злих духів.

боротьбі зі злом, не встоїться ніяка чистота, ні ненависть в житті, коли вони не збудовані на покорі, якої вчить Христос Спаситель. Покора се область засадного противника всякій діяльности сатани. Тільки покора може вдержати душу одиниці й цілий нарід на золотій середині між розпукою і гордим перецінюванням себе, яке всі і кождого провадить до загибелі. І тут доходимо до того містичного ядра таємниці правдивої сили одиниць і народів. Найвиразніше вчить про се наука католицької Церкви. Але також у творах великих умів, що не належали до католицької Церкви, можна запримітити природно-католицькі засади та науки. І так нпр. великий твір Фірдовсія ШагНаме зачинається піснею з похвалою Богу і в перших 15-ти стрічках доходить до висновку, що Бога в Його величі цілком пізнати не годен, а треба тільки вірувати в Нього. Щойно на другім місці співає Фірдовсій похвалу розумові й каже, що хто не слухає розуму, того розідруть його славні вчинки. Розум се очі душі, без душевних очей людина не може йти світом.

Щож каже наш розум в области тої справи, що над нею тепер думаємо? Він говорить нам, що в нас є свідомість добра і зла. Раз та свідомість є в нашім нутрі, то вона є у всесвіті, бо коли ми істнуємо разом з нею, то істнує й вона.

Булоб нерозумом і гордістю, приймати, що кожда людська одиниця се щось найвисше у світі — і що нічого висшого нема. Приняття тої тези булоб противоріччам і проявом очевидного заблукання думки вже тому, що людські одиниці нерівні між собою. Тай ніколи не можнаб ствердити, котра людська одиниця має найвисшу свідомість добра і зла. Се булоб такимсамим противоріччам, як нар. теза, що свідомість добра або свідомість зла може бути олицетворена лише в людині. Противорічність того рода видно вже з того, що людина се почасти матеріяльне єство, а свідомість — нематеріяльна. І тому не може бути освідомлення в самій матерії, нпр. не можливе освідомлення в нашій нозі або в нашім пігти. Все те наводить нас консеквентно на розумну думку, що потверджує наука Церкви і досвід і прочуття всіх народів світа: що істнує нематеріяльне олицетворення свідомости добра і свідомости зла, себто інакше кажучи: Бог і сатана. А що ми відчуваємо і немов бачимо в собі нематеріяльну свідомість, отже вона гравітує до одної або до другої сили, до доброї або до злої, до позитивної або до негативної.

Від споконвіку всі народи світа уважали порядок і лад прикметами доброї сили, а хаос і замішання признаками сили злої. Отже та частина людства чи народу, що більше наближається до ідеалу порядку і ладу, все була, все є і все буде лучша від іншої частини людства чи народу чи взагалі якоїнебудь іншої людської спільноти, що менше наближається до ідеалу порядку й ладу. А все, що лучше, має якостево більшу вартість, хочби воно було менше від того, що гірше: бо в области вартости фізична величина зовсім не рішає. А хто думає інакше, той має в самій основі схиблений спосіб думання.

Коли якась група людей, якась людська спільнота лучша від іншої групи людей або від іншої спільноти, то се ніяким чином не повинно тій лучшій групі давати підстави до самохвальби. Самохвальба се нехибний знак зарозумілости, гордости і тим самим занепаду, який вже наступив, наступає або незабаром наступить. Коли якась група, спільнота або частина спільноти лїпша від іншої, то се повинно бути тільки підставою до того, щоб вона сама добровільно збільшала свої обовязки і збільшала розуміння тих своїх збільшених обовязків. Вона мусить се робити під загрозою розвалу й утрати першенства до праці, яка все має лучша частина людської спільноти. А загроза та дуже страшна: бо чим яка людська спільнота або її частина лучша від іншої, тим низше мусить вона впасти, коли забуде свій природний обовязок, що в міру своїх сил вона повинна добровільно збільшувати свої обовязки і поглиблювати розуміння їх. Без того наступає напевно внутрішне зіпсуття на підставі закона, який не знає вимків. Той закон католицький світогляд висказує коротко словами: "Corruptio optimi pessima est." Се значить: "Зіпсуття найлучшого (стає) найгірше."

Та самохвальбу треба відріжнити від вироблення собі правдивого погляду на себе і на те, що нас оточує. Без такого правдивого погляду на ріжні підмети і предмети, на їх вартість і їх взаїмні відносини неможлива ніяка доцільна публична праця на більшу міру.

Все те треба постійно мати на увазі, коли думаємо про справу українського народу взагалі і про значіння Галичини і Галичан для всеукраїнської національної справи зокрема.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука 18 — Католицька чи національна Церква?

Католицька Церква в загальнім значінні слова є понаднаціональною, бо до неї належать всі народи світа. Всіх навчає вона тої самої науки і всім дає той самий найвищий Провід. Але для кождого народу дає вона також все, що потрібне для питомого розвою того народу і тому є національною, коли глядіти з середини кождого народу. Дві тисячі літ діяльности Католицької Церкви це дві тисячі літ поступу і розвою кождого католицького народу. Ніде не чуємо, щоби та Церква заперечувала чи спиняла національний розвій німцям, французам, англійцям, чехам, італійцям, іт.д.....

Галицькі українці національно краще без порівнання розвинені як православні волиняки чи буковинці, бесарабці, іт.д. Це завдячують Католицькій Церкві. Дехто думає, що православні українці тому слабше розвинені національно, що їх Церквою кермували москалі і не хотіли працювати в тім напрямі, щоби українці були свідомі свого національного походження і стали патріотами. Дротивно, вбивали в них всякий національний прояв і так на дійсности було. Це однак не оправдує Православної Церкви. Бо інші народи, як болгари, чи румуни, або серби в церковнім життю не находяться під кермою Москви — однак їхній національний розвиток не дорівнує розвиткові галичан католиків, чи іншим католицьким народам.

В ЗЗучених Державах і в Канаді бачимо болгарів, сербів, і румунів слабими націоналістами-патріотами, без особливих поривів і організації. А це свідчить, що Православна Церква менше дбає про національну свідомість. Хто на поселенні жив близько православних народів і католицьких, той може ствердити, хто з тих народів більше патріотичний і побожний, а хто менше. А також в котрих більше розвинене моральне життя, а в котрих менше.

Такуж ріжницю помітно між католицькими народами а протестантськими. Католицька дитина куди більше вічлива. В розмові з нею часто почуєте слово "прошу," підчас коли інші діти того слова тяжко вживають або й зовсім не вживають.

Всі новатори, що бажали повалити Католицьку Церкву і змагали творити власну, від Вікліфа почавши а на Жуку скінчивши, опиралися впімково на націоналізм. Колиби не нація не малиби на чім оперти своєї організації. Нація служила їм наче пружина в годиннику, яка тручає колісцятка і показує час. Але це було тільки зведенням несвідомої маси, бо здорове національне виховання є лише католицьких народів. Ці народи ніколи нації не ставлять вище Бога і Церкви, а розвиваються рівнобіжно в них нація і Церква. Бог перед всім, це їх гасло.

Тільки національна Церква в жаднім краю не є сильною і такою бути не може. Націоналізм самий для себе найвищим культом бути не годен. Коли за догму взяти саму націю, тоді хтонебудь з маси ви суває голову, робиться провідником, організує секту і стає головою. Розуміється, що вершний випад буде робити проти Проводу Церкви, бо засадою нового провідника буде безглядність і неподільність впливів. А не маючи опертя на Божій науці і стриму, він безконтрольно буде усувати все, що стане йому поперек дороги і замірів. В той спосіб повстали і повстають всі релігійні секти.

В Зучених Державах і в Канаді найбільше крикливі є дві Церкві — так звана "жуківська" і "свистунська." Потім слідують секти Кирилла, еп. Адама Филиповського, "харпаторусска," еп. В. Драпака та ще чотири російських національних — себто: еп. Арсенія Чеховця, еп. Йоасафа, еп. Івана Кедровського ("Жива Церква"), еп. Антоніна і еп. Виталія. Останних чотири, крім справ віри, ширять також між українцями москофільство.

Щоби вияснити, як вони повстали і чим від себе ріжняться, требаб написати окрему книгу. Знаємо тільки одно, що всі вони кличуть себе православними та що вони появилися по скінченню світової війни. Кілько тих "православій" ще появиться, годі сказати. Однак досвід каже, що вони вічно діляться і діляться — доки не пропадуть.

Всі згадані секти ідуть одним фронтом проти Української Католицької Церкви, хочуть її повалити — хоч самі між собою гризуться. Всі вони пофальшували церковну історію. Говорять і пишуть, немовби українці ніколи католиками не були. Хоч докладно знаємо, що св. апостол Андрей, св. Климент, св. Кирило і Методій, а також св. Володимир і Ольга скорше на Україні голосили слово Боже і мали вже церковні громади поорганізовані, чим наступив церковний роздор — схизма.

Секти ніколи не підносять нації ні освіти. Вони є творцями купи крикунів. Не піднесуть також віри в Бога Творця, ані християнського життя. Ми свідками того, як сектантські будинки пустіють. Тоді саме католицькі будинки не вміщують своїх вірних. Коли не вірите, то загляньте підчас побуту у Виннипегу до українських католицьких церков а до сектантських і побачите наглядну ріжницю.

Лідери сектантів викрикують, що вони одинокі спасителі українського народу. Лише від них, так говорять, залежить будуча суверенна українська держава. Але життя вчить, що жадна держава не будувалася тоді, коли її нація була розторощена на релігійні і політичні сторонництва. Сектанти не тільки не збудують суверенної української держави, але навпаки, її обезсилять до решти. З розполітикованим народом, чого якраз вони навчають, не можна дійти до жадної творчої праці, до жадного порозуміння. На таких людий ми знаємо дуже добре, опертися не можна. Бо вони відскакують якраз тоді, коли на них требаби опертися. Вони соломяний вогонь, що скоро горить, а ще скорше погасає.

Будова держави вимагає послуху, а сектантство послушне не є. Воно льогічно не думає, бо так навчили його провідники.

Сама відправа в сектантів не має льогіки, мимо того, що слухають її люди. Духовний стоїть коло престола, зносить руки до Спасителя світа Ісуса Христа і просить Його о "соединеніе святих Церков". А сам він відколовся не так дуже давно від Католицької Церкви і відтягнув вірних від неї. Якаж це молитва, коли в ній обдурюється самого Бога!? Чиж така Церква може виховати здорово думаючих людий, зі сталими засадами? Ніколи!.... Бо вона у своїм єстві, появі, збочена до несмовірних понять того слова.

Добрих горожан для держави і вірних дітий для Церкви треба виховати уважно, поволі — мов квітку в городі, заслонювати від спек і бурі.

Завдання: — Напишіть, котрі Церкви шкідливі для української нації і чому? Подайте імена провідників сектантів, як також нащо вони найбільше опирають свою секту. Що духовні сектантів обіцюють людям? Які наслідки бувають з розполітикованих людий? Яка то відправа в сектантів і чи є в ній змисл?

о. М. Каровець, ЧСВВ.

САМОСВЯТСТВО

Що каже св. Письмо проти самосвятів?

Др. Річинський на доведення свого здогаду поставив насамперед фальшиві або непевні премісі, як свідоцтво св. Єроніма, відтак Севера, монофізитського патріярха Антіохійського і Евтихія, патріярха Александрійського. А вкінці ставить заключення: "Отже пресвітерська хіротонія митр. В. Липківського є згідна зі св. Письмом, оперта на прикладі Апостольської Церкви та первохристіянської громади і безсумнівно благодатна." Заключення ширше як премісі що є проти засад льогіки.

Св. Письмо говорить виразно, що **апостоли,** які отримавши св. Духа, **були всі епископами, рукополагали других на епископів і діяконів.** Нарід вибирає Стефана і Пилипа і других — і "поставили їх **перед апостолами,** котрі помолившися, **поклали на них руки"** (Діяння 6, 6).

Апостоли Павло і Варнава в Іконії і Антіохії — **"рукоположили презвітерів на всі церкви — помолившися з постом"** (Діяння 14, 22).

До **Тита, який вже був епископом** помічником св. Павла, пише тойже апостол: "Для того оставив я тебе на Креті, щоби це, що недокінчене, поправив і щоби **поклав** по всіх городах **презвітерів**" (Тит. 1,5).

А до Тимотея пише тойже св. Павло: "Рук скоро **не покладай** на нікого" (І Тим. 5, 22).

Св. Йоан евангелист висвячує Полікарпа на епископа Смирни.

Св. Петро рукополагає св. Панкратія на епископа Тавроменії.

А на В. Липківського який епископ покладав руки?

КОМУ І ЗА ЧИЇ ГРОШІ "САДИ ЦВІТУТЬ"

Українці в Галичині не дали себе втягнути в протестантську кирпиню. Мимо всіх намагань насиланих і добре платних агентів, наше село і вірні остали як були — вірними Українській Католицькій Церкві. І це є слава наша! І це є сила наша!

В Галичині видали книжку "Євангелики без маски," в котрій кождий читач найде чимало даних до підступної агітації протестантів, вимиреної на розбиття і руїну галичан. Насилані з Канади агенти всяким робом старалися розбити галицьке село — та не помогли доляри, ні підступи. Один образок такого підступу беремо зі згаданої книжки. Він говорить сам про себе. Просимо тільки уважно прочитати і роздумати. Це буде також причинком до тактики сектантів, котру варта пізнати, щоби знати, як перед ними боронитися і не дати звестися небезпеці.

"Крат перенісся до Воскресінець на стале мешкання, сподіваючись, що там зможе працювати для місії. А йому, як сам говорив, ходило власне о це, щоб для евангелизму здобути цілі Воскресінці — здобути для евангелизму підмійське село, оснувати в ньому свою централю а рівночасно побідити свойого противника В. Фідева.

"Тож, щоб з'єднати для себе людий, кождому що інше обіцював — Одному обіцював завести плянтацію винограду, другому фарму куфей, третьому фабрику яринних консервів, ще іншому овочевий сад, яринний город, ітп. А для місії обіцював закупити 30 моргів поля на воскресінецькій горі та побудувати там Духовний Семінар, сиротинець, ріжні промислові школи, де всі евангелики побиралиб безплатну науку, а при викорчовуванні і сплянтуванні терену на всі ті будинки тисячі бідних наших людий, а передовсім евангелики малиб через кілька літ заробіток. Та все це були тільки пляни, недостижимі мрії.

"Для більшої заохоти Крат винайшов під Королівкою морг города, на котрім зачав управляти ярину — перед вірними говорив, що давів для прикладу взірцевий город яринний — щоб перевести в діло те, чим передше заманювано людий до евангелизму. А то піднесенням господарського рівеня селян. Декому, що ще не знав добре Крата, подобався його проєкт плекання ріжнородної ярини. Та як показалося, **збір зовсім не дописав.** Селяни мали куди кращу ярину в своїх простеньких городах, ніж Крат в своїм взірцевім городі. Задля цього селяни почали насміхатися та більш критично ставитися.."

"Еванг. без маски" стор. 39.

* * *

Недавно деякі українські часописи в Канаді принесли вістку, що "Онтеріо зацвите українськими садками." Наголовок дуже приманчивий і підлещує національну гордість. Хто з українців не бажавби не тільки в Онтеріо, але й скрізь в Канаді українських садків. А тут ще обітниця, що ті сади зацвітуть і так дальше. Мимоволі хочеться читати..

І щож звідтам довідуємося?

Ось, англієць проф. Курелі, директор Королівського Музею в Онтеріо і англійський Корнельський Університет вислали Крата — на українські землі..

З якого приводу ? — спитає читач.

"Щоби звідтіля достарчив на американський континент ріжнородного насіння.... одним словом усе те що по його думці вдасться успішно розплодити в нашому підсонню.

Так пише дослівно "Кан. Фармер" ч. 10 з дня 10 марта, 1937. стор. 2.

Галичани вже досить дістали того "насіння" — тепер навідворот дістанемо ми в Канаді.

Тут ясно, хто оплачує, нащо і для кого працює Крата.

І ясно також, для кого і які то "сади цвітуть"..

др. Л. Цегельський

ГАЛИЧАНКИ ПІДЧАС РЕВОЛЮЦІЇ

—o—

А наші жінки правдиві Самаританки — в Тернополі за приводом о. совітника Громицького а під кермою пань Конрадової (жінки священика), та інших — що днини варили та розділювали при кожнім поїзді теплу страву хліб тощо з припасів які з християнського милосердя навозили наші селяне з околиці. Я видів, як на цю страву зголоднілі, дріжучі нелюдські постаті кидались як дикі звірі — аж військо робило лад.

Серед того безмежного людського горя ця милосерна служба наших жінок була ясним промінням, що таки казав вірити в благородне людське серце, в чоловіколюбя, у вартість Христових заповітів. Нехай оцим жінкам, ангелам у людській подобі, буде честь та глибока пошана за їх серце і за їх посвяту. Услугувати цим заповітреним, завошеним, напів озвіринним істотам місяцями, день за днем, це не був хвилевий сентимент мягкосердних дам; це була християнська посвята, до якої треба великого серця, великого чоловіколюбя, сили характеру і самовідречення. Глядячи на це, я богато передумав і богато спізнав. І я мабуть, там і тоді зрозумів ясно, що не в гаслах соціяльної борні, не в сліпій расовій ненависти, а в Христових заповітах любови лежить одинокий вихід для людства.

Я згадав спеціяльно Тернопіль і там трудившіся Самаритянки. Це тому, бо їздячи часто через Тернопіль, я там приглянувся найбільше тій проблємі і тій праці. Але подібне було і в Стрию і в деяких інших головних залізничих точках тільки — на жаль — я не вмію назвати імен тих жінок (з інтелігенції,

міщанок тощо), що робили ту подиву достійну працю. Та хоч і не знаю їх імен або забув вже по стількох роках — честь їм і пошана! А то тим більше, що про цю велику посвяту "і пес" — як то кажуть — "досі не гавкнув." Пишеться про ріжних, правдивих чи видуманих, героїв та більше чи меньше популярних, а звичайно кепських політиків. Але про ті тихі героїни ніхто не згадав. А коли раз — за моєю спонукою — пані Скубова (вже в Америці) написала свої спомини про це, то не було того де надрукувати. Таке то "нецікаве" та "маловажне." По тім також можна судити, як поверховно, як вузко і як плитко думають у нас люди....

др. Л. Левицький

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ

—o—

З графського роду перейшов у чернечий чин наших оо. Василіян. З ігумена Василіян у Львові став епископом у Станиславові в молодому віці (1899 року).

Відразу сподобався, хоч передше йому не довірювали, бо його не знали. Зараз при нагоді епископських привітів сказав він, що буде трудитися для народу та що вважає за конечне, щоб була гармонія між Владикою і духовенством та народом. А щодо політики висказався, що справу українську вважає за свою та що між нами не може бути дісгармонії.

В дні 17 січня 1901 р. вступив о. Андрей Шептицький на престіл галицьких митрополитів у Львові.

На становищі епископа у Станиславові був о. Андрей Шептицький загально поважаний, його місії на Гуцульщині приєднали йому симпатії нашого народу. При вступленні на митрополичий престіл у Львові сказав він у своїй проповіді: "Вимагаю послуху і любови, яку приношу."

Коли наші студенти постановили зробити сецесію з львівського університету у відповідь на провокаційне становище львівського університетського сенату, та коли цей сенат числився з тим, що Митрополит Шептицький не допустить до сецесії богословів, то в дні 14 грудня 1901 вислав Митрополит до ректорату Духовної Семинарії у Львові розпорядок, що "з днем завтрішним семинарія замикається, — та про це зарядження донести властям." Питомці Духовної Семинарії виписались усі.

Оце був перший політичний крок Митрополита Шептицького.

В Галицькому Соймі промовляв Митрополит Шептицький 1902 р. в комісії шкільній за оснуванням української гімназії в Станиславові. Одначе польська більшість не хотіла згодитись на його внесок.

В перших днях митрополичої діяльности зайшли були випадки, в котрих Митрополит Шептицький не погоджувався з нашою політикою. Зокрема щодо хліборобських страйків вважав за кориснійше, щоб шляхом порозуміння залагоджувати аграрні справи, як також не був за тим, щоб безоглядно поборювати русофільську партію, бо — як казав — там є також люди чесні і спосібні, отже не треба їх відтручувати від спільної праці. Але Митрополит не брав своїх помічень за горячо, тільки докладно інформувався і ріжниці тактичних поглядів з нашим політичним проводом з часом вирівнювались, так що з цього приводу не було шкідливих наслідків для нашої політики.

В 1903 р. заіменував цісар Франц Йосиф Митрополита Андрея Шептицького заступником краєвого маршала Галицького Сойму.

А в 1905 р. виринув спір нашого Митрополита з "Галицько-Русскою Матицею" з тої причини, що загальні збори того общества викинули із статуту постанову, на основі якої гр.-кат. львівський митрополит або адмісністратор для справ духовних був покровителем общества і мав свої права. Тут уже наші русофіли "разоблачились опасанієм наступленія еще худших времен."

З початком 1906 р. зачали Поляки розпускати трівожні вісти, начеб в краю поширювався грізний рух української агітації і наслідком того має бути перепинена виборча реформа. Щоб цьому запобігти, постановив наш політичний провід вислати депутацію до цісаря, що цікавився загальним виборчим правом до парляменту, і саме під проводом Митрополита Андрея Шептицького, щоб тим сильніше задокументувати голосом голови нашої Церкви в краю, що нема ніякої небезпеки, а є потреба поступової виборчої реформи. Митрополит Шептицький роздумав цю справу і згодився на це. Дня 22 січня, 1906 р. приняв цісар Франц Йосиф нашу депутацію, до якої ввійшли: Митрополит Шептицький як провідник, п. Романчук, Епископи Чехович і Хомишин та др. Король.

Митр. Шептицький промовив тоді до цісаря та висказав бажання, щоб наш край Галичину й український нарід однаково трактовано з іншими краями та щоб нарід дістав у виборчій реформі таке число мандатів, яке відповідає величині краю і числові населення.

Вислід нашої депутації у Відні був для нас корисний, бо розвіяв усякі неправдиві вісти про посередні вибори в Галичині і виняткове трактування нашого краю; з другого боку важне для нас було то, що наші Владики станули разом з нами за права українського народу, за що польська преса прозвала їх провідниками гайдамаків.

Нам залежало опісля на тому, щоб у Палаті Панів Державної Ради у Відні піднесено потребу оснування українського університету у Львові. Цю потребу зрозумів Митрополит Шептицький і в дні 28 червня 1910 р. підніс свій авторитетний голос у Палаті Панів та висказав, що створення українського університету у Львові є справою емінентно важною і конечною. Це була перша промова Українця в Палаті Панів.

Серед гамору національно-політичної боротьби відбувся у Львові акт великого національно-культурного значіння. В дні 13 грудня 1913 р. відбулося свято передачі Національного Музею, здвигненого працею і фондами Митрополита Андрея, на власність фундації українського народу.

Під кінець 1913 р. найшлась наша політика внутрішня у прикрому положені. Переговори у справі українського університету розбились по довгих заходах і труднощах, заходах ведених дуже послідовно і політично, але без позитивного висліду. А тепер на мертвій точці станула соймова виборча реформа. До того всього годі було вже допустити і тому продумав я з пп. дром Евгеном Петрушевичем

і дром Іваном Макухом, як членами преридії Соймового Клюбу, щоб тут станув Митрополит Шептицький і промостив нам шлях до порозуміння.

І так сталось, як ми зробили плян. На нараду всіх президій соймових клюбів у дні 26 січня 1914 р. запрошено Митрополита Шептицького. Та коли обі сторони: українська і польська станули проти себе, тоді намісник Коритовський відізвався з просьбою до Митрополита, щоб він сказав якесь слово поєднання. Тоді наш Митрополит сказав своє апостольське слово і від себе предложив три умовини до компромісу, що стали основою дальших переговорів.

Так дня 28 січня 1914 р. ми заключили і підписали з польською стороною компроміс на умовинах: 1) щодо відношення членів Краєвого Виділу; 2) щодо двомандатових виборчих округ, де є 35% неукраїнського населення і 3) що польські соймові партії заявилися за негайним оспуванням українського університету та в новій виборчій ординації призначено місце для ректора українського університету.

В дні 28 лютого 1918 р. виголосив Митрополит Андрей знамениту промову в Палаті Панів Державної Ради у Відні про мир з Україною. Він сказав, що Українців репрезентують в Палаті Паків тільки три члени і тому часто епископ приневолений промовляти у справах політичних. Але проте погляд, що епископ не повинен мішатись до політичних справ, є з грунту фальшивий. Маємо до цього рівне право, як усі інші громадяни держави, а часто сам обовязок приневолює нас до такого виступу. В дальшій промові виказав, що всі Українці вважають Холмську Землю давнім українським краєм; що етнографічні границі — це право самовизначення народів та що між усіми воюючими державами Українська Народня Республика була перша, з якою заключено мир.

Оце була політика нашого Владики. Він не досягав за політичний провід, щоб його взяти у свої руки, а полишив політику у властивих місцях. Але де вийшла потреба помогти нашій політиці, там він ставав і допомагав, як тільки бачив з того хосен для українського народу. Така була політика нобітного Владики супроти свого народу й цілої української нації, бо "справа українська — це своя справа", як заповів він, коли переступав архиєрейські пороги.

І таким залишився й досі Митрополит Андрей Шептицький — по всіх тяжких переходах воєнних і повоєнних. **Тому заслужив він собі у нас на назву найбільшого українського громадянина.**

А картина історії його життя ще незаписана. Він держиться бодрим духом і вірою у кращу будучність рідної Церкви й української Нації.

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ПРОТЕСТАНТИ І ВІЙНА

Нещодавно протестантська преса розкричалася. Одні за, другі проти.

Чому?

Бо керівник англіканської Церкви, арх. Йорку в половині лютня заявив дослівно таке: "Це може стати християнським обовязком, щоби убивати."

Такого вислову ужив з нагоди рішення зборів Англіканської Церкви, що християнські горожани можуть воювати на службі своєї країни.

І тоді бомба вибухла.... Одні за, другі проти..

Якто, християни можуть мати обовязок аж убивати?

А де ділася пята заповідь Божа — до чого вона обовязує?

Ще не прогреміли нагани в сторону бувшого короля Едварда а тепер знова "поправлення" науки Христа. Ось так теорія і практика сектантів цілком не дописують і це саме є відзнакою "секти" як секти. Хто відколовся від науки Христа, той вічно в колізії.

А з блудного кола можна вийти тільки через сердечний поворот назад до одної правдивої Церкви Христа — Католицької, котра ніколи не навчала про "обовязок вбивати" і ніколи навчати не буде. Бо вона голосить тільки науку Ісуса Христа!

БИШОП ЛОЙД ТА КОЛОТНЕЧА

Свого часу ми навели в дослівнім перекладі лист англійського бишопа Лойда, в котрім грубо виражається у відношенні до наших людий та робить невмісні заключення.

Проти тих тверджень виступив С. Рак з Вонди і став в обороні українців.

Проти Рака виступив на сторінках "Вестерн Продюсер" якийсь Ф.С. Гайфілд з Грендю, Ман. і посунувся так далеко, що написав дослівно: "Закиди епископа Лойда основані на подібній підставі, як мої. Тут є безчисленні тисячі чужинців, що позитивно не хочуть дати себе асимілювати. Вони не хочуть вчитись по англійськи, не хочуть залишити своїх противних звичок і гуртуються разом не із-за іншої причини, як щоби остати чужинцями. Таких людий треба або винищити, або вислати з краю".

Це помістила названа часопись в 23 ч. з дня 4 лютня, 1937 стор. 24.

❦ ❦

А тепер маленька увага.

Чи годиться в такий спосіб підоджувати мешканців тої самої країни? Чи асиміляція включає в собі вречення всього свого, як того бажає Гайфілд? Ми це називаємо зрадою і гидимося чоловіком, який вирікається своєї рідної мови! І яке право має той панок жадати від нас, щоби ми вчились так, як йому подобається? Що сказали він, колиби від него того самого зажадали туземці Канади — індіяни, або перші здобувці, французи? Колиб вони загрозили йому та подібним, що або навчитися, як їм приказують — або треба їх винищити? Чи це є розуміння особистої свободи і чести? І чи наші люди на те возять пшеницю до Пулу, щоби вичитувати такі речі, за свої гроші?

Гей — подумайте трошки над цим!

Це не жарти.

Прецінь ми живемо не під Польщею, чи Москвою — але в свобідній країні....

❦ ❦

Годиться відмітити, що в тій самій часописі з дня 25 лютня, 1937, стор. 24 — дуже гарно відповів обом нашим "приятелям" Генрі С. Шмідер з Пібдс, Саск.

Він відповів так: "Дивуюся, чи взагалі хтонебудь коли сказав бишопові Лойдові про це, що Бог сотворив усіх тих росіян, поляків, німців, угрів, жидів, духоборів, іт.д. котрі після його слів занечищують кров канадійців і з цеї нашої Канади роблять небритійську, небогобоязну націю карликів. Дивуюся також, чи взагалі хто коли йому сказав про це, що навчає біблія. А іменно, що ми повинні чинити іншим те, чого бажаємо від них, щоби й нам чинили. Та що ми повинні любити наших ближніх, як себе.

"Коли ніхто цього йому не сказав відтоді, коли він написав свій послідний лист — то думаю, що булоб християнським ділом для якоїсь Церкви післати до нього місіонаря."

❦ ❦ ❦

Відповіли також українці, більше і менше влучно, спокійнійше і горячіше.

Але одно ясне —не є тут нам так, як це деякі думають — наче родзинкам в пасці. Двигаються сили на наше знищення і мають відвагу голосно і прилюдно про це говорити. Небезпека очевидна, легковажити її годі!

ЯК ЖИД ВЧИВ ПРОТЕСТАНТІВ ВІРИ

Дня 21 лютня ц.р. в місті Саскатуні (не в Москві), в провінції Саскачеван, жидівський рабін з Едмонтону, Дж Дж. Айзен мав проповідь в Злученій Церкві на третій вулиці .... про віру.

Дивно — правда?

Рабін вчить християн віри і то ще в їх власній церкві....

І що він говорив?

В обличчу "гоїв" та в їх церкві той старозаконний сипав в очі християнам. Говорив, що протестанство в Европі конає.... Православна Церква вже сконала в Росії.... Навіть взявся "пророчити", що за десять літ сконає в Росії останний православний духовник. Тільки супроти Католицької Церкви почував пошану, бо признав, що стягає маси вірних і безсумнівно ще перетриває це століття....

Бачимо з того нахабність жидівську та безвольність протестантів.

Позволити собі на таку науку і вислухати все та приняти за добру монету, може хіба згадана Церква.....

ЩО НЕКАТОЛИКИ КАЖУТЬ ПРО МАРІЮ МОНК?

В "Саскатун Стар" з дня 5 марта, ц.р. стор. 11 випечатано в ділі "Питання і відповіди" — таке питання:

"Коли Марія Монк втекла з монтреальського монастиря, то мала написати книжку, що висвітлює прилюдно злі вчинки в монастирі. Котрого року це було? Чи то правда, що тому чотири роки вона була в Саскатуні і промовляла на тему монастирів? Чи поліція може переглядати монастир, а коли так, то чи це зроблено?

Відповідь: "Марію Монк та її "Страшні Тайни" нераз вже **признано ложними.** А признали це непричасні і протестанські дослідники. Визнання тої жінки провірено, як зовсім безосновні і признано як вислід хоробливої уяви. Ці "тайни" повстали протягом кількох літ. Навіть після того, як безсторонні досліди довели, що вони фальшиві. Однак не маємо докладних дат, коли це було. В своїй книжці Марія Монк не подає дат. Тому чотири роки не було її в Саскатуні. Ніколи не була вона в Західній Канаді, як далеко сягають наші відомости. "Тайни" Марії Монк відносяться до жіночого згромадження або конвенту, а не до монастиря. Поліція може в Канаді переглядати кожде заведення на основі судового дозволу, коли переконають поліційного суддю, що є достаточна причина до такого перегляду. Ані жіночі згромадження ані монастирі в Канаді не є під наглядом поліції так само, як прочі релігійні заведення. Ніколи не було причин до того і не булоби це до знесення для тих осіб, що заінтересовані в цих релігійних заведеннях, як також для інших груп канадійців.

❦ ❦ ❦

Так протестанти відповідаються во імя правди.

А в нас є ще такі — з болем мусимо признати— темняки, що вірядь у випари якогось хоробливого мозгу, котрого вислідом є "Страшні тайни" — читають це баговиння і навіть платять за нього.

І на жаль, є ще такі, що печатають той балаган..

Проч з тим!

Для свідомого чоловіка це нечесть і образа, таку річ в руки взяти!

—o—

ЧЕРВОНЕ ПРАВОСЛАВІЯ

Бувший редактор православної часописі у Львові "Возродженіе" проф. Заїкин виступив з редакції тої часописи і написав брошурку про причини, які спонукали його до того кроку. Наводить факти, котрі доказують, що православія співпрацює з більшовизмом і тому він, як противник більшовизму не міг довше на то глядіти. Редактором став капан зі Львова Яськів, що є рівночасно членом заряду православної парохії у Львові. Той сам Яськів видає у Львові також більшовицьку часпись "Наше Слово," в котрій вихваляє Ворошилова, як "представника і мужного оборонця народних інтересів Росії."

Але найцікавішим в тім є те, що всю ту роботу попирає православний архимандрит у Львові, Веніямин — права рука і вухо православного митрополита Денисса з Варшави. І так редактор православної часописі є одночасно також редактором більшовицької, а крім цего в нагороду за труд архимандрит Веніямин висунув його на становище управителя православної парохії.

Не тяжко зрозуміти, чому проф. Заїкин не міг, як противник більшовизму, працювати для православія....

Ось доказ, яким є православія і куди веде.

ВИДОВИСЬКО

"Саскатун Стар" з дня 5 марта ц.р. стор. 3 — подає, що в Саскатунськім Суді відбулася розправа Н. Курмея і пр. від імени греко-православної церкви

в Сматс проти Ф. Магуса о перенясання землі. В році 1926 Ф. Магус подарував тій церкві площу а в році 1927 ще й позичив около $130.00. Цих гроший досі не віддали і тому Магус не хотів зробити відпису землі. Зате згадана церква при помочі адвоката Дж. В. Стечишина запізвала Магуса до суду. Судя Дж. Ф.Л. Ембурі спитав, чи дійсно ходить о тих сто трицять долярів. Адвокат Магуса І. Гнатишин сказав, що Магус годиться закінчити справу й за сто долярів. Тоді терпеливість судді вичерпалася і поручив адвокатам негайно залагодити справу поза судом і дав на те речинець, до ранку.

Своє негодування виразив суддя тими словами: "За поняття релігійної групи приходите тут і робите зі себе видовисько? Що за ідея видавати гроші на засідання суду в такій справі?..."

* * *

Так англійський суддя вчить наших сектантів, як належить поводитися.

Так українське, колись добре і непошарпане імя, нині витирає судові кути....

Аж треба догани від судді.

Ось взір "народної роботи" свиступів!

Недавно українська преса зі Сходу подавала, що китаєць відтягнув свою справу зі суду тому, щоб китайське імя було ненарушуване перед англійцями.

А як є в нас?

Треба, щоби аж суддя говорив про видовисько!

Проч зі свиступівщиною!

ЧОМУ ЧЕСТЕРТОН СТАВ КАТОЛИКОМ

Коли славного англійського письменника Честертона питали, чому став католиком, то щоби раз звільнитися від цікавих так відповів:

БО Я ХОТІВ УВІЛЬНИТИСЯ ВІД ГРІХІВ!

А обосновує дальше своє твердження так: "Нема більшого нещастя для чоловіка, як гріх. Нема більшої неволі, як неволя гріха. А тільки Католицькій Церкві Господь Бог дав власть відпускати гріхи. Може для декого та правда буде дивною, що коли хтось щиро жалує за свій гріх та визнає його перед священиком, то того гріха начеб зовсім не було а давний дитячий блеск невинности наново вертає. Під цим оглядом не може чоловіка вдоволити жадна інша віра, крім католицької. Всякі секти, ріжні системи, дуже односторонні й невдоволяючі. Що гірше. Чим більше вони схотілиб стати загальними, тим більше зводяться до якоїсь одної поодинокої системи. Це можна зауважити також під кождим іншим оглядом. Одна тільки католицька віра, оперта на вічній правді, вдоволяє вповні."

Це визнання великого письменника.

Як малими виглядають ті, що ідуть противними стежками від Честертона!

ЛІТЕРАТУРА

о. Маркіяна Шашкевич

Хмельницький під Львовом

Ой, у чистім полі,
да близько дороги,
там стоїть наметець великий, шовковий.
А у тім наметці стоїть стіл тисовий.
Да гетьман Хмельницький сидить конець стола,
молодці козаки стоять доокола.
Да гетьман Хмельницький пише дрібні листи,
по всій Україні розсилає вісти.

Військо куренное в поход виступало,
ляхів розронило та Львів обступало.
Як гетьман Хмельницький кіньми навернув,
тай Львів ся здвигнув.
Як гетьман Хмельницький шаблею звів,
тай Львів ся поклонив.
На розсвіті з замку із рушниць стріляли,
а смерком козаки замок добували.
Да раненько доокола весь Львів обступили.
Ударили з самопалів, двори погоріли.
А гетьман Хмельницький послів посилав,
словами промовляв:
Як будете миритися,
на окуп винесіть три міси червоних,
на окуп виведіть сто коний вороних.
Як будете битися,
мечами рознесу мури високії,
а кіньми розорю двори біленькії!
А у Львові рано всі дзвони заграли,
а високі ворота остіжом опали!

Підлисся

Шуми вітре, шуми буйний
на ліси, на гори.
Мою журну неси думку
на підлиські двори.

Там спочинеш моя думко,
в зеленій соснині.
Журбу збудеш, потішишся
у лихій годині.

Там ти скаже дуб старенький
і один, і другий,
як я жив там ще маленький
без журби, без туги.

Там ти скаже та соснина
й всяка деревина,
як там грало серце моє,
свитала година.

У садочку соловійчик
щебетав пісеньки,
розвивав ми пісеньками
літа молоденькі.

Там колодязь студененький,
а дуб воду тягне.
Не так щастя, як той води
душа моя багне.

Підлисецька горо біла!
Як тебе не бачу,
так ми тяжко, так ми сумно,
що трохи не плачу....

Сонце і земля

Жалувалася земля перед сонцем на облаки:

"Що з того, що розганяєш мраки ночі і високо ходиш коли тя запро хмари видіти тяжко, котрі твого тепла до мене не допускають і ще до того нераз мене громами разять."

Сонце промовляло: "Не нарікай, сестро земле, то твої діти. Ти їх сама родиш."

Так люди часто самі виноваті своєї журби і свого смутку.

Воли

Початок лихого буває милий і солодкий. Але конець тяжкий і гіркий.

Не хотіли воли з весни в ярмі ходити. В осени не хотіли снопів до стодоли стягати. І що з того випало? Господар в зимі, не маючи чим жити, порізав воли і поїв.

Трубар

Трубар в часі війни трубів. Зловлений неприятелем так то молив: "Не забивайте, добрі люди, бо я невинний. Я ні одного з вас не убив і не маю нічого при мені, лиш сесю трубу."

"Цілком ти заслужив за те на смерть. Сам бо ти не годен битися, а годен других на бій підмовляти."

Хто другого на лихе діло нарадить, сам також виноватий.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Хто заплакані очі годен піднести до неба, нічого не втратить. Бо там високо є все, чого він бажає тут в низу. Лише той пропавший, що заєдно гляди́ть в низ на вузькі площини сучасности.

Ріхтер

* * *

Важнійшим від ходу, є свідомість, куди іти. І то ще, заки рушитеся з місця. Коли підете в злім напрямі, це значить, що чим скорше підете, тим даль ше відходите від вашої цілі. Ван Амбург

* * *

Нема листка, ані травки, краплини роси або промінчика сонця, де не булоби Бога. Він іде горбами та залишає по собі славу своєї присутности і свідоцтво своєї могучости. Він прикрашає ріки і моря, аж стануть блестіти наче чисте срібло, сміючись в його сяйві та радіючи в мягкій ореолі його зір. Він творить зарево в потухлій сірині і заливає схід ясним сонцем. Він мірить годині дня і приводить землю до спочинку. Береже її, коли вона спочиває, оповита тишиною і снами. О, як величні діла Господні! Як чудно і дивно вони кермовані!

св. Тома кемпійський

ПРО НАСЛІДУВАННЯ ХРИСТА

Глава І.

Хто йде вслід за мною, той не ходить в темноті — каже Господь. (Й. 8, 12).

Це є Христові слова. Вони заохочують нас до того, щоб ми наслідували його життя і святі звичаї, коли бажаємо по правді просвітитися і очиститися з усякого засліплення серця.

Тому нашим найбільшим старанням най буде, вдумуватися в життя Ісуса Христа.

Христова наука вища за всі науки святих. А хто матиме Його духа, той найде хліб життя — манну, котра в ній ховається.

Але таке буває що богато людий, навіть при частім слуханню євангелія, замало ним переймаються. За про те, що вони не мають в собі Христового духа.

А хто хоче розуміти Христові слова в повну розкіш, той най старається, цілим своїм життям його вірно наслідувати.

Нащо здається тота велемудра розмова про св. Тройцю, коли покори тобі бракує і за про те, ти св. Тройці несподобний?

По правді, велемудрі слова не роблять іще святим ані праведним: але чесне життя ділає милим Богу.

Волію радше відчувати сокрушення серця, ніж уміти сказати, що воно означає.

Колиб ти вмів цілу біблію напамять і знав речення всіх мудреців, нащо би все те здалося без любови і благодати Божої?

Премарна марнота і все марнота (Еккл. 1,2), крім одного: Бога любити і йому одному служити.

Найвища мудрість є така: погорджати світом і так прямувати до царства небесного.

Так, марнотою є глядіти скоромінаємого, богацтва і на нього вповати.

Марнота також, уганятися за почестями і пнутися в гору.

Марнота є, давати волю бажанням тіла тай пожадати чогось такого, защо потім треба тяжко покутувати.

Марнота є, бажати собі довгого віку. А мало дбати за те, щоби праведно жити.

Марнота є, уважати тільки на теперішнє життя. А недобачити того, що має колись статися.

Марнота є, любити те що мигом переминає. А не квапитися туди, де чекає нас віковічна радість.

Заєдно памятай на ту приказу, що "око не надивиться оглядання́м, ані ухо не наслухається слуханням" (Еккл. 1, 8).

Тому старайся відорвати своє серце від привязання до річий видимих, а звертайся до невидимих дібр.

Бо ті люди, котрі піддаються своїм змислам поганять свою совість тай тратять ласку Божу.

В. Маковський

КЛЯТТЯ

(Оповідання)

Дієві особи цього оповідання вже належать до вічности. І не про те йде, щоби їх світові пригадувати; ще меньше, щоби розголошувати подію.

Та я стояв у досить близких, можнаб сказати— дружніх відносинах з людиною, котра була одною з головних осіб події, що її беруся оповісти. В упадку цієї людини я знайшов щось дуже цінне: — людську душу і совість. Я був майже наочним свідком, як ця з природи слабка й хитка душа звела смертельний, розпучливий бій зі злом, і його перемогла.

Ось чому цікаво довгі літа. Нас найбільш єднав темперамент; веселий, щирий. У всьому іншому, — а вжеж у поглядах, — ми ріжнилися між собою. Про те було щось, що до Івана — так його кликали —

тягнуло. Нині розумію, що це було його щиро-добре серце; а це підвалина цілої етики в житті. Він не вмів лукавити. Зразу, ми оба парубочили; навпісля він оженився. Одначе й те не вадило, що ми далі товаришували і сходилися. Ці зовнішні познаки були для світу притокою, вважати нас друзями; хоча воно зразу так не було. Основою справжньої дружби — спільні радощі, терпіння й жертви. Щойно важка хуртовина, яка мало в кусні не розірвала і не змела його з лиця землі, зробила з нас другів, і такими ми залишилися, аж до тієї риски, котра всяку лучбу розділює на віки. Він був урядовцем, з платнею, яка ледви давала спромогу, з сімєю сяк-так вижити.

Але мій товариш любив забавитися — і через те його довги постійно наростали, аж переросли можливість сплати. Коли спохопився, було запізно. Одначе мав впливових свояків, котрі знали його легкодушну, але щиру вдачу. За їх помічю він спенсіонувався, відтак був принятий до одної фінансової інституції на добре платну посаду начального книговода. Ще йому виробили на довгі роки сплатну позичку і — даним махом, став він людиною, з "упорядкованими відносинами." Треба знати, що був зразковим і здібним працівником.

З того часу життя його поплило спокійно. Минуло кілька літ, він поставив собі гарний дім і жив із сімєю життям, якого йому завидували люди.

Та з часом у місті спостережено, що він поволі вертає до давніх звичок і стає жити ширше, ніж це могли витримати навіть дуже вмістні рямці його умовин. Широкі забави привели його знову у баговинну низовину довгів.

Аж прийшли Різдвяні-Свята. Другого дня свят увійшов до мене післанець з телеграмою. Зі Львова.... Від когоб це було? Роздираю: "Приїзди негайно і безумовно. Чекаю до десятої години увечорі." Підпис: Іван, і адреса готелю.

Він у Львові.... в свята? Що те все має значити? Треба їхати.

В невеличкій, затухлій, лихо освітленій, готелевій кімнаті, підперши голову на столі, блідий, неспаний, понурий, з запалими щоками й очима, з розкуйовданим волоссям, сидів Іван наче скамянілий. Перед ним на столі лежали стоси паперів, книжок, записків, листів, акцій, облігацій, — а на самій середині стола кілька свіжо написаних і запечатаних листів, приложених — бравнінгом. Обіч стояла фляшка коняку і великий збаночок з чорною кавою. Кімната потапала в задушливому димі від цигар.

Мій вхід його не здивував, ані не зворушив. Ми мовчки подали собі руки. Минула хвиля важкої тишини. Я її перервав: — Що з тобою сталося? Кажи!

— Сідай. Добре, що ти приїхав. Я би ще був чекав пів години.

— А — потім?

Рукою показав на бравнинг.

— Що те все має значити?

Всміхнувся дуже жалісно і вказав на стіл:

— Ще не розумієш?

— На скілько? — запитав я по хвилині майже шепотом.

— На пятьдесять тисяч.

— Ти сам?

— Нас трьох.

— З якого часу?

— Від року.

Знову кілька хвилин тривала мовчанка.

— Чого ти мене закликав?

— Хочу тобі те все передати. Облігації, акції, дві книжечки, докладний виказ, кілько, де і на яких контах хибує. Тут мої записки, — як ми діялися.

— Що ж я маю з тим зробити?

— Завтра, як вернеш домів, прошу тебе занести те все і передати разом з оцим листом директорові. А ці два писма — тут йому голос до останку заломився — занесеш і віддаш моїй жінці.

Став судорожно хлипати. Я схопився, налив чорної кави з коняком і на силу дав йому напитися.

— Перестань! — сказав я різко. — Ти — мущина! Нерви і плач такої справи не наладнають.

Став опамятуватися і розповів усе докладно.

Для мене було одно важне, що не Іван був побудником і спричинником цілої затії, а її легкодушною жертвою. Один з його спільників підійшов його спокусами і позичками, аж його повив в своє заличковане сильце.

— І ти мав би совість, — кажу до нього — відійти зі світу, не виявивши такого лайдацтва цего нікчемника? Чи ти подумав, який би ти злочин сповнив супроти своєї сімї, вступаючися доброхіть зі світу? Тоді всеб пішло на твою виключно голову; а ти тимчасом і морально і матеріяльно тут найменьше з усіх трох виновен....

— А ганьба. Для старих родичів.... для жінки.... для дітей.

— Чи ти гадаєш, що ганьбу застрілиш, або забереш зі собою? Ні, вона лишиться на все.

Коли Іван трохи вспокоївся, встав і відійшов до вікна.

— Щож робити, коли минулого не навернути?

— Що робити, питаєш? Каятися. Виявити все, як було. Не щадити себе, але не щадити й других.

— А опісля що?

— Опісля? На те відповідь дуже трудна. — Бог — великий і всемогутній. Не бійся правди. Не нині, то завтра, вона й так вилізе на світ. А Бог не тілько справедливий, але й милосердний.

І ми стали ділово міркувати, обдумувати, обчислювати. До самого ранку.

Між нами стало вирішене, що я заберу всі книжки й папері і сам верну домів. Я прирік йому робити на місці всі можливі заходи щоби справу полагоднати.

Львів гудів вже повним ранішнім життям, коли ми йшли на сніданок до міста. Дорога вела попри церкву. Ми минали її, переходячи біля входових східців. І оба рівночасно, ані не зговорюючись, ані не надумуючись, не питаючи один одного, якби потягнені туди мимохіть, повернули на східці.

При головному престолі і двох бічних, правились ранішні Служби Божі. Обабіч в двох сповідальницях — сповідали священики. Я не дивився в його бік, але все бачив: як він сів, пообтирав хустиною з чола піт і перехрестився. Як на Євангеліє піднявся, відтак вже не сів назад, а приклякнув. Закрив лице руками і став молитися. Нарешті побачив, чого не надіявся вдіти, як він поволі встав з колін і рішучим кроком подався до сповідальниці праворуч, де сповідав старенький священик, з білим як молоко волоссям.

Як довго він сповідався, не знаю; я сам розгу-

(Продовжається на окладинці)

хвостик на подушниці
і так лежить....
хіба хтось так спить?

Або стане Марійка котика вчи-
розмовляти, говорити: (ти,
Кажи котику, "Маруся" —
а котик: "Мяв!"
Кажи котику, "Мамуся" —
котик: "Мяв!"
Кажи котику, "Хатка" —
котик: "Мяв! Мяв! Мяв!....
І хтоб те відгадав,
Дорікає Марусі: "Шкода труду,
—З тебе нічого не буде!"

Сьогодні котик уже великий кіт.
Спокійний, чемний, поводиться
як слід.
Та спить головою далі на перині,
а хвостом на подушині.
І до Марусі каже "Мяв."
і до Мамусі каже "Мяв."
Та Маруся вже йому не дорікає,
бо вже старшенька і знає,
що він кіт, і спить по котячому,
і говорить по котячому....
Бо так кождий повинен робити:
По свому жити й говорити!

Усе від Бога

Знай дитино, що земля та
і все, що нам треба,
і вода, і гай, і поле —
все нам дане з неба.

Сині гори, темні бори
і левади гожі,
ввесь прекрасний край наш рід-
все це дари Божі. (ний,

І душа, і серце наше,
і сила й спромога,
і талан, і здібність наша —
дані нам від Бога.

Полюбім, що красне й добре,
усе, що від Бога —
це для щастя й добробуту
найкраща дорога.

Забарилася весна

Деж то, теж то, наша весна за-
барилась?
Може ниткем березневим сон-
цем вплась?
Може вітер пустогливий не пу-
скає?
Косу-русу до схід сонця роз-
плітає?
Або в ярь де Бут котить чисту
воду,
задивилась весна-красна тай на
вроду....

Не барися, весно люба, не ба-
рися!
З ясним сонцем березневим ус-
мікнися....
Тай позич собі у вітра буйні
крила,
всі так ждемо вже на тебе, весно
мила!
Всі так ждемо, твої чемні, любі
діти,
бо вже годі довше зиму нам тер-
піти.

Іванна Трешневська

Число за квітень 1937

ДІТОЧА СТОРІНКА

Шевченко? Все, що хто любить
писати, нехай присилає до Ді-
дуся Тараса. Не сороміться, що
ще не вмієте гарно писати. Ді-
дусь Тарас все перечитає і спра-
вить, а навіть помістить на цій
сторінці. І що то буде за ра-
дість! Ваші родичі і Дідусь
Тарас, всі будемо раді! А Ви ді-
ти, будете вдоволені зі своєї
праці.

Тож до діла, любі дітоньки,
учіться, читайте, пишіть і дру-
гих заохочуйте. Нав і другі
стануть сталими читачами "Ді-
точої Сторінки." Вони за це
певно Вам колись подякують.
Памятайте, що всі українські ді-
ти повинні обовязково вміти по
українськи читати і писати. Тож
до науки і праці, діти! Бо де є
охота, там є й робота.

Нічого на світі без труду не має,
найменше змагання праці вима-
гає.

А тепер, любі діточки, Дідусь
Тарас завдасть Вам маленьку
задачу. Напишіть: ЧОМУ Я
ПОВИНЕН УЧИТИСЯ РІД-
НОЇ МОВИ?

Маєте часу аж до кінця квіт-
ня. Хто напише найлучшу за-
дачу, дістане від Дідуся в нагро-
роду книжечку.

Тож до праці діти, бо працею
легко поборете всі перешкоди і
осягнете свою ціль.

Вам все зичливий,

Дідусь Тарас,
Box 10, Benko, Man.

Слава Ісусу Христу!

Мої любі діточки!

Як час скоро минає... Зго-
ва треба братись за перо й дещо
Вам написати....

Любі діточки! Як Вам сподо-
балась "Діточа сторінка"?
Чи любите читати цю сторінку?
Чи Ви написали вже лист до
Дідуся Тараса? А як ще ні, то
зараз беріть за перо, чи олівець
і пишіть.... — все пишіть. На-
пишіть про якусь пригоду, або
про своїх пестунчиків. А може
знаєте якусь гарну історійку, чи
яку цікаву загадку? А може хто
з Вас пише віршики і бажає
стати таким поетом, як Тарас

Праню з Богом зачинаймо (-те)
і вперед все поступаймо (-те).

Хто се?

Біла рідля, чорне насіння,
хто усіє, посіє,
хто знає, той відгадає?

Як я був маленький

Як я був маленький,
в колисочці сам.
Не вмів говорити,
казав: "Мамо, гам!"

Як став підростати
і міг уже сісти,
почав говорити,
казав: "Мамо, їсти!"

Як вирос більшенький,
ходити вже годен.
То казав виразно:
"Мамо, я голоден!"

Ангели і перли

По золотистім обрані — високо — високо — летіли два ангелятка і прикладалися красі цього світа. В одного з них був завдяки на шиї довгий шнурок дорогоцінних перел. Вони дуже подобалися другому ангелятку. Ось він взяв їх у руки та став роздивляти. Нараз шнурок перервався а перли посипались на землю.

Ангелятко стали сльози в очах з молодшим сказав до старшого: "Вибачай мені, дорогий братику! Не зі злої волі я це зробив. Я подечу на землю, позбираю їх та віддам тобі назад. Заспіли їх на шнурок, заверну, це найдорощий скарб світа!" Він послав на золотий шнурочок, завязав собі на шию і оба-вредуваві полетіли до неба. Там зложили ті перли перед престолом Всевишнього.

Наука: Молімося, любі дітоньки, за своїх родичів, добродіїв, за український нарід о. чесних та добрих провідників. А Ваша щира молитва і добрі діла, хоч як маленькі, будуть тими перлами — тим найдорощим скарбом—перед престолом Всевишнього.

Що читати?

Читайте дуже цікавий і до глибини серця зворушливий опис життя молоденького школяра, що жив около 25 літ тому. Цікаве це для всіх. "Дитинства казкарства: "Малий Петрусь."

ЯК УЧИШСЯ, ТАК БУДЕШ ЗНАТИ!

Маруся котик

Була собі Маруся в неньки, а в Марусі котик маленький. Та хоч маленький, то вже вусатий, вухатий і хвостатий! Маруся котика доглядала, пестила, годувала. Ба! Подушечку зробила, простирадце постелила, перину наповняла і клала котика спати — час тоді відпочати! * * *

Та що з того, коли котик химерний.

всю працю в кінець оберне! Що його Маруся уложить, перинкою прикриє, голову на подушцину, хвостик під перину, А за мить котик обернувся... Перевернувся: голова на перині,

---

Що сих словах ангел неначе голуб полинув в долину.

На землі яскраз зоріло. Ангели злетів на луг. На кождій травинці, на кождім листочку і на кождій квітці миготіли із дасеа капелини ранної роси. То голубо, то зелено, то жовто — нічє живі.

— Що за щастє! —/закликав ангелятко— Се перли мойого брат чика!

Назбирав їх богато/ богато, поскладав у золоту скриночку і полетів до неба. Але ледви став перед братиком, всі перли стопилися, а старший братчик спустив їх з дощем на землю.

Засумувався молодший ангелятко та знова полетів на землю. Шукав, шукав всюди—по полях, по лісах, по городах, по водах а навіть у глибині моря. Ось там і знайшов він собі на втіху чудові перлини. Зібрав їх у золоту скриночку та знова поніс братчикові.

Але і се не були його перли. Була це справді великий скарб, але не не були розкидані перли ангелятка.

І знова засумував молодший ангелятко та полинув на землю. Ніжки його опарлися на домах якогось міста. Була ніч і все спало твердим сном. Тільки в одній маленькій хатинці миготіло через вікно світло. Над ліжечком хорої дитини сиділа мати і горько/молилася. А великі тяжкі сльози котилися по її лиці.

Ангелятко підбирав ті матерниські сльози і полинув з ними до братчика.

Як тільки отворив перед братчиком золоту скриночку, цей із радістю закликав: "Ось це мої перли, це найдорощий скарб світа!" Він послав на золотий

бився у власній затямі. Але — довго. Була це велика побіда добра над злом. Христа над сатаною, котрий цю душу вже вважав своєю. Він же сам нераз чванився, що сповідався лише тоді, коли мусів: в школі і перед шлюбом. І ще тільки щоби не закостити жінці, про око. Про якеж око він тепер сповідався. — як не про власної совісти?

Після сніданку пішли ми до готелю, спакували ці невдасні папері і я попрощався з цим, тепер вже як з другом.

Усіх заходів, прохань, хотів, представлювань, благань, цього того таку й жаху, який викликали в дирекції мої ревеляції, перебігу цієї низки довгих обрад на давних засіданнях, тієї цілої метушні, яка [illegible] цілий тиждень, нему переповідати. [illegible] що перших гарячку і зрозуміле непорозуміння серед чинів банкової управи, переміг твер[illegible] розсудок, щоби справу [illegible]ламнати. Так і зроблено.

[illegible] і почнішик цієї особ[illegible] [illegible] установи забн[illegible] [illegible] "побожнішо" на [illegible]

[illegible] Все [illegible] [illegible] [illegible]

Наші Осяги

Проф. Масютин вирізьбив 24 медалі з образами наших гетьманів, кошових і героїв думки та чину. Зворотна сторона медалі містить відповідну подію. Ціллю його, є "представити славне минуле України, як одне ціле. Представити як однолитий монументальний твір. Створити памятник." Відбитки медалі вже є в розпродажі.

Професором української літератури у львівськім університеті став Михайло Возняк, автор звісної "Історії української літератури."

Марія Гуцуляк, донька незаможних українців у Львові, учениця торговельної школи, найшла на вулиці карман з 5,740 золотими ($1,358.00). Ці гроші зараз віднесла до поліції. Власник скоро найшовся. Це польський поміщик з Люблинщини. Але не хотів ані цента дати для дівчини за знахідне. Так що поліція сама віддала справу до суду. Законно дівчині належить 10% знахідного. Українська дівчина хоч бідна, чесностою перевищила польського богача!

Всіх українських адвокатів в межах Польської держави є 400.

В Галичині є власна українська фільмова спілка "Фотофільм."

Група січовиків гетьманців в Ню Йорку дістала першу нагороду зі всіх чужинецьких військових груп підчас дня Вашингтона, за найкращий військовий марш віддання чести прапором і одностроі.

Книжки і часописі, надіслані до редакції

Америка, Филадельфія — ч. 19—29
Сісач, Львів — ч. 2
Українські Вісті, Едмонтон — ч. 8—11
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 8—11
Праця, Прудентополіс — ч. 3—6
Український Робітник, Торонто — ч. 7—9
Світ дитини, Львів — ч. 2, 3
Бюлетин, Варшава — ч. 7—9
Діточа бібліотека, Львів — ч. 1. Це книжечка О. Білоусенка: Пригоди вовка пестого — гарні байки з гарними образками, добрі і влучні науки.
Новий Час, Дітройт — 6—7
Нова Пора, Дітройт — ч. —810
Наш Стяг, Шикаго — ч. 9—11
Бунт мл., Варшава — ч. 4, 5
Вісти укр. Наук. Інституту, Берлін — ч. 1
Самоосвітник, Прудентополіс — ч. 3
Національст, Ню Йорк — ч. 40
Новий Шлях, Саскатун — ч. 10
Добрий Пастир, Станиславів — ч. 4
Церковний Голос, Лайл — ч. 11
Вол. Дорошенко: Українська Національна Бібліотека, Львів, 1936, брош. стор. 24. Це книжечка а радше звіт про Бібліотеку Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. В 1936 році бібліотека мала 184,764 томів книг і 1,452 рукописів.

Такий культурний дорібок малої Галичини!
Дзвони, Львів, — ч. 1—2
о. Піль Саварин, ЧСВВ: Який є Бог? — Мондер, 1937, брош. стор. 66 — ціна 10ц. Книжечка є продовженням малої догматики і апольоетики, котру започаткував трудящий і ревний Автор першим томиком п. н. ЧИ є Бог? Порушує найважливі питання людської душі в спосіб приступний і цікавий. Прегарний матеріял для розважання на час Вечірнього Посту а також для самоосвіти і для викладів. Книжечка писана так, що кождий чи вчений чи простий чоловік прочитає легко, цікаво і з хеном. Час, посвячений на читання цеї книжки, це час для збудування власної душі, внутрішного скріплення, розради і заспокоєння. З появою першої книжечки о. Саварина деякі казали: "Або я не знаю, що є Бог!" — але троха дальше застановившись, брали до рук і читали. Чим більше читали, тим ясніше ставало на душі, тим спокійніше, тим розрадніше. Нагадно переконувались, як мало знають про цей найважніший предмет людськости і часто, як мильно думали про найцінніші справи життя. Книжечка "Який є Бог" тільки доповняє і завершує те, що почато в попередній: "Чи є Бог?" Робить для канадійських українців взагалі можливим приступ і до тих Авторів, котрі пишуть щиро християнськи.

Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 30

Всім відділам БУК-а під розвагу!

Пан Осип Прийма, управитель бурси БУК-а в Саскатуні, 302—24 вул. видає і розсилає програми на щомісячну діяльність відділів. Така програма обширна і докладна. Є там реферат, декламації, співи з нотами, начерк вправ вільноруч та інші організаційні вказівки.

Ціна всім відділам пять долярів на рік — гроші слати до п. Дмитра Кобринського:
BOX 33, SMUTS, SASK

Ціна поодиноким членам 60ц. за програму і 10ц. за пересилку почтову. Гроші належить слати з гори.

Відділи БУК-а!

Ознакою життя є рух — творчість! Тому, праці вимагає все живе— не дармуйте! Прогаяний час, це втрачений час. Він ніколи до Вас не верне. Цініть час! Працюйте! Замовте програму, там будете мати готовий начерк, як працювати.

Пишіть негайно.

На бажання дістанете летючку "Податок чи дарунок?" Висилка даром. Писати до 302—24 ев., Саскатун, Саск.

— о —

ВЕЛИКОДНЯ ПРОГРАМА НА РАДІО

зі Саскатуну — CFQC — о годині 6.30 рано
дня 2 мая, 1937

Слухайте! Скажіть знакомим! Напишіть до нас про враження!

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО

Дня 1-го квітня в четвер вечером о год. 8, середний (манітобський) час, заходом Колеґії св. Иосифа відбудеться **Українська Програма** через стації CJGX Йорктон і CJRC Виннипеґ. Програма дуже цікава. Отворіть своє радіо й слухайте. Напишіть до Колеґії або тих стацій з тої нагоди — чи програма Вам подобається.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

Б. Христос Уставив Нашу Церкву ... 1
Розрита Могила! ... 3

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —
Скарбовий Звіт ... 4
Зійти Водяним ... 5
Пробудимо Наш Самопочуті ... о. Ів. Баля ЧНІ 6
Учителі і Сьвященики! ... 6
Геть з Большевизмом! ... 8

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —
Молитва ... 10
Декальотна Релігія ... 11
Любов Ближнього ... о. Г. Костельник 11
Проповідник "Так" ... Д. Кортес 12
Чому? ... о. Н. Табінський 12
Голос Христа ... св. Тома Кемпійський 13
Думки ... Д. Наум 13
Великодні Думки ... Кардинал Нюмене 14
Одно із Завдань Католицької Акції ... 15

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —
Воля і Надії ... Митрополит Андрей 16
Український Патріярхат ... др. Л. Петрівський 16
День Коронації ... о. Ст. Семчук 17
Бесіда і Великдень на Україні, 1919 року ... 18

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —
Як Поляків Люблять? ... 19
Сила ... 19
Буде Провидіння ... 19
Коли Хто Дозволе Присвятає ... 19
Коли Родину Сварються ... 19
Соціялістична Наука ... 20
Що Українці Навчились зі Страйку? ... 20
Українським Ліборобам Ратує Поїзд ... 20
Як Католицька Церква Дбає про Освіту? ... 20

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —
Христос Воскрес ... 20
Сьвяснію Заспіваймо ... 20
Від Неба Зоїя ... 21
Люблю Вірні ... 21
Йдуть Перелиці на Великдень ... Б. Лепкий 21
Св. Ілля ... о. О. Мокрура 21
Золоті Думки ... 21
Мати ... о. др. О. Кадочний 22

ДІТОЧА СТОРІНКА ... 23—24

— НОВИНИ —
Св. Отець в Обороні Робітників ... 25
Освіта — З Канади і Світа ... 26

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 5 — YORKTON, SASKATCHEWAN — May, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, Canora, Sask.
Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

З великим Днем ВОСКРЕСЕННЯ Господа і Спаса нашого ІСУСА ХРИСТА

бажаємо щировіддано

Духовному і Світському Проводові БУК-а та всім нашим Дорогим в Христі Членам

витревалости та оконечної побіди над всею неправдою, злобою і темнотою.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Да воскреснетъ Богъ, й расточатся врази єго, и да бѣжатъ от лица єго, ненавидящіи єго.

Христосъ воскресе

Яко испезаєть дымъ да изчеснуть, яко таєтъ воскъ от лица огня.

Тако да погибнутъ грѣшницы от лица Божія, а праведницы да возвеселятся.

Сей день, єгоже сотвори Господь, возрадуємся и возвеселимся въ онь.

* * *

Воскресенія день, просвѣтимся людіє. Пасха Господня, Пасха от смерти бо къ жизни, и от земли къ небеси Христосъ Богъ насъ приведе, побѣдную поющыя.

* * *

Ангелъ вопіяше благодатнѣй: чистая Дѣво, радуйся, и паки реку радуйся: твой Сынъ воскресе тридневенъ от гроба, и мертвыя воздвигнувый, людіє веселитеся.

Свѣтися, свѣтися, новый Ісрусалиме, слава бо Господня на тебѣ возсія, ликуй нынѣ и веселися, Сіоне, ты же чистая, красуйся Богородице, о востаніи рождества твоего.

* * *

Плотію оуснувъ яко мертвъ, Царю и Господи, тридневенъ воскреслъ єси, Адама воздвигъ от тли, и оупразднивъ смерть: Пасха нетлѣнія, міра спасеніє.

Книжки і часописі, надіслані до редакції

Церковний Голос, Лайл — ч. 12
Америка, Філядельфія — ч. 30—44
Новий Шлях, Саскатун — ч. 11—15
Бюстин, Варшава — ч. 10—15
Праця, Прудентополіс — ч. 7—12
Націоналіст, Ню Йорк — ч. 41—42
Наш Стяг, Шикаго, — ч. 12—16
Канадійский Фармер, Виннипег — ч. 12—16
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 12—16
Сіяч, Львів — ч. 3
Український Робітник, Торонто — ч. 11—15
Нова Пора, Дітройт — ч. 11—14
Політика, Варшава — ч. 6—7
Лицарство Пр. Б., Львів — ч. 1—3
Богословія, Львів — ч. 1
Дзвони, Львів — ч. 3
Світ дитини, Львів — ч. 4
Програма БУК-а на май, 37

Чи?

Чи належите до Братства Укр. Католиків Канади?
Чи вчите дітий катехизму?
Чи Ви є членом парохії?
Чи Ваша дитина добре вміє молитву?
Чи вона знає, хто вона?
Чи знає, що вона є УКРАЇНЕЦЬ КАТОЛИК?
Дорогі Читачі!
Ми так радіб почути Вашу відповідь:

Так!

ПРОХАННЯ

На далеких окраїнах колишнього Галицької волости, під Ряшевом, ще ДОСІ остали чотири наші парохії, між ними Близянка-Гвоздянка, дві церкві, 450 душ. Нераз перемавляли їх, напирали на них, спокушували і переслідували, щоби відреклися свого. Але вони витревали! В Гвоздянці конечно треба поправити церкву, нема фондів. Церква там стара, ще від 1625 р. ПОМОЖІМ всі! Це голос Братів з найдальших окраїн! Поміч КОНЕЧНА! Жертви слати до скарбника БУК-а, на добро церкви в Гвозданці.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук. Адреса редакції: Канора, Саск. - почтова скринка ч. 57. P.O. *Canora, Sask., Box* 57. Адміністратор — Дмитро Кобрянський. Адреса адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box* 33

Рік 5, число 5, Травень, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"

Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk. Address of Editor: — Canora, Sask., Box 57. Administrator — Mr. Dm. Kobrynskyj. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.

Vol. V, No. 5, May, 1937 — Subscription per year: $1.00

Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

В. СВИСТУН УТВОРИВ НОВУ ЦЕРКВУ!

Відколи колишні співтовариші і співробітники, а радше помічники, завели спори на тлі суспензи бувших духовних, пристрасти там не вгавають. Події розвиваються прямо в шаленім темпі і тому треба припустити, що дана суспензя була тоді тільки тою остонною іскрою, що запалила обильно зібраний від довшого часу вибуховий матеріял. Події, дивно, підготовлялися від давна і треба було якоїсь відповідної дрібниці, щоби вони вибухнули і з таким шумом-туком започаткована організація стала розлітатися, як дімок з карт.

Тому два роки був це тільки "розкол" — а тепер вже розрив і схизма в схизмі. І так, не лише нема там певних, безуслівно признаних і визнаних правд віри, але нема також одного, загально признаного і випливаючого з тих правд уладу, або як це зоветься в діянні Церкви, канонів. Розбіжність віри і уладу аж надто очевидна. Один малий, здавалось спір, виявлює всі крихкі та хитливі заложини тої організації. Жаден крик цего не заперечить. В першій вогневій пробі внутрішної борби ця організація розсипується не десь на периферіях, на кінцях, берізках — але від самого верху ген аж до заснов. Розлам безповоротний і неізцільний!

Боже Провидіння вказує тепер ясно: Хто важиться відкинути правду Христової установи, **один правдивий непомильний в справах віри і моралі Провід**, той замість одного правдивого Папи — буде мусів потім признати кілька, кільканацять і навіть кількасот "папів" ложних, з котрих кождий буде голосити, що тільки він "непомильний" і то не лише в справах віри і обичаїв, але також політики, культури і суспільних справ. Замість одного правдивого Папи, мають тепер стільки, скільки голов і кожда говорить, що вона тільки правдива — значить, **всі неправдиві!** Бо правдивим є тільки **один**, з установи Христа, святіший Отець!

На це свого часу звертав увагу православних мислитель Соловйов і на фактах доводив, що замість Риму — одного правдивого проводу Церкви — приняли кілька Римів, котрі взаїмно себе поборюють і виклинають та тим очевидно самі свідчать, що правдивими не є!

Це льогіка фактів — сувора дійсність життя! І страшна осторога для всіх, що вміють ще думати, щоби чим скорше завертали з блудної дороги на дорогу Правди Христа! Визнати і признати, що чоловік помилявся соромом не є! Але вічним соромом є кисніти в блуді і каменіти в неправді та ще вперто твердити і других зводити на цю стежку.

* * *

Як розвивалися події в Автокефальних говорить сама їхня преса.

І так "Український Голос" ч. 12 з дня 24 марта, 1937, стор. 5 пише під таким цікавим заголовком:

"П. В. СВИСТУН ГОВОРИТЬ ПРО МЕРТВІ ДУШІ"

"П. В. Свистун вважав за відповідне в понеділок 15 березня виголосити в салі Українського Православного Собору в Вінніпегу свій черговий сензаційний відчит п. н. "Політика мертвих душ." Як розкинені по місті летючки заповідали, п. Свистун мав в свойому відчиті дати "критичний огляд 'політики' т. зв. проводу Союзу Українців Самостійників" і це стягнуло на його відчит відповідну публику, а саме тих, що сподівалися та хотіли почути щось нечуваного про Союз Українців Самостійників. Отже саля була заповнена переважно комуністами обох покроїв (Навізівського та Лобаєвого) а також іншими "приятелями" Союза Українців Самостійників. Одначе замісць критичного огляду політики (чи "політики") Союзу Українців Самостійників п. Свистун піддав обширній та їдкій критиці самі особи навіть не дійсних, тоб то не теперішніх членів проводу Союзу Українців Самостійників, а тільки бувших членів проводу, що були колись в проводі враз з паном Свистуном, а саме пп. Арсенича і Стечишина та о. Савчука. Їх старався пан Свистун представити як найпоганіше і для досаднішого опису не погорджував навіть обговорювати їх походження та виховання. Оттак проти п. **Арсенича підніс те, що він походить з ходачкової шляхти** (серед комуністів голосили реґіт!). **А Стечишин — єзуїт**, бо ходив до ґімназії в Бучачі, що містилася в мурах Василіянського монастиря. **Не краще було й з о. Савчуком, бо**

він виховувався під впливом йорктонських редемптористів. Дісталося від п. Свистуна і другим людям, що пристають з вище згаданою, як він казав, "несвятою трійцею," як Войценко, о. Жудрик, Батицький, пос. Бачинський і др.

П. Свистун зачав свій відчит з того, що може кому буде дивно, що саме він береться говорити неприхильно проти Союзу Українців Самостійників, коли відомо, що він сам колись закладав цю організацію та був її головою, однакож в світі так буває, що часомі провідники покидають свою партію а відтак виступають проти неї, як прим. бувший Бенетів міністер Стівенс виступив проти консервативної партії, а провідники британської партії праці МекДаналд та Сновден виступили проти своєї власної партії. Те саме зробив п. Свистун; він через вище згаданих людей не може погодитися з Союзом Українців Самостійників. Ці люди тим гірше йому на дорозі, що, мовляв, мають в своїх руках "У. Голос". Зрештою "Український Голос" ні до чого, так само як і організації, що є під його впливом. **Союз Українців Самостійників, мовляв, має тільки 185 членів.** СУНД є порожнеча (вакуум) і те саме є Союз Українок Канади. Одинока організація, що ще щото варта, це СУМК, але це треба завдячити кому іншому. З "Українського Голосу," по думці п. Свистуна, не можна довідатись, що в Вінніпегу діється, і в англійських часописах можна про це більше прочитати, чим в наших. "Український Голос" не хотів навіть помістити оголошення про цей його відчит. Тому він думає, що треба в Вінніпегу нового часопису. Цей часопис повинен бути однаково отворений для всіх партій і релігій. В нім повинні бути всі вісти, хоч би й на самого редактора.

П. Свистун подав остаточно до відома, що в справі заснування такого часопису він вже переговорював з представниками ріжних українських товариств в Вінніпегу і зараз з платформи покликав комітет, що мав би занятися заснуванням часопису. До цего комітету покликав: Г. Мудрого і С. Скобляка з Читальні Просвіти, В. Довганика і П. Яцину з Народнього Дому. А. Дереворіза і Д. Будку з Інститута Просвіти, І. Кадтія і І. Вахняка з Ст. Боніфес, а Ів. Рія і себе самого з Собору. Від стрільців покликав був Д. Герича, але той відповів, що вони мають "свою газету."

На закінчення якийсь "товариш" поставив пропозицію, аби ще вибрати делегацію і післати до Радянського Союза на звіди, чи там добре, чи зле, однакож п. Свистун сказав, що з тим ще треба почекати."

* * *

Знова "Український Робітник" з Торонта в ч. 11 з дня 19 марта, 37 подав слова свого дописувача, котрі кажуть, що п. В. Свистун ужив досить прикрих висловів на адресу своїх недавніх помічників. І так мали там впасти не менше, ні більше, тільки такі слова, як "**Уосіблення злоби**, вічний голова, обросший мохом камінь так, що зза моху й каміння не видко, прототип зеленої заздрости"....

Цего мабуть вистане, як ходить о характеристику!

А певно, що ніхто так не знає "своїх", як п. В. Свистун

І коли він уважає "за відповідне" говорити про ці "мертві душі" — то видно, що вони йому досить вже надоїли і навкучили. Бо мертві душі належать на цвинтарище забуття і подихом трупів ніхто не втішний!

Пан Свистун, як чоловік енергії і праці, в тім "мертвім" товаристві "душ" видно не зміг витримати —ані вони з ним!

І сталося те, що мусіло статися. А декорації до тих дій дібрали дійсно своєрідні, що випливають з їх внутрішного наставлення.

Якіж це?

* * *

Заповідають **суд** проти найближчого приятеля і симпатика п. В. Свистуна, П. Маєвського. Суспендують його за якісь там дрібниці. Судять його — і виключають, або сказати прямо, викидають з організації, в котрій він працював з посвятою і дбайливо —може краще, як самі ті, що його судять та викидають, "судом нечестивих."

Так тільки можемо зрозуміти вислови про "політику мертвих душ," котрої признаками є "зелена заздрість і уосіблення злоби." Мірнота і дрібничковість завсіди не можуть стерпіти коло себе ліпшої праці та більшої жертвенности. І тому, неспроможні самі на більшу і ліпшу працю, бодай стараються спинити її та перешкодити. А тому, що не можуть цього вчинити ідейним шляхом і поривом, тому в рух іде машина лісти і інтриги.

* * *

Вихід з того положення був тільки такий льогічний і послідовний.

Ще заки проголошено вислід дошитів і присуд, сталося ось що:

"**В понеділок, 22 березня** ц.р. відбулися надзвичайні збори парохії при Соборі св. Покрови в Вінніпегу. Збори були скликані між іншим в справі зміни парохіяльного статута.

Головну ролю на зборах відограв, як звичайно, п. В. Свистун. Він виголосив довжезну промову, в якій накидався на церковний провід, а зокрема на Консисторію та її голову. При нагоді накинувся остро на церковний суд, що відбувся в Вінніпегу над о. П. Маєвським. Між іншим п. Свистун закинув, що в суді засідали пяниці та готельники й тому суд той був "судом нечестивих."

Потім п. Свистун вніс ряд змін та поправок до статута. Ті зміни зводять до **вичеркнення зі статута всякої згадки** про Консисторію та взагалі **про будь яке підчинення** громади проводові Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Приміром внесла пропозиція, щоби в справі пароха громада зовсім не потребувала вдаватися до Консисторії, а приймала собі пароха та відправляла без жадного порозуміння з Консисторією. Принято й такі зміни, що колиб вони справді увійшли в силу, то парохія цілковито змінила б свій характер **з православної на протестантський** — точніше на секту конгрегаціоналістів, або **баптистів**, які вважають, що кожна окрема громада становить для себе цілість і найвищу церковну власть та може існувати без жадного вищого церковного проводу чи авторитету.

На зборах були присутні також о. Петро Самець, п. Петро Зварич та п. Й. Богоніс, — члени парохії, — які підносили свої застереження проти таких змін статута, що міняють характер та приналежність громади.

Збори продовжалися до 3 год. по півночі."

* * *

Так дослівно подає "Вістник" з дня 15 марта, 37 ч. 6., стор. 4.

Значить нове очеркнення **"суд нечестивих"!** ..

Ті, що судили других, удостоїлися свого признання!

Дальше: "**вичеркнення зі статута всякої** згадки про консисторію" — іншими словами, **повний розрив!**

Закид, що мовляв тепер парохія змінилаб себе на протестантську, колиб всі рішення увійшли в силу.

Даремні залякування. Вони вже увійшли в силу! Для тих, що їх вирішили....

* * *

Дальші вістки подають, що п. В. Свистун готовить нове видавництво, новий часопис і то на велику скалу.

Справа та незвичайно повчаюча для нас українців католиків.

Вона вчить непомильно і доказує, **який** вислід має та яке закінчення агітація проти Української Католицької Церкви, навіть, коли її ведеться під обслонкою дуже гучних гасел і широко закроєної пропаганди в протестантськім краю, яким є Канада. Дальше, свідчить воно також, що Українська Католицька Церква в кождій такій борбі виходить **тільки очищена, скріплена** і в новім блеску та сяєві непобідимости! І тільки вона може й тепер простягнути матірню руку розсвареним Братам во Христі — позабути всі урази, кривди та переслідування і **наново** приняти їх до свого, повного посвяти і любови. Серця.

Двері наших церков відчинені для всіх!

Перед кивотом для всіх є певне прощення і милість Божих дітий.

Христос й нині "той сам і во віки." Він кличе: "Прийдіть до мене **всі!**" Що тепер може зобиджені, принижені та огірчені. Христос Спаситель каже: "**Я вас заспокою!**"

Чи можуть наші брати бути глухими на цей голос Христа?

* * *

І тут також кождий тямучий побачить очевидну ріжницю між нашою Церквою а сектантами.

Між культурою, що основана на правді Христа, а поведенням "мертвих душ."

Тому не диво, що п. В. Свистун в 2 ч. "Рідної Церкви" з вересня 1935 на стор. 15 помістив такий розпучливий заклик п. з. "Розпни!" Там сказано між іншим таке тяжке признання: "Не думаємо, що на протязі довголітньої діяльности п. Свистуна на громадськім полі в Канаді, його противники, а то католицький церковний провід і большевицький провід колинебудь **пробували** змалювати його так чорно, **як його "приятелі"** і **"однодумці."**

Це признання говорить само за себе.

А треба признати, що В. Свистун вміє бути людиною високого жесту, коли як пише в своїм наболілім листі Уляна Палькiв, він саме поміж їм незнаним в одній з найтяжчих хвиль життя. Поміж а не зіпхнув в пропасть! Поміж незнаним.

Вона так пише: "Ми стали просити знакомих, щоб якнебудь вислали нам хоч на виїзд до Льондону. Вони зібрали нам 125 долярів при помочі адвоката Свистуна. Ми ніколи його і ввічі не бачили, як він виглядає, але по рекомендації наших знакомих він нам поміг і їй йому за це щиро дякуємо".

Помогти братові в недолі, навіть як той брат є більшовиком, є ділом вимоги християнського милосердія і свідчить про гарячий відрух душі.

Така душа не може поминути правду Христа!

Нераз в столітті такі душі вертали до Спасителя і з великих поборників ставали великими апостолами і навіть святими Церкви.

Бож й св. Павло "переслідував Церкву Божу," як сам щиросердно признає. А новіші часи повні таких поворотів до батьківського Дому Христа, от хочби одного з найбільших письменників сучасности Папіні — або з наших, др. О. Назарука.

Ласка Христова безгранична і милосердія невичерпаєме.

Ми всі тільки будемо радіти з повороту наших Братів до Церкви їхніх Батьків, українців католиків — до одної любови, котра можлива тільки на основі одної віри і нероз'єднаного серця.

А яка радість буде в небі!....

І тоді:

Забудеться срамотна давная година
і оживе добра слава,
СЛАВА УКРАЇНИ!

Додамо:

Через ЛАСКУ ХРИСТА і в ХРИСТІ!

РОЗРИТА МОГИЛА

Світе тихий, краю милий,
моя Україно!
За що тебе сплюндровали,
за що мамо гинем?

Т. Шевченко

Часописі подали таку удостовірену вістку з Галичини.

"Дня 12 лютня, 1937 з **наказу** Воєвідського уряду, **польська поліція розкопала стрілецьку могилу** біля залізничого двірця в Белзі. В тій могилі спочивали 23 стрільці УГА, які полягли в 1919 р. у битві під Белзом. Могила була огороджена, на ній був одинацятьметровий хрест. Вона була предметом пошани українського громадянства Белзчини. Кости стрільців перенесли в мішках за місто на спільний воєнний цвинтар."

* * *

Стільки суха новинка в пресі. Але за нею скільки невисказаного болю! Скільки там полялося слів, скільки впало поклонів, скільки образ запеклося в душах, скільки тяжкої помсти залягло несповненим бажанням груди!

Які тяжкі наслідки будуть того порушення могильного спокою і порушення святого хреста, бо в Галичині не ставлять хрестів не посвятивши їх по закону.

Чи може зрадно будемо тішитися, що мовляв "ось поляки католики доказують свою віру а Папа мовчить...." Ні при чому тут католицтво, а тим більше Папа.

Католицька Церква голосить і вчить, наказує і напоминає — але чи її слухають? Чи слухають Папи?

Чи Католицька Церква тим не болить? Більше, як хто інший. І то якраз таким чином дається ворогам позори і притоки на готову пропаганду, щоби поодинокий жалюгідний промах розтягнути хитро на цілість католицтва, котре тут нічого абсолютно не винне і котре боліє тим більше, як можна навіть думати.

Боліють тим актом не лише всі віруючі українці католики, але кождий віруючий католик. Отже і поляки католики тим тішитися не будуть і не мо-

жуть. Ми добре знаємо, що зарядження і поступовання уряду далекі часто від науки і правд Католицької Церкви, мимо того, що той уряд бодай назовні уходить за католицький і за такого його слушно чи неслушно многі уважають. Однак скільки в тім уряді одиниць, що з Католицькою Церквою нічого не мають — ба, котрі Католицьку Церкву поборюють і спричинюють її грікі хвилі, про це доволі доказів. Одним з тих доказів то є наведена новинка — гірка, повна сліз, якогось нелюдського роздражнення і непродуманих наслідків.

Дуже, дуже страшні будуть вислідки таких порушень.... І то може вже в найблищій будучности.

Держава, котра не вміє пошанувати найнижніших почувань своїх громадян, не має рації істнування. Бо замість бути сторожем і оборонцем права і закону, вона право і закон нарушує.

А один з найвищих достойників Католицької Церкви, кардинал Міноретті при відкритті правничого відділу в Генуї сказав ці слова: "Влада в якійнебудь суспільности є для добра громадян тої суспільности, як це й каже пословиця: "Не нарід для влади, а влада для народу." Отже влада мусить пізнати свій обовязок. Та однак, як доказує історія, не завсіди влада сповнила те своє завдання. Дуже часто помилялась та не ділала для добра громадян. Не говориться тут про ті малі поодинокі помилки, що злучені з людськими діланям. А про те, що влада може стати така безсильна, що не зуміє сповнити свого завдання й тоді вона стається незаконною. По такій владі мусить прийти леґалізація, а це часто злучене з великим потрясенням, проливом крови, війнами, тощо."

"Чи незаконна влада може стати законною? Так, якщо саме попередня влада була безсильна і приносила шкоду народови, а нова влада стоїть на висоті свого завдання та сповняє свій обовязок. Тоді вона леґалізується і стає законною, бо саме дбати про добро громади головний обовязок влади."

❦ ❦

Якщо держава хоче оправдати право свого істнування і панування, мусить чим скорше надолужити за сповнений акт профанації і дати відповідне задоситьучинення народові, котрого борців зневажено по смерти!

Це є рація стану державної влади, котра хоче жити....

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

СКАРБОВИЙ ЗВІТ

Січень, 1937

ПРИХОДИ —

Ст. Дідич, вкладка	$1.00
М. Скоропадський, вкладка	2.00
А. Гнатюк, вкладка	1.00
П. Сироїжка, вкладка	1.00
Відділ у Флін Флон, Ман., ч. 66, вкладки	24.30
Ів. Козак, вкладка	1.00
о. П. Криворучка, вкладка	1.00
о. П. Криворучка, пресфонд	4.00
Відділ ч. 15, Олеша, Саск., вкладки	3.00
Відділ ч. 42, молодь, Витків, Саск., вкладки	4.05
Відділ ч. 6, Канора, Саск., вкладки	9.00
З продажі календарів	1.40
Відділ ч. 17, Приймове, коляда на бурсу	10.80
Ів. Ковальчик, вкладка	1.00
П. Мошенко, вкладка	1.00
Відділ ч. 25, Красне, Саск., вкладки	8.10
Отці Чина Найсв. Ізбавителя, пресфонд	10.00
Ів. С. Фербей, вкладка	2.00
С. Ріта і Ів. Войтович, вкладки	2.00
Відділ ч. 2, Ланівці, Саск., вкладка	6.30
о. Ст. Бахталовський, ЧНІ., пресфонд	5.00
В. Олексевич, вкладка	1.50
Відділ ч. 3, Борщів, Саск., пресфонд	1.50
Н. Ленюк і С. Заверуха, вкладки	2.00
Читальня в Понас Лейк, Саск., вкладки	1.00
М. Новицький, вкладка	1.00
З продажі книжечок, о. Семчук	1.50
П. Стадничук, вкладка	2.00
Відділ ч. 65, коло Соломяного, вкладка	12.00
Відділ ч. 65, за відзнаки	1.50
Разом	$122.95
Остало з переносу	134.40
Всього	$257.35

— РОЗХОДИ

Почтові значки	$1.25
Папір до писання і завивання	.50
Гума до клеїння	.10
На базар бурси від о. Семчука	5.00
Почтові значки	2.00
Коляда на бурсу з Приймового	10.80
Радієві кошти	10.00
Друк Бюлетеня за січень	50.00
Розсилка Бюлетеня за січень	2.35
На Голос Спасителя	6.00
За календарі	2.05
Радієві кошти, для хору з Гефорд	5.00
Разом	$95.05
Остало чистих в скарбі БУК-а	$162.30

Лютень, 1937

ПРИХІД —

Ол. Піх, вкладка	$1.00
Відділ ч. 55, вкладки	3.60
Відділ ч. 25, Красне, Саск., вкладка	.90
Відділ ч. 11, Гефорд, Саск., вкладки	9.00
Відділ ч. 2, Ланівці, Саск. вкладки	2.25
Відділ ч. 20, Орлів, Саск., вкладки	9.00
Н. Василів, вкладка	1.00
В. Шеремета і М. Ів. Шеремета, вкладки	2.00
Відділ ч. 34, Ріджайна, Саск., вкладки	5.85
Відділ ч. 42, Витків, Саск.	.95
Відділ ч. 66, Флін Флон, Ман., вкладки	1.80
о. Ст. Семчук, пресфонд	10.00
В. Щепанський і Д. С. Євчин, вкладки	2.00
М. Михайлишин і Сестри з Портедж ЛПр.	2.00
Відділ ч. 17, Приймове, вкладки	1.35
З продажі календарів о. П. Криворучка	5.00
Ів. Гаталай, вкладка	1.00
о. П. Криворучка з продажі книжечок	.40
Н. Білинський за статути	.15
М. Ратушняк і Ю. Микицей, вкладки	2.00
О. М. Свистун і М. Марадин, вкладки	2.00
Ф. Мальована	1.00

о. Семчук з продажі книжечок	.50
Дм. Мадюк, вкладка	2.00
Відділ ч. 14, Гефорд, Саск., вкладки	10.40
" " " за програми	5.00
Відділ ч. 55, Айтуна, Саск. " "	15.00
Відділ ч. 2, Ланівці, Саск., за відзнаки	1.00
Відділ ч. 15, Олеша, Саск., за програми	5.00
Відділ ч. 55, Айтуна, Саск., вкладки	1.80
Гр. Войтович, вкладка	1.00
ОО. Василіяни, Мондер, Альта, вкладка	1.00
Загальний шпиталь у Вилингтон, Альта	1.00
Ів. Гриців, вкладка	1.00
Відділ ч. 7, Альвена, Саск. вкладки	8.10
Разом	$107.05
Перенесено з січня, 1937	162.30
Всього	$269.35

— РОЗХОДИ

Почтові значки	1.05
На програми О. Прийми	5.00
Друк Бюлетеня за лютень 1937	50.00
Розсилка "	2.45
На Голос Спасителя	2.50
Пересилка паперу	.27
Почтові значки	.84
Зміннє чека з Канори	.15
Папір і гума	.15
Разом	$62.41
Остає чистих в скарбі БУК-а	$206.94

Март, 1937

ПРИХІД —

П. А. Сарчук і П. Вербицький, вкладки	2.00
Т. Мельничук і Д. Голінка, вкладки	2.00
о. П. Божик і К. Щерба, вкладки	2.00
Відділ ч. 11, Гефорд, Саск., на програми	5.00
Відділ ч. 67, Овкбурн, Ман., вкладки	22.50
о. Семчук на Голос Спасителя	1.00
о. Й. Пуляк, вкладка	1.00
Анг. Проць, вкладка	2.00
БУК в Чипмен, Альта.	2.00
А. Семенчук і Гр. Скорець, вкладка	2.00
Г. Скорець, пресфонд	1.50
Відділ ч. 4, Саскатун, Саск., вкладки	5.40
" " " на програми	5.00
о. М. Криськуцький, вкладки	2.00
Ст. Максимович і Дм. Ясінчук, вкладки	2.00
Демко Пастернак і Н. Сирота, вкладки	2.00
Дан. Ямнюк, вкладки	1.00
БУК в Мондер на програми	5.00
Відділ ч. 66, Флін Флон, на програми	5.00
Відділ ч. 6, Канора, Саск., вкладки	3.60
" " " пресфонд	3.45
Відділ ч. 34, Ріджайна	1.00
Разом	$78.45
Перенесено з лютого 1937	206.94
Всього	$285.39

—РОЗХОДИ

Почтові значки	1.00
Друк Бюлетеню за март 1937	50.00
Розсилка "	2.35
Друк обгорток на листи, 700	2.25
Друк з повною адресою, 500	2.10
Друк упімнень, 500	2.15
На Голос Спасителя	7.00
Почтові значки	1.00
Разом	$67.85
Остає чистих в скарбі БУК-а	$217.54

Дм. Кобринський, гол. скарбник

ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Відділ ч. 7, Альвена, Саск.

Дня 19 грудня, 1936 відбулися річні збори відділу ч. 7 в читальні Просвіти, побіч церкви, в Альвені, Саск.

По Службі Божій о. Н. Демків мав відчит про організацію і БУК як найкращу форму організації.

Вибрано заряд, як слідує:

Голова — мих. Скакун
Заступник — Василь Трач
Писар — Михайло Шемелюк
Скарбник — Андрій Гаєвський

—=0=—

Борщів, Альта.

Завдяки нашому БУК-у і помочі людий доброї волі ми збудували на церковній площі Народний Дім, один з найкращих в Альберті, як висловилися Преосвященний тому два роки, коли прибули до нас на посвячення того Дому. Отці з Мондеру подали нам прегарний плян і після него ми виконали будову. Їм завдячуємо, що наш Дім так красно збудований. Ми приняли статут БУК-а.

Дня 21 марта, 1937 відбулися місячні збори, котрі отворив голова місцевого відділу Д. Калинчук, молитвою "Отче наш." Того дня вписалося 23 членів і всі старі члени бажають відновити передплату на Бюлетень. Рішено посилити працю в біжучім році а на 12. мая дати концерт в честь короля Юрія VI. Окремо рішено купити збір книжок до бібліотеки відділу. Слідували дискусії. Збори закінчено піснею "Боже Великий!"

—=0=—

Вісти з бурси БУК-а в Саскатуні, Саск.

Від Різдва студентський кружок працює над самовдосконаленням і засаджує квіти любови до своєї Матері, Католицької Церкви. На одних зборах витали о. Роша, професора університету і управителя колеґії св. Томи Мура. о. Рош говорив про заснования і ідеали колеґії, котрими є виховувати студентів у світлі правд Католицької Церкви. Закінчив о. Рош промову тими словами: "Станьте провідниками свого народу на висоті завдання. Загартовані силою віри зведіть завзяту борбу з ворогами Бога і вашої поневоленої батьківщини, України. При кождій нагоді будіть і скріпляйте вашу державну традицію серед вашого розсіяного народу. Розвивайте в ньому почуття національної гордости і національного достоїнства."

Концерт в честь Шевченка відбувся в домівці Просвіти при співучасти сил парохії і студентів. На запрошення міської Торговельної Ради передано той концерт дня 24 марта, ц.р. через радіо в годині 9 до 9.30, вечір. Передача випала вдачно і складася з тих точок:

1) Вступне слово по англійськи і українськи, І. Лоточинський.

2) "Заповіт," відспівав хор під управою О. Прийми.

3) Двоспів "На смерть Т. Шевченка," відспівали панночки: Кмець, Шавага, Возняк і Марущак.

4) "Сонце заходить," відспівав хор.

5) Доклад П. Блажейка.

6) Скрипкове солько "Вязанка українських пісень," панна М. Яницька.

Доклад був такого змісту. — Знова як щорічно

українці святкують память свого великого Учителя, деб вони не були. Почесне місце займає "Кобзар," дорога для нас книга. Із сцен та гуртів лунають слова Шевченка: Громом важким ударятимуть важкі накази. Суворим пророчим духом промовляють тверді заповіди. Зза заслони минулих віків глядітиме невгнутим поглядом той, що мостив словом шлях нашого національного відродження. Він наче огненний стовп ішов перед когортами нації і якоюсь невідомою, незбагнутою силою заволодів над усіми нами. Він полонив душі наших батьків і дідів і поклав нестертий знак над нашим національним розвоєм. Появився у днях зневіри і занепаду. Намітив велику ціль, молив і грозив, завзивав і загрівав охолелих зневірою. Сам твердо стояв при своїм і не подався ні на крок. Був невгнутий, сильний. Слово підпер чином, правди ніколи не відрікся. Шевченко не лише поет. Він також вожд і учитель. Промовило його устами наше минуле, що в боротьбі з теперішним, кує велике майбутнє. Він наче виняв нам слово з душі. Узяв його з нашої підсвідомости і сказав все, що ми почували, хоч не знали як висловити. Свій "Кобзар" віддав українцям, як доротовказ любови рідного. Це книга національної свідомости. Шевченків "Заповіт" є наче інший гимн українців. Портрет Шевченка все в поданні. Його Дух невмирущий живе! І житиме вічно, як нарід у славі!

* * *

Слідуюча програма через радіо буде на Велиндень, дня 2 мая, ц.р. Зачнеться в годині 6.30 рано, через стацію СФКюС, 810. Програма передасть Великодню відправу.

Дня 28 марта, ц.р. Студвідділ БУК-а ч. 21, під проводом О. Прийми відіграв в домівці Просвіти, "В сумерках віків."

Дня 4 квіня була дебата на тему "Рішено, що внутрішні вороги приносять більше шкоди і причиняються до упадку даного народу, як зовнішні." Сторону стверджуючі заступали панна Е. Харко і М. Пукіш — вони побідили. Заперечення боронили Н. Шавага і П. Блажейко. Побідникам поручено срібний пугар, дар всеч. о: Судзицького, котрий минулого року виграли панночки Харко і Жук. Дебата була займаюча, судією був др. Пилипчук.

Студенти працюють гарно і свідомо!

Нестор Романюк

УЧИТЕЛІ І СТУДЕНТИ!

Вписуйтеся на курси університету підчас літних ферій!

Курси починаються дня 5 липня, а кінчаться дня 12 серпня.

Учителі! Поліпшіть своє знання! Якщо маєте цертифікат 2-ої кляси, беріть предмети 12 кляси, щоби дістати цертифікат 1-ої кляси.

Якщо маєте цертифікат 1-ої кляси, беріть предмети, що придбають вам БА, або БС. Наука поступає. Поступають також вимоги від учителя. Не лишайтеся позаду!

Студенти! Коли ви з 11-ої кляси, беріть предмети 12 кляси, щоби перейти бодай часть предметів, які дома почнеться наука. Тоді вам буде лекше скінчити.

Якщо ви маєте вже 12 клясу, беріть курси університету! Ваше знання збогатиться.

Які курси можна брати?

1) Music, 2) Primary methods, 3) Senior public school methods grade IV—VIII

Grade XII.

English, Trigonometry, Geometry.

Undergraduate classes:

Agriculture, art, biology, chemistry, economics, education, English, French, history, mathematics, philosophy, physics, etc.

Бажаємо зорганізувати українських католицьких студентів і учителів, щоби брали кляси з університету, а перебували в нашій бурсі БУК-а в Саскатуні, під ч. 302—24 вул.

Активісти вперед, до роботи! Агітуйте, щоби бурсу заповнити на літні місяці! Місць є на 30—35 хлопців. Дівчата найдуть приміщення в Сестер.

Учителі, заохочуйте студентів! Трости, заохочуйте своїх учителів! Активісти, піддайте думку тим, що можуть брати курси!

Поза наукою на університеті хочемо вести власні курси українознавства. Наука на університеті триває тільки пів дня літом. Тому в бурсі будемо викладами українську мову, історію, спів, а навіть дяківство. А щоби ми знали наперед, скільки студентів прибуде, просимо написати до нас зараз — не відкладайте. Ми запевнимо для вас відповідне місце!

Зголошення просимо посилати до дня першого червня ц.р. Коло десятого червня бурса повідомить про дальшу працю.

Приїзджайте до бурси! Відсвіжіть своє знання! Призбираєте чимало нового матеріялу на слідуючий рік!

Зголошення просимо слати на адресу:

Осип Прийма,
302 — 24 St. West, Saskatoon, Sask.

о. Ів. Бала, ЧНІ.

ОРГАНІЗУЙМО КАСИ САМОПОМОЧІ

Чи може член каси купити один уділ а опісля вже не вкладати жадних ощадностий?

Так. Одначе заощадження одного тільки уділу не дає великої запоруки на те, щоб уможливити такому членові роздобуття потрібного кредиту в касі. Каса самопомочі повинна неустанно побільшати свій капітал, щоб могла задоволити позичкові запотребування своїх членів на більші розміри.

Чи Каса Самопомочі має окрім закупна уділів ще й інші способи збірання ощадностий?

Так. Коли член зложив стільки, що потрібно на один уділ (5 долярів,) то він може в касі складати ощадностий принагідно. Приміром: може трапитись, що він має у якомусь моменті доляра або 50 центів, яких він не мусить видати сейчас. Тоді вкладає це в касу.

Яка є ріжниця між ощадностями і уділами?

Ощадности, це принагідні суми зложені на окремий рахунок в тій цілі, щоб забезпечити себе на потреби, що трапляться зараз або незадовго.

Уділи, це є суми, зложені через регулярне щадження, що мають задоволити позичкові запотребування в більш віддаленій будучности.

Чи можна уділи перенести на власність когось іншого?

Так. Припустім, що якийсь член є приневолений забиратись з тої околиці, для котрої працює його Каса Самопомочі. Тоді він силою закону, мусить зречись свого членства в Касі Самопомочі. Замість забрати свої ощадности, він може їх перенести на власність іншого члена, або когось такого, що може бути членом. За таке перенесення треба заплатити малу оплату в сумі 25 центів.

Яку дивіденду Каса Самопомочі платить пересічно своїм членам? Який процент?

Одна Каса Самопомочі в Злучених Державах заплатила своїм членам у 1928 році дивіденди на 6.8%. Загалом кажучи, Каси Самопомочі платять своїм членам 5% від вложених гроший.

Відки береться зиск Каси?

1. З проценту, котрий мусять платити від позички ті члени, що взяли позичку.

2. а) З проценту, котрий Каса дістає з банків, в котрих вона тримає свої гроші. б) Якщо Каса купує уділи в будівничих або позичкових підприємствах, то в означеному часі вона від своїх уділів дістає також найку належного доходу з підприємства.

3. З дивіденд, що Каса дістає з ріжного ділання вложених у ній гроший.

Що діється тоді, коли ніхто не удається до Каси о позичку?

Це рідко коли трапляється; якщо справді Каса має більше вложених гроший, чим їй потрібно до випозичання, тоді вона може уживати своїх фондів на ділання в ріжних безпечних підприємствах, де її гроші напевно не пропадуть.

Чому це так, що в початках майже жадна Каса не вкладає своїх гроший у жадне підприємство?

Тому, бо чим більш Каса зростає, тим більше вона і служить. Так, на примір, така Каса хоче помогти якомусь членові, котрому пропадає дім через гіпотеку (морґедж). Каса може тоді членові помогти в той спосіб, що позичає йому гроші і бере за те на його дім другу гіпотеку (морґедж). Зазначім тут, що морґедж Каси має окрему правну охорону в першенстві перед другими. Так само Каса може уживати своїх гроший на започаткування або спомагання спільного закупна певних річий, котрих членам треба.

Чи всі зиски Каси йдуть на те, щоби членам дати дивіденди і процент від ощадностий?

Ні! Кождого року, заки оголоситься дивіденди, 20% чистого зиску ставляться на бік на зложення окремого залогового фонду; той фонд призначений для того, щоб з нього покривати принагідні страти противних позичок. До того фонду причислюється також вступні вкладки і кари.

Що це є "Надвижковий Фонд", і чим він ріжниться від залогового Фонду?

Добра Каса Самопомочі звичайна складає також "Надвижковий Фонд" з чистого зиску, котрий Каса зробила. Такий Фонд з одної сторони ще більше хоронить членів від можливих утрат ізза лихих позичок і з другого служить на це, щоб з нього давати членам додаткові дивіденти у недобрих роках; зі залогового Фонду таких дивіденд не мож дати.

Що це є чистий зиск?

Чистий зиск це гроші, котрі остаються в касі крім зложених у ній гроший, по відтягненні всіх видатків, проценту від вкладок, суми, що призначена до Залогового Фонду і платні, що належна платному робітникові.

Коли проголошується дивіденди?

Річно, при кінці фінасового року.

Чи дивіденди мають мати певні межі, і які?

Тим самим, що висота проценту є точно означена законом, тим самим є обмежені також дивіденди.

Хто може позичати гроші в Касі?

Члени, що тішаться довірям і ще не затягнули жадної позички.

Чи члени заряду Каси, члени комітету для уділювання позичок і директори Каси також можуть позичати в Касі?

Так. Але їх аплікація о позичку мусить перейти через директорів, позичковий комітет і Заряд на засіданню, в котрім усі вони беруть участь. Член, що бажає позички, не сміє бути на такім засіданню, коли голосують.

Для яких цілий можна позичати в Касі?

Тільки на цілі корисні і безпечні. Корисна позичка є така, що по думці позичкового комітету, буде справді добром для позичаючого. Ціль, для якої бересь позичку, є дуже важна і в аплікації треба її подати.

Як робить член аплікацію о позичку?

Він виповняє окрему форму, дає повні інформації відносно суми, якої бажає, подає ціль, для якої йому треба гроший, повідомляє, як довго позичка має тревати, яку запоруку він дає і т.д.

Чи позички є ограничені?

У деяких Касах є звичай, що у випадку, як нема досить гроша, щоб задоволити всіх, що бажають позички, то дають першенство тим, що бажають меншої позички, щоб тільки запорука була однако безпечна. Чим більша каса, тим більші позички мож робити.

Який процент треба платити від позички?

Це залежить від закона. В Новій Шкоції платиться один процент на місяць від незаплаченої суми. Більшого проценту вимагати неможе і управа каси в тих границях може сама уложити висоту проценту. Сплати довгу мають бути розложені на час не довший від одного року. При тім треба уважати на це, що висоти сплат у першому році мають буте вищі, чим опісля. Тому, бо ділання Каси ще не є досить сильне. Не забуваймо, **що процент від позичок вертається самем таки членам**, у виді дивіденд і надвижок.

На як довгий час можна затягнути позичку?

Це залежить від обставин того, що позичає гроші. Якщо це є чоловік, що побирає платню в означені дні, тоді найкраще зробити так, щоб у кождий день платні сплатив означену частину довгу. Таким чином довг неустанно меншає. Такий спосіб сплачування не є все можливий у хліборобських околицях. Тоді найкраще доложити всіх старань, щоб довг був сплачений перед кінцем року. Одначе, у случаї конечної потреби можна термін продовжати і позичку відновити.

Чи позички мусять бути забезпечені?

Каса Самопомочі може дати позичку до висоти 50 долярів без окремого запоручення. Одначе, у більшості випадків запорука є порадна.

Чи не-члени можуть поручатись?

Так, якщо позичковий комітет на це згоджується.

Чи директори, члени позичкового комітету або члени управи можуть бути ручителями?

Лише на таку суму гроша, яку вони мають у Касі.

Що є обовязком членів позичкового

Комітету, коли надійшла аплікація о позичку?

1. Упевнитись, що позичка справді членові поможе.

2. Упевнитись достаточно, що позичаючий буде в силі сповнити услівя.

3. Упевнитись, що позичаючий і ручитель є в силі заплатити.

Що робити, якщо член ошукав у справі, для якої він затягає позичку?

Як тільки є певність про ошукання, Каса в тій хвилі має право домагатись звороту позички. Крім того треба такому членові дати можність, щоб виступив з членства Каси. Каса Самопомочі ; збудована на слові чести.

Чи може Каса Самопомочі позичити гроші якійсь кооперативі?

Так, якщо закон тому не противиться, і якщо кооператива є членом Каси.

Чому є це добрий звичай, щоб Каса позичала тільки 50 долярів, коли хто має в Касі на уділах або ощадности 100 долярів?

Тому, бо тоді Каса буде мати під рукою гроші у хвилі, якщо хто забажавби відтягнути свої ощадности, або якщо треба дати яку наглу позичку.

В якому місці повинно находитися бюро Каси?

У місці, що легко доступне для публики. — одній місцевості бюро находиться у кооперативній крамниці; в другій у захристії костела і так мож при містити бюро у всякому місці, де лиш годен.

Як часто і в якій цілі членк повинні сходитись?

Принаймні раз в рік і за кождим разом, коли вимагає того нагла потреба. На річному мітінгу вибирають урядників, оголошують дивіденди і полагоджують справи, які подано до полагодження.

Які є права членів?

Члени мають права, що дає їм закон про Каси Самопомочі. Можуть контролювати діяльність уряд ників і уневажнювати рішення Директорів або Комітетів. Можуть ставляти рішення і правила, по їх думці відповідні для управи Касою, оскільки вони згідні зі законом.

Котрі урядники є забондовані?

Забондованими можуть бути скарбник і інші урядники, що мають до діла з грішми. На початку бонд може бути малий. Опісля зі зростаючими діланями Каси має також бонд побільшатись. Бонд платить сама Каса.

Чи хто з урядників дістає платню?

З початку ніхто. Одначе тому, що від скарбника богато вимагається, йому належить платити зараз, як тільки Каса в силі що платити. Треба платити стільки скільки члени постановлять. — У великих Касах й інші члени можуть діставати винагородження.

Чи це є тяжко провадити фінанси Каси Самопомочі?

Ні! Кождий, що має середні спосібности може їх провадити.

Які є урядники і які їх обовязки?

Замість відповіди я попрошу читачів, щоб зачекали до слідуючого разу і тоді дістануть відповідь не лиш на те питання ,але всі інформації відносно Статутів Кас Самопомочі. Ми тішимось тим що на біжучій сесії провінціонального парляменту в Ріджайні саме тепер рішається справу Кас Самопомочі і вони будуть тішились охороною Провінціонального Уряду. Це є важне, бо без того булиб всякі труднощи, з якими годі булоб упоратись.

На цім місці я ще раз пригадую членам наших відділів, що Каси Самопомочі мають кольосальне значіння і Брацтво наше зробить одно з найкращих діл, якщо доведе до того, щоб кождий Відділ мав свою Касу,

Справу треба добре розуміти. То, що ми до тепер сказали; повинно більше чим вистарчити за матеріял до студіювання і дискусій на сходинах . Тим самим сходини будуть цікавіші і можуть принести богато добра для Відділу.

ГЕТЬ З БІЛЬШОВИЗМОМ !

Після дрожю проймаючого визнання Ольги Сембай, жени колишнього більшовицького провідника в Канаді а згодом замордованого скрито тимчас більшовиками в совітах — прийшла з черги нова жертва до голосу. Це **Уляна Паньків**, що з чоловіком тому літ три і дітьми виїхала до совітів, бо переконали її комлідери в Канаді, що тут "пекло" буржуазне а там "соціялістичний рай." Перебули вони там півтора року — і були на стільки щасливі, що вирвались звідтам живими.

Вимки цього листа-сповіди Уляни Паньків містимо без змін, бо вони аж надто цікаві будуть для всіх думаючих людий.

"Мій волоцік працював у столярному цеху на Трактовному заводі в Харкові. Він працював 5 днів на себе, а шестий день для правительства. Він називався найкращим урядником цеху."

Так виглядає на ділі соціялістична гуманність. Плещуть і агітують, будьто Церква "дре" робочий нарід — а самі наложили невидану неволю на робітників. Не якусь жертву, але кождий шестий день крінпацтва — безплатної праці на червоних більшовицьких пявок.

"Нам давали городи на тракторному заводі: колективній американській групі, чехословацькій, і німцям. Зорали нам ніби трактором, але так зорали, що **після трактора трава стояла.** Ми брали рискалі й сапки і розбивали ту груду і копали рискалями ту траву. Виробляли собі городи. Я працювала від ночі до ночі на тому полі. Думала, щоб якнебудь діждатися, щоб не купувати на базарі, бо там усе дуже дорого. І чогож ми доробилися? Картопля виросла величини горіхів. Моркву, цибулю безпризор ні в ночі покрали. Їх там є дуже богато. Бо їхніх батьків повисилали на Соловки, а діти розспалися як руді миші. Хто куди попав, хто просити а хто красти."

Ось дійсність звершеного соціялізму: Хто просити, хто красти! Ось гуманність, захвалювана соціялізмом й в Канаді — та зрівнання всіх до одного рівня: жебраків і злодіїв.....

"Ми тільки жили 18 місяців і **нам так тяжко приходилося жити.** А тії горожани жили роки в такій нужді, в голоді. За півтора року вмерли міліони. Ще в містах то не так умірали, а по селах, то страшно подумати. Отже я їм не дивуюся, що вони крадуть. **Запомоги в совітах нема ніякої.** Як не працюєш, то не їси. Але як і **працюєш, то голоден.**"

Слова ці самі за себе говорять. Червоний сатрап гнобить і визискує, опутавши зразу людий обманом і самодурством. Все зразу обіцяли, щоби нічого потім не дотримати. Така заплата жде всіх, що не мають досить доброго серця і доброго розуму позбутися червоних агітаторів та липнуть на їх агітацію.

"З єврейських дітий то я ніодної не бачила безпризорної. Всі вони чесних батьків. Ольга Сембай щиру правду писала, що по урядах майже всі сидять Хаймовичі і Рабіновичі. З їх ніодного не вислали на Соловки. В Тракторному заводі від директора до найнищого бухгальтера **самі жиди і в головній конторі теж жиди. Їдять вони дуже добре.** Для них є кооператива спеціяльна, під назвою воєнна. Там є **для них кошерне.** Я зразу не розуміла нічого. Думала, що це спеціяльно для червоноармійців, коли зветься воєнна. А то бачу, що звідти виходять з повними кошиками Хайки та Брушки. А я думаю: Що це таке? Хіба в їх усіх чоловіки є воєнні? То я запитала одної жінки: Що це за воєнний магазин, чи це справді тільки для воєнних? А вона каже: Та яких там воєнних! То для євреїв кошерне! А я думаю: Он воно як. То **це такий соціялізм!**"

Бачимо наглядне упревіліоване становище жидів, їхне панування і уживання під обслонкою магічного слова "соціялізм." І хто може тепер заперечити, що слова не мають магічного значіння. Ось таким одним, простіть за вираз, дуженьким словом опутали не сотки, а міліони людий і панують. Поплатилося! Для них є кошерне — є окремі крамниці, звідки виходять з повними кошиками. А для християн є голод і протирелігійна пропаганда — гоям це вистане замість хліба!

Але на зміну дещо про Ірчана, котрого в Канаді добре знають з його вірної комуністичної роботи.

"Ірчан жив у трох бідненьких кімнатках, мав бідненьку обстанову. Коли ми в нього ночували, то він дав нам одну кімнатку, а в другій сам тиснувся. А потім знайшов нам гостинницю "Красну." Там ми винаймили одну кімнатку і платили пять долярів за ніч. Ми побули 8 ночий, то заплатили 40 долярів, заки найшли собі працю на Тракторному заводі. А завод дав нам помешкання, одну кімнату й кухню для нас, шість душ."

"Ірчан працював день і ніч, і також його дружина. В день працював в бюрі, а ночами виписував свої твори. Він аж спух від безсонних ночий. Він за це діставав богато тих безцінних рублів. Він половину їх видавав на голодних. Ми самі бачили, як він завивав рублі в папірчик і кидав з балькона спухлим дітям. Вони знали, від кого ці рублі летіли. — ҐПУ його щирість бачило. Воно не знало, як би його спрятати за його добрість. І пустили таку нахабну брехню, що він був звязаний з петлюрівцями, щоб кинути між працюючих злу назву на Ірчана. Та бідний нарід не вірив їм.... Одного ранку в шестій годині задзвонив телефон до Ірчана, щоб він зявився до головної контори в дуже важних справах. Ірчан відразу догадався.... — Він поцілував свою маленьку донечку в голову і сказав: "Прощай, моя мила, одинока донечко, ти вже свого татуся більше не побачиш.... — Повернув до кімнати, де спала його дружина. Вона була запухла від плачу. — Вона не могла слова промовити з розпуки. Він кріпко її притиснав до грудий і сказав: Не плач моя дорога. **Я давно знав,** що це буде зі мною!.... Вибіг з хати. Під дверима чекали двоє узброєних ҐПУ. Схватили його у свою темну кримінальну кару й повезли, як розбійника. Дружина Ірчана повалилася як сніп на ліжко, без памяти. .... Його вистави всі зліквідовані. Хто мав книжки Ірчана, той сховав далеко. Кождий день приходила ревізія ҐПУ до кімнати Ірчана і перетрясала найменші клаптики шмаття. .... По школах студентам говорили, що Ірчан мав цілі купи буржуазних газет, що **він хотів самостійної України,** і т.д..... Уявіть собі, чи це є дійсна робітнича країна. **Це є зрадництво народів.** Негідники запанували над бідним народом."

Життєпись Ірчана надається до здраматизовання і віримо, що найдеться хтось з українських драматургів, який займеться тою трагічною постаттю. А трагічна вона своїм непорозумінням, за котре заплатила життям. Ніхто так вірно і так точно не служив більшовикам в Канаді під кождим оглядом, як саме Ірчан. Він став ідеольогом і духовим організатором ком партії в Канаді. Без нього компартія ніколи булаб не запустила такого коріння між українським робітництвом в Канаді, як це сталося. З ідейних понук залишив Канаду і поїхав до "вітчини всіх трудящих СССР." І там його "гідно" ті "трудящі" приняли — з ҐПУ.

Чи може бути більше трагічно вірний опис повного розстання чоловіка і жінки, та прощання дитини на все, як цей простенький, невибагливий на слова, зате вірний і глибокий безміром розпуки, опис Уляни Паньків. Такого опису видумати годі — його треба знати і пережити. І тому він свідчить про безпосередність Уляни, котра певно довідалась про все від жени Ірчана.

Так більшовизм платить за вірну службу!

"Мій чоловік відніс цей паспорт у **головну контору** на Тракторному заводі, щоб дістати візу на паспорт. **Там** працював жид Плущіця, а його помічник був Ровінський. Подивились на ці паспорти і щото змінились їх лиця, що ніби їхні граждани вирвуться з їхніх пазурів. І каже: "Ти прийди через десять днів і ми тобі видамо візу ,як буде готова." Ми чекали десять днів і прийшов мій чоловік до них, а вони кажуть: "Ще не готова. Почекайте ще з тиждень." Ми чекали ще тиждень і знову прийшов мій чоловік. А Ровінський каже: "Вам треба явитися в центральну контору." Мій чоловік відпросився від заводи і поїхали ми обоє в центральну контору, де сидів теж подібний Хаймович та секретар Рабінович. Відразу стрінули нас нелюдським поглядом і питають: "Ви Панькові?" Ми кажемо: "Так." "А ви що, хочете їхати заграницю?" Ми сказали: "Хочемо." "А що вам тут погано?" Ми кажемо: "Так, як бачите. Ніби ви не бачите наше життя?" "Ви маєте ще які папери?" Ми віддали канадійські горожанські папери, а також й їхні, на котрі ми виїзджали з Канади, а також їхні паспорти, котрі вони нам силою втикнули, бо без них не можна там жити. Він подивився на все те а спеціяльно на канадійські папери, на яких він нічого не розумівся і сказав: "Що це за папір?" А ми кажемо:

"Канадійські горожанські." А він за них і сховав. А їхній паспорт видав нам назад і каже: "Вам візи не дамо." А ми кажемо: "Московський народний комісаріят казав, що візу ви нам видасте." "Вони сказали через помилку. А англійський конзуль не має права до наших горожан." А ми кажемо: "Які ми ваші горожани, коли всі наші діти родились в Канаді, а ми прожили 20 років в Канаді." А він тоді: "Без розговору! А то, коли будете такі вперті, о я вас орештую. Ви в наших руках. Що схочемо, те й зробимо з вами."

"Ми прийшли додому й живенько написали листа до англійського конзуля. Конзуль дуже здивувався: Яке вони мають право відбирати від нас паспорти! І написав нам не журитись. "Я буду клопотатися, скільки зможу за своїх горожан!" Він клопотався тим 4 місяці й таки вислав нам знову ті самі паспорти."

Так при помочі англійського конзуля Паньків з родиною таки вирвався з лабет всяких Хаймовичів і Рабіновичів, з країни рабства і неволі.

Опис клопотів та нервового напруження дуже добре відданий цим листом і поданими розмовами. Наче бачите тих старозавітних Хаймовичів по всяких конторах і центральних урядах, котрі з християнином виробляють все завгодне і не дають навіть балакати: Без розговорів! А то "под стенку!" Бо все в їхніх руках!

Та прийде час, коли використаний кроваво нарід зрозуміє власну силу і накинену неволю. Прийде день розплати! А той день буде здійсненням полумяного клича: Геть з більшовизмом!

——=o=——

Ось як виглядає Україна з весною. Ката України Постишева розстріляли!

На місце Постишева прийшов до Київа новий "генерал губернатор" з червоними нашивками, жид Мендель Хатаєвич! Жид панує над Україною!

А так Україна після опису більшовицької часописі "Комуніст" виглядає ось як. В Білій Церкві нема насіння і не знать, звідки його взяти. Нема навозів. Замість 111,000 тон внесено на поля лише 24,000 тон навозів. В херсонськім районі на всіх 83 колхозів, приготувались до весняних засівів тільки 19. Бракує зовсім борон. Подібно в одеськім районі.

А торговля на Україні так виглядає в описі тогож "Комуніста."

В січні і лютні Україна отримала краму на 190 міліонів рублів. Мала однак одержати правильно на 300 міліонів. В Донецькому басейні перевели провірку. Вона виказала, що в лютні з 711 крамниць аж 119 зовсім не мали цурку, 30 не продавали соли, 31 не мали тютюну. Многі крамниці не мали зовсім мила. В районі дніпропетровськім 58 крамниць не продавали соли, многі не мали сірників і нафти. В більшости крамниць чернігівського району не продавали муки, круп а навіть маргарини.

Ці всі дані подає урядова більшовицька часопись "Комуніст" з дня 11 марта ц.р.

А ось додаток з тоїж часописі, котрий ілюструє тамошні відносини.

Одна селянка не віддала продалногу, 16 кільограмів бараболі. Зате власти сконфіскували ціле її майно, себто, домашні знаряди і убрання. Брат тої селянки служив моряком на кораблі "Красний Кавказ". Зробив проти конфіскати зажалення до прокуратора. А вкінці післав лист до "Комуніста," бо досі ніхто на його скаргу не відповів.

Це все діється тепер, 1937 року.

Мірка сповняється і внедовзі перебереться. Тоді довго гноблений раб витре запльоване лице і змете негідників! Ніхто не буде вичисляти газдам бараболі на їхніх прадідних ланах. Вихром злунає побідний клич "Геть з більшовизмом!" і змете катів.

Україна буде вільна!

Кінець Ягоди

Генрик Ягода, наслідник Дзержинського і Менжинського, катів і начальників ЧК (чрезвичайної комісії по борбі з контреволюцією), родом мабуть жид, перед котрим тремтіли тисячі безвинно вязнених, котрого одно слово означало смерть для підсудних, котрий сотки тисячів післав "под стенку" — тепер сам найшовся в тім становищі, що колишні його жертви.

Більшовицька "Правда" з дня 4 квітня, ц.р. ч. 93 на першій сторінці принесла таку коротку вістку:

"З огляду на викриті урядові проступки карного характеру Народного Комісаря Комунікації Г.Г. Ягоди, президія Центрального Виконавчого Комітету СССР рішила:

1. Усунути Г.Г. Ягоду зі становища Народного Комісаря Комунікації.

2. Віддати його справу слідчій владі.

Президент ЦВК СССР М. Калінін — Секретар ЦВК СССР І. Якулов

Москва, Кремль, 3 квітня 1937."

* * *

Так платять більшовики своїм!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

Схм. Мартин

МОЛИТВА

Маріє!

Маріє, зірнице — небесна княгине!
Ти радість, надія, Ти мати Вкраїни —
поглянь же ласкаво на вірних дітий!
Зішли з неба равду і мир для людий!
Хай всі ми під стягом Твоїм золотистим
прямуємо сміло шляхом цим тернистим
до кращої долі, до сонячних днів,
днів волі Твоїх і Вкраїни синів.

ДЕВЯТЬСОТНА РІЧНИЦЯ

В місяці маю цего року минає якраз девятьсот літ від тої хвилі, коли наш князь Ярослав Мудрий побідив Печенігів та, сповняючи обітницю, віддав Україну в опіку Матері Божої.

Князь Ярослав проголосив тоді торжественно Матір Божу Царицею України.

А сталося це ближче так.

Від сходу українські земля здавен давна мали отверті ворота, куди вкочувалися нові орди з азійського суходолу, колиски народів. Коли там бракло місця і достатньої поживи, тоді кочуючі племена валилися наче лявіна на захід, на степи України. Манили їх ті прекрасні, достатні на все землі і тому Україну били ці пранники Божі століттями. Це й стало одною з причин, чому в давнині наші предки не встигли закріпити державности і чому ми нині маємо стільки несталости характеру в нас самих. Всі орди, що переволювались через наші землі, оставляли по собі памятку. Ці залишки крови видніють досі і відділовують на наше життя, навіть релігійне.

З Печенігами Україна воювала довго. Коли це появилася нова орда, Половці. Йшли зі сходу, навалою, страшні, незнані, нові, чисельні. Печеніги, що осіли на схід від України і з бігом часу витворили власні державні осілі верстви, не видержали напору орди. Подалися на захід. А втікаючи, ще в останне оперлися о мури Київа, бажаючи його здобути і так по дорозі поживитися київським добром. Проти них вийшов князь Ярослав Мудрий, а було це 1037 року. Тоді також зробив князь обіт, що коли Матір Божа охоронить Україну перед знищенням та Київ, він проголосить її Царицею України.

Печенігів князь розбив, Київ вратував і в честь Матері Божої поставив церкву Благовіщення, на Золотих Воротах. Також торжественно проголосив Матір Божу Царицею України.

Це наша велика річниця!

В девятьсот літ від тої хвилі молім Матір, нашу небесну Царицю і Заступницю, щоби вернула знова царювати до свого Київа, на Золоті Ворота слави предків. Там, де нині царює червоний насильник, дух зла, знищення і нова орда — цим разом більшовицька вдерлася до Київа та нищить не лише тіло, але й душу нашого народу. Перед новим цим залиєвом і знищенням тільки остоя правдива і успішна буде в помочі Небесної Матері, Цариці України. Це її земля, її край. Молім, щоби в цім місяці зглянулася ласкаво на недолю вірних діток своїх і висвободила їх зі страшної неволі, душі і тіла.

А Матір Божа певно поможе, як нераз помагала в ряді століть.

І освободить Київ, своє вірне місто від червоної орди нових кремлівських ханів.

Україна знова стане вільна!

о. Г. Костельник

ЛЮБОВ БЛИЖНЬОГО

Заповідь про любов ближнього зовсім не стоїть на заваді справедливій війні, як не стоїть на заваді караню неслухняних дітий.

Коли кара чи війна справедлива, це залежить від дуже богато чинників, що їх нам тут не подорозі розглядати. Але ясно для нас, що Христову моральну науку треба брати як цілість, ане вирвати з неї фрагменти, бо фрагмент, коли береться його як цілість, завсіди виходить у карикатурному насвітленню.

Таким карикатурним насвітленням аж до більшовицької революції залюбки воювали соціялісти й радикали. Мовляв: "Попи від віків навчають, "не вбивай," а ножі на війну посвячували." Зате соціялісти в свому обмеженню духа глузували собі з війська взагалі. Обіцювали людям, що вони зведуть ще тільки один пролетарський "останній бій," а потім уже буде вічний мир, без панів і підданих, без богачів і бідних, без усякого війська. Бо ніби соціялісти так упорядкують світ, що вже люди не будуть мати причини не то воювати, але навіть грішити.... (красти, обманювати, битися...., що соціялісти признають за "гріх"). По їх дурненькій науці це виходило ніби зовсім просто: коли **жолудок** усіх людий буде ситий, то люди й перестануть грішити. Христос навчає, що з **серця** походять всі гріхи. А соціялісти навчали, що з жолудка.

Ані сам сатана не мігби видумати більшого підступу для людий, щоб ним ловити людий, як люди ловлять мухи на "леп." На солодке ловляться мухи і люди. Але цей солод змішаний з клеєм, що на смерть увязнює мухи і людий. Ось відколи більшовики володіють, у них завжди панує справжня **"війна всіх проти всіх."** А фронт переходить крізь кожде село й кожду родину, а навіть крізь верхівя "компартії."

Це не припадок, це так мусить бути. Бо великий життєвий фальш мусить міститися у великому стилю.

Борня між добром і злом, між правдою і фальшом — вічна в людському минулому і буде вічна в майбутности. Одні люди це вважають за правду, добро, справедливість. Інші саме навпаки. А з того мусять зроджуватися всякі змагання, тертя, що вряди-годи мусять посуватися аж до скрайної форми, хідні суди й поліція — заведення, що здержують і управильнюють борню між людьми, доти — вряди-годи будуть вибухати й кріваві війні, бо все те випливає з одного й того самого жерела.

Треба виразно піднести, що **Христос не був пацифістом, як не був і соціялістом.** І пацифісти й соціялісти дають завелику ціну земному життю, добачуючи в ньому останню ціль людини. А Христос підпорядковує земне, дочасне життя вічному. Він знає справжню людську природу глибше, ніж хтонебудь інший, і навчає про **вічну борню і війну** в людському роді. Свому дорогому Єрусалимові Він пророкує загибіль від війни. Пророкує про великі війни перед кінцем світу. Сам про себе говорить, що Він приніс огонь і хоче, щоби він розгорівся. А задля його науки стануть людині ворогами його домашні.

Ми вже сказали, що в людському життю не тільки любов має своє місце й сповняє свої функції, але і гнів.

Св. Письмо навчає любови ближнього. Але не навчає любови самого себе. Та воно припускає ту любов, дуже добре знає про неї і ставить її за **зразок та мірило** при любові ближнього: "Люби ближнього свого, як себе самого."

Любов самого себе це дуже сильний природний інстинкт. Тому її не треба навчати, але треба її здержувати й модулювати.

Анальогічне відношення св. Письма до гніву. Воно дуже дборе знає про нього і подає заповіди і вказівки, де і як його здержувати та модулювати.

Заповідь про любов ближнього це властне загальне лікарство проти гніву всякого типу.

Гнів для нашої душі так потрібний, як напр. орання для ріллі. Він скріпляє нашу сторожкість, рішучість, відвагу, і т.д. Але сам собою доводить до знищення. Орання тоді сповняє свою ціль, коли по ньому слідує сіяння. Так і гнів тоді є добрий, коли до війни.

Всім пацифістам треба сказати, щоб не обманювали себе та людий. Доки між людьми будуть необйого гальмує любов. Апостол каже: "Гнівайтеся, та не грішіть!" (Еф. 4, 26).

Віра в майбутній "земський рай" до світової війни була питома не тільки соціялістам ,але всім атеїстам, наскільки вони не були песимістами. Її проповідували професори з університетських катедр і вона находила послух у широких кругах інтеліґентів та півінтеліґентів. Знаємо, чому. Людське серце інстинктовно відчуває потребу небесного щастя, преться до нього, мріє про нього. А християнська віра навчає про небесний рай.

Цей релігійний, християнський елемент новочасні атеїсти переняли з християнської віри і витворили собі віру в майбутний "земний рай," яка соромно скромпромітувалася від часу світської війни. І вже замовкли фальшиві пророки, що світ дурили нею.

Хто поважно думає, той легко зрозуміє, що віра в земний рай це для людий таке, як "леп" на мухи. **Хто хоче від землі забогато, той не тільки не осягне того, що земля справді може дати, але ще й те втратить, що вже має.** Як кождий ризиковний грач, що наперся більше виграти, ніж можна.

Ніколи не будуть на землі такі відносини, щоб любов ближнього стала зайва. Завсіди будуть між людьми вбогі, опущені, покривджені, бідні, недужі, нещасні, немічні діти і старці. Всяке поліпшення соціяльних відносини **буде тільки релятивне.**

А всяке нещастя в суспільному життю, нужду, вбожество, неміч, гнів, війну має й може їх злагіднювати та облекшувати **єдино любов ближнього.**

Життя так сотворене, що тут даремна всяка софістика і всяке змагання. Життя не зміниться. **Ніякі соціяльні закони не заступлять Христової заповіди про любов ближнього.** Людське життя надто скомпліковане й надто глибоке. Тому тільки такий глибокий закон, як Христова заповідь про любов ближнього, що **вже перестає бути законом** (бо стоїть повище закону), може злагіднювати прикрі ріжниці між людьми і спомагати людське життя там, де вже все інше заводить.

Земля на віки буде "долиною сліз." А свою недолю люди бодай до якоїсь міри зможуть собі облекшувати й солоджувати тільки любовю.

(З "Дзвонів" ч. 1—2, виїмки)

Донозо Кортес

ПРИЙДЕШНІЙ "РАЙ"

Хто вмовив в народи, що земля може стати раєм, той повинен перше всього дати їм ту віру, що земля мусить стати раєм, в котрім ніколи не поллється кров. Але не в тім уроєнню лежить ядро лиха. Воно є в тому, що тої самої хвилі, коли світ повірить в це уроєння, навіть тверді скали потітимуть кровю а земля переміниться в пекло. В цім притемненім падолі чоловік не може вганяти за неможливим раєм, щоби на своє лихо не втратити навіть ту одробину щасливости, котру ще має....

Всесвіт домагається обявлення Божої любови

Порядок у всесвіті полягає в тім, що все гармонійно змагає до найвищої і останної цілн, котру Бог визначив для всякого сотворіння. Та найвища ціль полягає у виявленні Божого совершенства назовні. Так всі сотворіння співають хвалу Божій доброті, величності і всемогучості. Гак святі прославлюють Боже милосердія а прокляті Божу справедливість. Але де є це сотворіння, що в особливший спосіб прославить Божу любов? Подібно, як святі прославляють милосердя а проклятті справедливість. Коли Бог сотворив всесвіт на те, щоби через нього обявити свою досконалість, то чи не очевидним є, що у всесвіті лунає загальний голос, гомонить безконечний псалом і величний, любови — бо любов є саме звершенням Божої досконалости!

Хрест — явний дороговказ для сотворіння

День, в котрім учоловіченого Сина Божого розпято на хресті, є і остане на все днем свята і суму. Того дня в цілім сотворінню назад настали порядок і мир. Хрест дістав окреме визначне становище в цім, Богом бажанім, порядку. Його вивещено понад всі сотворіння. Справді одні сотворіння Божі звіщали доброту, інші милосердія а ще інші справедливість. Одинокий хрест став знаком Божої любови і запорукою Божої ласки. Хрестом визнавці придбали геройську відвагу. Хрестом дівиці виростали силу чистоти. Хрестом пустинники набули даску ангельського життя. Хрестом мученики стали відважними свідками, що мужно і привідно клали голови під катівський меч. Хрестом немічні засоромили сильних, пригноблені і безборонні стали на капітолю. Кількох бідних рибаків здобули цілий світ. Таке було діяння тої чудодійної сили, що виходила з хреста. Хрестові побідник завдячує свою побіду, а силач свою силу. В хресті жебрак находить милосердія, безборонний захист, сумуючий радість а розплаканий потіху. Відколи хрест високо видніє, нема на землі чоловіка, що не мігби мешкати в небі, ще заки тлінні останки полишить тут на землі. Бо коли навіть тут живе серед клопотів, то все таки там перебуває вже через надію.

о. П. Табінський

ЧОМУ?

У Греко-католицькій Церкві питання про українізацію взагалі не істнує. Чому? Тому, що **по традиції і по дусі, формою й змістом Церква Греко-като-**

лицька є Церквою українською. Вона є також в безмірно ширшім і глибшім сенсі, ніж це собі уявляють найщиріщі прихильники українізації Церкви православної.

Не завважує цього факту хіба тільки той, що не завдає собі труду познайомитися з Греко-католицькою Церквою безпосередно, а задовольняється поняттями про неї, ширеними Іловайськими, Малишевськими, Хойнацькими та подібними письменниками, для яких "православний" і "русский" були словами однозначними, одиноко правильними і законними.

* * *

Богослуження греко-католицьке всюди в Галичині складається з двох елементів: з проповіди й релігійних гимнів та співів, мовою старо-славянською, виголошуваною по правилах української мови, через що мова ця є архаїчно українською. Отже питання про богослужбову українізацію в Греко-католицькій Церкві є безпредметове, бо мова тієї Церкви є українська.

* * *

Літературно-літурґічні памятники цілковитою певністю доказують, що за виїмком кількох точок, засвоєних з обряду латинського (і то не історичних, а внутрішно змістових) галицька Церква заховала в собі традиційний обряд, доуніятського походження. Наприклад: покладання служебника на престолі, спосіб як священик держить руки, цілування вірними евангеліє на малім вході, момент освячення дарів, причастя освяченими частицями, і т.д. — все це **давна українська літурґійна практика**, а не уніятські новини, як це принято думати.

Ще варта згадати про одну прикмету українського духа — може найшляхотнійшу й найвартнійшу, яка зберіглася в Греко-католицькій Церкві: це толеранція чужого обряду.

* * *

Нетерпимість обряду прищіпив московському народові державний і церковний **уряд.** Після того, як провів церковну реформу, проголосив на соборі 1666—7 анатему на всякі відміни проти неї та почав безпощадно їх переслідувати. Він же подібним способом **виховав православну українську інтеліґенцію та духовенство.**

* * *

Греко-католицька Церква є погляду не тільки своєї свідомости і мови, але також обряду й духа Церквою українською!

Тому й питання про її українізацію не істнує. Таке питання булоб у ній нісентітницею, абсурдом, як абсурдом булоб з криком і вереском кидатись — у широко відчинині двері.

св. Тома Кемпійський

ГОЛОС ХРИСТА

Послухаю, що Господь Бог скаже в моїй душі. (Пс. 85, 9).

Щаслива та душа, котра слухає, як Господь промовляє до неї і переймає з Його уст слово потіхи!

Щасливі ті вуха, котрі вслухуються в леґіт Божого шепоту і не звертають ніякої уваги на підшепти цього світу!

Вельми щасливі ті вуха, котрі слухають не того голосу, що в воздусі звенить, а тієї правди, котра в серці навчає!

Щасливі ті очі, котрі замкнені для світу, але бачні на те, що діється внутрі душі!

Щасливі ті люди, котрі прозирають у глубину душі і щоденними вправами стараються щораз більше і більше приготовляти себе до розуміння небесних тайн!

Щасливі ті, котрі з великою охотою віддаються Богу, а відхиляються від всякої завади на цьому світі!

— Вважай на це, душе моя і зачини ворота своєї змисловости, щоб ти могла послухати, що скаже в тобі Господь Бог твій.

Твій Улюблений оттак мовить: **"Я є твоє спасіння"** (Пс. 34, 3), твій упокій і твоє життя.

Мене тримайся, а найдеш упокій. Лиши все минуще, а шукай того, що вічне.

Чим є все дочасне, як не мана? Тай нащо здадуться всі сотворіння, коли Творець опустить тебе?

Длятого відречися всего і віддавайся охоче і вірно свому Творцеві, щоб ти могла осягти правдиве щастя.

ДУМКИ

Як Айрешів переслідувала Англія, й як вони боролись за свободу, поки не добули перемоги — А як у нас? — Що робимо ми в Америці?

Айреші перебули страшну долю. Англійська неволя спинила розвій їх визначної, старої культури, віддала айриську землю в руки англійських лордів і колоністів та привела їх до такої нужди що головною їх поживою були барабол й капуста в дуже обмеженій мірі. Айриські хати виглядали так як найбідніша халупниказайди в нашому селі. Довкола ні плота, ні саду, ні города. Обдерті стріхи над полупаними глиняними стінами.

Все що Айриш викохав на найнятій від пана землі, пішло на оплату чиншу й податки. Все забирала Англія й англійські дідичі, оставляючи Айришам тільки відпадки з бульби й послід із збіжя. Як де Айриші стали спорікати на великі тягарі, так дідич грозив що відбере землю й перемінить в пасовиско для худоби чи овець.

* * *

Айриші мусіли платити десятину на удержання протестантського пастора, хоч вони були й є католиками й хоча в їх громаді не було більше протестантів (зайдів, Англійців) як один чи два. Богато Айришів вивозили насилу до Америку, переповнюючи кораблі бідними людьми, так дуже що нераз більше як половина гинула на морі від задухи й лихої їди. Ті страшні судна де пакували людей як селедців і замикали під покладом, називає історія "плавучими домовинами." За найменьшу спробу бунту Анґія масакрувала цілі околиці, а невинних в нічому патріотів мучила по тюрмах й вішала на шибеницях.

* * *

Як де були школи, то тільки англійські. Айриська мова не мала права в ніякім уряді. Мало-помалу Айриші мусіли приймати чужу мову за свою, так що тільки частина говорила мовою своїх предків. Англійські страшні переслідування довели до того, що більшість айриського народу волею чи неволею виемігрувала з Ірляндії. Остали тільки найбідніші що не мали за що виїхати, й найменьше свідомі до

яких не було Англії за що причіпитися. Ірляндія стала краєм крайних нуждарів.

* * *

Англія вжила всіх засобів щоб знищити айриську націю. Масакрувала, морила голодом, вивозила в далекі колонії. А всеж не доконала лукавого плану. Айриський нарід нетільки що не перестав істнувати, але на наших очах добув собі власну державу. Яка сила піддержала його через тільки століть? Ніщо інше, тільки велика непереможна любов до своєї церкви й традиції. Ця любов не дозволила Айришам перемішатися з протестантською Англією, а й на чужині держала емігрантів ціпко зорганізованих у своїх парохіях.

* * *

На еміграції Айриші творили від самого початку свої парохії й школи. Утрата рідної мови не вигнала з їх сердець патріотизму, бо сильна віра тримала їх всюди разом обєднаних, при айриських католицьких церквах, звідки пішла ініціятива до всієї айриської акції. Школи, клюби, патріотичні товариства й організації, всі айриські установи були вислідком церковного обєднання Айришів. Без тієї вірности до своєї віри й церкви, з Айришів не остало-б і сліду.

Еміграція, освідомлена й злучена в одно через церкву, дала повну поміч своїй старій батьківщині. Свобідна Ірляндія завдячує все допомозі своєї іміграції яка дала гроші, людей і дипломатичні впливи в користь борючоїся за волю старої вітчини.

* * *

Обєднання айриської іміграції дало їй велику силу, де вони були-б не опинились. Вони добули великі осяги на економічнім і політичнім полі. Велика частина добула богацтва й зайняла визначні уряди. Потомки кріпаків і нуждарів є нині такою силою, хочби в Америці, що кожен мусить числитися. Та сила в айриській єдности, а вона повстала через айриську церкву, біля якої всі Айриші скупчились.

* * *

Наш нарід переносить подібну лиху долю, як Айреші. Одинокою частиною, що жове на волі, це еміграція. Наші виходці могли-б помогти богато для добуття волі й держави для України. Але до такого діла треба єдности. Якби в нас була така вірність і любов до своєї церкви, як в Айришів, то наша іміграція осягнула-б вже була великі добутки і собі і для рідного краю. Але нажаль, замісць єдности, в нас зуживається найбільше енергії на те щоб пошкодити один одному або валити ледве зачату добру роботу.

* * *

Найбільша частина нашої іміграції визнавала католицьку віру, українського обряду. Якби ми всі згуртувались ціпко у своїх парохіях, ми мали-б сьогодні чимралу силу. Не забудьмо що католицький світ числить 350 міліонів людей, і що в Америці й Канаді є двацять кілька міліонів католиків.

Чи симпатії стільки моліонів культурного світу це байдужна річ для української справи? Чи релігійна єдність не дала-б нам великих осягів, як школи й другі культурні установи й зберегла-б для нас нашої молоді? Чи не була-б успішніша наша допомога для наших братів у краю?

* * *

Майстри до діленниці, до распрі. Мистці до творення щораз то нових кумедних вір і церков. Розбиті на гуртки, відбиваємо своєю їризнею від себе і чужих і своїх. Чужі люди посміхаються, а свої діти соромляться, що їх батьки тільки й знають що обкидати себе болотом.

Де наші цілодневні школи, де фахові вчительки, де мають нагоду діти навчитись любити й шанувати своє? Що спонукає їх перебрати на свої плечі обовязок допомоги для України?

* * *

Дехто рахує на вплив запомогових організацій. Вони — правда — мають велике значіння, але коли? Тільки тоді коли молодь є відхована у своїх школах, в такому дусі щоб розуміла українські змагання, українську правду й рацію на своє власне державне життя.

Чи не чуємо, як необачний молодик вирветься вітверто, з тим що в нього на серці, а саме що міліоні долярів, призбирані старими членами, пригодяться для них. На що вони зужиють ті міліони, який напрямок дадуть організаціям, хто вгадає?

* * *

Наш Владика старається про цілоденні школи. Про школи, що повинні буди бути вже пів сотки іт. Для цих шкіл маємо вже досить вишколених сил, а саме Сестри вчительки. Їх наука й виховання такі що одушевляють навіть налогового українського критика. У школі, де вчителюють Сестри, діти набираються любови до Бога, віри й церкви, а притім вчаться думати й говорити по українськи, вчаться української історії й літератури, вчаться розуміти й знати той нарід з якого походять.

Такі цілоденні школи дадуть нам таке покоління, як мають Айриші, покоління що нетільки має спочуття для недолі, але має амбіцію, щоб дати поміч і стати учасником великої боротьби України за її належні права

Дядько Наум.

—·—=0=——

Кардинал-Нюменс

ВЕЛИКОДНІ ДУМКИ

Християнство піднесло моральний тип людства. Воно наложило вудила на пристрасти. Воно накинуло світови зовнішну обичайність і лучше поведення в широкій мірі. Воно довело поодиноких людий до кращих моральних і релігійних привичок. Ті люди булиб без християнства лишились на нищім щеблі правди і святости. Християнство дало релігійному віроісповіданню трівкість і зміст. Воно скріпило поважання перед религією взагалі.

* * *

В кождім часі є на світі якась скількість людий— Бог їх знає, а ми ні—котра слухає правди скрізь, де тільки зустріне її.

Такі люди стоять під особлившою опікою Бога. З таких людий ми повинні брати собі приклад. Для них ми повинні передовсім працювати. Щоб у їх товаристві опинилися колись на страшнім суді, ми і приятелі наші — за те ми повинні просити Бога.

Ті люди, се ядро Церкви, котре все зростає числом і все більше разом держиться, чим далі минає час. На тих людях спочиває спільність святих.

Євангелія сотворила святих людий. Вона покликала до життя блескучі взірці віри і святости, які без євангелії булиб неможливі. Євангелія працювала з успіхом властиво для тих вибраних. Се, щоб так сказати, ціха і знак євангелії.

Перссічна, звичайна релігійність також достой-

на пошани, може-бути в різних формах. Але святі люди — се витвір євангелії і Церкви.

Святі люди не все виріжняються вже за життя між іншими приличними людьми. Ласка, що спочиває на святих, часто глибоко захована і нераз відкривається аж після їм смерти, коли взагалі відкривається. Але святий чоловік світить "мов сонце в царстві Батька свого." Він на землі памятка та символ того, що являється в небі сповненням на души і воплоченню. Там, де несуть пальмове гилля в поході Воскресшого!

ОДНО ІЗ ЗАВДАНЬ КА

В енцикліці про "Католицьке священство" св. Отець Пій XI згадує про одно із вельми важних завдань Католицької Акції. Це місце передаємо в цілости.

* * *

"До цього стремить так мила нашому серцю Католицька Акція, **котру ми так усильно поручали**, спомагали і поширювали. **Вона через співпрацю лучить мирян з Церковною Гієрархією.** Тому мусить відчути повну вагу справи. З найбільшим вдовіллям бачимо, як ці найшляхотніші борці відзначаються на кождій ділянці християнського життя. А особливо на тій. Цю похвальну діяльність Бог мабуть щедро нагороджує численними покликаннями до обох клирів саме з молодечих рядів Католицької Акції. Це доказує, що Католицьку Акцію можна справедливо порівнати з урожайною рілею, на котрій посіяно всі роди чеснот. Або ще вірнійше, з пильно береженим і добре обробленим городом, в котрім безпечно дозрівають вельми пахучі і ніжні квіти. Члени КА нехай зрозуміють, як богато чести приймає КА саме з тої причини. Всі повинні тямити, що мирянин жадним чином так не співучаснить в гідности "царського священства," як збільшаючи ряди обох клирів. Цю гідність начальник апостолів приміняє до всього множества відкуплених."

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

† АНДРЕЙ, Митрополит

ВОЛЯ І НАДІЇ

Як революція звільнила мене з царської вязниці

Арештований 19 вересня 1914 року, я опинився по ріжних вандрівках у монастирській вязниці у Суздалі, призначеній взагалі для злочинців, покараних за проступки проти Церкви й релігії. Коли довідалась про це ліберальна частина російського громадянства, вона обурилась, що у тій вязниці запроторено епископа чужої Церкви. У такому дусі писав у російській пресі письменник Короленко, і саме у висліді тих його статтей забрали мене з Суздаля над Клязмою та перевели до Ярослава над Волгою де при містили вже у спеціяльно винайменім приватнім, майже не умебльованім 5-кімнатнім помешканні, під сторожею городових і сищиків (поліціянтів та поліц. агентів). Але вже в Суздалі доходили до мене відусіль вістки про Распутіна і двір і я мав нагоду переконуватись, як цариця була в російськім народі зненавиджена та як взагалі впав авторитет царя і цілої його родини. Тямлю характеристичне для тодішніх настроїв оповідання-легенду про те, як то цариця відвідує воєнні шпиталі: німецьким раненим, мовляв, роздає по срібному рублеві, а московським хворим салдатам дарунки вартости около 2 коп. Вбивство Распутіна цілком заворушило уми й люди про ніщо більше не говорили. Я мав лише "Русское Слово," розмірно ліберальний щоденник, і видно було по ньому, що в Росії варпться.

Пригадую собі день, в якому вибухла революція, і такої події: коли я вийшов вранці зі своєї кімнати (на ніч я замикався все на ключ), поліціянти, що сторожили мене, заявили мені, що прийшли вояки і забрали їм зброю. На те я сказав: то я виходжу на місто. Досі я міг виходити тільки у товаристві поліціянтів і одного агента. Я пішов вперше на час мого побуту у Ярославі до тамошнього римо-кат. костела, куди мені досі не вільно було ходити. З костела пішов я до місцевого губернаторства. Губернатором був кн. Оболенський. Перед його будинком, де звичайно стояли городові, тепер стояв якийсь молодий інтелігент-цивіль. Коли я спитав, чи можу найти губернатора, я почув відповідь: "Губернатора в Ярославлє нєт." Але я його зараз-же побачив: він стояв перед гуртком старшин і щось переконував. Того самого дня його і поліц-майстра арештували, а на його місце встановили якогось місцевого адвоката.

Мене ще не випустили, тільки замісць городових віддали під сторожу військових. Склалося так, що це були — Українці, хоч і мало свідомі. Я вів з ними довгі розмови. Казали вічно про "свободу," не розуміючи того слова. Дефініція свободи виглядала у котрогось з них так: "Раніш перед офіцирами не вільно було ані сидіти, ані курити, — тепер вільно." Сталося таке, що мої сторожі-вояки скинули свого "унтера." Прийшов до них полковник і насварив, що вони не мають права робити цього: хай скажуть йому, полковникові, а він уже сам "унтера" забере. На те жовніри дуже обурились: "Як це так? То там царя скинули, а ми "унтера" не маємо права?!"

Розвал армії ішов на очах. Декрет сипався за декретом. Декрет Гучкова про скасування обовязку вояків здоровити старшин був характеристичний, як сам Тимчасовий Уряд розвалював російську армію.

В Ярославлі я просидів ще яких 2—3 тижні. Головна перешкода для мого виїзду був властиво цілковитий брак грошей. Їх забрали були на поліцію, а поліцмайстер був арештований. Вибрався я врешті до того поліцмайстра, як до вязня: він був дуже чемний і видав мені негайно посвідку, що дійсно таку-то суму моїх грошей здепоновано на поліції; давній поліційний потантат був збитий і цілком зломаний. Але я мусів мати ще дозвіл казначейства на видачу грошей, з чим знову було безліч клопотів. З другого боку всі мені йшли на руку. Тямлю, що в казначействі збiглися всі урядовці і спільно вирішили, як слід оминути масу звичайних формальностей та видати мені гроші. "Популярними" були тоді в Росії взагалі всі "Явстрійці."

У домівці губернатора, де правив тепер, як сказано, якийсь адвокат, панував повний хаос. Мені

казали ждати на рішення Петрограду, щодо моєї дальшої долі, а до того часу дали мені повну свободу, з тим, що я дав слово, що самовільно з міста не виїду. Пильнували мене з черги вже не вояки, тільки якісь студенти-білорусини, дуже чемні, які зрештою рідко коли приходили навідуватись. Вістки з Петрограду були дуже скупі. З устних поголосок тямлю, що підчас одного публичного виступу Мілюкова з публики мав впасти запит: "Що буде з царем?" Мілюков відповів: "Старий дурень, — або зречеться, або скинемо." Не знаю, чи така подія дійсно мала місце, але та поголоска віддавала тодішні настрої.

До Ярославля почали приїздити до мене мої знайомі. Але швидко я таки виїхав — до Петрограду. Столиця Росії була просто переповнена Українцями. Жовніри-Українці прислали на стацію по мене полкове авто й тутже запросили мене на Шевченківський вечір, який перемінився був у велику маніфестацію. При вході на той вечір підійшов до мене якийсь моск. старшина і почав витатись зі мною, наче своїм знайомим: показалося, що це був Українець Галичанин, перебраний у російський мундір для більшої свободи рухів. У памяті з тих днів залишились мені: віча, мітінґи, безконечні віча і безконечні промови. Це був період славних петроградських "білих ночей." Можна було вертатись до дому в якунебудь пору дня чи ночі — завжди і скрізь по вулицях відбувались віча. Провід вели скрізь старі революціонери з 1905 року.

Як відомо, наказ про звільнення мене видав на просьбу моїх знайомих — Керенський. Я пішов до нього, щоб йому подякувати. Він приняв мене з рукою на перевязці. Я спитав, що йому, і почув: "Вчора на вічу я мусів подавати руку трьом тисячам робітників і сьогодні не чую руки." Цивільні революціонери хворіли на моду вдавати військових. Керенський приняв мене у старшинському мундірі, впускав до нього адйютант-старшина. Серед розмови заявив раптом: "Але ми вам, Українцям, чернигівської і харківської губернії віддати не можемо." Здивований таким зворотом я відповів, що це чейже справа волі місцевого населення. "Так, але ми не можемо." Ввесь Тимчасовий Уряд робив взагалі жалке враження гурту людей, з яких кожний є вселадним паном, кожний робить все на власну руку і — не знає, чого хоче. Я був майже в усіх міністрів, з яких виразніше памятаю кн. Львова, Мілюкова, Керенського, Терещенка.

До голови Тимчасового Уряду кн. Львова я пішов м. ін. з такою справою: Я пішов туди разом з екзархом о. Фйодоровом, монахом-студитом, який саме в минулому році помер на большевицькому засланні та який тоді вернувся самовільно з царського заслання з Сибіру; ми рішили були порушити справу духовної опіки над пречисленними греко-католиками, розсіяними по всій російській імперії. Я представив коротко цю справу кн. Львову та заявив, що сам цеї опіки над вірними виконувати не зможу, але хотів би залишити свого генерального вікарія о. Фйодорова. Кн. Львов, не входячи в ніякі подробиці, з місця згодився. Трохи збентежені такою покладністю у справі, яка була виключена за царського режіму, я заявив, що ми хотілиб легалізації становища о. Фйодорова. Кн. Львов і на це згодився. Тоді вже о. Фйодоров докинув: "А не можна би так зараз дістати відповідний офіціяльний документ з моїм призначенням?" "Очевидно," відповів Львов, тут же завізвав свого секретаря і казав на місці за своїм підписом виготувати призначення о. Фйодорова ґенеральним вікарієм та запросити його на конференцію представників усіх віроісповідань, що мали переговорювати з правительством і устійнити відношення до всіх віроісповідань. В той спосіб впродовж кількох хвилин легалізовано у Росії Унію, понад яку недавній царський уряд не бачив смертельнішого для Росії ворога!

(Докінчення буде).

др. Льонгин Цегельський

УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІЯРХАТ

(Спомин з революції)

— А що там пороблює Ваш Шептицький? — звернув Винниченко нагло на іншу тему.

Я розповів, що Митрополита Шептицького інтернували Поляки у Св. Юрі.

— Ми його визволимо — зачав Винниченко. — Ось саме заарештували ми митрополита Антонія і славетного Евлогія волинського та вони вже більше не повернуть на свої престоли. Саме я хотів спитати Вас, чи не можна би інтернувати їх у Галичині? Це вигідніше, як тут їх держати.

Я відповів, що можна їх післати в якийсь монастир у Галичині, подібно як ми зробили з архикнязем Вилгелмом. Це найкраща, найбільш культурна а до того певна форма ізоловання. Я поговорю про це з нашим Кабінетом, а Директорія нехай напише до нас офіціяльно. (Так і сталося. Антонія і Евлогія перевезено опісля до Галичини та інтерновано у Василіянськім монастирі. Як Поляки заняли Галичину, перевезли їх до Львова, де їх приняв до Святоюрської палати Митрополит Шептицький. Відтам виїхали вони до Праги і до Кралевиць у Сербії, збірної точки російської цареславної ієрархії на вигнанні).

— Біда — продовжав Винниченко — що ми не маємо такої людини як Шептицький, щоб поставити на чоло Української Церкви. Є владики Платон на Сибірі; щирий Українець але — мабуть — оженився з якоюсь вчителькою. Та є ще Димитрій у Чернигові. Також щира українська душа — кохарлюга. Аж надто, бо любить вихилити лишню чарку. На митрополита не годиться. А що Ви сказали би на те, якби ми Вам забрали Шептицького до Києва на Митрополита-Ексарха всеї України?....

— Шептицький на православного Ексарха не піде — відказав я.

— На якого там православного?.... Очевидно, що на уніятського. Православя скасуємо. Це-ж воно нас завело під царя восточного, православного та воно проводило обмосковлення України. Православія не буде ґравітувати до великого центра, до сил. А Москва нею остане. Ваша унія добра для відріжнення і від Польщі і від Москви. Уніят з приводи стає Українцем. Скличемо Синод епископів, архимандритів та мірських представників з України і "порадимо" їм приняти унію, а Шептицького поставимо на чоло. Ще й поговоримо з Римом дипломатично, щоб його зроблено Патріярхом України. Чи не добре це звучить?.... Ви думаєте — я жартую?.... Ні, ми про це говорили вже проміж собою. Це серіозний плян.

В душі я радів цему планові та все висловив побоювання щодо труднощів з православним духовенством і з анти-уніятською традицією.

— Єрунда! — горячився Винниченко. — Це революція і все старе ломиться. А хто не годиться, нехай посміє! Заарештуємо яких два-три десятки заїлих старозаконників, збавимо парохії і хліба цього чи того, то решта присяде. А український сентимент доконає решти. Відгородимо Україну муром унії від Москви раз на все.

Я слухав Винниченка та думав: чи це справді в тій хвилині великий державний муж (стейтсмен), будівник держави та творець нації говорить з нього чи може тільки імпульсивний та імпресивний фантаст і політичний авантурист? .... Не розбереш!.. Хвилинами мається враження, що в цім чоловіці є ветика творча сила, сміливість, розмах та широта політичної думки на ґіґантні розміри. Ось хочби такий помисл: Чикаленко (старший), Єфремів, Ніковський, Дорошенко, вся старша українська інтелігенція — це "Його Гетьманської Величности" влада; а Винниченко, Петлюра, Макаренко, Порш, Мартос, Микита Шаповал і т.д., це лояльна державі опозиція — "Його Гетьманської Величности" "лейбор парті" на англійський зразок. Чи справді не "стейтсменська," конструктивна ідея, як уладити українську державу, як поділити державно-творчу працю між українську інтелігенцію обох напрямків — старшого (національного) і молодшого (соціялістичного?.... А одначе той же сам чоловік від місяців працював — і то в порозумінні з Раковським, Чічеріном та Леніном — щоб звалити Гетьмана цебто "Його Величність" дорогою соціялістичної революції!.... Одно з другим не римує....

Або ось знов цей плян переведення всеї України на Унію, заснування Українського Патріярхату, введення Патріярха України Андрія Шептицького серед гуку дзвонів та гармати у Софійський Собор— чи не був це ґіґантний політичний плян, такої історичної ваги мабуть, як приняття християнства Володимиром Великим?.... Український соціял-демократ, член Дректорії, що на православній Україні снував такі пляни і — як виглядало — мав сміливість і тверду рішучість перевести цю духову революцію, це, здавалося, великий політичний муж, постать історичної величини. Але чи справді серіозно брати ці його ідеї? Чи не є те тільки забава у сміливі думки?.... (Мимоходом кажучи, ідею цю Винниченко взяв з галицького "Діла," мабуть з 1902 року. Тоді "Діло" принесло було замітну статтю "Український Патріярхат", в котрій висунено дезидерат іменування Римом українського греко-католицького патріярха, якому підлягали би всі епархії галицькі, закарпатські і заокеанські. Автором цеї статті, що відбилася гомоном в пресах польській, російській, американсько-українські — в Москві, в Римі — був автор цих стрічок).

о. Ст. Семчук

ДЕНЬ КОРОНАЦІЇ

Дня 10 грудня, 1936 р. відмовився від влади король Едвард VIII. Наслідником став Алберт, великий князь Йорку, як король Юрій VI.

Їх Величність, король Юрій VI, народився 14 грудня, 1895, як другий син короля Юрія V, в Йорк катедж, Сандрінґгем. Отже має повних 40 літ.

З юних літ був тихим, але працьовитим, ощадним і терпеливим. Тому назвали його "промисловим князем." Після його думки "ніщо так не причиняється до забезпеки і добробуту імперії, як піддержання високого рівня промислового добробуту."

В тринайцятім році життя родичі віддали його на науку до маринарки і там пробув аж до скінчення світової війни. Брав участь в морській борбі коло Ютлинд і відзначився великим духом спокоєм. Підчас служби в маринарці звидів Західні Енди́, Канаду і Нову Фунляндію.

В році 1923 оженився з панною Єлисаветою Бавс-Лайон, що походить з давної скотлянтської аристократичної сімії. Відтоді веде затишне родинне життя, перерване тільки в ряди-годи, як в 1924 році, коли з женою вибирається до східної Африки, або в 1927, коли знова з подругою відвідує Австралію і Нову Зеляндію.

В характері урядових чинностий відвідав також ріжні краї Европи, як Норвеґію, Італію, Францію і Бельґію. Однак побут поза Анґлією належить до доривочних, король любить родинне затишя більше як подорож.

Дня 21 квітня, 1926 Бог поблагословив подружжа донечкою, якій надали імя Єлисавети. Дитинка стала улюбленою не лише в королівській родині, але в цілій нації. Подробиці про те, що золотоволоса королівна любить, якого має коника чи песика, стали улюбленою лектурою широких кругів громадянства і майже відсунули в тінь самого батька. Більше знали короля, як батька малої королівної Єлисавети, чим ради него самого.

Дня 21 серпня, 1930 прийшла на світ друга донечка короля, Марґарета, в родиннім замку в Скотляндії.

Так король звязаний подружими звязками з Анґлією і Скотляндією, котрі зарівно любить. Не залишає також нагоди, щоби помогти бідній дітворі і ще 1920 р. закладає власну вакаційну оселю для бідних дітий. Знає свій край, знає імперію. Знають також короля і цінять за примірне чеснотливе родинне життя. І так є він усібленням найкращих сторін осілого, великого і пануючого народу.

В день коронації, 12 мая, ц.р. українці католики, члени БУК-а, долучують свій голос в хорі всіх народів Бритийської спільноти націй з висловом щирої льояльности і найкращих побажань для Їх Величности.

Маємо тут свободу релігійного визнання.

Маємо нагоду необмеженого культурного розвою.

Тішимося високим степенем суспільного та громадянського життя.

Воля особовости, рівність всіх перед правом, нагода для всіх творити добро і поступати до кращої будучности це основні засади Бритийської імперії, котрі є також нашими, як горожан, співбудівничих і співвласників цеї молодої а прегарної Домінії, Канади.

Ростемо разом і Канадою!

Дихаємо і порушаємося вольно під державним прапором нашої Канади!

День радости Імперії є днем нашої радости.

Це день коронації нашого короля, Їх Величности Юрія VI.

Най живе наша Дмінія Канада!

Най живе Бритийська спільнота націй!

Най живе наша величня Армія!

Най живе Брацтво Українців Католиків Канади!

Най живе наш король і володар найбільших посілостий землі, ЮРІЙ VI !

ВЕСНА І ВЕЛИКДЕНЬ НА УКРАЇНІ, 1919 РОКУ

Спомин *)

"Ідемо визволяти селян від ґетьманського бука!" Так сказав на збірці отоман курінйя ім. Янка Кармелюка, коли виступали розброювати гетьманські частини в Харкові. Радість селян була дуже велика. Приводили з сіл гетьманських жандармів і прирікали, що всі як один будуть боронити укр. "демократичну републику." Та скоро і то дуже скоро селяни, що помагали валити гетьманську владу, не додержали свого приречення. Несподівано, за пару неділь укр. селяни кинулися на зади укр. армії Директорії. Вони в страшний спосіб розправлялися поодиноко з укр. старшинами і козаками. Що злого заподіяла їм влада демократичної републики за такий короткий час? Повстання селян весною 1919 р. на Україні нанесло більший удар укр. армії як китайські і лотиські відділи большевиків, котрі під охороною броневиків ішли з Курська на Харків. Цілий відворот укр. армії з півночи, з Волчанська за Харковом аж до Бендер, мусіли деякі частини укр. армії боронити проти узброєних ватаг укр. селян і промощувати дорогу до відвороту; і се на спомин по 13-ох роках як учасник хочу пригадати.

Курінь, пізнійше полк ім. Янка Кармелюка, був перший з тих частин, що сформувався ще за Центральної Ради і боровся аж до кінця укр. большевицьких воєн. Перший виступ проти селян зробив той наш курінь в однім місточку над рікою Донцем (назвисько я забув), 70 верств за Харковом тому, що селяни розбили там наш обоз й убили коменданта міста Харкова Гаврищенка, котрий вибрався разом з обозом при відступі. Убили його в звірський спосіб, порубали на куски і викинули на сміття перед сахарний завод. Розігнали узброєний відділ до 60 люда і розправившися з ними також остро. Червоний прапор з надписом: "Да здравтвуєть советская власть на Україні!" залишили в заводській харчівні де мали вечеряти і не вспіли. Дальше наш курінь мав проти себе большевицьку силу, якийсь "анархо-повстанческий полк," з котрим дуже легко справлявся, бо се були самі не обучені в воєннім ремеслі робітники шахтярі. Дальше відступ нашої частини був тяжкий через місто Харків, бо виступали проти нього робітники всіх заводів. А треба знати, ро харківські робітники були в великій мірі чужинці, як Лотиші, Німці і Поляки, котрі були евакуовані з західної Росії, з Польщі і Лотви (Риги). Ми частинно обминули Харків. Але велика частина укр. військ, нпр. полки піхоти при відступі з великого бою Дергачі на лінії Харків — Білгород, розігнали робітників і дуже потурбовали "Паровозне-строїтельний Завод", звідки робітники стріляли з полевої батерії. За Харковом сталася в місточку Люботин немила пригода, бо цілий Слобідський полк новобранців покинув кріси одної ночі і розбігся до дому. Треба було не мало труду і підвод, щоби те все зібрати в одно місце. За Люботином приїхав на наш відтинок полковник Болбочан, тоді ще командант Запоріжського корпусу на Лівобережній Україні і замінив наш курінь полком "Чорних козаків" Дяченка. Ми поїхали до Полтави і там в селі Гончарівка розташувалися на відпочинок. Відпочинок був дуже короткий, бо большевицькі Китайці за кілька днів були під Полтавою. Там відбувся бій. В сім бою погибли наші 2 сотні Січових Стрільців (Галичан), що приїхали з Києва на підмогу. Курінь Янка Кармелюка виїхав зараз на стацію Кобилянки, бо в місті Кобилянки повстанці грабили наші обози. Вигрузилися на стації й кіннотчики поїхали в город. Селяни розійшлися по селах. Та коли пізніше притягнули більші сили і вдарили в ночі на город, наші кіннотчики неодіті на конях утікали з города до стації. Було кількох убитих і ранених. Мені доручено відпровадити ранених до Кременчуга. Саме тоді сталась велика трагедія в Запоріжськім корпусі. На стації у Кременчузі отаман Волох арештує доброго полководця Болбочана. Закидали йому, що хотів поєднатися з Денікіном на Дону. Кременчуг наші евакували, треба було дальше їхати з раненими, до Києва. І до Києва ми не доїхали бо большевики вже були заняли Київ. Прибули ми на стацію Знаменку. Лінію Бобринськ—Цьвіткову заняли повстанці, організовані якимсь цілком кривим робітником. Стація Знаменка була забита евакуованими ешелонами з господарськими частинами, що сунули з Лівобережної України.

Тоді збунтований отаман Григоріїв, котрий стояв під Миколаєвом проти Німців, зневірений в побіду над Німцями звернувся проти своїх й одної ночі зачав стріляти по Знаменці. Кіннотчики відогнали його і привели кільканацять полонених, які сказали, що стріляли по Знаменці, "бо на стацію приїхали буржуї", як сказав Григоріїв. Сам Григоріїв повалявся у крові у своїм півкожуху, щоби надати собі більше "геройський вид." З цим "героєм" розправився пізніше Махно, що забив його власноручно. "Батько" Махно оперував тоді проти укр. військ на лінії Харків—Лозова—Сінальниково — Катеринослав. В Катеринославі панував 2 неділі з кільканацятьтисячною ватагою.

Махно заняв Катеринослав хитрістю. Приїздить велика валка мужиків зі сіном на повозках а в сіні були загребані кулемети і повстанці. Вони наробили стрілянини і переполоху та й заняли город.

Атаман Григоріїв не задоволився стрілянниною по стації, але ще виставив піхотинців з кулеметами при самій зелізній дорозі; укрив їх в шопах. Один поїзд попався під кулеметний огонь і за двома потягненнями по поїзді було убитих і ранених до 100 кільканацять людий. Тепер мусіли ми ще пробити собі дорогу до Києва. Броневик висланий на київську лінію загнав повстанців до одної економії і полонив їх 70 мужа. Тепер вже наші війська могли свобідно відступати по київській дорозі на Звенигород і Хрестинівку, на Єлисаветгород і Бірзулю.

Війська Запоріжського корпусу на Хрестинівці під Уманем і під Голтою коло Єлисаветграду стали очікувати большевицьких наступів. Та в січні і лютні були великі заверухи й операції були припинені. Коли прийшли тепліші дні, большевики повели сильний наступ на Винницю і Жмеренку і перервали нам злуку з Галичиною. Тепер настали критичні дні для Запоріжців. На стації Вапнярка головна рада військова врішила переіменовати Укр. Нар. Републику на Радянську Республику. Вислали під Хрестинівку делеґацію до большевиків, але большевики її не приняли. Один ще ратунок був: переїхати до Румунії і здати все майно та зброю. Так і сталося.

*) Сей спомин звертає на себе увагу тим, що він писаний таким нервозним стилем, якби його автор пишучи його ще по 13 літах переживав ту велику нервозність, якої зазнали всі, що були тоді на Великій Україні. Містимо сей спомин як цікавий зразок споминів про тяжкі часи. Редакція.

Тепер весною прийшов ще один внутрішний ворог: тиф. Число хорих по угоді з Румунами чим раз більшало. Всі поїзди направлено через Бірзулю і Роздільну до Бендер бо міст коло Рибниці на Дністрі був зірваний. Большевики дальше наступали на пяти. На свято Благовіщення прийшло до останної битви на стації Роздільна. Цілий день курява уносилася над тим місточком. Визначився в тім бою "отряд Козубова." Сам Козубов був машиніст з фаху, дуже кремезний чоловік, всі його боялися бо бив чи старшин чи козаків. При його поїзді були найсильніші машини. З Роздільної через Тираспіль завезли наші все добро до Бендер в Румунії. Була субота перед Великоднем. Большевики підтягнули батерії над Дністер і сильним огнем почали обстрілювати стацію. Повстав великий переполох. Румуни і сотня чорних Бенгальців опустили Дністер і зачали втікати. Укр. війська на скору руку зібралися і відперли большевицьку кінноту знова за Дністер. В тім переполосі всі хорі втікали перед большевиками. Я також, хоч мав 39 степенів горячки, в тифі, скочив утікати, та не міг далеко скритися, лише поліз під паровіз, де одержав від машиністів котелок води з паровоза густої як борщ. Настала тишина під вечер, тож я рішив дальше утікати, щоб мене большевики не захопили живого. І так зібрав я всі сили і запоморочений ішов попід паркан, то падав то вставав. Потому я вже нічого не памятав, аж раном пробудився, а я лежу коло будки з собакою. З хати вийшов господар з діточками, гарно убраними. Се був Великдень, про що звіщали дзвони недалекого собору. Господар угостив мене чаєм без сахару і дав мені великий костур. Підпираючися ним та падаючи дійшов я до стації, де мене примістили в вагонах між тифозними, з котрих не один ще до вечора віддав Богові духа. Так переїхали ми цілу Бесарабію і Буковину до Заліщик. Тут у скоро улаштованім шпиталі, в нинішнім "Соколі", перенесли нас і розмістили по причах. Велику подяку можна ще і сегодня скласти ВП. пані Долинській і ВП. п. Стефановичевій та Др. Долинському, що з посвятою і без страху наразитися на ту саму хоробу кормили хорих й услугували їм.

Так там наші люди і марно бо безуспішно гинули, винищувані своїми і чужими. Чому? З двох причин: українська інтеліґенція не мала в собі того, що становить вартість інтеліґенції: виробленої ідеольоґії. Тому вона так легко переіменовувала свою державу на "радянську," що розуміється не спасло її перед винищуванням. І тому наш селянин перед 13-ти роками бив всіх, що його не вміли бити і приготовляв дорогу для тих, що вміють того селянина бити і не знати ще як і коли вони скінчать його бити.

Подивившися на те все, вернув я до Галичини і став католицьким священиком. — (Бувший козак Запоріжського корпусу, тепер гр. катол. священик о. С. Н.)

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ЯК ПОЛЯКІВ ЛЮБЛЯТЬ?

В 1936 р. в Апеляційних судах Польщі було 1,500 розправ із статті 152 к.з. — себто за зневагу польського народу.

Ці цифри говорять за себе для кождого, хто вміє і хоче чогось навчитися.

СИЛА

Українське свідоме національно і віруюче робітництво утворило свою власну організацію у Львові "Сила". Дня 21 лютня, ц.р. було масове віче "Сили" в присутности 495 членів. Гаслом організації є: "Брат братові" і "Українці єднайтеся!"

Так українське віруюче робітництво свідчить, що нічого спільного з Москвою та її інтернаціональними сітями не має. Українського робітника витискають чужі робітники і чужі його використовують.

Він єднається з братом своїм!

Як дуже треба нам таких гасел в Канаді! Єдности а не розбиття! Єдности релігійної а не перевертництва і сектантства!

Лише таким чином твориться дійсна **сила**.

---o---

БОЖЕ ПРОВИДІННЯ

Ще 1914 р. пропав серед боїв селянський син з Бучаччини, Івана Чабана.

Скільки тоді було жаху, розтічі, розгублення і руїни....

Бог чував над дитиною.

Він забрив аж до Австрії, там блукався по притулках а звідтам дістався до Югославії і коли підріс, став на роботу. Але правительство виселило його. Прибув до Львова. Знав тільки, як називався його батько і звідки походив. Стали розшукувати і перша відізвалася матір!

Віднайшовся син по 23 роках!

Здоровий і сильний.

Чи не дивні дороги Божого Провидіння?!

КОЛИ ХТО ЛОЖНО ПРИСЯГАЄ

Суд в Сен Квентин, Каліфорнія, судив Самуїла Виттейкера за вбивство жінки. Він заявив так:

— Як я винен, то вірю, що Бог поразить мене смертю, заки дійду до тюремної келії. Я невинен!

Після тих слів зробилося йому слабо. Зімлів. Замість до келії, занесли його до тюремної лічниці. Внедовзі там сконав від розриву серця.

Бога не можна безкарно взивати на свідка неправди!

---o---

КОЛИ РОДИЧІ СВАРЯТЬСЯ

Робітник Персі Дейвис в Льондоні посварився з женою. Слово по слові суперечка стала гостра, пристрасти заогнилися. Жінка відповіла слово на слово. Тоді розлючений чоловік сказав:

— Коли ти така мудра, сама старайся про діти!

— Ти сам старайся! — відрізала жінка. А щоби ще більше впекти чоловіка, чим скорше капелюх на голову і тріснула дверми.

Ще на її очах чоловік вибіг і тріснув дверми позад себе.

В хаті остало двох синків, за малих, щоби помогти собі отворити двері і заслабих, щоби дужче закричати і звабити сусідів.

Упір на упір тревав 12 днів.

Тоді доперва Дейвис троха помняк і вернув домів подивитися, як там жінка господарить. Але двері застав замкнені. Отворив і під ліжком углядів два.... кістяки своїх синів!

Діти померли страшною голодовою смертю.

Жінка ще не вернула.

Такі безтямні наслідки є тоді, коли родичі сваряться і хочуть поставити на своїм....

СОЦІЯЛІСТИЧНА НАУКА

Дня 14 лютня ц.р. відбулося в Торонті, в Оттава театрі віче всяких миротворців, на котрім головним бесідником був посол ССФ, Колдвел.

Там заявив, що свого дорослого сина так навчив, що той радше піде до вязниці чим до війська! А також додав, що многі канадійці скорше підуть до криміналу, чим до армії.

Ось це є соціялістична теорія-безголовя.

Подібно колись наші соціялісти на Україні погорджували власною армією, аж скорилися перед чужою. Нині Україна в неволі.

Горе народові, що послухає такої науки!

ЩО УКРАЇНЦІ НАВЧИЛИСЬ ЗІ СТРАЙКУ?

В Сарнії українські робітники вирішили сидячий страйк проти англійських голосів. Наших робітників було 70 — англійських 190.

Наші страйкували, англійці хотіли працювати. Вкінці було того страйку забогато і англійські робітники стали усувати страйкарів. А усували так докладно, що многі до смерти не позабудуть.. Один має переломаний хребет і скорше, як за шість місяців не вийде з лічниці. Інші вправді ходять, але попідвязувані, зі запухлими очима, носами, розбитою головою, і т.д.

Звичайно, як на війні....

Суддя Вудров сказав на суді, що страйкарі більше дурні, як винні. І тому не буде їх більше карати, бо вони вже досить покарані. З роботи викинули їх всіх. Місто відкинуло їх з допомоги. Ніхто більше роботи їм не дасть в Сарнії.

Так українські робітники дістали добру науку..

А відмітити треба, що організатором страйку був англієць. Однак пішли за ним тільки українці..

УКР. ХЛІБОРОБ РАТУЄ ПОЇЗД

Колишній залізнодорожний робітник а тепер хлібороб біля Айтуни, Іван Мацуляк, переходив залізничим шляхом. Нараз побачив пукну шину. До будки було ще далеко. А здалека вже гнав поспішний поїзд до Винипегу.

Мацуляк не надумувався богато.

Став посеред шин і хустинкою сигналізував, щоби поїзд став. Машиніст натиснув на гальми і здержав поїзд саме вчас.

Таких людий нам треба, що не тратять рівноваги і вміють вратували ситуацію.

ЯК КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ДБАЄ ПРО ОСВІТУ?

Віднайдено стару грамоту села Тростянця, повіт Бережани, ще в 1831 р.

Це договірна грамота Української Католицької Парохіяльної Громади з дяковчителем, котра свідчить, що вже 1760 року, ще за старої Польщі, перед Австрією, при парохії істнувала школа і вчитель мав точну платню ,визначену крилошанином нашої Церкви.

Ціль школи за поданням грамоти така: "Маючи собі за найсвятійший обовязок освіту дітий у вірі християнсько-католицькій...."

Значить, наші предки були високо свідомі та ідейні. Так релігійно, як національно. Основи нашого розросту сягають глибоко в давнину. Тому пуста це балачка звалювати на Австрію наші освідомлення і національне вироблення. Бо не Австрія а наша Церква дбала про наше виховання і дбала тоді, коли відносини були дуже непевні і прикрі.

Тому українці католики свідомі! Основою їх культури є праця Церкви, є їх віра! А тою Церквою і вірою є католицька віра і Українська Католицька Церква.

ЛІТЕРАТУРА

Христос Воскрес!

Христос воскрес, Христос воскрес!
Радість з неба в нас сіяє,
пасха красна нам витає —
радуйтеся щиро нині,
Бог дав щастя всій родині.
Бог дав радість нам у небес.
Христос воскрес!

Христос воскрес, Христос воскрес!
Мир нам сам Христос приносить,
мир нам небо днесь голосить,
мир і щастя й добру долю,
а Вкраїні нашій волю.
Чудо Боже всіх чудес,
Христос воскрес!

Согласно заспіваймо....

Согласно заспіваймо,
веселімся разом днесь.
Ісуса прославляймо,
Він бо із мертвих воскрес!
Христос воскресе....

Мироносиці жени
ранком до гроба ідуть,

миро на святі рани
плачучи з собою несуть.
Христос воскресе....

По дорозі питають:
Хтож нам камінь відвалить?
І сумують, ридають:
Хтож нам в поміч поспішить?
Христос воскресе....

Ангел Божий наперед
камінь з гроба відвалив
і невістам возвістив,
що Ісус смерть побідив....
Христос воскресе....

Жени до гроба ввійшли,
де лежав безсмертний Цар,
його в гробі не найшли,
тільки ризи і сударь.
Христос воскресе....

Согласно заспівайте,
воскресшого витайте!
Радуймося нині всі,
як ангели в небесіх!
Христос воскресе....

Христос Воскрес!

Христос воскрес! Під неба звід
пливе гомін соток пісень.
Се празник в нас, великий день,
конець журби, недолі, бід.
Христос воскрес....

Христос воскрес, радіє світ,
бо вже прийшла весна життя.
Пропала в вік вже власть гріха,
душевна тьма і смерти слід.
Христос воскрес....

Христос воскрес! Вже грає дзвін,
з дзвінниць гуде гук голосний.
До церкви йде гурток людий,
Христови честь несе, поклін.
Христос воскрес....

Христос воскрес! Зближаєсь час,
що по зимі тьми і гріха
прийде свята життя весна —
воскресний день, святий для нас.
Христос воскрес....

Христос воскрес, ликуйте нині!

Христос воскрес! Ликуйте нині,
що в славі з гроба Він повстав.
Конець приніс земній провині
і смертію смерть поправ.
2. Великдень той то день чудес,
Христос воскрес, Христос воскрес!

Христос воскрес! Хоч людська злоба
йому зладнала люту страсть.
Повстав, повстав живий із гроба,
зборов пекольну вражу власть.
2. Конець страдань, конець всіх слез.
Христос воскрес, Христос воскрес!

В. Лепкий

Під церквою на Великдень

Дівочий жвавий хоровід
жвавим вінком круг церкви вється,
а на колоді сивий дід
сидить, і дивиться й сміється.

— Отут колись, думає дід,
мої і внуки, і правнуки
у гагілковий хоровід
підуть, побравшися за руки.

— Га, що робить, літа біжать!
Та хоч піду на могилки,
то й там до мене долетять
веселі наші гагілки....

Дівочий жвавий хоровід
живим вінком круг церкви вється,
а на колоді сивий дід
сидить, і дивиться й сміється.

— Гей, молодосте золота!
Минула ти! Цить, серце — цить!
І старість молоді літа
з глибин душі благословить.

Осип Мошура

Св. Ілія

Бувало бабця каже так моя,
коли почне у хмарі грім гудіти:
"Вогненним возом їде Ілія
і колачі везе убогим дітям."

І ми в віконці купчились малім.
Вижався віз і коні злотогриві,
що копитами крешуть іскри — грім,
й куряву з хмар уділя збивають — зливу....

На возі дід з віжками у руці,
з розвіяним волоссям, бородатий....
Як він дарує дітям колачі?
Дивились ми й не вміли відгадати.

Нині одкрита загадка оця.
Дивлюсь в вікні, як дощик ллється в струях —
і ось: зростає збіжжа на очах...?
Це колачі нам Ілія дарує!

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Хто має мудрість, а з неї
ближнім не хоче вділити,
той має скарб многоцінний
в міх шкуратяний зашитий.

Ів. Франко

Бережи маєток про чорну годину,
та віддай маєток за вірну дружину.
А себе довічно бережи без вину,
та віддай майно, і жінку й себе за Вкраїну.

Ів. Франко

Національна честь — це керма корабля.
Держіть її в руках могучих!

Аж поки в усміхах блискучих
не зацвіте свята земля.

Національна честь — це зірка провідна.
Ідіть в ночі лише за нею!
Доки над рідною землею
в красі не спиниться вона....

О. Олесь

Дурний, хто лякаючись,
не сміє братися до діла —
так якби я не їв, лякаючись,
щоб кришка в голосницю не влетіла.

Ів. Франко

Не все ще страчено!
Ще сонцем цвіте
жива мета.
Гремлять громами заповіти,
і чують діти ....

О. Олесь

Боріться — поборете!
Вам Бог помагає —
за вас сила, за вас воля
і правда святая.

Т. Шевченко

Не вмірає душа наша,
не вмірає воля —
і неситий не виоре
на дні моря поля,
не скує душі живої
і слова живого.....

Т. Шевченко

Ледачим Бог не помагає — молімся і працюймо!

* * *

Горівка відбирає християнинові ще дорощі добра, як здоровля й маєток. Бо відбирає йому честь, приглушує совість, затемнює розум, а на останок обдирає з ласки Господа Бога.

— Митрополит Андрей

* * *

Слів я не люблю, а ціню діла. Та якщо довершують їх люди ідеалу, все гаразд. Особливо, коли борються за Бога й Еспанію. Я ніколи не сумнівався в успіх!

полк. Джозе Москардо

* * *

Ніколи не любив я більше Бога, Пр. Діви та моїх ближніх. Гуманність гарна, якщо переведена згідно з небесним ідеалом.

сотник Фрейо, оборонець Альказару

* * *

Хто каже вам, що все одно,
де жити, як вмиртати —
той тягне вас в багно на дно,
той вам дає без дна судно
і каже кермувати.

Б. Лепкий

о. др. О. Кладовний

МАТИ

(Із споминів вязничого духовника)

Бачив я вже ріжні геройства. Бачив і тих, що голови свої клали на полі слави й тих, що сміливо гляділи в холодні дула рушниць, які за хвилину мали порвати нитку їх життя, бачив і тих, що сміло ступали на ступіні шибениці.... Неодному геройству й недюдській просто відвазі довелось мені приглянути в мойому житті. Та все ж усі ці картини грізні й сильні зблідли чомусь, позатиралися в моїй уяві. Може це надмір вражінь, може й наслідок повени подій, що їх доводиться нам переживати? Пояснюйте собі як хочете. Я ж не знаю. Одна тільки чомусь подія не сходить мені з тямки, хоч тільки вже літ минуло. Все бачу її. Повісти вам про неї? Добре, розкажу.

Було це так: одного разу приїхав я до Фордону. Фордон — найбільша жіноча тюрма в Польщі. Чи було це тому рік, чи два, три може — це неважне. Час не має значення в тому оповіданню. Про дорогу, приїзд і т.д. годі розводитися. Ходім відразу до тюремної каплиці. Каплиця ж ясна, простора, поприкрашувана живими цвітами.

Стали впроваджувати жінок-вязнів. Позвозили їх до Фордону з усіх сторін Галичини. Між ними старі, молоді, замужні, дівчата; хто в свойому одягу, як в тюремному, в одних чотки й молитовники в руках. Є й такі, що поприходили голіруч. Та все ж спішать, приходять усі. Приїзд свойого священика для них незвичайна подія в їх сірому тюремному житті. Буде можна бодай на кілька годин зійтися й поговорити разом зі своєю рідною, українською мовою, буде можна бодай на короткий час вирватися з чужого окруження, яке часто буває таке невиносиме, таке дошкульне, таке томляче — аж до болю.

Вже всі зібралися. Хвилина мовчанки й.... у відповіді на привіт — сльози. Так довго не мали вістки від своїх, так довго не бачили людини зі "світа" щей з рідних сторін.

Пізнаємося — розбалакуємося. Про присуди не питаю. Навіщо розранювати пригоєні може дещо рани? Автім тих, що мають малий присуд, до Фордону не везуть.... Та жінки розговорюють, обвідають непитані й про своє горе—недолю. Ось передо мною одна з гір ще зі справи ватажка Грім-Чайковського, що його ймення ще й досі вимовляють гуцули пошепки; ота побіч неї з Поділля з над границі за шпигунство. За нею вривається одна замужня: "Та зробила зле, але так жити довше таки не могла. Пив, бив, катував, нищив мене й маєток, з другими ходив...." Наслідок, розпука, що зродила злочин і.... довгі роки покути в Фордоні.

Та найбільше чомусь зацікавила мене стара, 67-літня Гафія. Невисокого росту Гуцулка зі смаглим, поморщеним лицем дивилася направду таким добрячим поглядом, що я півсвідомо відчував — вона тут хіба через помилку попала. Дістала 15 літ за вбивство. І вона заговорила.

— Та знаю я, — зачала, — отче, що я в тюрмі вмру. Во де ж я зможу висидіти ще 13 років? Але чи ж то не все одно, де прийдеться вмірати? Єдина моя радість, що спи мій на волі, в нього жінка-діти. Я стара, мені все одно й тому взяла вину його на себе. Я вбила — сказала в суді, — вбила зі спіль-

(Продовжається на окладинці).

Щастя й здоровля,
задоста міхи,
А ще крім того
з доні потіхи!
І обвала вікно маму за шию. Матері забилося серденько з великої радости. Сі милі побажання найсмешноїдоні були для мами найкращою заплатою за всі її труди і турботи ради своїх діточок.

Тож не диво, що матір взяла доню на руки і щиро її поцілувала.

Коли Данилко і Маруся прийшли вийті та зачесані, то дуже здивувалися, що Оля їх випередила. Але й вони зложили мамі щирі желання та вручили гарну китицю цвіти, гарно оправлений примірник "Кобзаря" і коробку чекоряди.

Мама тим всім дуже тішилася і всі були щасливі.

Молитва за рідну маму

О, Мати Божа, Мати єдина!
І в Тебе була люба Дитина.
Ти свого Сина ревно любила,
до свого серця щиро тулила.

Тобі, о Мати, найкраще знати,
чим для дитини є рідна мати —
чим для дитини серце матірне,
добре, зичливе, щире та вірне.

Тому до Тебе шлю мольби щирі:
Дай нашій мамі прожити в мирі!
Дай їм здоровля, додай їм сили,
щоб з нас потіхи слави дожили!

Ю. Шкрумеляк

Царице мая, Маріє!

Пренепорочна Діво Маріє!
Цариця Царице, ясна Леліє!
Ми Тобі, Мати, цвіти приносим,
Ми Твої діти, всі Тебе просим:
Зглянься на нами, о Всебгаая,
Царице мая, Маріє!

Пренепорочна Діво Маріє,
взаїрлського краю вічна Надіє!
Ми Тебе, Мати, молим всі нині:
Дай весну щастя нашій країні!
Зглянься над нами, о Всебгаая,
Царице мая, Маріє!

Дитина

Гей, тихо, цить! Дитина спить,
щось гарне сниться їй....
На личку усмішка лежить,
на серденьку спокій.

На личку усмішка ніжна,
замрійний чар весни.
Гей, тихо, цить! Хай спить вона,
хай спить солодкі сни....

ДІТОЧА СТОРІНКА

Число за Травень 1937

В другу неділю мая обходимо "День матері." Ціллю того дня є підвести гідність матері. Кождий клонить голову перед матірю і віддає їй найбільшу пашану. Бо яка матір, такий буде світ. А маленькі діточки того дня складають матери щирі побажання. Сьвяснять їй вдячність і любов. З тої нагоди дають їй квіти і дарунки. Як матір тішиться такими добрими діточками!

Отже добрі діточки, зробіть своїй мамі несподіванку в той день. Зложіть їй побажання. Скажіть їй, що ви її любите. Ваша мама певно буде дуже щаслива. Ви хочете бути добрими, правда? І хочете, щоби ваша мама була щаслива? Коли так, мої любі діточки, то ви повинні бути добрими не лише один день в році, але кождого дня!

Святочні желання

Дідусь Тарас желає всім любим діточкам, їх родичам і всім тим, що працюють над вихованням дітий: Веселих і Щасливих Свят

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Мої любі діточки!

Весна прийшла. Чарівна весна! Природа і все довкруги нас видаває відновлюється і від роджується. Пташки щебечуть, трава зеленіє, звірятка весело стрибають а люди працюють на полі. Все таке веселе і щасливе! Весна прийшла а з нею молодість, веселість і цільна працьця. Як любо жити на цім Божім світі!

Прийшов май, місяць гарних звичаїв.

Здавен давна побожні християни святили почитані Матір Божу. А козаки запорожці збували на Січі церкву в честь Матері Божої. Церква вибрали найкращий місяць, май і віддала в честь Божої Матері. І тому кождого року, в мая, як велика і широка земля, діти співають до церкви і несуть квіти для Божої Матери. Ними прикрашують престоли і образи Пречистої Діви. Кажають перед її образом і заложивши набожно ручки співають пісні в її честь.

Потім сердечно молиться до Царриці небес. Але не лише в маю. Завсїди в житто прибігаймо до Матінки Божої а Вона певно ніколи нас в потребі не опустить.

Наші листи

Слава Ісусу Христу!

Дорогі мої Дідусю Тарасе!

Се мій перший лист по українськи. Прошу Вас, не гнівайтеся, як не зможете добре його прочитати. Дорогі Дідусю. Вам дуже щиро дякую, що Ви вислали сторінку для дітий в Бюлетеню і так щиро словом до нас відізвались. Я все хотів, щоби Тато передплатили яку діточ. часопись. А тепер, як Тато відобрали з почти Бюлетень, я надибав якраз те, чого хотів. Я так собі сподобав, що хотів би, щоби такий Бюлетень приходив що тижня. Дідусю, скажіть, чи буде так, чи ні? Бо мені нравилося так довго чекати.

Наша школа називається Ліцей, ч. 2300. Я ходжу до шкоі класи англійської, а по українськи ма... вчуть, дома. Мав сестричку, що називається Слава. До церкви на відправу ідемо все. Наш священик учить нас катехизму. Мені минуло десять років на 13-го Хмяк. Я дуже люблю читати про козаків. Другий раз напишу лїпше, бо відтепер буду вправлятися в писанню по українськи.

Також я щімаю читати листи від інших дітий. Ану, школярі і школярки, заспішо Дідуся листами.

Подорованю Вас, Дідусю, дуже щиро і бажаю Вам многих літ працювати для нас діточок.

Тіля Габрух

Дорогий Сеньку!

Дідусь Тарас дуже утішився Твоїм листом. Гарно пишеш. Будь все вдячний своїм добрим родичам за це, що Тебе научили читати й писати по українськи. Дай Боже таких добрих родичів й іншим діточкам. Коли всі дїти та їх родичі зрозуміють значіння Діточої Сторінки, так як Ти і Твої родичі — то певно, що тоді Бюлетень буде виходити частіше і більший. Прошу, пиши часто.

Моя мама

Снилось мені ясне сонце, що в хаті світло — але то лиш так моя мама дивилася мило.

Приснися мені легкий вітрик, що пестив колосся — а то мені, моя мама гладила волосся.

Снилась мені квіточка, як мід, солоденька — а то мене цілувала мама дорогенька.

Снилися мені ангелики, що в рай мене несли — а то мене мами руки до серця притисли.

Марійка Підгірянка

Христос Воскрес!

Христос воскрес! Від ночі вже гуде дзвіниці дзвін — а нарід йде у Божий храм, несе Христу поклін.

Христос воскрес! Лунає спів гимн аж під звід небес! Небо й земля повні тих слів: Христос, Христос воскрес!

Христос воскрес, Великий день, ради нинїшнїй світ! З усіх сердець один пливе — один для всіх привіт:

Христос воскрес! Христос воскрес! Христо воскрес! Христос воскрес! Христо воскрес!

Земленька ні сну збуджалась,

в трави-цвіти прикрасилась, звір і птичка веселиться, миром Божим світ краситься. Люди, мир дав Бог з небес! Христос воскрес!

Радуйтеся, Божі люди! Нїй між вами гнів не буде! Нам вцяте любов все Божа, чиста, мила, як цвіт-рожа. Бо любов прийшла з небес. Христос воскрес!

Перша катахизмитка

Оля, дуже маленька дівчинка, має тільки четвертий роковик. Але вона вже на свій віік розуміє. Щу де побачить, се запамятає і опише словами. Що не почує, се повторити знає.

Старший братик і сестричка говорили вчори між собою, що вони є День Матері. Вони радилися, яку то втіху мамі зробити. І хоча говорили пошепки, бо хотіли, щоби то була несподіванка, то маленька Оля почула... Коли ж почали вчитися віршиків напамять, щоби завтра раненько зложити побажання, то Оля попросила:

— Навіть й мене якийсь віршик, бо і я хочу побажати мамусі...

Братчик згодився і научив Олю коротенький віршик. Тільки просив, щоби нині нічого не говорила, бо се має бути несподіванка.

Та Оля розуміла дівчинка, що сего й не треба говорити. При вечері не зрадилась ні словом. А з того братчик і сестричка були дуже задоволені.

Але Оля була також хитрунка. Коли лягала спати подумала:

— Завтра стану раненько, раненько, ще як Данько і маруся (так називалися братчик і сестричка) будуть спати і перша на побіжу до мамусі...

І справді. Ще тільки зазоріло, як Оля пробудилася. Вона зірвалася з ліжечка та на свою журбу побачила, що Данько і Маруся вже збудились.

Але Оля дотепна.

— Вони, подумала, мусять спершу вмитися й одягнутися, бо вони великі. А я ще дуже маленька, то побіжу до мамусі лїпше в сорочинці.

Так і зробила. Побігла, тихо відчинила двері і дивиться, а мама вже встала. Тоді Оля стала перед мамою і відважно сказала такий віршик:

— Мамцю кохана,
моя рідненька!
Що тобі жичить
доня маленька?

— Що тобі жичить
в день свята твого?
Щастя й здоровля
і добра всього!

никами. Їх-же не половили, повтікали, суд мені дав віру й .... 15 років тюрми....

— І ви не жалуєте того, що зробили? — запитав я

Її очі заяснили дивним, грізним блеском. Подобала в тій хвилині на львицю, що боронить своїх дітей.

— Як було б треба — відповіла твердо — ще раз таке зробила б.

Чи син хоч посилає вам бодай деколи харчі або гроші? — розпитував я дальше.

[illegible] Що з він мені приніс? В нього біда в [illegible] так могла, ще й йому після [illegible] — [illegible] Він бідний, нам самому [illegible] Вміла [illegible] ти ж денебудь треба.... Коби хоч йому було добре.

Задрожали в старої Гафії губи, з очей покотились дві сльозі, сльози турботи матері за свою дитину. Того дня більше й словечка не сказала.

* * *

Богато часу минуло від тієї розмови. Гафії — матері немає вже між живими. Представилась у тюрмі. Похоронили її геп научужині далеко від любих їй у тіні морвових дерев. Певно ніхто з родини не прийде відвідати її могилу, може й позабували. Мені ж чомусь, коли тільки згадаю тюрму в Дорогині, все стає перед очима постать матері Г. фії, що за сина свойого взяла на старечі плечі тяжкий хрест тюремного життя й з посвятою несла його [illegible] ти...

НОВИНИ

СВ. ОТЕЦЬ В ОБОРОНІ РОБІТНИКІВ

[illegible]

* * *

[illegible] проти [illegible] В 1933 Німеччина заключила [illegible] з Ватиканом, що управильнює відношення Церкви до держави і відмічує докладно права Церкви. Однак наці не дуже вязалися постановами конкордату. Коли шкільна дітвора мала іти до церкви, якраз тоді вони кликали на вправи, на поле, або на свої сходини і там при всяких нагодах вирили новоганську агітацію. Також поступали безглядно проти Церкви а їхня преса вирила постійно поганську ідеольогію Розенберга, котрого твори Церква осудила і заборонила читати. Ба правительство посунулося навіть так далеко, що велїло поусувати розпяття зі шкіл і судів. Як селяни боронили хрестів, про це ми писали на сторінках Бюлетеню. Так перебралася мірка і залунав голос Церкви.

Наці відповіли на це протестом, узаконенням поганства і наїздом на священство. Події ще незавершені тяжко про них говорити, який возьмуть оборот. Одно певне. Церква ніколи не віддасть належних їй прав за миску сочевиці хвилевих признань з боку держави, якщо держава сумлінно не віддасть Богові, що Боже. І той борби Церква ще ніколи не програла і не програє. А переслідування можуть прийти, як вже нераз приходили в тягу історії. Однак вони певно також колись скінчаться і той кінець буде також кінцем держави, що поважиться на таку акцію.

Осяги

Павло Лесюк, учитель мондерського округа, зістав іменований інспектором муніципальних справ.

Дня 14 марта, ц.р. відбувся у Виндзор, Онт. з'їзд української католицької молоді при участи 200 молодих учасників. Прегарно прибрано домівку живими квітами. Проводив о. парох др. Редкевич. Це один з перших з'їздів молоді на сході Канади.

Дня 28 квітня, ц.р. відбулося торжество в честь о. Митрополита Рутського в Римі. Службу Божу правили три наші Владики в присутности о. кардинала Тіссеранта. Академія була пополудні в домівці української колегії на Дженікольо.

Заступником генерального прокуратора стейту Огайо іменований український адвокат Іван Т. Бі-

линський з Клівленд.

Союз українських купців і промисловців в Галичині має 3,103 членів, 10 повітових філій і 10 гуртівень. Видає двотижневик "Торговля і промисл", має власний банк. Головою є Я. Скоцляк, власник фабрик "Елеґант" у Львові.

Село Лозувани числить 1,200 душ. Має читальню "Просвіта", дві кооперативі, аматорський гурток, кружок "Рідної школи" і молочарню. Має свій хор. Тепер збудували величаву муровану церкву коштом $11,200. Ось так виглядає свідоме, нерозбите, галицьке село. Єдність віри є передумовою єдности народу та сили.

Українська Щадниця Спілка в Клівленд. Огайо, заснована 1915 р. перебула всю крізу і добула довіря Федеральної влади у Вашінгтоні. Уряд актом з 27 лютня ц.р. зложив в УЩС сто тисяч долярів на 15 літ і запоручив вкладникам вкладки до висоти $5000.00. Банк має тепер тисячу вкладників і поверх 300 уділовців. Капітал банку перевищає пів міліона. Це взір, як виглядає правдива народна робота!

Антін Корн, артист різьбар, в Сан Павло, Бразилія, працює на замовлення Музею Лісового відділу Хліборобського секретаріяту Бразилії. Замовлено в нього 12 статуй, котрі виставлено в окремій салі музею. Імя українського артиста здобуло найкращі признання.

Дня 28 марта, ц.р. відбулися у Львові загальні збори Українського Спортового Союзу, що має 128 кружків і 2,500 членів. Головою є дир. О. Радловський.

В піску ріки Полтви, побіч Львова відкрили богато зерен золота.

З Канади і Світа

Наглий вибух газів в Ню Ланден, Тексас, спричинив смерть 455 дітий, якраз 10 хвиль перед завінком і закінченням науки того дня. Між убитими були також учителі. Вибух просто підніс в горі величавий шкільний будинок, поставлений ціною одного міліона долярів, і розметав його на шмадки. Досліди винайшли, що причиною вибуху був крадений недавний газ, щоби зобщадити видатки на палві. Так нікому і ніколи не завадить висповідатися, бо ніхто не знає свого кінця, коли і де....

Дня 9 квітня, ц.р. перейшов в Оттаві закон про збереження горожанства для висланників торговельних чи промислових фірм, як також релігійних чи добродійних організацій, котрі пробуватимуть за кордоном 6 літ.

Новий 2% податок від свого купленого увійде небавом в силу в Саскачевані. Платити належить від закупна вартости 14ц. в гору. Виняті від бподаткування є молоко, маслянка, хліб, мука, сметана, масло, цукор, свіже мясо, свіжа птиця, вода, часописі, ґазоліна (вже оподаткована), хліборобські машини та їхні части, дерево, вугля, насіння, пашня, шнурок до вязання снопів, рибальські сіти і рільничі вироби, зроблені і продані в провінції. Так правительство надіється зібрати два міліони на шкільні потреби. Податок буде стягати купець і відсилати до Ріджайни.

Проти комуністичні закони ухвалено в Квебеку. Не вільно продавати, видавати, поширювати і переховувати комуністичної літератури. Домівки комуністів вільно опечатати до 12 місяців. Першим в обороні комуністів відізвався в Оттаві посол СССР Вудсворт і кликав правительство до протиакції проти провінції. І так вдар у стіл а ножиці відізвуться.

Церковний календар на май, 1937

1. Велика Субота — Іванна преп.
2. **неділя — Великдень**
3. **понеділок — Світлий Понеділок**
4. **второк — Світлий Второк**
5. середа — Теодора і Лук.
6. **четвер — Вмч. Юрія**
7. пятниця — Сави
8. субота — св. Марка
9. **неділя — Томина**
10. понеділок — Симона
11. второк — Ясона
12. середа — Мемнона
13. четвер — ап. Якова
14. пятниця — Єремії, прор.
15. субота — Атанасія
16. **неділя — Мироносиць**
17. понеділок — Пелагії
18. второк — Ірини муч
19. середа — Нова многостр
20. четвер — Якл. зн. Ч. Хр
21. пятниця — Івана Бог
22. **суботу — Пересення мощ. св. Николая**
23. **неділя — О розслабленім**
24. понеділок — Мокія св.
25. второк — Епіфанія
26. середа — Ґікерн
27. четвер — Ізидора, Макс.
28. пятниця — Пахомія Вел.
29. субота — Теодора
30. **неділя — О самарянці**
31. понеділок — Теодота

Устав на май, 1937

Вел. Суб.— Ст. Б. св. ВВ.
Великдень:— гл. 1. Ст. Б. св. Ів. 3. ап. 1. св. Йо. 1.
Св. Пон.: — гл. 2, Ст. Б. ап. 2. св. Йо. 2
Св. Вт.:— гл. 3. Ст. Б. ап. 4. св. Лук. 113
Св. Юрія: — гл. 5. св. Лук. 63. на Ст. Б. ап. 6 і 28. св. Йо. 8 і 52.
Нед. Томина — св. утр. 1. Ст. Б. ап. 14. св. Йо. 65
Нед. Мир.:— гл. 2. св. утр. 3. Ст. Б. ап. 16 і 334. св. Мар. 69 і Мат. 43
Нед. Розсл.:— (разом зі ст. св. Ів. Б.) гл. 3. св. утр. 4. Ст. Б. ап. 23 і 68. св. Йо. 14 і 61
Нед. Самар.— гл. 4. св. утр. 7. Ст. Б. ап. 28. св. Йо. 12

Історичний календар на май, 1937

4 мая 1838 викупили Т. Шевченка з кріпацтва. Російський маляр Брюлов намалював портрет поета Жуковського, котрий пішов на розігравку. Так придбали приятелі для Шевченка суму 2,500 рублів і зложили на руки Енґельгарда, котрий в замін дарував Шевченкові волю. Ще попередно Шевченко вчився в славного тодішного маляра Ляпні у Варшаві, коштом Енґельгарда. Так само його коштом приїхав до столиці і найшовся в найкращім товаристві учеників і мисців. Сума 2,500 рублів становила може тільки повернення коштів Енґельгардові, які видав на науку і подорожі Шевченка.

15 мая, 1848 скасовано в Галичині панщину, на превелику радість нашого народу. Але тодішні деякі пани не тішились тим, ба навіть раді були би спинити проголошення цісарського акту. Описує одного такого пана Ів. Франко в оповіданню "Панські жарти," де пан пімстився на нашім священику так, що кинув його між тічку ловчих собак, а потім виправдувався, що він "зробив собі жарт".... Так наше священство нераз терпіло за загально народню справу!

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

"ЛИСТОВНА ВИСВЯТА" — стор. 1

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Робітничий конгрес БУК-а у Вінніпеґу 3
Хліборобські конгреси БУК-а Манітоби 10
Українці католики Саскачевану! 10
Проч з більшовизмом! 10
Інформаційне бюро БУК-а 11
Жертви на бурсу БУК-а 11
Наша радість! 11

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 13
Треба терпіти в терпеливості .... Тома Кемпійський 13
Відповідники наших ідей ..... о. Ст. Семчук 13
Де правда, а де блуд? ..... П. Кобрин 15

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Воля і надії ..... † Андрей, Митрополит 16
Зкр. Націон. Рада в Станиславові — др. Л. Цегельський 18
Церква в Кірклєнд Лейк навернулася! 18
Могилянська Академія в Київі 19
Як наші борються а Церковом? 19

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Голос Зиніри ..... Б. Лепкий 20
Голос надії ..... " 20
Зі Слова о полку Ігоревім ..... др. В. Щурат 21
Порожна бочка ..... В. Бірчак 21
Притча про дуба ..... " 21
Золоті хумки ..... О. Олесь 22

ДОПИСИ — Бридор 22

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Жиди 22
Навернувся 25

ДІТОЧА СТОРІНКА 23- 24
НОВИНИ — Переслідування— Осяги— В Канади.. 25- 26

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 6 YORKTON, SASKATCHEWAN June, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, 919 College Ave., Winnipeg, Man.
Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

Календар на червень 1937

1, второк — Патрикія
2, середа — Талалея
3, четвер — † Константина і Олени
4, пятниця — Василиска
5, субота — Михайла, Євфрозиї
6, неділя — 5 о Сліпороджённім
7, понеділок — † Знайдення гол. св. І. Хр.
8, второк — Карпа
9, середа — Терапонта
10, четвер — Вознесення
11, пятниця — муч. Теодозії
12, субота — Ісаакія
13, неділя — 6 св. Отець
14, понеділок — Юстина
15, второк — Никифора
16, середа — Лукіяна
17, четвер — еп. Митрофана
18, пятниця — еп. Доротея
19, субота — Висаріона
20, неділя — Зіслання св. Духа
21, понеділок — Пресв. Тройці
22, второк — Теклі, Кирила
23, середа — Тимотея
24, четвер — † Вартоломея, Варнави
25, пятниця — Онуфрія Вел.
26, субота — муч. Акилини
27, неділя — Всіх Святих
28, понеділок — прор. Амоса
29, второк — еп. Тихона
30, середа — Мануїла

Устав на червень, 1937

6, неділя — гл. 5, єв. утр. 8., на Сл. Б. ап. 38, єв. Йо. 34
Вознесення—Єв. утр. Мр. 71, на Сл Б. ап. 1, єв. Лук 114.
13, неділя — гл. 6. Єв. утр. 10, на Сл. Б. ап. 44, єв. Йоана 56.
20, неділя — гл. 7. єв. утр. Йоан 65, на Сл. Б. ап. 3, єв. Йоан 27.
Пр. Тройці — на Сл. Б. ап. 229 і 197, Єв. Мат. 75 і Мт. 116.
Всіх Святих — гл. 8, Єв. утр. 1, на Сл. Б. ап. 330, Єв. Мт. 38.

Історичний календар на червень 1937

25 червня, 1205 загнався за ляхами наш великий полководник і орел Галицької Волости, князь Роман, аж над Вислу і там ляхи проворно заманили передню княжу сторожу в засідку, котрої жертвою упав хоробрий Роман. Коли наспіла підмога від війська ворожа засідка вже упорялася і залишила лише кривові сліди — самаж звіялась в надвіслянські бори. Вернуло військо з походу, везучи на наполомі тіло великого Лицаря, що всіпротив не лише княжу вдовицю в далекому Галичі але й всю Галичину. Був це чоловік великих поривів, світлих замірів, незвичайно хоробрий і відважний.

6 червня, 1224 татари розбили старі українські війська над Каткою. Після Турків, Печенігів і Половців поява татар — нової орди — була новим бичем Божим для України. Йшли чутки про татар страшні і лякливі. Розповідали, що вони мають всього одно око а живляться людським мясом, ітд. Ці чутки доконали свого. Вони підготовили поразку над Каткою, коли українські князі вперве ставали чоло в чоло проти нового ворога. Та пораження над Калкою все таки не було так страшне, як пораження від більшовиків — що не тільки нищать тіло, але й душу.

7 червня, 1843 помер о. Маркіян Шашкевич, перший будитель Галицької України, наш український католицький священик. Про о. Маркіяна ми писали богато на сторінках Бюлетеню — це наша гордість. Твір о. Маркіяна, Русалка Дністрова, вийшов скоріше як Кобзар Шевченка, бо вже 1837 р. В ньому о. Маркіян виявляє глибоку любов до України і віру в кращу долю українського народу. Це перший, що почав за Україну бій!

7 червня, 1877 р. уродився Преосвященний Никита Будка, перший епископ українців католиків Канади. Приїхав до Канади 1912 р. Саме цего року минає 25-ліття нашої дієцезії. Богато трудів, терпінь і прикростий зазнав Преосвященний в Канаді— від своїх і від чужих. Та все погідний духом, все терпеливий і лагідний, зносив невигоди і труди з подиву гідною посвятою. Ювілей дієцезії це також спогад перших піонірських трудів Ексцеленції Преосвященного Никити Будки, що тепер перебуває як епископ помічник у Львові.

23 червня, 1917 Центральна Рада в Київі видала перший універсал, котрим зазначила відрубність України та волю до самостійного життя. Цей універсал не говорив ще виразно про самостійність та клав основи під ню.

Книжки й часописі, надіслані до редакції

Український Робітник, Торонто — ч. 15-20
Новий Шлях, Саскатун — ч. 16 20
Канадійський Фармер, Виннипег — ч. 17-20
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 15-20
Америка, Філядельфія — ч. 15-17
Богослов, Варшава — ч. 16-18
Вісти Украін. Наукового Інст. в Берлині — ч. 2.
Наш Світ, Шикаго — ч. 17-20
Національ. Ню Йорк — ч. 43-44
Товариство Пресвятої Богородиці, Львів — ч. 4
Світ, Львів — ч. 4-5
Праця, Прудентополіс — ч. 13-16
Політика, Варшава — ч. 9
Самосвітник, Прудентополіс — ч. 4
Світ дитини, Львів — ч. 4
Дітона біблїотека, Львів — ч. 2 Пригоди мореплавця Сінбада, прегарні казки відповідно ілюстровані, дуже цікаві для дітий, що розбуджують здорову уяву і бажання перемоги.
ч. 3 Ф. Коковський: Сірі герої, про малих, забутих а дійсних героїв, що повинні стати взором кождої дитини.
о. Дмитро Гаврилюк, ЧНІ.: Про Христову Церкву, Йорктон 1937, стор. 48, 10ц.,— Про церковні обряди, Йорктон, 1937, стор. 40, 10ц. Обі книжечки дуже потрібні, цікаві і призначені головно для молоді середних шкіл. Однак з пожитком можуть користати з них старші люди. Писані як практичний катехизм, що подає основне і конечне знання віри, обичаїв та обрядів Церкви. Для освіти, розяснення і зрозуміння конечне видання. Належить признання і подяка від українців католиків Канади за обі праці впр. о. Гаврилюка. ЧНІ. — і прохання не залишити цього поля а дальше працювати в цім напрямі. Таких катехизмів треба й в Галичині.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук.
Адреса редакції: Виннипег, Ман.: 919 *College Ave., Winnipeg, Man.*
Адміністратор: Дмитро Кобринський. Адреса Адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 33*
Рік 5, число 6, Червень, 1937 Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: 919 College Ave., Winnipeg, Man. Administrator: Mr. Dm. Kobrynsky. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. V, No. 6, June, 1937 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

„ЛИСТОВНА ВИСВЯТА"

"Як то скоро часи міняються! Занадто скоро! Рішуче за скоро! Навіть для самого о. Савчука!"—"Рідна Церква" ч. 1-2, стор. 3.

Недавно ще були ми свідками великого крику на прерії, шуму і гучних фраз про те, що українці католики не є "самостійні," не є "100%" і т.д.

Недавно ще було велике горлання про автокефальність, справність, народню роботу, ітд.

А тепер?

"Нині є більший розлад, а можливо, що й цілковитий розкол в Церкві. Далеко гірший як перед Семим Собором і заразже по нім." РЦ, стор. 2.

Так неминуче виглядають наслідки, коли Церква стає іграшкою примх і не від Бога бере початок, а світські люди видумують "ліпшу віру."

"Головно **митрополит, який є фактичним основником Церкви,** є її первосвятителем." РЦ. стор. 3.

І тому льогічно правильне є твердження: "Могли **світські люди заложити** Українську Православну Церкву в Канаді. . . ." — що опирається на попередній заяві, про В. Липківського, як **фактичного основника Церкви.**

Не Христос Бог і не Боже Обявлення, як основа віри і обичаїв — догм і канонів — себто правд віри, обявлених Богом і не життя на основі тих правд — але **чоловік** виступає в ролі основника Церкви. З того неминучі наслідки і заключення. Божа Церква оперта на невзрушних Божих підставах — людська від людий, на людських хитких основах.

Бог вічний, незмінний, Правда, Дорога і Життя.

А фактичний основник Автокефалії так пише сам про себе: "Я вже зовсім старіюся і голова з трудом працює, і руки трясуться, і від сучасного життя відстав. ." РЦ. стор. 7.

Бачите ріжницю? Таку, як між небом а землею — між вічністю а хвилиною.

І чи розумієте **тепер** бодай вповні, **що значить** утратити правдиву віру?

І чому **тільки одна** Церква є правдива і тільки **одна** правдивою може бути?

* * *

Що від людий бере початок має признаки свого походження. Змінливість, непевність, залежність, сумніви і блуди.

Тому вислід сектантства є такий: "Коли у Вас повстане справа про висвяту єпископа, якого запевне повинен обрати собор, то я тримаюсь того погляду, що собор сам його може й висвятити руками свого пресвітерства, як це було в Київі 1921 року з моєю висвятою." РЦ. стор. 7.

Це признання старця, котрому руки трясуться від старости, глибоко щире і має вагу першорядного свідоцтва, бо походить від фактичного основника даної секти. Він є основником а почин його влади не через руки Апостолів Христових, що дістали власть від Христа — не через Апостольське наспідця, безперервну тяглість передання влади і благодаті Священства від Христа Бога для Апостолів та їхніх правних Наспідників, котрими є з Божої установи Епископи. Ні — там цего нема. Там нема Апостольського передання, нема тяглости власти, нема благодатної сили від Христа — зате є "висвята руками пресвітерства," котрої ні не знає стари-

на Церкви Христової, ні Христос. Спаситель вибрав собі апостолів: "Не ви мене вибрали, а я вибрав Вас" і післав їх: "Як мене післав Отець, так я посилаю вас." Але не апостоли вибирали Христа і давали Йому "власть", котрої не мали. А тут пресвітери "висвячують", не маючи до того жадної власти від Христа —напротив всіх канонів та передання Церкви Христової. Чи таке "свячення" може бути важним і благодатним, прошу відповісти собі самим. Чи може хтось дати другому власть, якої сам не має? — прошу відповісти собі також. Чи може хтось когось "святити" на митрополита, коли він сам навіть епископом не є, повинно бути ясним для кождого розумного і неупередженого чоловіка.

І чому потім впиратися і перечитися, що "нова віра" лепша. В чім? На якій підставі?

Прецінь ясно як на долоні, що варгує така висвята.

Це з оглядів чисто релігійних і обичаєвих.

Моральність це життя згідно з заповідями Христа, від першої почавши. **Жадної** не можна нехтувати, бо наслідки того страшні. І не можна звалювати вини на других і шукати нових вір — без глибоких наслідків для життя народу і одиниць.

Хто підносить руку проти котроїнебудь заповіди грішить і залежно від обставин, тяжче чи менше провинно. Тому кождий, хто мав нещастя згрішити, повинен мати також відвагу направити. І ніде, поза Церквою правдивою, одною, Католицькою не найде так щирого прощення і пригорнення до Матірного Серця Церкви.

Тому Спаситель каже, що подібно віднайденій драхмі, відшуканій овечці, дорогоцінній перлі — "буде радість в небі ізза одного грішника, що навернеться."

Ціллю Церкви не є ранити сердець.

Ціллю Церкви не є дошкулювати натяками.

Ціль Церкви це уздоровлення і спасіння безсмертних душ.

Христос прийшов "відшукати і спасти те, що загинуло."

Те таме завдання Церкви.

Тому пишемо ці слова не з призирства або зі злорадности до наших розсварених братів в Христі — ні! Пишемо їх тільки для роздуми; застанови сердець, що дійсно шукають правди і ще не зовсім прожерті ненавистю та злобою дня. Пишемо на це, щоби нашим братам в Христі відсунути неодну позірну запору на дорозі їх уяви у відношенні до Католицької Церкви і так влекшити їм поворот до Батьківського Дому, з котрого ми всі вийшли у широкий світ — з найкращими даруваннями на Службу Богу — будувати кращу долю українському народові в Канаді

Чи почують наші брати той голос — чи зрозуміють — чи роздумають — чи вернуть?

Нема в нас упередження — є бажання вирозуміння.

Тому також бажаємо зрозуміти їхне нерадісне положення і віднайти вихід з нього, гідний, чесний та справедливий.

А той вихід льогічно події видвигають самі. Він, якщо має стати гідним, чесним і справедливим так у відношенню до одиниць як до цілости національного поселення в Канаді — є тільки один: **ПОВОРОТ ДО БАТЬКІВСЬКОГО ДОМУ.**

НАЗАД до Української Католицької Церкви!

Назад під провід правного наспідника святих Апостолів, свого Епископа!

І буде радість в небі — і буде радість на землі....

* * *

Вислідом даних і наведених передумов є дальше порада В. Липківського, "фактичного основника" в таких словах: "Отже і я можу прийняти участь **заочно** в хиротонії у вас обраного собором єпископа, як **відсутний тілом**, а присутний духом, або через **листівне запевнення** в цій своїй духовній присутности...." РЦ., стор. 7.

До цих слів В. Липківського "Вістник" уважав за відповідне додати таке пояснення: "Він **пропонує листовно висвятити** епископа на Канаду...." Вістник, ч. 10, ст. 3.

І знова: "Свистун на тонкостях не розуміється. Йому може й байдуже, хто і як висвятить для нього епископа: о. Митрополит, чи який прічер, приміром Мр. Гвайт з Робертсон Меморіял; нам здається, що йому байдуже, **в який спосіб** той епископ буде висвячений — **почтою, телеґрафом чи через радіо**...." Вістник, ст. 3.

Так пишуть самі про себе.

Дослівно і вірно!

* * *

З того приводу видвигнено кілька цікавих стверджень і заключень, котрі не від річи буде подати бодай для інформації.

І так Вістник, ч. 10, ст. 1 так гремить проти п. В. Свистуна, що поважився думати інакше, як вони: "Подоптали основні засади нашої Церкви, не признають жадного порядку, не визнають орґанізаційної дисципліни, ні авторитету...."

"Катедральний храм нашої Церкви — став місцем боротьби проти цеї Церкви під

проводом одиниць, що **уживають в боротьбі большевицьких способів.**"

"Завтра **може бути обернений на большевицьку галю** (там минувшої зими вже й так відбувалися напів большевицькі мітинґи та збори, на яких роздавано комуністичну ґазету), або й на жидівську синагогу."

ТАК ПИШЕ на першій сторінці у відозві сам автокефальний Вістник!

І пощож було говорити, впевняти, кричати і злоститися на українців католиків, котрі такого ніколи не говорили.

Аж автокефальні самі признають і стверджують що це є той "собор" і на що його можна вжити.

Закидують тут одні другим ніщо більше —тільки більшовизм!

Дійсно цікаве, як п. В. Свистун на це відповість....

* * *

"Рідна Церква" ч. 1-2, стор. 14 стверджує знова щось інше: "Те намагання, головно зі сторони о. Савчука, видно ще й зо статтей в "Вістнику," де під покришкою полеміки зо стрільцями і католиками в дійсности полемізується зо мною і бувшим БОРЦ і зо становищем, яке те Братство занимало. А це намагання є всіми засобами показати, що о. Савчук і ціла консисторія є свого рода непомильні "папи" в нашій Церкві.

Знова Консисторія автокефальних так в однім листі відповідає на письмо п. В. Свистуна: "Ваше твердження, що о. Савчук і Консисторія намагаються "всіми засобами показати, що о. Савчук і ціла Консисторія є свого рода непомильні "папи" в нашій Церкві" можнаб проминути мовчанкою, якби не те, що як є хто, що вважає себе за непомильного "папу", то іменно Ви." РЦ., ст. 16.

От в яке положення паде той, хто відкидає **одного правдивого** Папу!

* * *

Як серед автокефальних ведеться "народна робота" видно з такого — приміром — опису в листі п. В. Свистуна: "І коли о. Савчук буде надальше в своїй церковній праці спіратися на людей, які або не є членами Церкви, або явні безвірники, що навіть своїх дітий бояться хрестити, або пяниць, які по готелях наші коляди профанують.... — коли замість самому більш студіювати теольоґію, як я це пропонував йому давно, буде без жадної застанови видавати від імени консисторії розпорядження, які незнанням основних справ в Церкві тільки принижують авторітет консисторії, коли не цілої Церкви, — то для таких членів не лишиться нічого іншого **тільки розірвати всякі взаємини з консисторією в Канаді.**". РЦ., ст. 22-3.

Треба з пошаною признати повну щирість п. В. Свистуна.

Заключення льогічне і послідовне.

А щоби після розірвання не стало отвором питання "А що тепер?" — тому простягаємо братерську руку Братам нашим українцям в Христі і кличемо також щировіддано

НАЗАД до Української Католицької Церкви в Канаді!

Ставайте з нами до праці на світлу долю і будучність нашого народу в Канаді!

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

РОБІТНИЧИЙ КОНҐРЕС БУК-А У ВИННИПЕҐУ

У днях 23 і 24 мая, ц.р. відбувся перший український католицький робітничий конґрес БУК-а у Винипеґу. Замітний він хочби тим, що це перший того рода конґрес українських робітників в Канаді, який своїм обсягом, тематикою і рішенням поклав підвалини під дальшу розбудову робітничих відділів БУК-а в Канаді на засадах релігійних і національних.

Початок конґресу був в годині третій пополудні в домівці інституту "Просвіти," дня 23 мая, ц.р. **Т. Мельничук**, голова Провінціональної Секції БУК-а в Манітобі, робітник по званню сказав кілька слів у привіт і закінчив: Христос воскрес, най воскреснуть українські робітники!

Відспівано многолітствія: Святійшому Отцю, Королю та Ексцеленції Преосвященному Владиці.

Домівка виповнена людьми у щерть.

Перший привіт зложив **посол Вавриків**, з округа Гімлі, молодий, гарний чоловік, що чистою звучною українською мовою сказав привіт. Часто вживає звороту "наша орґанізація" — "наша Церква." Дай Боже, щоби наша орґанізація мала добру будучність! Треба її. Многі лишили нашу Церкву, бо не було такої орґанізації. Шанувати справедливість, це проблєма світа. Много осягнемо через молитву і ласку Церкви. Деякі думають, що Церква не повинна тим інтересуватися. Навпаки. Церква якраз має взяти такі справи під особливший догляд, бо коли

є потреба, то де церкви ідуть за помочею. Наша орґанізація має заблудших братів назад привернути до Церкви. В Еспанії многі відпали. Не можемо тут заспати нашого обовязку. А чим є подбати про поміч для потребуючих. Маю надію на БУК. Буду інтересуватися нашою орґанізацією. Вона своє завдання певно сповнить....

Пан Посол зробив дуже добре враження і був красним акордом на початку конгресу. Це й відмітив Дм. Ільчишин в кількох словах. Коли Винипеґ не спромігся на вибір свого посла, то доконали цего українські хлібороби в Ґімлі — українці католики!

Привіт з Ріджайни від парохії і відділу БУК-а складає **Ю. Гук.** Тішиться численним зібранням. Ми свідчимо, що ми не є більшовики, а українці католики! Ми робітники! Желає успіху і активности.

Письменні привіти наспіли:

1) з Монтреалу від впр. о. Ан. Труха, ЧСВВ
2) з Оттави, від СГД і парохії,
3) з Айтуни, від впр. о. Ст. Бахталовського, ЧНІ.
4) з Виндзор, від впр. о. др. Редкевича,
5) з Торонта — три — від парохій
6) з Кенори, Онт., від паохії і БУК-а
7) з Монтреалу, від БУК-а.

Слово забрав **о. др. Кушнір,** котрий в годинній, з патосом і переконанням виголошеній промові, намітив поправу суспільних відносин у світлі вічних правд Христа. Промову переривали часто гучні оплески присутних. Так і відчувалося, що присутні у всім співчуваються і годяться з промовцем. Зміст промови є **той.**

Наш конґрес не є ані маніфестацією, ані демонстрацією. Ми всі як одна родина з цілої Канади. Перші поселенці мали силу духа, не загинули, але утревалили себе. І не тільки себе, але й наступні покоління. Придбали землю,як варстат праці. Нині однак система така, що зводить до нужди. Безвиглядність серед повні всього. Нужда і кріза серед українців. Незгода, розтіч і розбиття — мусимо будувати наш дім знутра і то на цілі покоління. Патріотизм без соціяльного забезпечення є нічим. Значіння робітника є в господарстві і суспільності. Наші стремління далекі. Це праця цілого життя, вказівка для будучих поколінь. Перший конґрес на основах національних і релігійних, це **перший** того рода взагалі. (оплески) Інші орґанізації повстали на основах зради Бога і народу. Нехай наша культура буде національна, а не на добро інтернаціонально го жида! (оплески). Хочемо вторувати дорогу молоді, що іде назустріч безвиглядности. Треба її зберегти в чесности.

Наша праця мусить побідити, бо вона оперта на традиції і християнських суспільних засадах. Я вірю в успіх! Пятно зради згине в огні нашого руху. Мусимо піднести наш рух на височінь будови цілого нашого життя. Наступають бурі звідусіль. Народи хочуть двигнутися на основах національних і християнських.

Наша програма це **відпролетаризовання пролетаріяту.** Нужду треба побороти набуттям майна. Ложна є система, що каже всім пролетаризуватися. Крізу спричинили більшовики, що хочуть нужди робітничих мас, щоби потім ту нужду використовувати. Всесвітною спекуляцією інтернаціоналістів є всіх привести до зубожіння. Хочемо, щоби кождий набув собі майно, а щоби набути майно, треба мати нагоду праці і **справедливої заплати.** Це смертельний гріх нинішного світа, що він забув на справедливу платню. Нема її в устрою капіталістичнім, де право не боронить робітника. Більшовики цю нужду ще поглибили. Нинішна система, це те, що нинішна суспільність не дописала. Тому система є зла. Хочемо вирівнати ту пропасть, інакше можемо в ню провалитися.

Можливим є здійснити добре бажання. Воно сильнійше як наша мізерія. Станемо приміром для своїх і чужих. **Силою духа побідимо все!** (опл.)

Кождий нехай сповнить свій обовязок, коли хата горить. Працю не можна використати, як папіровий доляр. Наша робота є високопатріотична і високоморальна. Право на життя зголошуємо ми і воно моральне наскрізь. Справа робітнича є справою, про котру всі говорять, для Церкви вона не є обов ятна.

Яка є наша поґрама? Ми чесні і не обіцюємо, чого не зможемо додержати. Кажемо виразно: устійнити програму, тяжка річ. Підчеркуємо засади національні і християнські. **Уморальнення господарства,** що досі служило тільки одиницям а не суспільности. Ми є проти капіталістичної системи. Але ми є за приватною власністю. Господарка має сповняти суспільну ролю і служити загалові.

Уморальнення заробітної платні — справедлива заробітна заплата.

Уморальнення підприємства — коли є співпраця всіх, підприємця і робітника, практична співпраця кляс, а не боротьба.

Більшовизм гуртує людий обманом. Свідком того Україна. Більшовизм боїться робітника та його постави за своє право — тому замотує його і усипляє обманними обіцянками, котрих ніколи не сповнює. Ми не хочемо чужого, але свого не дамо! Для свого народу хочемо працювати! (опл.) В Кольонії є найкраща церква світа, котру зачали будувати тому 600 літ. І досі ще не збудували зовсім. Там є все найкраще, а стали її будувати самі малі ремісники. Ми також маємо збудувати таку святиню і тому треба моральної внутрішної сили до такої праці.

Ставайте в члени орґанізації при парохіях! Певно збудуємо тоді національну і соціяльну будівлю нашого народу в Канаді, котра стане забезпекою на многі літа. Опираємося на Христі а Христові ідеї вічні, незмінні. Вірю в повний успіх конґресу і поширення робітничих відділів БУК-а по цілій Канаді!

Дм. Мальчевський забирає слово. Це вперве маємо християнський день праці. Досі мусимо стати християнами не лише з метрики але й з духа. Бажає успіху.

Славко Рибчук вказує на прапори і пояснює, що вони означають. Молоде покоління терпить. Є байдужність по нашім боці, з котрої користають комуністи. Вони заманюють до себе. Свідомі своїх прапорів до них не підуть. Я є все українцем. Треба дбати про свою молодь. Коли співаємо "Ще не вмерла," то не робім цього окремо, але разом. Україна не вмерла і ми не вмремо. Молодий, поривний Рибчук робить найкраще враження.

Панна Гриценко говорить на тему: Що це є орґанізація? Говорить поволі, виразно, повагом.

Цього дня промовляв ще пан Ільчишин, однак автор тих стрічок не міг бути присутним довше в домівці Інституту і на жаль тяжко було роздобути точного звіту промови. Пан Ільчишин говорить все з повагом і він є нашою надією взагалі в Манітобі. Це один з тих нечисленних молодих інтелігентів, що активно держать звязки з народом і Церквою, ніколи не відказуються від ріжнородних урядів, які земляки щедро на них складають й також не зневірюються, коли ті самі земляки своїми голосами часом підпоможуть іншого кандидата при виборах.

Збори закінчено молитвою.

* * *

В понеділок, дня 24 мая, ц.р. збори перенесено до домівки Парохіяльної Читальні при церкві св. Покрови на Бойд Евеню. Виклади почалися в годині 10 — присутних мало. Це день державного відпочинку і память королевої Вікторії. В тім відпочинковім настрою і заспокоєній ситості тяжко розбудити громадян до активности, викладів і нарад. Прерія під тим оглядом відповідає краще. Сите і заспокоєне місто спочиває. Під тим враження проходили промови і наради.

Першим промовцем дня є впр. о. Ігумен **Каменецький, ЧСВВ.** Великих діл не розуміють многі. Христос вибрав тільки 12 апостолів а фарисеї покивували головами і думали, що з того нічо не буде. Подібно й ми. При Христі сходимося на становищі гідности людини. Колись раб був без прав. В Христовій Церкві нема ріжниць. Всі в Церкві рівні. В намірению українського робітництва я нині правив Службу Божу. Робітничою справою займається нині світ. Треба сильної робітничої орґанізації з Христом на чолі, що самий був робітником. Тільки Христос нас зорґанізує, а не Маркс і жиди. Отець Ігумен показує наслідки марксівської роботи на Україні підчас голоду 1921-2 років з праці Преосвященного Д'Ербіні: "Голод в Росії." Є там много знимок, котрі страшні своїм спокоєм знищення і смерти. Книжку о. Ігумен передає в лавки, щоби присутні кождий поодиноко мав нагоду оглянути. Дальше подає приміри і так промова ведеться докінця.

В 1929 р. я був в Раві, щоби наладнати справу з військом. Там біля військової команди стрічаю ґрупу людий, що живо щось говорять. В середині двох обдертих людий. Це втікачі зза Збруча. Оповідають про страхіття тамошнього життя, показують мозолі, плачуть: "Брати робітники, ми також робітники а гинемо там! Ратуйте нас!"

Коли в 1919 р. був на Домбю, вивезений поляками разом з о. Трухом, ЧСВВ, тоді думав, що може більшовики таки мають якусь справедливість. Всі полонені мали свої бараки, в одному були старшини, в іншому стрільці, в іншому ще священики а в одному самі більшовики. Бараки огороджено високими дротами, щоби ніхто не зміг втечи. Вартові грозили смертю кождому, хто тільки поважиться наблизитись до дротів. Більшовицькі полонені вибирали зі смітника відпадки, лушпиння, напівгнилі качани і все їли з голоду і нужди. Але була також між бараками кантина, щось в роді реставрану, де можна було за добрі гроші купити їду, молоко, хліб, а також мясо і напої. Тому однак, що полонені рідко коли діставали гроші від родин, мало хто і з бідою користав з кантини. Раз якось о. Ігумен дістав срібну корону. Думає, піду до кантини і випю шклянку молока. Входить і бачить за столом більшовицького старшину Фризоренка в товаристві якоїсь пані і ще одного більшовика. Перед ними їда, весело розмовляють. Але йому не час придивлятись голодному до ситих.

Замовив шклянку молока і поволі пє. Та цікавість бере своє. Придивляється, що таке більшовики пють. І тоді бачить перед ними фляшку коняку, на тарелях яйшню — ось так на Домбю жили більшовицькі старшини. А їхня мужва їла злишки зі сміття. Так виглядає в більшовиків справедливість. А наші полоненим все таки давали бодай папіроски — бо в нас є милосердя.

В 1930 р. поїхав о. Ігумен на кольонії коло Едмонтону. Там мав в хаті відправу, хрестив а потім кажуть, в хаті Ш. є нехрещена дитина від 6 місяців, можеб Отець там поїхали. Приїхали там а в хаті крайна нужда. Жінка від 5 місяців в лічниці в Атабасці, в голій скринці на купці сіна лежить гола, чорна від бруду дитина. Їдять рибу. Говорять. Якийсь чоловік говорить мішаною українсько-російською мовою. Каже, що втік з Росії і зачинає оповідати, як в Канаді добре. Там, серед тих обставин. А в росії голод, неволя. Тоді о. Ігумен каже, чомуж ви то мені оповідаєте. Ідіть до Едмонтону і підіть до Робітничого Дому, там розповіджте. — Отче, батюшка — я там бил! — відповідає, говорив, не вірять! Кажуть, що я буржуазний прихвостень!

Ще один факт. В Озаринцях на Поділлю перебував о. М. Карівець, ЧСВВ, що пішов туди з українською армією і там залишився. В р. 1927 вернув. Оповідає, як його судили і над ним знущалися. Там навіть співчуття не вільно нікому оказати. До Озаринець приїхав комісар забирати збіжа за продподаток. Зайшли до одної вдовиці, вона з дітьми плаче і просить, щоби її минули, не має з чого жити. Але комісар бере все. Ба, каже перешукати хату. І знаходить лишку збіжа в мішечку, котре заховала вдовиця на чорну годину для себе і дітий. Впала до ніг, просить, не беріть! Та де! Комісар тільки нагайкою вперізав по плечах, аж завила з болю. Діти плачуть, зойк, крик. А ходила з комісарем місцева учителька і записувала для уряду. Коли це бачила, сльози стали в її очах. Побачив це комісар: "Ви очень сентіментальні!" І сейчас звільнили її зі служби.

Священики не бояться більшовиків, втратити не мають чого. Але цілю праці священика є помогти своїм вірним.

Більшовицька часопись "Правда" сама описує, як то робітники живуть по бараках і кипятком зливають підлоги та білля, бо ночами спати не можуть від блощиць.

Колиб робітники могли, всі вивтікалиб звідтам. Та ба, не можуть. Ми повинніб зачати красну роботу орґанізувати українське робітництво при Христі, під світлим прапором БУК-а.

Пан **Загарійчук** говорить про труднощі перепони БУК-а. Головні труднощі теоретичні, будуть нас страшити. Будуть говорити, нас замало, запізно, або нічого ми не зробимо. Наша ціль, не боятися перепон. Виходять парадокси. Коли робітничі унії не змогли розвязати справи, то як розвяжуть її самі українські католицькі робітники. Стремління є тепер таке: менше роботи, більше платні. А ми голосимо: більше роботи. Ставимося проти капіталістичного ладу, але й проти комуністичного. Більшовики ні на цента не поліпшили долі робітників, бо коли заснували у Винипеґу кооперативу палива і молочарню, то це підприємство, де чимраз більше втискається жидівський капітал і на передових позиціях чимраз більше жидів. А впрочім кооператива, то не є більшовицька річ. І що вони тут зробили?

Будуть нам закидати, що в нас ведуть ті, що не роблять шуфлею. А як в них?

Закинуть, що священики у нас беруть участь. Це правда, але наш рух на тім тільки користає. Більшовики замість поправити долю робітників і думати над поліпшенням, винищили священиків, поруйнували церкви. Що за страта, коли робітник піде до церкви? Нехай Церква росте, а ми з її помочею тим скорше і краще розвяжемо наші економічні потреби.

Нас легко збити з пантелику, ми не вміємо часто себе боронити.

До програми належалоб додати ще одну точку: удержавлення банкової системи в Канаді.

Забирає слово молода панночка, відпоручниця відділу БУК-а з Іст Селкирк. Висказує свою радість з нинішного дня і прирікає точно все передати, як чула, свому відділові.

Слідує спільний обід в Парохіяльнім Домі.

Пополудні **дискусія.** Відпоручник Ріджайни, **Ю. Гук:** Все добре і з Церквою певно жде нас світла будучність. Я, звичайний і простий робітник, тішуся, що є хтось, хто з нами і для нас бореться. Ми стоїмо в Католицькій Акції під проводом БУК-а. Коли приходить на стрічу більшовикам, то ми мусимо або їх побивати, або їм вступатися. В Ріджайні роблять тепер красний поступ під проводом свого священика.

Ф. Андрейчук з Винипеґу: Більшовики не є зорґанізовані, вони є збунтовані. Вони хитаються. І прийде час, що вони вернуть назад. Більшовики без Бога не мають основ. Ми є піонірами нового руху. В р. 1919 був

страйк у Винипеґу. Страйкувало яких 35, 000 робітників яких 7 тижнів. І як скінчилося? Настали бійки і ходи, а потім військо те все розігнало. Ми не маємо війська ні гармат. Маємо хрест і тому певно побідимо.

п. **Загарійчук** з Арран, Саск.: Я хлібороб і не знаю життя робітників. Ми зорґанізували власну орґанізацію і подаємо живий скот ваґонами. Нас 200 хліборобів. Робітників можна зорґанізувати тільки під проводом нашої Церкви. Тут бачу порядок. Коли в нас суспендували священиків, справа тим самим була скінчена. Поліцай викинув і кінець. А деінде то зачинаються доперва процеси — нема ладу поза нашою Церквою.

п. **Лобай:** Українці католики можуть зробити найбільше. Христос застав поганізм на світі. Жиди забули на правди Обявлення. Христос привернув давну науку. Погани замордували Христа. Христос воскрес. Наука Христа треває далі, Церква Христова діє дальше. Зпочатку з підпілля, а тепер леґально. Треба вчити всіх католицтва явно.

Сл. Рибчук: Яке наше становище в робітничім питанню Канади? За працю належить нагорода. Ми оснували інформаційне бюро, що поможе робітникам в скруті. Коли робітника виженуть з праці, треба за ним обстати. Праця БУК-а велика.

п. **Жаровський:** Робітничої орґанізації треба конечно. Закиди будуть певно, однак нема чого страхатися. Ліпше зачати пізно, як ніколи. І відразу в добрім напрямі. Братство св. о. Николая має 32 роки — було орґанізацією при церкві, як віруюче. Однак не зазначено того ясно в статуті. Тому підшилися до Брацтва всякі вороги і з середини вчинили колот. Завели процес, що тягнеться вже 4 роки і коштує купу гроший. Але Найвищий Суд Канади признав нам рацію і ми остали, як були. Ніхто тепер до нас не може всунутися, ми певні. Причина процесу така. Тепер ясно зазначено, що Брацтво:

1) Є греко-католицьке і має помагати Церкві.

2) Є в злуці з Апостольським Престолом в Римі.

3) Є греко-католицьке і таким все має остати.

За ті три точки ми заплатили дорого. БУК ясно поставив справу від початку.

Пані **Ксьонжек:** Приїхала ще за часів королевої Вікторії, тоді добре було жити. Тепер тяжче. Від початку працює при "малій" парохії. Все звідтам повстало. Але деякі люди відійшли від Церкви. Товариства з Церквою і побіч Церкви не пропадуть. Бодай наймолодші втримаються, бо старші, що пішли, то вже не вернуть.

о. др. Кушнір збирає всі дані і відповідає на поставлені заміти чи питання. Всі ми повинні стати до праці. Патріотизм на язик скінчений! Треба праці чесної кождого дня! Тому при кождій парохії треба завязати відділ БУК-а, забезпечити українську культуру. Треба нам орґанізаторів, що обідуть всі парохії і навяжуть працю на місцях. Наше інформаційне бюро є вислідом тої праці. Конфлікт між містом а селом є вічний. Система капіталістична тисне одних і других. Продукти селянські ідуть найнище а робітник в місті мусить платити як найбільше. Все через спекулянтів. Все через систему. Мусить настати співпраця хлібороба з робітником в місті — це розвязка. Через наші відділи БУК-а ми звяжемо одних з другими безпосередно і так усунемо конфлікт. Це є порозуміння кляс, міста і села. Так усунемо систему визиску.

В нас є порядок, бо в нас є основи. Не можна говорити про суспільні і господарські справи, де нема ладу. Тому в нас ясно: ми є українці католики!

Також ясно ставимо справу орґанізації українських робітників і хліборобів та взаїмної співпраці.

Христос для правильного розуміння своєї науки поставив апостолів — це християнізм. Але й найкраще можна викривити. Так з бігом часу деякі люди викривили науку Христа. Наша практика є від часів апостольських, тому вона католицька. Але інші знехтували ту практику і собі приписали власть та авторитет. Вони також назвалися християнами, як секти. В дійсности, науку Христа вони викривили. Змінили також давну практику Церкви. Тому наука католицька, значить стільки що від Христа, правдива, одна — всесвітна. Світ за Христа був поганський, однак був нарід вибраний, що мав Божі обітниці і заповіди. Він також впадав в поганство, але Христос перетворив світ. З невільництва настало царство Божих дітий. Церква тепер явно голосить свої правди. Цього тільки року св. Отець видав 4 енцикліки в ріжних потребах. Отже Церква ділає.

Слідувала спільна знимка.

Черговим промовцем є п. **Малофій.** Досі були конґреси партійні в інтересі поодиноких партій. Звичайно фінансували їх капіталісти. Нас усувають, бо не чують нашої сили. БУК може богато виконати, коли візьме відповідні рішення та їх потім виконає. Ми в Канаді пережили 1) період веселости, як діти. Це були наші співи. Доходимо од-

нак до зрілого віку, будови. Це 2). БУК має дати нам задержання 40-літної нашої праці. Від 1932 р. ми богато зробили. БУК вчить співпраці всіх кляс і співпомочі. Будуємо на засадах Христових, абсолютно конечних. Наша ідея: З'єднати всіх українців католиків. Доля інших в інших руках. Мусимо мати сильну ідею, бо без неї далеко не зайдемо. Нехай кождий член парохії належить до БУК-а.

Говорить **о. Ст. Семчук:** Наша рація стану. Нарід без своєї рації стану безтямний і блудить на шляхах історії. Є на дорозі до загибелі. Нарід без великої ідеї гине. Нарід не лише фізичний тип, але дух. Ми мусимо мати свою рацію стану, нашу рацію буття тут в Канаді. Інакше перед нами мертвеччина. Яка наша рація стану?

Покоління перших поселенців мало власну рацію стану. Нею було **зберегти свій фізичний тип істнування.** Прерія була незаселена, треба було її заорати. Наші клали перші шляхи, будували міста. І так здобули прерію, здобули також периферії міста. Перше своє завдання виконали світло. Не завели ніраз. Звели тяжку борбу з природою і недостачами всякого рода, як брак транспорту (сотки миль ходили пішки), брак поживи, землянки, брак доріг, звірі, ітд. Та ми з того виросли. І життя висуває перед нами нове завдання, нову рацію стану нашого буття в Канаді. Коли хочемо жити, мусимо її виконати так, як виконали першу. На жаль доводиться нам зазначити, що коли першу ми виконали знаменито, то в цій завели. І то з ріжних причин. Одна з тих многих причин така. Наш фізичний тип расовий був потрібний для розбудови Канади. Був прямо необхідний. Він свою роботу виконав і дістав свою заплату. Себто дістав життя і нагоду виховати родину. Але на тім уважали деякі його завдання за покінчене. Він по винен був зникнути. Значить, зберігаючи фізичне істнування заплатити за нього духовим.

І тому між нас пішли всякі місії, пропаґанди, аґітатори. Це, що протестантам не вдалося виконати при помочі своїх явних місій, знаменито вдалося виконати на більшу скалю при помочі так званої автокефалії. Крикливим і позірним українством якраз жи ве і правдиве українство спаралїжувати та повоі усмерчувати. Тому між нами нині такі чвари і свари, тому між нами стільки тепер більшовизму, тому ми так розбиті, розсварені і роз'єднані. Ціною за фізичне істнування і забезпеку мала бути **душа!**

І тут приходиться нам тепер, якраз нині, в цім часі вести борбу за духове збереження. Наша теперішна рація стану така:

а) Зберігати свій духовий стан посідання.

б) Стати збірником національної енерґії.

Це значить, що ми тепер загрожені поважно на духовім стані нашого посідання — нам загрожує асиміляція культурна і релігійна. Проти одної і другої мусимо напняти всі сили нашого духа і викресати таку національну енерґію, щоб не тільки відбити удари, але також підготовити ґрунт на прихід і позитивну ровязку третої рації стану, що насувається для молодого покоління і має здійснитися за яких 25-50 літ.

Мусимо зберегти свій духовий стан посідання! Всякі релігійні спори мусять між нами устати, якщо ми маємо жити. Не маємо защо сперечатися і сваритися. Наша віра це католицька віра. І тут нема над чим і пощо дискутувати. Шкода часу і зайвої витрати енерґії. Ми не можемо також сперечатися за політичні партії в Старому Краю і за політичні програми в Канаді. Сварка на політичному тлі може з братів зробити крайних ворогів. Є три річи, що годні зруйнувати не лише одиниці, але й народи: Це політика, гроші і жінка. Всі три можуть також причинитися до найбільшого піднесення і забезпеки народу. Залежно від того, як їх розуміти — до них відноситися. Нас в Канаді є всього 186 тисяч — на десять міліонів мешканців. Та ще тих 186 тисяч не всі якраз одного серця і одної душі. Це крапля в морі— серед окруження, що змагає поглинути нас духово. Тому наша рація стану вимагає в останній хвилі цего напруження залишити всі релігійні і політичні спори а всю національну енерґію звернути на творчу працю: на будову власної всенаціональної і всеканадійської орґанізації, якою є саме Брацтво Українців Католиків Канади. Кожда витрата національної енерґії на якінебудь спори і розбиття гірко на нас пімститься. Під тим оглядом Шевченко є українським імперіялістом, коли каже обняти найменшого брата .... В борбі, що прийде, треба вважати на кожду, навіть найменшу силу — цінити її відповідно, не легковажити і зберігати. Ми маємо стати збірником, кулею, напняття національної енерґії і то так сильної, щоби **ніхто не поважився нарушити його.**

— Уважай, бо впадеш трупом ! — коли там нарушиш. Подібно, як ніхто не доторкнеться напнятих сильною електричною струєю дротів, бо там написи: Уважай, не дотикай, бо смерть!

Жаден атом національної енерґії в Канаді, дуже дорогої і дуже цінної для нас, не

можна розтрачувати і марнувати. Кождий, що в якийнебудь спосіб може причинитися до збудовання чи посилення нашого життя в Канаді, нам дорогий і цінний!

Тоді тільки ми зможемо **помогти Старому Краєві,** коли такої помочі буде потребувати. Але не в тім стані, що тепер. Звідси наше відношення до старокраєвих політичних партій — яке воно повинно бути згідно з рацією нашого стану в Канаді, а також наше відношення до канадійських політичних партій. І тому ясне, що наша орґанізація може бути тільки аполітична, надпартійна і понадклясова. Ми маємо велике завдання: Виконати нашу рацію стану!

Ми ще не програли, хоч і не виграли.

Ми в борбі за духове життя народу, за збереження національної енерґії!

І лише коли виконаємо цю дугу рацію стану теперішного покоління в Канаді, тоді ми послідовно виконаємо й третю, якою є:

СТАТИ СПІВПАНУЮЧИМ ДЕРЖАВНИМ ЧИННИКОМ В КАНАДІ.

Це вже завдання не наше, а наступного покоління. Воно має його виконати. Але щоби воно нас благословило, а не проклинало—мусимо виконати нашу рацію стану, котра вище відмічена.

Ми не будемо вічними пролетарами. Ніхто не в силі вмовити нас пролетаризм, як ми його не хочемо. Голодний і бідний має жебрачу думку. Нею є справа жолудка, вічне питання його дня. В центрі цілого життя стоїть тоді жолудок а не дух. І тоді голодний чоловік не думає і не буде ніколи думати про панування. Від шуфлі і біги нове наше покоління увійде в сальони, до банків, трестів і парляментів. Коли звичкою теперішного покоління є все заявляти, що **нема,** я бідний — то прийдешне покоління скаже інакше: Маю! І хочу мати!

А чоловік, що має, хоче також видати і вміє видати. Тоді він має вищі і більші аспірації, понад справи жолудка і дня — котрі свій оконечний вихід найдуть в бажанню панування! Стати співпануючим державним чинником в Канаді!

В тім напрямі треба себе перевиховати, зовсім інакшим стати духово. З раба, що навик говорити і думати про кривду, треба думати катеґоріями вільного чоловіка, про власть і честь. Справа перевиховання тяжка і невідклична. Саме БУК працює в тім напрямі і кождий, хто співчуває тій праці, повинен спільно з нами до великого діла! Не ждіть! Вступайте в ряди орґанізації, що бореться за кращу долю народу в Канаді — що виконує рацію нашого стану! А не рацію чужого стану, яка є саме в тім, щоби ми втратили наш духовий стан посідання і замість збірника стали спустом національної енерґії, безвольним і безсильним.

Тому БУК конечний так як рація стану нашого народу в Канаді.

Завдання його світле і велике!

Вступайте в ряди БУК-а!

* * *

Принято слідуючі рішення, відчитані і приготовані о др. Кушніром:

1. Українське католицьке робітництво в Канаді є в орґанізаційній єдності з цілістю української національної культури.

2. Взиваємо все українське робітництво, що найшлося у ворожих рядах, вернути назад до співпраці з нами і в рамцях культурно-національних змагань народу шукати розвязки робітничого питання.

3. Уважаємо за конечне, щоби Головна Управа БУК-а покликала до життя Орґанізаційну ґрупу для поширення нашої орґанізації.

4. Обовязком кождого члена БУК-а є ширити ідеї БУК-а при кождій нагоді.

5. Взиваємо до безпосередного співділання хліборобів продуцентів з робітниками консументами на засаді господарської співпраці кляс.

6. Пересилаємо дружний привіт усім українським робітникам на рідних землях і поза ними, що стоять на спільних ідеольоґічних засадах.

7. Конґреси українських робітників будуть кождого року.

8. Складаємо признання і подяку Провінціональному Зардяові БУК-а за світлий почин, учасникам за участь і зрозуміння ваги робітничого питання та всім прочим, які в якийнебудь спосіб спричинились до успішного переведення конґресу.

* * *

По принятю рішень ще розвелась дискусія над внесенням п. Загарійчука з Арран в справі отворення власної стакярди у Винипеґу і так практичного переведення співпомочі хліборобів і робітників. В тягу дискусії п. Жаровський виразився, що требаб покликати до життя комісію, що занялась би не лише тою одною справою, але також многими іншими подібними справами і піднайшла їх можливости практичного здійснення. На внесення о. др. Кушніра вибрано Секретаріят Народної Господарки БУК-а в складі:

Цанове — Рудачек, Рибчук, Загарійчук, Барицький і Ільчишин.

Конґрес закінчено молитвою і піснею "Христос Воскрес!" Відспівано також на-

ціональний гимн і гимн Британський.

Вечером, після молебня відбувся спільний бенкет в парохільній домівці при церкві св. Покрови, підчас котрого виголошено ряд тоастів, між іншими тоасти в честь св. Отця, Ексцеленції Преосвященного Епископа, Короля, Робітників, ітд. Деякі промовці говорили довше і творили дуже ґарне враження. Прибули коресподенти місцевих анґлійських щоденників. В піднятім настрої присутні розійшлися домів в годині одинацятій в ночі.

ХЛІБОРОБСЬКІ КОНҐРЕСИ БУК-А МАНІТОБИ

Загальні хліборобські здвиги БУК-а Манітоби відбудуться і намічені в ріжних околицях провінції. Українці католики мають нагоду користати з промов — намітити плян позитивної акції в ціли закріплення власних становищ, поширення і здобуття нових.

Дані конґреси будуть в **днях 13 і 14 червня у Вайті, Ман.** — в неділю і понеділок.

Дня **27 і 28 червня**, неділля і понеділок, буде хліборобський конґрес в **Овкбурн, Ман.**

Окремо намічені ще конґреси в **Давфин і Сенді Лейк.**

Українські хлібороби на стрічу кращій долі!

Українці католики в ряди орґанізації БУК-а!

УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ САСКАЧЕВАНУ!

Надходить літня пора — час догідний на окружні з'їзди БУК-а.

Подумайте над тим вже тепер!

Активізуйте околицю, не ждіть, не відкладайте! Порозумійтеся з Вашим Отцем Парохом, намітіть спільно програму, запросіть одного або кількох подальших бесідників — це конечне для успіху з'їзду. І зараз приступайте до праці. Напишіть до п. Дмитра Кобринського, почта Сматс, Саск., скільки Вам прислати стяжок на з'їзд! Скілько треба Вам летючок БУК-а?

Коли запросите чужих бесідників а добрих, тоді вони будуть притягати маси на з'їзд. Інакше місцеві люди будуть невдоволені, вони все чують своїх людий.

Запросіть молодих юнаків! Запросіть наших українських католицьких учителів! Ви знаєте, Ви свідомі того, що в наших українських католицьких школах мають вчити тільки наші українські католицкьі учителі!

Запросіть своїх шкільних урядників! Своїх муніципалних секретарів, своїх аґентів від збіжа, своїх купців, зберіть всі творчі сили — і станьте як один до великих змагань за душу народу, за його долю кращу, за його світлу будучність! Запросіть, а тоді побачите, тоді ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ — ХТО з ким і ХТО для кого?

Тоді провірите, хто НАШ — а хто тільки з нас. Хто наш тілом і душею—а хто тілом користає а душею ворог! Хто з Вами всюди і в хвилину змагань не опускає всенародного фронту. Хто любить не тільки вашу кишеню, Вашу пшеницю і посаду з Ваших рук— але також ДУШУ Вашу, хто Вам справді Брат серцем і устами!

Запросіть пана управителя нашої Бурси з Саскатуну, Осипа Прийму! Запросіть наших юнаків студентів Бурси БУК-а в Саскатуні, най прийдуть до Вас, най промовлять своє юне слово!

Зберітьеся тоді всі, обчисліть свої сили, зробіть всенародній перегляд своїх здобутків, застановіться над причиною невдач — і перейдіть в наступ!

Ви сильні вірою!

Ви могучі і непобідні з Христом!

Бо хто яко Бог?

До наступу, до побіди!

Українці католики Саскачевану — вперед!

ПРОЧ З БІЛЬШОВИЗМОМ!

Американська часопись "Америка" подає таку вістку: "З Нюарку, Н. Дж. повідомляють, що Генрик Ягода (недавно розстрілений більшовицький верховод) не є жид, ані москаль, але латинник зі села Бірки Великі, повіт Тернопіль, в Галичині. Він в селі уважався за поляка. Дійсне його перше імя є Ваврик. Був в австрійській армії і як полонений дістався до Росії, де після революції перейшов до більшовиків. Потім з більшовицькою армією був в Галичині й допускався жорстокостий у своїм ріднім селі. Може це й помогло йому в дальшій карієрі. Його брат живе в Нюарку."

* * *

Коли це дійсно так, хоч належить поважно сумніватися, бо імя може прибрати собі кождий до вподоби, а головно більшовицькі вожаки позмінювали свої імена так, що у многих случаях взагалі неможливо справдити, звідки даний осібняк родом і яке його правдиве імя. Так приміром український письменник Хвильовий, що покінчив самогубством, не називався Хвильовий, тільки інакше — звідки однак походив родом і яке його правдиве імя, досі не знати. Особливо жиди позмінювали собі імена, яке їм виходило і тяжко доглупатися нині, хто з них коясь як називався. Це може мати місце також з Ягодою, котрого імя міг перебрати якийсь спритний жидок. Все таки, колиб це дійсно був поляк з Галичини, то не маємо чим похвалитися — колиби Галицька Земля видавала таких людий....

* * *

Як там урядують?

Суддя А. Н. Абрамсон в Москві ніколи не читав присудів а підписував. Скілько совітських горожан зазнало добродійства такої "клясової справедливости" можна тільки уявити буйній фантазії. Вкінці й судді повихнулася нога.

Цікаві урядники підсунули йому присуд на него самого з тим, що він сам себе присуджує на Бутирки, московську тюрму. І Абрамсон підписав. З імени видно також, до якого народу належав.

Цего навіть в совітах було забогато — і суддя перестав бути клясовим суддею і не буде більше без прочитання навіть висилати людий на Соловки або під стєнку. В совітах треба бодай прочитати справу підсудного....

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО БУК-А

У Винипеґу є отворене Інформаційне бюро БУК-а, що діє на добро наших поселенців в Канаді.

Управителем бюра є п. Славко Рибчук, молодий, інтеліґентний, відданий справі активіст.

Можна заходити до бюра в ріжних справах **кождої пятниці** вечером, від години восьмої вечір до десятої. Бюро приміщене в домівці св. Івана Милостивого, на розі вулиць Флора і МекГреґор, в північній частині Винипеґу.

Коли хочете дістатися до бюра з центра міста або від стації, треба брати трамвай (стрітґару) під іменем Сепкирк та їхати ним аж до МекГреґор. Там висісти і піти один бльок на захід. Зараз на розі побачите великий будинок товариства св. Івана Милостивого — там сміло зайдіть і спитайте про Інформаційне бюро БУК-а. Будьте запевнені, що коли тільки заходить можливість Вам поможуть, порадять і подадуть бажані вістки.

Користайте з нагоди!

В потребі маєте певну і безплатну поміч.

ЖЕРТВИ НА БУРСУ БУК-А

Додатково, понад досі оголошені жертви, зложили ще на бурсу БУК-а панове:

Б. Л. Корчинський	$1.00	(на радіо)
Н. Сенькусь, Редбері	1.00	"
Ростерн, коло Танаска ..	1.00	"
Кридор, через Яремовича ..		
П. Шелюк	1.00	"
В. П. Харко	1.00	"
Ст. Котельмах	1.00	"
Ант. Котельмах	1.00	"
Ант. Чехніта	1.00	"
Анд. Цісецький	1.00	"
А. Яремович	1.00	"
П. Бузікевич	.59	"
Ів. Карпінка	.50	"
Разом на радіопрограму	$11.00	
Народний Дім у Виткові, Саск. ...	4.00	

В Ярмій з Бруксбі пів кейса покладків.

Вакаційна бурса отвирається з днем 5 липня. До 12 серпня тревають вакаційні курси на університеті!

Студенти — Учителі!

Поліпшіть власне знання, доповніть засіб відомостий, прибувайте на вакаційні курси! Приміщення найдете в нашій бурсі та ще додаткове навчання в україністиці. Крім цего **курси дяківства!**

Пишіть негайно до пана О. Прийми, управителя нашої бурси, 302-24 вул. Саскатун, Саск.

—=0=—

НАША РАДІСТЬ!

І не тільки радість, але й гордість Саскачевану!

Свідок і видимий знак стремління до кращої долі!

Щось певне, стале, поважно і солідно подумане на дальші літа!

Бук закупив в Саскатуні приміщення, красний будинок, на власну бурсу!

Однак не БУК тільки самий, але з помочею Парохії і всеч. о. пароха М. Пелеха.

Нове приміщення треба однак відповідно приготовити. Треба дещо перебудувати, дещо направити, дещо прикупити. Дім над рікою, в центрі міста, недалеке вищих шкіл. Прегарне положення, догідний доступ.

Будинок закуплено ціною $3,500. Не закуплено за готівку, бо такої покищо нема але на сплати — з тою вірою, що українське

Новозакуплений дім на Бурсу ім. о. М. Шашкевича в Саскатуні

громадянство Саскачевану бажає такого заведення, цінить його і належно піддержить!

Не можемо вічно бути комірниками!

В своїй хаті своя правда, і сила, і воля!

Наша бурса БУК-а, наша твердиня в Саскатуні!

Довг мусимо сплатити і то чим скорше, тим краще для нас. Тоді відсотки будуть наші на наші потреби.

Підчас вакацій будуть Окружні з'їзди БУК-а в Саскачевані. Буде нагода стрінути управителя бурси і наших вихованків.

Ми зачали нову добу нашої історії в провінції! Добу світлу, побідну — добу праці— а не нарікань, пригноблень, утрат і тупої зависти.

Будуємо, здобуваємо! Душі і позиції для Христа! Для кращої і певної будучности українства в Канаді.

Покладіть й свою цеголку до великої будівлі!

Зберіть і зашліть жертву на купно бурси БУК-а в Саскатуні.

Активізуйте маси!

Чоловік хоче дати і він дає. Як не дасть на добру ціль, дасть на злу. Представте вагу виховання доросту нашої інтеліґенції в Канаді. Нашої не тільки з імени і крови — але нашої по дусі і правді. Що з нами буде працювати і трудитися! З нами спільно боротися за краще завтра — Дім виховання наших будучих провідників! Наших учителів, адвокатів, лікарів, послів, інженірів, ітд.!

Чи так велика ціль, так гарна справа не захопить Вашого серця?

Чи й тоді дійсний українець зможе відказатися від жертви?

Ні! Ніколи!

Українці католики — активісти, члени БУК-а — зробіть своє!

Це наказ історичної хвилі!

Будуємо фундамент під світлу долю нашого народу — кладіть свою цеголку!

Всі жертви на дану ціль спати на адресу Осип Прийма, 302—24 вулиця, Саскатун, Саск.

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

З нами Бог! Розумійте невірні
й покаряйтеся всі:
з нами Бог!
Вчуйте всі до останних земли:
з нами Бог!
Покаряйтесь могучі:
з нами Бог!
Бо хоч ви іще раз переважите,
такиж ви іще раз всі поляжете:
з нами Бог!
І хоч ви яку раду урадите,
так Господь її знищить — упадете:
з нами Бог!
І яке хто з вас слово казатиме,
то воно у вас довго не триватиме:
з нами Бог!
А нам постраху вашого не злякатися,
ані соблазню нам перемайтися:
з нами Бог!

— Переспів др. Щурата

св. Тома Кемпійський

ТРЕБА ТЕРПІТИ В ТЕРПЕЛИВОСТІ

Господь: Що це ти кажеш, сину? Перестань нарікати! Зваж терпіння моє і других святих.

Ти ще не змагався аж до крови (Євр. 12,4)

Те, що ти терпиш, воно мале, як порівнати до тих, котрі стільки натерпілися. Їх так сильно спокушували, так тяжко напаствували, так розмаїто досвідчали і займали.

Так ти повинен мати на тямці тяжкі терпіння других, щоби ти міг тим лекше зносити свої, маленькі.

А коли вони не видаються тобі такими маленькими, дивись, чи й тут не причиною твоя нетерпячка.

Та чи вони малі, чи великі, старайся все зносити терпеливо.

Чим лучше готовишся до терпіння, тим мудрійше ділаєш і тим більшу маєш заслугу. Та й лекше перенесеш усе те, коли ти духом і вправою старанно на те приготуєшся.

Не кажи: Від такого чоловіка я не годен цего стерпіти. Та й щось такого я не повинен терпіти. Бо він зробив мені велику кривду і дорікає мені таким, про що я ніколи не думав. Та вже кому іншому яб радо стерпів, як лиш буду бачити, що треба стерпіти.

Немудра то думка, котра не вважає на чесноту терпеливости, ані на те, хто то колись її вінцем вінчатиме. Але більше бере на увагу людий і ті образи, якими її образили.

Не той справді терпеливий, хто лиш тільки хоче терпіти, скільки йому подобається і кому йому хочеться терпіти.

Але чоловік по правді терпеливий не зважає, хто такий займає його! Чи старшина його, чи рівня, чи хто низший, чи добрий і праведний чоловік, чи лукавий і ледащо.

Але без ріжниці, від когонебудь, якенебудь і колинебудь стріне його прикрість, він все те вдячно приймає з рук Божих і вважає собі це за велику користь.

Бо в Вога ніщо не може минути без заслуги, хочби воно й яке маленьке було, коли тільки перетерпілося його Бога ради.

Так будь готовий до боротьби, коли хочеш побідити.

Без боротьби не можеш дійти до нагороди за терпеливість.

Коли не хочеш терпіти, зрікаєшся вінця слави.

Але коли бажаєш мати вінець, борися мужно, зноси терпеливо.

Без труду нема дороги до відпочинку. Ні без боротьби не доходиться до побіди.

Слуга: Хай при допомозі ласки Твоєї Господи, стане мені можливим те, що з природи видається мені неможливим.

Ти знаєш, як мало я можу терпіти і як то зараз опадаю на дусі, коли навіть блага прикрість стане мені в дорозі.

Всяка пригода нехай задля імени Твого стане мені милою і бажаною вправою. Бо ради Тебе терпіти і жити в напасті, то річ дуже спасенна для моєї душі.

—=o=—

о. Ст. Семчук

ВІДПОВІДНИКИ НАШИХ ІДЕЙ

Як звісно, від первозаложин БУК-а орґанізація поставила виразником наших ідей такі гасла:

Католицька релігія,
Українська культура,
Канадійська державність.

В тім напрямі наше перевихо́вання, з нації рабів, покривджених і вічно невдоволених, що опуст находили у злобі та взаїмнім винищуванні — в націю вільних, гордих, са-

мовпевнених і самоцінних людий, що у взаїмній співпраці та співпомочі добудуть кращу будучність грядучим поколінням.

Всяка борба з релігійних понук між нами — точніше, борба за те, котра віра "піпша" і котрі українці є "100%" — мусить відійти до архіву забуття, якщо маємо тут жити, а не вимирати.

Не уважаю себе ні земляків на становищі останіх могиканів.

Таке становище дуже романтичне але за носить криптою і саваном.

Наші церкви всі ясні і наші ікони на золотому тлі. Нам треба жити і ясно жити. Тому наш нарід півсвідомо співає з преріжних нагод і закінчує ці нагоди звичайно своєрідним гимном "Многая літа!" Нарід, що так звик робити — мусить жити.

І тому першому виразникові нашої ідеї відповідає чеснота **вірности.** Це мусимо безуспівно плекати, памятаючи також на слова Франка:

Хоч пропадь, але не зрадь!

Краще най одиниця гідно загине фізично, як має негідно загинути морально, а фізично жити. Фізична смерть, коли гідна, ніколи не була соромом. Але моральна смерть все носить пятно сорому, котре часом треба змивати аж власною кровю. І тому каже наш великий князь Святослав: Мертвії бо срама не імами!

Полягти в бою за велику справу це честь — вийти ціло з бою але поконаним, сором, моральна смерть.

Культ зради має між нами загинути. А тому, що він найтіснійше злучився з поняттям релігії—бо вірність без релігійного умістовлення це порожнеча, тому якраз в понятю вірности мусимо опертися на релігійних засадах і закріпити ту вірність в релігійнім життю. Культ зради своєї віри, Церкви, парохії, священика—веде послідовно і необхідно до такоїж зради в життю родиннім, громадянськім, товариськім, особистім моральнім—ба що більше, ту зраду обумовлює, підготовляє, виглядує і наводить, наче стежку до неї мостить.

Поняттю української культури відповідає чеснота **самопошани.** Свідомости власної вартости і належної оцінки вартости других. Не задиркуватости, що полягає на зарозумілости або викривленім розумінню самовартости і переціненню її. Ходить о це, щоби кождий з нас шанував як спід сам себе, то й пошанує другого. І навпаки. Непошанування другого означає пониження власне. Ми всі належимо до цілости національного космосу українства в Канаді — високий рівень власнопошани свідчить тільки про загальний високий рівень тої верстви, до котрої з нас кождий себе причисляє. Коли мій брат чи сестра в Христі падуть, тоді усувається загальний рівень нашого педесталу, ми всі видимо посуваємося і зближаємося до долу. Це найкраще видно з нагоди судових спорів, коли поривні одиниці легко блуди і промахи кількох звичайно розтягають скоро на цілість. І коли один себе осмішить, то треба довгої праці, щоби так сказатиб "відсмішити" той настрій. І тому культ самоопльовання і самопониження через спори, сварі, судові тяганини, пресову полеміку з тоном задирства і колючок — не може мати місця між нами. Хочемо жити, мусимо творити з думкою самопошани — навіть до найтяжчого ворога нашого, бо він також член спільнонаціонального колєктиву і наше пошанне відношення скріпить також і викличе тільки в його душі високоморальні почування. Тільки так можна збудувати і затвердити в Канаді українську культуру, що є передумовою виконання нашої раціі стану в цій домінії і в теперішнім часі.

Канадійська державність оперта на почуттю **національної чести.** Нарід без чести це громада бунтарів, озоблена на цілий світ і здібна до знищення, коли мірка гніву переберется. Справді гарно каже О. Олесь:

Національна честь це зірка провідна,
ідіть в ночі лише за нею!

Без тої чести нема за чим іти — серед ночі наших днів. Тому культ національного пониження це культ вічного народу-жебрака, пролетаря і панського наймита. Тоді національна армія, не армія — а "бандити" — Церква не Церква а "опіюм народу" — священик не священик а "піп і дерун." Це робота кертиць, що риють під квітником народу, щоби все увяло і усохло. Прапор національної шани треба піднести високо у всіх виявах того народу, а головно тих, що є підставові. Отже: Національна Армія, Релігія і Церква, Духовенство—це все має стати на степені недоторкаємої величі і гідности. Певна річ це все мусить силою внутрішних своїх вальорів належати якраз на той степень національної пошани і гідности — нікому безкарно не вільно стягати тих цінностий в діл!

Недавні дні англійської коронації свідчать аж надто пророчисто, що це значить і як належить пресі в тім напрямі працювати.

Можуть пройти бурі і гураґани, але дуб все остане таким.

Нехай гнеться лоза, а ти дубе кріпись,
Не хились, не хились!

Така має бути доля українства в Канаді,

котру готовить, для котрої працює і жертвує себе Брацтво Українців Католиків Канади!

Пилип Кобрин

ДЕ ПРАВДА, А ДЕ БЛУД?

Хто читав Бюлетень минувшого року уважно, той легко собі пригадає опис, як то наші українці-еміґранти в свято "Чесного Хреста" на бараках молились-співали, а і плакали навіть при співі "Хресту твоєму покланяємся Владико"..... лишень поклонів не били, які при тій пісні все бувають, бо не було місця на такі земні поклони там на тих бараках, де вся долівка була закидана, заставлена різними пакунками еміґрантськими. Зараз за тим було сказано, що по наших кольоніях деякі люде, діти тих еміґрантів, що святому Хресту, покланялись — нині хреста вже не знають і йому не поклоняються, бо їхня теперішня віра того їм забороняє. То значить, що вони вже батьківську віру покинули, а прийняли нову, так звану "евангельську" або "евангелицьку." В цім уступі було доказано на підставі святого Письма, що така наука "евангелицька" є хибна—ложна, а за тим і їхня церква має підставу хибну, **нехристіянську,** бо правдива церква Христова лишень на правді може опиратись. Панове евангелики читали оцю розвідку і через кілька місяців якось нічого не казали. (Вони Працю пильо перечитують. Я навіть сам деяким записав "Працю" на їхню просьбу. Там в Праці неодно вони знаходять дуже несмачне — але читають щоб знати, що там є за них писано). Мабуть радились, чи б що не відповісти. Аж кілька тижнів тому взад одержав я великий і широкий лист з кольонії Круз Машадо, якого писав "помилуваний Господом" п. Ілія Купчак, з заміткою: "прошу відпишіт чи отрималисте." (Цілком так написано в цім оригінальнім листі). Автор цього листу зараз на вступі подає причину його писання — як слідує: "Слава Ісусу Христу. Благодать (Подає вірну транскрипцію) мир любови що в Христі Ісусі Господі нашім. Нехай об'єднає нас всіх віруючих у Бога по Слові Його яке явив нам Отець наш небесний і тим Він збирає дітей своїх і наслідників по вірі Ісус-Христовій для прийняття будучого царства і життя вічного, що наготовив Всевишний народу свому від основаня світу. Єв. Мат. 25: ", (Ці слова вийняті зі святого Письма. Числа змилені). За це нехай буде Богу і Отцю нашому честь і слава тепер і по віки вічні. Амінь."

"Дорогий мій краяне (я гадаю, що я б так міг титулувати жида, що зі мною сидів в одній шкільній лавці в Галичині) п. Пилип Кобрин, з Трес Барас я нишше підписаний, вже пора літ вважаю за таким чоловіком хліборобом (не знаю чому "важає") що й знає сю на св. Писаню св. Біблії, аж дочикавимся (і що ж з того?) в 40-ліття дописі, що ви де що викладаєте про св. хрест і інше. Я отримав з Норт Америки від "Church of God, 5250 Cabot St., Detroit, Mich. USA."....

Перечитавши от той вступ будемо знати, що п. Ілія Купчак є представником церкви евангелицької, старшим "братом-проповідником," уповажненим відповідати і боронити доктрин тоїж церкви. Перечитавши "в 40-ліття дописі" дещо про св. Хрест, який ми почитаємо як велику святість, зачинає він свою "оборону віри" що хреста в церкві не треба. Коли ж в Праці почалося про те говорити, так знов в Праці треба о тім скінчити, тим більше, щоб і наші люде добре знали, чи вірити евангеликам, чи ні. П. Купчак каже, що хреста не годиться почитати, бо 1) "хрестне дерево Богом прокляте" (Галат. III, 13) —2) "Апостоли нічого не вчили, щоб хрести почитати за святість" — і 3) "Почитання хреста, є — почитання ідолів." Зачнім же ж при помочі Божій з'аналізувати ті три питання, чи мають вони підклад у св. Письмі, чи ні! Зачнемо від третого питання чи хрест може бути "ідолом," бо тоді він дійсно був би "Богом проклятий" і Апостоли не вчили б його почитати. Вже давніше було писано у Праці, що коли Бог явився був Мойсеєві, то перш усього казав йому іззути обув'я, бо там було місце святе — (на знак віддання почести тому св. місцю.) Дальше коли другий раз явився Бог на горі синайській всенародно, то рівно ж нікому не вільно було на цю гору виходити, щоб не упасти трупом. Ця гора тоді вже також була місцем Божого прибутку — отже ж місцем святим. Коли внедовзі по тім ізраїлитяне построїли першу Божу Святиню, "щоб там Бог міг вітати серед них" (II Мойс. 2', 8.) то найбільшою святістю у ній була "Скриня Божого Завіту", в якій були зложені дві камяні плити з виписаними 10-ма Божими Заповідями. На тій скрині — по обох її кінцях були херувими обернені один до одного лицями, з нахиленими головами. В середині між херувимами (ангели) зайняв місце сам Господь Бог. Коли Мойсей приходив питати чого у Бога, то чув Його голос з того місця. До цієї скрині ніхто не міг доторкнутися руками, навіть священики, бо вона була місцем Божого Трону на землі. Навіть те місце у святині, де

була та Божа Скриня, було місцем святим і там ніхто з людей не міг входити — крім Мойсея. Те місце й звалося "Святе Святих." Та й всі другі церковні речі, що знаходилися у тій святині, як: жертівник, свічник, одяги священичі і все проче, що там було — усі ті предмети були святими-посвяченими, бо сказав Бог: "Я сам є святий—і все освячую." Ось тому і хрест є святим, бо на нім був той сам Бог, що явився Мойсеєві, що явився всенародно ізраїльським людям, проголошуючи Десять Заповідей, що зайняв у Святині своє місце між херувимами, де приходив до Нього Мойсей з поклонами і ввесь люд, — той сам Бог, що вимагав, щоб усі люде почитали і шанували навіть ті місця де він був і де перебував. Знак хреста ще й тому є святим, бо на хресті відбувалась найважніша дія в житті людства — спасіння цілого світу і всіх людей. Під хрестом — як кажуть святі Євангелисти — люде билися в груди, каялися гріхів своїх, визнавали віру в Христа: "Направду він є Син Божий" і до кінця світу матимуть люде відпущення гріхів, через заслуги мук Христових на хресті. Ось кілько сплило і спливатиме Божих ласк і благословення на всесвіт з хреста. А Христос же і сам казав, що не може гниле дерево родити здорових овочів, ані добре дерево овочів гнилих. Так, по словам Ісуса, коли з хреста Його тільки благословення Божого сплило на людство грішне, то і той хрест є святий і благословенним Божим деревом а не "ідолом" як кажуть євангелики. Святі Євангелисти кажуть, що Ісус ніс на своїх плечах "хрест" а якісь євангелики (шкода, що так звуться) знов на поперек кажуть, що Ісус ніс "ідола". Таке казання є дуже близьким казанню фарисеїв, що казали, що Ісус виганяє біси за поміччю злого духа. — Всі знаємо дуже добре в як великім почитанні у християн є свята книга "Євангеліє." Голос, слова св. Євангелія — це голос, слова самого Господа Бога. Тому по перечитанні у церкві цілують люде ту святу книгу. Те саме було ще і у Старому Завіті, як свідчить о тім Книга Неємії, голова 8, стих 2: "І приніс священик Єздра (книгу) Закон (Божий) перед збір чоловіків і жінок і всіх, які могли втямити.. (ст. 5.) І розгорнув Єздра книгу перед очима всього народу.... І як він розгорнув її, **встав ввесь народ,"** на знак пошани і почести до цієї св. Книги. А що ж є хрест? **Хрест є книгою, Євангелієм мук Христових**, і то ще вимовнішою книгою, як само Євангеліє, бо коли Євангеліє треба уважно і довго читати, то на хрест вистарчить тільки глянути, аби пізнати тяжкі болі, терпіння і муку Христову. З тієї книги може читати навіть неграмотний анальфабет, що й одної літери прочитати не вміє в книжці. З вище сказаного ясно зрозуміємо, що хрест є такою самою святістю, як місце, де явився Мойсеєві Господь Бог, як гора синайська і як у святині старозавітній Божа скриня завіту тай, як та Божа святина, що з неї Ісус виганяв бичем гандлярів і торговців. Бракує ще тільки, щоб і тепер Ісус взяв бича і повиганяв євангеликів за зневагу Його Хреста.

(Дальше буде).

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

† АНДРЕЙ, Митрополит

ВОЛЯ І НАДІЇ

Як революція звільнила мене з царської вязниці

(Докінчення)

З таких особистих розмов з міністрами Тимчасового Уряду та з усього, що я бачив і чув, я виніс глибоке переконання, що всю хуртовину розпутував сам Тимчасовий Уряд, своєю безрадністю, повною непідготованістю кермувати великою державою, подиву гідною хаотичністю. Маю по нинішній день те враження, що колиб Микола II не був таким, яким він був, себто таксамо людиною бездарною, нерішучою і послушною волі свого страшного оточення, та колиб був згодився на ліберальний уряд і сам його підтримав, або колиб взагалі Романови пішли були на співпрацю з ліберальним курсом перших днів березневої революції, то може моглаб втриматися і монархія в Росії і не пішлоб усе коміть головою. Наскільки члени Державної Думи, що робили революцію, самі не знали, чого хочуть і були настроєні льояльістично до самої династії та перестрашені вуличними заворушеннями, свідчить про це таке оповідання одного революціонера старшини, яке має всі познаки імовірности: Стрінув я білорусина Мацевіча, старшину російської ґвардії, що схилявся був до Унії. Він оповів мені початки революції. "Коли цар видав декрет про розвязання Думи, ми, кількох старшин ґвардії радили цілу ніч, що робити. Перейшли списи всіх старшин петроградського ґарнізону і з розпукою ствердили, що це були майже без виїмку реакціонери, бо ліберальніших старшин негайно переносили з Петрограду. В 5 год. над ранком пішли до Думи, де цілу ніч сиділи депутати і просили прийняти нас. Дума казала ждати нам цілі 3 години, бо її члени боялися виходити до нас, щоб не запідозріли їх в явній революційній діяльності. Ми заявили Керенському, що коли ліберальна частина Думи опреться декретові про розпуск Думи, то ми, військо, зробимо демонстрацію." Революціонерів у справжньому зрозумінні того слова, які хотіли-б зміни державного устрою, було тоді страшенне мало; маю враження, що таких військових революціонерів, як згаданий білорусин, було може немного.

Але події перевалювались відразу понад голови недорослих до свого завдання керманичів березневої революції і швидко самих їх змели. Ще за мого побуду у Петрограді почались походи большевиків і демонстрації радше проти Тимчасового Уряду, ніж поваленого царату. Один такий похід стрінув я, коли вертався з Академії Наук, від Шахматова, куди ходив у справі своїх книжок і матеріялів, що їх відібрали мені в Росії. Той похід робив цілком моторошне враження: це була збіранина найгіршого шумовиння, яке на прохожих дивилося, як звірі на добичу. Головна фіґура березневої революції Керенський з дня на день ставав фіґурою щораз комічнішою.

Петроградські Українці метушились і гарячково орґанізувались. Вони гуртувались довкола домів пп. Лотоцьких і Корчинських, відомих українських громадян, які перебувають тепер у Варшаві і Львові. Я бував у них і в мене бувало чимало осіб. Один із перших відвідав мене у Петрограді колишній чиновник при львівському ґенерал-губернаторові, який саме переводив у мене у св. Юрі у вересні 1914 року ревізію та арештував мене. Щойно тоді я довідався, що це був Українець. За українських часів він служив українській владі у Києві, за часів гетьманату Скоропадського він приїздив до Львова за комплетом нових австрійських законів і тоді теж відвідав мене. Тепер у Петрограді, у березні 1917 року, саме він сказав мені річ, яка мене приємно схвилювала: "ми вже армії в Галичині не маємо." З Петрограду, як відомо, я переїхав до Києва, де навязав найдружніші звязки з місцевим українським громадянством та де стрінув цілу масу знайомих Галичан: Ст. Федака, Левинського, о. Цегельського, Старуха, Герасимовича, Ющишина і ін. Але це вже не належить до тієї теми, на яку висловитись просила мене Редакція "Діла." Згадаю тільки про одну подробицю, цікаву для тодішнього стихійного характеру українського руху і повороту до українства його змосковщеної інтеліґенції. Ось дуже щиро приймав мене українською мовою м. ін. барон Штейнґель, пізніший посол Скоропадського у Берліні, який ще недавно тому, приділений до російської амбасади у Римі, живо проти мене там інтригував. До речі: син бар. Штейнґеля, тепер на Волині, виступає як Росіянин....

* * *

І як Українець і як представник Унії відчував я, що коли можу свобідно ходити по Невському Проспекті, голосно по українськи говорити, голосно за українською справою та Унією промовляти, — то це щось неімовірне, надзвичайне. Не диво, що з тими березневими подіями, ми Українці, та зокрема вірні Греко-Католицької Церкви, звязували величезні надії. Ті надії сумно скінчилися. Але вірю, що вони не скінчились, тільки так далеко знову від нас у майбутнє пересунулися. Здобутками нашими залишилися: досвід і наука, що ми їх винесли з війни і революції. Ці наші здобутки заплачені дорогою ціною. Але вони мусять виплатитись. Вони напевне перевиховали український нарід, відкрили перед ним той національний овид, який у перших тижнях і місяцях був перед ним зовсім закритий чи замрячений, зробили його зрілою нацією. І тому надії, звязані з тодішньою революцією, мають надалі свою силу і вартість.

* * *

Лист Митрополита Шептицького до Української Національної Ради у Петрограді

"Братя!

"Великою радістю переповнена моя душа і не в силі повздержатися від сього, щоб кількома словами не звернутись до Вас у сій історичній хвилі. По Божому Провидінню упали кайдани, в які століттями був закутий наш український нарід і зірвано колодку з його уст. З обновленим життям цілої Росії оживає і наш нарід і сього оживлення нашого Ви не тільки свідками, але й самі одні з перших піонірів і творців. Честь Вам за це і вдячність від усіх грядучих поколінь!

"Свобідна Росія і в ній вільний український нарід приніс і мені, галицькому Українцеві, синові свого народа, особисту свободу й волю.

"Вірте мені, що не півтретя року заточення і тюрми, але ціле життя просидів би радо в тюрмі, щоби тільки побачити свій нарід свобідним, вільним. Я щасливий, що дочекався сеї хвилі і в щирій тихій молитві склонив я голову перед непрослідимими до-

рогами Божого Провидіння.

"Моя радість не мала границь, коли я побачив при моїм приїзді в Петроград поважну українську петроградську громаду, яка вийшла повитати мене на двірець. Знаю, що овації не так відносилися до моєї особи, як радше до цілого українського народу в Галичині, чим Ви публично задокументували нероздільну нашу єдність національну, як найтіснішу звязь і братню уважливість, одні і ті самі стремління до самоозначення, розвою і піднесення нашої національної культури.

"Я вдячний Вам за се, а се тим більше, що бачив не тільки представників української інтеліґенції, але й українського люду, який у своїй сердечності, через своїх представників, побажав мене відвезти до мого тимчасового приміщення. Їм я дуже, дуже вдячний, бо сим наглядно показали, що й границі не розірвуть душі нашого доброго українського люду і нашого національного єднання. Ся єдність наша є найкращою запорукою величної будучности, на яку сміло можемо глядіти вперед і до якої ми всі Українці підемо разом у культурній нашій праці. Орґанізуймось на всіх полях. Скоординуймо наші народні сили. До праці вперед, а наше національне життя запевнене і Бог нам поблагословить.

"Як епископ душпастир, якого обовязком є праця для вічного і доцасного добра свого народа, я все молився за нашу Україну, за наш український нарід; у сій хвилі звертаю мої молитви до Бога і прошу о Його благословенство для прадідної нашої землі, для українського народу, для всіх наших орґанізацій, для нашої праці, для Ваших родин і для кожного з Вас зокрема.

"Боже, Україну спаси!"

Квітень 1917 р.

др. Л. Цегельський

УКР. НАЦІОНАЛЬНА РАДА В СТАНИСЛАВОВІ

(Уривок зі спогадів)

Ця Українська Національна Рада складалася приблизно з 25 членів, з чого коло одна третина були інтеліґенти (священики, адвокати, лікарі, професори, учителі, інжиніри, банківці, журналісти і т.д.) а яких дві третини селян. Щодо партійного поділу то було понад півтора сотні національних демократів, понад 40 радикалів з офіціяльного партійного крила (під проводом дра Льва Бачинського і дра Івана Мукуха), коло 20 радикалів з другого крила (дра Кирила Трильовського і Лаврука), щось коло 10 социял-демократів та кількох безпартійних. З вірилістів засідав в Українській Національній Раді одинокий тільки Владика, Григорій Хомишин, бо два другі владики (Митрополит Шептицький і епископ Кочиловський) були вже тоді під польською займанщиною та інтерновані Поляками. Епископ Хомишин являвся зразу пильно на всі засідання Української Національної Ради і забирав раз чи два рази голос в нарадах, поки його не напав в своїй промові в грубий спосіб социяліст Семен Вітик, хоч епископ Хомишин ніколи не дав причини до такої напасти та на неї ніяк не заслужив.

Навпаки, своєю остентивною участю в Українській Національній Раді владика Хомишин тільки скріплав її повагу, бо це значило, що наша Церква попирає українську державу. Для молодої, ще непризнаної держави мало це свою вагу. Крім того епископ Хомишин з власного почину видав був послання до всього українського греко-католицького духовенства і вірних, запоряджуючи, щоб при Службах Божих молитися за Українську Державу, її Президента і все воїнство її, цебто за Українську Армію. Значить — лояльно сповнив свій обовязок як син українського народу *). Тимбільше напасть Вітика виходила на крайний безтакт та хамство. На жаль —протест проти цеї напасти був заслабкий. А саме з членства Ґаду застерігся проти неї тільки бл. п. о. др. Юрик (делеґат Золочова, звісний горячий патріот та заслужений діяч) а з президії Ради дано Вітикові тільки легке упімнення, що так "не випадає" нападати членів Ґади та що президія "жалує", що таке сталося.

*) Треба взагалі сказати, що поведення епископа Хомишина (та цілого нашого греко-католицького епископату) в часі боротьби за українську державність було наскрізь коректне й патріотичне. Митрополит, як тільки міг, виїхав спід польської окупації за границю попирати своїм впливом в Римі, Парижі, Брукселі і Америці українські державні змагання. А епископ Хомишин в перших роках польської окупації відмовив рішучо жаданню польських властей, щоб наші Церкви молились за польську державу і її армію.

ЦЕРКВА В КІРКЛЕНД ЛЕЙК НАВЕРНУЛАСЯ!

В пресі появилася заява церковного заряду Української Парохії в Кірклend Лейк, Онт. за підписом голови п. Івана Беня, як слідує:

"Українська Церковна Громада в Кірклend Лейку повідомляє всіх українців в Канаді і поза границями Канади, що тутешня українська церква, котра була під назвою Українська Православна по бл. п. о. Жукові — з днем 20 квітня 1937 р. перейшла під управу Української Греко-Католицької дієцезії Преосвященного Ладики Василія в Канаді. Причин не місце тут подавати. Зазначую лише, що не вина цієї церковної громади. Бо церковна громада перенесла неодин церковний тягар на своїх власних плечах. Тому й сказали, що досить нам уже. В Кірклend Лейк є лише одна українська церква від дня 20 січня 1937, що називається вже не православна, а українська греко-католицька."

Ця заява говорить сама про себе.

Зазначити годиться, що Кірклend Лейк лежить недалеко Судбур, котрі обслугує всеч. о. Камінецький. Парохіяни в Кірклend Лейк вибрали одиноко правильну дорогу і за їхнім приміром повинні піти

всі інші подібні парохіяльні громади. Тільки під покровом нашого Епископа, це є тверда власть, лад і робота, є можливий правильний розвій і заспокоєння духовних потреб вірних згідно з їх бажанням вічного і дочасного щастя.

Наших Братів в Кірклend Лейк щиро вітаємо: Христос Воскрес! Най воскреснуть між ними щирість, єдність, згода і давна сила!

—·—=0=—

МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ В КИЇВІ

Жмут світла на становище Київо-могилянської Академії у відношенні до національної української культури та духа, який в цій Академії панував, кидає стаття А. Дублянського на сторінках польської преси у Варшаві.

Він згадає, що 1631 р. повстала в Київо-печерській Лаврі так звана "латинська школа" старанням митрополита П. Могили.. А вже 1632 р. злучено цю школу з брацькою школою в Київі. Автор дальше дослівно пише так:

"Так повстала колеґія, котру зорґанізував Петро Могила, надаючи її спільний характер тодішним школам Річипосполитої, без огляду на віру і обряд. Значить, надав її **характер латино-польський!** Ця нова колеґія дістає назву по латині: Колеґія Київо-могилянська."

Не завадить нашим "православним" трошка перестудіювати рідну історію і дечого з неї навчитися. От хочби про характер Могилянської Академії, котрого на жаль многі не розуміють і не знають.

Який панував в тій могилянській школі дух і навчання, про це автор так висловлюється.

"Мова польська, поруч латинської, є пануючою мовою в колеґії. Цеї мови вживають також студенти у шкільних завданнях. Катехизм викладали мовою церковно-словянською, або радше словянською-українською."

"Виклади польської мови залишились в цій школі аж до р. 1844."

От таку культуру поширював на українських землях православний митрополит П. Могила, світоч православних, котрого не від річи М. Грушевський називає "поляком в православних ризах." В тому самому дусі, мові і культурі здебільша велася наука в Могилянській Академії — чогож так тим хвалитись тепер і дурити себе та других, що це "наше, рідне, козацьке православія"?

Коли на ділі це дещо інше, як ополячення української культури при помочі і чинній співпраці православної Церкви та її Гієрархії.

ЯК НАЦІ БОРЯТЬСЯ З ЦЕРКВОЮ

В попередному числі Бюлетеню сказано, що дня 14 марта, цр. вийшла енцикліка св. Отця проти змагань націй в Німеччині, котрі заключивши конкордат з Церквою уважали його тільки односторонним і явно ограничували права Церкви.

Не допускали молоді на Богослуження, перешкаджали в релігійних вправах, ограничували свободу католицьких товариств і зборів, накладали тягарі і перепони католицькій пресі — те все, що якраз конкордатом прирекли дотримати, нищили. І тому Церква стала в обороні власних прав.

Німецька преса націй зняла бурю проти Католицької Церкви а зі сторони уряду почулися погрози, що Уряд розправиться з Ватиканом на свій лад.

І почав — дійсно, на свій лад!

* * *

Більшовики винищують Церкву фізично — морально тортурують тепер менше, хоч з початку вживали обох способів нараз.

Наці взялися морально вбити Церкву в душах вірних.

Діявольська пімста.

Видвигнули цілий ряд судових процесів проти католицького духовенства за неморальність. Справа страшна — скаже неодин читач!

Так, — дійсно справа і спосіб уняття страшні!

Сатана ліпшого способу не змігби продумати.

А щоби мати явний доказ, як такий процес ведеться, наведемо дослівний переклад з урядової часописі "Фелькішер Беобахтер," вид. Берлін з дня 1-2 мая 1937., ч. 121-2 — стор. 4.

Верхом великими товстими буквами наголовок, що хватає за очі.

Та не лише великі букви, зміст це перше враження зору загострює враженням сензації а дальше скандалу.

Ось дослівно написано таке: "Сензаційні ствердження підчас одного з обичаєвих процесів в Кобленц." А дальше в підрядках твердо, чорно, грубо написано: "Високі церковні достойники залишають без наслідку донесення одного священика — Епископ Майнцу відмовляє зізнань — Брат монах засуджений за кривоприсягу до поправчого дому." Ці всі цікаві, сензаційні, скандальні вістки пише спеціяльний кореспондент часописі в Коблєнці, якийсь Гунтер Д'Алькен — видно, якийсь "расовий" нацист, від імени почавши, котре цілком французьке— щось як на Україні "щирий" українець Мендель Хатаєвич....

Таких заголовків, як повище наведено і підзаголовків, всі великими буквами, відповідно уложені — вимірені на людську цікавість і дурноту — більше.

Так наці роблять пропаганду!

Бо хто прочитає такий заголовок і ще в урядовій часописі, то певно зачинає читати дальше, хочби вже з цікавости.

Один підзаголовок такий: "Негідний діточий душпастир"

Бамберґ, 30 квітня.

"Висока Судова Палата в Бамберґ засудила в четвер, по розправі з **виключенням прилюдности** 58-літного католицького духовника Альберта Генни, що від 1926 р. був сотрудником в Бурґ Преппах. Засудили його за три поворотні злочини розпусти з відданими його опіці, в єдности з трома повторними злочинами розпусти з дітьми, як також за злочин проти закону о захороні девіз — на лучну кару двох літ криміналу, а також на грошеву кару тисяча німецьких марок а в разі незаплачення на дальших десять днів тюрми."

"Обжалований провинився тим, що в р. 1935 після сповіди в захристії церкви в Бурґ Реппах в гидкий спосіб розпусно дотикався трох малолітних дівчат, що були віддані його опіці."

* * *

Стільки націівська часопись.
Страшне!
Проймає дріжжу!
Гидке!

Та — вкінці треба над тим застановитися!

Чоловік холоне, зачинає роздумувати, застановлятися і поволі, поволі доходить ось до яких помічень.

Всі ці розправи, що подає дане число — з виключенням прилюдности. Це оправдане з огляду на матеріял розправ, в поодиноких случаях. Але не у всіх. А тут у всіх. Тоді легко написати часописі, що сама хоче — зізнань підсудних нема. Їх подавати не вільно, коли розправа за замкненими дверми. І так всі наші вістки тільки на основі пресових звідомлень націстів.

Коли зважите, що вся преса в Німеччині нині під націвською цензурою і пише тільки те, що їй вільно — що накажуть — розумієте чим раз більше.

Ми не знаємо, що говорили, як боронилися обжаловані.

Їх вже наперед засуджено в пресі — великими чорними наголовками, останними словами, висловами — котрих, треба це признати, в канадійській пресі навіть проти останнього нікчемника не вживається. Там ці вислови грубо пересипані між стрічками. І вони обробляють читача нарівні з тими звідомленнями державних кореспондентів — не подаючи ніодного слова оборони підсудних.

Це "справедливість," яку хочуть мати наці — а не та зі замкненими очима, що вислухує обі сторони, а доперва потім судить.

Дальше, перед судом стає старший чоловік, 58 літ життя. Від 1926 р. працював як сотрудник на однім місці аж досі. І цілий час був добрий, чесний гідний — коли був молодший. Аж в 1937 р. наці віднайшли, що даний чоловік після девять літ душпастирства, дотикався трох малолітних дівчат — і то обовязково "по сповіди," а також "в захристії." І знайшли то аж по двох роках і ті малолітні дівчата то все так докладно оповіли, чого через ті два роки не оповідали. А також той чоловік через ті два роки знова чесно і гідно жив як сотрудник — нікого не "дотикав," хоч певно нераз сповідав в тій самій захристії тих самих "малолітних." І якось ті "малолітні" нічого не говорили, уряд нічого не знав, поліція мовчала — аж по року 1937, коли св. Отець видав енцикліку проти наців.... Щось воно виглядає принайменше дивним. І психольоґічно незрозумілим. Але зрозумілим є воно, коли маємо на увазі безоглядну борбу, яку наці ведуть проти Церкви та їх діявольські способи.

Бо чим лекше побороти священика, Церкву і віру, як не таким чином?

Це найлекший, найпростійший спосіб — і найбільше успішний в данім випадку. Але також найбільше гидкий і неморальний!

* * *

Горліс-Горський в своїх "Спогадах" описує цілком подібні методи, яких більшовики з найбільшим успіхом вживали проти католицьких священиків на Поділлі, так що їх нещасні жертви — священики — щоби уникнути ганьби з тим звязаної годилися на всі домагання катів, навіть в тім степени, що підписували заяви, немовби то Папа Римський був найбільшим ворогом працюючих а вони його аґентами і членами контрозвідки. Деякі з них, освідомивши собі по всім, що підписали — не могли найти виходу з того блудного кола і тратили розум....

Так морально можна тортурувати чоловіка і ці більшовицькі методи стали тепер успішним знаряддям в руках наців.

* * *

Ми знаємо, що в старині обвинувачували християн також в подібних провинах, ба ще більше, бо казали, що християни ночами сходяться на оргії, там убивають дітий, пють живу ще і теплу кров а мясо жертв поїдають. Так давні погани розуміли науку Христа про Службу Божу, в котрій подають найсвятійші дари і так аґітували проти неї серед мас. Однак ця аґітація провалилася соромно для самих пропаґаторів.

Християнство вийшло з підземель і освятило світ — перемінило лице землі.

Новітні погани в націвських уніформах подібно борються з Церквою. Аґітують в новітний спосіб, але по старому звичаю. Провалиться й це — Церква вічна.

Теперішні переслідування це бич Божий, що тільки очистить тінивих, заспаних і сонних. Піджене їх до праці, розпалить бажанням святости, ревности і скріпить Церкву в Німеччині від основ до верхів.

Недалекий той час, коли Церква перейде до наступу — ДУХОВОГО. Уст її наці не замкнуть навіть скандальними процесами. І не налякають!

Церква Божа непобідима!

Нехай живе Христос Цар!

ЛІТЕРАТУРА

Богдан Лепкий

Голос зневіри

Чи чуєте підземний стон?
"Ломіть кордон! Ломіть кордон!"

"Ломіть кордон!.... "Хто каже се?
То вітер щось таке несе.

Який кордон? Чи Сян, чи Прут,
нам всюди дім, де теплий кут.

Чи тут, чи там: працює, як віл,
пани в гору, біднота в діл.

Нам все одно, багнет чи кнут.
Нам всюди зле, і там, і тут.

Нам все одно, чи Сян, чи Дон,
де ступиш, там тобі кордон.

Кордон до щастя і добра....
Яких вам ще кордонів тра?....

Голос Надії

А я вам кажу: День іде,
іде така година —
коли ні тут; ні там, ніде,
кордонів жадних не буде,
лиш даль далека, сина.

А я вам скажу: близький час
і хвиля недалека,
що буря звіється нараз,

згуртує і змітає нас,
і з близька, і здалека.

Хто каже вам, що все ОДНО,
де жити, як випрати —
той тягне вас в багно на дно,
той вам дає без дна судно
і каже кермувати.

А я вам кажу: майте слух
і позір тому дайте,
що вам говорить волі дух,
про близьку хвилю заверух
і хвилі тої чайте!

Як вдарить нам підземний дзвін
і сурми заголосять,
то йдім туди, де кличе Він,
через кордони, ген, над Дін!....
Нас кости предків просять

Не підем ми, прийдуть вони,
таке вже в світі право....
Як сталь гартується в огни,
так ти нас воле, розогни,
веди, веди нас славо!

др. В. Щурат

Зі Слова о полку Ігореві
(Переспів)
Заклик

Осьмомисле Ярославе,
княже в галицькім околі!
Гордо сів ти на престолі —
злотокованім престолі.
Ти підпер угорські гори
скрізь залізними полками,
королеви путь заставив,
Дунаєви замкнув брами.
Мечем бремена над хмари,
до Дунаю судиш суди.

Твої грози йдуть світами,
по землям текуть усюди.
Ти і Київу ворота
відчиняєш в кождій хвилі
і з вітцівського престола
у султанів мечем стріли.
Стріляй Кончака поганця
за наругу половчина
і за рани Ігореві —
Святославового сина!

Володимир Вірчак

ПОРОЖНА БОЧКА

Улицею посеред міста йде військо. Попереду війська ступає кінь, а на коні сидить полковник. Кінь йде такту під звуки орхестри.

Нагло скочив в бік так, що задуманий полковник мало що не впав. При дорозі на купі сміття стояла порожня бочка, оббризгана вапном. Її кінь злякався.

Полковник погладив коня, та кінь скакав дальше. Хотів його успокоїти. Завернув коня, відїхав кільканадцять кроків назад і знов завернув і гладячи верхівця, намагався переїхати попри бочку. Але тепер було ще гірше. Дубом знявся кінь у гору, форкав і мов опарений кидався і скакав.

— Карий, гляди, це порожна бочка.

Але карий скакав далі і своїми скоками і своїм страхом кричав:

— Не здурни мене! Це не порожня бочка, а ворожа гармата! Вистрілить! Втікай!.... і він втікав.

Я стояв і довго глядів на коня і на бочку.

Дурний кінь скаже тут не один — нічого надзвичайного!

То правда, що дурний кінь, але скільки то разів і поступовання нас, людей, не розумніше від поступовання того коня?! Скільки разів і ми, люде, боїмось порожніх бочок, уважаючи їх ворожими гарматами?!

Не біймося!

Найперше не біймося людей; а відважно підходім і заглядаймо до їх нутра. І часто побачимо, що перед нами на купі маєтку, влади, брехні, дурноти або підлости стоїть порожня бочка, здалека грізна, зблизька смішна. Тільки не будьмо кіньми, підходім ближче й приглядаймося!

Не біймося й наших думок та наших слів, а завсіди говорім правду, хоч проти правди завсіди стоїть порожня груба бочка брехні і хоч слуги брехні стають біля порожніх та пустих бочок і нас страшать. Йдім відважно вперед!

Не біймося і добрих, святих діл. Хоч на початку вони нам будуть здаватися тяжкими, неможливими щоб їх зробити; хоч сотки людей будуть нас переконувати, що цеї праці неможливо скінчити; хоч і само життя буде нам ставити порожню бочку на шляху — не біймося! Обдумаймо добре діло і відважно до нього берімся, а вийдемо побідниками над порожніми бочками.

Не біймося і нових річей тільки тому, що вони нові й не тримаймося всіх старих річей тільки тому, що вони старі. Ці упередження, це теж нічо інше, лиш грубі порожні бочки!

І.... деякі люде вважають нас за дурних коней. Вони ставлять проти нас порожні бочки пониження, обезцінення, очернення та брехні і чим більше боїмося їх — тим більше вони тих бочок нам ставлять при шляху.

Голови в гору! Підходім все до порожних бочок і розбиваймо їх, щоб не бути дурними кіньми!

Володимир Вірчак

ПРИЧТА ПРО ДУБА

Як був я ще малим хлопцем, я завсігди тобі приглядався. Ти ріс при березі річки, крісла́тий, могучий та здоровий. Нераз сідав я в твоїй тіни і вдивлявся в твою поморщену потріскану кору, яку змивали дощі і пражило сонце. Скільки то усяких червів, черваків, червачків, хробів і хробачків гніздилося в тій корі! Скільки їх тут гризло тебе, щоб звалити до землі!

Бачив я тебе і в часі бурі, коли буйний вітер і громи лютували над тобою. Буйний вітер хотів тебе звалити, лютий грім над тобою рокотав. Бачив я тебе в зимі, коли тріскучий мороз заморожував пливучу коло тебе річку, а сніги засипали її рівно з берегами. Бачив я тебе й весною, як ти вже зеленів у повній красоті, та нагло наскакував на тебе новий мороз. В'януло й жовкло твоє листя і ти стояв як восени.

Бачив я й людей, що приходили до тебе в часі Зелених Свят і рубали твоє гилля, щоб замаїти тобою свої хати, бо ріс ти недалеко села й кожному бу-

ло близько й вигідно маїти твоїм зеленим листям свою хату.

А однак ти ріс! Ти ріс проти волі тих всіх ворогів. Ти ріс проти волі всіх черваків і буйного вітру, проти волі бур, блискавиць і грому і проти волі тих, що їх рік-річно ломали твоє гилля — ти ріс завсігди в гору! Ти завсігди був веселий і могучий! В твоїх галузях виводились пташки і твоє гилля співало-раниьою весною тисячами голосів, а твоїй тіни сідав я нераз. А кожному, що на тебе глядів і дивився, ти шептав:

— І ти перемагай своєю власною силою своїх ворогів і ростн завсігди в гору!

Та нераз і роздумував я, відки то береться в тебе стільки побідної сили?

Пізнав, що ту побідну силу береш не лиш із чорної землі, але й з висот світлого неба.

З глибини чорної землі витягаєш тяжкою працею животворні соки, кріпиш ним коріння, годуєш кріпкий пень, дрібне галуззя і ще дрібніші листочки. З висот світлого неба ловиш проміння преясного сонця, виковуєш з нього свій усміх і те, що дає тобі усю красу: здорову, кріпку зелень. І так злучивши в собі соки матери землі і силу преясного сонця, ростеш, кріпшаєш, стаєш побідним....

Ми розійшлися. Я пішов у широкий світ, але завсігди, коли злидні вдаряли на мене і коли життєві обставини хотіли звалити мене до землі — я згадував на тебе! Тоді я памятав, що корінням треба триматися матери землі й витягати з неї дальше животворні соки, а буйне галуззя і дистя треба підносити до високого неба, щоб промінням ясного Божого сонця облагороднювати собі розум і серце.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Хто в час відродження каменем спить,
прав на житя вже не має. О. Олесь

* * *

Скількиб я плакав,
скільки благати:
Матінко Божа,
Матінко правди,
нас захисти!

* * *

О, вірте страдники великі:
Вже сходить сонце, близько день....
Я чую вже щасливі крики
і хвилі радісних пісень.

* * *

Якіб хрести ми понесли,
колиб ми вірити могли! О. Олесь

* * *

Тільки сміливі не гинуть,
серед темряви й мли.

* * *

В руки зброю, в душу гнів!
В серце сміливість батьків!
Щоб вродила наша нива,
най іде червона злива!

ДОПИСИ

Кридор, Саск.

В неділю, дня 21 марта, старанням товариства "Дніпро" відбувся в нас Шевченківський концерт. Хором проводив Н. Шурґот. Вступне слово виголосив П. Чура, учитель школи "Збараж." Потім хор співав "Заповіт." Стефа Карпінка деклямувала "Хіба самому написать." Мішаний хор співав "Реве та стогне" — знова деклямація М. Романюка, "Тим неситим очам." Хор дівчат співав "Пусти мене, мамо." Учні школи "Збараж" відіграли представлення "Тарасова ніч." Реферат виголосив учитель школи в Кридор, Антін Яремович. Мішаний хор співав "Розрита могила" й "Учітеся брати мої." Розалія Гнатюк деклямувала "Не завидуй." Дівочий хор співав "Така її доля." Оля Козак деклямувала: "Причина". Б. Марко деклямував: "Перебендя." Н. Шурґот і П. Бузікевич відспівали дует "Віють вітри." Кінцеве слово сказав П. Воробець, учитель школи в Кридор. На Рідну Школу зібрано пять долярів. Концерт закінчено відспіванням гимнів.

О. Козак

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ЖИДИ

Завсігди жид є жидом. Жаден нарід на світі не відрікається себе, навіть мурин ні, ані китаєць, хіба збожеволіє — крім жида. Коли жид зголить бороду, пейси і обріже поли халата, зараз причислює себе до державного народу, серед котрого зверхно асимілюється. В середині однак жид остав жидом.

XI і XII ст. жила в Римі родина жидів, Леони.

Ганох Леоніс зі страху перед християнами, з боязни за власне життя дає себе охрестити. Стає назверх християнином.

Його син, Барух Леоніс, стає вже приятелем Папів і знатно збільшає родинне майно.

Барухів син, Петро Леоніс, явно причислює себе до християн і стає сотником. Наганяє жінку жидівку Міріям, доньку рабіна. З нею наганяє всю свою жидівську прислугу. В хаті має приватну каплічку, з котрої майже не виходить, відмовляє всі молебні і всі набоженства. Носить на грудях повно медальків. Дуже ревний назверх.

Його син Пер Леоніс вже є кардиналом і стає кандидатом на Папу.

Але коли старий Петро Леоніс вмирає і вже не має чого боятися людського гніву, тоді кличе Міріям, рабіна, хоче балесу і мікви а його син, замість старатися, щоби виправочому принести св. Тайни, робить все можливе, щоби ніхто нічого не знав про останні хвилі батька, бо це може пошкодити йому в карієрі. Пера виховала охрещена жидівка Рахиля, що впоїла в нього талмудичні засади.

Вибирають нового Папу і Пер Леоніс робить все можливе, щоби вибрали його. Але кардинали відчувають жидівське промінювання і вибирають кого іншого. Пер стає злий, страшний, встекий прямо — скликує протизборі і там при помочі мастку, вилину, перемови і застраху вибирає самого себе на

(Продовжається на окладинці)

Прудгом 8 і пів миль на полудне.

Всі українські діти ходять до нашої школи, тільки одна фамілія французів. Наш учитель пан Митрополит учить нас читати, писати, рахувати і співати. А катехизму учить нас два рази на тиждень у середу і у пятницю по 4-тій годині.

Дорогі Дідусю! Ви пишете в Діточій Сторінці: Чому я повинен знати читати і писати по українськи?

Я повинна знати читати і писати по українськи тому, що я є українська дитина і тому, що я вдома і в церкві молюсь і вихваляю Бога по українськи. Як гарні вірші Тараса Шевченка! Як гарні українські пісні! Якби я була навчилась тих гарних пісень, колиби я не вміла читати і писати? А я, Дідусю, дуже люблю співати наших українських пісень.

Дорогі Дідусю! Якби Бог дав, що я написалаб найлипше а Ви малиби післати мені книжечку, прошу Вас Дорогі Дідусю, пришлить мені молитвенник, бо я свій, що мені Татко купили, подарувала. Не скажу, кому. І я тепер не маю свого. А дуже я б рада мати.

Напишіть, Дідусю, чи я добре пишу? Я ще колись напишу, а цим разом здоровлю Вас щиро

Дідусю, Альбіна Біннська,
Box 54, Prud'homme, Sask.

Люба Альбінко:—

Дякую за лист, Ти написала красно. Але мусиш ще зачекати, аж я напечатаю всі листи наших Любих Діточок — тоді коперва я скажу, ХТО написав найлипше і тоді пошлю дам нагороду.

Прошу написати ще про свою церковцю і околицю.

Красно здоровлю Твого Татка і молюся за Тебе.

Дідусь Тарас

Любі Діти:—

Дідусь Тарас справді тішить ся, що Ви написали стільки листів. Дідусь хоче, щоби як найбільше українських діточок написало до Діточої Сторінки. Тому продовжує контест ще до слідуючого місяця. Коли хто хоче написати, ще є час. Писати треба відповідь на питання:

ЧОМУ Я ПОВИНЕН ВЧИТИ-СЯ РІДНОЇ МОВИ?

Хто напише найліпше, дістане книжечку або молитвенник. Ще час!

Любі Діточки, поспішіться і напишіть таки зараз нині, до Дідуся:

919 College Ave., Winnipeg, Man.

Млиночок

Над поточком хатка,
Далі сіножатка!
На хатині бузьки,
А в потоці гуски.
Ще далі — горбочок,
На ньому млиночок.
Млиночок теркоче,
Бо молоти хоче.

— Марійка Підгірянка

Гусенята

Таська-таська-таська,
Тут зелена ряска.
Тут є бистра річка,
Молода травичка!
Тась-тась-тась,
Пасися,
В городи не лазь!

ДІТОЧА СТОРІНКА

Червень 1937

Любі Діточки

Дідусь Тарас дістав много листів. Від наших найменших читачів і читачок. За те щиро дякує. І просить також не забувати його та знова написати.

Однак мусите знати, мої любі Діти, що Дідусь перебрався аж до Виннипеґу. З прерії, зі Саскачевану, де тепер трава росте і пшениця зеленіється, де так красно і мило — до великого міста. Тут мало трави і пшениці сіяють. Навіть птички не співають так гарно, як на прерії. Мало тут дерев, не видко озер.

Виннипеґ велике місто. З гуком пробігають вулицями великі вози, трамваї. Скоро кояться один по другім самоходи. Гудять фабричні сирени і кортять високі комини. Всюди камінні хідники і много, дуже много будинків. А всі ріжні, великі, малі, камінні, цегляні, бетонові, деревляні, ріжно помальовані, ріжно збудовані — є нашо дивитися.

Ви, любі Діточки, ледви чи знайшлиб в тім місті свого Дідуся. Тому треба Вам подати адресу і то докладну. Бо тут живе чверть мілона людий і кождий має свою адресу. Виннипеґ велике місто, тому треба докладно писати листи.

Любі Діточки! Прошу, уважайте на нову адресу і пишіть листочки докладно на ту адресу:

919 College Ave., Winnipeg, Man.

Дідусь надіється чимало листів від Вас. Напишіть, яка у Вас весна, чи вже засіяли все і чи квіти цвітуть? Як називаються Ваші квіти і котрі Ви найбільше любите?

Які пташки у Вас співають і котрий спів Вам найбільше подобається?

Чи маєте свою грядку на городі і що Ви там посадили?

Напишіть все, що гарне, веседе і цікаве.

Просить Вас о це,

Ваш Дідусь Тарас.

НАШІ ЛИСТИ

Дорогі Дідусю:—

Се мій перший лист до Вас. Я є українка. Маю чотирнадцять літ, ходжу до школи "Весна." Я є в шестій клясі англійській а в третій клясі українській. Мені до школи є три милі і пів. Наш учитель українець і називається

пан Петро Панчатко. Учуть нас по англійськи і по українськи. Ми ходимо до греко-католицької церкви, до Арран Весна і до Арран місто. До нашої церкви доїжджають отець Петро Хрипоручка.

Поздоровляю Вас,
Катерина Захарий
Бенігно, Ман.

* * *

Дорога Дитино:—

Красно дякую за гарний і розумний листок. Я тішуся, що Ти так гарно пишеш по українськи, шануєш свого пана Учителя і свого Отця Пароха. Радію також, що ходиш до церкви і то не лише близько дому, але також дальше, до міста. То дуже красний примір для других і заслуга перед Богом.

Нехай Тобі Бог дає сил і здоровя дальше гарно вчитися під добайливою опікою учителя Пачатка і вирости на добру садочку українку католичку.

Молюся за Тебе,
Дідусь Тарас

* * *

Кендіяк, Саск, 10 квітня 1937

Слава Ісусу Христу!
Дідусю:—

Я читаю Українські Вісти, Голос Спасителя і Бюлетень. Я люблю читати Діточу Сторінку.

Я ходжу до школи. Маю двадцять літ. Я беру лекцію. Маємо нашого учительку. Називаємо Лісовську. Тамтого року були в нас Сестри. Ми споділюємо мати Сестер і цего року. Я їх ще знаю і будуть знати. Тамтого року ми мали український діточий концерт. Старші мали також. Ми мали той також нікніє в селі. Було богато людий. То було на Зелені Свята. Тоді була в церкві відправа. Ми споділяємося, що Місія буде цего року. Я ще колись напишу до Дідуся.

Стефанія Щепанська,
Кендіяк, Саск.

* * *

Люба Дитино:—

Дякую за лист і дуже прошу ще нераз написати до Дідуся. Дідусь тим дуже рад і дуже втішений, що Ти вивчилася від Сестер гарних українських пісень. Треба їх співати. Треба навчити їх другі українські дітці. Всі добрі люди знають співати гарні пісні.

Красно ходи дальше до церкви і вчися в школі. Напиши, як Тобі сподобається Місія.

Щиро Тебе здоровляю і молюся за Тебе,
Дідусь-Тарас

* * *

Слава Ісусу Христу!

Дорогий Дідусю:—

"Діточа Сторінка" подобається дуже гарно і добре годенть розуміти. Я дуже беру участь у цій сторінці і люблю читати і писати по українськи. Я є у пятій класі і маю дванадцять років. Ми маємо українського учителя, але ще не учить. Я маю маленький вершик і хочу Вам написати.

Рідна мова.

Мово рідна, слово рідне,
хто вас забуває —
Я ніколи не забуду
а знаю камінь має.

Як ту мову може забути,
якою учила
нас всіх нянька говорити,
нянька наша мила.

Я ще хочу Вам дати адрес:
Михайло Турта, Мелвіл, Саск.
Mike Turta, Melville, Sask.

Любий Михасю:—

Дякую Тобі за лист і вершик. Дуже красно написано. Нехай другі українські діточки від Тебе вчаться.

Просимо Читачів і Читачок Діточої Сторінки написати листок до Михася, з него може хотись буде поет, а дасть Бог виросте добрий українець католик.

Любий Михасю!

Попроси Тятка і Мамцю, щоби з Тобою приїхали на наш зїзд до Саскатуну, в осени, в жовтні на день подяки і тоді перед цим зїздом скажеш той вершик. І я там буду. Так радби я почути, як Ти будеш говорити.

Красно Тебе здоровляю і молюся за Тебе,
Дідусь Тарас

* * *

Гуліє, Саск, 21 квітня 1937

Дорогий Дідусю Тарас:—

Я перший раз пишу до Вас і хочу написати, чому я полюбила учитися рідної мови. Наші пісні і мова є найкращі на світі. Ми повинні учитися, бо рідна мова самим словом своїм означає розвіку, відомість, оповідання а відноситься все до минувшини свого краю і народу. Такі оповідання зпочатку передавалися устно. Але людська память добре не держить подій довше як декілька поколінням, а далі починає мішати. Вже се оповідання не приєрано написане в якусь прозаїчну форму. Наприклад в пісні, більше любо пана Митрополита, або в вірш, призначені для памятання.

На певний грунт стали сі оповідання, що могли оперутися на давні записки, які робили сучасники. Ті, що самі ділі подій пережували.

Сей раз вже буде, а на другий раз напишу більше.

Здоровляю Вас, Дідусю,
Ольга Гуліє

* * *

Дорогий Олексо:—

Дякую за лист і дуже прошу написати знова. Ти пишеш цікаво і вже дещо по вченому. Але пишеш гарно і розумно.

Напиши також як любиш свою обладнану Гулів чи ходиш до церкви і до школи та які читаєш книжки.

Нехай Господь благословить, а щиро здоровить.
Дідусь Тарас

* * *

Прудгов, Саск, 7 квітня 1937

Слава Ісусу Христу!

Дорогий Дідусю Тарасе:—

Я читала Діточу Сторінку в Бюлетеню за квітень і напиша Ваш допис. Ви питаєте, чи нам сподобалась Діточа Сторінка? Мені дуже сподобалась. І я піду читати на опись "Дзвіночок" о. в. Ботовичевих заєдно його на 9 місяців тюрми. Так польська влада помагає вивчити про віру на Бойківщині

Осяги

Робітнича організація "Сила" у Львові скликала наради і там 16 марта, ц.р. признано засади дальшої праці. Український робітник наперед має почуватися українцем а потім доперва робітником. Наші підписці повинні в першій мірі брати до праці наших робітників, котрі в нічім не уступають чужим.

Українські мистці Закарпаття владили власну виставу в Ужгороді, де виступили з творами Бокшай, Ерделі, Шолтейс і другі. Вистава пройшла з небувалим успіхом.

Підчас поминів національних танків в стадіюмі

контрішку. В Церкві настають спори, колотня, замішання, упадок.

Це зміст одної книжки про родину Леонів, над діями котрої варта застановитися.

Навернувся

Колись кажуть — (а це мені
Дідусь говорили),
Всякі біди, просто з пекла
По землі ходили.
Вони з людьми балакали,
Людьки міняли,
Та до того кажуть навіть
В коршмі танцювали.
От таке то колись було,
І в зимі, і в літі —
Тепер знова інші біди,
Крутяться по світі.
Такі добрі, ще і щирі,
Тай з лиска погідні,
Не ті з пекла, але таки
Наші земські, рідні.
Від тамтих бід відхрестишся
(Так говорять люде),
А тим і хрест не поможе,
Такі якісь люди.
І то не звичайні люди,
Яких досить маєм,
Але такі, що їх зверху,
Навіть не пізнаєм.
Було добре, якби ми їх,
Хоч [illegible] знали,
Ми їм хрипу, або таки
Ребра порівняли.
Сиділ собі раз я в хаті,
Г[illegible] ночі,
[illegible] перемерз був,
[illegible]
[illegible] — [illegible] прішу!
[illegible] пошу —
[illegible] собі [illegible] пляшку,
[illegible] мова
[illegible]
[illegible]
[illegible] книжки.
[illegible]
[illegible]
[illegible] ключ.
[illegible]
— [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible]
Може часом бити?
Ні, паночку, ви нецузі.
Вас треба пічити.
Ну, а тайте, що я вчений
До тої роботи,
І бачу у вас не совські,
Червоні [illegible]
Ви мій пане, краще з хати
Ки[illegible] заїжайте —
Й [illegible] тамтам Збруч.
І там свої книжки продавайте.
Цілі [illegible] там на Соловки,
Та в сніги Сибіру,
Там, де москаль з наших братів,
Тягне сему шкіру.

А нас лишіть і забудьте
Бо нам вас не треба,
А зрештою, нам за скоро
Ще таки до неба....
— Тільки тяжко мені, що ти
Українець з роду —
Йди зраднику — будь проклятий,
Від роду до роду!
Простіть мені! Панок мовить,
Тай впав на коліна....
— Я прощаю — та чи простить
Тобі Україна? —
Може простить — але кайся
Не тільки словами,
Але за діла погані,
Відроби ділами.
І припав мій пан до землі,
Земле моя рідна,
Прости мені, даруй мені.
Україно бідна —
І заплакав Не плач кажу —
Тільки щиро кайся.
Ти між люде і зло направ,
Та за рік вертайся.
Прощавайте! А в дорогу
Сонце засвітило
І за рік його чекає.

"Лікар" Денис Шило

— НОВИНИ —

Переслідування Церкви

Румуни заборонили на Буковині навчати релігії по українськи, вся наука має бути по румунськи. Навіть молитися забороняють дітям в рідній мові. Такий розпорядок могли видати дійсно тільки румуни!

Генеральному Вікарієві українців католиків на Буковині о. М. Сімовичеві відібрали урядування, хоч він урядував на основі конкордату, заключеного 31 марта 1931. Насильно забрали, державним хитрістю ключів від о. Уніоця, наших церкви в Сучаві. Коли о. Сімович заміняв православну церкву за на більше за дрібниці українською католицькою церкви в Сучаві, правительство сказало домагатися, щоби о. Сімович сказав підпишуватися того він очевидно не зробив. Тоді румуни перенесли до канцелярії Генерального Вікарія забрали урядові папери — церкви в Сучаві таки не віддали. Суд признав її православним.

За всіх цих або один дем вязниці дістав о. Гаврилюк, парох Кресова за те, що лист до старости надресував по українськи. Так вигадує нетерпіма "культура."

За те, що о. Василь Гарцула давав школярам діти читати на опись "Дзвіночок" о. в. Ботовичевих засуджено його на 9 місяців тюрми. Так польська влада помагає вивчити про віру на Бойківщині

Осяги

Робітнича організація "Сила" у Львові скликала наради і там 16 марта, ц.р. признано засади дальшої праці. Український робітник наперед має почуватися українцем а потім доперва робітником. Наші підписці повинні в першій мірі брати до праці наших робітників, котрі в нічім не уступають чужим.

Українські мистці Закарпаття владили власну виставу в Ужгороді, де виступили з творами Бокшай, Ерделі, Шолтейс і другі. Вистава пройшла з небувалим успіхом.

Підчас поминів національних танків в стадіюмі

Ню Йорку першу нагороду одержала українська група 24 танцюристів за танок "Запорожський герць"

В Клівленді відкрито український парк а в ньому погруддя Шевченка, роботи славного мистця Ол. Архипенка. Відкриття довершив о. Парох Мереньків при співучасти адвоката Омара Малицького. Жерть при цій нагоді зібрано понад $800.00

Українські каменичні сторожі у Львові, найбідніші з бідних, без жебранини і крику довершили великого діла. Закупили для власної організації "Воля" каменицю при вулиці Спадистій ч. II, за суму 3,200. Честь їм за те! В каменици буде захист для безробітних і приміщення для організації.

За твір "Соната" першу музичну нагороду на конкурсі у Варшаві одержав українець, Антін Рудницький. Всіх творів надіслано 37.

Дня 21 квітня відбувся у Львові з'їзд "Сільського Господаря," котрий має в Галичині 63 філій і 1,683 відділів. Всіх членів є 103.365. В минулому році основано нових 232 відділів, розвязано два. Так в Галичині організуються українці католики

25 квітня, ц.р. був знова з'їзд Сокола Батька у Львові. Всіх членів є 22.474. Сокіл видає власну часопись "Соколиські Вісти."

З Канади

Брацтво св. о. Николая в Найвищім Суді Канади виграло свою справу проти відклику Д. Саса і др. Члени, що повстали проти Брацтва, потратили всі права.

Справа так званого "собору" у Винипегу з днем 8 мая опинилася в суді — розправа назначена на 31 мая, ц.р. Хочуть судовою дорогою позбутися Маєвського з собору. Так виглядає "соборність і самостійність" на практиці.

Дня 12 мая, ц.р. ціла Канада торжественно обходила день коронації Їх Величности короля Юрія та королевої Єлисавети. Навіть найменші місцевости прибрали святочний вигляд. Українці католики взяли загальну участь в торжествах з тої нагоди. Де була більша можливість, там виступали навіть окремими одноцільними групами, як вільні громадяни у вільній країні. У Винипегу окрему програму мали українці католики дня 16 мая, у великій салі міської авдиторії.

ЮВІЛЕЇ

Надходять два ювілеї — дві річниці!

Обі важні ,обі цінні — мусимо до них відповідно приготовитися.

Тому треба зорганізувати відповідну програму, зацікавити округи і в даний час виконати, як найкраще — бо це свідчитиме про нашу силу і животність духа.

Перший ювілей це

25-ліття священства Їх Ексцеленції Преосвященного Кир Василя Володимира Ладики, ЧСВВ

Тайна священства це лучність між надприродним а природнім, сила посередництва Ласк руками церковних служителів. Тому без неї немислима Церква, немислиме справування св. Тайн і освячення вірних.

Можете збудувати гарний церковний будинок, вирядити в найкращі прикраси, прибрати престіл і покласти на нім св. Письмо — коли не будете мати священика — Церква не буде Церквою. Нема Церкви без Священства — нема Священства без Церкви.

25-ліття священства Преосвященного Владики є ювілеєм тої святої Тайни в достоїцстві нашої Церкви. Неодин українець католик вислухав святу Службу Божу, неодин сповідався і причащався з рук Преосвященного. Неодин зазнав помочі і сили Божих ласк через таїнственне звершення нашого Епископа і Священика.

Тому готовмося гідно відсвяткувати той ювілей. Слідім за програмою і дальшим повідомленням.

Ювілейні торжества відбудуться у Винипегу дня першого серпня, ц.р.

Другий ювілей це 25-літна річниця нашої Дієцезії в Канаді.

В році 1912 приїхав до Канади наш перший Епископ, Преосвященний Никита Будка. Поле праці було розлоге, робітників дуже мало. Труднощів дуже богато, помочі нізвідки. Коли ми нині забезпечені, утверджені правно і матеріяльно, скріплені морально — то початки тої праці, великої і прямо надлюдської сягають ще зперед 1912 р. Бо перші наші Отці Місіонарі, що організували парохії, відвідували вірних серед найдальших околиць і всюди несли слово розради, потіхи і помочі — приготовили сильні підстави під повстання і закріплення нашої дієцезії в Канаді.

Тому 25-ліття нашої Дієцезії є також спогадом про піонірську працю перших наших Отців, вірних і всього загалу. Доперва в горні тої праці наглядно бачимо, як богато-богато добра зробила Церква наша і що без тої Церкви ми не булиби нині тим, чим ми є. Всі наші організації вийшли з нашої Церкви — весь наш розвій національний вийшов зпід крил нашої святої Церкви!

Ця річниця є тому білянсом, переглядом всього нашого життя в Канаді і річницею тих всіх, що досі остали українцями і віруючими людьми.

Таку річницю належить відповідно перевести.

Намічено видання відповідної книги. Це буде пропамятна книга нашої Церкви і всього нашого народу в Канаді. В тій книзі буде місце на спогади наших піонірів, на історію всіх наших товариств — то буде перша повна історія українців в Канаді за 25 літ — від початків поселення і закріплення до нинішного розвою.

Готовте матеріяли, збирайте спомини, пишіть і других заохотіть. Та ждіть дальшого повідомлення, куди все те відіслати для використання в Про памятній книзі.

Сам ювілей відбудеться на 25 грудня, 1937.

Збирайте старі знимки перших наших церков— збирайте також теперішних. Напишіть історію своєї парохії, хто її оснував, хто був з перших членів, як називався перший священик, кілько тоді було всіх членів, як починали роботу — і як є нині.

Українці Католики!

Готовтеся до двох великих ювілеїв, що стануть зворотною точкою в історії нашого поселення в Канаді!

—=:0=:—

ПОЗІР!

Зміна адреси Бюлетеня

Всі письма в справі редакторській, отже дописи, запити, вказівки, звідомлення — просимо слати відтепер виключно на адресу:

919 College Ave., WINNIPEG, MAN.

Всі інші адреси остають надалі в силі.

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАЦТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Конкурс на прийняття до Бурси в Саскатуні 2
Вічна учителка 4
Наші з'їзди 4
Рішення з'їзду у Байні, Ман 5
Звіт 6
Честь, кому честь! 6

— ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 7
Про ціль Ісуса над усе ..... Тома Кемпійський 7
Страшна сила чоловіка ..... Л. Кортес 8
БУК пробудителем народу ..... о. др. В. Кушнір 8
БУК як позитивний чинник у виховавні мас ..... о. П. Криворучка 10
Де правда, а де блуд? ..... П. Кобрин 10

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна школа ..... о. П. Божик 12
Як наші будували державу? ..... др. Л. Цегельський 14
Як англікани собі думають? 14
Автокефальні між собою 15
На більшовицькім фронті 16

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Центробанк 17
Як англіяне про нас думає? 17
Поганство в практиці 18

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Заспів 18
Поліз. зі "Слова о Полку Ігореві" ..... др. В. Щурат 19
Золоті думки 19
Мамина спідниця ..... В. Бірчак 19

— ЖІНОЧА СТОРІНКА —

Поезія ..... В. Жуковецька 21
Українське жіноцтво під покровом Марії 21
Жінка в історії України 21
Закон пластунки 22
Новий Жіновідділ БУК-а ч. 68 22
Доміс Жіновідділу БУК-а в Альвеня, Саск. 22

— ДІТОЧА СТОРІНКА —

Люлі спиу ..... Й. Білоус 1
Христос і Терпина 2
Про Рочка Вигадайка й одну його штуку 2
Наші Листи 3
Чужа Школа 4

— НОВИНИ —

Наші освіти 22
З Канади — Зі Світа 23

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, Nos. 7 & 8 YORKTON, SASKATCHEWAN July & August, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, 919 College Ave., Winnipeg, Man.

Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuta, Sask.

Календар на липень, 1937

1. Четвер, † Пр. Евхар.
2. Пятниця—Юди ап., Зосима
3. Субота— † Методія
4. **Неділя 2 по С.** Юліяна м.
5. Понеділок — Евсевія
6. Вівторок — Агрипини
7. **Різдво св. Ів. Хрестителя**
8. Четвер — Февронії,
9. Пятниця — Серця Хр., Давида
10. Субота — Сострад. П.Б., Сам.
11. **Неділя 3 по С.**, Кира я Ів.
12. **Понеділок — Петра і Павла**
13. Вівторок — Собор 12 Апостолів
14. Середа — Липень. Кос. і Даміяна
15. Четвер — †Пол. Риз. П.Б.
16. Пятниця — Якинта
17. Субота — Андрея крит.
18. **Неділя 4 по С.**, †Кирпл. і Метод.
19. Понеділок — † Атаназія
20. Вівторок — Томи прп., Акакія
21. Середа — Пропокія мч.
22. Четвер — Панкратія
23. Пятниця — † Антонія печер.
24. Субота — Ольги княг.
25. **Неділя 5 по С.** Прокла і Іляр.
26. Понеділок — Соб. св. Гавриїла
27. Вівторок, — Онисима, Акили
28. Середа — † Волод. В. рівн.
29. Четвер — Атиногена
30. Пятниця — Марини мч.
31. Субота — Якинта, Еміл.

Устав на липень, 1937

4. неділя — Сл. Пр. Евх. Єв. утр. Йо. 24, на Сл. Б. ап. 14, єв. Йо. 23.
7. Різдво св. Йоана — Єв. утр. Лк. 3, на Сл. Б. ап. 112 єв. Лук. 1.
11. неділя — Сл. Н. Серця Хр., Єв. утр. Йо. 36, на Сл. Б. ап. 306. єв. Йо. 9. і 10
12. св. Петра і Павла — Єв. утр. Йо. 67, на Сл. Б. ап. 13. єв. Мат. 67.
18. неділя — гл. 3. Єв. утр. 4, на Сл. Б. ап. 93 і 200, єв. Мат. 25 і Мат. 11.
25. неділя — гл. 4, Єв. утр. 5, на Сл. Б. [redacted]03, єв. Мат. 28.

Календар на серпень, 1937

1. **Неділя 6 по С.**, Мокрини
2. Понеділок — Ілії прор.
3. Вівторок — Симеона юрод.
4. Середа — Марії Магд.
5. Четвер — Теофіля, Трофима
6. Пятниця — † Бориса і Гліба
7. Субота — † Усп. св. Анни
8. **Неділя 7 по С.**, Єрм., Тарас.
9. Понеділок — † Пантелеймона
10. Вівторок Прохора
11. Середа — Калиніка муч.
12. Четвер — Сили, Андроніка
13. Пятниця — Евдокима правед.
14. Субота — П.Ч.Х. Мак.
15. **Неділя 8 по С.**, Пер. м. сф. Ст.
16. Понеділок Ісаакія
17. Вівторок — 7 отр. в Еф., Евд.
18. Середа — Евсигнія муч.
19. **Четвер — Преображ. Господнє**
20. Пятниця — Дометея, Пульхерії
21. Субота — Еміліяна
22. **Неділя 9 по С.**, †Матея еп.
23. Понеділок — Лаврентія
24. Вівторок — Евпля, Клявдії
25. Середа — Фотія, Анікіти
26. Четвер — Максима
27. Пятниця — Михея. Теодосії
28. **Субота — Успення Пресв. Богородиці**
29. **Неділя 10 по С.** Нер. обр. Г.
30. Понеділок— Мирона м.
31. Вівторок Фльора і Лавра

Устав на серпень, 1937

1. неділя — гл. 5, єв. утр. 6, на Сл. Б. ап. 110, і 330. єв. Мат. 29 і Йо. 56
8. неділя — гл. 6, утр. 7, на Сл. Б. ап. 116 і 57. єв Мат. 33 і Лук 14
15. неділя — гл. 7. єв. утр 8, на Сл. Б. ап. 124. єв. Мат. 58.
19. Преображення — Єв. утр. Лук. 45, на Сл. Б. ап 75. єв. Мат. 70.
22. неділя — гл. 8. Єв. утр 9, на Сл. Б. ап. 128. і 2 єв. Мат 59 і Лук 40.
28. Успення — Єв. утр. Лук. 4. Сл. Б. ап. 240, єв Лук. 54.
29. неділя — гл. 1. Єв утр. 10, на Сл. Б. ап. 131 і 208, єв. Мат. 72 і Лук 41.

Історичний календар на липень, 1937

27 липня 902 договір князя Святослава з греками, котрі більше лукавили і годилися тільки під примусом, з конечности. Згодом підмовили печенігів, що вони нападали на князя—такі були союзники. Тому "Ґрецька честь" стала прямівкою для українців.

29 липня 1015 помер св. Володимир Великий, апостольство України. Блище про його життя і навернення говорить книжечка "Життя і навернення св. Володимира". За св. Володимира наша держава була найбільша, як колинебудь в історії — від океану північного по Дунай. Дай Боже, щоби давна слава вернулася!

27 липня 1649 Хмельницький розбив польські війська під Збаражем. З того часу досі остала могила, свідок слави наших дід.

10 липня 1651 через зраду татарів поляки розбили українські війська під Берестечком. Козаки боролися до останку. Полягло їх тридцять тисяч. На берестейських полях є окреме цвинтарище, де спочивають великі борці.

7 липня 1657 помер гетьман Богдан Хмельницький в зарачі праці. Поперник золотої пісню пробудженої батьківської слави і свідому своїх стремлінь українську націю в повітній значінні слова його сьвяти. "Вважену за Вислугу тих усіх!" стали нації національним заповітом та пічам досі.

7 липня 1659 гетьман Виговський розбив тридцятисячне московське військо під Конотопом і розбив так докладно, що москалі довго зализували рани.

8 липня 1709 цар Петро розбив союзні війська гетьмана Мазепи і шведського короля Карла під Полтавою. Битва під Полтавою стала гробом нашої державности. Відтоді москалі чимраз дуще гнели українство, котре від імени Мазепи назвали мазепинством. Православна Церква на розказ царя викляла Мазепу і борців за волю України. Навіть досі викликає їх в річницю бою під Полтавою і в першу неділю Великого Посту. Так Православна Церква ставиться до наших визвольних змагань.

(Продовжається на окладинці, сторона 25)

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук.
Адреса редакції: Вінніпег, Ман.: 919 *College Ave., Winnipeg, Man.*
Адміністратор: Дмитро Кобринський. Адреса Адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 33*
Рік 5, Числа 7 і 8, Липень і Серпень, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: 919 College Ave., Winnipeg, Man. Administrator: Mr. Dm. Kobrynsky. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. V. Nos. 7 & 8, July & August, 1937 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

В 25-ліття Священства
Їх Ексцеленції Преосвященного Епископа
Українців Католиків Канади,
Кир Василія Володимира Ладики, ЧСВВ

Слово з нагоди 25-ліття Владики

Сій Батьку, сій
на ярий пан.
А вітре вій,
розвій туман....

Глянь сонце, глянь
зза темних хмар.
Ми ждем змагань,
несемо жар!

Любов і мир
Владиці в дар!
Нехай живе
Христос, наш Цар!

Многая Літа Владиці!

віддані в Христі бажання всіх Господніх благ, сил, здоровля, успіхів і побід в тяжкім змаганні о поширення Царства Христового між Українським Народом в Канаді з синівською вірністю та любовю складають:— Головний Заряд БУК-а; Всі Провінціональні Заряди БУК-а; Всі Місцеві Заряди відділів БУК-а; Всі Члени БУК-а; Бюлетень.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ

Михайло Пукіш, B.Sc.

Степан Воробець, B.Sc.

Осип Степан Вербицький, B.Sc.

Ольга Жеребко, B.Sc.

Українські Студенти, вихованки нашої Бурси БУК-а, імени о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні, Саск. та студентки із Заведення Сестер Служебниць П.Н.З.Д.М., що укінчили свої студії у Саскачеванському Університеті.

Евгенія Харко, B.A.

КОНКУРС НА ПРИНЯТТЯ ДО БУРСИ БУК-а В САСКАТУНІ

Бог поміг!

Ми купили власний Дім під ч. 304, на розі вулиць 24 і 4, серед зелені, в дуже добрім окруженні та положенні. Це наш Дім!

Наша бурса в Саскатуні вже має свою добру славу!

З неї тільки цего року вийшли з дипльомами такі студенти:

панна Ольга Жеребко, Б.С.
панна Евгенія Харко, Б.А.
пан Степан Воробець, Б.С.
пан Осип Степан Вербицький, Б. С.
пан Михайло Пукіш, Б.С.

Всі вони активні, свідомі, молоді і надійні сили наші! Це **будучі наші провідники**! Деякі з них їздили вже з відчитами, не дармували. Мимо своїх студій все таки найшли час на працю між народом і для добра народу. Всі вони брали живу участь в праці нашої організації в Саскатуні. Всі вони покінчили студії з найкращим виспідом.

Це наша радість і гордість наша!

Студенти Бурси БУК-а ім. о. Маркіяна Шашкевича в Саскатуні, в шкільному році 1936—1937

Вони вийшли з нашої бурси БУК-а в Саскатуні, крім панночок, котрі виховувалися в заведенні Сестер Служебниць.

Скільки ми досі стратили без бурси, один Бог знає — але познаки є очевидні. Нині ми виховуємо власну інтелігенцію в наших власних заведеннях!

Студенти Саскатунської бурси всі і завше вдоволені.

Там дуже добре і бездоганне удержання, там прегарне виховання!

Це гордість родичів, це гордість студентів, бути в бурсі!

Там повне навчання україністики під вмілим і високоцінним проводом пана Осипа Прийми!

Повне удержання коштує всього вісімнацять долярів на місяць!

Отворені літні курси на університеті — учителі, студенти, користайте з нагоди! Бурса жде на Вас! Коли Ви в Саскатуні, зайдіть до бурси! Завсіди Вас радо витають.

Пишіть до пана **Осипа Прийми**, управителя бурси ім. о. Маркіяна Шашкевича,
304, 24th & 4th St., Saskatoon, Sask.

Власний будинок бурси в Саскатуні ще тим цінний, що це живий памятник в столітну річницю "Русалки Дністрової," першої книжки, писаної живою українською мовою по довгих літах розбиття і національного знесилення. А написав ту книжку не хто інший, як український католицький священик, поет і діяч, о. Маркіян Шашкевич.

Це річниця нашого національного відродження!

Це річниця також тут в Канаді!

Додатним виявом тої річниці є власний Дім Бурси БУК-а в Саскатуні!

Честь Саскачеванським українцям католикам!

* * *

Та самого признання мало.

Крім признання треба ще помочі. Будинок бурси треба відповідно приспособити, відновити і припадити. Це коштує. Видатки є зараз, тому й поміч потрібна негайно. Будинок не є вповні заплачений. Треба сплачувати рати.

Українці католики свідомі!

Ви знаєте, що це значить!

Поможіть виплатити будинок бурси!

Закупіть уділи по $25.00 — зберіть жертви!

Досі на закупно бурси зложили слідуючі жертводавці:

С.Г. Варрен, Блейн Лейк	5.00
А. Брикановський	2.00
Ник. Вінтоник	1.00
Іван Новецький	1.00
Ем. Свистун	1.00
Лісовський	1.00
Іванко Гунчак	.75
Валмер, Саскатун	.50
П. Бузікевич, Крикор	1.00
Манітоб. Секція БУК-а	25.00
О. Мушій, Винипеґ	1.00
адв. Арсенич	2.00
др. Новак	5.00
ОО. Василіяни	10.00
Завідовський	1.00
Хминя	1.00
Прокоп Рудик	2.00
др. Канчір	2.00
о. Шумей	5.00
Кипавір Друг Стор	10.00
Мирая	1.00
Парохія св. Пок. у Винн.	25.00
о. П. Божик	5.00
Читальня Просвіти, Ростерн коло Танаска	7.00
Г. Гунулик, Бур. Саск.	1.00
Ат. Лежик, Гернсей, Саск.	1.00
Н. Бий	1.00
Петро Стадійчук	5.00
Мейсей Ірвинський, Бур	1.00
Семен Гнатюк, Лемігон	1.00
Мих. Добко, Планкет	1.00
Іван Гуцулик, Гернсей	1.00
В. Гарасим, Лемігон	5.00
Ст. Сухий, Гернсей	1.00
Парохія у Вельверін, Саск.	6.05
Жіноче тов. при парохії в Саскатуні	25.00
Разом	$164.30

Окремо жертвували річами:

"Українська книгарня" у Винипеґу— книжок вартости на	9.25
Галаґ ве., річей вартости	8.00
"Провидіння" у Винипеґу	12.00
Разом в річах	$29.25

Всім жертводавцям щиру подяку в Христі складає Головний Заряд Бурси БУК-а в Саскатуні, як слідує:

Яків Стратійчук — Б. Корчинський
о. М. Пелех — В. П. Харко
Орест Жеребко — Осип Прийма
о. П. Криворучка

* * *

Жертв треба більше!

Українці католики! Вінуймо власну бурсу в Саскатуні!

Нехай живе БУК!

ВИМІНА УЧИТЕЛІВ

В многих школах будуть вільні посади учителів і учительок. Літо, це час зміни після нових постанов Шкільного Акту.

В кождім случаю, коли учитель самий переноситься на іншу посаду, або коли податковці бажають зміни — пишіть до нас, на адресу: Вс. о Іван Бала, ЧНІ, Ituna, Sask. або: Вп. Осип Прийма, 804, 24 & 4th St. Saskatoon Sask.

Там дістанете адреси бажаних учительських сил!

Там дістанете пораду в справі школи.

Українці католики, не легковажте справи! Справа нашої школи, це також справа нашої парохії, нашої церкви, нашої будучности в Канаді. Який учитель, таке навчання. Таке буде молоде покоління і така найблища наша будучність! Тому вимогою хвилі є; В наших школах тільки наші учителі!

Жадна жертва для тої справи не є завелика, жадна праця не є даремна. Тут саме є праця, що сягає корінно в самі основи нашого буття в Канаді. Школа має бути наша не лише зверхно і через заплачення податку, але також внутрішним змістом і **духом науки.** Тої справи легковажити не можна!

Шкільні урядники! У всіх справах питайте, пишіть і засягайте вісток після поданих вище адрес.

Будьмо чуйні!

НАШІ ЗЇЗДИ

Ряд наших з'їздів відбудеться протягом липня і серпня в Саскачевані, а також в Манітобі. Вони заактивізують маси, вони намітять і видвигнуть нові потреби наші, щоб необхідно сповнити та залагодити. Вони підбадьорять і заохотять до дальшої праці!

Чи можна сумніватися в їх корисність?

Чи можна заперечувати їх доцільність?

Чи можна не добачувати їх необхідности для розвою нашого життя в Канаді?

Час літний найбільше відповідний для таких підпринять. Хлібороби приїзджають самоходами навіть з найдальших околиць. Робітники мають нагоду взяти відпустку. Всі разом спільно можуть обміркувати дальшу діяльність ради закріплення наших позицій і здобуття нових.

Іде бій за безсмертну душу!

Іде змаг: або ми, або вони! Або Христос, або Велзевул! І тому так нагально кричать: Поклонися мені і все тобі дам.... Все тобі дам — чуєте? Дам тобі людське презирство, амбітність, зарозумілість, пусту гординю, вигоди, свари і ненависть — коли виречишся Бога..—так каже нині ложний світ.

Не можемо втечи з фронту борби.

На тім фронті нема сховків, нема запілля. Той фронт не має передишки. Ми маємо стати аванґардою Христа, лицарями св. Духа, борцями за краще Української Нації в Канаді!

З'їзди обєднають нас, дадуть можність краще порозумітись, провірити власні сили і з новим запалом піти до побідного здобуття!

Великий з'їзд БУК-а буде на св. Петра і Павла, 11 і 12 липня, неділя і понеділок в

АИТУНА, САСК. і КАНОРА, САСК.

Дня першого серпня, в неділю, відбудеться Окружний з'їзд БУК-а в

АРРАН, САСК.

Всюди прегарна програма, добірні промовці, актуальні теми!

Всюди взірцева мистецька програма!

Всюди і всіх запрошують на з'їзд місцеві українці католики!

Ми не маємо упередження до нікого, хто доброї волі!

Всіх **людий доброї волі** щиро запрошуємо і витаємо на з'їздах!

* * *

В Манітобі на св. Петра і Павла відбудуться Окружні здвиги молоді БУК-а в

ПАРКАХ, МАН. і СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Перша місцевість недалеко Винипеґу, друга дальше назахід.

Наша молодь збірається і готовиться до виступу!

Наша молодь весела і життєрадісна!

Слава нашим активістам!

Нехай живе БУК!

РІШЕННЯ ЗЇЗДУ У ВАЙТІ, МАН.

Як подано раніше. Окружний з'їзд українських католицьких хліборобів відбувся у Вайті, Ман. в неділю і понеділок, 13 і 14 червня, ц.р., під проводом БУК-а.

Участь взяли запрошені гості, бесідники і маси вірних. Вайта не бачила ще такого здвигу і скоро мабуть не буде бачити. Погода дописала. З гостий були: Впр. о. др. Кушнір з Винипеґу і впр. о. Ігумен Камінецький, ЧСВВ. Також панове: Ільчишин, Загарійчук, Микитюк, Продан і відпоручники Брацтва св. о. Николая.

З'їзд приняв дослівно ці рішення:

"1) Хоч хліборобський стан донедавна і нині ще не має своєї сильної орґанізації, бо може того досі не було потрібно, то нині настали нові часи і хлібороби мусять мати свої станові орґанізації. А це з двох причин: а) щоби можна успішно протиставитися орґанізаціям інших суспільних станів і, б) щоби можна видержати компетицію в ділянці господарській з хліборобами інших країв і народів.

2) Хліборобський стан мусить бути повновартісним в суспільности. Цього нині на жаль годі сказати про хліборобство, з огляду на господарський лібералізм і капіталізм, що постійно підривають хліборобство, піддержуючи натомість велику торговлю та тяжкий промисл а також з огляду на комуністичну пропаґанду, яка має на меті стягнути хліборобство до ролі панщизняних невільників — пролетарів.

3) Український католицький хліборобський рух звертається в одночас проти капіталізму і проти комунізму, а стає на становищі християнського господарського солідаризму.

4) Супроти цього зібрані на українськім католицькім конґресі у Вайта, Ман., взивають не тільки заступлені на конґресі громади, але взагалі усе свідоме українське католицьке хліборобство Канади, щоби негайно творили в себе українські католицькі хліборобські відділи БУК-а.

5) В цих відділах учасники конґресу добачуть такі користи, як гідне заступництво станових хліборобських інтересів, особливо супроти великої торговлі і промислу.

6) При злучених силах усіх хліборобів дасться більше осягнути, як при зусиллях поодиноких людий. Тоді держава буде приневолена звернути бачнішу увагу на хліборобство та поробить заходи, щоби усунути труднощі, які заходять між хліборобством а іншими господарськими клясами.

7) При помочі відділів БУК-а вдасться значно ограничити вплив великого капіталу через заложення власних кас і банків.

8) При помочі даних відділів можна приступити до кооперативного збуту хліборобських землеплодів, усуваючи тим робом визиск посередників-спекулянтів.

9. Відділи БУК-а можуть переводити більші закупи (насіння, оливи, ґазоліни, шпаґату) господарських річий і машин.

10) Для плянового ведення господарки учасники конґресу взивають уряд до заснування середних та вищих шкіл, як рівнож ведення бюра поради в ріжних хліборобських справах.

11) Так віримо скріпити дух солідарности між хліборобами, піднести станову свідомість, змогти взаїмну допомогу, що все разом відповідають суспільній природі чоловіка і християнській любові ближнього.

12) Для успішного здійснення намічених завдань взиваємо Провінціональний Заряд БУК-а, щоби заложив Провінціональну Хліборобську Палату, до якої увійшлиб представники поодиноких відділів і якаб вела діяльність на терені Манітоби також з іншими католицькими хліборобськими орґанізаціями.

13) З'їзд рішає перевести все намічене згідно з можливостями на місцях, з тою глибокою вірою, що тільки практичне відвернення від господарського лібералізму та капіталізму з одної сторони а від більшовицької пропаґанди з другої, принесе господарське уздоровлення Канади і скріплення господарського становища хліборобів.

14) Учасники взивають БУК, щоби видержав у своїй високо патріотичній та культурній праці на кращу долю всіх українців в Канаді.

* * *

Ці рішення винесено в неділю, дня 13 червня.

В понеділок коротко а ясно поставлено ще такі додаткові рішення:

1) Творити місцеві відділи БУК-а.

2) Утворити окружну екзекутиву.

3) Взивають до співпраці всіх хліборобів провінції.

4) Висказують вірність та любов до Їх Ексцеленції, Кир Василія.

5) Подбати про кооперативний збут хліборобських плодів.

6) З усею рішучістю взивають придержуватися клича "Свій до свого".

7) Скликати конґрес на слідуючий рік до Вайти.

Намічені завдання такі широкі, що годі їх обговорити докладно, бо це занялоб богато місця. Годиться однак тут сказати, що покладено загальні основи під далеку працю. О скільки учасники виконають це, що обіцяли і прирекли, о стільки буде успіх наміченого. Практично, коли потворять відділи БУК-а, як орґанізаційні клітини на місцях, без котрих жадне здійснення наміченого можливим не буде.

Тому, українці католики околиці Вайти! Творіть відділи БУК-а!

Тут перший крок практичного здійснення намічених завдань — збірайте членів, ширіть нашу пресу! А наша преса подасть Вам вказівки час до часу, як дальше практично поступати. Нехай кождий член заплатить свою вкладку, нехай читає свій Бюлетень! Тоді будемо жовнірами і лицарями за кращу долю не лише з імени, а з діл!

Це ціль БУК-а! Українці католики Вайти, вперед!

ЗВІТ

В неділю, дня 11-го квітня відбулися збори відділу ч. 19, Кридор, Саск. Збори почато молитвою "Царю Небесний." Прочитано цілорічний звіт праці і одобрено. Слідували запити, прочитано імена членів. Вибрано заряд на рік 1937, як слідує:

Голова — Антін Яремович
Заступник — Василь Харко
Скарбник і писар — Оля Козак
Провірники — Василь Циба і Петро Бузікевич

А. Яремович вкоротці дав доказ, що релігійна орґанізація дає членам повну нагоду залишитися так добрими національно, як релігійно.

Відспівано: Христе Царю — всі члени пішли до церкви св. Димитрія на вечірню.

Залучаю $12.60 членських вкладок а пять долярів на програми.

Желаю всього добра,

Оля Козак, писар

ЧЕСТЬ, КОМУ ЧЕСТЬ!

Звіт загальних зборів Українського Товариства Допомоги Інвалідів за рік 1936 виказує на нових 22 членів добродіїв українських інвалідів аж 16 українських католицьких орґанізацій!

Значить українці католики на 200% виконали свій національний обовязок допомоги інвалідам УГА!

Значить, українці католики не тільки правдиво щирі патріоти, але ще й понад те. Вони перевиконали своїми жертвами всіх інших українців! Вони заслужили на окреме почесне відзначення!

Поіменно членами добродіями інвалідів УГА вичислено і надідено почесними грамотами слідуючі українські католицькі орґанізації:

1) Парохія Непорочного Зачаття в Гемтремк, Мич.

2) Укр. катол. Церква св. Духа в Монтреал, Кв.

3) Укр. Катол. Церква св. Михайла в Монтреал, Кв.

4) БУК, Манітобська Секція

5) Укр. катол. Церква св. Володимира і Ольги, Винипеґ, Ман.

6) Укр. катол. Церква св. Покрови, Винипеґ, Ман.

7) Укр. Катол. Церква св. Юрія, Саскатун, Саск.

8) Укр. Катол. Церква Непорочного Зачаття в Торонто, Онт.

9) Укр. Катол. Церква св. Йосафата в Торонто, Онт.

10) Укр. Катол. Народний Дім в Едмонтоні, Альта.

11) ОО. Василіяни в Мондері, Альта.

12) Укр. Катол. Парохія в Оттаві, Онт.

13) ОО. Редемптористи в Йорктон, Саск.

14) Укр. Катол. Народний Дім в Калґарі, Альта.

15) Укр. Катол. Народний Дім в Краків, Альта.

16) Укр. Катол. Церква св. Николая, Винипеґ, Ман.

Так українські католицькі парохії, товариства свідчать про свою любов українства! Так вони свідчать не лише язиком, але жертвами, **ділом**!

Та з цікавости, мимоволі, спитає зачудований читач, а як є з крикунами на прерії, що собі приписують 100% українство а всім відмовляють навіть назви "Український" — скільки вони дали, скільки між ними добродіїв для інвалідів УГА?

Ну, і як гадаєте, скільки?

В цім виказі ані одного!

І так крик на язиці і розбивання наших суцільних громад на прерії свідчать пророчисто, що воно варта. Для кого така робота, яка рука це робить і з яким наслідком! Горлають про Україну на сцені а коли прийдеться дати, то ось такі жертви. Взятиб перший ліпший примір з тогож виказу:

"Бюкенан, Саск., К. Ґондзьола .. $2.85"

Виказує так звіт УКТОДІ.

Аж два доляри і вісімдесятьпять центів на любов і свідоцтво для України!

Здається, що тут кождому розумному ясно, як на долоні, що варта така "любов Неньки України" — чи може самолюбство?!

І не дати собі замилити очий, українці католики на прерії!

Не дати оббріхати себе, залякати себе! Голову в гору!

Ви всі, члени українських католицьких церков, Народних Домів, товариств, — Ви всі Українці Католики є тою сіллю українства в Канаді! Ви є тим хребетним стовпом всього орґанізму нації — без Вас нема нічого і все без Вас паде!

Українці Католики, **говоріть скрізь**, не встидайтеся, **про свій дійсний патріотизм**! Бо це дійсна, як сльоза чиста і щира любов України — любов, засвідчена ділом, жертвою для інвалідів Української Галицької Армії! **Ви праві**!

А не наші противники-вороги!

Говоріть при усяких нагодах, прийдуть пікніки, з'їзди, збори— скрізь, з нагоди хрестин, вінчань, празників говоріть ясно, **голосно** — ми вже задовго мовчали, надто покірно вислухували все, **най тепер слухають нас**! Говоріть, що ми, українці католики є дійсними патріотами, щирими жертводавцями і того найтяжчий ворог нам не відбере, не заперечить!

Це наш безспірний доказ!

Честь, кому честь!

Голову в гору!

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

"Як полюбив мене Отець і я вас полюбив — перебувайте в моїй любові!

"Коли заховаєте мої заповіди, перебуватимете в моїй любові — як і я заховував заповіди мого Отця і перебуваю в Його любові.

"Се сказав я, вам щоби моя радість у вас була і ваша радість стала повною.

"Се моя заповідь, щоби ви любили один одного, як я полюбив вас.

"Більшої від сеї любови ніхто не має, як хто душу свою положить за своїх другів.

"Ви мої други, коли робитимете, що я вам заповідаю!"

Єван. св. Йоана 15, 9-14

Тома Кемпійський

ПРО ЛЮБОВ ІСУСА НАД УСЕ

Щасливий той, хто розуміє, що то значить любити Ісуса а себе ради Ісуса нізащо не мати.

Нераз треба ізза свого Улюбленого і любу річ покинути, бо Ісус хоче, щоби Його єдиного над все любити.

Привязання до сотворіння зрадливе і нетревале, а любов до Ісуса вірна і тревала.

Хто привяжеться до сотворіння, той минеться з минущим. А хто припаде до Ісуса, стане сильним на весь вік.

Його люби і тримайся, як приятеля. Того, що не покине тебе, хоч усі відступлять від тебе і не дасть тобі наприкінці загинути.

Хочеш, чи не хочеш, треба буде колись зі всім розстатися.

Тримайся Христа в життю і смерти. Здайся на вірну любов Його. Він один може тобі помогти, коли все інше тебе опустить.

Твій улюблений є такої вдачі, що Він не

хоче допустити ще кого стороннього. Але сам один бажає мати твоє серце і як володар засісти на своїм власнім престолі.

Коли зумієш відсторонити себе від усякого сотворіння, тоді Ісус радо схоче у тебе вітати.

Переконаєшся, що майже все те пропало, у чім ти впевнявся, на людий а не на Бога.

Не вповай, та не впевняйся на тростину, котрою вітер колише. Бо кождий смертний чоловік, то трава і вся слава його, як цвіт трави зівяне. (Іс. 40, 6—7).

Хутко ошукаєшся, коли будеш оглядатися тільки на позверховну людську подобу.

Бо коли шукаєш своєї потіхи і користи в других людий, дуже часто зазнаєш утрати.

Коли всюди Ісуса шукаєш, то певно найдеш Ісуса.

А коли шукаєш самого себе, то найдеш також себе самого, але на свою загибель.

Бо хто не шукає Ісуса, той сам собі більше шкодить, аніж цілий світ і всі вороги,

———=0=———

Донозо Кортес

СТРАШНА СИЛА ЧОЛОВІКА

———=0=———

Найстрашнійшою зі всіх тайн є людська свобода. Вона чинить чоловіка паном самого себе. А в ділі кермування і управи людських справ, вона ставить його побіч самого Бога.

Чоловік має жахливу власть — він може рішати про послух або бунт проти власного Творця. По причині тої жахливої власти навіть свобода, котрою Бог наділив свої творіння, є несовершенна. Свобідний лист, котрий Бог виставив для чоловіка, дає чоловікові ту власть, щоби отінювати і нищити непорочну красу і чудесну ясність Божих сотворінь. Лад і гармонія всесвіта полягає якраз в цій непорочній красі. Тому отой свобідний лист кінець кінців дає чоловікові власть пад замінити в непад а гармонію в хаос, як добро в зло.

Вправді Бог поклав певні границі цій власти чоловіка. Все таки вона остає чимсь незвичайним, чимсь так потворним, що Бог ніколиб не признав її чоловікові, колиб не був певним, що змінить її у знаряд своїх намірів та силою своєї всемогучости її руйнуванню у свій час покладе край.

Це страшна власть, що Бог дав свому творінню: воно годне лад замінити в непад, гармонію в хаос, а добро в зло. Найвищу рацію свого буття ця страшна власть має в Божій могучости назад відмінити непад в лад, хаос в гармонію і зло в добро. Колиб ми хотіли злегковажити цю вищу Божу могучість, то льогічно мусілиб або заперечити свободу чоловіка, або Божу мудрість і всемогучість.

о. др. В. Кушнір

БУК ПРОБУДИТЕЛЕМ НАРОДУ

Коли наш український народ приїхав до Канади, був він молодий і здоровий. Здавалося, що в короткому часі при своїй витривалости та праці діждеться кращої долі, задля якої оставив рідний дім і своїх батьків. Не знав однак кілько борби жде його оттут в Канаді. Релігійне і національне сектанство, злощасні суспільні та господарські струї капіталізму та більшовизму тягнуться червоною ниткою на протязі сорок літ борби за душу і серце українського народу. Під впливом цеї борби наш нарід вийшов знеможений, розбитий; здавалося, що всьому прийшов кінець. Більшість своїх культурних інституцій, які наш народ здвигав з трудом та клопотом, тоді коли найбільше було потрібно їх помочі, заломилися або зрадили його, провідна верства сталась яничарами. Український національний орґанізм в Канаді перебував крізу, або.... або....

І цю крізу український народ в Канаді щасливо перебув. Як інстинктовий відрух самооборони і самозбереження свойого життя, він покликає до існування Брацтво Українців Католиків Канади. Брацтво наше є покликане отже конечністю, щоби ставити чоло та здержати руйнуючу руку ріжного рода свойого та чужого релігійного і національного сектанства. Та це не одинока і виключна ціль Брацтва. Це тільки ціль неґативна. Позитивною ціллю Брацтва є: Витворити в нашій українській суспільности активність орґанізованих сил, через признання, поширення, здійснення й оборону Христових католицьких засад в житті одиничному, родинному і громадському.

Це своє завдання сповняє Брацтво Українців Католиків Канади вже понад три роки, працю святу і високопатріотичну. Сотки рефератів по всій Канаді, величні маніфестації, академії, урочистости та віча, культурні інституції та шляхотні ініціятиви, оживлені видавництва та преса, привернення чести перед самими собою і перед чужими, робітничі та фармерські конґреси, з'їзди молоді та старших, це все недвозначно говорить, що Брацтво Українців Католиків Канади є дійсним пробудителем народу. Народ, що здавалось був вже завмер, зголошує нині своє право до життя на усіх ділянках. Все те прямо чудо національної сили і розмаху. Все це лише тому, що Брацтво Українців Католиків Канади має чесний, сильний готовий до жертви, ідеалістичний народ і провід.

Зпоміж усіх українських орґанізацій, ми не бачимо ані одної, деби провід і народ стояли близче як це є в Брацтві Українців Католиків. Зпоміж усіх українських орґанізацій в Канаді, одно тільки Брацтво Українців Католиків свідомо і рішучо стремить до закріплення і задержання українського племени в Канаді. Для всіх инших орґанізацій українська кольонія в Канаді, це терен використування і наживи.

І тому не диво, що Брацтво Українців Католиків Канади, хоч це одна з наймолодших орґанізацій, чується однак найбогатшою і найщасливіщою якраз тому, що ми наші національні цілі відчуваємо і до них стремимо цілою силою нашої національної віри, нашої національної гордости та інтензивности.

Ми знаємо, що ми хочемо, але ми хочемо того, що знаємо. Ми відмежовуємося від усякого брудного релігійного чи національного сектанства, бо воно розбиває суцільний національний орґанізм на атоми. Тут не поможуть жадні патріотичні плащики, дійсність є дійсністю. Не вірите, читайте письма наших українських автокефальних з Вінніпеґу.

Нікому так як Брацтву Українців Католиків Канади не лежить на серці доля українського робітника і українського фармера і тому ми відмежовуємося від "пролєтарського большевицького раю в Росії," що з одного і другого зробив раба і невільника.

Через таке своє становище Брацтво Українців Католиків усуває, як той добрий лікар, внутрішну крізу нашого народу. До недавна, здавалося, було неправдоподібним, щоби між українцями устали колинебудь сварні та незгоди. Нині це стається дійсністю. В наші ряди вступає взаїмне довіря. Це нова ера в українському життю в Канаді —ера довіря, що виключає вибрики та рознузданість сумної нашої минувшини. Це конечна передумовина кождої чесної і культурної праці.

І на успіхи цього не треба довго ждати. Український робітник і фармер якому ворог вщіпив пятно зрадника і безбожника, стає сьогодня, завдяки праці Брацтва Українців Католиків, чесним перед Богом і патріотом перед народом. Українці Канади мають свою силу не в оружу але в моральній вартости своїх орґанізацій. Ми маємо можність нині боронитися проти ріжних нападів, звідкиби вони не були. Це є один з найважніщих чинників і найбільше рішучих у відбудові українського життя в Канаді. Ми маємо сьогодня виховну школу народу а провідні люде цеї школи сповняють завдання політичного розсудку.

Наш український нарід має розвязати для себе великі завдання: політичне, соціяльне і культурне. Хоч цього не вспіли виконати цілі українські покоління, то це не значить, що завдання ці не до розвязання.

В чім лежить тайна розвязки?

У великій творчій ідеї, привести український нарід зі стану найбільшого розбиття та розпорошення до стану суцільної, світопоглядної єдности та до рішучости його політичного думання в здобуванню кращої долі. Супроти цього Брацтво Українців Католиків є нашим провідником і пробудителем не тільки у Вінніпеґу та инших більших і менших містах Канади. але воно є пробудителем і провідником цілого українського народу в Канаді.

Колись за сотки літ будуть про нього свідчити, що воно в часі найбільшого занепаду, дало нашому народові нові ідеали, що воно взяло у свої руки неосквернений український прапор і несе його гордо перед очима всіх своїх і чужих.

Вже третий рік Брацтво Українців Католиків кличе: "Українці пробудіться" і в послідних часах заворушилися наші українські широкі маси в Канаді. Якщо сьогодня український нарід в Канаді має яке цінне добро, що може назвати своїм, то це є само Брацтво Українців Католиків. Якщо Брацтво Українців Католиків Канади має який незнищимий скарб, то це довіря українського народу. Сьогодня в тій одній орґанізації є втілена ціла судьба українців в Канаді. Це є щаслива хвиля в історії нашого народу в Канаді, що серед бігу річей нашого життя та його змін, виринула незмінна орґанізація Брацтва Українців Католиків.

Тому що Брацтво Українців Католиків має ясний і рішучий провід, проломлює дорогу новому національному, соціяльному і господарському світопоглядові. Ми вступаємо відважно перед нові завдання і обовязки, які народ на нас накладає, в тому переконанні, що український нарід мусить бути великим і сильним а його сини і доньки му-

сять мати кращу будучність, як була наша минувшина, чи як є наша сучасність.

о. П. Криворучка

БУК ЯК ПОЗИТИВНИЙ ЧИННИК У ВИХОВАННІ МАС

Знаменною чертою БУК-а є чин, акція. Це освітна виховавча апостольська праця над здвигненням українського народу в Канаді. В серцях членів БУК має плекати апостольський вогонь і здійснювати ідеал, начеркнений статутом. Члени БУК-а ради Христа Спасителя і любови українського народу мають постійно, витревало і безустрашно голосити вічні правди католицької віри. Маємо відновити в серцях наших людий любов до чеснотливого християнського життя. Вкорінити глибоко побожне життя в наших родинах і парохіях. Вчити солідарности, жертвенности, горячої любови до Бога і між собою.

Живемо серед непевного часу і серед обставин народного розбиття в Канаді. Хочемо однак лишитися здоровими і здатними до життя. Тому все життя мусимо оперти на Бозі. Наша релігія і віра це одиноке найпевнійше заборало. Наша Церква це наша твердиня, що зберігає нас здоровим народом. Вже 2000 літ Церква Католицька веде спасенну працю, поручену її самим Христом Богом. Від неї всі культурні держави черпали початки і розвій. Наш український нарід не є тут виїмком.

Богу дякувати, ми пережили всякі утопії соціялістичні, радикальні і комуністичні. Всякі ізми находять своє закінчення в більшовизмі, що особливо для українського народу є руїнним на кождій ділянці.

Минувші літа є свідком жорстоких нечуваних більшовицьких репресій. Більшовики так перечистили Україну, що ледви чи остали там останки української інтелігенції, що свідома себе — навіть коли вона признавала себе комуністичною. Очі цілого світа з острахом глядять на одну шесту частину всього світу, що нині під червоними сатрапами. Там повінь розстрілів. Минувшої осени под стенку пішло самих головних основників червоного "раю" аж 16. Між ними Каменев і Зіновєв. Зимою ще 13 і знова голосні комуністи, як Радек і Бухарін. А недавно стали вистрілювати самі себе в спосіб незрозумілий і ніде досі не практикований на світі. Стріляють також своїх недавних провідників, як Тухачевського, Путна, ітд.

Такий льогічний вислід марксівської ідеольогії. Це та "партійна віра і партійна мораль" у повнім значінню своєї звироднілости. Мораль без віри в Бога виховує людину на звіра і тоді настають злочини і пекло на землі.

БУК опирає всю свою акцію на вірі в Бога! Ми певні свого оконечного успіху і остаточної побіди. Наша певність і життєздатність основується на вірі в Бога, що є жерелом всього життя, сили, краси і розвою. Наші діла кермує Божий закон. Наша мораль випливає з віри в Бога а наша віра Божа.

Ці правди знає і береже в основах свого серця кождий член БУК-а. Цю ідею ми голосимо і плекаємо ревно. Наш нарід у подавляючій більшости природно добрий. Тільки подати йому світло правд релігійного життя і національного освідомлення. Подати йому до рук добру книжку і добру часопись. Треба нашим організаторам являтись до нього з відчитом. Наш нарід любить це і хоче цього. Такі бажання часто почути.

Хочемо частійшої відправи, хочемо катехизації, хочемо місії, хочемо організації і організаторів з відчитами!

Це прояв здоровий. В Канаді нема вже ніодної кольонії, де не голошеноб відчитів або освітних промов. Часто однак і за часто голошено промови в роді безвірних нападів. Ці напади були всякого рода, проти Бога, віри, Церкви і Духовенства. Це було обидою для простолюддя і тому часто нарід вислухавши таку "промову" з місця реагував, а часом у смиренности своїй тільки плечима здвигав. Але були й місця, де збаламучені одиниці навіть оплескували промовця. Потім ті самі, засліплені фанатизмом, ширили роздор між знакомими.

(Далі буде).

Пилип Кобрин

ДЕ ПРАВДА, А ДЕ БЛУД?

Та не є ціллю цього писання на євангеликів "небо валити", а лише вивести з блуду і правду показати. Тому поставимо ще запит: Як вони можуть твердити, що хрест є ідолом? (Та не тільки ідолом — але й Ваалом, кумиром (—поганські божища). Страшно думати, що люде в своїй непамятті так далеко зайдуть, що такі святі речі, як хрест

ставлять враз з ідолами, Ваалами, кумірами і т.д. Гей, панове євангелики! — як міг Христос нести на своїх святих раменах — по вашому кажучи :Ваали, куміри, ідоли ітд.? Мені страшно про таке думати, що ви говорите!) Євангелики покликуються на слова 2-ої книги Мойсея (20, 2-5.) і 5-ої книги М. (4, 15—19) де наказує Господь Бог так: Щоб ви не зледащили та не почали робити собі тесані постаті, подобу якої постаті, постать жіночу, або чоловічу.... щоб не скортіло тебе припасти на коліна перед ними та служити їм...." Ось на тих словах опирають євангелики свою науку і кажуть, що хрест належить до тих заказаних постатей і йому не належиться покланяти. Коли б ми так мали розуміти ці слова Божого наказу як кажуть євангелики, то треба б було з тієї святині першої, ізраїльської викинути вироблених херувимів, (що мали чоловічу постать) та й саму скриню, камяні плити заповідей Божих, жертівники, свічки (бо то все було витесане, вироблене з дерева, каменя, срібла, золота) і не вважати того за ніяку святість — а з тим всім був би таким і хрест рівнозначним. Гей, євангелики! — як ви кажете? То хіба і сама святість, що її носили по пустині ізраїлетяне — зовсім так, як ми тепер носимо хрест — то по вашому "ідол, кумір, божок"? Воно б так по вашому виходило, але так не є. І якже ж треба розуміти ці Божі слова? А ось так: Поганські народи давніше виробляли собі всілякі форми, постаті: звірину, гадюку чи якусь постать чоловічу і казали, що той їх твір є Богом і таким своїм богам покланялись, молились, приносили жертви і почитали їх так, як ми почитаєм Господа Бога правдивого. Таки ж самі ізраїлетяне були собі в пустині виробили золоте телятко і його узнали за Бога. Навіть наші давні прабатьки, як були ще не-християнами мали такого божка, що мав форму чоловіка і те ж казали, що то Бог. Отже ж Господь Бог наказує, щоб не робити всяких таких подобин, форм, болванів і щоб їм не віддавати почести божої, бо така робота відводить людей від Бога правдивого. Ми ж покланяємось і служимо єдиному правдивому Господу Богу — а хрест, церкву, чашу, євангеліє ітд. уважаємо за святі речі, зовсім так, як ізраїлетяне уважали за святощі: святиню, книгу Божого Закону, скриню завіту, камяні плити заповідей і ін. І всі ті святі речі не тільки, що не відводять нас від Бога, але й ще нам його нагадують і помагають нам у Божій службі. І хрест так само нагадує нам про розпятого Ісуса, ще про його рани, муки і про ввесь хід подій на Голгофті. Отже ж хрест є Євангелієм Христових мук і Його смерти. (Мені дивно, що малі діти можуть це розуміти, а п. Купчак "і іже с ним" цього не розуміють. /Не розуміють — бо не хочуть!) Коли одіння св. Павла помагало людям і їх уздоровляло, то Хрест Ісусів ще більше може нам помагати. Думаю, що вже є досить сказано, (ще й на підкладі св. Письма доказано — з цього вже кожний ясно зрозуміє, що хрест є річ свята — так, як святою була Скриня Завіту; той сам Бог, що освятив своїм побутом ту скриню, що освятив гору Синай і місце, де явився Мойсеєві, той сам Бог був також і на хресті і його освятив.

Кажуть ще євангелики, що "хрестне дерево є Богом прокляте" наводячи слова св. Павла до Галат (III. ст. 13) де є сказано: "Христос викупив нас від клятьби закону, ставши за нас клятьбою; (писано бо: "Про клят всяк, хто висить на дереві") Речення в скобках читається в V кн. Мойс. гол. 21, ст. 22 і 23. Тут кажеться, що не дерево, не хрест **а сам** таки **Христос** "став за нас клятьбою" бо ніде нема сказано щоб хрест був за нас виданий на муки — але сам Христос. Тут вже наші євангелики перекручують значіння цих слів. Але зараз в наступнім стисі завдяки мукам Христа "дійшло на нас благословення (небесне) і через віру (в Ісуса Христа) ми прийняли Святого Духа." Тут знов треба пригадати слова Христа, що святе дерево (хреста) видає святі овочі, а не гниле, "прокляте". Це потверджує і св. Іван Богослов коли каже, що "Кров Ісуса Христа, Сина Божого очищує нас від всякого гріха" (І. Ів. 1, 7.) Коли Кров Христова очищує нас з гріхів, то як не очистила б хреста, ще перед тим? Та ж та Кров перше спливала на Хрест — і аж опісля на нас, що стоїмо під хрестом, почавши від тої першої громадки християн, де був той св. Іван! Як тая Кров, що нас змиває, не могла б змити хреста — та лишила його нечистим, брудним, "проклятим"? Цього ніхто не зрозуміє, хіба тільки п. Купчак! Отже ж бачимо, що хрест є святим чистим — його очистила, освятила Кров Христова, так як і нас. "Я святий — і сам всьо освящаю" — сказав Господь.

А тепер ще одно, а це: п. Купчак каже, що в св. Письмі нема ніде сказано, щоб хрест "за святість почитати — бо Апостоли того не вчили". Та відповідь була б вже зайвою, бо повисші факти вказують, що хрест є святою річчю — так само як церква, чаша, Євангеліє — а в старому Завіті ще за часів Мойсея: Божа Святина, Скриня завіту і все, що було в тій святині, — усе це було святим, що звичайним людям навіть не можна було дотор-

катись, бо до цього були назначені священики і левити, що також були посвячені Богу і мали осібний одяг святинний, зовсім так як тепер по церквах наші священики при богослужбі. Отже ж того, що вже є сказано, вже було б досить щоб знати, що хрест є святим— таксамо як скриня завіту, бо як на хресті, так і на тій скрині був один святий і пресвятий Господь. Але я ще додам ось що: Усе що чинив Ісус Христос — і нам усе те треба чинити. Коли Христос для людей працював, добро їм лиш творив, терпів, молився, напоминав — то усе те і нам треба робити. Коли Він ніс хрест ціле своє життя (терпіння) — а при смерті на раменах ніс припудно — то й нам ціле життя треба терпіти — а нести хоть на шиї і в хаті можемо мати. Христа всюди кликали: Учителю, учителю! А нащо? —Щоб усього нам учитись від Нього! Отже ж треба нам мати форму хреста, як і Він його мав. Та він і казав: "Учіться від мене" .... "Беріть хрест"! А св. Павло каже: "Мене ж не доведи (Боже) хвалитися (чим небудь) тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа".... (Галат. 6. 14.) Слухайте, євангелики! Ми ж так і робимо! Ставляємо хрест в церквах і на церквах, по наших хатах — й на собі його носимо й по дорогах, щоб засвідчити, що ми учні того Учителя, що ніс хрест — й на нім умер. Ми тим і визнаємо віру в Христа розпятого. А ви ж, євангелики як "хвалитеся хрестом"? Де той хрест є у вас? Яка ж "хвалба хрестом" як ви його сховали, викинули? Святий Петро і св. Филип поумерали також на хрестах — а ви його боїтеся, як жид свяченої води. І які ж християни — коли без хреста?

Коли так євангелики покликуються на науку Апостолів — то і їх варт би запитати на якій підставі вони святкують неділі і свята, як: Різдво Христове, Воскресення, Вознесення, Зіслання св. Духа? Всі неділі в році і згадані свята вони святкують урочисто: ніякої праці в ті дні не роблять, на свої "зібрання-молитви" йдуть десятки кільометрів, відбувають "переломання хліба" по своїх "домах молитви", учаться віри, каються гріхів ітд. словом одним: святкують по християнськи. А Апостоли не вчили нічого про святкування! І одного слова нема ніде в посланнях св. Апостолів щоб святкувати. Тай сам Ісус Христос в своїх научаннях ніде не каже: Святкувати! (Як Христос, так і Апостоли цього не наказували, що вже було приказаним давно-давно ще у Старому Завіті). І якже ж це назвати, що закидують нам євангелики, що робимо це "чого не учили Апостоли" — хоть і Апостоли і сам Ісус Христос учить нас словом і приміром — а самі ж чинять то "чого не учили Апостоли? Це вже спитаймо їх самих!

Ще богато закидів підносить проти католицької церкви п. Купчак в своїм листі до мене, та я не є обовязаний на них відповідати, бо я не є ніяким відповідальним чинником церкви.

Ці рядки я написав, щоб показати як блудна і обманна є наука євангеликів, тільки в тім, що відноситься до хреста. Та коли б хто хотів списати всі їх блудні вірування, то дало б матеріялу на цілі томи.

А останніми часами вони почали ширити свої теорії майже по всіх наших колоніях і чим раз більше людей йде за ними на манівці. Тому не від речі буде коли ми трохи деколи над цим застановимось.

А вже по перечитанні цього письма будемо хоть в частині знати де правда — а де блуд.

—o—

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука 19 — Галичина і галичани

Ми згадали, що до приходу татар, наша культура і блеск нації був в Київі. Коли Київ зруйнували, українська культура стала процвітати в Галичині, у Львові. По нинішний день Львів звертав на себе увагу культурного центра, де скупчена українська інтеліґенція.

Під кінець XVIII стол. (1784 р.) австрійські пануючі отворили у Львові університет а першим, що став на ньому викладати українську мову був католицький священик Яків Головацький, приятель о. Маркіяна Шашкевича, що помагав йому в праці над укладом Русалки Дністрової. Від того часу досі Галичина стає Піємонтом України, звідки виходять всі найкращі почини і змагання ради самостійности і державности. Звідтам передістається світло відродження на Волинь і Буковину. Польща ставила і ставить труднощі українському відродженню, та всі труднощі тільки гартують борців.

Українські католицькі противники часом навіть з піною на устах негодують проти нашої Церкви, та погодитися мусять з фактом, що українська національна свідомість вийшла якраз з тої Церкви. Галицький Піємонт повстав під католицьким хрестом і під охороною того хреста росте. В православних церквах Польщі українських дітий учать катехизму в польській мові, прав лять навіть богослуження в польській мові і в тій мові проповідують, переписуються з урядом та видають всі урядові акти.

Інакше поступає українська католицька Церква. Вона обстоює своє право на своїй землі а через те часто чуємо, як уряд вязнить українських католицьких священиків. Я сам бачив в Канаді метрики, видані православними на Волині, а видані католиками в Галичині і вони самі про себе говорять — є історією.

На Великій Україні правительство масово винищує українців засилаючи їх на Сибір та на Соловки. На Сибірі вимішує наше населення з усякими монголами, нарочно на те, щоби їх як расовий тип винищити. Опорожнені таким чином місця на Україні заміщує москалями і жидовою, які знова вимішуються з осілим правно населенням і затирають расову ріжницю.

На Буковині і Бесарабії також не лучше. Православна Церква робить мовчки те, що накаже уряд. Так винародовлює українців на користь румунам. По містах панотці прав лять і говорять проповіди лише по румунськи. Знищено всі українські школи. Українські учителі видалені зі шкіл а на їх місце прийшли румуни. Навіть річниці національного поета Осипа Федьковича там влаштувати не вільно. Якаж надія на тих українців, що попали під московське і румунське ярмо а повної національної свідомости не мають? Чи в силі зберегти вони культуру без помочі галичан?

Тому Галичина найбільше надійна. Вона заступає нам власну державу, є зберігателем національного блеску і культури. Конкордат, заключений між Ватиканом і Польщею, запоручує галичанам повну свободу в Церкві та хоронить її перед насильством уряду. Були випадки, що уряд мимо всього замикав українські бурси — однак спираючись на постанові закона українські епископи відмикали такіж самі бурси в іншій стороні краю. Часто уряд заборонює там збирати жертви на народні цілі. Тоді наші епископи дають відручно повновласть даним збирачам і вони збирають на дану ціль. Дивно є, коли деякі українські діячі не добачують, чи не хочуть добачити тої великанської культурної праці Української Католицької Церкви і навіть підважують її вплив. Часом вони пропаґують православія, мабуть радіб підвести українців під польську гру, котру виконує та Церква. Через короткозорість не бачать національної небезпеки в православію, або коли бачать, то удають, начеби не бачили.

Коли говоримо про галичан, то не інакше розуміємо, як про католиків. Так само, коли згадуємо українську культуру, то не інакше годні її очеркнути, як тільки в злуці з католицтвом. Світські установи будуть трівкі лише тоді, коли опруться на здорові засади католицтва. Світські люди завсіди потребують помочі Церкви. Так само будова української суверенности не дасться пояснити без співділання Церкви, що виховує трівкі характери, привязані до правного авторитету і осередку власти, без чого жадна влада не встоїться. Це добре знають наші вороги, польські шовіністи і тому всею силою підтримують православія. Щоби скріпити православну аґітацію помагають оснувати православні часовні між лемками, бо вони стануть легким запрягом до їх державного воза. Православія є потоком на польські лотоки.

Наші поселенці це 75% з Галичини. Вони мають постійні звязки з братами у Старім Краю і чим ті відносини ліпші, тим краще ми тут поступаємо. Коли ширити православія то ці відносини певно ослабнуть на шкоду українського відродження. Дуже прикро дивитися, як деякі людці того бачити не хочуть.

Остання війна доказала, як патріотичне було військо католицьких галичан. Воно було саможертовне і здисципліноване. Січові Стрільці, що пійшли за Збруч, дали доказ цьому. Люди тямучі повинні оставити Галичину в спокою по обох боках океану і не перешкаджати в роботі галичан. Галичани при своїй Католицькій Церкві, зі своїм Епископом і Духовенством та щирими світськими людьми вивяжуться зі своєї задачі напевно лучше, чим всі православія разом.

Завдання: Напишіть, якого віроісповідання є галичани в Старому Краю а якого на Буковині, Бесарабії і Волині? Подайте ролі обох Церков і зробіть з того висновки. Як москалі винищують українців на Великій Україні? Обдумайте і напишіть — добру чи злу роботу роблять ті люди, що відпадають від Української Католицької Церкви.

др. Л. Цегельський

ЯК НАШІ БУДУВАЛИ ДЕРЖАВУ

Уривок зі споминів

З жалем розпрощався я з др-ом Романом Перфецьким, з яким ми так дружно та згідно співпрацювали в перших найтящих тижнях, коли наладжувано початки нашої адміністрації, та котрий вів мій ресорт самостійно вчасі моїх поїздок на Велику Україну в місяці грудні, 1918. Ми передавали др-у Іванові Макухові вповні упорядковану, наладжену, адміністративну машину, в якій він не потребував чинити майже ніяких змін. Я переходив до другого ресорту з вдоволеною свідомістю, що я доконав тяжкої задачі і не завів покладеного в мені довіря. Тільки той, хто коли переживав державний переворот і творення нової держави — сказати б так — від самого коріння, може осудити, якої праці доконано. Поляки в так званій західній Галичині не потребували будувати адміністрації, бо вони просто переймили бувші австрійські староста з усім персоналом. Тесаме Чехи на Чехах і Моравії. Ми натомість мусіли будувати нашу адміністрацію з самих основ. Каменя на камені не лишаючи, мусіли ми обсадити всі староства, міські управи і добру половину сільських управ цілком новими людьми. А це є неабияке діло. Ми вдержали лад, спокій і безпеченство особи і майна. Ми зорґанізували жандармерію і поліцію. Др. Макух переймав добре функціонуючий апарат. Справедливість каже піднести, що в бодові цього апарату співпрацювало все наше свідоме громадянство, інтелігентні повітові лідери як і свідомі селянські провідники, як це я вже мав нагоду попереду розповісти.

ЯК АНҐЛІКАНИ СОБІ ДУМАЮТЬ

Недавні дії з уступленням короля Едварда та роля Анґліканської Церкви в цих діях деяким духовникам тої секти в Канаді дали видно нового розмаху. Вислідом того є настрій на недавній анґліканській конференції в Ріджайні. Той настрій в деяких виявах на стільки веселий, що варта його відмітити.

І так 3 червня, ц.р. анґ. духовник В.Г. Адкок взивав анґліканський синод в Ріджайні більше менше нідочого іншого, як тільки в 1937 р. "поправити" історію. Після него початок Анґліканської Церкви не є від Генрика VIII — але ще перед св. Августином. Не подав тільки хто після його винаходу є творцем тої секти. Бо взагалі звісним і незбитим історичним фактом є, що Генрик VIII заложив собі свою Церкву тоді, коли св. Отець не хотів згодитися на розвязання подружжа Генрика з Катериною Араґонською. Тоді Генрик найшов в тодішних відносинах відповідний собі вихід через так звані "розводи" — а щоби надати права якоїсь таїнственности, дібрав відповідних для себе духовників і так утворив "свою Церкву." Одначе пан Адкок не полюблює такі заложини і радби навіть всі канадійські шкільні підручники змінити після свого бажання. Він видно представляє собі історію на вид шкіри, котру відповідно до примх можна натягати не оглядаючися на правду дій. Дійсно веселі погляди анґліканців і досить цікавий той "синод" на котрім такі погляди і домагання ставлять.

Подібно весело задивлявся той синод на справу православних в Саскачевані. Пан А. В. Г. Ашлі подав до відома, що анґлікани видомо поправляють свої відносини з православними. Він сказав навіть дослівно, що "тисячі" православних, позбавлених відправ і церков, аж напираються в Анґліканську Церкву. В цім запалі піддержав його рев. Адкок, що сказав, начеби один з голов Православної Церкви сказав йому особисто, що він бажає, щоби анґліканці обслугували його православних.

Пан Адкок дослівно сказав так: "Нам треба православного духовника, щоби нам помагав. В самій Ріджайні є сотки, котрих треба обслужити. Їх діти ходять до наших публичних шкіл, а не до сепаратних. Вони в крузі нашого ділання. Я вже маю 30 до 40, що ходять тепер до моєї церкви."

На ці слова пана Адкока звертаємо увагу українців в Ріджайні.

Ці заяви дійсно веселі своїм анґлійським розумінням наших відносин, бо певно під православними не можна розуміти нікого іншого, як також і наших українців з Буковини — але та заява говорить, що і з якої сторони нам загрожує. Цікаво, що не подали імени того голови Православної Церкви, котрий бажав, щоби анґліканці обслугували його православних. Це все подав часопис "Ріджайна Дейлі Стар," з 4—VI, ц.р.

Все таки добре знати, які апетити мають протестанти і хто їх апетити викликує. Особливо добре знати то нам, бо православні все заперечували, що жадної злуки з протестантами не мають. А тут на самім протесантськім синоді анґлікан чути щось зовсім противне. Ба навіть вже заповідають, що мають "абсорбувати" православних! Чи не заскоро? Мабуть іще не дуже добре почуваються після уступлення короля Едварда, а вже беруться "абсорбувати" в Саскачевані православних — може зашкодити....

—=o=—

АВТОКЕФАЛЬНІ МІЖ СОБОЮ

З попереднього числа Бюлетеня наші читачі знають, які відносини настали між автокефальними на основі листів В. Липківського і які закиди бодай загально одні видвигнули проти других.

Культ ненависти проти українців католиків збирає тепер посів, свої жнива.

Не можна ніде і ніколи безкарно на довшу мету плекати деструктивної пропаґанди проти кого це не булоб без того, щоби така робота не пімстилася жорстоко на самих пропаґаторах.

Раз защіплена національному орґанізмові ненависть діє наче отруя, аж до коріння. На це ми звертали увагу від першого числа Бюлетеню і заповіли, що будемо ратувати, що ще можна вратувати і поки ще час. Часом однак недуга може зайти так далеко, що ратунок стає неможливий і тоді надходить .... крах!

Винипеґ Фрі Прес з дня 3 червня, ц.р. на першій сторінці принесла новинку: "Відмовляється уступити." А дальше подано, що реверенд Петро Маєвський подав до суду скаргу о пятьдесять тисяч долярів на провідників Автокефальної Церкви. П. Маєвський зазначує, що церковний суд не мав поваги його судити а Іван Теодорович перестав бути головою автокефальних тому, що змінив віру, обряди, засади, канони, дисципліну і практику тої Церкви. Подібно зазначено проти їх консисторії та їх церковного суду.

Отже закиди досить цікаві. Так само скарга о повних $50,000.00

Безперенчо П. Маєвський витерпів від своїх більше як хто і тому гроші ледви чи надолужать йому ті переходи — та бодай в части моглиб втихомирити, колиб тільки виграв процес.... Адвокатів має добрих і рішучих.

Вістник як звичайно по свойому розуміє світ, але дещо скаже тепер про себе, чого інакше не сказавби.

З тих заяв можна лише оцінити і пізнати, що це і яка це "самостійність" та "незалежність" автокефалії. Скільки українцям говорилося, кричалося, вговорювалося при ріжних преріжних нагодах, оцю "незалежність" — це був головний закид проти нас, католиків. Мовляв, католики "залежні" від Риму — а автокефальні "незалежні." Ну, а хто нині, на цім Божім світі, в році 1937, хоче бути залежним?

Навіть мала дитина і та вже вчиться і хоче бути незалежна.

Навіть мушмени хочуть бути незалежні.

А ми?

Щиж то ми гірші? Не вміємо думати своїм розумом, не маємо свого розуму?

Аґітація таким чином ішла гладко як по маслі.

А тепер довідуємося блище, як то вони— ті "незалежні" є дійсно залежні і від чого та від кого.

От самий Вістник з 15 червня, ц.р. пише на стор. 4 так:

Митрополитові листи про нього самого нічого певного не говорять. Вони лише викликають питання — **чи Митрополит не писав їх під примусом чекістів?** Такий їх зміст. Годіж вірити в його короткозорість. Найможливійше, що **чекісти** знаючи, що в Канаді робиться, **приказували:** Пиши так, щоби робити там клопіт. **Подібне вже було давнійше, коли київська Церковна Рада на приказ чекістів прислала була до Америки домагання, щоби наша Церква не зачіпала більшовиків."**

Дійсно, признання першої кляси!

Таке вже було давнійше, і знова повторяється. Чекісти рядять і наказують, що та Церква має робити — прямо "ідеально"....

Хто це чекісти, знає кождий свідомий українець.

І коли вони приказують, що Митрополити мають писати а ці Митрополити не мають охоти анідвіваги тому спротивитися і **пишуть,** ба що більше **наказують тій Церкві,** що вона має робити—то ясне **хто править в тій Церкві і від кого** вона залежна!

Пощож кричати на українців католиків?!

Пощож нарікати на своїх братів, віруючих людий, котрі не бажають і мають ту смілість протиставитися всяким чекістам, щоби в них навіть не посміли думати про подібне — пощо?

Прецінь кождий тямучий чоловік, навіть зовсім некатолик, коли буде мати до вибору, чи слухати послання з Риму — чи від чекістів, знає без надуми, що вибрати. Коли там є на Україні такі "Митрополити," котрим аж

чекісти приказують, що вони мають писати а ці "митрополити" уважають за відповідне слухати тих чекістів і виконувати їх поручення як на замовлення — внутрі краю і для заграниці — то чи та Церква може втриматися — чи доля автокефалії на Україні може бути і могла бути інша від тої, що є?....

Так Церква, котра відкинула Божий авторитет і правного наслідника верховного апостола Петра, тепер слухає чекістів, слуг діявола та на їх замовлення пише листи. Отакий кінець людської зарозумілости, котра "ліпше знає"....котра "віра лучша". Отакий кінець, хоч початок веселий....

Чи не страшна осторога для всіх думаючих?

⁂ ⁂

Деякі з автокефальних в Канаді видимо здають собі справу з наслідків того, але тільки з наслідків **матеріяльних.** Журяться про долю своїх маєтків....

І тому пишуть так: "Отже вам і вихід! Хоч і не вгадайте, чому Київський Собор поставив епископів вповні, без додаткових благословень, а тутешній не мігби того зробити? Чи він бувби менше благодатний? Чи може на те треба обовязково формальних благословень Митрополита (хочби й почтою), **щоби більшовики могли колись ставити якісь правні претенсії до нашої Церкви в Канаді, як частини Церкви тамошньої?** Як поставили претенсії до російської місії в Злучених Державах і судовою дорогою забрали російський собор в Ню Йорку." Вістник, ч. 12, стор. 6.

Аякже....

Забрали, бо було їх....

Яка печаливість про "собор" — а тепер спокійно застановіться, чи ДУШІ наших братів **менше** варті?

Чому бачити матеріяльні наслідки а не добачувати духовних!

Чому побоюватися за будинки, а не боятися за спасіння душ?

Чому боятися, що більшовики моглиб забрати маєток, а не боятися, що сатана забере найбільший маєток — душу? Чому?

Чи є льогіка і розум в тій боязні — роздумайте самі.

І застановіться також, який страшний провал перед очима тих, що бачать втрати маєткові, а не бачать пропасти для душ, в котру ті душі котяться....

Коли даний "митрополит" може видавати листи на приказ чекістів і на це годиться, значить є їхнім знарядом — то чого він не буде міг зробити для тої своєї влади?..... Чого?

Послідовно він все зробить, що вони йому прикажуть.

А коли так, то РОЗУМІЙТЕ на милість Бога в якій залежності і під яким проводом є автокефалія і не ширіть її!

ЗРОЗУМІЙТЕ вже раз чесно і отверто, що відривати наших людий від БОЖОЇ ЦЕРКВИ, щоби їх віддати під приказ чекістів може бути тільки бажанням сатани і ділом сатани!

ЗРОЗУМІЙТЕ, що страшним шкідником, ворогом і убивником свого народу буде той, хто це важиться робити!

Так не може бути!

Є тільки один вихід з того страшного положення!

НАЗАД до Церкви батьків, в котрій хрестилися — в котрій вчилися перших молитов!

Назад до Української Католицької Церкви, де ПРАВНИЙ Епископ, наслідник святих Апостолів приказує і веде — а не чекіст!

Назад, назад — доки ще можливість!

НА БІЛЬШОВИЦЬКІМ ФРОНТІ

Згідно зі заложенням історичного матеріялізму і всесвітньої революції в більшовії кипить.... Вічна і безнастанна та нерозбірчива війна всіх проти всіх. Незнати ще нині, хто проти кого і коли зачне борбу. Не знати, хто коли і кого застрілить або застрілиться.... От радість "соціялістичного досягнення"!

⁂ ⁂ ⁂

Стара 77-літна матір совітського диктатора Сталіна, Катерина Джугашвілі на Великдень, як віруюча жінка пішла до церкви в Тифлісі. Коли люди побачили її в церкві налякалися і стали втікати, хто куди. Все таки вона є матірю червоного царя і ніхто не був певний ізза яких причин вона прийшла до церкви. Але старенькій було дійсно прикро на душі, вона заспокоїла людий і ще тисячу рублів дала на віднову церкви. В місті рух, в місті чутка пішла як вогонь.

ЧЕК-а донесла про все синові, Сталіну. І от Сталін наказав негайно виселити стару матір з Тифлісу в якесь забуте всіми село і там вкоротці вона .... померла, як на замовлення. Вістка про її смерть прийшла аж тиждень від дня, коли її похоронили. А померла 4 червня, ц.р. Отже скоро після Великодня — і так тихо, що люди довідались, аж тиждень по закопанню тіла....

Так більшовицький син розправився з матірю, котра мала відвагу піти до церкви на Великдень і там зложити жертву. Розправився по більшовицьки!

⁂ ⁂

І знова надійшли вістки, як то маршал червоної армії, Михайло Тухачевський і вісім ґенералів змовилися віддати Україну якійсь чужій владі — так, ніби більшовицька влада є "своя" — за це їх всіх по комуністичному скоро перестріляли, як песюків. Не були то якісь українські селяни, контрреволюціонери, мазепинці і петлюрівці — але ґенерали червоної армії, а між ними сам маршал!

Ясним для кождого, що край, котрий поголовно вистрілює своїх найвищих представників і маршалів стоїть над берегом всіх можливостий. Знова прийшли вістки, що цим разом для відміни постріляли самі себе президент Білоруси Червяков і якийсь там комісар шляхів Володимиров, ітд. Дійсно, гарна то країна, де чільні люди навипередки вистрілюють одні других, або самі себе як на замовлення. Дійсно, гарна там "радість життя", котру визначається револьверовими кулями.

Ось більшовизм! Ось облуда і обман світа!

Геть з катівнею людства!

Проч з більшовизмом!

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ЦЕНТРОБАНК

Українські кредитові каси в Галичині, так звані райфензенки, получені в повітові кредитові союзи, на чолі котрих у Львові стоїть Центробанк.

В році 1936 Центробанк мав в уділах 238,133,56 злотих. — В запаснім фонді 310, 487,03 зл. Разом власних фондів: 548,620.59 зл., або $180,000 приблизно.

Річний оборот виносив 28 міліонів зл.

Всіх членів Центробанк має 1,233.

Вкладки виносять півтора міліона злотих — це ощадности.

⁂ ⁂

Спитаєте, нащо то пишемо, ті сухі числа?

Нато, щоби й Ви, Дорогі Читачі, застановилися, як наша маленька і бідненька Галичина — але ВІРУЮЧА спромоглася на таку сильну фінансову установу при своїй бідноті. Чому, бо це нарід чесний, один, нерозбитий, нерозсварений, вірний і добрий.

А в Канаді, нас богато і фондів маємо досить — чи маємо ми який банк?

І відповіджте самі собі, чому ми того банку в Канаді не маємо при тій повені гроша, що є— ґколи ми його зможемо мати....

ЯК АНҐЛІЄЦЬ ПРО НАС ДУМАЄ

Проф. Стефан Лікок на старші літа залишив МекҐіл університет на Сході а переїхав на захід, щоби дещо студіювати тамошні відносини і своїми вислідами заспокоїти деяких шовіністів, котрі кричать, немовто західна Канада пропаща для анґлійців.

І так проф. Лікок начислив такі суми українців в західних провінціях:

Манітоба	82,908
Саскачеван	70,545
Альберта	60,260
Разом	213,713

душ українців на заході Канади.

Сума поважна, для анґлійського шовініста трівожна.

Тому проф. Лікок заспокоює їх та розброює, що це тільки позірна сума, без внутрішної вартости. Це число, за котрим дуже хиткі моральні основи.

Він пише так: "Останна річ, яку хотілиб ці чужинці, це вертати назад домів. Всі вони хочуть, щоби їх діти вчилися по анґлійськи і були **анґльо-канадійцями.** Вони раді кождій нагоді, що їм в тім помагає."

"**Лишіть їх самих собі** і вкоротці українці стануть думати, що здобули бій під Трафальґаром. А коли президентом Ротарі клаб буде болгарин, то все чого стане домагатися, є — щоби **це забути.**"

⁂ ⁂ ⁂

Іншими словами проф. Лікок радить своїм землякам не брати поважно великого числа українців і не зчиняти крику ізза уроєних для анґлійщини небезпек, бо тим чином тільки будиться увагу чужинців на процес асиміляції і ту саме асиміляцію в зароді вбивається. Анґлійці хочуть нашої культурної асиміляції, як риба води. Бо що він пише:

"Возьміть наприклад діти від пять літ і нище. Статистично їх є в Манітобі около 90,000, в Саскачевані 140,000, а в Альберті

100,000. З них більша половина не вміє говорити, крім "поп" і "мам", що є добре по українськи. **За пять літ англійська мова буде для них рідною. За 20 літ забудуть зовсім матірню мову."**

"Saskatoon Star" II. V. 1937

Чи дійсно так?

Думаємо і твердимо рішучо, ЩО НІ!

Пан Лікок може бажати собі того — але не ми. Ми на то живемо в нашій країні, щоби користуватися її правами, виконувати наші обовязки, але не бути культурними перевертнями. Першим порогом на степені перевертництва культурного є виречиєя рідної мови. Наша рідна мова є українська. І наші діти за пять літ не міняють себе як хамелеони. Ані за 20, ані за 40, ані навіть за сто і двіста літ ми не забудемо хто ми і яка наша мова!

Пане Лікок, Ви троха поспішилися в своїй самопевності.

Українські родичі докажіть ділом, що в наших школах вчать по українськи і вміють по українськи! В хатах говоріть по українськи!

Здоровий нарід не може занапастити рідну мову!

ПОГАНСТВО В ПРАКТИЦІ

Католицькі місіонарі ідуть на далеку північ, або в джунглі між дикунів — ратують і годують всяких калік з нараженням власного життя. Будують і удержують лічниці, захисти, санаторії, ітд.

А що роблять погани?

25 квітня ц.р. в місті Кантоні в Китаї жовніри заманили на корабель 215 прокажених, обіцюючи їм, що їх перевезуть в догіднійше місце. Коли відплили на глибшу воду зачали безцеремонно скидати прокажених в море. Хорі зачали боронитися а тому, що їх було досить, не вдалося їх поскидати. Тоді жовніри причалили до берега і на березі стали вбивати хорих, як скот, що йде на заріз. Ще напівживі тіла вкидали в яму і закопували....

Ось маєте очевидну ріжницю, що Католицька Церква зробила для людства і як нині ми виглядалиб, колиб не було Церкви.

ЛІТЕРАТУРА

Минає 750 літ від геройського походу князя Ігоря проти Половців.

Той похід увіковічив незвісний автор в лицарськім епосі: Слово о Полку Ігореві.

Будемо друкувати по частях цю величну поему лицарських предків наших в новім українськім переводі др. В. Щурата.

Заспів

Якби нам по старому
заспівати пісню браття,
про Ігоря, його військо,
про воєнне їх завзяття!
Заспіваймож як бувало,
як чували і як знаєм,
бо співати по боянськи
вже хиба не є звичаєм.

Боян майстер був до пісні.
Боян знав на пісню чари.
Прийде гадка, а він гадку
орлом пусить аж під хмари.
Прийде друга, а він другу
пустить вовком по долині.
Гадка третя скаче в нього
соловейком на калині.
Він згадає давні годи,
свари давної години
і соколів десять пустить
в луг на стадо лебедине.
А що сокіл до лебеді,
вже й вона співає славу
то старому Ярославу,
то хороброму Мстиславу —
тому, що в очах Касогів
заколов Редедю хана.
Інша лебідь заспіває —
славить красного Романа.
Не соколів на лебеді
Боян, браття, слав зпід неба:
віщі нальці клав на струни —
грайте струни, кому треба!

Почнем браття нашу повість
від Владимира старого —
від Владимира старого
а про Ігоря нового
Кріпостю натяг він ум свій
на велике славне діло
й погострив його завзяттям,
що у серці накипіло.
Запалав воєнним жаром
і дружину молодецьку
враз навів на землю руську
на країну половецьку.

Похід

То було — на світле сонце
подивився Ігор власне.
Подивився і побачив,
що воно над військом гасне.
Й мовив Ігор до дружини:
"Браття — каже — і дружино!
Лучше датись порубати,
ніж в неволю на годину!
Всядемо на борзі коні,
а на синій Дон поглянем!"
Переважила охота
над страховищем поганим.
"Або нині — Ігор каже —
йти на Дон, або ніколи!
Хочу копє проломити
в крайнім половецькім полі.
Хочу голову зложити,
з вами, русичі, умерти —
або з Дону вже шеломом
ясної води зачерти!"

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Тоді не було партій,
а всі були за державу.
Вельможа поміг бідноті,
а бідний боровся за славу.
Тоді всі мали землю
а лишне відпродавали,
римляни жили як браття
у цій старовинній дали.
Тепер стали для себе
гірші як всі тирани.
Трибуни нищать богатих,
богаті тиснуть дани.
Горячі в сварах з собою,
як віск холодні до бою —
не сила боротись як перше
предки боролись за волю....

Т.Б. Меколей: Горацій

Нехай живе Христос Цар! Чи республиканці, чи ні — тут всі мусимо стати монархістами, бо ми є католиками і вже з грудий виссали присягу безсмертному Цареві віків.

Р. Медер

Є також вороги, котрих належить ненавидіти. Так жадає Христос. Ця ненависть є тільки відворотною стороною любови. Хто не вміє як слід ненавидіти, не може також добре любити.

Маси поклоняться найбільшій дурниці навіть, коли тільки сказати, що це наукове..

З найвищих висот падеться найглибше.

Люблю повну, цілу, радикально чесну віру — а колиби можливим був той час, що не будуть вірити, то радикальну чесну безвіру уважаю за більше мужеську.

Коли з церкви зникне освячений Агнець, то церква стає будівельним нерозумом.

Лихий сівач, чи це учитель, чи священик або письменник, є національним нещастям. Він затроює жерела прилюдного добробуту.

Чим більше релігії, тим більше волі!

Хрест означає вірність, аж до мучеництва.

Рим або Москва, оце питання дня.

Тамже

Володимир Бірчак

МАМИНА СПІДНИЦЯ

Хто з нас не знає маминої спідниці?

Усе, коли ми в дитинячому віку провинялися, а батько хотів нас потягнути прутом, ми втікали й ховалися за мамину спідницю. Тота спідниця була для нас нездобутою твердинею, ми чулись за нею безпечні, знали, що за її охороною не досягне нас батьківська рука. Мати ставала в нашій обороні, а батько бачучи, що тут вже з двома ворогами має до діла, погрозив, але не бив. Пізнійше минув його гнів, мамина спідниця вратувала нас.

Але коли ми виросли, батько з прутом вже не гнав за нами. Не стало пізнійше й доброї матери і ми пішли в широкий світ. Але ма-

мину спідницю ми не забули взяти з собою в життя.

Було це в школі. Якраз між годинами науки задзвонили на перерву. Хлопці рушились з місць. В тім один з них по імени Петрусь зачав бійку. Як не штовхне кулаком Павлуся у потилицю, що аж той застогнав. За хвилю Павлусь у двоє віддав Петрусеві, а до того ще вхопив мокру губку та обмазав йому лице. Петрусь боронився. В голову Павлуся кинув кусником крейди, а дальше стали один за одним бігати і начинили такої куряви, що годі було дихати. Вкінці скінчилась перерва. В клясу увійшов професор. Глянув він кругом і завважав, що Петрусь і Павлусь тай інші, що вмішалися були в бійку, червоні, задихані і обтирають піт з чола.

Хто тут бився — питає він Петруся, що з усіх найбільше червоний. Його розбурене волосся, подерта на ньому одіж вказувала, що він був проводирем.

— Це не я, пане професор.

— А хто? — питає поважно професор.

— Це ми всі билися.

Отже "всі" було маминою спідницею, яку виніс Петрусь з дому і за яку ховався тепер і завжди, як тільки йому грозила яка небезпека. Учитель його ловив дальше, але Петрусь не давався.

— Хто це "всі"? питає.

— Ну, всі в клясі — відповідає відважно Петрусь.

— Значить і ти бився, бо й ти належиш до всіх у клясі.

— Ні, пане професор, я не бився.

— А хто ж бився? — питає нетерпеливо професор.

Всі!

Дотепний професор може був би й зловив Петруся, але недотепний цього не міг зробити. Питав і другого хлопця Павлуся, хто бився? Але й Павлусь так само відповів, що всі. І не було ради. Побачив професор, що не дійде до кінця. Насварив на всіх, напімнув, щоб більше не бились, щоб не збивали порохів і заховувались чемно. А Петрусь і Павлусь сміялись в кулак, що їм удалась штука і сховались за мамину спідницю.

Але не смійтесь! В тім нічого дивного. Діти провинившись, завжди так ховаються то за стіл, то за двері, то за мамину спідницю. А тут бачите, сховалися всі за всіх.

⁂ ⁂ ⁂

Ховаючись так за мамину спідницю і за всіх, виріс Павлусь на поважного громадянина. І не стямився, як став директором одного товариства. Та минув рік, минув другий і товариство паде.

— Пане директор! Як це ви допустили до такого соромного діла?

— Добродію, це не я. Я тільки виповняю волю загалу, а це так зробили всі.

Спитаєш другого, третього й четвертого з управи того товариства. Кожний співає однакову пісню: "Це не я добродію, це всі до цього довели"....

⁂ ⁂ ⁂

Тимчасом Петрусь вийшов на письменника. Писав ґазету, а в ґазеті лаяв і нападав на церкву. Видумав різні брехні, оклевечував Святійшого Отця і Єпископа і католицьких священиків, молов язиком як стара баба, а все в письмі заслонювався за всіх і казав, що так, як він пише і думає, так пишуть і думають всі.

Добродію — питають його — як це ви так обдурюєте людей і як це вивертаєте прав ду до гори кореном?

Та то, бачите — такий є тепер модерний напрям — відповідає. Всі за тим напрямом йдуть і всі того напряму хочуть. Ось й він ховається за мамину спідницю.

⁂

А знов виходить якийсь "політик" тай каже:

— Чи знаєте, як ми збудуємо свою батьківщину? Я не знаю — каже — але як настане відповідна хвиля, скличемо конґрес, зійдуться всі і всі вирішать, як мається її збудувати.

Тепер розумію!.... Я не знаю, як батьківщину відбудувати і ти, пане політик, цього не знаєш і твій брат не знає і ми всі не знаємо, але, як зійдемося всі, тоді ми всьо будемо знати! Мудре діло!

О, вседобра, всепаскава, всесильна мамина спідниця! Чи є на світі ліпша, як та установа? Чи є на світі ліпша, як ти оборона? Скільки разів ховалася за тебе людська дурнота, людська злоба і людська неточність?! Нігде правди діти, ти є для багатьох одинока оборона, ти все паскава, всесильна мамина спідниці!

Іже ли не пойдеш з нами, то ми собі будем, а ти собі. І ріх: Аще ви ся і гніваєте, не могу ви я іти, ні креста переступити.

В. Мономах: Поучене

⁂ ⁂ ⁂

Всего же паче убогих не забивайте, но елико могуще по силі кормите і придавайте сироті і вдовицю оправдите самі а не вдавайте сильним погубити человіка.

В. Мономах

⁂

ЖІНОЧА СТОРІНКА

Поезія

Ти, жінко, встань!
Навкруги глянь....
Ах, як же довго ми спали!
В неволі, у тьмі,
В нарузі, в брехні
Цілий свій вік коротали.
Встань! Стрепенись.
На світ подивись
Зрілої жінки очима:
Руїна тут, руїна там —
Спати не час, спати не нам,
Вибила наша година!
Встань до діла! Не до плачу,
Не до безволі давної!
Знайди завзяття в своїй душі
І міць, і гарт, і слова грім
Для Справи, для святої.

В. Жуковецька

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО ПІД ПОКРОВОМ МАРІЇ

Марійське Товариство у Львові обєднує ось такі організації: Марійських Дружин 99, Кружків 92, Союзів 38, разом 229. Всіх членів має 21,867. З цього числа припадає 800 на пань, 12 тисяч на Жіночу Молодь. Ця жіноча організація, що під прапором Діви Марії обслугує українських матерей і тих, що ними мають стати, замітна не тільки своїм числом, але і діяльністю. Діяльність Марійських Товариств пань і жіночої молоді є дуже різнородна в своїх обявах. Крім праці чи то релігійної, як кожнорічне уряджування великодних реколекцій, поглиблення культу Евхаристійного Христа через щомісячні адорації, Служби Божі, поминні св. Причастя, евхаристійні сходини і тд., розвинули широку діяльність на полі акції харитативної. У воєнному лихолітті уряджували збірки на захоронки, на охорону могил, для ранених жовнірів, для виселенців ітд. І так пр. Марійське Т-во пань у Львові провірило стан 335-ох родин, вело недільні курси для занедбаної дітвори, давало їм підвечірки при чому помагав їм українсько-американський комітет. Майже в кожнім Марійськім Т-ві пань існує окремо добродійна секція. Членки відвідують хорих, збирають для них гроші, харчі, католицькі книжки й часописи. Дружина в Дрогобичі щиро пікується політичними вязнями, в Перемишлі завдяки щирій співпраці у жертві Мар. Т. пань, побудовано величаву церкву на Засяині. Крім того працюють в загально культурних та освітних інституціях, їздять з рефератом на провінцію, опікуються бідною шкільною дітворою і служницями по містах, стараючися для них посади і так захоронюють їх перед різнородними небезпеками. Таких тихих, а невсипущих громадянок материй виховує прапор Марії.

ЖІНКА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Студіюючи історію України, мимоволі впадає в очі факт, що український народ попри великих мужів, що кермували українською державою, має теж і славних жінок, які стояли на високім престіжі діяльности, ба навіть були при кермі держав.

Згадати про Анну Ярославну, доньку Ярослава Мудрого, що засіла на французькім престолі 14. травня 1049 року, як жінка французького короля, Генрика I; і про Роксолану, — властиве її імя Олександра, — доньку священика з Рогатина, яку в XVI столітті татари забрали в неволю, опісля була жінкою султана Сулеймана I. Історія Німеччини теж записала, що коло 1089 р. на німецькім престолі засідала київська княжна, Пракседа, жінка німецького імператора, Генриха IV. —Княжна Софія була жінкою суверенного графа Гонтієра VIII. — Княжна Софія була жінкою ландграфа Людвіка V. — В польській державі теж були на престолах наші княгині, як київська княжна Марія, жінка Казимира I; Вислава, чернігівська княжна, як жінка Болеслава II; київська княжна Евдоксія, як жінка Мешка III; перемиська княжна Агафія, як жінка Конрада I; Белзька княжна Анастасія, як жінка Болеслава I Мазовецького, і богато інших.

Крім повищих держав, подають у своїх історіях, Угорщина, Византія, Чехія, Болгарія, Данія, Норвегія, Литва, що й на їхніх престолах засідали укр. княжни.

І так:

Угорщина:— Київська княжна Перемиська, як жінка короля Володислава I. Київська княжна Анастасія (Адмунда), як жінка короля Андрія I. (одр. 1046 року). Київська княжна Предислава, як жінка Альмоса (одр. 1104 року). Київська княжна Евфимія, як жінка короля Кольомана (одр. 1112 р.). Київська княжна Евфрозина, як жінка короля Гези II. (одр. 1146 р.) Галицька княжна Олена-Марія, як жінка Андрія (одр. 1221 р.)

Византія:— Київська княжна Янка, як жінка Константина Дуки (одр. 1074 р.) Перемиська княжна Ірина, як жінка Ісака Комнена (одр. 1104 р.) Київська княжна Марина, як жінка Льва Діогена (одр. на поч. XII ст.). Київська Ірина (Добродія), як жінка Андроніка Комнена (одр. 1122 р.). Чернигівська княжна Евфимія, як жінка Ангельоса (одр. 1194 р.)

Чехія і Моравія:— Чернігівська княжа Кунегунда, як жінка короля Перемишля — Отокара II (одр. 1261 р.).

Болгарія:— Чернигівська княжна Н., як жінка короля Михайла I. (одр. 1255 р.). Чернигівська княжна Н., як жінка короля Каломана (одр. 1257 р.).

Данія:— Київська княжна Єлисавета, як жінка короля Свена Ульфсона (одр. 1067 р.). Київська княжна Малфрида, як жінка короля Єрара-Ємуна (одр. 1130). Княжна Софія, як жінка короля Валдемара I Великого (одр. 1154 р.) та інші.

Норвегія:— Київська княжна Єлисавета, як жінка короля Гаральда (одр. 1044 р.). Київська княжна Малфрида, як жінка короля Сігурда (одр. поч. XII ст.).

Найвизначніша однак жінка, що власноручно кермувала державою, це безперечно княгиня св. Ольга, жінка Ігоря, мати Святослава Завойовника. Час її панування відзначається особлившою характеристикою, як на полі політичнім, економічнім, суспільнім, так теж на полі релігійнім. Вона перша

з українських володарів, прийняла християнство та старалася поширити його в Україні.

Слід згадати й про інші области, в яких відзначилася українська жінка. Можна б навести богато імен із области мистецтва, літератури й науки, що відіграли визначну ролю не лише в українськім житті, але навіть у житті чужих народів — у житті світовім. М.К.

ЗАКОН ПЛАСТУНКИ

1. Честь пластунки заслугує на повне довіря.
2. Пластунка є льояльна.
3. Обовязком пластунки є бути хосенною і помагати іншим.
4. Пластунка є приятелем всіх і сестрою кождої іншої пластунки.
5. Пластунка є вічлива.
6. Пластунка є приятелем звірят.
7. Пластунка виконує порученя.
8. Пластунка сміється і співає серед всіх труднощів.
9. Пластунка є ощадна.
10. Пластунка є чистою в думках, словах і ділах.

Що пластунка прирікає?

На мою честь прирікаю, що буду як найкраще старатися:

1. Виконати мій обовязок супроти Бога і короля.
2. Помагати другим кождочасно.
3. Повинуватися пластовим законам.

———=0=———

НОВИЙ ЖІНВІДДІЛ БУК-а ч. 68

Дня 9 мая, ц.р. засновано в Олеші, Саск., Жінвідділ БУК-а ч. 68.

Вибрано заряд, як слідує:

Голова — Анна Піх
Заступник — Теодозія Сарган
Писар — Теодозія Пристай
Скарбник — Марія Рудницька
Провірники — Анна Стецюк і Настя Рудницька

Новий Жінвідділ щиро вітаємо і бажаємо повного успіху в праці! Славно!

Допис Жінвідділу БУК-а з Альвени, Саск.

Дня 16 мая, ц.р. Жінвідділ БУК-а влаштував по Богослуженню перекуску в Парохіяльнім Домі Просвіти, по перекусці був концерт в честь матері. Підготовкою концерту занялась пані Ф. Грицак, учителька школи "Свобода."

Пані А. Трач у вступнім слові вияснила значіння того дня.

"Де згода в родині," відспівали дівчата "Свободи" школи.

"Для мами" — деклямація Марії Заліщук
"Витай нам рідна мати" — спів школярів
"Бажання дитини," деклямація Славки Шабаги
Реферат пані Ф. Грицак. На добрих примірах, а головно щирим виголошенням пані Грицак виказала, що значить добра матір для дитини, людства і держави. Як повинні діти відносятися до своїх материй та до неньки України, було дальшою темою промови.

"Молитва за маму" — деклямація Михайлини Шемелюк
"Хай живе наша ненька" — драматична сценка
Коротка промова пана Дмитра Скакуна
"Материнська рука" — деклямація Богдана Задворного
"Мати сина колисала" — спів
"У день сей світлий" деклямація Ольги Ількевич Живий образ.

Кінцеве слово:— всеч. о. Н. Демкова. Отець парох пояснив, яку ролю матір відіграла в минувшині та як повинна працювати українська католицька матір в Канаді.

День був дуже гарний, все випало як найкраще. Дітий і старших було богато. Матері приняли побажання від діточок і вельми раділи.

Присутний

❦ ❦ ❦

Замітка: — Так з тим числом починаємо Жіночу Сторінку, побіч Діточої. Віримо, що вона так само потрібна а може й ще більше. На жаль досі ми не мали відповідних дописувачів. Коли наші пані, члени БУК-а схочуть дописувати до своєї Сторінки, або—коли найдеться одна самопосвятна пані, що возьметься стало за редагування тої Сторінки в Бюлетені, ця Сторінка буде являтися в кождім числі.

Запрошуємо оцим до співпраці всіх свідомих, активних українок католичок!

Запрошуємо наші матері, наші учительки, наші панночки!

Вас тисячі, тисячі на широких просторах Канади!

Бюлетень Вам рад, хоче з Вами і для Вас працювати — дописуйте. Напишіть нам про свої поміченя з нагоди цьої першої сторінки, про свої бажання і зауваги. Напишіть якусь допись, що у Вашій околиці робиться, як там працює БУК. Коли нема у Вас ще Жіночого Відділу БУК-а, закладайте!

Активна жінка зробить дуже богато добра!

Ставайте пропагаторками ідей! Заохочуйте других вступати до БУК-а! Ширіть Ваш Бюлетень!

Українки! До праці!

———=0=———

НОВИНИ

Наші Осяги

Дня 16 травня отворено в Торонті трету з черги українську католицьку парохію ім. Серця Христового. Це в східній части міста. Богослуження що друга неділя. Нехай Бог благословить цей гарний почин віруючих і дасть їм сил завершити діло будової власної церкви!

В минулому році навернулися в Стейтах 62,062 душ до Католицької Церкви. Всіх католиків є в Стейтах 20 міліонів.

Т.К. Павличенко, що працює на ріжничім відділі Саскачеванського університету в Саскатуні добув загальне признання і славу першого знавця буряків та їх поборювання ізза своєрідних дослідів над корінням ростин. Способи дослідів і самі досліди переведено так, як ніхто досі не переводив. Для поборювання бурянів на степах Канади а також для зарослення висушних околиць праця Павличенка незаступима. Його вклад в розвій хліборобського життя степових провінцій на довгі літа є рішаючим.

Цілий ряд громад на стародавній українській

(Продовжається на окладинці)

собі Тебе, бо любиш землю і хочеш оцати.
Щиро Тебе здоровлю і мо-
люся за Тебе,
Дідусь Тарас

Чому я повинна учитися рідної мови?

Тут в Канаді живемо між чужинцями. Декотрі з нас мають щастя, що живуть в українських околицях. Вони справді можуть почуватися щасливими, бо чи вдома, чи десь піду, то все чують свою рідну мову. А гарнійшої мови від рідної нема на світі нема. Як ми вперше почули слова наших материй, то ці слова на віки для нас милозвучні і чудові. Бо матір говорила до нас в рідній мові.

Як підростаємо, то починаємо вчитися більше мов. Тоді порівнюємо нашу мову до інших мов—наша все для нас миліша. Дехто з українців думає, що рідна мова нестрна і цурається її. Не признається, що він українець. Говорить і пише чужою мовою. Але часто як натішиться чужою, тоді нагадається назад до рідної.

Рідні народи вчаться своєї мови. Так само повинні робити й ми. Ще змаленьку вчать нас тато і мама, та додають охоти, щоб ми учились читати і писати в рідній мові.

Коли підемо до школи, то учитель вчить нас про рідні народи, що не цурається рідної мови. Коли хто не пишує рідної мови, такого ніхто не поважає, а нього сміються. Великі люди тому стали великими, що вчилися, любили й шанували рідну мову. Коли хочемо бачити, щоб нашої мови вчилися інші народи, то треба нам вперед її добре знати.

Ангеліна Яремович,
Nellie Yaremowich, Radison, Sask.

Любі Дитинко

Твій листок гарний і цікавий. Дай Боже, щоби всі наші діти так цінили і зберігали рідну мову.

Твій листок написаний доброю мовою по українськи і без помилок. Славно!

Дідусь Тарас

Найкращі Вказівки: як належить закладати і вести дитячу бібліотеку в школі. Читальни, Кружку "Ст. Ш."— найде кождий в книжці ц.з.

"ШКІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ"

Ціна і прим. 25 центів.

Пишіть за нею на адресу:

"СВІТ ДИТИНИ"

Львів, ул. Зіморовича ч. 2.
Lwow, Poland

Чужа Школа

"В чужій школі загибаю,
Марно вік їдь,
Рідну мову забуваю,
Бо не вчать мене.
Ой батеньку, матусенько!
Зглянетесь на мій біль.
Нам не плачу, не горюю,
Я синочок твій.
Тут я ходжу та бажаю,
Звичайно чужий.
Слова рідного не чую,
Від чужих людий.
Тут не знають Україну,
Чужий їм наш спів.
Ох, щоб мене хто до школи
Рідної завів.
В рідній школі рідна мова,
І люди свої,
Там сходила би весело
Година вся.
Там пізнав би я минуле
Рідного Краю.
Ой там жив би я щасливо
Неначе в раю!..."

Любі Діточки:—

Тепер вакації, ви залишили школу.

Підете в поля, в ліски, над річки і ставки — подивіться всюди а побачите безмежну Божу красу. Яка красна є кожда квітка! Який красний є кождий листок, що легенько порухається за подихом вітру.... Яка красна є кожда струя холодної водиці, як красно Бог одягнув кожду рибку в срібнолуску одежу.... Ту всю красу дав Бог своїм сотворінням. Їх ми повинні за це Богу дякувати і Його любити! Ту красу дав Бог нашому рідному краєві, Канаді!

Як ми повинні любити Канаду, наш рідний край!

І тому треба молитися до Господа Бога, подякувати за ту всю красу, щоби ми могли всю натішитися.

Любі Діти! Напишіть до Дідуся Тараса, як у Вас на полі, які там квіти і яка красна пшениця? Напишіть, де Ви були в неділю і чи були в церкві?

Напишіть богато, богато—
Дідусь тим рад.

Він щиро Вас усіх здоровить і молиться за Вас,

Дідусь Тарас

919 College Ave., Winnipeg, Man.

———

Любі Саду

Любі сину, спи тихенько
Нічка за вікном,
Бо стомилась твоя ненька
День цілий з серпом.

Золоті пасе отари
Місяць чабан,
Хмари—теплій кошари,
Небо — синій лан.

Душно в хаті, сиві тіни
Кадинець тремтить.
Літня нічка швидко лине —
Все давно вже спить.

Як лиш сонце завтра зійде
Заблищать серпи....
Твоя ненька жати піде,
Любий сину, спи.

Ти безсмертний, малесенький,
Мати орля без крил....
Жде на тебе друга ненька
Наборайся сил.

Бо вони в пригоді стануть
В золотих степах,
Як брати за мою стануть;
Ти їм вкажи шлях.

ДІТОЧА СТОРІНКА

Липень-Серпень 1937

Книжки і часописі, надіслані до редакції

Дім — літник, Подєнтоніє — ч. 6, 7
Українка, Філядельфія — ч. 59 - (6)
Український Робітник, Торонто — ч. 21—24
Діло, Львів — ч. 5
Боротьба, Варшава — ч. 19 - 23
Новий Шлях, Саскатун — ч. 21—24
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 21—24
Міністерство Пр. Богослужіння, Львів — ч. 5
Дзвіник, Канада — ч. 10, 11
Нова Стаг, Шікаго — ч. 22—24
Канадський Фармер, Вінніпег — ч. 22—24
Сяйво, Львів — ч. 4
Прапор Студентополіс — ч. 17—20
Вісти Укр. Наук. Інст.: Берлін — ч. 3
Добрий Пастир, Станиславів — ч. 1
Вісти Музею ВБУкраїни, Прага — ч. 15

Історичний Календар . . .
(Продовження з сторони 2 окладинки)

29 липня 1895 уродився Митрополит галицький і вселенсько-подільський Андрей Шептицький, один з найбільших добродіїв українства, діяч, патріот і вітець.

1 липня 1910 на львівському університеті вбили українського студента Адама Котка. Вбили впеченки студенти, щоби кровю загасити бажання українців власного університету.

Історичний календар на серпень, 1937

14 серпня 1649 гетьман Хмельницький перемігся під Зборовом. Це була одна з перших великих перемог Хмельницьких, що утворили згодом дорогу до самостійної України.

17 серпня 1772 при місці Галичину до Австрії при поділі Польщі. Це було вже 4 роки як в одній Польщі [illegible] Галичині [illegible] Ці [illegible] Ці [illegible] Ці

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

Української Католицької Дієцезії в Канаді

ВІДОЗВА

"З нагоди 25-ліття Української Католицької Дієцезії в Канаді вийде окремий Альманах, що буде безпосереднім і жерельним причинком до історії не лиш Української Католицької Дієцезії в Канаді, але також усього українського життя. Та справа дуже важна й цікава повинна бути всім свідомим Українцям, що дорожать своєю культурою. Тому просимо уважно прочитати поданий нижче Запитник — подумати, доповнити відомости певним на всякий случай даними і виповнивши, надіслати на адресу Впр. о. д-ра В. Кушніра (115 McGregor St., Winnipeg, Man.). Числимо тільки на відомости з першої руки, або коли передані від інших, то безоглядно провірені, як правдиві. Кожний дописувач за власним підписом ручить правдивість поданого. Головно просимо читко й виразно подати імена, назви і дати. Також треба надсилати відносні до статей документи, оголошені у свій час друком і знимки даних річей, осіб, місць і будинків. Альманах появиться зимою 1937—38 і тому треба вже тепер збирати матеріяли, писати статті і брати знимки, або надсилати старі. Точну дату появи, вид і ціну Альманаху подамо згодом. Буде це книга найменше 250 сторін друком, з многими знимками, на найкращім можливо папері.

Всі запити, дописи і дані просимо слати прямо до о. д-ра В. Кушніра, 115 МкГреґор Ст., Вінніпеґ, Ман.

ЗАПИТНИК ДЛЯ АЛЬМАНАХА

1. Назва місцевости, муніціпал, залізнича стація, почта, число населення, якість населення (якої національности і віри).
2. Положення місцевости, як далеко від Вінніпеґу, величина.
3. Від кого чи чого походить дана назва місця? Хто її надав і коли?
4. Хто перший прибув і звідки? Чи зі Старого Краю чи може з іншої місцевости Канади?
5. Який був маєтковий стан перших поселенців, чому виїхали з краю?
6. В якому стані застали ці околиці?
7. Чи мешкав хто перед ними і хто саме?
8. Як виглядала околиця, коли там прийшли?
9. Чи були які дороги, залізниця?
10. Де купували середники до життя? В якому містечку чи крамниці, в Анґлійця, чи нашого?
11. Яке було їх життя в початках? Де ходили на роботу? Скільки заробляли денно? Чи були тоді задоволені?
12. Де повставали перші наші оселі й фарми?
13. Коли і як повстав цвинтар, церква? Хто орґанізував, хто причинився до будови а хто шкодив? Чи церква посвячена й коли? Хто посвятив? Як називалися священики, що обслугували дану церкву, як довго і з яким успіхом? Як часто були і є Богослуження? Чи була св. Місія? Хто давав цю Місію? Чи були Епископські відвідини і коли? Скільки членів церква тепер має? Хто відпав, коли, чому і де він належить тепер? Яка назва Вашої церкви?
14. Коли повстала школа? Скільки шкіл є на терені парохії і хто в них учителює? Чи Українець католик? Які шкільні урядники? Коли не Українці католики, то чому?
15. Кілько дітей припадає пересічно на одну школу і який відсоток є наших українських католицьких дітей?
16. Чим занимається молодь позашкільного віку? Чи є які орґанізації молоді й від коли? Хто їх оснував, як вони працюють — з церквою чи ні?
17. Який є нині маєтковий стан наших поселенців?
18. Яке є життя релігійне?
19. Чи є релігійні секти і які — їх число, назва, духовник, праця?
20. Що викликало сектантизм і хто його перший приніс?
21. Як живуть люди між собою, чи є сварки? З якої причини? Як їх усунути?
22. Чи є які католицькі українські орґанізації поза церквою — Нар. Дім, БУК?
23. Яке в них життя, хто проводить?
24. Чи є які ворожі орґанізації, кудриківські, большевицькі?
25. Як іде в них життя? Хто проводить?
26. Які часописи читають наші люди котрі люблять найбільше і чому? Скільки передплачують католицьких і яких саме?
27. Точний рік, коли наші люди вперве прибули в дану місцевість.
28. Хто подає ці відомости, імя і назвиско та адреса.

Ювілейний Комітет.

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАТСТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Два Ювілеї ... 1
Бурси БУК-а ... 3
Конкурс на бурсиків і студентів із Бурси БУК-а ... 4
Збірки на Бурси БУК-а ... 4
Початок шкільного року ... 4
Нагороди час вибори ... 5
Скарбовий звіт за третій квартал 1937 ... 7
Збільшити час ов. БУК-а ... 8
Звіт БУК-а в Канорі Саск. ... 8
Гесть з Більшовиччини ... 9
Річний звіт БУК-а в Саскатуні ... 10

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва ... 10
Життя внутрі душі ... св. Т. Кемпійський 10
Я ... о. др. І. Костельник 11
БУК як позитивний чинник ... о. П. Криворучка 12

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Скала ... 13
Що таке інфляція? ... 13
Жиди ... 14
Суспільний кредит ... 14
Вар'яти ... 14
Як наші вовьють з Церквою? ... 14
Героїзм монахині ... 14
Велит дуля ... 15
Чи вільномісці проти війни? ... 15
За чи проти? ... 15
Як ліберали господарили? ... 15
Все ще гасні ... 16
Злала відповісти ... 16

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна школа ... о. П. Божик 16
За душу народу ... 17
Агонія мертвих душ ... 18

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Гра перстені ... Богдан Ігор Антонич 19
Співучі двері ... Богдан Ігор Антонич 19
Пранїт Буковині ... В. Самійленко 19
Похід ... Переспів др. В. Щурата 19
Золоті дзвони ... 20
Катехиз Про Христову Матір ... 21

ДІТОЧА СТОРІНКА ... 23
НОВИНИ — Успіхи — З Канади — Православія .. 20—26

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 9 — YORKTON, SASKATCHEWAN — September, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, 919 College Ave., Winnipeg, Man.
Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask

КАЛЄНДАР НА ВЕРЕСЕНЬ, 1937

1. середа — Серп. Андрея
2. четвер — Самуїла
3. пятниця — Тадея ап.
4. Субота — Агатоника
5. **Неділя — 11 по Сош.**, Лупа, Ір.
6. понеділок — Евтихія Свм.
7. вівторок — Тіта, Вартол.
8. середа — Андріяна, Наталії
9. четвер — Сави, Пімена
10. пятниця — Августина
11. субота — † Усік. гл. Ів. Хрестителя
12. **Неділя — 12 по Сош.**, Олекс. Ів.
13. понеділок — † Полож. Пояса Пр. Б.
14. вівторок † Вересень. Симеона
15. середа — Маманта муч.
16. четвер — Антима, Теоктиста
17. пятниця — Вавила, Мойсея
18. субота — Захарії
19. **Неділя — 13 по Сош.**, Чудо А. М.
20. понеділок — Созонта
21. **вівторок — Різдво Пр. Богородиці**
22. середа — Йоакима і Ан.
23. четвер — Мінодори Митр.
24. пятниця — Теодори прп.
25. субота — Автонома
26. **Неділя — 14 по Сош.**, Корнилія
27. **понеділок — Воздв. Ч. Хр. і Ж. Хр.**
28. вівторок — Никити
29. середа — Евфимії, Людм.
30. четвер — Софії, Віри, Надії і Любови

УСТАВ НА ВЕРЕСЕНЬ

Нед. 5 Вересня— гл. 2, Єв. утр. 11. Сл. Б. 141 і 240. Єв. Мат. 77 і Лук. 54.
Нед. 12 Вересня — гл. 3. Єв. утр. 1. На Сл. Б. Ап. 158 і 33. Єв. Мат. 79 і Мар. 24.
Нед. 19 Вересня — гл. 4. Єв. утр. 2, На Сл. Б. ап. 166 (і 305) Єв. Мат. 82 (і Лук. 51).
Різдво Пр. Богородиці, 21 Вересня — Єв. утр. Лук. 4. На Сл. Б. ап. 240, Єв. Лук. 54.
Нед. 26 Вересня — гл. 5. Єв. утр. 3. на Сл. Б. ап. 275 і 270. Єв. Йоан. 9, Мат. 89.
Возв. Ч. Хр. і Ж. Хр. 27 Вересня — Єв. утр. Йоан. 42. Сл. Б. ап. 125. Єв. Йоан 60.

Історичний Календар на Вересень

2 Вересня 1657 вибрано гетьманом Івана Виговського, генерального писаря при покійнім гетьмані Богдані Хмельницькім. Старий докінчити діло великого Богдана і зірвати союз з Москвою. Прийшло до війни, в котрій Виговський основно розбив московські війська під Конотопом. Лягло тоді на полі бою понад тридцять тисяч москалів. Виговський оперся союзом з Польщею — однак поляки не дотримали умови так само, як Москва. Підступно зловили Виговського і розстріляли.

2 Вересня 1709 умирає гетьман Іван Мазепа в Бендерах і передає Україні заповіт до останку боротися з Москвою.

3 Вересня 1914 москалі зайняли Львів. З їх приходом насунула хмара батюшок, що зачали всяким способом ширити православія. Між іншим говорили вони тоді так: Ви рускіє, ми рускіє, ето всьо равно! — Тому нарід в Галичині став залишати назву "руський" а приняв загальну назву "український", бо кождий хотів відокремити себе від тої "русскої" опіки. Нині з того московського православія сліду нема — деякі земляки в Канаді якось того не можуть однак порозуміти....

6 Вересня 1914 Митрополит Шептицький виголосив в Успенській церкві у Львові проповідь, в котрій візвав весь нарід до вірности і непохитности у вірі. Це дало притоку москалям арештувати Митрополита і вивезти на заслання в глибину Росії.

10 Вересня 1914 Січові Стрільці дали москалям перший бій під Сянками. В крові будилася воля України. І ту кров дали галицькі діти....

Книжки і часописі, надіслані до редакції

Новий Шлях, Саскатун — ч. 25 — 31
Америка, Філядельфія — ч. 70 — 89
Наш Стяг, Шикаго — ч. 26 — 32
Бюлетин, Варшава — ч. 24—27
Український Робітник, Торонто — ч. 25—32
Канадійський Фармер, Винипег — ч. 26—31
Націоналіст, Ню Йорк — ч. 47—50
Світ дитини, Львів — ч. 6—7
Сівач Львів — ч. 6
Праця, Прудентополіс — ч. 21—26
Політика, Варшава — ч. 13—18
Дзвони, Львів — ч. 5
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 26—30
Лицарство Пр. Богородиці, Львів — ч. 6—7
Січовий клич, Шикаго — ч. 6
Вісти укр. наук. Іституту, Берлін — ч. 4
Пластові Вісти, Прага — ч. 3—5
Самоосвітник, Прудентополіс — ч. 8

о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ: Про Церковні Обряди:—
Про Церковні Заповіди — стор. 40. Йорктон, Саск., ціна 10ц. Книжечки дійсно потрібні і поучаючі. Писані легко, приступно і займаючо.

Діточа бібліотека, Львів — ч. 4, 5, 6.
Ukrainische Kulturberichte, Berlin — No. 32

Діточа бібліотека, Львів.

Ганс Хр. Андерзон: Цісарський соловій— китайська казка про те, як соловій вратував життя цареві — дуже займаюче і миле.

Вуйко Славко: Пригоди дядька Прохора — з многими образками, віршом, радо прочитають старі й малі.

Аладин і чарівна лямпа — з арабських казок про чарівну лямпу і дивні пригоди, що порушують чисту уяву дитини до гарних справ.

Микола Погідний: Гетьманська булава, казка оперта на державницькій традиції, побуджує волю до великого чину. Дуже гарне.

Спровадьте ці книжечки зі Львова своїм дітям а певно будете раді і зробите їм велику прислугу! Знамените читання для всіх!

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук.
Адреса редакції: Вінніпег, Ман.: 919 *College Ave., Winnipeg, Man.*
Адміністратор: Дмитро Кобринський. Адреса Адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 33*
Рік 5, Число 9, Вересень 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: 919 College Ave., Winnipeg, Man. Administrator: Mr. Dm. Kobrynsky. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. V, No. 9, September, 1937 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

ОРГАНІЗАЦІНА ЧАСТЬ

ДВА ЮВІЛЕЇ

Дня 5 серпня ц.р. минув 25-літний ювілей Священства Їх Ексцеленції Преосвященного Епископа українців Католиків Канади, Кир Василія Володимира Ладики, ЧСВВ.

З тої нагоди в навечерія зложили віддані желання всі українські католицькі парохи Винипеґу і присутні на той час в місті отці— Їх Ексцеленції. Преосвященний видимо зворушені відповіли на щиру і змістовну промову впр. о. др. В. Кушніра словами батьківської любови і науки. Згодом відбулося коротке приняття.

Дня 5 вересня Винипеґ окремим торжественним обходом засвідчить свою любов і вірність правному наслідникові святих Апостолів і провідникові нашої святої Церкви в Канаді, Преосвященному Ладиці. Того дня відбудеться торжественна Служба Божа в церкві св. Покрови, котру правитиме сам Високодостойний Ювілят в сослуженні нашого Духовенства. Пополудні того дня відбудеться академія в Орфіюм театрі в середмістю, спільним заходом і силами всіх українських католицьких парохій Винипеґу.

Годиться, щоби всі наші парохії, товариства і відділи БУК-а спільно порозумілися і разом обдумавши докладно справу вибрали один день на торжественний обхід згаданого ювілею.

Це не є особиста справа Владики. Це не є тільки особиста справа якоїсь парохії. Це справа усіх українців католиків в Канаді. В особі Преосвященного Владики маємо правну ВЛАСТЬ — нашу і рідну! А кождій правній власти належить послух і пошана. Ця однак власть має ще одну питому цеху — а іменно вона є НАША з духа і крови, для нас — нашого добра дочасного і вічного — і тому її приналежить від нас повна доля ЛЮБОВИ.

Ювілей Преосвященного це ювілей нашої правної влади, нашого послуху, нашої пошани і нашої любови! Хтож заперечить, що тільки таким робом будується СИЛА народу?! Тому цей ювілей є також ювілеєм нашого розросту зовнішнього і внутрішнього скріплення — іншими словами, виявом нашої сили.

* * *

Українці католики!

Кождий знає, як тяжко вести успішно власне господарство, повірену справу, скільки труднощів виринає з бігом літ — справи не виглядають так легко, як здаються часом для постороннього глядача. Це все має примінення, коли ходить о власний малий обсяг діяльности.

А коли нам доведеться переняти відповідальність за справу загальну, якоїсь орґанізації, товариства, будинку — знаємо точно, скільки це коштує труду, як легко наразитися на неоправдані закиди і як тяжко всім догодити.

Однак все таки відповідальність тут лише за дочасні річи й справи.

Колиж однак розважити, що дієцезія і Тайна Священства відносяться не лише до справ дочасних, а радше до справ вічних, де й справи дочасні грають видну ролю і ходить тут о добробут дочасний і вічне спасіння соток тисячів душ, чиж не відчуємо тут морозного подиху грізної відповідальности, яка з тим звязана?

А тому за щасливе в Бозі розділювання

небесних ласк протягом 25-ліття Священства, за тисячі і тисячі уділених святих Тайн, тисячі виголошених наук Божого слова — щиро дякуємо Всевишньому з нагоди Ювілею Владики.

І молім о силу, Божу поміч і побіду, даль ше невтомно вести повірене собі Христове Стадо шляхом Божих правд до вічного спасіння — для нашого, дійсно всім нам дорогого і незаступимого Владики!

Свята Сповідь і святе Причастя в намірению Преосвященного будуть одним з найкращих дарів ювілею. Святі молитви, хрестні дороги, вервиці та жертви на добру справу в поміч Церкві — нехай засвідчать нашу щиру любов і зичливість для дорогого Ювілята! А всемогучий Бог най кріпить і щастить побідою над всіми врагами душ— НА МНОГІ І БЛАГІ ЛІТА!

* * *

В грудні 1937 мине 25-ліття істнування Української Католицької Дієцезії в Канаді. Початок дієцезії датується від приходу першого нашого епископа до Канади, а це Преосвященного Кир Никити Будки в 1912 р.

З тої нагоди зробимо перегляд наших сил, наших здобутків — а також наших невдач. Змусимо самі себе застановитися докладно над причинами одних і других та витягнемо внески, як поступати на будуче.

Тому ціла дієцезія візьме певно активну участь в перегляді власних сил, всі парохії, товариства, брацтва і сестрицтва. В тої нагоди легко буде провірити, що всі наші позитивні здобутки, які досі маємо, завдячуємо виключно нашій Церкві. Дальше, легко буде також перевірити, що всі взагалі організації, які тепер є — і які були, завдячують своє істнування виключно нашій Церкві — навіть ті, що ворожі і тепер проти Церкви виступають.

Наша Церква була матірю, котра виплекала діти і вирядила з усім добром, любовю та привязанням у цей широкий світ. Деякі з дітий остали добрі — деякі стали злі. Але Матір остала все матірю — досі. Вона молиться за всіх своїх дітий. Вона радіє добрими, вона сумує і терпить по причині злих.

Добрі мають стати ще ліпшими!

Злі мають навернутися!

"Я не хочу смерти грішника!" — це слова св. Письма.

А св. Лука подає і докладно описує, яка радість буде в небі ізза одного грішника що навернеться.

Ювілей дієцезії є двостороннім.

Радістю добрих, сумом лихих.

Ми хочемо однак, щоби всі раділи!

Тепер нагода заблудшим дітям вернути назад до Матері своїх душ!

Дайте їм нагоду, нехай застановляться— нехай подумають спокійно, нехай розважать в глибині свого серця: **Що дало їм сектанство? Куди їх завело?**

Що вони зискали через відступство — а що стратили?

І коли спокійно розважать а ви поможете їм розвязати труднощі, бодай принагідно, тоді очевидно побачать — що сектанство не дало їм НІЧОГО ДОБРОГО! Ані на макове зерно.

А що їм дало?

Ось що: ненависть, ворожнечу, обсуду, неспокій сумління і лицемірство життя.

Завело їх в процеси, бійки, розвал товариського і родинного життя та показало пряму стежку в більшовизм.

Через відступство не зискали нічого доброго — а що зискали, це добром в моральнім змісті, назвати не можна.

За те стратили найвище добро і найцінніше: БОГА!

Стратили: спокій сумління!

Стратили: любов!

Стратили: громадську єдність і силу!

Тому вимогою хвилі і кождого розумного чоловіка буде з нагоди ювілею ясно та голосно голосити клич: НАЗАД до Української Католицької Церкви!

Ця Церква перша організувала український нарід в Канаді!

Ще далеко до приходу політикантів і неоправданих зарозумільців, що нині горлають, буцимто Церква не організувала, аж вони це почали робити — якраз наша Церква і наш Епископ перші поставили тревалі і основні заложини української організації в Канаді. Ще в 1913 р. видає Преосвященний Будка перше послання і це перше своє послання пише: **О потребі організації!**

Вже тоді, вже 1913 р.!

І які тоді труднощі епископ зустрів, це говорить кожда сторінка цього одинацятьсторінкового Пастирського Листу. Треба його прочитати і будете мати безпосередний історичний документ, як виглядало життя українців в Канаді тому 25 літ.

Нині, справді стоїмо краще!

Нині, 25 літ організаційної праці нашої св. Церкви, нашого Епископа, нашого Духовенства. 25 літ тяжкої, невмолимої праці..

Той ювілей всім нам дорогий і тому повинні готовитися до нього, зібрати всі сили і відбити страчене — це час нашої радости!

Українці католики вперед, до наступу!

БУРСА БУК-А В САСКАТУНІ

Старанням і помочею жертвенних і активних одиниць при діяльній співпраці загалу українців католиків закуплено в Саскатуні бурсу БУК-а ім о. Маркіяна Шашкевича, на розі 24 і 4 улиці, ч. 304. В окруженні садів і городів, в самій середині міста бурса своїм положенням знаменито надається на призначену ціль. Нема тут порохів ні гуркоту, бо бурса є в затишній дільниці міста недалеко ріки. Воздух тут свіжий, до вищих шкіл недалеко. Девятнацять кімнат для студентів ждуть послужити.

Студенти!

Зачинається шкільний рік. Многі з Вас приїдуть до Саскатуну, щоби там починати, продовжати чи кінчити вищі студії. Для українських католицьких студентів є місце в нашій бурсі! Там найдете вигідне приміщення, добрий, поживний і достатний харч, чисту обслугу, батьківський нагляд і поміч в случаю потреби. Там маєте нагоду заспокоювати душевні потреби, бо Отець парох в назначені дні сповідає і править Службу Божу в домашній каплиці.

Там є нагода доповнити знання української мови в слові і письмі. Управитель бурси, довголітний вчитель і знавець, веде навчання українського в слові і письмі, навчає української історії, літератури, співу, музики і танків. Є там окремо ще нагода вправляти свої молоді сили через спорт та добрі ігри.

А щоби Ви стали світочем народа до кращої долі, дійсними провідниками з незломним характером — почуєте часто слова Божої мудрости, розвязки своїх труднощів, дістанете зброю духа до борби за Божу правду і добро народу!

Там буде нагода виказати власні здібности в літературнім кружку, розвинути дар вимови, вправлятися в ріднім слові.

Все, що віруючий інтеліґент потребує, там дістанете!

І тому сміло говоримо: ТІЛЬКИ ТАМ є місце для віруючого студента українця католика! Тільки там!

Віруючий не може йти там, де висміває його віру, Церкву і Владу — де кується пута до зради, де вчиться і хвалиться поманя мертвих душ! Навіть, якби це все діялося під реклямою крикливого українського пустомельства, многих слів — за котрими однак студеною слизькою гадиною вється поняття: зрада!

Наші інтеліґенти мають бути віруючі!

Наш нарід жде на них!

Студенти, коли приходите до Саскатуну, зголосіться негайно до нашої бурси, 304 на розі 24 і 4 вулиці до управителя, п. Осипа Прийми. Він певно радо повитає Вас і прийме. Скажіть про це другим, заохотіть їх прийти і замешкати в нашій бурсі! Будьте поборниками за велику річ! Напишіть зарання до нашої бурси — зголосіть приїзд.

Родичі! Ви хочете виховати своїх дітий на добрих, віруючих людий! Ви хочете мати вінець на старі літа! Ви хочете, щоби Ваші сини, коли покінчать школи, були не лише вчені, але ще більше добрі! Щоби вони були віруючі!

Якраз таке виховання забезпечує і подає Вам і дітям Вашим тільки одна наша бурса в Саскатуні. Більше ніхто. Жадне інше заведення. І не дайте обманути себе криком з ріжних великих слів.

Повне національно-релігійне виховання запоручує тільки наша бурса в Саскатуні.

Все удержання коштує тільки вісімнацять долярів місячно.

Коли будете в Саскатуні, зайдіть до нашої бурси!

Скажіть про неї родичам, що мають посилати сина на науку до Саскатуну. Це не є маловажна річ, де вони примістять свою дитину. Бо де примістять, таким він потім буде. Часом хочуть дешевше, а заплатять дуже дорого. Заплатять як найдороще, бо душею власної дитини. І то ізза кількох долярів, котрі їм видається, що заощадили. То не є маловажна річ, де буде Ваша дитина на станції, що вона буде чути і з ким приставати. Добре товариство є скарбом для молоді — зле, загибелю.

В нашій бурсі маєте забезпечено гідне і чесне товариство. Коли хто не відповідає тим вимогам, його безглядно усувають. І тому бути в бурсі, значить — бути між найліпшими. Шкільні власти оцінюють нашу бурсу і стоять з управою бурси в найкращій лучності.

Тому вимогою Вашого власного добра є —примістити свого сина в бурсі!

Вакації кінчаться — починається рік шкільної праці!

Конкурс на приняття кандидатів до бурси отворений — пишіть негайно до п. О. Прийми, 304, 24 і 4 вулиця, Саскатун, Саск.

КОНКУРС НА ПРИНЯТТЯ СТУДЕНТІВ ДО БУРСИ БУК-А

на шкільний рік 1937-1938 на отсі курси:

1) Курс університетський для студентів, котрі покінчили матрикуляцію з добрим успіхом (повище 60 марків). Курси на університеті отвираються для студентів початкуючих 23 вересня, для прочих 27-го вересня.

2) Курс педаґоґічний—учительський в Нормальній школі отвираєсь 1-го вересня. Річна оплата за науку $50.00

3) Курс середних шкіл в Сити Парк каліджієт. Форми аплікації можна набути в бурсі, які треба сейчас виповнити і відіслати до шкільної ради. Річна оплата за 9-ту клясу $30.00, 10-ту $30.00, 11-ту $40.00, 12-ту $50.00.

4) Технічні Курси отвираються 3-го вересня. Оплати залежні від курсів.

5) Курси Торговельні— оплати залежні від курсів, апліканти мусять мати найменше осьму клясу..

В бурсі побирати будуть даром питомці науку укр. мови, літератури, історії, ґрамаатики, співу, діріґентури, музики і укр. нар. танків.

Оплата за місячне удержання питомця виносить $20.00 на місяць.

За уживання інвентаря платить кождий питомець згори $1.00. Кавцію зворотну $2.50 на случай ушкодження інвентаря.

Проситься слати зголошення як найскорше тому що будинок Бурси не є в стані помістити великого числа студентів, а находить ся в прекрасному, вигідному положенню і недалеко до всіх шкіл.

Аплікації треба слати на адресу:
Ukrainian Catholic Students' Home,
304 — 4th Ave, N.
Saskatoon, Sask.

ЗБІРКА НА БУРСУ БУК-А

П. Блажейко, Вест Бенд .. 1.00
На Зїзді БУК-а в Айтуні, Саск.
Дрібна колекта на сході .. 30.02
Всеч. ОО. ЧНІ. в Айтуні.. 10.00
Я. Гр. Корачинський 2.00
По одному долярови:
Ів. Корчинський; О. Кокерудз; О. Кіндрат; І. Чарнецький; П. Поторока; В. Ковальчук; Антін Валько; Т. Ковалишин; І. Олексійовський, І. Орусский! І. Федчук; Ст. Іванечко: Н. Шевець; П. Н. Сарчук (Саскатун); в-на А. Пукіш (Ріджайна); П. Найка 50ц
Разом $57.52

На Зїзді БУК-а в Раші, Саск.
Вс. о. Таловка 5.00
Дрібна колекта 4.60
По одному долярови:
Гр. Скорець; І. Данилишин; В. Юрисак; М. Б. Дикін; Д. Бесович; М. Яцишишин; С. Третяк; І. Яцишин; Д. Петришин; І. Мельник; Н. Гроховський; Н. І М. Яцишин (1.50ц); По 50ц.: С. Мальований; Н. Третяк; С. Мухрий; І. Бугера; А. Колодійський; А. Рудик; В Третяк; Р. Мухрий.
25ц.: С. Корчинський; М. Шевчук.
Разом $26.60

Збірка підчас відчитової поїздки по Альберті
Вегрев.а
Др. Яніміцкий 10 00
С. Сисак 5 00
Ів. Онуфрійчук декларував 3.00
Ів. Хмідар 1.00
п-ні Никифорук 50
Разом $19.50

Равидгем
Відчит і пікник
Дрібна колекта 3.25
По одному долярови:
Вс. о. Ричкун: М. Росс; І. Щербанюк; О. Стефура; Ір. Сич, С. Сімович; Д. Жарський; п-ні Калинська; Н. Миська: Бойчук; Т. Іванців; П. Процьків; В. Калинський. Ю. Шутай 50ц. По 25ц: Назюк; П. Васильшин; М. Чайковський; Шкабар; М. Бонинський 20ц.
Разом $11.90

Новерлін
Дрібна колекта 1.41
По одному долярови:
Д. Паламарк; С. Кархут; Гаркідер; П. Балко: Фарина; Т. Ванас; В. Юрків; Г. Ярема; І. Стецак; С. Красічук; М. Балита; Соловій. І. Тутак 50ц
Разом $13.96

Борців
Відділ БУК-а 10.00
Парохія в Борців 2.00
Гр. Квасніцький 2.00
в Калинчук і Шиба декларували по 5 00
По одному долярови:
Ю. Мишій. О. Грабець: М. Пежирник; Г. Михайлиця; Д. Ковак. Ів. Куцин 50ц.
Разом зібрано $19.50
Декларовано 10 00
Разом $29.50

Мирославна
Дрібна колекта 2.55
Народний Дім 5.00
Разом $7.55

Плейн Лейк
Збірка на відчиті 1.35

Новий Київ
М. П. Самойл 25.00
В. Стебліна 25.00
п-ні Н. Стебліна 5.00
Н. Яцишець 5.00
В. Савчук 2.00
М. Буєько 2.00
По одному долярови:
Н. Гриців; Т. Семенюк; Д. Шишлак.
Разом $67.00

Мундер
Вв. ОО. Василіяни 25.00
Відділ. БУК-а в Мундер декларував 25.00
Др. Стрільчук 5.00

Збірка на відчиті 4.45
адв. Шкварок. П. Савич, п-ні Корчинська по 1.00.
Разом готівкою 37.45
декларація 25.00
Разом $62.45

Чипман
Народний Дім 5 00
Збірка на відчиті 2.40
По одному долярови:
М. Карпа; І. Яценюк; Н. Андрійв; Т. Гармата.
Разом $11 40

Делор
Збірка на відчиті 3.45
По одному долярови:
М. Качур; Я. Бурило, П Осадчук; К. Галицький, В Бурило; О. Синишин; І. Летюк; А. Тимчук; М. Мордаз; В. Мендюк. І. Курило; Т. Попик; Гр. Юр. Вусетка 50ц.
Разом 15 95

Радвей
Збірка на відчиті 3 90
По одному долярови:
Вс. о. Жидан; Ів. Каспер; Ст. Хилий; М. Базьлевич; А. Каспер; Гр. Фарина; І. Прийма; Й. Ткачук; І. Дацишин; М. Начилак; Ів. Фарина.
Разом 14.90

Едмонтон
Вс. ОО. Василіяни 25 00
Збірка на відчиті 3 45
По 5.00 долярів:
п-ні Дечків. п-п-ні Й Корренда. П. Чехніта: п-ні Бонверків. Українська Кінгарня п. Фербея (книжки); В. Кунчинський 3.00: п. п-ні В. Мудрик 2.00. Л. Жарський.
По одному долярови
адв. Бисараб: Г. Баврак; Авр. Йосафатів, п. Саравчук; А. Міськів; п. Ю. Ангел: п. Мариняк; п. М. Біницький п-на М Мазурик; М. Мань; В. Процьків. О. Жарський; С. Поспіх; Т. Шарун.
Разом $76.45
Декларували п. І. Ісаїв, ред. Дикий. Т. Василишин.

Зїзд БУК-а в Арран,
Збірка на сході 12.25
По одному долярови:
Вс. о. Бриворучка; Д. Сікорський М. Губик; Н. Вітів; Ю. Кінащук; П. Педехатий; М. Мартинюк; Г. Ніжец; І. Юрчишин; Д. Дутчишин; І. Шпейковський; Й. Лесик. М. Миник; І. Стрільчук; Ив. Чернейко; Н Панагапко; В. Волошин; Зеня Кінащук; В. Горлійчук; В. Загарійчук; І. Гаталай; Й. Горлійчук; М. Ковалюк; Г. Прокопчук; О. Ласько; П. Дикун; П. Панагапко. М. Дикун 50ц.
Разом $39.75

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ

Дорогі родичі!

Коли Ваша дитина добре вчиться і хоче вчитися, не забороняйте її дальше вчитися. Пішліть її до школи. Коли добра воля, то

середники певно найдуться. Не лякайтеся самі і дітий не лякайте, що мовляв — я не маю добрих жнив і не маю гроший — але ще заохотіть молодих до науки. Наука це сила на шляху поступу людства. Нам треба богато інтеліґенції в Канаді.

Перше покоління поселенців гірко і тяжко працювало на кусень хліба. Воно так і досі працює. Це гарна черта характеру, бо без праці нічого путнього нема і сили Бог дає на це, щоби працювати. Але крім праці рук, є ще праця духа. Праця ума і такий робітник умовий зветься з латинська інтеліґентом, від латинського слова "інтелектус," що значить по нашому: ум.

Нам треба інтеліґентів, бо це мозок народу — це природні орґанізатори ріжних ділянок громадського життя. А життя культурного народу мусить виступати в орґанізованих формах. Чим культурнійший нарід, тим кращі зразки орґанізованого життя виявляють поодинокі стани.

Нам треба інтеліґенції мужеської і жіночої.

Ще много надійних місць є для наших правників — адвокатів і лікарів. Хлопці повинні головно вибирати ці два звання, коли готуються до світського покликання. Як чують вищий поклик до звершеного життя і хочуть стати в ряди духовної інтеліґенції народу — мають до вибору покликання монастирське або до духовної семінарії, щоби так **всеціло** віддати своє життя на службу Богу.

Дівчата мають подібний вибір. Коли бажають посвятити себе виключно для вищих цілий, двері монастиря перед ними отворені. Там починається дорога до найглибшого внутрішного освячення власної душі і саможертви. Але тільки ради найвищих понук, якими можуть бути неподільна служба Богу, бажання найбільшого самоосвячення, самопосвяти та саможертви. В жаднім однак случаю, якесь розчарування в приватних справах життя чи чутлива невдача в мріях молодости.

Коли дівчина бажає вишколити свій ум для світського покликання, перед нею особливо стелиться шлях учительки. Тоді приміщення найде в наших добрих Сестер в Саскатуні, 311 вулиця Е, північ — в Йорктоні при вищій школі Сестер, де повне приміщення і навчання коштують порівнано дуже мало. Туди однак належить негайно писати і запитати о приняття своєї доньки. Адреса до Йорктону звичайна: Школа Сестер Служебниць, Йорктон, Саск.

(Sacred Heart Institute, Yorkton, Sask.

Подібні заведення ведуть наші Сестри в Давфин, Ман., у Винипегу, Ман., в Едмонтоні, Альта, і сиротинець в Айтуні, Саск., куди приймають однак тільки сиріт.

Нехай ніодна наша дівчина, котра бажає покінчити вищу школу не іде до чужого заведення — нехай родичі будуть характерні і посилають дівчат тільки на удержання до Сестер. І то не пишень тоді, коли не мають чим платити за удержання — але також тоді, коли мають і можуть платити. Виховання, яке панночка одержить в Сестер, буде для неї віном на ціле життя.

А які будуть наші дівчата, такі майбутні матері. Які матері, таке майбутне покоління. І тому слушно твердив Липинський, що будучність України буде залежати від української жінки!

Для наших дівчат українське католицьке виховання!

А побідимо в Канаді!

НАДХОДИТЬ ЧАС ВИБОРІВ

Так, приходить осінь. А з нею час виборів. До всяких урядів. Отже до **шкіл і Пшеничного Пулу.** Ці саме вибори нас займають, бо вони для нас **дуже важні.**

Яких виберете шкільних урядників, такого вони візьмуть учителя.

Які шкільні урядники, такий буде настрій і тон у вашій громаді на будучих кілька літ. Вся згода, єдність, робота і здобутки виходять та обусловлюються звідтам — подібно вся крамола, сварка, роз'єднання і розбиття. Вплив учителя на людий незаперечний. Однак той вплив може бути добрий, а може й не бути.

Наша річ, щоби він був добрий!

Всі виборці, не лише кількох — мущини і жінки, не лише самі мущини — повинні піти солідно до виборів як один і вибрати свого шкільного урядника. А він знова має святим обовязком подбати про свого українського католицького учителя.

Урядник, що не дотримавби слова своїм виборцям, тратить рацію свого вибору.

Виборці, котрі вибирають урядника, противного своїм власним релігійно-національним інтересам, тратять рацію виборчого права, бо воно суппонує добро виборців, котре вони якраз відкидають та легковажать.

Добро наших шкіл вимагає наших шкільних урядників.

Українці католики!

Свідомі люди!

Ви маєте, мусите, повинні вибрати тільки своїх шкільних урядників! Ніхто не сміє залякувати Вас, піддурювати і обманювати пустими обіцянками — обіцянки це розрада для дурнів. Це водження за ніс тих, що позволять собі на те.

Активні, свідомі люди на те не позволять!

Є між Вами добрі, чесні, певні люди, котрі якраз надаються на урядників. Не слухайте підшептів і нашептів мертвих душ, котрі будуть Вам говорити противне. Ви маєте свій розум і Вам не треба їх порад. Най радять таким, як вони.

Ми знаємо, кого хочемо вибрати.

Перекінчиків і розбивачів народу вибирати не будем!

* * *

Ще одна справа, першої ваги.

Це згода **учителя.** Може якраз у Вашій школі прийдеться годити нового учителя. Сейчас будуть напихатися до Вас непрошені дорадники і домовники і підсуватимуть Вам свого кандидата. Ви самі знаєте, кого Вам треба! Без дорадників.

В наших школах мають вчити наші учителі!

Чого той, кому все наше немиле, має напихатися в нашу школу? Най іде краще між тих, де йому мило — де його віра і його однодумці.

Наші учителі, це кров від крови нашої і кість від кости нашої. Це наша віра і наша любов. Це наші робітники духа, наші оборонці і просвітителі.

Вони повинні і мусять мати місце між нами!

Коли Вам треба адреси пишіть негайно до управителя нашої бурси в Саскатуні, п. Осипа Прийми, 304, 24 і 4 вулиця — або до впр. о. Івана Бали, Айтуна, Саск.

* * *

Неменше важною від попередних справ є справа вибору **делеґатів до Пшеничного Пулу в Ріджайні, Саск.** Пшеничний Пул є орґанізація сильна і впливова. Значить, з її голосом числяться чинники державні і своїми фондами вона налягає на хід господарчого та політичного життя Канади. Не є маловажним для нас, хто буде вирішувати в Пулі справи, котрі й нас обходять та говорити від нашого імени — чи ворог, чи приятель.

Досі однак було так. Пул заробляв десятки і сотки тисяч долярів від наших хліборобів — однак **НІКОЛИ на наші українські католицькі цілі не давав сотика,** хоч ми час до часу давали до цего нагоду. Ба, що більше. Пул явно відмовлявся щонебудь жертвувати на наші цілі, хоча від наших українців католиків домагався збіжжа і безцеремоніяльно впихався прямо в наші домівки та Доми зі всякими викладами, на котрих ширив свою пропаґанду. Так Пшеничний Пул в Саскачевані видно розуміє кооперацію як явище одностороннє. Значить, він розуміє, що кооперація відноситься тільки до нас і ми маємо з ним кооперувати, коли ходить о продаж збіжжа та відступлювання даром салі — але коли о кооперацію з його сторони, то він розуміє, що він нам нічого не винен ні неповинен. Ми маємо з ним кооперувати, він з нами ні.

Досі не було на жаль відповідного спротиву проти цього одностороннього розуміння кооперації для Пулу і тому сталося таке, що в Ріджайні почав виходити так званий "Український кооператор", що печатається тими самими черенками і в тім самім форматі як кудриківський "Вістник." Той "кооператор" подав свою адресу виразно до Пшеничного Пулу в Ріджайні. Значить, і за наші гроші — українських католицьких хліборобів, що довозять своє збіжжа до Пулових сипанців, видається той "кооператор" тими самими черенками, що згаданий "Вістник."

Оттака є "кооперація" Пшеничного Пулу в Ріджайні.

Чи українські католицькі хлібороби можуть на це мовчати?

Прецінь Пул нераз заявляв, що він є безсторонний в справах реліґійних. Ми саме хочемо, щоби Пул дійсно був безсторонний і щоби нарівні з сектантами шанував і цінив українських католицьких своїх доставців, котрих грішми збогачується і з котрих домів користає при всяких нагодах.

Кілько українців католиків працює в Пулових сипанцях в Саскачевані?

Кілько є українських католицьких збіжевих аґентів Пулу в Саскачевані?

Маємо право це спитати!

Нам належиться — це не ласка — щоби в наших околицях були наші аґенти, а не люди, що висміюють наше — ба, що більше, котрі з нагоди нового року поширюють сектантські видання під позором річної премії.

Чи це також робота Пулу?

І тому при нагоді виборів наші хлібороби повинні покінчити з тим неможливим станом. Треба піти лавою до виборів і вибрати своїх представників. Де це неможливо, вимагати від кандидата **перед виборами,** щоби прирік виконати Ваші справедливі домагання і таке приречення дав на письмі в присутности свідків. Залежно від того голосувати на нього або ні.

Ми тут вільні громадяни і кривди нам ніхто не робить, хіба ми самі своїм лінивством, буйдужністю та уляглістю хитрунам злобним.

У Вашій околиці маємо право мати свого українського католицького збіжевого аґента, якщо Пул хоче числити на доставу збіжжа від наших.

Так роблять характерні люди!

І таких людий шанують і з ними числять ся!

Інакше будуть їм "кілки" на голові тесати, коли в тих головах розуму нема і волі нема, а таланти свої закопують в твань лінивства.

Українці католики, упімнімся за слушні і належні нам права!

Ваші діти без праці. Часто сотки миль їдуть до копалень і даремно вертають назад прибиті, бо праці не найшли. А та праця, котрої далеко шукають — ось тут, перед Вами, на Вашій стації, де повинен бути аґентом Ваш чоловік! Ви там везете літами збіжжа і звозите не збіжжа а видиме золото-хліб для чужих і на чужу користь, за котру Вам не то що не подякують, але ще накидаються часто на Вашу Церкву і розбивають Вам парохії.

З тим треба скінчити!

Вибори дають Вам якраз до того нагоду!

Використайте її!

—=о=—

СКАРБОВИЙ ЗВІТ ЗА ДРУГИЙ КВАРТАЛ, 1937

Квітень, 1937

ПРИХІД —

Відділ ч. 14, Гефорд, Саск.	.90
Відділ ч. 13, Волверін	5.40
о. Мих. Пелех на пресфонд	.50
Н. Биб на пресфонд	.50
І Палагіцький за книжечки	.20
Ст. Шебець за статути	.30
о. Семчук з продажі книж.	.50
Н. Ощуст, вкладка	1.00
Жінвідділ ч. 22, Альвена	5.00
Відділ ч. 2, Ланівці вкл.	3.10
Читальна Просв., Ланівці	5.00
О. Жеребко, вкладка	1.00
Ів. Бунько, вкладка	1.00
Відд ч. 66, Флін Флон, вкл.	3 60
З продажі книжечок	1.40
На бурсу через Ів. Байду	2.25
Дм. Грабець, вкл.	1.00
Ст. Дусик, вкладка	1.00
о. Семчук з продажі книж.	.70
О Стратійчук і Бучинська	2.00
Відд ч. 1, Бруно, Саск. вкл.	4.50
Відділ ч. 19, Кридор, вкл.	12.60
Відд. ч. 19, Кридор, на прог.	5.00
Відд. ч. 14, Гефорд, Саск.	.90
Відд. ч. 34, Ріджайна, вкл.	5.40
З продажі книжечок	.50
о. П. Решетило, вкл.	1.00
о. Н. Криворучка, з книж.	5.00
о. П. Пасічник, вкл.	1.00
Відд. ч. 3, Борщів, Саск.	4.50
Відд. ч. 67, Оакбурн, Ман.	2.70
Всіх приходів	$79.45
Перенесено з марта	217 54
Разом:	$296.99
Розходу	58 96
Остав чистих	$238 03

— РОЗХІД

Почтові значки	1.00
За друк Бюлетеню, квітень	50 00
Розсилка Бюлетеню "	2.35
За Голос Спасителя	2 00
Розсилка упімнень	.68
Почтові значки	.32
Змінне 1 значок	.18
На бурсу	2.25
Оплата переказу	.08
Клей	.10
Разом	$58.96

Май, 1937

ПРИХІД —

Відд. ч 42, Гадерлі, Саск.	.25
Відд. ч. 34, Ріджайна, вкл.	1.80
Відд. ч. 34, " на прог.	1.00
Відд. ч. 2, Ланівці, вкл.	1.80
" на пресфонд	1.95
" пресфонд Гол. Сп.	1.90
" на програми	5.00
З продажі книжечок	.70
Читальня в Вест Бенд, Саск.	5.00
Марія Костенюк вкл.	1 00
Відділ ч. 13, Волверін, Саск.	90
Відд. ч. 25, Красне, Саск	1 80
" на програми	5 00
Фундатели Христіяна, вкл.	1 00
Ст. Кузма	1 00
Антін Жукович, вкл.	1 00
Іван Пробіжанецький, вкл	1.00
Відділ ч 19, Кридор, вкл.	1 80
Юрко Алилуя	1 00
Відділ ч. 34, Ріджайна, вкл.	1 80
Відділ ч 2, Ланівці, вкл.	90
Петро Корпан	1 00
П. Грабович і п. Гарвей	2 00
Юрко Мартинюк	1 00
А. Кіндрей і Ф. Волчак	2.00
Заг. Шпиталь, Вилингтон	1 00
Филип Сидор	50
Відд ч 17, на програми	5.00
Всіх приходів	$50.10
Перенесено з квітня	238 03
Разом	$288.13
Розходів за май	98.70
Остав чистих	$189.43

— РОЗХІД

Почтові значки	1 75
О. Приймі на програми	35 05
Змінне	.25
Змінне іншого чека	15
Посилка книжок	.95
Папір до писання	25
Друк Бюлетеня за май	50.00
Розсилка "	2.35
Пресфонд Гол. Спасителя	1 90
За книжечки	1 30
За Голос Спасителя	4 75
Всього	$98.70

Червень, 1937

ПРИХІД —

ЖінВд. ч 68, Олеш, Саск.	13.00
Відділ ч. 10, Арран-Весна	1 90
Відділ ч, 67, Оакбурн, прог	5 00
БУК в Чипмен, Альта. "	5.00
Відділ ч 13, вкл.	.90
Михайло Самоіл, вкл.	1 00
Г Пасічник з родиною	2.00
Клюб молоді вТоронто	1 00
Всіх приходів	$29 80
З переносу	189 43
Разом	218 23
Розходу	71 98
Остає в скарбі БУК-а	$146.25

— РОЗХІД

Почтові значки	1 00
Посилка летючок до Кридор	15
Друк Бюлетеню за червень	50 00
Розсилка "	2 55
Друк лист і куверт	11 25
На Голос Спасителя	6.00
Почтові значки	1.03
Всіх розходів	$71 98

Дмитро Кобринський
гол. скарбник БУК-а

Н. Ю. Роский, Год. Бей Дж.	1.00

Замітка

Як видно з поданого звіту вплив належностий в червні сильно змалів. Ми розуміємо, що посуха і неврожай — але вся праця БУК-а в Саскачевані велася виключно за наші власні фонди і за наші власні жертви.

Наші члени виявили велику долю жертвенности і довіря Проводові БУК-а. Так само Провід старався сумлінно це довіря оправдати тяжкою працею і совісним орудуванням гроша до послідного сотика. Нам ніхто не зможе ніколи закинути ані одного змарнованого сотика! Навпаки! За ці малі засоби, що є, ми сказатиб — витягнули з них всяку можливість праці та успіху! Більше за ці гроші зробити годі. Впрочім, перегляньте скарбові звіти інших орґанізацій і провірте, скільки праці зробили вони відсотково до вложених грошей. Наш кождий сотик приніс стократний плід. Що можна було витиснути — прямо — з наших жертв праці і труду, це ми вчинили.

Однак, навіть поза найбільшу можливість успіху іти, годі. І тому коли наші члени не поспішать на час і загально з вплаченням належитостий, ми муру байдужности та неохоти самі власною лицарською жертвенністю одиниць не пробємо.

Треба жертв!

Треба надсилати вкладки!

Треба влаштовувати підприємства.

Ви читаєте тримісячні звіти і бачите, скільки, від кого і на що пішли гроші. Це Ваші, наші і спільні наші гроші. За них хо-

чемо виконати найбільше можливо праці для Бога, Церкви і нашого доброго, вірного і любого народу. Але й той нарід мусить відгукнутися на жертву і дати можливість праці.

Тому до діла, доки час!

Ми видали і розіслали до всіх наших членів

ЗБІРКОВИЙ ЛИСТОК БУК-А

Там є окремі цілі в окремих рядках.

Кождий може жертвувати на бажану ціль а всю жертвовану суму зазначить разом в останнім рядку. Всі жертви відішлемо по призначенню, через Епископську Канцелярію у Винипеґу. Ніодин сотик Вашої жертви не пропаде!

Тоді, коли більшовики і всякі сектанти засипують прерію своїми збірками і напихаються при кождій нагоді нашим людям — ми не можемо бути бездільні. Наші лепти повинні іти на наші цілі!

Тому кождий член БУК-а має нагоду підчас хрестин, забав, весіль чи інших підпринять перевести збірку між приступними. Най кождий жертводавець підпишеться на листку власноручно і подасть докладну та читку адресу.

Будьте діяльні!

Не знеохочуйте других, коли самі не хочете жертвувати.

Коли будете діяльні, успіх таки буде — може не такий великий та обильний, як неодин бажавби, та все таки буде.

Не буде певно жадного успіху, коли ці збіркові листки зложимо десь в куті та не візьмем з собою в кишеню, щоби при нагоді з них скористати. Зібрані жертви треба негайно відіслати до головного скарбника БУК-а, Дмитра Кобринського, як подано на залученій куверті.

Члени БУК-а, до праці!

Це перший раз доперва ми видали такі листки!

Най вони оправдають свою появу і напливом жертвенности докажуть нашу любов великої справи!

Збирайте від одного до другого — у нас нераз і неодні збирали!

Тепер час, щоби ми збирали в них і для нас!

Так покажеться їхня щирість і оправдається наше відношення до них.

Збірки належить перевести як найскорше!

ЗЇЗД БУК-А В КАНОРІ, САСК.

В неділю, дня 11 липня, ц.р. відбувся з'їзд БУК-а в Канорі, Саск. Як на теперішні обставини людий було досить богато. Більше, як половина не помістилися в церкві і о. Парох мали науку на дворі. Замітним є, що по Богослуженню всі люди пішли до Парохіяльного Дому на обід. Варта зазначити, що обід був дуже добре приладжений, як вислід доброї співпраці між парохіянами.

Зараз по обіді В. Балешта отворив наради молитвою "Царю небесний." Вступне слово сказав Я.Д. Стратійчук, де згадав про дотеперішну діяльність БУК-а та завдання нинішних зборів. Дальше промовляла панна Марадин, на тему "Українська католицька жінка в суспільности." Промова для нашого жіноцтва була дуже поучаюча.

Про завдання з'їзду і БУК-а говорив о. Парох Головка. БУК має на меті поліпшити долю хлібороба і робітника. Треба пляну, щоби розширювати науку та освіту поміж хліборобами, та поширювати кооперативи. Віримо, що діло буде поступати в цім напрямі.

На тему успішного господарства говорив урядник Саскачеванського відділу рільництва, **Грицак.** Пан Грицак брав точка за точкою всі галузі господарства, почавши від сіяння пшениці а скінчивши на плеканню курий. Подав дуже поучаючі вказівки, як можна поліпшити господарство.

Слідувала промова добре знаного адвоката з Канори, **Балешти.** Пан Балешта подав дуже важні точки цівільного права, що потрібні для наших хліборобів.

З великим почуттям про пресу говорив п. **Шпак,** представляючи впливи добрі і злі. Взивав до підтримання української католицької преси.

Назагал виклади були цікаві і зрозумілі для присутних, так що люди, котрі приїхали сорок миль говорили, що поїхалиб й сто миль послухати таких промов.

Вечером була спільна вечера. Промовляли ще о. П. Криворучка та п. Майданик. Промови перепітано загальним співом. Люди розійшлися домів в почуттю мило проведеного дня.

О. Стр.

о. Ст. Семчук

ГЕТЬ З БІЛЬШОВИЗМОМ!

Цих кілька слів, що тут написані, най послужать всім тямучим на роздуму, як належить стерегтися більшовицької підлазки і яку гнучку спину ці "товариші" мають, коли ходить о це,щоби увести замішання в наші ряди та використати обставини для своїх цілий.

Дня 12 липня, ц.р. вечером в годині 9, відбувся у Винипеґу на Виставовій Площі загальний прилюдний мітинґ в справі державної допомоги. Цей мітинґ скликала Провінціональна Секція Манітобського БУК-а. Вона теж намітила промовців і все підготовила технічно (місце, голосники, порядок).

Більшовики не позабули навідатися.

І коли наші промовці скінчили, тоді якимсь дивом, користаючи зі замішання, незорієнтування та поденервовання деяких — став говорити непрошений і понадпрограмовий бесідник, М. Душніцький. Він заявив, що походить з "Робітничого Дому" та говорив дуже облесно, годився на все попередних промовців (один з тих промовців зазначив виразно, що в совітах робітники не мають свобідного вияву вільним словом чи на зборах) і старався говорити українським наддніпрянським літературним виговором. Здавалося, таж той чоловік на нікого не накидається (говорив тільки, що треба оподаткувати міліонерів, а хтож хоче боронити міліонерів перед оподаткуванням?) Гарно і гладко говорить, годиться з попередними бесідниками — все в порядку....

Тільки! Шило вкололо аж на кінці цих помедованих фраз. Той бесідник завізвав творити спільний фронт всіх в борбі за кращі умовини праці, ітд. Інакше візвав творити так званий "народний фронт." І по тім однім — підчеркую, **по тім однім тільки,** пізнати хто і в якій цілі говорив.

Присутні дістали також докладну лекцію, як той "фронт" твориться і як тяжко в даний мент під напором масової психики видістатися з тих звоїв давуна-більшовизму.

Коли присутний там священик сейчас забрав голос і почав тільки що говорити, то по перших зараз словах той "народний фронт показався, хто він є і до чого стремить. Тим священиком був я. Ледви я промовив слова: "Українські робітники! **Ми віруючі з невіруючими ніколи не підем!"** — почувся рев, букання, вигукування нецензурних слів, ітд. Даремне було взивання того "фронту", щоби успокоївся — прецінь ми живем в Канаді і є вільні громадяни—ніхто не перешкаджав з нас їхньому бесідникові, нехай тепер не перешкажають мені — нічого не помогло. І мимо того, що я говорив в голосник, котрий многократно збільшує голос — тамті були дужчі в реві, загукали і закричали навіть слова з голосника. Показалося при тім, що деякі з так званих наших людий, тоді гукали разом з тою масою "народного фронту", віднайшовши певно в реві свої первісні інстинкти. Видовище небувале, наука прегарна!

Ось що є той "народний фронт"!

Ось як виглядає та "свобода трудящих" і "воля слова" по тамтім боці. **Ось так** спантеличена більшовицьким дуренням юрба **вже тут** показує, до чого здібна і чого вона хоче. Доперва з того можете представити собі, що та сама юрба зробилаб, колиб вона так мала власть.... Чи тоді вільно булоб говорити про допомогу і забезпеку безробітних....

Бездумні і некультурні раби червоного молоха представляють дійсно сумне явище. Але воно не тільки сумне — воно й грізне. Коли ми опустимо руки і будемо мовчки придивлятися тому випаченню людських душ і "осідланню" національної стихії через комуністичних аґітаторів, то може прийти хвиля, коли та спантеличена юрба, як ґальопуюче стадо в безтямі все столочить і попере своїми ногами, що нам дороге, святе і є основою культури. Бо прошу тільки роздумати над тим.

Пополудні, дня 24 липня, ц.р. Іван Бойчук, підчас з'їзду в так званім "Робітничо-фармерськім Домі" подав, що від послідного з'їзду зорґанізовано 31 нових відділів з 1,865 членами. Всіх членів мають 9,841 а разом зі спорідненими орґанізаціями 16,500. Ведуть в Канаді 54 шкіл, в котрих навчають 1,940 дітий.

Ці цифри писаря тої орґанізації говорять про себе. Майже дві тисячі дітий виховуваних в пекольній ненависті до Бога, Церкви, нації та її природних стремлінь. Дві тисячі душ, що пропащі! Дві тисячі янічар в двацятім століттю, що потім будуть винищувати все національне свідоме і релігійно активне! І це тут у вільній країні — в Канаді! Це не в Україні, де все давить і винищує червоний упир — але тут, побіч Ваших тихих хат готовиться вогонь, від котрого колись має загоріти цей край, як нині горить Еспанія — як нині в аґонії болю корчиться Україна!

І ми маємо дальше тому бездільно приглядатися?

Чи можемо піднести голос — ВИРАЗНО, голосно, ясно, сміло і побідно: "Ми віруючі з невіруючими ніколи не підем!"

Віра в Бога це свобода в Христі — свобода душі! Це воля думки, слова і чину! Безвіря значить сліпий фаталізм, пригноблення, звірячий послух і террор!

Хто за вірою — той за свободою людської душі!

Хто за вірою — той за гідністю людини!

Той за людиною, як людиною, творчою, думаючою!

Хто проти віри — той хоче з людини зробити раба, істоту бездумну, тупу, що вміє не думати а ревіти! Не вміє думати і не спроможна реаґувати на людську думку інакше, як тільки ревом, по звірячому!

"Ось "народний фронт"!

Ось які вигляди, наколиб вони прийшли до влади....

Та твердо віримо, що того ніколи не буде!

Більшовизм мусить загинути. Працюймо так а певно загине!

РІЧНИЙ ЗЇЗД БУК-А В САСКАТУНІ

Головний Річний З'їзд БУК-а Саскачеванської Секції відбудеться в суботу, неділю і понеділок другої неділі місяця ЖОВТНЯ, ц.р. — значить субота і неділя перед Днем Подяки і в самий День Подяки, котрий випадає в понеділок.

Як кождорічно, так і цего року з'їзд дасть огляд цілорічної праці, намітить нові виднокруги — буде цікавий і повчаючий.

З'їзд вирішить чимало важних орґанізаційних справ, як виплата бурси, дальше видавання преси, летючок, справу орґанізатора, ітд.

Вже тепер говоріть про зїзд — намітіть відпоручників від свого відділу, напишіть їм повновласти і коли можете, приїзджайте також самі.

Гостям будемо раді.

Тільки дійсні відпоручники мають рішаюче право голосу — інші голос дорадчий.

Справа орґанізації, це справа всіх свідомих членів!

Байдужі гинуть на шляху судьби!

Ми хочемо творити власну долю — час не жде! Най не відстрашуть нас страти в грошах чи прикрощі хвилі — найтяжча страта це страта душі!

За душу народу! За ясну долю! За нашу бадьорість, силу і єдність чину!

Обдумайте кілька мудрих слів — піддайте добру думку в щасливу годину — просіть Бога о просвіток умів тих, що ведуть чи будуть вести!

І ставайте з нами до праці творчої, великої — ДО ПОБІДНОГО ЧИНУ!

Готовтеся на з'їзд!

ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ

МОЛИТВА

Коли захмариться небо, пізнаємо, що буде дощ. Коли на душі хмарно, серце віщує нещастя. На виднокрузі життя затягаються всілякі хмари — темні, чорні, сині й мінливі. Грозить нам буря, град і знищення. В той час на дні серця ворушиться трівога і голосно говорить свідомість нашої безсильности. В той час руки підносяться до Тебе, Отче неба і землі а з уст пливуть слова, наче з ручаю, котрого жерелом душа.

Молимося до Тебе, Господи небес і землі — молимося з найглибших глибин нашої свідомости, загостреним небезпекою чуттям нашої волі — і просимо о силу перенести бурю життя і витревати побідно на становищах. Щоби ми не відхилилися ні на мент, ні на йоту від становища, яке Твоє Провидіння нам визначило! Щоби ми мали сміливість і певність стрічати ворога прямо лицем з ясним оком та мали від Тебе силу завсіди побіджати його, амінь!

св. Тома Кемпійський

ЖИТТЯ ВНУТРІ ДУШІ

Царство Боже є посеред нас, каже Господь. (Лук. 17, 21). Навернися цілим твоїм серцем до Господа і покинь цей нужденний світ, а твоя душа найде спокій.

Вчися погорджувати позверховним світом, а віддаватися внутрішньому життю, то побачиш, що царство Боже до тебе завітає.

А царство Боже, то мир і радість у святім Дусі (Рим. 14, 17); безбожні його не мають.

Христос завітає до тебе і потішить тебе, коли в серці приготовиш для Нього достойне привітання.

Вся слава і величність Його походять з глибини серця; там тільки Йому мило.

В серці духовного чоловіка Він часто вітає, солодко розмовляє, ласкаво потішає, заводить святий спокій, напричуд дивну дружбу.

Ну, душе вірна! Приготуй своє серце для цего жениха, щоби зволив до тебе завітати і в Тебе пробувати.

Бо Він таке каже: "Хто любить мене, той заховуватиме моє слово, а ми завітаєм до нього і оселимося в ньому" (Йо. 14. 23).

Так дай Христові увійти в серце, а всего іншого не допускай.

Коли будеш мати Христа, тоді ти богатий і буде з тебе доволі.

Він буде за тебе дбати і щиро о все старатися, так, що не буде потреби, впевнятися на людий.

Бо люди скоренько зміняються і нагло покидають нас. А Христос зістається по вік і вірно стоїть при тобі аж до кінця.

Не треба богато вповати на немічного і смертного чоловіка, хочби він був помічний і любий тобі. Та й тим не треба богато журитися, коли хто часом тобі спротивиться і суперечить.

Ті, котрі нині з тобою тримають, можуть завтра супротивитися і навпаки. Люди часто, мов вітер, зміняються.

Усе своє вповання покладай на Бога. Нехай Він стане твоїм страхом і твоєю любовю. Він обстане за тобою і певно так зробить, як буде для тебе найлучше.

Не маєш тут сталої домівки (Жид. 13, 14). І де ти не будеш, ти чужинець і подорожний. А спочинку не будеш мати ніколи, якщо не з'єднаєшся сердешно з Христом.

Чому тут розглядаєшся на всі сторони, коли це не є місце твого спочинку?

Твоє домування має бути на небесах, а на все земне маєш дивитися немов мимохідь.

Усе те минає і ти також разом з ним.

Гляди, щоб ти до чого не привязався, та щоб воно не полонило й не погубило тебе.

Твоя думка нехай буде зі Всевишнім, а твоя молитва хай без упину звертається до Христа.

Коли ти не вмієш роздумувати над високими і небесними правдами, лишися при муках Христових і радо пробувай у Його святих ранах.

Бо коли цілим серцем припадеш до ран і предорогих синців Ісусових, то почуєш велику підмогу в горю, не дуже будеш журитися людською зневагою і легко стерпиш людську обмову.

На цім світі Христос теж зазнав від людий зневаги і в найтяжчу хвилю, серед наруги, знакомі та приятелі відреклися Його.

———=0=———

о. др. Г. Костельник

Я

(Виїмок з книжки "Аркана Деї)

Господи, чого хочеш від мене? Покликав Ти мене до буття без контракту зі мною. Та який контракт може робити горнець із гончарем? Знаю і відчуваю, що маю Тебе шукати, щоб до Тебе зблизитися, щоб Тебе найти.

Знаю, що я Твій горнець у роботі, на Твоїм кружку і в Твоїх руках.

Закамяніла всяка людина, що не відчуває на собі дотику Твоїх рук.

Твій гончарський кружок — цілий світ.

Поставив Ти перед мною і гаддя і риби у воді і птиці у повітрі і звірята на землі і ростини і інших людий і зоряне небо.... Окружив Ти мене життям і смертю, радощами і горем, молодістю і старістю, красою і поганню, духом і матерією, чеснотою і гріхом, стидом і гордістю, страхом і відвагою, правдою і сповидами, притягаючими зразками й соблазнями, свободою і законами, совістю і пристрастями....

І кажеш мені, щоб я всіми тими безчисленними "картами" грався з Тобою. Хочеш, щоб я Тобі дорівняв у тій грі: щоб я все так бачив, як Ти бачиш і так цінив, як Ти цінш і все на те місце поставив, де Ти хочеш його мати.

Знаю, і гній не є "гноєм", але майном, коли він на тому місці, яке Ти йому призначив (коли він удобрює землю). Так нема нічого низького й негідного, що вийшло з Твоїх рук, коли вона на своєму місці на шахівниці світа.

Бо ввесь Твій світ, від найбільшого до найменшого в ньому, і від найгарнійшого до найпоганійшого — це одна премудра й мистецька система.

Та як Тобі дорівняю, Господи мій і Боже мій? Надолужи мою неміч своїми творчими силами! Проханнями і перепрошуваннями надоложуватиму мої немочі, промахи й провини, бо прохання — нехай собі безбожники балакають, що хочуть — це також одна з активних форм мого думаючого й свобідного "я". Де вже всяка інша активна форма зраджує, там залишається тільки прохання — і в відношенні до людий і в відношенні до Бога (молитва).

Від соблазни надмірного терпіння — охорони мене, Господи!

Дивне мені (а для богатьох це соблазнь), що Ти "любуєшся" в людському терпінні — цінш його мабуть так, як лікарі цінять ро-

дильні болі.

Від усякої соблазни, яку Ти поставив між собою й людьми — охорони мене, Господи!

Богато соблазний я вже переріс, покинув їх, наче дитячі пеленки, то хто на землі може бути сміливий у дужанні з Тобою?

Перед потаханням віри, перед сухотати душі — забезпечи мене, Господи!

Перед промахом учених, що зерно на муку розмелюють і життя в ньому вбивають, і життя не схоплюють — охорони мене, Господи!

Перед надмірною самопевністю і перед надмірною справедливістю — охорони мене, Господи! Авжеж люди — не геометричні фіґури. Хто забогато від людий вимагає, той забуває Христове правило: Якою мірою мірите, такою відміриться вам.

Перед жаждою власти і перед наживою —охорони мене, Господи!

Знаю, що ніхто не є на свому "місці", коли не має свідомости, що він і на божому світі і на свому становищі між людьми — наче актор на сцені. Коли він щирий, то буде заєдно гризтися, що не може якслід сповняти, що повиненби. А коли він нещирий, то буде присвоювати собі божеську власть над людьми і над світом, щоб успішніше тягнути наживу з людий — і з божого світа. Божа вся власть і божа мудрість, а ми тільки наслідуємо Бога — як актори на сцені своїх героїв.

Господи, дай мені бути щирим і добрим актором у житті, бо стільки мого, а вся решта— Твоя!

За всякі перевершення й за недотягнення — не суди мене, Господи!

За всякі упадки, за провини — помилуй мене, Господи!

Знаю, що людські провини це не пусте слово. Та не віднині жалуються перед Тобою, люди: Бачу добро й похваляю його, а йду за злим — не те роблю, що хочу, а те, чого не хочу....

І не віднині здіймається до Тебе людське благання:

Обмий мене росою Твоєї благодати....

Господи, помилуй!

Господи, помилуй!

Господи, помилуй!

Небесні зорі йдуть своїми шляхами, а я, свідоме й свобідне "я" іду своїми шляхами до Тебе, Господи Боже, Отче мій і Суддє мій!

Слава Тобі на віки віків!

Ах, бачу, розумію й відчуваю, що це найбільше моє достоїнство, моя найвища ціль і місія в бутті, щоб я так кликав перед не бесними зорями і за себе і за всі німі сотворіння і за людий, що стали німими для Тебе.

Щоб я — помимо всіх зломів, іроній, траґедій і хрестів, що нас гнітуть в нашому житті — кликав, як Христос Господь навчив нас:

"Слава Отцу і Сину і Святому Духу і нині і присно і во віки віков, амінь."

о. П. Криворучка

БУК ЯК ПОЗИТИВНИЙ ЧИННИК

(Докінчення)

Пусткою порожнечі не заповнити. Самим тровленням, лайкою та фразами душі народної не задоволиш. Приміром — тому тиждень. По відправі приходить до мене кількох хліборобів.

— Слава Ісусу Христу!

— Слава на віки!

— Для отця духовного, може буде й дивно, що ми православні приходимо до отця.

— Чому? Нині в світі, майже нема нічого дивного....

— То добре. Ми просимо отця, чи отець не моглиби прийти до хати отсего чоловіка К. Маємо дуже важну справу з отцем обговорити.

— Добре. Прийду, тільки пообідаю. Бо от вже під церквою приготовили спільний обід.

По обіді я зайшов до вказаної хати. Зі мною разом увійшли три згадані господарі. Слово по слові і дійшли ми до конкретної справи.

— Отче, починає один з господарів. Досить вже з нас тої блуканини. Хочемо назад повернути до нашої, таки першої, рідної греко-католицької Церкви.

Майже всі нараз заговорили.

— Ми хочемо науки! Ми хочемо св. Сповіди! Я несповіданий пять років, я десять, а я вже і не знаю, коли сповіданий.... Отче, нам совість не дає спокою. Наша совість нас гризе. Хочемо повернути до Церкви, де є лад і порядок. І не лише ми три. Але і два мої сини жонаті, і мої дочки і зяті..

Зі своєї сторони я вчинив все, що міг. Подав їм слова потіхи, розради і запевнення. Двері нашої святої Церкви дуже широко отворені для всіх каючих заблудших. Наша св. Церква як добра матір всіх радо приймає під свій святий покров. Тільки треба мати дрібку волі тим, що чи з незрячости, чи за поводом других, чи навіть зі злої волі і упередження пішли навманці. Тільки треба встати, протерти очі, глянути широко і отверто на Божий світ— тільки треба роздмухати іскру віри, що десь ще жевріє у серці....

Бо розум чоловіка нате сотворений, щоби

слідити за правдою а серце чоловіка знова на те, щоби любити добро, Бога, свого Творця. Бог один, Христос Спаситель один і Церква Христова тільки одна.

Бог сотворив народи здібними до уздоровлення, каже латинська пословиця.

Вище наведений примір говорить сам за себе. Він якраз актуальний. Це обяв радісний. Душа бажає правди, бажає Бога, бажає сповіди, бажає ласки Божої. Колиж в людий є таке основне бажання, то певно чи тепер чи пізнійше наш нарід прийде до здоровля, до сили і значіння — значить, скінчить з усякими православіями.

БУК ще дуже молоденька орґанізація. Бо істнує заледви пять літ. Однак невсипущою благородною працею, високим призначенням і шляхотним завданням служити Богу, Церкві і народові — своєю ідейністю, жертвенністю виказала свою життєздатність. Наш нарід чує, що це його орґанізація. Бо БУК стоїть по стороні Церкви і прав нашого народу в Канаді. БУК йде крок за кроком вперед і всім зусиллям сповняє благородні завдання, вказані статутом. БУК живо інтересується молоддю, тому повстала бурса в Саскатуні. Звідтам виходять наші молоді інтеліґенти, що вкоротці заповнять браки і запотребовання світських орґанізаторів. БУК видає власний часопис пятий рік, що є голосником нашого духа і лучником всіх наших відділів та членів в одно ідейне суспільство. БУК живо інтересується всіми релігійно-народними справами нашого народу, як це доказують з'їзди, конґреси і державницькі дні.

Це справді весна українського робітника і фармерства в Канаді! Очі всіх українців в Канаді звернені на БУК. Звіти з нарад є матеріялом для передуми і виховання навіть тих, що далеко розкинені по прерії чи лісах Канади.

Ідемо вперед — до кращої долі!

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

СКАЛА

Українські католицькі читальні в Галичині "Скала" відбули головні річні збори. Зі звіту Ап. Дуткевича довідуємося, що всіх читалень "Скала" є в Галичині 289 з 14,280 членами. Від липня 1936 до лютня 1937 принято до праці десять нових орґанізаторів, що місячно відбувають пересічно 10-25 поїздок на села. Головну вагу кладе "Скала" на безпосередну лучність орґанізатора з масами. Орґанізатори майже всі мають вище образування, деякі з них люди в старшому віці, понад 50 літ. Їдуть на села і там виголошують виклади. Тем богато—59. Цікавіші з них такі:

1) "Скала" як осередок релігійно-національного виховання.

2) Відношення "Скали" до інших українських установ.

3) Суть і ціль Католицької Акції.

4) Хто ворог Католицької Акції?

5) Унія на наших землях.

6) Що світ завдячує Католицькій Церкві?

7) Значіння віри у всіх ділянках життя.

8) Що значить моральна побіда?

9) Історія Рідного краю.

10) Могутність преси.

Всі виклади говорені приступно, без чужих слів. Потім слідує дискусія. Часто ті дискусії бурхливі, бо "Скала" має богато ворогів на місцях. Що три місяці орґанізатори здають звіт з довершеної праці перед Головним Виділом. ГолВиділ видає брошури і устроює курси.

В світлі тих даних праця БУК-а в Канаді набирає ще більшої виразности і важности. В Галичині почали цю працю пізнійше, як ми — однак успіхи більші. Там вони мають більше вишколених одиниць і не відчувають браку засобів. Тут менше вироблених орґанізаторів, все належить починати прямо від початку, фондів нема. Та все таки на фронті борби о душу народу ми видержали світло і в тих обставинах, що нам доводиться бороти, можемо виказатися прегарними успіхами. З Богом, вперед!

ЩО ТАКЕ ІНФЯЦІЯ?

Ось примір: Жили два професори математики, два кільометри один від другого. Дорога тревала пів години. Знудилася їм та дорога і стали видумувати полекшу.

І видумали.

Колиби один кільометер мав не тисячу а дві тисячі метрів, тоді замість двох кільометрів, що їх тепер ділили — бувби тільки один. А колиби година мала не 60 мінут, але 120 — тоді ішлиби не пів години, але чверть нової.

Так вчені професори взяли папір і олівець і "інфляція" дороги та години була го-

това.

Подібно ці "вчені" зробили з вагою і з грошем....

Тільки життя все остає в суті те саме і правди олівцем змінити не можна. Тому віддаль таки остала та сама, що колись була і дорога так само довга — хочаби як її міняти на папері і штудерно перезивати....

ЖИД ЖИДОМ

21 і 22 мая, ц.р. був відпуст в Крехові, в Галичині. Перший раз від ряду літ відпуст відбувався без жидів і карузелі. Однак жиди не зважали на суботу, але як могли напихалися з крамом. Та їх на час всюди спокійно, але рішучо випрошували....

Знайшовся однак один жид, хитріший від інших. Що він робить? Підіхав з крамом під хрест, зліз з воза, вклякнув, перехрестився і зачав рухати губами, буцімто молиться. Але жида все пізнати....

Навіть це йому не помогло.

Мусів завертати зпід хреста назад!

Так українці католики в Галичині чемно позбуваються непрошених приятелів.

СУСПІЛЬНИЙ КРЕДИТ

Добродій Ейбергарт, що сам побирає солену платню з людських гроший і не жде на дивіденди, в останнім часі наложив контролю на банки і перевів закон, силою котрого всі управителі банків мусять вибрати дозвіл за ціну сто долярів а всі урядники за ціну пять долярів — колиб цего не вчинили, жде їх сувора кара. Той дозвіл правительство Ейбергарта може відкликати, як схоче і тоді банкиреві не вільно сповняти в Альберті жадного банкового діла.

Таким чином Ейбергарт мабуть думає поліпшити свій кредит....

Бо йому того "кредиту" 'треба ще й як— от хочби на будову доріг. Збудував 1,555 дороги з Едмонтону до Ледук і заплатив за те $172,254.00 — або рівно правительство суспільного кредиту платило контракторам за одну милю дороги десять тисяч чотириста сімдесять два доляри і вісімдесять пять центів!

І то не дивідендами або скрипсами — але добрими канадійськими долярами.

За одну милю дороги — роботу — понад десять тисяч долярів!

Можна було ту милю всеньку вистелити однодолярівками!

А чиї то гроші — податковців!

Коли люди того не годні зрозуміти — то можуть голосувати на "суспільний кредит"...

ВЗІР ДЛЯ МНОГИХ

Фармерка в Крені Велі насадила індичку.

Яке було її здивування, коли принесла індичці їсти і побачила, що індичка сидить в гнізді, але .... без голови.

Куна напала індичку. Однак індичка-матір в обличчу смерти не важилася опустити гнізда і молодих. Остала без голови, але на гнізді.

Якжеж на горе неодна людина ходить з головою, але залишає родинне гніздо і родину. Не має навіть стільки родинного інстинкту, що марна птиця.

Матір ніколи не повинна залишити родини — навіть коли надходить куна, що погрожує смертю. Вірність є сильнійша від смерти, як і любов....

ЯК НАЦІ ВЮЮТЬ З ЦЕРКВОЮ?

Розкричані широко і далеко при всій витраті державного апарату процеси проти католицьких священиків — таки вичерпалися.

Бракло помислу — спротив зріс. Церкви не знищили а себе поставили у виразно вороже і запідлене брехнею становище.

І тоді пють безсоромно вийшла на яв.

Ось вже без усяких церемоній наці арештують 4-ох католицьких священиків і засуджують на тюрму до трох літ за те, що уладили похід з Найсвятійшими Тайнами в празник Пр. Евхаристії в містечку Гелсберг, дня 27 мая.

Це після наців "бунт" проти держави!

Правительство, що в такий спосіб бореться з Богом— дійсно творить бунт проти Найвищого. І буде його колись, може вже внедовзі, судити Суддя всіх Суддів!

З яким вислідом, це каже обявлена Богом релігія....

ГЕРОЙСТВО МОНАХИНІ

Діти Народної Школи Сестер Служебниць в Перемишлі пішли на прогульку над Сян, дня 24 мая, ц.р. Коли одні вже перевезлися лодкою на другий беріг, сестра Амалія помітила, що хлопчик, син столяра, тоне. В одіню Сестра зараз кинулася у воду ратувати потопаючого — а він виринав, то знова тонув у хвилях. Сестра щасливо доплила до нього і схопивши його, стала плисти до берега. Здавалося нераз, що Сестра не доплине

до берега. Струя уносила її і вона вибивалася з сил. Хлопець був тяжкий, має девять літ.

Та Бог поміг. Сестра щасливо доплила до берега, вратувавши дитину бідного українського робітника.

Колиби ця Сестра була полькою а ще до того, колиби це взагалі не була сестра, але скажім — якась кінова зірка— то всі часописі розкричалиби про це, подбалиби для неї нагороду, дали золоту медалю і оголосилиб героїнею.

А так тихо....

Українська католицька монахиня вратувала дитину українського робітника і тільки Бог винагородить, прославить і потішить.

Честь Церкві, котра має таких Сестер!

Честь народові, серед котрого працюють такі героїні — тихі а щирі, як сльоза.

ВЕЛИТ ДУХА

Ціла земля понесла невіджаловану страту....

Девятьнацятого липня ц.р. помер сенатор Гулієльмо Марконі в 63 році життя.

Оставив жену і донечку.

Найбільший з новітних учених світа!

Віруючий і практикуючий католик.

12 грудня 1901 р. відібрав перцу, бездротним телеграфом переслану, вістку на побережі Нової Фунляндії, недалеко С. Джанс. Вістку вислано з Корнвал, Англія. Це була перша спроба пересилання вісток бездротним телеграфом і вона стала основою знаменитих осягів, котрими тішимося ми всі тепер —як радіо. Вістку переслано тоді через простір 2,100 миль.

Марконі був вірним сином Італії і все до послуг вітчини.

Великий учений, взірцевий батько, примірний католик, активний патріот!

Так глибока наука лучиться з правдивою вірою!

Так правдиво учений чоловік шанує і виконує обовязки Католицької Церкви!

І тільки недоуки, недовчені можуть противитися вічним правдам.

Якою красною наукою є Марконі для многих наших міняйлів душ — коби вони могли думати....

ЧИ БІЛЬШОВИКИ ПРОТИ ВІЙНИ?

В Канаді є так звана "Ліга проти війни і фашизму" — на більшовицьких поводах. Ця "ліга" має боротися і всюди заявляє, що бореться тільки проти війни. Не треба війни, то буржуазна "видумка" гукають широкі роти провідників тої "ліги". В заряді тої "ліги" є Е. Сесил Смит, редактор більшовицького дневника "Дейлі Клеріон" а син протестантського проповідника.... Тут він устроював віча, голосив палкі промови і все проти війни!

Той сам Сесил поїхав до Мадриту і відразу виліз з противоєнної шкаралупи. Там в Еспанії, він тепер командантом інтернаціональної бриґади, що бореться проти повстанців!

Ось маєте очевидний доказ більшовицької тактики!

Невільно творити армії проти них — але їм вільно творити армію проти вас! І невільно боротися проти більшовизму, бо зараз вас окличуть "фашистом", ітд. — але вільно боротися їм з вами, бо це для більшовизму добре!

Проч з таким наставленням! Дволичність— лицемірство, ось тактика більшовизму!

ЗА ЧИЇ ГРОШІ?

В Галичині поширюють так званий євангелизм, себто ріжне протестантство, з великим вкладом гроша ріжні куплені чинники. Однак галичани за здорові, щоби дати ловитись на цей гачок і душ продавати не хочуть.

На з'їзді реформованих Церков в Монтреалі, др. Г. Прічард, проповідник з Ланкастер, Па. бідкався, що треба ще більше пособій, бо євангелизм не робить жадного поступу в Галичині. Він заявив, що найбільше фондів на поширення євангелизму в Галичині, дає Америка.

Ці люди думають, що за гроші можна купити душі і поширити віру?

Дуже марні підстави такої віри — і на дуже коротку мету....

ЯК ЛІБЕРАЛИ ГОСПОДАРИЛИ?

Четвертого грудня 1935 р. Джеймс Р. Мирей перебрав головство Пшеничної Ради в Канаді і повні шпихлірі пшениці від попередника в уряді, МекФарленда. Тоді відібрав він 295 міліонів бушлів пшениці. Хлібороби довезли ще вкоротці до сипанців 1935-6 дальших 48 міліонів бушлів.

Зачав Мирей господарити від критики свого попередника, що забогато назбирав і придержав пшениці. Став на голову випродувати і то нище ціни купна. Пшениця була дешева — правительство доплачувало ріж-

ницю. Так з канадійських податків доплачено до тої господарки понад десять міліонів долярів.

І так Мирей випродав пшеницю. А тоді ціна пішла в гору, як бальоник.

Нині Мирей уважав за відповідне уступити з уряду — пшениці нема, ціна висока і що найважнійше недорід.... Хто викупив пшеницю, руки затирає....

Шпихлірі порожні і Мирей уступив. Дуже зручно!

Прекрасна господарка!

ВСЮДИ ТІ САМІ

У Варшаві цигани вибирали "короля". Вибрали якогось там цигана Квєка. В театрі визичили паперову корону і скиптр, зробили престіл і запросили.... ану, чи вгадаєте кого?

?.....

Православного пресвітера у мітрі Теодоровича і 4 православних духовників, щоби їм довершили церемонії!

І думаєте може, що відмовилися?

Може образилися?

.....

Прибули серіозно, з повним обрядом, перевели "коронацію" "їх велічества"!

Коштом православія цигани мали першої кляси комедію!

ЗНАЛА ВІДПОВІСТИ

Бабуся клячить під фігурою і молиться. Підходить панок і сміється....

— А на яку памятку поставили цю фігуру, бабцю?

— О, тут сталося чудо!

— Яке? — цікаво питає вже панок.

— Один придуркуватий тут помолився і відзискав розум. Колиби ви тут помолилися, то й над вами повторилосяб чудо.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука і католицтво — 20 лекція

Нині люди стрівожені, нічим не задоволені, критикують кожду установу, також Католицьку Церкву. Чи вони вміють критикувати і чи Католицька Церква заслугує на критику — се їх не стримує. Чуємо закиди, що Католицька Церква не є поступова, тримає людий в темноті, не дбає про науку а навіть проти неї виступає.

Чи Католицька Церква справді є такою, як її представляють, не від річи буде блище над тим застановитися. І коли застановимося, то побачимо, якраз противно. Іменно, жадна орґанізація не має так великих бібліотек, як Католицька Церква. При кождій парохії є школи. Католицька Церква має також середні школи і університети. Має сиротинці, лічниці і доми для старців. Вони є в кождім місті Америки й Канади. Вони є також по всіх містах Европи і всюди на земній кулі. Їх вичисляти поодиноко, це писати окрему книгу. Православна Церква меркне, губиться під тим оглядом, протестантська також. Католицька Церква має міліонові видання і без порівнання вище вишколене духовенство. Кожда католицька дитина знає молитву і науку о Бозі — катехизм, а тоді приступає до св. Причастя. Католицька Церква має світських учених, що знатні на всіх ділянках науки. Коли їх надто не чути ні не вдаряють в очі, то тому, що глибока наука тиха і без крику, полягає на праці. Католицькі учені не кричать про свою хвалу, що ось це ми і нема понад нас — але тихо і безгомонно працюють.

На руїнах римської імперії Католицька Церква створила нову культуру і впаґіднила вічно розсварені та взаїмно себе винищуючі народи Західної Европи. Створила з них держави і упорядкувала в них відносини. Тим доказала свою духову силу творити державі і дати світові провід. Тепер скажемо, що вона дала світові також високу науку, без якої світ потонувби в дикому стані і не бувби таким, яким нині є.

Щоби не бути голословним, то скажемо, як слідує: Діякон Флявіо Джоя винайшов маґнес і морський компас — Вайт, монах з Арецо, винайшов камертон для гармонії звуків в музиці — домініканець Шпіна винайшов окуляри — францішканин Берхтольд Шварц винайшов стрільний порох — єзуїт Кірхер винайшов маґічну ліхтарню— Коперник став основником новітної астрономії, — бенедиктинець Понцій винайшов методу навчання глухонімих — єзуїт Ляна винайшов спосіб. як навчити сліпих читати — парох Шляєр винайшов світову мову, так званий "воляпік" — Марконі винайшов бездротний телеграф — папа Григорій XIII усовершив календар, ітд. Крім винахідників і вчених Католицька Церква видала ряди найкращих письменників і мистців світа. Сам Чин Бенедиктинів видав около 16 тисяч вчених і письменників, а Чин Єзуїтів понад 12 тисяч. Хто мав більших малярів, язикознавців як не Католицька Церква? Згадатиб тільки Рафаеля. Образ секстинської Мадонни оцінили знавці на пять міліонів долярів вартости. Кардинал Мозафанті знав 49 ріжних мов!

Належить згадати архитектуру, що плекалась в католицьких краях. Найбільшою будівлею світа є церква св. Петра у Ватикані, що поміщує сто тисяч людий. Її будовано 110 літ. Церкву в Кольонії будували 600 літ. Подібно величаві є католицькі церкви в Штрасбурґу, Фрибурґу, Ратисбоні, Відні, Ульмі, Медіоляні, ітд. Всі вони свідчать про велич католицької культури.

Українці католики не завелися на тім, що вернули назад в 16 ст. до церкви своїх батьків, яка була в 10 ст. Ми перебігли культурно українців некатоликів. Галичина є свідоцтвом того. Церковна орґанізація найкраще розвинена з галичині а також релігійна свідомість населення. Розвинене там рідне шкільництво, кооперативи, спортові товариства. В православних нема того всього й наполовину, хоч їх чисельно більше. Се доказ, що католицька культура більша і Католицька Церква краще дбає про освіту вірних.

Завдання: Напишіть імена винахідників, хто що винайшов і додайте, який хосен з тих винаходів має людство? Напишіть в котрих містах находяться найбільші церковні будівлі? Хто змалював образ секстинської мадонни і хто знав найбільше мов?

ЗА ДУШУ НАРОДУ

В Квебеку французи католики мали другий всеканадійський з'їзд в справі збереження рідної мови і культури.

Дня 29 червня промовляв Еміненція кардинал Вільнев і остеріг французів, щоби не отвирали наостіж двері для всяких зайдів ріжних кляс, думок і моральної вартости. Бо тим чином наберуться чужої душі і американської совісти. Під тими зайдами розумів еміненція гостий, подорожних, книжки, часописі, радіо і кіновистави. Він говорив:

"В наші доми чимраз більше впихається атмосфера, що зовсім не годиться з нашим походженням а ми вдихуємо її надто свобідно. Чоловік ледви чи виконує свій засяг поваги, ані жінка не виконує цего прегарного обсягу любови, що наші предки навчилися у Франції і передали нам тут в Америці."

З'їзд радив над признанням справедливих домагань в справі вживання рідної мови в поодиноких провінціях і признання французам пропорціонального заступництва в найвищих урядах поодиноких провінцій.

* * *

Так французи католики отверто і рішучо домагаються своїх прав. Заявляють свою силу, бо знають, що вони не розбиті, не розсварені — одні релігією і культурою. Їх є між 28%—30% в домінії і тому домініяльне правительство не може мовчки перейти побіч їх домагань.

Подібно альбертійські німці домагаються примусового навчання рідної мови в школах, де вони творять рішучу більшість.

А як ми?

Останній перепис в західних провінціях виказав, що:

українців в Манітобі є	89,982
українців в Саскачевані	75,984
українців в Альберті.....	63,073
Разом на Заході	229,039

Отже мало що бракує до 230 тисяч на самім тільки Заході в трох західних провінціях — це сила чисельно!

Коли числити після мовних даних статистики, значить після тих людий, що подали за свою рідну мову, мову українську, то число ще більше. А іменно 234,942. Все таки імпонує і уводить в подив українська національна свідомість, коли 229 тисяч визнали себе українцями в трох західних провінціях Канади.

Але чи та маса народу представляє також силу якостево, подібно як французи?

В нас нема майже на заході кольоній, де не булоб між українцями кілька вір — кілька відломів і льоґічна та невідступна тому.... ворожнеча. А при таких обставинах чи можна говорити про силу, суцільність суспільности, здібної домагатися належних прав?

Мабуть сам сатана позавидував українцям сили і розросту здорового молодого народу і так як подає перська книга царів, наче Аріман поцілував царя Зоггака в плече. З того поцілунку виросли Зоггакові дві чорні гадини з плечий і не можна їх було позбутися, бо втяті відростали. Ці гадини живилися тільки людським мозгом і треба було вбивати літами людий, щоби наживити дві чорні гадюки на плечех Зоггака.

Ось такі гадюки виросли на наших плечах — на плечах нашого народу — дві чорні і люті, що випивають мозок молоді і старших поселенців в Канаді.

Це більшовизм і сектантство.

Безвіря і недовіря.

Треба відтяти ті гадюки чистому молодцеві, щоб не відросли ніколи.

Можна їх знищити тільки силою Христа Спасителя.

Через поворот до одної правдивої Церкви батьків — Української Католицької!

Тоді зможемо й ми домагатися належних прав **успішно.**

В тім напрямі працює невтомно, вже пятий рік БУК.

АҐОНІЯ МЕРТВИХ ДУШ

"Мертві душі," про котрих так докладно і виразно говорить п. В. Свистун конають в аґонії. І тому не диво, що послідні їх хвилі найтяжчі. І тому не дивуйтеся їхнім маяченням, розпаленій горячкою злоби і ненависти фантазії — бо все таки це є мертвяки, хоч і в аґонії.

Дійшли вже до того, що взаїмно порівнують себе аж до Сталіна, Каґановича і Літвінова.... (Вістник, ч. 14, стор. 3).

Часом ці мертвяки дістають проблески притомности і тоді навіть виразно заявляють самі, що їх "Церква **мусить загинути.**"

Значить, вони самі отверто бачуть безвихідність свого положення і цілої справи. Та все таки ще височують останки отруї і сприскують в наше національне життя. Ось такою струйкою пливе та отруя: "Любиш суд чи не любиш, але як тобі кривда діється, то де підеш зо скаргою, як не до суду?"

Аякже....

Ось проста дорога — і кривда в Канаді, і показчик, куди іти з нею і витрясати власні справи. Коби тільки гроші. Ось народна робота.... Їхня!

І тому, коли 2 липня ц.р. п. В. Свистун мав виклад в Ріджайні, то прямо сказав, що ці "мертві душі" або "живі трупи" зборів ніколи не скликають, самі себе вибирають і самі себе "контролюють". Дітий не хрестять і діти їхні по українськи не говорять. Тому в іншій знова заяві каже п. В. Свистун, що "шкода буде нам в Канаді тратити гроші й енерґію на продукування таких "інтеліґентів."

Щоби собі взаїмно досолити і згідно зі своєю тактикою пишуть собі приміром такі приємні річи: "Коли можна "висвячувати" епископа листом, то чому не можна хрестити дітий, святити паски та виконувати всякі інші чини й Тайни через радіо?" (Вістник, ч. 13, стор. 1).

Певно, чому нібито не можна?....

В них все можна....

Навіть на однім і тій самій сторонці "Вістника" написати в горі першого рядку таке: "Церква сталаби без голови, а **як може істнувати якесь тіло без голови?** І власне длятого, аби **до такого не допустити,** консисторія Української греко-православної Церкви врав з о. Архиепископом вважали за відповідне звернутися за допомогою до державного суду."

А в долині того самого рядка написано знова дослівно ось що: ".... Папа.... вже тоді, як і тепер називав себе Христовим намісником та **видимим головою Церкви.** Робив він це наперекір науці св. Євангелії та рішенням вселенських соборів".

Отже в горі навчають ці панове, що Церква без голови не може істнувати і тому вони згідно — певно, що так — з канонами удалися до державного суду за допомогою в цій справі! Аж ось куди! І як самі кажуть "власне длятого"!

А нище знова навчають, що коли Папа навчає про видиме головство то це є "наперекір науці св. Євангелії."

Роздумайте тепер над тим! Є в тім глузд?

Їм вільно навчати і навіть до суду іти за допомогою, бо "як може істнувати якесь тіло без голови?" Тільки Папі невільно того самого навчати, бо це вже буде "наперекір." Коли вони навчають того самого, то це не є "наперекір"....

Така їх льоґіка, яка наука....

І тому не диво, що суддя відкинув позов проти викинення Маєвського і то з коштами.

Мертві душі в аґонії....

І тому їх маячень навіть нема чого брати поважно. От так для проблеску хіба тим, що заманені пішли — щоби отямилися, коли ще можуть і в силі думати....

Та самим мертвякам вже ніщо не поможе.

О, як потішає і підносить щирий поворот до віри!

* * *

Розмова з пониженими, понижає.

* * *

Ох, нещасний є той, хто не знає величі сповіди!

* * *

Пристрастно люблю мою вітчину, але не ненавиджу жадного іншого народу.

С. Пеліко

ЛІТЕРАТУРА

6 липня, ц.р. помер у Львові Богдан Ігор Антонич, уроженець Лемківщини, в 28 році життя. Покінчив студії, написав кільканацять прегарних поезій. Один з найкращих і найздібніших поетів Галицької землі. Так радісно, щиро і живо писав тільки Антонич. Ось кілька з його поезій.

* * *

Богдан Ігор Антонич

Три перстені

Крилата скрипка на стіні,
червоний дзбан, квітчаста скриня.
У скрипці творчі сплять вогні,
роса музична срібна й синя.

В квітчастій скрині співний корінь,
пянливе зілля, віск, насіння
та на самому дні три зорі,
трьох перстенів ясне каміння.

В червонім дзбані мятний трунок,
зелені краплі яворові.
Дзвони окриленая струно,
весні шаленій і любові!

Підноситься угору дах,
кружляє дзбан, співає скриня.
І сонце мов горючий птах,
і ранок спертий на вориння.

Співучі двері

Співучі двері, синий явір,
старий мальований поріг.
Так залишилися в уяві
місця дитячих днів моїх,
так доховала память хлопця
затьмарені вже образи,
такий обмежений став обсяг
тієї пісні, що дрижить,
яка зворушенням хвилює
та всеж без зайвої сльози
пейзажі споминів малює.
І хочу знову пережить
хлопячі радощі та бурі.
Швидкіш струмує в жилах кров
і сяють щастям очі хмурі,
в долоні легшає перо.
На кичерах сивасті трави,
черлений камінь у руці.
Смолиста ніч і день смуглявий,
немов циганка на лиці.
І куриться із квітів запах,
немов з люльок барвистих дим.
Дрижать ялиці в вітру лапах,
голосять шепотом дрібним,
течуть униз краплини шуму,
немов з гарячих лнів смола.
Сповитий в зелень і задуму,
пє олень воду з жерела.
Квітчасте сонце спить в криниці
на мохом стеленому дні.
Кущем горючим таємниці
виходить раптом з глибини.
Співає пуща сном кудлатим,
прадавнім шумом загуло.
На схилі гір неначе лата
пришите до лісів село.

В. Самійленко

Привіт Буковині

Привіт тобі, зелена Буковино,
твоїм хорошим горам і гаям;
твоїм одважним й дорогим синам!
Привіт тобі, вродливая країно!

Привіт тобі! Нехай твоїм хатам
засяє сонце; щасная година
нехай окриє їх, і в вік єдина
лиш істина нехай панує там.

Нехай в борні за поступ, за свободу
любов твоїх синів тебе веде!
Вона зламає всяку перешкоду

і світло те, що блима денеде,
освітить правий шлях твого народу,
а темрява на віки пропаде.

Замітка: В. Самійленко вернув на Україну по горожанській війні, довіривши більшовицьким обіцянкам про свободу. Помер в останній нужді, в сутеренах Київа.

Переспів др. В. Щурата

Слово о Полку Ігореві

Похід

Гей, Бояне, соловію
світлої доби старої!
Коб то ти ощебетав нам
нині Ігореві вої!
Коб ти скочив соловієм
по дереву гадки-мисли,
або знявся орлом в гору
ген, де облаки нависли
і оповив вінком слави

подвиг нашої години,
линучи слідом Трояна
через доли на вершини!
Ти повиненби співати
Ігореви пісню радо:
То не буря в степ широкий
занесла соколів стадо —
то біжить на Дон великий
гайвороння препогане!
А чи так би заспівати
внуку Велесів, Бояне:

Іржуть коні за Сулою,
в Київ слава йде на гори;
трублять труби в Новгороді,
у Путивлі ждуть прапори.
Свого брата Всеволода
каже Ігор дожидати.
Буй-Тур Всеволод говорить:
"Ігорю, єдиний брате,
світе світлий мій — ми оба
Святославові синове!
Сідлай, брате, свої коні,
бо у мене все готове.
Коні сідлані ще в Курську.
А куряне славні в мене:
все під трубами сповите,
під шеломами пещене
й годоване конець копя.
Всі дороги перебули;
напружені у них луки,
отворені у них тули.
Скачуть сірими вовками
в чистім полі без облави,
щоб добути собі чести,
а князеви свому слави."

ЗОЛОТІ ДУМКИ

"Пора вам, дітоньки, з шинком розстатися! Побійтесь Бога! Горівка зводить вас з ума. Горівка, то чортівська справка. Себе жалійте! Йде зима, а в хаті і чобіт нема.

А жид нассавсь уже як пявка!
Хоч на дітий своїх глядіть!
Голодні, голі, хорі, темні —
що вийде з них? Тепер же світ
на світпі, не на тьмі стоїть.
Вже не досить ті скиби земні
перевертать, а треба вміти
з людьми по людськи гомоніти,
не дать кривдить себе ніяк.
стоять за себе й за громаду —
а якже дасть собі пораду
невчений, темний ще й пияк?"

З "Панські жарти" Ів. Франка

* * *

Для тебе вітчино я терпів! Скільки я проляв крови, не болить — що тобі робить гидкий поганин, що хитрий брат — то болить.

Ян Щасний Гербурт

* * *

Таким валом ми переділилися, що серця наші скластись не можуть, хочби тіла жили в однім домі.

Лаврентій Древинський, 1623 р.

* * *

Атеїсти, щоб рятувати свою невіру, дозволяють собі вважати загал людий за безглуздих. Та коли хтось мудрого уважає за немудрого, то він сам немудрий.

о. Г. Костельник

* * *

Бо чим іншим є християнство, як не тим, що наказує нам постійно надіятися і усовершатися?!

С. Пелліко

* * *

Думати і любити це велике добро.

* * *

Терпіння додають людині вартости і хочу надіятися, що й для мене не були вони даремні.

* * *

Колиби я був проповідником, я наставав би на те, щоби позбуватися неспокою.

* * *

НОВИНИ

Успіхи

З'їзд Ліги української католицької молоді відбувся в Бофало, Н.Д. при участи 400 учасників. З'їзд почався Службою Божою, потім були виклади і дискусія. Деякі теми були цікаві, як приміром: Що ми повинні знати про себе, Подружжа (після цього викладу була оживлена дискусія). Провідним кличем з'їзду усталено: Всі, всюди і у всіх обставинах триматися своєї Католицької Церкви і української народности! Вечером на бенкеті був присутний Преосвященний Богачевський і промовляв.

31 липня, 1 і 2 серпня відбувся з'їзд молоді БУК-а в Торонто, Онт. при участи 200 учасників. Між бесідниками промовляв впр. о. Трух, ЧСВВ — головою вибрано М.Л.

(Продовжається на окладинці, стор. 26)

КАТЕХИЗМ ЦРО ХРИСТОВУ МАТІР

1) Хто то була Христова Мати?

Христовою Матірю була Пречиста Діва Марія, яку Бог вибрав перед віками та призначив, щоби враз з Ісусом Хр. співділала в великім ділі нашого Відкуплення. Вона походила з жидівського роду, з родичів, Йоакіма й Анни, однак вже сотки літ передтим була обіцяна й заповіджена прообразами в Стар. Завіті, на землі була наділена найбогатшими дарами ласки а в небі увінчана славою.

2) Котрими словами обіцяв Бог Матір Спасителя?

а) В раю сказав Бог до вужа, що скусив Еву до гріха: "І положу ненависть між тобою й між женою, між потомством твоїм і потомством її: вона зітре тобі голову а ти будеш наставати на її пяту" (Бит. 3, 15) — отже Марія мала направити блуд Еви. б) "Хтож це мов зоря зазорилася, гарна як місяць а ясна як сонце, грізна мов військо" Пс. 2, 2) — цим Бог предсказав велич і славу і силу Пр. Діви Марії. в) "Що лелія між тернями, то.... (Вона) між дівами" (Пп. 2, 3) —лелія це символ невинности, отже цим заповіджено, що Пр. Діва Марія буде непорочною. г) "Се невинна дівиця начне в утробі і породить сина й назвуть його на імя Емануїл (з нами Бог) Іс. 7, 14) — ці слова заповіли таїнство Воплочення Сина Божого бо подібно сказав пізніше Арх. Гавриїл при Благовіщенні до Марії: "Се начнеш в утробі і породиш сина й назвеш його на імя Ісус (Лк. 1, 31).

3) Які особи Стар. Завіта проображували Пр. Діву Марію?

а) Ева, мати всіх людей, щодо тіла — Марія мати ласки для всіх душ доброї волі. б) Ревека, до котрої Авраам післав свого слугу, щоби була його невісткою — до Марії післав Бог Арх. Гавриїла й Вона згодилася стати Матірю Божого Сина. в) Сара, мати радости, бо породивши Ісака, стала матірю вибраного народу — Марія, мати правдивої радости, бо дала нам Спасителя. г) Юдита, наражаючись на тортури або й смерть, стяла голову Олоферна і тим увільнила своє місто від загибелі — Марія принялась терпіти всі болі ізза Страстей Ісуса і тим причинилася до увільнення нас з неволі гріха. д) Естер своєю просьбою увільнила свій нарід від поголовної смерти — Марія, даючи нам Спасителя, увільнила нас від вічної смерти, а й тепер перед Божим престолом випрошує нам ріжні ласки. Прообразів Пр. Діви було богато.

4) Які були символи Пр. Д. Марії в Старім Завіті?

Впродовж історії Старого Завіта символів Пр. Діви Марії було без числа. Ось деякі з них: земський рай (Бит. 2. 8), дерево життя (Бит. 2, 9), ріка радощів (Бит. 2, 10), корабель Ноя (Бит. 6, 13), голубка й оливна галузка (Бит. 8, 8), драбина Якова (Бит. 28, 12), двері до неба (Бит. 28, 16), кошик в пожах (Іс. 2,2), горіючий корч (Іс. 3,2), посуда з манною (Іс. 16, 33), дерево й тінь (Лв. 23, 40) кивот завіта (Лв. 26, 11), палиця, що цвила Чс. 17, 6), храм Соломона (3 Цар. 6,9), доброчинна рожа (Иов. 29, 23), хоробра женщина (Прип. 31, 10), найбагатша жінка (Прип. 31, 29), ітд.....

5) Які були особливші привілеї Пр. Діви Марії?

Пр. Діва Марія одинока зі всіх земських сотворінь була: 1) Непорочна-Зачата, 2) увільнена від змислових пожадань, 3) укріплена й повна Божої благодати, 4) цілковито вірна Божій ласці, 5) Богородиця або Мати Божа, 6) чудесно породила Спасителя, 7) була Приснодіва, 8) Її успення (не вмерла), 9) Її тіло не зіпсулося в гробі, 10) славно ввійшла до неба, 11) там увінчана на Царицю неба й землі, 12) звідти могуча подателька нам всіх Божих ласк.

6) Що значить "Марія є Непорочно-Зачата"?

Пр. Д. Марія є Непорочно-Зачата значить, що її душа вже в першій хвилі була охоронена від змази первородного гріха, котрий ще від Адама й Еви перейшов на весь рід людський і ні на одну хвильку не була ним замазана. Вже сам розум каже, що Ісус Хр. Трисвятий Бог не міг вибрати на Матір таку, що хочби на одну хвильку була під властю сатани. Бог, що колись освятив пророка Єремію в лоні матери а св. Ів. Предтечу наповнив св. Духом ще заким цей народився, сотворив Її Непорочну бож й сказав до Неї вже наперід: "Ти прекрасна і нема в Тобі змази" (П. п. 4, 7).

7) Що каже св. Письмо про цю точку віри?

Вже в раю сказав Бог до (вужа) діявола: "І положу ненависть між.." (гляди відп. 2). Та жена, Марія, через свого Сина, Ісуса Христа побідила цілковито діявола, бо яко

Непорочно-Зачата, ніколи не була під його властю. Інакше не мігби був до Неї сказати Арх. Гавриїл: "Радуйся благодатна Господь з Тобою" а св. Єлисавета: "благословенна ти між женами." Її Непорочне-Зачаття представляють й Її символи в Ст. Завіті як прим. "царський престіл Соломона" (Цар. 10, 18). "найчистіше зеркало" (Пр. 7, 26)— "лелія між терням" (Пп. 4, 13) — "замкнені двері" (Єз. 44, 2) ітд.....

8) Що каже про це Христова Церква?

Многі Отці Церкви доказують це також. Прим. св. Єфрем називає Марію "непорочною, ненарушеною, вільною від всякої змази гріха" а св. Єронім —"повною ласк бо до Неї зійшла повнота ласк." Св. Амврозій каже: "Марія через ласку є Дівою без змази гріха" а св. Ів. Дамаскин додає: "Вона мала бути святою.... гідною святинею найвищого Бога." Так вірила ціла Христова Церква бо вже здавна було свято Непорочного Зачаття (в нас" Аннине зачаття, 8, 12). Після обявлення Марії Непор. Зачатої в Люрд Св. Отець Пій IX за згодою всіх епископів заявив письмом 8-12 1854 р. яко непомильний Учитель віри й обичаїв, що наука про Непорочне Зачаття з огляду на заслуги Ісуса Христа є Богом обявлена і всі мають в це вірити.

9) Що значить "Марія Приснодіва"?

Марія Приснодіва значить, що Вона була Дівою завжди через ціле своє життя. 1) Вже малою дитиною в єрусалимськім храмі жертвувалася на службу Богові складаючи там обіт дівицтва, як каже Передання. Туди "до Діви був післаний Ангел" каже Євангелист Лука (1. 27) і благовістив Їй а Вона тим дуже здивувалася й спитала: "Як це буде, коли мужа не знаю"? 2) Дівою остала й підчас Воплочення Сина Божого, бо сам св. Дух утворив з непорочного тіла Пр. Діви то тіло, що його потім Христос дав за нас на хресті. "Дух св. зійде на Тебе — сказав до Марії ангел при Благовіщенні — і сила Вишнього осінить тя" а пізніше до св. Иосифа сказав: "Не бійся приняти Марію за свою жену бо що в Ній зародилося, є від Духа святого" (Мат. 1, 20).

10) Чи Пр. Д. Марія остала Дівою при і по Різдві Ісуса?

1) Так! Пр. Діва Марія одинока зі всіх дів особлившим привілеєм остала Дівою й при Різдві Божого Дитяти бо як чудесним способом Його воплотила, так й чудесно Його породила. Прообразом того ненарушеного дівицтва Марії був корч Мойсея, що горів а не згорав (Вт. 33). Краса дівицтва була в Неї получена з достоїнством Божої Матери. 2) Дівою остала Марія аж до кінця свого життя а зі своїм обручником св. Иосифом, опікуном Божого Дитяти жила в совершенній чистоті і поздержности. Св. Письмо каже (Лк. 2, 7), що Марія "породила свого сина первенца" а це тому, що кождий одинак є первенцем. Єван. Матей згадує про братів Христових але це були близькі свояки Христа, сини Марії, жінки Алфея, своячки Пр. Діви.

11) Чи Пр. Д. Марія є "Богородиця або Мати Божа?

Так! Ми справедливо називаємо Пр. Д. Марію Богородицею або Матірю Божою бо Вона породила Ісуса Христа, Богочоловіка. Вправді предвічний Бог не може народитися але Пр. Д. Дала Синові Божому людську природу, а Він є рівночасно Богом і чоловіком в одній нерозлучній особі, тому Пр. Д. Марія заслугує на почесну назву "Богородиця". Тому й Її тета Єлисавета поздоровила Її: "Прийшла Мати мого Господа до мене" (Лук. 1, 43). Коли патріярх Нестор зачав учити, що в Ісусі Христі є дві особи, Божа й людська, а Марія не є Богородиця, то проти цеї єресі виступила ціла Церква. Епископи, зібрані на соборі в 437 р. в Ефезі, цю єресь відкинули а маси народу з тої радости кликали: **Пресвятая Богородице, спаси нас!**

12) Що значить "Марія є Співвідкупителькою"?

Пр. Діва Марія стала Співвідкупителькою роду людського тим. що взяла участь в терпіннях свого Сина а терпіла почавши від Благовіщення аж до Воскресення Ісуса. Головно отсих сім болів, наче сім мечів пробили Її серце: 7) пророцтво Симеона— "тобі Діво душу (серце) пробє меч"; 2) втеча до Єгипту; 3) втрата Ісуса на три дні в храмі; 4) стріча з обкровавленим і побитим Ісусом на хресній дорозі; 5) прибиття Ісуса на Голгофті на хрест на Її очах; 6) тригодинне конання Ісуса і смерть на хресті; 7) зложення Ісуса до гробу. Всі ці жостокі болі терпіла Пр. Діва в своїм серці мужно, витревало й з цілковитим підданямся волі Божій.

13) Коли Пр. Д. Марія стала нашою Матірю й Заступницею?

1) Пр. Д. Марія стала нашою Матірю під хрестом на Голгофті, коли коняючий Ісус Її, свою Матір, дав нам за нашу Матір, кажучи до Єв. Івана: Се мати твоя" (Ів. 19, 24). Тоді Вона з волі Божої приняла нас усіх за своїх дітей а ми як добрі діти, любім Її щиро 2) По Успенні Марії (коло 70 р. життя) воскресив Її Бог до нового життя а Ангели занесли Її з непорочним тілом і душею до не-

(Продовжається на окладинці, стор. 25)

Тоді Він замешкає в твоїм серці.
Дитина: Мій Ісусе! На завсіди моє серце буде святинею святого Духа! А передусім ніколи не хочу допустити на моє сумління тяжкого гріха! Краще вмерти, якби я мала тяжким гріхом витиснути з мого серця святого Духа! Марє, обручнице св. Духа, спомагай мене в борбі проти гріха!

Морожене

Каже Славця: Зараз ранком з Ромком по суниці піду і зроблю з них знамените морожене до обіду!

Назбирали суниць кварту і скоренько йдуть додому — Славця ще їх перебрала, не зважає на утому.

Взяла ситко й перетерла ті суниці докладненько, цукру взяла три горнятка, робить сиропик густенький.

Сироп вистудила добре і до суниць його вляла, замішала і до пуньки вляла й добре застудила.

То морожене вам буде! Тільки їсти смакувати.... Хто не вірить, може зараз сам зробити й спробувати....

БАТЬКУ! Не жалій одинацятого видатку одного доляра на рік для добра дитини! Запрепумеруй для свого сина чи доньки газетку

"СВІТ ДИТИНИ"

який стане для неї справжнім приятелем і любимцем! Пишіть на адресу:

"Swit Dytyny," ul. Zimorowicza 2, Lwow, Poland, Europe.

Чиста оказові висіпається безпаче!

* * *

ДІТОЧА СТОРІНКА

Вересень 1937

* * *

Любі Дітоньки:

Час читих важкий зближається до кінця.

Знова задаванить шкільний дзвінок і Ви підете до школи. Веселі, радісні, усміхнені підете учитися.

Коли вчитися як найкраще, як найбільше!

То Ваша праця!

То Ваш обвязок перед Богом!

Кобо Ви не змарнували ні хвилинки, бо змарнована хвилька то згублений в землю, то ніколи скарб... і ШКОЛІ вже до Вас не вернеться.

Тому, Вам треба помочі Божої на цілий рік. З Богом починати і з Богом вести працю. На початку шкільного року Ви рішаєте діти в церкви, висповідатися, приступити до св. Причастя і ТАК кінчати шкільний рік. З Богом в серці.

Тоді Бог буде благословити Ваші праці.

Тоді Бог вислухає молитви чистих і невинних сердець.

Дідусь Тарас молиться за Вас— не забудьте й Ви Дідуся Тараса у своїх молитвах. І напишіть нас до часу, як їм Вам нуждаєтеся що цікавого доброго у Вашій школі.

За всі Ваші молитви і листи буде щира вдячність.

Ваш Дідусь Тарас,
919 College Ave., Winnipeg, Man.

Лісом, Лісом....

(Співається на голос: "Терном, терном")

Лісом, лісом, там доріжка веде,
весеннянька дівчина туди йде....

Свіже віття покилилось дуйнй,
біле квітя поклонилося їй.

При доріжці там керничку знайдем,
з неї свіжу воду пити будем.

Над потоком ковалійка росте,
понад нею пильна бжілка гуде.

Будьмо чисті, як ковалійка та,
будьмо пильні, як та бжілка мала!

Висвід Конкурсу

Ви читали відповіди на наш запит: "Чому я повинен вчитися рідної мови?" Дуже красно відповідали діти в листах і ми віримо так само красно вчаться рідної мови. Колись, дасть Бог,

17) Якто бути вірним слугою Пр. Д. Марії?

Вірний слуга Пр. Д. Марії ніколи не згине бо Марія це корабель, яким можна спастися — кажуть святі — тому ми повинні: 1) ніжно почитати її щоденною молитвою, на слідуванням Її чеснот та ширенням Її слави все і всюди бо це є найпевнішим знаком спасення нашої душі: 2) любити Пр. Д. Марію безперервно та мати до Неї синівське привязання, особливо в біді і в покусах бо тим напевно висловаємо собі Її матірну поміч в житті й в годині смерти: 3) сильно надіятись на Неї та витревати в набожности до Неї бо власне добрим приміром притягнемо якнайбільше душ до Божої Матери, а тим вратуємо їх на віки.

18) Яка є найкраща молитва до Божої Матери?

Найкращою молитвою до Божої Матери є "Богородице Діво." Вона складається: 1) Зі слів Архан. Гавриїла, котрими він привитав Пр. Д. Марію в Назареті "радуйся обрадувавная Маріє, Господь з Тобою, благословенна Ти в женах". 2) зі слів св. Єлисавети, котрі вона проголосила віщим духом тоді, як Пр. Діва Марія її відвідала в три місяці по Благовіщенні: "благословенна Ти в женах і благословен плод чрева Твого; 3) зі слів, які потім додала Церква: на початку "Богородице Діво" а на кінці "яко родила еси Христа. Спаса. Ізбавителя душам нашим." Коли ця молитва прийшла з неба, то відмовляймо її радо й уважно щодня рано, вечером і підчас дня, а головно в покусах.

Вже вийшла! ПОВНА Вже вийшла!

СЛУЖБА БОЖА

о. Осипа Мартинкова

в Церковно-Словянській мові на 3 голоси

т. є 2 сопрани і альт, або 2 сопрани і бас, і також 2 тенори і бас, або тенор, альт і бас.

Ціна ПАРТИТУРИ вже з коштом пересилки: 1 ДОЛЯР

Замовлення і гроші посилати реджістрованими листами на адресу:

НАКЛАДНЯ Михайла ТАРАНЬКА

Львів, ул. Зіморовича, 2.

MYCHAJLO TARANKO

2, Zimorovicza Str.

LWOW, POLAND — EUROPE

(Продовження зі Сторони 22)

ба, де наш Спаситель назначив Її Царицею неба й землі та нашою Заступницю й Посередницею. Всі ласки з неба для нас сходять тільки через руки нашої Заступниці, Вона безнастанно молиться й заступається за нас перед Божим престолом, тому маймо до Неї велике довіря і просім Її витревало у всіх наших потребах.

14) Нашо Церква установила Богородичні свята?

Церква установила Богородичні свята, як Непорочне Зачаття, Різдво, Введення, Благовіщення, Успення, Покров ітд. . . . на те, щоб: 1) особлившим богослуженням в ті дні віддати Їй належну почесть і славу — тому ми повинні не лиш тілом але й серцем взяти участь в них. головно в Службі Божій: 2) розбудити в нас синівську набожність до Божої Матери,— тому ми повинні тоді приступати до св. Тайн (сповіди й Причастя); 3) випрошувати собі в Неї ласки й благословенства—тому молитись й підчас дня та сповняти на Її честь якісь добрі діла.

15) Коли Пр. Д. Марія стала "Царицею України"?

Пр. Д. Марія, Заступниця й Владичиця всіх вірних стала могучою й люблячою Царицею України особливо в 1037 р. і Нею вже є 900 літ. В 1037 році київський князь Ярослав Мудрий зломив раз на все силу Печенігів, котрі довго нищили наш край а на подяку Пр. Богородиці за ту побіду, Ярослав побудував на побоєвищі славні "Золоті Ворота" і величавий храм в честь св. Благовіщення. Численні Богородичні храми і вота в них та історичні джерела доказують, що українські князі і нарід були дуже набожні до Пресв. Богородиці. За це Вона не опускала наш нарід й в часах гіркого лихоліття а численні "чудотворні місця Пр. Діви Марії на Україні є доказом, що "Цариця України" ніжно любить свій український нарід.

16) Що то є "чудотворні місця Пр. Діви Марії?

Чудотворні місця Пр. Д. Марії є там, де Вона своїм могучим заступництвом удаляє потребуючим багато ласк. Тисячі хорих та калік яких не може випічити ніяка лікарська штука, Вона уздоровляє ріжним, надприродним способом. В Галичині таких чудотворних місць є понад 60. Ось пр.: Зарваниця, Гошів, Львів, Кальварія, Крехів, Порохник, Пежайськ, Ярослав, Підкамінь, Самбір, Ужгород, Погоня, Милятин, Вихівець, Камінка, Белз, Верхрата Теребовля, Галич ітд. . . Десяткй тисяч прочан щорічно стягаються туди й з далеких сторін, щоби там Пр. Діві подякувати й просити о дальшу поміч в житті.

виростуть на українських католицьких провідників в Канаді і, других будуть навчати.

Першу нагороду признано Альбінці Білинській, почта Прудгом, Саск.— Молитвенник висланo.

Другу нагороду дістав Михайло Гурта з Мелвил, Саск. В нагороду вислано катехизм.

Третю нагороду дістав Мирослав Яремович з Едисон, Саск. Як нагороду висилаємо катехизм.

Всі три нагороди гарні — молитвенник малий, оправлений — є в нім ціла катехизмова часть, молитви, мотосень до Серця Христового і до Пречистої Діви, Хрестна Дорога— Служба Божа, Вечірня, пісні. Катехизм для Михайла Турти є канадійського видання а для Мирослава галицького видання — там гарні образочки, богато наук — Ви повинні все те красно вивчити і потім другим показати та других вчити! Всі три дістають в книжечках додатково гарні образочки на намять!

Наші маленькі приятелі — Ви маєте стати апостолами Христа!

Ви маєте бути передовими серед українських дітий в Канаді!

. І тому часто пишіть до нас, як працюєте і з яким успіхом?

Знова нагода!

Прегарна нагода знова для діточок! Подаємо ряд питань а Ви старайтеся відповісти і відповіди прислати до Дідуся. Хто відповість найлінше, дістане нагороду. Дамо красну нагороду. .

1) **доповніть слова**, де ми подали тільки точки, в реченях:

Фарисеї і книжники нарікали, тому що Христос був ласкавий для .....

і часто з ними перебував.

Св. Павло сказав: Тепер же остає сих троє, віра, надія і любов. А більша з них .....

На Воздвиження Чесного Хреста святкуємо віднайдення Чесного Хреста, котрий віднайш...

.....

* * *

Хто влучно відповість на три питання, дістане знак 3.

II). **З історії.**

Як називається ґенерал католицьких повстанців в Еспанії і проти кого він воює?

Які ювітеї обходять тепер українці католики в Канаді?

Як називається премієр Альберти і чого він хоче?

Хто влучно відповість на три питання, дістане знак 3.

Ті, що відповідять на **всі** питання з релігії і історії, дістануть нагороди. Відповіди належить негайно посилати до Дідуся Тараса,

919 College Ave., Winnipeg, Man.

Наші листи

Витків, Саск.

Дорогий Дідусю Тарасе:—

Слава Ісусу Христу!

Я хочу Вам сказати про нашу українську школу в Гатерлі. Ми зачали нашу школу в серпні, 1936. Пан Шеремета є наш перший український учитель. Вони вчать нас—пісень, читати і писати. Вони нас навчили гарний концерт, котрий ми давали на свята.

До нашої школи ходить двацять українських учеників. Я є в першій клясі і мені дуже приємно ходити до нашої української школи, що є три рази на тиждень.

Поздоровляю Вас Дідусю,

Іван В. Войтович

Дорогий Івасю:

Дідусь красно дякує за лист і тішиться Твоїм поступом. Вчися дальше так гарно і шануй свого пана учителя. А над усе люби Бога і виросте з тебе гарний, добрий хлопець на честь українцям в Канаді.

Прочитай наші питання, що є в цім числі Бютетеню і зацікав ними других дітий.

Щиро Тебе здоровить,

Дідусь Тарас

Приповідки

1. Не лінуйся працювати, нагороду будеш мати.

2. Хто цілий рік добре вчиться, то свідоцтвом не всоромиться.

3. Літо весела пора для пильного хлопчика!

4. Хто всяку річ шанує, ніколи не бідує.

Жнива

Запуміло рідне поле,
грає спілий лан —
сходить, сходить сонце ясне,
між зорями пан.

Сходить сходить злотим шляхом,
будить ліс і гай —
вже співає жайворонок:
Сонічко, витай!

На добрий день, любі села,
золоті лани!
На добрий день, срібні перли
ранньої роси!

В неділю

Дитина: Дякую Тобі, мій Ісусе, що знова можу бути при Тобі.

Ісус: Як дуже я за тобою стужився....

Дитина: Дійсно, Ісусе? Як зможу Тобі подякувати за Твою любов?

Ісус: Коли будеш **свято жити.**

Дитина: О, це моя сильна постанова уникати гріха, що спричинює сум Твому небесному Серцю. Ісусе мій, зроби мене сильною і святою!

Ісус: Радо сповню твоє прохання. Але я дам тобі ще більше. Слухай! Раз я просив мого небесного Отця, щоби зіслав святого Духа на моїх апостолів, щоби так вони стали святими. Тепер буду просити Його для тебе. Дитинко! Й ти проси Його в моїм імени! Він тобі поможе, щоби ти стала святою дитинкою.

Дитина: Мій Ісусе! Часто і щиро буду молитися до св. Духа особливо коли я буду перед кивотом.

Ісус: Це була година спасіння, коли десятого дня по моїм Вознесенню мої апостоли і ученики разом з побожними жінками і моєю любою Матірю зібралися в Єрусалимі на молитву. Нараз піднявся шум, наче перед нагальною бурею. І тоді зійшов Дух святий у виді огненних язиків над кождим з них. Святий Дух вчинив моїх апостолів сильними, безустрашними і відважними. Передтим були вони слабими, боязливими і трусливими. Тепер сміло виступили перед жидами і мій апостол Петро без боязни став голосити мою святу науку. В серцях моїх апостолів загорівся вогонь святої любови Бога!

Дитина: Мій Ісусе! Коби то й в моїм серці загорівся той святий вогонь!

Ісус: Прси о це святого Духа! Однак покажи твоє почитання не лише словами, але головно тим робом, що старанно будеш оберігатися перед гріхом:

НОВИНИ....

(Продовження зі сторони 20)

Скуру з Торонта.

Відбулося посвячення нової нашої церкви в Стов, Па. — 35 миль від Філядельфії.

Нову церкву збудували наші брати в Серафинцях на Буковині—це українська католицька церква. Тоді коли православія вислугується на Буковині румунам, наші вірні будують нові церкви, що є заборолом безсмертних душ в борбі о вічне і дочасне добро народу.

др. Леонора Гавірко, перша українка в Канаді, що дістала лікарський диплом, має посаду в лічниці в Мус Джо, Саск.

З'їзд Марійських Дружин у Львові при участи 1,200 учеників середних шкіл відбувся у днях 9 і 10 червня, ц.р. Службу Божу правив і проповідав Преосвященний Ів. Бучко.

о. П. Ру, ґеніяльний архітект будує нову українську католицьку церкву в Кукс Крік Ман., 24 миль від Винипеґу. Церква мурована 92 х 132 стіп, а 90 стіп висока, вже на викінченню. Люди працюють даром і складають жертви залежно від спромоги, по $5.00 і $10.00. Це небогаті але щирі і добрі люди. Їх церква і вони є взірцем для многих громад в Канаді, що можна поставити через сердечну співпрацю з своїм о. Парохом, навіть в небогатій околиці.

Гетьманська Січ в Америці купила новий літак "Київ." фірми Стинсон, скорости 150 миль на годину.

Українське фільмове підприємство у Львові "Фотофільм" видало першу свою фільму "До добра і краси." Змістом фільми є успіхи на кооперативнім полі в Галичині.

Головою XII конґресу національних меншин в Льондоні вибрали др. В. Залозецького з Чернівець.

Фільозоф прагматист Берґсон навернувся з юдаїзму на католицтво.

З Канади

др. В. Е. Оґден в Торонто винайшов успішний лік проти сухіт. Він каже, що заразки сухіт розвиваються поволі, яких три роки від хвилі зараження. А щоби довести чоловіка до безвихідного положення треба яких 10 до 15 літ. Хорим застрикує сировицю а також приписує добрий харч і спочинок. др. Оґден каже, що спочинок є одним з найбільш потрібних ліків для хорого.

Вибори в Новій Шкоції принесли побіду ліберальній партії. На всіх 30 послів ліберали вибрали аж 25. Провідник ліберали Енґус МекДоналд, є католиком.

Православія

В православній церкві в Рівному серед моря українського населення православний духовник Якоролев відправив в церкві польською мовою богослуження і сказав по польськи проповідь на тему "сьвєнта моржа." Богосуження закінчив хор піснею: Боже, цось Польскен." На ту відправу не позабули прийти поляки, котрі ніколи до тої церкви не ходять — як полковник польських військ Коритовські і заступник старости, де Берґі. Ось так православія доказує не перший раз ділом, кому служить і чию робить роботу.

ЧИТАЙТЕ ЧИТАЙТЕ

Нові книжки, видання БУК-а

БІЛЬШОВИЗМ — катівня народу, ціна 5ц.
ЧОРНА РУКА — або хто руйнує український нарід в Канаді, ціна 5ц. Замовляйте в Отців Редемптористів в Йорктоні, Саск. При більших замовленнях опуст.

ПІД увагу всіх ЧЛЕНІВ "БРАТСТВА УКРАЇНІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ"!
Накладом "РЕЛІГІЙНОГО МИСТЕЦТВА" у Львові вийшли недавно 2 прегарні образи, кисти відомого українського мистця-бізантиніста, проф. Михайла Осінчука — а саме:

ІСУС ІЗБАВИТЕЛЬ І МАТИ БОЖА

величини 50 х 70 цм. виконані многобарвним низодруком.
Ціна обох образів: 2 доляри — (вже разом з коштами пересилки).
Ті образи — це високомистецька прикраса кождої української світлиці.
Замовлення посилати на адресу:

MYCHAJLO TARANKO
LWOW, POLAND, EUROPE
2 Zimorovicza Str.

Гроші посилати редістрованими листами, або почтовими міжнародними переказами.

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA
БРАТСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

— ПЕРЕГЛЯД —

950-ЛІТНА РІЧНИЦЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

[illegible] 1
[illegible] 6
[illegible] 7
[illegible] 10

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

[illegible] 10
[illegible] св. Тома Кечнінський 10
[illegible] св. Августин 11

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

[illegible] о. П. Божик 11
[illegible] др. Л. Цегельський 14
[illegible] 15
[illegible] 16
[illegible] 18
[illegible] 16

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

[illegible] Наші Волошин? 16

Не вільно [illegible]! 17
Св. Тереса [illegible] Авілю 17
[illegible] 17
Не [illegible] над [illegible]! 17
Наша слава! 17
Відвідини в Чернівцях 18
Совість 18
Совітське виховання 18

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Дивнеся Мати ... др. В. Щурат 18
З сумний час ... В. Самійленко 18
Слово о Полку Ігоревім 19
У [illegible] співи ... о. Семчук 19
Зовні думки 19

КАТЕХИЗМОВА ЧАСТЬ — о. Дм. Гавриляк, ЧНІ 21, 22, 25
НОВИНИ — 20, 26
ДІТОЧА ЧАСТЬ — 23, 24

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, No. 10 YORKTON, SASKATCHEWAN October, 1937

Editor — Rev. St. Semchuk, 919 College Ave., Winnipeg, Man.
Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

КАЛЄНДАР НА ЖОВТЕНЬ, 1937

1. пятниця — Верес. Евменія
2. субота — Трофим. Савн
3. **неділя — 15 по Сош. Татіяни**
4. понеділок — Кіндрата
5. вівторок — Фокн, Йоанн
6. середа — † Зач. Ів. Хрестителя
7. четвер — Теклі мч.
8. пятниця — Евфрозини, Павн.
9. субота — Пр. св. ап. Івана
10. **неділя — 16 по Сош. Калист.**
11. понеділок — † Харитона
12. вівторок — Киріяка
13. середа — Григорія свмч.
14. четвер — † Пок. П. Б.
15. пятниця — Кипріяна, Юстини
16. субота — Діонізія
17. **неділя — 17 по Сош. Єротея**
18. понеділок — Харитіни
19. вівторок — † Апост. Томи
20. Середа — Сергія і Вакха
21. четвер — Пелагії і Таісії
22. пятниця — † Якова Ап.
23. субота — Евлампія
24. **неділя — 18 по Сош. Фн. Тео.**
25. понеділок — Прова, Тор.
26. вівторок — Карпа мч.
27. середа — Паракеви преп.
28. четвер — Лукіяна, Евфимія
29. пятниця — Лонтина сот.
30. субота — Андрея, Осії
31. **неділя — 19 по Сош. † Лук. Ап.**

УСТАВ НА ЖОВТЕНЬ, 1937

3.—**неділя:** гл. 6. Ев. утр. 4. На Сл. Б. ап. зач. 203 і 187; Ев. Марка 37 і Матея 92.

10.— **неділя:** гл. 7. Ев. утр. 5. (або Йоана 67) на Сл. Б. ап. зач. 187 і 73. Ев. Мат. зач. 105 і Йоан. з. 69

17.—**неділя:** гл. 8. Ев. утр. 6 (або Лук. 4. пок.) на Сл. Б. ап. зач. 182 і 320, Ев. Матея 62 і Лук. з. 54.

24.—**неділя:** гл. 1 Ев. утр. 7 на Сл. Б. ап. 188 і 234, Ев. Лук. зач. 17 і Йоан. зач. 56.

31.— **неділя:** гл. 2 Ев. утр. 8. на Сл. Б. ап. зач. 294 і 250. Ев. Лук. зач. 26 і 51.

Історичний календар на жовтень, 1937

16 жовтня 1648 Б. Хмельницький розпочав облогу Львова. Українські міщани тайком післали послів до Хмельницького і подавали раду, як здобути місто. Самі обіцяли допомогу знутра. Але Хмельницький раніше погодився з королем і коли відступив від міста, то все, що жило, вилягло на мури міста приглядатися величі відродженої України. Серед звуків сурм відходили козацькі стройні полки, маяли прапори і малинові шлики а передом неслася постать вражда, сильна, тверда і незломно горда!

19 жовтня 1918 Українська Національна Рада проголосила Українську Державу на землях бувшої Австро-Угорщини. Австрія ще існувала, але дні її були почислені. Старе правительство не мало вже більше сил розпоряджатися і приказувати. Повставали нові національні держави і нові національні армії. Українці в Галичині готовилися перенятн владу в свої руки. Це й сталося першого листопада 1918 р

Книжки й часописі, надіслані до Редакції

Америка, Філядельфія — ч. 91—102
Український Робітник, Торонто — ч. 32—39
Новий Шлях, Саскатун — ч. 33—37
Наш Стяг, Шикаго — ч. 35—37
Канадійський Фармер, Виннипег— ч. 33—37
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 33—37
Бюлетин, Варшава — ч. 28—31
Націоналіст, Ню Йорк — ч. 51—52
Політика, Варшава — ч. 21-22
Лицарство Пр. Богородиці, Львів — ч. 8.
Сівач, Львів — ч. 7—9
Праця, Прудентополіс — ч. 29- 32
Самоосвітник, Прудентополіс — ч. 9.

* * *

"Сівач" це місячник, в котрім поміщується проповіди, поучення на актуальні теми. Виходить у Львові, Оберстинська 29 і коштує річно $2.00. Останнє (9) число має приміром такий зміст: о. В. Поташок — Ексорта на початок шкільного року, о. др. Застирець — Проповідь на XI неділю по Зест. св. Духа, о. Ів. Ільчак — Ідеал проповідника, ітд. Щиро поручаємо.

Не тільки наші церковні хори, які разом співають на малих церквах і різних значальних мусить бути поміщені доповнена й перередагована. А саме поодинокі пісні дуже часто не відповідають змістові молитв, а навіть захоплення і мелодією пісні, часто часто перекручує слова, не розуміючи зовсім змісту. Богато завважа на тут також велика ріжнородність наголосів, які є здебільша зовсім неправильні.

о. О. Мартинків гармонізуючи і редагуючи отсю повну Службу Божу з усіми ектеніями, антифонами і ітд., власне чав на хвалу все новище сказане. Тому зайшли деякі конечні зміни у відомих наших церковно-народніх піснях. Ці зміни вийшли дуже вдоволяючо і безумовно на користь цілости. Тексти і наголоси справлені після нового Служебника, апробованого гр.-кат. Епископатом, а виданого в 1930 році у Львові.

Маємо отже легку, дуже мелодійну народню Службу Божу, для підучеиого хора, яка повинна бути співана в кождій церкві. Уложена на церковно народніх мотивах приступно, без зайвої хроматики та модуляцій, може бути співана в кожному селі а також в школах. Отся праця о. О. Мартинкова є новим, дуже цінним набутком в нашій церковній літературі й без сумніву причиниться до піднесення нашого церковно народного співу.

А. Арсеславенко.

Львів, 25 II. 1937 р.

УВАГА!

НА ПРОДАЖ
в сімох томах

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСИ

написав
М. Грушевський
Накладом Наукового Товариства
ім. Шевченка
З переселкою $36.00 кеш.
адресуйте
М. Т. Р.
214 Ave. M. South, Saskatoon, Sask.

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Бала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук.
Адреса редакції: Вінніпег, Ман.: 919 *College Ave., Winnipeg, Man.*
Адміністратор: Дмитро Кобринський. Адреса Адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 88*
Рік 5, Число 10, Жовтень, 1937 — Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: 919 College Ave., Winnipeg, Man. Administrator: Mr. Dm. Kobrynsky. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 88. Advertising rates on application.
Vol. V, No. 10, October, 1937 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

950-ЛІТНА РІЧНИЦЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Надходить небувалий і небуденний ювілей!

Ювілей на сотки літ!

Ювілей розросту, сили, кріпости і геройських зусиль Українського Народу.

Ювілей Божої Правди, що споконвічна, непоборна і всепобідна!

Це ювілей хрещення України і всього українського народу.

* * *

Зимою з 987 на 988 рік пробув у тодішнього нашого Великого Князя київського Володимира його товариш молодечих літ, помічник, порадник і співпрацівник норвежський князь Ояф Тригвісон.

Кажуть новітні історики, що саме тоді під впливом свого довіреного товариша і підготований раніше словами жени християнки болгарки, котра привела на світ улюбленців Володимира, Бориса і Гліба, нареченних у св. Хрещенні Романа і Давида, жінки незвичайної вроди і за науками своєї бабуні св. Ольги— Володимир "все пізнавши" рішився вкінці приняти св. Хрест.

Літописець "Повісти временних літ" подає, що Володимир вислав послів у світ, щоби провірили, котра віра найкраща. І так пішли посли до болгар, згодом до німців а накінець до греків. Є згадка, що приходили з місійними намірами на Україну також жиди, себто хозари, що визнавали жидівську віру. Послам однак сподобалося найкраще у греків. В додаток подали ще один важливий доказ: "Колиб закон грецький був лихий, то й твоя баба Ольга не булаб приняла хрещення, а вона була мудрійша від всіх людий." Колиж однак Володимир запитав їх отверто: "То де приймем хрещення?" — вони відповіли ухильцем: "Кді ти любо...."

Так подає наш найдавнійший літописець. Новійші історики вказують, що ціле оповідання про греків це мабуть вставка пізнійших часів, коли комусь дуже залежало якраз на тім, щоби звеличити греків. Значить, пізнійші приклонники грецького розкоду для скріплення свого становища самі дописали ці слова — а в первісній літописі їх не було.

За цим твердженням промовляє віковічна боротьба України з греками, дальше брак всяких грецьких даних, навіть натяків про це, будьтоби вони навернули Володимира та Україну, що певно малоби місце, колиби греки дійсно були причинилися або навернули наших предків. Україна була тоді найбільшою і наймогутнійшою державою Европи. Очі тодішнього світа зверталися тоді до Києва, так, як нині звертаються до Берліну чи Риму. Це була нова могучість, повна розросту, молодечої снаги і можливостий. Ця могучість однак все була у воєннім стані з греками, від світанків нашої історії.

І тому найбільше даних має твердження новітних істориків, що перші священики і епископи прийшли на Україну з Болгарії. Вони й принесли перші богослужебні книги —вони й хрестили українців в 988 році.

Хто блище цікавиться тою справою, а

кождий свідомий українець повинен, нехай випише для себе книжечку "Життя і навернення св. Володимира," вид. Йорктон, Саск., ціна 5ц.

Треба однак зазначити, що так тодішні греки, як болгари **БУЛИ В ЛУЧНОСТИ зі СВ. ПРЕСТОЛОМ В РИМІ.** Звідтам їхні владики одержували затвердження і туди відносилися у всіх важнійших спірних справах. Голос св. Отця був голосом їх наставника а імя св. Вітця споминали **на першім** місці підчас Служби Божої на Великім Вході. Розколу церков або схизми **тоді не було.** Грецьким владикою в Царгороді був тоді Николай Хризоберґес. З його часу остали диптихи, себто нинішний рід помяників, з котрих поминали важні імена на Великім Вході. На першім місці цих диптихів стоїть імя св. Отця, Папи Римського. Це історична правда і подійність і ніякий розумний чоловік того перечити не буде.

Отже чи приймем, що Україну охрестили перші священики з болгарів чи з греків, то все одно були де священики **католицькі,** бо православія в нинішнім розумінню **тоді ще не було!** Воно повстало згодом, аж **шістьдесять шість літ потім,** за збунтованого царгородського епископа Керулярія, 1054 року.

До того часу **жадної православної Церкви,** так як ми нині її розуміємо, **зовсім не було!** Істнувала тільки одна правдива Церква Христова, котру св. Ігнатій назвав Католицькою і предсідателькою Любови. Була єдність всіх віруючих в Христі і рани на містичнім Тілі Христовім через схизму не було.

Тому питання, яку віру приняли українці є ясне і тільки одна відповідь є історично певна, обуснована та правдива. Українці від перших початків приняли католицьку віру і у зрозумілім для себе обряді. Той обряд першими початками сягає Христових часів а прийшов до нас в болгарській шаті. Ріжниці мовні тоді не були так далекі, як нині. И тому наші предки добре і легко розуміли староболгарські слова, тим більше, що азбука і слова були в многих случаях тотожні. Вскорі однак наші перепищики книг увели цілком українські старовинні вислови і вигоровр у святі книги, так що нині вони є нашим мовним скарбом і скарбницею нашої культури. В цій самій мові, що за св. Володимира — й нині правиться Богослуження в наших українських католицьких церквах. Так як співали Службу Божу предки тому 950 літ, **так само** співаємо ми нині. І тому ми є проти всяких новостий, що мають за ціль викинути з церкви нашу старовинну відправу та потоптати наш незамінний скарб.

І тому сміло стверджуємо та з гордістю, що наша Українська Католицька Церква ввесь час була, є і надальше буде одиноким переємником святовододимирських традицій, старовинної української культури і глибини побожностий українського народу. Ми задержали непорушно звязь від перших початків досі в нашім обряді, співах, установах від св. Володимира. Є чим гордитися! Українці католики, голову в гору!

* * *

Про сам акт хрещення наш літописець оповідає так: "Ранком вийшов Володимир зі священиками цариці і корсунськими над Дніпро, і прийшло людий без числа. Увійшли у воду і стояли одні по шию, другі до грудий а молодь недалеко берега. Інші ще держали дітий а дорослі бродили. Священики стояли і молилися. Так була велика радість на небі і на землі, бо стільки душ спасалось. Тільки діявол стогнав і говорив: "Горе мені, бо звідусіль мене прогоняють. Здавалось мені, що тут має мешкання, бо нема тут апостольського навчання ані не знають Бога, але тішилися службою тих, що мені служили. А тепер я побіджений цим невіґласом а не апостолами і мучениками. І не буду вже царствувати в тих сторонах."

"А коли люди охрестилися, кождий вернув у свій дім. А Володимир рад, що сам пізнав Бога і його люди, глянув на небо і каже: "Боже великий! Ти сотворив небо і землю. Зглянься на нові люди Твої! Дай їм Господи пізнати Тебе правдивого Бога так, як пізнали християнські сторони. **Закріпи в них віру правдиву і незмінну!** Мені Господи поможи на супротивного ворога, щоби на Тебе я покладав мою надію і на Твою державу та заєдно ворога побіджав!"

"Сказавши це, приказав ставити церкви на місцях, де раніше стояли ідоли. Поставили церкву св. Василія на горбі, де стояв ідол Перун та прочі, де князь і люди приносили жертви. Так став будувати церкви по містах і уводити священиків. А людий приводив до хресту по містах і по селах. Також післав, щоби вельможі посилали діти на книжну науку."

* * *

Прості це слова літописця, та як богато вони говорять.

Яка прегарна молитва великого князя св. Володимира!

Яка глубока змістом і проста висловом!

Чого просить князь?

Маєтків? Почестий? Вигод?

Ні!

Він просить тільки, щоби він і люди **пізнали** правдивого Бога і **зберегли віру. Правдиву і незмінну!**

Оце найбільше добро найбільшого українського Володаря!

Відсі починається підем і занепад — чи розуміють це всі земляки в Канаді? Чи розуміють **це?**

Змінити віру правдиву і незмінну значить втратити все!

І тому князь просить дальше нічого більше, як тільки на основі тої віри о силу **завсіди побіджати ворога!**

А о що звикли просити нині ми?

* * *

І тому діявол тоді кричав: "Горе мені!"

І тому діявол тоді нарікав: "Здавалось мені, що **тут моє мешкання....**"

І тому діявол розпачав тоді: "Не буду вже царствувати в цих сторонах!"

Як довго ці люди зберегатимуть віру правдиву і незмінну!

Затратять цю віру — і діявол вернеться.

Страшне, але правдиве!

Нині на Україні діявол знова має мешкання і знова царствує!

Червоний діявол більшовизму з пятираменною зіркою на лобі!

Що кровю, пожаром і глумом заслав всі шляхи, затьмив ясне сонце і з радісного дня зробив кошмару гробу.

Чому?....

Бо українці в більшости забули на молитву Великого і святого Князя Володимира! Бо змінили віру правдиву і незмінну! Бо не хочуть знати одного правдивого Бога! І тому страшний ворог тепер заєдно побіджає нас, а не ми його!

* * *

Чи є вихід?

Чи є ратунок?

Є!

Вернім усі назад до одного правдивого Бога наших вітців і заховаймо віру правдиву і незмінну! Тоді побідимо **всіх** ворогів, бо з нами Бог а хто, яко Бог?!

Українці католики!

Нас кличе святий Володимир! Нас кличуть кости наших великих предків! Нас, що зберегли і заховали ще й досі— мимо всіх напастий, переслідувань і клевет — віру наших предків, віру святого Володимира, правдиву і незмінну!

Вони кличуть нас на великий подвиг!

До великого завдання!

Ми маємо історичну місію понести СВІТ ЛО БОЖОЇ ПРАВДИ в темряву душ збаламучених братів наших!

Обєднати ВСІХ братів наших в одній **правдивій** вірі!

Річниця 950-ліття Хрещення України це річниця нашої Святої Церкви — Української Католицької! Це річниця всіх нас, українців католиків!

Приготовляйтеся до цего небувалого торжества! Творіть комітети, скличте збори, беріть провід у свої руки! Намітіть докладно переведення річниці!

Українці католики, гряде велика хвиля! Хвиля нашого тріюмфу, побіди!

Червоний діявол МУСИТЬ загинути!

Україна МУСИТЬ бути вільна!

До наступу, до побіди!

25-ЛІТТЯ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ

В жовтні ц.р. починається 25-річний ювілей істнування нашої Української Католицької Дієцезії в Канаді. Минає 25 літ від того часу, коли перший Епископ українців католиків, Преосвященний Никита Будка, прибув до Канади.

Великий це час — одно покоління народу!

Як ми поступили за той час? Чи витревали на становищах, на котрі Боже Провидіння нас покликало? Що здобули, що втратили? Яку долю перейшли? Скільки смутків, скільки радости? Як стоїмо тепер? Які наші вигляди на майбутнє?

Ці і подібні питання насуваються самі чергою дня.

Мусимо дати на них відповідну і задовільну відповідь.

Як ми поступили за той час?

* * *

В першім посланню Їх Ексцеленції Преосвященного Никити Будки написано так: "Хто приїде до Канади, мусить з початку бідувати. І Епископ так зачинає."

Це послання має многозначний заголовок: "Лист пастирський Никити Будки, епископа канадийських русинів — О потребі орґанізації. Вінніпеґ, Ман., 1913."

Значить перша праця нашого тодішнього Епископа **починалася від орґанізації.** І мають лише деякі твердити, що наша Церква і Духовенство не робили нічого для орґанізації українців в Канаді? Чи можна таке говорити без свідомої брехні?

Як раз наш Епископ **перший зі всіх** українців підносить голос о потребі орґанізації і ту орґанізацію переводить. Тому не диво, що ми нині маємо богато товариств, читалень, часописий—наша Церква та її Провід

Преосвященний Никита Будка
Перший Епископ Канадійських Українців

о це дбав від перших початків.

То як кому належить признання за орґанізаційну працю між українцями в Канаді, в першій мірі приналежить це признання нашій Церкві і нашому Духовенству, що під проводом свого Епископа перше орґанізувало українців в Канаді.

Відповідь на перше питання може звучати тільки так: Ми поступили добре вперед. Треба було на початках бідувати, але ми працювали. Талантів не закопували в недбальство — ми помножували їх. Виспід того видний на кождім кроці. Всі орґанізації посередно або безпосередно завдячують своє повстання і розвій нашій Церкві — від неї вони вийшли.

* * *

Чи витревали на становищах?....

У великій більшости так. Хоча були случаї, що деякі ради лакомства нещасного і спокуси цего світа захиталися і заломили духово — але таких мало. Від перших початків нашого орґанізованого життя в Канаді ми були переконані про це, що всяке розбиття ослабляє нас, що це вода на млин ворогів. І тому Епископ в першім посланню пише: "Орґанізація русинів в Канаді яко одного народу не дасться інакше подумати, як лише через Церков. Приставанє до місцевих провінціональних партій чи сект релігійних, се нас розбиває на части і ослабляє, і не лиш не дасть ніколи скористати зі свободи на канадійській землі, але і народности загрожує, бо з такими незлученими в одно частями ніхто політично мислячий не числиться."

Те саме послання стверджує, що вороги

нашого народу вже тоді попрацювали добре і ще заки Епископ приїхав до Канади виконали своє завдання. Епископ застав такий стан: "Ми розбиті і зле з нами, бо ми самі партії і секти."

А що булоби було, колиби Епископ був не приїхав?!

Наслідки тої ворожої роботи частинно дають себе досі відчувати.

Але в більшости на становищах занятих тоді, ще 1912 року, наш нарід витревав на честь собі і славу!

* * *

Що здобули, що втратили?

Здобули перевагу чисельну над розбиттям— нині на самім Заході Канади нас є 229 тисяч — з того три четвертих це українці католики! Маємо доріст власного Духовенства в Канаді, маємо доріст власної інтеліґенції світської через бурсу БУК-а в Саскатуні. Маємо виразно три католицькі часописі і два видавництва. Маємо розбудовану і забезпечену Дісцезію з поверх триста церквами — деякі з них монуметальні і незрівнані, як в Мавнтен Ровд, Кукс Крік, Портедж, Винипеґозіз. Маємо цілий ряд заінкорпорованих читалень побіч церков, маємо колеґію св. Йосифа в Йорктоні, численні заведення і школи Сестер Служебниць, маємо релігійно-народну орґанізацію БУК. Маємо найсильнійшу запомогову орґанізацію св. о. Николая і ряд менших. Це здобутки не маловажні.

Втратили одну бурсу в Саскатуні, тепер так званий "інститут" — втратили кілька церков, корі підступом загорнули вороги — втратили чимало читалень, бо не були як слід забезпечені. Втратили що найприкріше чимало душ, що впали жертвою безбожницької аґітації сектантів, які промостили шлях більшовизмові серед українців в Канаді. Втратили також одну часопись і одну бурсу у Винипеґу — втратили навіть кількох священиків, що позабули на своє достоїнство....

Але коли порівнати здобутки і втрати, то видно ясно, що здобутки переважують і перевищають втрати. На місце втрачених бурс — є певна бурса в Саскатуні та колеґія в Йорктоні. На місце одної втраченої часописі маємо тепер три. На місце відпавших священиків є цілий ряд молодих, повних запалу і посвяти, Отців Духовних. На місце відпавших вірних, повстали ряди нових парохій а старі переорґанізовані розцвили повним благодатним життям, без перепон знутра.

Ми без порівнання більше здобули, як втратили.

На наших очах розсипаються секти, колись такі бундючні і крикливі. Розсипається більшовизм, колись поважна загроза. Зростає натомість наша народна орґанізація БУК, зростає містичне життя в нових рядах питомців по монастирях в Мондері і Йорктоні. Росте Церква Божа Духом Стятим, даним її....

* * *

Яку долю перейшли?

Писав колись Епископ: "Серце болить роздумувати над станом нашого бідного народу в Канаді".... "Бракує душпастирів".. "Школи.... позакладано протестантські." А навіть в урядовім виказі населення з 1911 р. нас не було відмічено.... Протестанти не жалували гроша, щоби зломити слабші душі.

Така була зовнішна доля наша.

Це були смутки наші.

Оці душі відпавші, ці протестантські грошеві намагання купувати душі, це замовчування нашого народу з наміром повільної заглади для нього, брак духовної і світської інтеліґенції, партійництво і сектантство— смутки нашої долі за 25 літ.

Але й радости були!

Вже перший Епископ міг написати: "Я застав тут більше зробленого для уможливлення орґанізації церковної і шкільної, чим сподівався."

Хто це виконав?

Наші перші природні орґанізатори — священики!

Наша перша природна орґанізація — Церква!

Наш перший природний провід — Епископ!

Наші віруючі — наш нарід!

Честь їм за це і в Бога нагорода!

* * *

Як стоїмо тепер?

Сильно чисельно — морально добре. Ми перейшли природну чистку і вона скріпила нас. Маси остали віруючі, надійні, ідейні — здібні до великих завдань найблищої будучности. Ніщо не зас ане нас тепер неприготованими, розвал на більшу міру тепер неможливий і ворог навіть не покуситься о це. Парохії наші заповнені, школи побільшені і поширені. Преса впливова, література збільшена тиражем і обємом. Згадатиб тільки, що в цім однім 1937 році ми видали аж девять нових брошурок, котрі розійшлися вже в многотисячнім накладі. На кождім відтинку народного життя поступаємо вперед.

* * *

Які вигляди на майбутнє?

Без перебільшення можемо сказати: світ-

лі! Минувся час жалів, нарікань, заломань і розшаліло́ї кирині.

Скріплені і очищені внутрі поступаємо чим раз скоршим сконсолідованим кроком на стрічу кращій будучності. Твориться тип нового чоловіка: свідомого українця католика! Радісного, вільного громадянина, що не думає про велику кривду а радіє творчістю. Твориться тип нового чоловіка льояльного — не лише до держави, але в першій мірі до Бога. Той тип не буде з легким серцем міняти віру під впливом першого ліпшого аґітатора — він хоче творити великі цінности для величі, щастя народу. І знає, що це можливе тільки на основі віри! Одної і правдивої, що є святістю серця.

* * *

25-ліття Дієцезії треба відмітити торжественним обходом в кождім нашім відділі і всюди там, де тільки живуть українці католики в Канаді. З тої нагоди треба намітити про граму, яка віддасть все найкраще і найцінніше наше духове надбання. Треба повести сильну працю над зібранням ювілейного фонду — щоби ювілей відзначити також чимсь тревалим на цім полі. Той фонд можна буде зужити на виплату нашої бурси в Саскатуні, на підсилення нашої преси, на нагороди для відповідних учеників — а є час і нагода подумати над цим підчас з'їзду БУК-а в Саскатуні.

Горі імієм серця!

Нехай живе Дієцезія українців католиків в Канаді!

Нехай живе Провід Дієцезії, Їх Ексцеленція Преосвященний Кир Василій Володимир Ладика, ЧСВВ!

З'ЇЗД В САСКАТУНІ

Головний річний з'їзд БУК-а відбудеться в Саскатуні, в Парохіяльнім Домі Просвіти на ев. М., побіч церкви св. Юрія, в **днях 9, 10 і 11 жовтня, ц.р.** Себто в суботу, неділю і понеділок (День Подяки).

З'їзд починається в суботу, дня 9 жовтня, торжественним Богослуженням в місцевій церкві св. Юрія. Найкраще буде, коли всі відпоручники на з'їзд і гості приступлять до св. Сповіди і до св. Причастя в наміренні з'їзду. Буде більше священиків і нагода висповідатися.

Пополудні кождого дня будуть наради в Парохіяльнім Домі. Обіди і вечері спільні. Вечером мистецька частина.

В часі з'їзду буде **загальний попис музичний**, як щороку. Правила цього попису слідуючі:

Найперши виступають соля, опісля дуети, терцети, квартети і мішані хори.

Кожний, хто хоче брати участь чи сам чи з групою, повинен до цього приготовитися й повідомити заряд контесту не пізніше як день перед контестом про свій замір брати участь.

Контестанти під котрою небудь точкою примусово співають одну нижче подану пісню і другу довільну:

ПІСНІ

Женські Соля —
1. Ой гляну я, подивлюся — М. Волошин.
2. Помарніла наша доля — А. Вахнянин.

Мужеські соля —
1. О, не забудь — О. Нижанковський.
2. Гетьмани — М. Лисенко.

Женські дуети —
1. Коли розлучаються двоє— М. Лисенко.

Мужеські дуети —
1. Не чужого ми бажаєм— Вербицький.
2. Люблю дивитись — О. Нижанковський.

Женські Терцети —
1. Ішов стрілець — М. Леонтович.

Мужеські терцети —
1. Гей гук, мати, гук.
2. Світе тихий.

Женські квартети —
1. Ой сяду я край віконця — О. Кошиць.

Мужеські квартети —
1. Журавлі — Людкевич

Мішані квартети —
1. Піють півні.

Мішані хори —
1. Сонце по небі колує — Я. Ярославенко.
2. Чорна ріллля ізорана.

Всі контестанти повинні бути у салі 15 мінут до 7-ої години. Аплікації й інші інформації посилати або засягати від

UKRAINIAN MUSIC FESTIVAL,
304 — 4th Ave. N., SASKATOON, SASK.

* * *

На черзі нарад буде справа виплати нашої бурси і справа преси.

* * *

Справа **виплати бурси** це річ совісти і чести нашого загалу з нагоди 25-ліття дієцезії. Замість платити відсотки від довгу, краще зужити їх на поправу будинку. А коли наш свідомий схоче, то легко може виплатити довг. Тим більше, що є околиці в Канаді, де Господь цього року благословив урожаєм і ціна є на врожай — ці околиці також досі мало чим причинилися до істнування бурси. Маємо на думці околиці в Манітобі а також в Альберті. Треба лише обдумати і пляново перевести акцію за віддовженням бурси.

Наша бурса має бути заповнена нашими студентами. На це ми її придбали, для цього вона служить. І тому кличем нашого загалу в Саскачевані є — ані один студент українець католик не сміє в Саскатуні опинитись поза нашою бурсою, якщо шукатиме приміщення. В тім ділі родичі, студенти і мійський загал мусять співпрацювати.

Бурса находиться в середмістю, під числом 304, 4 вулиця, північ — і коли хто перебуваючи в Саскатуні уважає за корисне всту пити до нашої бурси, просимо також, щоби не забув зложити жертву з нагоди свого побуту, коли буде відходити з бурси. Прийти туди на це тільки, щоби прийти і побути а не мати обовязку причинитися грошево до втримання бурси є повільним руйнуванням заведення. Бо бурса в Саскатуні все мусить купити — від води почавши. І за все мусить платити. Її довгів ніхто збільшати не повинен, лише помогти усувати.

* * *

Справа **Бюлетеню** представляється вкоротці так. В Саскачевані маємо тепер два місячники, крім Бюлетеню. Це Голос Спасителя в Йорктоні і наші програми, що видає бурса БУК-а. В слід за тим третий місячник, як Бюлетень, зайвий.

Є натомість місце на **двотижневник**, котрого в нас зовсім в Канаді нема.

Такий двотижневник буде малощо коштовніший від теперішного місячника а роботу зробить без порівнання більшу.

Члени наші застановляться і вирішуть цю справу.

Бо справа преси це справа істнування та розвою орґанізації.

Не може бути мови про розвій БУК-а без власної преси. Хочемо жити, мусимо подбати про умовини життя. Тою умовиною необхідною є наша власна преса!

Бюлетень закінчує оцим пятий рік жертвенної і безкорисної праці во імя Бога. Церкви і правдивого добра українського народу в Канаді! Це наш окличник і вістун! Його голос повинен дійти навіть в найдальші околиці Канади!

* * *

Справа **Пшеничного Пулу і Шкільних та Муніціпальних Урядників** це також справа, над котрим з'їзд БУК-а мусить поважно призадуматися.

Мусимо домагатися відсоткового обсадження Пулових аґенцій через наших аґентів, українців католиків. Маємо до цего право нарівні з усякого покрою сектантами, котрі всевладно опанували досі Пул і роблять постепенно але певно свою роботу.

Одиниці тут становища видимо не поправлять — орґанізація ціла певно буде мати успіх. Коли поставимо обосновані домагання від імени орґанізації, Пул числитися мусить — якщо не схоче, ми не мусимо звозити збіжжа до пулових сипанців. Пошанівок належить також нашим хліборобам і їхніми домаганнями — так віримо — Пул певно буде числитися.

Урядників до Пулу треба вибирати своїх —осінь дає цьому нагоду.

Так само урядників до шкільних місцевих рад і до муніціпалів треба вибирати своїх. Наперед повинні чільні представники зійтися разом і передумати, когоб поставити в кандидати. Цего не треба розголошувати, щоби не дати ворогам нагоди до сплетень і до параліжування справи. Коли раз поставлено покласти свого кандидата, треба солідно повести за ним аґітацію і всі разом, як один, голосувати. Кличем має бути: В наших школах наші урядники і наші учителі! В наших муніціпалах наші урядники і наші секретарі!

* * *

Приїзджайте на з'їзд! Висилайте увірених представників! Нехай молодь цікавиться пописом!

Українці католики!

До побачення на з'їзді!

ЗВІТ З ЮВІЛЕЮ ПРЕОСВЯЩЕННОГО У ВИНИПЕҐУ

Дня 5 вересня, ц.р. українці католики Винипеґу обходили 25-ліття Священства Їх Ексцеленції Преосвященного Епископа, **Кир Василія Володимира Ладики, ЧСВВ.**

Рано в годині девятій відбулася **Архієрейська Служба Божа в церкві св. Покрови, 965 Бойд ев., в** сослуженні **Отців** др. В Кушніра, **Ів. Бали, ЧНІ. ігумена Отців Василіян М. Камінецького,** котрий також проповідав підчас Служби Божої. Діяконували **Отці Камінецький, ЧСВВ і Семчук.** Капеляном був **о. Гевко, ЧСВВ.** Предстоящими були **Отці діякони Божик і Серветник** а також питомці Чиж і Заяць. Церква була битком наповнена вірними. Співав хор під орудою І.З. Мороза. Службу Божу від початку до кінця передано через радіо СДЖРС у Винипеґу а також через злучені надавні в Йорктон і Мус Джо, Саск. Будемо вдячні членам нашої орґанізації за подання своїх вражінь, коли слухали через радіо нашу відправу. Також просимо щиро, де це можливе, перевести збірки з тої нагоди і на покриття коштів надавні переслати ласкаві жертви на адресу Провінціонального Заряду БУК-а Манітоби, 115 МекГре-

Їх Преосвященство Кир Василій Володимир Ладика, ЧСВВ
Епископ Канадійських Українців

ґор стріт, Виннипег, Ман.

Після проповіди о. ігумена Камінецького, ЧСВВ окреме слово сказав Їх Екцеленція, Преосвященний Епископ. Звернувши увагу на велич і гідність священичого стану, достойний Владика візвав віруючих українців трудитися на ниві Христовій і працювати для цілі всіх цілий, спасіння душ і звершення Христового Царства між українським народом в Канаді. Це говорив Владика вічної і правдивої Церкви Христової, наслідник правний святих Апостолів — нарід слухав зі запертим віддихом.

Службу Божу закінчено многолітствієм та піснями: Боже, великий, єдиний — і, Сей торжественний день.

Пополудні тогож дня українці католики подбали, щоби приїхати перед палату Епископа на 235 Сковія стріт **умаєними самоходами** а було тих самоходів в безперервнім ряді понад милю і чверть. Вид величний. Всі самоходи з українськими, папськими і канадійськими прапорцями. На чолі урядова опіка. Тоді саме доручено Преосвященному **дар з нагоди 25-ліття**— це новий самохід, виробу "неш", гарний, вигідний і відповідний для Князя нашої Церкви.

В годині третій пополудні почалася **торжественна академія** в Орфіюм театрі. Всі місця долом і на бальконі щільно заповнені. Виступали по черзі молодь і старші, хори і співаки та солісти. Палку і змістовну промову виголосив **о. Ів. Бала, ЧНІ.**

Пррогама була така:

ВІДКРИТТЯ:— "О Канадо" — спільний хор.
1) ВСТУПНЕ СЛОВО:— п. Т. Мельничук
2) "ДІТИ МАРІЇ — хор С.С. Служебниць:
 а) Привіт Архієреєві.
 б) Деклямація: Вол. Білоцеркович.
 в) "Станьмо згідно."
 г) "В небеснім."
3) СОЛЬО-СПІВ:— панна Б. Протасєвич.
4) а) "ВЕЛІЯ СЛАВИ" б) "УСЛИШИ ГОСПОДИ ҐЛАС МОЙ," мішаний хор церкви Св. Володимира і Ольги.
5) СКРИПКОВЕ ТРІО, —під проводом п. І. Філя.
6) ДЕКЛЯМАЦІЯ:— панна Е. Кишинська.
7) СКРИПКОВЕ СОЛЬО:— п. Володимир Борнів.
8) СВЯТОЧНЕ СЛОВО:— Впрп. о. Іван Бала, ЧНІ
9) а) "ДУМА ПРО ПОЧАЇВСЬКУ МАТІР БОЖУ", б) "ВЛАДИКО ОТЧЕ":— мішаний хор церкви Св. о. Николая.
10) МУЗИЧНЕ ТРІО під проводом п. І. Філя.
11) СОЛЬО-СПІВ:— пані Р. Резньовська.
12) "ЯК СЛАВНИЙ НАШ ГОСПОДЬ", б) "ОЙ ПУЩУ Я КОНИЧЕНКА", діточий хор церкви Св. Володимира і Ольги.
13) СКРИПКОВЕ СОЛЬО:— панна Ґресько.
14) "СЕЙ ДЕНЬ ЄГО-ЖЕ СОТВОРИ ГОСПОДЬ" — мішаний хор церкви Св. Покрови.
15) СЛОВО ЇХ ЕКСЦЕЛ. КИР ВАСИЛІЯ.
16) а) "БОЖЕ ВЕЛИКИЙ ЄДИНИЙ", б) "БОЖЕ ЩАСТИ ЙОМУ":— мішаний хор церкви Св. Покрови.

ДІРИҐЕНТИ:— п. О. Мушій, Ів. Гаєвський, В. Тимків, В. Мороз. ПРИ ПЯНІ:— панни Е. М. Бугарешта, Ів. Мараз, М. Скобляк. ГОСПОДАР АКАДЕМІЇ:—п. Т. Мельничук.

Вечером тогож дня відбулася **спільна вечера** в читальні Просвіти. Простора домівка читальні вщерть наповнилася вірними. Привіти складали того вечора крім священиків, **о. др. В. Кушніра і о. ігумена Камінецького, ЧСВВ** — також представники найбільших українських організацій Винипеґу, панове **Жаровський** від Братства св. о. Николая, **Коман** від молоді і спортових дружин, **Ол. Ільчишин**, від гетьманців державників, а **Тома Мельничук**, що проводив порядком вечера, від БУК-а Манітоби. Він теж почав той вечір дійсно гарною і повною змісту промовою, в котрій відмітив своє становище віруючого робітника, котрому припало нині витати Преосвященного Епископа, духовного Провідника українців католиків Канади. Так робітник представив загал українців в тій урочистій хвилі і свідчить незломно, як Католицька Церква відноситься до робітництва а воно до неї.

На закінчення вечора промовляв Ексцеленція Преосвященний Ювілянт, котрий в довшій промові відмітив труди священичого життя, своє власне покликання, та тягар обовязків епископа. Дуже мило вражала згадка про покійну Матір епископа, котра висловила колись молодому синові бажання: "**Колиб я Тебе побачила при престолі!**"

Як дуже раділаб вона, наколиб дожила цеї хвилі!

Так добрі матері є першими помічниками в католицькій акції. Честь таким матерям.

Тоді також мило подякував Преосвященний, згадавши спершу ласку від Бога та поміч своїх наставників в Чині, всім віруючим українцям за прихильність і дар, який вручили свому епископові.

Цілий день пятого вересня остане незатертим споминном в серцях віруючого українського загалу, бо уладжено його так, що не лишень винипеґські українці мали нагоду взяти в ньому участь але також позамісцеві змогли через радіо вислухати Службу Божу, чути проповідь та слова Владики Ювілянта.

Нехай Всемогучий кріпить нашого Владику здоровлям і ласкою на многі та благі літа! Нехай під Його правлінням наша свята Церква розвивається на Божу славу і добро українського народу!

СКАРБОВИЙ ЗВІТ

На лісту ч. 500 зложили:

панна Дж. Барон, Де Пас		.25
Р. Грабович	"	.50
пані А. Грабович	"	.90
пані С. Копачина	"	.10
пані А. Яворська	"	.15
пані К. Чопецька	"	.10
Разом		$2.00

З того на Церкву в Канаді 55ц., на Рідну Школу боц., на інвалідів боц., на культфонд 25ц.

Жертводавцям сердечно дякуємо.

о. Семчук прислав збірку зі своєї лісти $13.00.

Дм. Кобринський.

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

Молитва св. Іґнатія

Віковічне Слово, єдинородний Сине Божий й моя Дорого, моя Правдо і моє Життя! Прошу Тебе, навчи мене вчинити Твою святу волю, навчи мене правдивої великодушности. Навчи мене так служити Тобі, як Ти на те заслугуєш. Уділяти і не рахувати, боротися і не дбати за рани, працювати і не шукати відпочинку, пожертвуватися Тобі геть чисто і не ждати за це іншої нагороди, над цю свідомість, що я сповнив Твою святу волю, амінь.

Непорочна Діво Маріє, благослови мою сьогоднішну постанову ради Христа!

св. Тома Кемпійський

ПРО ЧИСТЕ СЕРЦЕ

На двох крилах злітає чоловік понад земний світ, а то на крилах правости і чистоти.

Правість має бути в наміренню, а чистість у почуванню.

Правість шукає Бога, чистість находить Його і радіє Ним.

Коли станеш свобідним від невладнаного почування в серці, ні в якому доброму ділі не матимеш перешкоди.

Коли нічого іншого не наміряєш і не шукаєш, як тільки волі Божої і добра ближнього, то заживеш свобідним серцем.

Коли твоє серце буде чисте та праве, то тоді кожде сотворіння стане тобі зеркалом життя і книгою святої науки.

Нема сотворіння так дрібного і нікчемного, щоби воно не виявляло досконалости Божої.

Коли твоє серце буде добре і чисте, тоді все без перешкоди добачиш і як слід зрозумієш.

Чисте серце прозирає в небо і пекло.

Яким хто в серці, так він судить словами.

Коли є яка радість на світі, то певно зазнає її чоловік чистий серцем.

А коли є де яка мука і скрута, то найбільше дається вона у знаки нечистій совісти.

Як же лізо, вложене в огонь, тратить іржу і ціле розжарюється, так чоловік, котрий цілим серцем припадає до Бога, скидає з себе лінощі і переміняється в нового чоловіка.

Як тільки чоловік зачне ледащіти, тоді він боїться й легенької праці і радо приймає потіху від світу.

Але коли він зачне себе цілком перемагати і мужно йти по Божій дорозі, тоді він вже менше відчуває те, що давніше тяжко йому приходило.

Св. Августин

ВИЗНАННЯ

Глава І. Великий єси Господи і повний хвали! (Пс. 144,3). Велика Твоя сила і мудрість без числа! (Пс. 146,5). І хвалити хоче Тебе чоловік, якась частиця Твоїх сотворінь. І обносить чоловік свою смертність, обносить свідоцтво свого гріха і свідоцтво, що Ти противишся гордим. (І Пет. 5,5). Та все таки хвалити Тебе хоче чоловік, якась частиця Твоїх сотворінь. Ти спонукуєш, щоби хвала для Тебе була насолодою, бож Ти сотворив нас для себе і неспокійне є серце наше, доки не спічне в Тобі.

Глава 4. Що Ти є, Боже мій?.. Найвищий, найліпший, наймогутніший, всенаймогутніший, наймилосерніший і найсправедливіший, найтайніший і найприсутніший, найкращий і найсильніший, сталий і непонятний, незміцний, що все зміняє, ніколи новий, ніколи старий, що все відновляє. Ти в тлінь переводиш гордих і не знають. Все діяльний, все спокійний, збираючий і без браку, що несе, сповняє і захоронює, що сотворює, живить і усовершує, що шукає а ніщо Тобі не бракує. Ти любиш та не горячишся, ревнуєш і Ти є певний, болієш і не терпиш, гніваєшся і Ти спокійний, міняєш діла та не міняєш постанови. Принимаєш, що найдеш і ніколи Ти не втратив. Ніколи не потребуєш а радієш зиском, ніколи Ти не є захтанний а вимагаєш лихви. В наддаток просять, що Ти повинен, і чи має хтонебудь дещо як не від Тебе? Віддаєш довги не повинен нікому, даєш належність і нічого не тратиш. І що скажемо, Боже мій, Життя моє, Солодкосте моя свята, або що хто скаже, коли про Тебе говорять? То горе замовклим про Тебе, бо німі про Тебе говорять.

Глава 6. Обняла мене розрада Твого милосердя, як я почув від родичів мого тіла, з чого і в котрім Ти утворив мене в часі. Бо я не тямлю. Так виростила мене розрада людського молока. Ні моя матір, ні мої пістунки не сповнили своїх грудий. Але Ти через них подав мені поживу юности після Твоєї установи і обилля, що сягає в основу річий. Ти дав мені стільки, що я не хотів більше. А тим, що живили мене, Ти дав хотіння, щоби дали мені, що Ти їм давав. Бо хотіли дати мені порядочним бажанням, котрим від Тебе сповнилися. Бо добре було для них моє добро з них, що не було з них, але через них. Від Тебеж прецінь все добро, Боже, і від мого Бога моє всеньке спасіння. А поняв я це згодом, коли Ти кликав мене через те саме, що подаєш внутрі і зовні. Бо тепер не буду більше насолоджуватися і вдоволятися приємністями, але молитися ізза образ мого тіла.

* * *

Сповідаюсь Тобі, Господи неба і землі, віддаючи Тобі хвалу від початків і моїх діточих літ, котрих не тямлю. Ти дав чоловікові з інших творінь заключати про Тебе і навіть на основі жіночих свідоцтв много вірити в Тебе. Бо я тоді був і жив. Під кінець мого дитинства я шукав вже знаків, котрими віддавби почування мої другим. Звідкиж отже може походити друге таке сотворіння, як не від Тебе, Господи?

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука 21.

Рідна мова

Найбільшим скарбом для чоловіка, між іншими, є його рідна мова. Нею висказує свої враження, думки, любов і гнів. Її утратити, забути, значить утратити все, що чоловік має цінного. Колиби чоловік утратив свої національні почування, а затримав свою мову, його можна відродити, він не пропащий. Коли утратить, пропадає для нації. Коли ворог підбиває чужі краї, уводить насильно свою мову до шкіл. Рідна мова підбитого народу не дає йому загинути, відсвіжує його, тримає разом докупи — а це не є в інтересі пануючих чужинців.

Рідна мова так важна, що сам Господь Бог наказав її шанувати в 4 заповіді. У словах "Шануй твого вітця і матір", міститься також рідна мова. Послідовно, хто її шанує, житиме довго. Людям, яким обставини позволяють учити своїх дітий ріжних мов, учать вперед своєї рідної мови. Вони знають, що рідна мова мусить бути першою.

Хто учивби своїх дітий чужої мови а відкинув свою рідну, бувби подібний до того кухаря, котрий голодному замість хліба дав води.

Наука доказує, що хто не знає своєї рідної мови, не може знати й чужої, бо чужу мову треба розуміти способом своєї. Мало таких людий, які не знаючи своєї мови, могли бути поетами на чужій. Куліш і Коцюбинський тому, що знали свою мову, хоч училися у московських школах, стали українськими письменниками, які полишили по собі прекрасну україн-

(Продовжається на стороні 14)

ЧИТАЙТЕ

ПРИ БІЛЬШИХ ЗАМОВЛЕННЯХ 25% ОПУСТ

ПОШИРЮЙТЕ

ПРИ БІЛЬШИХ ЗАМОВЛЕННЯХ 25% ОПУСТ

(Недільна Школа.... продовження зі стор. 11)

ську літературу.

Тому, що український нарід попав під чужі забори, мусить сильно дбати про свою рідну мову, на яку займанці чигають дуже завзято. А ті українці, що їм доля судила жити на еміграції, мусять всю свою енергію вложити на те, щоби зберегти свою рідну мову, бо коли її загублять, перестануть бути українцями.

Утрата української гідности й почуття найбільше грозить українцям в Злучених Державах і в Канаді, де чужа мова і культура валить на нас з великою силою. Колиби українці за океаном утратили свою рідну мову, послідовно утратилиб все. Ми утратилиб тоді вірних, бо не ішлиби вони до церков, де не розумілиб відправи ані церковних пісень. Навіть, колиби тоді завести англійську мову у відправі, це не вратувалоб положення. Вірні, що занглійшені, пішлиб до англійських будинків, бо вони просторійші і часто вигідніші. Англійці також подбалиби напочатках, щоби тих перекінчиків втягнути в свої організації і тому не вимагалиб від них зразу вкладок.

Наші народні звичаї, весілля, хрестини, забави, Великдень, Різдво, колядки, тощо, не цікавилиб збан крутованих перекінчиків, що не хотілиб знати своєї минувшини ні мови. Вони з них підсміхалибся, бо не розумілиб їх ні змісту, ні мови.

Привязання до своєї рідної мови не значить, що не треба учитися чужих мов. Навпаки, треба піти за кличем Шевченка, який сказав:

І чужого научайтесь,
і свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
того Бог карає,
чужі люди цураються,
в хату не пускають.

Коли в Канаді говоримо по українськи, то тим шляхом підносимо канадійську культуру. Отсю думку висказав ще найвищий суд в Льондоні, коли там розглядали справу двомовних шкіл в Манітобі. З досвіду знаємо, що той край, в котрім панує більше мов і звичаїв, стоїть культурно вище, чім той, де є лиш одна мова.

На превеликий жаль, в нас на так важні справи, як рідна мова, починають забувати. Неодна українська матір слухає мовчки, коли її рідні діти, навіть при столі, коло їжі, говорять чужою мовою. Бідна мати думає, що так повинно бути. Вона того не розуміє, що її діти, утративши рідну мову, англійцями не будуть — все одно останутъ українцями, тільки не такими, як повинні бути.

З досвіду знаємо, що ті шкоти і ірляндці, які утратили рідну мову, англійцями не стали. Подібно буде з українцями, які утратилиб рідну мову.

Жиди, вже дві тисячі літ, як утратили свою державу й розбрилися по всій земній кулі. Проте затримали свою віру і мову. Те саме можна зі змінами сказати про канадійських французів. Останні в Канаді понад 400 літ, проте остали французами і католиками, а при тім добрими канадійцями.

Так робім й ми, українці. Будьмо добрими українцями, добрими католиками й добрими канадійцями. Не допускаймося до таких надужить в мові, як приміром деякі кажуть "моя дитина вже вакає" — замість "моя дитина вже ходить," або "моя биба вже токає," замість "моя дитина вже говорить." "Токає і вокає" це не є ніяка мова, ані англійська, ані українська.

Булоби дуже побажанним, щоби по містах, де живуть українці— давати перед українцями відчити про значіння рідної мови. Також на подібні теми писати в часописах. Така праця булаб дуже на місці.

Завдання: Напишіть, хто казав нам шанувати рідну мову і в котрій заповіді? Що роблять займанці, коли опанують нарід? Яку вартість має рідна мова у відношенню до церкви? Що писав Шевченко про рідну мову? В котрім році Найвищий суд висказався за двомовними школами?

др. Л. Цегельський

ЧОМУ МИ ПРОГРАЛИ В 1918–19

Самостійна та соборна Українська Держава була в наших руках. Всі обставини зразу складалися так, що була можливість вдержати та закріпити її, здисциплінувати розбурхані маси, на ладити апарат, добути міжнароднє признання для неї. А одначе нам не повелося довершити цього. Не повелося не тому, щоб обєктивно було це неможливим. Навпаки,—я твердо переконаний, що в даних обставинах ми мали ідеальну нагоду двигнути самостійну державу. А не повелося тому, бо субєктивно ми не дописали. **Не дописав людський матеріял у нас.**

Не говорю тут про маси. Маси можна було повести, коли би лиш провідники знали, яким шляхом і до якої мети повести їх. Навіть несвідомими або дуже мало свідомими придніпрянськими масами можна було покермувати, якби провідники ядарити були в належну струну — не в струну соціяльної а в струну національної революції. Не в інстинкти клясової разпрі а в інстинкти расової боротьби. Не в інтереси пролетаря, а в інтереси та почуття посідаючого землю господаря-селянина. Та оцего господаря-селянина не було кому зорганізувати і узброїти, бо наша тодішня інтелігенція була невпинно засліплена чужою ідеольоґією із чужого поля — соціялізмом, гаслами клясової боротьби та інтернаціоналізмом. Одна Галичина творила (до певної міри) виїмок. Але Галичина — одна десята часть Великої України щодо населення а одна пятнацята щодо простору— замала була, щоб потягти за собою величезне тіло України.

І про армію не говорю. **Армія в нас, у Галичині, була** — щодо людського матеріялу — **знаменита:** високо патріотична, самовідречена, здисциплінована, хоробра. Та й ця невеличка армія, що залишилася при Петлюрі— хоч розпучливо мала, як на велику Україну!— була ідейна та хоробра. Історія українських армій з 1918 і 1919 виказує лиш світлі картини. **Хто часом інакше балакає,— лже та клевече.**

Хто плете, що армія могла добути Львів, а не хотіла чинити там— той плете крайні нонсенси. Видко, не розуміє річи ні трохи. Не треба забувати, що наш фронт коло Львова біг довгий на 20 старокраєвих миль півколом з півдня, сходу і півночі Львова. 30.000 армій, що стояли на нім, це по думці експертів було 25% того, що треба було, щоб взяти місто приступом. Пересунення окружними дорогами наших частин під Львовом з одного кінця боєвої лінії на другий брало й дві добі — тоді як Поляки перекидали свої частини через місто за годину—дві. **Наша армія сповнила свій обовязок совісно, славно і до остатка.** Чолом перед нею.

Та хто недописав у нас, то це були політики.

Наші політичні провідники були знаменитими організаторами мас, високоідейними, самовідреченими, безкористовними мужами. Були добрими парляментарними борцями. Були досвідними адміністраторами. Але вони не мали досвіду в міжнародній політиці; слабо орієнтувалися в міжнародніх відносинах. Вони забували, що міжнародня гра є грою сил, а не процесом права. Звичні до парляментарної політики в межах правноуладженої держави, вони забували, що на міжнародньому полі нема закона, нема права і нема рекурсу чи відкінку. Забували також головну максиму міжнародньої політики: хапай хвилю! лови, що дасться— а не відкладай! Бо найблища зміна міжнародного положення може обернутись проти тебе....

Це нерозуміння міжнародного положення було основною хибою галицьких політиків. Бо придніпрянські політики (коли можна так назвати тих студентів, провінціональних письменників та аґітаторів), то не мали й такого досвіду, що галицькі. Придніпрянські соціялісти проявляли на полі міжнародньої політики безміру, неймовірну, просто дитинячу наївність та ігноранцію. Не було з ким говорити.

З таким політичним проводом ми мусіли програти. Наші лідери ані не вміли вхопити хвилі, вискати моменту, ані не орієнтувалися, що в наших сплах а що ні. Як діти вправлися при своїх міряк а не вміли пожертвувати дрібного до підрядного задля важного і основного. Не думали реально, а жили патріотичним сентиментом. Жертви нашої Армії ішли на марне при такій політиці. Трагічність цього збільшує ще обставина, що ті політики були високоідейними патріотами з характерами як хрусталь. Та до проводу держави самого патріотизму, ідейности і характеру ще замало.

Осьтак і програли ми. Були на порозі обітованої землі, бачили її і не дійшли до неї. З власної вини. Не нарікаймо на Вилсона та Аліянтів. Вони бажали нам помогти. Та ми витягнену руку двічі відхилили....

А одначе запро все оці місяці, що я описав їх, остануть епохею в нашій історії. Великі місяці великих зривів, великих змагань та подвигів і великих промахів.

Хоч як болюче згадувати їх, але я щасливий, що я пережив їх — епопею народжуючоїся в болях нації....

ГЕТЬ З БІЛЬШОВИЗМОМ!

У Винипеґській щоденній часописі "Фрі Прес" якийсь добродій Міллер розписався про свої враження з недавної поїздки до совітів. Там він подає сухі цифри, як приміром— що останніми часами більшовики перевели в себе "чистку" і пятьсот їхніх верховодів розпрощалися ц життям.... Гарна собі "чистка". А в якім напруженні і в якій атмосфері люди там живуть подає такий примір. Видавець одного з найбільших совітських часописів "Ізвестія" Павло Лапінський мав кота, котрого дуже любив і котрому догоджував. Ще в лютім цего року Міллер був в гостині у цього совітського журналіста. Коли побачив його опіку над котом, спитав, чому він так привязався до кота. На це Лапінський відповів, що той кіт вже раз вратував йому життя. "Яким чином?" —запитав Міллер. "Таким, що пазурами подер мій рукопис, котрий я наготовив до друку. І колиби я був тоді його помістив, мене ждала смерть. А так кіт подер і я не вмістив— зробив мені прислугу..".

Та вже літом цего року, коли більшовики стали переводити "чистку" Лапінський зник. Видно, що цим разом кіт йому не поміг....

Так в совітах життя висить на волоску.

В році 1936 розстріляли більшовики 28 своїх комісарів а понад три тисячі залізничих урядників.

Чистка в червоній армії принесла досі такі висліди: Розстріляли 1 маршала, 2 командантів округ, 5 командантів корпусів, 12 бриґадірів, понад 100 полковників і 2.000 старшин. Число розстріляних підстаршин і рядовиків тяжко устійнити — воно велике.

Не лишень сухопутна армія понесла такі жертви для більшовицького молоха, також фльота. Командант фльоти, адмірал І ранґи Вікторов, також розстріляний.

В рільництві більшовики повернули до давних добре випробованих мір старої Росії. Більшовицька часопись, московська "Правда" з дня 22 липня, ц.р. подає приміром, що наставник **продав цілий колхоз з людьми** і мертвим інвентарем містови Вороніж. Той колхоз зорганізовано 1930 р. а називався він "першого мая." Колхоз не рентувався і тому наставник продав його і селян, як худобу — після панщизняного звичаю. Місто Вороніж в місяць потім **відпродало** колхоз фабриці "Красний октябр". Фабрика знова за рік продала той самий колхоз міпському відділові здоровля. Оттак в краю соціялізму два роки торгували людьми, як товаром — це подає **сама більшовицька часопись!** Та сама "Правда" в ч. 212 з третого серпня, ц.р. шукає, хто завинив і винаходить, що завинили в тім "бандити..К шпіони право-троцькісти"....

Аякже! Знайшли!....

Тільки не завинив більшовизм як такий, котрий навчає, що чоловік то худобина, або малпа і не має душі. Ось хто винен!

Не диво, що серед такого "соціялістичного раю" селяни або не дають збіжжа державі, або палять на полі. І тому "Правда" з розпукою тверить, що збір є "незадоволяючий" —тільки 50 або 60% сподіваного.

Відповідно до того стану працюють також залізниці в совітах. І так їхній наставник жид Каґановіч розстріляє на право і ліво гоїв, але це положення не зміняє. Ось часопись залізничників "Ґудок" ч. 170 з 26 липня, ц.р. подає таке: В Бахмачі пшеницю вивантажують просто на землю....

"На стацію Конотоп 10 липня прибуло 40 возів пшениці з нового жнива а на другий день, 11 липня, ще дальших 28 возів. Не було приготовання і пшеницю вивантажили просто на землю. На другий день став падати дощ. Це доперва спонукало керівників стації до думання. Але було пізно. Пшениця змокріла і запалилась. Щоби закрити злочин, керівники наказали засипати пшеницю піском і сміттям" Ґудок", ч. 170 з 26-VII.

Ось так дослівно подає сама більшовицька часопись!

Український селянин з голоду гине, а відібрана від нього пшениця гниє. Чи це не є злочин над народом!?

"Ізвестія" нова подають, що на стації Москва (тягаровій) з'їхалися нараз 278 возів овочів і ярин. Все лежить "как попало" і гниє у возах.

Значить ,ограбити Україну з овочів і ярини, то більшовики вміли— але схіснувати нарабоване не

мали хисту. Ось так жид Каґановіч вчить гоїв розуму....

Тому не диво, що в комсомолі України більшовики викрили "зраду". Начальник комсомолу Андреєв розстріляний!

Українці, доки будете терпіти знущання більшовицьких катів?!

Чому не освідомите збаламученого брата?

Чому не скажете йому того всего, що тут читаєте?

Більшовизм то найбільший ворог всего культурного, свідомого своєї гідности, людства! То ворог Бога і ворог чоловіка!

Геть з більшвизмом!

ЗА ЧИЇ ГРОШІ?

Ось байбельники спромоглися видати перше число свого часопису по українськи і там наївно виявили, хто їм дає гроші на ту "роботу."

Пишуть дослівно: "Кожний брат повинен подякувати Отцю небесному, що не полишає їх, а памятає, щоб одержував корисного нарід в своїй мові. **До цего причинилися найбільше польські брати в Дорройті.** Тому з нашої сторони винниємо вислати листа подяки братам, що не забувають про нас."

"Зоріння" ч. 1, з серпня 1937, стор. 5.

Аякже! Пішліть їм "подяку".... Там нас гноблять і винищують, знущаються і давлять — а Ви їм "подяку" панове байбельники, бо вони "вас не забувають."

Як це назвати, най кождий свідомий українець осудить сам!

Те ствердження лишається незбитим, що поляки платять а наші байбельники печатають — чи можна таку річ за польські гроші брати в руки нашим людям, відповіджте самі!

Ось хто ширить між українським народом кирпаю і за чиї гроші!

РАЗ ПРИЗНАЛАСЯ!

Кудриківці видно в обмороці.

Бо пишуть і роблять, як без притомности.

Ще недавні часи, коли з крайним призирством виписували проти святих Місій, які уладжувала наша Церква. Тоді писали, що Місії то річ для мурпнів, а не для свідомих українців — до українців нема чого йти з місіями. Вони свідомі, знають, і не треба їх місіонувати. То дикунів місіонують....

А нині?

Чи повіритеж— ті самі люди зачали оголошувати свої "місії"....

Як скоро змінились!

Як скоро забули свої "входи і виходи" про те, що недавно ще так голосно писали.

Яка коротка память в "мертвих душах"....

* * *

Виявляють вони також річи, які не від річи буде знати дійсно всім свідомим українцям і **матися на осторозі.**

Ось так "Вістник" ч. 17 з 1 вересня, ц.р. стор. 4 пише дослівно таке: "А тепер питання — чи за клопотами, які переживає Українська Православна Церква в Канаді, **не криється також большевицька рука?** Чи не стоїть за нею большевицька політика?"

І знова на тій самій стороні: "Чи не іде **цілий отой похід** на большевицькім возі і **не поганяє большевицьким батогом?** Чи між самозванними "оборонцями" Церкви нема часом **замаскованих большевицьких агентів? ЧЕКІСТІВ?"**

Ось вилізло шило з мішка!

Ось хто там править — **від кого там залежні!**

Ось яка "самостійність" і "козацька віра"!

Українці — всі свідомі люди! **Застановіться над тим!**

Застановіться, що це за химерна штука та Автокефалія і **ХТО нею поганяє!**

Скажіть про це нашим зведеним братам!

Скажіть, **КУДИ— під ЧИЙ БАТІГ пішли вони?**

То коли роважите як слід, відповідь може бути тільки одна!

ПРОЧ з Автокефалією!

Проч з чекістами!

ЧИ ТІ ЛЮДИ МАЮТЬ РОЗУМ?

Пишуть поляки з нагоди так званої "нормалізації" в Галичині таке: "Правдою є, що українці одержали доступ до державної влади, котрого раніше не мали і мавть свідомість, що **можуть поскаржитися.**" "Бюлетин," ч. 28 з 8 серпня, 1937, стор. 1.

Отже українці зискали на договорі з поляками аж стільки, що можуть "поскаржитися"— чи люди, що це пишуть, такі наївні, чи простіть— за слово — дурні, щоби в році Божому 1937 писати про це, як про "здобуток"! Чи може це звичайний польський цинізм, за котрий колись суворо заплатять, бо історія мститься за цинізм страшно!

Вони ж заявляють також дальше (стор. 2): "Трудно є йти шляхом даних українцям обітниць, трудно обітниці виконувати, трудно не числитись з власним закцивізованим загалом...."

Певно, що трудно — але пощо прирікати, пощо обіцювати?

Такий "спорт" дорого прийдеться колись платити державі, що має границю над Збручем і не поможуть тоді жадні теревені про "нашу і вашу" волю.

Не поможуть!

Будете "скаржитися" тоді Ви — панове!

—=0=—

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

НАСЛІДНИЦЯ НАСТІ ВОЛОШИН?

В листі до одного з наших Отців в Канаді подає чільний старокраєвий священик таке: "Мавби я Вам дуже богато писати про всякі чудесні появи у звязку з Настею, та на се треба книжки. Хиба тільки згадаю, що вже маємо й другу стигматичку, 11-літну дівчинку в селі Курахики к. Яворова. Се наслідниця Насті. Я там був і все провірив. Але щоб усе те робити наглядним, требаби— як я сказав— написати цілу книжку."

НЕ ВІЛЬНО КЛЯСТИ!

Ґенерал Альберто Паріяна, підсекретер війни в Італії, видав розказ, силою котрого гостро заборонено клясти при війську.

На таких моральних підвалинах збудована італійська могучість.

СВ. ТЕРЕСА ВРАТУВАЛА АВІЛЮ

На початку громадянської війни в Еспанії правительство післало генерала з двома тисячами знаменито озброєного війська здобути місто Авілю. В місті була слаба залога національних військ, сотка чоловік. Про оборону було навіть прикро думати. Тоді св. Тереса, заступниця Авілі, помогла.

Назустріч більшовицькій орді вже перед самими брамами міста надійшла старушка з вязкою ріща на плечах. Ґенерал підїхав і став випитувати, скільки в місті війська.

— Дуже богато, всі площі завалені, повно знарядів, гармат....!

— Як так, то зле!— подумав червоний ґенерал і казав затриматися.

В міжчасі старушка з ріщам скрутила в бік і зникла за скалою.

— Де старушка?— спитав ґенерал.

— Пішла в той бік!

— Приведіть її!

Жовніри кинулися в слід але старушки не було. Що не шукали, пропала, наче земля під нею розступилася. Тоді жовніри налякалися....

Ґенерал дав розказ до відвороту. Думав, що має замало війська здобувати Авілю.

А коли по кількох днях вернув назад з укріпленням, місто вже мало досить національних військ. Авілі ніколи червоні не здобули.

Всі оповідають тепер, як свята Тереса стримала червоних і врятувала місто від заглади.

НОВІТНЕ ХЛІБОРОБСТВО

Виглядає воно так. Землі не треба ні орати, ні справляти. Сіється і збирається з корит. На дно корит сиплеться піску, щоби коріння рослини мало за що придержатися. Верхом дається сітко, щоби ростина, котра росте, мала опору. В коритце наливається хемічного розчину, залежно від ростини.

Для пшениці треба такого розчину:

Monobasic potassium phosphate, 2.7 grams.
Calcium nitrate, 16.3 grams.
Magnesium sulphate, 16.5 grams.
Ammonium sulphate, 1.7 grams.

Кожду сполуку треба осібно розводнити в кварті води. Потім взяти разом все і додати ще чотири ґальони води. Той розчин вливається в коритця і ростина прозябає. Скоро пшениця кільчиться, треба її додавати поживи в такій сполуці:

Ferrous Sulphate, .8 grams.
Boric acid-crystals, .8 grams.
Manganese sulphate, .8 grams.

Цю поживу належить тримати в темнім місці, добре закоркованій, і давати по 4 краплі до кождої кварти первісного розчину. На тиждень вистане для одного коритця пайнт тої поживи— або пять ґальонів на 40 тижнів. Коритця можна тримати в довільнім місці — збір пшениці таким робом приносить три тисячі бушлів з акра коритець. Так запевняє др. Шапв з Ню Бронсвик. Хто не вірить, має нагоду перевірити.

НЕ ЗНУЩАЙСЯ НАД ЗВІРЯТАМИ!

Два хлопці збиточники в Аявва, Волтер Рюд і Клифорд Снайпс, хотіли собі пожартувати. Зловили коника стрибунця, полили ґазоліною і підпалили. Але в тій хвилині, коли сірник запалив стрибунця, він скочив високо і осів на однім хлопці а потім з нього перескочив на другого.

Обливаючи стрибунця ґазоліною хлопці мимоволі обляли свої руки і одіж. В один мент, коли коник перескочив на них, зачали горіти самі.

Один з них тяжко попарився і тепер, стогне в лічниці.

Не роби другому се, що тобі немиле!

—=0=—

НАША СЛАВА

др. Пастернак за грошевою допомогою мецената української культури Митрополита Андрея Шептицького розкопав княжий Крилос, побіч Галича, і відкопав основи княжої церкви Успення. Недалеко каплички, про котру передання голосить, що вона збудована з каміння княжої святоуспенської церкви, у глибині двох метрів др. Пастернак натрапив на грубезні, бо півтретя метра широкі, камінні основи княжої церкви. Як тепер розкопано, то церква є 32 і пів метра довга і стільки ж широка. Підлога вся вільожена асфальтом. Грубезні мури збереглися добре —колись на горбі Криласа це була слава наша і гордість, видна кільканацять миль навкруги. Церква вся з тесаного каміння— це брили, чотирокутні. Недалеко церкви є місце, що нарід досі зве "Золотим током"— себто місцем княжого поселення. Коли розкопали рів через середину церкви, найшли камінну домовину-саркофаг, верх дашковатий а в домовині кости старого мущини, понад 50 літ. Домовина була обрабована, бо кости порозкидані— певно ще за татарських часів. Збоку домовини найшли тлінні останки молодої дівчині, на чолі мала золотими нитками шите чільце— воно збереглося. Видно знатний це був мерлець— певно князь і князівна. Можливо, що це самого князя Ярослава Осьмомисла, що помер 1187 року і котрий збудував церкву Успення.

Цю церкву збурили татари 1240 року. В розкопах віднайдено много останків мальовил, оловяної бляхи, котрою церква була покрита, старих гроший, ітд.

Розкопки продовжуються.

Виринає наш старий Галич— наша слава! Ми тоді були народом! Тоді корились перед нашим мечем, перед нашим князем— наїздники і сусіди —ляхи, угри і половці! Наш князь замикав тоді Дунаєві вирота і сидів на золотокованім престолі!

Галичина була наша вся!

Ми тоді панували!

Повинні наші тепер цілувати це дороге каміння, свідка нашої слави, княжих побід і княжої дру

жини! Нераз вступив в ті місця з дружиною серед гомону сурм Ярослав— вступав в ці самі місця і там клякав і там молився.

Українці Галичани повинні цілувати кождий камінчик тої будови— і набиратися з него непоборної сили! Набиратися бажання відтворити знова дії Ярослава! Знова заперти ворота Дунаєві — знова зробити Крилос Золотим Током слави і чести!

Як глибоко повинні ми бути вдячні др. Пастирнакові за труд а Митрополитові Шептицькому за подання можливости переводити розкопки.

На тім місці повинен знова стати величний, камінний княжий храм— ціла Галичина повинна започаткувати збірку на ту ціль— ніхто не сміє відмовитися, в чиїх грудях ще бється українське серце. А Канада певно поможе. В 950 річницю хрещення України це буде гідний дар великого народу — відбудувати княжу церкву Успення в Крилосі!

ВІДВІДИНИ В ЧЕРНІВЦЯХ

Бувший Апостольський представник в Канаді а тепер в Румунії, Ексцеленція Казуло відвідав українську католицьку церкву в Чернівцях, дня 10 липня, ц.р.

Щоби це оцінити, треба знати, що румуни переслідують та винищують кождий прояв українства. На Буковині нема тепер **ані одної української школи** —в православних церквах всіх правлять, проповідують і катехизують тільки по румунськи.

Одинока українська католицька Церква на Буковині тішиться самоуправою і забезпекою на основі конкордату з Апостольською Столицею. Наша Церква на Буковині має власного Адміністратора в особі о. Сімовича— веде українське діловодство і править та проповідує по українськи. І ось до цих українців, переслідуваних і погоджених на Буковині, вступає представник світової могучости моральної— явно, перед цілим світом заявляє свою прихильність до нашого народу— тоді, коли ми дуже бідні, опущені та пригноблені.

Чи не так робив Христос?

Ось взір, як Католицька Церква дбає і старається про український нарід.

Не словами, а ділом!

СОВІСТЬ

Більшовики кажуть, що нема душі.
Коли нема душі, нема совісти.
Але життя перечить їм і то неоспірно.
Бо послухайте.....

26 серпня, ц.р. прислав хтось, без підпису, з Торонта до Вингамської фірми чек на десять долярів за дріт, що вкрав тому шість літ.

Совість не давала йому спокою.... Мусів направити лихо!

СОВІТСЬКЕ ВИХОВАННЯ

14-літний хлопець з Баку, Віталій Абраціян, комсомолець, доніс на рідного батька, що контреволюціонер....

Так навчили його в школі комуністи.

Батько поїхав на Соловки, звідки мабуть не верне— а син до піонерська на вакації в нагороду за донос на рідного батька.

Самий сатана може тільки придумати нагороду за нарушення 4 заповіди.

Ось більшовицьке виховання!

ЛІТЕРАТУРА

др. В. Щурат

Дивися Мати!

Дивися, Мати! В крайний час потреби
з низини до Тебе простягаєм руки—
збав наші душі від скорбот і муки,
з сліз наших світиться любов до Тебе!

Навколішках Тебе благаєм Мати.
По імени Тебе зовем, Маріє,
єдина жизні нашої надіє:
днесь ми від Тебе ждем лиш благодати!

Як очі путника серед пустині
лиш за оазою зорять без впину,
так ми до Тебе просьбу—щем єдину:
будь помічі наша у важкій годині!

Дай єдність нам, а ми здобудем сили.
Подай нам провід, а ми при цілі станем.
Під омофором Твоїм золототканим,
як Лазар, встане Україна з могили!

В. Самійленко

У сумний час

Як часто в час сумний, коли душа зболіла
в давнину думкою літа,
вбачається мені страждення постать мила —
то постать любая Христа.

Ось, бачу, висить Той, хто душу дав за брата,
хто в серці мав одну любов —
осьміяний всіма, замучений від ката,
із ран біжить святая кров.

А ті, що Він навчав, і котрі Ним спасались,
ті вірні всі ученики,
у найлютійший час від страху поховались,
або стоять віддалеки.

І з реготом народ перед хрестом гукає,
(ще мало муки ворогам)
"Так ось Він— той пророк, що всім було спасає?
Ану, тепер, спасися сам!"

І знов я згадую тебе. Вкраїно-мати,
твою біду, твій вид сумний —
округ хреста твого, мій краю розпятий,
я чую регіт навісний.

Слово о Полку Ігоревім

(Переспів др. Щурата)

Пятниця

Гей, вступив князь Ігор в стремя,
в княже стремя щирозлоте
і по чистому, по полю
він поїхав для охоти.
Сонце путь йому затьмило.
Ніч збудила птахів стоном.
Свиснув звір. І дик озвався
верхи дерева над Доном.
Кличе Волгу і Посулле,
степ незнаний поморянський,
Корсунь, Сурож — тебе кличе,
борване тьмутороканський!
Навмання на Дон великий
мчаться половецькі сили.
Як розпужені лебеді
в північ вози заскрипіли.

Князі на Дон провадить вої.
В лозах ждуть біди вже птахи.
По яругах вовки виють,
ширячи грозою страхи.
Орли клекотом на кости
звірів кличуть у розгоні.
З поля лисиці озвались,
брешуть на щити червоні.
Прощавай же руська земле,
ти і так вже за горою!
Меркне ніч. Зоря палає,
криються поля імлою,
мовкне щебет соловіїв,
говір будиться з галками.
Русь поля загородила
здовж червоними щитами,
щоб собі добути чести,
а князеви свому слави.

А в пятницю рано вранці
час кривавої розправи.
Потонтали всіх поганців,
стрілами пішли по полю,
красних бранок половчанок
занімаючи в неволю.
Брали злото, паволоки,
дорогії оксаміти.
Опанчами, кожухами
почали мости мостити —
по болоті опанчами,
по грязюці кожухами,
всяким крамом половецьким,
половецькими міхами.
А червоний стяг і чілку,
срібний спис і білу фану
хороброму Ігореви
Святославичеви дано.

———=0=———

Сильна віра, стійність духа, вогонь любови, послух Божим і церковним законам, пошана св. Вітця і церковного авторитету, отсе ті цінности, ті чесноти, що не тільки прикрашують наші серця, але становлять дійсну нашу силу і вартість народу.

* * *

о. Ст. Семчук

У святині

У святині мрійно,
захисно, спокійно.
Лише тихий півмряк від дверий до нав.
Лямпочка горою
жевріє в спокою,
жевріє про жертву, що Христос віддав.

І все ціїж руки,
і все ціїж звуки
несуться з ясних вівтарів.
Христос понад нами,
Христос над світами,
Христос наш незрівнаний спів.

Се віримо твердо,
несхитно, вперто:
Минеться визиск, рабство людства.
Підемо братами
Одними шляхами
назустріч Бога Христа!

———=0=———

Будуть співи

То між нами будуть співи повесільні, розбуйливі....
Тонко, скрунко буде скрипка гнати смутки настирливі.

Наздоженем скорим кроком, що давно вже загубили,
наздоженем честь і славу, що князі і рать любили.

Тай запросимо в гостину у терем злотосвітні.
Знов засядем на покутті прості, горді і привідні.

А господар прийме радо слова повні і сміливі,
бо між нами буде скрипка сіять пісні розбуйливі....

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Коли ти неголодний і здоровий, памятай, що многі з Твоїх братів не мають що в уста вложити, многі є хорі і безпомічні. Треба їм помогти, це твій обовязок.

* * *

Вороги наші блідніють, а наш поневіряний донедавна український нарід іде вперед твердим і прямим та рішучим кроком до кращої долі, до кращої будучности.

Преосвященний В. Ладика

* * *

Стійте сильно, мої улюблені, стійте сильно у вірі ваших батьків! Ви її так гарно досі вберегли. Овочі цього будуть збирати цілі покоління нашого народу в Канаді.

* * *

Ніколи не угинайтеся, не заломлюйтеся перед труднощами!

* * *

Уряд священика обнимає всі верстви суспільности: учених і простеньких, дітий і старців, женщин і мущин, богатих і вбогих, здорових і слабих. Священик працює для всіх.

Парохіяни в Кукс Крік, Ман. під проводом незрівнаного о. П. Ру будують найбільшу і найкращу нашу церкву в Канаді. Поняття, як виглядає велична будівля, матимуть наші читачі зі залученої знимки. Церква є вартости $250,000 — має самих вікон 600. А все це збудувала невелика горстка добрих людий, під геніяльним проводом о. Ру.

НОВИНИ

Успіхи

Манітоба зібрала цього року 53 міліонів бушлів пшениці, найкращий збір від 1922. Зате інші провінції підупали. Саскачеван зібрав всього 37 і пів міліонів бушлів, Альберта 74 і пів міліонів бушлів— з того Альберта має бодай потіху з Елбергардтом та його обіцянками.... Всього збору начислюють в **Канаді на 160 міліонів бушлів** пшениці. Отверто радять сіяти з весною пшеницю запевнену проти ржі — течер.

Українські представники взяли участь у всесвітнім конґресі католицької молоді, **"Пакс Романа."** Хоча наше представництво не було численне, всього десять душ, то вони зуміли всюди відмітити імя України і принести йому честь. Українцям віддано секретаріят унійних справ Сходу, на руки др. М. Чубатого. При участи трох наших Отців відправлено для всіх 700 учасників конгресу нашу Службу Божу у величавій базиліці Серця Христового на Моит Март, в Парижі. Тоді многі з учасників приступили до св. Причастя. Всі католицькі французькі часописі широко розписалися про українців. На закінчення конґресу всі учасники подалися на могилу "Незвісного жовніра" і голова запалив вічний вогонь, що подали йому дві дівчині в народних ортоях: українка і болгарка. Біля могили повівали тоді тільки два прапори і ці два були: французький і український! Були там представники 40 держав і всі гляділи на ці два прапори! От як Католицька Церква виховує свою молодь!

Нову українську католицьку **лічницю** — другу з ряду— отворено і посвячено у Вилнипеґу, Альта., 10 вересня, ц.р. Лічниця під зарядом і обслугою Сестер Служебниць. Безперечно, що це дійсно великий здобуток в 25-річча дієцезії. Та годиться замітити, що Альберта має вже дві такі наші лічниці, тоді коли прочі провінції не мають ані одної. Пекуча потреба такої лічниці дається відчувати приміром у Вилнипеґу і Саскатуні, де при помочі загальних збірок, так званих "тег дей" не тяжко булоби лічницю удержати а працю і значіння малаб така лічниця без порівнання більші, як в маленькім містечку на провінції. Все одно, честь Сестрам за цей прегарний здобуток!

4, 5 і 6 вересня відбувся з'їзд Ліґи Української католицької молоді Америки в Стемфорді — при участи кількасот відпоручників. В неділю посвячено нове забудовання українського католицького музею і бібліотеки при участи три тисяч учасників. Спі-

(Продовжається на окладинці, сторона 2б)

КАТЕХИЗМОВА ЧАСТЬ

ПРО ІСНУВАННЯ БОГА

1) По чім пізнати, що є Бог?

Що є Бог, це мож пізнати: 1) з існування небесних просторів і звізд у них, котрі не повстали самі від себе ані не порушуються власною силою: 2) з існування ріжних сотворінь на землі, котрих створило Найвище єство, що є само від себе: 3) з чудового ладу світа, котрий доказує, що мусить бути премудрий керманич світа: 4) зі сталих згармонізованих законів в природі; котрі вказують нам на свого Законодавця: 5) зі життя на землі, що пригадує Життядавця і Вседержителя: 6) з голосу совісти, що осуджує наші діла, чи вони є добрі, чи злі: 7) зі згідної віри в Бога у всіх народів землі: 8) з надприродного Божого обявлення, а головно: 9) з обявлення Сина Божого—Ісуса Христа.

2) Що голосять звізди?

Вже само існування звізд і всіх небесних тіл голосить нам, що є Бог. Араб зі слідів на піску а ми зі слідів на снігу заключаємо, що хтось тудою переходив. Так само оглядання небесних тіл приводить нас на гадку, що є Бог. Як місте не може само від себе збудуватися, так звізди не могли самі від себе повстати. Світло не запалиться само а запалене нами гасне по часі, коли його не піддержується. Та сонце світить від тисячів літ величавим світлом а в ночі блимають на небозводі міліони ясних звізд. Того, що запалив ті світла й удержує їх чудовий вогонь, називаємо Богом. Правду голосить пророк Давид, що "небеса являють славу Божу а простір звіщає про діла рук Його" (Пс. 18, 2).

Славний астроном Ат. Кірхер мав приятеля, котрий вперто перечив сотворення світа Богом. Астроном зробив гарний ґльоб і повісив його в своїй хаті. Коли його невіруючий приятель спитав за творцем того ґльобу, Кірхер з насмішкою сказав: Ніхто його не зробив, він повстав припадком. Не будьже ж смішним— закликав безвірок —скажи, хто його зробив. На це сказав Кірхер з притиском: Бачиш, ти вважаєш це смішним і нерозумним, щоби цей ґльоб повстав сам від себе: а чиж величезна земна куля, сонце, місяць й звізди, котрих цей ґльоб є малою відбиткою, малаби повстати сама від себе? Безвірок засоромлений замовк і поцім навернувся.

3) Звідки взялись сотворіння на землі?

Також існування сотворінь на землі переконує нас, що є Бог. Вже побіжний погляд на природу поучує нас, що нічо не повстає само зі себе а всьо має свою причину: нема дерева, ні квітки, ні овочу, ні ростини без насіння, як нема нічо без клітини. Ціла вселенна, це книга, з якої вичитуємо нескінчену велич Бога. Колиб хтось знайшов на відлюднім острові марморну статую, бувби переконаний, що на тім острові мешкали якісь люди: так само, бачучи всякі сотворіння на землі, переконуємось, що є їхній Творець. Недаром кличе праведний Иов: "Спитай у звірят .... в птацтва під небом.... поговори зі землею.... та й риби в морі скажуть тобі... що рука Господня сотворила це" (Иов, 12, 7)

Один вчений професор доказував в приязі священика, що світ повстав припадком та що Бога немає, бо це перечить нинішньому поступові в науці. Пане доктор!— спитав його священик,—чи знаєте, як повстав кобзар Шевченка? Це так було: Шевченко мав на столі багато паперу і десь виїхав. Той папір позначили мухи своїми слідами, а пізніше ті чорні кляксі так уложилися самі, що з того повстали поезії Шевченка. Казати, що Шевченко сам є автором свого кобзаря є нерозумно, це перечить з вислідом нинішної науки. Професор остовпів і завстидженний замовчав. Справді, як кобзар Шевченка не повстав самий але його створив геній поета ,так само величавий світ не повстав припадком але створив його геній відвічного Бога.

4) Хто кермує світом?

Чудовий лад в небесних просторах каже нам заключати, що є якийсь розумний керманич. Коли корабель пливе безпечно по морю і причалює щасливо до пристані, ми не сумніваємося, що ним править досвідчений керманич: так само з величавого ладу у вселенній мусимо заключати, що нею править безконечно мудре єство. Хто каже, що небесні тіла кружать своєю власною силою, говорить нерозумно так само, як той, хто говорить, що корабель може сам без жадної люди ни виплинути з якоїсь пристані, обпинути цілу земну кулю і вернути до тої самої пристані. Вже Ціцерон сказав: Коли глядимо на зоряне небо, переконуємось, що всім управляє безконечно розумне єство.

Звідки то взялося, що воздух складається з таких дивних змішаних ґазів (21% кисня і 79% азоту, котрі саме є потрібні чоловікові й звірятам до життя. Звідки це, що на землі є саме таке тиснення атмосферичне, якого потребує наш організм? Колиб тиснення було таке мале, як в горішній сфері, тоді нам пустиласяби кров з носа: колиб було за велике, тоді стислоб нас на паланицю. Звідки це, що маємо на землі відповідне й потрібне для нашого тіла тепло а не тисячі ступнів горячі, як це є на сонці? Звідки це, що сила притягання землі не є так велика, щоби нам аж перешкаджала в русі?: на інших тілах небесних сила притягання є тисячі разів більша так, що на них ми булиб тисячі разів тяжчі і не моглиб

порушитися. З того доцільного уряджения землі можна ясно пізнати, що якесь наймудріше Єство— Дух всьо то обдумав і урядив.

5) Хто упорядкував земні єства?

Також гарний порядок на землі говорить, що є Бог. Зміна дня і ночі, зміна пір року, прекрасна доцільність в будові ростин, звірят а головно людського тіла говорить про непонятно розумного Творця. Приглянімося доброму образови, що представляє будову ока, вуха, серця, чи системи нервів а мимоволі закличемо, що то не повстало само від себе. Як найменша хатина має свого будівничого, годинник свого годинникаря, слова книжки свого друкаря бо то все само себе не зложило, так тимбільше світ не міг себе чудово упорядкувати але створив його і упорядкував Премудрий Бог.

6) Хто дав природі закони?

Закони природі дав Законодавець—Бог. В природі є сталі закони: прим. камінь все паде вдолину, вода тече згори, по зимі настає весна ітд. Міліони величезних звізд кружать від віків своїми сталими дорогами без найменшого замішання та зудару, хоч зі шаленою скорістю однак з такою точністю наче в годиннику колісцята. Затьміння сонця чи місяця вчені можуть вирахувати на сотки літ наперід з точністю на годину, мінуту, чи секунду їхньої появи. Коли б ми бачили, що упорядковане і здисципліноване військо враз з артілерією й літаками пляново провадить бій з ворогом, ми булиби певні, що тим боєм провадить і приказує одна досвідна головагенерал: Так само стані, одноцільно згармонізовані закони в мертвій природі ведуть нас до признання премудрого законодавця-Бога.

Цісар Наполеон, яко вязень на острові Єлени, стався побожним і любив розмовляти про Бога. Генерал Бертранд, що сидів з ним у вязниці; не вірив в Бога: Ти ж, цісарю, не бачив Бога— казав він до Наполеона. На то Наполеон відповів йому: Мого духа, генерале ти також не бачив а прецінь ти часто повтаряв при нагоді моїх побід на полях битв, що я маю великого духа. А чиже ж є мої побіди в порівнанні до діл Всемогучого? Коли з великих діл чоловіка заключаєш про його великого духа, котрого чиже не можеж побачити, то чому тоді, бачучи великі діла Сотворителя, не хочеш повірити, що є невидимий Сотворитель?

7) Звідки взялось життя на землі?

Життя на землі дав і удержує Життєдавець-Бог. Ми бачимо життя безчисленних міліонів найріжнороднїших істот на землі і під землею, в воді, в воздусі, в день і в ночі. Життя є ростинне, звіринне і людське, а кождий рід повстає зі свого роду. Це життя на землі не є вічне але мало колись свій початок бо земля була колись розжариною вогненною кулею, ані не повстало це життя само зі себе бо з мертвого нічо живе не повстає: хробаки повстають зі своїх зародків а не з гнилого мяса як і блохи не з пороху а зі своїх яєчок ітд. До тепер атеїстам не вдалося створити з мертвої матерії ніодної живої істоти і це ніколи невдасться бо життя на землі ввів і дальше удержує його тільки Всемогучий Життєдавець-Бог.

8) Що то є голос совісти?

Голос совісти це внутрішний голос в людині, котрий каже нам про наші діла, чи вони є добрі чи злі. Всякий відчуває це в собі, що його непокоїть щось і гнете тай боїться кари, коли зробив щось злого— навпаки! веселим і щасливим чується він, коли щось доброго чинить. Такий є сам зі себе задоволений, йому є добре й легко на душі. Ці зміни в людині спричиняє внутрішний голос-совість, що для чеснотливого є осідком супокою а для злого є тим червяком, що точить його безупинно. Цей внутрішний голос, що так часто є прикрим, не дали собі люди самі але він походить від Бога. Отже й голос власної совісти є доказом, що є Бог.

Голос совісти примушує многих злочинців признаватись до своїх злочинів. В однім місті в Европі слуга убив свого пана а з його грішми втік до Америки. Тут жив віби порядно так, що за якийсь час став в своїй околиці навіть мировим суддею (дженієм). Між іншими раз привели на суд також слугу, що вбив свого пана й обікрав, але його підчас утечі спіймали. Цей "дженій" мав тепер видати на нього засуд але став загикуватись, дрожати і зім'тів вкінці. Його совість пробудилася і приневолила його визнати свій злочин.

9) Яка є загальна віра всіх народів?

Всі народи всіх віків вірили й вірять, що є якесь божество, від якого чуються залежними. Прийшовши до уживання розуму, людина розріжняє причину й наслідок а коли спокійно приглянеться сотворінню й усій природі, відчуває, що є вічний Бог-Творець. Поняття Бога лежить вже в природі чоловіка і тому, як це твердять католицькі місіонарі, що зайшли вже й до найдикіших племен, нема на всій землі такого народу, хочби й як низького уровення, котрий не мавби бодай темного поняття про вище єство і котрий не почитавби Бога. Наклін до почитання Бога є вроджений людині тому від найдавніших часів будували люди на честь Бога святині а це, що є у свідомости всіх народів, не є обманом.

Нещодавно ще богато говорено в Америці про безвірка Вітнея, котрого нагло покарав Бог за богохульства. Було це так: в однім численнім товаристві в

(Продовжається на окладинці, сторона 25)

але пізнать то, що вічне і небесне. Тому ненавидить гріх і вірно служить Богу, щоби осягнути свою вічну ціль— небо.

Дитина: Ісусе мій! Коли св. Дух ущасливить мене того небесною мудрістю, тоді буду подібна до Тебе. Бо Ти все зростав в премудрости, як ще був дитиною.

Ісус: Проси св. Духа о дар розуму, щоби ти як слід зрозуміла правди святої віри і глибоко пронік їх зміст. Коли будеш мати той дар, тоді ясно зрозумієш, що все Боже діяння є тільки справедливе і добре.

Дитина: Прошу Тебе, Духу святий, дай мені той дар!

Ісус: Моя дитино! Часто дучитися тобі в житті, що не будеш знати, що і як робити. Це будеш мати ради. Тим, що наділіним дорадником є святий Дух! Проси його о дар ради.

Дитина: О небесний Дораднику, дай мені дар ради!

Ісус: Молись, дитино, до св. Духа о дар сили. Треба визнавати свою віру так сильно, як апостоли. Треба жертвуватись для тої віри. Треба жити так, як навчає віра. Треба уповати на Бога, коли прийдуть терпіння. У всім цім тобі треба великої сили духа. А з природи ти є слабонька, нестала, боязлива. Проси св. Духа, щоби надіяв тебе небесною силою.

Дитина: Духу святий, подай мені також цей дар!

о. др. В. Кушнір

Катехизм для дітий

Сотворення світа

1. Бог Сотворитель і Господь.

Небо і землю і всі річи сотворив Господь Бог. На небі сотворив Бог сонце, місяць і звізди. На землі сотворив Бог гори, води, дерева, звірята а вкінці чоловіка.

Вияснення: Сотворити, значить зробити щось з нічого. Тому, що Бог сотворив світ з нічого, називаємо Його Сотворителем.

Панем всіх сотворених річий є Бог. Тому, що Бог є паном всіх річий, називаємо Його Господом. (Господарем, Паном).

Питання: Що значить сотворити? Що сотворив Бог на небі? Що сотворив Бог на землі? Кого сотворив Бог накінци?

1. Хто є Бог?

Бог є найсовершеннійше єство, Сотворитель, Пан неба і землі.

Ісус: Молись, дитино, до св. Духа о дар сили. Треба визнавати свою віру так сильно, як апостоли. Треба жертвуватись для тої віри. Треба жити так, як навчає віра. Треба уповати на Бога, коли прийдуть терпіння. У всім цім тобі треба великої сили духа. А з природи ти є слабонька, нестала, боязлива. Проси св. Духа, щоби надіяв тебе небесною силою.

Дитина: Духу святий, подай мені також цей дар!

ДІТОЧА СТОРІНКА

Вересень 1937

Катехизм, історія біблійна— це предмети школяча. Любі діти, Ви маєте їх?

А коли сонце і гарний день, візьмете саночки і лижви та на двір! Молодь здорова любить сніжний воздух.

Любі діти! Тоді кілька з вас нам кажуть, дядько і любить його й сніг. Скільки то буде радости і сміху!

Нам та радість з Вами завсіди буде — і сердечнім чисте.

Дядько Тарас.

Дитина каже . . . .

Господи Ісусе! Моє сердечко мусить, але в ти сердечку будеш мешкати тільки Ти, Ісусе . . . Ніте моє сердечко тільки для Тебе, мій Боже!

До наших любих діточок

Надходить зима, мороз, скоро осінь і все готовиться. Дерева, птахи, звіратка і люди. А Ви, мої Діточки, чи готові?

Чекає Вам треба на зиму?

Добра книжечка то гарний приятель в довгі осінні і зимові вечорі. Прочитати гарну книжку, всі послухають. Звичайно уваги, любі Діти, на оголошення Світа дитини із Львова. Читай те Дітову сторінку! Відповідайте на питання і пришліть свою відповідь! Пишіть листоньки до Дідуся Тараса!

Найкраща книжечка це молитвенник. Ви певно її маєте? А може ні . . . Так подбайте, щоб її мати. Попросіть тятку, мамцю, най купить Вам молитвенник!

Дивіть жабок ростуть скоро, коли збираються в нікуди, як наочно пиш в нікуди час, не забудь, ані раз!

Чисті, як жабки в росі, народять на у неся.

Дивіть жабок йду до нікуди, де потік тече новий, дивіть жабок в кабатах, всіх зелених, будуть в рядах.

—Ми прийдемо всі вчасніше, перш наука, а пізніше до забави, і разом, спільно, веселим, гуртом.

Нам синій жабки учити, а нашій класі управитель, він навчає як жабки скоче, а нам у знак.

Дивіть жабок ростуть скоро, коли збираються в нікуди, як наочно пиш в нікуди час, не забудь, ані раз!

Чисті, як жабки в росі, народять на у неся.

на колодах сядуть там і співатимуть жабки....

Божа робота

Корови в левадах
і птички на гилю,
і коні в роботі,
і риби в ставу....

Пливуть корабліями
бути мореплавці,
в шахтах, серед вугіля,
відомрі, доставці....

Дівчата в забаві
а хлопці в поході,
при коні є матір,
а батько в городі....

С сонце на небі
від ранку до ночі,
а цвіти сміються
весеці, охочі....

Над всім наглядає
і дбає що днини —
ох, скільки працює
наш Бог що хвилини!

Г. Сетовн

Листок

Дорогий Дідусю:

Я вам дуже дякую за Ваш гарний дарунок. Я пробачив Вас, щоби Ви мені сказали, хто дістав дрібні дарунки. Я не писав часто до Вас, бо не мав часу і готовиць я до школи. Наша англійська школа зачалася до-сонця. Мама і тато, здорові, також сестри і братик. Я маю дві сестри — одна називається Пакина і належить до Маріяського товариства. Другу називається Аделя і ще не має пятнадцять літ і ще замала. Я маю братика, називається Андрій і є у Другій клясі. Я був на вакаціях і добре мені було. Я може там приїду і можливо, що там приїду. Тато позволив мені поїхати до Саскатуну на зїзд і я думаю, що поїду. Ми маємо відправу два рази в місяць і хор співає під проводом пана Батрия. Я вже кінчу лист і подорожаю Вас, Дідусю, до многого побачення.

Поклон:

Вітаєся діти, мудра книжка
скаже вам добре богато,
з того, що книжка від других
і послиш, й пожито.

М. Турка, Мозвиц, Саск.

Дорогий Михаєм:

Дідусь красно дякує за гарний лист.

Другі нагородки одержали М. Бітинська з Прудгом, Саск. і М. Ярмовиця з Редгсон, Саск.

Дуже мене тішить, що ти так мудро описав все і обіцяєш приїхати на зїзд до Саскатуну. Я там також буду. Але прошу Тебе Михаєм, навчися перший і скажи нам усім на зїзді. Ми дуже радо послухаєм.

Заохоти також других дітий, щоби вони теж написали до Дідової сторінки. Як Тобі подобалися питання?

Щиро Тебе здоровить і молиться за Тебе.

Дідусь Тарас

С. Дж. Росетті
Чемність

Не зкушайся над цеом, що старик, засмоцнілий вельмиж хвостом і благаньо просить....

Нашу над жабою, що в твоїм городі листя кристеся — БОГ всіх живить, поить.

Чи котик мурюче в теплі, коли знимо,
чи сверщок сверчеє а там є мотрон —
будь милосерний для всього

створіння
а будуть для тебе — без кари,
потрови.

Приповідки

Хто всяку річ шанує, ніколи не
бідує.

* * *

Та наша Юстина, то ясна дитина
Всяку річ шанує, бережне, пильнує.

■ ■ ■

Тому в неї, братку, нема недостатку —
і часто, небіже, ще й другим поможе.

* * *

А з тим Юрком мухи, що візьме у руки,
хоч два рази, знищить без зваги.

■ ■ ■

Так іде до школи й не має ніякаи
ні ручки, ні пера а просить у Петра!

■ ■ ■

Питанки

3 релігії:

Коли є свято св. Покрови і на яку памятку?

2. Що це є Літія і що вона означає?

3. Як ми повинні згадувати тих, що полягли в боях за волю України?

3 історії:

1. Коли є початок нашої дієцезії в Канаді?

2. Як називався перший український канадійський католицький часопис?

3. Як називається наш теперішний єпископ і який взяли ми тепер обходимо?

Прошу доповнити слова:

др. Пастерная відкопав в .....

.... фундаменти княжої катедри .....

У країці католики в .....

..... під проводом свого отця пароха ..... мурують найбільшу церкву в Канаді.

Христос сказав: Марто, Марто .....: Марія ж вибрала .....: що від неї не відніметься.

Хто відповість на всі питання з чудої части, дістане знак. 3. Хто матиме девять значків, дістане нагороду.

Розумієтес, витяся — відповідь шлить до Дідуся Тараса,

919 College Ave., Winnipeg, Man.

Понеділок в церкві

Дитина: Так, мій Ісусе, Ти дістав св. Духа, коли ходив по землі.

Ісус: Божий Дух дав моїм святим людьмсти сім дарів, про котрі говорить мій пророк Ісаї: "Дух Господа зійде на Нього, Дух мудрости і розуму, Дух ради і сили, Дух знання і побожности, Дух страху Божої Його наповнить."

Дитина: Ісусе мій! Коби я міг також дістати ці цими дари!

Ісус: Проси св. Духа в моє імя а Він тобі дасть. Однак передовсім проси Його о дар мудрости.

Дитина: Ісусе мій! Що це є мудрість?

Ісус: Мудра дитина мало цінить то, що земне і проминаюче,

(Про існування Бога.... продовжається зі стор. 2а)

Бальтиморе дибатували про релігію і підчас того хтось кинув питання, чи взагалі Бог існує. Розуміється, що приявний там Вітней не втерпів і сейчас заперечив то кажучи:— Я зараз вам докажу, як на долоні, що нема Бога. Ось я визиваю того якогось Всемогучого, щоби на доказ моїх слів забив мене тут. Але він мені нічо не зробить, бо Його нема. Ледви тільки вимовив безвірок то богохульство, впав трупом на землю. Його приятелі старалися всіми способами його привести до життя, та дарма; він лежав трупом. Та ще строгішого рахунку зажадає Бог від безвірків на Страшному Суді.

10) Який є найбільший доказ, що є Бог?

Найбільший доказ, що є Бог, це надприродне Боже обявлення. Бог нераз і в різний спосіб обявлявся людям, говорив до них і давався їм пізнати, як прим. Адамові, Носві, Авраамові, та іншим. До Мойсея говорив Бог в горіючім корчи а, щоби відрізнитися від інших єств, назвався єдиноіснуючим: "Я є той, хто є" (2М. 3, і 4). При оголошенні 10. заповідей на горі Синай сказав Бог: "Я є Господь Бог твій..... нехай не буде в тебе інших богів" (5М. 5.6.). Правду свого буття потвердив Бог чудами: прим: на горі Кармель, вислухав молитви Ілії, коли 450 жерців Ваала даремно взивали свого божка о зіслання вогню з неба (3Ц. 18). Також в неволі в Вавилоні охоронив Бог Даниїла в ямі львів, грох молодців в огненній печи ітд...

11) Коли Бог обявився найясніше?

Найясніше Бог обявився людям через свого єдинородного Сина—Ісуса Христа, Котрий в заповідженім пророками часі зійшов з неба на землю, стався чоловіком, народився з Преч. Діви Марії в Вифлеємі, жив у Назареті, проповідав свою Божу науку в краю, Палестині а по 33. літах умер за гріхи світа, розпятий на хресті, на горі Голгофті. Третього дня Син Божий воскрес з мертвих, потім ще являвся Апостолам, оснував свою Церкву і 40. дня знісся до неба. Звідти ще раз прийде при кінці світа на Страшний Суд, щоб судити всіх, добрих і злих. Тому каже св. Письмо (Євр. 1. 16..): "Многократно різними способами говорив Бог давно.... в ці ж остані дні говорив до нас через Сина...."

12) Чому ж є одинці, що перечать Бога?

Безвірки перечать Бога звичайно зі зарозумілости—гордости або ізза грішного життя, з якого не хотять поправитися. "Славлячи себе мудрими, подурніли"— каже Ап. Павло (Рм. 1,22). Тільки той перечить Бога, хто хоче мати з того хосеи, щоби Бога не було. Часто навіть безвірки є такими лиш позірно, проти свого внутрішного переконання бо коли прим. знайдуться в небезпеці, тоді кличуть Бога на поміч. Як той малий хлопець, котрий в темноті свище, щоби прогнати від себе страх та показати, що не боїться, так безвірок відчуває страх перед вічною карою за своє грішне життя а що не хоче навернутися, вмовляє в себе, що нема Бога. Та дарма!

Двох подорожних зайшли в місті до готелю на нічліг. Коли при вечері вони, яко вірячі, перехрестилися, готельник, що не вірив в Бога, почав насміватися з їхньої віри, та доказувати, що Бога нема, що світ повстав сам від себе. Розмова урвалась і всі пішли спати. В ночі вибух вогонь в сусідстві готелю. Вітря й скавуління псів та ясна полумінь розбудили готельника і його гостей. Готельник перший підніс руки вгору тай став благати: Боже милосерний! ратуй мій дім від вогню! Це зачули ді два подорожні тай сказали до нього: Вчера ти твердив що Бога нема а нині благаєш його о ратунок: О ні! Бог не дасть ся висміяти і покарає тебе за твоє безбожство.

13) Чим є безвірок?

Безвірок, котрий перечить існування Бога є глупим. Колиби хтось сказав, що доми, села, міста повстали самі через себе, такого уважалиб усі божевільним: так само повинноя позамикати до домів божевільних всіх тих, котрі перечать існування Бога. Ті люди глядять очима на світ а не бачуть його Творця, чують ушима а не чують, тому й каже св. Письмо: "Безумний говорить в своїм серці, нема Бога" (Пс. 13, 1). Сказано в своїм серці а не в розумі бо розум мусить Бога признати, тільки серце горде й зіпсуте перечить Бога. Та на Страшному Суді безвірки не будуть мати ніякого оправдання бо тепер Бог дається пізнати кожному, хто є доброї волі і хоче Бога пізнати.

Пів однім столі, де крім рідні були ще й гості, один студент хотів показати себе вченим в той спосіб, що показав на віру в Бога та хвалився своїм безвірством. Приявні там дали йому до зрозуміння, що вони зовсім не є такого погляду та що їм неприємно слухати такої безбожної балаканини. Обурений молокосос сказав: То хіба тільки я один в цім домі не вірю в Бога? Адже овнім!— відповіла йому старша пані— вже не є тут самі невіруючим! адже в цім домі є ще котрі й ви, що також не вірять в Бога: тільки що ті звірята не мають мови та не можуть хвалитися своїм безвірством. Тим дала вона йому досить до зрозуміння, що безвірки є подібні до звірят —

14) Як зберігати віру в Бога?

"Без віри нема спасення"— каже св. Письмо, тому за всяку ціну треба зберігти св. віру. До цього треба: 1) доброї волі, бо хто не схоче, не буде вірити так, як фарисеї ,що не повірили в Сина Божого, хотяй Він на доказ, що є Богом, творив великі чуда. Як чоловік може замкнути очи і серед ясного дня нічо не бачити, так злобний може замкнути очи свого духа перед світлом віри і не вірити в Бога; 2) Сміло визнавати св. віру перед безвірками і після віри жити, бо тратять віру звичайно ті, що стидаються її і є за ліниві заховувати Божий закон; 3) Скоро відкидати покуси проти віри, повтаряючи акти віри, та щиро молитися о витревання в св. вірі аж до смерти.

(Новини.... продовжається зі сторони 20)

вали злучені хори під управою проф. Каськова і проф. Кошиця — 400 осіб. Українці католики в Америці мають чим довеличатись — Стемфорд стає одиноким нашим культурним центром на цім суходолі.

В Торонті **гетьманці задожили** українську робітничу протибільшовицьку організацію з нагоди свого з'їзду 4 і 5 вересня.

В Городлі на **Холмщині** посвячено величаву українську католицьку нову церкву при великім здвизі народу. Православія, насильне заведене на Холмщині москалями 1875 р., зратить парохію за парохією.

З Канади

Від першого вересня всі **слічі в Манітобі** одержуть платню по $20. на місяць від 40 року життя.

Закон про **гуртову платню** і забезпеку особисто платні проголошено в Квебеку. В спілці тим католицькі текстильні робітники почали страйк з домаганням справедливої платні. Компанії не хотіли податися. В цій справі посередничив Еміненція Кардинал Вілєню і робітники страйк виграли.

Подібні закони видано також в Альберті (найменша платня $15. на тиждень), але влучено фармерських робітників і домашню службу.

На фармі Мунея, три мили на полудне від Рідкайни, уведено **новий плуг**, що не тільки оре, але вкорує і втолочує ями на вісім цалів глибокі. Ці ями мають зберігати воду і протиставитися вітрам.

Канадійські **комуністи** під проводом Литерика, завзяли на з'їзд не дебудь, але аж до першорядного буржуазного готелю — Роял Александра, у Вінипеґу. Там "огарині" греміли проти теперішного устрою і всіх буржуїв скільки хотіли. Але це не перешкодило їм їсти якраз з тої буржуазної кухні найдаліші і найдорожчі страви, так як богачам у Роял Александра не перешкаджало впустити за гроші більшовиків до свого дому. Цікаво тілки, звідки "комуністарі" набрали стільки гроший, щоби робити з'їзд і гоститися в однім з найдорощих готелів міста і чи таким робом поправляється доля пролетаріяту?

Зїзд БУК-а в Саскатуні

Порядок

СУБОТА: 9-го жовтня:—

Год. 7—9: Читані Служби Божі

9—12: Наради Шкільних Тростів і Учителів.

1—3: Продовження нарад шкільних тростів і учителів.

3—6: Засідання уділовців Бурси і вибір дирекції Бурси.

7—9: Спеціяльні наради заряду Бурси.

9-ій: Мистецька часть зїзду в салі Просвіти.

НЕДІЛЯ, 10-го жовтня

Год. 7—9: Читані Служби Божі

10-ій: Співана Служба Божа.

2—4: головні промови, виклади ітд.

4—6: Засідання членів БУК-а і вибір Заряду на 1938 р.

7-ій вечером: Мистецькі змагання, контести співацькі і музичні.

ПОНЕДІЛОК, 11-го жовтня

Год. 7—9: Читані Служби Божі

9—12; 1—2: Змагання в бесідництві і деклямуванні.

2—4: Наради молоді і вибір Заряду Саскачеванської секції Молоді БУК-а.

5—6: Радіо програма з стації CFQC.

—=o=—

УВАГА ДІРІҐЕНТИ, ХОРИ, СПІВАКИ

Третій Український Католицький Музично-Співацький Контест

Відбудеться в Саскатуні, Саск. у жовтні 9, 10 і 11, в День Подяки (Тенкс Гивінґ Дей). Торік брало у контесті поверх 200 контестантів. Цього року сподіємося ще більше. Всі, що любуються українською піснею, повинні там бути. Кожний, хто співає, повинен взяти участь у контесті.

Памятайте, що це одинокий того роду український контест на американськім континенті. Це наш великий культурний здобуток. Не годиться, щоб його занедбали або з нього не користали. Цей контест відбудеться підчас великого Українського Католицького З'їзду БУК-а.

* * *

В тім самім часі відбудеться перший раз **скрипковий контест** в якому візьме участь шкільна молодь.

Контестанти будуть поділені на дві ґрупи. Першу ґрупу творити будуть контестанти в віці до 14 літ, другу ґрупу всі прочі понад 14 літ. Контестантам залишаємо вільний вибір твору музичного, одначе вказаним було б вибрати як не обі, так конечно одну українську композицію.

В понеділок рано і пополудні відбудуться контести промовчі і деклямаційні. Контести промовчі поділені на дві ґрупи. До першої ґрупи зачислятись будуть всі контестанти, що посідають академічне виховання (учителі і студенти університету). До другої ґрупи зачислятись будуть всі прочі і ті, що студіюють у вищих школах однак не вище дванадцятої кляси.

Промова не може бути довша як 10 мінут. Тема промови довільна.

До контесту деклямаційного можуть вступати всі, без ріжниці на вік і на його освіту. Деклямація релігійного чи патріотичного змісту довільна. Копії промов і деклямацій, контестанти мусять доручити наперед комітетові.

БЮЛЕТЕНЬ

Брацтва Українців Католиків Канади

UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA

БРАЦТВО УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

БУК

— ПЕРЕГЛЯД —

МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ — МІСЯЦЕМ БЮЛЕТЕНЯ

— ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТЬ —

Скарбовий Звіт за III квартал, 1937 2
Звіт з зїзду в Саскатуні 3
Звіт зі зїзду в Кридор, Саск. 8
Спис жертводавців на Бурсу БУК-а 9

— ІДЕОЛЬОГІЧНА ЧАСТЬ —

Молитва 10
Святе Письмо 10
Про маловаження власної особи .... св. Т. Кемпійський 11
Молитва матері .... св. Августин 11
Безглуздність детерміністів .. О. Ф. Додлі 12
До нашої молоді .... М. Музика 12
Твердині національної культури 13

— ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ —

Недільна школа .... о. П. Божик 14
Проч з більшовизмом! 15

— ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ —

Що промовляв наш священик — В безконечнім ряді — Сестра Кабріні — Розум чи нерозум — Соціялістичне виховання — 17
Як господарять займанці? — Нове чудо в Люрд — З грому павук — Геройство Сила молитви — Наша старина 17
Так робить льорд — Хто і що будує? 18

— ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ —

Кожну риму .... Слюсаренко 18
Україна .... В. Самійленко 18
Ні, не Москва! .... Зореслав 19
Страшний суд .... Ольжич 19
Як упав же він .... П. Тичина 19
Золоті думки 19
Комуністичний допит — Ю. Гор.-Горський 20
Останній бій .... о. Осип Гайдукевич 21
НОВИНИ— 22- 25

ПЕЧАТАЄТЬСЯ ЗА ДОЗВОЛОМ ДУХОВНИХ ВЛАСТИЙ

"THE BULLETIN"

Vol. 5, Nos. 11 & 12 **YORKTON, SASKATCHEWAN** **November & December, 1937**

Editor — Rev. St. Semchuk, 919 College Ave., Winnipeg, Man.

Manager — Mr. Dm. Kobrynsky, Smuts, Sask.

Календар на листопад, 1937

1. Понеділок — Йоїла
2. Второк — Артемія
3. Середа — Іляріона В.
4. Четвер — Гликерії, Аверкія
5. Пятниця — † Якова ап. бр. Госп.
6. Субота — Арети, Атан.
7. **Неділя — 20 по Сош.**, Маркіяна
8. **Понеділок — Димитрія вмч.**
9. Второк — Нестора
10. Середа — Параскеви Вмч.
11. Четвер — Анастазії
12. Пятниця — Зиновія, Зиновії
13. Субота — Стахія, Нарк.
14. **Неділя — 21 по Сош.**, К. і Д.
15. Понеділок — Акиндина
16. Второк — Айталя, Йосифа
17. Середа — Йоанікія
18. Четвер — Галактіона мч.
19. Пятниця — Павла еп.
20. Субота — Єрона, Лазаря
21. **Неділя — 22 по Сош., Сб. Св. Мих.**
22. Понеділок — Онисифора
23. Второк — Єраста
24. Середа — Міни, Віктора
25. Четвер — † Йосафата, Ніля
26. Пятниця — † Івана Золотоуст.
27. Субота — † Филипа (Пущен.)
28. **Неділя — 23 по С.**, Гурія, Сам.
29. Понеділок — † Матея ап. єв.
30. Второк — Григорія нек.

Устав на листопад, 1937

7. **Неділя 20 по С.** — Гл. 3, Єв. утр. 9. На Сл. Божій ап. зач. 200, Єв. Луки зач. 30.

8. **Димитрія Вмч.** —Єв. утр. Мат. зач. 36. На Сл. Божій ап. зач. 331 і 292. Єв. Мат. 27 і Йоан. зач. 52.

14. **Неділя 21 по Сош.** — Гл. 4. Єв. утр.
10. На Сл. Божій ап. зач. 230, Єв. Луки з. 35

21. **Неділя 22 по Сош. і Соб. св. Михаїла:** Гл. 5, Єв. утр. 11 (або Мат. зач. 52) на Сл. Б. ап. з. 255 і 365, Єв. Луки зач. 43 і Луки зач. 31.

28. **Неділя 23 по Сош.**— Гл. 6. Єв. утр. 1 (або Йосафата Йоан 36). На Сл. Божій ап. зач. 220 і 311, Єв. Луки зач. 38 і Йоан. зач. 36.

Календар на грудень, 1937

1. Середа — Плятона, Ром.
2. Четвер — Авдія пр. Варл. мч.
3. Пятниця — Григорія Декап. еп.
4. **Субота — Введ. в храм Пр. Богор.**
5. **Неділя — 24 по Сош.**, Фил. Кик.
6. Понеділок — Амф. і Григ.
7. Второк — Катерини вмч.
8. Середа — Климента п.
9. Четвер — Алипія Стовп. Юрія
10. Пятниця — Якова Перс. вмч.
11. Субота — Стефана прпмч
12. **Неділя — 25 по Сош.**, Парам. і Філ.
13. Понеділок — † Андрея
14. Второк — Наум. прп., Філ.
15. Середа — Авакума пр.
16. Четвер — Софронія пр., Теод.
17. Пятниця — Варвари, Івана Дам.
18. Субота — † Сави Освящ. прп.
19. **Неділя — 25 по С. Мик. св. Ч.**
20. Понеділок — Амврозія еп.
21. Второк — Потапія еп.
22. **Середа — Непор. Зач. Пр. Богор.**
23. Четвер — Мини і Єрмогена мч.
24. Пятниця — Даниїла Стовп. прп.
25. Субота — Спиридіона еп.
26. **Неділя — 27 по С**, † Евстр. і А. мч.
27. Понеділок — Тирса і Левкія
28. Второк — Елевтерія свмч.
29. Середа — Аггея пр.
30. Четвер — Даниїла пр.
31. Пятниця — Севастіяна і др. мч.

Устав на грудень, 1937

4. **Введ. в храм Пресв. Богородиці:**— Єв. утр. Лук. 4. На Сл. Б. ап. 320. Єв. 34 гл.

5. **Неділя 24 по Сош.**— Гл. 7 Єв. утр. 2. На Сл. Божій ап. зач. 221, Єв. Луки зач. 39.

12. **Неділя 25 по Сош.**— гл. 8. Єв. утр. 3. На Сл. Б. ап. 214 і 131. Єв. Лук. 53 і Йоан. 4.

19. **Неділя 26 по Сош. і св. Николая Чуд.** Гл. 1. Єв. утр. 4. або Николая Йоан 36. НА Сл. Б. ап. 229 і 355. Єв. Лук. 66 і Лук. 24.

22. **Непорочне Зачаття Пресв. Богород.:** Єв. утр. 4. На Сл. Б. ап. 320 і Єв. Лук. зач. 3.

26. **Нед. 27 по Сош.**— Гл. 2. Єв. утр. 5. На Сл. Б. ап. 257 і 236. Єв. Лук. 76 і Лук. 96.

Книжки і часописі, надіслані до редакції

Український інвалід, Львів — ч. 2,3
Відродження, Львів — ч. 2—7
Праця, Прудентополіс — ч. 33-38
Бюлєтин, Варшава — ч. 32-37
Український Робітник, Торонто — ч. 37-42
Новий Шлях, Саскатун — ч. 38-43
Наш Стяг, Шикаго — ч. 38-43
Канадійський Фармер, Винипеґ — ч. 38-43
Америка, Філядельфія — ч. 105-122
Політика, Варшава — ч. 23, 24
Січовий клич, Ню Йорк — ч. 8—9
Світ дитини, Львів — ч. 8-10
Українські Вісти, Едмонтон — ч. 38-43
Сівач, Львів — ч. 10
Самоосвітник. Прудентополіс — ч. 10
Вісти укр. Наук. Інст. в Берліні — ч. 5
Націоналіст, Ню Йорк — ч. 53-55

БЮЛЕТЕНЬ

Братства Українців Католиків Канади

Виходить щомісячно. Головний редактор о. Іван Вала, ЧНІ — редактор о. Ст. Семчук.
Адреса редакції: Вінніпеґ, Ман.: 919 *College Ave., Winnipeg, Man.*
Адміністратор: Дмитро Кобринський. Адреса Адміністрації: *P.O. Smuts, Sask., Box 33*
Рік 5, Числа 11 і 12, Листопад і Грудень, 1937 Передплата на рік: $1.00

"THE BULLETIN OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BROTHERHOOD OF CANADA"
Issued monthly. Editor in Chief Rev. Father Iw. Bala, CSSR. — Editor Rev. Father S. Semchuk.
Address of Editor: 919 College Ave., Winnipeg, Man. Administrator: Mr. Dm. Kobrynsky. Office of Administration — Smuts, Sask., Box 33. Advertising rates on application.
Vol. V, Nos. 11 & 12, November & December, 1937 Subscription per year: $1.00
Entered as Second Class Matter before the Postmaster General, Ottawa, Canada, April 29, 1935.

МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ : МІСЯЦЕМ БЮЛЕТЕНЯ

СТАВАЙМО НА ФРОНТ БОРБИ ЗА НАШУ ПРЕСУ!

Це число виходить подвійне — за листопад і грудень.

Закінчує пятьлітню працю Бюлетеня, як місячника БУК-а.

Праця ота говорить сама за себе. За пять літ Бюлетень чимало причинився до зросту **релігійної свідомости** українців в Канаді. Він також прояснив і творив **національну** свідомість широких верств нашого поселення. Ми ніколи не відкидали традиції. Ми творили на основі найкращих взорів давнини і сучасности. Ми однак ніколи не звеличували відємних сторінок нашої історії та історичних дій, що спиняли а то й унеможливлювали кращу будучність народу. Все це можливим для нас було тільки тому, що в історії людській народу ми бачимо сповнення тих завдань, яке БОЖЕ ПРОВИДІННЯ призначило даному народові.

Сильна віра можлива тільки ізза правдивого пізнання. А одно і друге є актом Божої ласки для нашого ограниченого розуму і змінности волі. Тому в першій мірі Бюлетень шукав, вчив і вказував на **чинник надприродний** цілого життя внутрішного і зовнішного. І там шукав просвічення розуму та скріплення волі. Звідтам черпав активність та сталість в ній — характерність.

За пять літ Бюлетень сам для себе став свого рода енциклопедією українців католиків в Канаді, де побіч сторінки орґанізаційної, рівнобіжно в кождім числі ішла сторінка ідеольогічна та історична. Найважнійші і пекучі питання дня обговорювалися ясно, приступно і явно. Нічого не завивано в папірці ані не відсувано в мряку загальних фраз. Ту працю Бюлетень буде вести далі, але в **новій формі.**

Місяць грудень 1937 є місяцем **призначеним** для Бюлетеня!

Місяць грудень стає місяцем оцінки пятьлітної праці Бюлетеня!

Цей місяць стає місяцем доказу і справдження релігійно-національної свідомости членів, читачів та прихильників — місяцем активности та доказу характерности для свого Вістуна і Борця, Бюлетеня!

Виявом тої свідомости, активности та характерної вдячности буде, коли кождий член БУК-а, читач чи прихильник Бюлетеня **зробить** щонебудь в **користь** Бюлетеня.

Отже: зашле власну жертву на пресфонд БУК-а, приєднає нового передплатника, збере жертву на бурсу БУК-а в Саскатуні, прочитає Бюлетень противникові чи тому, що мильно поінформований про нашу працю, вияснить, яке завдання Бюлетеня і яка ціль, стане з нами до АКТИВНОЇ праці!

Наша ціль: служити! Богу і Народові.

Наше завдання: прояснити мряку несвідомости, скріпити волю, завізвати до високих

діл, вказати далекі виднокруги! Наше завдання: творити передпосилки КРАЩОЇ БУДУЧНОСТИ українців в Канаді і тим чином її приготовити та спонукати її здійснення.

Велика ціль, велике завдання!

Українці католики!

Нехай святий вогонь запалу горить у Ваших серцях! Нехай той святий вогонь запалу пірве Вас усіх до високої, шляхотної і незрівнаної в наслідках праці для Бога, Церкви і Народу! В 25-ліття Дієцезії в Канаді на першому фронті нашого наступу, щоби відбити втрачене і побільшити надбане, най стануть активні, свідомі і характерні члени БУК-а!

Українці Католики вперед! До кращої будучности!

Бюлетень буде звіщати всі осяги, намічувати шляхи розросту, остерігати перед підступами "чорної руки" — буде дальше Вістуном Великого Царя Царів, Ісуса Христа.

Місяць грудень є місяцем поширення Бюлетеня, його закріплення — присилайте вкладки, вирівнуйте передплату, збирайте жертви!

А коли так зробите, з **Новим Роком 1938** —дасть Бог діждати — **Бюлетень буде виходити ДВІЧІ на місяць** — що другий тиждень.

Це Ваш часопис, за Ваші гроші і для Вас.

Виконайте свій обовязок свідомости і вдячности для Бюлетеня!

ОРГАНІЗАЦІНА ЧАСТЬ

СКАРБОВИЙ ЗВІТ ЗА III КВРТАЛ, 1937

Липень, 1937

ПРИХОДИ —

Відділ ч. 2, Ланівці, Саск.	.90
о. К. Лотоцький, вкладка	1.00
А. Позюк за статут	.15
В. Годованський, вкладка	1.00
Відділ ч. 19, Кридор, стяжки	6.53
М. Гаврищак, відзнака	.25
о. Семчук з продажі книжечок	2.00
Відділ ч. 12, Норквей, Саск., вкладки	1.80
Разом	$13.63
Перенесено зі серпня	146.25
Всього	$159.88
Розходу	77.57
Остає чистих	82.37

— РОЗХОДИ

Розсилка ліст	4.46
Окремі значки	.54
Посилка літератури	.48
Гума	.10
Печатання Бюлетеню	50.00
Розсилка Бюлетеню	2.49
Голос Спасителя	.25
Друк стяжок для Кридор	6.50
На підготову контесту	10.00
500 обгорток	2.75
Разом	$77.57

Серпень, 1937

ПРИХОДИ —

А. Малофій, вкладка	1.00
Н. Ю. Роський, культфонд	1.00
Т. Чекурлій	1.00
Збірка Р. Грабович на лісту ч. 106	2.00
о. П. Криворучка зі стяжок	10.00
Гр. Небоженко	1.00
Разом	$16.00
Перенесено з липня	82.37
Всього	$98.37
Розходу	1.00
Остає чистих	$97.37

—РОЗХОДИ

Почтові значки	1.00

Вересень, 1937

ПРИХОДИ —

Відділ ч. 14, Гефорд, Саск.	2.70
Йосиф Когут	1.00
М. Гаврирак	1.00
Збірка о. Семчука на лісту ч. 479	13.00
З продажі книжечок о. Семчук	.90
Разом	18.60
Перенесено з серпня	97.37
Разом	115.97
Культфонд	3.94
Разом	$119.91
Розходу	52.95
Остає чистих	$66.96

—РОЗХОДИ

Друк Бюлетеня за вересень	50.00
Розсилка Бюлетеня за вересень	2.45
Голос Спасителя	.50
Разом	$52.95

Дм. Кобринський
гол. скарбник

ЗВІТ ЗІ ЗЇЗДУ В САСКАТУНІ

З'їзд як звичайно почався Службою Божою в місцевій церкві св. Юрія.

По обіді слідувало отворення. Переведено тіснійшу злуку учителів зі шкільними урядниками в одній організації. Перед полуднем промовляли **о. Ів. Бала, ЧНІ** та **Мих. Білинський.** Пополудні промовляли **Іван Митрополит,** учитель і писар організації шкільних Тростів а також Б. Л. Корчинський, про практичне переведення, розрст і замилування в праці.

Збори бурси БУК-а відбулися в годині 5-ій пополудні під проводом о. Михайла Пелеха. Писарем був Дмитро Кобринський. Управитель здав звіт. В минулому шкільному році приходів було $6,065.33 — розходів $5,683.68. Недобору з перенесення було $337.92 — остає ще недобору $43.73. Докладний звіт скарбовий бурси вишле управа кождому уділовцеві листовно.

В цьому році **придбано на власність новий будинок бурси,** хоч за нього не заплачено готівкою. Є надія, що наше громадянство як слід оцінить важність того будинку і вкоротці поможе сплатити довг. Управитель **О. Прийма,** вніс подяку для всіх жертводавців, котрі причинилися до успіху його поїздки підчас вакацій — присутні рясними оплесками приняли.

Управитель здав також звіт з моральної сторони ведення бурси.

Провірники, П. Бузікевич і П. Воробець одобрили звіт, всі книги найшли в порядку. Звіт приняли в цілости.

До нового заряду бурси вибрано **О. Жеребка, Б. Л. Корчинського і О. Прийму.** Провірників потверджено в уряді.

На внесення **о. Ів. Бали, ЧНІ** рішено виготовити **обіжник в справі заклику до жертв** на бурсу. При тім залучити знимки бурси, що продаються по 25ц.

Рішено **вислати організатора,** котрий збиратиме жертви на сплату довгу.

Заряд бурси **дякує ОО. Василіянам** за труд а всім жертводавцям в Альберті за ласкаві жертви в ярині для бурси. Впр. о. Ігумен Крижанівський, ЧСВВ приїхали особисто аж до Саскатуну в цій справі. Нехай Господь Бог стократно надгородить всіх наших добродіїв.

Неділя, 10 жовтня, 1937

Збори отворено пополудні піснею: "О, Україно!"

Голова витає всіх промовою: "Це шестий з'їзд БУК-а тут, в Саскатуні. Початки були тяжкі і здавалося, що мало успіємо зробити. Сильний дух людий доброї волі переміг все. Нині хоча малі здобутки видніють перед нами. Є вже доріст нашої інтелігенції, інші стали тверезо дивитися.

о. Парох, Михайло Пелех, складає привіт від парохії в Саскатуні. Тішиться численним збором. Всі ми почуваємося тут, як одна родина.

Говорить **міністер просвіти, дост. Єсті.** Прийшов на запрошення, щоби передати вислови своєї пошани і признання. Брацтво розуміє тоді, коли люди взаїмно себе шанують, мають до себе довіря і помагають собі. Приміром такого ладу є демократичний лад в Канаді.

Опісля **о. Іван Бала, ЧНІ** пояснив в коротких словах думки міністра з того приводу, що можливо хто не розумів вповні канадійського демократизму, про котрий говорив Єсті. Деякі комуністи, приміром, мішають одно з другим і під демократизмом в Канаді розуміють свій комунізм. Так однак не є. о. Бала в присутности соток приявних і в обличчу міністра просвіти заявив, що ми **українці католики домагаємося** заведення науки української мови підчас шкільних годин в прилюдних школах провінції. Приявні повитали цю заяву гучними оплесками! (Добре буде, коли й інші провінції з нагоди своїх з'їздів будуть домагатися навчання української мови і такі домагання, коли і де слід, будуть вносити).

Представник рільничого відділу в Саскачеванськім правительстві **Ст. Грицак** говорив на рільничу тему. З нагоди неврожаю подавав погляд свого відділу, що належалоб зробити. Отже зменшити живий інвентар на господарстві, по вказівкам найкращого добору. Тільки найліпші штуки залишити. Ці, що расові. Він говорив також про шекання коров і як поводитися, коли хлібороби хочуть одержати високу якість сметани. Корови треба держати оподалік від бурянів. Машину треба мити не платком а щіткою і виставляти на двір, щоби просохла на воздусі, а обтирати платком. Ніколи теплу сметану не треба доливати до зимної, бо так обнижується степень якости.

Слідуючим бесідником є **о. Михайло Горошко,** сотрудник в Гефорд, Саск., котрий

недавно приїхав зі Старого Краю. Бесідник говорить з великим запалом і добром спів. Вкоротці ціла домівка наче зачарована красою промови. Хочу сказати вам, так починає о. Горошко — про сіру буденщину нашої рідної Галичини, котра нам, як уроженцям тої країни виключно належиться! (Буря оплесків). Около року тисячного повстала українська держава. Нападали на нас тоді дикі монгольські народи. Ми захищали нашу землю нашими грудьми. Хто знає, як виглядалаб нині карта Европи, якби наші могучі князі не були здержували навалу орди. Князь Ярослав Мудрий зміцнив Українську державу при помочі законодавства. Він оснував школи, будував церкви. Однак згодом, використовуючи замішання князів, приходить татарва і руйнує українські землі. Однак не знищили українського духа. Богдан Хмельницький згодом зрушив нарід назад до борби і відбудував державу, хоч її не встиг затвердити. Другим світочем нашої нації є гетьман Мазепа. Мав велику ідею, але не пощастило здійснити. Коли не маємо держави, то велика доля вини є по стороні інтелігенції, що не знала клича "Бог і Україна." Вона задурманилася соціялізмом, який є тільки одним щеблем до комунізму. Отже й соціялістична Україна опинилася в московсько-більшовицьких пазурах, під диктатурою жидівства. Пролетаризують під стенкою кулями. Сталін винищує інтелігентних та свідомих селян, щоби тільки задержати владу. Але віри не тратимо! Надія на Бога! Галицькі Січові Стрільці це українці католики — це та вітка української нації, в котрій жила католицька віра і любов до свого народу. Нині ми міцнісмо: хоч в нужді, але сильні духом. Нині голодні і босі студенти кінчать університети. Поширення і успіхи нашої кооперації в Галичині, з'їзди молоді, все те дає надію, що нестримно ідемо вперед.

Присутні нагородили о. Горошка заслуженими оплесками. Тоді предсідник відмітив, що недавно "Вістник" подав вістку, будьтоби наш Епископ привіз польських вихованків. А це один з таких вихованків говорив. (Чуються вигуки під адресою "Вістника" — "Ганьба!")

Про завдання преси говорив представник Українських Вістий з Едмонтону, Ісаїв. Вже пятий раз приїзджаю до Вас на з'їзд і бачу, що за кождим разом все більший розмах вашої праці. Порівнує число нашого населення в 1912 році а тепер. Нас є около 320 тисяч. Коли порівнати зріст анґлійського, чи навіть французького населення, то властиво прибутком родин зростаємо ми. За яких трицять літ нас буде один міліон. Часом однак буває таке, що наш торговець, урядник чи панночка встидаються своєї мови, бо мають це мильне переконання, що втратять посаду, коли будуть признаватися до своїх. Будучність в Канаді належить до нас. З дня на день ми здобуваємо нові станиці на ріжних царинах життя.

Слідує збірка на Українські Вісти — зібрано $10.50.

Новим гостем на з'їзді являється **о. Гуменюк**, парох з Кадворт, Саск., що говорить про східноканадійську українську молодь. Вона на жаль винародовлюється і забуває рідну мову. Щоби цьому протиділати започатковано й там ряд з'їздів. Привіт від молоді Торонта!

Вибрано **заряд на рік 1938:**

Голова — Яків Д. Стратійчук, Канора Саск.
Заступник — о. П. Криворучка, Арран, Саск.
Писар діловий — Б.Л. Корчинський, Рама
Писар скарбовий —Ст. Дідич, Кридор, Саск.
Скарбник— Дм. Кобринський, Смотс, Саск.
Провірники — О. Прийма, Саскатун, Саск.
В. Черевик, Норквей, Саск.
Ст. Меуц, Смотс, Саск.

Дискусія над пресою БУК-а. Всі за тим щоби **Бюлетень став двотижневником,** крім двох. Двотижневник має появлятися від Нового Року.

Вечером переведено **контест музично-співацький.**

Група Рідної Школи з Саскатуну відіграла дві композиції на скрипках і мандолінах, з вислідом: 84 значків за першу, 80 за другу.

Іван Шабаґа, 11 літ, відіграв на скрипці пісню "На городі" і "Вийду я на гіроньку"— 84 і 81 значків.

Ярослав Прийма, літ 11, відіграв пісню "Сонце низенько" і "Віють вітри" — 82 і 80 значків.

Мандоліновий дует відіграли В. Кульпак і панна Ф. Бучинська, учителі з Кадворт — 168 значків.

Мандоліновий дует відіграли також панна М. Шабаґа і М. Шабаґа — 176 значків, дістали першу нагороду.

Панна М. Яніцька відіграла скрипкове сольо "Козаченьку" та "Мадярський танець" —174 значків. М. Пукіш з Ріджайни відіграв дві думки Безкоровайного — 163 значків.

Скрипковий дует відіграли брати Юрій і Яків Мочульські з Принц Алберт, Саск., "Думи мої" і "Ой, у саду" — 182 значків. Присутні повитали їх рясними оплесками.

Контест співацький

Сопранове сольо "Реве та стогне" відспівала учениця Рідної Школи з Саскатуну, А. Кривецька — 88 зн.

Сольо "Помарніла наша доля" відспівали —панна Лелія Бучинська і пані С. Кмець з Саскатуну. Пані Кмець побідила.

Мужеське сольо відспівали — Б. Л. Корчинський з Рами, Саск. — Шурґот з Кридор, Саск. — Ст. Гнений, Ф. Ковальчук з Саскатуну. Ст. Гнений співав "О, не забудь" і дістав найвищу міру 92 зн.

В женськім дуеті взяли участь три ґрупі: панни Ст. Ребрина і С. Марак з Гефорд— С. Кмець і М. Шабаґа з Саскатуну — М. Сенюк і М. Шабаґа з Саскатуну. Всі три ґрупи відспівали ту саму пісню "Коли розлучаються двоє" — нагороду виграли панни М. Шабаґа і М. Сенюк.

Мужеський дует співали Б. Л. Корчинський і Н. Шурґот "Люблю дивитись."

Женський терцет панни: М. Сенюк, М. Шабаґа і С. Кмець, "Ішов стрілець."

Мужеський терцет "Світе тихий" співали С. Гнений, Ф. Ковальчук і П. Шпак — 90 зн.

Женський квартет "Ой, сяду я край віконця" співали члени хору з Кридор — 94 зн.

Мішаний квартет співав трудну пісню "Піють півні" — 93 зн.

До контесту хорів зголосився хор з Кридор, Саск., під управою Н. Шурґота, хор Просвіти з Саскатуну і хор бурси БУК-а, оба останні під проводом О. Прийми.

Хор з Кридор співав "Сонце на небі" і "На небі сонце гасне."

Хор бурси БУК-а співав "Чорна ріля" і "Ой, зійшла зоря."

Хор Просвіти з Саскатуну співав "Сонце на небі" і "Чорна ріля" — дістав першу нагороду.

Слідуючого дня побідники виступили з такою самою програмою **на радіо.**

Понеділок, 11 жовтня, 1937

Предсідником був **Михайло Гриневич,** що промовив на тему: Любов до рідної пісні і рідної мови.

Слідував промовчий контест, до котрого зголосилось 7 мущин і 2 панночки. Суддями були о. Гуменюк та о. Головка і панна Оля Стратійчук з Канори.

Першим бесідником був Степан Марадин, учитель з Вішарт, Саск., який виголосив десятьмінутову промову на тему "о. Маркіян Шашкевич і століття Русалки Дністрової".

Тому, що дістав першу нагороду, цю промову містимо в цілости на цім місці.

Степан Марадин

о. Маркіян Шашкевич і століття "Русалки"

"Судилося нам послідними бути. Бо коли другі словяни вершка ся дохопюють, і, єсли не вже, то небавом побратаються з повним ясним сонцем, нам на долині в густій студеній мряці гибіти."

Так пише отець Маркіян Шашкевич у вступі до першої книжки в Галичині — "Русалка Дністрова."

Цего року ми обходимо перші роковини першої книжки, писаної народною мовою в Галичині, а це Русалки Дністрової. Цю книжку написав український католицький священик, отець Маркіян Шашкевич. Від тої хвилі, то є від 1837 р. датується національне відродження українців в Галичині. А початок того відродження нерозривно вяжеться з мурами української Духовної Семінарії у Львові та нашим Духовенством.

Там в мурах Духовної Семінарії, ще як питомець, о. Маркіян Шашкевич з другими питомцями почав продумувати над піднесенням нашого народу в Галичині. А вислідом тих роздумів були перші проповіди в народній мові, дальше перші вірші і поява першої книжки в Галичині в українській народній мові, котру о. Маркіян Шашкевич назвав "Русалка Дністрова."

В тій книжці зібрано народні пісні, казки а також прегарні вірші-поезії, котрі донині не стратили мистецької вартости та котрі донині співаються, як приміром "Веселка."

Століття книжки "Русалка Дністрова" освідомлює нас про вагу, заслуги й значіння нашої Церкви й нашого Духовенства для відродження і поступу українців в Галичині.

Автор "Русалки Дністрової" о. Маркіян Шашкевич мав правдиву віру в кращу будучність свого народу. Доказом цего є його слова в тій книжці:

"Не журися Русалочко знад Дністра, щось не прибрана в наряді, який від природи й простодушного та добросердного народа твойого приймалась, стаєш перед твоїми сестрицями. Они добрі, вибачать ти, приймуть тя й прикрасять."

Український нарід в Галичині, пробувши кількасот літ під чужим пануванням, забув, як колись він самий панував на своїх широких землях між Сяном і Доном, як своїми хоробрими грудьми відпирав азійську дич від Европи. Забув, як за короля Данила ходив походом в далекі австрійські і чеські землі — а за козаччини добував собі нової

слави й хотів нову творити могучість.

Закріпощений хлоп забув, що колись й він був паном, що мав хліба й волі доволі, що бодрий його дух буяв свобідно як вітер по полях України. Наш хлоп за тяжкою працею на своїй ниві й на двірськім пані, не мав часу подумати ані про людий, ані навіть про те, нащо він живе на світі й хто він є.

Свої, українські пани покинули свій нарід, міщани зубожіли й також винародовлювалися. Трудно було жити нашому чоловікові.

В тих страшних часах лишилося одно — свідомість, що наш хлоп є наш — руський, український і руська в нього віра — що він сам один стоїть серед моря кривди, що двір і уряд люди іншої віри, інших прав й що нема йому на нікого надії — тільки на Бога й на себе.

Та свідомість нещасного народу лежала на споді його душі, як скарб під землею.

Треба було її добути, з іржі очистити, і ясну, світну та достойну винести з глибини. До того скарбу був одинокий ключ: рідна народна мова. Але той ключ згубили недбалі ключарі й було так, якби хто цілий нарід замкнув до великої тюрми а ключ кинув у море.

І треба було когось, хто найшовби той ключ, скарбницю народної свідомости відчинив і скарби її дорогоцінні на світ Божий добув.

Пробував цего неодин — але удойно о. Маркіянові Шашкевичеві поталанило довершити того великого діла.

о. Маркіян Шашкевич сказав собі "Віра серця мого, як Бескид твердо постановилась на любові. Смуток мій знидіє, а радість спіди його позамітає. Ліняє над мною милость Божая, бо надія із серця мойого не втікла — бо хто, яко Бог?"

Не було й нема в історії Галичини новітних часів імени, яке заслугувалоб на більшу пошану, як незабутне імя о. Маркіяна Шашкевича.

о. Маркіян Шашкевич родився 6-го листопада 1811 р. На літературну ниву виступив 1835 р. Зістав висвячений на священика 1838 р. Помер 7-го червня 1843 р.

Жив коротко. Бідував тяжко. Поетичного талану не вспів розвинути. Але з його віршів видно, що був справжний великий поет.

На Підлисецькій горі здвигнено високий хрест на вічну память незабутнього поета, священика й патріота. Понад кордони витягнув свої рамена й благословить край та нарід. Край, що не вияловів дорешти — нарід, що не забув, хто він і чого йому треба. А по містах і селах по "нашій, не своїй землі" осталося неодно товариство Маркіянового імени, що вестиме працю над поступом і розвитком українського народу, так як він її почав. Бо о. Маркіян Шашкевич сказав: "Вирвеш ми очі й душу ми вирвеш, а не возьмеш милости й віри не возьмеш, а не видреш любови й віри не видреш, бо руське ми серце й віра ми руська."

* * *

Слідуючим бесідником була **панна Пукіш** з Ріджайни, що говорила на тему "Рідна пісня" — минулого року панна Пукіш виграла першу нагороду і дістала срібний пугар. Вона сказала: "Рідна пісня починається не від нині. Від часів наших князів, Володимира Великого, Ярослава Мудрого. Співається в піснях про подвиги Богдана Хмельницького, про хитрощі Мазепи. І тут, де лише наші люди живуть, всюди чути нашу пісню. Ба навіть чужі народи дають нам признання за наші чудові пісні. Наша стара пословиця каже: "Хто веселий співає, той і добре серце має." Геній народу говорить про силу пісні, бо в ній співається про долю й недолю, та любов до всего рідного."

Третим бесідником був **п. Шпак** з Саскатуну. Говорив про "Християнське виховання молоді." Трудна це тема, та пекуча. Святійший Отець говорить про теперішний стан виховання як такий, що світ позабув на свого Сотворителя. В совітах знищили християнське виховання. Подібно інші держави нарушують цю найважнійшу ділянку життя народу. Християнське виховання треба починати від родини, продовжати його в церкві. Католицька Церква одинока може дати правдиво християнське виховання. Жадна світська влада не має права спиняти християнське виховання, бо це закон даний Богом.

Четвертий бесідник **Степан Луцик** з Кридор, говорить на тему "Любім рідну пісню." Хоч не всі люди вміють співати, та всі любуються піснею. Бо і як не любуватися, коли вона носить нас високо — високо понад хмари. Пісня це найкращий дар Божий. Йдеш лісом, пустинею, сумуєш, але згадаєш свою пісню і стаєш наче відроджений, оживлений, бадьорий. Українці в піснях займають перше місце між словянськими народами.

Пятим бесідником був **Григор Назар** з Вестбенд, Саск. Говорив на тему "Вчімся своєї історії." Якщо який нарід хоче бути сильним, жити своїм життям, мусить знати свою минушину і вчитися також чужої історії. Тепер, на поселенню, многі поволі забувають рідну історію. Тому треба протиділати тому і пильно вчитися своєї історії.

Шестим з ряду промовляв **Никола Шабаґа** з Саскатуну на тему "Авторитет". В первісних людий провідником був найсильнійший, що мав здоровий пястук. Коли виріс сильнійший, він перенимав провід. Тепер фізична сила не проводить, але наука, ум, провірність. Часто однак буває так, що доброго провідника хтось обкидає болотом і не дає йому зрости в силу. Ми мали чимало великих людий і ще їх маємо. Але злобна рука підтинає крила авторитету. Кождий хотівби в нас бути авторитетом. Замість слухати свого авторитету та його приказів, киринник сам хотівби приказувати, щоби всі його слухали.

Семим промовцем був **Іван Мудрий**, студент університету з Вен. Він промовляв на тему "Жниво велике а робітників мало." На жаль цеї промови наш дописувач не записав, бо його викликано. Зазначуємо, що Мудрий є питомцем бурси БУК-а в Саскатуні.

Восьмим промовцем була панна **Марія Музика** з Гудів, Саск. Говорила на тему "Релігія і патріотизм." Цілею орґанізації є виховати релігійно, свідомо і патріотично. Нарід, що є свідомим релігійно, буде також добрим патріотом. Наші хлопці і дівчата, коли будуть вірні Христу — тоді й дух любови до свого народу буде в них. Тоді шануватимуть також свою Католицьку Церкву і своїх провідних людий. Хто Бога не знає і знати не хоче, той пропащий, бо він не має тої сили, тої енерґії, щоби боротися зі злом. Тому нашим кличем най буде "З Богом до відбудови України!"

Девятим бесідником був **Михайло Бойко**, учитель з Гудів, Саск., що говорив на тему "До нашої молоді в Канаді." Я учитель і мої завваги звернені до нашої молоді. Наша орґанізація БУК має прекрасні наміри, при помочі таких контестів витворити в серцях нашої молоді любов до свого народу. Маємо богато молодих хлопців і дівчат, котрих демон обмотав своїми сітями і тепер зраджують Бога, а при тім часто й нарід. Це пусте мати великі кличі, коли нема почуття чести, любови до правдивої віри, до свого народу— ті кличі підуть намарне. Треба мати тверду віру і постанову, любов до Бога і свого народу, до України.

Як вже згадано вище, чашу виграв учитель Марадин. Судді були одноздгідні.

Пополудні в годині другій відбулися **збори молоді** при численній прияві. Предсідником був **Йосиф Вербицький** з Кадворт. **Осип Прийма** пояснив блище ціль зборів, якою є орґанізація молоді при БУК в Саскачевані. Відтак **Антін Яремович** пояснив конечність окремих відділів молоді. До слова зголосився **о. Гуменюк**, який оповів про подібні відділи молоді на Сході і візвав саскачеванську молодь творити свої відділи, злучені в одній централі. о. Пелех вніс вибрати комісію з пятьох, щоби вона виробила правильник молоді, котрий Головний Заряд БУК-а має одобрити.

До статутової комісії увійшли: А. Яремович, Мих. Бойко, П. Блажейко, Й. Вербицький і панна Геня Харко.

Рішено в найкоротшім часі виготовити правильник, а відтак основувати відділи молоді в Саскачевані. о. Іван Бала, ЧНІ виголосив кінцеве слово і заохотив молодь до праці.

* * *

З мистецької частини з'їзду належить відмітити прегарне представлення "Кочубеїха", яке було першого дня з'їзду вечером в домівці Просвіти.

Заголошував на радіо П. Воробець. Всіх точок було десять — між ними промова о. Івана Бали, ЧНІ., котру подаємо в цілости.

* * *

о. Іван Бала, ЧНІ.

СЛОВО

"Я тішуся тим, що маю змогу зложити привіт усім дітям українського народу, що розсипані від океану до океану на гарних землях нашої прибраної вітчини. Цей привіт складаю в імени Братства Українців Католиків Канади, котрого Саскачеванська Секція саме цею програмою кінчить свій шестий з ряду з'їзд в Саскатуні. Серед усіх синів нашого народу, Братство Українців Католиків Канади цілим серцем і душею звертається зокрема до князя нашого народу і Церкви, до Їх Ексцеленції Василія Ладики, щоби зложити до їх стіп свої найкращі желання з нагоди 25-тої річниці винесення їх до достоїнства священства. Хай Бог дасть їм прожити ще многі й многі літа для слави Бога, спасіння душ й щастя нашого народу.

"До Вас усіх, діти українського народу, без ріжниці, якіб ви не були, наше Братство Українців Католиків Канади кличе: Бережіть усіми силами все те, що кождому українцеві католикові мусить бути дорогим і святим: Святу віру і любов того, що нам рідне. Ми переживаємо грізний період в історії світа і нашого народу. Не дайтесь звести кличами, що є проти Бога і проти любови українського імени.

"Будьмо добрими горожанами цього краю, що для нас є рідним і поборюймо в собі та довкола себе, що моглоб його привести

до руїни. Маємо свої права, користаймо з них для добра і щастя.

"В хвилях прикрих будьмо відважні, витревалі, не даймось зломати — Бог з нами!

"В окремий спосіб звертаюся до Тебе, Українська молоде. Ти наша надія, Ти скарб Церкви і народу. Хай твоє серце буде чисте, сильне і витревале в добрім! Учись, працюй, готовись до того, щоби в будучности взяти на себе відповідальність за добро і щастя нашої вітчини. Стережись струї безбожности і неморальности, що хотілаб тебе проковтнути. Памятай, що лише терневим шляхом, можемо дійти до справжнього щастя.

"Будь молоде чиста, характерна і вірна Богу, Церкві і народові — то наша є побіда. Все для народу а нарід через Марію для Ісуса.

"Життя народів з нестримним поспіхом прямує до двох скрайностей: Радикально наскрізь до Бога і Його Права та правди, з одної сторони — і радикально, безпощадно, шляхом огня і крови проти Бога, проти Його права і правди. Українська молоде! Піднеси високо очі і чоло, горячим серцем, без боязни, стань по стороні Бога, хочби прийшлось усе дати — навіть кров!"

* * *

Закінчив радіову промову **П. Воробець** тими словами в англійській мові: "І так, наша програма кінчиться. В імени Брацтва Українців Католиків Канади передаємо найкращі побажання всім нашим слухачам. Нехай гармонія почувань, цілий і успіху нас канадійців стане така, як гармонія голосів в добре зіспіванім хорі, де кождий дає найкраще, щоби творити цілість — річ неможлива тоді, коли кождий ділає окремо. Надіємося, що знова будемо тішитися вашою увагою на другий рік, в той самий день. Ваш заголошувач: П. Воробець. Найкращого доброго вечора!"

* * *

З'їзд виказав, що БУК роботу робив і робить, але позитивну, творчу. Роботу, що стає в основи дійсно кращої будучности. БУК в Саскачевані так сильний, що жадна ворожа сила не зрушить його і ніхто не знищить вже тої праці, що наша організація зробила. Тут на перше місце треба піднести висококультурну і високоморальну працю управителя бурси, яким від початку є пан Осип Прийма. Йому належить однак не лише признання, але також видатна поміч в праці, коли о це допоминається. Також помочею буде особистий податок від свідомих патріотів українців католиків на бурсу. Не кождий спроможний зразу дати відповідну суму — най дає ратами, щомісячно. То буде наш НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОДАТОК на одну з найкращих цілей, що веде до визволення з темноти і недолі.

Цей голос не може стати голосом вопіющого в пустині.

Є прецінь між нами люди, що мають сталі урядові посади і сталі, розмірно відповідні платні. Вони можуть щомісячно відложити частину на бурсу і повинні це вчинити.

Хто богатший і може це зразу вчинити, нехай вчинить!

Тямте про записи на бурсу!

ЗВІТ ЗІ З'ЇЗДУ НА КРИДОР

Помимо непотішних обставин ізза недороду, Брацтво Українців Католиків Канади відбуло свій з'їзд в Кридор з вдоволячим успіхом. Було це 11 липня, ц.р. В неділю, пів до одинацятої рано місцевий парох о. **Дрогомирецький** відправив Службу Божу. Співав хор під управою **Шургота**. По Службі Божій був спільний обід в Народнім Домі.

Пополудні слідувала програма з промов запрошених бесідників. Отворив програму **Антін Яремович**, місцевий учитель і голова відділу БУК-а в Кридор. Він пояснив ціль з'їзду і заохотив присутних скористати з даних нагод.

Привіт від парохії зложив о. Дрогомирецький. Отець пояснив також обширніше значіння з'їзду. Потім говорив про конечність Церкви в обставинах, які тепер істнують тут і на цілім світі. Отець пригадав також про наші завдання, якими є збереження віри, національности і вміле користування з канадійського горожанства.

Г. Гарах, почесний голова відділу, заохотив присутних до роботи в будові нової церкви.

Відчитано телеграму, якою прислав привіт з Едмонтону М. Чехніта, бувший член відділу БУК-а в Кридор.

Б.Л. Корчинський з Гефорд зложив привіт від головного заряду бурси БУК-а і від відділу в Гефорд. Пригадав, що закуплено новий будинок для бурси в Саскатуні і треба його сплатити. Тому мусимо переводити збірки на цю ціль, і подбати, щоби заповнити бурсу студентами.

Гість з Едмонтону, **Байрак**, дав поучаючий виклад про економічну розбудову суспільного життя. Згадав про початки українського життя в Канаді і доріст інтеліґенції. Вказав на нагоди для нас в Канаді через працю в правительственних установах та поширеню кооператив, як це ведеться у Старому Краю. "Заходіть до своїх" — це все має бути наш загальний клич. А щоби забезпечити національно-релігійне виховання дітвори, треба посилати дітий на науку до Рідної Школи і користати з помочі Сестер, де тільки можна.

Адвокат з Принц Алберт, **Івасюк**, говорив про соціялізм. Він виказав, як весь соціялізм є облудний і є тільки заманою, щоби втягнути до комунізму тих, котрі від нього сторонять. Також візвав вчити дітий рідного слова і історії.

Замість перерви **панна Яницька** з Саскатуну відіграла скрипкове сольо, за що присутні нагородили її довгими оплесками.

О. Жеребко з Блейн Лейк, говорив на тему: Хто наш ворог? Він старався довести, що тим ворогом є український нарід сам для себе а не зовнішні вороги, котрі поступають так, як кождий інший нарід на їх місци поступавби в тих самих обставинах. Наш нарід через недбальство дає іншим нагоду — отже не треба нікого винувати. Богато хиб можемо найти в собі, але дві найголовнійші. Перше, що наші люди з великою нехіттю дають дітий до військового вишколу або на війну. Але військовий вишкіл і війна конечні для кождого народу, що хоче істнувати. Друге, що українська інтеліґенція хоче користати з народної роботи і тому стає ворогом свого народу. Закінчив вказівкою що нам потрібна лояльність через українську політичну партію.

Слідувала вечера, по котрій відбувся концерт, під проводом Шургота. Співали співаки з Кридор і Угринова. Панна Яницька знова грала на скрипці а панночки Кмець і Шабага зі Саскатуну відспівали двоспів. В декламаціях виступали також молодші. Концерт випав гарно і численні присутні були вповні вдоволені.

Заряд з'їзду щиро дякує всім за співпрацю і звеличення дня.

* * *

Наші замітки: Підчас з'їзду все повинно іти гармонійно, одним духом надихане і до одної цілі спрямоване. Тоді тільки учасники скристалізують враження і скористають, тоді є можливе захоплення. Вимитати треба справ сумнівних. Справа кооператив **зовсім** інша в Старому Краю, як тут. В Канаді досвід вчить, що кооперативи стали здебільша гніздом матеріяльної наживи для більшовиків. Справа дуже тонка і вимагає передуми.

Політика ніколи не обєднала і не обєднає народу, як цілости. По тій простій причині, що вона змінна і непевна. Безчисленні на це докази. Нарід може з'єднати тільки віра в організованих парохіях. Чим сильнійші парохії, тим сильнійший нарід. Віра є **незмінна**, незалежна від людських прим і тільки вона тревало може вдоволити людське серце. Особливо в Канаді розполітиковані українці мабуть більше внесли замішання, чим користи в нарід. Чому ми вже розбиті і розсварені — про це пише вже в першому посланні Преосвященний Будка — через партійність і політику. Тому це явище підрядне і тоді добре, коли надрядним над ним є релігія.

СПИС ЖЕРТВОДАВЦІВ

Сто миль на полудневий захід від Саскатуну находиться гарне містечко Розтавн. В містечку цім вже від кількох літ мешкає пять українських родин, які вже від довшого часу мріяли про се, щоб мати своє богослуження. Тому удались з просьбою до Вс. о. Пелеха в Саскатуні, який не відмовився і приїхав на 6. вересня. Майже всі тутешні Українці зійшлись до церкви, яка міститься в прегарному англійському конвенті. Пополудні тогож дня всі зійшлись до хати п. Козака і тут п. Прийма, управитель католицької Бурси в Саскатуні виголосив річевий відчит на тему виховання укр. канадійської молоді. По відчиті присутні подали рівнож свої враження з відчиту і на зазив п. Іващука зложили датку на Бурсу. Слід згадати, що кромі сего осібно зложили на церкву в Саскатуні в сумі 40 дол.

Щира подяка належиться всім присутним і всім жертводавцям за такі гарні жертви і за таке щире відношення. Вс. о. Пелех роздав рівнож на памятку кілька книжочок виданих о. Редемптористами.

Спис жертводавців на бурсу:

Вс. о. Пелех, Н. Івашків, пані М. Крупа, М. Охрімович, пані Новак. По одному долярови: (з Калгар) С. Козак. По 50ц.: І. Козак, пані Цьовка, пан і пані Дасюк 65ц.

Щире Спасибіг.

На з'їзді БУК-а в Норквей, Саск.

п. Ів. Пелехатий $5.00; Мих. Кукура $5.00; Укр. Кат. Парохія в Норквей $5.00; Збірка дрібна на з'їзді $3.00; Мих. Васильчук $2.00; Вас. Черевик $2.00. По одному долярови: Н. Ягільницький, Ан. Василинчук, С. Майдан, Ю. Мартинюк, Ю. Аллилуя, С. Грицак, Р. Гуска, Н. Мартинюк, Н. Черевик, І. Гуска, І. Ромашенко, І. Майдан, І. Маркевич, Л. Ласкавич, Д. Гуска, М. Коваль, Ю. Гуска, С. Черевик, пані О. Черевик. Разом $41.00.

Манітоба

Околиця Етельберт.— Задля непогоди відчит не відбувся в Слейтер, а Вс. о. Сирник разом з управителем колектували приватно по парохіянах.

По $5.00: п. М. Свідерський, п. Т. Боднар. По 2 доляри: Вс. о. Колпун, І. і п. К. Свєнтак. По одному долярови: Вс. о. А. Фик, о. Сирник, п. Вильницький, І. Волохатюк, Н. Козак, Т. Іванчишин, І. Цюпак, І. Чорнейко, С. Бігун С. Цюка, І. Корпан, І. Яроцький, Н. Михайлюк, Ол. Михайлюк, пані Боднар 75ц.; пані Д. Боднар 50ц.; п. І. Сирник 45ц.; п. Маґіс 20ц.

Разом $29.90.

На відчиті в Сифтон

Вс. о. Кривуцький $5.00 з уділу; п. Т. Фаріон $5.00; п. П. Петрик 2.00. Дрібна збірка: 1.15. По одному долярови: пп. М. Івасюк, Н. Грушовий, пані П. Огризло, В. Моніта, С. Стечишин, І. Чорній, Ю. Нікельчук, І. Марданюк, Н. Прокопович. По 50ц.: Гн. Коновальчук, Н. Кіта. По 25ц.: С. Ґанчар, Стрільчук. Делярували Ан. Прокопович 2.00; Ф. Стрільчук 1.00. Антомко В. 50ц. Спеціяльну подяку заряд Бурси складає п. І. Грушовому учителеви, що не жалував ні часу ні труду, а їздив за збіркою по фармах.

Готівкою $23.65. Декларації $3.50.

Форк Ріґер

п. посол В. Лісовський $5.00. По 2.00: п. Гр. Буртняк, Т. Боднар. По одному долярови: Д. Бийко, М. Чорнобай, О. Огризло, П. Савіцький, П. Соломон, Т. Перецкий, С. Сжеховський, Ю. Сташко, Гриньків. Дрібна збірка 85ц. По 50ц.: Кузик, В. Новосад, С. Борейко. Декларували: По 1.00: І. Візняк, М. Візняк, М. Борейко. (пан Бийко їздив за збіркою по фармах).

Готівкою $20.35. Декларації $3.00.

Вінніпеґосіс

По одному долярови: Н. Марченський, Г. Черпак, І. Огризло. В. Марченський 50ц.

Разом $3.50.

На посвяченню хрестів в Давфін

Вс. о. Роборецький і о. Камінецький по $2.00. Збірка дрібна: $1.70. По одному долярови: Н. Слободзян, П. Межиброцький, Т. Корпан, М. Янчинський, Н. Білаш, П. Слерека, М. Варовий, В. Пастернак, Н. Копій. По 50ц.: Н. Бронник, П. Литвин, А. Сенюк, І. Гейко, пані Роберецька, Ф. Калинчук, І. Стокотальний 25ц. Декляpував Н. Іраєюк $1.00.

Разом $18.00. Декляpації $1.00.

Окбурн, Манітоба

Відділ БУК-а, 10 дол., Жін. Тов. кн. Ольги в Окбурн: 5 дол. Збірка дрібна на відчиті в Окбурн: $4. Всеч. о. П. Сулятицький 3 дол. По 2 дол.: П. Войтович, М. А. Яриш, А. Т. Сівіцкий. По одному долярови: пані Василецка, К. Михайлишин, А. Гальчишин і панове, М. Васілка, М. Диць, Й. Михайлишин, В. Луговий, П. Ситник, Д. Боклащук, Д. Мадюк, І. Осадець, С. Ґерелюс, В. Мельник, Н. Оленик, І. Сидор, М. Новосад, О. Антонишин.

С. Погинайко 50ц. Разом $45.50.

Вс. о. Романович з розпродажі фотографій: $4.50 п. Ю. Франко з розпродажі фотографій в Мирославна 2.75. п. І. Мудрий з Вен. Саск. з концерту і забави $8.00. Відділ жіночий БУК-а в Бруксбі $20.00. Вс. о. Криворучка 2.00; п. А. Яремович з розпродажі фотографій на з'їзді БУК-а в Кридор 4.75. п. І. Онуфрейчук, Вегревіл, Альта, 3.00; Відділ БУК-а в Мундер $25.00.

Всім жертводавцям заряд укр. кат. бурси БУК-а в Саскатуні складає сердечну подяку.

Управитель бурси закінчив свою поїздку по Альберті, Саскачевані і Манітобі і цею дорогою складає всім тим, що помагали йому в поїздці велике Спасибіг. Многі з громадян запрошували управителя на осінь з відчитами, на жаль шкільний рік почався і управітель змушений перебувати в бурсі і провадити часвітну роботу з студентами. Однак жертвенність на чому не повинна закінчитись. Ми купили будинок— та готівкою за него не заплатили, мусимо сплачувати ратами і оплачувати процент. Колиб добра воля та скрта так ми легко мовлиб навіть в сім ще році сплатити будинок. Тому не оставайте на тім, аж до вас загостить управитель а кожний нехай возьме собі за ціль придбати фондів на сплату довгу. Хтоб хотів отримати повновласть, хай зголоситься до управителя Осипа Прийми, 304-4 ave. норт Саскатун, Саск. а він вишле Вам повновласти і фотографії памяткові бурси. Ми віримо, що наше громадянство і надальше буде так щиро і жертвенно відноситись до нашої інституції і головно в сім році посилить свою жертвенність до ще більшого степеня.

Заряд.

Вс. о. Пелех: 2.00; Вс. Отці на реколекціях в ст. Норберт 14.00; Вс. о. П. Решетило з розпродажі фотографій 2.20; Відділ БУК-а в Кадворт коло церкви Спаса, прихід з представлення, яке відограв аматорський гурток з Саскатуну 18.75: Парохія на Приймовім коло Сматс, з цеї самої нагоди 22.89; п. Зиновій Драган з Кридор, уділ 25.00; Збірка, якою занялися п.п. О. Жеребко, Д. Ґрева, А. Яремович в околиці Кридор і Гефорд: п. П. Шелюк 5.00; п. І. Шклянка 1.00; по одному долярови: С. Ворона, М. Борецький, В. Цьонак, К. Кулик, Д. Ґрева, М. Возніза, Д. Мельничук, Д. Михайлюк, С. Марчук—9.00 п. Д. Солодюк 85ц; По 25ц.: Й. Газельбавер, В. Рощук, А. Пронич, Т. Садловський,— 1.00; п. П. Борецький 35ц; По 25ц.: С. Цьона, М. Галущак, В. Гузак, А. Салдовський, А. Носавич, М. Мазан, А. Цьона, Н. Гудник, Ю. Ребалкін.— 2.50.

п. Жеребко з розпродажі карточок: 6.25. п. М. Гриневич з Вакав 10.00; п. Д. Шклянка з розпродажі фотографій з Гефорд 5.00; п. П. Вітів з Мелвіл 5.00; Збірка Вс. о. Семчука в Вініпеґу: о. Сірий 1.00; по 50ц.: Вс. ОО. Василіяни, о. Й. Пуляк, Брендон; о. Колцун, Етелберт. По 25ц.: Вс. о. Семчук, Д. Мельничук, Марія Головата, Вініпеґ, о. М. Сирник, Етелберт. Мир. Коппів: 20ц. Вс. о. Семчук 5.90; п. Д. Шеремета з Вакав 5.00; Вс. о. І. Бала, ЧНІ. 3.00; Відділ БУК-а з Красне 5.00; Вс. о. К. Лотоцький 10.00. Разом $162.49.

Всім жертводавцям Заряд Бурси складає щиру подяку за ласкаві жертви і просить на дальше не забувати на нашу інституцію.

Заряд: Я. Стратійчук
О. Жеребко
О. Прийма, управитель

ІДЕОЛЬОҐІЧНА ЧАСТЬ

Молитва св. Альфонса Ліґурого

Промовляй Господи, Твій слуга слухає.

О, наймилійший Ісусе! Ти і сьогодня приходиш, щоби відвідати мою душу. Від щирого серця дякую Тобі за те. Коли Ти прийшов до мене, промов до мене — благаю Тебе — і скажи мені, чого від мене жадаєш, бо я те все хочу вчинити. Я не варт того, щоб Ти більше до мене промовляв — тому я нераз не хотів слухати Твого голосу, котрим Ти кликав мене до своєї любови. А я невдячний, відвертався від Тебе. Однак я вже спокутував свої гріхи, а тепер ще раз за них жалую і вірю, що вже мені простив єси.

Так скажи мені, чого від мене бажаєш, я готов все вчинити, амінь.

Святе Письмо

Євангелія св. Матея 5, 1-16. Нагорна проповідь.

"А побачивши товпи, вийшов на гору. І як усів, приступили до Нього Його ученики. І отворив свої уста і навчав їх, кажучи: Блаженні вбогі, бо їх є царство небесне. Блаженні плачущі, бо вони будуть потішені. Блаженні тихі, бо вони наслідять землю. Блаженні голодні й жадні правди, бо вони насітяться. Блаженні милосерні, бо вони доступлять милосердя. Блаженні чисті серцем, бо вони Бога оглядатимуть. Блаженні миротворці, бо синами Божими назвуться. Блаженні переслідуванні за правду, бо їх є царство небесне. Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть і переслідуватимуть, і зловповитимуть ізза мне. Радуйтеся і веселіться, бо ваша нагорода велика на небі. Бо так переслідували пророків, що були перед вами.

Ви є сіль на землі. Коли сіль звітріє, чим осолиться? Нінащо більш не придасться, тільки щоби висипати геть, на потоптання людям. Ви є світло світла. Не може укритися місто, положене на горі. Ані не засвічують світильника і не ставлять його під посуду. А на свічник і світить всім, що в хаті. Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла і прославляли вашого Вітця, що в небі."

св. Тома Кемпійський

ПРО МАЛОВАЖЕННЯ ВЛАСНОЇ ОСОБИ

Кождий чоловік вже з природи бажає щось знати. Але що дає знання без страху Божого?

По правді лучший є покірливий селянин, котрий служить Богу, ніж гордий мудрець, котрий не дбає за себе а глядить за крученням небесних планет.

Хто себе добре пізнає, той у своїх власних очах маліє і він не тішиться людськими похвалами.

Колиб я знав усе, що єсть на світі а не мав у собі любови (1 Кор. 13, 2), що помоглоб воно мені перед Богом, котрий колись буде судити мене по моїм учинкам?

Лиши ту непомірковану жадобу знання; бо в ньому буває велике розсіяння думок і баламутство.

Вчені дуже хотять, щоб їх люди бачили і вважали за мудрих.

Богато є таких річий, котрих знання або дуже мало, або таки ніякого хісна душі не приносить.

І дуже нерозумний є той, хто глядає всего іншого, а не того, що веде до його спасіння.

Велика сила слів не наситить душі. Але праведне життя оживляє ум і чиста совість дає велике вповання на Бога.

Чим більше і лучше ти що знаєш, тим тяжче за те будуть тебе судити, коли не будеш тим святійше жити.

Тому не чванись великим хистом, ані наукою. Але радше потерпай за те знання, котре тобі дано.

Коли тобі здається, що ти богато знаєш і досить добре те все розумієш, то знай, що ще далеко більше є того, чого ти не знаєш.

Не гордись (Рим. 11. 20), але радше признавайся до свого неуцтва.

Чому хочеш ставити себе вище над другого, коли є більше таких, що вченійші від тебе і досвіднійші в законі.

Коли хочеш знати і навчитись чогось корисного, люби те, щоби ніхто про тебе не знав і нізащо тебе не мав.

Найвища і найправдивійша наука є така: правдиве пізнання і маловаження своєї власної особи.

Себе нізащо мати, а других завсіди добре і високо цінити — то велика мудрість і праведність.

Колиб ти навіть видів, що хто явно грішить, або що він допускається якого тяжкого злочину, то все ще ти не повинен уважати себе за лучшого; бо не знаєш, як довго зможеш витревати в праведності.

Ми всі є немічні, а ти не вважай нікого за гірше немічного, ніж ти сам.

св. Августин

МОЛИТВА МАТЕРІ

(Визнання, книга III, глава II.)

З висот Ти післав руку (Пс. 143, 7) і з цього глибокого рову Ти виняв душу мою (Пс. 85, 13); бо молилася за мене моя матір до Тебе, вірна Твоя, більше, як матері оплакують похорони. Бо вона бачила мою смерть з віри і духа, після Твого дару і Ти вислухав її, Господи. Ти вислухав її і не відкинув її сліз, що обильно плили на землю з її очий на кождім місці її молитви. Ти вислухав її. Ти подав її тому сон і ним потішив її, щоби позволила мені жити разом з нею і ділити спільно страву. І так проти волі стала в двертати і понижати хули моїх блудів. Бо бачила себе, як стоїть в якімсь деревнім випрямі і надходить до неї світлий юнак, веселий і сміється до неї тоді, коли вона сумна і прибита горем (Плач. 1, 13). Він спитав її, яка причина її суму та щоденних сліз, щоби потішити, вона відповіла, що моя погибель є її смутком.

Він приказав її втишитися і напімнув, щоби гляділа і бачила, що там де вона, там і я є. Скоро вона подивилася, побачила мене побіч себе. Звідки це, наколиби Твої уха не прихилилися до її серця? О, Ти найвище добро всемогуче, що так дбаєш про кождого з нас, як про одинокого і так про всіх, як про кождого зокрема!

—o—

Овен Ф. Додді

БЕЗГЛУЗДНІСТЬ ДЕТЕРМІНІСТІВ

Чому, во імя всього, що здорове, я повинен бути відповідальним перед моїм ближнім? На основі якого обовязку маю бути добрим ради людськости? Яку обовязкову вартість людськість може додати до моральности, що відділена від релігії? Ви (детерміністи) голосите мені моральний імператив, котрий взятий на провірку не є нічим іншим як пустою чванковатістю. Це "моральні закони," що не мають санкції. Звідки возьмете повагу, щоби зробити їх та виконати в світі, що не знає Бога? Ви заперечуєте моральний авторитет, що походить від божества — чи ви думаєте, що той авторитет вийде від вас?.... Я є особа, рівна вам, з тими самими правами, що ви. Я відмовляю вам права на санкцію того, що хочу робити.... Релігія бодай дає мені розумну основу моральности. Коли приймаю божество, то приймаю також моральне зобовязання. Коли я годжуся на Творця, то годжуся на Автора морального ладу, найвищого Законодавця — Єство, котрому завдячую моє власне істнування, котре має безспірні права до мене, котрого підданим я є. Дай мені Бога, і я буду повинуватися! Дай мені Бога і я буду вам повинуватися, коли представите мені Його закон, а не ваші власні.... Релігія все таки відноситься до мене, як до розумного сотворіння. Виж знова поводитеся зі мною, як з бездумним дурнем. Відкидаю вашу оферту з подякою....

З метафізикою я покажу вам угольний камінь фільозофічного склепіння — знання Природної Богословії. З тим я можу показати вам Бога. З Богом можу показати вам моральність — і людину — і обосновини її морального поведення. Без того, так як ви, я не можу показати вам нічого....

—o—

панна М. Музика
Гудів, Саск.

ДО НАШОЇ МОЛОДІ

(Промова підчас контесту БУК-а в Саскатуні).

Бажаю звернути увагу на одну з найважнійших справ організації.

На самому вступі нашого статуту, між основними загальними постановами, находиться постанова пята, що звучить як спідує: "Ціллю товариства є: На засадах християнської моралі виховати українську суспільність так під оглядом релігійнім, як національним, на свідомих, характерних, мужних і діяльних членів, перейнятих жертвенною любовю Католицької Церкви і Українського народу."

Справді це постанова глибокого змісту і гідна стати в самих основах нашого організаційного життя.

Я дівчина і не маю наміру брати підрозвагу цеї постанови для всіх членів БУК-а. Я бажаю згадати про її взнесість тільки відносно нашої молоді, хлопців і дівчат.

Здобути молодь для наших ідеалів, викресати з неї іскру віри і горячого хотіння, щоб здійснити ті ідеали — це булоб одним з найбільших осягів нашого Брацтва.

Треба бути сліпим і глухим, щоб не бачити, що наші часи є полем борби на життя і смерть між всім, дорогим серцю українця католика а всім, що противне і грозить нам загладою.

Оглянімося кругом по тім полі борби, де вже струями плється кров нашого народу. Коли приглянемося до подій в Канаді, то бачимо одно: наша молодь стоїть осторонь. І не лише молодь, але також сила тих, що як молоді мужчини і женщини взяли на себе обовязок в життю родиннім і громадськім.

По людськи говорячи, вони пропали для народу і Церкви. Може вони схаменуться. Але тепер їхне життя є для нас усіх грімким і грізним напімненням.

Зі серця мимохіть рветься болюче: Ганьба зрадникам! Але ще більше треба нам вдарити у дзвін трівоги, щоби щось подібне більше не лучалось.

То що сталося дотепер так много разів, це знак, що в нас чогось не достає. Годі все подрібно розібрати, але хто знає життя і має досвід, мусить признати, що в душах нашої молоді бракує світла живої віри і огня запалу

для справи Ісуса Христа.

Ми, українці католики, без жадного сумніву переконані наскрізь, що наші хлопці і дівчата будуть тверді немов скала у борбі за наші національні святощі, коли вони все, всюди і всі у всім будуть руководитися вірою в Ісуса.

Бути вірним Ісусові так, як ставляє нам перед очі Католицька Церква, це запорука незломної вірности і великодушної жертвенности для народу.

Ми, українці католики, колись мали ворогів, що відхрещували нас від усего, що українське. Ми зломали їх грубі і жорстокі напади. Історія нашої Церкви в Галичині і в Канаді виказує, що наша віра це незломна сила в борбі і обороні всего, що нам як українцям дороге!

Наше Брацтво поставило собі світлі цілі. Ми, українські хлопці і дівчата, не забудьмо, що тільки тоді зможемо працювати як слід і осягнути ті цілі, якщо тісно будемо при Христі! Впялити очі в Ісуса, напружити слух, щоб почути і зрозуміти Його голос, у кождому ударі серця іти за Ним — це значить бути хлопцем чи дівчиною хрустально чистого і незломного характеру. Така молодь в наших рядах зробить чудеса!

Пробудімся зо сну, в котрий заколисало нас безграничне самолюбство, жажда того що зветься тут в Канаді "добрим часом"— а по нашому, безконечні танці, пітики і скрита, або й явна неморальність. Бути рабом свого "я", уганяти лиш за приємностями тіла, це певна дорога до зрадництва Церкви і народу!

Тому ще раз кличу: Будьмо свідомими і ревними християнами-католиками. Тоді наша любов до всего, що нам рідне і гідне пошани, буде оперта на безпечних, непорушних підвалинах.

Кождий з нас мусить мати якийсь найвищий ідеал життя. Як тим ідеалом не буде справді те, що найвище і найкраще — отже Бог — то ним буде і мусить бути чоловік самий. Любов народу не є любов того, що найвище. Для нас католиків, любов народу є оперта на законах природи. На законах, що не люди видумали, але що сам Сотворитель вложив у серце чоловіка. Тому вірність Богу у всім і всюди буде абсолютною запорукою любови до всего, що рідне.

Хто Бога не знає і знати не хоче, той мусить оперти свою любов на інших засадах. Я не боюсь сказати, що тою засадою, часто скритою у глибинах підсвідомости, є в тім случаю кінець кінців любов до себе. Хочби такий патріот життя дав за нарід то все таки в останнім обрахунку він життя дав не за нарід, а за себе. не з любови до народу, а з любови до себе самого ....

У цих хвилях лютої боротьби ми не можемо опертися на самолюбах, що в самолюбстві доходять навіть до пожертвовання свого життя. Таких на щастя є мало і загал ніколи за їх приміром не піде.

Але розпалім в серцях любов до Бога, любов до Ісуса, до Його діла — тим самим масі нашого народу дамо силу, щоб в разі потреби вона віддала й життя, навіть у муках і страданнях, за нарід. Бо той Бог, що є одиноким добром і щастям тої маси, каже в потребі віддати кров за ближнього. А між ближнім найближнійші це очевидно діти нашого народу, для нас.

Дай Боже, щоб наше Брацтво дістало в свої ряди як найбільше доброї молоді, що вірна Богу все і всюди, в життю прилюднім і приватнім, посідає сталевий характер і духа саможертви. Одно таке покоління запевнить нашому Брацтву побіду для наших ідеалів серед завзятої теперішної борби. Тому най нашим кличем буде: Все для Бога і через Бога для України!

ТВЕРДИНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

"Мета" ч. 36 принесла цікаву статтю, котру подаємо у виїмках.

Національно-освідомлююча роля Церкви не належить до історії, але се наскрізь сучасне явище. Зрештою хто як хто, але саме ми, українці (з Галичини і) в Галичині найкраще знаємо, яку величезну національно-освідомлюючу й національно-консервуючу ролю відграє Церква. Колиб не українська католицька Церква і духовенство — границя української етнографічної території мабуть булаб відсунулася дещо на схід. Національно-освідомлюючу ролю Церкви добре оцінюють також наші західні сусіди. Свій наступ на українство вони починають з правила від того, що будують у даній місцевости "косцюлек" — все одно, чи мешкають там їх вірні, чи ні. Тисячі цих "косцюлків" розсіяних по наших селах і містечках — є, ніде правди діти, в першу чергу базами польського національного наступу. Так воно було перед десятками літ, коли польський елемент ще не чувся сильним у нашому краю — але так воно є і тепер, хоч здавалосьби, власна державність дає полякам запоруку розвитку. Мимо того посвячення кождого нового "косцюлка" в українськім селі є й досі наче офіціяльним

торжеством при участі повітового старости й інших урядовців, а польська аристократія і інтелігенція, хочаб до самої релігії байдужна, не щадить щедрих жертв на будову "косцюлків" — бо знає їх національно-суспільну вартість. Зокремаж особливо заздрісно боронять поляки і розбудовують ревно свої релігійно-національні твердині по містах. — Коли польське громадянство, яке живе в своїй державі і має підтримку з усіх боків, таку велику національно-суспільну вагу приписує будові нових костелів — то щож казати про нас, яких організаційні можливости з кождою хвилиною інші. Релігійно-церковна царина стає помалу одиноким незалежним полем для плекання також і національного українського життя. І саме епіта українського громадянства, особливо по наших містах, має обовязок зрозуміти релігійно-моральну і національно-суспільну вагу нових церков, виступити з невтомною, масовою, невгнутою ініціятивою в тій справі та перевести ці почини в життя. Щойно тоді, коли наші села, міста й містечка вкриються як найбільшим числом Божих храмів, можна буде з радістю ствердити, що вповні запезпечений не лише релігійно-моральний рівень, але й національне майбутнє українського народу.

ІСТОРИЧНА ЧАСТЬ

о. П. Божик

НЕДІЛЬНА ШКОЛА

Наука 22

Брацтво Українців Католиків Канади

Наші науки добігають до кінця. В них, немов на фільмі, ми бачили події, які є причиною нашого церковного і народного піднесення, але й упадку. Ми бачили наше народне і духовне відродження, що піднесло нас до гідности висококультурних людий. Ці науки годиться докладно затямити і після них наладнати товариське життя в організаціях. Церква голосить Божу науку. Науку світську голосить школа. Це немов два крила орлині, котрими підноситься цар птиць у небесні простори. Світ часто відхилюється від науки Церкви тому пофальшував науку Христа у всіляких сектах, або цілком відкинув і став шукати іншої, ніби "ліпшої." Дарма, що шукає, він її не знайде. Не було і не може бути більшого учителя, понад Учителя з Назарету, Ісуса Христа, Сина Божого. Коли світ хоче поправитися, то мусить вернутися до науки Ісуса Христа. В ній найде живу воду, що погоїть його болючі рани.

Знаємо з досвіду, що люди поділені з природи річи на кляси. Тим самим поділена між них праця і наука. Се закон природи, за який годі винувати людство, бо так мусить бути. Звідси, одні люди займаються торговлею, інші промислом, деякі наукою, а деякі військовими справами.

А хтож мавби займатися наукою про душу чоловіка, про моральні справи — хто має накликати людий до чесного життя, до того, щоби люди людям не чинили пакости, не кривдили, не крали, не шахрували? Ніхто інший, як Церква, дійсна наслідниця Ісуса Христа. А вона лише тоді виконує свою задачу, коли буде сильна — коли буде мати завойовані впливи серед суспільности.

Церква не має фізичної сили. Не має армії, ані зброї, ані фльоти. Її армія і фльота — Божа правда, мораль і впливи добрих обичаїв на суспільність. Тому мусимо підтримати Церкву морально і матеріяльно. І то не інакшу Церкву, а Католицьку.

Чому Католицьку? Перше тому, що вона заложена на скалі св. Петра самим Ісусом Христом — друге тому, що лише вона має таку методу, конструкцію, яка може задержати свою цілість, міць — а трете тому, що лише вона одна творить характери та стягає до центра всіх людий, каже їм о вартости центра і учить шанувати уряд, почавши від видимого Голови Церкви а скінчивши на найнищім уряднику.

На фальшованій церковній історії всякі люди організують релігійні секти між українцями. Ті релігійні секти і ті люди, що їх поорганізували і далі організують наче на те тільки й істнують, щоби між нами не було нічого сильного ані впливового, крім роздроблення сил в малесеньких церковних і світських організаціях. Це треба гамувати і пригадувати, що така дрібонька праця, яку тут і там порозчинювали недоведе наш нарід до чогось великого, гарного ані примірного.

Сама Церква всего виконати не в силі. Тому літом 1932 зорганізовано в Саскатуні Брацтво Українців Католиків Канади. Організація коротко називається БУК, розвивається гарно, має понад три тисячі членів, видає місячник Бюлетень БУК-а і взагалі

активізує народне життя українців в Канаді. Ціль організації народно-церковній, якого завданям є організувати українців в сильні громади, виполювати з народної ниви всяке непотрібне зілля а засівати здорове зерно, яке принесе обильний плід у свій час.

Українці, що бачать потребу народно-церковної організації повинні всюди творити відділи БУК-а. 15 членів в даній місцевости творить один відділ. Як, що і коли члени мають робити, дістануть вказівки через Бюлетень а також через окремі Програми. Хай лунає клич: В єдности сила! Всі до праці! Хай живе серед нас Ісус Христос!

Хай цвіте і розвивається канадійська Україна!

Завдання: Напишіть, коли засновано БУК і яка його ціль? Кілько є членів? Як називається часопис організації? Чому маємо попирати тільки Католицьку Церкву?

ПРОЧ З БІЛЬШОВИЗМОМ!

Ось що діється над Збручем!

Напроти села Пукляків, Борщівського повіту, над самим Збручем є напроти село по більшовицькім боці. Жнива, по цім боці люди спішаться, збирають дорібок, веселяться, співають. По той бік — тихо, люди сновигаються, мов тіни — над ними наставники.

Стара жінка пасе корову над самим Збручем по тамтім боці.

З будки підійшов чекіст і кричить, щоби відігнала корову від ріки. Жінка не хоче. Чекіст впадає в лють.

— Віджени, а то стреляю!

— Стріляй!

Жінка обертається лицем до ката. Він вимірив і випалив. На землю повалився труп матері....

Ось більшовицька "демократія" і "свобода працюючих!"

* * *

Більшовицька часопись "Правда" з 17 серпня ц.р. описує під заголовком "Молоді патріотки," як то українські дівчата з "патріотизму" їдуть тисячами з України на СИБІР, щоби там стати наложницями червоних військ.....

Ось через Хабаровськ переходить такий транспорт молоді України.

Як він виглядає, послухайте опису червоного кореспондента: "По 5 хвилинах дівчата найшлися на площі, на сірім заболоченім місці перед двірцем і ждали на бас. Коли ждали, стали співати українських пісень. Співали прегарно.... Найшлось кілька красноармейців українців, що зачали їм вторувати. Дівчата нетерпеливилися, хотіли **дізнатися, що з ними станеться, куди їх повезуть**.. Кого тільки там не було серед тих пятьдесять українських дівчат...."

Ось так червоний сатана розправляється з квітом України!

Скільки сліз, скільки смертельного болю перейшли ці нещасні родичі, котрим віднято їх надію, їх дівчата! І повезли злющі кати на далеку північ і схід, до Азії між монголів — чи не співали ті дівчата свою останну лебедину пісню?.... Чи не була це пісня невинно засуджених на страшні муки смертні?..

Українці!

Колись Москва **мусить** заплатити за ці пекольні знущання!

Торгують нашим народом, гірше скота!

На той страшний визов більшовизму нарід відповість кроваво! Хто не вміє боронити чести своїх дівчат, не варт життя!

Проч з більшовизмом — з катами народу!

* * *

І от канадійські комуністи мали збори в Торонті. Головний секретар Тим Бак говорив, що вони злучаться зі всіми соціялістичними гуртами, чи ці хочуть, чи ні. На першім пляні є така злука з ССФ.

Ось пляни соціялістів!

Чи може українець голосувати на тих людий?

Чи може помагати таким чином висилати наші дівчата з України на Сибір і падувати кулі на українські жінки?

Чи може?!

НІКОЛИ!

* * *

Задумали жиди мати свою почесну легію з 120 живих найбільших жидів.

І кого там вибрали?

Ось подає вістка з Шикаго, що тими "ідеалами жидівської молоді" є учений Алберт Айнштайн, бувший премієр Франції Леон Блум, скрипак Яша Гайфец, совітський комісар Максим Літвінов, лікар др. Зигмунд Фройд, секретар скарбу в Стейтах Генрі Морґентав, актор Павль Муні, ітд.

Чи треба більше?

Клич життя прогомонів через широку землю нашу, від краю до краю. І відізвалися всі комірки, всі складові части нашого національного організму, що лиха доля поділила й поріжнила.

В. Липинський.

ПРИМІРИ І ПОРІВНАННЯ

ЩО ПРОМОВЛЯВ НАШ СВЯЩЕНИК?

Сімдесять літ тому, промовляв на перших зборах Просвіти, наш священик, старенький парох Лопянки, о. Осип Заячівський. І говорив так: "Засіяв 1848 р. і воскрес руський народ, а на чолі народу поставив себе стан духовний. Нарід узнав його за свого провідника й заступника. Узнали його й чужі. Не дивож, що на нас піднялася вся вража сила".

Минає третє покоління від того часу. А ці слова горять на екрані нашої історії. Чи богато змінилося від того часу?....

В БЕЗКОНЕЧНІМ РЯДІ

Серед тисячів католицького духовенства многі священики були і є першими в науці та відкриттю. Вони творили поступ і вели науку вперед.

о. Франческо Антельмінелі, католицький священик, роджений 1817 р. перший винайшов злучний мікроскоп і фотографію. Так відкрив 225 родів і 30 відмін ростин.

Копенгаґський католицький епископ Никола Стено, роджений 1686 р. відкрив железний провід в щоці людини.

І таких примірів можнаб навести без кінця.

Ось хто стоїть на чолі поступу!

СЕСТРА КАБРІНІ

Католицька Церква відзначається заступом святих, що є її найбільшою окрасою. Недавно почато в Римі церковний процес в цілі признання блаженства сестрі Францес Кабріні, що оснувала в Америці Інститут Місійних Сестер найсв. Серця Христового і померла в Шикаґо 1917 р.

Сестра Кабріні родилась в Льоді, Італія, 1850 р. і на порученням св. Отця переїхала до Америки, щоби тут займитись долею італійських поселенців. Походила зі знатної родини льомбардських вельмож, та залишила світ і вступила до монастиря.

Заки почнеться процес беатифікаційний, мусять свідчити бодай два більші і безспірні чуда про потребу блаженства.

Одно з таких чудес є таке. Коли Петро Смит народився (тепер має 16 літ), був здоров і сильний. Однак змучена норса не доглядала добре і купаючи дитину всипала 50% розчину срібного нітрату до води, замість один процент, як належить. Вислід був той, що дитина моментально осліпла, дістала подвійне запалення і попалилася в многих місцях. Присутний лікар др. Михайло Дж. Горан свідчить, що дитина є поза межами лікарської помочі. В спід за тим не давали жадних ліків. Але одна з Сестер найсв. Серця зашила мощі бл. п. Сестри Кабріні в пелюшки. І протягом 72 годин дитина не виказала ані сліду страшного ушкодження — попарення зникло, як також запалення.

Де лікарська поміч не помогла, поміг Бог через святих своїх.

Дивний і величний Бог!

РОЗУМ ЧИ НЕРОЗУМ?

В місцевости Воаром, недалеко Ґренобль у Франції сталося таке: Священик надармо просив одну жінку, щоби вона посилала дитину на науку катехизму.

— Моя дитина не потребує жадного катехизму, ані Причастя! — відповіла горда жінка. — Ось як гарно ростуть дуби в лісі, без жадної релігії....

— Так, не лише дуби й телятка в хліві теж ростуть гарно без релігії....— відповів на це священик.

Минуло від тої розмови 20 літ.

В серпні 1910 року суд присяглих в Ґренобль засудив на смерть того самого сина за те, що в суперечці убив рідну маму.

Ось так ростуть "дуби" без релігії....

СОЦІЯЛІСТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

В 1933 р. в Кракові скоїлася страшна подія. Маляр Маліш з жінкою напали на листоноша, який приніс до їх хати дрібну суму наданих гроший і його убили та обрабували. Коли відтак злочин викрито, Маліш зі сльозами перед судом оповів ось що:

"О, колиб я був одержав релігійне виховання, ніколи я того не бувби зробив! Мій

тато був соціяліст і мене так виховав...."

Чи не важко буде тому татови спочивати в могилі?....

Бо виховав сина без Бога, після соціялістичного навчання, що чоловік є всім на землі — а наслідки не дали на себе довго ждати.

ЯК ГОСПОДАРЯТЬ ЗАЙМАНЦІ?

Коли Польща збройно заняла Галичину в 1919 р. застала там готових і випосажених 3,612 українських народних шкіл.

Господарка займанця говорить сама про себе.

В році 1937 остало в Галичині всього 135 українських шкіл. Всі інші поляки закрили.

І навіть в центрі Африки, між кольоніяльними народами, культурні чужинці інакше поводяться, як поляки поводять в центрі Европи з Українцями.

Нищення шкіл уважали все за брак основних засад культури, за свого рода виявлення диких настроїв, за крайну некультурність і неморальність.

Кождий нарід має право на просвіту — тільки нашому поляки хочуть відібрати навіть це, що Бог дав.

Але руки короткі і історія страшно мститься за поширювання темноти.

Бог видить і судить!

НОВЕ ЧУДО В ЛЮРД

27-літна Ельза Конінк з Фляндрії була 9 літ спаралізована. Важила всього 64 фунтів. Підчас благословення найсв. Тайнами в Люрд відзискала назад силу, встала і ходить. Коли вертала до свого села, люди з процесією вийшли напротив і спільно дякували Богу за чудесне уздоровлення.

З ГРОМУ ПАВУК

2 серпня ц.р. грім вдарив в антену побіч церкви в Любінцях, коло Стрия. З антени перекинувся до церкви і завис якраз підчас вечірні посеред, наче горіючий і прискаючий ві всі сторони павук. Люди заніміли і задеревіли.

З гори посипалися крихітки тинку і вапна....

В двох протилежних кінцях розколов держаки хоругов, перейшов понад вівтарем і вийшов вікном, не зробивши нікому жадної шкоди.

На стелі оставив по собі зиґзаковатий знак.

А люди впали на коліна, щоби подякувати Богу за чудесний ратунок.

Навіть грім в церкві світить Богу, наче павук.

Чи не є це примір для запеклих душ?...

ГЕРОЙСТВО

Щоби ратувати товаришів моряків, котрі потопали з судном, Адлей Вейкер плив 25 годин серед розбурханих филь, аж доплив до морської піхтарні в Мобіле, Ала. Поміч прийшла на час — корабель не затонув. Одинацять моряків вратовано.

Ось взір, як має виглядати правдива братерскість і дійсне геройство.

Та треба й нам поборювати перешкоди, мимо бур і филь.

СИЛА МОЛИТВИ

Коли 17-літна Ґльорія Ален, на виду тисячів глядачів вискочила з літака на висоті 1,700 стіп, парасоль защіпився і вона стала спадати стрімголов наче випханий міх.

В обличчу певної смерти Ален стала ревно молитися. Прийшло її на думку, що треба обмотатися в пірвані стряпи парасолі і так зробила, після зусиль.

На землю впала жива — хоча з поломаними обома ногами.

Молитва не була даремна, хоч і болюча наука. Не можна наражувати життя, що є цінним Божим даром.

НАША СТАРИНА

На волині, в селах Конюшки, Костниці та Липи розкопано ряд половецьких могил. В них були прикраси і зброя.

При цій нагоді віднайшли старовинне кладовище з кремінними і керамічними предметами.

Чиєю то кровю не полита Волинська земля?

Якими кістьми і яким тілом не зволочена?

Волинь та наша — прадавна....

ТАК РОБИТЬ ЛЬОРД

Протягом кількох останніх літ льорд Неффілд дав $49,575,000 на добродійні цілі.

Він фабрикант самоходів і англієць. Зробив гроші собі і людям. Треба признати, що вміє ними орудувати і знає дати. Не жалує, ні не скупить.

Недавно тільки дав пять міліонів долярів для Оксфордського університету на суспільні студії. З тої нагоди сказав: Добродійність спричиняє мені 500 разів більше клопоту, як моя праця. Тепер знова напишуть до мене триста жебручих листів....

Є люди, що вміють робити гроші.

Є люди, що хочуть жебрати, а самі не вміють, або не хочуть працювати.

До котрих належимо ми?

І де наші льорди? — питає бурса БУК-а в Саскатуні....

ХТО І ЩО БУДУЄ?

Преосвященний Богачевський посвятив 10 жовтня, ц.р. нову триповерхову камяницю у Філядельфії на українську католицьку лічницю і захист для старців. Епископ своїм коштом відновив будинок і передав до ведення Сестрам.

На посвячення прибуло 2,000 вірних — всі раділи.

Підчас бенкету з тої нагоди зложено $1,400.00 на лічницю — сам епископ дарував $500.00. Це на поселенні, в Америці. Так працює наша Церква.

* * *

А тепер для відміни інший малюнок.

З України — совітської.

В Київі і Харкові більшовики будують нові кримінали, бо старі затісні. Будують коштом 1,200,000 рублів.

Будують кримінали для українців в серці України — наїздники, червоні кати.

Не лічниці ані захисти для бідного народу...

Ось пролетарський "рай"!

Так працюють для українців соціялісти!

—=o=—

ЛІТЕРАТУРА

Слісаренко

Кожну риму....

Кожну риму, кожне слово на жертовник я
кладу.
Кожну думу молодую, кожну мрію молоду.
І творю свою молитву у святому вівтарі,
од зорі вечірової до ранкової зорі.

Я молю, щоб яснодумний, світоясний, вічний
Бог
дав живому над пітьму безліч ясних перемог.
Я молю, щоб діти горя, діти страдниці-землі,
уквітчали цвітом серця щастя білі кораблі.

Гимн у небо лине з серця, лине віра в небо з
ним,
що здобудуть діти горя свій святий Єрусалим!

Володимир Самійленко

Україна

Наша славна Україна
наше щастя і наш рай!
Чи на світі є країна
ще милійша за наш край?
І в щасливі й злі години
ми для неї живемо,
на Вкраїні й для Вкраїни
будем жити й помремо.

Нас не зможуть супостати
взяти в кайдани свої!
Ми бороним наші хати,
наші тихії гаї.
Не вмирає наша слава,
не вмирає наша честь,
бо живе в нас сила жвава,
бо робітники в нас єсть.

Гей, хто хоче всім свободи,
поєднаймось як брати!
Сонцем правди, світлом згоди
Боже, шлях нам просвіти!
Най забудеться недоля
і неслава давних літ,
щастяж рівне й рівна воля
засіяють на весь світ!

Зореслав

Ні, не Москва!

Ні, не Москва, не Ленінград,
ні, не совєт, а Україна!
Гей, ставте гори барикад,
іде дванацята година!

Пробудиться в один момент
увесь народ в кривавій муці
і потанцює кулемет
весільним танком революцій.

І полетить степами спів,
замовкне дика марсилеза —
із пяних у ярмі рабів
повстане нація твереза.

І згадуватимуть одно
усі, що в ярмі ходили:
Проклятеє було вино,
коли від нього так дуріли.

О. Ольжич

Страшний Суд

І жили у розкошах, слабі і блудливі,
і не вірили в велич кінця.
а колись у ночі, в блискавицях і зливі
Він злетів у порожні серця.

Грізний Боже суворих і гордо убогих,
купино невблаганних пустель.
Ми Тобі покладем суходоли під ноги
і запалимо жертви осель.

Посеред лісів, степу
ловіте тугу труб.
Двигнись і земля, й небо,
надходить страшний суд.

І небо, і земля в хмарі.
Нечуваний вітер дме.
Господнє імя — кара.
Господня хвала — Меч.

—=o=—

П. Тичина

Як упав же він....

Як упав же він з коня
тай на білий сніг....
— Слава! Слава! — покотилось
і лягло до ніг.

Щеж як руку притулив
к серцю ік свому.
Радби він ще раз побачить
отаку зиму!

Гей, рубали ворогів
та по всіх фронтах!
З криком сів на груди ворон,
чорний ворон птах.

Вдарив наш повстанець —
захитався світ!
Як вмірав у чистім полі —
слав усім привіт.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Головним посередником між Хмельницьким а руськими містами, що самі добровільно йому піддавалися — і охочо піддавалися, як писав Опалінський — було сильно зорґанізоване духовенство. В тодішних актах польських дуже часто нарікається на так званих "попів заговірників," котрим добре зорієнтований в українських відносинах колишній українець Ярема Вишневецький, при кождій нагоді наказував "очі сверлом вертіти" або "на паль" вбивати. В. Липинський

* * *

Причиною козацької війни були тягарі, наложені панами над міру і поза потреби. Навіть дітий не вільно було хрестити або оповідий голосити без згоди жидів орендарів, котрим лакомі панове винаймили доходи ради своїх лихих забаганок.

Зі споминів шляхтича Лося, 1646 р.

* * *

Всі тутешні села перейшли на сторону повстанців. Всюди пусто, поля не сіяні а копи чеядь вихилиться на села за живністю сама стає поживою ненаситної суворости ворога.

—Лист кн. Я. Радзівілла з 3 серпня, 1649

* * *

Ці зродники знищили останну мою худобу під Володимиром. Тепер не маю до чого вертати. Я був паном, мав півтора сотки ти-

сячів доходу. Тепер приходить мені найми-тись в кого на старість за слугу.

Жалі Кисілля в соймі 1649 р.

* * *

ДОМАГАЄМОСЯ — прав старовинної України або Роксолянії, доки сягала грецька віра і доки досі сягає мова аж ПО ВИСЛУ!

Слово Виговського до Шведів 6 січня, 1657

* * *

Місяць Листопад є місяцем наших Інвалідів! Це місяць, що нагадує світлу борбу Українських військ з наїздниками! Це місяць незрівнаного геройства молодої Армії Галицької Держави, посвят і здобутків. Подихом тих великих днів живемо досі і будуть жити грядучі покоління. Слава не вмре, не поляже!

Український нарід в державному розумінні своїх завдань дбає про Інвалідів УГА. Не маємо нашої влади, що податками сплатилаб бодай частину дань вдяки тим, шо для Держави пожертвували власне життя. Однак кождий з нас, як державник і католик, зложить власний податок для Інвалідів — всі жертви належить слати до Епископської Канцелярії, 235 Scotia St., Winnipeg, Man.

Ю. Ґорліс-Ґорський

КОМУНІСТИЧНИЙ ДОПИТ

Галіцький став і пронизливо глянув Хмарі в очі.

— Ну.... так заграємо, пане отамане, у відкриті карти! Ви в наших руках і ми вас — застрілимо! Та перед тим ми ще з вами пограємося — так, що чорти у пеклі злякаються.

Прищуривши очі, змінив голос на ласкаво-наставницький.

— Ви ще не старий чоловік.... А життя, це— гарна річ.... Краще жити навіть у тюрмі з надією на майбутнє — як зараня згинути. Колиб ви відразу пішли з нами на згоду, то можеб ми вас були звільнили зовсім і залишили на Україні.

Нам потрібні дві речі. Перша: маєте нам сказати, все що знаєте, та виявити всіх, кого знаєте.

Друга: у населення ще не вивітрів зовсім жовтоблакитний дурман, яким ви набили йому голови в 1917-1920 році. Маєте на прилюдному суді сказати, що вся петлюрівщина, це— запроданці закордонного капіталу, котрі обдурюючи нарід брехливими гаслами, борються лише за те, щоби повернути землю панам і фабрики капіталістам. Що ви переконалися, що для української інтелігенції, селянства й робітників— єдиний правильний шлях є: підтримати совітську владу і йти за нею. Що як бувший повстанчий отаман, ви зрозуміли, що йшли злочинним проти українського народу шляхом й закликаєте селян не вірити петлюрівським агентам і віддавати їх до рук української робітничо-селянської влади.

Про те, як і що маєте говорити — ми ще побалакаємо.

За це— ми вам даруємо життя. Не розстріляємо, а дамо десять чи пять літ тюрми. Через пару років звільнимо. .... Як добре постараєтеся на суді, вишлемо вас тільки з України до якогось центрального міста, дамо працю й будете собі жити.

Памятайте лише одно: життя ваше — тепер у ваших власних руках!

— За життя я своєї ідеї і чести не продам!

Галіцький іронічно підняв ліву брову.

— Не будемо забігати наперед.... Ви тепер поденервований, думаєте серцем, а не розумом. Посидите у нас в одиночці.... може місяць.. .. може рік.... охолонете трохи.... подумаєте над тим, що я вам кажу ....Як не хочеться вам жити тепер — захочеться може згодом....

Начкро взяв слухавку.

— Алло! Товариш комендант! Запровадьте арештованого до тюрподу. Камера Нт. 6. Ізоляція абсолютна! До побачення товариш Харченко!

Три червоноармійці наладували на гостро зброю. Пройшовши лябіринт кімнат, вийшли на подвіря. Попереді йшов комендант Раскін. Коли проходили коло маленького продовгастого будинку з вікнами на глухо закладенними грубими шпалами, він махнув в його бік револьвером і засміявся.

— Звідси ти на волю поїдеш.... без черепа....

Тюрпод ("тюремний подотдел") містився в окремому будинку, оточеному колючим дротом.

Увійшли в ганок і Раскін стукнув револьвером у залізні гратчасті двері.

З серединц нечутно підійшов у войлочних пантофлях дозорець і відімкнув колодку,пустив Хмару та Раскіна до середини.

Комендант нахиливши до дозорця шепнув:

— Камера — 6. Ізоляція повна.

Хмара витягнув з кишені недокуреного папіроса.

— Можна сірника у вас попро....

Дозорець приклав до уст пальця: —Тсссс.....

Потім різнув себе пальцем по виставленому язиці і многозначно приклав палець до носа.

В тюрподі панувала мертва тиша.

Давши знак пальцем, дозорець підвів арештованого до столика й поклавши перед листок паперу олівець— нахилився до його уха.

— Напиши своє призвище, скільки літ і звідки походиш. Та від цієї хвилини забудь, що у тебе призвище й що ти маєш голос.

Скінчивши "формальности," повів попід двері камер в кінець темного, покрученого коридорчика. По дорозі затримав за рукав і мовчки підняв ляду у підлозі. Знизу пахнуло смердячою вохкістю й холодом.

Нахилився до уха:

— Як заспіваєш, або голосно заговориш— підеш на три дні "туди" і нічого не дістанеш їсти.

Камера Но. 6. Стіни вогкі. Дві стіни до половини мокрі. Загратоване вікно, ззовні закрите цілком дощатим щитом, пропускає трошечки світла — ніколи сонця. Проти вирізки, через яку дозорці глядять у камеру — голий тапчан. В куті смердяче відро.

Якийсь час ходив по камері. Потім впав на тапчан і заснув тривожним сном.

Снилося галицьке місто й рідне село, Остапчук і Галіцький, та ще хтось ніжний і ласкавий, про зустріч з ким так мріяв, як переходив Збруч.

* * *

Наша замітка: Ю. Ґорліс-Ґорський переходив

все, що тут описане і чув на власні уха і бачив на власні очі. Бог поміг йому вирватись з того божевілля червоного ката і він нині в Галичині. Радимо щиро всім нашим членам і читачам прочитати такі книжки Горського: Холодний Яр, том І і ІІ. — У ворожому таборі — Отаман Хмара. Це книжки писані кровю, книжки яких не здибаєте у світовій літературі. Геройські епопеї безвиглядної але доконечної борби українських повстанців з більшовицькою ордою. Писав чоловік, котрий самий брав участь в середині тої борби і то до недавніх часів. Ці книжки більше, як всякі виклади і студії, скажуть вам, що то є більшовизм і як належить нам до него віднестися.

о. Осип Гайдукевич

ОСТАННІЙ БІЙ

Враз — задзвеніли вікна, двері, острий явкіт прошив повітря.

Не орієнтуюся спершу. Наслухую..... Ні, це наші. Але чому стрільна рвуться на сході, там де більшовицькі резерви?

А на вулиці рух! Виходжу на двір.

Із жовтоблакитним прапором та українськими відзнаками на шапках проїздить наша кіннота, чути спів національного гимну..

За хвилину веде полева сторожа під багнетами комісарів — бриґадного та з інших частин.

Нема вже сумніву, що це переворот. Стою і приглядаюся.

Жваво на схід машерує піхота, проїздять одна за одною гармати, муніційні вози, вкінці обоз. З канцелярії команди все виносять і вантажать на вози.

За яких десять хвилин Штаб відїздить, а з ним і я.

По дорозі стрічаю арештованих комісарів. На переді пригноблений, вкритий порохами йде проф. Р.

Задержуюся, щоб поговорити з ним хвилину.

— Отче, — каже він — зробіть мені ще одну ласку. Постарайтеся, щоби нас таки наші розстріляли, а не передавали в руки чужих.

Жаль мені стало тієї чесної, з тактом людини, що неодно лихо від нас відвернула й неодин старшина чи вояк йому завдячити має своє життя. Заспокоюю його, впевняючи, що не тільки чужі, але й наші стріляти його не будуть. Що ані йому, ані його товаришам нічого не станеться. За день, два освободять їх і вони підуть собі, куди захочуть. Обіцюю ще нині попросити команданта, щоб арештованим дали підводу.

Дивиться на мене таким зором, начеб то не розумів, що я говорю.

— Не вірите, мені?

— Даруйте отче, я все вам вірив та нині якось не можу....

Ще раз успокоюю його, що все буде гаразд та їду дальше.

Доїзджаю до села Митки. Воно заховане в балці, тільки залізнича стація видніє на узгірю. Горбами пробігає залізничий шлях.

Залишаю коні в селі і йду в напрямі залізничої стації, під якою в долині вже лежить наша розстрільна.

Заледви увійшов я кількадесять кроків, як під двірець прикурив більшовицький панцирник та став бити з гармат і скорострілів.

Вскакую за якусь муровану хату.

Гарматні стрільна перелітають понад селом і щойно поза ним розриваються. Зате скорострільні кулі бзикають мов джміли довкола.

Врешті гармати втихають. Тільки скоростріли татакають дальше.

Широкою дорогою від стації в село, йде наш вояк. Спокійно, начеб на прохід вийшов. Стає по середині, добуває тютюн і поволенько крутить папіроску. Кличу його. Підходить.

— Ти що? Пяний? Чого лазиш по дорозі, як кулі свищуть?

— Вже не стріляють.... — каже — Побачили, що тільки набої даром тратять і перестали....

— Ну, а це що?

Оглянувся і махнув рукою. — Е, то лише ті дрібонькі.... Каже, що йде на перевязку, бо четар Біленький ранений в лице.

Панцирник маневрує. То підїде близче, то завертає, привитаний нашою батерією.

Виходжу зпід хати і йду дальше. По дорозі стрічаю молодого студента, однорічного підстаршину, Миколу Коцюбинського, сина мойого сусіда — та питаю, що там на стації. Каже, що є кількох ранених.

Приходжу туди і бачу, як за високим берегом перевязують санітарі ранених. Питаю, де четар Біленький. Відповідають, що там на стації.

Підходжу до скорострілів. З перестріленою горішною губою — та так якось щасливо, що ненарушена щока — четар, заткавши пальцями лівої руки рану, дальше командує своїми "машинками."

— Чому не йдете перевязати рану? — питаю.

— Тепер нема як!.... —відповідає випльовуючи з уст кров.

В контесті популярности і праці парохії св. Покрови у Винипегу дістали слідуючі панночки таку суму голосів: Панна Юлія Бращук 8,860 —панна Марія Заболотна 22, 940 — панна Янка Мараз 53,710 — панна Броня Протасевич 102,820. В слід за тим королевою стала панна Броня Протасевич, учителька. Признання належить всім панночкам та їхнім Родичам за щиру працю і труди для добра своєї парохії. Приходу всього було $1465.25. Подаємо знимку наших князівень та королівни спільно.

НОВИНИ

Успіхи

Дня 12 вересня посвячено новий великий літак "Київ" на летунськім майдані в Шикаго. Чину посвячення довершив о. Н. Сіминович в сослужені трох отців. Присутним між іншими був гетьманич Данило Скоропадський, що прибув з европи і відвідує гетьманські Січи в Америці та Канаді.

В Мукачеваі на Закарпаті отворено український Етнографічний Музей старанням о. Августина Волошина, українського католицького видного діяча.

Українське католицьке Архіепископство основано на Закарпатті.

Український вільний університет в Празі надав Ол. Кишицеві почесний докторат.

В Ню Йорку основано українське Пресове Бюро.

Сотник американської армії Михаймо Дармограй, одержав степень майора.

В Малет, Бразилія основано уркаїнську католицьку лічницю побіч церкви. При лічничі істнує окреме товариство, що помагає хорим.

др. Омелян Гарасим отворив лікарську канцелярію в Філядельфії. Вечерами працював в пекарні і так заробляв на удержання протягом студій. Все виконував практики своєї віри і є свідомим та діяльним українцем католиком. Ось взір!

Підчас посвячення нової і найбільшої католицької катедри в Англії, в Ліверпул, запрошено нашого епископа Н. Чарнецького, котрий відправив там 5 вересня наше Богослуження, підчас котого співав хор нашої кольонії з Менчестер. Всі часописі з тої нагоди згадали про нашу Церкву і Нарід.

(Продовжається на окладинці, стор. 25)

да свого серця проти добрих напімінень. Вкінці поможи мені, щоби я ніколи не мала волі, заканеліли серцем пробувати в тяжкім грісі аж до смерти. Поможи мені Ісусе, поможи!

Ісус: Радо тобі помагаю!

Ю. Шкрумеляк

Молитва

Боже, Отче милостивий
Ти нам дав ту мову красну,
поміж мовами найкращу,
нашу рідну, нашу власну.

Тою мовою співала
нам маленькім наша мати,
тою мовою навчала
Тебе, Боже, прославляти.

Хочби й хто напаствував нас,
Хочби й хто посміх зрозити —
дай нам силу, дай відвагу,
рідну мову боронити.

Дай діждати пошанівку
рідного, святого слова —
щоб цвіла на славу Божу
наша українська мова!

о. др. В. Кушнір

Діточий катехизм

Наука 2.

Сотворення ангелів

Господь Бог сотворив на небі велике число ангелів. Вони з початку всі були добрі, але потім многі збунтувались і не хотіли Богу служити. Господь Бог покарав злих ангелів пеклом. Вони називаються чортами.

ПОЯСНЕННЯ: Ангели требувають в небі і тішаться оглядинням Бога. Бог нагороджує ангелів також добрих людий, які Йому вірно служать і вмирають без тяжкого гріха. Зли духи терпать страшні муки в пекл. Вони ніколи не бачать Бога. Пеклом карає Бог зих людий, що не хочуть Богу служити і вмирають в тяжкім грісі.

ПИТАННЯ: Де є ангели? Кого Бог нагороджує небом? Де є зли духи? Кого Бог карає пеклом?

1) Хто є ангели? — Ангели є чисті духи, котрі мають розум і волю, а не мають тіла.

2) Чи ангелів можна видіти? —Ангели є невидимі.

3) Нащо Бог сотворив ангелів? — Бог сотворив ангелів на те, щоби вони Бога любили і Йому вірно служили. Ангели хоронять людий від зла. Кождий чоловік має свого ангела хоронителя.

4) Хто є зі духи? — Зли духи є ангели, котрі збунтувались проти Бога і за те терплять в пекельнім вогні. Вони шкодять людям і спокушують на зле.

ПОСТАНОВА: Я буду Господа Бога любити і Йому вірно служити!

Приповідки

Звірі милі і веселі,
чемним дітям приятелі.

Але поганців не люблять
і нераз їх добре чублять.

Із звірят людина має
много користи й услуги,
тому діти всім звіряткам
будьмо раді й наче други.

ДІТОЧА СТОРІНКА

Ви ходите до церкви. Скільки разів ідете, також не забудьте обдарувати Вашу церкву. Вона Вашa і потребує Вашої помочі. Добра дитина поможе.

А надвсе дбайте про чисте серце, бо воно Богу найминійше. Тому молиться!
Тому жертвуйте!
А Бог буде благословити
щастям і всім добром.

В. Самійленко

Вечірня пісня

Тихесенький вечір
на землю спадає,
і сонце сідає
в темнесенький гай.
Ой, сонечко ясне,
невже ти втомилось,
чи ти розгнівилось?
Іще не лягай!

Світи ще годину,
бо рано ще спати,
Милий нас як матин
теплом окутай.
Ой, сонечко ясне,
невже ти втомилось,
чи ти розгнівилось?
Іще не лягай!

Без тебе так страшно
і темно на дворі,
хоч місяць і зорі
освітять наш край.
Ой, сонечко ясне,
невже ти втомилось,
чи ти розгнівилось?
Іще не лягай!

Не слухає сонце,
за гору сідає
і нам посилає
на всю ніч: прощай!

Любі діти:—

Тепер час, щоби Ви красно молилися і просили Бога о поміч в науці. Молитва доброї дитини богато поможе.

Особливо з нагоди великих Свят. Тоді приступіть до св. Сповіді і св. Причаста. Жертвуйтеся св. Причаста в намірені наших калік-інвалідів, що боронили рідну Галичину перед поляками і в боях були тяжко ранені. Добра дитина жертвує, що має, на бідних інвалідів Української Арміі. Дадуть також чи мамця пять центів, добра дитина заховає. Г найкращий цукорок буде той, що дасть калиці. Бо вслодить йому гірку хвилю. Всі жертви належить посилати на адресу Епископської Канцелярії,
235 Scotia St., Winnipeg, Man.

Любі діти!

Ой, совсїм ясно, неже ти помилось, чи ти розпилось? Інше не знаю!

Вечір задумався, брате: "Треба задачу писати...."

Нічка стала під віконцем: "Дїти! Вставайте разом з сонцем".

Наші листи

Дорогі Дїдусю, Тарасе—
Слава Ісусу Христу!

Се мій перший лист до Дїтвоюї Сторінки. Я ходжу до школи і наша школа називається Ланївці. Наш учитель пан Гавлюк. Він нас учить читати і писати по українськи і також співати. Я в англійськім шестім класі а в українськім другім. До нашої школи ходить 43 дїти. Я буду жити одинацять років 26 вересня.

Поздоровляю Вас Дїдусю,
Анна Сельска,
Box 44, Sunita, Sask.

* * *

Дорога Ганно:

Дуже красно, що Ти написала до Дїдуся. Дїдусь тїшиться і дивує. Скажи другим дїтям в школї, щоби також написали до Дїдуся. І роздумали загадки, які нерешне подано в Дїтовій Сторінцї.

З Твоїм аргелем Дїдусь бажає, щоби Ти велика росла, добра була, Татка і Мамцю шанувала та виростала на свідому і дїльну українку католичку. Най Бог благословить на школї і бажа чинити Його волю!

Дїдусь Тарас,
919 College Ave., Winnipeg, Man.

Ю. Шкрумеляк

Пори дня

Ранок рано стежечками
йде до школи з дїточками.

А полудне стало в полї:
"Дїти! Як там було в школї?.."

Вечір задумався, брате:
"Треба задачу писати....

Нічка стала під віконцем:
"Дїти! Вставайте разом з сонцем".

Второк в церкві

Дитина: Мій Ісусе! Подорвляю Тебе, хвалю Тебе і молюся до Тебе в найсвятїйшій Тайнї Евхаристії. Очисти і освяти мою душу, щоби вона стала гідним прибежищем св. Духа!

Ісус: Радо сповняю твоє прохання. Однак, моя дитино, часто і щиро молися до св. Духа. Проси його о дар **знання**! Це о земне знання. Це знання може чоловіка набути власним розумом. Молися о **святе** знання, щоби Ти радо займалася правдами святої віри, щоби ти їх разлише пізнавала і любила і щоби ти чимраз більше була проникнута. Коли ти, любі дитино, матимеш цей дар, тоді розповідай іншим людям про красу віри і про твоє щастя!

Дитина: Радо це взиню!

Ісус: Проси св. Духа о дар **побожности**, щоби ти любила Бога, як найлюбнїйшого Вітця, щоби дитина мала до Нього повне довіря, радо розмовляла з Ним в молитві і сповняла святу Божу волю.

Дитина: Мій Ісусе! Як радо буду любити Бога і з той любови чинити Його волю!

Ісус: Часом найдуть на тебе тяжкі спокуси. Тоді може легко статися, що ти впадеш в гріх. Тоді треба тобі дару **боязни Божої**. Цей Божий страх нагадає тобі про смерть, суд і пекло. Страх Бога і любов до Бога будуть тебе берегти перед тяжким гріхом. Тому також проси св. Духа о цей дар!

Дитина: Мій Ісусе! Помоги мені, щоби я ніколи не зробила гріху проти св. Духа! Помоги мені, щоби я ніколи не згрішила проти святої віри, щоби я ніколи не зрадила Твоєї ласки. Помоги мені, щоби я вірою не зневидів людей, котрі мене ненавидять, щоби я ніколи не зрадив Бога, котрий мене так дуже любить. Помоги мені, щоби я ніколи не зрадив Тебе, хвалю Тебе і молюся до Тебе в найсвятїйшій Тайнї Евхаристії. Очисти і освяти мою душу, щоби вона стала гідним прибежищем св. Духа!

Ісус: Радо сповняю твоє прохання. Однак, моя дитино, часто і щиро молися до св. Духа. Проси його о дар **знання**! Це о земне знання. Це знання може чоловік набути власним розумом. Молися о **святе** знання, щоби Ти радо займалася правдами святої віри, щоби ти їх разлише пізнавала і любила і щоби ти чимраз більше була проникнута. Коли ти, любі дитино, матимеш цей дар, тоді розповідай іншим людям про красу віри і про твоє щастя!

Дитина: Радо це взиню!

Ісус: Проси св. Духа о дар **побожности**, щоби ти любила Бога, як найлюбнїйшого Вітця, щоби дитина мала до Нього повне довіря, радо розмовляла з Ним в молитві і сповняла святу Божу волю.

Дитина: Мій Ісусе! Як радо буду любити Бога і з той любови чинити Його волю!

Ісус: Часом найдуть на тебе тяжкі спокуси. Тоді може легко статися, що ти впадеш в гріх. Тоді треба тобі дару **боязни Божої**. Цей Божий страх нагадає тобі про смерть, суд і пекло. Страх Бога і любов до Бога будуть тебе берегти перед тяжким гріхом. Тому також проси св. Духа о цей дар!

(НОВИНИ.... продовження зі стор. 22)

12 вересня посвячено у Львові українську фабрику оцту, котрої власником є жінка, інжинїр Олександра Чижович.

В Куритибі посвятили Отцї Василїяни нову колєгію для дївчат ім. св. Терені.

Другий уроженець Бразилії покінчив студії і дістав свячення. Є ним всеч. о. Петро Бусько з Дорізон.

Інжинїр Павличенко з Саскатуну дістав стипендію з фундації Карнегія на завершення студій в університетї в Линкольн, Неб. Признано річно $2,500. Інж. Павличенко працює, щоби одержати докторат.

Подяка

Українцї католики українцям католикам

За сиротою Бог з калитою. Наша околиця в Смотс, Саск. навіщена тяжкою посухою сего року. Далося людям добре в знаки, бо нема чим прогодувати худоби, нема паші. Вже 12 коний згинуло в околиці а ще богато наставилося. Людям лекше, бо одержують допомогу, дехто мав дещо ярини. Але несподївана поміч Божа. Одної недїлї, при кінцї Богослуження явився в нашій церкві на Приймовім настоятель о. Крижанівський ЧС ВВ. і заявив, що українцї католики з Мондер і околиці готові жертвувати для нас ваґон ярини, лише треба вибрати комітет, котрий займеться спровадженням. Вибрано В. Шаваґу, Ю. Слободу і Ів. Войтовича. Комітет вистарався о звільнення перевозової оплати і розділив ярину між потребуючих. Під барабольми на споді найшли 9 міхів пшениці і кілька вівса. Пшеницю розділили по одній путні на родину, щоби на святу вечеру мати кутю.

Оце ми Вам Отче сердечно дякуємо в імени всїх, що одержали допомогу від Ваших вірних. Нехай Всевишний благословить Ваші труди і дасть ще много лїт прожити. І Вам. Брати і Сестри, щиро дякуємо за Вашу щиру жертвенність та будемо Вас згадувати, коли будемо споживати святу Вечеру, з піснею "Бог предвічний."

Від всїх вірних, Комітет: Юрій Слобода,
Василь Шаваґа і Іван Войтович.
Від парохії: Гнат Курмей.
Від відділу БУК-а ч. 17: Дмитро Кобринський
Від відділу БУК-а ч. 2: Карло Лозинський

* * *

Нова програма

Вийшла нова програма на Листопадові Роковини і можна її дістати по цїні 60ц. за примірник в О. Прийми — 304—4 вулиця, Саскатун, Саск. Гарні пісні з нотами, декламації, живий образ, реферат! Спішіть зі замовленнями.

Історичний календар на листопад

10 листопада, 1838 помер Іван Котляревський, перший письменник на Наддніпрянській Україні, що став писати живою народною мовою. Він написав "Енеїда", в котрій пересмівав славний твір Вергілї про вандрівки Енея після збуреня Трої, однак пересмівав такою гарною народною мовою і стільки дорожьки українських народних звичаїв, що цей твір досї є одним з найкращих в українськім письменстві. Вийшов той твір 1789 р. Котляревський написав також драму "Наталка Полтавка" і "Москаль Чарівник" — тому він батьком української драми. Сам походив зі знатного роду. Однак в Енеїдї пише так:

"Панів зате там мордували
і карали зо всїх боків,
що людям льготи не давали
і ставили їх за скотів." (Це про пекло).

Він же вказав на дрібню любов до матері України і пише так:

"Любов к отчизнї де геройть,
там сила вража не остоить,
там грудь сільніша від гармат."

6 листопада, 1912 помер один з найбільших музиків України, Микола Лисенько.

17 листопада, 1917 більшовики загорнули владу в Росії — там де панувало золотобанне православія, запанував сатана. Зібрав орди чінов походом на Україну та залив її кровю. Більшовикам вдалося загарбати владу, бо все обіцювали народові з початку а тодїшна соціялїстична влада Керенського мало що від них ріжнилася. Однак нїчого з обіцянок не дотримали а соціялїсти тільки підготовили для них дорогу.

20 листопада, 1917 проголошено Україну республикою.

1 листопада, 1918 українцї перейняли владу в Галичинї від Австрії і стали панами на власній землї. Всюди пишалися жовтоблакитні прапори, люди плакали з радости. Це великий день і незабутний.

Історичний календар на грудень

19 грудня 1240 татари зруйнували Київ. Тоді в знищено церкву. Десятинну, що була останною твердинею київлян в борбі з татарами. Боронив тоді столицї України намісник галицького князя Данила, бо Київ залежав тоді від Галичан. Галичани витревали в борбі до кінця і поодинцї не вийшов живим. Всї положили життя за столицю України в геройськім бою з ордою.

21 грудня 1761 москалї скасували гетьманщину і вільні козацькі права.

4 грудня 1803 помер далеко на Соловках останнїй кошовий Січи, Петро Кальнишевський в глибокій старості. Туди вивезли його москалї з України по збуренню Січи.

8 грудня 1868 заложено товариство "Просвіта" у Львові. Одним з передових дїячів Просвіти був о. Стефан Качала, що й перший вистарався о затвердження статута в львівськім намісництві. Так на чолї Просвіти від заснованя видніє стать українського католицького священика.

Складайте ЖЕРТВИ на ІНВАЛІДІВ Української Галицької Армії

НАША АРМІЯ — НАША СЛАВА

ВЖЕ СКІНЧЕНИЙ І ПРОДАЄТЬСЯ

КАЛЄНДАР
ГОЛОСУ СПАСИТЕЛЯ

НА - 1938 - РІК

Знайдете в ньому точний календар Українських Католицьких і Латинських свят, обширний устав церковний — много поучаючих статей і гарних оповідань

- 160 СТОРІН ДРУКУ -

ЦІНА .25 - - - ПОЧТОЮ .30

Хто замовляє 4 календарі або більше почту оплачуємо самі

Тим, що замовляють що найменше 25 календарів для розпродажі, даємо 25% опусту

THE REDEEMER'S VOICE
Catherine St., Yorkton, Sask.